

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνεκδοτον ἀγιορειτικὴν κ.λ.π. ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων, Κανόνας παρακλητικούς καὶ μὴ, καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν παλαιότερων καὶ νεωτέρων, εὗρισκόμενα εἰς τοὺς Κώδικας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ

ΕΤΟΣ ΚΔ' 1959

1959
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ",
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καيسάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ - ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Ἰανουάριος - Φεβρουάριος

Διευθυντής - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαργύρη 28

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἐν Βόλῳ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1959

Πρὸς

Τὸν ἐξοχώτατον Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος

κ. κ. Κ. Καρμανλῆν.

ΑΘΗΝΑΣ

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ,

Λίαν γνωστὴ τυγχάνει εἰς τὴν Ἑμετέραν ἐξοχότητα ἡ διαίρεσις τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐσωτερικῶς, ἥτις προέκυψεν ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1924 αὐθαίρετου καὶ μονομεροῦς ἐφαρμογῆς τοῦ Δυτικοῦ ἡμερολογίου, ἥτις εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλλάδα, ἐπέφερε σύγχυσιν καὶ ταραχὴν εἰς τὰς ἐορτὰς ἡμῶν καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ὁμολογίαν, ὥστε νὰ καταργηθοῦν ἢ ἀγνοηθοῦν ὠρισμένοι κανόνες τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου, οἵτινες ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν ἐπὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, συνελθόντων ἐν ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἐπὶ πλέον νὰ καταργηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καθ' ὠρισμένα ἔτη.

Ἡ τήρησις τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου ἢ ἐορτολογίου ἐπὶ 1600 περίπου ἔτη, ὅχι μόνον δὲν ἐβλάψε τὸ Κράτος μας, ἀλλὰ καὶ τὸ ὠφέλησε παντοιοτρόπως, διότι συνεκράτησε τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καὶ διετήρησε διὰ μέσου τῶν αἰώνων μίαν Ἑλλάδα ἡνωμένην καὶ ἰσχυράν, ὥστε σήμερον νὰ καυχώμεθα ὡς Ἕλληνες δυναμικοὶ καὶ ἄξιοι ἐνδόξων Προγόνων.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Καὶ πότε δὲν ἐβοηθήθη τὸ Κράτος ἀπὸ τοὺς Παλαιοῦς ἡμερολογίτας;

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Μήπως κατὰ τοὺς ἐνδόξους Βυζαντινοὺς χρόνους, καθ' οὓς οἱ Αὐτοκράτορες ἡμῶν ἐπιπτον ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐπάλξεις καὶ ἔσωζον τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀκεραιότητα αὐτοῦ;

Μήπως κατὰ τοὺς διαφόρους ἀπελευθερωτικοὺς μας ἀγῶνας, δὲν ἐθουσιάζοντο οἱ στρατιῶται μας, δίκην ἀρνίων ἀκάκων, «Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστιν τὴν Ἀγίαν, γιὰ τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερίαν;» Ἐξεκινούν δὲ οὗτοι διὰ τὸν ἀγῶνα, ἀφοῦ πρῶτον ἐξωμολογοῦντο τὰς ἀμαρτίας των καὶ ἐκοινώνουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἠὺλογοῦντο μετὰ τῶν σημαίων των, ἱερῶν συμβόλων τῆς Πατρίδος μας, ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἐνίκων;

Μήπως, ἵνα μὴ μακρυγορῶμεν, κατὰ τὸν τελευταῖον Ἀλβανο - Ἰταλικο - Γερμανικὸν πόλεμον, δὲν ἐμάχοντο τὰ παιδιὰ μας ὡς πρᾶγματικοὶ ἥρωες, ἐνθουσιαζόμενοι καὶ ἐνδυναμούμενοι ἀπὸ τὴν Παναγίαν μας, προβαδίζουσαν ὁρατῶς ἔμπροσθέν των;

Καὶ πόσα ἄλλα θαύματα τῆς Πίστεώς μας ζωντανὰ δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν, κ. Πρωθυπουργέ, δὲν τὰ ἀναφέρομεν ὁμῶς, καθόσον ἀπευθυνόμεθα πρὸς ἐκλεκτὸν μέλος τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, σὲ παιδὶ τοῦ Χριστοῦ, ὁποῖος εἶθε Ὑμεῖς;

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Αὐτὸς εἶναι ὁ λαός, ὅστις ζητεῖ τὴν ἐλευθερίαν του τὴν πνευματικὴν ἀπὸ τοὺς ὀδόντας τοῦ νοητοῦ δράκοντος.

Ἄν οἱ ἀδελφοὶ μας Κύπριοι, ὑπόδουλοι αὐτοὶ εἰς τοὺς Ἀγγλους, ἔχουν πλήρη καὶ ἀκαταμάχητα δικαιώματα ἐλευθερίας Θρησκευτικῆς καὶ Ἐθνικῆς, δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἠὺξήθησαν ἤδη ὑπερβαλλόντως διὰ τῶν μαρτυρίων καὶ τῶν σκληρῶν θανάτων των, πολὺ περισσότερον δικαίωμα ἔχουν οἱ ἀδελφοὶ μας παλαιοημερολογίται, ἵνα ἀποκτήσουν τὴν θρησκευτικὴν των ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ὁποῖαν δικαιοῦνται πλέον ἢ ἄλλοτε, καθόσον καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν καὶ οἱ θάνατοι, αἱ ἐξορίαι καὶ οἱ ἀποσχηματισμοὶ ὑπερέβησαν πᾶν ὄριον ἀνεκτικότητος. Εἶναι δὲ τοσοῦτον μᾶλλον σκληρότεροι οἱ διωγμοὶ καθόσον ἐνεργοῦνται ἀπὸ ἀδελφοὺς χριστιανούς, ὁμοθρήσκους καὶ ὁμοεθνεῖς των.

Διὰ ταῦτα

Παρακαλοῦμεν, κ. Πρωθυπουργέ, νὰ τεῖνητε εὖς εὐήκοον εἰς τὴν παροῦσαν ἔκκλησιν καὶ ἐργασθῆτε μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Σας ἐπὶ τῆς Παιδείας κ.κ. Γ. Βογιατζῆ, εἰς ὃν πέμπομεν ἕτερον ὑπόμνημα, διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν καὶ ἐπαναφορὰν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐρτολογίου, ἵνα ὁλος ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς κόσμος, ἐρτάζῃ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὰς ἐορτὰς του, ἀφίνοντες διὰ τὸ Κράτος μας τὸ κρατοῦν πανευρωπαϊκὸν ἡμερολόγιον, ἢ οἶονδῆποτε ἄλλο θεσπίσουν οἱ σοφοὶ μας ἀστρονόμοι, θέτοντες ἐν ἰσχύϊ τὸ Ν. Δ. 18 - 1 - 1923, καθ' ὃ ἡ Ἐκκλησία ὑποχρεοῦται νὰ διακρατῇ διὰ τὰς ἐορτὰς τὸ Πάτριον ἡμερολόγιον.

Διατελοῦμεν μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑμῶν πρόσωπον.

«Ἡ Ἀγιορείτικὴ Βιβλιοθήκη»

Ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς

Σωτ. Σχοινᾶς

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἐν Βόλῃ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1959

Π ρ ὀ ς

Τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Παιδείας κ. κ. Γ. Βογιατζῆν

ΑΘΗΝΑΣ

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Ἡ θεία χάρις Σᾶς ἔταξε κατὰ τὴν τελευταίαν βουλευτικὴν περίοδον νὰ διακυβερνήσῃτε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἀρχιεποῦ Ἀδριανῆς κ. κ. Θεοκλήτου καὶ διορθώσῃτε τὰ κακῶς κείμενα.

Κατὰ ἓνα τρόπον θαυμάσιον καὶ ὑπὲρ θαυμάσιον, ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείῃ τις ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐφώτισε τὴν Ὑμετέραν διάνοιαν, κατωρθώσατε νὰ προχωρήσῃτε ἀρκετὰ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν νοσημάτων καὶ νὰ προκαλέσῃτε διὰ τοῦτο τὸν θαυμασμόν καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

Μετὰ τῶν πολλῶν ἄλλων πρὸς θεραπείαν, εἰσέτι ἓνα τοιοῦτον ζήτημα ἢ μᾶλλον μία μεγάλη πυορροοῦσα πληγὴ ὑφίσταται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Κράτος μας· εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ ἐρτολογίου ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, ἂν θέλητε.

Τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον ἐθεσπίσθη ὑπὸ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐθέσπισαν τὸ Πασχάλιον οἱ ἅγιοι Πατέρες. Μὲ αὐτὸ ἐκανονίσθησαν κατόπιν ὅλα τὰ ὑμνολογικὰ τυπικά, κινηταὶ καὶ ἀκίνητοι ἑορταί, καὶ ἐν γένει, ἡ θεία λατρεία μας ἦτο ρυθμισμένη ἀρτίως. Μὲ αὐτὸ ἐξήσαμεν χίλια ἑξακόσια περίπου ἔτη μὲ ἀπόλυτον καὶ θαυμασίαν ἁρμονίαν.

Κακὸς ὅμως δαίμων φθονήσας τὴν εἰρηνικὴν πορείαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπενέβη, ἵνα καταστρέψῃ αὐτήν. Καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ρῆξιν εἰς τὸ χριστ. οἰκοδόμημα, συνεκλόνησε τὰ θεμέλια αὐτοῦ, δηλαδή, προσέδραμε τὴν πίστιν εἰς τὰ πατροπαράδοτα ἰδεώδη καὶ ἐπέφερε γενικὴν σύγχυσιν διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανικοῦ ἐρτολογίου.

Ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει, ἂν ἐχθρὸς νύκτωρ εἰσβάλλῃ εἰς ἀντίπαλον στρατόπεδον καθ' ἣν ὥραν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ κοιμῶνται καὶ δι' αἰφνιδiasμοῦ σπείρει εἰς αὐτοὺς τὸν πανικὸν καὶ τοὺς διασκορπίζει.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἀυτὴν τὴν ἀνίατον πληγὴν μόνον Ὑμεῖς δύνασθε νὰ τὴν θεραπεύσῃτε διὰ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἀποφασιστικῆς Ὑμῶν θελήσεως καὶ ἐπαναφέρῃτε τὴν γαλήνην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐὰν αὐτὸ κατορθώσῃτε, τὸ ὄνομά σας θὰ ταχθῇ μετὰ τῶν μεγάλων ἡρώων τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ἡ δὲ Ἐκκλησία θὰ τὸ μνημονεύῃ διὰ παντός εἰς τοὺς αἰῶνας μέχρι τῆς συντελείας.

Ἡ διατήρησις τοῦ ἀπὸ αἰώνων χριστιανικοῦ ἐρτολογίου, εἰς οὐδὲν ἐβλα-

ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΣΩ

Πάσχει δ αἰῶνας μας ἀπὸ μίαν πελυμερῇ διάχυσιν πρὸς τὰ ἔξω καὶ μαζί του πάσχουν καὶ οἱ χριστιανοὶ μας. Ζῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰσθήσεων. Ἡ ἐξωστρέφεια, ἡ πολυπραγμοσύνη, ὁ σκορπισμὸς τῆς ψυχῆς μας εἰς τὰ ἀνθρώπινα, ἀποτελοῦν τὸν χαρακτῆρα τοῦ βίου τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων. Ἡ ὕλική λάμψις τοῦ μηχανικοῦ Πολιτισμοῦ, ἡ κίρκη αὐτῇ τῶν ὀφθαλμῶν, μετέβαλε τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἄνοα καὶ ἄψυχα κινούμενα. Ἄς ἀφήσωμεν τὴν ἀμαρτίαν, τὴν ἀγωνίαν, τὴν δυστυχίαν, αὐτοὺς τοὺς καρποὺς τῆς περιφορᾶς τοῦ νοῦ εἰς τὰ γήινα, τῆς πλανήσεως ἡλιθίως τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς μακρύνσεως ἀπὸ τῆς ἐστίας μας. Ὁ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ μὴ γνωρίζῃ ὅτι «ἐντὸς ἡμῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν» καὶ ὅτι, ἡ πρὸς τὰ ἔξω περισσοτέρα τοῦ πρέποντος ἐνασχόλησις εἶναι ἔργον τοῦ σατανᾶ. Ἐν τούτοις, ὅπως ἀνύποπτα, οἱ χάριτι πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστόν, περιπλέκονται εἰς τὰ δίκτυα τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, μὲ τὴν ἀντίληψιν τῆς ψυχικῆς ὠρελείας, διότι λείπει τὸ μέτρον, ἡ γνῶσις τῶν ὁρίων. Δὲν φθάνει νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ χρειάζεται νὰ γνωρίζωμεν καὶ ποῦ ἐρρίσκεται καὶ πῶς κατακτᾶται. Διὰ τοῦτο πολλάκις, ἐνῶ ἐπιζητοῦμεν τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον ψυχικῶς, παθαίνομεν τὸ ἀντίθετον. Καλὸν δὲν νοεῖται ὅταν δὲν μᾶς οἰκοδομῇ πνευματικῶς. Καλόν, βέβαια, εἶναι νὰ ἀναγνώσωμεν ἓνα - δύο -

ψε τὸ Κράτος, οὔτε τὸ ἐμπόριον, οὔτε τὰς βιομηχανίας καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις, ἐνῶ ἀπέναντίας ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μὲ τὸ τῆς Δύσεως, ἐβλαψεν ἀνεπανορθῶτως τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν πίστιν τῆς ὁποίας εἶναι θεμελιωμένον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος πανταχοῦ γῆς καὶ ἡτίς Ἐκκλησία ἔχασε τὴν ἐνότητα μετὰ τῶν πιστῶν της, διατελοῦσα ἤδη διηρημένη σφόδρα, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς διαιρέσεως εἶναι γνωστά.

Κύριε Ὑπουργέ,

Τὸ κατόρθωμα τοῦτο, θὰ εἶναι δι' Ὑμᾶς ἐνδοξον τρόπαιον νίκης, διότι θὰ καταβάλητε ἐχθρὸν νοητὸν καὶ ὄχι αἰσθητὸν, καθόσον «ἡ πάλῃ Ὑμῶν δὲν θὰ εἶναι πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις», καθόσον, ὡς ἔργον τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων φέρεται τοῦτο. Δύναιται ἡ Πολιτεία νὰ ἐφαρμόσῃ οἰονδήποτε ἡμερολόγιον διὰ τὰς συναλλαγὰς της θέλει, δὲν δύναται ὁμως νὰ παραχαράξῃ καὶ ἀλλοιωσῇ «ἕναι αἰῶνια, ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν».

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις, ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργέ, καὶ παρακαλεῖσθε ὅπως ἐργασθῇτε ὅλαις δυνάμεσιν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, θέτοντες ἐν ἰσχύϊ τὸ Ν. Δ. 18 - 1 - 1923 καθ' ἣ Ἐκκλησία ὤφειλε νὰ διατηρῇ τὸ ἐκ παραδόσεως ἡμερολόγιον διὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς.

«Ἡ Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη»
Ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς
Σωτ. Σχοινᾶς

τρία βιβλία, ἅς εἰπώμεν, πνευματικά. Ἐὰν ὁμοῦς περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἀπλὴν μάθησιν καὶ δὲν ἀγωνισθῶμεν νὰ κάμωμεν κτῆμα μας τὰ ὠφέλιμα, τότε μένομεν ἀπλῶς μετὰ τὴν «φιλήν γνῶσιν». Εἶναι πολὺ δυσκολώτερον ἀπὸ μίαν ἀνάγνωσιν ἢ προσευχὴ καὶ ἢ ἐσωτερικὴ μελέτη, αὐτὰ ποὺ κυρίως δίδουν πνευματικούς καρπούς. Διότι πολλάκις ἡ ἀνάγνωσις ἐνὸς βιβλίου ἢ ἡ ἀκρόασις μιᾶς ὁμιλίας νὰ ὀφείλωνται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς πολυπραγμοσύνης, τῆς ἐξωστρεφείας, τῆς ἀνευ βάθους περιεργείας.

Αὐτὸ διεπίστωσα τελευταίως μετὰ τῶν κοσμικῶν Χριστιανῶν μας. Πνευματικῶν τρέχουν νὰ προφθάσουν μίαν ὁμιλίαν, μίαν διάλεξιν, εἰς κοσμικὰς αἰθούσας ἀπὸ τὸν οἰονδήποτε αὐτοχειροτόνητον κήρυκα τοῦ θεοῦ λόγου. Καὶ νὰ ἐλέγοντο τοῦλάχιστον πάντοτε σωστὰ πράγματα, θὰ ἄξιζεν ἡ θυσία. Εἶναι πολλοὶ ὁμιληταὶ πρὸς, ἀντὶ νὰ οἰκοδομήσουν, κηρύττουν, καὶ ἀντὶ νὰ φωτίσουν, σκοτίζουν, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς εἶναι ἄνθη τῶν μετὰ ἀπόπνοιαν προτεσταντικῆν αἰθουσῶν, ποὺ οὔτε γνωρίζουν τί λέγουν, οὔτε «περὶ ποίων διαβεβαιοῦνται». Ἄγνοοῦν τὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου: «ἀδελφοί μου, μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε...». Ἀλλὰ δὲν πρόκειται διὰ τούτους, ἀλλὰ διὰ τὰ ἄκακα πρόβατα ποὺ χάνουν τὸν πολυτιμώτατον χρόνον των ἀκόπως εἰς τὰς αἰθούσας. Ἐδῶ ὁμοῦς πρέπει νὰ κάμωμεν τὴν διασάρισιν, ὅτι μετὰ τῶν ὁμιλητῶν, ὑπάρχουν δοκιμοὶ Θεολόγοι, γνωστοὶ διὰ τὰ ὀρθόδοξα φρονήματά των, τοὺς ὁποίους, πρέπει νὰ ἀκούωμεν ἐπὶ ζητημάτων μάλιστα, πρὸς συμβαίνει νὰ ἄγνοοῦμεν. Δι' αὐτοὺς ὑπερθεματίζομεν. Διὰ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἀμφιβόλους, τοὺς μὴ μαθόντας τὴν θεωρίαν διὰ πράξεως δὲν θὰ εἰπώμεν τίποτε. Θὰ εἰπώμεν ὁμοῦς εἰς τοὺς ἀκροατάς των, τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, ποὺ δὲν εὗράθη κανεὶς νὰ τοὺς εἴπη: Ἄντὶ νὰ χάνετε εἰς τοὺς δρόμους μίαν δύω ὥρας καὶ μίαν εἰς τὴν αἰθούσαν ἀκούοντες τετριμμένα ἠθικολογικὰ κηρύγματα, καὶ ποτὲ δὲν τελειώνουν καὶ ποτὲ δὲν ὠφελοῦν, —διότι δόξα τῷ Θεῷ «ἡ γνῶσις ἐπληθύνθη» καὶ ἡ οἰκοδομὴ ἢ ψυχικὴ δὲν εἶναι ὑπόθεσις ἀκοῆς, ἀλλὰ ἐσωτερικοῦ πόνου—δὲν θὰ ἦτο προτιμότερον, νὰ κλεισθῇτε εἰς τὸ σπίτι σας καὶ μάλιστα ἐρητικῶς, διὰ νὰ μὴν ἔρχεται ὁ θόρυβος τοῦ δρόμου, νὰ λησμονηθῇτε ὀλίγον εἰς τὸν ἐκυτὸν σας, καὶ νὰ «εἰσέλθῃτε εἰς τὸ ταμεῖον σας», ὕστερα νὰ πάρατε τὸ κομμοσχοῖνι καὶ νὰ ἀρχίσατε τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Ἰῆ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον ἡμᾶς», ἕως ὅτου, ἐν «στεναγμοῖς ἀλαλήτοις», ὁ ἄγγελός σας ἀγγίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς σας καὶ ἀναβλύσουν δάκρυα μετανόας, ὕστερα φόβου, καὶ ὕστερα ἀγάπης Θεοῦ; Καὶ οὕτω νὰ ἰδῇτε τὸν Χριστὸν μουσικῶς εἰς τὴν καρδίαν σας, νὰ σᾶς ἐμπλήσῃ, νὰ σᾶς χορτάσῃ καὶ γνῶσιν καὶ πίστιν καὶ ἀγάπην καὶ ἀλήθειαν, ποὺ τώρα ζητεῖτε χιμαιρικὰ εἰς τὰς αἰθούσας καὶ ποὺ ποτὲ δὲν θὰ εὑρῇτε;...

Ἄγιον Ὅρος 12 - 1 - 1959.

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης

NEON ETOS

ΜΕΤΑ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΣ

Τοῦ ὁσιολογιωτάτου μοναχοῦ
κ. Φιλήμονος Ἀγναννανίτου

Θερμαὶ καὶ εἰλικρινεῖς εὐχαὶ ἀντηλάγησαν καὶ πάλιν ἐφέτος μεταξὺ συγγενῶν καὶ γνωστῶν καὶ φίλων εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους. Εἰς τὰς μεγαλυτέρας πόλεις ἢ μουσικὴ ἐχαιρέτησε τὴν εἴσοδόν του μὲ τὸ γνωστὸν ἐσθινὸν ἐμβατήριον. Παρατάξεις στρατιωτικαὶ ἔγιναν, σημαιοστολισμοὶ καὶ δεξιώσεις καὶ δοξολογίαι καὶ ὅ,τι ἄλλο ἢ ἐπισημὸς ἢ ἀνεπίσημος ἐθιμοτυπία ἐπιβάλλει. Καὶ ἐνῶ ὑπὸ ἄλλας συνθήκας αὐτὰ ὅλα δημιουργοῦν μίαν ἀτμοσφαῖραν εὐχάριστον καὶ γίνονται ἀφορμὴ χαρᾶς, εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἢ χαρὰ συμπενίγεται ἀπὸ τὴν κρισιμότητά τῶν περιστάσεων καὶ τὴν ἀβεβαιότητα περὶ τοῦ μέλλοντος. Διότι ὅλας αὐτὰς τὰς χαρμωδέας ἐκδηλώσεις συνοδεύει ἡ ὑπόκρουσις τῶν «ἀτομικῶν» ἐκρήξεων καὶ τῶν φανερῶν ἢ ὑποῦλων ἀπειλῶν διὰ μίαν νέαν τρομακτικὴν παγκόσμιον σύρραξιν. Ἡ ἐξορταστικὴ ἀτμοσφαῖρα δηλητηριάζεται ἀπὸ τὰς διασταυρωμένας πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι τῆς ἀφαιροῦν τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν.

Τὰς ψυχὰς ὅλων συνέχει τὸ ἐρώτημα: Θὰ γίνῃ λοιπὸν καὶ τρίτος πόλεμος; Τὸ νέον ἔτος τί μᾶς ἐπιφυλάσσει; Θὰ εἶναι ἔτος εἰρήνης ἢ πολέμου; Θὰ συμφωνήσουν οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς ἢ δὲν θὰ συμφωνήσουν; Τί, τέλος πάντων θὰ γίνῃ; Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀνησυχιῶν αὐτῶν ἢ χαρὰ διὰ τὸ νέον ἔτος ὦχρηθῇ. Ἐὰν ἡ διεθνὴς κατάστασις ἐμπερικλείῃ κινδύνους καὶ ἀπειλὰς καὶ ὁ δριζῶν εἶναι θολὸς ἀπὸ τὴν πυ-

κνὴν δμίχλην ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἀνελικρινεῖα καὶ ὑπουλότης τῶν ἐχθρῶν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου, ἰδιαίτερος ἢ χώρα μας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μείνῃ ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος πρὸς τὴν γενικὴν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐχει πολλὰ-κίς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς, τὴν παλαιότεραν, ἀλλὰ καὶ τὴν νεωτέραν καὶ τὴν πρόσφατον, ἔχει λῶσει πικρὰν πείραν τῶν ἐπιβουλῶν καὶ τῶν κακῶν πρὸς αὐτὴν διαθέσεων τῶν γειτόνων τῆς.

Αὐτὰ ὅμως ὅλα διὰ τὸν ἀληθινὸν Χριστιανόν, ποὺ μελετᾷ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι ἄγνωστα καὶ παράδοξα. Διότι εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν, τὸ αἰώνιον αὐτὸ βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκει κανεὶς τὴν γνησίαν καὶ ἀνόθευτον ἀποκάλυψιν τοῦ θεοῦ θελήματος, ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία προετοιμάζει τοὺς Χριστιανοὺς διὰ νὰ μὴ εὐρεθοῦν ἀνέτοιμοι δι' ὅσα μέλλουν νὰ συμβοῦν. «Μελλήσετε ἀκοῦειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων... ἐγερθῇσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεῖα ἐπὶ βασιλεῖαν καὶ ἔσονται λιμοὶ (πεῖνα ἐν ἄλλοις λόγοις) καὶ λοιμοὶ (ἐπιδημίαι θανατηφόροι) καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους» (Ματθ. κδ' 6, 7).

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους, καὶ ἐν ὅψει μιᾶς καταστάσεως, ἡ ὁποία ἐγκυμονεῖ κινδύνους, ὁποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἰδική μας συμπεριφορὰ; Θὰ ἀφήσωμεν νὰ καταλάβῃ τὴν ψυχὴν μας ἡ μελαγχολία; Θὰ σταυρώσωμεν τὰς χεῖρας μας καὶ θὰ ἀναμένωμεν μοιρολατρικῶς; Ἀλλὰ ὁ Κύριος, «ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία

θέμενος», μᾶς τὸ εἶπε μὲ τόσην σαφήνεια καὶ μὲ τόσην βεβαιότητα, ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς μένη οὐδὲ ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία. «Ὅταν ἀκούσῃτε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε» (Λουκ. κα' 9)· μὴ πτοηθῆτε, μὴ ἀφήσετε νὰ καταλάβῃ τὰς ψυχὰς σας ἡ λύπη καὶ ἡ ἀπελπισία. Διατί; Διότι ὁ ἴδιος τὸ ὑπεσχέθη, «ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη' 20). Καὶ ἐνῶ λοιπὸν εἶναι κοντά μας ὁ Κύριος, δὲν ἔχομεν τίποτε ἀπολύτως νὰ φοβηθῶμεν. Οὔτε πολέμους, οὔτε ἀπειλὰς πολέμων, οὔτε δόμδας ἀτόμου, οὔτε «ἰπτάμενα ὑποβρύχια», οὔτε δορυφόρους, οὔτε ὅ,τι δῆποτε ἄλλο οἱ ἐχθροὶ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου ἤθελον χρησιμοποίησι ἐναντίον τῶν πράγματι εἰρηνοφίλων κρατῶν. Ὁ Κύριος μᾶς τὸ ὑπεσχέθη: «Θρίξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόλῃται» (Λουκ. κα' 18). Οὔτε μία τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι μας δὲν θὰ χαθῇ, ἐὰν δὲν τὸ θελήσῃ ὁ Πανάγαθος καὶ στοργικὸς Πατέρας μας!

Διότι, τί εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ, ἐὰν δὲν τὸ θελήσῃ Ἐκεῖνος; Τίποτε ἀπολύτως. Ἐὰν οὔτε ἓνας σπουργίτης δὲν πίπτῃ εἰς τὴν γῆν «ἀνευ τοῦ θελήματος τοῦ Πατρὸς ὑμῶν» (Ματθ. ι' 29), πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν νέοι πόλεμοί καὶ νέαι καταστροφαί, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Παντοκράτορος; Ὅχι, μυριάκις ὄχι! Διότι δὲν εἶναι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ διευθύνουν τὰς τύχας τῆς γῆς. Δὲν εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ κυβερνοῦν τὰ ἔθνη. Ὑπεράνω τῶν ἐπιγείων ἀρχόντων ἔχει αἰώνιον τὸ κράτος τοῦ ὁ Παντοκράτωρ Κύριος. Αὐτὸς εἶναι ὁ παγκόσμιος Κυβερνήτης. Αὐτοῦ εἶναι «ἡ βασιλεία καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν

ἔθνων» (Ψαλμ. κα' 29). Οἱ δὲ ἀρχηγοὶ καὶ κυβερνῆται τῶν λαῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ. Ὅργανα δεξιὰ τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ βασιλεῖς καὶ ἀρχοντες, οἱ ὁποῖοι μὲ ταπεινώσιν προσεύχονται νὰ χαρίξῃ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς λαοὺς τῶν εἰρηνικῶς ἡμέρας. Ὅργανα ἀριστερά, «σκεὺ ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν» (Ρωμ. θ' 22), εἶναι ὅσοι ἀναστατώνουν μὲ τοὺς πολέμους τὴν οἰκουμένην. Ὅχι ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἔργον τῆς εὐδοκίας καὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Μὴ γένοιτο! Ἀλλὰ ὁ Θεός, ἐνεκα τοῦ ὅτι δὲν θέλει νὰ δεσμεύῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀνέχεται μὲν εἰς μερικὰς περιστάσεις νὰ ἐκδηλώνουν οἱ ἄνθρωποι τὴν κακίαν καὶ τὴν κακουργίαν τῶν, μεταστρέφει ὅμως καὶ χρησιμοποιεῖ τὰς ἐνεργείας τῶν, καὶ τὰς πλέον ἐγκληματικὰς, εἰς τὸ νὰ πραγματοποιῇ τελικῶς τὸ θελήματός του, «τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» (Ρωμ. ιδ' 2).

Εἰς ἓνα πόλεμον βέβαια, δὲν ταλαιπωροῦνται καὶ δὲν δοκιμάζονται μόνον οἱ αἵτιοι τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνεύθυνοι, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ προσεπάθησαν μὲ κάθε τρόπον νὰ τὸν ἀποφύγουν, ἀκόμη καὶ τὰ ἁθῶα καὶ ἄκακα νήπια. Ἀλλὰ εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς ἰσχύουν οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι» (Ματθ. ι' 28). Κανένα ἀνεπανόρθωτον καὶ οὐσιαστικὸν κακὸν δὲν ἡμποροῦν νὰ κάμουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ἐγκλήματος εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ.

Μὲ τὴν πίστιν αὐτὴν θαθεῖα ριζω-

Ἀπὸ τοὺς Ὁσκαυροὺς τῶν Πατέρων

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ.

«Νηστείαν οὐ ταύτην λέγω τὴν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τὴν ἀκριβῆ νηστείαν, οὐ τὴν τῶν βρωμάτων ἀποχὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἁμαρτημάτων... Φιλήσωμεν τὴν νηστείαν, ὅτι μήτῃ σωφροσύνης ἐστί, καὶ πηγὴ φιλοσοφίας ἀπάσης»
(Ἱ. Χρυσόστομος)

Λίαν ἐπίκαιρος, τῇ ὄντι, τυγχάνει ἡ ἐξέτασις καὶ μελέτῃ μετ' ὁδηγοὺς τοὺς ἀγίους πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, παμππλαίου καὶ εὐσεβοῦς πράξεως, οἷα ἡ τῆς νηστείας, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ ἤδη «εὐλαβῆ παράδοσιν» καὶ κατ' ἄλλας ἡμέρας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἀλλ' ἰδίως κατὰ τὴν ὥραιότην καὶ κατανυκτικὴν ταύτην περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

Ἐὰν δὲ ἐπιλαμβάνωμι τῆς μελέτης ταύτης περὶ τοῦ πνεύματος τῆς νηστείας, τοῦτο πράττω ἀποκλειστικῶς διότι πέποιθα ὅτι, ἂν σήμερον καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἐν ἁπᾷ τῇ Εὐρώπῃ πολλοὶ ἴστανται μακρὰν τῆς νηστείας καὶ ἡ θέλουσι νὰ ἀγνοῶσι ταύτην ἢ περιφρονητικῶς ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῆς, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀγνοοῦσι τὸ πνεῦμα, ἥτοι τὴν οὐσίαν καὶ τὴν

μένην εἰς τὰς ψυχὰς των οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ εἶναι ἄτρομοι καὶ γενναῖοι. Ὅταν οἱ ἄνευ πίστεως κάμπτονται καὶ τρέμουν, αὐτοὶ παραμένουν μετὰ τὸ φρόνημα γενναῖον καὶ τὴν ψυχὴν εὐρηνικὴν. Ὅταν οἱ ἄλλοι θυθίζωνται εἰς πέλαγος ἀπογνώσεως καὶ μαύρῃ ἀπελπισίᾳ καλύπτῃ τὸν ψυχικὸν των κόσμον, οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ ἐμπιστεύονται εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Ἐνθουμούμενοι δὲ ἀπὸ πόσα δεινὰ ἕως τῶρα τοὺς ἔχει διαφυλάξει, εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸν καὶ ἐκδηλώνουν δεβαίαν τὴν πεποίησίν των, ὅτι ὁ Θεός, ὁ ὅποιος εἰς τὸ παρελθὸν «ἐκ τηλικούτου θανάτου ἔρρύσατο ἡμᾶς... αὐτὸς καὶ ἔτι ρύσεται» (Β' Κορ. α' 10).

Ἰδοὺ λοιπὸν μετὰ ποῖα αἰσθήματα διακιολλογημένης αἰσιοδοξίας ὑποδέχονται οἱ Χριστιανοὶ τὸ νέον ἔτος. Μετὰ τὴν πίστιν θερμὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἐπαλαμβάνουν τοὺς λόγους τοῦ προφήτου: «Οὐ φοβηθῶμεθα ἐν τῇ ταράττεισθαι τὴν γῆν καὶ μετατίθεσθαι ὄρη

ἐν καρδίαις θαλασσῶν» (Ψαλμ. με' 3). Ἐμπιστεύονται τὸν ἑαυτὸν των καὶ τὴν οἰκογένειάν των, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, εἰς τὴν πανάγαθον πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀναρίθμητοι ἐκδηλώσεις τῆς στοργικῆς ἀγάπης τοῦ οὐρανοῦ Πατρός, τοὺς ἔχουν διδάξει νὰ ἀναθέτουν τὰ πάντα εἰς τὴν πάνσοφον καὶ παντοδύναμον διακυβέρνησίν του. Δι' αὐτό, εἰρηνικοὶ καὶ γαληνεμένοι, θὰ ἀνταλλάξουν καὶ πάλιν ἐφέτος εὐχὰς μετὰ τῶν καὶ θὰ εὐχῇ τοὺς «αἷσιον καὶ εὐτυχῆς καὶ εἰρηνικὸν τὸ νέον ἔτος», ἀλλὰ, περισσότερον ἀπὸ τὰς μετὰ τῶν εὐχὰς, θὰ ἀναπέμπουν εἰς τὸν Θεὸν τὰς προσευχὰς των διὰ νὰ ματαιώσῃ τὰς πολεμοχαρεῖς διαθέσεις τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, βαθεῖα δὲ καὶ ἀναφαίρετος νὰ βασιλεύσῃ εἰς ὁλόκληρον τὴν γῆν κατὰ τὸ νέον ἔτος ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ!

Φιλήμων μοναχός

Ἀγιαννανίτης

ὠφέλειαν αὐτῆς, τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν, ἐκλαμβάνοντες τοὺς τύπους αὐτῆς ὡς τὴν οὐσίαν τῆς, τὸ πνεῦμα τῆς. Πολλὰς φορὰς ἀκούομεν τοὺς τοιοῦτους λίαν περιφρόνητικῶς ὁμιλοῦντας περὶ τῆς νηστείας. Εἶναι, λέγουσιν, ἄξιον τοῦ κόπου νὰ νηστεύῃ τις; νὰ ἀποφεύγῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν τροφήν; καὶ τί καλὸν προέρχεται ἐκ τῆς νηστείας;

Οἱ τοιοῦτοι, ἀσφαλῶς, δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ, ἐκφρασθῶσιν οὕτω περὶ τῆς νηστείας, ἐὰν ἐγνώριζόν, πράγματι, τὴν ἀκατανίκητον ἐσωτερικὴν αὐτῆς δύναμιν καὶ τὴν μεγίστην ὠφέλειαν καὶ ἀναγκαιότητα ταύτης ἐν τῇ ζωῇ, τῇ τε πνευματικῇ καὶ ὁλικῇ, τοῦ ἀνθρώπου.

Κατ' ἀρχὴν δεόν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ νηστεία εἶναι τόσον ἀρχαία, ὅσον καὶ ἡ ἡλικία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐνομοθετήθη ὡς πρώτη ἐντολὴ τοῦ Δημιουργοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους. Οὕτως ὁ Μ. Βασίλειος, ἐρμηνεύων τὸ «οὐ φάγεσθε» τῆς Γενέσεως, λέγει ὅτι ἡ νηστεία συνιστᾷ «ἐγκρατείας νομοθεσίαν»¹⁾. Ἡ κρεωφαγία καὶ ἡ οἰνοποσία ἐπενεοθήσαν ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν μετὰ τὴν πτώσιν, διὰν ἐκκοτίσθῃ ἡ γνώσις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Παρὰ ταῦτα ὁ μὲν, καθὼς γνωματεύει ὁ εἰδικῶς ἐνδιατρίψας καὶ ἐμβαθύνας περὶ τὰ τοιαῦτα θέματα Σεβασμ. Μητροπολίτης Κῶ κ. Ἐμμανουὴλ²⁾, «αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ κατάλυσις μὴ νησιῶσιμων φαγητῶν δὲν εἶναι κωλυτικὴ τῆς θείας Κοινωνίας, οὐδὲ προδίδεται ὡς τοιαύτη παρὰ τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ἦτο δὲ τοῦλάχιστον ἐνοχος ἀπειρία τοῦ Πνευματικοῦ», ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, «ἐν οὐδὲν κώλυμα κανονικὴν ὑπάρχει διὰ τὴν παροχὴν τῆς θείας Μεταλήψεως, νὰ ἀρνη-

θῇ αὐτὴν εἰς τὸν Χριστιανόν, μόνον καὶ μόνον, διότι δὲν ἐτήρησε νηστείαν εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας. Ὁ Πνευματικὸς ὀφείλει νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τοῦ κανονικοῦ ἐδάφους καὶ οὐδέποτε εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἀποκλείσῃ τὸν Χριστιανὸν ἀπὸ τοῦ νὰ κοινωνήσῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἐπὶ λόγοις μὴ προβλεπομένοις ὑπὸ τῶν Κανόνων».

Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Σεβασμιωτάτου Κῶ τυγχάνει τοσοῦτ' ἀλλοῦ ἀξιοσέβαστος καὶ εὐστοχος, καθ' ὅτι ἐπικυροῦται ὑπὸ Πατερικῆς αὐθεντίας, ὅσας τοῦ ἱεροῦ Δαμασκηνοῦ. Οὗτος, ὁμιλῶν περὶ τῶν Νηστειῶν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ δὴ τῆς Ἑβδόμαδος τῶν Παθῶν, ἀποφαίνεται: «Ἐν τοῖς τοιοῦτοις οὐ νομοθετεῖν, οὐ διδάσκειν, οὐκ ἀναγκαστικῶς ἀγεῖν τὸ ἐγχεῖρισθὲν προσήκει ποίμνιον, πειθοῖ δὲ μᾶλλον, καὶ ἡπίοτης, καὶ λόγῳ ἄλκι' ἡρτυμένῳ ταῦτα καὶ τοῦτοις ὑποτιθέμεθα»¹⁾. Καὶ ἄλλ' ἑνὸς: «Καὶ μὴν ἀδελφοί κατὰ τοῦ μὴ νηστεύοντος κρίσις Θεοῦ οὐκ ὤρισταί, κατὰ δὲ τοῦ ἀδικούντος τιμωρίαν ἡπείλησεν»²⁾. Ταῦτα ἀπὸ Κανονικῆς ἀπόψεως.

Τίς, ὅμως, ἡ κατ' ἄμφω ὠφέλεια καὶ ἀναγκαιότης τῆς νηστείας, καὶ τί σχετικῶς διδάσκουσιν οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες καὶ ἡ Ἐπιστήμη;

Τόσον οἱ ἅγιοι Πατέρες, ὅσον καὶ ἡ ἀξία τοῦ ὀνόματος αὐτῆς Ἐπιστήμη, διακηρύσσουσι τὴν ἀναμφισβήτητον ἀλήθειαν ὅτι, ἡ νηστεία εἶναι βάσις τῆς σωματικῆς υγιείας καὶ τῆς ψυχικῆς εὐεξίας.

«Φάρμακον ἀναιρετικὸν τῆς ἁμαρτίας, καὶ κατάπλασμα ψυχῆς μαλακτικόν, ἀπαλύνουσα πρὸς εὐσεβείαν» χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Χρυσορρήμονος ἡ νηστεία. Διότι,

1) Περὶ Νηστείας λόγος Β' Ε. Π. Μ. 31, 190.

2) «Ἐξομολογήσιον», Τόμ. Α'. σελ. 333. Ἀθῆναι 1940.

1) Περὶ τῶν ἁγίων Νηστειῶν. Ε. Π. Μ. 95, 68 Β.

2) Λόγος εἰς τὴν δ' ἡμέραν τῆς Δημιουργίας τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενος ἐν Ἐκκλησίᾳ. Φάρος, Φεβρ. 1914, 125—126.

ἀφήνω νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἴδιος ὁ ἱ. Πατήρ, ἵνα καταδειχθῇ τὸ ὅθος καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς σκέψεως αὐτοῦ, «ὥσπερ τὰ χρόνια πάθῃ δριμυτάτοις τισὶ καὶ στυπτικωτάτοις καταπασσόμενα, τὸ μὲν σηπτικὸν τοῦ σώματος ἀπορρίπτει, τὸ δὲ συνουλωτικὸν τῆς σαρκὸς ἐπισυνάγει, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν ἔνδον ὑποσμούχουσαν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ψυχὴν νεμομένην, στυπτικωτάτῃ ὑπείσελθοῦσα ἁμαρτίᾳ νηστεία, ἀναξηραίνει αὐτὴν κατ' ὀλίγον λεπτύνουσα» ¹⁾. Εἰς τὴν ἰδίαν ἐπίσης ὁμιλίαν τοῦ ὁ ἱ. Πατήρ τὴν ἀληθῆ νηστείαν ἀποκαλεῖ: «Μητέρα σωφροσύνης καὶ πηγὴν φιλοσοφίας ἀπάσης» ²⁾.

Ὁ Μέγας Βασίλειος τὴν νηστείαν θεωρῶν ὡς καυτήριον τῆς ἐν τῷ ὅθῃ τῆς ψυχῆς ἐμφωλευσούσης ἁμαρτίας, ὡραιότατα παρομοιάζει ταύτην πρὸς τὰ δριμύτατα φάρμακα, ἅτινα ἐξαφανίζουσι τοὺς ἐν τοῖς ἑγκάτοις τῶν παιδῶν ζωογονουμένους σκώληκας. Περὶ τῆς πολλαπλῆς δὲ ὠφελείας τῆς νηστείας ὁμιλῶν, λέγει ὅτι, αὕτη εἶναι μήτηρ ὕλης, οἰκων αὖξησης, νεότητος παιδαγωγός, στόλισμα γερόντων, ἀγαθὴ σύντροφος τῶν ἐδοικόρων, ἀνακούφισις τῶν μαγείρων καὶ ὑπηρετῶν, φύλαξ δὲ τῆς οἰκογενειακῆς γαλήνης, διότι οὔτε ὁ ἀνὴρ ὑποψιάζεται τὴν νηστεύουσαν καὶ ἐγκρατὴ σύζυγον, μήτε αὐτὴ τήκεται ζηλότυπος διὰν δλέπῃ τὸν ἄνδρα τῆς κρατοῦντα τοὺς κανόνας τῆς νηστείας ³⁾.

Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν, ἐξ ἄλλου, δύναμιν τῆς νηστείας ἀναφερόμενος ὁ αὐτὸς ἱ. Πατήρ λέγει ἐπὶ λέξει: «Νηστεία προσευχὴν εἰς οὐρανὸν ἀναπέμπει, οἶονε πτερὸν αὐτῇ γινομένη πρὸς τὴν ἄνω πορείαν» ⁴⁾.

Ῥωστικῶς καὶ ὁ ἱ. Χρυσόστομος, εἰς τὴν

ἐσωτερικὴν ταύτην δύναμιν καὶ εἰς τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ, ὧν πρόξενος γίνονται ἡ νηστεία καὶ ἡ προσευχή, ἀναφερόμενος, ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ νηστεία συνοδευομένη καὶ ὑπὸ θερμῆς καὶ εἰλικρινοῦς προσευχῆς, δύναται νὰ μεταμορφώσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἄγγελον Θεοῦ, παρέχουσι δὲ ἀμφότεραι πολλὰ τὰ ὀφέλη διότι ὁ νηστεύων δὲν ἔχει ἀνάγκην πολλῶν χρημάτων· ὁ δὲ μὴ δέσμενος πολλῶν χρημάτων δὲν δύναται νὰ εἶναι φιλοχρήματος· ἀλλ' ὁ μὴ φιλοχρήματος δοθεῖ καὶ ἐλεεῖ προθύμως τοὺς πάσχοντας, «ὁ δὲ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῷ». Ἀλλ' εἰσέτι ὁ νηστεύων μετὰ μεζονος εὐκολίας, ψυχολογικῶς, καὶ νήψεως προσεύχεται καὶ ἐπικοινωνεῖ μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός, τὰς φοβεράς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καὶ ἡδονὰς σθενύνων, καὶ ἔχει διπλὰς τὰς πτέρυγας, καὶ τῶν ἀνέμων αὐτῶν κορυφώτερας, διὰ τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορείαν... ¹⁾.

Παραπλήσια διδάσκει καὶ Νεῖλος ὁ Ἀσκητής, ὅστις τὴν μὲν προσευχὴν τοῦ νηστεύοντος παραβάλλει πρὸς «νεοσσὸν αἰτοῦ ἀνιπτάμενον», τὴν δὲ τοῦ κραίπαλου ὡς «δρυνομένην τῷ κόρφῳ» ἀνίσκνον θεωρεῖ, ἵνα φθάσῃ μέχρι τοῦ Δημιουργοῦ, τὸν μὲν νοῦν τοῦ νηστεύοντος πρὸς «ἀστέρα ἐν αἰθρίᾳ λαμπρόν», τὸν δὲ τοῦ κραίπαλου ὡς «ἐν σκοτομήνῃ καλυπτόμενον» χαρκτηρίζει, διότι ὅπως ἡ ὁμίχλη καλύπτει τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, οὕτω καὶ τὸν νοῦν σκεπάζει ἡ παχεὶα τῶν βρωμάτων ἀνάδωσις ²⁾.

(Ἐκκολουθεῖ)

1) Ὁμιλία περὶ Νηστείας. Ε.Π.Μ. 48, 653.

2) Αὐτόθι.

3) Ὁμιλ. 1, περὶ Νηστείας, ἐν Β' τόμ. ἐκδόσ. τῶν Ἀπάντων ὑπὸ Garnier, σελ. 584.

4) Αὐτόθι, σελ. 587.

1) Ὁμιλ. ΝΖ' εἰς Ματθ. ἐδάφ. δ' (Ἐκδ. Καρυοφύλλη).

2) Περὶ Γαστριμαργίας. Ε.Π.Μ. 79. 1145 B.C.

Φίλοθέου Ζερβάκου Ἀρχιμ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ, ΚΥΠΡΙΟΥ, ΤΟΥ ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΙΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδας 389 τοῦ κγ' ἔτους)

Ἀλλὰ διατί λέγω μόνον διὰ τοὺς Μοναχοὺς καὶ δὲν λέγω καὶ διὰ τοὺς λαϊκοὺς Χριστιανούς; Μήπως καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουσι προορισμόν; Ἐχουσι καὶ αὐτοὶ τὸν ἴδιον προορισμόν με τοὺς μοναχοὺς καὶ καθὼς οἱ μοναχοὶ καταφεύγουσιν εἰς τὰς Μονὰς καὶ τὰς ἐρήμους, ἵνα εὐχερέστερον πλησιάσωσιν εἰς τὸν Θεόν, οὕτω καὶ οἱ ἐν τῷ κόσμῳ χριστιανοὶ χρέος ἔχουσι νὰ φροντίζωσι νὰ ἐφευρίσκωσι τρόπον διὰ νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν Θεόν. Δὲν πρέπει δὲ καὶ οἱ λαϊκοὶ νὰ λησμονῶσιν, ὅτι, ὅταν ἐβαπτίσθησαν ἔδωσαν ὑποσχέσεις ὅτι ἀποτάσσονται τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ καὶ τῇ πομπῇ αὐτοῦ καὶ ὅτι συντάσσονται τῷ Χριστῷ, δηλ. ἐδώσαμεν ὅλοι καὶ λαϊκοὶ καὶ Μοναχοὶ ὑποσχέσεις ὅτι ἀπ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν χωριζόμεθα ἀπὸ τὸν Σατανᾶν καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα του, ἀποστρεφόμεθα καὶ αὐτὸν καὶ τὰ ἔργα του καὶ θὰ εἰμεθα τοῦ λοιποῦ ἡνωμένοι με τὸν Χριστὸν διὰ τῆς ὑπακοῆς καὶ τηρήσεως καὶ φυλάξεως τῶν ἐντολῶν του. Ἀλλὰ καθὼς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ὅτι πλεῖστοι τῶν Μοναχῶν ἐπελάθοντο τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἐγίναν Μοναχοί, οὕτω καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λαϊκῶν χριστιανῶν ἐλησμονήσαν τὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ἔδωσαν ὅταν ἐβαπτίσθησαν ὅτι θὰ εἶναι χωρισμένοι ἀπὸ τὸν διάβολον καὶ ἡνωμένοι με τὸν Θεόν καὶ, ἀπομακρυνθέντες καὶ χωρισθέντες ἀπὸ τὸν Θεόν, συνετάχθησαν πάλιν με τὸν διάβολον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπετάχθησαν καὶ ποιοῦν τὰ ἔργα του. Ὁ

φείλουν οἱ τοιοῦτοι νὰ συνέλθωσι, νὰ μετανοήσωσιν εἰλικρινῶς καὶ διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις τοὺς ἀναμένει με ἀνοικτὰς ἀγκάλας καὶ τοὺς δέχεται, μετανοοῦντας, ὡς ἐδέχθη τὸν ἄσωτον υἱόν, τὸν ληστήν, πόρνας, τελῶνας κ. λ. π. καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἀγωνίζωνται με ὅλας τὰς δυνάμεις νὰ νικῶσι τὸν ἐχθρὸν καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν. Καὶ εἶναι δυνατόν νὰ νικήσῃ τις τοιοῦτον ἐχθρὸν ἰσχυρόν, παμπόνηρον καὶ παγκάκιστον, ὅστις διαρκῶς νύκτα καὶ ἡμέραν οὐ παύεται πολεμῶν; Εἶναι δυνατόν. Διότι ὁ Κύριος ἀδύνατα πράγματα δὲν θέλει ἀπὸ ἡμᾶς. Θὰ νικήσωμεν τὸν ἐχθρὸν διὰ τῶν ὅπλων τῆς πίστεως, διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς ἀνδρείας, τῆς μεγαλοψυχίας, τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς με τὸν Θεὸν συμμαχίας, τὴν ὁποῖαν πάντοτε νὰ ζητῶμεν, διότι ἐὰν ἐπιχειρίσωμεν μόνοι μας, δὲν θὰ δυνηθῶμεν. Ἐὰν ἔχωμεν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ζητῶμεν τὴν βοήθειάν του μετὰ ταπεινώσεως, θὰ μᾶς τὴν δώσῃ. Θὰ μᾶς δώσῃ ἐξουσίαν νὰ πατῶμεν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς βλάψῃ. Ἐπὶ τῷ Θεῷ ποιήσωμεν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Θὰ δυνηθῶμεν νὰ νικήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν διὰ τῶν ὅπλων τῆς ἀγάπης, ὅταν ὁλοψύχως καὶ ὁλοκαρδίως ἀγαπήσωμεν τὸν Θεόν, τότε θὰ μᾶς ἀγαπήσῃ καὶ ὁ Θεὸς καὶ θὰ μέινῃ μαζί μας ὡς ὁ ἴδιος μᾶς ὑπόσχεται: «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν

αὐτῷ». Ὅταν λοιπὸν ὁ Θεὸς μένει μαζί μας ποῖον θὰ φοβηθῶμεν; Τότε μὲ θάρρος, μὲ μεγαλοψυχίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμόν θὰ λέγωμεν, ὥς οἱ ἁγ. Ἀπόστολοι καὶ χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων: «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις, ἢ στενοχωρία ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα;... Πεπείσμεθα ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωή, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστώτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε βάθος, οὔτε ὕψωμα, οὔτε ἐτέρα τίς κτίσις δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ρωμ. η' 35). Οὕτω διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης θὰ νικήσωμεν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, πᾶσαν ἁμαρτίαν, πᾶν πάθος, θὰ ἐκκληρώσωμεν τὸν προορισμόν μας καὶ τότε θὰ δυγόμεθα εὐσυνειδήτως νὰ λεγώμεθα τέκνα Θεοῦ κατὰ χάριν, υἱοὶ φωτὸς καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Παρακαλῶ πάντας, ὡς Πνευματικὸς πατήρ, Μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς καὶ πρῶτον τὸν ἑαυτὸν μου, ἃς ἐξυπνήσωμεν, ἃς ἀποτινάξωμεν τὸν βαρὺν ὕπνον τῆς ἀμελείας καὶ ὀκνηρίας καὶ ἃς γρηγορήσωμεν τὰς ὀλίγας στιγμὰς τοῦ βραχυτάτου βίου μας, διότι τὸ τέλος τῆς προσκαιροῦ ζωῆς ἡμῶν ἤγγικεν. Ἰδοὺ· ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου. Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Ἰδοὺ ὁ ἀναμεγόμενος Κριτὴς ἔρχεται, ἵνα ἀποδώσῃ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἰνα τί ἀμελῶμεν καὶ νυστάζωμεν; Ἰνα τί οὐ τρέμωμεν τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἀπόφασιν τοῦ Κριτοῦ, τὴν ἐκπέμπουσιν τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς τὸ πῦρ τῆς γεέννης; Ἄς ἀκούσωμεν καὶ τὴν τοῦ θεοκλήρυκος Ἀποστόλου Παύλου φωνὴν τὴν καλοῦσαν ἡμᾶς εἰς ἐργήθοριν: «Ὡρα ἡμᾶς ἦδη ἐξ ὕπνου· ἐγερθῆναι, νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ

νὺξ προέκοιπεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας». Καὶ πάλιν παραινεί ἡμᾶς λέγων: «Ἀδελφοὶ ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε, ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ, δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάροις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε,... Ἐγείραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφάυσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσὶν. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου» (Ρωμ. ιγ' 11 - 14, Ἐφεσ. ε' 8 - 17). Θέλημα τοῦ Κυρίου εἶναι νὰ γρηγορῶμεν πάντοτε; νὰ ἀγρυπνῶμεν, νὰ προσευχώμεθα, νὰ μετανοῶμεν, νὰ ἔχωμεν τὰς λαμπάδας τῶν ψυχῶν μας κεκοσμημένας ἐλαίῳ ἐλεημοσύνης, ἀγάπης, εὐποιίας καὶ νὰ εἴμεθα ἑτοιμοὶ πρὸς ὑπάντησιν τοῦ Νυμφίου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ τῶν φρονίμων Παρθένων εἰσέλθωμεν εἰς τὸν οὐράνιον Νυμφῶνα καὶ ἀξιοθῶμεν τῶν ἀνεκκαλήτων, ἀνεργηνεύτων, ἀκατανοήτων, ἀνεκδιηγῆτων ἀγαθῶν τῶν ἡτοιμασμένων τοῖς εἰλικρινῶς μετανοοῦσιν, ἐργηγορῶσι, καὶ τὸν Θεὸν ἀγαπῶσιν. Ὡν γένοιτο πάντας ἐπιτυχεῖν. Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΘΕΪ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

Πειθαρχία, τὸ πείθεσθαι ταῖς Ἀρχαῖς καὶ ὑπακούειν τοῖς νόμοις· ἤγουν ὑπακοή εἰς τὴν Ἐξουσίαν, εἰς τὰς νομίμους διαταγὰς καὶ ἀνωτέρους. Ἡ πειθαρχία εἶναι μεγίστη καὶ σπουδαιότατη, πολιτικὴ, κοινωνικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἀρετὴ. Οἱ Σπαρτιάται ἔλεγον· «Βέλτιον τοῦ φονεῦν, τὸ πείθεσθαι τῷ ἄρχοντι». Ὁ τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος λέγει· «Ἀδελφοί, πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν, καὶ ὑπέχετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν» (Ἐβρ. ιγ' 17. Πρὸβλ. Ρωμ. ιγ' 1 - 2). Ἀλλὰ «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις» (Πράξ. ε' 29). Γρηγόριος ὁ Νύσσης λέγει· «Πᾶσα ἡ κτίσις τῷ προστάγματι τοῦ Θεοῦ πειθαρχεῖ, ὁ δὲ ἄνθρωπος μόνος ἀπειθεῖ, δι' ὃν καὶ γέγονε τὰ πάντα». Ἡ πειθαρχία εἶναι ἡ μεγάλη καὶ σωστικὴ δύναμις τῶν οἴκων, τῶν πόλεων, τῶν Μονῶν, τῶν στρατευμάτων καὶ τῶν πλοίων. Ἡ πρὸς τοὺς ἄρχοντας πειθαρχία εἶναι κοινὸν χρέος ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ καθήκον· πειθαρχία τῶν κατωτέρων πρὸς ἀνωτέρους καὶ τούτων, πρὸς ἀνωτάτους· πρέπει νὰ διοικῇ ἡ πειθαρχία, δι' ὅλων τῶν κλάδων καὶ καθ' ὅλην τὴν κλίμακα, τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας. Οἱ νέοι, οἱ ἀνήκοντες εἰς γονεῖς μὲ ἀξιώματα, μόρφωσιν καὶ ἐπιρροήν, ὀφείλουν νὰ εἶναι οἱ μᾶλλον φιλότιμοι εἰς σέβας πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πειθαρχικοὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας.

Ἡ πειθαρχία ἐνισχύεται, ὅταν μεταξὺ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, ὑπάρχει κοινότης καὶ ἀλληλεγγύη συμφερόντων, καὶ ὅταν ἡγοῦνται ἢ ἐπονται οἱ ἄνδρες, ἢ ἀξιωματικοί, ὀφείλουν νὰ ἔχουν ὡς νόμον καὶ ὁδηγὸν τὴν πειθαρχίαν. Ἄνευ πει-

Βιβλιοκρισία

“ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ,,

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» μὲ χαρὰν ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς τὴν ἔκδοσιν τοῦ πνευματικωτάτου βιβλίου τοῦ μοναχοῦ κ. Θεοκλήτου Διονυσιάτου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἁγίος Νικόδημος ὁ Ἀγιορεΐτης».

Πρόκειται περὶ νέας ἐργασίας, λίαν ἀξιολόγου, τοῦ ἀρθρογράφου τοῦ περιοδικοῦ τούτου καὶ συνεργάτου, μετὰ τὸ περισπούδαστον βιβλίον τοῦ «Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς», διὰ τῆς ὁποίας μᾶς παρουσιάζει κατὰ τρόπον γλαφυρὸν τὴν θεῖαν ζωὴν καὶ τὸ μέγα ἔργον τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορεΐτου.

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἔχει πάντα λόγον νὰ σεμνύνεται διὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ πατρὸς Θεοκλήτου, ἅφ' ἑνὸς μὲν ὅτι εἶναι ἔργον στενοῦ συνεργάτου αὐτῆς καὶ ἅφ' ἑτέρου διότι προβάλλει ἓνα μέγαν Πατέρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα, ἀπὸ ἐτῶν ἐκτιμήσασα, ἀνέλαβε νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν Ὁρθόδοξον λαόν. Χαίρομεν, λοιπόν, καὶ συγχαίρομεν τὸν π. Θεόκλητον καὶ τῷ εὐχόμεθα πλουσίαν τὴν καρποφορίαν ἐν πνευματικαῖς συγγραμμασιν.

Σ. Σχοινιάς

θαρχίας, ἄνευ νόμων, ἄνευ ἀρχῶν καὶ ἀρχόντων, καὶ ἄνευ ὑπακοῆς καὶ εὐπειθείας εἰς τοὺς ἀνωτέρους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκρατηθῇ οὐδὲν καθεστώς, οὔτε Κράτος, οὔτε οἶκος, οὔτε ἔθνος καὶ λαός. Ἡ πειθαρχία εἶναι ἡ βάσις ἡ ζωὴ καὶ ἡ πνευματικὴ τροφὴ τῆς εὐνομίας τῆς πολιτείας καὶ Πατρίδος. Ἐχε λοιπὸν πειθαρχίαν εἰς τὸν Θεόν, εἰς τοὺς γονεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ οὐχὶ ἀνυποταξίαν καὶ ἀπειθείαν ἀπερ' φέρουν τὴν πρόπουσαν τιμωρίαν.

Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι

“ΟΙ ΤΟΝ ΑΠΑΝΤΟΝ ΝΙΚΗΤΑΙ,”

Τοῦ ἐσιολογιατάτου μοναχοῦ
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Εἰς τὴν μακράν τῆς ἱστορίας ἡ ἀνθρωπότης ἔχει γνωρίσει πολλοὺς τοιοῦτους. Ὀνόματα μεγάλων στρατηγῶν, οἱ ὁποῖοι ὠδήγησαν τοὺς στρατοὺς των εἰς τὴν νίκην, εἶναι γνωστά, ἡ δὲ ἱστορία τοὺς ἔχει δώσει τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου. Ποῖοι ὅμως ἔχουν ἐπιτελέσει τὰς σπουδαιότερας νίκας, ποῖοι εἶναι οἱ ἀνώτεροι ὅλων νικηταί;

Ὅλοι θὰ συμφωνήσουν, ὅτι μεγαλύτεροι νικηταὶ εἶναι ὅσοι ἠγωνίσθησαν καὶ ἐθιριάμβευσαν εἰς τοὺς πνευματικοὺς κυρίως ἀγῶνας· ὅσοι συνετέλεσαν νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ χριστιανικὴ Πίστις καὶ νὰ διαλυθῇ ἡ πλάνη καὶ ἡ ἀγνοία εἰς τὰ ζητήματα τῆς πίστεως καὶ τῆς σωτηρίας. Αὐτοὶ ἠμποροῦν νὰ διακηρύττουν: «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωαν. ε' 4). Καὶ τοιοῦτοι νικηταὶ ὑπῆρξαν ὁμολογουμένως οἱ τρεῖς μεγάλοι Ἱεράρχαι, ὁ Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος καὶ ὁ Χρυσόστομος, ὥστε νὰ προβάλωνται ὡς παράδειγμα ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀγωνιστῶν καὶ νικητῶν.

Δὲν ἦσαν οἱ ἀνθρώποι οἱ ἐστερημένοι προσόντων καὶ ἱκανότητων. Τοῦναντίον ἡ καταγωγή των, ἡ μόρφωσίς των, τὰ διανοητικὰ καὶ σωματικὰ των προσόντα ἦσαν πολλὰ καὶ ἀξιόλογα. Δὲν ἦσαν οἱ ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ στρέψουν τὰς ἐπιδιώξεις των καὶ νὰ ἐπιτύχουν νίκας πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Τοῦναντίον, ὅπου καὶ ἂν ἐπεδόθησαν, ἐπέτυχαν ἐξαιρετικά, ὥστε νὰ θεωρεῖται ἀπώλεια τὸ ὅτι ἐγκατέλειψαν ἄλλας σταδιοδρομίας, διὰ νὰ τεθοῦν εἰς τὴν ὑψηλὴν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ-

πως κατ' ἀξίαν ἐλέχθη διὰ τὸν Μ. Βασίλειον, ἦτο «ρήτωρ μεταξὺ τῶν ρητόρων καὶ προτοῦ ἀνέλθῃ τοὺς σοφιστικοὺς θρόνους· φιλόσοφος μεταξὺ τῶν φιλοσόφων καὶ προτοῦ διδαχθῇ τὴν φιλοσοφίαν... Ποῖον εἶδος παιδείας δὲν ἐσπούδασεν; Ἡ μᾶλλον, ποῖον δὲν ἐσπούδασε μὲ ὑπερβολήν, ὥσάν νὰ ἐπρόκειτο νὰ καταγίῃ εἰς αὐτὸ μόνον; Κατώρθωσε νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν νοῦν του ὅλα τὰ εἶδη τῆς γνώσεως μὲ τόσῃν εὐκολίᾳ, μὲ ὅσῃν ἄλλοι δὲν κατορθώνουν οὔτε ἓνα εἶδος γνώσεως νὰ σπουδάσουν». Δὲν ἦσαν ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν τὴν γνώσιν καὶ τὴν ἐπιστήμην ὡς κάτι κακόν, ποὺ ἀντιβαίνει εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἰδανικοῦ των. Εἰς ἐξαιρετικά πνεύματα, ὁποῖοι ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι Ἱεράρχαι, τοιαῦτα παρανοήσεις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχουν. Ἐκτιμῶντες κατ' ἀξίαν τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, δίδοντες ὅμως τὰ πρῶτεϊα εἰς τὸ πνεῦμα, ὑπέταξαν εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ πνεύματος ὅλα τὰ σωματικὰ καὶ ὑλικά καὶ διανοητικὰ των προσόντα. Κατέστησαν τὸ σῶμα ὄργανον ἄξιον τῆς ψυχῆς των, ἡ ὁποία ἐφλέγετο καὶ ὠραμιὰ τίζετο τὴν ἀνωτέραν ἐκείνην ζωὴν, τὴν ὁποίαν ὁ φωτισμὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοὺς ἐχάριζε.

Τοιουτοτρόπως ἀνεδείχθησαν «ἐπίγειοι ἄγγελοι», ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία. Ἐγιναν «τὰ σεπτά δοχεῖα» τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διαχύνοντες εἰς τὸ περιβάλλον των «εὐωδίαν Χριστοῦ». Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶδαν τὴν νίκην νὰ στεφανώνῃ τοὺς ἀγῶνας των εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ἐπιδιώξεις των.

Ἐπῆρξαν καὶ οἱ τρεῖς ὁρχηγοὶ ἐκκλησιῶν, καταλαβόντες ἑξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως οἱ δύο, Ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας ὁ τρίτος. Ἡ ἐποχή των ἦτο ἐποχὴ ἀγώνων, ἀγώνων σκληρῶν, ἐκτὸς καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχαν νὰ παλαίσουν πρὸς διαφόρους αἵρετικούς, οἱ ὅποιοι ἐπεζητοῦν νὰ νοθεύουν τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ ἀναξιούς κληρικούς, οἱ ὅποιοι δὲν εὐρίσκοντο εἰς τὸ ὕψος τῆς κλήσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς των, καὶ οἱ ὅποιοι μὲ ραδιουργίας καὶ συκοφαντίας ἐπεβουλεύοντο τὸ ἀξίωμα των. Εἶχαν ὅχι σπανίως ἀντιμέωπον αὐτὴν ταύτην τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλήν. Καὶ ὅμως, διὰ νὰ εἶναι οἱ ἀνθρώποι τοῦ πνεύματος, ἐνίκησαν καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Αὐτοκράτορες καὶ Ἐπαρχοὶ, ἐνώπιον τῶν ὁποίων οἱ ἄλλοι ἔκλυτον δουλικῶς καὶ συνεμορφῶνοντο πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις των, ἔφευγον κατησχυμένοι, ὅταν ἀντιμετώπιζον τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας. «Οὐδέποτε μοῦ ὠμίλησε κανεὶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον», παρετήρησεν ὁ ἑπαρχος Μόδεστος πρὸς τὸν Μ. Βασίλειον. «Ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε συνήνησες ἐπίσκοπον», τοῦ ἀπήντησεν ὁ μέγας τῆς Ἐκκλησίας πατήρ. Καὶ ἔκυψεν ὁ Μόδεστος τὴν κεφαλὴν, διὰ νὰ φανῇ ἀκόμη περισσότερον τὸ ἡθικὸν ἀνάστημα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς νίκης τοῦ Μ. Βασιλείου.

Τί καὶ ἂν ἐξώρισαν τὸν Χρυσόστομον; Τί καὶ ἂν ἀπέθανεν εἰς τὴν ἑξορίαν καθρημένος; Εἶναι ὁ νικητής, τοῦ ὁποίου τὴν δόξαν καὶ τὴν αἴγλην δέκα πέντε τῶρα αἰῶνες ἐσεβάσθησαν καὶ ἐξετίμησαν ἀσυνγκρίτως περισσότερον ἀπὸ ὅσον τὴν εἶχαν ἐκτιμήσει οἱ σύγχρονοί του. Τί καὶ ἂν ὁ Γρηγόριος παρητήθη τοῦ ἐπιζήλου ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντι-

νουπόλεως; Εἶναι ὁ νικητής, ὁ ὁποῖος διδάσκει ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ὅτι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν δόξαν τῶν ἀξιωμάτων εἶναι ἡ δόξα τῆς ἐμμονῆς εἰς τὸ καθῆκον, ἔστω καὶ ἂν διὰ τὸ καθῆκον χάνεται τὸ ἐπίγειον ἀξίωμα.

Ὅχι δὲ μόνον ἡ ὕλική δύναμις τῶν ἑχθρῶν τῆς πίστεως ἐκάμπτετο ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ διεστραμμέναι διδασκαλίαι τῶν αἵρετικῶν διελύοντο ὡς καπνὸς ἀπὸ τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων ποὺ παρέτασσαν οὗτοι διὰ τὴν υπεράσπισιν τῆς πίστεως.

Τί δὲ νὰ εἴπη κανεὶς διὰ τὸ κοινωνικόν των ἔργον; Οἱ Τρεῖς μεγάλοι Ἱεράρχαι περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐνόησαν καὶ ἐξήσκησαν τὸ κήρυγμα τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ὥστε τὸ ἔργον τῆς φιλανθρωπίας, ὅπως αὐτοὶ τὸ ἐπετέλεσαν, νὰ εἶναι ὑποδειγματικόν καὶ πρωτοφανὲς καὶ νὰ ἔχουν καὶ εἰς αὐτὸ τὰ πρωτεῖα τῆς νίκης.

Τοιοιουτρόπως, νικηταὶ αὐτοὶ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, μᾶς καλοῦν ὅλους νὰ βαδίσωμεν τὸν δρόμον τῶν ἀγώνων, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκεῖνοι ἐβάδισαν, διὰ νὰ μοιρασθῶμεν μαζύ των καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης. Διότι δὲν εἶναι ἡ ὕλη ποὺ νικᾷ, οὔτε ὁ ὄγκος τοῦ ἀξιώματος, οὔτε τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου, οὔτε ἡ ὕλική δύναμις, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα.

Εἶναι βεβαίως ἄγνωστον ποίας καταστρεπτικὰς μεθόδους ἔχουν ξεύρει οἱ ἑχθροὶ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Εἶναι ὅμως γνωστὸν καὶ βεβαιότατον, ὅτι τὸ πνεῦμα ἔχει τὴν ἀπόλυτον ὑπεροχὴν καὶ κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς ὕλης. Ἀλλοίμονον εἰς τὸν κόσμον, ἔάν ἐκυβερνᾷτο ἀπὸ τὴν ὕλην καὶ τὸν ψυχρὸν ὕλικὸν ὑπολογισμόν. Ἀλλοίμονον, ἔάν ἡ νίκη καὶ ἡ ἑκβασίς ἐνὸς ἀγώνος εἶναι ἀποτέλεσμα ὑπεροχῆς εἰς τὰ μέσα

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

('Εκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν κγ'.

Κείμενον.

Υψοῦ βίῳ τὸ πλεῖον, ἢ φρονήματι.

ὁ μὲν, θεοῖ σε· τῷ δὲ καὶ πίπτεις

[μέγα·

τεύξῃ δὲ τούτου μὴ μικροῖς μετρούμενος.

κἂν πλεῖστον ἀρθῇς, εἰ κάτω τῆς

[ἐντολῆς.

Ἑρμηνεία.

Περὶ τῆς ταπεινώσεως μέλλων διδάξει

τοῦ ὀλέθρου ποῦ διαθέτει ὁ ἀντίπαλος. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶδε τὸν Ἀρχηγόν της νὰ ἀποθνήσκῃ εἰς τὸν Γολγοθᾶν, τοὺς δὲ Ἀποστόλους του νὰ διώκονται καὶ νὰ ἀποθνήσκουν μαρτυρικὸν θάνατον καὶ τοὺς πρώτους ὁπαδοὺς του νὰ θυσιάζονται κατὰ ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας, παρέχει τὸ ἀδιάψευστον δίδαγμα, ὅτι ὑπεράνω τῆς ὕλης εἶναι καὶ κυριαρχεῖ τὸ πνεῦμα. Ὑπὲρ τὴν βίαν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἡ θεία χάρις. Ὑπὲρ τὰς ἐπιγείους δυνάμεις εἶναι ἡ Παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὑπὲρ τὰς ἐφημέρους νίκας καὶ ἐπιτυχίας τῶν ἀνθρώπων, ἡ τελικὴ νίκη καὶ ὁ ἀκατάλυτος καὶ αἰώνιος θρίαμβος ἀνήκει εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνισχύονται ἀπὸ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, εἶναι οἱ πραγματικοί, οἱ αἰώνιοι, ὅπως οἱ Τρεῖς μεγάλοι Ἰερόδοχαί.

Ἐγγραφὸν ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ ἐν ἔτεσι αἴωνη'.

Φιλήμων μοναχὸς
Ἀγιαναννίτης

ὁ πατήρ καὶ κατὰ τῆς ὑπερηφανίας, παραινεῖ ἐνταῦθα ὑποδοῦσθαι τῷ βίῳ διὰ τῆς εἰς Θεὸν μιμήσεως καὶ διὰ τοῦ θανάτου τῆς σαρκός, καὶ μὴ ὑποδοῦσθαι ἐν τῷ φρονήματι, ἐπαιρόμενον τῷ κενῷ δοξαρίῳ. ὁ μὲν γὰρ βίος ὑψούμενος διὰ τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς παντελοῦς καταφρονήσεως τῆς σαρκός, θεοῖ σε καὶ ὁμοιον Θεῷ ὡς δυνατόν ἀπεργάζεται. τῇ δὲ τοῦ φρονήματος ὑψώσει πίπτεις κάτω, πτώμα γέλωτος ἄξιον κατ' γῆ γίνῃ καὶ τὸ ὄλον σάρξ. τεύξῃ δὲ φησὶ τοῦ θεωθῆναι, διὰ τοῦ ὑψωθῆναι τῷ βίῳ παρὰ τῷ φρονήματι, μὴ τοῖς μικροῖς ἀρκούμενος βοηθήμασιν, ἐὰν μὴ τοῖς μικροῖς καὶ ἐλαχίστοις ἀρκῇ κατορθώμασι, καὶ μέτρον τιθῇς ἑαυτῷ ἀρκοῦν πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς τελείωσιν. τὰ μικρά σου καὶ οὐδαμινὰ σου κατορθώματα. κἂν γὰρ ἐπὶ πλεῖστον ἀρθῇς ἀφορῶν πρὸς τὴν ἀρετήν, καὶ πολλὰ κατορθώσῃς ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ μέγιστα, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐν ἀληθείᾳ κάτω εἰ τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ κάτω ταύτης κείμενον γνώσεις ἑαυτὸν σιωπήσας ἀκριβῶς.

Γνωμικὸν κδ'.

Κείμενον.

Δόξαν δίδωκε μῆτε πᾶσαν, μῆτ' ἄγαν.
κρεῖσσον γὰρ εἶναι τοῦ δοκεῖν εἰ δ' ἄμετρος,
μὴ τὴν κενὴν θήρευσ, μῆτε τὴν νέαν.
τί γὰρ πιθήκῃ κέρδος, ἦν δοκῇ λέγων;

Ἑρμηνεία.

Διδάξας κατὰ τῆς ὑπερηφανίας, νῦν κα-

τὰ τῆς κενοδοξίας χωρεῖ, καὶ φησὶν. εἰ δόξης ἔρῃς, μήτε πάσης ἔρα, μήτε σφόδρα ἔχου ταύτης. κρεῖττον γὰρ ἐστί σοι τὸ ἔχειν τί ἄξιον δόξης, κἂν λανθάνῃ τοὺς πολλούς, τοῦ δοκεῖν μὲν καὶ νομίζειν ἢ ἄλλους, ἢ καὶ σέ, ὅτι ἔχεις τοιοῦτον, οὐκ ἔχεις δὲ ἀληθῶς. φησὶ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς πατήρ. μή σοι τὸ εἶναι τῷ δοκεῖν ὑπορρέῃ. εἰ δὲ πολλάκις ἄμετρος εἰ καὶ πολλοὺς θέλεις ἔχειν τοὺς ἐπαινέτας, καὶ σφόδρα ἔχῃ τῆς δόξης, ὡς ταύτη πλείους οἰκοδομεῖν εἰς ἀρετὴν, ἀλλὰ οὐ τὴν ματαίαν θήρῃς δόξαν καὶ ζήτηε τὴν κάτω πατουμένην, μηδὲ τῷ ματαίῳ μακαρισμῷ ζήτηε κοσμεῖσθαι, μηδὲ τὴν νέαν καὶ ἐξ ἀνθρωπίνων ἀξιομάτων καὶ θρόνων προστιθεμένην καὶ ζητῶν καὶ τιμῶν. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ νέα. ἀλλὰ τὴν παλαιὰν καὶ ἀγήρω καὶ ἀληθινήν δόξαν, τὴν ἐκ τῶν ἀρετῶν. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ παλαιὰ δόξα, ἣ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῆς παραδόσεως ἐδοξάζετο ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ταύτη τῇ δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανώθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ψαλμὸν 1). ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀξιομάτων καὶ τῶν θρόνων δόξα, ὡς μετὰ τὴν παράδοσιν ἐπινοήθη, νέα ἐστί. πᾶν δὲ τὸ ἀρχαιότατον διαφέρον αἰδέσιμον, αἰδέσιμος λοιπὸν ἡ παλαιὰ καὶ ἡ διὰ τῶν ἀρετῶν δόξα. ταῦτα εἰπὼν ὁ πατήρ ἐπάγει πρὸς τὴν δόκησιν, ἣν ἀνωτέρω εἵρηκε, κατασκευὴν ἀρκοῦσαν διὰ παραδείγματος ἀρμοδίου. τί γὰρ κέρδος φησὶ πιθήκῃ ἐὰν αὐτὸς ἑαυτὸν νομίσῃ λέοντα εἶναι, ἢ ἄλλοις νομισθῇ. ἐλεγχθήσεται γὰρ ποτε πάντως, ὅτι πίθηκός ἐστι, κἂν πρὸς καιρὸν λανθάνειν τοὺς πολλοὺς ἢ τινάς. ὡς οὖν ἐκείνῳ οὐδὲν ἐκ τούτου ὄφελος, οὕτως οὐδὲ σοί. εἰ ἀνάξιός ᾧ βασιλείας, ἢ ἱεραρχίας, ἢ ἄλλης ἀρχῆς, νομίσῃ ἄλλοις ἄξιός, ἢ σεαυτῷ δοκεῖς τοιοῦτος, μὴ ὦν δηλαδὴ.

Καὶ ἄλλως.

Τὴν ἐπὶ πολὺ μέρος τοῦ κόσμου πρὸς καιρὸν χεομένην, ἣν ἐπὶ βλάβῃ πλειόνων

μεγαλύνειν οἶδεν ὁ ἐχθρός. μήτε οὖν αὐτῆς τῆς δι' ἀρετῶν κραταιουμένης ἄγαν ἀντέχου καὶ ἀντιποισθ. τί οὖν σοί μέλει σπουδαίῳ ὄντι, τοῦ σπουδαίους εἶναι δοκεῖν. ἢ πλουσίῳ ὄντι καὶ πάντων πλήρει ἀγαθῶν, τί σοί μέλει, εἰ τοῦτο ἀγνοοῦντες ἄνθρωποι πένητά σε καὶ ἐνδεᾶ ὑπολαμβάνουσιν. οὕτω καὶ Θεοῦ φίλον ὄντα, ποία σοι φροντίς, εἰ μὴ τοῦτο ἴσχοι πολλοί; εἰ δ' ἄμετρος εἰ πολλοὺς ἐθέλων τοὺς ἐπαινέτας ἔχειν, ἀλλὰ σὺ μὴ τὴν ματαίαν θήρῃς δόξαν, τὴν ἐκ τῶν εἰκῇ μακαρίζόντων σε πλάνην ἐγκολπούμενος, μηδὲ τὴν νέαν τὴν ἐξ ἀνθρωπίνων ἀξιομάτων προστιθεμένην καὶ τιμῶν.

Γνωμικὸν κε'.

Κείμενον.

Αἶνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ' αἰνούμενος, καὶ γὰρ δέος σε τῶν ἐπαίων [ων ὕστερεῖν] μὴδ' ἄλλον εὐθὺς, πρίν γε τῇ πείρᾳ μάθῃς μήπως αἰσχροῦ φανέντος, αἰσχύνην ὄφλῃς.

Ἑρμηνεία.

Ὅτι κατὰ τῆς κενοδοξίας ὁ πατήρ χωρῶν, καὶ ἕτερον ὑποτίθῃσιν ἀγαθόν, καὶ παραινέει ἐνταῦθα, ἄλλους μὲν ἐπαινεῖν ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ, ἵνα μᾶλλον πρὸς ἀρετὴν ἐντεθῇεν ἐνδύσωσιν ἑαυτοὺς, καθὰ φησιν ἐν τῷ μεγάλῳ ἐπιταφίῳ, ὧν γὰρ τοὺς ἐπαίνους οἶδα, τοῦτων σαφῶς καὶ τὰς ἐπιδόσεις. ὅταν δὲ σὺ ἐπαινῇ παρ' ἄλλων φησὶ, μὴ διὰ τοὺς ἐπαίνους μέγα φρόνει ἐπαιρόμενος ὑπὸ τούτων, ἀλλ' εὐλαβοῦ μᾶλλον. δέος γὰρ ἐστὶ μήπως ἐλεγχθῇς ὕστερον, ὕστερων τῶν ἐπαίων ἐκείνων, καὶ οἱ ἐπαινοὶ φανῶσι κενοὶ καὶ κοῦφοι. ἀλλ' εἰ καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ὑπεθέμην σοι ἐπαινεῖν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε καὶ ἀπροσέκτως ὀφείλεις τοῦτο ποιεῖν. ὥστε πρόχειρον εἶναι καὶ εὐκολόν πρὸς τὴν τῶν ἄλλων εὐφημίαν, καὶ ἐπαινεῖν ἄνθρωπον πρίν πεῖραν λάβῃς αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς πείρας μάθῃς ὁποῖός ἐστιν ἐκεῖνος, μήπως τοῦ ἐπαινουμένου παρὰ σοῦ κακοῦ φανέντος, ὀφλήσεις αὐτὸς αἰσχύνην μεγάλην, ὡς καὶ ἀκαίρως μαρτυρῶν καὶ διαβεβαιούμενος. ὁ οὐκ ἐνένομσκε.

1) ψαλμ. η' 5 καὶ 6.

ΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ ΑΡΧΙΜ.
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὅλαι αἱ κακαὶ καὶ ὅλαι αἱ αἰρέσεις ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, ὡς λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ: «ἀρχὴ ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια», καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος: «ἐν διαφόροις τόποις διάφοροι εἰσὶν αἱρέσεις, ἀλλ' οὖν γε μία μήτηρ, ἡ ὑπερηφάνεια, πάσας ἐγέννησε». Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ἔλεγει: «ἄς μὴ γίνω ὑπερήφανος διὰ τὸ νὰ μὴ ἁμαρτήσω, ἄς μὴ ἁμαρτήσω διὰ τὸ νὰ μὴ σαλευθῶ, ἄς μὴ σαλευθῶ διὰ τὸ νὰ μὴ κατασυντριβῶ εἰς τὸν ἄδην. Ἡ ὑπερηφάνεια δὲν ἡξεύρει νὰ στέκεται καὶ ἐὰν πέσῃ δὲν σηκώνεται». Ὁ δὲ Ἰωάννης τῆς Κλίμακος λέγει: «ἐν ὑπερηφάνων καρδίαις γεννηθήσονται βλασφημίας ῥήματα, ἐν ταπεινῶν δὲ ψυχαῖς οὐράνια θεωρήματα. Ὑπερηφάνεια καὶ κενοδοξία γεννήτριαί εἰσι πάντων τῶν παθῶν. Γεννήματα τῆς ὑπερηφανείας εἰσί, ὀργή, καταλαλιά, πικρία, θυμὸς, κραυγὴ, βλασφημία, ὑπόκρισις, μῖσος, φθόνος, ἰδιορρουθμία, ἀντιλογία, ἀπειθεία. Θανατοὶ καὶ ἀφανίζει αὐτὴν ἡ δόξα, ταπεινώσις καὶ αὐτομεψία. Ὁ ὑπερήφανος, λέγει ὁ αὐτὸς Διδάσκαλος, γίνεται ὅμοιος μὲ τὸν δαίμονα: «ὑπερήφανος οὐ δεθηθήσεται δαίμονος, αὐτὸς γὰρ ἐαυτῷ δαίμων καὶ πολέμιος γίνεται». Καὶ ὁ Προφήτης Δανιὴλ λέγει:

«Πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανείᾳ ταπεινώσει Κύριος». Εἶναι σαφῶς ἀποδεδειγμένον καὶ ἀναντίρρητον ἀπὸ τὴν ἁγ. Γραφὴν Παλαιάν τε καὶ Καινὴν καὶ ἀπὸ τὰς ἐκκλησιαστικὰς Ἱστορίας, ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια ὑπῆρξεν ἡ

αἰτία τῆς πτώσεως τῶν ὑπερηφάνων εἰς αἰρέσεις, πλάνας καὶ λοιπὰς ἁμαρτίας, ἐξ ὧν ὁ θάνατος ὁ πνευματικὸς καὶ ψυχικός.

Πρῶτος ποὺ ὑπερηφανεύθη εἰς τὸν οὐρανόν, ἦτο ὁ ἑωσφόρος, ὁ πρῶτος τῶν Ἀγγέλων καὶ διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν του ἐκηρυκίσθη ὡς ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ καταχθόνια τοῦ ἄδου. Πρῶτος ποὺ ὑπερηφανεύθη εἰς τὸν Παράδεισον, ἦτο ὁ Ἀδάμ. Ὑπερηφανευθεὶς καὶ θελήσας νὰ γίνῃ ἰσόθεος, ἐξωρίσθη τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς εἰς ταύτην τὴν κατηραμένην γῆν, τὴν πλήρη θλίψεων, ὀδυνῶν καὶ συμφορῶν, ἔχασε τὴν πρώτην τιμὴν, τὴν δόξαν, τὴν ἀφθαρσίαν, τὴν ἀθανασίαν, ἐστερήθη ὅλων τῶν ἀγαθῶν τοῦ Παραδείσου.

Ἀκολούθως πρὸ Χριστοῦ ὑπερηφανεύθησαν οἱ Βασιλεῖς καὶ στρατηγοί, Φαραώ, Ναβουχοδονόσορ, Μανασσῆς, Ἀντίοχος, Κροῖσος, Σέναχηρείμ, Γολιάθ, κ. λ. π. καὶ διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των (ἐκτὸς τοῦ Μανασσῆ, ὅστις μετενόησε, ἐταπεινώθη καὶ ἐσώθη) κακῶς ἀπολέσθησαν.

Ὑπερηφανεύθησαν πόλεις, ὡς ἡ Πεντάπολις, ἡ Βαβυλὼν, ἡ Καπερναοὺμ, ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἄλλαι, καὶ ἐτρογγύσαν τοὺς καρποὺς τῆς ὑπερηφανείας, καταστραφεῖσαι καὶ τελείως ἀφανισθεῖσαι. «Καὶ σὺ Καπερναοὺμ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, εἶπεν ὁ Κύριος, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ».

Ὑπερηφανεύθη τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος, τὸ ἐκλεκτὸν τοῦ Κυρίου ἔθνος, ὁ λαὸς ὁ περιούσιος καὶ διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν του

ἐξέπεσε τῆς χάριτος καὶ εὐλογίας τοῦ Κυρίου, ἐγκατελείφθη, παρεδόθη πολλάκις εἰς χεῖρας ἄλλοφύλων καὶ τελευταῖον ἀπῆχθη αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα. Ἀλλὰ καὶ μετὰ Χριστὸν διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ Χριστοκτονίαν ἐτιμωρήθη, παραχωρήσει Θεοῦ καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Κράτους τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἔμεινε λίθος ἐπὶ λίθον.

Ὡσαύτως καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ καὶ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία καὶ ἄλλα ἔθνη, λαοί, χῶραι καὶ πόλεις, διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των ἐτιμωρήθησαν καὶ ἄχρι σήμερον τιμωροῦνται μὲ πολέμους, αἰχμαλωσίας, λοιμούς, λιμούς, σεισμούς, καταποντισμούς κ.λ.π.

Ὑπερηφανεύθησαν οἱ Σίμων, Κύνωψ, Ἡλιδώρος οἱ μάγοι, οἱ Νικόλαος, Ἀλέξανδρος, Μάνης, Παπίας, Τατιανός, Οὐαλεντινιανός, Μαρκίων, Ὠριγένης, Ἀρείος, Ἀπολλινάριος, Μακεδόνιος, Νεστόριος, Εὐτύχιος, Σαβέλιος, Σεβήρος, Διόσκορος καὶ πλῆθος ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἐξ ὧν τινες ἐξ αὐτῶν καὶ ἀρχὰς ἦσαν ἐνάρετοι, σοφοί, συγγραφεῖς, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ Θεοῦ καὶ στερηθέντες τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἔπεσον εἰς πλάνας κακοδοξίας καὶ αἱρέσεις καὶ οὐ μόνον αὐτοὶ ἐπλανήθησαν, ἀλλὰ ἐπλάνησαν ἀκόμη καὶ ἐκλεκτούς.

Ὑπερηφανεύθησαν ὡσαύτως οἱ Παπὰι τῆς Ῥώμης, ὅτι ὑπερέχουν πάντων, κατέχουσι τὸ πρωτεῖον, εἶναι ἀλάνθαστοι, καὶ ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ Θεοῦ ἔσχισαν, διήρξαν τὴν Ἐκκλησίαν, ἔπεσον εἰς μυρίας πλάνας καὶ αἱρέσεις.

Ὑπερηφανεύθησαν οἱ Λούθηρος, Σβίγγλιος, Καλβῖνος, Βολταῖρος, Ρενὰν καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ἐγένοντο αἱρετικοί, ἀσεβεῖς, ἄθεοι, μωροὶ καὶ ἄφρονες.

Ὑπερηφανεύθη ἐπ' ἐσχάτων ὁ πολὺς

καὶ δεινὸς Μακράκης φαντασθεῖς ἰσοθεῖαν, ὅτι εἶναι ἄνωτερος πάντων καὶ ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ κηρύξῃ τὴν χριστοκρατίαν, ἀλλ' ἐξέπεσεν ὁ δυστυχὴς καὶ ἀπεδείχθη ψευδόχριστος, ψευδοπροφήτης, χιλιαστὴς καὶ ὑπέπεσεν εἰς διαφόρους πλάνας καὶ αἱρέσεις, περὶ ὧν ἄνωτέρω ἀνεφέραμεν περιληπτικῶς εἰς τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

Ἀπ' ἐναντίας ὅλαι αἱ ἀρεταί, αἱ εὐπραγίαι, ὅλα τὰ καλὰ προῆλθον ἐκ τῆς ταπεινοφροσύνης. Ἀπαντες Πατριάρχαι, Προφῆται, Ἀπόστολοι, Μάρτυρες, Ἱεράρχαι, Ὅσιοι καὶ Δίκαιοι καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι οἱ τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν τελέσαντες καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντες, ἦσαν ταπεινόφρονες. Ἡ ταπείνωσις τοὺς ὕψωσε, ἡ ταπείνωσις τοὺς ἔκαμεν ἁγίους, τοὺς ἐτίμησε, τοὺς ἐδόξασε, τοὺς κατέστησε δοχεῖα καθαρὰ χωρητικὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σημειοφόρους, θαυματουργούς, μεσίτας καὶ πρέσβεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἡ Οὐράνιος Κλίμαξ ἡ ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανοὺς ἀνυψωθείσα, ἡ πάντας ἀνυψώσασα χάριτι, ἡ Θεὸν τὸν ἀχώρητον ἐν κοιλίᾳ χωρήσασα, ἡ ὑψηλοτέρα τῶν οὐρανῶν καὶ καθαρωτέρα λαμπηδόνων ἡ λιανῶν, ἡ τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξοτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, ἡ ἄνωτέρα πάντων τῶν ἁγίων καὶ Ἀγγέλων, ἡ Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἡ τὰ δευτερεῖα τῆς ἁγίας Τριάδος κατέχουσα, ἦτο ταπεινὴ. Δι' οὗ καὶ ταπεινοφρονοῦσα ἔλεγε πρὸς τὴν Ἐλισσάβετ τὴν μητέρα τοῦ Προδρόμου: «ὅτι ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ».

Ἐὰν ὁ Μακράκης καὶ ὅλοι οἱ ἄνωτέρω αἱρετικοὶ ἦσαν ταπεινοί, ἐφρόνουν ταπεινά, θὰ ἐγένοντο ἁγιοὶ καὶ ἁγίως ἡ

γάλησαν καὶ ἐπροτίμησαν περισσότερον τὴν ὑπερηφάνειαν ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν, ἐμιμήθησαν ὅχι τὸν Χριστόν, τὸν ταπεινώνσαντα ἑαυτόν, τὸν μορφὴν δούλου λαβόντα, τὸν πλύναντα τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τὸν γενόμενον ὑπὸ κρίνον μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, ἀλλ' ἐμιμήθησαν τὸν ὑπερήφανον διάβολον, διὰ τοῦτο δικαίως ἐξέπεσαν, ἐπειδὴ «Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν».

Φύγωμεν, φύγωμεν ἀγαπητοὶ καὶ μισησώμεν ἐξ ὅλης μας τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας τὸν διάβολον καὶ τὴν ἐπάρατον καὶ θεομίσητον ὑπερηφάνειαν. Ἀγαπήσωμεν δὲ ὁλοψύχως καὶ ὁλοκαρδίως τὸν γλυκύτατόν μας Ἰησοῦν Χριστόν τὸν δι' ἡμᾶς ἐκουσίως ταπεινωθέντα, τὸν σάρκα λαβόντα καὶ σταυρικὸν αἰσχύνῃς ἐπονεϊδιστον θάνατον ὑπομείναντα, τὸν Δημιουργόν, Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἀγαπήσωμεν δὲ καὶ τὴν ὑποποιὸν ταπείνωσιν, ἵνα ὑψώσῃ καὶ ἡμᾶς ὁ Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς φοβερᾶς Δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας, ὃ ὑψῶν πάντας τοὺς ταπεινοὺς, τοῖς δὲ ὑπερηφάνοις ἀν-

τιτασσόμενος.

Δέξασθε παρακαλῶ πάντες τὴν παροῦσαν μελέτην καὶ ἀναγνώσατέ τὴν μετὰ προσοχῆς, ἀνευ οὐδεμιᾶς προκαταλήψεως, καὶ προσέξωμεν πάντες, πρῶτος ἐγώ, ἵνα μὴ πλανηθῶμεν, ὅτι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν σήμερον πολλοὶ ψευδόχριστοι, ψευδοπροφῆται, αἰρετικοί, λαλοῦντες διεστραμμένα πολλοὺς πλανῶσιν ἀκόμη καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς. Ἐξαιρέτως παρακαλῶ μὲ πολλὴν ἀγάπην τοὺς ἄγαν Μακραιοὺς, ἐκείνους, οἵτινες ἐπλανήθησαν πιστεύοντες, ὅτι ὁ διδάσκαλός των Μακράκης, ἦτο ἱσόχριστος, ἀλάνθαστος, προφήτης, τρισκαιδέκατος ἀπόστολος, φιλόσοφος, ἐρμηνευτὴς τῶν Γραφῶν εἶπερ τις καὶ ἄλλος, νὰ δεχθῶσι τὴν παροῦσαν μελέτην, ὡς ἀκεσώδυνον φάρμακον κατὰ τῆς πλάνης. Καὶ ἂν οὐ τὴν ἀναγνώσωσιν, ποιήσωσι δέσπιν πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τοὺς φωτίσῃ νὰ γνωρίσωσι τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν, ἂν οὐ ὁμολογήσωσι καὶ ἀποβάλλωσι πᾶσαν πλάνην, ζητήσωσι συγχώρησιν παρὰ τοῦ εὐσπλάγχχνου Θεοῦ καὶ Πατρὸς, τοῦ τοὺς πάντας θέλοντος σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν. Ἀμήν.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸ ἐγκριτικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν παροῦσαν μελέτην καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῆς διὰ τοῦ τύπου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. πρωτ. 441
Διεκπ. 113

Ἀθήνησι τῇ 13/2/57

Π ρ ὁ ς.

Τὸν Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Φιλόθεον Ζερβάκον
Ἡγούμενον τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
«Ζωοδόχου Πηγῆς» Λογγοβάρδας

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μελετήσασα τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῇ μελέτην ὑμῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι» ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ γνωρίσῃ ὑμῖν, ὅτι ταύτην εὗρεν ὡς μὴ ἀπάδουσαν πρὸς τὰ δόγματα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν ἱεράν αὐτῆς παράδο-

σιν, καὶ ὅτι ἐγκρίνει τὴν τύποις ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

Ἐπὶ τούτοις ἐκφράζει ὑμῖν τὰ συγχαρητήρια αὐτῆς ἐπὶ τῇ συγγραφῇ τῆς εἰρημένης πραγματείας.

Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ, πρόεδρος

Τ. Σ. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος θέμελης

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
ἐκ τοῦ εἰς χεῖρας ἡμῶν πρωτοτύπου
Φιλόθεος Ζερβάκος Ἀρχιμ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΟΝΗΝ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ

Μὲ πίστιν πάντα ξεκινῶ
σὶ τὴν Λαύρα νὰ πατήσω,
κι' ἀπὸ τὴν θύρα ἀρχινῶ
Ἀγίους νὰ ὑμνήσω.

+

Στὴν Ἐκκλησιὰ ἡχητικὰ
τροπάρια φωνάζω,
μὲ ὕμνατα Λαυϊτικὰ
τὰ θεῖα σου δοξάζω.

+

Στὸ χεῖρ μου κερὶ κρατῶ
τρέχω νὰ τὸ ἀνάψω,
τὰ ἅγια Λείψανα νὰ ἰδῶ
θυμίαμα νὰ κάψω.

+

Προτοῦ νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ
τὴν προσευχὴν μου λέγω,
καὶ τὸν Θεὸν παρακαλῶ
μὲ δάκρυα, ὅταν κλαίγω.

+

Ἀγία Λαύρα ξακουστὴ
τοῦ Ἀθῶ τὸ καμάρι,

στὸν κόσμον εἶσαι θαυμαστὴ
τῆς πίστεως θυμάρη.

+

Χαῖρε Ἀγία κιβωτὸς
τ' Ἀθῶ μαργαριτάρη,
Μεγίστη Λαύρα τοῦ φωτὸς
εἶσαι προσκυνητάρη.

+

Χαίρετε σεῖς οἱ Λειτουργοὶ
τῆς Λαύρας οἱ Λογάδες,
Ἀρχιμανδρίτες, Μοναχοί,
Παπάδες καὶ ψαλτάδες.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Μ. Λαύρας.

Γεώργιος Ἐπ. Σταυρίδης
Ταξίαρχος ἐ. ἀ.

Ἀποστολεὺς :

Ἀθανάσιος Προηγ. Λαυριώτης

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν « Ἀγιορειτικὴν Βιβλιο-
θήκην » δι' ἐγγραφῆς συνδρο-
μητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυ-
χωφελῶν βιβλίων της.

Athos Library
Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη

Λαζάρου μοναχού Διονυσιάτου

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΗΤΟΙ

Σύγχρονοι θαυματουργίαι τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ὅπτασιαι διάφοροι καὶ ἀξιόλογοι. Διηγήματα. Ἐναγέτων Πατέρων μνεΐα. Ἔτει Σωτηρίῳ 1956.

Π Ε Ρ Ι

Τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ τιμίου Προδρόμου ἡμετέρου Μετοχίου Βόζινα κειμένου μετὰ ξὺ Νικήτης καὶ Μετοχίου Βατοπεδινοῦ Ὁρμουλίας.

Τὴν 18ην Φεβρουαρίου 1940 ἡμέραν Σάββατον, ἐπανήλθον εἰς τὴν Μονὴν μὲ τὸ δειζινοκίνητον πλοιάριον τῆς Μονῆς. Οἱ Γέροντες Βησσαρίων καὶ Γρηγόριος ἐκ Νικήτης τῆς Χαλκιδικῆς, εἶχον ἀποσταλῆ ὑπὸ τῆς Συνάξεως πρὸς ἀγορὰν ἐλαίου καὶ παραλαβὴν τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ τιμίου Προδρόμου τοῦ ἡμετέρου Μετοχίου Βοζίνης, ἣτις εἰκὼν ἐφυλάττετο εἰς τὴν ἐν Νικήτῃ οἰκίαν τοῦ ἡμετέρου Ἐπιτρόπου Δημ. Καμπούρη ἀπὸ Δεκαπενταετίας. Ἀπὸ τότε ἐφύγαμεν ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ρηθὲν Μετόχιον Βόζινα.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ εἰκόνα πολλήν εἰχεν εὐλόθειαν καὶ σέβας καὶ τιμὴν ἀπένευμον πᾶσα ἢ οἰκογένεια τοῦ κ. Δ. Καμπούρη καὶ ἰδιαιτέρως ἡ σύζυγός του κ. Βιργίνα, διότι διὰ μέσου ταύτης τῆς εἰκόνος (τῇ προσβεῖα δηλαδὴ τοῦ τιμίου Προδρόμου) κατέπαυσεν ὁ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν γενόμενος θάνατος τῶν τέκνων τῆς, εἰς τὴν νηπιικὴν ἡλικίαν αὐτὰ λυμηνόμενος. Καὶ διὰ ταύτην τὴν χάριν καθ' ἑκάστην ἐτησίαν ἑορτὴν τῆς ἀποτομῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἤρχετο μετὰ πολυπληθεῖς συνοδείας (ἰδίᾳ γυναικῶν) εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ ἐποίει ἀγρυπνίαν δολονύχιον, συνεισφέρουσα καὶ πολλὰ χρειώδη πρὸς πλουσιωτέραν ἐπιτέλεισιν τῆς πανηγύρεως. Καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους

συγκάτενευεν ἡ Μονή, νὰ παραμένῃ ἄχρι τοῦδε ἡ ἐν λόγῳ εἰκὼν εἰς τὴν ὧς εἰρηται οἰκίαν, καὶ μὲ τὴν ἀόριστον ἐλπίδα μήπως ἐπανέλθωμεν πάλιν εἰς τὸ Μετόχιον. Ἀλλ' ἤδη ταύτης ἐκλιπούσης, ἀπεφασίσθη σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅπως οἱ ρηθέντες Γέροντες κατὰ τὴν μετὰδασίν των ταύτην εἰς τὸ χωρίον Νικήτη, ἀμετακλήτως παραλάβωσι τὴν ἁγίαν ταύτην εἰκόνα τοῦ ἡμετέρου προστάτου, καὶ ἀκουσὼν τὸν γέρον Βησσαρίωνα ὅπως μοι τὰ διηγῆται:

— Γνωρίζεις, ἀδελφέ μου, πόσῃ ἀγάπῃ καὶ εὐλάβειαν εἶχα σ' αὐτὴν τὴν εἰκόνα, καὶ πόσες φορὲς ἐμάλλωσα μὲ τοὺς γεροντάδες, γιὰ νὰ τὴν πάρωμε ἀπὸ τὸ κοσμητὸ τὸ σπῖτι καὶ εὐχαριστῶ τὸν τιμὸν Πρόδρομον, ὅπου ἐπὶ τέλους εἰσακούσθηκε ὁ λόγός μου.

— Αὐτὸ, λέγω, τὸ γνωρίζω χωρὶς νὰ μοῦ τὸ πῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἤθελες νὰ μοῦ πῆς: τί σοῦ συνέβη;

— Ἄ ναί... ἀκουσέ ἀδελφέ μου Ἀπ' ἐδῶ θυμᾶσαι φύγαμε τὴν Παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα 10ην Φεβρουαρίου μὲ τὸ μοτόρ. Ἐπεράσαμε ἀπὸ τὸν Μονοξυλίτην, πήγαμε στὰ Δεβελήκια, εἶδαμε τοὺς μαστόρους (δολοτμούς) κι' ἀπ' ἐκεῖ τραβίξαμε στὴν Παναγία, δηλαδὴ στὸν ἅγιον Νικόλαον. Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐλιανόβρεχε, καὶ κρῶο πολὺ ἔκαμε. Ἐφθάσαμε στὴν Παναγία ἀργὰ τὸ βράδυ, κι' ὡς δέου νὰ πᾶμε στὴ Νικήτη στὸ σπῖτι τοῦ Καμπούρη, πέρασε ὡς μιὰ ὥρα νύχτα. Ἐπήγαμε βρεγμένοι, κρύωμένοι, καὶ ἀπὸ τῆς λάσπης εἵμαστε σὲ κακὰ χά-

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἐργοῦπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν δευτέραν Κυριακὴν τῆς
νηστείας τῶν ἁγ. Ἀποστόλων

Περὶ παρθενίας.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἄδελφοί καὶ πατέρες, ἐπειδὴ ἡ πα-
ροῦσα κατήχησις περὶ παρθενίας δια-
λαμβάνει, πειράσομαι καὶ γὼ βραχέα τι-
νὰ φάναι περὶ παρθενίας, βουλόμενος

καταδείξαι ἐνταῦθα ὅτι μέγα ἐστὶ τὸ
τῆς παρθενίας ἐπάγγελμα· ὅπερ ἀσπά-
σασθαι κατήξιώθημεν, διότι τίνι ὁ ἀρ-
χάγγελος Γαβριὴλ εἶρηκε, χαῖρε κε-
χαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ; οὐχὶ
τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ Μαρίᾳ; καὶ ἐκ τίνος
σαρκωθεὶς ἐνηνθρώπησεν αὐτὸς ὁ Θεὸς
Λόγος; οὐκ ἐξ αὐτῆς τῆς παρθένου; τοι-
γαροῦν ἡ παρθενία ἐστὶν ἡ βλαστήσασα
τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων. Παρθενία ἐστὶν

λία. Ἔως δτου ν' ἀνάψουν φωτιὰ σὲ μιά
παλαισοόμπα αἱ γυναῖκες του, θὰ πέρασε
ἀκόμη μία ὥρα καὶ περισσότερο. Ἀχ ἀ-
δελφέ μου, τὸ κρῦ μ' ἐπέρασε ὡς τὴν καρ-
διά. Μὲ πιάνει ἓνα ρίγος, μιὰ τρεμούλα,
κι' ἀρχίζω νὰ κτυπῶ τὰ δόντια. Θεέ μου
φύλαττε!! Μαζὶ μ' αὐτὸ μ' ἀρχίζει καὶ
μία διάρροια, ποῦ δὲν ἐπρόφθανα νὰ πη-
γαينوέρχομαι στὸ ἀναγκαῖον. Ἐφθασα σὲ
σημεῖον ἀπελπισίας!! Ἐκεῖνες αἱ γυναῖκες
ἐσιτάστησαν, δὲν ἤξαιραν τί νὰ μὲ κάμουν!!
Αἰφνης ἐθυμήθηκα τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου
μας καὶ ταῖς λέγω· ποῦ ἔχετε τὸν ἄγιον
Πρόδρομον; θέλω τώρα νὰ τὸν προσκυνή-
σω. Μὲ πῆγαν στὴν κάμαρα ὅπου τὸν εἴ-
χαν. Ἐκεῖνες ἔφυγαν. Πέφτω λοιπὸν γο-
νατιστὸς ἐμπρὸς εἰς τὴν εἰκόνα κλαίοντάς.
Ἀγίε μου Πρόδρομε σῶσόν με. Καὶ ὦ τοῦ
θαύματος, ἀδελφέ μου· μεγάλη σου ἡ χά-
ρις τίμιε Πρόδρομε, ἀμέσως μ' ἔπαυσε ὁ
πόνος, τὸ ρίγος, ἡ κίνησις· ἔγινα ἐντελὼς
καλά!!!

Ἀφοῦ πυκνοασπάσθηκα τὴν ἁγίαν εἰκό-
να καὶ ἀπὸ ψυχῆς μου τὸν εὐχαρίστησα,

ἐγύρισα στὴν κάμαρα, καὶ ὡς μὲ εἶδαν πὼς
ἔγινα καλά, ὅλοι ἐξπύρρησαν καὶ ἐδόξα-
ζον τὸν τίμιον Πρόδρομον. Στὴν ἀρχὴ δὲν
ἐπίστευον, καὶ μ' ἐρωτοῦσαν.

— Ἀλήθεια Βησσαρίων ἔγινες καλά;

— Ναι τοὺς ἔλεγα· δὲν μὲ δλέπετε πῶς
εἶμαι καλά;

Κι' ὅταν ἀδελφέ μου ἦλθεν ἡ ὥρα γιὰ
νὰ φύγωμε κι' ἐπῆγα νὰ πάρω τὴν εἰκό-
να, μὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ; λὲς πὼς ἦλθε μόνη
τῆς ἐπάνω μου· δὲν αἰσθανόμουν νὰ ἔχω τι
θάρρος, τόσον ἐλαφριά ἦτον σὰν νὰ εἶχα
μία καλαμιὰ. Λὲς ἡ καυμένη εἶχε βαρεθῇ
ἐκεῖ μέσα.

Κι' ἐνῶ ταῦτα μοὶ ἔλεγεν, ἤρχισε νὰ
κλαίῃ ἐκ συγκινήσεως ὁ γέρον Βησσαρίων.

Ταῖς γυναῖκες πολὺ ταῖς θαυράνθηκε,
καὶ μὲ παρακαλοῦσαν νὰ τὴν ἀφήσω, ἀλλὰ
ποῦ νὰ ταῖς ἀκούσω; Ἐγὼ, ταῖς λέγω· ὅτι
ἔχομεν ἐντολὴ ἀπὸ τοῦ μοναστήρι, ἂν δὲν
πάρωμε τὴν εἰκόνα, νὰ μὴ πᾶμε πίσω. Ἐ-
γινε ἀπόφασις τῆς Συνάξεως καὶ γι' αὐ-
τὸ παρακαλῶ μὴ μᾶς στενοχωρεῖτε, κι'
ἔτσι κατ' ἀνάγκην ἡσύχασαν

ἡ βασίλισσα τῶν ἀρετῶν, παρθενία ἐστὶν ἡ νόμφη καὶ νυμφάντρια τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰ θέλετε ἀκουσόμεθα τοῦ μακαρίου Παύλου ἐπιβεβαιουῦντος τὸν λόγον μου· «ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ, ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί· μεμέρισται ἡ γυνὴ καὶ παρθένος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ, ἵνα ἡ ἀγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι, ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί». Ὁρᾶτε τὴν τοῦ λόγου δύναμιν; πῶς ὁ γάμος οὐκ ἔχει σχολὴν μεριμνᾶν τὰ τοῦ Κυρίου, τὰ τοῦ κόσμου; τῇ παρθενίᾳ γοῦν ἡ ἀγαθὴ μερὶς κεκλήρωται· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ἡ παρθενία τὰ πρωτεῖα προέχει, ὡς γέγραπται ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· «οὗτοι εἰσὶν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν, παρθένοι γὰρ εἰσὶν, οὗτοι εἰσὶν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ὑπάγει». Βαβαί! τῆς προεδρείας ἧς ἠξιώθησαν οἱ τὴν παρθενίαν ἐλόμενοι! καὶ τῷ Χριστῷ συνεπόμενοι καὶ τούτῳ συνευφρανόμενοι.

Ἀλλὰ θεωρήσωμεν ἀδελφοί, ὅτι καθόσον ἐστὶ μέγα καὶ ὑπερφυὲς τὸ κατόρθωμά τῆς παρθενίας, κατὰ τόσουτον καὶ ὁ λυμεὼν τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολος, ὑπὲρ πάντα τὰ πάθη ἐν τούτῳ καὶ μόνῳ πειρᾶται ὁλοσχερῶς ἡμᾶς καταβαλεῖν. Καὶ ὅσους μὲν ἐξ αἰῶνος ἄχρι τοῦδε κατέβαλε, τίς ἂν καὶ καταριθμήσειεν; ὡς ἐγὼ ἤκουσα παρὰ εὐεϊδότος, ὅτι καὶ νῦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἄνδρα ἐν πολλοῖς ἔτεσι ἐξησκηκότα καὶ θαυμαστὸν ὄντα τῷ ἐναρέτῳ βίῳ, τοσοῦτον ἰσχυσεν καταβαλεῖν ὁ δαίμων, ὡς μὴ μόνον ἐξαρνον αὐτὸν γενέσθαι τοῦ ἁγίου σχή-

ματος, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα περιάγειν μοιχικῶς, οὗ τί ἂν γένοιτο ἐλσεινότερον; καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ παρὰ τοῦ διαβόλου κακουργήματα καὶ ἀπωλείας ἀποτελέσματα.

Ἡμεῖς δὲ παρακαλῶ ἀδελφοί, φυλάξωμεν ἑαυτοὺς ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ αἰδούμενοι τὸν νυμφίον ἡμῶν Χριστόν, μὴ προδιδόντες τὸν ἐμπιστευθέντα ἡμῖν θησαυρὸν τῆς παρθενίας, ἵνα μὴ πάθωμεν ταῦτόν τοις ἰχθύσιν, οἱ δελεάσματι βραχείας βρώσεως τὸ ἄγγιστρον καταπίνοντες τὸν θάνατον εὐρίσκουσιν. Ἄγγιστρον δὲ νόει τὴν ἡδονὴν τὴν φθείρουσαν καὶ οὐχ ἡδύνουσαν, θανατοῦσαν καὶ ζωοποιοῦσαν, ἧς ρυσθείημεν δυνάμει Θεοῦ ἐνισχυόμενοι, καὶ πρὸς τὸ ἐξῆς ὀφθείημεν εἰλικρινεῖς, καθαροὶ καὶ ἀπρόσκοποι. ὥς ἂν ἐμπνέωμεν, ἵνα νικητικῶς τῶν τῆδε ἀπαλλαγέντες τύχοιμεν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Ἐπιτελεῖσθαι τρίτα τῶν κεκοιμημένων ἐν ψαλμοῖς καὶ προσευχαῖς διὰ τὸν τριήμερον ἐνεργέντα καὶ ἑνατὰ εἰς ὑπόμνησιν τῶν περιόντων καὶ τῶν κεκοιμημένων καὶ τεσσαρακοστὰ κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον· Μωσῇ γὰρ ὁ λαὸς οὕτως ἐπένθησε· καὶ ἐνιαύσια ὑπὲρ μνήμης αὐτοῦ. Ταῦτα μὲν περὶ εὐσεβῶν λέγομεν περὶ δὲ ἀσεβῶν ἔαν τὰ τοῦ κόσμου δῶς πένησι οὐδὲν ὠγῇσιν αὐτῷ· ᾧ γὰρ περιόντι ἐχθρὸν ἦν τὸ θεῖον δηλονότι καὶ μεταστάντι· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ· δίκαιος γὰρ ὁ Κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν· καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· καὶ σὺ ἀποδώσεις ἐκαστῷ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

(Ἀποστολικά διατάξεις)

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεισθαι ὀφειλομένων· κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 398 τοῦ κγ' ἔτους)

Ἐρ. ο'. Τί οὖν; Οὐδεὶς τῶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ τλαιπωρησάντων εἰσέρχεται ἐκεῖ εἰς τὴν γέενναν, οὔτε μὴν πάλιν τις τῶν εὐημερησάντων ὧδε εἰσέρχεται ἐκεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν;

Ἀπ. Ναί. Οἱ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἡμαρτον μεγάλα καὶ ἐπαιδεύθησαν ὧδε μικρά, καὶ ὑπόκεινται πάντως ἐκεῖ τιμωρηθῆναι, ὡς ἐπὶ τῶν ἐν Σοδόμοις εὐρίσκομεν. Οἱ δὲ πάλιν προσήγαγον τῷ Θεῷ καμάντους πολλούς, μετέσχον δὲ ἐνταῦθα εὐημερίας μικρᾶς, καὶ ἀπόκειται αὐτοῖς λοιπὸν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὡς οἱ περὶ Ἀβραὰμ καὶ Νῶε καὶ Μελχισεδέκ· ἄλλοι ἡμαρτον πολλά, καὶ ἔπαθον οὐδὲν ἐνθάδε πονηρόν, ὡς ὁ πλούσιος ὁ κατὰ τὸν Λάζαρον, καὶ ὑπόκεινται ἐκεῖ τῇ πάντων χαλεπωτέρᾳ κολάσει. Ἄλλοι δὲ ἐξηλθον διὰ Θεὸν ἐν ὄλῳ τῷ χρόνῳ ἐν μηλωταῖς καὶ αἰγείοις δέρμασι, πάσης ἀπολαύσεως ἐπιγείου ἀποταξάμενοι, οἱ καὶ μειζόνων παρὰ Θεοῦ δωρεῶν ὑπὲρ πάντας ἀξιοῦνται. Ἄλλοι δὲ ἡμαρτον τῷ Θεῷ μερικῶς, καὶ ἐπαιδεύθησαν ἀξίως ὑπὲρ ὧν ἡμαρτον, καὶ ἐλυτρώθησαν ἐκεῖ τῆς αἰωνίου κολάσεως, ὡς ὁ πτωχὸς Λάζαρος. Ὡστε διὰ τῶν εἰρημένων ἐ-

μάθομεν, ὅτι οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων κακεῖ καὶ ὧδε κολάζονται· οἱ δὲ ὧδε καὶ μόνον· ἄλλοι δὲ ὧδε μὲν οὐδαμῶς, ἐκεῖ ὀδυνηρῶς. Ὡσπερ καὶ τὸ ἐναντίον· ὅτι οἱ μὲν καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ ἀπολαύουσιν, οἱ δὲ ἐνταῦθα μὲν οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκεῖ. Ἰσως δέ τινες καὶ τῶν ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐκεῖ ἀποπίπτουσιν· ὧδε μὲν δι' ἀνθρωπαρέσκειαν κακοπαθήσαντες, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἐκεῖ ἀγαθῶν ἐκπεσόντες. Δεῖ τοίνυν πάντας τοὺς εὐσεβεῖς συμπαθεῖς ἐπίστασθαι ἀκριβῶς, ὅτι περ οὐ μόνον ὑπὲρ ὧν ἔπραξαν ὑπόκεινται συμπάθειαν εἰς τοὺς δεομένους ἐπιδειξασθαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάντων ὧν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐδωρήσατο ἀγαθῶν. Οὐ γὰρ δεῖ μετρεῖν τὰ διδόμενα, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡμῖν χαριζόμενα· μήπως καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν κρίματι φοβερῶ ὑποπέσωμεν. Πολλάκις γὰρ καὶ ἀναξίους καὶ ἁμαρτωλοῖς ὁ Θεὸς πλοῦτον χαρίζειται, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐν ἐλεημοσύναις τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας ἀποπλύνωσι, καὶ ἐξάλειψωσιν. Ἐλεημοσύναις γάρ, φησιν ἡ θεία Γραφή, ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι.

Ἐρ. οα'. Τί θέλομεν λέγειν περὶ τῶν ἐξαίφνης τελευτώντων ἢ κριμιζομένων, ἢ ὑπὸ ἄλλων τοιοῦτων

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονικὴ, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 379 τοῦ κγ' ἔτους)

Παρ' ὅλους ὁμως τοὺς σχετικούς ἀγῶνας τῶν καὶ παρὰ τὰ ἄφθονα ὑλικά μέσα, τὰ ὅποια διέθετον πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δεομένων οἰκονομικῆς ὑποστηρίξεως, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὸ προσηλυτιστικὸν ἔργον, τὸ ὅποῖον ἀσφαλῶς εἶχον ὡς κύριον σκοπὸν, ἰσχυρότατα ἀπέδωκεν ἀποτελέσματα, χάρις εἰς τὴν στερεὰν ἐμμονὴν τῶν ἐν Ἀνατολῇ Χριστιανῶν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Τοῦναντίον αἱ τάσεις αὐταὶ

τῶν Λατίνων μοναχῶν τοὺς καθίστων ἀντιπαθεῖς πλησίον τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔδρων, παρὰ τὰς παροχὰς αὐτῶν καὶ τὰς ὑποσχέσεις πρὸς ἐνδεχομένους προσηλύτους. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ νὰ λεχθῇ καὶ πάλιν ὅτι ἐν τῇ Δύσει, κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς ἰδίᾳ χρόνους, οἱ δοκιμώτεροι ἐπιστήμονες, οἱ ἐξοχώτεροι διανοούμενοι, οἱ σοφώτεροι συγγραφεῖς παντὸς κλάδου θεωρητικοῦ τε καὶ πρακτικοῦ, οἱ ἡρωῖ-

θανάτων τέλει τοῦ βίου χρωμένων;

Ἀπ. Ὅτι μὲν ἄδηλα τὰ τοιαῦτα καὶ Θεῷ μόνῳ γνωστά, οὐ δεῖ ἀμφιβάλλειν. Ὅμως τοῦ Κυρίου λέγοντος· «Τί γὰρ οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ὁ πύργος τοῦ Σιλωὰμ ἔπεσεν, ἁμαρτωλότεροι ἦσαν παρὰ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν»· μανθάνομεν, ὅτι οὐ πάντες ὅσοι ἀσεβεῖς ἢ ἄδικοι τυγχάνουσι, πικρῷ θανάτῳ τελευτῶντες ἀποθνήσκουσι. Καὶ γὰρ οἱ παῖδες τοῦ Ἰώβ, δίκαιοι ὄντες, ἐλεινὸν ὑπέμειναν θάνατον. Οὐκοῦν δύο ταῦτα ἡμᾶς ἐπὶ τούτων στοχάζεσθαι· ὅτι οἱ μὲν εὐλαβεῖς, πικρὸν ἀποθνήσκοντες θάνατον, μικρὸν τι ἐλάττωμα ἐκέκτηντο, καὶ τούτου ἐλυτρώθησαν ἐκ τῆς τοιαύτης πονηρᾶς τελευτῆς, ἵνα μειζόνων ἀληθῶς τιμῶν ἀξιωθῶσι. Λοιπὸν δὲ ὅπως καὶ ἡμεῖς ὀρῶντες σωφρονισθῶμεν, κατὰ τὸν εἰρημένον λόγον. «Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ

ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται»; Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, τοιούτοις θανάτοις ἀποθνήσκοντες, πάντως ἐν τούτῳ μερικοῦ ἐλέους τυγχάνουσιν. Ἀμα δὲ πάλιν καὶ οἱ ὀρῶντες ὠφέλειαν τινα κομίζονται, βλέποντες ἀφ' ὧν ἀρπαζόμενοι, ὥς οὐκ οἶδε, τὸν ἄνθρωπον. Εἰ δὲ καὶ νήπια οὕτω θανατοῦται, μὴ θαμβηθῇς· αὐτὰ μὲν γὰρ ἐκ τούτου οὐδὲν ἐβλάβησαν, οὔτε δι' οἰκίαν ἁμαρτίαν τοῦτο πεπόνθασιν· ἀλλ' ὅπως καὶ οἱ αὐτῶν γονεῖς σωφρονέστεροι, ἢ καὶ εὐσεβέστεροι γίνονται· ἐννοοῦμενοι, ὅτι περ διὰ τὰς αὐτῶν ἀνομίας οὕτω τὰ αὐτῶν τέθνηκε νήπια. Ὅμως ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεῖ ἐννοεῖν τὴν τοῦ Κυρίου φωνὴν τὴν λέγουσαν· ὅτι «δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»· καὶ ὅτι ἡμῶν τῶν πιστῶν καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι ὑπάρχουσιν.

κώτεροι ἱεραπόστολοι καὶ οἱ διασημότεροι καλλιτέχναι τῆς Δύσεως ὑπῆρξαν μοναχοί.

Οὗτοι ἀνῆγειρον καὶ διηρύθυναν ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου, εἰς τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρικὴν, βραδύτερον δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Αὐστραλίαν τὰ τελειότερα ἐκπαιδευτήριά τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποπανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν μέχρι πρακτικῶν λυκείων, ἐπαγγελματικῶν καὶ λαϊκῶν σχολῶν. Ὁμοίως ἵδρυσαν παντοῦ τυπογραφεῖα καὶ βιβλιοδετεῖα, βιβλιοπωλεῖα, νοσοκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, σωφρονηστήρια, γηροκομεῖα καὶ πολλὰ ἄλλα σπουδαῖα εὐαγγῆ ἱδρύματα. Ὅλον δὲ τὸ ἡθικὸν κῦρος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ἡ διάσωσις αὐτῆς κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους, ὀφείλεται εἰς τοὺς μοναχοὺς. Διότι ἄνευ αὐτῶν, ἡ Ἐκκλησία αὕτη, μεταβληθεῖσα ἐκ μέρους διαφόρων Παπῶν εἰς κοσμικὴν ἐξουσίαν, οὐδεμίαν σχέσιν πλέον ἔχουσιν μετὰ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀποστολῆς, ἀσφαλῶς θὰ ἠφανίζετο διὰ τῆς φθορᾶς τῶν κρατῶν ὧν προΐσταντο οἱ Πάπαι. Οἱ μοναχοὶ διέσωσαν αὐτὴν ἀπὸ βέβαιον ἀφανισμόν.

Ἰδιαιτέρως φυσικὰ πρέπει νὰ τονισθῇ τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τῶν μοναχῶν τῆς Δύσεως μεταξὺ τῶν ἀγρίων λαῶν. Διότι οὗτοι, τόσον κατὰ τὸν μεσαίωνα ὅσον καὶ μετὰ ταῦτα, μεθυσίας σοβαρὰς καὶ διαρκεῖς κινδύνους, κατώρθωσαν νὰ διαδώσουν τὸν χριστιανισμόν εἰς ἑκατομμύρια ἀγρίων λαῶν.

Τοιοιτοτρόπως, εἰς τοὺς λαοὺς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους αἱ χώραι εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆκον οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ ἤρχοντο ὡς ἀποικιοκράται διὰ νὰ ὑποδουλώσουν αὐτοὺς καὶ τοὺς καταστήσουν ὑποχείριους πρὸς ἐκμετάλλευσιν, οἱ μοναχοὶ οὗτοι ἔφερον τὸ χριστιανικὸν φῶς

τὸ ὁποῖον ἀπειτέλει φυσικὰ, ἕνα σοβαρότατον ἀντιστάθμισμα διὰ τὴν δουλείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέβαλλον τοὺς λαοὺς αὐτοὺς οἱ ἀποικιοκράται. Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὠρισμένων μοναχῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας οἱ σκοποὶ πλησίον τῶν βαρβάρων λαῶν ὑπῆρξαν οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν πολιτικῶν ἐξουσιῶν, ἐπιδιωχθείσης τῆς ὑποδουλώσεως τῶν ἀγρίων λαῶν ἐν συνεργασίᾳ πρὸς ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν ὑπῆρξεν ὁ κανὼν, καὶ οὕτω τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τῶν ἐν λόγῳ μοναχῶν δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ παρὰ κρατῶν ἀμερολήπτων.

Εἰς τὴν Δύσιν ὅμως, ἀπὸ τοῦ 7ου αἰῶνος, ἱδρύθησαν καὶ πολλὰ ἑλληνικὰ μοναστήρια. Φυσικὸν δὲ ἦτο νὰ ἐμφανισθοῦν τοιαῦτα κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν τὴν καλουμένην ἄλλωστε Μεγάλην Ἑλλάδα λόγῳ τῶν πολυαριθμῶν ἐκεῖ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς.

Οὕτως ἱδρύθησαν μοναστήρια ἑλληνικὰ εἰς τὴν Σικελίαν ἀπὸ τοῦ 7ου μ. Χ. αἰῶνος εἰς δὲ τὴν Καλαβρίαν ἀπὸ τοῦ 8ου. Εἰς τὰ μοναστήρια μάλιστα ταῦτα κατέφυγον καὶ πολλοὶ μοναχοὶ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἐναντίον αὐτῶν διωγμῶν ἐκ μέρους τῶν εἰκονομάχων. Ὁμοίως ἑλληνικὰ μοναστήρια ἐν Ἰταλίᾳ, ἱδρύθησαν ἐν Ἀπουλίᾳ καὶ μέχρι τῆς περιοχῆς τῆς Ρώμης, ὅπου κατὰ τὸ 1004 ἱδρύθη τὸ Μοναστήριον τῆς Κρυπτοφύερης. Ἐπίσης ἱδρύθησαν μοναστήρια ἑλληνικὰ εἰς Μεσσηνίαν κατὰ τὸ 1807 καὶ εἰς Ὀτράντον.

Ἐξ ἄλλου δέον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὰ σπουδαιότατα ἑλληνικὰ μοναστήρια, τὰ ὅπῃ ἱδρύθησαν εἰς Ρωσίαν, Μοραβίαν καὶ Πολωνίαν καὶ ἐν ἑλλοισιν

τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι κεῖνται ἀμφοτέρωθεν τοῦ Δουνάβεως. Ὅλα ταῦτα τὰ μοναστήρια, ἀνήκοντα εἰς τὸ κλίμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, συνετέλεσαν ὄχι μόνον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὰς χώρας ταύτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν, ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν ἐξανθρωπισμὸν τῶν ἀγρίων καὶ βαρβάρων λαῶν Σλαύων, Βουλγάρων, Μολδοβλάχων κ.λ.π., οἱ ὅποιοι κατ'ὄκον εἰς τὰς χώρας ταύτας. Διότι ὁμολογουμένως, εἶναι ἱστορικῶς μεμαρτυρημένον καὶ ἀναμφισβήτητον ὅτι πάντες οἱ λαοὶ οὗτοι ὀφείλουν τὸν χριστιανικὸν αὐτῶν φωτισμὸν καὶ καθόλου τὸν ἐκπολιτισμὸν αὐτῶν εἰς τὰ μοναστήρια καὶ τοὺς μοναχοὺς, οἵτινες προήρχοντο ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξιας, τροφοῦ καὶ ποδηγέτου αὐτῶν κατὰ τοὺς αἰῶνας ἐκείνους τῆς βαρβαρότητος, ἡ ὁποία ἐβασίλευε παρ' αὐτοῖς.

Βεβαίως ὅλαι αὐταὶ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τόσας δεκάδας ἑκατομμυρίων λαῶν ἐλησμονήθησαν σύντομα. Σήμερον δὲ ἔχουν τελείως λησμονηθῇ, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν μεγάλως εὐεργετηθέντων λαῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων, οἱ ὅποιοι προσήνεγκον τὰς μεγάλας αὐτὰς ὑπηρεσίας. Διότι καὶ ἡμεῖς σήμερον οἱ κληρονόμοι τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκείνης, ἡ ὁποία προσέφερε τὰς κολοσσιαίας ταύτας ἐκπολιτιστικὰς ὑπηρεσίας, ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ μας διὰ τὰ θρησκευτικὰ πράγματα καὶ τῇ ἀρνητικῇ μας τοποθετήσῃ ἐναντι τῶν Μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν, ὡς δῆθεν ἀναχρονιστικῶν φαινομένων διὰ τὴν προηγμένην ἐποχὴν μας, λησμονοῦμεν—καὶ ἀγνοοῦμεν οἱ πλεῖστοι—τοὺς τίτλους, τοὺς ὁποίους κατέχομεν εἰς τὴν χριστιανικὴν δρᾶσιν, καὶ τὸν, διὰ τῶν ὁργάνων τῆς Ἐκκλησίας, ἐκπολιτισμὸν τῶν λαῶν καὶ θεωροῦμεν ὡς παραγεγραμμέ-

νυς ἱστορικὰς μας διεκδικήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις, τόσον θὰ ἐνίσχυνον τὴν θέσιν μας μέσα εἰς τὰς διεθνεῖς μας διεκδικήσεις. Καὶ θὰ κάμω καὶ πάλιν μίαν παρέκβασιν ἐνταῦθα. Δὲν θὰ ἦτο βέβαια ὀρθὸν νὰ καυχώμεθα ἐπὶ πατραγαθίαις, ἐὰν καὶ σήμερον δὲν ἐξηκολουθοῦμεν νὰ εἴμεθα ἀντάξιοι τῶν προγόνων μας. Ἐφ' ὅσον ὅμως καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ ἄχρι τῆς παρούσης ὥρας, ἡ συμβολὴ τοῦ ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν παγκόσμιον δρᾶσιν διαπιστοῦται καὶ ἀναγνωρίζεται εἰς κάθε κρίσιμον στιγμήν—μόνον ὅμως, δυστυχῶς, ἐφ' ὅσον ἡ κρίσιμος αὕτη στιγμή διαρκεῖ,—ἀνανεώνομεν διαρκῶς τοὺς τίτλους μας καὶ ἐνισχύομεν αὐτούς. Δυνάμεθα ὅθεν νὰ ὑπενθυμίζωμεν τὸ παρελθόν μας, οὗτινος τὸ παρὸν ἀποτελεῖ ἀδιάκοπον συνέχειαν. Ἡ καταβαλλομένη ὑπὸ τινῶν προσπάθεια ὅπως παύσωμεν νὰ βλέπωμεν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ νὰ ἐμπνεώμεθα ἐκ τοῦ παρελθόντος μας καὶ νὰ μνημονεύομεν αὐτό, ἀποτελεῖ διαβρωτικὴν τάσιν, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς ἂν ὄχι κακόπιστος, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὡς λίαν ἀσύνετος καὶ ἐπιπολαία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IB'.

Τὰ μοναστήρια καὶ οἱ μοναχοὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τουρκοκρατίας.

Ἀνώτεροι ὁμολογουμένως πάσης περιγραφῆς εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας προσέφερον τὰ μοναστήρια καὶ οἱ μοναχοὶ εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, κατὰ τοὺς τέσσαρας μακροὺς καὶ σκληροτάτους αἰῶνας τῆς δουλείας ὑπὸ τὸν βάρβαρον καὶ ἀγροίκον ἄσιανδον δυνάστην. Αἱ ὑπηρεσίαι ἄλλωστε αὐταὶ ὡς γνωστότεραι εἰς τὸ κοινὸν πασῶν τῶν ἄλλων τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὑπὸ οὐδενὸς ἀμφι-

σβητοῦνται. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἱ λογάδες καὶ οἱ σοφοὶ τοῦ Βυζαντίου, διασπαρέντες εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῆς Ἑσπερίας, μετέφερον ἐκεῖ καὶ μετεφύτευσαν τὸ καλλίκαρπον δένδρον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὸν ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν, ὁ ὁποῖος εἶχε διαμορφωθῇ ἐν τῷ Βυζαντίῳ. Τοιοῦτοτρόπως προὐκάλεσεν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ τὴν ἀφύπνισιν ἐκ τοῦ μεσαιωνικοῦ σκότους καὶ κατέστησαν οἱ πρωτοπόροι, δημιουργοὶ καὶ πολῦτιμοι στυλοβάται τῆς ἐπακολουθησάσης λαμπρᾶς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως.

Καὶ οὗτοι μὲν διαφυγόντες ἐκ τῆς δουλείας, διὰ νὰ μεταλαμπαδεύσουν εἰς τὴν Δύσιν τὸ φῶς τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ ἀνώτερα φρονήματα καὶ διανοήματα, ἀπηλλάγησαν τῆς βαρβαρίου καὶ καταθλιπτικῆς πιέσεως τοῦ ἀγροίκου κατακτητοῦ. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ μετ' ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατὰ τὰς μετέπειτα γενεὰς καὶ αἰῶνας, ἐτράπησαν πρὸς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας, διὰ νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς ξένους λαοὺς καὶ ἐπιδιώξουν νὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων τοῦλάχιστον τοῦ πνεύματος ὑπὲρ τοῦ χειμαζομένου καὶ στενάζοντος ὑπὸ τὸν βάρβαρον πόδα τῶν Τούρκων Γένους ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία ἐνέργεια μένει χωρὶς ἔλεγχον καὶ ἐπικρισιν καλὸπιστον ἢ κακόπιστον, ὁρθὴν ἢ πεπλανημένην, διευτώθη καὶ ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἡ κατηγορία ὅτι, χάριν τῆς ἰδίας αὐτῶν σωτηρίας καὶ τῆς ἐν ἐλευθερίᾳ διαβιώσεως, ἐγκατέλειψαν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ βαρβαρίου καὶ ἀνοικτίρμονος δυνάστου τοὺς ὑποδούλους ἀδελφοὺς καὶ δὲν ἔμειναν πλησίον αὐτῶν διὰ νὰ συμμερισθοῦν τὴν τύχην των καὶ διὰ νὰ ὑψώνουν τὴν ὁπωσδήποτε ἰσχυρότεραν φωνὴν των ἐναντίον τῶν ἀενάων

βανδαλισμῶν τῶν ἀγροίκων Ἀσιανῶν. Καθ' ἡμᾶς, ἡ κατηγορία αὕτη εἶναι ἀδικος, διότι ὀφείλει νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἀποδημήσαντες καὶ διαρκῶς ἀποδημοῦντες, προσέφερον σοβαρὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος, ἐφ' ὅσον μάλιστα μόνον μακρὰν τῆς ὑποδοῦλου πατρίδος ἠδύναντο διὰ λόγου καὶ τοῦ καλὰμου νὰ διαφωτίζουν τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς περὶ τῆς σκληρᾶς μοίρας τῆς πατρίδος. Ἦτο δὲ ἀναγκαιοτάτη καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος ἡ παρουσία ἐκπροσώπων τοῦ ἔθνους μας πρὸς συλλογὴν ἐράνων καὶ πρὸς προετοιμασίαν τῆς ἐθνεγεροσίας, ἡ ὁποία πολλάκις ἐθεωρήθη ὡς ἐγγυτάτη, ἀλλὰ διαρκῶς ἀνεβάλλετο λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, οἱ ὁποῖοι ἐφοβοῦντο τὸν δυνάστην. Διότι ἐφοβοῦντο πραγματικῶς τὸν δυνάστην τῆς χώρας μας αἱ εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς δουλείας, ὅποτε εἶχεν ἀναδειχθῇ πανίσχυρος. Καὶ ἐκάλουν μὲν αὐτὸν ἰδίως βραδύτερον «Ἀνθρωπον ἄρρωστον» πλὴν δὲν ἔπαυον νὰ ὀνομάζουν τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ «Ὑψηλὴν Πύλιν». Ἐξ ἄλλου ὑπῆρχον καὶ οἱ διεκδικοῦντες ἔξοδον εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἄλλοι ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἄλλοι ἐκ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης οὕτως ὥστε ὁ ἐναντίον αὐτῶν ἀνταγωνισμὸς τῶν Δυτικῶν ἠνάγκαζεν ὅλους νὰ παραδέχωνται ὡς ἀμετάβλητον καθεστῶς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, μὲ τὴν ὑστεροβουλίαν τὸν διαμελισμὸν αὐτῆς μεταξὺ αὐτῶν, ὅταν αὕτη θὰ κατέρρεε μοιραίως, λόγῳ τῆς σοβούσης ἐν αὐτῇ παρὰ τὴν ἰσχύν της παντοειδοῦς παραλυσίας. Ταῦτα πάντα ἐπεβράδυνον τὴν λύσιν τοῦ τραγικοῦ δράματος τῆς Ἑλλάδος, γεγονὸς δὲ ἐξ ἄλλου εἶναι ὅτι οἱ ἀποδημήσαντες μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ἐξακολουθοῦντες νὰ ἀποδημοῦν λόγοι καὶ σοφοί, δὲν ἦσαν πλησίον τοῦ

ΠΕΡΙ ΜΙΣΟΜΟΝΑΧΟΥ ΤΙΝΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου Κώδικος ἀ ρ. 273 τῆς ἐν ἀγ. Ὁρει ἱ. Μ. Διονυσίου)

Γέγονέ τις ἐν τῇ ἀγίᾳ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλει Ἱερουσαλήμ, Ἀρχιεπίσκοπος ὀνόματι Ἀμός. Ἦν δὲ οὗτος κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ, μισομόναχος· τοιοῦτος ὥς οὐκ ἄν τις εἴποι ἕτερον. Ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τοῦ ἀγίου σχήματος, εἰ καὶ ἀναξίως τοῦτο φορῶν. Κατὰ δὲ συγχώρησιν Θεοῦ ἔπεσέ τις Μοναχὸς εἰς πειρασμόν, καὶ μαθὼν τοῦτο ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὄντως ἀνάξιος καὶ τῆς Ἱερουσῆνης καὶ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, φέρει τὸν μοναχὸν καὶ ὅπερ ἔπρεπε τῇ διδασκλίᾳ τὸν ἀσθενῆ περιποιήσασθαι, τοῦτο οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἐκδύσας αὐτὸν τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα ὃ περιεβέβλητο, ἐνέγκας χοῖρον, πάντων θεωρούντων, ἐνέδυσεν

αὐτὸν τὸ ἔνδυμα τοῦ Μοναχοῦ, καὶ ἀπέλυσε μέσον τῆς πόλεως. Τὸν δὲ Μοναχὸν τύψας οὐ μικρῶς, ἀπέλυσε καὶ αὐτὸν. Τῇ δὲ αὐτῇ νυκτὶ φαίνεται αὐτῷ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἐγκαλούμενος καὶ λέγων αὐτῷ.

Τί οὕτως ἐποίησας, ὦ ἀπάνθρωπε, ἀτιμάσας τὸ σχῆμα μου; μέλλω γὰρ δίκην ποιεῖν μετὰ σοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ φοβεροῦ. Τοῦ δὲ διὑπνισθέντος μετὰ φόβου, ἄρχεται κτίζειν Ναὸν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἔξω τῆς πόλεως, κατέναντι τοῦ ἀγίου Στεφάνου κατ' ἀνατολὰς, κλαίων ἐπὶ τῷ ἀτόπῳ τοῦ πράγματος ὃ ἐποίησε. Καὶ τελειώσαντος αὐτοῦ

μαρτυρικῶς πάσχοντος καὶ χειμαζομένου Γένους. Ἐνιαῦθα ἐκ τῆς χώρας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὴν Στερεάν, εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ εἰς τὰς Νήσους, εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἀνὰ τὴν Μεσόγειον, εἰς τὴν Θράκην καὶ κατὰ μῆκος τῶν ἐνδόξων ἀκτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐστέναζον ἑκατομύρια δούλων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν καταδικασμένοι νὰ βρέχουν τὸν πικρότατον τῆς δουλείας ἄρτον μετὰ τὰ πύρινα δάκρυα ἐνὸς σπαρακτικοῦ πόνου καὶ μιᾶς μετὰ θλίψεως νοσταλγικῆς ἀναμνήσεως παρελθόντων μεγαλείων τῆς πατρίδος. Καὶ ὑφίσταντο ἀτιμώσεις, ὕβρεις, βασανιστήρια, θυσίας αἱματηράς, τὰ ὅποια προεκάλουν οἱ βάρβαροι καὶ ἀγροῖκοι τύραννοι. Ὁ αὐτῆς ραγιάς οὐδέποτε ἦτο βέβαιος ὅτι θὰ ἔφερε τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν ὤμων του κατὰ τὴν

διάρκειαν ἐνὸς χρονικοῦ διαστήματος ὁσονδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ μικρόν. Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ χαίρῃ διὰ τὸ κάλλος τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, νὰ ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν εὐφροσύνην τῶν παιδιῶν του, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μορφώσῃ αὐτὰ καὶ νὰ ἐξυψώσῃ τὸ φρόνημά των μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς θρησκείας, τῆς ἱστορίας καὶ ὅλων τῶν εὐγενῶν παραδόσεων τῆς φυλῆς του. Δὲν ἦτο ὁ ραγιάς ἐλεύθερος καὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν του καὶ νὰ εὐρίσκειται ἐγγὺς τῆς θρησκείας του, διότι ἐγνώριζον οἱ τύραννοι τὴν δύναμιν τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐφοβοῦντο πάντοτε ὅτι μίαν ἡμέραν, θᾶττον ἢ βράδυν, ἡ ἡμισέληνος θὰ κατετροποῦτο ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ. Καὶ τὴν βεβαίαν αὐτὴν ἐκβασιν τοῦ δράματος ἤθελον παντὶ σθένει νὰ ἀναβάλλουν ὅσον ἦτο εἰς αὐτοὺς δυνατόν διὰ τοῦ ἐκφοβισμοῦ τῶν βασανιστηρίων τῶν ἀτιμώσεων καὶ τῶν θυσιῶν τῶν ὑποδούλων.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ζωγράφου

Τὸ σεβάσιμον μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου, ἔστι καὶ αὐτὸ ἀξιόλογον καὶ ὡραῖον πολλά, κτίσμα τριῶν Ἀρχόντων ἀπὸ τὴν Ὀχρίδα καὶ ἀδελφῶν κατὰ σάρκα, καταγομένων ἀπὸ τὸ γένος τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ὧν τὰ ὀνόματα, Μωϋσῆς, Ἀαρὼν καὶ Ἰωάννης, οἵτινες ἔγιναν ὕστερα μοναχοὶ εἰς αὐτό. Καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἔκτισαν αὐτὸ τὸ μοναστήριον, ἦτο βασιλεὺς Ρωμαίων Λέων ὁ Σοφὴς. Ὑστερον δὲ μετὰ τὴν ἡφανίσθη καὶ κατεκρή ὑπὸ ληστῶν, τὸ ἀνεκαίνισεν ὁ Αὐθέντης Μολδοβλαχίας, Στέφανος Βοεβόνδας, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ζ', ὅστις εἶναι καὶ ιστορισμένος ἔξωθεν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἐνθύμησιν.

Τούτου ὁ θεὸς Ναὸς, εἶναι πολλὰ εὖμορφος, τιμώμενος εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, μολυβδοσκεπαστος, μετὰ ἐξ κορυμπεδῶν ἐπάνω εἰς τέσσαρας στύλους σταυροειδῶς, μετὰ χορὸν καὶ μετὰ πολυέλαιον. Ἡ ἱστορία τοῦ μέρους μὲν παλαιά, μέρος δὲ νέα. Τὸ ἅγιον Βῆμα, μετὰ δύο στύλους πέτρινους καὶ πολλὰ φωτεινόν· ἔχει δὲ εἰκόνας πολλὰ θαυμαστάς εἰς τὴν τέχνην, καὶ μάλιστα τὰς θεοποικίλας· πύργους καὶ κελλία καὶ τείχη, ὅλα ἀξιόλογα, ὡς καὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων. Ἐχει καὶ φιάλην εὖμορphen ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ· καστρότειχον μεγάλον μετὰ τρεῖς πόρτας. Οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκούμενοι μοναχοί, εἶναι τὸ γένος Σέρβοι καὶ Βουλγαροί.

Ὁ Νάρθηξ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι

τὸν Ναὸν, καὶ κατακοσμήσαντος πάντα τρόπον, ἐδέετο συγχωρήσεως τυχεῖν ὧν ἡμαρτεν. Ἐπιφάνεται δὲ αὐτῷ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἐκ δευτέρου λέγων. Ἀλήθειαν λέγω. Εἰ καὶ ἄλλους πέντε Ναοὺς κτίσης μοι, οὗ ἔκτισας μεζῶνας, οὐ μὴ συγχωρηθῇ ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ δίκην ποιήσω μετὰ σοῦ, ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Παρελθόντος δὲ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ ἤδη τοῦ πράγματος προγνωσθέντος, οἱ τότε Πατέρες ἔκριναν τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῶν διπτύχων τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως, ὃ καὶ ἐποίησαν.

Υ. Γ. Καὶ ὁμῶς σήμερον μερικοὶ τῶν ἁγ. Ἀρχιερέων ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῶν τὴν ἐπιδεικνύουν εἰς τοὺς πτωχοὺς μοναχοὺς καὶ δὴ τοὺς Παλαιοημερολογίτας, ἀποδύοντες ἢ ξυρίζοντες αὐτοὺς καὶ διαπομπεύοντες, ἵνα ἀρέσωσι τοῖς ἀνθρώποις τοῦ αἰῶνος τούτου. Καὶ ἅς φωνάζῃ ὁ θεὸς Παῦλος «τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις». Καὶ ἕτεροι, ἵνα φανοῦν προοδευτικοί, καταπατοῦντες Ἱεροὺς Κανόνας καὶ ἐναντίον τῶν διαθηκῶν ἀοιδίμων Κτιτόρων, μετατρέπουν Ἱερὰς Μονὰς εἰς κοσμικὰ σχολεῖα ἄνευ λόγου καὶ ἀνάγκης.

ὁ Καθηγ. Ἱ. Μονῆς Διονυσίου

Ἀποστ. Γαβριήλ

Athos Library
Αγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη

ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΕΙΣ ΑΜΕΛΕΙΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ

Ἀδελφέ μου Μοναχέ, ἐνθυμοῦ πῶς καὶ εἰς τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ μοναχοὶ ἐσυνήθιζον νὰ σηκώνονται πολὺ ἐνωρὶς διὰ νὰ ψάλλουν ψαλμοὺς καὶ δοξολογίας εἰς τὸν Ὑψιστον Θεόν. Θὰ εἶναι λυπηρὸν καὶ αἰσχύνῃ διὰ σέ, καὶ σκάνδαλον διὰ τὴν ἀδελφότητα, τὸ νὰ κοιμᾶσαι ὥσάν χοῖρος ὅλην τὴν νύκτα καὶ νὰ εἶσαι ἀδιάφορος καὶ ὀκνηρὸς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ νὰ μὴ ἀσχολῆσαι μὲ αὐτὰς τὰς ἀγίας ἀσκήσεις, ἐνῷ τόσοι καὶ τόσοι ἅγιοι μὲ τοιοῦτον θεάρεστον βίον, εὐηρέστησαν τῷ Κυρίῳ, χαίρουν καὶ ἀγάλλονται ἐν οὐράνοις. Ὡς δ-

ποῖα εὐτυχία! ἂν δὲν ἐπράττομεν τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον νὰ δοξολογῶμεν πάντοτε τὸν Θεόν, μὲ ὅλην μας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀληθοῦς Μοναχοῦ, εἰς τὴν προσευχὴν, μελέτην καὶ ἀσκησιν, πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀθανάτου ψυχῆς. Ὡς ἂν δὲν εἶχες ἀνάγκην νὰ φάγῃς καὶ νὰ πῖης, ἢ νὰ κοιμηθῇς, τότε θὰ ἠδύνασο πάντοτε καθηκόντως νὰ δοξολογῇς τὸν Θεόν καὶ νὰ ἀσχολῇσαι εἰς τὰ πνευματικά, θὰ ἦτο τότε περισσώτερον εὐτυχής, παρ' ὅ,τι εἶσαι τώρα, ὅποτε αἱ σω-

μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐκεῖ εὐρίσκονται καὶ δύο εἰκόνες τοῦ ἁγίου Γεωργίου, θαυματουργοί. Ἡ μία εἶναι ἀχειροποίητος· διότι εἰς αὐτὴν μόνος ἄφ' ἑαυτοῦ τοῦ ἐξωγραφίσθη, ὥσπερ νὰ ἐτυπώθη, ὁ ἅγιος καὶ θαυματουργὸς Γεώργιος. Ἦτον αὐτὴ ἡ εἰκὼν πρότερον εἰς τὴν Παλαιστίνην, εἰς ἓν μοναστήριον, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ὑστερον δὲ (ὦ τοῦ θαύματος!) ἐμετοίκησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἤλθεν ἄφ' ἑαυτοῦ τῆς εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, εἰς τὸ παρὸν μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθηκε τοῦ Ζωγράφου. Καὶ εἶναι ἐκεῖνῃ ἡ ἰδία εἰκὼν, ὅπου γράφει τὸ συναξάριον, πῶς ἐθαυματούργησε διὰ τὰ σοφ-γάτα.

Ἡ δὲ ἄλλη εἰκὼν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἤλθεν ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν ἄφ' ἑαυτοῦ τῆς διὰ θαλάσσης, καὶ εὐγῆκε κάτω εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βατοπαιδίου. Καὶ μαθόντες τοῦτο οἱ Πατέρες τῶν λοιπῶν μοναστηρίων, ἐσυνάχθησαν ὅλοι ἐκεῖ καὶ ἐμάλωναν περὶ τοῦ ποῦς

νὰ τὴν πάρῃ· τέλος πάντων ἀπεφάσι-σαν ὅλοι ὁμοῦ καὶ τὴν ἔθεσαν ἐπάνω εἰς ἓνα μουλάριον ἄγριον, καὶ τὸ ἄφησαν νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει. Καὶ αὐτὸ ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦτο τοῦ Ζωγράφου, καὶ ἐστάθηκεν ἔξω εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ εὐγαίνοντες οἱ Πατέρες μετὰ κηρῶν καὶ θυμιαμάτων, τὴν ἐδέχθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ μεγάλης εὐλαβείας καὶ χαρᾶς καὶ τὴν ἔστησαν ἐντίμως εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον στέκει καὶ ἕως τῆς σήμερον. Μετὰ δὲ καιρὸν ἤλθον τινὲς τῶν Πατέρων τοῦ μοναστηρίου ἐκεῖνου τῆς Ἀραβίας, ἐν ᾧ ἦτον πρότερον ἡ εἰκὼν, εἰς προσκύνῃσιν τοῦ ἁγίου Ὁρους, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σεβάσμιων Ναῶν καὶ τιμίων Λειψάνων καὶ ἰδόντες τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου, καὶ γνωρίσαντες αὐτὴν ἀπὸ κάποια σημάδια, ἐξέστησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον. Ὅθεν βάλλοντες μετάνοιαν, ἔμειναν ἐν αὐτῇ τῇ θείᾳ Μονῇ, ἔνθα καὶ ἀνεπαύσαντο ἐν Κυρίῳ.

ματικά ἀνάγκαι διαρκῶς ἐλκύουν τὴν φροντίδα σου καὶ προσοχὴν εἰς αὐτάς. Εἴθε νὰ μὴ ὑπῆρχον αἱ ἀνάγκαι αὗται, καὶ νὰ ἡδυνάμεθα νὰ σκεπτώμεθα μόνον διὰ τὴν τροφὴν τῆς ἀθανάτου ἡμῶν ψυχῆς, τὴν ὁποῖαν γευόμεθα δυστυχῶς, τόσον σπανίως, καθότι ὀλοτελῶς ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὴν πνευματικὴν ἡμῶν ὑπαρξιν καὶ ἀναγέννησιν. Ἡ προσευχὴ εἶναι φῶς καὶ ζωὴ διὰ τὴν ψυχὴν. «Ὡςπερ τῷ σώματι ἡ τροφή, οὕτω τῇ ψυχῇ ἡ προσευχή». «Ἀγαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης» (Τωβίτ κεφ. ιδ' 8).

Μέγα κακὸν λοιπὸν ἡ πνευματικὴ ἀμέλεια, ἡ ὑπὸ τῶν πατέρων καλουμένη ἀκηδία, ἥτις ἐστὶ θάνατος διὰ τὸν Μοναχόν, καθότι εἶναι ἐκ τῶν ἐπὶ τὰ θανασίμων ἀμαρτημάτων, ἡ ἀκηδία, ἐκ τῆς ὁποίας γεννῶνται ἡ ἀπιστία, ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ δειλία καὶ ἕτερα κακά. «Ἀκηδία ἐκλύει τὰς ψυχικὰς δυνάμεις» (Ἐφραίμ ὁ Σύρος). «Μὴ οὖν θλίβου περὶ τοῦ κόπου· πολλοὶ γὰρ καὶ μὴδὲν ἐργασάμενοι, ὑπὸ τῆς ἀκηδίας ὠχλήθησαν». «Ἐκτὸς τοῦ θεωθῆναι (ἀνευ ἀδικαλείπτου προσευχῆς) σωθῆναι ἀδύνατον» (Ἱ. Δαμασκηνός).

Ὁ ἀληθὴς Μοναχός, τυγχάνων στρατιώτης τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως, ὀφείλει νὰ ἔχῃ βίον ἄγιον, ὑψηλὸν καὶ ἰσαγγελον, δεδομένου ὅτι, πολλοὶ ρασοφόροι, ἀλλ' ὀλίγοι Μοναχοὶ ὑποτάσσουσιν τὸ σῶμα εἰς τὸ πνεῦμα, ὥστε νὰ ἀποδῇ πνευματικὸν ὄν. Ἐλευθέρος ἐκ τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν καὶ παθῶν, ἡγουν νὰ ἔχῃ αὐτοκυριαρχίαν καὶ ἐπιβάλλον εἰς τὸ «ἐγώ» του, νὰ ἴσταται πάντοτε ἐν ἐγρηγόρει, προσευχῇ καὶ προσοχῇ ὡς στρατιώτης τοῦ Κυρίου, διότι πρόκειται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὄρατους καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς καὶ πολεμίους. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ καταγίνεται εἰς τι, ποτὲ νὰ μὴ μείνῃ ἀργός, καθότι ἡ ἐργία εἶναι ρίζα καὶ πηγὴ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ Εἰς τοὺς δύο νεομάρτυρας Λεσβίους ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ & ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΝ

Κύριε δός μοι φωτισμὸν
τὰς θεϊκὰς εὐχὰς σου,
Νὰ πλέξω τὸ ἐγκώμιον
στοὺς δύο ἀθλητάς σου.

Δημήτριε, πανεύσομον
ρόδον ἢ εὐωδιά σου,
μυρώνει κι' ἀξιοποιεῖ
τὴν πόλιν Ἀγιάσου.

Καὶ σὺ ὦ, Ἀναστάσιε
ὄνομα δοξασμένον,
τοῦ Ἀσωμάτου ἐκλεκτὸν
κρίνον λευκὸν ὠραῖον.

+

Στὰ ξένα σὰς ὠδήγησε
ἡ πτώχεια τῶν σπιτιῶν σας,

πάσης ἀμαρτίας. Κατὰ τὸ πλεῖστον ὁμῶς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ πατερικῶν συγγραμμάτων, νὰ ἐκτελῇ καὶ τὸ διακονημά του ἀγογγύστως, μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς. Νὰ μὴ εἶναι ὑπνώδης, ἀρκεῖ τοῦ Μοναχοῦ 6 - 7 ὥρες πρὸς θεραπείαν τοῦ σώματος, ἡ δὲ τροφὴ μετρία, πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας, ἀποχὴ ἐκ τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, τὰ ὁποῖα προξενοῦν ζημίαν εἰς τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, καὶ προϋόντος τοῦ χρόνου, ἐπιφέρουν ἀνικανότητα καὶ παραλυσίαν εἰς αὐτό. Ὁ μέθυσος Μοναχός εἶναι δυστυχὴς καὶ ἄξιος θρήνων καὶ αἰωνίου καταδίκης, προσβάλλει καὶ ὑποτιμᾷ τὸ ἀγγελικὸν Σχημα, καὶ δὲν ἔχει ἀξίαν καὶ ἐκτίμησιν εἰς τὴν ἀδελφότητα καὶ ὑπόληψιν εἰς τὸ κοινόν.

Τὸ πάλαι οἱ Μοναχοὶ δὲν ἐπινον πνευματώδη ποτά, ἦσαν λίαν ἐγκρατεῖς καὶ λιτοδίαίτοι καὶ νηστευταί. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐστεροῦντο τροφῆς, δὲν εἶχον ἀνάγκην οἷου καὶ ρακῆς.

Προην. Συνεὼν Φιλοθεΐτης

Athos Library
Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη

Νὰ τρώγετε τὸν ἄρτον σας
 μὲ ἔργον τῶν χειρῶν σας.
 Πουλάκια ταξειδιάρικα
 εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν,
 πετάξατε νὰ εὕρητε
 ἔντιμον ἔργασίαν.
 Μὰ βρήκατε μπροστὰ θηριὸ
 ἄγριον Χριστοκτόνον,
 ὑπέστητε πολλὰ δεινὰ
 ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ μόνον.
 Ἦθελαν νὰ τουρκέψητε
 οἱ ἄπιστοι, οἱ πλάνοι
 νὰ γίνετε ὡσὰν κι' αὐτοὺς
 κακοὶ Μωαμεθάνοι.

+

Παρ' ὅλα τὰ μαρτύρια
 πληγὰς... καὶ χολακείας,
 ἀμόλυντο τηρήσατε
 τὸ βάπτισμα θρησκείας.
 Ἡρωϊκὰ παλαίψατε
 μ' ἀγαρηνὸ λιοντάρι,
 μάρτυρας σᾶς ἀνέδειξε
 τοῦ Ἰησοῦ ἡ χάρις.
 Ἀκλόνητοι γευθήκατε
 πόνους τοῦ μαρτυρίου,
 καὶ σᾶς φωτοστεφάνωσε
 ἡ δεξιὰ Κυρίου!

+

Στοῦ Κασαμπᾶ τὸν πλάτανον
 οἱ Τοῦρκοι σᾶς κρεμάζουν,
 καὶ ὡς ἀρνία ἄκακα
 σκληρὰ σᾶς σφαγιάζουν.
 Γιὰ τοῦτο καὶ ὁ πλάτανος
 τὸ μαρτυρεῖ ἀκόμα,
 πῶς πότισε τὸ αἷμα σας
 τὴς ρίζης του, τὸ χῶμα.
 Δύο Λεσδιαχοὶ θλαστοὶ
 Χριστιανῶν λουλουῖδια,
 πετάξατε στοὺς οὐρανοὺς
 ὡραῖα ἀγγελουῖδια.
 Τὸ θλιβερόν μαρτύριον
 μανθάνουν καὶ τρομάζουν,

τοῦ Κασαμπᾶ οἱ κάταικοι
 θρηνοῦνε καὶ στενάζουν.

+

Εἰς τοὺς μεγάλους ἀρχηγοὺς
 τῶν Τοῦρκων δῶρα τάζουν,
 τ' ἀθλητικὰ σας σώματα
 καὶ τὰ ἐξαγοράζουν.
 Μὲ θρήνους καὶ μὲ σπαρχμοὺς
 τὰ λείψανά σας πέρνουν,
 μὲ φῶτα καὶ λιθανωτὰ
 μὲ δόξα σᾶς κηδεύουν.
 Τὴν νίκην σας ἐσήμηναν
 ἐόρτιες καμπάνες,
 λουλουῖδια σᾶς ἐρράντιζαν
 οἱ πονεμένες μάννες.
 Τὰ ἱερὰ σας σώματα
 μύρα εὐωδιάζουν,
 τὰ ματωμένα ροῦχα σας
 ἱάματα πηγάζουν.

+

Τοῦ μαρτυρίου εἰδησις
 φθάνει στὴ Μυτιλήνῃ,
 Ἀγιάσος, καὶ Ἀσώματος
 πᾶς ὁ λαὸς ἐθρήνη.
 Μέσα σὲ μύρη ἐποχῇ
 ποῖος θὰ ταξειδέψη;
 Καὶ τίς τολμοῦσε στὴν τουρκικὰ
 μάρτυρας νὰ γυρέψη;
 Ἡ σκληρωμένη μας ζωὴ
 σᾶς ἄφησε καὶ τώρα,
 ὁ τόπος σᾶς ἀναζητεῖ
 ὡς παραδείου δῶρα.

+

Ποιὸς ξεύρει ἂν καμμιά φορὰ
 πῶς ὁ Θεὸς τὰ φέρει,
 Τὰ λείψανά σας νᾶρθουνε
 στοῦ τόπου μας τὰ μέρη.
 Τοῦτο εὐχόμεθα δυὰς
 μαρτύρων Μυτιλήνης,
 Νὰ χορηγήτε ἱασιν
 πᾶσι τοῖς ἐπὶ κλίνης.
 Τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς πτωχοὺς
 ἄγιοι δοθεῖτε,

Στὰς χήρας καὶ στὰ ὄρφανὰ
προσῆται νὰ θρεθῇτε.

Ἡ Παναγία ἔδωκε
τὸ σύνθημα εἰς ὅλους,
Στὸν τόπον σας νὰ ὑψωθῇ
τῆς Ἐκκλησίας θόλος.

+

Κι' ὁ πόθος μας ἀνῆγειρε
ναὸν νὰ σᾶς δοξάζῃ.

Ἡ χάρις σας ἀόρατα
ἄς τὸν ἐπισκιάζῃ,
πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης σας
ὅστις τὸ γόνυ κλίνει,
ὁ πόθος νὰ πληρῶνεται
ὁ πόθος του, νὰ σβύνῃ.

Στοὺς εὐσεβεῖς συνδρομητὰς
καὶ εἰς τὴν ἀρχηγίαν,

Καὶ ὅσοι ἐκοπίσαν
χαρίζετε ὑγεῖαν.

Ἄγιοι ποὺ γνωρίσατε
τῶν σκλάβων τὰς πικρίας,
εἰς τοὺς Κυπρίους πέμψατε
φῶς τῆς Ἐλευθερίας!

Ἐνδοξοὶ νεομάρτυρες
τῆς Λέσβου στεφανίται
ἀπὸ παντὸς εἶδους κακοῦ
τὴν νῆσον μας φρουρεῖτε.
Χαῖρε Δημήτριε κλεινὲ
καλούμενος Πεγιάζης,
ὥς ἥλιος φεγγαβολεῖς
καὶ πάντας ἀγιάζεις.

+

Χαῖρε ὦ Ἀναστάσιε!
λεγόμενος Πανέρας,
καὶ τώρα εἰς τοὺς οὐρανούς
χρυσάκτινος ἀστέρας.

Χαίρετε μάρτυρες Χριστοῦ
δαφνοστεφανωμένοι,
ἡ μνήμη σας αἰώνια
θὰ μένῃ δοξασιμένη.

Χαῖρε καὶ σὺ Πανάχραντε
Δέσποινα Παναγία
λαμπρὸς μαρτύρων στέφανος
τοῦ κόσμου εὐλογία.

Μὲ ἀγάπῃ καὶ εὐλάβεια
τέλος τοῦ λόγου φέρω

Στοὺς μάρτυρας καὶ στὸν Χριστὸν
τὰ σέβῃ μου προσφέρω.

Θεοῦ βοηθεία

Σύνθεσις τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἐλαχίστου
ἐν Ἱερεῦσι Βασιλείου Μπάμια
Μόρια—Μυτιλήνης

ΟΙ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΙ ΜΑΣ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Στὰ χρόνια τῆς τουρκικῆς σκλαβιάς δὲν ἐλ-
λειψαν οἱ μάρτυρες τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρί-
δος. Οἱ προσπάθειες τῶν Τούρκων νὰ ἐξισλαμι-
σουν τοὺς Χριστιανοὺς στάθηκαν μάταιες, διότι
οἱ Χριστιανοὶ προτιμοῦσαν νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν
ζωὴν τοὺς ἀκόμη, παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν
τους. Ἔτσι στοὺς παλιούς ἁγίους τῆς Ἐκκλη-
σίας προστετέθησαν χιλιάδες νέοι ἅγιοι τῶν χρό-
νων τῆς Τουρκοκρατίας (1453 — 1922) οἱ λε-
γόμενοι Νεομάρτυρες. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς συγκα-
ταλέγονται καὶ δύο συμπολίτες μας. Ὁ ἅγιος
Ἀναστάσιος ἀπ' τὸν Ἀσώματο καὶ ὁ ἅγιος Δη-
μήτριος ἀπ' τὴν Ἀγιάσο. Καὶ οἱ δύο ἦσαν πτω-
χὰ παιδιὰ ποὺ ἀναγκάσθηκαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὰ
χωριά τους καὶ νὰ πᾶνε νὰ ἐργασθοῦν στὴ Μι-
κρὰ Ἀσία, ὅπως συνήθιζαν νὰ κάνουν τὰ χρόνια
ἐκεῖνα οἱ κάτοικοι τῶν νησιῶν. Φαίνεται ὅτι
ἦσαν συγγενεῖς. Κατέληξαν εἰς τὴν καμόπολιν
Κασαμπά τῆς περιοχῆς τῆς Λυδίας τῆς Μ. Ἀσί-
ας. Ἐκεῖ καὶ οἱ δύο δούλευαν τίμια καὶ κέρδι-
ζαν μὲ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ ποιοῦ τους, χωρὶς νὰ ἐ-
νοχλοῦν κανένα. Δὲν ἄργησαν ὅμως νὰ γίνουν ὁ
στόχος τῶν Τούρκων. Λέγουν πὼς κάποτε συνο-
μιλοῦντες μὲ τούρκους φανέρωσαν τὴν πίστιν τους
καὶ τὴν ἀφοσίωσίν τους σ' αὐτὴν. Τοὺς ὠδήγησαν
στὸ τουρκικὸν δικαστήριον, ὅπου τοὺς ἐζήτησαν
νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν. Οἱ δύο νέοι δὲν τὸ δέ-
χθηκαν. Τοὺς ὑπέβαλαν σὲ φρικτὰ βασανιστήρια,
χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσουν τίποτε. Τελικὰ
τοὺς κρέμασαν ἓνα πρῶτ' ἓνα πλάτανο τοῦ
Κασαμπά. Ἔτσι προστετέθησαν ἀκόμη δύο μάρ-
τυρες εἰς τὴν στρατιάν τῶν ἡρώων τῆς χριστια-
νικῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς χρονολογία τοῦ μαρτυρίου τους φέρεται
τὸ ἔτος 1816. Ἦσαν δὲ ὁ μὲν Ἀναστάσιος 20,
ὁ δὲ Δημήτριος 18 ἐτῶν. Τὰ ἄγια λείψανά τους
δὲν γνωρίζωμεν ποῦ εἰσκόμονται σήμερα. Πρὸς τι-
μὴν τῶν ἀπεφασίσθη νὰ κτισθῇ ἓνα ναῦδριον
γὰ νὰ τοὺς δοξάζουμε καὶ νὰχωμε τὴ χάρι των.
Αὐτὸ τὸ ἱερὸ ἔργο πρέπει νὰ γίνῃ μὲ τὴ συν-
δρομὴ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς Ἀγιά-
σου, καθὼς καὶ τῶν ξενητεμένων παιδιῶν τῆς

ΤΟ ΕΝ ΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΑΙΣΘΗΜΑ

Ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς κ. Elswortn Ragmond ὅστις ἐταξίδευσεν 5.000 μίλια ἐντὸς τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας τὸ παρελθὸν θέρος, ἀπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης μέχρι τῶν συνόρων τῆς Κίνας, γράφει εἰς ἓνα περιοδικὸν τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν περιοδίαν ποῦ ἔκαμεν ἐν Ρωσίᾳ μετὰ τὸ αὐτοκίνητόν του. Ὅμιλεῖ ἀπταίστως τὴν Ρωσικὴν γλῶσσαν καὶ ἐχρημάτισεν ὑπάλληλος τῆς ἐν Μόσχᾳ Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας ἀπὸ τὸ 1938 ἕως τὸ 1943, καὶ ἡ σύζυγός του εἶναι Ρωσὶς ἀπὸ τὸ Κουτίβοεβ.

» Ἐν Μόσχᾳ — γράφει, — τὸ νέον καὶ ὠραῖον Πανεπιστήμιον ὥς καὶ αἱ πολυκατοικίαι, εἶναι ἐπιβλητικαί. Ὅλα τὰ ἄλλα κτίρια φαίνονται πῶς ἔχουν ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεων καὶ βαφῆς. Ὅλα, ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιῶν, αἱ δοποῖται δέχονται ὅτι ἀκμάζουν.

Ἐκατοντάδες τινὲς ἐκκλησίαι ὑπάρχουν ἐν Μόσχᾳ, αἱ περισσότεραι ἔχουν ἀνακαινισθῇ, αἱ δὲ λοιπαὶ καὶ αὐταὶ ἀνακαινίζονται βαθμηδόν.

Ἐκτὸς τῆς Μόσχας, ἐπεσκέφθην εἰς τὴν πόλιν Ζαγκόρσκ μίαν Μονὴν ἣ δόποια εἶχε μετατραπῇ εἰς ἀντιθρησκευτικὸν Μουσεῖον. Τώρα εἶναι ἔδρα τῆς

ποῦ ποτὲ δὲν ὑστέρησαν σὲ τέτοιου εἴδους ἐργασίαν.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀνεγέρσεως τοῦ ναυδρίου τῶν Νεομαρτύρων ποῦ σχηματίσθηκε, μπορεῖ νὰ σταλῇ κάθε προαιρετικὴ εἰσφορά, ὥστε νὰ κτισθῇ σύντομα τὸ ναῦδριον εἰς θέσιν «Βρυσσίδες», τῆς Ἀγιάσου, ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα εὐλαβείας πρὸς τὴν μνήμην των.

Ἀγιάσος. Ἰούλιος 1959

Ἡ ἐπιτροπὴ
ἀνεγέρσεως τοῦ ναυδρίου

Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐκεῖ ὑπάρχουν τρεῖς Καθεδρικοὶ ναοί, ἓνα θεολογικὸν κολλέγιον καὶ μία παρασκευαστικὴ σχολή. Οἱ πιστοὶ ἐστέκοντο εἰς μακρὰν οὐρὰν ἑκατοντάδων μέτρων εἰς τοὺς διαδρόμους διὰ τὰς λειψανοθήκας τῶν Ἀγίων.

Ὁ ὁδηγός μου ἦτο εἰς εἰκοσαετῆς φοιτητῆς τῆς Θεολογίας, τὸν ὁποῖον ἐρώτησα ποῖος συντηρεῖ αὐτὴν τὴν μεγάλην Μονήν; «Δὲν λαμβάνομεν χρήματα ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν», μοῦ εἶπεν. «Ὁ λαὸς μᾶς συντηρεῖ μετὰ τὰς δωρεὰς του καὶ κατ' ἔτος αὐξάνονται καὶ οἱ πιστοί. Ἡ ἐκκλησία μας αὐξάνει καὶ εἶναι δυνατώτερη ἀπὸ ὅ,τι ἦτο ποτέ».

Καὶ αὐτὸ μοῦ ἐνθύμισε τὸν Καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Ροστόβ δπου ἔμεινα ἔκπληκτος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν.

Ἄν καὶ μοῦ εἶχαν εἰπῇ οἱ ὁδηγοὶ τοῦ τουρισμοῦ, ὅτι τοὺς μόνους ποῦ θὰ εὕρῃ νὰ ἐκκλησιάζονται εἰς τὰς Σοβιετικὰς Ἐκκλησίας, εἶναι κάτι γραῖδια, ἀλλ' ἐγὼ παρετήρησα πολλοὺς ἀνδρεῖους νέους, ὡς καὶ νέας ἐφηδικῆς ἡλικίας περιμένουντας μετὰ σεβασμὸν διὰ νὰ προσέλθουν εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν.

Μία μεσηλὶς χωρικὴ εἰς τὴν χορωδίαν, μοῦ ἐπῆρεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχήν μου. Ἐφαλλεν ὑπερῆφάνως μετὰ τὸ ζαρωμένον τῆς πρόσωπον θαθεῖα γραμμένον — ἀγωνισμένον — καὶ ἐστραμμένον πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἐάφνω ἐν μέσῳ μιᾶς θαθείας θρησκευτικῆς κατανύξεως ἔπαυσε ψάλλουσα. Τὴν εἶδον νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα. Αὕτῃ ἡ περίπτωσις με ἐνοχλοῦσε μέχρις ὅτου ἐτελείωσα τὴν περιοδείαν μου.

Χρ. Ἀσπρ. Ν. Υ.

Ἡ Ἀνωτάτη Σεπτὴ Κεφαλὴ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Ἀθηναγόρας, ὑπὸ τὰς σεπτὰς εὐλογίας τοῦ ὁποῦ ἐκδίδεται ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη», εὐηρεστήθη, ἵνα καὶ αὐτὸς ἐπευλογήσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς, ἀπευθύνας ἡμῖν τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν.

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ κυρίῳ Σωτηρίῳ Σχοινᾷ, τέκνῳ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἐντιμότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Εἰς Βόλον

Ὅπερ ἀπέμενεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἔσχομεν τὴν βαθεῖαν χαρὰν νὰ λάβωμεν τὸ νωστὶ παρὰ τῆς ἡμετέρας λίαν ἡμῶν ἀγαπητῆς Ἐντιμότητος ἐκδοθῆν καὶ ἀποσταλὲν ἔργον τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου «Περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθήσεων».

Εὐχαριστοῦντες θερμῶς διὰ τὴν πρόφρονα ἀποστολήν, συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τῇ ὑμετέρᾳ Ἐντιμότητι διὰ τὴν τοσοῦτον περισπουδάστου ἔργου ἐκδοσιν, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Ὑψιστος θαψιλῶς ἐνισχύῃ αὐτὴν εἰς συνέχισιν ἐπὶ ὅ,τι μῆκιστον τῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῶν γραμμάτων δοκίμων καὶ ἀγλαοκάρπων ἐπιδόσεων αὐτῆς.

Γνωρίζοντες δ' αὐτῇ ὅτι τὸ βιβλίον αὐτῆς κατετέθη ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἀναγραφέντος τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐν τῇ τῶν δωρητῶν στήλῃ τοῦ οἰκείου Κώδικος καὶ σχετικῶς ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ «Ἀποστόλῳ Ἀνδρέα», παρακαλοῦμεν ὅπως μὴ λείψητε ἀποστείλαι ἡμῖν καὶ εἴ τι νεώτερον ἐκδόσῃτε πόνημα, καὶ τὰ κράτιστα αἰτούμεθα παρὰ Θεοῦ, παρ' Οὗ καὶ τὰ ἔτη αὐτῆς εἴησαν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ εὐφρόσυνα.

ἀπὸ τοῦ Ἱανουαρίου κ'.

Ἱανουαρίου
κ'

Ἱανουαρίου
κ'

ΑΘΩΓ' ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ, ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

(Ἐκ τῆς χειρογρ. βιβλιοθήκης ἱερομ. Εὐθυμίου Ἀγιορείτου τοῦ Κρητὸς τοῦ καὶ πνευματικοῦ)

Περὶ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἰβήρων

Ἀρκετὰ εἶναι αὐτὰ ὅπου ἐξιστορήσαμεν περὶ τῆς Ἰδηρητικῆς Σκήτης· ἃς κατέλθωμεν τώρα πλέον καὶ εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἰβήρων καὶ ὅσον δυνάμεθα θὰ περιγράψωμεν καὶ περὶ ταύτης τὰ δέοντα.

Ἡ Μονὴ αὕτη κεῖται εἰς ἐπίπεδον μέρος πλησίον τῆς θαλάσσης, ὠνομάσθη δὲ Ἰβήρων καθότι οἱ κτήτορες ἦσαν Ἰβηρες (Γιουρτζίδες) τὸ γένος. Ἡ Ἐκκλησία (τὸ Καθολικὸν) εἶναι ὅλοι οἱ τοῖχοι τοῦ ζωγραφισμένοι με ὠραίας παραστάσεις καὶ με μορφώματα ἁγίων. Εἰς τὸν ἐξωνάρθηκα εἶναι ἱστορισμένη με ὠραίαν παράστασιν ὅλη ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου, τοῖς πᾶσι κινουσα τὸν θαυμασμόν. Κατὰ δὲ τὸ Βορεινὸν μέρος τοῦ ὅλου συνδεδεμένου ἐξωναρθήκου, εἶναι ζωγραφισμένος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἡ Δέσποινα Θεοτόκος καὶ ὁ τίμιος ἅγιος Πρόδρομος, εἰς τὸ ἀνθρώπινον ἀνάστημα ὃ εἶχε σωματικῶς ἐν τῷ κόσμῳ διατριβόμενος ἐν ἀνθρώποις. Διαδίδεται δὲ λόγος ὅτι ὁσιὸς τις ποτὲ παρεκάλει αὐτὸν τὸν Κύριον, εἰ δυνατόν θεάσεται τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν αὐτοῦ, ἣν ἔφερον ἐν τῇ γῇ ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος. Τότε ἀκούει φωνὴν λέγουσαν· Ἀπελθε εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἰβήρων καὶ ὀλέπε με εἰς τὸν ἐξωνάρθηκα ὅπως εἶμαι ἐκεῖ ζωγραφισμένος ἡμῃν. Ἔχει δὲ δύο πύργους ἡ Μονὴ ὅποτε ἐν καιρῷ πειρατῶν κατέφευγον οἱ Πατέρες σωζόμενοι. Λέγουσιν τινὲς ὅτι ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἔχει ὑπογαίως δρόμον ὅπου ἐπήγαινον οἱ Πατέρες εἰς τὸν ἐν Ἀρσανᾷ Πύργον.

Μᾶς διαπιστοῦν πολλοί, ὅτι πρὶν εἰς τοὺς παλαιότερους χρόνους ὑπῆρχε λιμὴν ἀξιοθαύμαστος, ἔκτεινόμενος ἀπὸ θαλάσ-

σης ἕως τοῦ καθίσματος τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Ἀλλ' ἐνεκα τοῦ διαρρέοντος ποταμοῦ παρεχώθη, ὡς φαίνεται σήμερον διὰ καὶ πρὶν ἐκκαίτο λιμὴν τοῦ Κλήμεντος. Ὅταν δμως (ὡς γράφει ἡ χειρόγραφος ἱστορία) ἦλθεν ἡ Δέσποινα Θεοτόκος Παρθένος Μαρία εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, ἐκάθησεν ἐδῶ καὶ ἐδίδασκε τὸν προσερχόμενον λαὸν τὸν κατοικοῦντα τότε ἐν ταῖς ἐννέα πόλεσι· τὸ ὅποιον πλῆθος, ἑορτῆς γενομένης, εἶχεν ἀνέλθῃ ἐν τῷ Ἀθωνί. Τὸ δὲ Μαντεῖον διηνεκῶς ἐφώναζε, κατὰδῃτε κάτω εἰς τὴν πόλιν Κλεωνῶν νὰ ὑποδεχθῆτε καὶ νὰ προσκυνήσητε τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὴ ἰδόντες αὐτὴν καθημένην εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου εἶναι ὁ ναὸς τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἐπροσκύησαν αὐτὴν εὐλαδῶς καὶ θαυμάζοντες εἶπον· ὄντως Μητέρα Θεοῦ εἶναι. Εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἀκριδῶς ἔκτισεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸν νῦν σωζόμενον ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου, καὶ ἔκτοτε ὠνομάσθη Μονὴ τοῦ Κλήμεντος.

Μετὰ ταῦτα παρελθόντων πολλῶν ἐτῶν, εἰς τὸν καιρὸν τῆς εἰκονομαχίας, πάλιν ἐτίμησε τὴν Μονὴν ταύτην, ἀποστείλας τὴν ἑαυτῆς ἁγίαν Εἰκόνα, τὴν καλουμένην Πορταΐτισσαν, διότι ἐδῶ ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθῃ προτιμήσασα τὴν Μονὴν ταύτην, ὡς ἡ ἱστορία διηγείται. Ἐξεληθοῦσα δὲ ἐκ τῆς θαλάσσης, τὸ μέρος ὅπου ἐστάθη ἀναδύει εἰσέτι ἁγίασμα, καὶ ὁ τόπος τῆς θύρας ὅπου ἐκλεξε νὰ φυλάττῃ τὴν Μονήν, ἵσταται ἕως τανῦν. Ἡ δὲ πρωτότυπος ἰδίᾳ ἐκεῖνη εἰκὼν εὐρίσκεται εἰς τὸ μέρος ἀκριδῶς τῆς πόρτας ἔσωθεν, ὅπου ἀπὸ τότε ὑποκοδμήθη ὑπὸ τῶν Πατέρων ἐκκλησιδίων, ὅπως καθημερινῶς δοξολογεῖται καὶ ἐδῶ ὁ πάντων Κύριος, καὶ ἡ τούτου αὐτοῦ ἁ-

χραντος Μητέρα, ἐν ἀσφαλείᾳ ἐντὸς τοῦ ναῦσκου τούτου, καὶ οὐχὶ ἐν εὐκαιρίᾳ προσωρινῶς ἔξω τῆς πόρτας τῆς Μονῆς καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ χειμῶνος ὅπου μὴ δυνάμενοι ἄνευ παρεκκλησίου, μήτε θείαν Λειτουργίαν ἐπιτελεῖν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Δέσποινα καὶ προστάτις τοῦ ὅλου κόσμου ἐδέχθη νὰ διαμένῃ ἀνελλιπῶς ἐν τῷ ναὶ-δρίῳ ἕως τῆς συντελείας καὶ καταστροφῆς τοῦ ἁγίου Ὁρους. Διότι καθὼς ἔχομεν παρὰ δόσιν ἐξ ἁγίων Πατέρων πὼς ὑπεσχέθη αὐτοῖς τοῦτο εἰποῦσα, εἰς ὅσον βλέπετε τὴν ἐμὴν Εἰκόνα νὰ διαμένῃ ἐν τῇ Μονῇ Ἰδύρων, οἱ ἐν ἁγίῳ Ὅρει οὐδεὶς τολμησάτω νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐμῆς ὑπὸ τοῦ Ὑιοῦ μου δεδωκώς κληρώσεως, ἣν ἐγὼ ἡτησάμην παρ' αὐτοῦ διδόναι μοι. Τούτου γε χάριν Περιβόλι τῆς Παναγίας ὑπὸ πάντων ὀνομάζεται, καὶ ἡμεῖς προστάτιδα αὐτὴν ἐπικαλούμεθα, ἔχοντες αὐτὴν ταύτην πάντοτε βοηθὸν ἐν πάσῃ περιστάσει καὶ συμφορᾷ. Τὸ δὲ Καθολικὸν τῆς Μονῆς σεμνύνεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἐδῶ κατὰ τὸ τέμπλον κρέμαται ἓνα κανδήλι, τὸ ὅποιον μόνον του ποιεῖ πολλὰς κινήσεις κατὰ τὰ ἄγια Θεοφάνεια, καθὼς πολλοὶ τὰς βλέπουσιν, οὐχὶ ὅμως καὶ πάντες οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν ἐορτήν. Ἐχει δὲ χορεῦς εὐρυχώρους ὁ ναὸς τοῦ Καθολικοῦ, καὶ δίπλα τῆς Ἐκκλησίας ἐν παρεκκλήσιον.

Εἰς δὲ τὴν αὐλὴν, ὡς εἴπομεν, τὸ παρεκκλήσιον τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ τῆς Πορταϊτίσεως. Εἰς τὰς ἄλλας πλευρὰς τὰ ἐξῆς. Ἀγ. Νικόλαος, ἄγ. Ἀρχάγγελοι, ἄγιοι Πάντες, ἄγ. Γεώργιος, ἄγ. Γεράσιμος, ἄγ. Ἀνάργυροι, ἄγ. Σπυρίδων, ἄγ. Διονύσιος, ἄγ. Μάδεστος, τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, ἄγ. Εὐστάθιος, ἄγ. Κωνσταντῖνος καὶ Ἐλένη, ἄγ. Στέφανος καὶ ἄγ. Χαράλαμπος.

Ὅμοίως ἔχει καὶ πολλὰ ἐξαρτήματα οἰκιῶν, τὸν Ἀρσανᾶν καὶ μὲ πύργον, ἔχοντα

παρεκκλήσιον τοῦ κτήτορος ἁγίου Εὐθυμίου. Ἀλλὰ καὶ ψαροαρσανάδες, καὶ ὀλίγον παρέχει τὸ ἅγιοσμα τῆς Παναγίας ἀναβλύζον ἀενάως, καὶ πλησίον τὸ περιτυχισμένον ὡς Μονὸδριον μὲ εὐρύχωρον ναὸν τῆς Παναγίας, ὅπου τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία τὴν Τρίτην τοῦ Πάσχα. Ὀλίγον παραπάνω μέσα εἰς τὸν λάκκον ὑπάρχει μικρὸν οἶκημα μὲ ἐκκλησοῦδα τῶν Ἀρχαγγέλων. Ἐπειτα μὲ ὀλίγα δῆματα δρᾶται μέγα οἶκημα λεγόμενον Κάθισμα τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Ἐπάνωθεν δὲ τούτου εἶναι μὲ δώδεκα χαμόγεια δωμάτια, καὶ μὲ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, τὸ λεγόμενον Λεπροκομεῖον, μονάζοντες ποτὲ καὶ νοσηλεύμενοι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μονῆς ἕως δέκα ἀνελλιπῶς ἄτομα μοναχῶν, τανῦν οὐδεὶς τούτων ὑπάρχει ἀσθενῆς. Ὀλίγον ἄνωθεν δίπλα εἶναι τὸ ντεπόζιτον τῶν ὑδάτων τῆς Μονῆς. Κάτωθεν δὲ τούτου πλαγίως εἶναι τὸ λεγόμενον Χάνι, χρησιμεῖον εἰς διαμονὴν τῶν πτωχῶν ξένων, μὲ ναὶδριον ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου, καὶ μὲ οἰκὴν δωμάτια κατὰ σειράν. Ἐδῶ ὀρώμεν κατὰ τὸν ποταμὸν πελωρίας καμάρας χρησιμευούσας ποτὲ πρὸς διάβασιν τῶν ὑδάτων τῆς Μονῆς. Ἐνταῦθα εἶναι εὐρυχωρότατος ὁ κήπος τῆς Μονῆς μὲ οἰκῆματα καὶ ἐκκλησοῦδα εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος. Κοντὰ τούτου συνορεύει ὁ πορτοκαλεώνας καὶ λεμονεώνας, εὐρύχωρος καὶ πλούσιος ἀπάρχοχος ὑπάρχων ἕως τοῦ 1918, ὅποτε Γάλλοι καὶ Γαλλίδες διαδόντες ἐκεῖθεν ἀφῆκαν ὡσὰν τινὰ μύλυνσιν εἰς ὀλόκληρον καταστροφὴν τῶν δένδρων, καθὼς ἔφερον καὶ τὴν μετὰ δόσιν τῶν μικροβίων τῆς φθορᾶς ὁσπρίων καὶ τῶν καρπῶν. Πλησίον τοῦ κήπου εἶναι τὸ Βορδοναριὸ καὶ ὁ νερόμυλος μετὰ τοῦ ἐλαιοτριβείου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ θέματα τὰ ὅποια αὕτη συζητεῖ καὶ τὰ σημερινὰ ζητήματα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἄρθρον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κ. Κ. Παπασπύρου

Τὴν 1ην Νοεμβρίου 1958, ἡ συγκληθεῖσα Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος ἤρχισε τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς, καὶ ὡς εἶδομεν εἰς τὸν τύπον, τὰ θέματα τὰ ὅποια πρόκειται νὰ συζητήσῃ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν αὐτῆς ἔθεσεν ἐν εἰσηγήσει τοῦ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος, ὡς καὶ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔθεσαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γ. Βογιατζῆς.

Τὰ θέματα ὡς ἀνέγραψεν ὁ τύπος εἶναι τὰ ἑξῆς:

Α'. Τὰ προταθέντα ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου.

1) Περί τῆς κατ' ἔτος συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας.

2) Τὸ Ἐφημεριακὸν (μόρφωσις τοῦ κλήρου καὶ οἰκονομικὴ ἐξασφάλις αὐτοῦ).

3) Περί τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀποστολικὴ Διακονία).

4) Περί ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου.

5) Τὸ ζήτημα τῶν γάμων καὶ διαζυγίων.

6) Τὸ Παλαισημερολογιτικόν.

7) Περί τῆς Παιδείας τοῦ Ἑθνους.

8) Περί τῆς σχέσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς Ὀμοδόξους καὶ Ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας.

9) Περί τῶν δρώντων ξένων Θρησκευτικῶν προπαγανδῶν καὶ

10) Περί τῆς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν προσκυνημάτων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἱ-

δρυμάτων..

Β'. Τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, περὶ διαφωτίσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἐκ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὅστις ἀπειλεῖ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ

Γ'. Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας προταθέντα.

1) Περί καταργήσεως τοῦ μεταθετοῦ τῶν Ἐπισκόπων.

2) Ἡ ἐξέυρεσις τρόπου διὰ τὴν καλυτέραν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων, εἰς ἣν δέον νὰ συμμετέχῃ καὶ ἡ Πολιτεία.

3) Ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μικρῶν Μητροπόλεων καταργουμένων πολλῶν τοιούτων.

4) Ὁ θεσμὸς τῶν Ἱεροκηρύκων καὶ

5) Τὸ ζήτημα τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς, ἡ ὅποια δὲν συμβάλλει εἰς τὴν τόνωσιν τῆς θρησκευτικότητος τοῦ λαοῦ.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω θεμάτων, ὡς εἶναι φανερόν, τὰ περισσότερα ἐξ ὧν προέτεινεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν δὲν ἀνάγονται εἰς τὰ σημερινὰ φλέγοντα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ριζικὰς λύσεις τῶν ὁποίων ἀναμένει διὰ τὴν βελτίωσιν αὐτῆς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ἀλλ' ἀφορῶν ζητήματα δευτερεύοντα, ἐξ ὧν πολλὰ οὐδὲ καὶν χρῆζουν συζητήσεως καὶ λύσεως, ὡς ἐξετασθέντα λεπτομερῶς παλαιόθεν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ λελυμένα ὑπ' αὐτῆς, κατόπιν ἀποφάσεων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ Πανορθόδοξων τοιούτων.

Θὰ ἦτο δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ Ἱεραρ-

χία τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, δὲν κατείδον καὶ δὲν ἐξετίμησαν τὰ φλέγοντα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀσχολοῦνται μὲ δευτερεύοντα τοιαῦτα, μὴ διατάζοντες νὰ προβάλουν καὶ θέματα ὡς εἴπομεν λελυμένα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὁπερ φκνερῶναι μὴ σεβασμὸν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ τῆς Πράξεως ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ἦτο ἀπορίας ἄξιον λέγομεν τοῦτο, ἐὰν δὲν εἶχε διαπιστωθῇ ἤδη πρὸ πολλοῦ καιροῦ τὸ λυπηρὸν γεγονός, ὅτι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐμφοροῦνται ὑπὸ νεωτεριστικοῦ πνεύματος μὴ σεβόμενοι τὰ θεοπνεῦστως θεσπισθέντα ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ, οἱ ὑπόλοιποι ἐκτὸς ὀλίγων μόνον, πλανῶνται, μὴ ἀντιλαμβάνόμενοι ὅτι τὰ τοῦ τοιοῦτου εἵδους θέματα πρὸς συζήτησιν ὡς καὶ αἱ τυχόν διαφορετικαὶ ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας, μὴ συμφωνοῦσαι πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Οἰκουμενικῶν Συνόδων κ. τ. λ. δὲν ἐπιτρέπονται, ἀλλὰ καὶ βλάβην ἐπιφέρουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Δέχονται δὲ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τοιοῦτου εἵδους θεμάτων καὶ τὴν λῆψιν διαφορετικῶν ἀποφάσεων ἐκ τοῦ ὅτι αὐταὶ ᾔθην ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῷ ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀπότοκος τῆς μὴ τηρήσεως ὑπ' αὐτῶν τῶν πατροπαραδότως θεσπισθέντων. Οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας καίτοι ἀντιλαμβάνονται ὅτι ταῦτα δὲν ἐπιτρέπονται καὶ βλέπουν τὸν κρημνὸν εἰς ὃν ὀδηγοῦν ταῦτα. τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τούτοις δὲν ἔχουν τὸ θάρρος νὰ διαμαρτυρηθοῦν καὶ πράξουν σοβαρὸν τι πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ κακοῦ.

Εἶναι λυπηρὸν εἰς ἡμᾶς νὰ προβαίνωμεν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ γεγονότος τούτου, ἀλλὰ τοῦτο πράττομεν, διότι εἶναι λυπηρότερον εἰς ἡμᾶς νὰ βλέπωμεν τὴν Ὁρθόδοξον ἐλληνικὴν Ἐκκλησίαν νὰ φέρεται εἰς τὸν κρημνὸν καὶ νὰ ἀδιαφορῶμεν, μὴ διαμαρτυρούμενοι καὶ μὴ προσπαθοῦντες δι' ὅλων τῶν δυνάμεων ἡμῶν νὰ ἀποτρέψωμεν ταύτην ἐκ τούτου.

Ὡς ἐκ τούτου ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν, ἀδιαφοροῦντες, ἐὰν αὕτη δὲν ἀρέσκη εἰς τοὺς ὑπευθύνους, ἢ ἀλήθεια εἶναι ἢ σώζουσα.

Τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ὁπερ ἐπικρατεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν πρὸς συζήτησιν θεμάτων, καθ' ἣν εἰς ἄλλα μὲν θέματα ἀναφερόμενα εἰς γενικότητας ὡς εἶναι π. χ. Ἡ μόρφωσις τοῦ κλήρου - Ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας - Περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς Ὁμοδόξους καὶ Ἑτεροδόξους τοιαύτας - ἀποσιωπᾶται καὶ παραβλέπεται ἢ ἐκπεφρασμένη ἐπ' αὐτῶν γνώμη τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, εἰς ἄλλα δὲ θέματα ἀναφερόμενα εἰς εἰδικὰ ζητήματα ὡς εἶναι π. χ. Περὶ τῆς κατ' ἑτος συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας - Περὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου - Τὸ ζήτημα τῶν γάμων καὶ διαζυγίων κ. τ. λ. ἀποσιωπᾶται ἢ ἐξάρτησις αὐτῶν ἐκ τῆς λύσεως, ἣν ἔδωσαν οἱ Πατέρες καὶ παρουσιάζονται ὡς νέα ἐπὶ τῶν ὁποίων χρειάζονται νέα ἀποφάσεις, ἔστω καὶ μὴ συμφωνοῦσαι πρὸς τὰς εἰλημμένας ἀποφάσεις τῶν Πατέρων.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὅτι ὁ Πρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Καραμανλῆς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γ. Βογιατζῆς προέτειναν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν ὡς θέματα πολλὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην

λύσεως καὶ διετύπωσαν ταῦτα σαφῶς καὶ ἀκριβῶς, ἐξαρτήσαντες τὰς λύσεις αὐτῶν ἐκ τῆς συμφωνίας πρὸς τὰ πατροπαράδοτως θεοπισθέντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς εἶναι τὰ ζητήματα.

Ἡ διαφώτισις τοῦ ἐλληνικοῦ Λαοῦ περὶ τοῦ κινδύνου τοῦ Κομμουνισμοῦ. — Τὸ μὴ μεταθετὸν τῶν Ἐπισκόπων. — Ἡ ἐξεύρεσις τρόπου καλυτέρας ἐκλογῆς αὐτῶν, διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Πολιτείας εἰς τὴν ἐκλογὴν κ.τ.λ. Πλὴν ὅμως δὲν εἶναι αὐτὰ τὰ ζητήματα μόνον, τὰ ὅποια πρέπει νὰ συζητήσῃ ἡ Ἱεραρχία καὶ λάβῃ σχετικὰς ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεις, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δὴ σπουδαιότατα, κατὰ πολὺ σπουδαιότερα ἐξ ὧν προϋτάθησαν.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς.

1) Τὰ κακὰ τὰ ὅποια προξενοῦνται σήμερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐνεκα τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμφοροῦνται οἱ περισσσότεροι ἐκ τῶν Ἀρχιερέων, ὡς καὶ πολλὰ ἐκ τῶν κατωτέρων κληρικῶν καὶ ἐκ τῶν λαϊκῶν αὐτῆς.

2) Τὸ σχίσμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, προῶσα εἰς τὴν αὐθαίρετον, ἀνευ Πανορθοδόξου Συνόδου, ἀλλαγὴν τοῦ Πατρὸς ἑορτολογίου διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Παπικοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου.

3) Ὁ πλουτισμὸς τῶν Ἀρχιερέων, ὅστις ἔγινε σκάνδαλον εἰς τοὺς πιστοὺς.

4) Ἡ ἐξάπλωσις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν κακοδόξων Μακρακικῶν φρονημάτων.

5) Τὸ κακὸν ὅπερ προξενεῖται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς χειροτονίας κατωτέρων κληρικῶν, προσώπων μὴ ἐναρέτων καὶ ἀδιδασκλήτων καὶ μὴ ἐχόντων τὴν δέουσαν θεολογικὴν μόρφωσιν.

6) Ἡ ἀνάγκη λήψεως μέτρων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βλάβης ἧ-

τις προξενεῖται εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὡς καὶ εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν κατωτέρων θεολογικῶν Σχολῶν ἐκ τῶν κακῶν διδασκαλιῶν τῶν καθηγητῶν.

7) Ἡ ἀνάγκη τῆς λήψεως καταλλήλων μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κακῶν τὰ ὅποια προξενοῦνται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς ἰδρύσεως καὶ ἐξαπλώσεως διαφόρων ἡρησκειτικῶν Συλλόγων καὶ Ὁργανώσεων.

8) Ἡ λήψις τῶν καταλλήλων μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κακῶν, τὰ ὅποια πρὸς ἔρχονται εἰς τοὺς πιστοὺς α) ἐκ τῆς ἀναγνώσεως κακοῦ περιεχομένου διδλίων, ἐντύπων, περιοδικῶν καὶ ἡμερησίου τύπου β) ἐκ ραδιοφωνικῶν μεταδόσεων κακοῦ περιεχομένου καὶ γ) ἐκ τῶν κακῶν καὶ αἰσχρῶν θεαμάτων τῶν κινηματογράφων καὶ θεάτρων, καὶ

9) Περὶ τῆς ὁργανώσεως τῆς δοηθείας τῶν πτωχῶν.

Πᾶς τις ἀντιλαμβάνεται τὴν μεγάλην σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τὴν ὅποیان ἔχουν τὰ ὡς ἄνω θέματα, τὰ ὅποια προτείνομεν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεων, διότι ἀναφέρονται εἰς τὰ κυρίως αἰτία, τὰ ὅποια ἐδημιούργησαν τὴν ἀξιοθρήνητον σημερινὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ἧς θὰ ἐξέλθῃ αὕτη τότε καὶ μόνον, όταν ληφθοῦν αἱ δέουσαι ἀποφάσεις ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ γνώμη μας περὶ τῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν θεμάτων, τὰ ὅποια ἐτέθησαν εἰς αὐτὴν πρὸς συζήτησιν καὶ ἐκείνων τὰ ὅποια προϋτείναμεν, εἶναι ἐν συντομίᾳ ὅσον ὁ παρὼν χῶρος ἐπιτρέπει, ἡ ἑξῆς:

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ

Ἐκδίδεται πρὸς τιμὴν τῆς ἱερᾶς Γυν. Μονῆς Ἀναλήψεως, Ἀμαλιάδος
καὶ ἀφιερωμένος εἰς τὴν Καθηγουμένην αὐτῆς μοναχὴν Παρθενίαν Μάνδουλα

Μετὰ τὸ Κύριε εἰσάκουσον καὶ τὸ Θεὸς
Κύριος, ψάλλομεν τὸ παρὸν τροπάριον.

Ἦχος δ'. Τῇ Θεοτόκῳ.

Αγίων Πάντων τοὺς χοροὺς εὐφη-
μήσωμεν, τῶν ἁσωμάτων λειτουρ-
γῶν τὰ στρατεύματα, καὶ Ἀποστόλων
θείων τε Μαρτύρων τοὺς χορούς, τοὺς
πρὸ Νόμου ἅπαντας, καὶ ἐν νόμῳ Προ-
φήτας, Ἱεράρχας ἅμα τε, καὶ Ὁσίων
τὸν δῆμον, καὶ γυναικῶν ἁγίων τὴν
πληθύν, ἀξιοχρέως αὐτοὺς μακαρίζον-
τες.

Δόξα καὶ νῦν.

Οὕ σιωπήσωμεν ποτὲ Θεοτόκε, τὰς
δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι·
εἰ μὴ γὰρ σὺ προΐστασο πρεσβεύουσα, τίς
ἡμᾶς ἐρρύσατο ἐκ τοσούτων κινδύνων;
τίς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους;
Οὐκ ἀποστῶμεν Δέσποινα ἐκ σοῦ, σοὺς
γὰρ δούλους σώζεις ἀεὶ ἐκ παντοίων
δεινῶν.

Ὁ Ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ ψάλλεται ὁ Κα-
νὼν τῶν ἁγίων Πάντων μετ' εὐλαβείας.

Ῥδὴ α'.

Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην.

Τριάς ἁγία ἱεραῖς ἐντεύξεσιν ἁγίων
Πάντων νυνί, σοὺς ἀχρείους δού-
λους, οἵ κτειρον ἐλέησον, καὶ Βα-
σιλείας ποιήσον, κληρονόμους σὺν
τούτοις, ὡς ἂν σε πάντες δοξάζομεν,

καὶ μὴ στερηθῶμεν τῆς δόξης σου.

Ο Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ οἱ πρόκρι-
τοι τῶν Ἀσωμάτων νοῶν, αἱ νο-
εραὶ τάξεις, στρατιαὶ οὐράνιαι, μεθ'
ὧν καὶ σὺ πισιτότατε, τῆς ζωῆς ἡμῶν
φύλαξ, Χριστὸν ἀεὶ ᾧ παρίστασθε, μέ-
μνησθε πρεσβεύειν σωθῆναί με.

Πέτρε καὶ Παῦλε Ἰωάννη πρόκριτε
θεολογίας πηγῇ, καὶ ὁ λοιπὸς ἅ-
πας, Ἀποστόλων σύλλογος, Μαρτύρων
καὶ Ὁσίων τε, καὶ ἁγίων ἁπάντων,
Χριστῷ πρεσβεύειν μὴ παύσητε, ὑπὲρ
τῆς ἐμῆς συγχώρησεως.

Θεοτοκίον.

Εκ στερηούσης κυηθεῖσα Πάναγνε
σὺ παραδόξως γαστρός, τίκτις
Θεὸν Λόγον, ὑπὲρ λόγον ἄφθορος, καὶ
μετὰ τόκον μέινασα, τοῦτον ἀεὶ δυσώ-
πει, σὺν τοῖς σεπτοῖς σου γεννήτορσιν,
δοῦναι με πταισμάτων συγχώρησιν.

Ῥδὴ γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Εν τῇ δευτέρᾳ σου Χριστέ, καὶ φο-
βεῖσθαι παρουσίᾳ, σὺνταξόν με δεξι-
οῖς σου προβάτοις, τῆς εὐκταίας σου
φωνῆς, καταξιών ὡς εὐσπλαγχνος, ταῖς
τῶν ἁγίων Πάντων, πανευπροσδέκτοις
δεήσεσι.

Τῆς Θηβαΐδος ὁ θλαστός, ὁ Παῦλος
σὺν Ἀντωνίῳ, καὶ Εὐθύμιος συνά-
μα ἐ μέγας, Θεοδόσιος ὁμοῦ, Σάββας

Ἐφραίμ Εὐθύμιος, καὶ Ἰωάσαφ πάν-
τες, οἱ ὅσοι εὐφημήσθωσαν.

Επιθυμίας βλαβεράς, θυμοῦ δεινῆς
ἁκηδίας, καὶ παθῶν παντοδαπῶν
ρύσασθέ με, Ἱεράρχαι τοῦ Χριστοῦ,
Βασίλειε Γρηγόριε, καὶ ὁ χρυσοῦς τὴν
γλῶτταν, καὶ πάντες θεῖοι διδάσκαλοι.

Θεοτοκίον.

Ητέτοκυῖα τὸν Χριστόν, αὐτὸν δυ-
σώπει Παρθένε, σὺν παρθένοις
τε καὶ μάρτυσιν ἅμα, καὶ δόσαις γυ-
ναξί, Ματρῶνῃ Θεοκτίστῃ τε, καὶ
ταῖς λοιπαῖς ἀμνᾶσι, τοῦ οἰκτειρῆσαι
καὶ σῶσαι με.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων σοὺς δού-
λους πληθὺς ἁγίων ἀπάντων, ὅτι τῇ
θεῖᾳ ὁμῶν σκέπη ἄει προστρέχουμεν,
τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς παντοίας βλάβης.

Ἐπιβλεψόν, ἐν εὐμενεῖα πανύμνητε
Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ
σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυ-
χῆς μου τὸ ἄλγος.

Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς δι' οὗς ἡ
παράκλησις γίνεται. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώ-
νησιν, τὸ ἐπόμενον Κάθισμα.

Ἦχος β'. Πρεσβεία θερμή.

Αγίων πληθὺς ἀπάντων ἡ πανέν-
δοξος, ἡμᾶς τοὺς πιστῶς τῇ σκέ-
πῃ ὁμῶν προστρέχοντας, ἐκ κινδύνων
ρύσατε καὶ πάσης δεινῆς κακώσεως,
ὅμως γὰρ ἄει τὸ θεῖον εὐμενίζετε, τὴν
λύτρωσιν βραβεύοντες.

Ῥδὴ δ'. Σὺ μου ἰσχύς.

Αἱ στρατιαί, τῶν οὐρανίων δυνάμε-
ων, σὺν Προδρόμῳ, προφῆται ἀ-
πόστολοι καὶ ἱεράρχαι πανευκλεεῖς,
μάρτυρες οἱ θεοὶ, δόσιον κλίτος δι-
καίων τε, καὶ ἅγιοι οἱ Πάντες, πρεσβεύ-
σατε Κυρίῳ, ὑπὲρ πάντων τῶν πίσται
τιμώντων ὁμάς.

Τῆς ζοφεράς, ὕψεως ἐν τῇ ἐξόδῳ
μου, τῶν δαιμόνων, ρύσασθε ἡμᾶς
οἱ τοῦ Χριστοῦ θεοὶ ἀθληταί, Στέφα-
νε ὁ πρῶτος, σὺν Θεοδώροις, Γεώργι-
ε, Δημήτριε, Ἀρέθα, καὶ οἱ ἐν Σεβαστείᾳ,
σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι.

Εργοὶς κακοῖς, γεγενηκῶς ὁ ἀνύ-
νετος, παροργίζω, σοῦ τὴν ἀγα-
θότητα καὶ πᾶσαν διηνεκῶς, λόγοις τε
καὶ ἔργοις παραπικραίνω φιλάνθρωπε,
ἀλλὰ ταῖς τῆς Μητρός σου, καὶ ἁγίων
ἁπάντων, ἱκεσίαις μου δὸς τὴν συγχώ-
ρησιν.

Θεοτοκίον.

Πλὴν σου ἀγνή, ἄλλην οὐκ ἔχω
βοήθειαν, καὶ ἐκτός σου, σκέπη
οὐκ ἐπίσταμαι, σὺ μου ἐλπίς οὐ κα-
ταφυγή, σὺ μου εὐεργέτις σὺ μου ἐ-
τοίμη ἀντίληψις, καὶ σὲ ἐπικαλοῦμαι,
ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, ἐξελοῦ με καὶ
σῶσον πρεσβεΐαις σου.

Ῥδὴ ε'. Ἰνα τί με ἀπώσω.

Φοβερὰ σου ἡ κρίσις, λίαν καὶ ἀ-
δέκαστος καὶ ἀπαραίτητος, ἀλλὰ
καὶ δικαία, καὶ ὁ ταύτης οὐδεὶς ἐξαι-
ρούμενος, μόνον σὺ ὁ μόνος, ἔχων Χρι-
στὲ τὴν ἐξουσίαν, ταῖς εὐχαῖς τῶν ἁ-
γίων σου σῶσόν με.

Τοῦ Χριστοῦ Ἱεράρχαι, σοφὲ Ἀθα-
νάσιε, Πάτερ Νικόλαε, Ἀνθιμε
Σπυρίδων, καὶ Παρθένιε, Κύριλλε,
Λέοντες, καὶ πᾶς ἄλλος μύστις, ὑπὲρ ἡ-
μῶν τῶν ἀναξίων, ἱκετεύειν μὴ παύ-
σητε ἅγιοι.

Οἱ Χριστοῦ τῆς ἀγίας, κλήσιν
Ἀναστάσεως φέρουσαι Μάρτυ-
ρες, καὶ Αἰκατερίνα, σὺν αὐταῖς ἡ γεν-
ναία Κυριακή, Θέκλα τε καὶ πᾶσαι,
διὰ Χριστὸν θανατωθεῖσαι, τὴν νεκρὰν
μου ψυχήν.

Θεοτοκίον.

Η Κυρία τοῦ κόσμου, τὸν κυριευ-
θέντα με τοῖς παραπτώμασι, δοῦ-
λον τοῦ Υἱοῦ σου, καταξίωσον Κόρη
γενέσθαι με, ὃν περ ἐκδυσώπει, σὺν τοῖς
ἁγίοις αὐτοῦ πάσιν, ἐξαλειφαι παθῶν
μου τὸ πέλαγος.

Ῥδὴ ε'. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Πεφωτισμένοι Χριστοῦ, φωτίσατέ
με Ἀπόστολοι, τὸν σκοτισθέντα
δεινοῖς, κακοῖς καὶ γηράσαντα, αἰ-
σχρῶς τε διώσαντα, σὺν ἁγίοις πᾶσι,
τὸν Κριτὴν μοι εὐμενίσατε.

Σὺν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, οἱ τοῦ
Θεοῦ Ἀρχιστράτηγοι, καὶ ὁ φρου-
ρὼν με ἀεὶ, σωτήριος ἄγγελος καὶ
πάντες ἀσώματοι, πρὸς μετάνοιάν με,
νῦν πρὸ τέλους ἐπιστρέψατε.

Προφῆται πανευκλεεῖς, καὶ θεηγό-
ροι Ἀπόστολοι, τῶν ἀθλοφόρων
χορὸς, Ἱεράρχαι πάνσοφοι, ὅσοι καὶ
δίκαιοι, νῦν ἐκδυσωπεῖτε, λυτρωθῆναι
με κολάσεως.

Θεοτοκίον.

Τὴν σὺν Μητέρα Χριστέ, καὶ τοὺς
ἁγίους σου ἅπαντας, προσδέχου
ὑπὲρ ἡμῶν, ἀεὶ δυσωποῦντάς σε καὶ
δώρησαι ἄφειν, τῶν πολλῶν πται-
σμάτων, καὶ κολάσεώς με λύτρωσαι.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων τοὺς δοῦ-
λους σου Θεοτόκε, ὅτι πάντες μετὰ
Θεὸν εἰς σὲ καταφεύγομεν, ὡς ἄρρη-
κτον τεῖχος καὶ προστασίαν.

Ἀχραντε, ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον
ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμε-
ρῶν τεκοῦσα, δυσώπησον, ὡς ἔχουσα
μητρικὴν παρρησίαν.

Ὁ ἱερεὺς μνημονεῖ ὡς δεδήλωται.
Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν

Τὸ Κοντάκιον

Ἦχος δ'. Προστασία.

Ιἄτροι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος
ἄμιοθοι, τῶν ἐν ζάλῃ λιμένες γαλη-
νοὶ καὶ ἀχείμαστοι, ἅγιοι ἅπαντες ἰ-
κέτας ἡμᾶς σπεύσατε· θεραπεῦσαι ἀεὶ,
τοὺς κατ' ἄμφω ἀσθενεῖς, καὶ πρὸς ὑ-
μᾶς καταφεύγοντας, στήσατε καταιγί-
δας, παύσατε τρικυμίας, τῶν ἐπερχο-
μένων ἡμῖν, Κυρίου πιστοὶ θεράποντες.

Τὸ Προκείμενον.

Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Δόξα. Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις.
Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κ.λ.π. καὶ
τὸ Προσόμοιον.

Ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι.

Ηλίου φαιδρότερον, νῦν ἐξανέτει-
λεν ὄντως, ἡ φαιδρὰ πανήγυρις,
τοῖς τοῦ κόσμου πέρασι πάντες ἅγιοι,
μυστικαῖς λάμπεισι, τοὺς πιστοὺς ἅπαν-
τας, χαρμοσύνης καταλάμπουσα καὶ
ἀγλαΐζουσα, ἣν συναθροισθέντες γε-
ραίρομεν, ἐνθέοις μελωδήμασι, καὶ
φαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠμασι· πι-
στῶς δυσωποῦντες, πρεσβεῦειν τῷ Χρι-
στῷ ὑπὲρ ἡμῶν, Χριστοῦ θεράποντες
ἅγιοι, πάντες παμμακάριστοι.

Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σέ, κατη-
σχυμένος ἀπὸ σοῦ ἐκπορεύεται, ἁ-
γνή Παρθένε Θεοτόκε, ἀλλ' αἰτεῖται
τὴν χάριν καὶ λαμβάνει τὸ δῶρημα,
πρὸς τὸ συμφέρον τῆς αἰτήσεως.

Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλ-
λαγὴ τῶν ἀσθενούντων ὑπάρχου-
σα, Θεοτόκε Παρθένε, σῶζε πόλιν καὶ
λαόν, τῶν πολεμουμένων ἢ εἰσότην,

τῶν χειμαζομένων ἢ γαλήνη, ἢ μόνη προστασία τῶν πιστῶν.

Τὸ σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου... τὸ Κύριε ἐλέησον ἱβ'. Ἐλέει καὶ οἰκτιροῖς κλπ.

Ῥωδὴ ξ'. Θεοῦ συγκατάβασιν.

Παμμέγιστε Πρόδρομε, σὺν Ἱεράρχαις ἁγίοις καὶ ἀσκηταῖς, καὶ τοῖς Μάρτυσι πᾶσι, πρεσβεύσατε ἐπίσης Χριστῷ τῷ Θεῷ, ὅπως μοι χαρίσῃται πταισμάτων συγχώρησιν, καὶ ἀξιῶσαι τυχεῖν, τῆς Παραδείσου τρυφῆς.

Μαρτύρων δ' ἑξάρχος, τροπαιοφόρε θεῖε Γεώργιε, καὶ Δημήτριε Θεέκλα, καὶ Βαρβάρα, Αἰκατερίνα τε, ἅμα Μαρίνη σὺν πάσαις ταῖς Μάρτυσιν, ὑπὲρ ἡμῶν τὸν Χριστὸν καθικετεύσατε.

Ο μέγας Ἀντώνιος, σὺν Παχωμίῳ ἀνευφημήσθωσαν, καὶ ὁ Σάββας ὁ θεῖος, Εὐθύμιος, Θεοδόσιος, σὺν μακαρίοις Ἐφραίμ Ἰσαάκ ὁμοῦ, σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπαξίως νῦν εὐφημήσθωσαν.

Θεοτοκίον.

Ψυχῆς μου κατάβαλε, Χριστὲ τὸν πόνον καὶ ταύτην οἰκτειρον, τῶν Ἱερομαρτύρων, Ἱεραρχῶν τε καὶ δούλων σου, ταῖς μεσιταῖς αὐτῆς τῆς τεκούσης σε, καὶ δώρησαί μοι πταισμάτων τὴν ἄφεσιν.

Ῥωδὴ η'. Ἑπταπλασίως κάμινον.

Νοῦν ἐμπαθῇ καὶ ἄσεμνον, τὸν ἐμὸν ἁγιάσατε, πανηγισμένοι τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολοι, ὦ Πέτρε, Ἰάκωβε, καὶ Ἰωάννη φίλε Χριστοῦ, Παῦλε καὶ λοιποί, τῶν Μαθητῶν τοῦ Σωτήρος, σὺν τῷ σεπτῷ Προδρόμῳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἁγίοις, Προφῆταις καὶ Ὁσίοις καὶ Μάρτυσι Κυρίου.

Νῦν οἱ πρὸ νόμου ἅγιοι, καὶ ἐν νόμῳ καὶ χάριτι, Δέσποτα Χριστὲ ὑπὲρ ἐμοῦ σοὶ δέησιν, προσφέρουσιν ἅπαντες, καὶ σὺν αὐτοῖς ἡ θεία πληθὺς, τῶν υπερκοσμίων καὶ αὐλῶν Ταγμάτων, ὧν ταῖς λιταῖς ἀπάντων, κατοικτεῖρῃσον σῶσον, ψυχὴν ἀπεγνωσμένην καὶ κατακεκριμένην.

Χορδὸς ἀφύχων πάντιμε, οἱ ἐν Ἀθῷ ἀσκήσαντες, Πέτρε Ἀθωνίτα, θεῖε Ἀθανάσιε, Παῦλε τε καὶ Ἰάκωβε, Νήφων Σίμων, Ἀκάκιε, Νεῖλε Κοσμᾶ, Γρηγόριε, σὺν τῷ Νήφωνι ἄλλῳ, καὶ τῷ Ἀθανασίῳ, Βυζαντίου Ποιμένες, πρεσβεύσατε σὺν πᾶσιν ἡμᾶς ἐλεηθῆναι.

Θεοτοκίον.

Ιχνηλατεῖν με Πάναγνε, τοὺς Ὁσίους διώσαντας, διὰ πολιτείας ἐναρέτου ποίησον, ἐχθροὺς καταράσσουσα, τοὺς ἀφειδῶς με θλίβοντας, καὶ πρὸς τῆς σαρκὸς, κατολισθαίνων τὰ πάθη, ἀπαύστως ἐνοχλοῦντας, ἵνα χαίρων κραυγάζω, λαὸς ὑπερψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥωδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Αγίων ἅπας Δῆμος Πατριαρχῶν, Προφητῶν Ἀποστόλων Μαρτύρων τε, Ἱεραρχῶν, δούλων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, Χριστὸν ἐκδυσωπήσατε παρρησίαν ἔχοντες πρὸς αὐτόν, τυχεῖν ἡμᾶς ἐλέους, τοὺς πόθῳ ἐκτελοῦντας, ὑμῶν τὴν μνήμην πανσεβάσμιοι.

Πληθὺς ἁγίων Πάντων πανευκλεεῖς, οἱ ἐννώνυμοι πάντες ἀνώνυμοι, οἱ πρὸ Χριστοῦ, καὶ οἱ ἐν τῇ χάριτι δαψιλῶς, χαρίσασαι τοῦ πνεύματος, καταπλουτισθέντες παντοδαποῖς, μετὰ καὶ τῶν ἐν Ἀθῷ, πρεσβεύσατε Κυρίῳ, ὑπὲρ τῶν πόθῳ εὐφημούντων ἡμᾶς.

Θεοτοκίον.

Πανύμνητε Παρθένε Μητερ Θεοῦ, τῶν ἁγίων ἀπάντων δεήσεις, πασῶν ὁμοῦ, γυναικῶν Μαρτύρων μοναζουσῶν, ὁ ὕμνος οὗτος γένοιτο, τῷ Μονογενεῖ σου Ἰῆσῳ καὶ σοί, εὐπρόσδεκτος καὶ τέλος, παράσχου δεξιῶν μοι, ὅπως σωθεῖς ἀεὶ δοξάζω σε.

Καὶ εὐθὺς τό:

Αῖόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώνητον, καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεὶμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεὶμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ μεγαλύνομεν.

Μεγαλυνάρια τῶν ἁγίων Πάντων.

Τῶν ἁγίων Πάντων θέλαν πληθύν, τοῦ Εὐαγγελίου ἀμαράντους θεῖους καρπούς, δεῦτε ἐπαξίως, τιμήσωμεν ἐν ὕμνοις, ὡς τούτων ταῖς πρεσβείαις δεινῶν ρεισθῆμεν.

Αγγελοι ἀρχάγγελοι τοῦ Θεοῦ, Πατριάρχαι πάντες, καὶ Προφῆται πανευκλεεῖς, Ἀπόστολοι θεοὶ, Μάρτυρες Ἱεράρχαι, σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀνευφημείσθωσαν.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ πιστοί, τοὺς ἁγίους Πάντας, τῆς Τριάδος τοὺς ἐραστάς, τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἄκρους θεράποντας καὶ φίλους ἐν ἄσμασι τιμῶντες τὴν μνήμην σήμερον.

Εχόντες ἐξάρχουσιν τὴν ἀγνὴν, Νόας σὺν Προφῆταις, Ἀποστόλων θεῖους χορούς, Ἱερομαρτύρων Ἱεραρχῶν δόλων, ὑπὲρ ἡμῶν τὸν Κτίστην καθικετεύσατε.

Τίς μὴ ἐκπλαγείη ἀκουτισθεὶς, τῶν ἁγίων Πάντων τοὺς ἀγῶνας καὶ ἀ-

ρετάς, σῶμα γὰρ παραδόντες ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγάπης, αὐτῷ συμβασιλεύειν κατηξιώθητε.

Εφριξαν φρυάγματα ζοφερά, πονηρῶν πνευμάτων, τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν σοφοί, σάρκα γὰρ φοροῦντες, ἀσάρκους πολεμίους, καθείλετε γενναίως ἅπαντες ἅγιοι.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ ἅγιοι πάντες, μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Εἶτα τὸ Τρισάγιον, ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς κ.λ.π., καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τὰ τροπάρια ταῦτα:

Ἦχος β'. Πάντων προστατεύεις.

Τάξεις τῶν Ἀγγέλων αἱ λαμπραί, ἐνδοξοὶ Ἀπόστολοι πάντες, γενναῖοι Μάρτυρες, πάνσοφοι Διδάσκαλοι καὶ Ἱερόθλοι, τῶν δόλων ὁ σύλλογος, Προφητῶν δικαίων, γύναια θεόλεκτα καὶ πᾶς ἁγίων χορός, δέησιν πρὸς Κύριον ἅμα, ὑπὲρ τῶν ὑμᾶς εὐφημούντων, ὃ Θεομακάριστοι ποιήσατε.

Ἔτερον ὁμοιον.

Απαντες οἱ ἅγιοι Χριστοῦ, τοὺς τὴν σεβασμίαν Εἰκόνα ἀσπαζομένους ὑμῶν, πάσης ἐκλυτρώσαθε βλάβης καὶ θλίψεως, ὁρατῶν ἀοράτων τε, ἐχθρῶν καὶ παντοίων, νοσημάτων ἁγιοὶ ψυχῆς καὶ σώματος, ρύσατε δεόμεθα ὅπως, ὡς παντοδαποὺς εὐεργέτας, καὶ θερμοὺς προστάτας ἡμῶν σέβομεν.

Πάντων θλιδομένων ἡ χαρά, καὶ ἀδικουμένων προστάτις, καὶ πενομένων τροφή, ξένων τε παράκλησις καὶ βακτηρία τυφλῶν, ἀσθενούντων ἐπίσκεψις, καταπονουμένων, σκέπη καὶ ἀντίληψις καὶ ὀρφανῶν βοηθός, Μητερ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, σὺ ὑπάρχεις.

ἄχραντε σπεῦσον, δυσωποῦμεν ρύσασθαι τοὺς δούλους σου.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Καὶ τό· Δι' εὐχῶν...

Ἔτερα Μεγαλυνάρια πρὸς τό:

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὑμᾶς μεγαλυνοῦμεν, ἅπαντας τοὺς ἁγίους.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὕμνοις μακαριοῦμεν, ὑμᾶς ἅγιοι Πάντες.

Δῆμος φίλοχρίστων, ἀθροίσθητε τελέσαι, μνήμην ἁγίων Πάντων.

Οἱ ἐν τῷ κόσμῳ δεῦτε, ᾧδὴν ἄσωμεν πάντες, τοῖς δούλοις τοῦ Κυρίου.

Θάλασσα γῆ καὶ πόλις, τελεῖ τὴν θείαν μνήμην, ὁμῶν ἅγιοι Πάντες.

Ἄγγελοι σὺν ἀνθρώποις, πανήγυριν τελοῦσι, τὴν τῶν ἁγίων Πάντων.

Κατὰ τὸν Σολομῶντα, δίκαιοι ὄντως ζῶσιν, εἰς πάντας τοὺς ἁγίους.

Χορὸς τῶν Ἀποστόλων, ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Κτίστῃ, μὴ παύσησθε πρεσβεύειν.

Χορὸς τῶν Ὁρθοδόξων, ὑμᾶς μακαριοῦμεν, Ἀπόστολοι Κυρίου.

Εἰς πᾶσαν γῆν ἐξῆλθεν, ὁ φθόγγος Ἀποστόλων, Δαβὶδ καθάπερ ψάλλει.

Τῶν Προφητῶν τὰ στίφη, χοροῖς τοῖς τῶν δικαίων, ἐνθέως νῦν συγχαίρει.

Τὴν σάρκωσιν τοῦ Λόγου, προεῖδετε ἐμπνεύσει, Πνεύματος ὧ προφῆται.

Προφῆται τοῦ Ὑψίστου, Μωσὴ Δαβὶδ σὺν ἄλλοις, ἡμᾶς περιφρουρεῖτε.

Δῆμος ἀθλοφόρων, στέφεται σὺν τοῖς ὕμνοις, ὑπὸ τῶν φιλοχρίστων.

Ἄθλα τὰ τῶν Μαρτύρων, ἐξίσταντο δρῶντες, ἄγγελοι οὐρανόθεν.

Ἰδοὺ νέφος Μαρτύρων, ὅπερ πρὸς τὸν Δεσπότην, προβάλλομεν μεσίτας.

Ἰδοὺ στρατὸς ὁ θεῖος, ὃν περ κατ' ἐναντίων, ἔχομεν ἐπικούρους.

Ἡ οἰκουμένη πᾶσα, τὴν μνήμην Ἱεράρχαι, ὁμῶν πανηγυρίζει.

Ὡ θεῖοι Ἱεράρχαι, λιταῖς ὁμῶν πρὸς Κτίστην, ἡμᾶς περιφρουρεῖτε.

Τὰ τάγματα δικαίων, χαίρουσιν ἐν τῇ μνήμῃ τῶν θεραπόντων Κτίστου.

Ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβείαν, ποιεῖτε θεοφόροι, τῶν νῦν ἐορταζόντων.

Ἀσκητικοὶ ἀγῶνες, ἐξέστησαν ἀγγέλους, ὁμῶν ὅσοι πάντες.

Ὅσα τὰ τῶν ἁγίων, δαίμονας ἀπελαύνει, θαῦμα φρικῶδες τοῦτο.

Χορὸς τῶν ἀθλοφόρων, ἡμᾶς περιφρουρεῖτε, λιταῖς ὁμῶν πρὸς Κτίστην.

Χορὸς τῶν Ἀποστόλων, ρύσασθε ἡμᾶς πάντας, ἐκ βλάβης καὶ κινδύνου.

Προφῆται τοῦ Ὑψίστου, ἡμᾶς οἱ εὐφημοῦντες, ρυσθείμεν κινδύνων.

Δῆμος τῶν Ὁσίων, ὑπὲρ ἡμῶν τὸ θεῖον, ἐκλιπαρεῖν μὴ παύση.

Χορὸς ὁ τῶν δικαίων, ἡμᾶς οἱ νῦν τιμῶντες, ρυσθείμεν γεέννης.

Δόξα.

Τρισήμες Θεέ μου, λιταῖς τῶν σῶν ἁγίων, σῶσον ἡμᾶς σοὺς δούλους.

Καὶ νῦν.

Ἀμόλυντε Παρθένε, σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, ὑπὲρ ἡμῶν δυσώπει.

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ἐκ διαφόρων ψυχωφελεστάτων πατερικῶν βιβλίων

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου κώδικος 231 τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 332 τοῦ κγ' ἔτους)

Ἀδελφός ἀποστελλόμενος εἰς ἀπόκρισιν τοῦ Κοινοβίου, ἠρώτησε τὸν Ὅσιον Ἰωάννην, εἰ ὀφείλει καλούμενος ὑπὸ ἀγαπητῶν φίλων συνεσθίειν γυναιξί, καὶ ἀπεκρίθη ὁ Γέρων, αὐτῷ λέγων, μὴ συνεσθίειν αὐταῖς ὅλως. Καὶ εἶπεν ὁ ἀδελφός· καὶ πόθεν οἶδα ὅτε καλούμενος ὑπὸ τινός, εἰ μέλλει ἔλθῃ γυνὴ συμφαγεῖν ἡμῖν, ἵνα μὴ ἀπέλθω; Καὶ εἶπεν ὁ Γέρων, ἐρώτησον τὸν καλοῦντα σε εἰ ἔστι γυνὴ ἐν τῇ τραπέζῃ, καὶ ἐὰν εἴπῃ, ὅτι ναί, παραίτησαι λέγων, συγχώρησόν μοι, ὅτι ἐντολὴν μὴ συνεσθίειν γυναικὶ ἔχω. Καὶ εἶπεν ὁ ἀδελφός, ἐὰν συναρπασθῶ κατὰ λάθος χωρὶς νὰ θέλω πρὸ τοῦ ὑπάγω καὶ ἐρωτῆσαι, καὶ ἴδω ὅτι μέλλει καθίσει γυνή, τί ὀφείλω ποιῆσαι; Καὶ εἶπεν ὁ Γέρων, ὀφείλεις λαβεῖν κατὰ μέρος τὸν καλοῦντα σε καὶ εἰπεῖν αὐτῷ· συγχώρησόν μοι, ὅτι ἠγνόησα εἰπεῖν σοι, ὅτι ἐντολὴν ἔχω μὴ συμφαγεῖν γυναικί, ἀλλ' ἀπόλυσόν με καὶ ὑπάγω, καὶ εἰ μὲν ἀποστήσῃ τὴν γυναῖκα, μείνον, εἰ δὲ μὴ, ἀναχώρησον, καὶ μὴ παραδῇς τὴν ἐντολὴν, ἵνα μὴ σοι γένηται θάνατος ἐκ τῆς παρακοῆς· καὶ μὴ φρονηθῇς, οὐ γὰρ γένηται σοι εἰς σκάνδαλον, ἀλλ' εἰς οἰκοδομήν.

Μετὰ ταραχῆς μὴδὲν λαλήσας, τὸ κακὸν γὰρ καλὸν οὐ γεννᾷ ποτέ. Ἀδελφέ, εἰ τις θέλει ἔλθειν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ δεῦν τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, πειρασμούς καὶ θλίψεις ὀφείλει προσδοκᾶν καθ' ὥραν. Ὁ θέλων γενέσθαι αὐτοῦ μαθητής, ἕως θανάτου ὀφείλει ποιῆσαι τὴν ὑπακοήν, v πᾶσι.

Προστρέψισον τὸν λογισμόν σου, ἵνα

ἐὰν αἰτήσας ὑπερζητῇς καὶ μὴ λάβῃς αὐτό, μὴ θλιθῇς, ἢ γογγύσῃς, ἢ σκανδαλισθῇς, ἀλλ' εἰπὲ τῷ λογισμῷ ἢ οὐ δύναται μοι παρασχεῖν, ἢ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἐγώ, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς οὐ συνεχώρησεν αὐτῷ δοῦναί μοι.

Ἐὰν ἀπέρχεσαι εἰς τινα τόπον, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἀκούσῃς τίποτε, ἢ περὶ ληστῶν ἢ περὶ τινος πράγματος, ὀφείλεις ἀσφαλίσασθαι σεαυτόν, καὶ ποιῆσαι τὴν δύναμίν σου μὴ περιπεσεῖν ἐν τοῖς πράγμασι τούτοις. Οὐ δεῖ τὰ ἐκόντα ἐμβάλλειν ἑαυτὸν εἰς πειρασμόν· ἀλλὰ τὸν παρὰ Θεοῦ συγχώρησιν ἐρχόμενον, εὐχαρίστως ὑπόμεινον. Εὐρίσκομεν γὰρ καὶ τινὰς τῶν ἁγίων θελήσαντας ἀπελθεῖν εἰς ἐπίσκεψιν ἄλλων ἁγίων ἐνδότερον, καὶ ἀκούσαντες περὶ ληστῶν ἢ καὶ ἄλλων θλίψεων, ὑπερέβητο ἀπελθεῖν· αὕτη γὰρ ταπεινώσις εὐρίσκεται. Ἐὰν δὲ οἶδας ἢ ἤκουσας περὶ τῆς ὁδοῦ θλίψιν ἔχει, σπουδάσον ἐρωτῆσαι τὸν ἀδελφόν σου λέγων, τί δοκιμάζεις ποιῆσω; καὶ ὁ λέγει σοι ποιήσον.

Ἐὰν δὲ ἐν εἰρηνικῷ τόπῳ οἰκῶμεν, καὶ ἀκούσωμεν περὶ ἐφόδου ληστῶν, οὐκ ὀφείλομεν ταραχθῆναι, ἔχοντες τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ· βλέπει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἡμεῖς οὐκ εἰσενέγκαμεν ἑαυτοὺς εἰς πειρασμόν, οὐδὲ τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ παρέβημεν. Καὶ γὰρ ἐὰν ἀπὸ ἀκοῆς φύγωμεν ἐκ τόπου εἰς τόπον, δύναται ὁ διάβολος μὴ ἀφῆσκι ἡμᾶς ἐν τόπῳ καθίσει. Ὅταν δὲ ἀσφαλῶς ἰδῶμεν περὶ τοῦ τόπου, ὅτι ὑποψίαν ἔχει κινδύνου, ὀφείλομεν προσφχλίσασθαι. Ὅτε δέ, ὁ μὲν τόπος εἰρηνικός, ἐξαίφνης δὲ ἔλθῃ πειρασμός, ὁ Θεὸς βλέπει ὅτι οὐκ ἐξ

ἡμῶν ἡ αἰτία, σκεπάζεται ἡμᾶς κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλημα· ἐστὶ γὰρ πειρασμός ἐξ ἡμῶν, καὶ ἐστὶ κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ· ὁ μὲν ἐξ ἡμῶν πρὸς δλάβην ἐστὶ τῆς ψυχῆς, ὁ δὲ κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ, πρὸς ὠφέλειαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς.

Περὶ Προσευχῆς.

Ὅταν προσευξάμενος καὶ ἐπιτυχὼν ἐπαρθῇς, φανερόν ἐστιν, ὅτι οὕτε κατὰ Θεὸν ἠῤῥω, οὕτε ἐκ τοῦ Θεοῦ τὴν δοθήθειαν ἔλαβες, ἀλλ' ἐκ τῶν δαιμόνων ἐνεργήθης, ἵνα ἐπαρθῇ ἡ καρδιά σου. Ἡνίκα γὰρ ἐκ Θεοῦ γίνεται, οὐκ ἐπαίρεται ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ μᾶλλον ταπεινοῦται. Τὸ ἀδιαλείπτως ὀνομάζειν τὸν Θεόν, φάρμακον ἐστὶν ἀναιρετικόν, οὐ μόνον πάντων τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πράξεως τῆς ἀμαρτίας. Ἐὰν ἴδῃς, ὅτι ἀπ' αὐτῶν τῶν ρημάτων τῆς ψαλμωδίας ἐμνηχανεύσῃς ὁ ἐχθρὸς παρασχεῖν σοι πόλεμον, οὐ μετ' ἀκριβείας χρὴ καταλαβεῖν τὴν δύναμιν τῶν λεγομένων, ἀλλὰ νηφόντως καὶ ἀρεμβόσως αὐτὰ ψάλλειν. Κἄν γὰρ αὐτὰ λέγῃς μόνον, οἱ ἐχθροὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐννοοῦσι, καὶ οὐ δύνανται σοι ἀντιστῆναι· καὶ γίνεται σοι ἡ ψαλμωδία ἰκεσία πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰς κατάργησιν τῶν ἐχθρῶν. Ἐὰν μετ' ἄλλων στήκοντός σου εἰς ψαλμωδίαν, καὶ ἔλθῃ σοι ὀνομάσαι τὸν Θεόν, μὴ νομίσης, ὅτι ἐὰν μὴ εἴπῃς στόματι, οὐκ ὀνομάζῃς αὐτὸν ἀλλὰ μινῆσκου, ὅτι καρδιογνώστης ἐστὶ, καὶ εἰς καρδίαν προσέχει, καὶ ὀνόμασόν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Ἐὰν κατ' ἀγάπην Θεοῦ καλέσῃς τινὰ ἐλθεῖν εἰς τὸ κελλίον σου, ἢ καὶ αἰτήσῃς λαβεῖν παρὰ τινος τίποτε, ὥς κατὰ πίστιν, καὶ μὴ πεισθῇ δοῦναι σοι, ἄλλος δὲ αἰτήσῃ αὐτὸν καὶ καταδέξεται δοῦναι· μὴ ἀφίσης τὸν δαίμονα τῆς ὀργῆς τράξει σου τὴν καρδίαν. Πᾶν γὰρ πρᾶγμα ἔχον ταραχήν, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ, ἀλλὰ μᾶλλον ταπεινώθητι λέγων,

ὅτι ἀνάξιος εὗρέθην ἐγώ.

Καλὴ μὲν καὶ θαυμαστὴ ἡ σιωπὴ πρὸ πάντων, καὶ αὐτὴν εἰμίμων οἱ Πατέρες καὶ ἡσπάζοντο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐδοξάσθησαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡμεῖς διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν οὐκ ἐφθάσαμεν τὴν τῶν τελείων βαδίζειν ὁδόν, λαλήσωμεν τὰ συντείνοντα πρὸς οἰκοδομήν, ἀπὸ τῶν ρημάτων τῶν Πατέρων, καὶ μὴ θάλλωμεν ἑαυτοὺς εἰς διηγήματα Γραφῶν. Φύγωμεν οὖν εἰς τὰ ρήματα τῶν Πατέρων, καὶ εὕρισκομεν τὴν ἐν αὐταῖς ὠφέλειαν, καὶ τοῦτο μετὰ συντομίαις, διὰ τὴν πολυλογίαν.

Τὸ ψάλλειν ἢ τὸ εὐξασθαι καθήμενον μετὰ κατανύξεως, οὐκ ἐμποδίζει τὸ εὐκρεστεῖσαι τῷ Θεῷ τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν γὰρ στήκων ποιῇς τις μετὰ ρεμβασμοῦ, εἰς οὐδὲν λογίζεται ὁ κόπος αὐτοῦ. Εἴτε οὖν στήκης, εἴτε κάθη, εἴτε ἀνάκεισαι, γρηγορεῖτω ἡ καρδιά σου, ἐπιτελέσαι τὴν λειτουργίαν σου τῶν ψαλμῶν ἐκείνων εἰς τὴν εὐχὴν, προσπίπτων τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, εἴτε νυκτός, εἴτε ἡμέρας, καὶ τότε ἀνχωροῦσι οἱ ἐχθροὶ κατησχυμένοι οἱ τὴν ψυχὴν πολεμοῦντες.

Φύλαξον δὲ τὴν νηστείαν τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, καὶ πρόσχε σεαυτῷ ἀπὸ τῶν ἄλλων παθῶν, καὶ σὲ σκεπάζεται ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς σωματικῆς νηστείας. Τὸ σημεῖον τῆς συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν ἐστὶ, τὸ μισῆσαι αὐτάς, καὶ μηκέτι ποιῆσαι αὐτάς. Ἐὰν δὲ ἀκόμη μελετᾷς εἰς αὐτάς, καὶ συντίθεται ἡ καρδιά ἐν αὐταῖς ἢ καὶ πράττει αὐτάς, σημεῖον ἐστὶ ὅτι ἀκόμη δὲν συνχωρήθῃς.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε
διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ
μας περιοδικοῦ.

Γεωργίου Γ. Μπεκατώρου

“ Τ Α Ξ Ι Σ , ”

ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΤΟΥ 1959

Δὲν συντρέχει λόγος νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν ἐκκλ. τάξιν τῶν καθ' ἡμέραν λειτουργικῶν ἐκδηλώσεων, ὅπως αὕτη μὲ λεπτομέρειαν καὶ σαφήνειαν ἐκτίθεται εἰς τὰς διακοσίας περίπου σελίδας τοῦ ἔργου τοῦ κ. Γ. Μπεκατώρου. Ἐγίνε πλέον παράδοσις εἰς κάθε ἔργον τοῦ κ. Μπεκατώρου ἡ ἀκριβεία, ἡ προσοχή, ἡ παρατηρητικότητα, ἡ λύσις τῶν ἀποριῶν εἰς διαφόρους περιπτώσεις ποὺ ἀνακύπτουν ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν «Τάξιν» τοῦ 1959 εἶναι ἡ προτασσομένη μελέτη περὶ τῆς «Παρακλητικῆς». Ὁ κ. Μπεκατώρος, ἀφ' ὅτου ἤρχισε νὰ ἐκδίδῃ τὴν «Τάξιν Ἱ. Ἀκολουθιῶν» συνήθισε νὰ προτάσῃ μίαν ἔμπεριστατωμένην καὶ ὀλιγοσέλιδον μελέτην, γύρω εἰς ζητήματα ἐκκλ. τυπικοῦ.

Ἀπὸ πέρυσιν ὅμως αἱ μελέται του αὐτοῦ ἐγίναν πλέον συστηματικαί. Εἰς τὴν «Τάξιν» τοῦ 1958, εὗρισκομεν μίαν συνοπτικὴν μελέτην, ποὺ ἀφορᾷ τὴν Ἱστορίαν τοῦ τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐφέτος, σύμφωνα μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ συγγραφέως, προτάσσεται τοῦ ἐκκλ. ἡμερολογίου, ἡ ἱστορία τῆς «Παρακλητικῆς» τοῦ βασικοῦ τούτου ὑμνογραφικοῦ βιβλίου τῆς Ἐκκλησίας.

Διὰ νὰ φθάσῃ ὅμως ὁ σ. εἰς τὸ κύριόν του θέμα, προτάσσει, ὡς εἶναι ἄλλωστε φυσικόν, σύντομον ἱστορίαν τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ πρωτοαναφαίνεται μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ θὰ ἀρχίσῃ νὰ γίνεται λόγος περὶ παλαιᾶς Ὀκτωήχου, μέχρις ὅτου,

σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, τῇ ἐξελίξει τῶν τελετουργιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῇ ἀκμῇ ἐπιφανῶν ἀσματογράφων, φθάσῃ μὲν εἰς τὴν «Παρακλητικὴν» ὡς αὕτη παρουσιάζεται εἰς τὰς σημερινὰς ἐκδόσεις.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἱστορίας τῆς «Παρακλητικῆς», ὁ σ. εὐστοχώτατα ἀντικρούει τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Κ. Σάββα, ὅστις παρεδέχθη, ὅτι ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν Λαμασκηνὸν τὴν Ὀκτωήχον, ὡς αὕτη φαίνεται εἰς τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις. Εἰσφέρει μὲν ἀρκετὰ ὁ ἱερός τῆς Λαμασκοῦ γόνος, ἀλλὰ οὔτε τὸ ἅπαν τοῦ λειτουργικοῦ τούτου βιβλίου ἀποτελεῖ οὔτε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εὗρισκετο, ὡς ἔχει νῦν.

Ἐνα μεγάλο τμῆμα τῆς μελέτης διαθίεται ὁ σ. διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς Παρακλητικῆς, τόσον τῶν Κυριακῶν, ὅσον καὶ τῶν καθημερινῶν. Στὸ τμῆμα τοῦτο τῆς μελέτης δημοσιεύονται ἀρκετὰ τροπάρια ἐκ χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, μὲ διαφόρους χρησίμους καὶ ἐπιστημονικὰς ἀντιπαραβολὰς καὶ ὑποσημειώσεις.

Ἀκολουθεῖ ἐπίμετρον ἐκ δύο πυκνотυπομένων σελίδων, ὅπερ ἔχει χαρακτηρηθεὶ ὡς οὐλογικόν. Ὁ σ. δηλαδὴ ἔχων ὑπ' ὄψει τὴν φθορὰν τῶν κειμένων, τὴν προσελθοῦσαν ὑπὸ ἀντιγραφῶν, καλλιγράφων, μεταρρυθμιστῶν, νεωτεριστῶν, ἐκδοτῶν καὶ ἐχθρῶν ἀκόμη τῆς πίστεως ἡμῶν, ἐπιζητεῖ τὴν κάθαρσιν τῶν ὕμνων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἥτις κάθαρσις καίτοι πολλάκις «ἐπιχειρηθεῖσα ἐπινεύσει τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἀτομικῇ πρωτοβουλίᾳ» ἐλάχιστα δυστυχῶς ἐπέ-

Μουσική σελίς

ΕΔΩ ΚΑΙ 50 ΧΡΟΝΙΑ

Πλάτωνος Στωϊκίδη

Κατὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ φαλτικὴν μου περίοδον, βοηθὸν μου εἰς τὸ ἀριστερὸν εἶχον τὸν Σχολάρχην τῆς Παροικίας, ἄλλον Συγκλητικὸν τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, Ρυθμιστὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς παροικίας. Διεκρίνετο καὶ κατὰ τὴν εἰλικρίνειαν, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἦτο πτωχὸς εἰς συμπαιδείας. Καὶ παρ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχε πολλὰς γνωριμίας μὲ τὴν μουσικὴν, ἐσεμνύνετο νὰ ψάλλῃ - ἀνιδιοτελῶς πάντοτε — χωρὶς ποτὲ νὰ παραμελήσῃ τὰ καθήκοντά του. Ἀγγελόμορφος καὶ ἀγγελόψυχος ὡς ἦτο, ἐπεδάλλετο παντοῦ διὰ τῆς παρουσίας του μὲ κτῆμα του τὴν πρωτοκαθεδρίαν εἰς τὰς πρωτοκλισίας.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου — μοὶ εἶπε τὸ

τυχεύ. Ἰσα· ἴσα ἢ ἐπιχειρηθεῖσα αὕτη καθαροῖς καὶ μὴ φθάσασα εἰς πλήρες ἀποτέλεσμα, προέταξε τὴν ἀνάγκην νὰ γίνῃ αὕτη, βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων, καὶ οὕτω ἐξήτουν ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης ἐργασίας ἀλώβητα καὶ ἀνόθευτα πλέον τὰ λειτουργικὰ μας βιβλία.

Τελειώνοντας μὲ τὰ συγχαρητήριά μας πρὸς τὸν φίλιτον συγγραφέα τονίζομεν, ὅτι κατ' ἔτος ἢ «Τάξις» τοῦ κ. Γ. Μπεκατώρου δὲν ἦτο μόνον ἀπαραίτητος οδηγὸς ἐφημερίων, ἱεροψαλτικῶν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ταχτικῶν ἐκκλησιαζομένων, ἀλλ' εἶναι καὶ μία ὑπολογισίμος συμβολή — μὲ τὰς μελέτας ποὺ δημοσιεύει εἰς τὰς ὑμνογραφικὰς καὶ λειτουργικὰς σπουδὰς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Σπύρος Ν. Ἀβούρης

ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ τῆς ἀφίξεώς μου — ὅλας τὰς περὶ Βυζαντινῆς μουσικῆς πραγματείας παλαιῶν τε καὶ νέων διδασκάλων καὶ ποιητῶν, χωρὶς νὰ διαλύονται τὰ σκοτεινὰ σύννεφα ἀπὸ τὸν μουσικόν μου ὀρίζοντα. Στάσου — μοὶ εἶπε προλαμβάνων. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς μικρᾶς γνωριμίας ποὺ ἔχω περὶ Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀλλὰ, περὶ ἄλλου σπουδαιότερου ζητήματος, ἔνεκα τοῦ ὁποίου ἡ μουσικὴ μας παρουσιάζει κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον δεδομένα ποὺ δίδουν ἀφορμὴν εἰς παρεξηγήσεις καὶ ἀφίνουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἡ μουσικὴ μας εἶναι πτωχή, ἢ ὅτι τὴν διεχειρίσθησαν ἀδέξιοι χεῖρες.

Αἱ ἀνορθογραφίαι ποὺ παρουσιάζει ἡ μουσικὴ μας κατὰ τὴν μελωδίαν, ὅχι μόνον δὲν συνηγοροῦν ὑπὲρ αὐτῆς ἀλλὰ τοῦναντίον δίδουν δικαίωμα σὲ σχόλια εἰς ἕαρος τῆς.

Τὸ παροξύτονον ἐν πολλοῖς, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἀνυπόφορον ἢ γραμματικὴν πτώχεια τῶν ἱεροψαλτικῶν, καὶ τὸ ἀπελπιστικῶς παρ' ἔννοιαν ποὺ παρουσιάζει ἡ μουσικὴ μας κατὰ τὸ μελωδήμα, εἶναι ἀνυπόφορον δι' ἓνα ποὺ ἔχει γνωριμίαν μὲ τὴν Γραμματικὴν. Μὰ εἶναι νὰ ἀπορῇ κανεὶς. Ἐνῶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι, μπροστὰ στοὺς ὁποίους ἀποκαλύπτονται ὅλοι οἱ σοφοὶ τῆς Δύσεως, ἐνῶ ποιητικῶς εὐρίσκονται ἐν τάξει, κατὰ τὴν ὁμωδίαν ἀποδίδονται ἔτσι ποὺ εἶναι νὰ τρέψασαι εἰς φυγὴν.

Καὶ διερωτῶμαι πολλὰς φορές. Μήπως οἱ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ αὐτῆς ἠκολούθησαν λανθασμένον δρόμον; Τὸ

ζήτημα τοῦτο ἡμπορῶ νὰ πῶ μετὰ λύπης μου ὅτι μὲ ἐμβάλλει εἰς πειρασμοὺς ἕνεκα τῶν ὁποίων πολλάκις καὶ ἁμαρτάνω.

Ἐχετε δίκαιον συνάδελφε, τοῦ εἶπα. Ἀλλὰ περισσότερον ἔχουν ἐκεῖνοι ποὺ ἐμόχθησαν, ἵνα μᾶς ἐφοδιάσουν μὲ ἕνα τόσον τέλειον μουσικὸν οἰκοδόμημα ὅπως ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ καὶ ἐν γένει ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας ὑμνολογία.

Αἱ παρατηρήσεις σου αὐταὶ μὲ συγκινοῦν ἰδιαιτέρως λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντός σου πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν. Ἀλλὰ τὸ ἄδικον δὲν εἶναι μὲ τὸ μέρος ἐκείνων ποὺ ἐθεώρησαν περιττὸν ὅπως ἀσχοληθῶν μὲ τίς λεπτομέρειες αὐτὲς ποὺ σᾶς ἀπασχολοῦν. Ποῦ ἐνῷ ἦσαν περιττὲς διὰ τὴν ἐποχὴν των, κατέστησαν ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἰδικὴν μας. Ποῦ νὰ φαντασθῶν οἱ εὐλογημένοι ἐκεῖνοι διδάσκαλοι, ὅτι θὰ ἤρχετο ἡμέρα ποὺ θὰ γινόταν συζήτησις καὶ μάλιστα μεταξὺ ἱεροφαιτῶν γιὰ ζήτημα ποὺ τότε τὸ κατεῖχον καὶ οἱ νεωκόροι; Μακρὰν ἀπὸ ἐνόχους σκέψεις, συνάδελφε. Τὸ ζήτημα εἶναι τόσον ἀπλοῦν ποὺ δὲν δικαιολογεῖται οὐδὲ πόρρω ἢ σκέψις περὶ μουσικῆς ἀδυναμίας.

Ἡ μουσικὴ τοῦ Πυθαγόρα, ἡ Ἑλικωνίς, ἡ ἐπελεγομένη Βυζαντινὴ, διότι ἐκαλλιεργήθη εἰς τὸ Βυζάντιον, δὲν εἶναι μόνον τέχνη ἀλλὰ καὶ Ἐπιστήμη, ὅπως τρανώτατα ἀπέδειξεν εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει μουσικὸν Συνέδριον τοῦ 1881 ὁ ἀοιδιμος Γ. Παχτῆκος. Ἡ μουσικὴ μας κύριοι—εἶπεν—ἔχει ἀνάγκη τῶν φώτων καὶ τοῦ κύρους τῆς Ἐπιστήμης μόνον καὶ οὐδὲν πλέον. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἡ μουσικὴ, συνάδελφε, Πειθαρχεῖον, στενὴν γνω-

ριμίαν μετ' αὐτῆς καὶ οὐδὲν πλέον, ἵνα μὴ χρησιμεύσωμεν νεκροθάπται αὐτῆς μὲ τὴ μεγάλη μουσικὴ μας φτώχεια. Οἱ πρωτοπόροι τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς, συνάδελφε, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶναι ἡ παντοτεινὴ μου σκέψις, διότι μοι ἐνέπνευσαν τὴν ὑπομονὴν ποὺ δίδει σκοπὸν καὶ χρησιμότητα εἰς τὴν ζωὴν καὶ ποὺ μοι δίδουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω πρὸς αὐτοὺς τὴν παντοτεινὴν μου σκέψιν, αὐτοὶ λέγω, ἔγραψαν Ἀγίῳ Πνεύματι μὲ γνώμονα τὴν προσφδίαν, ἡ ὁποία προσφδία εἶναι κανὼν ἀπαράβατος εἰς τὴν μουσικὴν μας. Δυνατὸν εἰς τὴν ποίησιν ὑπὸ γενικὴν ἔννοιαν τοιαύτην, νὰ μὴ χωροῦν περιορισμοί. Ἀλλὰ ἕτερον ἑκάτερον. Ἄλλο ποίησις ὅπως εἶπομεν καὶ ἄλλο μουσικὴ τοιαύτη. Καὶ θὰ μοῦ εἰπῆτε. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐλάττωμα, σφάλμα, τοῦτο ἡ «προσφδία» ὥστε χάριν αὐτῆς ν' ἀδιαφορήσωμεν καὶ νὰ στείλωμεν περίπατο τὴν Γραμματικὴν, ἐνῷ ἡ μία βγῆκε μέσα ἀπὸ τὴν ἄλλην καὶ οὕτως εἶναι ἀχώριστοι; Ὁχι. Διότι ἂφ' ἐνὸς ἀγρυπνεῖ ὁ ρυθμός, ἡ ἀναγκαία αὐτῇ ἰδιότης πάσης κινήσεως, καὶ ἂφ' ἑτέρου τὸ κανονάρχημα, ποὺ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς τῆς Γραμματικῆς εἰς τὴν φαλτικὴν, διὰ τοῦτο καὶ προηγεῖται πάντοτε τοῦ μελωδήματος.

Ἀλλὰ διατί δὲν κατεφύγατε, συνάδελφε, εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς δημώδους μελωδίας ποὺ ἔχετε ἐν χρήσει καὶ εἰς τὸ σχολεῖον πρὸς διασκέδασιν τῶν ἀποριῶν σας; Οἱ παλαιοὶ μουσικοδιδάσκαλοι, συνάδελφε, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐκληρονομήσαμεν τὸ κειμήλιον τοῦτο, εἶχον γνώμονα τὴν προσφδίαν, τὸν ἀπλοῦν καὶ διπλοῦν χρόνον, καὶ βάσει τούτου ἔγραφον καὶ ἔφαλλον. Πρὸς τακτοποίησιν δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀτα-

Ἀναστασίου Ἀλ. Παπαδήμου

ΠΩΣ ΔΕΟΝ ΝΑ ΕΚΤΕΛΩΝΤΑΙ ΚΑΙ ΨΑΛΛΩΝΤΑΙ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ

Κατεχόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καλλιτέρας ἐκτελέσεως, ἅμα καὶ καλ-

σθαλιῶν, εἶχον ἐν χρήσει τὸ κανονάρχημα ποὺ προηγήται πάντοτε τοῦ μελωδήματος εἰς τὸ εἰρμολογικὸν καὶ παιδικόν, τῶν ὁποίων εἶναι πνοή, δύναται τις εἰπεῖν. Εἰς τὸ ἁγ. Ὅρος, τὰ Πατρι-
αρχεῖα καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου ἀκμάζει τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ τηροῦνται αἱ παραδόσεις—ἀσχέτως ἂν ἐνιαχοῦ τηρεῖται τοῦτο πλημμελῶς—τὸ κανονάρχημα τηρεῖται εὐλαβῶς. Τοῦτο ἀπησχόλησε καὶ τὴν παραπάνω ἐπιτροπήν περὶ τῆς ὁποίας ἔγινε λόγος, καὶ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν ρυθμὸν ποὺ ὡς τότε τοῦ ἤτο ἀπηγορευμένη ἢ εἰσοδος εἰς τοὺς ναοὺς, διότι ἦτο εἰς τὴν ὑπερβολὴν τοῦ Ἱπποδρόμου. Διὰ τῶν μέσων τούτων, τοῦ κανοναρχήματος καὶ τοῦ ρυθμοῦ, ποὺ ὡς εἴπωμεν εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν μέσον δεξιότεχνίας καὶ ἐκφράσεως, ἀποφεύγονται τόσοι οἱ προτονισμοί, ὅσον καὶ τὸ παρ' ἔνοιαν. Εἶναι τὸ μόνον μέσον πρὸς συνεργασίαν μουσικῆς καὶ εἰκό-
νος, ποὺ σχηματίζουν αἱ λέξεις καὶ ἡ ἔνοια ἐν τῇ ὑμνωδίᾳ.

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑπομονὴν ποὺ εἶχατε ὅπως μοι ἀκούσητε, καὶ πιστεύω πῶς, ὅτι τώρα θὰ διελύθησαν τὰ σκοτεινὰ σύννεφα ποὺ ἐσκέπαζον ὡς τώρα τὸν μουσικὸν σας ὅριζοντα.

Καὶ ἀφοῦ τόφερε ὁ λόγος, ἃς ποῦμε καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ ρυθμοῦ καὶ εἰκό-
νος ποὺ εἵπαμεν καὶ παραπάνω.

(Ἀκολουθεῖ)

λιτεχνικῆς ἐμφανίσεως τῆς ἐκκληρ. ἡ-
μῶν Βυζαντινῆς μουσικῆς ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου διαπνεόμενοι ἀπὸ πνεῦμα φιλικὸν πρὸς τὸν ἱεροφάλην, προβαίνομεν εἰς τὴν ἀναδημοσίευσιν παλαιότερας ἡμῶν ἐργασίας, ἀναφερομένης εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν δεόν νὰ ἐκτελῶνται καὶ ψάλλονται τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα, πιστεύοντες ὅτι συντελοῦμεν οὕτως, εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἀρτιωτέραν μουσικὴν μόρφωσιν, τῶν ἐχόντων πρὸς τοῦτο τὸν ζῆλον νεωτέρων ἐκείνων καλλιφώνων ἱεροφαιτῶν, οἵτινες, διὰ τὸν ἄλφα ἢ βῆτα λόγον, δὲν ἠτύχησαν νὰ παρακολουθήσωσιν ἀνώτερα μαθήματα μουσικῆς.

Ὡς δὲ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μας ἐτονίσκαμεν, ἄνευ ἀρτίας μουσικῆς μορφώσεως ὁ ἱεροφάλης, ὅχι μόνον δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ρόλου τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ κινήσῃ τὴν μουσικὴν πρὸς ἐνέργειαν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον, διὰ τῆς κακῆς ἐκτελέσεως, γίνεται αἰτία, ὥστε ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ τῆς ἐκκλησίας διαρκῶς νὰ δυσφημῆται.

Ἐπειδὴ, λοιπόν, διὰ τῆς μουσικῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιδιώκεται ἡ ψυχικὴ ἔξαρσις τῶν πιστῶν, διὰ τοῦτο ὁ ἱεροφάλης πρέπει νὰ κατανοήσῃ, πῶς δεόν νὰ ἐκτελῶνται καὶ ψάλλωνται τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα· πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὰ κατωτέρω ἀναφερόμενα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ, ὅπως ἡ ἐνέργεια τῆς μουσικῆς ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ πρῶτον. Δέον, ἀφοῦ ἐξοικειω-

θῶμεν εἰς τὴν πιστὴν ἐκτέλεισιν τοῦ ποσοῦ τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν τοῦ ποιοῦ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων τοῦ μέλους, νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν καθαρὸν χωρισμὸν τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων καὶ τὸν ὀρθὸν τονισμὸν αὐτῶν καὶ νὰ ἀποδίδωμεν καταλλήλως τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων καὶ τὴν τοῦ ὅλου κειμένου, δι' ἀναλόγων ἐκφράσεων τῆς φωνῆς.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ δὲ τοῦτο, ὀφείλει ὁ ἐκτελεστής νὰ κατανοῇ τὸ ψαλλόμενον καὶ νὰ μεταπίπτῃ εἰς ψυχικὰς διαθέσεις, ἀναλόγους τῆς ἐννοίας: π. χ. ὅταν συγχαίρωμεν τινὰ διὰ μίαν του ἐπιτυχίαν, ἐκφραζόμεθα μὲ θερμὴν καὶ εὐχαρίστησιν, τουναντίον δέ, ὅταν συλλυπούμεθα τινὰ, ἐκφραζόμεθα μὲ κάποιαν συντριβὴν, μὲ ψυχικὴν δηλαδὴ διάθεσιν ὅλως ἀντίθετον τῆς πρώτης· διότι, εἰς μὲν τὴν πρώτην περιπτώσιν αἰσθανόμεθα τὴν χαράν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν αἰσθανόμεθα τὴν λύπην. Ἐπίσης, ὅταν ἀποπέμπομεν τινὰ διὰ κακίην του πρᾶξιν, ἐκφραζόμεθα μὲ θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ ὄχι μὲ γλυκύτητα καὶ πειστικότητα, ὅπως θὰ ἐκάμναμεν προκειμένου νὰ τὸν συμβουλεύσωμεν.

Δεύτερον. Νὰ φάλλῃ μὲ ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ χρόνου, καθ' ὅτι ἀδιαφιλονικήτως τυγχάνει οὗτος (ὁ χρόνος) ἡ ψυχὴ τῆς μουσικῆς.

Τρίτον. Ὁ ἐκτελεστής μουσικός, πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του καὶ τοὺς διαφόρους ρυθμούς, οἵτινες συναντῶνται εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὅσματα καὶ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἔκφρασιν, νὰ ἐκτελῇ καὶ ἀποδίδῃ τοὺς πόδας τῶν ρυθμῶν, ὥστε νὰ αἰσθητοποιῇται ὁ ρυθμὸς τοῦ μέλους· διότι, καθὼς λέγει καὶ ὁ Χρυσάνθος, μέλος ἄνευ ρυθμοῦ μένει ἀνεύρηγον.

Εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι, ἐνῷ ὁ χρόνος τυγχάνει ἡ ψυχὴ τῆς μουσικῆς, ὁ ρυθμὸς εἶναι ἡ μετὰ ζωηρότητος κίνησις, δι' ἧς προσλαμβάνει τὸ μέλος χάριν καὶ ἐπιβλητικότητα.

Σαφεστέραν ἀντίληψιν τοῦτου λαμβάνομεν, ὅταν παρομοιάσωμεν τὸ μετὰ χρόνου μὲν, ἀλλ' ἄνευ ρυθμοῦ ἐκτελούμενον μέλος, πρὸς ἄνθρωπον ἔχοντα ψυχὴν καὶ βαδίζοντα χωρὶς τὴν τῆς κινήσεως τῶν χειρῶν καὶ τῆς κλίσεως τῶν γονάτων φυσικότητα (μονοκόματον), τὸ δὲ μετὰ χρόνου καὶ ρυθμοῦ ἐκτελούμενον, πρὸς τὸν βαδίζοντα κανονικῶς καὶ μετὰ χάριτος καὶ ζωηρότητος κινουῦντα πρὸς τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας.

Τοιαύτη, παραστατικῶς, ἡ διαφορὰ τοῦ ἐρρυθμῶς ἀπὸ τοῦ ἀρύθμῶς ἐκτελουμένου μέλους καὶ τοσούτῃ ἡ προσλαμβανομένη χάρις διὰ τῆς ρυθμικῆς ἀποδόσεως.

Καὶ ἕως, τὸ σπουδαῖον τοῦτο στοιχεῖον τῆς ἐκτελέσεως, (τὸ τῆς ρυθμικῆς ἀποδόσεως τοῦ μέλους), ἔχει παραμεληθῇ, δυστυχῶς, παρὰ πάντων σχεδὸν τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ μουσικὴ τῆς ἐκκλησίας μας, κατὰ ἓνα ἀκόμη λόγον, ἀπομακρύνεται, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, τῆς ἐπιτυχίας εἰς τὸ νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἐκκλησιαζομένων.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐπιμένομεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι πρέπει ἰδιαίτερος νὰ ἐπιμεληθῶμεν εἰς τὴν ἄσκησιν διὰ τὴν εὐχερῆ τῶν ποδῶν τοῦ μέλους ἀπόδοσιν. "Ἀλλωστε, ἡ πλήρης μουσικὴ κατάρτησις τοῦ ἱεροψάλτου, ἐξυπακούει καὶ πλήρη τὴν μουσικὴν τῶν μελῶν ἀπόδοσιν, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ὡς ἱεροψάλτου.

Οἱ ρυθμοὶ οἵτινες συναντῶνται εἰς τὰ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

2ον

Ἀριδὴλως διεπιστώσαμεν ἐν τοῖς προηγούμενοις, ὅτι θεῖα ἀποφάσει, ἡ χριστιανικὴ Ὁρθοδοξία οὐκ ἐξαλειφθήσεται ποτὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἀντιθέτως· ἡ πάσης μορφῆς καὶ φύσεως Ἀντορθοδοξία οὐ ζήσεται καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτω καὶ ἐν ὥρᾳ καταλλήλῃ ἀφανισθήσεται πλήρως καὶ ὁριστικῶς ἐκ τῆς γῆς.

Τὸ παγκόσμιον δράμα ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει· εἶναι οὐσιμιστικῶς εἰς γενικὸς καὶ ἀμείλικτος Χριστιανοαντιχριστιανικὸς ἀγὼν ἐν ἐξελίξει μὲ ἐναλλασσομένας μὲν φάσεις, ἀλλὰ προοδεδικασμένον καὶ τελεσίδικον τέρμα. Τὴν Πανορθοδοξίαν.

Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις φανερὸν ἔσται τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου καὶ πάντες ἔροῦσι· Δεῦτε πορευθῶμεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Καὶ ἀλλαχοῦ. Ἰσραὴλ κατὰλειμμα πι-

ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα εἶναι ὁ τριτάτος καὶ ὁ δίσσημος εἰς ὠρισμένα δὲ καὶ ὁ τρίσημος.

Τὴν ὀνομασίαν δίσσημος, τρίσημος, τετράσημος κ.τ.λ., λαμβάνουσιν ἀπὸ τὸ μέτρον μὲ τὸ ὁποῖον τοὺς μετρῶμεν.

Μέτρον δίσσημον, τρίσημόν, τετράσημον λέγεται, τὸ ἔχον δύο, τρεῖς, τέσσαρας μονοὺς χρόνους.

Τὸ μέτρον λέγεται καὶ πούς.

Ἐν τῇ ἐκτελέσει ἐνδὸς μαθήματος (μέλους), αἰσθητοποιοῦνται καὶ διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων οἱ πόδες (τὰ μέτρα), διὰ τοῦ ἐμφαντικώτερον προφερομένου πρώτου χρόνου ἐκάστου ποδός. Δηλαδή, ὁ πρῶτος χρόνος τονίζεται περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους· χωρίζονται δὲ οἱ πόδες, διὰ καθέτου γραμμῆς.

(Ακολουθεῖ)

στεύσει εἰς αὐτὸν (τὸν Χριστόν)...

Πάντα ταῦτα καὶ ἀπειρα ἄλλα, προσημειοῦσι τὴν ὀψέποτε Πανορθοδοξίαν καὶ τὴν παράλληλον ἐξάλειψιν πάσης καὶ οἰασδῆποτε κακοδόξου λύμης ἐκ τοῦ κόσμου.

Ἡ σημερινὴ ὀλιγάριθμος καὶ ἀδύναμος Ὁρθοδοξία, εἶναι τεταγμένη καὶ ὑπόχρεως νὰ ἀποδεχθῇ καὶ νὰ κρατήσῃ ὅλον παγκοσμιότητος καὶ ἔχει θεόθεν τὴν εὐθύνην τῆς γενικῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς καθάρσεως καὶ ἀναγεννήσεως τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου. Ἐκαστος Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς βαρύνεται ἀναποδράστως μὲ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ ποσοστὸν τῆς εὐθύνης ταύτης.

Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τοῦ κατορθωτοῦ τῆς ἀνανήψεως τοῦ κόσμου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦμεν τὴν μικρὰν ζύμην· καὶ ἅς παραδεχθῶμεν καὶ ἐνστερνισθῶμεν ἀκραδάντως ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τὸ ὑψηλὸν καὶ πελώριον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς ἡμᾶς καὶ μόνον τοὺς φορεῖς τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς ὁμολογίας. Ἐὰν ἡμεῖς εἴμεθα ἄξιοι καὶ ἀποδοτικοὶ ἐργάται, τοῦ Ἀμπελώνος τοῦ Κυρίου, ἡ ἡμέρα τῆς Πανορθοδοξίας δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἀνατείλῃ, ἐὰν ὅμως ἀσυνειδήτοι καὶ στείροι, θὰ ἀργοπορήσῃ φυσικά, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ ἀποφευχθῇ.

Εἰς τὰς καθημερινὰς προσευχὰς μας ἐπαναλαμβάνομεν:

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς... ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου...

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία του ἅς μᾶς διαφεύγῃ, ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ἡμεῖς, μόνον ἡμεῖς καὶ οὔτε αὐτοματικὰ λύσεις νὰ περιμένωμεν οὔτε πλαγίως νὰ λοξοδρομῶμεν, ἀλλὰ νὰ στηριχθῶμεν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τῶν ἰδίων

χειρῶν καὶ προσωπικῶν προσπαθειῶν.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀναμφισβητήτως μεγαλειώδες καὶ πελώριον ὅπερ οὐδ' εἰς ἀγγέλους ἀνετέθη, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

Ἡδυνάμην παρατάξει δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων, εἶπε κάποτε ὁ Κύριος, ἀλλ' οὐδέποτε κατέφυγεν εἰς τοιοῦτον μέτρον. Ὁταν ἐπείνασεν εἰς τὴν Ἑρῆμον δὲν μετέβαλε τοὺς λίθους εἰς ἄστρους καὶ ὅταν ἐδίψησεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ δὲν μετέβαλε τὸν ἐσφυρνισμένον οἶνον εἰς ἡδύποτον.

Ἀντιθέτως ἐδέχθη πάντοτε εὐχαρίστως πᾶσαν ἐξ ἀνθρώπων ἐνεργειαν καὶ θυσίαν ὑπὲρ τοῦ θελήματός του καὶ ἤδη διὰ τὰ ἔλθῃ ἡ σωτήριος Βασιλεία του, ἀναμένει μακροθύμως τὴν ἰδικήν μας καρποφόρον δραστηριότητα. Διατυπώνει τὸ θέλημά του καὶ ἀφήνει εἰς ἡμᾶς τὴν φροντίδα καὶ τὴν μέριμναν τῆς πραγματοποίησώς του, ἀποστέρων σταθερῶς πᾶσαν ἄλλην ὁδὸν πραγματοποιήσεως.

Θέλει διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς Βασιλείας του νὰ κινήθωσιν ἀνθρώπιναι χεῖρες, νὰ τρέχωσι καὶ κοπιᾶζωσι ἀνθρώπινοι πόδες, νὰ διανοοῦνται καὶ αποφασίζουν ἀνθρώπινοι ἐγκέφαλοι καὶ νὰ ἀγωνιοῦν διὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἀνθρώπιναι καρδίαι. Αὐτὸ εἶναι ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις. Ἄν ἐπεδοκίμαζεν οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον ἐνεργείας πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ θελήματός του, τὰ πάντα θὰ εἶχον ἤδη τακτοποιηθῇ καὶ οὐδὲν θὰ ἀπέμενε δι' ἡμᾶς, φυσικὰ δὲ αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος, δι' ὃν οὐδὲν σχεδὸν μέχει τοῦδε ἔτυχε ὀλοκληρωτικῆς πραγματοποίησεως. Ἐν τούτοις ὁ Κύριος μακροθυμῶν περιμένει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως νὰ συντρίψῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ οὔτε ὁ ἴδιος συντρίβει αὐτὴν οὔτε εἰς ἀγγέλους ἀναθέτει. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος δι' ὃν ὁ διάβολος εἰσέτι κορυβαντιᾷ ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὅστις ἐξ ἡμῶν ἀνταποκρίνεται πληρόστερον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας τοῦ Κυρίου, οὗτος ἔσται λαμπρότερος καὶ τελειότερος Ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἀναμφισβητήτως ἐὰν ἡμεῖς δι' ἀόκνων προσπαθειῶν ἐπιτύχωμεν ἐπὶ τέλους τὴν πλήρη καὶ ὀριστικὴν κάθαρσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ πᾶν τοῦ ἀντορθόδοξον ἄγος, οὐδόλως σημαίνει ὅτι σπουδαῖοι ἔσμεν καὶ ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ἐπετύχαμεν τοῦτο, ἀλλὰ πάντως πέρωται δι' ἡμῶν νὰ συμβῇ τοῦτο. Τὸ μέγα κατόρθωμα ἀνήκει πάντοτε εἰς τὸν Θεόν. Ἡ συμβολὴ τοῦ ἀνθρώπου εἰς πᾶν παγκόσμιον ἐπιτεῦγμα ὅσονδήποτε μεγάλη καὶ ἂν σημειωθῇ, οὐδέποτε ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ ἀμελητέου, διαπιστοῦται πάντοτε συμβολικὴ, ὑποτυπώδης καὶ ὀνομαστικὴ, ἀλλὰ καὶ πάντοτε εἶναι ἀπολύτως ἀπαιτητή.

Ὅπως διὰ τὴν σωτηρίαν ἐκάστου ἀνθρώπου ἀπαιτεῖται θεία χάρις καὶ ἀνθρωπίνη ἐνεργὸς προσπάθεια, ἀπούσης δὲ τῆς μιᾶς οὐδὲν συντελεῖται, οὕτω καὶ διὰ πᾶν χριστιανικὸν ἐπιτεῦγμα καὶ διὰ τὴν ἀναπόφευκτον Πανορθοδοξίαν δὲν δικαιούμεθα νὰ ἀναμένωμεν τὰ πάντα παρὰ μόνου τοῦ Κυρίου καὶ ἡμεῖς νὰ μένωμεν ἀμετακινήτως μοιρολατρικῶς ἀπαθεῖς καὶ ἀνενεργεῖς, ἀλλ' εἶναι καιρὸς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ συμβολὴ ἡμῶν εἶναι ἀποφασιστικῶς καὶ ἀναποδράστως ἀπαίτητή.

Ὅ,τι δυνάμεθα ἡμεῖς ὁ Κύριος θέλει νὰ τὸ πράξωμεν ἡμεῖς καὶ ὄχι αὐτὸς καὶ ὅ,τι δι' ἡμᾶς εἶναι ὄντως ἀδύνατον τὸ συμπληρῶναι αὐτὸς εὐχαρίστως καὶ θαυματουργικῶς. Τοὺς πέντε ἄστρους ἔφερον ἄνθρωποι, τοὺς 5.000 ἐχόρτασεν αὐτός.

Ἡ ἀνθρωπίνη ἐνεργὸς προσπάθεια προαπαιτεῖται τοῦ θείου θαύματος κατὰ κανόνα. Ἀνέβη ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ ὄρει καὶ κατήλθε ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτοῦ. Ἄν δὲ μὴ ὁ

Μωϋσῆς ἀνήρχετο οὐδὲ ὁ Θεὸς θὰ κατήρχετο. Ἀνέβησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εἰς τὸ ὑπερῶν καὶ κατήλθε τὸ Πνεῦμα ἅγιον.

Πάντα ταῦτα ἀλληγορικῶς ἀφοροῦν ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς ζῶντας σήμερον. Οἱ κατερχόμενοι εἰς τὰ νυκτερινὰ ὑπόγεια Κέντρα τῶν μεγαλουπόλεων, ἄραγε τί εἶδους πνεύματα εἶναι δυνατόν νὰ συναντήσουν ἐκεῖ; παραμένοντες ὅμως καὶ οἱ συνειδητοὶ χριστιανοὶ εἰς χαμηλὸν ἀγωνιστικὸν φρόνημα καὶ προσφέροντες ἀσημάντους θυσίας ὑπὲρ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ πόσον ἄραγε χρόνον πρέπει νὰ περιμένουν αὐτήν; Ἀναμφισβητήτως ἡ ἀποφασιστικὴ ἀνοδος εἰς τὸ ὑπερῶν ἡρωϊκῶν ἀποφάσεων εἶναι τὸ μόνον σωστικόν.

Ὅστις οὐδὲν προσφέρει ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ κατ' οὐδὲν συμβάλλει εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, ἐλέγχεται ἀναπολογήτως ὡς βαττολογῶν εἰς τὰς καθημερινὰς προσευχὰς του ὅταν λέγει Πάτερ ἡμῶν ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, ἔστω ἀκόμη καὶ ἂν προσωπικῶς καλῶς καὶ σωφρόνως διάγει.

Ἡ νοοτροπία τῆς μονοπροσώπου ἐαυτοσωτηρίας διὰ τῆς φυγῆς ἢ ἄλλως πῶς διαγιγνώσκεται πλέον ὡς πεπλανημένη καὶ σχεδὸν μοχθηρὰ διότι ἀποβλέπει εἰς τὸ ἴδιον ἀποκλειστικῶς ὄφελος καὶ παραβλέπει τὴν τύχην τοῦ πλησίον ἀνθρώπου καὶ τοῦ πλησίον λαοῦ, πρὸ πάντων δὲ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ὅστις θέλει πάντας τοὺς ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐλθεῖν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπεννοήθη ἄλλοτε διὰ τοῦ γαῖα μειχθήτω πυρὶ καὶ ἀποδίδεται νῦν διὰ τῆς ξενικῆς λέξεως «ζαμανφουτισμός», ἀποτελεῖ διαβολικὸν ἥχημα εἰς τὰς ἀκοὰς νηπίων ἀνθρώπων καὶ ἴσως αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν ὁ Κύριος εἶπε: Ὅταν ποιεῖτε πάσας τὰς ἐντολάς μου νὰ

λέγητε, ἄχρεοι δοῦλοι ἐσμέν.

Ὁ ἀξιοποιῶν χριστιανικῶς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀναμφισβητήτως δὲν στερεῖται τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ καὶ αὐτὸ κυρίως πρέπει νὰ πράττη, τερματίζων ὅμως εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ διὰ τὸν ἑαυτοῦλην τοῦ πάσας τὰς προσπάθειάς του, ἀναμφισβητήτως καὶ παρ' ὅλην τὴν τυχὸν ἐπιτυχὴ πολιτείαν τοῦ οὐδόλως παύει νὰ εἶναι ἄχρεϊος δοῦλος. Μόνον ὁ ἐργαζόμενος προπάντων διὰ τὸν Θεὸν καὶ δευτερευόντως ἀποβλέπων εἰς τὸ ἴδιον ὄφελος, κολάσεως καὶ βασιλείας ἐστὶν ὑπέρτερος, ὡς διδάσκει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν ἀναβημάτων, ἔκδοσις «Ἀγιορείτικῆς Βιβλιοθήκης», Βόλος 1957.

Τὸ νὰ τηρῶμεν τὰς ἐντολάς τοῦ ἀποτελεῖ κυρίως κέρδος ἡμέτερον τὸ νὰ ἐργαζόμεθα πρὸς ἐπικράτησιν καὶ στερέωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, ἀποτελεῖ ἐργασίαν εὐγνωμοσύνης καὶ θυσίαν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ὁ κόσμος δὲν εἶναι εἰσέτι ἅπας Ὁρθόδοξος, ποσοστὸν εὐθύνης μικρὸν ἢ μέγα φέρομεν. Ἄπαντες ἡμεῖς οἱ φορεῖς τοῦ Ὁρθόδοξου χριστιανικοῦ φρονήματος. Ἐὰν ἡμεῖς ἀνέκαθεν ἐπληρούσαμεν ἀκεραίως τὸ καθήκον μας, πιθανώτατα τὸ σημερινὸν παραδολὸν μωσαϊκὸν τῶν ἐτεροδοξασιῶν καὶ ἐτεροθρησκείων νὰ μὴν ὑπῆρχε καὶ ἐνῷ ἡμεῖς μόνον ὀρθοτομοῦμεν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, παραδόξως καὶ δυστυχῶς ἐπληρώθη ἐφ' ἡμᾶς ὅτι ἄχρεοι δοῦλοι ἐσμέν.

Καθῆκον ἀπαραίτητον καὶ ἐπιτακτικὸν παντός Ὁρθόδοξου χριστιανοῦ πλὴν τῆς ἰδίας σωτηρίας διὰ τῆς αὐστηραῆς καὶ συνεχοῦς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, εἶναι καὶ ἡ ἐπίμονος Ἱεραποστολή. Ἐδῶ ἔχει ἀκριβῆ λεπτολόγον ἐφαρμογὴν τὸ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ τὸν πλησίον

σου ὡς σὲ αὐτόν.

Ἡ κατὰ δύναμιν καὶ θέσιν συμβολὴ ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Πανορθοδοξίας, εἶναι ἀπότησις χρέους ἱεροῦ καὶ ὀφειλῇ ἐργατικῆς ἀποδόσεως εἰς τὸν Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου, εἰς ὃν ἐκλήθημεν ἀπὸ πρωΐας τοῦ βίου ἡμῶν ὡς γεννηθέντες Ὁρθόδοξοι.

Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἀμπελῶνος ἀφορᾷ κυρίως ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς ζώντας σήμερον Ὁρθόδοξους. Ἐχομεν ὑποχρέωσιν αὐτηρὰν καὶ καθήκον ἐπιτακτικὸν νὰ ἐργασθῶμεν εὐσυνειδήτως εἰς τὸν Ἀμπελῶνα Ὁρθοδοξίαν. Ἀποτελεῖ ἐντροπὴν νὰ παραδειγματισθῶμεν ἐκ τῶν ἐργατῶν τῶν διαφόρων σατανοφυτειῶν, οἵτινες ἀθρόοι ἐνέσκηψαν τελευταίως καὶ οἵτινες πρὸς γενικὴν κατάπληξιν μας, πολλὰ ἐξ ἰδίων ἀφρόνως προσφέρουσι πολλὰ κοπιᾶζουσι καὶ ἀτυχῶς πολλὰ εἰς βάρος ἡμῶν πραγματοποιοῦσι ἔστω καὶ ἂν αἱ ἐπιτυχίαι τῶν εἶναι προσωρῖναι καὶ θνησιγενεῖς.

Τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας κρατοῦμεν σήμερον ἡμεῖς ἐντὸς τῶν χειρῶν μας καὶ χειριζόμεθα αὐτὸ κατὰ κρίσιν, ἀλλὰ καὶ ὑπευθύνως. Ἐκ τῶν ἐπιδεξίων εὐσυνειδήτων καὶ ἐπιτυχῶν χειρισμῶν μας, θὰ στερεοποιηθῇ τὸ βάθρον καὶ θὰ προέλθουν αἱ δυνατότητες μελλοδικῶν Ὁρθόδοξων πραγματοποιήσεων ἀνὰ τὴν ὑδρόγειον καὶ ἡ τελικὴ ἐπικράτησις τῆς βασιλείας τοῦ Οὐρανοῦ ἡμῶν Πατρὸς κατὰ τὴν εὐχὴν ἡμῶν ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ.

Αὐριον θὰ ἔλθουν ἄλλοι ἐργάται νὰ μᾶς ἀντικαταστήσουν. Ἐκάστη κλάσις ἐργατῶν τοῦ Ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου θὰ ἀποδόσῃ ὅ,τι ἔχει νὰ ἀποδόσῃ καὶ θὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς τὴν ἐπομένην. Οἱ καιροὶ οὐ μενετοὶ καὶ εἶναι κρῖμα νὰ ἀποδειχθῶμεν ἀσυνειδήτοι καὶ ἀμελητέας ἐργατικῆς ἀποδόσεως, τουτέστι ἀχρεῖοι δοῦλοι.

Ἐὰν ἡμεῖς δι' οἰονδήποτε λόγον ὀλιγορήσωμεν καὶ δὲν ἐκπληρώσωμεν ἀκεραίως τὸ καθήκον μας ὑπὲρ τῆς Πανορθοδοξίας, τότε ἡ μὲν βουλὴ τοῦ Θεοῦ θὰ πραγματοποιηθῇ ὅπωςδήποτε, ἀλλ' ἐν ἄλλαις ἡμέραις ὑπὸ μελλοντικῶν ἐργατῶν, ἴσως ἀκόμη καὶ ἀλλογενῶν, ἡμεῖς δὲ θὰ ἀπολέσωμεν διὰ παντὸς τὴν εὐκαιρίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης.

Ἐὰν ἡμεῖς φανῶμεν προδότες ἢ ἐπιλήσμονες τοῦ πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καθήκοντός μας, τότε, τὸ μὲν φρούριον τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ μείνῃ μὲν καὶ πάλιν ὅπωςδήποτε ἀπόρθητον, οἱ τρέξαντες ὁμῶς τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς δὲν δύνανται νὰ ἔχουν σωτηρίαν. Ἡ ἐναπομένουσα πάντοτε ἔστω καὶ ὁσημέραι μικροτέρα φρουρά, θεία προστασία, θὰ κρατῇ ἀκμαίως καὶ ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ θὰ ἀντέχῃ καταπληκτικῶς ἀγωνιζομένη μέχρι τῆς τελικῆς τροπῆς καὶ διαλύσεως τῶν μαχητῶν τῆς ἡδὴ ἐπιτιθεμένης Βαβυλῶνος. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ κάθ' ἣν εἰς καὶ μόνος ἄνθρωπος, ὁ Νῶε, ἐκράτησεν ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τοῦ Κυρίου καὶ ὁμῶς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἐνίκησε καὶ ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ ἐπραγματοποιήθη ἔστω καὶ δι' ἐνὸς μόνου. Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ μὴν ἐπαναληφθῇ ἡ ἰδία περίπτωσις, ἀλλὰ καὶ ἂν πρὸς δυστυχίαν πραγματοποιηθῇ, ἡ Ὁρθοδοξία θὰ μείνῃ καὶ πάλιν ἀλώβητος. Ὅμως πᾶς λιποψυχῆσας οὐ ζήσεται.

Ἐπιμένοντες καρτερικῶς ἀλλὰ καὶ ἐνεργητικῶς εἰς τὸν ἀγῶνα παγκοσμιότητος τῆς Ὁρθοδοξίας κυρίως, σώζωμεν ἐαυτούς ἢ ὑπόθεσις τοῦ Κυρίου δὲν ἔχει ἀνάγκην καὶ τὸ τέλος της εἶναι ἐξησφαλισμένον ἀπολύτως.

Ἀθῆναι τῇ 3/2/1959

Γεώργιος Σχινᾶς
Πατησίων 85, Ἀθῆναι

(Ἀκολουθεῖ τὸ 3ον μέρος καὶ τελευταῖον)

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Ἡ «Ἀγιορειτική Βιβλιοθήκη» εἰσέρχεται ἤδη εἰς τὸ ΚΔ' (24) ἔτος τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου. Ἡ εἰησία συνδρομὴ τῶν 25 δοχ. θὰ συνεχισθῇ, παρ' ὅλον ὅτι τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα ἠὺξήθησαν ἀκριβῶς εἰς τὸ διπλάσιον. Πλὴν τούτου, λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου, ἔχομεν καὶ αὐξήσιν εἰς τὰ ἐργατικά, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ εἶδη, διὰ τὰ μὴ ἐπικαλεσθῶμεν καὶ τὴν μεγίστην καταστροφὴν μας ἐκ τῶν σεισμῶν. Παραμένει λοιπὸν ἡ συνδρομὴ εἰς τὰς 25 δοχ. διὰ τοὺς ιδιώτας, δοχ. 30 διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς καὶ δοχ. 45 διὰ τὰς ἱεράς Μονὰς ἐν γένει. Ἐπαναπαυόμεθα λοιπὸν εἰς αὐτὴν καὶ μόνον. Οἱ ὑπέχοντες κάποιαν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνισχύσουν τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» οἰκονομικῶς, διότι ἐξ αὐτῶν προέρχεται, διὰ τὰ τιμᾶται τὸ Ἅγιον Ὅρος εἰς ὅλον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, δὲν αἰσθάνονται ταύτην τὴν ὑποχρέωσιν, οὔτε εἰς τὰς ἐκάστοτε ἐκκλήσεις μας προσέχουν.

Διὰ τοῦτο «στρεφόμεθα εἰς τὰ Ἑθνη» εἰς τοὺς λοιποὺς ἀγαπητοὺς ἀγαγνώστας μας, οἵτινες ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, καὶ τὴν ὠφελείαν τῶν αὐτῶν μᾶς γνωρίζουν διὰ θερμοτάτων ἐπιστολῶν, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτοὺς ὅσοι δύνανται ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν αὐτῶν ἐνισχύσουν αὐτήν. Δὲν πρέπει ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» νὰ σβύσῃ ἀπὸ ἔλλειψιν οἰκονομικῶν μέσων, ἀλλὰ νὰ ὑποστηρικθῇ καὶ νὰ προσθηθῇ, ἵνα καὶ ἄλλοι ἀδελφοὶ ὠφελῶνται ἐξ αὐτῆς.

— Ἐπὶ τοῦ μηνύματος τῆς Ἱεραρχίας πρὸς τὸν λαόν.

Εἶναι εὐχάριστον λίαν, ὅτι ὀψέποτε, ἡναγκάσθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, νὰ κάμῃ ἐπὶ τέλους χρῆσιν τῆς ὀντότητός της.

Καὶ διὰ Μηνύματός της πρὸς τὸν λαόν

ἡ σεβαστὴ μας Ἱεραρχία, ὑπὸ τὸν Προκαθήμενον κ. Θεόκλητον, κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, τῶν ξένων προπαγανδῶν, αἵτινες, κατὰ τὴν λαϊκὴν παροιμίαν, τελευταίως «ἐβγαλαν φτερά» καὶ εἰσέρχονται σὲ κάθε σπῆτι ἢ κατάστημα καὶ προπαγανδίζουν εἰς τὴν αἵρεσίν των, «διὰ νὰ ποιήσουν ἓνα προσήλυτον». Τονίζει δὲ ὅτι οἱ πολέμοι αὐτοὶ δὲν εἶναι πάντοτε μακρὰν ἡμῶν, «ἀλλὰ πολλάκις καὶ τινες ἐγγὺς ἡμῖν, ἀναδεικνύονται ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας». Σκοπὸς τῶν ἐγγὺς ἡμῖν εἶναι «νὰ κατασπιλῶνουν καὶ νὰ ἀτιμάζουσιν τὰς ὑπολήψεις τῶν Κληρικῶν Αὐτῆς».

Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων, προτρέπει ἡ Ἑκκλησία τὸν εὐσεβεῖ Λαὸν τῆς Πατρίδος μας, ὅπως κλείῃ τὰ ὦτά του...»

Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα παραθέτει τὸ Μήνυμα, τοῦ ὁποίου θὰ λάβουν γνῶσιν ὅλοι οἱ ποθοῦντες νὰ τὸ ἀναγνώσουν, εἰς τὴν «Ἑκκλησίαν» ἀριθ. 3 - 1959.

Εὐχόμεθα ὅπως τὸ Μήνυμα αὐτὸ ἀποτελέσῃ ἕναξιν τοῦ μαστιγώματος τῆς Ἑκκλησίας ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν της καὶ ὅπως προχωρήσῃ ἐφ' ὅσον αἱ χεῖρες της δὲν εἶναι δεδεμέναι, ἀλλὰ ἐλεύθεραι.

— Ἡ ἔνωσις τῶν Ἑκκλησιῶν

Καθ' ἃ ἀναγινώσκομεν, ὁ νέος Πάπας τῆς Ρώμης Ἰωάννης ΚΓ' ἐξαπέστειλε μῆνυμα εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Ἑκκλησίας πρὸς ἔνωσιν. Οὐδὲν πλέον εὐχάριστον τούτου διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν. Ἀλλ' ὁ ἅγιος πατὴρ, ἐμφορεῖται ἄρᾳ γε ἀπὸ πραγματικὰ αἰσθήματα ἐνώσεως τῆς Ἑκκλησίας του; ἐκδηλώνει ἀναγνώρισιν τῆς παρασπονδίας του καὶ ποθεῖ πράγματι τὴν ἐπανόρθωσιν; «Ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν» καὶ εἶπε μέσα του, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου Θεέ μου;» Ἐὰν ἀπέκτησεν αὐτὴν τὴν συναίσθησιν, τότε τὸ πρᾶγμα εἶναι πολὺ εὐκόλον καὶ ἡ ποθητὴ ἔνωσις ὅλων εἰς ἓν θὰ εἶναι ταχυτάτη.

Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ διάβολος εἶναι φίλος τῆς διαιρέσεως καὶ ἐναντίον «τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», πολὺ φοβούμεθα ὅτι ὁ ἅγιος πατήρ, ὡς ἐγκολπωμένος τὸν διάβολον, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐωσφορικὴν οἰήσιν, τὸ πρωτεῖον καὶ τὸ ἀλάθητον, δὲν θὰ ἐνεργῇ πραγματικά, ἀλλὰ ὑποκριτικά, ἵνα ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν Ὁρθοδοξίαν. Εἶθε νὰ ἀπατώμεθα.

Καὶ ἀναφέρομεν ἐδῶ λέξεις τινὰς ἀπὸ τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας μας τὴν «Ἐκκλησίαν», ἀριθ. 2 - 1959.

«Ἀτυχῶς ὅμως, ἐνῶ ἐν ἀφουδῆς στόμα ἀπεκάλυψεν εἰς πάντας τὴν μίαν Ἀλήθειαν, καὶ ἐν ἀρχικῶς βᾶπτισμα ἀνεγέννησεν ἅπαντας, θεοστυγῆς διχόνοια ἐνέσκηψεν εἰς τὴν Χριστιανικὴν μας ἀδελφότητα, καὶ ἐσημειώθησαν ἀποκλίσεις τῆς πνευματικῆς τῆς πορείας, ἐνῶ αὐταὶ δὲν ἀποσκοποῦν καὶ δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μίαν καὶ μόνην πρὸς τὸν Αἰώνιον ὁδόν.

Καὶ δυνάμεθα ἀπροφασίστως νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐνῶ ἡ Ὁρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διετήρησε καὶ διατηρεῖ ἀνόθευτον καὶ ἀπαρκαποίητον τὴν Ἀποστολικὴν διδασκαλίαν, ὡς ταύτην παρέλαβον οἱ Πατέρες ἡμῶν παρὰ τῶν αὐτοπτῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Λόγου, ὁ Παπισμὸς, ὡς κληρονόμος τοῦ Ρωμαϊκοῦ πνεύματος καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐπιγείου Βασιλείας καὶ ἐξουσίας, ἠλλοίωσε καὶ παρηρμήνευσε τὴν πάνσεπτον εὐαγγελικὴν καὶ συνοδικὴν ἀλήθειαν».

Καὶ παρακατιῶν: «Κατ' αὐτάς, διὰ τῆς Ὁρθοδοξίας, τὰ Χριστιανικὰ δόγματα ἡρμηνεύθησαν καὶ κατοχυρώθησαν καὶ οἱ διοικητικοὶ τῆς Ἐκκλησίας θεσμοὶ καθωρίσθησαν, κατὰ τὸ διαυγὲς καὶ ἐλεύθερον ἑλληνικὸν πνεῦμα. Ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ρωμαϊκοῦ, ὡς προείπομεν, ἐπηρεασθεῖσα πνεύματος, ἐβάδισεν ἀπὸ παρεκκλίσεως εἰς παρεκκλίσιν· μέχρι καὶ τοῦ σημεῖου ν' ἀποδεχθῇ ὡς ἀλάθητον ἄνθρωπινον πλά-

σμα καὶ νὰ θεωρήσῃ τὸν Ἀρχηγόν της ὡς ἄλλον ἐπίγειον Θεόν.. Θεωροῦμεν ὅμως ἄσκοπον νὰ κατολισθῇσῶμεν τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς συζητήσεις καὶ ἀντιγνωμίας ἀκαίρους».

«Οἱ καιροὶ εἶναι ἀληθῶς σήμερον χαλεποί, χαλεπώτατοι. Ἡ δὲ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς Χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἀγάπης καὶ ταπεινοφροσύνης, ὀφείλει νὰ μὴ διστάσῃ νὰ ἀνομολογήσῃ πλάνας. Μόνον δὲ οὕτω, πιστεύομεν, θὰ προσεγγίσουν καὶ θ' ἀναγνωρίσουν ἀλλήλους ὅσοι εἶναι ἀληθεῖς Χριστιανοί, καὶ ὅσοι ὄντως διακατέχονται ἀπὸ τὴν οὐρανόδοτον ἔφεσιν πρὸς πνευματικὴν ἐξύψωσιν. Καὶ μόνον οὕτω θὰ πραγματωθῇ «ἡ ἐνότης τῆς πίστεως καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος», ὑπὲρ τῆς ὁποίας δέεται συνεχῶς ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία».

Ὅποια εὐλογημένη ἡμέρα διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν νὰ δεχθῇ εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς τὴν ἀποσκιρτήσασαν θυγατέρα της: Μὲ ποῖον ἐνθουσιασμόν καὶ ἀγάπην καὶ στοργὴν θὰ σπεύσῃ ὁ Πανάγαθος Πατήρ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν ἐπιστρέφουσαν ἐν μετανοίᾳ χαμένην θυγατέρα του, ἀλλὰ καὶ ποῖα ἔξορτα θὰ ἐπακολουθήσουν διὰ τὴν εὐρεσιν τοῦ ἀπολωλότος προβάτου. Ἐφ' ὅσον δὲ χαρὰ μεγάλη γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ὅποια χαρὰ θὰ γίνῃ τώρα διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ ἔνωσιν ὁλοκλήρου τέως πλανωμένης Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ἀφ' ἧς ποτε ἀπεσκήρτησεν;

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ χαρίσῃ εἰς ὅλους μας τὴν χαρὰν ταύτην ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

— Οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ πολυμήχανος σατανᾶς πρὸς παραπλάνησιν ἡμῶν ἐσφικταγκάλιασε τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ ἐκκλ. τύπου «δύο γνωστὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα», τὰ ὁποία κατακρίνουν ἀπὸ συστήματος πλέον τὴν σεβαστὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἑλληνες καὶ Χριστιανοὶ αὐ-

τοὶ οἱ δημοσιογραφοῦντες), ὥστε νὰ καταντήσωσι πολέμοι ἀντὶ ὑπόσηρίκται τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἀναγινώσκοντες τὰς κατηγορίας τῶν Ἱεραρχῶν, ἄλλοι μὲν, οἱ εὐσεβεῖς, νὰ τήκωνται ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ἄλλοι, ἐχθροὶ αὐτοί, νὰ ἐπιχειροῦν καὶ νὰ τρίβουν τὰς χεῖρας των. Ἡ κατάσταση αὕτη ἡ θλιβερά ἠνάγκασε τὴν Ἱεράρχιαν νὰ ἀπευθύνῃ ποιμαντορικὸν γράμμα πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, διὰ τοῦ ὁποίου συνιστᾷ νὰ μὴ εἰσάγῃ εἰς τοὺς οἴκους των ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ δυσφημοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ κατόρθωμα τοῦτο τοῦ Σατανᾶ ἔσχεν ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν, διότι ὁ ἐμφύλιος, τρόπον τινά, πόλεμος μεταξὺ Ἑλλήνων Θεολόγων διὰ τῶν περιοδικῶν τῶν καὶ Ἐκκλησίας, ἀπέσπασε τὴν προσοχὴν τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἔπεισεν αὐτὸν διὰ τὴν ἐς αὔριον περὶ αὐτῆς ἐπιμέλειαν... ἦτοι τὴν μηδέποτε.

Παρακολούθουντες λοιπὸν οἱ Χριστιανοὶ τὸ ἄχαρι ἔργον τῶν διαπληκτιζομένων, ἀφήνουνσι κενὰς ἐλαίου ἀρετῆς, τὰς ψυχικὰς αὐτῶν λαμπάδας, μὲ ἄμεσον κίνδυνον νὰ ἀποκλεισθῶσι τοῦ θείου Νυμφῶνος, ὅταν ἐπιστῇ ἡ αἰφνίδιος καὶ ἀπροσδόκητος ἔλευσις τοῦ θείου Νυμφίου. Τί εἰπόμεν;

— Ἡ γλῶσσα.

Ὁ Ἀγ. ἀπόστολος Ἰάκωβος γράφει εἰς τὴν Καθολικὴν ἐπιστολὴν του σχετικὰ διὰ τὴν γλῶσσαν «τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκαίασχετον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου... ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα... μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὁπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν;... οὐδεμία πηγὴ (δύναται) ἄλκυδον καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὑδῶρ» (Ἰακ. γ'. 8-12).

Ὁ γνωστὸς ἐκκλησιαστικὸς τύπος, ὁ

ἀναφαιρόμενος καὶ ἀποδοκιμαζόμενος ἀπὸ τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν, κάμωνων χρῆσιν τῆς γλώσσης του (γραφίδος του) ἀρχίζει π. χ. ἀπὸ ἓνα Δεσπότη καὶ εἰς μὲν τὴν μίαν σελίδα τοῦ ψάλλει τὸν ἀναβαλλόμενον, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, εἰς δὲ τὴν ἄλλην τὸν ἐξυμνεῖ ὅσον δὲν πρόκειται. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὅταν πάλιν θέλῃ νὰ ἐπαινέσῃ εὐνοοῦμενον κληρικόν της, δὲν δισταίνει νὰ τὰ βάλῃ μὲ ὅλους καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν, χάριν τοῦ ἀνθρώπου της, ἔστω καὶ ἂν ἔχει ἄδικον, καὶ νὰ κάμῃ χρῆσιν ἐπαίνων προκαλούντων τὴν ἀηδίαν μεταξὺ τῶν ἀναγινωσκόντων, ὅποτε ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ζημιοὶ μᾶλλον τὸν ἐπαινούμενον ἀνεπανορθῶτως.

Μὲ αὐτὴν τὴν τακτικὴν, ἐρωτῶμεν, συνειντίζει καὶ ὠφελεῖ τοὺς Χριστιανοὺς; ὁ τύπος αὐτὸς ἢ τοὺς ἀπομακρύνει καὶ τοὺς σπρώχνει ἐκεῖ πού δὲν πρόκειται; Δικαίως λοιπὸν ὁ τύπος αὐτὸς πρόκειται νὰ ὀνομασθῇ «ὁ κίτρινος τύπος τῆς Ἐκκλησίας μας». Ἡ δὲ Ἐκκλησία ἐν προκειμένῳ τί πράττει; Κοιμᾶται.

Ὅπως καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τῆς ἰδίας στήλης ἐτονίσσαμεν, δὲν θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ῥάβδου της, ἥτις τῆς ἐδόθη ἀκόμῃ καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἀτακτούντων.

— Καὶ πάλιν περὶ τῆς ἀταξίας.

Ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου κ. κ. Χριστοφόρος, ἀπηύθυνεν ἐμπνευσμένον ὑπόμνημα πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κ. κ. Θεόκλητον διὰ τὸ φλέγον ζήτημα, ἦτοι διὰ τὴν ἀταξίαν ἣτις εἰσεχώρησεν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, συνεπεῖα τῆς ἀμελετήτου ἀλλαγῆς τοῦ ὀρθοδόξου ἐορτολογίου καὶ ἣτις ἀταξία συνετάραξε καὶ συνταράττει καὶ νῦν ἐκ θεμελίων τὴν ἀπὸ αἰώνων ὀρισθεῖσαν τάξιν ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ πνευματεμφόρων πατέρων, ὡς πρὸς τὰ ἐορτολογικά, ἡμερολογικά καὶ λοιπὰ ὑμνολογικά ζητήματα. Καὶ ἰδοὺ αὕτη:

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Πάπας και Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
καὶ πάσης Ἀφρικῆς.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος καὶ τῇ σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χῷ Σωτηρί.

Μόλις κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰουνίου ἤλθομεν πρὸς παραθερισμὸν καὶ ἀποθεραπείαν εἰς Ἀθήνας. Ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἐπισκεπτῶν εἰχομεν, μετὰ τῶν πρώτων, διευθύνοντας τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Παλαιοημερολογιτῶν, οἵτινες παρεκάλεσαν ἡμᾶς, ἵνα ἐπέμβωμεν ὑπὲρ αὐτῶν παρὰ τῇ ἐπισήμῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας συναντήσεως ὅλων τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ὑμῶν.

Ἡκοάσθημεν μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰ ὑπ' αὐτῶν λεχθέντα Ἡμῖν ὡς καὶ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν καὶ ὅσα ἔγραψαν καὶ ἐδημοσίευσαν ἐπὶ ὑποστηρίξει τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου, ὡς μόνου δυνατοῦ νὰ ὑπάρχῃ Ἡμερολογίου τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τῆς ἐμφανίσεως τῆς Χριστιανικῆς ὀρθοκείας, μέχρις ἐσχάτως χρησιμοποιοθέντος τούτου καὶ μόνου εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς καὶ Τοπικὰς τῆς Ἐκκλησίας Συνόδους ἀναφερομένου δὲ καὶ εἰς τοὺς κανόνας αὐτῶν τε τὸν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὰς ἐορτάς καὶ νηστείας καὶ εἰς ὅλην ἐν γένει τὴν ζωὴν τὴν χριστιανικὴν.

Ἰδιαιτέρως μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ἐμελετήσαμεν τὰ ἐξῆς ὑπὲρ τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου Συγγράμματα:

1) Ἐμελετήσαμεν τὸ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου κατὰ τὸ 1950 ἐν Ἀθήναις δημοσιευθὲν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἀκριβὴς θέσις τοῦ Ἡμερολογιακοῦ ζητήματος».

2)

3)

4)

Ἐξ ὧν ἠκούσαμεν καὶ ἀνέγνωμεν διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου ὁμολογούμεν ὅτι κατὰ πολὺ πρᾶγματι ἐξημίωσε τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡ ἀποδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου. Ἐξημιώθη πρὸ παντὸς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀτυχῶς, ἡ τελευταία μὲν γενομένη ἀποδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου, διήρσεσε τοὺς Ὀρθόδοξους Ἕλληνας εἰς Παλαιοημερολογίτας καὶ Νεοημερολογίτας. Οἱ Παλαι-

οημερολογίται ἐν Ἑλλάδι σήμερον εἶναι περὶ τὸ ἐν καὶ ἡμῖς ἑκατομμύριον, ἐνῷ οἱ Νεοημερολογίται εἶναι περίπου ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἐπικρατοῦσι δὲ καὶ πολιτικῶς. Αὐτοὶ δὲ κυβερνοῦσι ὄχι μόνον θρησκευτικῶς ἀλλὰ καὶ πολιτικῶς σήμερον τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλλάδα.

Οἱ Παλαιοημερολογίται παραπονοῦνται κατὰ τῶν Νεοημερολογιτῶν, διότι ἀπέσχισαν τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ θεωρῶσιν οἱ μὲν τοὺς δὲ αἰρετικούς. Οἱ Καθολικοὶ καὶ οἱ Προτεστάνται σήμερον ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνεκτοὶ καὶ φιλικῶς συμπεριφέρονται πρὸς αὐτοὺς οἱ νεοημερολογίται ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐπιχειροῦσι τὴν τελειαν ἐξόντωσιν τῶν παλαιοημερολογιτῶν.

Μία ἀνοχὴ ἀλλήλων, ἔστω καὶ ὅπως συμβαίη μετὰ τῶν Ὀρθόδοξων καὶ τῶν ἑτεροδόξων θὰ ἦτο ἡ καλυτέρα πρὸς τὸ παρὸν λύσις. Καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας ἔχομεν τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁποίου καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς συνετελέσαμεν. Σήμερον ὅμως βλέποντες τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου, μετανοοῦμεν καὶ ἀναγκάζομεθα νὰ σκεπτώμεθα περὶ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ Παλαιόν.

Δὲν θὰ ἦτο καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος προτιμωτέρα μία τοιαύτη σύσκεψις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συναντήσεως ὅλης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας;

Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς φωτίσῃ πάντας ἡμᾶς καὶ ἀξιῶσῃ ἵνα ἔχωμεν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καθ' ἑκάστην δὲ προσευχόμεθα καὶ αἰτούμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν ἀναγεννωτὴν. Ἀμήν.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι Ὑμᾶς φιλήματι ἀδελφικῷ.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 20ῇ Νοεμβρίου 1958

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐκτιμῶσα τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Μακαριωτάτου Χριστοφόρου, ἀπηχοῦντος τὴν γνώμην τοῦ δευτέρου τῇ τάξει Πατριάρχου τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἃς ἐπαναφέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐνότητα ἐντὸς τῶν κόλπων της, πληγεῖσαν σοβαρῶς ἔνεκα τῆς ἀμελετήτου καινοτομίας τοῦ ὀρθόδοξου ἑορτολογίου.

— Ἡ 1000ετηρὶς τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Πληροφοροῦμεθα ὅτι πρόκειται νὰ ἐορ-

τασθῇ πανηγυρικώτατα κατὰ τὸ 1960 ἡ 1000ετηρὶς τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ εἰδικῶς τῆς Μονῆς Λαύρας, ἣν ἔκτισεν ὁ ἅγ. Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης, μὲ μεγαλοπρεπεῖς καὶ πολυημέρους ἑορτὰς ἂν ὄχι πολυμήνους. Ἡ ἑορτὴ αὕτη προετοιμάζεται ὑπὸ τῆς ὁργανώσεως τῶν «φίλων τοῦ ἁγίου Ὁρους» ὑπὸ πρόεδρον τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Κονιδάρον.

Ἡ γνώμη τῆς «Ἀγιορείτικῆς» εἶναι νὰ μὴ γίνουν αἱ ἑορταὶ αὗται ὥς προαγγέλλονται, καθόσον μυρίζουν ὀλίγην μασ... καὶ θὰ βλάψουν. Ἰσως, ἀνεπανορθώτως τὸ ἅγιον Ὄρος μὲ ἐπακόλουθα δυσάρεστα.

Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ παρεμβάλωμεν προσκόμματα εἰς τὰς ἑορταστικὰς διαθέσεις τῶν «φίλων τοῦ ἁγίου Ὁρους» καὶ ἐπειδὴ ἐπληροφορήθημεν τὸν τρόπον καθ' ὃν αἱ ἑορταὶ αὗται θὰ διεξαχθῶσι, μολονότι καὶ οὐχὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, κρούομεν τὴν θύραν «τῆς Ἱερᾶς Κοινοτητος», ἐξ ἐνδιαφέροντος κινούμενοι πρὸς τὸν Ἱερὸν Τόπον, ἐφιστῶντες τὴν προσοχὴν τῶν ἁγ. Πατέρων, ὅπως ἔχουν τὰ μάτια τῶν δεκατέσσαρα. Διότι μᾶς διακατέχει εἰς φόβος ὅτι αἱ ἑορταὶ αὗται θὰ ἀναστατώσουν ὅλον τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ ἃς ἔχουν λοιπὸν τὸν νοῦν των οἱ σοφοὶ Πατέρες διὰ κάθε ἐνδεχόμενον.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐν ἀνάγκῃ θὰ ἐπανέλθωμεν.

— Τὰ καινὰ δαιμόνια.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν συνηθειῶν τῶν μεταφερομένων ἐξ Εὐρώπης, καὶ ἀναγομένων εἰς δόγμα πίστεως, εἶναι πρό τινων μὲν ἑτῶν ὁ Ἀιθαίσιος μὲ τὰ δῶρα του, τελευταίως δὲ ἡ Βασιλόπιττα, τὴν ὁποῖαν Βασιλόπιτταν, ἤρchiσε νὰ εὐλογῇ καὶ ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία μας, τελοῦσα δι' αὐτὴν ἑξαιρετικὰ καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὰς. Καὶ ἔπειτα ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Δύσις

θ' ἀποβάλῃ τὰς ἀτόπους καὶ ἀντορθόδους συνηθείας τῆς καὶ θὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἐλαυνόμεθα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ αὐτὴν, δεχόμενοι καὶ ἐφαρμόζοντες τὰς ἀντιχριστιανικὰς καὶ ἀντορθόδους συνηθείας τῆς.

Καί... ἔχει ὁ Θεός.

— Ὁ Τρίκκης Δωρόθεος.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Δωρόθεος, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῇ 24. Ἰανουαρίου 1959. Ἐξυπηρέτησε τὴν ἐπαρχίαν του μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ συνέσεως ἐπὶ 7ετίαν ὀλόκληρον, μετατεθείς ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Παραμυθίας. Ἰδρυσεν καὶ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα ἄξια λόγου. Ὀλόκληρος ἡ ἐπαρχία του τὸν ἔκλαυσε, διότι τὸν εὐρίσκειν ὡς ἀναντικατάστατον. Ὁ λαὸς τῶν Τρικκῶν εὗρεν ἀμέσως τὸν ἀντικαταστάτην του, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ θεοφιλοῦς καὶ λαοφιλοῦς Ἀρχιμανδρίτου κ. Κλεόπα Θωμοπούλου πρωτοσύγκellου τοῦ μεταστάντος καὶ μόνοι δυνατοῦ νὰ ἀναλάβῃ τὴν συνέχειαν τοῦ ἔργου τοῦ Δωροθέου, ἀλλ' ἡ θεία πρόνοια ἄλλον ἔταξε δι' ἐκεῖ, τὸν Λήμον Λιονύσιον.

Ὁ Κύριος ἄς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ μεταστάντος ἐν σκηναῖς ἁγίων ἐν τῇ θριαμβευοῦσῃ Ἐκκλησίᾳ τῶν Πρωτοτόκων.

— Δικαία τιμή.

Τὸν κατὰ πάντα ἐκλεκτὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἀγιορείτην ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγ. Λαύρας κ. Δωρόθεον Βερνάρδον, ἐκτιμῶσα ἡ πατρίς μας διὰ τὰς πολυτεῖς ὑπηρεσίας, ἃς προσέφερεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν φυλακῶν Πειραιῶς, τὸν διώρchiσεν Ἐπιθεωρητὴν τῆς θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας ἐφ' ὅλων τῶν φυλακῶν καὶ ἀναμορφωτικῶν Καταστημάτων τοῦ Κράτους. Οὗτος διὰ τὰς διακεκριμένας ταύτας ὑπηρεσίας του ἐπανηλειμμένος καὶ κατὰ καιροὺς ἐπαρασημοφορήθη. Συγχαίρομεν τὸν ἄριστον τοῦτον κληρικὸν διὰ τὰς καλὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ καὶ τὴν Μοῆν τῆς Μεγίστης Λαύρας, τὴν ἀναδεικνύουσαν τοιοῦτους πατέρας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— 'Απὸ τὸ ἅγιον Ὅρος.

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Μετὰ πολλῆς τῆς υἱϊκῆς χαρᾶς, ἐλάβομεν τὸ ἀπὸ 2 τ.μ., σελτὸν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ Προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος Γράμμα, δι' οὗ Αὐτὴ ἐπεύχεται καὶ συγχαίρει ἐγκαρδίως πάντας ἡμᾶς, ἐπὶ τῇ σελτῇ μνήμῃ τοῦ πολιούχου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Παμμάκαρος Ἁγίου Νικολάου τοῦ Θαυματουργοῦ, καὶ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν Αὐτὴν διὰ τὰς Θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ Πατρικὰς εὐλογίας,

Ἡ σοφὴ αὕτη καθιέρωσις, Παναγιώτατε Δέσποτα, τοῦ ἐπεύχεσθαι πάντας ἡμᾶς ἐπὶ ταῖς μνήμας τῶν Ἁγίων Πολιούχων ἡμῶν, ὡς βάλασμον παρηγορίας καὶ πατρικῆς στοργῆς ἐκχέεται ἐπὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ ὡς ἄλλη «δροσὶς Ἀερμῶν, ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών» δροσίξει τὴν φλόγα τῶν πειρασμῶν, οὓς ἀντιμετωπίζομεν, ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων ἡμῶν, κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῶν χαλεπῶν καιρῶν. Εἴθε ἡ θεία χάρις, διὰ τῶν Θεοπειθῶν Αὐτῆς εὐχῶν, νὰ ἐνισχύῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μοναχικῶν καθόλου ὑποχρεώσεων ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι τὴν Ἀγίαν δεξιάν τῆς Ὑ. Θ. καὶ προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος, διατελοῦμεν τέκνα ἐν Κυρίῳ Αὐτῆς ταπεινότητα.

Ἐν ἁγίῳ Ὅρει τῇ 10ῃ Δεβρίου 1958.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Ἀρχιμ. ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ

καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ
ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

— Γράμματα.

Τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους διαβιβάζουσας ἔγγραφοι τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου, αἰτουμένης τὴν ἐγκρίσιν τῆς ἐκλογῆς, ὡς Προϊσταμένου αὐτῆς τοῦ Ἱεροδιακόνου Χερουβεῖμ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ἀπαραίτητος ἡ ὁμοφωνία.

Οἰονδήποτε σοβαρὸν πρόβλημα μετὰ ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ ἀν μελετήσῃ

'Αντὶ διηνήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἡ
ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 230 τοῦ κγ' ἔτους)

Ἐνδουθεῖς ἐν ταῦτοις ὁ ἱερεὺς, προσεκύλεσε καὶ ἐμὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀσθενοῦς, ἐπιθυμῶν, ὡς εἶπε, νὰ μάθῃ καὶ ἐκεῖνος καθ' ὅδον τὰ κατ' ἐμὲ διότι μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης οὔτε περὶ τοῦ θνόμετός μου, οὔτε περὶ τῆς πατρίδος

τις, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀναγκαῖα προϋπόθεσις τῆς ὀρθῆς λύσεως αὐτοῦ εἶναι ἡ ὁμοφωνία τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Ὁμοφωνία, θεαίως, εἰς τὰ βασικὰ σημεῖα τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ ὅχι μόνον τῆς Πίστεως ἀλλὰ καὶ τῆς Τάξεως. Ἡ ἑλλειψίς τῆς ὁμοφωνίας ταύτης, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε τὸ Ἡμερολογιακὸν ζήτημα καὶ τὸ μετέβαλεν εἰς Παλαιοημερολογητικὸν πρόβλημα, προκάλεσε καὶ τὴν διχογνωμίαν τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ὡς πρὸς ἄλλα ζητήματα. Ὑπάρχουν, δυστυχῶς, καὶ ἄλλα διαφωνίαι οὔτε ὀλίγαι, οὔτε δευτερεύουσαι.

— Μήπως συμφωνοῦμεν μεταξύ μας;

Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰ Ἐλληνορθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς Ἐλληνορθόδοξους Ἀutoκεφάλους Ἐκκλησίας νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὰ λοιπὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς Ἀδελφὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας νὰ συμφωνοῦν εἰς ὅλα τὰ ζητήματα μαζί μας, ἀφοῦ ἡμεῖς οἱ Ἐλληνορθόδοξοι δὲν συμφωνοῦμεν μεταξύ μας; Διαφωνοῦμεν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, διαφωνοῦμεν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν, διαφωνοῦμεν εἰς τὴν συμμετοχὴν μας εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἀκόμη καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς ἀντιπροσωπεύσεώς μας; διὰ Κληρικῶν ἢ Λαϊκῶν Θεολόγων (ἄλλῃ ἀκατανόητος διακρίσις), διαφωνοῦμεν ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ τῶν σχέσεών μας μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ. Οὐδεμία μὴ Ἐλληνορθόδοξος Ἐκκλησία θὰ συμφωνήσῃ μεθ' ἡμῶν, ἐὰν πρωτίστως ἡμεῖς δὲν συμφωνῶμεν μεταξύ μας.

— Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς, τῇ 21ῃ Ὀκτωβρίου 1958, ἀνεγνώσθη ἡ ἐκθεσις τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Θεοφ. Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ περὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Β. καὶ Ν. Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῆς ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας αὐτῶν περὶ στενωτέρας προσεγγίσεως πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ προλειάνσεως τοῦ ἐδάφους πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς αὐτήν. Ἡ ἐκθεσις αὕτη παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Πανορθόδοξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Συνοδικήν Ἐπιτροπὴν, πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν.

Κατὰ πληροφориὰ ἐξελέγη ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς, ὁ Μελίτης Ἰάκωβος.

μου, οὔτε περὶ τῶν γονέων μου, καὶ τοῦ ταξειδίου μου μὲ εἶχεν ἐρωτήσει.

Ἡ πρόσκλησις αὕτη μ' ἐστενοχώρησε, διότι ὁ νοῦς μου ἀνέτρεξεν εἰς τὸ παρελθόν μου, ὅπερ δυστυχῶς ἦτο τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἀπὸ ἐμὲ αὐτὸν ἐπεθύμουν, εἰ δυνατόν, νὰ τὸ ἀποκρύψω. Καὶ ὅμως ὑπακούσας εἰς τὴν πρόσκλησίν του, κατηγήσας καὶ σύν- νους ἡκολούθησα τὸν ἱερέα ἐξελθόντα τοῦ οἴκου του.

Δ'. ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

«Εὖν ὁμολογῶμεν τὰς ἀμαρτίας ἡ- μῶν, πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας καὶ καθάρσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας» (4' Ἰωάν. α' 9).

Ἡ ἀσθενὴς γραῖα, τὴν ὁποῖαν μετὰ τοῦ ἱερέως ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθῶμεν, δὲν κατῴκει ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀλλὰ μακρὰν αὐτῆς εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ λιμένος, τὴν ὁποῖαν, ὡς εἶπον, Σκάλαν οἱ Πάτριοι ἐνο- μάζουσιν.

Ὅτε δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλθομεν, καὶ πρὸς τὸν λιμένα κατηρχόμεθα, ὁ ἱερεὺς μοι εἶπε.

—Τώρα, τέκνον μου, θέλεις μοι διηγη- θῇ καὶ σὺ τὰ κατὰ σέ καὶ πρὸ πάντων θέ- λεις μοι εἰπεῖ τὸ ὄνομά σου, τὴν πατρίδα σου, τοὺς γονεῖς σου, πόθεν ἀπέπλευσας, ποῦ διευθύνεο, καὶ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ τα- ξειδίου σου;

Εὐκόλως ἀπεκρίθην εἰς τὰς πρώτας ἐ- ρωτήσεις τοῦ ἱερέως, πληροφορήσας αὐτὸν ὅτι ὀνομάζομαι Πέτρος, ὅτι ἤμην υἱὸς μο- νογενὲς ἐμπόρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου καὶ ἐγεννήθην, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν δι' Ἀλεξάνδρειαν ταξειδεύων παρὰ τὴν Πά- τριον ἐναυάγησα. Ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ταξειδίου μου ἐρώ- τησιν ἐδυσκολεύθην ν' ἀπαντήσω ἀμέσως.

Πῶς νὰ ἐκμυστηρευθῶ εἰς ἄνδρα τοσοῦ- τον ἐνάρετον καὶ σεβάσιμον ὅτι ἡ κακίστη διαγωγὴ μου ἠνάγκασε τοὺς γονεῖς μου νὰ μ' ἐξορίσωσιν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ὁρους Σινᾶ; Πῶς διὰ τοιαύτης ἀνακοινώ- σεως νὰ λυπήσω τὸν εὐεργέτην μου, νὰ ψυ- χράνω τὸν σωτήρά μου, καὶ ἀντὶ τῆς συμ- παθείας, τῆς προστασίας, καὶ περιθάλψε- ως, ἣν μοι ἐπεδαψίλευε, νὰ προκαλέσω τὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἀποστροφὴν του; Τίς

τότε ἐπὶ τῆς ξένης γῆς ἤθελε μοι ἐκτείνειν χεῖρα παρήγορον καὶ ἀρωγόν;

Ἐσυλλογισθὴν λοιπὸν ν' ἀποκρύψω τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἀμέσως ἐνεθυμήθην τὸ Εὐ- αγγελικὸν λόγιον, τὸ ὁποῖον πολλάκις εἶ- χον ἀκούσει τὸν πατέρα μου λέγοντα «οὐκ ἔστι κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται». Ὅθεν καὶ ἂν ἀποκρύψω τὸ παρελθόν μου, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἀργὰ ἢ γρήγορα θέ- λει φανερωθῇ, ἢ δὲ ψευδολογία μου ἀντὶ νὰ μὲ σώσῃ, ἔτι μᾶλλον θέλει μὲ ἐνοχο- ποιήσῃ, ἔτι μᾶλλον θέλει μὲ ἐκθέσει εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ ἱερέως. Ἐν τούτοις ἡ ἀλή-θεια ἦτο τόσον ἀποτρόπαιος καὶ δυσειδής, ὥστε δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ τῶν χειλέων μου. Βωδὴς λοιπὸν καὶ ἄφωνος ἔμεινα εἰς τὴν τελευταίαν ἐρώτησιν τοῦ ἱερέως.

Ὁ Χριστόφορος, οὕτως ὠνομάζετο ὁ Ἐ- φημέριος τῆς Πάτρου, ἐννόησε τὴν στενο- χωρίαν μου, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν δεσβαρυμένην καρδίαν μου, μὲ ἠρώτησε διατί, ἐνῷ ἀπήντησα εἰς τὰς ἄλλας ἐρωτή- σεις του, ἀπεσιώπησα τὴν αἰτίαν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀλεξάνδρειαν ταξειδίου μου;

—Ἐάν, Πάτερ, τῷ ἀπεκρίθην, σοὶ κοι- νοποιήσω τὴν αἰτίαν τοῦ ταξειδίου μου, θέλω προκαλέσει δεδαίως τὴν ὀργὴν καὶ ἀποστροφὴν σου, ἐνῷ ἔχω ἀνάγκην τῆς ἀ- γάπης καὶ προστασίας σου· καὶ ρίψας κά-τω τὸ βλέμμα ἔμεινα πάλιν σιωπηλός.

—Τέκνον μου, εἶπε τότε ὁ Ἐφημέριος, ἡ πολυεύσπλαγχνος θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ ἀ- ποκρούει τὴν ὀργὴν καὶ ἀποστροφὴν, προ- θύμως δὲ τὰς φιλοστόργους αὐτῆς ἀγκάλας ἀνοίγει, καὶ ἀφθόνης τὸ ἄπειρον αὐτῆς ἔ- λεος ἐπιδαψιλεύει πρὸς πάντα εἰλικρινῶς ἐξομολογούμενον, καὶ ἐνδομύχως μετανο- οῦντα. (Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Θεοτοκάριον Ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιο- ρεῖτου εἰς νέαν πολυτελεῆ ἐκδοσιν ἐπὶ ἀ- ρίστου χάρτου, τῆς εἰκόνας τοῦ ἁγίου καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Πατριαρχείου εἰς ἄγιον.

2. Θεοκλήτου Μοναχοῦ Διονυσιάτου «ἁ- γίος Νικόδημος ὁ ἀγιορεῖτης». ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα του. 1749-1809. Ἀθήνας 1959.

3. Θ. Μοσχονᾶ Ἡμερολόγιον ταξειδίου

τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. κ. Χριστοφόρου τοῦ Β'· εἰς Ρωσίαν καὶ Ρουμανίαν ἀπὸ 7 Μαΐου - 12 Ἰουνίου 1958. Ἀλεξάνδρεια 1958.

4. Μελέτιος Πηγᾶς. Ἐκδόσεις «Πηγὴ Ὁρθοδόξου διδύλου». Ἀθῆναι 1958. Σελίδες 440.

5. Χαιρετισμοὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, μικρὸν διδύλιον τσέπης δραχ. 1.50.

6. Οἱ Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου, μικρὸν τσέπης δραχ. 2.

Ἑ φ η μ ε ρ ῖ δ ε ς.

1. «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου Κων) - πόλεως.

2. «Χριστιανικὴ Δημοκρατία».

3. «Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας».

4. «Σπίθα» τοῦ Ἀρχιμ. Αὐγ. Καντιώτη.

5. «Σταυρὸς», » » »

Π ε ρ ῖ ο δ ῖ κ α.

1. «Ὁρθοδοξία», τοῦ Πατριαρχ. Κων)

πόλεως, τὸ τεῦχος Ὀκτωβρίου, Ν)δρίου Δεκεμβρίου 1958.

2. «Ἐκκλησία», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

3. «Ἐφημέριος», τὸ περιοδικὸν τῶν ἱερέων.

4. «Τὸ χαρούμενο σπίτι», Ἀποστολικῆς Διακονίας.

5. «Ποιμὴν», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης.

6. «Ἀπόστολος», ἐπίσημον ὄργανον τῆς Μητροπ. Ἱερουσῶ καὶ ἁγ. Ὁρους.

7. «Ἀνάπλασις».

8. «Ἑνορία».

9. «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», τῶν Παλαιοσημερολογιτῶν.

10. «Κήρυξ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ὁρθόδοξων», τῶν Παλαιοσημερολογιτῶν.

11. «Ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς», Ἀθ. Λυμπεροπούλου.

12. «Ἀπολύτρωσις», Θεσσαλονίκης.

13. «Ὁρπηξ», »

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

Χ Ι Ο Σ

Ἀνακοινοῦμεν πρὸς πάντας τοὺς ἐνδιάφερομένους, ἰδιαίτερος δὲ πρὸς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἐπιτροπὰς Χίου ὅτι εἰς τὸ κατάστημά μας Λευκοσιδηρουργίας (ὀπισθεν Φαρμακείου Σόδη) ἰδρύσαμεν τμήμα Ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν.

Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἔχομεν καὶ διαθέτομεν καινουργεῖς κανδήλας, κηροπήγια, μανουάλια μικρὰ καὶ μεγάλα, πολυελαίους (μετάλλيني καὶ κρυστάλλيني) σὲ ὅ,τι δῆποτε μέγεθος, κώδωνες ἐξαιρετικῆς ποιότητος, ἐξαπτέρυγα, φανοὺς περιφορᾶς, μυροδοχεῖα, ἀρτοφόρια, θυμιατήρια, δισκοπότρια, κολυμβήθρες. Ἐπίσης ἀναλαμβάνομεν τὴν ἐπισκευὴν πάντων τῶν παλαιῶν ὡς ἂν εἰδῶν καὶ ἐπιπροσθέτως τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνάδωσιν ἱερῶν Εὐαγγελίων, Ἀποστόλων καὶ λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ὡς καὶ τὴν ἀσῆμωσιν ἱερῶν Εἰκόνων μὲ ἐξαιρετικὴν ἐργασίαν καὶ ποιότητα.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΗΣ - ΧΙΟΣ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1959

Ταχυδρομικά ἑσωτερικοῦ 10 ο/ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο/ο.
 Πᾶσα παραγγελία δεόν νά συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά
 Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ
 δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

ΕΡΓΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

- * Χρησιτόθεια τῶν Χριστιανῶν, ἄδետον 80, πανόδετον 105,
 δερματόδετον Δραχ. 115.—
 110.—
- * Νέα Κλίμαξ, ἄδետον 75, πανόδ. 100, δερμ. 110.—
- * Κήπος Χαρίτων, ἥτοι ἐρμηνεῖα γλαφυρά εἰς τὰς Θ' ᾠδὰς τῆς
 στιχολογίας, ἄδետον 70, πανόδετον 95, δερματόδετον » 105.—
- * Γυμνάσματα Πνευματικά, ἄδետον 50, πινόδ. 75, δερματόδ » 85.—
- * Συμβουλευτικὸν ἐγχειρίδιον, ἥτοι περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθή-
 σεων. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου,
 ἄδետον δρ. 60, πανόδετον 85 δερματόδετον » 95.—
- * Ἀόρατος πόλεμος, ἄδետον » 25.—
- * Ἐξομολογητῆριον » 35.—
- * Θεοτοκάριον, νέα ἐκδοσις πολυτελής, ἄδետον 40, πανόδ. 50, δερμ. » 70.—
- * Τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—
- * Προσευχητῆριον, Α. Δ. Σιμωνάφ, ἄδետον 25.— πανόδετον » 35.—
- * Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250
 ἄδետον 25.—, πανόδετον » 35.—
- * Ἐκλογή ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυχτ. ἀγρυπνίας » 10.—
- * Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀποδέειπνον
 καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοστ. ἄδ. 10.— δερμ. » 15.—
- * Λαυσαϊκὸν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσίου » 15.—
- * Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου » » » 15.—
- * Νέος Εὐεργετινὸς » » » 10.—
- * Μαλθουσισανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατάλληλον
 διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικούς » 10.—
- * Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
- * Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικά διηγήματα) » 20.—
- * Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου » 15.—
- * Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετι-
 σμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματε-
 λαίου, σελ. 216 ἄδետον 18.—, πανόδετον » 28.—
- * Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδետον 15.—, δεμένον » 25.—
- * Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε
 Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν » 5.—
- * Βιβλίον ψυχωσότηριον τοῦ αὐτοῦ » 2.—
- * Ἡ ἐρημίτις Φωτεινὴ, Ἰωακείμ Σπeticσιέρη » 7.—
- * Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας
 ζωῆς, † Ἰωακείμ Σπeticσιέρη » 4.—
- * Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς » 5.—
- * Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατὴς (θηρησκευτικὸν διήγημα) » 5.—
- * Εὐαγγελικὸς Κήπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθέου » 5.—

* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἀθῶναις	Δραχ.	2.—
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως με προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος σχῆμα μικρὸν τσέπης	»	2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν	»	1.50
* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπαναν	»	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς	»	2.—
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	2.—
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοῦπηκίδου	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταίτισσαν τῶν Ἰβήρων	»	1.50
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραϊτίδου	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανὼν, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15 Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλοῦσης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτήρος τάφου	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἐκδ. πολυτελῆς	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	7.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἰατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικὰ του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μηνᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παράδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἅγιος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσιν εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων, Τζάνου Γουγουτᾶ, ἱερέως	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρώτοπρεσβ.	»	8.—
* Γνώθι σαυτὸν Γ. Περαιτικοῦ	»	1.50
* Ἐγκόλπιον νηστείας, ἥτοι πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ὅλας τὰς νηστείας τοῦ ἔτους, βάσει τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου	»	1.50
* Σειρὰ «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης» ὁλόκληρον τὸ κβ' ἔτος 1957	»	50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε' ἔτος δεμένο	»	70.—

* Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου	Δραχ.	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Χοροβιτίσεως ἐν Ἀμοργῷ	»	10.—
* » » » τῶν Ἀγίων Ὁνουφρίου καὶ Πέτρου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως	»	10.—
* » » » τοῦ Ἀγίου Στυλιανοῦ	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου	»	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	»	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηγ. ἐν Ἀυγούστου	»	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρικῇ	»	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Γεροντίσεως	»	10.—
* » » » τῶν 20 ἁγίων Ἀναγύρων μετὰ παρακλήσεως	»	10.—
» » » Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως	»	10.—
» » » Ἀποστόλου Παύλου	»	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων	»	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου	»	10.—
» » » ἁγίου Ἀχιλλείου	»	10.—
» » » τοῦ ὁσίου Λαβίδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ	»	15.—
» » » ἁγίας Κυριακῆς	»	10.—
» » » τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου	»	15.—
» » » Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ	»	30.—
» » » Μάμαντος	»	10.—
» » » Καλλιόπης	»	10.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ	»	8.—
Ἀπολυτίκια - Κοντάκια - Μεγαλυνάρια τοῦ ἐνιαυτοῦ. Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου	»	25.—
Λειτουργία Χρυσοστόμου, τσέπης	»	2.—
Ἐπιφανίου Θεοδοωροπούλου ἱεροδ. «Ἀπαγορεύει ὁ Κύριος ὅπως οἱ κληρικοὶ προσαγορεύονται Πατέρες;» ἐκδοσις β' ἐπηξημένη	»	5.—
Ἁγία Γραφή καὶ πονηρὰ πνεύματα, τοῦ αὐτοῦ	»	12.—
Κουκουξέλισσα, ἡ οἰκονόμισσα τῆς Μ. Λαύρας	»	20.—
Ὁ Ὁδοιπὸρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ.	»	15.—
Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι ἰδίῳ	»	12.—
Ἐτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἡ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ.	»	3.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἀγ. Ὁρους	»	20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου	»	10.—
Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του	»	5.—
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν	»	10.—
Πίστις καὶ γνῶσις. Κων. Τσαταλοῦ, ἀντίσυνταγματάρχου	»	12.—
Κυριακοδρομίων Θ. Ζωγράφου, ἄδետον	»	50.—
Ἑρμηνεῖα ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδետον δραχ.	»	200.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς		
Π. Ἑλλάδος Γ. Κωτσάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839	»	50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος, ἄδետος 35, δεμένος	»	50.—
» Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος, ἕκαστος 50, δεμένος	»	30.—
Ν)βριος, Ἰαν)ριος ἄδεται 55, δεμένα 65, Φεβ)ριος δεμένος	»	55.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδետος 90 δεμ.	»	110.—
Βράβια Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον	»	60.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου	»	150.—

Ἀποστολικὴ Σαγήνη	Δραχ.	70.—
Ἰχνος Χριστοῦ	»	60.—
Ἀνωτέρα ἐπισκίσεις ἐπὶ τοῦ Ἀθῶ ὅλαι αἱ θαυματουργοὶ εἰκό- νες μὲ τὰ θαύματά των, ἄδεται δρ. 40, δεμένον	»	50.—
Ὁδηγὸς ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου	»	40.—
Προσκυνητῆριον ἁγίου Ὁρους δεμένον	»	35.—
Κατηχ. διδασκαλία ψυχωφελὴς πρὸς νέον κλπ. Σάββα μον. Φιλοθ.	»	12.—
«Τάξις ἱερῶν ἀκολουθιῶν 1959»	»	20.—
Θησαυρὸς τετραγλωσσος, Γερασίου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία ἀψυχ' ὅλον δερμάτινον	»	150.—
«Ἐστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλομερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου	»	20.—
Ἐγχειρίδιον Νικοδήμου καὶ Ἱστορία Βαβλαῶν καὶ Ἰωά. σαφ. ὁμοῦ δερματόδετον	»	100.—
Μένιος εὐεργετινὸς τόμ. α' πανόδετος	»	120.—
Συνωρὶς ἥτοι φυσικὴ καὶ μεταφυσικὴ, Αἰγίνα 1834	»	100.—
Ἱερὸν Τετραευαγγέλιον ἁγίου Ὁρους, δεμένον	»	40.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δερματόδε- τος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Κ. Καλλινίκου	»	100.—
Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ	» » »	30.—
Ἡ ἁμαρτία κατὰ τὴν Χριστιανικὴν ἀντίληψιν	» » »	20.—
Ὁ Χριστιανικὸς γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια	» » »	30.—
Ἐπίτομος ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία	» » »	35.—
Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως	» » »	60.—
Πέραν τοῦ τάφου	» » »	40.—
Θεοτοκίās	» » »	35.—
Ἡ ἐξομολόγησις	» » »	15.—
Κοσμῆς ὁ Αἰτωλός, Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	15.—
Ἱερογραφικὸν ἀπάνθισμα, Νεοφύτου Μεταξᾶ, δερματόδετον	»	100.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, Μ. Σαββοπούλου ἱερέως	»	5.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθειεστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἐρμηνεῖα ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Λειτουργία Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου	»	6.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥσως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Τὸ Χριστιανικὸν ἠθικὸν σύστημα, Π. Σταυροπούλου μετὰ πινάκων	»	25.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσανέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινοῦ- γεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἐξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Ἐβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμὸς, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Ἀνορθώσατε τὴν Ἐκκλησίαν, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Στὰ δόντια τῶν θηρίων	» »	25.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα ἁγ. Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτ. ἄδει. 75, δεμ.	»	90.—
Πηδάλιον πανόδετον	»	225.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ἀψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὑπαρξιν εὐτυχίας; Ἀρχ. Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—

Ὁ πολύτιμος μαργαρίτης, Ἀρχιμ. Αὐγουστ. Καντιώτη	Δρχ.	25.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Μικροὶ ἱεραπόστολοι, Μητρ. Ἱερισσοῦ κ. Κυπριανοῦ, διηγήματα	»	10.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα	»	15.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α' καὶ β' ἀνὰ	»	100.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες Α' τεύχος	»	15.—
Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἐρμηνεία, Κ. Θ. Καραῶ	»	20.—

Ἔργα Μητροπ. Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ

Συνοπτικὸν πρόγραμμα ἀνακαινίσεως τῆς Ἐκκλησίας	»	5.—
Σύστημα ἀνυψώσεως ἐφημεριακοῦ Κλήρου	»	5.—
Ἡ ὁδὸς πρὸς Ἐκκλησιαστικὴν ἀναδημιουργίαν	»	5.—
Συμβολαὶ πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας	»	8.—
Φωνὴ βοῶντος, περὶ τῶν κινδύνων καὶ ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας	»	10.—
Τὰ ἅνω 5 δεδεμένα ὁμοῦ	»	30.—
Σχαρίφημα περὶ διοικητ. ἐνότητος πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων	»	5.—
Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν	»	5.—
Μεταξὺ κατακτητῶν καὶ ἀναγερτῶν	»	15.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Τὰ 12 Μηναιᾶ, ἀρχαῖα. Ὁ Ἰανουάριος Βενετία 1682, οἱ ἄλλοι ἑνδεκα ἀπὸ τὸ 1772 - 1775. Κατάλληλα διὰ Βιβλιοθήκας καὶ ἐρευνητὰς ἐκδόσεων. Δέσιμον ἀρχαῖον ὅλο δέγμα καὶ ἐν ἀρίστη καταστάσει. Τιμῶνται καὶ οἱ 12 τόμοι	Δρχ.	2000.—
Ἱερὰ Ἀνθολογία Γεωργοπούλου, Βενετία 1852, δεμένο ὅλο δέγμα (παλαιὸν δέσιμον)	»	100.—
Ἀπόστολος Βενετίας 1766 καινουργῆς δερματόδετος	»	200.—
Ἀπόστολος, Βενετίας 1842, δερματόδετος	»	100.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ προᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου	»	35.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ᾄδεται	»	50.—
Μουσικὴ Κυψέλη Κων/πόλεως, τρίτομος καινουργῆς, ᾄδεται	»	300.—
δεδεμένη μὲ δέγμα εἰς 2 τόμους	»	400.—
Μ. Ἑβδομάς Ραιδεστινοῦ, μεταχειρισμένη δερματόδ. καινουργῆς	»	350.—
Λοξολογία 25ῆς Μαρτίου, Κ. Ψάχου δεμένη	»	25.—
Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος, ἀρραβῶνος, γάμου, πεζὸν καὶ μουσικόν, χαρτόδετος	»	20.—

Λέν εὐθυνομένα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Περιοδικὸν «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ». Ἐγγραφῆτε συνδρομηταὶ δι' ἐν ἔτος δοκιμαστικῶς. Ἐχετε πολὺ νὰ ὠφεληθῆτε. Συνδρομὴ ἐτησίᾳ δρχ. 25 καὶ διὰ τὰς Μονὰς 45. Εἶναι μηνιαῖον, ἀλλὰ ἐκδίδεται εἰς διπλᾶ τεύχη ἀνὰ δίμηνον.

Διεύθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Χατζηαργύρη 28, Βόλον

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ — — ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καيسάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Μάρτιος — Ἀπρίλιος

Διευθυντής - Ἱδιοκότης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαργύρη 28

ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞΩ...

Ὁ Χριστιανισμὸς ὁ Ὀρθόδοξος, δὲν εἶναι ἐσωστρέφεια. Εἶναι καὶ ἐσωστρέφεια. Οὔτε μόνον ἐξωστρέφεια. Ἀλλὰ καὶ ἐξωστρέφεια. Βαθύτατον αἰτημά του, εἶναι τὸ πρὸς τὰ ἔσω βύθισμα τοῦ νοῦ. Ἡ ἀναγκαιότης ἐστιάσεως τῶν νοητικῶν δυνάμεων, ὑπὸ τὴν στέγην τῆς καρδίας, ἐκφράζεται μὲ ἀγωνιώδεις στόνους, ποὺ ἀπηχοῦν διὰ μέσου τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Αἰσθανόμεθα βαθυστένακτον πόνον νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς ἐαυτούς, νὰ γνωρίσωμεν τὴν θαλπωρὴν τῆς ἐστίας μας, νὰ χαρῶμεν τοὺς θησαυροὺς μας, νὰ κλαύσωμεν δι' ὅ,τι δὲν ἔχομεν. Ἡ εὐγένεια τῆς υπάρξεώς μας εὐρίσκεται ἐντός μας. «Ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Τότε ἀποκτῶμεν συνείδησιν τῆς υπάρξεώς μας, ὅταν ἀγαπήσωμεν τὸν ἐαυτόν μας. Τὸ μέγιστον καὶ δυσεπίτευκτον πρᾶγμα εἶναι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν μυστικὸν νυμφῶνα τῆς ψυχῆς μας. Εἶναι ἀνεκφράστως θλιβερόν τὸ ὅτι παρὰ τοὺς μόχθους μας δὲν τὸ ἐπιτυγχάνομεν. Ἀλλ' εἶναι καὶ αὐτόχροημα τραγικόν, τὸ ὅτι τὸ ἀγνοοῦμεν. Καὶ ἐνῶ συνεχόμεθα ἀπὸ τὸν πόθον τῆς λυτρώσεως, ὅμως ἀγνοοῦμεν ὅτι «ἐγγὺς ἐστὶ τὸ ρῆμα», πλησίον μας εὐρίσκεται ἡ πηγὴ.

Ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης διὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἐνότητος, καὶ μᾶς διαφεύγει ὁ ἐσωτερικὸς διχασμὸς τῆς ψυχῆς. Ἡ πλάνη τῆς κλασσικῆς φιλοσοφίας συνίστατο, εἰς τὸ ὅτι ἀνεξήτει τὴν ἀλήθειαν ἔξωθεν. Ὁ Χριστιανισμὸς ὑπέδειξεν, ὅτι ἔξω εὐρίσκεται ὁ κόσμος τῶν αἰσθήσεων· ἐντὸς ἡμῶν ὁ Θεός. Ὁ Χριστὸς κατοικεῖ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, «ἐν ᾧ εἶσι

πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι», δοῶ δ' Ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ ὁ Κύριος· «ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν». Ἐντὸς ἡμῶν, λοιπόν, εἶναι ὁ Θεός, καὶ ἡμεῖς. Δι' «ἡμῶν» μόνον, ἀναβαίνομεν πρὸς τὸν Πατέρα· διὰ τοῦ ἐσωτέρου εἶναι μας, τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Ἰδοὺ πῶς ἡνωτο μετὰ τὸν Θεόν, ὁ Μέγας Βασιλεὺς: «νοῦς μὴ σκεδανύμενος ἐπὶ τὰ ἔξω, μηδὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων διαχεόμενος, ἐπάνεισι μὲν πρὸς ἑαυτόν, δι' ἑαυτοῦ δὲ πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ ἔννοιαν ἀναβαίνει, κακείνῳ τῷ κάλλει περιλαμπόμενός τε καὶ ἐλλαμπόμενος, καὶ αὐτῆς τῆς φύσεως λήθην λαμβάνει».

Ἄλλ' ἐντὸς ἡμῶν, δὲν κατοικεῖ κατὰ χάριν μόνον ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ ὁ Σατανᾶς, ὡς πονηρὰ ἐνέργεια καὶ ὡς πάθη κεκρυμμένα. Γνωρίζει αὐτός, ποῦ εὑρίσκεται ὁ θησαυρὸς καὶ ὡς ληστής ἀγωνίζεται νὰ τὸν συλῇ. Θησαυρὸς εἶναι ἡ ψυχὴ μας· τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν. Ζητεῖ, λοιπόν, νὰ ἀχρειώσῃ τὴν εἰκόνα, νὰ μολύνῃ τὴν νύμφην ψυχὴν καὶ νὰ μιάνη τὴν μυστικὴν ἔνωσίν της μετὰ τὸν νομφίον Χριστόν. Νὰ γίνῃ μοιχὸς ἡ ψυχὴ. Καὶ ἀλλοίμονον, αἱ ψυχαὶ μας εἶναι μοιχαλίδες, ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν. Ἄτιμοι, ἀκάθαρτοι, ἄμορφοι, χωρὶς φῶς, χωρὶς γνώσιν Θεοῦ, ἐστερημέναι ἀγάπης, ἡχρεωμένοι ὑπὸ τοῦ πονηροῦ. Αὐτὴν δὲ τὴν ἀχρεΐωσιν καὶ τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς, δὲν θέλει νὰ τὰ μάθωμεν ὁ Σατανᾶς, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐξώσωμεν ἀπὸ τὸν οἶκόν μας, ποῦ ἔγινε καὶ οἶκός του. Διὰ τοῦτο, μετὰ κάθε τρόπον φροντίζει πανούργως, νὰ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν μας ἀπὸ τὰ ἔξω καὶ νὰ τὴν στρέψῃ πρὸς τὰ ἔξω. Καὶ διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, μᾶς ἐνισχύει πολλάκις καὶ πρὸς τὸ ἀγαθόν. Κάμνει παραχωρήσεις. Μᾶς αὐξάνει τὸν ζῆλον καὶ διὰ τὴν προσευχὴν ἀκόμη, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος. Ὅταν ὁ πονηρὸς εὑρίσκεται ὠχυρωμένος ἐντὸς μας, διὰ τῶν κεκρυμμένων παθῶν, τοῦ εἶναι ἀδιάφορος ἡ ἐξωτερικὴ ἐνέργεια τῶν καλῶν ἔργων, διότι αὐτὸς φροντίζει καταλλήλως καὶ τὰ μολύνει, ὥστε καὶ ἀπὸ τὴν ἐστίαν του νὰ μὴν ἐξέρχεται καὶ πάντοτε νὰ εἶναι κερδισμένος.

Ἰδοὺ διατί εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐγράψαμεν διὰ τὴν ἀνάγκην στροφῆς «πρὸς τὰ ἔσω». Ὅταν λοιπόν, ἀγωνισθῶμεν ὅσον πρέπει διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ἔσω, εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως ἐνεργήσωμεν τὸ ἀγαθὸν «καὶ ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω». Αὕτῃ εἶναι ἡ ὁρθὴ πορεία τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ἡκολούθησαν οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Ἄγιον Ὅρος 1/14 - 3 - 1959

Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης

Ὅμιλεῖ ὁ Κύριος διὰ τοῦ Ἡσαΐου:

«Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, ἄρχοντες Σοδὸμων· προσέχετε νόμον Θεοῦ ἡμῶν, λαὸς Γομόρρας. Τί ἔμοι πλήθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν, λέγει Κύριος; πλήρης εἰμι ὀλοκαυτωμάτων κριθῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ δοῦλομαι. Οὐδ' ἂν ἔρχῃσθε ὀφθῆναι μοι· τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; Πατεῖν τὴν αὐλὴν μου οὐ προσθήσεσθε· ἐὰν φέρητέ μοι σερμίδαλιν, μάταιον· θυμίαμα, βδέλυγμά μοι ἐστὶ· τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββata καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν, καὶ ἀργίαν καὶ τὰς νομηνίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἐορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου· ἐγενήθητέ μοι εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. Ὅταν τὰς χεῖρας ἐκτείνητε πρὸς με, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνῃτε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πληρεῖς» (Ἡσαΐας α' 10-15).

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ

ΜΗΝΥΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Εἰκοστὴ πέμπτῃ Μαρτίου! Ἡμέρα χαρᾶς! Ἡμέρα λαμπρά! Ἡμέρα, ποῦ τὴν ἐορτάζομεν καὶ τὴν χαίρομεθα καὶ ὡς χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες. Ὡς Χριστιανοί, διότι εἰς τὴν Ναζαρέτ ὁ Ἀρχάγγελος κατέρχεται ἀπὸ τὰ οὐράνια εἰς τὰ ἐπίγεια, διὰ νὰ χαιρετίσῃ τὴν ἁγίαν Παρθένον Μαριὰμ καὶ νὰ τῆς ἀναγγεῖλῃ παγκοσμίου Σωτηρίας καὶ χαρᾶς Εὐαγγέλια. Ὡς Ἕλληνες, διότι εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἀγίας Λαύρας, ἄνθρωπος τῆς γῆς, ἐμπνευσμένος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Ἱεράρχης, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὑψώνει τὴν σημαίαν τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως καὶ εὐαγγελίζεται εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν εὐαγγέλια ἐθνικῆς χαρᾶς.

Ἀλλὰ ὅποια λόγια καὶ ὅποια ἐγκώμια δύνανται νὰ ἐμφανίσουν τῆς διπλῆς καὶ σωτηριώδους αὐτῆς ἐορτῆς τὴν σημασίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον;

«Χαῖρε, Κεχαριτωμένη», μέλει ὁ Ἀρχάγγελος τῶν Οὐρανίων Δυνάμεων πρὸς τὴν κατάπληκτον καὶ συγκεκινημένην ἀπὸ θεῖον δέος Παρθένον. Χαῖρε, διότι σὺ εἶσαι ἡ μοναδικὴ Κόρη, ἡ μόνη ἁγία καὶ ἑνάρτετος, ἡ εὐλογημένη μεταξὺ ὄλων τῶν γυναικῶν, ποῦ ὑπῆρξες ὄντως ἄξια νὰ βαστάσῃς τὸν τὰ πάντα βαστάζοντα Κύριον. Χαῖρε, διότι «τὸ μυστήριον τὸ χρόνοις αἰώνιοις σσιγημένον ἐφανερώθη». Χαῖρε, διότι ὁ Μεσσίας, ὁ Ἐλευθερωτής, ὁ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων ἔρχεται ὡς ἄνθρωπος διὰ σοῦ εἰς τὸν κόσμον.

Δούλος ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, κατέστη τέκνον τῆς ὁργῆς καὶ τῆς κατάρχεις, καταδικασμένος εἰς αἰώνιον θάνατον. Ἐτα-

λαιπωρεῖτο, ἐπασχε, ἀπέθησκε κάτω ἀπὸ τὰ φοβερά δεσμά τοῦ κακοῦ. Εἰς μάτην ἠγωνίζετο νὰ εὕρῃ λύτρωσιν. Ποῖος εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ; Ἄγγελος τοῦ Οὐρανοῦ δὲν ἠδύνατο. Ἄνθρωπος τῆς γῆς ἄδύνατον. Διότι τὸ ἔργον ἦτο πολὺ ὑπέρτερον καὶ ἀπὸ τὰς ἀγγελικὰς καὶ τὰς ἀνθρωπίνας δυνάμεις. Ἦτο ἀφαντάστως μέγα. Ἐχρειάζετο νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ θεία Δικαιοσύνη, τὴν ὁποίαν ὁμολογουμένως προσέβαλε τόσον ἀρκετὰ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἁμαρτίαν. Ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐπανορθωθῇ ἡ συντετριμμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ψυχὴ. Ἐπρεπε νὰ ἀναγεννηθῇ ριζικὰ ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά. Μόνον ὁ Θεός, ἐὰν κατήρχετο εἰς τὴν γῆν, ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ νὰ τὸ φέρῃ ἀσφαλῶς εἰς αἰσίον πέρας.

Αὐτὴν τὴν ἔλευσιν, αὐτὴν τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐλευθερωτοῦ, ἀναγγέλλει μὲ δέος καὶ εὐλάβειαν, κατὰ τὴν χαρμόσυνον ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὁ Ἀρχάγγελος. Εἶναι τὸ μεγαλύτερον, τὸ πλέον, ἐξαίρετον μῆνυμα, ποῦ ἤκουσε ποτὲ ἡ γῆ. Ὁ Θεὸς ἐμνήσθη ἐλέους αὐτοῦ καὶ ἐπεσκέφθη τὸν αἰχμάλωτον τῆς ἁμαρτίας ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ, διὰ νὰ τὸν σώσῃ, διὰ νὰ τὸν θεώσῃ. «Ἄνθρωπος γίνεται Θεός, ἵνα Θεὸν τὸν Ἀδὰμ ἀπεργάσῃται».

Δύνανται νὰ ὑπάρξῃ περισσότερον θαυρσήμεντος, περισσότερον εὐφρόσυτος χαιρετισμός; Μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων θὰ ἀντηχῇ καὶ θὰ συγκινή τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Θὰ ἀναγγέλλῃ τὸ σωτήριόν σάλπισμα τῆς ἀπολυτρώσεως, τῆς ἐλευθε-

ρίας. Πράγματι, λοιπόν, ὁ Εὐαγγελισμὸς εἶναι «τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον».

«Ἐλευθερία ἢ θάνατος», ὑπῆρξε τὸ ἐθνικὸν εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἐξεσήκωσε τοὺς Ἕλληνας τοῦ 1821 κατὰ τῆς τυραννίας. «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» ὑπῆρξεν ἡ δρόμυμος κραυγὴ ποὺ ἐξῆλθε, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀπὸ τὰ ἡρωϊκὰ στήθητῶν προμάχων τῆς ἐλληνικῆς Παλιγγενεσίας. Καὶ οὕτως εὐθὺς ἀμέσως ἤρχισεν ὁ ἐρὸς καὶ τιτάνιος ἀγὼν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Καὶ τί ἐκπληκτικόν! Ἀπὸ ἱερατικῆς χειρὸς ὑψώνεται ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν Ἁγίαν Λαύραν. Καὶ αἶμα Πατρι-
αρχικόν, τοῦ ἐθνομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε', εἶναι τὸ πρῶτον αἶμα, τὸ ὁποῖον ἀγιάζει τὴν ἐλληνικὴν ἀνάστασιν ἐκ τῶν δεσμών τῆς δουλείας. Ἐμπνευστὴς καὶ καθοδηγητὴς τοῦ ἀγῶνος εἶναι τὸ ζωφόρον μῆνυμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ μῆνυμα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πᾶσαν δουλείαν, τῆς ἐλευθερίας τὸ μῆνυμα.

Ἀλλὰ τί εἶναι ὁ ἀγὼν οὗτος καὶ ἡ νίκη αὕτη; Ἀληθινὸν θαῦμα. Καὶ ἰδοὺ. Μία ὁ μᾶς Ἑλλήνων ἔδω. Μία ἀπέραντος καὶ πολυάνθρωπος Αὐτοκρατορία ἐκεῖ. Ἄνευ ἐνότητος, ἄνευ διοικήσεως, ἄνευ πλοῦτων καὶ ὀπλῶν καὶ ὀργανωμένων στρατῶν οἱ Ἕλληνες. Μὲ ἐνότητα καὶ διοίκησιν καὶ πλοῦτη καὶ ἄφθονα πολεμοφόδια καὶ ἀνεξαντλήτους στρατιάς καὶ δυνάμιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔτρεμεν ἡ Εὐρώπη δόλοκληρος, οἱ ἔχθροί. Καὶ τί ἔλεγεν ἡ λογικὴ, ἡ ψυχρὰ σκέψις, ἡ ἀκριβὴς ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων; Μιχαιοπονία, ἀπελπίς ὁ ἀγὼν, ἀποτυχία ἀναπόφευκτος διὰ τοὺς «**ρ α γ ι ᾱ δ ε ς**».

Καὶ ὁμως! Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, παρὰ πᾶσαν δυνατότητα καὶ λογικὴν ἐνίκησαν οἱ μικροί, οἱ ἀδύναμοι, οἱ δοῦλοι. Διαιτί; Διότι ἐπενέβη εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν

ἕνας ἕτερος παράγων, παράγων Παντοδύναμος Ὁ θεὸς παράγων. Τοὺς ὕλικούς ὄγκους τοὺς κατηγωνίσθη ἡ θρησκευτικὴ ἑξαρσις, ἡ θηϊκὴ δύναμις, ἡ πίστις εἰς τὸν Μέγαν Ἐλευθερωτὴν, τὸν Χριστόν. Αὕτη ἡ Χριστιανικὴ πίστις καὶ ζωὴ ἐπὶ τετρακόσια δόλοκληρα ἔτη ἐτόνωνε καὶ ἔτρεφε καὶ διέτῃρει ἀνέπαφον τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν, ἀδούλωτον τὸ φρόνημα, ἀδέσμευτον καὶ ἀδάμαστον τὴν ψυχὴν. Εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν εὐρῆκε τὴν ἀγωνιστικὴν δυνάμιν τὸ ἔθνος, τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἀδάμαστον ἀνδρείαν. Μὲ αὐτὴν ἐπέτυχε καὶ τότε καὶ σήμερον τὰς θαυμαστάς νίκας, ποὺ κατέπληξεν δόλοκληρον τὸν κόσμον. Ἀληθῶς «ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὁ Κύριος».

* *

Ἠνωμένα καὶ ἀδιάσπαστα λοιπὸν εἶναι δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τὰ δύο ὑπερλαμπρά γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐορτάζομεν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Συνδετικὸν κρίκον ἔχουν τὸν Χριστόν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἦλθε νὰ φέρῃ ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον. Σκοπὸς τῶν εἶναι ἡ **σωτηρία** καὶ ἡ **ἐλευθερία** τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνυπόφορον τῆς ἀμαρτίας δουλείαν· ἡ ἐλευθερία ἡ ἐθνικὴ ἀπὸ τὸν ζυγὸν φοβεροῦ κατακτητοῦ.

Καὶ σήμερον νέαι σκοτεῖναι δυνάμεις, τῆς βίαις, τοῦ ὕλισμοῦ καὶ τοῦ ψεύδους δυνάμεις, προσπαθοῦν νὰ σβύσουν ἀπὸ τὸν κόσμον τὸ γλυκὺ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν φῶς. Καὶ σήμερον νέοι τύραννοι βάρβαροι καὶ ἄθεοι ζητοῦν νὰ χαλκεύουν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία μόλις ἐξῆλθεν ἀπὸ ποταμούς αἱμάτων, δεσμὰ μιᾶς νέας δουλείας, τῆς φοβερωτέρας δουλείας ποὺ ἐγνώρισαν οἱ αἰῶνες. Λοιπὸν τί χρειάζεται; Εἰς τί καλοῦμεθα πάλιν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες; Νὰ ἀντιμετωπίσωμεν καὶ τὰς νέας

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν Βατοπεδίου

Ὁ Ἱερὸς Τόπος εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ δεχθῇ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὸ προσκύνημα τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου, ὅστις ἐπιβαίνων τοῦ πολεμικοῦ «Πολεμιστῆς» ἀφίχθη εἰς τὸν ὄρμον τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου, τῇ 27ῃ μηνὸς Ἰανουαρίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ κ. Ροζάκη.

Εἰς ὑποδοχὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος κατήλθον εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἱ. Μονὴν ἅπαντες οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν ἱερῶν Μονῶν ἐν Καραῖς, ἡγουμένου τοῦ Πρωτοεπιστάτου Πανοσιολ. κ. Δανιὴλ Χιλίαν δαρινοῦ καὶ μετὰ τοῦ διορισθέντος ὡς συνοδοῦ τῆς Α. Μ. Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Γαβριήλ, καὶ τὴν ἀποβίβασιν ἀνέμενον ἐν τῇ ἀποβάθρᾳ.

Μετὰ τοὺς χαιρετισμοὺς καὶ τὴν προσ-

ἀπειλὰς μὲ τὴν ἰδίαν πίστιν εἰς τὸν μέγαν Ἐλευθερωτὴν, τὸν Χριστόν. «Τῇ ἐλευθερίᾳ, ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἡλευθέρωσε, στήκετε» (Γαλ. ε' 1), εἶναι ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου προτροπὴ, ἣ ὁποία ἐγράφη μὲ γράμματα ἑλληνικὰ καὶ τόσον ἀπηχεῖ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν.

Ἄς τὸ ἐντυπώσωμεν λοιπὸν καλὰ. Ἀνάγκη νὰ εἴμεθα ψυχικῶς ἐλεύθεροι, διὰ νὰ κρατήσωμεν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐλευθερίαν. Ἀνάγκη νὰ ἀγωνιζώμεθα καὶ νὰ ἀπορρίπτωμεν τὴν δουλείαν, πού ζητᾷ νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ ἡ ἁμαρτία, προκειμένου νὰ μὴ δύναται νὰ σταθῇ καὶ νὰ ὑπάρξῃ καὶ οἰαδήποτε ἄλλη δουλεία. Ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία ἐγγυᾶται καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν ἐλευθερίαν.

Ἐγγραφον ἐν μηνί. Μαρτίῳ 1959.

φώνησιν τοῦ ἁγίου Λαύρας Προηγουμένου κ. Νικάνδρου, ἡ συνοδεία ἐξεκίνησε πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονήν, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ὁποίας ἀνέμενον οἱ Προϋστάμενοι καὶ τὸ Ἱερατεῖον, ὡς ἔθος, ἐν στολῇ, καὶ ἐκεῖθεν ἐν χαρμολύπῃς κωδωνοκρουαῖς κατηυθύνθησαν ἅπαντες εἰς τὸν Ἱ. Ναόν, ὅπου ἐψάλλετο Δοξολογία.

Ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τὸν Ἀνακτα προσεφώνησεν ὁ ἐκ τῶν Προϋσταμένων Ὁσιολογ. Γέρων κ. Ἀλέξανδρος.

Ἀκολουθῶς ἡ Α. Μεγαλειότης προσεκύνησε τὴν ἁγίαν Ζώνην τῆς Παναγίας καὶ ἄλλα ἱερὰ λείψανα, καὶ περιῆλθε τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἱ. Ναὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, τὸ παρακείμενον Παρεκκλήσιον καὶ μετὰ τὸ Σκευοφυλάκιον καὶ τὴν Βιβλιοθήκην.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐν τῷ Συνοδικῷ τῆς Ἱ. Μονῆς δεξιῶσιν, ἡ Α. Μεγαλειότης ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, εἰδικώτερον δὲ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν Μοναχῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους, δοκιμάσας λύπην ὅταν ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν βαίνει τὴν κατιοῦσαν ἀπὸ τινων ἐτῶν.

Ἐννοήσας δὲ ἀμέσως ὅτι τοιαῦτα ζητήματα χρῆζον καὶ χρόνου καὶ ἐπισταμένης συζητήσεως, ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπανερχόμενος θὰ περιέλθῃ τὰς Ἱερὰς Μονὰς ἵνα προσκυνήσῃ αὐτάς καὶ λάβῃ ἄμεσον γνῶσιν τῶν ἀναγκῶν των.

Ἡ ἀναχώρησις ἐγένετο ὡς καὶ ἡ ὑποδοχή.

Ἐκεῖ ἐπεδόθησαν τῷ Βασιλεῖ ἀναμνηστικά δῶρα καὶ ἀνεφέρθη Αὐτῷ, ὅτι ἡ Ἱ. Κοινότης συνέταξεν ὑπόμνημα διὰ τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἐκκρεμὲς ζήτημα, ὅπερ καὶ ἐπέδωκέν εἰς τὸν Ὑπασπιστὴν αὐτοῦ. Μεθ' οὗ ἀποχαιρέτησας πάντας ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱ. Μονὴν Γρηγορίου, ἔνθα

ἐγένετο ἡ αὐτὴ ἐπίσημος ὑποδοχή.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Α. Μ., ἡ Βασίλισσα μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς, παρέμενεν ἐν τῷ πλοίῳ.

Εἰς τὴν ι. Μονὴν ὁσίου Γρηγορίου

Ἐν τῇ ἐν ἀγίῳ Ὅρει ἱερᾷ Κοινοδιακῇ Μονῇ Ὁσίου Γρηγορίου τῇ 27ῃ Ἰαν./9η—Φεβρουαρίου 1959.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπιβαίνων τοῦ Πολεμικοῦ «Πολεμιστῆς» ἀφίχθη τὴν πρῶτην σήμερον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Βατοπεδίου ἔνθα τῷ ἐγένετο ὑποδοχὴ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν. Σημειωτέον ὅτι μόνον τὴν σημερινὴν ἡμέραν διέθετεν ὁ Βασιλεὺς δι' ἐπίσκεψιν εἰς ἄγιον Ὅρος, δεδομένου ὅτι αὐριον ἐπέιγετο νὰ εὐρίσκειται εἰς Θεσσαλονίκην, ἔχων μαζί του καὶ τὴν εὐσεβεστάτην Βασίλισσαν καὶ τὰς δύο Πριγκίπισσας θυγατέρας του, αἵτινες παρέμενον ἐν τῷ πλοίῳ, σεβασθέντες οἱ φιλόχριστοι Βασιλεῖς ἡμῶν τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου περὶ τοῦ «ἀδάτου». Ἀφ' οὗ λοιπὸν παρέμεινε μέχρι μεσημβρίας σχεδὸν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Βατοπεδίου, ἡδύοκησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν, Ὁσίου Γρηγορίου, διότι καὶ πρὸ 22 ἐτῶν ἐν ἔτει 1937 ὅτε ἦτο διὰδοχος ἐπεσκέφθη καὶ αὐτὴς αὐτήν. Εἰδοποιήθημεν λοιπὸν τὴν 6ην ὥραν (ἀγιορειτιστεῖ) ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ κ. Διοικητοῦ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ἀπὸ τηλεφώνου ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τὸ ἀπόγευμα θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, μετὰ μόνῃς τῆς ἀκολουθίας του ἥτοι τριῶν Πριγκί-

πων καὶ τοῦ Ὑπασιστοῦ του. Κατόπιν τούτου προσκληθείσης εἰς ἔκτακτον Συνεδρίαν τῆς καθ' ἡμᾶς Γεροντικῆς Συνάξεως, καθωρίσθησαν αἱ προετοιμασίαι τῆς ὑποδοχῆς, καίτοι τὸ χρονικὸν διάστημα ἦτο ἐλαχιστότατον. Οὕτως ἐστήθη ἄφες ἐκ κλάδων δάφνης ἄνωθεν τοῦ Ἀρσανᾶ μετὰ τῶν φωτογραφιῶν τῶν Βασιλέων καὶ ἐστρώθη ἡ εἴσοδος ἀπὸ τῆς πύλης τῆς Μονῆς μέχρι τῆς θύρας τῆς Ἐκκλησίας διὰ κλάδων καὶ φύλλων δάφνης ὡς καὶ τὰ προπύλαια τῆς Μονῆς ἐστολίσθησαν διὰ κλάδων δάφνης. Ἀνυψώθησαν αἱ Σηματαὶ ἔξωθεν τοῦ παρεκκλησίου τῶν Ἀρχαγγέλων, τοῦ ἐξώστου τοῦ Ἀρχονταρικείου, τῶν προπυλαίων τῆς Μονῆς καὶ τοῦ Ταρσανᾶ, αἵτινες ἐκυμάτιζον ὑπερῆφάνως ὥσάν νὰ ἡνθούουν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Βασιλέα. Ἐστολίσθη καταλλήλως ὁ Καθολικὸς Ἱερὸς Νάος, ὅπως ἀκριβῶς εἰς τὴν μεγάλην ἐορτὴν τοῦ Πάσχα, στρωθέντων τῶν ταπήτων καὶ ἀναφθέντων ὅλων τῶν πολυελαίων, γέντεκλιων τοῦ χοροῦ τῶν φωτερῶν καὶ τῆς ἀγίας Τραπεζῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀφίχθη ἐκ Δάφνης Ἀστυνομικὸν καὶ Λιμενικὸν Σῶμα, μὲ προορισμὸν τὴν ἀσφάλειαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὡς καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Διοικήσεως ἀγίου Ὅρους. Κατὰ τὴν 10ην ὥραν ἀπογευματινὴν (ἀγιορειτιστεῖ) ἀφίχθη εἰς τὸν Λιμένα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου τὸ πολεμικὸν πλοῖον «Πολεμιστῆς» φέρον τὸν Βασιλέα μετὰ τῆς ἀκολουθίας του καὶ μετ' ὀλίγον ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ἀποβάθραν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, οἱ τρεῖς προαναφερθέντες Πριγκίπες καὶ ὁ ὑπασιστὴς του. Εἰς τὴν Ἀποβάθραν ὑπεδέχθησαν τὸν Βασιλέα

οἱ Γέροντες Νέστωρ, Ἐφραίμ, Ἡούχιος καὶ Ἀνδρέας καὶ ὁ Ἀντιπρόσωπος Γέρων Μακάριος ἐλθὼν ἐκτάκτως ἐκ Καρυῶν καὶ κατόπιν ἤρχισαν ν' ἀνέρχωνται τὸν δρόμον ἐν πομπῇ ἑρωτῶντος μετ' ἐνδιαφέροντος καθ' ὁδὸν τοῦ Βασιλέως καὶ λαμβάνοντος πληροφoρίας παρὰ τῶν ἀνωτέρω Γερόντων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Μονῆς. Εἰς τὸ Κιόσκι ἀκριδῶς ἀνέμενε τοῦτον ὁ Προηγούμενος Γεώργιος καὶ μετὰ ἐπροχώρησαν εἰς τὰ προπύλαια τῆς Μονῆς, ἔνθα ἀνέμενον ὁ Καθηγούμενος μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ὄλου τοῦ Ἱερατείου καὶ δύο Διακόνων, φορούντων ἀπάντων τὰς χρυσοποικίλους ἱερατικὰς στολὰς, ἀναμενόντων ἐν ταυτῇ καὶ ἀπαξαπάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς ἱεράς ἡμῶν Μονῆς ἐνδεδυμένων ὡς τὴν Πασχάλιον ἐορτήν. Ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὰ προπύλαια ὁ Καθηγούμενος προσέφερεν αὐτῷ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον ὁ φιλόχριστος Βασιλεὺς ἠσπάσθη μετ' εὐλαβείας, εὐχηθέντος τοῦ Καθηγουμένου τὸ «Καλῶς ἦλθατε Μεγαλειότατε» καὶ ἀπαντήσαντος τοῦ Βασιλέως «Εὐχαριστῶ». Ἐθυμιάσθη ὑπὸ τῶν Διακόνων καὶ οὕτως ἡ πομπὴ κητυθύνηθη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, φαλλόντων τῶν φαλτῶν τὸ «Ἄξιον ἐστὶν κ.λ.π. καὶ κρουόντων τῶν κωδῶνων χαρμυσύνως. Ὅταν ἡ πομπὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, οἱ ἀναμμένοι πολυέλαιοι καὶ χορὸς ἐκινουῦντο χαρμυσύνως καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ Θρόνου καὶ δίπλα του ἐκάθησαν οἱ τρεῖς Πρίγκηπες καὶ ὁ Ὑπασπιστὴς του, ὁ Καθηγούμενος μετ' ὄλου τοῦ Ἱερατείου ἐστάθησαν πρὸ τῆς ὥραιας Πύλης καὶ ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ ἐν τοῖς Στασιδίοις. Εἰτα ἤρχισεν ἡ Δοξολο-

γία, ποὺ εἶναι τονισμένη διὰ Βασιλεῖς, ἐπηκολούθησαν αἱ αἰτήσεις καὶ ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ Βασιλέως. Κατὰ τὸν πολυχρονισμὸν ἐπὶ τοῦ Θρόνου ἱσταμένου τοῦ Βασιλέως, προσέφερεν ὁ Καθηγούμενος τὸν Τίμιον Σταυρόν, τὸν ὁποῖον ἠσπάσθη μετ' εὐλαβείας ὁ φιλόχριστος Βασιλεὺς. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πολυχρονισμοῦ προσεφώνησεν ὁ Καθηγούμενος τὸν Βασιλέα ὡς ἐξῆς: «Ὡσανὰ ἐν τοῖς ὑφίστοις εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Μεγαλειότατε Βασιλεῦ· μετ' ἄφατον χαρὰν καὶ ψυχικὴν ἀγαλλίασιν ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ τῆς Βασιλείας σου, Σὲ υποδέχεται σήμερον καὶ Σοῦ εὔχεται διὰ τοῦ λαλοῦντος καὶ ὄλων τῶν ἀδελφῶν τό: ὡς εὐπαρέστης καὶ νὰ ζήσης χρόνια πολλὰ μετὰ τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλείσεως μας καὶ τῶν νεαρῶν Βασιλικῶν σου βλαστῶν, καθιστάμενος ὁ θρυλικὸς Βασιληᾶς καὶ ἐκκληρωτῆς τῶν ὀνείρων τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς. Ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ Μοναχοὶ εὐχόμενοι νυχθημερὸν ὑπὲρ τῆς Βασιλείας σου. Ταύτην τὴν στιγμήν ἐν εὐλικρινεῖ κατανόξει, Σοῦ ὑπενθυμίζομεν ὅσα ὁ αἰμύνηστος ἀδελφός Σου σεπτὸς ἡμῶν Ἀναξ Γεώργιος ὁ Β' ἀπεφώνησε εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην Μονὴν ὅτε ἐν ἔτει 1937 ἐπεσκέφθη αὐτήν, ὅτι τὸ «ἅγιον Ὅρος ἀποτελεῖ τὸν πολυτιμότερον ἀδάμαντα τοῦ Στέμματός Σου» καὶ Σὲ παρακαλοῦμεν εὐλαβῶς, ὅπως ἀγαπᾷς ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸ ἅγιον Ὅρος, διότι τοῦτο ἂν διτηρηθῇ μέχρι σήμερον, διτηρηθῇ μόνον ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Παναγίας καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, τῶν ὁποίων ἀντάξιος διάδοχος τυγχάνεις, εὐσεβεστάτε Βασιλεῦ. Ζήθῃ λοι-

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονικὴ, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 30)

Καὶ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ ὑπόδουλοι Πατέρες δὲν ὑφίσταντο μόνον τὰ μαρτύρια τῆς τουρκικῆς ἀγριότητος. Εἶχον καὶ τὰς καταπίεσεις τῶν Φράγγων, ἐξ ὧν τὰ πάνδεινα ὑφίσταντο ὅπου οὗτοι ἐπεκράτουν. Ποῖοι λοιπόν, καθ' ὅλον τοῦτο τὸ μακρὸν διάστημα τῶν τεσσάρων αἰώνων ἔμειναν πλησίον τῶν ραγιαδῶν διὰ νὰ συμμερίζωνται τὴν σκληρὰν μοῖραν των, διὰ νὰ τοὺς παρηγοροῦν, διὰ νὰ τοὺς ἐνισχύουν, διὰ νὰ τοὺς διδάσκουν, διὰ νὰ κρατοῦν εἰς τὰς καρδίας των ἄσβεστον καὶ θερμὴν τὴν φλόγα τῆς πί-

πόν, φιλόχριστε Ἀναξ, καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε, ἔνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ εἶθε πάντοτε ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου νὰ σκέπη τὴν σεπτὴν Βασιλικὴν σου κορυφὴν. Ἀμήν.

Κατόπιν ἐπεδείχθησαν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τὰ ἀξιοθέατα τῆς Μονῆς καὶ παρετέθη κέρασμα εἰς τὸ Ἀρχονταρτίκειον, ὑπογράψας εἰς τὰ βιβλία Ἐντυπώσεων Ἀρχονταρτικείου καὶ Βιβλιοθήκης καὶ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου προεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου καὶ ὅλων τῶν ἀδελφῶν μέχρι τῆς ἀποβάθρας τῆς Μονῆς, κρουόντων τῶν κωδῶνων χαρμωδῶς, ἔνθα καὶ ἀπεχαιρέτησαν ἅπαντες τὸν Βασιλέα, ἀσπασθέντες τὴν βασιλικὴν του χεῖρα, ἐπιβιβασθέντες δὲ τοῦτου ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ ἀνεχώρησεν.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ι. Μ. Ὁσίου Γεηγορίου)

στεως καὶ τῆς φιλοπατρίας ; Ποῖοι προσεπάθουν καὶ ἐπετύγχανον νὰ διατηροῦν τὸ φρόνημα τῶν ὑποδούλων ὑψηλὸν καὶ τὸ ἠθικὸν αὐτῶν ἀκμαῖον, παρὰ τὰ βάσανα καὶ παρὰ τὰ μαρτύρια ; Ποῖοι ἀνεπτέρωνον καὶ ἀνανέωνον τὰς ἐλπίδας αὐτῶν διὰ μίαν βεβαίαν ἀνάστασιν τοῦ γένους ; Ἀλλὰ καὶ ποῖοι ὑπερήσπιζον αὐτοὺς μὲ θυσίας καὶ μὲ διαρκεῖς κινδύνους προτάσσοντες τὰ στήθη αὐτῶν ἐνώπιον τῶν ὀρδῶν τῶν βαρβάρων ;

Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ καλόγηροι. Τὰ μοναστήρια καὶ αἱ Μητροπόλεις.

* * *

Εἶναι γνωστὸν βέβαια, ὅτι ὁ πορθητὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεχμέτ Β' εἶχε παραχωρήσει, διὰ σουλτανικῶν φιρμανίων, θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ραγιαδες καὶ εἶχεν ἀναγνωρίσει σοβαρὰ προνόμια εἰς τὸν Πατριάρχην ὡς θρησκευτικὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν καὶ ποιὰν τινα πολιτικὴν ἀνακούφισιν διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν προεστώτων καὶ τῶν δημογερόντων. Ἡ τήρησις ὅμως ὅλων αὐτῶν ἐξηγοῦτο ἀπὸ τὴν καλὴν (:) θέλησιν τῶν βαρβάρων ὀργάνων τῆς τουρκικῆς διοικήσεως ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους πασάδες καὶ ἀγάδες, οἱ ὅποιοι ἦσαν, ἄλλως τε, ἐκ τῶν προτέρων βέβαιοι, ὅτι ἡ μὴ τήρησις, ἐν προκειμένῳ, τῶν σουλτανικῶν διαταγῶν, εἰς πολὺ σπανίας περιστάσεις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἔχη ὡς συνέπειαν κυρώσεις ἐναντίον αὐτῶν.

Φιλάργυροι καὶ φιλήδονοι, θηριώδεις καὶ αἱμοβόροι οἱ Βασιβοῦχοι οὗτοι καὶ Τζοχανταραῖοι κατήντων τὴν ζωὴν τῶν

υποδούλων ἀπεριγράπτως μαρτυρικὴν καὶ ἀβίωτον. Διὰ τὰ φαντασθῶμεν τὴν κατάστασιν τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἔζησαν οἱ μάρτυρες ἐκεῖνοι πατέρες μας ἐπὶ τετρακόσια χρόνια, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν τραγικὴν περιόδον τὴν ὁποίαν διήλθομεν ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἀγρίας χιτλερικῆς βαρβαρό-
τος, ἀλλὰ καὶ τὰ μαρτύρια, τὰ ὁποῖα ὑ-
φίστανται ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὑ-
πὸ σιτυγνὴν δουλείαν στενάζοντες ἀδελφοὶ
ἡμῶν Κύπριοι.

Καὶ ὅταν αἱ Γερμανοί, οἱ ὁποῖοι ἐ-
καυχῶντο ὅτι εἶχον ἐγκύψει, περισσότε-
ρον παντὸς ἄλλου, εἰς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ
μεγαλεῖον τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύ-
ματος, ἀνεδείχθησαν ἐνταῦθα καὶ παντοῦ
ὡς λαὸς ἀγροίκος, ὅταν οἱ Ἕλληνες οἱ ὁ-
ποῖοι δὲν ἔπαυσαν ποτὲ διαλαλοῦντες, ὅτι
μάχονται πρὸς διασφάλισιν τῶν φυσικῶν
δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, πρὸ οὐδε-
νὸς ὀρθωδοῦν διὰ τὰ κρατοῦν εὐγενεῖς
λαοὺς, πολὺ ἀρχαιοτέρους αὐτῶν εἰς τὸν
πολιτισμόν, ὑπὸ δουλείαν, φαντάζεται
τις ποῖα θὰ ἦτο ἡ διαρκὴς τραγωδία τῶν
υποδούλων προγόνων μας ἐπὶ τετρακόσια
σκοτεινὰ χρόνια, ὑπὸ τὸν βάρβαρον καὶ
ἀπολίτιστον τουρκικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος καὶ
σήμερον ἔτι ἀποδεικνύεται συνεχιστὴς
τῶν βαρβάρων καὶ ἀγροίκων παραδόσε-
ων του, καὶ ἀνεπίδεκτος ἐκπολιτισμοῦ.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ 1453
ἕως τοῦ 1821, ἡ σῴτειρα κιβωτός, ἡ πα-
ρήγορος ἀντίληψις καὶ ἡ φιλόστοργος μή-
τηρ, πρὸς τὴν ὁποίαν ἠτένιζε καὶ ἐκ τῆς
ὁποίας ἤντλει δύναμιν ὁ δοῦλος Ἕλλην,
ἦτο ἡ Ἐκκλησία. Κατὰ τὴν περίοδον αὐ-
τὴν βλέπομεν συντονισμένην πλήρως τὴν
δρασιν Ἐκκλησίας καὶ μοναστηρίων εἰς
ἐνίσχυσιν τῶν χεимаζομένων ἀδελφῶν καὶ
εἰς προπαρασκευὴν τῆς αἰσίας ἡμέρας τῆς
Ἑθνεγερσίας. Δὲν θὰ μερικεύσωμεν λοι-

πὸν τὸ θέμα ἐνταῦθα εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν
δρασιν τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν μονα-
χῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἀλλὰ θὰ
ὁμιλήσωμεν γενικώτερον περὶ τοῦ ρόλου
τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τῆς συντόμου δὲ αὐ-
τῆς ἀφηγήσεώς μας, θὰ προκύψουν ὑπο-
γραμμιζόμεναι, αἱ ἐξαίρετοι καὶ ἀνεκτί-
μητοι ὑπηρεσίαι πρὸς τὸ Ἔθνος τῶν μο-
ναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν.

* *

Οἱ κατὰ τὰς διαφορὰς περιόδους τοῦ
υποδούλου βίου χρηματίσαντες πατριάρ-
χοι, ἄνδρες διὰ τοὺς ὁποίους ὀφείλει νὰ
σεμνύνηται ἔσσεϊ ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τὸ ἔθνος
ἡμῶν, διὰ τὰς σθεναρὰς αὐτῶν πρωτο-
βουλίας, τῶν περιεσκεμμένων ἐνεργειῶν καὶ
τῶν εὐστόχων καὶ ἐπικαίρων αὐτῶν ἐ-
πεμβάσεων πλησίον τοῦ βαρβάρου κατα-
κτητοῦ, κατώρθωνον πολλάκις νὰ ἀποτρέ-
πουν συμφοράς, νὰ συγκρατοῦν ἀπὸ βίαι-
ότητος, νὰ ἀμβλύνουν σκληρὰ μέτρα καὶ
νὰ χύνουν παρήγορον βάλαμον εἰς τὰς
πονούσας ψυχὰς τῶν δοκιμαζομένων ρα-
γιάδων.

Πολλάκις οἱ ὑπέρκοι ἐκεῖνοι τῆς ὀρθο-
δοξίας καὶ τοῦ ἔθνους ταγοί, κατώρθωναν
νὰ πείθουν τοὺς ἐν χλιδῇ καὶ ἀκολασίᾳ
ζῶντας Σουλτάνους, ὅτι συνέφερεν εἰς αὐ-
τοὺς ἡ φιλία τῶν ραγιάδων. Καὶ μολονό-
τι παρὰ τὴν ἄεστον νωθρότητα αὐτῶν
καὶ πνευματικὴν καθυστέρησιν, οἱ δυνά-
σται ἐκεῖνοι τοῦ υποδούλου ἀλλὰ καὶ τοῦ
ἰδιοῦ των λαοῦ, δυσκόλως παρεδέχοντο
ὅτι θὰ ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ κατακτήσουν
καὶ ψυχικῶς τοὺς Ἕλληνας, ἐν τούτοις,
πολλάκις ἐνέδιδον εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν
αἰοιδίμων ἐκείνων Πατριαρχῶν, ἔστω καὶ
πρὸς προσωρινὴν καταπράυνσιν τῆς γενι-
κῆς ἀγανακτήσεως.

Ὁ Ἕλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς διετε-
ρήθη, διὰ τῶν Πατριαρχείων, καὶ διὰ τῆς
δογματικῆς ἐπιτροπῆς. Παρὰ τῇ σουλτανικῇ

Πύλη τῶν Φαναριωτῶν, τοὺς ὁποίους καὶ τούτους κατηύθυνε τὸ Πατριαρχεῖον, διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ διὰ τῆς δημιουργίας φιλελληνικοῦ πνεύματος εἰς τὰς χώρας τῆς Δύσεως, ὑπὸ τὴν διαφώτισιν πεπαιδευμένων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Πατριαρχῶν, προσεκολλῶντο πλησίον τῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν ἀνακτοβουλιῶν τῆς Εὐρώπης.

Καὶ μολαταῦτα ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν τῶν ὄντως μεγίστων ὑπηρεσιῶν, δέον νὰ κατατάξωμεν τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Γένους μας τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν ἐλπίστων. Διότι τὴν ἄσβεστον καὶ ἀκοίμητον φλόγα τῆς πίστεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ, διετήρησαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ὑποδούλων οἱ ἄπλοικοι ἱερεῖς τῶν κωμοπόλεων καὶ τῶν χωρίων τῆς χώρας καὶ οἱ πτωχοὶ καλόγηροι τῶν μονῶν. Ὅντως εἰς τὰς ἱεράς μονὰς ἰδίως ἰδρύθησαν καὶ συνετηρήθησαν τὰ περίφημα καταστάντα «Κρυφὰ σχολεῖα» τῶν ὁποίων αἱ ὑπηρεσίαι εἶναι ἀληθῶς ἀνεκτίμητοι.

Αἱ μεγάλαι τοῦ Γένους σχολαί, αἱ ὁποῖαι ἰδρύθησαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17ου εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἰωάννινα, Δημητσάναν, Πάμμον, Ἀμπελάκια κλπ., ἀνέδειξαν βεβαίως φωτισμένα πνεύματα, κληρικῶν, διδασκάλων καὶ λογίων, οἱ ὅποιοι μέγας συνέβαλλον εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Γένους κατὰ τὴν κρισιμωτάτην ἐκείνην περίοδον. Ἄλλ' αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσήνεγκον τὰ «Κρυφὰ σχολεῖα» τῶν μονῶν, εἶναι ἀνώτερα πάσης περιγραφῆς καὶ πάσης ἐξάσσεως. Ἐκεῖ, εἰς τοὺς ἱεροὺς αὐτοὺς χώρους τῶν μονῶν, ἐπάνω εἰς ἀπόρρωγας βράχους καὶ ὑπὸ τὸ φῶς ἀσθενοῦς λαμπάδος ἢ κανδήλας, ὁ γέρον καλόγηρος ἐδίδασκεν εἰς τὰ παιδιὰ τῶν

σκληρωμένων τὰ πρῶτα γράμματα ἐπὶ τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ἐπὶ τῆς Ὁκτωήχου ἢ τοῦ Ψαλτηρίου. Περιωρισμένοι ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αἱ γνώσεις τοῦ αὐτοσχεδίου ἐκείνου διδασκάλου. Ἀπέραντος ὅμως ἡ θερμότης καρδίας του καὶ ἡ ἐπίγνωσις τοῦ μεγάλου ἔργου, τὸ ὅποιον ἐτέλει. Τὴν ἑλλειψιν πλουσίαν γραμματικῶν γνώσεων ἀνεπλήρωνεν ὁ πύρινος θρησκευτικὸς καὶ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμοὺς τοῦ διδάσκοντος ἱερέως ἢ καλογήρου.

Γέρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ ἀναλαμβάνων τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν ἀποστολὴν ἱερεὺς ἢ καλόγηρος, διὰ νὰ θεωρῇται τοιούτοτρόπως ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς βαρβάρους, ἂν ἀνεκαλύπτετο τὸ μυστικόν του συνεργεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ κατεργάζετο τὰς ψυχὰς καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν παιδιῶν τῶν ραγιαδῶν, διηγεῖτο εἰς αὐτὰ τὴν ἐνδοξὴν ἱστορίαν καὶ τὰ περασμένα μεγαλεῖα τοῦ Γένους καὶ τῆς Πατρίδος μας. Ὑπεδείκνυνεν εἰς αὐτὰ ὅτι ἡ ἱστορία ἐκείνη μετὰ μίαν διακοπὴν ἔπρεπε καὶ πάλιν νὰ συνεχισθῇ. Τὴν διακοπὴν αὐτὴν δηλαδὴ τὴν περίοδον τῆς δουλείας, τὴν ἐχαρακτήριζε καὶ αὐτὴν ὡς μίαν δοκιμασίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ γένος μας μὲ τὴν σταθερότητά του καὶ τὴν ψυχικὴν του ἀντοχήν, θὰ ἔπρεπε νὰ διατρανῶσθαι, εἰς ὅλον τὸν κόσμον πόσον μεγάλα εἶναι αἱ ἀρεταὶ του. Διηγεῖτο εἰς τὰ παιδιὰ ὁ αὐτοσχέδιος ἀλλ' ἐμπνευσμένος ἐκεῖνος διδάσκαλος τοῦ κρυφοῦ σχολειοῦ, ἱερεὺς ἢ καλόγηρος, τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα κατορθώματα τῶν ἡρώων τῆς ἱστορίας μας, κατὰ τὰς μεγάλας ἱστορικὰς στιγμὰς τοῦ βίου ὅχι μόνον τῆς πατρίδος μας ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου. Διότι αἱ μάχαι τοῦ Μαραθῶνος, τῶν Πλαταιῶν, τῆς Σαλαμῖνος καὶ ὅλαι οἱ ἐναντίον τῶν βαρβάρων ἄσιαν καὶ ἄλ-

λων λαῶν ἀγῶνες τῆς Ἑλλάδος, δὲν διεφύλαξαν μόνον τὴν Πατρίδα μας ἀπὸ τῆς ὑποδουλώσεως καὶ τοῦ ἑξανδραποδισμού, ἀλλ' ἔσωσαν τὸν πολιτισμὸν, τὸν ὅποιον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους εἶχον διαμορφώσει ἀκριβῶς αἱ Ἀθῆναι καὶ αἱ λοιπαὶ ἑλληνικαὶ πόλεις ἀπὸ βέβαιον ἀφανισμόν.

Αὐτὰ ὁ γέρον ἱερεὺς ἡ ὁ καλόγηρος διηγείτο εἰς τὰ παιδιὰ εἰς τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς κανδήλας ἡ τῆς λαμπάδος, μαζὺ μὲ τὰ πρῶτα γράμματα τὰ ὁποῖα ἐδίδασκεν εἰς τὰ παιδιὰ ἐπὶ τῆς Ὀκτωήχου ἡ τοῦ Ψαλτηρίου. Εἰς ἕκαστον ὅμως μάθημα, ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος ταπεινὸς ἀλλ' ἀνεκτίμητος παράγων διὰ τὴν διατήρησιν τῆς φυλῆς μας, ἐπανήρχετο εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μας. Διηγείτο τοὺς τελευταίους ἀγῶνας τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου πρὸς διάσωσιν τῆς βασιλίδος τῶν Πόλεων ἀπὸ τῆς ἐπερχομένης συμφορᾶς. Διηγείτο τὸν ἡρωϊσμόν, τὸν ὅποιον εἶχον δεῖξει οἱ τελευταῖοι ἐκεῖνοι ἥρωες καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῶν τειχῶν καὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνέφερε τοὺς θρύλους περὶ τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλεῆ, ὁ ὁποῖος ἔμελλε καὶ πάλιν νὰ ἀναζήσῃ ὅταν ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ ἐγίνετο κάποτε ἑλληνικὴ, καὶ περὶ τοῦ ἱερέως, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ καθ' ἣν στιγμὴν εἰσέβαλον εἰς τὴν Πόλιν οἱ βάρβαροι δὲν εἶχεν ἀποτελειώσει τὴν θεῖαν λειτουργίαν εἶχεν ἀποκρυβῇ κάπου μὲ τὸ Ποτήριον ἀνὰ χειρὸς καὶ οὐδέποτε εἶχεν ἀνευρεθῇ, μέλλει δὲ κατὰ τὴν παράδοσιν νὰ παρουσιασθῇ, ὅταν ἡ Κωνσταντινούπολις γίνῃ ἑλληνικὴ διὰ νὰ ἀποτελειώσῃ τὴν θεῖαν λειτουργίαν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν.

Καὶ ταῦτα διηγούμενος ὁ γέρον καλόγηρος εἰς τὰ παιδιὰ, ὑπεδείκνυε τὰς ὑποχρεώσεις τῆς καθ' ἑαυτὴν γενεᾶς διὰ τὴν

πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου ὀνείρου τῆς ἐλευθερίας.

Τὸ στερεότυπον συμπέρασμα ἐκάστου μαθήματος ἦτο ὅτι, τὰ παιδιὰ τοῦ κάθε Κρυφοῦ Σχολείου, εἶχον ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναστήσουν αὐτὰ τὸν Μαρμαρωμένον Βασιλεῆ καὶ νὰ ἐλευθερώσουν τὸν ἱερέα τῆς ἡμέρας τῆς ἀλώσεως, διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν λειτουργίαν.

Καὶ τὰ παιδιὰ ὠρρίζοντο ἐνθουσιασμένα. Καὶ ἐλάμβανον ἀπόφασιν νὰ γίνουν αὐτὰ οἱ ἐλευθερωταὶ τῆς Πατρίδος, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐδίεδε τὸ δίκαιον εἰς τὸ τυραννούμενον ἔθνος μας καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἁγία Θρησκεία ἐβεβηλώνετο καὶ καθυβριζέτο ἀπὸ τοὺς βαρβάρους μωαμεθανούς. Καὶ ἐγίνετο ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐκ μέρους ἱερέων καὶ καλογέρων εἰς τὰ Κρυφὰ Σχολεῖα ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας. Χωρὶς κόπων, χωρὶς ἀπογοήτευσιν, χωρὶς ἀμψιν, χωρὶς μείωσιν τοῦ ἐνθέου πόθου τῆς συγκρατήσεως εἰς τὰς ψυχὰς τῆς ἐκάστοτε νεολαίας ἀσβέστου τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθήματος. Ἀλλ' ἐγίνετο συνάμα ἡ ἐργασία αὐτὴ μὲ μυρίους κινδύνους καὶ θυσίας. Ἦτο ἀπηγορευμένη διότι διησθάνοντο οἱ βάρβαροι τὰ ἀποτελέσματά της καὶ θὰ ἀνεγνώριζον ἄλλωστε, εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν καρτερίαν τῶν ραγιαδῶν. Ἀναρίθμητοι δὲ εἶναι οἱ ἀφανεῖς ἥρωες ἱερεῖς καὶ καλόγηροι, οἱ ὁποῖοι ἐπλήρωσαν μὲ τὴν ζωὴν τὴν μεγάλην αὐτὴν προσφορὰν τὴν πρὸς τὰ παιδιὰ τῶν ὑποδούλων.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε
διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ
μας περιοδικοῦ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ

Ὁ Πνευματικὸς Πατὴρ Φιλόθεος Ζερβάκος, Ἀρχιμανδρίτης, Καθηγούμενος τῆς ἐν Πάρῳ Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Λογγοβάρδας, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου παρελθόντος ἔτους, ἐξῆλθεν εἰς πνευματικὴν περιοδείαν ἐξομολογῶν καὶ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὸ προσκύνημα τοῦ Ἀγ. Δημητρίου, παραμείνας ἐπὶ δεκαήμερον. Ἀκολούθως μετέβη εἰς Λάρισαν, ἐκεῖθεν εἰς Βόλον, Χαλκίδα, Ἀθήνας, Σπάρτην, Μολάους (ιδιαιτέραν τοῦ πατρῖδα) καὶ εἰς τινὰς κωμοπόλεις, κώμας καὶ χωριά τῆς Ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, Αἴγιναν, Τήνον καὶ Σῦρον. Εἰς Τήνον καὶ Σῦρον παρέμεινεν ὀλίγας ἡμέρας, διότι ἐπλησίαζον αἱ ἑορταὶ τῶν Γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ, καθ' ἃς ἔπρεπε νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν Μονὴν του. Ἐμείνε πολλὸν εὐχαριστημένος ἐκ τῆς περιοδείας του, διότι ἔβλεπε τὴν μεγάλην προθυμίαν καὶ τὴν δίψαν μὲ τὴν ὁποίαν ἔτρεχον τὰ πνευματικά του τέκνα καὶ λοιποὶ Χριστιανοὶ εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς ἐξομολογήσεως καὶ εἰς τὸ νὰ ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Πατὴρ Φιλόθεος δὲν εἶναι μισθωτός, οὔτε θέλει, οὔτε ἐζήτησε μισθόν. Ἐπὶ 45ετίαν καθ' ἣν κατὰ καιροὺς ἔκαμε πνευματικὰς περιοδείας εἰς διαφόρους Μητροπόλεις τῆς Ἑλλάδος: Πελοπόννησον, Στερεάν Ἑλλάδα, Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν, Νήσους καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, Κων(λιν), Παλαιστίνην, Αἴγυπτον, Ἀραβίαν κλπ., δὲν ἐζήτη-

σε μισθόν.

Τινὲς τῶν Μητροπολιτῶν, γνωρίζοντες ὅτι δὲν ἔχει μισθόν, τῷ προσέφερον χρήματα διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ταξιδίων του, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα διένειμε εἰς τοὺς πτωχοὺς. Πλοῦτος, μισθός, ἀμοιβή, ἀξίωμα, δόξα, τιμὴ καὶ καύχημα, εἶναι εἰς τὸν Πατέρα Φιλόθεον νὸ ὁδηγὴ ψυχᾶς εἰς τὴν εὐθειᾶν ὁδόν, τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς σωτηρίας, νὰ τὰς ἐπιστρέψῃ ἐκ τῆς κακίας εἰς τὴν ἀρετὴν, ἐκ τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν μετάνοιαν. Οὐδὲν ἄλλο πρᾶγμα ἀγαπᾷ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ μὴ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τῶν ἀδελφῶν μας Χριστιανῶν, διότι γνωρίζει ὅτι μία ψυχὴ ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον. Ἀγαπᾷ τὰ πνευματικά του τέκνα, δι' αὐτὸ τὸν ἀγαποῦν καὶ ἐκεῖνα. Τοῦ γράφουν καὶ ἀπὸ πολλὰ μέρη τοῦ ἔξωτερικοῦ, τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀφρικὴν (διότι ὁ Θεὸς τῷ ἔδωκε πολλὰ τέκνα εἰς πολλὰ μέρη) νὰ τὰ ἐπισκεφθῇ, νὰ ἐξομολογηθοῦν, νὰ ἀκούσουν τοὺς λόγους του. Λυπεῖται, διότι ἡ φροντίς τῶν Μονῶν ποὺ ἔχει εἰς τὴν Πάρον, τὸν κωλύει νὰ ἐργασθῇ εὐρύτερον. Ἐπιθυμεῖ καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν του τέκνων καὶ ἀδελφῶν Χριστιανῶν, καθὼς καὶ ἐκεῖνος προσέφερε τὸν ἑαυτὸν τοῦ θυσίαν ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ παντὸς τοῦ κόσμου.

(Ἐκ τῆς ἐφημ. «Κυκλαδικὸν φῶς» Ἰαν. 1959)

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΝ ΑΜΑΡΤΩΛΟΝ
ΤΗΝ ΑΛΕΙΨΑΣΑΝ ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΜΥΡΟΝ

Εὐλόγησον πάτερ,

Πολλῶν ὄντων δόσιον καὶ ἀξίων τοῦ Θεοῦ, ἀνυμνούντων εὐσεβῶς τὸν ἄχραντον Δεσπότην, ἡξιώθη καὶ γὰρ ἀνάξιος ὑπάρχων, σὺν αὐτοῖς δοξολογεῖν ἐν χάριτι πίστεως. Οὐ γὰρ ποιεῖ πώποτε ἀπρόβλητον ἡ χάρις οὐδένα τῶν ἀνθρώπων τῶν θελόντων σωθῆναι. Καθάπερ γὰρ ἡ πηγὴ ἡ βλύζουσα ἀπαύστως τὰ ρεῖθρα τὰ καθαρὰ καὶ πολλὰ νάματα, οὐδέποτε κωλύει τὸν ποθοῦντα δαψιλῶς ἀπολαύειν καθαρῶν ὑδάτων τῆς δωρεᾶς. Οὕτως ἡ θεία χάρις ἡπλώσε τοῖς ἅπασιν ἀπολαύειν ἕκαστον, καθ' ὅ,τι δ' ἂν βούληται. Ἦνίκα γὰρ ὁ Σωτὴρ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις τῇ θεῇ αὐτοῦ φωνῇ καλεῖ τοὺς ἅπαντας. Εἴ τις διψᾷ, φησὶν, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω· μὴ διαστείλας ὅλως πτωχὸν ἀπὸ πλουτοῦ. Ἔνεκα τούτου καὶ γὰρ, ἀνάξιος τυγχάνων, ἐγενόμην μέτοχος τῇ αὐτοῦ χάριτι. Ἀνυμνεῖν ἐπόθησα ἀναιδῶς ἐν δάκρυσιν, ὅπως λάβοιμι καὶ γὰρ ἁμαρτημάτων ἄφεσιν· καθάπερ κἀκείνη ἡ ἁμαρτωλὸς γυνή, εἰσελθοῦσα ἀναιδῶς ἐν θερμότητι ψυχῆς εἰς τὸν τερπνὸν ἐκεῖνον οἶκον. Ἔστη δέ, ἔνθα ὁ συγχωρητὴς ὀφλημάτων ἔκειτο. Κατανοῶ, καὶ πλείστην προθυμίαν λαμβάνω, ἄγαν ἀναιδέστατος γενέσθαι εἰς αἵτησιν.

Ὅρῶ γὰρ ὑπερβολὴν θερμότητος

ψυχῆς, καὶ μεγίστην ἐκείνην καὶ καλὴν ἀναιδειαν. Δεῦτε, οἱ ἀκροαταί, φιλόχριστοι, τέλειοι, καὶ κατατρυφήσατε ἐν καλῇ διηγήσει τῆς μεγάλης ἐκείνης καὶ θαυμαστῆς γυναικός, τῆς καλούσης καθ' ὥραν εἰς θέαν ἑξαίσιον. Θέαν δὲ φημὶ ἐγώ, ἐκεῖνο τὸ θέατρον, ὃ γυνὴ ἐκτίησατο ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἴσως πως πᾶσα εἰσηλθε προφανῶς, μὴ κληθεῖσα παντελῶς. Πῶς δὲ καὶ προσήγγισεν αὐτῇ ἀνακειμένη, πάντα ἀναγγέλλουσα τὰ τῆς καρδίας αὐτῆς, δίχα ἥχου καὶ φθογγῆς πάντα ἀναθεῖσα; Εἶδες ὑπερβάλλουσαν ψυχῆς ἐπιθυμίαν, πῶς περιετείχισεν ἑαυτὴν ἀναιδειαν; Οὐ θόρυβον οἰκείων ἡ γενναία ἐπηξεν, οὔτε παρεστηκότων σκληρὰν ἐπιτίμησιν· τοῦτο λογιζομένη, ὅτι ἐὰν μὴ σχεδὸν ὅλον μου τὸ πρόσωπον ποιήσω ἀναίσχυντον, σιδηροῦν τε καὶ χαλκοῦν, σωθῆναι οὐ δύναμαι ἐκ τῆς αἰσχρᾶς πλημυρίας τῆς ἐμῆς ἀσελγείας. Καταφρονήσω ῥοπὴν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων, εἰς οὐδὲν δεχομένη τὰς ὕδρεις τὰς περὶ αὐτῶν. Οὗτος καιρὸς ἐλάσσωσιν τῆς καλῆς ἀναιδείας, ὑπὲρ καιρὸν ἐκεῖνον ἐμῆς ἀναισχυντίας. Τότε γὰρ ἀναίσχυντος ἐν ἀμφοδῶσι στήκουσα πάντας προσεκαλούμην εἰς ἔργον ἀτοπίας, ἔν τε καλῶπισμασιν αἰσχροῖς συναντῶσα πᾶσι, τὰς τρίχας ἐν ἀριθμῷ πλέκουσα,

καὶ στίλβουσα ἐπάνω τῶν παρειῶν, εἰς ἀπάτην τυποῦσα, ὥπως πάντα νεανίαν εὖειδῇ καὶ ὡραῖον ἐλκύσω πρὸς ἑαυτήν.

Παγίς διαβολικὴ ἐγενόμην τελείως, ἀγρεύουσα τὰς ψυχὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον. Νῦν οὖν σπουδάσαι ὥφειλον ταχὺ ἱατρευθῆναι, καλὰ ἀντιπράξαι ἀντ' ἐκείνων τῶν κακῶν. Πορευθεῖσα προσπέσω τῷ μεγάλῳ Ἱατρῷ τῷ εἰδότει πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐπραξα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, εἰς ἀπάτην τῶν νέων. Ποιήσω προμάξιον καὶ τὰ ἐμὰ βλέφαρα, τὰ αἰσχρῶς διανεύσαντα οὖν ταῖς κόραις τῶν ὀφθαλμῶν, θήσω ρεῖθρα δακρύων. Καὶ λοιπὸν τοῖς ἔχνεσι τοῦ ἁγίου Ἱατροῦ, ἔπομαι νηφαλαίως, ἵνα αὐτῷ προσπέσω. Ταύτην δὲ τὴν πρόθεσιν ἔχον τὸ γύναιον ἐκεῖνο τὸ θαυμαστόν, τὸν καιρὸν παρετήρει, ἔχουσα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδρότάτην πρόθεσιν περιπτύξασθε σφοδρῶς τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου. Γνοῦσα δὲ ὅτι Σίμων, εἰς ὃν τῶν Φαρισαίων, κέκληκε τὸν Σωτῆρα, ἡγαλλιᾶτο μεγάλως· καὶ δραμοῦσα ἐν πολλῇ θερμότητι πρὸς τινα τῶν μυρεψῶν πρίσθαι ἀλάδαστρον. Καὶ δὴ πορευομένη ἔλεγεν ἐν ἑαυτῇ. Ἄρα ποῦ δυνήσωμαι λαβεῖν μύρον ἐκλεκτόν, ἄξιον τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Ἱατροῦ, ὥπως δεχθισάμενος οὖν τοῖς ἑμοῖς δάκρυσιν, δώσω τιμὰς δαφιλὰς, ἵνα τύχω τοῦ σκοποῦ; Καὶ αὐτὸν τὸν μυρεψὸν κατακρίνω ἀφειδῶς, μᾶλλον δὲ ὀρκῶ αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἁγίων πατέρων, ὡς αὐτοὶ πιστεύουσιν, ὥπως δώσω μοι μύρον βασιλικὸν ἐκλεκτόν, εἰς τιμὴν τοῦ Ἱατροῦ, λαβὼν τιμὰς δαφιλῶς. Παραγενομένη δὲ πρὸς τινα τῶν μυρεψῶν, ἔφη αὐτῷ Ἠλαρῶς. Εἰρήνην σοι μυρεψέ, μύρον ἐκλεκτὸν ζητῶ βασιλικὸν τίμιον, ὥπως τὸ ἴσον αὐτοῦ μὴ

εὗρεθῇ πώποτε· ὃν γὰρ ἀγαπῶ, αὐτὸς μεῖζων πάντων ὑπάρχει, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρῳ συνεικασθῆναι αὐτόν. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῇ ὁ μυρεψός, ἔφη. ὦ γύναι, ὑπέρογκα ἐλάλησας ῥήματα. Τίς σε οὐκ ἐπίσταται ἐν ἀμφοδόις πόλεως, ἔχουσα ἐν πόλει πλῆθος πολλὸν ἑραστῶν; Τίني ἐκ πάντων αὐτῶν βούλει σύ, γύναιον, προσενέγκαι τὸ μύρον βασιλικὸν ἐκλεκτόν; Τί δύναται ἐκεῖνος παρασχεῖν ἀντὶ τοῦ μύρου, ὅτι τιμῆς τηλικαύτης ἀγοράσαι βούλει; Πωλῆσαι θέλω κἀγὼ· ὅμως ἤθελον μαθεῖν, τίني αὐτὸ ἄγεις ἐν σπουδῇ καὶ θορύβῳ. Μὴ βασιλικὸν τυγχάνει τινὸς τῶν μεγιστάνων; Ἐν δὲ τοῖς Βασιλεῦσιν, ὑπερέχων τοῦ Δαβὶδ οὐκ ἀνέστη ἕτερος Βασιλεὺς ἐν Ἰσραὴλ· μὴ γένος αὐτοῦ ἐστὶν ὁ νέος σου ἑραστής; ὦ γύναιον, λέγε μοι. Βούλομαι, γὰρ πειθεσθαι· ἡ γὰρ τιμὴ δαφιλῆς, καὶ αὕτη σου ἡ σπουδὴ εἰς ἑκστασίῳ με φέρει, ὅτι τίς ἐστιν οὗτος; Τότε ἡ θαυμαστὴ γυνὴ ἀπεκρίνατο ἐν θορύβῳ τῆς ψυχῆς, λέγουσα τῷ μυρεψῷ· τὸν Θεὸν τῶν πατέρων φοβήθητι, ἄνθρωπε· δός μοι τὸ ἀλάδαστρον, ὥπως φθάσω ἐν τάχει.

Τὸν Θεόν, τὸν δώσαντα τηλικαύτην δύναμιν ἐν τῇ χειρὶ Μωϋσέως ράβδῳ σχίσαι τὰ ὕδατα θαλάσσης, καὶ στήσαι αὐτὰ ὡς πέτρας ἀκροτόμους, καὶ πεζεῦσαι τὸν λαὸν ἐν ξένῳ κονιορτῷ· ὀρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν ἁγίοις ὁστέοις, οἷς ἐβάστασε Μωϋσῆς ἐν κυλάδι θαλάσσης, λέγω δὴ τὰ λείψανα τοῦ ἀθλητοῦ Ἰωσήφ, τοῦ νικῆσαντος προφανῶς ἀσπίδα ἐν σπηλαίῳ· ὀρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν φωνῇ ἁγίᾳ τῇ λαλησάσῃ τῷ Μωϋσῇ, ἐν φλογὶ καιομένη καὶ βάτῳ μὴ καυσάσῃ· ὀρκῶ σε νεανίσκε, τὸν δώσαντα ἑκλαμφιν εἰς πρόσωπον Μωϋσέως ἐν τῷ ὄρει, μὴ βλαθησάσης

τῆς δόξης· ὀρκῶ σε, νεανίσκε, τὴν ἁγίαν Κιβωτὸν τὴν νικήσασαν τὰ ρείθρα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ εἰς ἔκλειψιν τελείαν· ὀρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν δυνάμει ἁγία, ριξάσῃ ἐπὶ τὰ τείχη, ἐν ριπῇ θοθαλμοῦ, πόλεως Ἱεριχοῦς· ἐν χερσὶν ἁγίοις Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἄρθεις ἐν τῷ ὕψει τοῦ ἀέρος, καὶ στήσας ἐν λόγῳ τὸν δρόμον τῶν στοιχείων, ὥς γενέσθαι μίαν δύο ἡμέρας ὁμοῦ. Ἰδὲ πόσαι σοι εἶπον, τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων Πάντων ὑπακουσάντων αὐτῷ, δὸς μοι λοιπὸν τὸ μύρον, καὶ λαβὲ δώσας δοῦλει τιμὰς τοῦ ἀλαβάστρου· μόνον ἐκλεκτὸν μοι δὸς, καὶ ἀπόλυσόν με, ὅπως ἴδω ἐν τάχει τὸν μέγαν ποθοῦμενον ἑραστήν μου ἄχραντον. Πάλιν ἀπεκρίνατο ὁ μυρεφὸς τῇ γυναικί. Θεωρῶ δαφιλείας τιμὴν τοῦ ἀλαβάστρου. Τί, φησί, δάπτει γύναι, ἐὰν εἴπῃς μοι περὶ τοῦ σοῦ ἑραστοῦ, ὃν νῦν πόθῳ ἐκτίσω. Εἰς πόθος με ἤγαγεν ἰδεῖν αὐτόν, ὃ γύναι, καὶ οὐ δύναμαι δοῦναι εἰ μὴ εἴπῃς με τίς ἐστίν. Ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· τί με διάζῃ οὕτως ἀκριδῶς ἐπερωτῶν, ἅπερ οὐκ ἔξεστι μαθεῖν; Φλέγεταιί μου ἡ ψυχὴ· καίεταιί μου ἡ καρδιά. Πότε αὐτὸν ὄψομαι· καὶ ἐμπλήσῃ με χαρὰς; Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν ἄχραντον Δεσπότην, καὶ ἀνάψυξόν με ἐν καλῇ ἀποκρίσει. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον, τὸν Ἀβραὰμ καλέσαντα, καὶ τὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἰσαὰκ δοξάσαντα, καὶ Ἰακώβ Ἰσραὴλ καλέσαντα, πατριάρχην θέμενον εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν Θεὸν τὸν δώσαντα Ἀνναν τὸν Σαμουὴλ, πόνῃ προσευξαμένη ἐν τῇ θλίψει τῆς ψυχῆς. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν δίκαιον Θεὸν τὸν ρυσάμενον τὴν ἀμνάδα Σουσάναν ἐκ λύκων δεινοτάτων. Πείσθητι, νεανίσκε, καὶ δὸς τὸ ἀ-

λάβαστρον βασιλικὸν ἐκλεκτόν, καθὼς ἤδη προεῖπον. Εἰ ἴδῃς, ὦ ἄνθρωπε, φλόγα τῆς ἐμῆς καρδίας, αὐτὸς ἂν κατέσπευσας ἐκπέμψῃ με ἐνταῦθεν. Πάλιν ὁ μυρεφὸς πρὸς αὐτὴν ἐφθέγγετο, πείθεσθαι βουλόμενος περὶ τοῦ ἀλαβάστρου· ἄκουε, ὦ γύναι, πολλὰ με καθώρκισας, ὡσαύτως κατέκρινας, ὅπως δώσω τὸ μύρον· καὶ γὰρ δὲ πολλάκις ἠξίωσά σε εἰπεῖν. Μὴ ἀνώτερός ἐστι πάντων ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἔστιν ὡραιότερος αὐτοῦ; ὅτι οὕτως ἐτρώθης εἰς τὸ κάλλος ἐκείνου, ὥστε μύρον ἐκλεκτὸν ἀπαγαγεῖν τῷ ὡραίῳ. Μὴ γένος ἐστὶ τοῦ Δαβὶδ, δικαίου βασιλέως; ἢ τοῦ μεγάλου Ἀβραάμ, τοῦ φίλου τοῦ Ὑψίστου; Τίς ἐστίν, εἰπέ μοι. ἵνα τί οὕτως πέφλοχας ἐν σπουδῇ θεάσθαι τὴν ὡραιότητα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπε τῷ μυρεφῷ. Τί οὕτως διάζῃ με εἰπεῖν σοι τὰ κρυπτά μου; μύρον ἤλθον ὠνήσασθαι, οὐχὶ δὲ διαλεχθῆναι. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν Θεὸν τὸν ἄχραντον, καὶ ἐλέησόν με, καὶ ἀπόλυσόν με ταχύ, ὅπως φθάσω ἐν σπουδῇ τὸν μέγαν μου ἑραστήν, ἐν πάσῃ σεμνότητι, δοῦναι τὸ ἀλάβαστρον. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ μυρεφοῦ τὴν πολλὴν τῶν λόγων ἐξέσπασιν πρὸς αὐτὴν γενεμένην, ἐθαύμασε μεγάλως περὶ τῆς σπουδῆς αὐτοῦ, πῶς ὄντως μετὰ πόθου ἠκριβώσατο μαθεῖν.

Λοιπὸν ἀπεκρίνατο τῷ μυρεφῷ λέγουσα· ὥς γε οἶμαι. οὐδένα λανθάνει ἐν τῇ πόλει, ὅσα ἐγὼ ἔπραξα, μιαινουσα καθ' ὥραν ἑμαυτὴν ἐν πορνείαις, καὶ ἄλλους θηρεύουσα εἰς αὐτὸν τὸν μiasμόν. Εἶδον δὲ αἰφνίδιον τὸν Ἅγιον ἐκείνον, τὸν φανέντα ἐπὶ γῆς Ἰατρὸν καὶ Σωτῆρα· καὶ εὐθέως ἡ ψυχὴ μου αἰχμάλωτος γέγονε τῆς ἀχράντου ὡραιότητος αὐτοῦ. Εἶδον γὰρ τοῖς ὁ-

φθαλμοῖς μου ἰάματα φοβερά, σημεῖα ἀνείκαστα, καὶ πολλὴν συμπάθειαν. Ἀμαρτωλοὺς δέχεται, τελώνας προσεγγίζει, λεπροὺς οὐκ ἀποβάλλεται, ἀσθενεῖς οὐ διώκει· ἀλλὰ πάντας ὁμοῦ ἐν οἰκτιρμοῖς δέχεται, καὶ μὴ ὀργιζόμενος τοῖς αὐτῷ προσεγγίζουσιν. Ἰδοῦσα δὲ ἐξέστην καὶ εἶπον ἐν ἑαυτῇ· τί ὧ ἐγὼ ἢ ἀθλία, ἢ μὴ αὐτῷ ἐγγίσω; αἱ ἁμαρτίαι μου, πολλαὶ ὡσαύτως ἀσέλγειαι, σπηδεῶν δὲ μεγάλη. Χάριν τίνος ἀμελῶ; Ἄλλον τοιοῦτον καιρὸν οὐκ ἔχω εὑρεῖν, οὔτε ἄλλον ἱατρὸν τοιοῦτον φιλάνθρωπον. Ἐγὼ οὕτως πέπεισμαι, ὅτι Θεὸς ὑπάρχει οὗτος, φαινόμενος μέγας ἐξουσιαστής. Λόγῳ πάντα κελεύει, λόγῳ πάντας ἰάται· ἁμαρτίας συγχωρεῖ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ. Τοιοῦτον καιρὸν εὐροῦσα καὶ τοιοῦτον ἱατρὸν, οὐκ ὤφειλον ραθυμεῖν τῆς ἐμῆς ἰάσεως. Τούτου ἕνεκα σπεύδω τῶν ἐμῶν ὀφλημάτων δοῦναι τὸ γραμματεῖον ἀγαθῷ συγχωρητῇ. Οἶδα ὅτι ἥμαρτον ὑπὲρ μέτρον καὶ λόγον, καὶ οὐκ ἔστιν εἰκάσαι τὴν ἐμὴν ἀσέλγειαν· ἀλλὰ τί ἀπροσπαθῶ τῆς αὐτοῦ εὐσπλαγχνίας, ὡς σταγῶν αὐτῷ, εἰσὶ πάσαι μου αἱ ἀνομίαι. Οἶδα σαφῶς ὅτι μόνον ἐγγίσω, εὐθὺς καθαρίζομαι καὶ πασῶν ἁμαρτιῶν καὶ κακῶν ἀνομιῶν. Φυγαδεύσας ἀπ' ἐμοῦ πᾶν ἔργον ἀτοπίας· διότι οὐράνιος καὶ ἄχραντος ὑπάρχει.

Ἰδοὺ οὖν, νεανίσκε, εἰπὸν σοι πάντα τὰ κρυπτὰ τῆς ἐμῆς καρδίας· δός μοι λοιπὸν τὸ μύρον· ἱκανὴ ὥρα ἐστὶν ἀφ' οὗ ἐμποδίζεις με, μαθεῖν τίνι μύρον ἀπάγω. Ταῦτα πάντα ἀκούσας ἠδέως ὁ μυρεψός, ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα ἐν χαρᾷ τῆς καρδίας· χάριν σοι δομολογῶ, ὦ γύναι· πιστοτάτη, ἀποκαλύψασά μοι τὴν καλὴν σου πρόθεσιν·

μέγαν ἄφνω ἐρραστήν ἐκτῆσω οὐράνιον· τῷ ῥήματι πάντα ἀγιάζει θεῖκόν ἔργον πλήρες ἐπαίνου, καὶ σφόδρα ὠφελιμον δοῦλει πράξαι, ὦ γύναι, ἀπάσαις ταῖς γενεαῖς. Ὅντως αὕτη ὑπάρχει μεγίστη σωτηρία, σοὶ τε αὕτη πρότερον, καὶ πᾶσιν ἁμαρτωλοῖς. Θυγάτηρ εἰ πατέρων, συγγενῆς δόσιον τῶν καλῶς πιστευσάντων εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον. Μικρὰν δὲ συμβουλίαν βουλεύσασθαί σοι θέλω· κατὰδεξαί με εὐθύμως δίχα πάσης μέμφεως. Οἶδας καὶ αὕτη σαφῶς, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι πονηροὶ ὑπάρχοντες ἀντιπάσχουσιν αὐτόν, ἐπειδὴ Θεὸς μέγας καὶ φιλάνθρωπός ἐστι, συγχωρῶν ἁμαρτίας οἰκεία εὐσπλαγχνίᾳ. Ἐὰν οὖν σὲ ἴδωσιν ἐκεῖ εἰσερχομένην, ἀποκλείουσιν εὐθὺς τὰς θύρας τῆς οἰκίας, ὑβρίζοντες ἀφειδῶς, καὶ τύποντες ἐντόνως· σὺ δὲ ἀκούσασα μὴ δειλιάσης δλως, ἀλλὰ γενοῦ τῇ ψυχῇ πέτρας στερεωτέρα· εἰ ἐν ἔργοις πορνικοῖς ἔχρωμος ἐτύγχανες, πόσω μᾶλλον ἐνταῦθα ὑπὲρ σωτηρίας; Μέλλουσι γὰρ ἅπαντες, ἐλεύθεροι, δοῦλοι, θυρωροί, ὑπηρέται, δεινῶς σοι ἐπιπίπτειν καὶ ἀτίμως ὑβρίζειν· πάντων καταπτύσασα, εἴσελθε θαρσαλέως πρὸς αὐτὸν τὸν Ἄγιον ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καθὼς αὕτη προεῖπας· περίπτουσαι ἐν πόθῳ τὰ ἴχνη τοῦ ἀχράντου, καὶ ἔσση μακαρία· ἰδοὺ γὰρ ὅτι ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος, ἐνὸς τῶν Φαρισαίων εἶναι αὐτὸν σήμερον· πορεύου ἐν εἰρήνῃ· εἴσελθε μετὰ χαρᾶς· ἔγγισον προθύμως· δεχθείη σου τὸ δῶρον. Ἰδοὺ μύρον ἐκλεκτόν, τίμιον, ἄξιον τοῦ Σωτῆρος δέδωκά σοι, ὦ πιστή, καὶ εὐχου ἡμῖν. Λαβοῦσα δὲ ἡ γυνὴ τὸ ἀλάβαστρον πλήρες τοῦ μύρου τοῦ ἐκλεκτοῦ, ἀπῆρχετο χαίρουσα καὶ τρέχουσα, καὶ ἤρχετο, λέγουσα ἐν ἑαυτῇ· τίς δώσει μοι

θύραν τοῦ εὑρεῖν ἀνεωγμένην, καὶ ἀ-
θρόως εἰσελθεῖν, καὶ προσπεσεῖν τοῖς
ἔχνεσι τοῦ ἁγίου Ἰατροῦ; καὶ περιπτύ-
ξαμένη, μήτε ὅλως ἐάσω ἕως τῶν ὀ-
φλημάτων λάβω συγχώρησιν. Προσεύ-
ξομαι προθύμως τῷ Κυρίῳ τῷ εἰδότε
πάντα μου τὰ κρυπτά, πρὶν αὐτῷ προ-
σεγγίσω· ἅπαντα οἶδεν αὐτός. Ἐγὼ
δὲ πορεύομαι πρὸς τὸν καλὸν Ἰατρόν,
ἰδεῖν τὸν φιλάνθρωπον καὶ εὖπλαγ-
χον, ἀγαθόν, τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.
Καί, φησί, τὸ γύναιον ἠῤῃχετο πρὸς
Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον. Ἰδοὺ σύ,
Κύριε, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος ἀνάκεισαι σὺν
αὐτῷ, ὡς ἄνθρωπος νομισθεὶς· γινώ-
σκωιν μου τὰ κρύφια τῆς καρδίας, καὶ
τῆς ψυχῆς τὸν λογισμὸν ἐπιστάμενος,
Χριστέ. Εἰς τί ἐγὼ ἤγαγον μύρον τὸ
πολύτιμον; ἵνα ἐλθοῦσα προσπέσω τοῖς
ἄχραντοῖς ἔχνεσι τῆς Θεότητος τῆς
οἰκίας, καὶ ἐμὲ διασώσεις τῶν αἰσχροῶν
μου πράξεων, ὧν ἔπραξα. Γινώσκω,
Δέσποτα, ὅτι Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ τῇ
οἰκίᾳ εὖπλαγχνίᾳ σώζεις πάντας, ἀγα-
θὲ, μὴ θέλων ἀπολέσθαι τινὰ τῶν ἁ-
μαρτωλῶν προσπίπτοντά σοι, Σωτήρ,
οἰκίᾳ προαιρέσει. Μόνον γὰρ ἐν πλα-
τείαις εἰδὼν σε, καὶ ἐπίστευσα ὅτι πάν-
τα δύνασαι. Παράσχου· σὺν μοι τοῦτο,
Σωτήρ πολυέλεε, εἰσελθεῖν ἀκωλύτως,
ὅπου σὺ ἀνάκεισαι. Ταῦτα ἐνθυμουμέ-
νη, καὶ πλείονα τούτων λέγουσα ἐν
ἑαυτῇ, κατέφθασε τὸν οἶκόν· ἔνθα ὑ-
πῆρχεν ὁ Χριστός, καὶ εὗρίσκει ἕκα-
στον πυλῶνα τῆς οἰκίας ἀνεωγμένον
αὐτῇ, καὶ εἰσῆλθεν ἐν χαρᾷ, καὶ ἀθρόως
ἡγγισεν ὀπισθεν τοῦ Κυρίου, καὶ ἄπτε-
ται τῶν αὐτοῦ ποδῶν ἐν πίστει πολλῇ·
καὶ κλίνασα κεφαλὴν σὺν καρδίᾳ, στε-
ναγμοῖς καὶ ὀχετοῖς δακρύων κατέ-
βρεχε τοὺς πόδας αὐτοῦ, μετὰ χαρᾶς
φιλοῦσα ἐν πόθῳ σφοδροτάτῳ, καὶ θρι-

ξι τῆς κεφαλῆς καταμάσσουσα αὐ-
τούς, καὶ ἀλείφουσα τὸ μύρον προθύ-
μως, καὶ λέγουσα.

Ἰδοὺ, φησί, Δέσποτα, αὐτὸς ὁ μόνος
γινώσκεις τό, πῶς ἐγὼ τοῦτο ἐτόλμησα
ποιῆσαι· οὐκ ἄγνοοῦσα ὅλως τὰ φαῦ-
λά μου, Κύριε, ἀναισχύντως ἡγγισά
σοι τῷ ἀχράντῳ Θεῷ, θέλουσα δὲ σω-
θῆναι προσέπεσα, Δέσποτα, καθ' ὃν
τρόπον τελῶναι προσπίπτουσιν ἀναι-
δῶς. Δέξαι, Χριστέ, ὀχετοὺς δακρύων
τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν· δέξαι Χριστέ,
πόθησιν τῆς ἐμῆς ἀθλείας ψυχῆς· ἡ
τόλμη μου λογισθῇ, ἡ παράκλησις δε-
χθῇ, ἔστω ἡ ἀναίδεια προσευχὴ τε-
λεία, τὸ μύρον εἰς ἱλασμὸν γενήσεται,
ἄχραντε, ἡ συντριβὴ τῆς καρδίας μου
εἰς φωτισμὸν μου φανῇ. Ἐκ νέας ἡλι-
κίας ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν βωόντων, ὅτι
ὁ Θεὸς ἐτέχθη ἐκ τῆς Παρθένου, καὶ
βουλομένη μαθεῖν, ἡρώτων πῶς ὁ ἄ-
σαρκος σαρκωθῆναι δύναται; Εἶπον δέ
μοι οἱ γονεῖς, αὕτη ἡ παράδοσις ἐκ
τῶν πατέρων βοᾷ περὶ τούτου, ὅτι ὁ
Θεὸς ὁ ἅγιος ἐκ Παρθένου ἐν σαρκὶ
τίνεται ἐπὶ τῆς γῆς· ὅπερ οὖν ἐγὼ
ποτὲ ἤκουσα νέα οὔσα, ἰδοὺ νῦν τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς μου ὁρῶ ἐν ἀληθείᾳ, Θεὸν
μέγαν, ἅγιον, δρώμενον ὡς βροτὸν ἐν
σαρκὶ τῇ ἡμετέρᾳ σῶσαι ἡμᾶς θέλον-
τα. Οὐχ ὁρῶ σε, ὡς Σίμων ὁ Φαρισαῖ-
ος οὗτος, ὁ καλέσας σε εἰς ἄριστον σή-
μερον. Ἄλλ' ὁρῶ Θεόν, μέγαν δημι-
ουργὸν τῶν ἀπάντων, τὰ σύμπαντα λό-
γῳ μόνῳ συστησάμενον· ἀμνάς τῆς
ποιμνης τῆς οἰκίας εἰμὶ πεπλανημένη.
Ἐπίστρεψόν με, Σωτήρ, εἰς τὴν σεαυ-
τοῦ μάνδραν· αὐτὸς γὰρ εἰ ὁ ποιμὴν ὁ
καλὸς μονώτατος, συνάγων πλανωμέ-
νους εἰς τὴν ἰδίαν ἀδλήν. Περιστερὰ
σου εἰμὶ, Δέσποτα, ἄρπαγεῖσα ὑπὸ ἱε-
ρακος δεινοῦ. Φλέγεται μου ἡ ψυχὴ,

τρωθεῖσα εἰς τὸν μέγαν ἁγιασμόν σου, Κύριε. Ἐξάγαγε, ἄχραντε, τῇ φιλο-
 θρωπῇ σου τὴν κακὴν δυσωδίαν τῶν
 ἀνομιῶν ἀπ' ἐμοῦ ἀντὶ μύρου, χάρι-
 τι τοὺς μώλωπας τῶν ἐμῶν πλημμε-
 λημάτων δάκρυσιν ἀποπλύνας καθάρι-
 σον, εὖσπλαγχνε. Ἡ σὴ χάρις ἤνοιξε
 τὸ στόμα μου. Ταῦτά σοι ἐξείπειν ἐ-
 τόλμησα ἔμπροσθέν σου, ἵνα ἔσωμαι
 τύπος καλῶν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, οὗς
 αὐτὸς δικαίως ἐλήλυθας, ἀγαθέ. Ναί,
 δέομαι σου, Σωτήρ, μὴ παρίδῃς δάκρυα
 ταλαιπώρου καρδίας· οἶδα γὰρ ὅτι οὐ-
 δὲν ἀδύνατον παρὰ σοί, δύνασαι γὰρ
 ἅπαντα. Τῇ καρδίᾳ ἠΰχετο τῷ πλά-
 σαντι καρδίας ἀνθρώπων κατὰ μύνας·
 καὶ ἔλαβε τῆς ζωῆς τὸ μύρον, ἀντὶ τοῦ
 μύρου· ἀντὶ φθαρτοῦ, ἄφθαρτον καὶ μέ-
 νον εἰς αἰῶνας. Οὐχ οὕτως ἦν τὸ μύ-
 ρον εὐῶδες, πρὸς τὸ μύρον τοῦ ρήματος
 τοῦ Κυρίου. Προσῆξε μύρον καλὸν καὶ
 ἀγάπην, καὶ ἔλαβε πταισμάτων συγ-
 χώρησιν. Χριστὸς γὰρ ὁ Σωτήρ, προ-
 γνώστης ὢν καὶ Θεός, ἐδικαίωσε ψυ-
 χῆς ὀλλυμένης πρόθεσιν· οὐ κρυπτὰ ἀ-
 ναδείξας πταίσματα, ἀ πρῶτον ἔπρα-
 ξεν ἡ θαυμαστή· ἀλλ' ἐκήρυξε πρῶ-
 τον τὰ αὐτῆς ὀφλήματα, ἔπειτα τὴν
 ἀγάπην αὐτῆς ἐκύρωσεν.

Εἰς νοῦν οὖν ταῦτα λαθὼν, ἀγαπη-
 τοὶ καὶ πιστοί, εὐθέως ἐν ἐκστάσει σφο-
 δροτάτη γέγονα, πῶς εἰσελθοῦσα ἄ-
 φρων ἠγγισεν ἄνευ φόβου· πῶς δὲ κα-
 τὰ πρόσωπον πάντων ὁμοῦ παρέστη
 κλαίονσα πρὸ ὀφθαλμῶν τῶν ἐκεῖσε
 δειπνοῦντων καὶ συνανακειμένων·
 πῶς ἔλυσε πλοκάμους ἐν πολλῇ παρ-
 ρησίᾳ· πῶς ἔδρεξε τοὺς πόδας
 τοῦ Χριστοῦ ἀναιδῶς· πῶς οὐδεὶς αὐ-
 τὴν ὅλως ἔσωθεν ἀπήλασεν· πῶς δὲ
 ὅλως κατ' αὐτῆς οὐδεὶς ἠγανάκτησεν.
 Ἄλλ' ἦν ὁ κλαυθμὸς αὐτῆς ἡδὺς τοῖς

πᾶσι, καὶ νήδυμος ἦν ὁ στεναγμός.
 Ἐνεοὶ γεγονότες ἄνθρωποι, οὐν ὁρώ-
 μασι θεωρίαν ἡσθιον, ξένον θαῦμα ὁ-
 ρῶντες, ἐν ἀρίστῃ φανέντα, καὶ ξένον
 αἰφνιδίως τὸ πρᾶγμα γενόμενον. Γυνὴ
 πόρνη, ἄκλητος, εἰσελθοῦσα ὀπισθεν
 τῆς τραπέζης, ἵστατο τοὺς πλοκάμους
 ἐν στήθει βαστάζουσα, καὶ ἐν χερσὶν
 ἀλάδαστρον μύρον ἐκλεκτοῦ κατέχου-
 σα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἔρωτων, τί εἰσῆλθες
 προπετώς; ἢ ὁ λέγων, τί ζητεῖς ἐνταῦ-
 θα γύναι; οὔτε τῶν ἐσθιόντων, οὔτε τῶν
 παρεστώτων· ἀλλ' ὑπῆρχε πᾶσι γλυ-
 κύτατον τὸ θαῦμα αὐτῆς, καὶ παράδο-
 ξον, καὶ ἡδύ. Πάντες οὖν ἀρχάγγελοι
 τρόμφ συνεσχέθησαν. Χερουδίμ καὶ
 Σεραφεὶμ φόβῳ παρειστήκεισαν, θεω-
 ροῦντες μεγίστην παρρησίαν γυναικός,
 κρατούσης θερμότητι τοὺς πόδας τοῦ
 Κυρίου. Χερουδίμ ἀναβλέψαι οὐ τολ-
 μᾷ τὸ παντελῶς, καὶ γυνὴ ἁμαρτωλὸς
 τοὺς πόδας κατεφίλει. Σεραφεὶμ τὸ
 πρόσωπον καλύπτει ἐν πτέρυξι, καὶ γυ-
 νὴ ἁμαρτωλὸς προφανῶς παρίστατο.
 Ἄγγελοι τῷ θρόνῳ πλησιάζουσι οὐ δύ-
 νανται, καὶ γυνὴ ἐν ταῖς θριξὶ τὰ ἱ-
 χνην κατέμασεν. Ὡ! γύναι πιστοτάτη,
 πῶς ἐγὼ ἐπαινέσω τὸ ὑπέρογκον φίλ-
 τρον θερμῆς σου προθέσεως; ὦ γύναιον,
 πῶς δοξάσω τὴν μεγάλην πόθησιν τῆς
 τελείας σου ψυχῆς γενομένης πρὸς
 Θεόν; ἢ τίς οὕτως ἀγαπᾷ, ὥσπερ σὺ
 ἠγάπησας; ἢ τίς ἄρα ἀνθρώπων οὕτως
 ὑποδεχθήσεται, καθὼς σὺ ἐδέχθης;
 Ταῦτα πάντα ὁ Σωτήρ χάριτι οἰκονο-
 μαί, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν
 ἀνθρώπων, τοῦ δοῦναι παρρησίαν ἐλ-
 θεῖν εἰς μετάνοιαν τοῖς ἐν πλημμελή-
 μασι δεινῶς κατεχομένοις. Μεταξὺ δὲ
 τῆς εὐχῆς καὶ τοῦ κλαυθμοῦ τῆς γυ-
 ναικός, ἰδὼν ὁ Φαρισαῖος σφοδρῶς ἐ-
 ταράττετο. Μεταγινώσκων λοιπόν, ὁ

τι κέκληκε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐν τάξει τοῦ προφήτου, καὶ πικρὰ ἐνθυμούμενος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ. Ἐγώ, φησὶν, ἐδόκουν προφήτην εἶναι τοῦτον, εἰδὸτα τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ παρεληλυθότα σαφῶς ἐπιστάμενον, προφήτην τέλειον· νῦν δὲ ἐπέστην ὅτι οὔτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἀκριβῶς ἐπίσταται, ἀλλ' ἔστιν ὡς ἅπαντες. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, ὁ αἰεὶ ἐμβατεύων τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν, ὡς πλάστης, οὐκ εὐθὺς ἀποτόμως ἐλέγχει τὸν πονηρόν, ἀλλ' ἀνεξικάκως φέρει εἰς φῶς τὰ κρυπτὰ· καὶ δὴ ἐν πράοτητι καὶ πολλῇ χρηστότητι, αἰνιγματίσεν αὐτόν, ἅπερ ἐλογίσατο. Σίμων, Σίμων, ἔχω τι εἰπεῖν σοι παραβολήν, καὶ κριτὴν σε βούλομαι στήσαι τῶν ἐμῶν ρημάτων. Δανειστῇ τινι ἦσαν δύο χρεωφειλέται· ὁ εἰς αὐτῷ ὥφειλε πεντήκοντα χρύσινα, ὁ δὲ ἕτερος ὥφειλε δεκάκις πενήκοντα· ἦσαν δὲ ἀσπάζοντες πενίαν ἀμφότεροι. Θεωρῶν δὲ ὁ μέγας ἐκεῖνος δανειστής τὴν θλίψιν, ἐκατέρους ἴσως κυρώσας τὴν ἄφεσιν, ἔδειξε πᾶσι προφανῶς μεγίστην συμπάθειαν. Πῶς αὐτὸς δοκιμάζεις περὶ τῶν ἐκατέρων; τίς ὀφείλει πλεοναφίλειν τὸν συγχωρητὴν, ὁ ὀλίγον ἑαθεὶς ἢ μᾶλλον ὁ τὰ πολλά; ἀμφότεροι γὰρ ἔσχον παρ' αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν. Ἀπεκρίνατο ὁ Σίμων· ὁ τὰ πολλά ἑαθεὶς, ἐκεῖνος ἔτι πλείω ἀγαπῆσαι ὀφείλει. Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· καλῶς, φησὶν, ἔκρινας. Ἀκουσον οὖν, εἰπὼ σοι περὶ τῆς ἀγνοίας σου. Εἰς τὸν οἶκόν σου αὐτὸς τιμῶν με ἐκάλεσας, ὕδατι οὐκ ἔνιψάς μου τοὺς πόδας, ὡς προφήτου· ἡ δὲ γυνή, ἣν ὄρας, ἐν τοῖς δάκρυσιν αὐτῆς ἔνιψέ μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ κατέμαξεν· ὁμοίως φιλημά μοι, οὐ Σίμων οὐκ ἔδωκας· αὕτη

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΛΗΨΕΩΝ*)

Πρόληψις. Πρό-ληψις, ἡ προᾶξις τοῦ προλαμβάνω· παρεμπόδισις, ἀποσόβησις· πᾶν ψεῦδος προερχόμενον ἐκ παραδόσεως ἀνθρωπίνης καὶ πιστευόμενον ὡς ἀλήθεια, αἱ ἐκ τῆς ψευδοῦς παραδόσεως κηθεῖσαι ἰδέαι παρὰ τῷ λαῷ, περὶ τοῦ αἰσίου ἢ ἀπαισίου ὠρισμένων γεγονότων, πραγμάτων ἢ πράξεων· ψευδὴς δοξασία, δεισιδαιμονία. Ἡ δεισιδαιμονία εἶναι ὁ ἄλογος φόβος δαιμόνων, ὄνείρων, συναντημάτων καὶ ἄλλων παρομοίων τοιούτων, φερόντων ἢ προαγγελλόντων δῆθεν δεινὰ ἐπικείμενα εἰς τὸν δεισιδαίμονα. Ὁ Πλούταρχος λέγει· «Δεινὸν τὸ τῆς δεισιδαιμονίας σκότος ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, συγχέει καὶ τυφλῶσαι λογισμοὺς ἐν πράγμασι, μάλιστα λογισμοῦ δεομένου». Αἱ

*) Αἱ προλήψεις γεννῶνται ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, ἄγνοιαν καὶ θρησκευτικὴν ἀμάθειαν. Αὗται βλάπτουν τὸν προληπτικόν, τὸν τυραννοῦν, τὸν παιδεύουν καὶ τὸν καταδιώκουν μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, μέχρι σήμερον πιστεύει καὶ διατηρεῖ καὶ ἄλλα πολλὰ εἰδωλοκρατικά· ἦθη καὶ ἔθιμα· ὡς λόγον χάριν, τὸ πιστεύειν τοῖς ἀστροῖς, τὰς γενεθλιαλογίας

δὲ οὐ διέλειπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. Ἐλαίψ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας ποτέ· αὕτη δὲ τοὺς πόδας μου μύρρῳ καλῷ ἤλειψε. Χάριν τούτου λέγω σοι, αἱ πολλαὶ ἁμαρτίαι, ἅπερ αὐτὸς νομίζεις ἐμεῖ ἀγνοεῖν, ἀφεθήσονται αὐτῇ, ἐπειδὴ προέφθασε προδειξαὶ τὴν ἀγάπην περὶ συγχωρήσεως· τῷ ὀλίγον φιλοῦντι, ὀλίγον ἀφίεται· τῷ δὲ πολὺ φιλοῦντι, πολὺ συγχωρεῖται, καὶ νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μακάριος Μοναχὸς Παπακυρίλλου
Νέα Σκήτη Ἀγίου Ὁρους 1958

ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΑ

(Αντιγραφέντα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ω 96 κώδικος (Νομοκάνων) τοῦ 17ου αἰῶνος τῆς Λαυριωτικῆς Βιβλιοθήκης)

α') Ἐν τῇ α' Συνόδῳ οὐ πάντες ἦσαν Ὁρθόδοξοι, ἀλλὰ πολλοὶ τὴν Ἀρείου δόξαν ἐπρέσβευον. Τοῦ Ὁμοουσίου δὲ κηρυχθέντος καὶ ὀρισθέντος ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων Πατέρων καὶ ἀναθεματισθέντος Ἀρείου, ὅσοι εἰς τὸ Ὁμοούσιον ὑπέγραψαν, ὡς Ἀρχιερεῖς ἐδείχθησαν πάντες καὶ τοῖς ἐξάρχουσιν Ὁρθόδοξοις συνηριθμήθησαν καὶ ὡς Ἅγιοι μνημονεύονται.

Τινὲς δὲ μὴ πεισθέντες εἰς τὸ Ὁμοούσιον υπογράψαι, καθηρέθησαν. Εὐδόκιμος ὁ Νικομηδείας δηλονότι καὶ ὁ Νικαίας Θεόγνης, ὧν τὰς ἐκκλησίας ἐτέρους οἱ Πατέρες ἐχειροτόνησαν. Ἐσφύστερον δὲ καὶ αὐ-

τοὶ Εὐδόκιος καὶ Θεόγνης ἐπιδόντες λιβελλὸν μετανοίας, ἀποκατέστησαν εἰς τὰς λαχούσας αὐτῶν καὶ τοὺς εἰς αὐτὰς χειροτονηθέντας ἀπώσαντο, ὅπερ Σωκράτης ὁ ἱστορικὸς οὕτω φησὶ κατὰ ῥῆμα: Εὐδόκιος δὲ καὶ Θεόγνης λιβελλὸν μετανοίας τοῖς κορυφαίοις τῶν Ἐπισκόπων ἀποστέλλαντες, ἀνεκλήθησαν ἐκ τῆς ἐξορίας διὰ βασιλικοῦ προστάγματος καὶ τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν ἀπέλαβον, τοὺς εἰς τὸν τόπον αὐτῶν χειροτονηθέντας ἐξωθήσαντας, Ἀμφίωνα μὲν Εὐδόκιος, Χρῆστον δὲ Θεόγνης.

β') Ὁ ἅγιος Μελέτιος ὑπὸ Ἀρειανῶν ἐχειροτόνηθη. Σεβαστείας, εἴτα παρ' αὐτῶν

προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι εἶναι λείψανα εἰδωλολατρικῆς προελεύσεως. Ὅλα τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ ἔχουν προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας. Οἱ πρόγονοί μας ἄρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν ὑπὲρ τὸ δέον δεισιδάιμονες, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶχον καὶ πολλοὺς θεοὺς. Αἱ προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι εἶναι εἰδωλολατρικαὶ καὶ ψευδεῖς εἰδήσεις πρὸς πλάνησιν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ

τοῦ καθ' ἐνὸς (πρβλ. Ἱερ. ι' 2, Ἐκκλ. ια' 4, Γαλ. δ' 10, Κολασ. β' 16), τὸ ἀνάπτειν φωτιά καὶ τὸ πηδᾶν ἐπ' αὐτῆς, τὰ «Καρναβάλια» τῆς Ἀπόκρεω καὶ ἕτερα παρόμοια, ὡς καὶ τὰ διάφορα φυλαχτὰ τὰ προερχόμενα ἀπὸ μάγους. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἡμισέληνον πέταλον, τὸ ὁποῖον κρεμοῦν εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ἐξώθυρας, ὅλα τὰ εἰρημένα ταῦτα εἶναι ψευδῆ καὶ μαγεῖται, αἵτινα καὶ ἡ ἕκτη Οἰκουμ. Σύνοδος διὰ τοῦ ξγ' (63) αὐτῆς κανόνος τὰ ἀπαγορεύει δι' ἀναθεματισμοῦ καὶ ἀφορισμοῦ. Ἔτεροι πάλιν ἀσεβεῖς ἔχουν δεισιδαιμονίας, οἱ ἐὰν συναντήσουν πρῶτ' κληρικὸν ἀσφαλῶς δὲν πηγαίνει καλὰ ἡ δουλειά τους, ἐὰν δὲ ἀνταμώσουν Χότζαν ἢ Ραββίνον, τότε πηγαίνει θαυμάσια τὸ «γοῦρι».

θεῖος χρυσορρήμων Ἰωάννης λέγει: «Πῶς εὐρεθήσονται χριστιανοὶ οἱ προσέχοντες μύθοις, καὶ γενεαλογίαις, καὶ μαντείαις, καὶ ἀστρολογίαις, καὶ φαρμακείαις, καὶ φυλακτηρίοις, καὶ ὀρνέων φωναῖς, καὶ ἐν πηγαῖς λυχναπτοῦντες, καὶ παρατηρήσεις ἡμερῶν, καὶ ἐνιαυτῶν, καὶ κλυδωνισμούς, καὶ ὀνειράτα καὶ συναντήματα παρατηρούμενοι, καὶ ἄλλα ἕτερα τοιαῦτα; Χριστιανοὶ οὗτοι;».

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Πατήρ, εἶναι προλήψεις, δεισιδαιμονίαι καὶ μαγεῖται καὶ ψεῦδος καὶ πλᾶναι. Πῶς εἶναι δυνατόν τὰ ἄψυχα ὄντα νὰ προσεξινήσουν καλὸν ἢ κακὸν εἰς τὸν ἐλεύθερον καὶ λογικὸν ἄνθρωπον;

Λοιπὸν ἀναγνώστα, ἃς ἀποβάλλωμεν τὰς ἀνωτέρω ὁλεθρίας πλάνας τοῦ ψεύδους καὶ ἃς ἀντεισάγωμεν τὰς ἀληθείας τῆς ἁγίας Γραφῆς. Ὅλαι αἱ συμφοραὶ ἐν τῷ βίῳ εἶναι συνέπειαι ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἁμαρτάνοντες περιπίπτομεν λοιπὸν εἰς συμφοράς.

μετετέθη εἰς Βέρροϊαν ὡς ὁμόφρων αὐτοῖς καὶ αὐθὺς εἰς Ἀντιόχειαν. Τὴν δὲ Ὁρθοδοξίαν κρατύναντι, οὐδὲν αὐτῷ πρόκριμα ἐλογίσθη τὸ παρὰ τῶν αἰρετικῶν τὴν χειροτονίαν δέξασθαι καὶ μετὰ τῶν ἁγίων κορυφαίων δοξάζεται. Οὗτος καὶ τὸν Χρυσόστομον διάκονον ἐχειροτόνησε καὶ τὸν μέγαν Βασίλειον, ὡς μαρτυρεῖ Σωκράτης καὶ ὁ ἅγιος Ἀμφιλόχιος ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ τῷ εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον. Ἀλλὰ καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον οὗτος ἀποκατέστησε Πατριάρχην εἰς τὴν Κων(σταντι)νολιν, ἔξαρχος τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμένης Β' Συνόδου γνωριζόμενος. Ὁ δὲ Νυσαέων φωστήρ, ὁ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ὁμαίμων ἅγιος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς αὐτὸν ἐπιταφίῳ, ἅγιον καὶ νέον ἀπόστολον κατονομάζει τοῦτον.

γ') Τὸν δὲ Σεβαστείας Εὐστάθιον, πρόμαχον ὄντα τῶν Μικεδονιανῶν αἱρέσεων ἐδέξατο εἰς κοινωνίαν ὡς Ἐπίσκοπον μετανοοῦντα ὁ μέγας Βασίλειος, ὡς δηλοῖ αὐτὸς οὗτος ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῇ πρὸς Τερέντιον κόμῃ ἐπιστολῇ αὐτοῦ, ἧς ἡ ἀρχή, «πάνυ πολλὴν σπουδὴν ποιησάμενος». Συμμαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ τῆς ἁγίας Ζ' Συνόδου Πατέρες, οὕτω δὲ καὶ κατὰ ῥῆμα ἔχει ἡ ὑπαγορευθεῖσα πίστις ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἣν καὶ ὁ Σεβαστείας εὐστάθιος ὑπέγραψε. (Κατωτέρω παραθέτει τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου ὑπογραφείσαν δολογίαν πίστεως).

δ') Ἐν τῇ στ', Συνόδῳ οἱ πλείστοι τῶν τότε ἀρχιερέων, μᾶλλον δὲ πάντες, ὡς τὰ πράγματα καὶ ὁ ἅγιος Ταράσιος μαρτυρεῖ, χειροτονία ἦσαν Σεβήρου, Πύρρου, Παύλου, Πέτρου τῶν Μονοθελητῶν, Κύρου Ἀλεξανδρείας, Μακαρίου Ἀντιοχείας καὶ Ὀνωρίου Ρώμης, ἐπὶ χρόνους πεντήκοντα μὴ διακοπείσης τῆς αἱρέσεως, ἀλλὰ τῶν εἰρημένων καθαιρεθέντων ὡς χειροτονία αὐτῶν, οὐ μόνον οὐκ ἀνεκλή-

θησαν, ὡς προσέθεντο τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἅγιοι μακαρίζονται. Ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀντιοχείας Μακάριον καὶ τοῦτον ὑπὸ τῆς στ' Συνόδου καθαιρεθέντα καὶ ἀναθεματισθέντα, ὁ ἅγιος Βενέδικτος Πάπας Ρώμης διὰ τοῦ οἰκείου Κονδιλάρου τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ δακρύων παρεκάλει ἵνα ἀποκηρύξῃ τὴν ἐκυτοῦ κακοδοξίαν καὶ τοῖς Ὁρθοδόξοις προστεθῇ καὶ μετὰ δόξης πρὸς τὴν ἐκυτοῦ τιμὴν ἐπανακληθῇ καὶ οὐ κατέπεισε τὸν κατάρaton.

ε') Ἡ πρώτη εἰκονομαχία ἐπὶ χρόνους 55 διήρκεσε καὶ πᾶσα χειροτονία τῶν Ὁρθοδόξων ἐξέλιπεν. Ἦσαν δὲ αἱ χειροτονίαι τῶν εἰκονομάχων, ἀλλὰ ὀρθοδοξήσαντες, προσεδέχθησαν ἀσμένως καὶ τὸν ἅγιον Ταράσιον ἐχειροτόνησαν καὶ ἅγιοι καλοῦνται καὶ παρὰ πάντων δοξάζονται.

στ') Οὐ μόνον δὲ οἱ αὐτομολήσαντες εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἔμειναν ἀδολοβεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ καταστασιάζσαντες τῆς Συνόδου καὶ μὴδὲ μετὰ τὴν αἰθρίαν τῆς Ὁρθοδόξιας ἡρεμεῖν ἀγαπήσαντες, ἀλλ' ἐφοδὸν κατὰ τῶν Ὁρθοδόξων κεκνηκότες καὶ δσον τὸ ἐπ' αὐτοῖς τὸν ἅγιον Ταράσιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατοικτεῖραντες ἐπιχρόνον ὀλόκληρον ἕνα κεκωλυκότες τῆς Συνόδου ὡς μάλιστα μετενόησαν ὑστερον καὶ λιθέλους ἐρθοδόξους δεδώκασι καὶ τοὺς εἰκονομάχους ἀνεθεμάτισαν, ἐδέχθησαν ἀνεπιτιμήτως ἀσινέστατα εἰς τὰς οἰκίας τιμάς. Καὶ μαρτυρεῖ ὁ θῖος τοῦ ἁγίου Ταράσιου καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Ζ' Συνόδου.

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων τῆς.

Ἀπὸ τοὺς Ὁπισθευροὺς τῶν Πατέρων

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 12)

Μετὰ τοῦ ἰδίου θαυμασμοῦ καὶ τῆς αὐ-
τῆς θαυνοῦσας ἐκφράζεται καὶ ὁ Μ. Ἀθα-
νάσιος περὶ τῆς νηστείας, ἣτις κατ' αὐ-
τόν, καὶ νόσους θεραπεύει, καὶ πληγὰς
σωματικὰς ξηραίνει, καὶ δαίμονας ἐκβάλλει,
καὶ λογισμοὺς πονηροὺς ἀποδιώκει,
καὶ τὸν νοῦν λαμπρότερον ποιεῖ, καὶ καρ-
δίαν καθαρὰν, καὶ σῶμα ἡγιασμένον, καὶ
τῷ Θρόνῳ τοῦ Θεοῦ παρ' ἑστῆσι τὸν ἄνθρω-
πον. (Ματθ. ιζ' 18 - 20) ¹⁾ Καὶ τῷ ὄν-
τι. «Μεγάλῃ δυνάμει νηστεία, καὶ μεγά-
λα κατορθώματα γίνεται ἐξ αὐτῆς» ὡς
ἐπὶ λέξει γράφει ὁ ἱ. Πατήρ ²⁾.

Πρὸς τοῦτοις ἀξιοπαρατήρητα καὶ ἀ-
ξιοσημεῖωτα τυγχάνουσιν ἐνταῦθα καὶ
τὰ ὅσα, μετὰ καταπληροσύνης ἐπιστη-
μονικῆς ἀκριβολογίας, ψυσιολογεῖ καὶ
διδάσκει ὁ ἱ. Ἀστέριος, Ἐπίσκοπος Ἀμ-
μασίας, περὶ τῆς ἐκ τῆς νηστείας
προκυπούσης ἀνυπολογίστου ὠφελείας
καὶ εἰς τὴν σωματικὴν ὑγείαν καὶ εὐ-
ρωστίαν. Μεταφέρων αὐτοῦσιον τὸ σχετι-
κὸν χωρίον τοῦ ἱ. Πατρὸς, λόγῳ τῆς ἰδια-
ζούσης αὐτοῦ σημασίας καὶ καλλιπεπστά-
της ἀκριβολογίας: «Ὅπερ ἐπὶ τοῦ θέρους,
λέγει, δταν ἡλίῳ τὸ φλογῶδες καταλάμπῃ
τῇ γῇ, ὁ βορρᾶς τοὺς θαλαπομένους εὐεργε-
τεῖ, πραεῖαις αὖραις ἀπελαύνων τὸ πνίγος,
τοῦτο καὶ ἡ νηστεία χαρίζεται, τὴν ἐκ
τῆς γαστριμαργίας πύρῳσιν τῶν σωμάτων
ἀποδιώκουσα. Τοσαῦτα δὲ ψυχὴν εὐεργε-
τοῦσα, οὐχ ἥτιον ὠφελεῖ καὶ τὸ σῶμα. Λε-
πτύνει γάρ καὶ τῶν ὀστέων τὰς ταχύτητας,
καὶ τὸν ὄγκον ἀποσκειάζει τοῦ σώματος,

καὶ τὰς φλέδας τῷ πλήθει ρηγγυμένας τοῦ
αἵματος ἀνίησι, καὶ δίδωσιν ὀλίγον χώρη-
μα τῇ στενότητι, ἵνα μὴ πάθῃσι τὸ τῶν
σωλήνων πάθος. Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι, δταν
αὐτοῖς πολὺ τι καὶ ἄμετρον ὑπὲρ τὴν χώ-
ρησιν ἐποχετεύσῃ τὸ ὕδωρ, ἐκρήγνυνται,
τὸν ἐκ τῆς δίαιας εἰσωθούμενον ὄγκον μὴ
στέγοντες. Κεφαλὴ δὲ πραεῖαν ἔχει καὶ
γαληνιώσαν κατάστασιν, οὔτε τῶν ἀρτη-
ριῶν παλλομένων, οὔτε τοῦ ἐγκεφάλου διὰ
τῆς ἀναδόσεως τῶν αἱμάτων ζοφούμενου.
Στομάχου δὲ ἐλευθερία, ἐγκράτεια. Γόττε
γὰρ ἀφίεται τῆς ἡναγκασμένης δουλείας,
καὶ τοῦ ζῆειν ὡς λέβης, κάμνων ταῖς πέ-
φεισιν. Ὁφθαλμοὶ καθαρὸν καὶ ἀνεπισκό-
τητον βλέπουσι, πάσης ἀχλὺος ἀφαιρουμέ-
νης, ἣν ὁ κόρος κατασχεῖν εἴθε τῶν ὀμ-
μάτων καὶ τῶν ποδῶν ἐδραία, ἀκλόνητος
δὲ τῶν χειρῶν ἡ ἐνέργεια. Ἀσθμα τε-
ταγμένον καὶ μέτριον, παρ' οὐδενὸς τῶν
ὀχλούντων πνευμάτων ἐνδοθεν ἐπιεγόμενον.
Λόγος τοῦ νηστευτοῦ σαφὴς καὶ διηρθρω-
μένος, νοῦς καθαρὸς, καὶ τότε ἀληθῶς τὸ
θεοειδὲς ἔχων, δταν ὡς ἐν ἄσωμάτῳ, τῇ
σαρκὶ ἄλυπον καὶ ἀθορύβητον ἐπιτελεῖ
τὴν ἰδίαν ἐνέργειαν. Ὑπνοὶ ἄλυποι καὶ ἀ-
φαντασίστοι καὶ ἵνα τὰ πολλὰ παραδρα-
μῶν εἴπω, νηστεία ἐστὶν εἰρήνη κοινὴ ψυ-
χῆς καὶ σώματος, ἀτάραχος ζωὴ, εὐστα-
θὴς πολιτεία, βίος Θεὸν εὐφραίνων καὶ
λυπῶν τὸν ἐχθρόν...» ¹⁾

1) Λόγος εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν Νηστειῶν. Ε.Π.Μ. 40, 372 - 373. Πρὸβλ. Μ. Βασιλείου, Ὁμοί. κατὰ πλάτος, ἐρώτ. 19, καὶ λόγ. α' περὶ Νη-
στείας § 4, ἱ. Χρυσόστομου, Ὁμοίλ. 39 εἰς τὴν
Α' Κορινθ. καὶ λόγ. εἰς Τίμιον Σταυρόν.
Ε.Π.Μ. 59, 678.

1) Περί Παρθενίας Ε.Π.Μ. 28, 260 Α.

2) Αὐτόθι, 260 Β.

Παραλλήλως πρὸς τοὺς ἁγίους Πατέρας καὶ ἡ ἀληθὴς Ιατρικὴ Ἐπιστήμη διακηρύσσει καὶ βεβαιοῖ ὅτι ἡ νηστεία καὶ ἡ ἀποχή ἀπὸ τινων βρωμάτων κατὰ περιόδους εἶναι ἀναγκασιότατη οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὑγιεῖς. Οὕτως ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας ποικίλιαν φαγητῶν καὶ ἐπιβάλλει στέρησιν πολλῶν τροφῶν, ἐνίοτε δὲ πλήρη ἀποχήν καὶ ἀσιτίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ ὑγείας συνιστᾷ τὴν λιτότητα καὶ ὄχι τὴν πολυφαγίαν, τὸν ἐλαφρὸν στόμαχον καὶ ὄχι τὴν φορτωμένην γαστέρα, ἐπειδὴ ἡ λιτότης καὶ ὀλιγάρκεια εἶναι ὀλιγώτερον κοπιαστικὴ καὶ τὰ μάλιστα κατάλληλος διὰ τὰ ὄργανα τῆς πέψεως. Ὑγιεινὸν δὲ εἶναι νὰ κοιμώμεθα τὴν νύκτα ὄχι μὲ ἀφθονίαν βρώσεως καὶ πόσεως φορτωμένοι, ἀλλὰ μὲ λιτὴν διαίταν, διὰ νὰ ἀπολαυθάνωμεν ὕπνον ἐλαφρὸν καὶ ἀσκανδάλιστον. Ὁ ἐπαινῶν τὴν πολυφαγίαν παραλογίζεται. Διότι φαίνεται ὡς νὰ λέγῃ ὅτι τὸ ἡσυχάζειν εἶναι ἐπιπονώτερον τοῦ τρέχειν καὶ τὸ παλαεῖν ἀκοπώτερον τοῦ ἡρμεῖν. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ψυχολογικῆς καὶ καθαρῶς βιολογικῆς πλευρᾶς θεωρουμένη ἡ νηστεία, προξενεῖ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην. Διότι, ὅπως ἡ δίψα καθιστᾷ μᾶλλον εὐχάριστον τὴν πόσιν τοῦ ὕδατος καὶ ἡ πείνα ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν καὶ πολλαπλασιάζει τὴν ἀπόλαυσιν τῆς τραπέζης, οὕτω καὶ ἡ νηστεία, ἡ ἀποχή δηλ. ἀπὸ ὀρισμένων τροφᾶς, καθιστᾷ φαιδρωτέραν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν τροφῶν τούτων. Διακόπτει τὴν συνέχειαν τῶν ἀπολαύσεων καὶ κάμνει περιπόθητον τὴν ἐπανάληψιν. Ὡστε ἀπαιτεῖται τῆς νηστείας παρέμβασις διὰ νὰ γίνῃ ἐπιθυμητὸς ὁ πλοῦτος τῆς τραπέζης. Ἡ ἀνευ διακοπῆς ἀπόλαυσις καταστρέφει τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἀπολαύσεων, ἡ φιληδονία ἀφανίζει τὴν ἡδονήν, διότι οὐδεμία ὕλικὴ ἡδονὴ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ γίνεται

ἀηδὴς καὶ εὐκαταφρόνητος μὲ τὴν συνεχῇ ἀπόλαυσιν τῆς. «Ὡς ὁ καπνὸς ἀποδιώκει τὰς μελίσσας, γράφει ὁ ἀείμνηστος Κ. Καλλίνικος γλαφυρώτατα, οὕτως ἡ κραιπάλη ἀποδιώκει τὰ πνευματικὰ χαρίσματα. Αἱ θαλλῶδεις δ' ἀναθυμιάσεις ἐκ τῆς παχείας κοιλίας ἀναπέμπονται, ὥς νέφη ἀποτειχίζουσαι τοὺς φωτισμοὺς καὶ τὰς ἐλλάμψεις τῶν ἄνω κόσμων. Καὶ καθὼς ὅσον οἱ πῆθοι εἶναι κενώτεροι, τόσον ἤχοῦν καθαρώτερα, γεμισθέντες δὲ χάνουν τὴν ἡχητικὴν ἱκανότητά των, οὕτω καὶ τὸ σῶμα ἐλαφρότερον μὲν, ἀποδίδει κάλλιον τὰς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς, θολερὸν δὲ καὶ διάκορον γενόμενον, ἀμβλὺ καὶ δυσκίνητον ὄργανον εἰς τοὺς χειρισμοὺς τοῦ νοῦ ἀποβαίνει». ¹⁾

Ὅθεν, ἡλίου φαεινότερον, ἀποδεικνύται ἐκ πάντων τούτων, ὅτι, ἡ οἰκονομοῦσα καὶ προάγουσα τὴν κατ' ἄμφω ζωὴν δύναμις, ζητεῖ λιτότητα καὶ ὀλιγάρκειαν, ἀποφεύγει δὲ πολυτέλειαν καὶ ποικίλιαν ἀφθόνων τροφῶν, ἐκ τῶν ὁποίων καταβάλλεται καὶ μὴ ἀντέχουσα εἰς τὸ βαρὺ φορτίον τῆς συσσωρευομένης περιττῆς σαρκός, ἡτημένη ἀφήνει τὸ ἔδαφος ἐλεύθερον καὶ ἀνεμπόδιστον τὴν εἰσοδὸν εἰς ποικίλα εἶδη νόσων καὶ λοιμῶν.

* * *

Ἐν τίνι, ὁμως, ἔγκειται τὸ πνεῦμα, ἡ οὐσία, ἡ ψυχὴ, οὕτω εἰπεῖν, τῆς Νηστείας, ἢν ἡ Ἁγία Μήτηρ ἡμῶν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διατάσσει εἰς ὀρισμένους περιόδους καὶ ἡμέρας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπαντᾷ εἰς ἐκ τῶν μεγαλύτερων, ταυτοχρόνως δὲ καὶ τῶν ἀσκητικωτέρων Πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Μ. Βασίλειος, ὅστις ἀριστὰ καὶ κάλλιον παντὸς ἄλλου περιγράφει τὴν νηστείαν, ὅπως ἀκριβῶς τὴν ἀντι-

1) Πρακτικαὶ Ὁμιλίαι, σελ. 169, ἐκδ. Α'.

ΤΟ ΥΨΙΣΤΟΝ ΑΓΑΘΟΝ

«Τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;... Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον
Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ σωθήσῃς...» (Πράξ. ις' 30 - 31).

Αὐτὰ τὰ λόγια, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸν δεσμοφύλακα ρωμαῖον στρατιώτην εἰδωλολάτριν, ὅταν, ἐνῶ προσεύχετο ὁ Παῦλος μετὰ τὸν Σίλαν ἐντὸς τῆς φυλακῆς τὰ μεσάνυχτα σκοτεινὰ ὑμνοῦντες τὸν Θεόν, ἔφαρνα ἔγεινε μέγας σεισμός· καὶ αἱ θύραι τῆς φυλακῆς ἤνοιξαν αὐτομάτως, ὁ δὲ φρουρὸς νομίσας ὅτι οἱ φυλακισμένοι ἐδραπέτευσαν, ἤθελε ν' αὐτοκτονήσῃ μετὰ τὴν σπάθην του καὶ ὁ Παῦλος τὸν ἠμπόδισε φωνάξας· «μὴ πράξης κακὸν εἰς τὸν ἑαυτόν σου, ἰδοὺ ἐδῶ εἵμεθα ὅλοι» καὶ μόλις ἔφεραν φῶτα καὶ τοὺς εἶδε ἡσύχασεν,

λαμβάνεται ἡ Ἐκκλησία, δταν γράφῃ: «Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Ἀληθὴς νηστεία ἐστὶν ἡ τῶν κακῶν ἀλλοτρίωσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, κατακαλιᾶς, ψεύδους καὶ ἐπιπορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια ἐστὶ νηστεία ἀληθής. Ἐν τούτοις οὖν ἡ νηστεία καλὸν»¹⁾.

Σκιαγραφῶν δὲ τὸν πραγματικῶς νηστεύοντα, περιγράφει μετὰ ζωντανότητος καὶ ἐκφραστικὰ χρώματα τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν αὐτοῦ στάσιν καὶ κατάστασιν ὡς ἔξῃς: «Νηστεύοντος σεμνὸν τὸ χρῶμα, οὐκ εἰς ἐρύθημα ἀναιδὲς ἐξανθοῦν, ἀλλ' ὡχρότητι σῶφρονι κεκοσμημένον· ὀφθαλμοὶ πραεῖς, κατεσταλμένον δάδισμα, πρόσωπον οὐκ οὐκ, ἀκολάστῳ γέλωτι μὴ καθυδριζόμενον, συμμετρία λόγου, καθαρότης καρδιάς»²⁾.

(Ἀκολουθεῖ)

ἀλλὰ καὶ εἶδε τὸ θαῦμα τὸ ἐκ τῆς προσευχῆς τοῦ Παύλου καὶ ἐπίστευσε καὶ αὐτός, ὅτι ἦτο θαῦμα Θεοῦ καὶ ἐζήτησε νὰ σωθῇ, ὅχι διὰ νὰ μὴ τιμωρηθῇ ἀπὸ τοὺς ρωμαίους διοικητάς, ἐὰν ἔφευγον οἱ φυλακισμένοι, ἀλλὰ διὰ νὰ σωθῇ, ἐπειδὴ ἡσθάνθη τὴν ἀμαρτωλότητά του, διὰ τοῦτο καὶ συμβουλευθῇ τὸν Παῦλον ἐρωτῶν «Τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ»; ὅστις καὶ τῷ ἀπήντησε λέγων· «Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ σωθήσῃς σὺ καὶ ὁ οἶκός σου», ὅπως καὶ ἔγεινεν, ἐσώθη βαπτισθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος.

Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς ποῦ εἵμεθα βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος· ἔχουν θέσιν δι' ἡμᾶς αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ δεσμοφύλακος, ὥστε νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἑαυτόν μας λέγοντες· «τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;» ἀφοῦ εἵμεθα χριστιανοὶ δὲν εἵμεθα σεσωσμένοι; ἢ ἀφοροῦν τὰ λόγια αὐτὰ ὁσους ἐκ τῶν ἀλλοθρήσκων θέλουν νὰ γείνουν χριστιανοί; Βεβαίως. Κατὰ πρῶτον λόγον αὐτοὺς ἀφορᾷ καὶ ἐνδιαφέρει. Ἀλλὰ γιατί, τόσον πολὺ τονίζουσιν τὰ ἐδάφια αὐτὰ οἱ φίλοι μας εὐαγγελισταί, ὅσakis συνομιλοῦν μετ' ὁρθοδόξων; Μήπως αὐτοὶ εἶναι μόνον σεσωσμένοι καὶ πιστοί, μόνον αὐτοὶ πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστόν; ἢ ὅτι πρέπει νὰ γείνωμεν εὐαγγελισταί, ὁπότε καὶ σωζόμεθα; Δύο λόγοι συντρέχουν, ἀγαπητοί μου, εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἕνας εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ εὐαγγελισταί, φθονοῦντες τὴν Ὁρθοδοξίαν, προσπαθοῦν νὰ μᾶς προσηλυτίσουν

1) Περί Νηστείας λόγος Β' Ε.Π.Μ. 31, 176D.

2) Περί Νηστείας λόγος Β' Ε.Π.Μ. 31, 196 D.

καὶ ἄλλος ὅτι εὐρῆκαν δῆθεν αὐτοὶ τὸ μέσον τῆς σωτηρίας των, χωρὶς κόπον ὡς νομίζουν. Πίστευσον, λέγει ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ σωθήσῃ.

Δὲν ἔχουν ὁμῶς οὕτω τὰ πράγματα διότι αὐτοὶ σφάλουν πολὺ εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῆς Γραφῆς. Τὴν ἐρμηνεύουν κατὰ γράμμα χωρὶς νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των καὶ τὰ ἀλλαχοῦ τῆς Γραφῆς λόγια τοῦ Κυρίου, ὅστις λέγει ὅτι: πολλὰ πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ Χριστιανὸς διὰ νὰ σωθῇ. Καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς: Πρῶτον μετάνοιαν, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεὶς σώζεται διότι εἴμεθα πάντες ἁμαρτωλοὶ καθὼς εἶπε τὸ στόμα τοῦ Κυρίου «Ἄν δὲν μετανοήτε πάντες ἀπολείσθε» (Λουκ. ιγ' 3). Καὶ τί ἐστὶ μετάνοια; Μετάνοια εἶναι ἀλλαγὴ τῆς προτιέρας μας γνώμης καὶ ζωῆς ἁμαρτωλῆς καὶ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ἀγνὴν καὶ καθαρὰν καὶ μετ' εὐσεβείας τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν. Ἄλλ' ὁμως ἐὰν ὁ χριστιανὸς δὲν ἐξομολογηθῇ ὅλας τὰς ἁμαρτίας εἰς τὸν πνευματικὸν ἱερέα, τὸν ἐξομολόγον, εἰλικρινὰ καὶ μετὰ συντριβῆς, ἄφεςιν ἁμαρτιῶν δὲν λαμβάνει, συνεπῶς δὲν σώζεται. Ἡ ἐξομολόγησις ἐνώπιον τοῦ ἱερέως τοῦ ἐξομολόγου εἶναι ἀπαραίτητος, διότι ὁ Κύριος ἔδωκε τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐντολὴν αὐτὴν εἰς τοὺς διαδόχους του ἀποστόλους καὶ δι' αὐτῶν εἰς ὅλον τὸν ἱερατικὸν κλῆρον, τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου εἰπὼν «Λάβετε πνεῦμα Ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε κεκράτηνται» (Ἰωάν. κ' 23). Οἱ φίλοι μας ὅμως εὐαγγελιστὰὶ ἐξομολογοῦνται χωρὶς νὰ λαμβάνουν ἄφεςιν ἁμαρτιῶν διότι δὲν ἔχουν ἱερεῖς, ἐπειδὴ δὲν παραδέχονται τὰ ἅγια μυστήρια, ὅπως τὸ μυστήριον τῆς ἱερωσύνης, συνεπῶς καὶ ἡ μετάνοιά των δὲν εἶναι εἰλικρινής· πῶς λοιπὸν θὰ σωθοῦν; Ἀπλῶς μὲ τὴν πί-

στιν; Δεύτερον. Εἶναι τὰ ἔργα πίστεως. Δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ πίστις· δὲν ἀρκεῖ καὶ ἡ μετάνοια, ὅταν τὴν πίστιν καὶ τὴν μετάνοιαν δὲν συνοδεύουν τὰ ἔργα πίστεως. Τὰ ἔργα πίστεως εἶναι ἐκεῖνα ποὺ καθιστοῦν τὸν χριστιανὸν ἄξιον τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἄλλ' ὄχι μόνον ἄξιον, ἀλλὰ καὶ λαμβάνοντα ἀνταμοιβὴν τόσην μεγάλην ἐν τῷ Παραδείσῳ, ὅσον μεγάλα θὰ εἶναι καὶ τὰ ἔργα τῆς πίστεώς του ὅπως εἶναι ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἐλεημοσύνη καὶ κάθε θυσία διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὅπως εἶναι καὶ ἡ τοῦ ἐνάτου μακαρισμοῦ «Μακάριοι ἐστέ, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἰπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἔνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Καὶ ἡ μὲν μετάνοια γίνεται εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν, ἡ δὲ πίστις εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ὑπάρχουν ὁμως καὶ κάτι ἄλλα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συνοδεύουν τὴν πίστιν μὲ τὰ ἔργα καὶ τὴν μετάνοιαν, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεὶς σώζεται. Αὐτὰ δὲ εἶναι ἡ ἀποκοπὴ παντὸς ἐφαρμάτου ἐλαττώματος καὶ δὴ θανασίμων ἁμαρτημάτων, ἅτινα εἶναι: Γαστριμαργία, πορνεία, μοιχεία, ἀσέλγεια, φιλαργυρία, πλεονεξία, ὀργή, ἀκηδία, κενοδοξία, ὑπερηφάνεια, ἐγωϊσμός, φθόνος, φόβος, μέθη, ἔρις, φαρμακεία, ψεῦδος, κλοπὴ, εἰδωλολατρεία, ζῆλοι, αἵρέσεις, κῶμοι, ἔχθραι, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἀπ. Παῦλος μᾶς λέγει ὅτι «οἱ τὰ τοιαῦτα πράττοντες, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι» δηλ. δὲν σώζονται (Γαλ. ε' 18 - 20). Πῶς λοιπὸν μὲ ἀπλῆν πίστιν ὁ χριστιανὸς θὰ σωθῇ; Φανερόν ὅθεν εἶναι ὅτι οἱ εὐαγγελιστὰὶ ἐὰν ἐπαναπαύωνται ἀπλῶς εἰς τὴν πίστιν των, δὲν σώζονται, ὅσον καὶ ἂν φωνάζουν καὶ κόπτωνται, ὅχι βεβαίως ὅτι θὰ πηγαίνουν εἰς τὴν κόλασιν, ἀλλ' ὅτι θὰ

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου 1Z' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν κς'.

Κείμενον.

Κακῶς ἀκούειν κρεῖττον, ἢ λέγειν κα-
[κῶς·δταν προβῇ τις ἄλλον εἰς κωμω-
[δίαν,
ὡς εὐφρανῶν σε, σεαυτὸν ἐγκεισθαι
]δόκει.ὧ δ' ἂν μάλιστα δυσχεραίνεις τῷ
[λόγῳ.

Ἑρμηνεία.

Συμβουλευσας ἱκανῶς περὶ τοῦ φεύγειν
τὴν κενοδοξίαν, νῦν κατὰ τῆς λοιδορίας
χωρῶν φησί, πλέον ὠφελεῖ τινὰ τὸ ἀκού-
ειν κακῶς καὶ λοιδορεῖσθαι παρ' ἄλλον,

περάσουν ἀπὸ τὸ Κριτήριον δι' ὅσα ἀ-
πορρίπτουν, καὶ εἰάν εὐρεθοῦν ἄξιοι ἐλέους
θὰ σωθῶν, ἐπειδὴ δὲν σκέπτονται ὀρθῶς,
συνεπῶς δὲν εἶναι δίκαιοι καὶ ἐφ' ὅσον
δὲν εἶναι δίκαιοι, θὰ κριθοῦν, ἐνῷ οἱ δί-
καιοι δὲν κρίνονται, καθὼς μᾶς λέγει ὁ Κύ-
ριος· αὐτοὶ δηλ. οἱ δίκαιοι εἶναι οἱ σεσω-
σμένοι καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐν μετανοίᾳ
καὶ πίστει, μὲ ἔργα πίστεως διάγοντες βί-
ον ἐν Χριστῷ καὶ ὄχι ἀπλῶς οἱ πιστεύ-
οντες εἰς Χριστόν, καθὼς τοῦτο μαρτυ-
ρεῖ καὶ αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου λέγον-
τος. «Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύ-
ριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. ζ'
21).

Ἰω. Μηνᾶς - Ἀθῆναι

ἢ λοιδορεῖν ἄλλους καὶ διαβάλλειν καὶ κα-
κῶς λέγειν. διὰ τί; ὅτι εἰ μὲν εἰκῇ καὶ μά-
την παντελῶς διὰ τὴν ἀρετὴν διαβαλλόμε-
θα, τῶν οὐρανίων μισθῶν ἀξιούμεθα καὶ
μακαρισμὸν ἀντιλαμβάνομεν· μακάριοι γάρ,
φησὶν ὁ Σωτὴρ ἐν εὐαγγελίοις, ἐστέ, δταν
ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἰπω-
σι πᾶν πονηρὸν ρῆμα καθ' ὑμῶν ψευδὲς
μενοὶ ἐνεκεν ἐμοῦ ¹⁾. εἰ δὲ ἀληθῶς διαβαλ-
λόμεθα καὶ ἀξίως ὧν πράττομεν ὡς πταιόν-
τες, καὶ οὕτως ὠφελοῦμεθα, τὰ αἵσχηταῖς
ὕδρεσιν ἀποσμήχοντες, καὶ ἑαυτοὺς διορ-
θοῦμενοι. δταν οὖν τίς τινὸς παρὰ σοὶ κα-
τηγορῇ καὶ προθήσῃ ταῦτον εἰς κωμωδίαν
καὶ λοιδορίαν παρὰ σοί, ὡς τάχα βουλό-
μενος καθηδῶναι σου τὴν ἀκοήν, τότε νό-
μισον σεαυτὸν ἐγκεισθαι εἰς τὴν κωμωδί-
αν καὶ σε εἶναι τὸν διαβαλλόμενον καὶ οὕ-
τως ἂν μάλιστα· ταῦτα γὰρ δηλοῖ τό, ὧ δ'
ἂν, τὸ τοῦ ἀδελφοῦ πρόσωπον εἰς ἑαυτὸν
μεταθέμενος καὶ ὡς αὐτὸς εἰς κωμωδίαν
ἐγκεῖσαι τὴνικαῦτα διανοηθεὶς δυσχερανεῖς
ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς κωμωδίας καὶ λοιδορίας,
καὶ ὠφελήσεις σεαυτὸν καὶ τὸν λοιδοροῦν-
τα μεγάλως, εἰ γε καὶ τοῖς λοιδοροῖς, κα-
τὰ τὸν μέγαν Παῦλον, ἀποκέκλεισται ἡ
τῶν οὐρανῶν Βασιλεία ²⁾.

Γνωμικὸν κς'.

Κείμενον

Μηδὲν μέγ' εἴπηρς εὐπλοῶν πρὸ παι-
[σματος. ³⁾

1) Ματθ. ε' 11.

2) Α' Κορινθ. γ' 10.

3) Πείσμα, τὸ σχοινὶ μὲ τὸ ὁποῖον δένεται

Πολλοὶς πρὸς ὄρμον εὐπλοῦν ἔδω
[σκάφος.
Πολλοὶ προσωρμίσθησαν ἐκ τρικυμίας,
μή' ἀσφάλεια, μὴ ὀνειδίζειν τύχας.

Ἑρμηνεία.

Διδάξας ἐν τῇ προτέρᾳ τετραστίχῳ γυνώ-
μη κατὰ τῆς λοιδορίας, νῦν συμβουλεύει,
μὴ μόνον διαβάλλειν τινὰ εἶναι χρεῶν, ἀλ-
λὰ μὴδὲ ὀνειδίζειν. καὶ φησὶν, ὥσπερ τὸν
ναυτιλευόμενον καὶ εὐθυπλοῦντα κατὰ τὴν
θάλασσαν οὐ χρὴ μεγαλορρημονεῖν πρὸ τοῦ
δεθῆναι ἐν τῷ λιμένι τὰ ἀπόγεια σχοινία.
τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ πρὸ πείσματος, διότι
ἄδηλον ἔστι τὸ τέλος. καὶ γὰρ πολλοὶ ἐν
αὐτῷ τῷ ὄρμῳ καὶ τῷ λιμένι εὐπλοῦντες
κτεθεσπύσθησαν. ἄλλοι δὲ πολλοὶ πάλιν
ἐν πελάγει κλυδωνιζόμενοι καὶ μυρίαις
τρικυμiais προσπαλαίοντες, αἰφνης προ-
σωρμίσθησαν ἐν τῷ λιμένι καὶ διεσώθησαν.
οὕτως οὐδὲ τὸν πλουτοῦντα κατὰ σάρκα
καὶ εὐθυνούμενον ἐν χρήμασι καὶ παντοίοις
πράγμασι διωτικοῖς, καὶ δόξῃ καὶ λαμ-
πρότητι, ἢ ἀρεταῖς θάλλοντα καὶ πνευμα-
τικοῖς χρήμασιν εὐοδοῦμενον ἐπιλανθανό-
μενον τοῦ λέγοντος, τέλος ἔρα βίου μακροῦ,
δέος ἔστι πρὸ τέλους καὶ πρὸ θανάτου ἐ-
παίρεσθαι καὶ ὑψάχενα εἶναι, ἄδηλον γὰρ
ὁποῖον τὸ τέλος αὐτῷ καταστήσει, εἴτε ἐν
τῇ αὐτοῦ καταστάσει τοῦ πλούτου, ἢ τῆς
ἀρετῆς μένοντι, εἴτε ἐν ἀλλοίᾳ. πάντῃ τυ-
χὸν πενία ἐσχάτῃ καὶ κακίᾳ παντοίᾳ.
μία οὖν ἔστιν ἀσφάλεια τοῖς εὖ φρονοῦσι,
τὸ μὴ ὀνειδίζειν τὰς ἄλλων τύχας, τυχὲν
πενίαν, ἢ ἀτιμίαν, ἢ ἄλλο τοιοῦτον δει-
νόν, ἀλλ' αἰεὶ φοβεῖσθαι καὶ προσέχειν αὐ-
τοῖς μὴ ποτε τοῖς αὐτοῖς δεινοῖς περιπέσω-
σιν, οἷς ἄλλους ὤνειδισαν. φησὶ γὰρ καὶ ἐν
τοῖς μοναστίχοις παραινετικοῖς ἱάμβοις αὐ-
τοῦ.

εἰς τὴν ἑξῆς τὸ πλοῖον, τὰ πρυμνήσια, πα-
ράγγι, γούμενα, παλαμάρι.

ὅτ' εὐπλοεῖς μάλιστα μέμνησο ζάλης.

Καὶ ἄλλως.

Οὐκ ἀσφαλὲς δὲ μεγαλαυχεῖν τὸν εὐπλο-
οῦντα πρὸ τοῦ πείσματος, ἦγουν τοῦ σχοι-
νίου τοῦ πρὸς τὸν λιμένα τὸ σκάφος κατέχον-
τος. ἀλλ' οὐδὲ τὸν πλουτοῦντα κατὰ σάρκα
τῇ τοῦ πλούτου ἀδηλόγητι πεποιθέναι δεῖ
ἐπιλανθανόμενον τοῦ λέγοντος· τὸ τέλος ἔ-
ρα μακροῦ βίου. οὕτως οὐδὲ τὸν ἐν ἀρετῇ
εὐθυνούμενον καὶ χαρίσμασι πνευματικοῖς
εὐοδοῦμενον καὶ ἀναθάλλοντα, πρὸ τῆς εἰς
τὸν ἄνω λιμένα καταπαύσεως δεῖ μεγαλορ-
ρημοσύνη χρησθαι. πολλοῖς γὰρ ἐκ τρικυ-
μίας καὶ ζάλης διασεσωσμένοις τοῦ πελά-
γους καὶ πρὸς αὐτοῖς ἡγγικάσι τοῖς λι-
μέσιν, ἄφνω κατέδυ τὸ σκάφος εἰς θυθόν.
καὶ πολλοῖς ἐν ἀμέμπτῳ δοκεῖν πολιτεία
ἀγωνιζομένοις, ἢ ἀσχοιμένοις ἐξ αἰτίας
τινὸς ἀφανοῦς ἢ φανεράς προδιδομένους
κινδυνεύσαι, καὶ τῆς ἄνω μακαριότητος
ἐκπεσεῖν. ἀσφάλεια δὲ ἐκατέροις τοῖς τε
τὴν νοητὴν καὶ αἰσθητὴν θάλασσαν διαπε-
ρῶσι μία, τὸ φοβεῖσθαι αἰεὶ, καὶ προσέχειν
ἑαυτοῖς. ὥς μὴτε τοῖς κατὰ σάρκα κινδυ-
νεύουσι τὰς τύχας ὀνειδίζειν, μὴτε τοῖς
κατὰ πνεῦμα Θεῷ ἀμαρτάνοντας καὶ ἀπο-
πίπτοντας, ἐπιχειρεσάτως ἐπεμβαίνειν τε
καὶ κατακλίνειν, ἀλλὰ ταῖς δυστυχίαις τῶν
πέλας καὶ ταῖς συμφοραῖς τρέμοντας καὶ
φρίσσοντας ἑαυτοὺς κατασφαλίζεσθαι.

Γνωμικὸν κη'.

Κείμενον.

Κρεῖσσον καλῶς βιοῦντα καὶ πονοῦ-
[μενον
παρρησιάζεσθαι τι πρὸς τὸν δεσπό-
[την,
ἢ μὴ καλοῖς θάλλοντ' ἀπαιτεῖσθαι δι-
[κην,
εἰ καὶ τὰ πάντα σὺν λόγῳ πορεύε-
[ται.

Ἑρμηνεία.

Νῦν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ τοῦ Θεοῦ

κρίματα καὶ τοὺς τὰς οἰκονομίας διαπορευόμενους ἀπαιτεῖται τὸν λόγον καὶ φησί, κρείσσον ἐστὶ καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτευόμενον μικρόν τι πρὸς τὸν Θεὸν παρρησιάζεσθαι, ὁπηνίκα πονεῖς καὶ κάμνεις καλῶς ταλαιπωρούμενος ὑπὸ τῶν ἐπαγομένων σοι θλίψεων διὰ τὴν πύρωσιν, καὶ μετρίως πῶς ἐπὶ τοῖς κρίμασι τοῦ Θεοῦ διαγογγύζειν, ἢ θάλλοντα καὶ σχολάζοντα καὶ εὐθηνούμενόν σε τοῖς ἔργοις τοῖς μὴ καλοῖς, ἀλλὰ τῆς ἀκολασίας καὶ ἀκαθαρσίας, δίκης καὶ τιμωρίας ἀπαιτεῖσθαι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, καὶ κολάζεσθαι ὑπὸ τῶν κακῶς πεπραγμένων. εἰ καὶ νομίζεις μηδὲν ἀλόγως καὶ κακῶς διαπράττεσθαι, ἀλλὰ πορευέσθαι καὶ δεικνύειν τὴν τοῦ δίου ὁδὸν ἅπασαν μετὰ λόγου τοῦ προσήκοντος. ἢ καὶ οὕτω νόησον τό, εἰ καὶ τὰ πάντα, τὸ εἰ ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ, ἡγουν ἐπεὶ τὰ πάντα ὅσα γίνεται καὶ οἰκονομεῖται παρὰ τοῦ Θεοῦ σὺν λόγῳ καὶ καλῶς καὶ λελογισμένως δισκοῦνται καὶ διανύονται, ἡγουν καὶ τὸ τὸν δίκαιον ἐνταῦθα πειράζεσθαι, καὶ τὸν ἁμαρτωλὸν εὐθηνεῖσθαι μὲν ὥδε, ἐν δὲ τῇ μελλούσῃ κρίσει κολάζεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ὧν ποιεῖ ὁ Θεός, ὃ μὴ ἔχει εὐλογον αἰτίαν, ἀλλὰ πάντα τῆς δικαίας ἡρτηται τοῦ Θεοῦ κρίσεως. εἰ δὲ βούλει καὶ οὕτω νόησον. τὸ εἰ μὴ καλοῖς θάλλοντ' ἀπαιτεῖσθαι δίκην. τοῦτέστι μὴ καλὰ ἔργα διαπραττόμενον ἀπαιτεῖσθαι ἐνταῦθα τιμωρίαν καὶ κολάζεσθαι. καὶ μὴ ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν δεσπότην, ὥστε διαγογγύζειν ἐφ' οἷς τιμωρεῖ ἐν τῷ βίῳ, διότι οὐκ ἀδίκως κολάζει, ἀλλ' ὥς ἀπαιτούμενος ὧν ἐπραξας κακῶν. Ἐν τῇ βλῇ ἢ ἐννοία τοιαύτη. ὅτι κρεῖττον ἐστὶν ἐνάρτεόν ὄντα πειράζεσθαι ἐνταῦθα ὥστε ἔχειν παρρησίαν ποσῶς γογγύζειν πρὸς Θεόν, ἢ πονηρὸν τυγχάνοντα καὶ μὴ δυνάμενον ἐν παρρησίᾳ γογγύζειν πρὸς τὸν δεσπότην, πάσχειν καὶ

πειράζεσθαι εἰς ἔκτισιν τῶν ἁμαρτημάτων καὶ διὰ τὴν δικαίαν τοῦ Θεοῦ κρίσιν, πάντα γὰρ δικαίως κρίνονται καὶ οἰκονομοῦνται παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ λέγε δι' ἐπεὶ καὶ οἱ ἐνάρτεοι πειράζονται καὶ οἱ πονηροὶ ἐν τῇ παρόντι βίῳ, τίνος ἕνεκεν λοιπὸν οὐχ ἁμαρτήσω καὶ τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς ἐκπληρώσω καὶ τὰ θελήματα. ἔχει γὰρ τοῦτο μεγίστην διαφορὰν παρὰ τοῖς προσέχουσιν. ὅτι οἱ μὲν δίκαιοι, εἰ καὶ πειράζονται ἐνταῦθα, ἀλλ' ἵνα δοκιμώτεροι καὶ καθαρώτεροι γένωνται, ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ καὶ δύνανται παρρησιάζεσθαι γογγύζειν ποσῶς. οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ πειραζόμενοι ἐνταῦθα, ἐλαττοῦσι μὲν τὰς ἐκεῖθεν κολάσεις ποσῶς, εἰ καὶ ἐπιγινώσκονται τὴν παιδευσιν. εἰ δὲ μὴ, ἐπαύξουσιν ἀδιόρθωτοι μένοντες καὶ τὴν παιδευσιν καὶ οὐ δύνανται γογγύζειν ἢ ἀποθέσθαι τὴν κόλασιν ὡς ἐσπερημένοι παρρησίας διὰ τὸ ἀξίως πάσχειν. γινῶθι γοῦν πόσῳ κρεῖττον τὸ τὸν μὴ ἁμαρτάνοντα πειράζεσθαι ἐνταῦθα, τοῦ κολάζεσθαι καὶ πειράζεσθαι τὸν ἁμαρτάνοντα. κρεῖττον οὖν μοι δοκεῖ ἢ δ' αὕτη ἐννοία.

Καὶ ἄλλως.

Κρεῖσσον οὖν, ὃ τῆς διακρίσεως ἀπεφθέγξατο πατήρ καὶ φωστὴρ, καλῶς καὶ ἁγιοπρεπῶς πολιτευόμενον καὶ βίῳ ἁμώμῳ πορευόμενον μικρόν τι παρρησιάζεσθαι διὰ τὴν πύρωσιν τῶν θλίψεων καὶ μετρίως πῶς ἐπὶ τοῖς κρίμασι τοῦ Θεοῦ διαγογγύζειν, ἢ τοῖς ἔργοις τῆς ἀκρασίας καὶ πλεονεξίας καὶ ἀσελγείας πάσης σχολάζοντας καὶ θέλοντας, δίκης ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἀποτινῶναι καὶ μηδὲν ἀλόγως νομίζειν ἐργάζεσθαι.

ΕΠΙ Τῇ ΣΥΓΚΛΗΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ θέματα τὰ ὅποια αὕτη συζητεῖ καὶ τὰ σημερινὰ ζητήματα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀρθρον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κ. Κ. Παπασπύρου

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 44)

Α'. Ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ Μακαριωτάτου.

1) Περὶ τῆς κατ' ἔτος συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας πρέπει νὰ γίνεται δις τοῦ ἔτους ὡς δριζεῖ ὁ 37ος Ἀποστολικὸς Κανὼν πρὸς ὃν δεόν νὰ εἶναι σύμφωνος ἡ ληφθησομένη ἀπόφασις τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ δις τοῦ ἔτους σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ τῶν πολλῶν σημερινῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια προέκυψαν καὶ προκύπτουν καθημερινῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐκτὸς τούτου ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι κέκτονται μεγαλύτερον κύρος αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεράς Συνόδου.

2) Τὸ Ἐφημεριακὸν (μόρφωσις τοῦ κλήρου καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐξασφάλισις αὐτοῦ).

Ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι αὕτη πρέπει νὰ παρέχεται ὑπὸ τῶν θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων Ἱερατικῶν Σχολῶν. Δὲν ἀρκεῖ δμως τοῦτο, ἢ μάλλον τοῦτο εἶναι δευτερεῖον ζήτημα. Τὸ κύριον ζήτημα τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἱεραρχίαν εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ ποιοῦ τῆς μορφώσεως συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τοῦτο αἱ διδασκαλαὶ τῶν καθηγητῶν τῶν θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὡς καὶ

τῶν ἀνωτέρων Ἱερατικῶν Σχολῶν πρέπει νὰ ἐλέγχωνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ μὴν ἀπάξωσι πρὸς τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς. Αἱ ἀτομικαὶ ἰδέαι τῶν καθηγητῶν πρέπει ν' ἀποφεύγωνται εἰς τὰς διδασκαλίας των. Εἰς δὲ τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς νὰ καταργηθῶσι τὰ οἰκοτροφεῖα ὡς καὶ τὸ οἰκοτροφεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἅτινα οὐδὲως συντελοῦσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τῶν φοιτητῶν, ἢ μάλλον ἐπιδρῶσι δυσμενῶς εἰς ταύτην, ὡς ἀπεδείχθη τοῦτο ἐπιστημονικῶς καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ κλήρου, δεόν αὕτη νὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν διαφόρων ἐνοριῶν. Ὅπου δηλαδὴ αἱ ἐνορίαι εἶναι μεγάλαι, ὅπως εἰς τὰς πόλεις, αὗται δύνανται νὰ ἐξασφαλίσωσιν οἰκονομικῶς τοὺς Ἱερεῖς καὶ Διακόνους των. Ὅπου δὲ αἱ ἐνορίαι εἶναι μικραὶ ν' ἀναλάβῃ ἡ Ἐκκλησία τὴν οἰκονομικὴν ἐξασφάλισιν τῶν Ἱερέων καὶ Διακόνων ἐκ τῶν ἐσόδων αἵνα θὰ ἔχῃ. Τὴν συνταξιοδότησιν τοῦ κλήρου πρέπει ν' ἀναλάβῃ τὸ Κράτος καὶ νὰ καταργηθῇ ἡ τόσον σκανδαλώδης ἐνοριακὴ εἰσφορά. Τοὺς πόρους πρὸς συνταξιοδότησιν τῶν κληρικῶν τὸ Κράτος δύναται νὰ ἐξοικονομήσῃ κατ' ἄλλον τρόπον. Ἡ ἐκμετάλλευσις δὲ τῶν περιουσιῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, δύναται νὰ γίνῃ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ὀλιγίστων Μοναχῶν, οἵτινες διαμένουν ἐν αὐταῖς καὶ οἱ ὅποιοι ἐλάχιστα κτήματα ἐκμεταλλεύονται οἱ ἴδιοι ἢ ἐκμισθώνου

ταῦτα εἰς ἰδιώτας, τῶν λοιπῶν μενόντων ἀκαλλιεργήτων, ἀλλ' ὑπὸ εἰδικῶν προσώπων καὶ δι' ἐπιστημονικῶν μεθόδων, τῇ ἐποπτεῖα τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ἐπιτροπῶν ἐξ ἱερέων.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἐσόδων, ἅτινα θὰ προκύψουν ἐκ τῆς ὡς ἄνω συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν περιουσιῶν τῶν διαφόρων Ἱ. Μονῶν κτλ., ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ ἐξοικονομήσῃ ἀρκετὰ χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξασφάλισιν τοῦ κατωτέρου Κλήρου α'). ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μητροπόλεων καὶ β'). ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Ἀρχιερέων. Ὁ σημερινὸς μισθὸς τῶν Ἀρχιερέων, δέον νὰ μειωθῇ κατὰ τὸ ἡμισυ, δεδομένου ὅτι οὗτοι δὲν ἔχουν οἰκογενειακὰ βάρη καὶ ἐπὶ πλεόν πρέπει νὰ διάγουν βίον λιτὸν καὶ ἐν πολλοῖς ἀσκητικόν.

3) Περὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας (Ἀποστολικὴ Διακονία).

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ δράσις τῆς Ἐκκλησίας δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλοιᾳ ἢ ὡς αὕτη ἦτο ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀποβλέπουσα εἰς τὸν ἁγιασμόν τῶν πιστῶν καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν πρόδον καὶ τελειοποίησιν αὐτῶν. Ἡ δράσις τῆς ἐπεκτείνεται ὄχι μόνον εἰς τὴν ἰδρυσιν ἰδρυμάτων, ὡς πτωχοκομείων, νοσοκομείων κτλ. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν διαφόρων πλανῶν, κακοδοξιῶν καὶ αἱρέσεων. Δυστυχῶς σήμερον ἡ Ἐκκλησία, τὴν δρᾶσιν αὐτῆς περιώρισεν εἰς τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, θεσμοῦ καταργηθέντος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας παλαιόθεν ὡς ἀχρήστου καὶ ἐπιβλαβοῦς. Τὰ ἰδρύματα ταῦτα ὄχι μόνον δὲν ὠφελοῦν, ἀλλὰ βλάπτουν τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀπεδείχθη παλαιόθεν ἐκ τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποδεικνύεται καὶ σήμερον. Ἡ ἰδρυσις

αὐτῶν σήμερον ἀποτελεῖ ἀρχαῖζοντα νεωτερισμὸν καὶ μίμησιν τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως.

4) Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Ἡ ὁργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου εἶναι ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαιτεῖ μεγάλας συζητήσεις, ἵνα ληφθοῦν αἱ δέουσαι ἀποφάσεις, διότι εἶναι λελυμένον ὑπὸ τῶν Πατέρων καὶ ὑπάρχουν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Κανόνες καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Πατέρων, οἵτινες ὁρίζουν ὁποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ Πολιτεία τῶν μοναχῶν. Εἶναι δὲ ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐφ' ὅσον χρονικὸν διάστημα ἐτηροῦντο ἀκριβῶς οἱ ἐν λόγῳ Κανόνες ἐν ταῖς διαφόροις Μοναῖς, ὁ μοναχικὸς βίος διέλαμψεν ἀναδείξας πληθὺν ἁγίων. Ὅτε δὲ παρημελήθη ἡ τήρησις τούτων, τότε καὶ ὁ μοναχικὸς βίος ἐξέπεσεν. Ὁ ἐκπεσμός δὲ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐμφανίζεται κατὰ τὰ τελευταῖα εἴτη καὶ ἰδίᾳ ἐν ἀγίῳ Ὅρει, ὅπου κατηργήθη τὸ ἄριστον σύστημα διοικήσεως τῶν Μονῶν, τοῦ καλουμένου τοῦ Πρώτου, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου καὶ κατελύθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, καθ' ἣν ὁ μοναχικὸς βίος διέλαμψεν ἐπιδείξας πληθὺς ἁγίων Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν καὶ Ἀσκητῶν. Ἀντικατεστάθη δὲ τὸ ἄριστον τοῦτο σύστημα διὰ τοῦ ἐξακολουθοῦντος δυστυχῶς νὰ ὑπάρχῃ οἰκτροῦ συστήματος διοικήσεως δι' ἀντιπροσώπων ἐξ ἐκάστης Μονῆς, τοῦ λεγομένου ἱερά Κοινότης, ὅπερ οὐδένα ἔλεγχον ἔχει ἐπὶ τῶν ἱερῶν Μονῶν, αἵτινες ἐγκτελείφθησαν εἰς τὴν ἀσυδοσίαν τῶν Ἠγουμένων, Γερόντων καὶ Προεστώτων.

Διὰ τῆς ἀκριβοῦς λοιπὸν τήρησεως τῶν Κανόνων τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν δεδοκιμασμένης ἀξίας συστημάτων διοικήσεως, θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀ-

Βιβλιοκρισία

"ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ"

Μελετίου Πηγαῖ

Με μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀνεγνώσαμεν θαυμάσιαν ἔκδοσιν ἀνεκδότων λόγων ὑπὸ μορφῇν κηρυγμάτων ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ χρόνου, τοῦ πολλοῦ Πα-

ἀναδιοργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου. Πλὴν ὅμως φοβούμεθα μήπως ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὑπὸ ὄψιν τὴν ὀργάνωσιν τοῦ μοναχικοῦ βίου πρὸς μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν πλούτου τῶν διαφόρων κτημάτων καὶ περιουσιῶν τῶν ἱερῶν Μονῶν, ὥς ἂν ὁ μοναχικὸς βίος ἀποβλέπῃ εἰς τὴν εὐμάρειαν ἢ εἰς τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πλούτου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφισβησία ὅτι ἡ δέουσα ἐκμετάλλευσις τῶν κτημάτων καὶ περιουσιῶν τῶν ἱερῶν Μονῶν πρέπει νὰ γίνῃ, οὐχὶ ὅμως ὑπὸ τῶν μοναχῶν ἀλλ' ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ τρόπου τὸν ὅποιον ὑπεδείξαμεν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τῆς οἰκονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ κλήρου.

5) Τὸ ζήτημα τῶν γάμων καὶ διαζυγίων.

Τοῦτο τὸ θέμα εἶναι λελυμένον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παραπέμπομεν εἰς τοὺς σχετικοὺς Κανόνας τοῦ Πηδαλίου αὐτῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλομεν νὰ τονίσωμεν εἶναι τὸ ὅτι:

Οἱ αἰδήποτε ληφθησομένη ἀπόφασις τῆς Ἱεραρχίας ἀλλοίχ τῶν ὁσων οἱ ἱεροὶ Κανόνες ἐπιβάλλουν, θὰ φέρῃ μεγαλύτερον κακὸν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸ ὑπάρχον σήμερον. Διότι ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἀπὸ πεντηκονταετίας συγκατάθεσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν χορήγησιν ἀδειῶν γάμων καὶ διαζυγίων παρὰ τὰ κεκνομισμένα, ἔφερε τὸ σημερινὸν ἑλεεινὸν κατάντημα ἐν τῇ κοινῇ. (Ἀκολουθεῖ)

τριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου Πηγαῖ.

Τὴν ἔκδοσιν ἐπραγματοποίησεν ὁ ἀρτισύστατος ἐκδοτικὸς οἶκος «Πηγὴ Ὁρθόδοξου Βιβλίου», Κάνιγγος 32, διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐν Ἀθήναις παρατάξεως τῶν Παλαιοημερολογιτῶν. Τὴν ὅλην ἐργασίαν ἐπεμελήθη ὁ κ. Γ. Βαλέτας, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν-θουσιώδους θεολόγου κ. Δ. Μπατιστάτου. Τοῦ βιβλίου ἀποτελουμένου ἐκ 434 σελίδων, προτάσσεται Πρόλογος τῶν ἐκδοτῶν, Πρόλογος τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς ἐκδόσεως, ὡς καὶ μικρὰ εἰσαγωγή τοῦ ἱδρύου, ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ τῆς λογογραφίας τοῦ Μελετίου Πηγαῖ.

Τὸ βιβλίον κατὰ τοῦτο ἔχει θαρύνουσαν σημασίαν. Ὅτι ἐκφράζει τὴν ἀγνῶς Ὁρθόδοξον ψυχὴν καὶ τὸ φλογερὸν πνεῦμα ἐνὸς πολεμιστοῦ, κατὰ πάσης ἀφρέσεως καὶ παντὸς κακοῦ ἐπιπολάζοντος ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐν τοιοῦτον βιβλίον, εἰς τὴν χλιαρὰν καὶ ἀμφίβολον ἐποχὴν μας, εἶναι πολυτιμώτατος δείκτης τοῦ καθήκοντος ἐκάστου πιστοῦ. Ἡ γλῶσσα τῶν ὁμιλιῶν, γλαφυρωτάτη καὶ καταληπτὴ καὶ ὑπὸ τῶν ὀλιγογραμμάτων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν διαφωτιστικὴν ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκῶς πολυκυμάντου βίου τοῦ Μελετίου Πηγαῖ Εἰσαγωγὴν, καθιστοῦν τὸ βιβλίον, ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν βιβλιοθήκην, ἀξιοῦσαν πληρότητα. Δι' ἡμᾶς ἰδιαιτέρως τοὺς Μοναχοὺς τοῦ ἁγίου Ὁρους, παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμεν τοὺς ἀγῶνας ἐνὸς μεγάλου Πατριάρχου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας, ἐποχῆς ποὺ ἡ ψυχὴ τοῦ ἁγιορείτου Μοναχοῦ, εἶχε λουφάσει εἰς τὸ σκότος τοῦ φθόου.

Μουσική σελίς

Η ΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

Υπό Μανώλη Χατζημάρκου, καθηγ. βυζαντ. Μουσικῆς ἑλλην. Ὁδείου Βόλου, πρωτοψάλτου Μητροπ. Λαρίσης

I

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία διὰ τὸ ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν φουρτουνιασμένην ἀπὸ γεγονότα, ἰδέες καὶ πράξεις ἀντιφατικές, οἱ ὁποῖες συνταράσσουν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, καὶ τὴν γεμίζουν πότε μὲ φρίκην καὶ πότε μὲ αὐτοθαυμασμόν.

Ὁ ἄλλοπρόσαλλος πολιτισμὸς τοῦ αἰῶνος μας, ὁ πολιτισμὸς τῶν ἀπανθρώπων μηχανῶν, τῶν σπούτικ καὶ τῶν ἀτομικῶν βομβῶν, ὁ μεγαλοφυῆς καὶ θραυὸς αὐτὸς μηχανικὸς πολιτισμὸς, κτίζει δυστυχῶς τὸν πύργον τοῦ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Τὸν πύργον ἐκεῖνον τὸν πελώριον καὶ τρομερόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕτοιμος νὰ σωριασθῇ ἐπάνω εἰς τὰς ὑπεροπτικὰς κεφαλὰς τῶν κτητόρων του.

Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν θύελλαν τῆς καταστρεπτικῆς μανίας τοῦ μηχανικοῦ πολιτισμοῦ, κάθε ἄτομον, ὅπως καὶ κάθε ἔθνος, ἀγωνίζεται μὲ ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει, νὰ κρατηθῇ ὄρθιον, νὰ μὴ πέσῃ, νὰ μὴ χαθῇ...

Ὅμως ἓνας ἄνθρωπος, ἓνας λαός, ἓνα ἔθνος, δὲν ἐξαφανίζεται μόνον μὲ τὴ φωτιά καὶ τὸ σίδερο· ἐξαφανίζεται πιδ οἴγουρα, πιδ τελειωτικὰ μὲ τὸ χάσιμο τῆς ψυχῆς του. Χάνω τὴν ψυχὴ μου σημαίνει, χάνω τὴν οὐσιαστικὴν

Τὸ συνιστῶμεν ὁλοφύχως εἰς τὰς ἑαράς Μονάς μας καὶ εἰς πάντα φιλευσεβῆ ἀναγνώστην.

Ἄγιον Ὅρος 4/17 - 3 - 59

Θεόκλητος Μοναχὸς
Διονυσιάτης

μου ὑπαρξίν. Βαθὺ καὶ παντοδύναμον λοιπὸν εἶναι τὸ αἶτημα νὰ μὴ χάσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας. Τὸ καλλίτερον μέσον διὰ νὰ μὴ χάσω τὸν ἑαυτὸν μου — ἀτομικόν, ἐθνικόν — εἶναι ἡ αὐτοσυνείδησίς μου, τὸ νὰ γνωρίσω τὸν ἑαυτόν μου. Διὰ νὰ γνωρίσωμεν λοιπὸν τὸν Ἑλληνικὸν ἑαυτόν μας, πρέπει νὰ συνειδητοποιήσωμεν τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖται ἡ ψυχοπνευματικὴ μας προσωπικότης. Ἀπὸ ποῦ ἐρχόμαστε; Πῶς φτάσαμε ἕως ἐδῶ; Ποῦ πηγαίνουμε; Ποῦ μᾶς ὁδηγεῖ ἡ πολιτιστικὴ ῥοπή, ἡ ὁποία κυβερνᾷ τὸ ἔθνος μας ἀμετακλήτως καὶ δίχως παρέκκλισιν ἐπὶ τρεῖς χιλιᾶδες περίπου χρόνια;

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν ἑλληνικότητά μας τὴν σημερινὴν καὶ πλουτίζονται ἀδιακόπως, δὲν δύναται βέβαια νὰ τὰ καθόρισῃ κανεὶς ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων μιᾶς συντόμου μελέτης. Διὰ τοῦτο θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐδῶ μόνον μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτά, μόνον μὲ μίαν ψηφίδα ἀπὸ τὸ θαυμάσιον ψηφιδωτὸν τῆς ἐθνικῆς μας ψυχῆς.

Ἡ ψηφὶς αὕτη εἶναι ἡ μουσικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ εἰδικὰ ἓνα μέρος αὐτῆς τῆς μουσικῆς. Ἡ θρησκευτικὴ Ἑλληνικὴ μουσικὴ. Ἡ γνωστὴ εἰς ὅλους μας Βυζαντινὴ Μουσικὴ.

II

Θὰ ἦτο τοῦλάχιστον καθυστερημένος ἱστορικῶς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐθεώρει ἀναγκαῖον σήμερον νὰ τόνισῃ τὴν

ἀξίαν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὡς παράγοντος ἐθνικῆς καὶ ἑλληνορθόδοξου ἱστορικῆς αὐτοσυνειδησίας.

Ὀλίγα ὅμως λόγια διὰ τὴν αὐστέρως καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἀν εἶναι ἀκαιρα καὶ καθυστερημένα διὰ τὴν Εὐρώπην (ἡ ὁποία εἰς τὰ μεγάλυτερα Κέντρα Μουσικῆς Ἑρεῦνης καὶ Μορφώσεως θαυμασίως καὶ μετὰ μεγάλου ζήλου μελετᾷ, περισσότερον καὶ τῆς Ἀμβροσιανῆς, Γρηγοριανῆς καὶ Μοζαραβικῆς Μουσικῆς τὸ βυζαντινὸν μέλος) δὲν εἶναι δυστυχῶς ἀκαιρα διὰ τὴν πατρίδα μας, τῆς ὁποίας, ἐν ᾧ αἱ ἀμεσώτερον καὶ ὑγιέστερον διατηροῦσαι τὸ ἐθνικὸν φρόνημα ὀρεῖναι ἀλλὰ καὶ ἄλλαι εὐρεῖται μᾶζαι, καλλιτεροῦν τὸ Βυζαντινὸν Μέλος καὶ ἐμβιοῦν εἰς αὐτό, ἐξ ἴσου πολυάριθμοι μᾶζαι ἐδρίσκονται εἰς παντελεῖ ἄγνωστον τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ εἰς ἀρνητικὴν ἀπέναντι αὐτῆς στάσιν.

Αἱ πρῶται μᾶζαι βιοῦν τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν ὑπὸ μορφὴν ἀσυνειδήτου, πλὴν ἰσχυροτάτου οἰονεῖ βιολογικοῦ βιώματος, συνεχίζουσαι οὕτω ἀμέσως τὸν ροὴν τῆς ψυχικῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους. Αἱ λοιπαὶ μᾶζαι ἐνᾧ ἀσυνειδήτως καὶ ἀθελήτως ἔλκονται ἰσχυρότατα ἀπὸ τὴν ψυχικὴν ἀνάμνησιν τοῦ Βυζαντινοῦ Μέλους καὶ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ τοῦτο εἶναι δολοφάνερρον ἀπὸ τὴν προσκόλλησιν των εἰς ἀθλίαν μουσικὰς παρρηδίας αὐτῶν ὅπως π.χ. τὸ ρεμπέτικο τραγοῦδι, αἱ ὁποῖαι (διὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν ὅρον τῆς ἀναλυτικῆς ψυχολογίας) ἐνεργοῦν ὡς ψυχικὸν ὑποκατάστατον μέσα εἰς τὴν ψυχὴν των, ἐν τούτοις μὴ εἰθισμέναι εἰς τὴν πρωτοφανέρωτον δι' αὐτάς

συνήχησιν (ἁρμονίαν), ἐπέβαλον εἰς ἐαυτάς τὸ σύμπλεγμα τῆς τετραφωνίας, τὸ ὁποῖον ἀπέδῃ ἓνα εἶδος συμπλέγματος κατωτερότητος.

Τοῦτο δὲν εἶναι πρωτοφανὲς ἱστορικῶς παρατηρήθη καὶ εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Μεγάλαι μᾶζαι Ἰταλῶν καὶ Γάλλων, διὰ τὰς ὁποίας ἡ μουσικὴ τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν διδασκάλων (Παλεστρίνα, Λάσσους, Βιτώρια κ.λ.π.) παρέμεινε ξένη, δεχθεῖσα τὴν μαγικῶς ἐπάνω των ἐπενεργήσαν ἁρμονίαν (διαδεδομένην κυρίως μετὰ τὴν ὄπεραν, ἡ ὁποία χρησιμοποιοῖ κατ' ἐξοχὴν τὸ ἁρμονικὸν ὕψος, ἀντὶ τοῦ περισσοτέρου ἀντιστηκτικοῦ τῆς λογίας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς), ἀπῆλθαν καὶ ἐπέτυχον τὴν τετράφωνον ἑναρμόνιον τῶν Γρηγοριανῶν μελῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅταν ὅμως ἡ μουσικὴ καλλιέργεια διηυρύνθη εἰς τὰς χώρας αὐτάς, ὅπου ταν αἱ ἀπλοῖκαὶ καὶ ψευδόχρυσαι ἁρμονίαι ἔπαυσαν πλεόν νὰ συγκινοῦν τὸ ἀνεπτυγμένον ἤδη μουσικὸν πνεῦμα καὶ αἰσθημα τῶν μαζῶν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐχρειάσθη νὰ ἐπαναφερθῇ ἐν ὅλῃ τοῦ τῇ μεγαλοπρεπεῖα τὸ μονοφωνικὸν Γρηγοριανὸν μέλος, τὸ ὁποῖον, ἐντολῇ τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΒ' ἀπεικαθάρθη, ἐκώδικοποιήθη εἰς εἰδικὸν Corpus, καὶ ψάλλεται ὡς αὐστηρὸν μονοφωνικὸν μέλος εἰς τοὺς Ναοὺς τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐνᾧ ὅμως εἰς τὴν Δύσιν ἡ διάδοσις καὶ ἡ ἀποκάθαρσις τοῦ Γρηγοριανοῦ μέλους ὑπῆρξε σχετικῶς εὐχερής, διότι ἡ συντήρησις τοῦ καθαρῶ Γρηγοριανοῦ μέλους ἐνεργεῖτο μετὰ ζήλου καὶ πίστεως εἰς πλεῖστα ἐκκλησιαστικὰ κέντρα (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ περίφημος μονὴ Solesmes, ἡ ὁποία καὶ

Πλάτωνος Στωϊκίδη

ΕΔΩ ΚΑΙ 50 ΧΡΟΝΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 56)

Ἡ μουσικὴ δὲν ἤμπορεῖ μὲ κανένα τρόπον νὰ ὑποδουλῶνεται δουρικὰ στὰ καθαρῶς ἐξωτερικὰ στοιχεῖα μιᾶς εἰκόνης, ὡς εἴπομεν. Ὁ τρόπος αὐτοῦ τοῦ νὰ γράφῃ κανεὶς μουσικὴν ἀκολουθῶντας πιστὰ τὰ ἐξωτερικὰ μορφολογικὰ στοιχεῖα μιᾶς εἰκόνης, ἔγινεν ἀντικείμενον μεγάλης θεωρητικῆς συζητήσεως εἰς τὸ παρ' ἐπάνω μουσικὸν Συνέδριον ποῦ εἴπομεν, χωρὶς νὰ καταλήξῃ εἰς καμμίαν ἀπόφασιν ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὰ κείμενα.

Ὑπάρχουν ὁμως καὶ ἄλλοι ἀνεπίσημοι, ἅς τοὺς ποῦμε, κριτικοὶ ποῦ ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ μουσικὴ πρέπει νὰ ἀκολουθῇ πιστῶς τὴν εἰκόνα ποῦ σχηματίζουν αἱ λέξεις ὅρος, οὐρανός, ὑψηλός κ.λ.π. Δηλαδή ὅτι ἐκεῖ, πρέπει νὰ

ἀκολουθεῖται ἀντιῶσα μελωδικὴ γραμμὴ. Καὶ ὅπου αἱ λέξεις σημαίνουν «θάλας, ἄλγες, θυθὺς κ.λ.π. ν' ἀκολουθῇ κατιῶσα μελωδικὴ τοιαύτη.

Ἡ τοιαύτη αἰσθητικὴ ἀντίληψις δὲν εἶναι καθ' ἡμᾶς ἀπορριπτέα. Καὶ ἀπέδειξεν ὅτι τὴν ἀκολουθοῦμεν σχεδὸν ὅλοι. Ἀλλ' ἂν τὴν ἀκολουθήσωμεν ὁμως τυφλῶς, δουρικὰ, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄφιν μας τὴν καθόλου ἔννοιαν, ἀσφαλῶς θὰ πέσωμεν ἐξω.

Καὶ τώρα τὸ μετέωρον ἐρώτημά σας. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, συνάδελφε, ἀνέμιζε διὰ τῶν ἁγίων Πατέρων τὰ δόγματα καὶ τὰ θεῖα διδάγματα μὲ τὴν τέρψιν τῆς μελωδίας ὥστε, διὰ τῆς τέρψεως καὶ γλυκύτητος ποῦ δημιουργεῖ αὕτη εἰς τὴν ἀκοήν, νὰ δεχώμεθα λανθανόντως τῶν θεῶν νοημάτων τῶν

τελικῶς ἀνέλαθε τὴν ἀποκάθαρσιν τοῦ Γρηγοριανοῦ μέλους), εἰς τὴν πατρίδα μας ἀντιθέτως πλεῖστοι λόγοι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διέρχεται πρωτοφανῇ κρίσιν τὸ Βυζαντινὸν μέλος καὶ νὰ κινδυνεύῃ ἢ ὑπόστασις τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέροντες: 1) Τὴν μὴ ὑπαρξίν φυλάκων τοῦ Βυζαντινοῦ Μέλους μεγάλης καὶ εὐρείας Πνευματικότητος καὶ μορφώσεως. 2) Τὴν καταιγιστικὴν εἰσβολὴν τῶν ἀνεξελέγκτων πολιτιστικῶν στοιχείων καὶ ἰδεῶν (χοροί, ἤθη). 3) Τὴν ἀπειρίαν ξένων φιλοσοφικῶν ἰδίων καὶ καλλιτεχνικῶν ἐπιδράσεων (Νιτσεϊσμός, Φουτουρισμός, Ὑπαρξισμός καὶ τὰ τοιαῦτα). 4) Τὴν ὁσημέραι ἐπικράτησιν τῆς τετραφωνίας. 5) Τὴν ἀποτελοῦσαν ὑπὸ πολλὰς ἐπὶφεις

ἐθνικὸν προνόμιον μεγίστην ἀφομοιωτικότητα τοῦ ἔθνους, κυρίτητα ὁμως τὴν μὴ ἐπαρκῆ ἐμπότισιν τοῦ λαοῦ μας γενικῶς, μὲ σοβαρὰν μουσικὴν (ὁπεραν, συμφωνικὴν μουσικὴν, Lied χορωδία, ὁρατόριον) ὥστε ὁ λαὸς μας γνωρίζων καὶ ἔχων ἀφομοιώσει τὴν πολυφωνίαν (ἁρμονίαν) καὶ τὴν συμφωνικὴν (ἐνὸργανον μουσικὴν σκέψιν) νὰ δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τὸν μέγαν πλοῦτον καὶ τὴν ἀναντικατάστατον ἀξίαν τῆς Βυζαντινῆς μονοφωνικῆς μελωδικῆς γραμμῆς, καὶ τὴν καταπληκτικὴν καὶ οἶονεῖ θαῦμα ἀποτελοῦσαν, συσάρκωσιν μέλους καὶ στίχου (ἰδίᾳ εἰς τὰ Εἰρμολογικὰ Βυζαντινὰ Μέρη).

(Ἀκολουθεῖ)

φαλλομένων τὴν ὠφέλειαν.

Ἡ τετραφωνία, ὁ τύραννος οὗτος τῆς νεοελληνικῆς ἀκοῆς, ἡ μανία, εἶναι τοῦ κόσμου τούτου κατασκευάσμα, ἐπομένως ἀπόβλητος. Ἡ Ἐκκλησιολογία δὲν ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ παραχωρήσεις σὲ μουσικὴν ποὺ εἶναι λερωμένη μὲ μοτίβα τοῦ μελοδράματος ἢ τοῦ Χότζα. Ἐνα γλύστρημα πρὸς τοῦτο ζημιώνει πολὺ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διότι σκοτίζει τὰς ψυχὰς ὅχι μόνον τῶν ἀστοιχειώτων ἀλλὰ καὶ τῶν μορφωμένων. Ὁ Θεὸς δὲν ἀρέσκεται εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις ἀλλὰ εἰς τὸ πρᾶον, τὸ ἡσύχιον καὶ τὸ ταπεινόν. «Καὶ ἰδοὺ Κύριος παρελεύσεται καὶ πνεῦμα μέγα κραταίειν διαλύει. ὄρη καὶ συντρίβων πέτρας ἐνώπιον Κυρίου. Οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος. Καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος. Καὶ μετὰ τὸ πῦρ, φωνὴ αὖρας λεπτῆς, καὶ ἐκεῖ Κύριος» (Γ' Βχο. ιθ' 11 - 12 - 13).

Ἡ ἀγιογραφία, ἡ ὕμνογραφία καὶ ἡ ψαλμωδία, τὸ τρίπτυχον αὐτό, εἶναι ἄνθη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γῆς, τῆς ἀγίας Γραφῆς. Ὁ ἀγιογράφος ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν εἰκονιζόμενον ἅγιον. Ὁ ὕμνογράφος φωτίζεται ἀπὸ τὰ θεόπνευστα λόγια τῶν ἱερῶν βιβλίων. Καὶ ὁ ἱεροφάντης καὶ ἀπὸ τοὺς δύο. Ἀγιογράφου καὶ Ὑμνογράφου.

Γλυκόφωνα κοιτῶντας τὶς εἰκόνες ψάλλουσι οἱ γλυκόφωνοι ψαλτάδες.

Καὶ οἱ τρεῖς αὐτὲς τέχνες εἶναι θαθεῖα ριζωμένες μέσα σὲ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ βίωμα. Τὸ βίωμα τοῦ θεοῦ λόγου. Καὶ ὅσοι δὲν μελετοῦν τὰς Γραφὰς δὲν ἀξιώνονται νὰ νοιώσουν τὰς ταπεινὰς αὐτὰς τέχνες καὶ γι' αὐτὸ μένουν πάντα ἔξω ἀπὸ τὴν ἀγία περιοχὴν τους.

Αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ ἀναλύσουν αἰσθηματικὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς τέχνες — ἔτσι καὶ μὲ τὴν πιδ ἀγαθὴν καὶ πιδ εὐλαβικὴν διάθεσιν ποὺ θέτουν αἰσθηματικὰ ἐρωτήματα ἐπάνω στὰς ἡγιασμένες αὐτὰς τέχνες, εἶναι σὰν νὰ θέλουν νὰ ἀναλύσουν αἰσθητικὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Γραφὰς.

Ὁ ἀποχρωματισμὸς τῶν ἐθνικῶν μας χαρακτηριστικῶν διὰ τῶν ξένων ἐθίμων, ἔφθασε λανθανόντως μέχρι καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας τοιούτων καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τοὺς ἀρμοδίους. Ὑπάρχουν, δὲν ἀντιλέγω, καὶ παραδόσεις ποὺ τώρα πρέπει νὰ περάσουν στὸν ἱερὸν χώρον τῶν Μουσείων. Ἀς μὴ μᾶς διαφεύγει ὅμως ὅτι ὑπάρχουν καὶ παραδόσεις ποὺ ὀφείλομεν νὰ τὰς διατηρήσωμεν στὴν ζωὴν μὲ κάθε τρόπον, μὲ πείσμα ὡσὰν ἄλλοι ἅγιοι μάρτυρες, ἀφομοιώνοντες ἀπὸ τὰ ξένα στοιχεῖα μόνον ἐκεῖνα ποὺ συντελοῦν στὸ ἀνέκδομα τῆς ζωῆς τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ στὴν γενικὴν προκοπὴν τοῦ τόπου. Πρέπει νὰ περιφρουρήσωμεν τὴν ἐλληνικότητα τοῦ ἔθνους καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, τὴν ζωγραφικὴν, τὴν μουσικὴν, ἕως τὴν λεγομένην κοινωνικὴν συμπεριφορὰν. Τὰ στοιχεῖα ἄλλωστε ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀνάγκην σήμερον, δὲν εἶναι ξένα, ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ οἱ λογάδες τοῦ Βυζαντίου μετέφεραν εἰς τὴν Δύσιν πρὸς διαφύλαξιν ἐκ τοῦ βομβαρδισμού. Τί εἰρωνεῖται... Καὶ τώρα τὰ δεχόμενα ὡς νέα ..

Ἡ σπουδαιότης τούτων, συνάδελφε, πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ ὅχι μόνον τοὺς συλλόγους τῶν Ἱεροψαλτῶν καὶ τοὺς φίλους τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀλλὰ τὸ Πανελλήνιον σύμπαν μὲ συμπαρα-

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ

κ. κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
(Τοῦ ἀπὸ Λήμνου)

Τὴν 9ην Μαρτίου, ἡμέραν Δευτέραν, ἑορτὴν τῶν ἁγίων 40 Μαρτύρων, ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ.κ. Διονυσίου, τοῦ ἀπὸ Λήμνου εἰς πλήρωσιν τοῦ κενοῦ ποῦ ἀφῆκεν ὁ ἀείμνηστος Κυρὸς Δωρόθεος.

Ἄμα τῇ ἀνακηρύξει αὐτοῦ εἰς Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ ὡς ἔφθασεν ἡ εἰδησις αὕτη εἰς τὴν πόλιν τῶν Τρικκάλων, ἀμέσως ἤρχισαν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτοῦ, ἀναμένοντος τοῦ λαοῦ τῶν Τρικκάλων ἐναγωνίως τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως τοῦ νέου Ποιμενάρχου τῶν.

Ἀπὸ τὴν πρωτὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἀφίξεως εἶχον σημαιοστολισθῇ αἱ οἰκίαι καὶ

στάτην τὸν Θεόν, καὶ ὅχι νὰ ἀφεθῇ ἕνα τέτοιο κειμήλιον ὑφίστης σπουδαιότητος ἀπροστάτευτον καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὰ διάφορα Βυζαντινολογικὰ Συνέδρια τῆς Δύσεως συζητεῖται τοῦτο μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ εὐλαθείας.

Τὸ κειμήλιον τοῦτο, ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ, εἶναι τὸ τελευταῖον προπύργιον τοῦ Βυζαντίου, ὡς ὀρθότατα ὑπεστηρίχθη εἰς τὸ τελευταῖον Βυζαντινολογικὸν Συνέδριον ἐν Βιέννῃ - ἀπὸ τοὺς ξένους πάντοτε - καὶ γι' αὐτὸ πρέπει μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ σωθῇ ἀπὸ βέβαιον ἀφανισμόν, ἵνα μὴ κλιόντες καὶ ὀδυρόμενοι ποτὲ ζητῶμεν ὡς ἀρχαιολόγοι νὰ τὸ εὗρωμεν ὑπὸ τὴν τέφραν καὶ τὰ ἐρείπια καὶ δὲν θὰ δυνάμεθα.

Ἐν Λαρίσῃ

Πλάτων Στωϊκίδης

τὰ καταστήματα καὶ γενικῶς ἡ πόλις τῶν Τρικκάλων παρουσίαζεν ἑορταστικὴν ὄψιν.

Τὴν 2αν μ.μ. οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριά τ' ἤρχισαν νὰ συγκεντρώνωνται εἰς τὰ Σχολεῖα τῶν, ὅπου κατόπιν ἐτοποθετήθησαν ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς ὁδοῦ Ἀσκληπιοῦ, ποῦ θὰ διήρχετο ὁ Σὸς. Τὴν ἰδίαν ὥραν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ ὅλοι οἱ ἐπίσημοι μετὰ καὶ τοῦ Πρωτοσύγκελλου Τρίκκης Ἀρχ. κ. Κλεόπα Θωμοπούλου, ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὰ ὄρια τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων, εἰς τὴν Γέφυραν τοῦ χωρίου Ἀγναντερό, ὅπου ἀνέμενον τὴν ἀφίξιν τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. κ. Διονυσίου. Οὗτος ἀνεχώρησε τὴν 2^{1/2} μ.μ. ἐκ Καρδίτης μετὰ τὸν κούρσαν, ἔχων ὡς συνοδείαν τὸν Πρωτοσύγκελλον Θεσπιδὸς Ἀρχ. κ. Χρυσόστομον Καλογερέαν καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐπίσημοι ἤλθον, ἐκ Τρικκάλων πρὸς ὑποδοχὴν του. Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὴν γέφυραν Ἀγναντεροῦ τῶν συνόρων Καρδίτης - Τρικκάλων. Ἀμέσως ὁ Διονύσιος κατήλθε τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἀντήλλαξε χειραψίαν μετὰ τὸν Νομάρχην καὶ λοιπὰς ἐπισήμους ἀρχὰς τῶν Τρικκάλων, δεχθεὶς συγχρόνως τὰς προσφωνήσεις αὐτῶν, ἀντιφωνήσας καταλλήλως.

Καθ' ὁδὸν πρὸς τὰ Τρίκαλα τὸν ὑπεδέχοντο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν ἐνδιαμέσων χωρίων.

Ὁ Σεβασμιώτατος Δημητριάδης κ. κ. Δαμασκηνός, ἐκινήσας διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἁγίου Τρίκκης μετὰ τοῦ Ἀρχ. κ. Ἰω. Μακροπούλου, μέσῳ Λαρίσης - Τρικκάλων καὶ προχωρῶν διὰ Καρδίτσας, ἐπρό-

λαβε τὴν συνοδείαν τοῦ ὀλίγον ἔξωθεν τῶν Τρικκάλων, ὅπου κατῆλθον ἀμφοτέρω οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἐναγκαλισθέντες, ἡσπάζθησαν ἀλλήλοις καὶ οὕτω ὅλοι μαζί ἐξεκίνησαν διὰ τὰ Τρίκκαλα.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς Πόλεως καὶ πρὸ τοῦ Ναοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου εἶχε στηθῇ ἄψις, οἱ δὲ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν ἤχουν χαρμωδῶς.

Πρὸ τῆς ἁψίδος, ἀνέμενον τὸν Σεβασμιώτατον ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὅστις τῷ προσεφώνησε τὸ «ὡς εὖ παρέστη» ὁ δὲ Σεβ. σμιώτατος διὰ ψαλλίδος ἔκοψε τὴν λευκὴν ταινίαν τὴν φράσσουσαν τὴν ὁδὸν καὶ ἐσυνέχισε πεζῇ πρὸς τὴν πόλιν. Εἰς τὴν πλατείαν Ρήγα Φερραίου, τὸν ὑπεδέχθη ὁ Δήμαρχος μετὰ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὁ βουλευτὴς κ. Τσιπῶρας καὶ πλῆθος συμπολιτῶν. Ὁ στρατὸς παρατεταγμένος καταλλῆλως, τῷ ἀπένευμε τὸν σχετικὸν χαιρετισμόν. Μετὰ τὸν χαιρετισμόν, ὁ ἅγιος Δημητριάδος κ. Δαμασκηνὸς παραδίδων εἰς τὸν Διονύσιον τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, τὸν προσεφώνησεν οὕτω:

«Σεβασμιώτατε. Περφιλημένε ἀδελφέ. Ἄγιε Τρίκκης.

Μεῖς ἱερὰ ρίγη συγκινήσεως, μακαρίζων τὸν ἐκλεκτὸν καὶ φιλόχριστον Λαόν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μητροπόλεως, παραδίδω τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον εἰς τὰς τιμίας σου χεῖρας, διὰ νὰ ποιμάνῃς τὸν περιούσιον τοῦτον Λαόν. Ζῆθι Σεβασμιώτατε Διονύσιε».

Εἶτα ἠκολούθησεν ἡ προσφώνησις τοῦ κ. Δημάρχου.

Ὁ Διονύσιος ἠὐχαρίστησε τοὺς ἀνωτέρω καταλλῆλως.

Μεθ' ὅλα ταῦτα ἐπροχώρησαν πρὸς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς ἁγίας Ἐπισκέψεως, ὅπου ὁ Πρωτοσύγγελλος Ἀρχ. κ. Κλεόπας Θωμόπουλος ἀνέγνωσε τὴν ἐγκύκλιον, δι' ἧς ἡ Ἱ. Σύνοδος κατέστησε τὸν Διονύσιον Μητροπολίτην Τρίκκης

καὶ Σταγῶν, τὸ δὲ ἐκκλησίασμα ἀνεφώνησε τὸ «ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος».

Κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ ἅγιος Δημητριάδος προσεφώνησε τὸν νεοαφιχθέντα Μητροπολίτην ὡς ἑξῆς:

Ἡ Προσφώνησις τοῦ κ. Δαμασκηνοῦ

«Ὅταντὴν πόλιν τῶν Τρικκάλων διερχόμενος παρηκολούθησα τὴν δάφνην καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὅποια ἔστρωσεν ἡ ἀγάπη τοῦ ποιμνίου σου καὶ ὅταν ἤκουσα νὰ ἤχουν εἰς τὰ ὦτα μου τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῆς θρησκευούσης νεολαίας, κλίνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔβλεπα ἐλαχιστομόρια ἱερᾶς κόνεως νὰ ἐπιπίπτουν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τῆς τιμίας.

Ἡ κόνις αὐτὴ εἶναι ἡ ἁγία τέφρα τῶν ὑπάρξαντων ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἡ Σεβασμιότης σου παρηκολούθησε ἀπὸ τῶν λοιμῶν τῆς Μυτιλήνης, εἰς τὰ στρατόπεδα τῆς Θεσπρονίκης καὶ κατόπιν εἰς τὰ διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, τὰ ἀπαισίας μνήμης, εἰς τὰ ὅποια ὡς παρήγορος ἄγγελος, ἐκήρυττες τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου, πᾶσι τὸν πάντων ἐκείνων, οἵτινες ὠδηγοῦντο εἰς τὰ φρικτὰ μαρτύρια καὶ ἐστάθης πιστὸς εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄξιος τοῦ ἔθνους.

Ἄγιε Τρίκκης. Ἄγιε ἀδελφέ. Ἐγίνες μάρτυς τῆς πατρίδος. Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν τὰ λείψανά σου δὲν ἔμειναν εἰς τὰς φυλακὰς ἢ τὰ στρατόπεδα. Σημασίαν ἔχει ὅτι κατεβλήθης τόσο ὥστε ὅταν ἐπιστρέψῃς, μόλις ἡδύνασο νὰ οὐρῇς τὰ θήματά σου. Ἰδοὺ ὁμῶς ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παντοδύναμος, καὶ ἐν τῇ παντοδυνάμει τοῦ ἠθέλησε νὰ προσθέσῃ καὶ σὲ εἰς τὸ ἱερὸν σῶμα τῆς τιμίας ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφοβοῦμαι ὅτι ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀπαριθμήσω ἀρετάς. Ἡ δρᾶσις σου ἡ ἱερατικὴ καὶ ἡ ἀρχιερατικὴ εἰς τὸ ἀπομεμακρυσμένο ἐκεῖνο νησί, εἰς τὴν ἀκριτικὴν Μυτιλήνην, ἀφῆκε τόσο ὥρη τὴν ἀνάμνησίν σου, ὥστε τὸ ποιμνίόν σου θὰ ὀδύρεται διότι ἀπεχωρίσθη τὸν τοιοῦτον ποιμένα. Ἡ σοφία καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη σου, ἡ συγγραφικὴ σου δρᾶσις καὶ τὸ τάλαντον, ἡ μελιχρότης σου, τὰ ἀγνώστα αἰσθηματὰ σου, ἡ προθυμία σου, ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς σου, ἡ δύναμις σου περὶ τὸ κηρύττειν τὸν θεῖον λόγον καὶ τόσαι ἄλλαι ἀρεταί, σὲ κατέστησαν ἄξιον ποιμενάρχην.

Ὁ φωτοστέφανος τοῦ μαρτυρίου σου ἀπα-

στράπτει περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀδάμαντας, ποὺ κοσμοῦν τὴν ἀρχιερατικὴν σου μήτραν.

»Ζήθι μάρτυς ἅγιε, πεφιλημένε, περισπούδαστε ἀδελφέ».

Μετὰ τὸν ναὸν κατηυθύνθη εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον, ἔνθα ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν πάντων.

Τὴν ἐσπέραν παρετέθη γεῦμα ἀπὸ τὸν Δῆμον Τρίκκης, εἰς ὃ παρεκάθησαν ὁ Σεβασμιώτατος, αἱ ἀρχαὶ τῆς Πόλεως, ὁ Δήμαρχος μετὰ τοῦ Δημ. Συμβουλίου καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου Τρικάλων, καὶ λοιποί.

Ἡ «Ἀγιορείτικὴ» εὐχεται Αὐτῷ δύναμιν ἐξ ὕψους πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ του ἐν τῇ νέᾳ Μητροπόλει.

ΣΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΒΡΗΚΑ

Ἔμαθα πῶς στὴ γῇ Σωτῆρ
ἦλθες νὰ μᾶς λυτρώσῃς
καὶ ἔτρεξα νὰ σέ ζητῶ
νὰ σ' εὕρω νὰ μὲ σώσῃς·
Ἀπὸ τοῦς πόνους τῆς ζωῆς
τοῦ δίου τὴν πικρία...
σέ ζήτησα ἐδῶ, ἐκεῖ,
στὰς πόλεις, στὰ χωρία.
Δὲν σ' ἤδρα μὲ τὸν Φίλιππον
οὔτε μὲ τὸν Ἀνδρέα
οὔδὲ μὲ ἄλλους μαθητὰς
στὴν λίμνην τὴν ὠραία!

+

Ἀπ' τὴν πολλὴν μου ἔρευνα
σέ βρήκα μὲ σέ δρόμον
ἄχλος πολὺς σέ ἔσπρωχνε
μὲ τὸν Σταυρὸν στὸν ὦμον·
βλέπω μὲ ξέπλεχτα μαλλιά
τὴν Μάννα σου μὲ πόνον
νὰ δέρνεται, νὰ ξεφωνῇ
ὦ! μυροδόλον ῥόδον.

Σὲ ἀνοιξιάτικες βραδυὰς
τὴν νυερά σελήνην
τὴν θάμπωσε νεφέλωμα
ἢ Σταυρικὴ δδύνῃ.

+

Ἦλθες στὴ γῇ ὡς ἄνθρωπος
ποιμὴν στὰ πρόβατά σου
βρῆκες χειμῶνα παγερόν
ὠκεανὸν μπροστά σου.
Τὸ ἔργον τὸ σωτήριον
διὰ νὰ φέρῃς πέρας
ἡρωϊκῶς ἐπάλαψες
μὲ αἰμοδόρον τέρας.
Σταυρώθηκες ἐφόρεσες
τὸν νεκρικὸν χιτῶνα
ἀλλὰ ἀνέστης ὡς Θεὸς
καὶ ζῆς εἰς τὸν αἰῶνα!

+

Καὶ τώρα, ἀπὸ ἐλ' αὐτὰ
στὴν προσφορὰ σφραγίδα
στὸ ἅγιον ποτήριον
δόλωτον σέ εἶδα!
τί θέα ὠραιότητα!
λαμπροῦ ἡλίου ὄψις
πράγματι εἶσαι Ἰησοῦ
ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης.
Κι' ἔταν δειλὰ σέ κοινωνῶ
τὸ δάκρυ μου προβάλλει
εἰς τὴν ψυχὴν μου γίνεται
ἀλλοίωσις μεγάλη.
Μέσα στοὺς πόνους τῆς ζωῆς
σέ βρήκα, καὶ φοβοῦμαι
κράτα τὸ χέρι μου γερά
Χριστέ, μὴ χωριστοῦμε!

Εἰς δόξαν Χριστοῦ
ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια—Μυτιλήνης

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν Τετάρτην τῆς νηστείας
τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Περὶ μοναδικῆς πολιτείας καὶ
ἀντιπαράταξεως κατὰ τῆς ἡδῆ
ἐνισταμένης αἰρέσεως.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἄδελφοί καὶ πατέρες, οὐ παύσομαι
τῷ καλῷ τούτῳ ὀνόματι, τῆς ἀδελφότητος
καὶ πατρότητος προσαγορεύειν
ὑμᾶς· εἰδὼς ὅτι ἀληθῆς ὑμῶν ἡ κλη-
σις καὶ ἀψευδὴς ἡ προσηγορία· ὄντως
γὰρ ἄδελφοί ἀληθινοὶ καὶ πατέρες ὑ-
μεῖς ἐστέ, οἵτινες, ὑπὲρ γονεῖς, ὑπὲρ
ἀδελφούς, ὑπὲρ γένος, ὑπὲρ πατρίδα,
καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀρώμενα, τὸν Θεὸν
ἡγαπήσατε, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ζωὴν
ἀποδεξάμενοι, ἧς ἡ καρδία καὶ ἡ ψυ-
χή μία, καὶ ὧν πατὴρ ὁ Θεὸς καὶ πα-
τρὶς ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ. Τοιοῦτοι ὄν-
τες ἄδελφοί μου ἡγαπημένοι ὑπὸ Κυ-
ρίου, καὶ ἵνα ἀπὸ τῆς γραφῆς ὑμᾶς
καλέσω, γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον Ἱε-
ράτευμα, λαὸς περιούσιος, εἰς περι-
ποίησιν· ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλ-
λητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος
εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· θαυμα-
στὸν γὰρ ὅτι φῶς ἡ μοναδικὴ πολιτεία
εἰς ἣν ἐκλήθημεν, καὶ ἐν ἣ ἐξαγγέλ-
λωμεν τὰς αἰνέσεις τοῦ καλύψαντος ἀ-
ρετῇ τοὺς οὐρανοὺς· ἐνταῦθα οὖν ἐστὶ
φρόνησις, σωφροσύνη, ἀνδρεία καὶ δι-
καισύνη· ἐνταῦθα τὰ κατὰ τοῦ πονη-
ροῦ τρόπαια καὶ ἡ ἐν Χριστῷ νίκη

«εἶγε τὰ ὅπλα ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλ-
λὰ δυνατὰ καὶ ἰσχυρὰ τῷ Θεῷ πρὸς
καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς κα-
θαίρουντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμε-
νον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ
αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν
ὕπακοήν τοῦ Χριστοῦ».

Εἰ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ὀρωμένους ἐχ-
θροὺς ἐστὶν ἀπιδεῖν ἐννοήσωμεν τοὺς
ἀπ' αἰῶνος διωγμούς, ὅσοι καὶ ἡλίκοι
κατέλαβον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ,
καὶ τίνων τὸ διώκεσθαι καὶ τίνων τὸ
τύπτεσθαι καὶ ἀποκτείνεσθαι; οὐ τῶν
ἐσταυρωμένων τῷ κόσμῳ; καὶ ἵνα τὰ
πάλαι παρήσω, ἐπὶ τῆς παρούσης γε-
νεᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἡδῆ ἐνισταμένης αἰ-
ρέσεως ὁ λόγος, τίνες μέχρις αἵματος
ἀντικατέστησαν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
ἀνταγωνιζόμενοι; οὐχὶ οἱ μακάριοι πα-
τέρες ἡμῶν καὶ ἀδελφοί; οἱ τῆς καθ'
ἡμᾶς Μονῆς καὶ οἱ τῆς τῶν ἄλλων
μοναχῶν;

Ἀληθῶς οὖν τὰ τοιαῦτα κατορθώ-
ματα καὶ ἀθλήματα τῶν μοναχῶν, εἰ-
σὶ τὸ κύρος καὶ ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλη-
σίας, καὶ τοσοῦτον καὶ τηλικούτον τὸ
ἀξίωμα, ὅπερ κεχάρισταί ἡμῖν ὑπὸ τῆς
ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅ-
που οἱ θησαυροὶ ἐκεῖ καὶ οἱ κλέπται
παρεδρεύουσι, θησαυροὶ δὲ τῆς ψυχῆς
αἱ ἀρεταὶ εἰσὶ, διὰ τοῦτο παρακαλῶ
καὶ ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς, γρηγορῶμεν,
νήφωμεν, ἀσυλαγώγητοι διαμένειν,
μήτε ὑπὸ ἡδονῆς κατασυρόμενοι, μήτε
ὑπὸ θυμοῦ ἐξαγριούμενοι, μήτε ὑπὸ ἀ-

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ἐκ διαφόρων ψυχωφελεστάτων πατερικῶν βιβλίων

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου κώδικος 231 τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

Περὶ ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως.

Ἀδελφέ, δύο χαρίσματα δέδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀνθρώποις, δι' ὧν δύνανται σωθῆναι, καὶ λυτρωθῆναι πάντων τῶν παθῶν. Ταπεινώσιν καὶ ὑπάκοήν. Καὶ οὐχ ἀρπάζομεν αὐτάς, οὐδὲ θέλομεν ἐν αὐταῖς πολιτεύεσθαι. Τί ταράττη ἀδελφέ καὶ ἀδημονεῖς; παῦσαι τοῦ νᾶ εἶσαι ὀργίλος, θυμώδης τε καὶ φθονερός. Κάμψον τὸν αὐχένα τῇ ταπεινώσει καὶ ὑπακοῇ, καὶ εὕρισκεῖς

ἔλεος. Τί δυσχεραίνεις λοιπόν; Τί φιλονικεῖς; Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ συναντιλαμβάνεται σοι, ἐὰν προσκατερήσῃς τῇ τοῦ Θεοῦ ὑπομονῇ. Ἀπόθανε ταλαίπωρε ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου, εἰπέ τῷ λογισμῷ σου, τίς εἰμι ἐγώ; γῇ καὶ σποδὸς καὶ κύων. Ἀσύνετε ἀνθρώπε, εἰμὴ ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ ἄγιοι εὐχαὶ τῶν ἐνταῦθα ἁγίων διεφύλατάν σε, ποῦ εἶχες εἶναι; ἀλλ' εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἀδελφέ, καὶ νῦν λέγω

πιστίας σκοτιζόμενοι, μήτε ὑπὸ ἀνεξαγορευσίας περιστατούμενοι, μήτε ὑπὸ τινος ἄλλου πάθους κυριευόμενοι, ἀλλ' ἀλλότριοι τῶν ὀλεθρίων παθῶν ὄντες ἵσμεν προθυμότεροι εἰς τὸ ἐξῆς μέχρις ἂν καταντήσωμεν εἰς τὸ πέρας τοῦ βίου· τάχα λυπεῖ ἡμᾶς ἡ ἀκοή τοῦ τὰ Μοναστήρια ἡμῶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου διαφθείρεσθαι; ἀλλ' οὐδεμία λύπη τοῦτο· Μοναστήρια γὰρ καὶ λαὸς Θεοῦ, ἡμεῖς ἐσμὲν πρὸς οὓς καὶ εἴρηται, «εἰ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός». Καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἔφθασαν διαφθάρῃναι, ὑπὸ τῶν διωξάντων ἡμᾶς, καὶ πάλιν τῇ τοῦ Θεοῦ προμηθεῖα εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπανέδραμον· καὶ τάχα τοῦτο σαλεύει ὑμᾶς; ὅτι μὴ κατὰ τοὺς πολλοὺς κατέχωμεν τὰ μοναστήρια; ἀνοικοδομοῦντες, φυτεύοντες καὶ καλλιεργοῦντες; ἐγὼ δὲ τοσοῦτον αἰσχύνομαι, εἰ γὰρ ὑπὲρ τῆς καταστροφῆς τῆς πίστεως ὁ διωγμός, καὶ ὁ σύμπας ἀγών. Ταύτης μὴ ἐπαγορθωθείσης, ἀλλ' ἔτι βλασφημουμένου τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, τῶν γε ἁ-

γίων πατέρων ἡμῶν ἀναθεματιζομένων εἴη ἂν τις ἀσφάλεια, τῆς ἐπικρατήσεως καὶ οὐχὶ μᾶλλον βλάβη; ὁμολογουμένη καὶ προδοσία τῆς ἀληθείας; τίς ἐξ ἡμισείας δραμῶν ἤρε ποτὲ ἐπαθλον, δόπτε οὐ τελείως δραμεῖται καὶ νομίμως διηγόρεται; φησὶ γὰρ «ὅτι οὐδεὶς στεφανοῦται, εἰ μὴ νομίμως ἀθλήσῃ».

Οὐκοῦν, ἀφένενοι τοὺς τοιοῦτους λογισμοὺς, εἴπερ καὶ πάρεισι, καὶ πόρρω καὶ λοξὰ παραδείγματα ἀποπεμπόμενοι, ἐνὸς ἐχόμεθα μόνου τῆς διπλῆς ἡμῶν ὁμολογίας, τῆς τε κατὰ τὴν πίστιν, καὶ τῆς κατὰ λόγον, πεποιθότες τῇ ὑποσχέσει τοῦ ἀψευδοῦς λέγοντος· «ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν»· ἥς γένοιτο ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

σοι, ὅτι οὐ συμφέρει σοι ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ Κοινοβίου· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς, εἰς πτώσιν ἔρχεσαι. Λοιπὸν οὐ οἶδας τί ποιεῖς. Εἰ δὲ μετὰ ἀληθείας σωθῆναι θέλῃς, κτεῖραι ὑπακοήν, ταπεινώσιν, καὶ ὑποταγήν, τοῦτέστι τὸ κόψαι τὸ ἴδιον θέλημα.

Περὶ σιωπῆς.

Περὶ δὲ τῆς σιωπῆς ἦν λέγουσιν οἱ Πατέρες, οὐκ οἶδας τί ἐστίν· οὐ γὰρ τὸ σιωπῆσαι στόματι, αὕτη ἐστὶν ἡ σιωπή. Ἔστι γὰρ ἄνθρωπος λαλῶν μυρίου λόγους χρησίμους, καὶ σιωπῇ αὐτῷ λογίζεται. Καὶ ἐστὶν ἄλλος λαλῶν ἕνα λόγον ἀργόν, καὶ εἰς κατάρκισιν αὐτῷ λογίζεται. Ἐὰν ἀκούσῃς περὶ τινος, ὅτι κακῶς σοι λέγει, εὐθέως ἀνάστα καὶ ποιήσων εὐχὴν πρῶτον ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὑπὲρ σεαυτοῦ, λέγων, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησον τὸν δεῦτερόν μου, καὶ ἐμὲ τὸν ἀχρεῖον δούλον σου, καὶ σκέπασον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, εὐχαῖς τῶν ἁγίων σου».

Περὶ ὑπομονῆς.

Ἐὰν ὑπομένη τις ἐν τῷ Κοινοβίῳ καὶ ἀποθάνῃ ἐν ταπεινώσει καὶ ὑπακοῇ, οὗτος διὰ τοῦ Χριστοῦ σώζεται. Ὁ γὰρ Κύριος Ἰησοῦς λόγον δίδωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Μοναχὸς κυκλευτὴς (ἦτοι ἀκατάστατος), φρύγον ἐστὶν ἐρημίας, ὀλίγον ἡσύχασε, καὶ πάλιν φέρεται μὴ δουλόμενος. Φυτὸν μεταφερόμενον, οὐ καρποφορεῖ, καὶ μοναχὸς κυκλευτὴς, οὐ παιζει· καρπὸν. Φιληδόνφ ἀνδρὶ, οὐκ ἀρκέσει μία γυνή, καὶ κυκλευτῇ καὶ ἀκηδικαστῇ μοναχῷ, οὐκ ἀρκέσει μία κέλλα. Μοναχὸς κυκλευτὴς, ἀκηδίας αἰχμάλωτος· φιλαυτίας δούλος· ἀκρασίας μίστιος· γαστριμαργίας ὑπόσπονδος· λαίμαργίας καὶ κοιλιοδουλείας ὑπόχρεως· πονηρίας καὶ ραθυμίας συνεργός· ἑορτῶν καὶ μνημοσύνων παρατηρητής, καὶ τραπεζῶν συντηρητής. Ἠγουμένων γογγυσμός· συνοδίας χωρισμός καὶ σκανδάλων αἴτιος.

Ἐὰν εἰς ἐν κόπτης σου τὸ θέλημα, καὶ εἰς ἄλλο οὐ κόπτης, φανερόν ἐστιν, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἔκκοψας, πάλιν ἄλλο θέλημα εἶχες. Μὴ συχνάζῃς πρὸς ἄνθρώπους, οἵτινες πόλεμον ἔχουσι· καὶ ἀντὶ πολλῶν, λάλησον ὀλίγα· καὶ μὴ ἀπολύσῃς αὐτοῖς τὴν ἀκοήν καὶ τοὺς λογισμούς, ἀλλὰ σύστειλον σεμνῶς καὶ ἀταράχως, πρὸς τὸ μηδὲνα νοῆσαι τὸ γινόμενον. Καὶ πάλιν μὴ δεῖξῃς αὐτοῖς τίνος χάριν ἀφίστασαι ἀπ' αὐτῶν, μήποτε καὶ εἰς λογισμοὺς ἐβάλλεις αὐτούς. Ἄλλ' ἐὰν ἀνάγκη γένηται ὁμιλῆσαι αὐτοῖς, ἐπικάλεσαι τὸ Ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς βοήθειαν. Ἐὰν θέλῃς ἀπελθεῖν πούποτε, μὴ προσδόκα εὐρεῖν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ ταράττη. Ἐὰν προσδοκήσῃς καὶ μὴ εὐρῃς, καταλαλεῖς τὸν δεχόμενον· καὶ ἡ καταλαλιά, θάνατος ἐστὶ τῇ ψυχῇ· ἀλλὰ εὐχαρίσται ἐν πάσιν.

Ἠρωτήθη τις ποτὲ τῶν ἁγίων Πατέρων, παρὰ τινος ἀδελφοῦ, τί ἐστὶ τοῦτο ἄβδα· ὅτι, ὅτε μέλλω κοιμᾶσθαι, καὶ κοιτῶ εὐχόμενος, καὶ κατασφραγίζων ἐαυτὸν τῷ τύπῳ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐνουπνιάζομαι εἰς πορνείαν. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω εὐχάς, οὐκ ἐνουπνιάζομαι· καὶ ἀπεκρίθη ὁ Γέρων, λέγων, ὅτι κατὰ πανουργίαν οἱ δαίμονες τοῦτο ποιοῦσιν, ὥστε ἀποστήσῃ σε τῆς εὐχῆς καὶ τῆς σφραγίδος, οἶδας γὰρ τὴν ἐκ τούτων βοήθειαν γίνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ. Ἐὰν τις ἀφ' ἐκτουτο ἐνθυμηται τι καλὸν ποιεῖν, καὶ οὐ δι' ἐρωτήσεως Πατέρων, οὗτος οὐκ ἐστὶν ἐννομος, καὶ ἐννόμως οὐδὲν ἐποίησεν. Εἴ τις δὲ δι' ἐρωτήσεως ποιεῖ, οὗτος πληροῖ τὸν νόμον καὶ τοὺς Προφῆτας. Ταπεινώσεως γὰρ σημεῖον τὸ ἐρωτᾶν. Ἀνὴρ γὰρ ἀσύμβουλος, ἐκτουτο πολέμιος· συμφέρον οὐκ ἐστὶ ταπεινωτέρως ἐρωτᾶν, ἢ τῷ ἴδιῳ θελήματι δευεῖν. Ὁ Θεὸς γὰρ ἐμβάλλει εἰς τὸ στόμα τοῦ ἐρωτωμένου τί εἰπῇ, διὰ τὴν ταπεινώσιν τῆς καρδίας τοῦ ἐρωτῶντος.

Ἐρώτησις: Ἐάν γένηται διωγμός, τί ποιήσω; μείνω ἢ ἀναχωρήσω;

Ἀπόκρισις: Ἐρώτησον τοὺς πνευματικούς Πατέρας, καὶ ὡς λέγουσι ποιήσον· καὶ μὴ ἀκολουθήσης τῇ ἰδίᾳ κρίσει, ἵνα μὴ ἐν ἀγνωσίᾳ κινδυνεύσης. Ἐάν δὲ μὴ εὐρίσκωνται ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀνάγκης εἰς οὐδὲ ἔχῃς πληροφορίαν ἵνα ἐρωτήσης αὐτοὺς περὶ τούτου, τότε στῆθι εἰς προσευχήν, καὶ δεήθητι ἐν ὁλῇ καρδίᾳ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, καὶ τοῦτο ποιήσον ὥς τρίτου. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔάν ἴδῃς σεαυτὸν ἔχοντα προθυμίαν ἀδίστακτον καὶ πάντα ὑπενεγκεῖν τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι τὰ ἐπερχόμενα δεινὰ μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, τότε μείνον. Εἰδὲ ἴδῃς δειλίαν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἀναχώρησον· καὶ μὴ νομίσης ἐν τούτῳ προδιδόναι τὴν πίστιν, οὗ γὰρ ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Ἐάν δὲ μὴ θέλων ἐμπέσης εἰς πειρασμόν, ἐπίρριψον ἐπὶ τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ὁλὴν σου τὴν μέριμναν, καὶ αὐτὸς θέλει οἰκονομῆσαι τὴν σωτηρίαν σου. Ἐάν κάθησαι μετὰ κοσμητῶν καὶ ἔλθῃ ἀργολογία, μὴ καθήσης ἐάν μὴ ἔχῃς ἀνάγκην, ἀλλὰ ἀναχώρησον. Εἰ δὲ ἐστὶν ἀνάγκη, μετήνεγκε τὸν νοῦν σου εἰς τὴν προσευχήν σου, μὴ κατακρίνων ὁμῶς ἐκείνους, ἀλλὰ τὴν ἀσθενειάν σου.

Ὅτε τις καθ' ἑαυτὸν ἐστὶν ὀφείλει ψάλλειν, καὶ ἐν τῷ στόματι, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ προσεύχεσθαι. Ἐάν δὲ τις ἐν τῇ ἀγορᾷ εὐρίσκεται μετ' ἄλλων, οὐ χρεῖα τῷ στόματι ψάλλειν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ διανοίᾳ. Χρὴ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τηρεῖν διὰ τὸν ρεμβασμόν καὶ τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ. Ἐάν δὲ σὺ οὐκ αἰσθάνεσαι, εἴταν ψάλλῃς ἡεῦχεσαι, ἀλλ' οἱ θαίμονες αἰσθάνονται καὶ ἀκούουσι καὶ τρέμουσι. Μὴ λοιπὸν παύσης ψάλλων καὶ προσευχόμενος. Καλὸν ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ σου ἀγρυπνεῖν, ἐν γὰρ τῇ Ἐκκλησίᾳ πολλάκις δμιλῆσαι γίνονται.

Βιβλιοκρισία

“Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ,”

Ὁ πατὴρ Θεόκλητος Διονυσιάτης μετὴν μίαν χεῖρα κρατῶν τὸ κομβοσχοίνιον τῆς προσευχῆς καὶ μετὴν ἄλλην γράφων, ἔφερεν εἰς φῶς ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον νέον αὐτοῦ πολυσέλιδον ἔργον.

Μὲ τὸ διβλίον τοῦτο ὁ δοκιμώτατος συγγραφεὺς ἐπεδίωξε μετὰ θαυμαστὴν ἐπιτυχίαν δύο ἀντικειμενικούς σκοπούς. Ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προβάλῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν καὶ λοιπὸν ὀρθόδοξον κόσμον μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν δυτικῶν κύκλων τὴν μεγάλην καὶ πολυσύνθετον μορφήν τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, μετὰ μίαν λεπτομερῆ βιογραφίαν αὐτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ σαλπίσῃ ἀπὸ τὸν Ἄθω καὶ ἀπὸ τὴν ἀσκητικὴν Μονὴν τῆς Μετανοίας τοῦ εἰς τὴν παραπαλοῦσαν ἡθικῶς σημερινὴν κοινωνίαν τὸ «στῶμεν καλῶς», ἀντὶ τῶν σκοπῶν τούτων ἀπὸ τοὺς ἀκένωτους θησαυροὺς τῆς θεοφθόγγου διδασκαλίας αὐτοῦ τοῦ βιογραφουμένου θείου Πατρὸς.

Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ εἰπωμεν ἀμέσως ὅτι μετὰ τὸ χάριεν καὶ ἐναργὲς ὕφος μετὰ τὸ ὁποῖον παρουσιάζει καὶ ἐρμηνεύει τὸν Θεοφόρον Διδάσκαλον ὁ συγγραφεὺς, νομίζει ὁ ἀναγνώστης ὅτι ὁ ἅγιος Νικόδημος ἀφῆκε τὰ υπερκόσμια σκηνώματά του καὶ ἤλθε νὰ μᾶς διδάξῃ μετὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν διβλίον μαζὺ μετὰ τὸν πατέρα Θεόκλητον.

Μέχρι τοῦδε ἠκούσαμεν ἐντεθῆεν καὶ ἐκείθεν, ἀπὸ ἡμετέρους καὶ ξένους, ὅτι ὁ Ἱερὸς Νικόδημος εἶναι «ὁ μέγιστος τῶν μονασάντων ἐν Ἀγίῳ Ὄρει», «ὁ δοξάσας τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μετὰ τὸν Δαμασκηνόν», «ὁ Οἰκουμενικὸς Διδάσκαλος», «ὁ γιγαντιωθείς ἐν τῇ γενεᾷ ἡμῶν» κλπ., ἀλλ' ὁμολογοῦμεν ὅτι μόνον μετὰ

ἀνὰ χεῖρας σύγγραμμα τοῦ λογίου Ἀγιορείτου ἠδυνήθημεν νὰ συλλάβωμεν πλήρη τὴν ἔννοιαν τῆς σεπτῆς προσωπικότητος τοῦ φωστήρος τούτου καὶ σεμνώματος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁ ταπεινόφρων καὶ ἄτυφος Θεόκλητος, τὸ τέκνον τῆς χαριτοδρύτου κοινοδιακῆς ὑπακοῆς, μὲ τὴν εὐχὴν πρωτίστως τοῦ ἡγουμένου του, μὲ σπάνια προτερήματα ἱστορικοῦ, μὲ θαθεῖαν διεισδυτικότητα εἰς πάσας τὰς πτυχὰς τῆς ζωῆς τοῦ πανευφήμου Νικοδήμου ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μέχρι τῆς Ὀσίας τελευτῆς αὐτοῦ, μὲ εὐστοχον ἐξ ἄλλου κριτικὴν, καθὼς καὶ μὲ ὑπέροχον παραστατικότητα καὶ συναρπάζουσαν σαγηνευτικὴν γοητείαν λόγου, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ θέμα δὲν τὸ κατέχει μόνον, ἀλλὰ τὸ ζῆ ὁλόκληρον μὲ τὴν καρδίαν του, τὸν νοῦν του, μὲ ὅλον τὸ εἶναί του καὶ διὰ τοῦτο τὸ διαπραγματεύεται ὡς πάντερπνον ἀσχολίαν του καὶ γλυκυτάτην του βίωσιν, ἀνέτως.

Ἐπίτηδες διακόπτει συχνὰ τὴν ἱστορικὴν ἀφήγησιν περὶ τοῦ Ἀγίου, διὰ νὰ παρενεῖρῃ ἐκτὸς τῶν νικοδημικῶν καὶ ἄλλας πολυτίμους παραινέσεις ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, βιολογίαν, τὴν πατερικὴν περιοχὴν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπερεκχειλιζούσαν πνευματικὴν ἐμπειρίαν καὶ οὕτω νὰ αἰχμηλωτίζῃ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ νὰ μεταρσιώνῃ τὸν ἀναγνώστην εἰς σφαίρας ὑπεργείους.

Κορυφούται ὁ θαυμασμός μας καὶ ἐγγίζει τὰ ὅρια τῆς καταπλήξεως διὰ τὸν ὠραῖον καὶ εὐχυμον καρπὸν τοῦτον, ὅστις παρήχθη ἀπὸ τὸν κάλαμον τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ Διονυσίου. Ἀπετύπωσε εἰς τὰς σελίδας τοῦ πονήματός του μὲ σπατάλην τὰς διανοητικὰς καὶ αἰσθητικὰς αὐτοῦ προτιμήσεις. Κατέσπειρε τοῦτο μὲ τόσους καὶ τόσους μυστικούς γλυκα-

σμοὺς τῆς ψυχῆς του καὶ τοιοιουτοτρόπως τὸ κατέστησε δι' ὅλους γενικῶς ἱστορικο-φιλολογικὸν ἐντρυφήμα, ἡθοπλαστικὴν παιδαγωγίαν καὶ λογοτεχνικὸν ἀριστούργημα.

Λέγουν οἱ σοφοὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐτοιμάζει «πόρρωθεν» τὰ ἔργα του μὲ ἀφορμὰς πολ- λάκις μικρὰς καὶ αἰτίας ἀσημάντους καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν διὰ τὸν Πλάστην μικρὰ καὶ μεγάλα, ἀφοῦ μὲ τὴν ἰδίαν εὐκολίαν ποὺ ἐδημιούργησεν ἓνα φύλλον δένδρου ἐπλασε καὶ τὸ Σὺμπαν.

Διὰ τὸ λοιπὸν νὰ μὴ πιστεύσωμεν ὅτι καὶ ὁ πατὴρ Θεόκλητος κατὰ θεῖαν Πρόνοιαν ὠδηγήθη εἰς τὴν Μονὴν Διονυσίου; Ἐκεῖ ἐστάλη νὰ ἐγκαταβιῶσῃ διὰ τὸν μοναχικὸν του δίαυλον, ἵνα ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως, ἣν ἡγίασε τὸ πάλαι ὁ πολυθαύμαστος Νικόδημος, ἀναλάβῃ τὴν κοπιώδη καὶ ἐρευνητικὴν περὶ αὐτοῦ μελέτην ταύτην, τὴν ὁποῖαν ἀμφιδύλλομεν ἂν ἄλλος ἄλλοθεν θὰ ἀπήρτιζε μὲ τόσον πλοῦτον ἱστορικῶν γεγονότων, μὲ τόσην ποικιλίαν ἀνεκδότων καὶ μὲ τοιαύτην λεκτικὴν καὶ φραστικὴν γλαφυρότητα. Πότε δέ; Ἀκριβῶς κατὰ θεῖαν νεύσιν καὶ ὄχι συμπτωματικῶς, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 150 ἐτῶν ἀπὸ τῆς εἰς Χριστὸν ἀναλύσεως τοῦ τιτᾶνος ἐν ἀγίοις Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

Αὐτὰς τὰς ἐντυπώσεις ἀπεκομίσκαμεν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καθ' ὅλα ἀξιολόγου θεοκλητικοῦ ἔργου καὶ χαίρετιζοντας τὴν ἐκδοσὶν τούτου ὡς ἀγιορειτικὴν πνευματικὴν ἀνθησὶν ἀντανακλῶσαν τιμητικῶς κατὰ συμμετοχὴν συναδελφικὴν πρὸς ὅλους τοὺς ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Γῇ μόνάζοντας, συγχαίρομεν ὁλοφύχως τὸν ἀριστεύσαντα συγγραφέα καὶ εὐχόμεθα αὐτῷ κρεῖττονα.

Χοῖκός

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ Τ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

Τὴν 10½ μ.μ. τῆς Κυριακῆς 15 Μαρτίου, ἐξεδήμησε, πρὸς Κύριον ὁ τέως Δημητριάδος Ἰωακείμ, εἰς ὕλικίαν 86 ἐτῶν.

Πρὸ τεσσάρων περίπου μηνῶν, ἐλισθί-σας ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ πεσὼν, ἔπαθε κάταγμα εἰς τὸ δεξιὸν τμήμα τῆς λεκάνης. Ὁ νῦν Δημητριάδος κ. κ. Δαμασκηνός, εὐρισκόμενος εἰς Κομοτινήν, καὶ πληροφορηθεὶς τὸ δυστύχημα, ἀφίχθη ἐκτάκτως εἰς Βόλον καὶ παραλαβὼν τὸν ἀσθενῆ συν-ἀδελφόν του, τὸν μετεκόμισε δι' ἀεροπλάνου εἰς Ἀθήνας καὶ εἰσῆχθη αὐθημερὸν εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, ὅπου τοῦ παρεσχέθησαν ὅλα τὰ μέσα διὰ τὴν θεραπείαν του. Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, ἀφοῦ ἐβελετιώθη ἡ ὑγεία του καὶ ἡδύνατο νὰ ταξειδέσῃ, τὸν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀνεψίᾳς του κ. Αὐγέρου, ἐν Βόλῳ. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχεν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐντεθῆεν, μία μικρὰ ἀνωμαλία εἰς τὸν ὀργανισμόν του, συνεπεῖα κρυολογήματος, ἔφερε τὸ μοῖραϊον.

Ὁ Ἰωακείμ διετήρησε τὰς αἰσθήσεις του ἀκμαίᾳς μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς, ἀποθανὼν τὸν θάνατον τοῦ δικαίου.

Τὰ τελευταῖα λόγια του.

«Ἐκκληρῶν τὸ κοινὸν χρέος, ἐκδημῶ πρὸς Κύριον, τὸν Ὅποιον ἱκετεύω νὰ δεχθῇ, ὡς Πανάγαθος καὶ Πανοικτίρμων Πατήρ, τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν. Εὐχαριστῶ δὲ Αὐτόν, διότι μοι ἐπέτρεψε νὰ ζήσω ἐπὶ τόσα μακρὰ ἔτη. Ἐπίσης εὐχαριστῶ τὸν Πανάγαθον Πατέρα ἡμῶν, διότι ἠδόκησε νὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ἐκτεθῆν νὰ μὲ φωτίσῃ νὰ σπουδάσω, ὥστε, παρὰ τὰς ἀτελείας μου, νὰ μὲ ἀναβιβάσῃ καὶ εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Τὸν εὐχαριστῶ, ἐπίσης, δι' ὅσας εὐλογίας, ὡς

καὶ δι' ὅσας θλίψεις καὶ περιπετειὰς ἔσχον κατὰ τὴν μακρὰν ζωὴν μου, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μου καθηκόντων καὶ ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐνταῦθα, ἐνθα ἡ δόξα καὶ αἱ συμφοραὶ τοῦ Ἔθνους μὲ συνέδεσαν περισσότερο μετὰ τοῦ λαοῦ, μεθ' οὗ συνεμερίσθην πάντοτε τὴν ζωὴν καὶ τὰς τύχας, χαίρων μετὰ χαϊρόντων καὶ κλαίων μετὰ κλαιόντων.

Πολλὰ ἐπιλοδοῆσα νὰ ἐκτελέσω ἐν τῇ ζωῇ μου, ἀλλ' ἐλάχιστα τούτων ἐπέτελεσα, ὑποπεσὼν καὶ εἰς σφάλματα. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.

Συγχωρῶ ὀλοφύχως ὅσους λόγῳ ἢ ἔργῳ μὲ ἠδίκησαν ἢ μὲ ἐλύπησαν καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσωσιν ὅσοι, τυχόν, ἔχουσιν ἀδικηθῇ ἢ λυπηθῇ ὑπ' ἐμοῦ.

Ἡ κηδεῖα μου ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλὴ καὶ ἀπέρिटτος καὶ ἡ ἀκολουθία της νὰ γίνῃ, ὅπως ἀκριβῶς ἐτέλουν ἐγὼ τὰς κηδεῖας. Στεφάνους δὲν θέλω, ἀλλὰ προσευχῶς διὰ τὰς ἀμαρτίας μου. Τὸ λείψανόν μου νὰ ἐνταφιασθῇ παρὰ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Ὁ δὲ τάφος μου ἀπέρिटτος, καὶ μόνον νὰ τεθῇ ἡ ἐπιγραφή: «Προσοδοῦ, ἀνάστασιν νεκρῶν». Συνεπῶς νὰ μὴ γίνῃ ποτὲ ἀνακομιδὴ τῶν ὁστών μου.

Τέλος, προτοῦ τὸ πνεῦμα μου χωρισθῇ τοῦ σώματός μου, εὐλογῶ τοὺς ἐγγῆς καὶ τοὺς μακρὰν οἰκεῖους μου καὶ πάντας τοὺς χριστιανούς τῆς Μητροπόλεως ταύτης καὶ τῆς Φωκίδος, ὡς καὶ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ, καὶ εὐχομαι ταχεῖαν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῆς Πατρίδος καὶ ταχεῖαν πραγματοποιήσιν τῆς διοικητικῆς ἐνότητος πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τὴν κεντρικὴν διακυβέρνησιν τοῦ αἰωνοβίου κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, γενικώτερον, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, Ὁς ἐστὶν εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας.

† Ὁ πρῶην Δημητριάδος Ἰωακείμ.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἀπὸ τοῦ θανάτου του, προσεκομιθῇ τὸ Σκήνωμα εἰς τὸν

Μητρ. Ναὸν Ἀγίου Νικολάου καὶ ἐτέθη εἰς προσκύνησιν τοῦ κοινοῦ.

Τὴν προσεχῇ Τετάρτην 18 Μαρτίου καὶ ὥραν 11ην π. μ. ἐγένετο μεγαλοπρεπῶς ἡ κηδεῖα του, τῇ συμμετοχῇ ὄλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Πολιτικῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, πρὸς δὲ τῶν Μητροπολιτῶν Θεοτιδος κ. κ. Κυρίλλου ὡς ἐκπροσώπου τῆς ἱερᾶς Συνόδου, Τρίκκης κ. κ. Διονυσίου, Ἐλασσῶνος κ. κ. Ἰακώβου καὶ Παραμυθίας κ. κ. Τίτου μετὰ τῶν Πρωτοσυγγέλων των.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ἐξεφώνησε τὸν ἐπικήδειον λόγον ὁ Δημητριάδος οὕτω:

«Ἡξιώθη πλείονος τῆς παρὰ Θεοῦ ροπῆς καὶ γὰρ υποκείμενος ταῖς ἀνάγκαις τοῦ σώματος ἀκέραιον τῆς ψυχῆς τὴν εὐγένειαν διετήρησεν.

«Μεγαλεῖον, μυστήριον καὶ τραγικότης περικλείεται, Σεπτοὶ Ἱεράρχαι, Ἀρχαὶ καὶ Ἐξουσαὶ καὶ φιλόθρησκε λαός. Μεγαλεῖον, μυστήριον καὶ τραγικότης περικλείεται μέσα εἰς τὸ ὄλον νόημα τῆς ζωῆς καὶ ἐπομένως τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Βραχὺς καὶ τρίπηχυς ὁ ἄνθρωπος, ἀναφωνοῦν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ἀκριβῶς τὸ μεγαλεῖον τῆς ὑπάρξεως τῆς ζωῆς ἔχει ἄμεσον σχέση μετὰ τὸ μεγαλεῖον Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος παραμένει Βασιλεὺς αἰώνιος εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐπομένως «πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν» κατὰ τὸ ἀλάθητον Ἐκείνου σῶμα καὶ ρῆμα καὶ δόγμα, «κἀν ἀποθάνῃ, ζήσεται». Καὶ τὸ μυστήριον, τὸ ὁποῖον συνοδεύει πᾶσαν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν, ἐμφανίζεται ὡς μυστήριον εἰς τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ εὐρισκόμενον καὶ διαπλέοντα τὸν ὠκεανὸν τοῦ παρόντος βίου. Διὰ τὸν πιστὸν εἰς τὴν θεότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κυρίου δὲν ὑπάρχει μυστήριον, διότι Αὐτὸς ὁ Κύριος, Πρωτότοκος τῶν νεκρῶν γενόμενος ἐγγυᾶται τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ τραγικότης εἶναι ἀναπόσπαστος σύντροφος εἰς πάντα ὁδοιπόρον τῆς παρουσίας ζωῆς. Καὶ ἡ τραγικότης αὕτη ἔγκειται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην ἀντίθεσιν, ἡ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο ροπῶν, τῆς μιᾶς πρὸς τὰ κάτω καὶ τῆς ἄλλης πρὸς τὰ ἄνω, τῆς μὲν πρὸς τὸ χῶμα διότι «χοῦς ἐσμέν», τῆς δὲ ἄλλης πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ πρὸς τὸν Θεόν. Ὅταν ὅμως ἡ τραγικό-

της αὕτη καταλήξῃ πρὸς τὰ ἄνω, ὅχι μόνον λύεται ἡ τραγωδία τῆς παρουσίας ζωῆς κατὰ τὸν πλέον ἱκανοποιητικὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ προβάλλεται ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν εἰς πάντα ἐπερχόμενον, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἀναζητεῖ τὴν λύσιν τοῦ δράματός του. Διὰ τοῦτο, λοιπόν, δικαίως ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἀναφωνεῖ. «Ἡξιώθη πλείονος τῆς παρὰ Θεοῦ ροπῆς καὶ γὰρ υποκείμενος ταῖς ἀνάγκαις τοῦ σώματος ἀκέραιον τῆς ψυχῆς τὴν εὐγένειαν διετήρησεν».

«Ἡ ταπεινότης ἡμῶν φρονεῖ, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο ἐπιγραμματικώτατον ρῆμα, γραφικὸν ἢ πατερικόν, διὰ τὴν στολίση κανεῖς ἐπικήδειον λόγον, ἐκφωνούμενον ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημία Σεπτοῦ Ἱεράρχου. Ὁ προκείμενος μέγας Νεκρὸς ἀπλοῦς εἰς τὴν ἐμφάνισιν σεμνὸς εἰς τοὺς τρόπους, προσηνὴς πρὸς πάντας, ἐπιεικὴς ὅπου ἔδει καὶ αὐστηρὸς ὅπου ἐπεβάλλετο, συμβιβαστικός, ἀλλὰ καὶ πείσμων, ἐν τῇ καλῇ πάντοτε ἐννοίᾳ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Ταπεινὸς τὴν καταγωγὴν, ὅπως πάντες σχεδὸν οἱ τὴν Ἱεραρχίαν συγκροτοῦντες, κατὰ καιροῦς, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, εὐσεβοὺς ὅμως οἰκογενεῖας τέκνον τέτιμημένον τῆς εὐάνθρου ὁρεινῆς Κορινθίας.

«Σπουδᾶσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, παρακολουθεῖ τὰς γυμνασιακάς σπουδὰς εἰς τὰ Γυμνάσια Αἰγίου καὶ Πατρῶν, ὑποτακτικὸς ὢν, ἐν κυριολεξίᾳ, εἰς τὸν αἰμνηστον καλὸν καὶ ἀγαθὸν γέροντά του Πετρούλιαν, συγγενῇ τοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος ἐπίσης Πετρούλια. Φοιτητὴς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διακρινόμενος εἰς τὰς σπουδὰς του, λαμβάνει τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας καὶ προσφέρει τὰς διηρησίας του καὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὴν Παιδείαν. Φλογερὸς πατριώτης, ἐνθουσιώδης, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μέτριοι καὶ διαθέσει σπανίαν, περιβαλλόμενος τὸ τέτιμημένον ἔνδυμα τοῦ Ἑλλήνος Ὁρθοδόξου Κληρικοῦ, διακρίνεται καὶ ὡς Διάκονος καὶ ὡς Πρεσβύτερος καὶ ὡς Ἀρχιμανδρίτης.

«Παρακολουθεῖ νεορῶς τὸν πέραν τοῦ ὠκεανοῦ Ἑλληνισμόν καὶ διαπλέει αὐτόν. Ἀναλαμβάνει καθήκοντα Ἐφημερίου ἱερῶς καὶ ἱερατικῶς προΐσταμένου καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰς ἄλλας Πολιτείας. Ὁργανώνει τὸν Ἑλληνισμόν, δάσκει ἰδεώδους Καταστατικοῦ Χάρτου, ὁ ὁποῖος φέρει τὰ χρυσὰ γράμματα καὶ τὸν μεγάλον τί-

τλον «Ελληνοχριστιανικός Πολιτισμός». Υπερβαίνουν τὰς 20.000 μέλη οἱ Ἑλληνοαμερικανοὶ οἱ ὅποιοι ὑπακούουν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰωακείμ καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα εἰς τοὺς πολέμους καὶ ὀργανώνει ὅμῃα Ἐθελοντῶν, οἱ ὅποιοι, ἐγκαταλείποντες τὰς ἀνάσεις τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης χώρας, ἔρχονται πρὸς τὴν Πατρίδα, ἵνα θυσιασθοῦν εἰς τὸν θῶμόν αὐτῆς. Σύντροφος καὶ φίλος ἐπιστήθιος τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Ἀλεξάνδρου, μετέπειτα Μητροπολίτου Κερκύρας, παρακολουθεῖ μὲ σφρίγος νεανικὸν καὶ μὲ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τὴν ὅλην ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν καὶ δρᾷσιν καὶ ζῶν τῷ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς. Χειροτονεῖται εἰς Ἐπίσκοπον τοῦ Μπόστον, τῆς Βοστώνης καὶ ποιμαίνει θεοφιλῶς τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ποιμνιον ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Τὰ ἐν Ἀμερικῇ γαγονότα φέρουν δραστήριον, ζωηρόν, πάντοτε τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Βοστώνης, Θεοφιλέστατον Ἰωακείμ. Ὁ μεταδὸς εἰς Ἀμερικὴν ὡς Ἐξάρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μητροπολίτης Κορινθίας, τότε, Δαμασκηνός, ὁ μετέπειτα Ἀθηνῶν καὶ Ἐθνάρχης, συναντᾷ μοναδικὴν κατανόησιν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Βοστώνης, ὅστις καὶ τίθεται εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἐξάρχου διὰ τὴν λύσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος τῆς Ἀμερικῆς. Ὁτῶ πως, ἀπὸ τότε ὁ αἰμννηστος Δαμασκηνός καὶ ὁ προκείμενος ἄνους νεκρὸς πλέον ἐν τῇ μέσῳ ἡμῶν αἰμννηστος Ἐπίσκοπος τῆς Βοστώνης, συνδέονται διὰ φιλίας καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν γλυκυτάτην Πατρίδα ἐκλέγεται καὶ καθίσταται Μητροπολίτης Φωκίδος.

«Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1935 διὰ ψήφων κανονικῶν καθίσταται Μητροπολίτης Δημητριάδος, ὑποβάλλων τὴν παραίτησίν του, λόγῳ γήρατος, τὸ 1957 κατὰ μῆνα Φεβρουάριον.

«Ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰωακείμ καὶ γράφει καὶ ὁμιλεῖ. Καὶ ἐξαιρετικῶς γράφει καὶ ὁραϊτότατα ἀπαγγέλλει καὶ κηρύσσει τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Διακατέχεται ἀπὸ τὸν ἱερὸν πόθον καὶ τὴν δίψαν νὰ ἴδῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἀναδιοργανουμένην καὶ χαράσσει συνταγματικὸν τρόπον τινά, Ἐκκλησιαστικοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ ὅποτον, ὅμως, ὅπως συμβαίνει μὲ ὅλας τὰς μεγὰλας καὶ ὁραίας ιδέας παραμένει εἰς τὸν χάρτην, διότι δὲν εὐρίσκονται ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι θὰ ἐφαρμόσουν τὰς χαρασσομένας γραμμάς. Οἱ λόγοι του χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς

Ἀγίας Γραφῆς. Αἱ προσευχαὶ του εἶναι θερμαί. Καὶ εἰς τὴν διοίκησιν ἀναλίσκει αὐτὸν, κινούμενος πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις καὶ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰ ὄρη.

«Χρόνοι μαῦροι διὰ τὴν χώραν ἡμῶν ἐπισκιάζουν τοὺς ἑλληνικοὺς ὀρίζοντας καὶ ἴσως εἶναι ἐκ τῶν ἐλαχίστων ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος, ὁ ὅποτος οὕτε μίαν ἡμέραν δὲν ἐγκαταλείπει τὸ ποιμνιον αὐτοῦ. Ἀσφαλῶς καὶ μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μὲ ἱερὰν συγκίνησιν ἀτενίζουν διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σκήνος, θὰ ὑπάρχουν οἱ σωθέντες μέσα ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, ἀναριθμητοὶ δέ, ἀσφαλῶς, εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι, σιτιζόμενοι εἰς τὰ συσσίτια τὰ ὅποια ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰωακείμ ὀργάνωσε, διτηρήθησαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ εὐγνώμονες σήμερον κλίνουν γόνυ καρδίας καὶ σώματος, θεόμενοι τοῦ Ὑψίστου ὅπως μετὰ τῶν ἁγίων κατατάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

«Δὲν εἶναι, ὅμως, μόνον οἱ χρόνοι τῆς Κατοχῆς, κατὰ τοὺς ὁποίους διακινδυνεύει, σύρεται ἀπὸ διαφόρους, ἀλλὰ ἡ μεγάλη συμφορὰ, ἡ ὁποία ἐπληξῆς τὸν ὄρατον καὶ ἱστορικὸν Βόλον καὶ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ, φέρει καὶ ἕνα βαρὺ πλήγμα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ποιμενάρχου, ὁ ὅποτος, δεδαρμένος πλέον ἀπὸ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν καὶ τρέμων ἀπὸ τὸ ἔαρος τοῦ χρόνου, ἵσταται ὀρθὸς ἐπάνω εἰς τὴν σαλευομένην γῆν καὶ στηρίζει ὁ τρέμων αὐτὸς σεπτὸς γέρων τοὺς τρέμοντας ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Ἑγκελάδου πιστατοὺς ὁπαδοὺς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ποιμνίου του. Ὁ Μητροπολίτης Ἰωακείμ δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς συνηθισμένας μορφὰς τῶν μελῶν τῆς ἑλληνικῆς Ἱεραρχίας. Ἐὰν τὸν ὀνομάσωμεν Μέγαν, θὰ διαμαρτυρηθῇ ἡ ψυχὴ του καὶ τὸ πνεῦμα του, ποὺ ἀσφαλῶς παρακολουθεῖ ἀπὸ τὴν χώραν τῆς ζωῆς καὶ τῆς αἰωνιότητος τὰ τελούμενα καὶ τὰ λεγόμενα γύρω ἀπὸ τὸ σκήνωμά του. Καὶ ἐὰν τὸν ὀνομάσωμεν Ἄγιον, δὲν θὰ προσκορῶσωμεν καθόλου εἰς τὴν πραγματικότητα. Τὸν ὀνομάζω, ὅμως καὶ ἀκόμη ἀγωνιστὴν, διότι καὶ κατὰ τὰς πολλὰς συναντήσεις, τὰς ὁποίας εἶχα εἰς τὴν ἐπιθανάτιον αὐτοῦ κλίνην καὶ ἡμέρας καὶ νύκτας ὁ πρὸς τὴν αἰωνιότητα βαδίζων πρόφῃν Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰωακείμ, δὲν παύει νὰ προφέρῃ, ψευδῶς κάπως ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ἀσθενείας καὶ τὸν πόνον καὶ τὸν πωρετὸν τὰ λόγια, μὲ τὰ ὅποια καταρτίζει καὶ πάλιν ἐννέον πρόγραμμα, τὸ

ὅποιον παραδίδεις, ὡς ὑποθήκην, εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸν διεδέχθησαν καὶ γενικώτερα εἰς τὰ νέα στελέχη τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὸν Κλῆρον γενικώτερον. Ὁ ἀγωνιστὴς Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰωακείμ δὲν εὐρίσκειται πλέον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπίστευσεν οὐδεμίαν στιγμὴν ὅτι ἡ ἔλευσίς του εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐξασφαλίζει τὴν ἀγκυραν μέσα εἰς τὸν ἀνυπαρκτον, ἄλλωστε, λιμένα τῆς παρουσίας ζωῆς. Καὶ ἔλεγε καὶ διεκλήρυνεν: «Ἀληθινὴ Πατρίς ἡ Ἄνω Ἱερουσαλήμ». «Πολίται καὶ συμφυλῆται οἱ πρωτότοκοι οἱ ἀπογεγραμμένοι ἐν οὐρανοῖς». Καὶ πιστεύων πάντοτε, εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγεν: «Οὐ ὁ Χριστὸς ἐστιν ὑπὲρ τὰ γῆϊνα, εἶναι τῇ διανοίᾳ». Ἐχων τὸ θεῖον ἐμφύσημα, τὴν πνοήν, δηλαδὴ, τὴν θεῖαν ἐπίστευε καὶ ἐκήρυττε πρὸς πάντας καὶ νεκρὸς αὐτὸς ἀκόμη βροντοφωνεῖ: «Ἡμεῖν τὸ τέλος, οὐ ἕνεκα πάντα πράττομεν καὶ πρὸς ὃ ἐπιειγόμεθα, ἡ μακαρία διαγωγὴ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι». Καὶ γάρ, ἵνα κατὰ Χρυσόστομον καὶ πάλιν εἰπωμεν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Μητέρα καὶ τάφον, ἐξ ἧς ἐλήφθημεν καὶ εἰς ἣν ἀποστραφησόμεθα, μὴδὲν πλέον ἀλλήλων, ἔχοντες. Ὑπέταξε τὸν πηλὸν καὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς καὶ ἔγινε πνεῦμα μέσα εἰς τὸ λιτοδίαιτον καὶ λιπόσαρκον σκῆνωμά του. Πορεύεται πρὸς τοὺς οὐρανούς, ἢ μᾶλλον ἤδη ἐπορεύθη πρὸς ἡμερῶν. Θὰ διατηρήσωμεν τὴν πλήρη δυνάμειος θείας κηρυκτικὴν του δυνάμιν, τὴν ἐνεργὸν ζῶσαν πίστιν του, τὸ ἀκτινοβολοῦν παρὰδειγμά του, τὸ ἥθος τοῦ ἀνθρώπου, τὴν χριστιανικὴν του συνείδησιν καὶ ἐν κατανοῇ βαθεῖα καὶ ἐν συντριβῇ θὰ εἰπωμεν πρὸς αὐτόν: Ἀναπαύθητι, λοιπόν, σεμνὲ καὶ σεπτὲ ποιμενάρχᾳ. Τὸ ἔργον, ὃ ἐδόθη σοί, ἵνα τελειώσης, εἰς πέρας ἦχθῃ. Τὸ κοινὸν τοῦ βίου ἐκπλήρωσας χρέος. Βισέρχου εἰς τὴν αἰωνιότητα. Σεπτῇ, αἰωνία ἔστω ἡ μνήμη σου».

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Δαχμσκηνοῦ, προσεφώνησε δι' ὀλίγων λέξεων ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Θ. Κλαψόπουλος.

Ἡ νεκρώσιμος πομπή.

Εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἡσπάζθησαν τὸν νεκρὸν οἱ Μητροπολίται, ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς ἀτμοσφαίρας, οἱ κληρικοί, οἱ συγγενεῖς τοῦ ἐκδημήσαντος Ποιμενάρχου καὶ οἱ ἐπίσημοι.

Ἐν συνεχείᾳ ἐσχηματίσθη ἡ νεκρώσιμος πομπή, τῆς ὁποίας προηγούντο τροχονόμοι τῆς Χω-

ροφυλακῆς καὶ ἡκολούθουν ἀντιπροσωπεῖται μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων, ἡ Φιλορρομονική τοῦ Δήμου Βόλου, παῖδες κρατοῦντες λάβαρα, λιθανωτοὺς καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα μὲ τὸν Τίμιον Σταυρὸν μεταξὺ αὐτῶν, ἱεροφάλλται ἐνδεδυμένοι μὲ ράσα, ἱεροσπουδασταί, ἱερεῖς χωρὶς ἄμφια, ἱερεῖς μὲ λευκὰ ἄμφια, ἱερεῖς μὲ μῶβ ἄμφια, διάκονοι, οἱ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς φέροντες τὴν ποιμενικὴν ράβδον, τὴν μίτραν καὶ τὰ παράσημα τοῦ μεταστάντος, ἡ σεπτὴ σωρὸς τοῦ ἐκλιπόντος, πλαισιωμένη διπλῶς στρατιωτικῶν τμημάτων, οἱ συγγενεῖς, οἱ ἐπίσημοι, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, τῶν ὁργανώσεων καὶ συλλόγων καὶ ὁ λαός.

Τὰ διάσημα τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ ἐκλιπόντος ποιμενάρχου ἔφερον οἱ ἱερεῖς κ.κ. Ἀναστ. Πριάγγελος, Ἀρ. Οἰκονόμου καὶ Ἡλ. Ρόγκας. Τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου, τὸ ὅποιον ἔφερον ἱεροσπουδασταί καὶ ἱερεῖς, ἀνῆχον ἐκ περιτροπῆς, οἱ κ.κ. Βουλευταί, ὁ κ. νομάρχης καὶ οἱ κ.κ. δήμαρχοι.

Ἡ πομπὴ διήλθε διὰ τῶν ὁδῶν Ἑρμοῦ, Κ. Καρτάλη πρὸ τοῦ μεγάρου τῆς Μητροπόλεως, Ἀναλήψεως καὶ Ἰωλκοῦ, ἀπὸ ὅπου κατήνυθύνθη εἰς τὴν πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου πλατεῖαν, ὅπου ἐνεταφιάσθη.

Ὁ Κύριος ᾤ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του μετὰ τῶν ἁγίων.

Ἡ «Ἀγιορείτικὴ Βιβλιοθήκη» συλλυπεῖται θερμῶς τοῦ ἀνεψοῦς του κ. Πολυξένου Ν. Αὐγέρου, καὶ Κ. Γιαννόπουλον καὶ λοιποὺς συγγενεῖς του.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Ὑπάρχει μετὰ τῶν χωρικῶν τῆς Ἀστυρίας πεποιθήσις ὅτι ἡ λύκαινα εἰς πᾶσαν τῆς γένναν τίκει μετὰ τῶν σκύμων τῆς καὶ ἕνα κύνα τὸν ὅποιον θανάτῳι πάραυτα διότι ἄλλως θὰ ἔτρωγε τοὺς λυκιδεῖς· δὸς μορφὴν ἀνθρωπίνην εἰς τὸν κύνα τοῦτον τῆς λυκαίνης τὸν υἱὸν καὶ ἔχεις τὴν ψυχὴν τοῦ συκοφάντου καὶ καταλάλου.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς Δοχειαρίου

Τὸ μέγα καὶ σεβάσμιον μοναστήριον τοῦ Δοχειαρίου εἶναι ἓνα ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἀξιολόγων μοναστηρίων τοῦ ἁγίου ὄρους. Ἔχει ναὸν πάγκαλον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ· ἀγκαλὰ καὶ πρότερον νὰ ἦτο εἰς ὄνομα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ· ὅμως ὥσάν οἱ Ἀρχάγγελοι ἔδειξαν τὸ θαῦμα ἐκεῖνο τῆς εὐρέσεως τοῦ θησαυροῦ, ἐν τῇ κατ' ἀντίπεραν Χερσονήσῳ, κοινότερον καλουμένῳ Δογκῷ, μὲ τὸν ὅποιον ἡδυνήθησαν οἱ πατέρες νὰ τελειώσουν τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀνακαινίσωσι πολλὰ καὶ ἀναγκαῖα εἰς αὐτό, τὸ μετωνόμασαν εἰς ὄνομα τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν. Ἐκεῖ ἔγινε καὶ τὸ θαῦμα τοῦ παιδίου, τὸ ὅποιον ἡλευθέρωσαν οἱ Ἀρχάγγελοι ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης· εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔρριψαν, μὲ μίαν πέτραν κρεμασμένην ἀπὸ τὸν λαιμόν, καθὼς εἰς τὰ θαύματα τῶν ἀρχιστρατήγων, εὐρίσκεται γεγραμμένον εἰς πλάτος. Τὸ δὲ παιδίον ἐκεῖνο, σηκώνοντες αὐτὸ οἱ ἄγγελοι τὸν ἔφερον πάραυτα, καθὼς ἦτο μὲ τὴν πέτραν εἰς τὸν λαιμόν, καὶ τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν μέσην τῆς ἐκκλησίας· ἡ δὲ πέτρα ἐκεῖνη φυλάττεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐντὸς τοῦ ἁγίου θήματος εἰς μίαν θήκην, πρὸς μαρτυρίαν τοῦ θαύματος, φόβον δὲ καὶ ἐκπληξιν τῶν ὁρώντων. Ἐκεῖ ἀνέβρυσε καὶ ἁγί-

ασμα, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου, ἀπὸ θαύματος τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν. Καὶ εἶναι τώρα φρέαρ θαυμασιώτατον· ἐξ οὗ πλύνουσιν οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀσκούμενοι εὐλαβεῖς Πατέρες· τὸ ὅποιον εὐρίσκεται πλησίον τῆς θαλάσσης, κατὰ τὸ δυτικὸν πέλαγος· ὁ πρῶτος δὲ κτήτωρ τοῦ παρόντος ἀξιοθεάτου μοναστηρίου, εἶναι ὁ καθηγούμενος ἅγιος Εὐθύμιος, ὅστις ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου, γνώριμος καὶ συνασκητῆς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ ἐν τούτῳ τῷ ὄρει τοῦ Ἀθωνος. Δεύτερος κτήτωρ αὐτοῦ, ἦτο Νικόλαος τις Πατριίκιος, ἀρχὼν μέγας πλησίον εἰς τὸν Βασιλέα τῶν Ρωμαίων, ἀνεψιὸς τοῦ ἄνωθεν δσιωτάτου πατρὸς Εὐθυμίου· ὅστις ὕστερον ἐγένετο καὶ μοναχὸς ἐν αὐτῷ, μετονομασθεὶς Νεόφυτος μοναχός· ὅστις καὶ τὴν ἡγουμένην διεδέξατο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προρρηθέντος Εὐθυμίου. Τρίτος Κτήτωρ εἰς αὐτό, ἔγινεν ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ ριφθεὶς ἐκεῖνος νέος, ὃν οἱ ἀρχάγγελοι ἐλύτρωσαν ἀπὸ τὸν βίαιον πνιγμὸν τῆς θαλάσσης, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω· ὁ ὁποῖος ἐγένετο καὶ μοναχός, καὶ μετωνομάσθη Βαρνάβας· ὅστις καὶ αὐτὸς ἐγένετο ἡγούμενος τῆς μονῆς, διὰ τὸ γενέσθαι τὸν πρὸ αὐτοῦ καθηγούμενον Εὐθύμιον, πρῶτον τοῦ ἁγίου ὄρους. Ὑστέρον δὲ ὑπὸ πειρατῶν ἡρημώθη παντελῶς· ὁ δὲ αὐθέντης τῆς Μολδοβλαχίας, Ἀλέξανδρος Βοεδόνδας, διὰ νὰ μὴν ἀλησμονηθῶσι τὰ τοσαῦτα τῶν Ἀρχαγγέλων θαύματα δούκτου ἔγιναν εἰς αὐτό, κινούμενος ἐκ

προαιρέσεως θεοφιλοῦς, κατὰ πρόνοι-
αν θεῖαν τὸ ἀνεκαίνισεν ὅλον, καὶ τὴν
ἐκκλησίαν ἀνήγειρεν ἐκ θάθρων, ἐν
ἔτει κόσμου Ἰηϋς', καὶ τὴν ἱστορήσεν
ἕσωθεν ὅλην καὶ τὴν ἐκαλλώπισε με-
γαλοπρεπῶς, ὥς ὁρᾶται, εἶναι δὲ ἱστο-
ρισμένος ἐκεῖ μὲ τὴν Δόμνα του, καὶ
μὲ τοὺς υἱοὺς του. Ἡ ἐκκλησία εἶναι
κατὰ πολλὰ ὑψηλὴ καὶ ὠραία, μὲ θό-
λους πέντε, μολυβδοσκεπάστη, ἔχει
δὲ καὶ κιόνια τέσσαρα πανθαύμαστα,
καὶ ὠραία, ὁ δὲ νάρθηξ εἶναι καὶ ἀπὸ
τὴν ἐκκλησίαν μεγαλύτερος, ἔργον
ἀξιοθαύμαστον εἰς τὸ κάλλος, ἔχει δὲ
καὶ αὐτὸς τέσσαρα κτιστὰ κιόνια, ὥς-
περ νὰ ἦτο μαρμάρινα καὶ εἶναι ὅλος
πανταχόθεν ἱστορισμένος· τὰ δὲ στασί-
δια τοῦ ὁλοῦ ναοῦ καὶ τοῦ νάρθηκος,
ἐκατὸν εἴκοσιν, ὅλα ὠραία καὶ τεχνι-
κά, καὶ εἰς μὲν τοῦ δεξιοῦ χοροῦ τὸ
κιόνιον, εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν Ἀρχιστρα-
τήγων, θαυματουργός, καὶ ἔμπροσθεν
τῆς καίουσιν ἀενάως τρία κανδήλια
ἀργυρόχρυσα, πᾶν ὠραία. Εἰς δὲ τὸ
ἀριστερόν, εἶναι ἡ τιμία εἰκὼν τοῦ ἁ-
γίου Νικολάου καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς,
ἐν κανδήλιον ἀκοίμητον. Ἔχει δὲ τὸ
μοναστήριον τοῦτο καὶ πύργον μέγαν
καὶ ὑψηλὸν καὶ εἰς τὴν κορυφὴν ἐκκλη-
σίαν, κατὰ τὸ ἓνα μέρος τοῦ τείχους,
ὃ δὲ πύργος ἐκεῖνος ἔχει πατώματα ἐ-
πτὰ καὶ σκαλῖα ἐκατόν. Πολλοὺ θαύ-
ματος καὶ θέας ἐπάξια εἶναι ἡ ἐκ-

κλησία ἡ θαυμαστὴ καὶ ὁ πύργος.

Ἐκεῖ θέλεις ἰδῆ καὶ ἀσπασθῆ, λεί-
ψανον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου.

Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμ-
πους.

Τοῦ ἁγίου Μηνᾶ.

Τοῦ ἁγίου Κηρύκου.

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστό-
μου.

Λεῖψανον καὶ δέρμα τοῦ ἁγίου Δαυτῶ
τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Τοῦ ἁγίου Νεῖλου.

Τοῦ ἁγίου Γεωργίου αἷμα μὲ χῶμα
ὁμοῦ μεμιγμένον.

Λίθον ἅγιον ἀπὸ τὸν ἅγιον Γολγο-
θᾶν, μὲ ρανίδας αἵματος τοῦ Κυρίου
μας.

Τοῦ ἁγίου Φιλοθέου τὴν κάραν.

Λεῖψανον τοῦ ἁγίου Παντελεήμο-
νος, καὶ ἕτερα ἀναρίθμητα, διαφόρων
ἁγίων.

Πρὸς τοῦτοις, μέρος ἐκ τῆς τιμίας
κάρας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτί-
στοῦ.

Μέρος λειψάνου, τοῦ ἐν ἁγίοις Πέ-
τρου τοῦ Ἀθωνίτου.

Τοῦ ἁγίου Ἀχιλλεῖου.

Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα Μαρτύρων.

Ἔχει δὲ τὸ μοναστήριον καὶ κελ-
λῖα ἐξαίρετα, καὶ διάφορα παρεκλή-
σια, καὶ ἄλλα περισσὰ κτίρια, λόγου
καὶ μνήμης ἄξια.

καὶ Οἰτύλου.

Οὗτος ἐκκευῆθη τὴν Παρασκευὴν 27ην
ἰδίου μηνός, ἀναλαβὼν τὴν τοποτηρητεί-
αν τῆς Μητροπόλεως Λαρίσης ὁ Δημη-
τριάδος κ. κ. Δαμασκηνός.

Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν του μετὰ
τῶν ἁγίων.

Ο ΛΑΡΙΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τῇ Τετάρτῃ 25 Μαρτίου, ἡμέραν τοῦ
Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἀπῆλθε πρὸς
Κύριον ὁ Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ
Πλαταμῶνος Δημήτριος ὁ ἀπὸ Γυθείου

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστον καὶ ἀναγκάσιων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Ἱερᾶς ἀπορουμένων καὶ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεισθαι ὀφειλομένων κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 29)

Ἐρ. οβ'. Πολλοῖς τῶν ἐπὶ γῆς φοβερός ὁ τοῦ Κυρίου λόγος καθέστηκεν, ὃν φησί· «Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις»· καί, «ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ ἀφεθήσεται αὐτῷ»· ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὐδὲ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὐδὲ ἐν τῷ μέλλοντι». Διὰ τί;

Ἀπ. Διὰ τοῦτο παραινεῖ πᾶσιν ὁ θεῖος Ἀπόστολος λέγων, ὅτι τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Πολλὰ γὰρ τῶν θείων Γραφῶν ἔαν κατὰ τὸ γράμμα νοήσωμεν, εἰς ἀθέτους βλασφημίας ἐμπίπτομεν· οἷόν ἐστι καὶ τὸ προκείμενον ἡμῖν νῦν τοῦ Κυρίου λόγιον, ὅπερ, ἔαν κατὰ ξηροῦ τὰς λέξεις ἐκλάβωμεν, οὐ μόνον εἰς ἀθεμίτους ἐννοίας περιπίπτομεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἐναντιούμενον ἑαυτῷ εὐρίσκομεν. Ἐὰν γὰρ «ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ, ἀφεθήσεται αὐτῷ», πῶς αὐτός ὁ Υἱὸς εἶπεν· «ὁ ἀπαρνούμενός με ἔμπροσθεν ἀνθρώπων, ἀπαρνήσομαι αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ;» καὶ πάλιν, ἔαν πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, πῶς καὶ ὑπὲρ ἀργοῦ λόγου ἁ-

πολογίαν δώσομεν; Πῶς ὁ λέγων τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέννην τοῦ πυρός; πῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος φησί· «Μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε μοιχῆ, οὔτε μαλακοί, οὔτε μέθυσοι, οὔτε λοιδόροι, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι;» Καὶ εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, πῶς λοιπὸν, εἰπέ μοι, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις; Καὶ ἔαν πάλιν τοῦτο ἀληθές, διὰ τί λοιπὸν ἐγκαλεῖται ὁ ἄθλιος Ὠριγένης, τέλος κηρύττων τῆς κολάσεως εἶναι καὶ συγχώρησιν πάσης ἁμαρτίας γενέσθαι καὶ τοῖς δαίμοσι καὶ τοῖς ἀνθρώποις παρὰ Θεοῦ; Πάλιν δὲ καὶ ἔαν ἡ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημία οὐκ ἔχη συγχώρησιν διὰ μετανοίας, τί μέμφεται ἡ Ἐκκλησία Ναύατον ἀποβαλλόμενον τὴν μετάνοιαν; Τὸ δὲ σκοτεινότερον καὶ δυσκατάληπτον ἐκεῖνο ἐστίν· ὅτι ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ ἀφεθήσεται αὐτῷ, ὥστε ἐλάττων ἐστὶν ὁ Υἱὸς παρὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ τὸν Πατέρα; Καὶ τί λοιπὸν ἀποβιλλόμεθα τοὺς μυσαροὺς Ἀρειανούς; τοὺς σμικρύνοντας καὶ καταβιβάζοντας τὸν Υἱὸν παρὰ τὸ Πνεῦμα; Πῶς οὖν ὁ Υἱὸς λέγει ὅτι· «Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἓν ἐσμεν»· καὶ «ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱὸν οὐ τιμᾷ

τὸν Πατέρα;» Καὶ πάλιν· νῦν φηοιν, ὅτι «ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ ἀφεθήσεται αὐτῷ;» Ἄρα οὖν, εἰπέ μοι, συνεχωρήθη ἡ εἰς τὸν Υἱὸν βλασφημία Ἀρειανοῖς, καὶ Σιμωνιανοῖς, καὶ Φωτειανοῖς, καὶ Σαβελλιανοῖς, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι τοῖς εἰς τὴν τοῦ Υἱοῦ σάρκωσιν βλασφημήσασιν; Ἄπαγε τῆς ἀτοπίας! εἰ γὰρ ὁ λέγων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Μωρέ, ἔνοχός ἐστιν εἰς τὴν γέννηαν τοῦ πυρός, εἰς ποῖαν λοιπόν, εἰπέ μοι, γέννηαν γέννης βληθήσεται ὁ λέγων τῷ Θεῷ αὐτοῦ Κτιστέ, καὶ οὐχὶ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δοῦλε, καὶ ὑπουργέ, καὶ μικρέ; Καὶ εἰ, ὅστις εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ, ἀφεθήσεται αὐτῷ, πῶς αὐτὸς ὁ Υἱὸς εἶπεν, ὅτι «ὁ μὴ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον;» πῶς δὲ δύναται τις ἀτιμάζων τὸν Υἱόν, τιμᾶν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; ὁ γὰρ ἀτιμάζων τὸν Υἱόν, δῆλον ὅτι ἀπαρνέεται τὸ βάπτισμα· ὁ δὲ τὸ βάπτισμα ἀπαρνούμενος δῆλον ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀποδύεται. Καὶ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἡλίου, ἐὰν τὴν θέρμην ἢ τὴν ἀκτίνα αὐτοῦ καθυβρίσῃς, εἰς ὅλην τὴν φύσιν τοῦ ἡλίου ἢ ὑβρίς ἀνατρέχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ τρισηλίου τῆς ἁγίας Τριάδος φωτὸς καὶ φωστῆρος ἡ τῆς μιᾶς ὑποστάσεως ἀτιμία παντὸς τοῦ πληρώματος τῆς θεότητος ἐστὶ βλασφημία. Τί οὖν ἐστὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου πρὸς Ἰουδαίους λεγόμενον, ὅτι «πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι

οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι;» Νουνεχῶς ἀκούσωμεν, καὶ μὴ πλανηθῶμεν. Διττὸν εἶναι τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν ἄφραστον ἔνωσιν, φημὶ δὴ ἐκ θεότητος καὶ ἐξ ἀνθρωπότητος, αἱ ἱεραὶ ἡμῖν διαβοῶσι Γραφαί· «Ὁ γὰρ Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Τὴν γοῦν τοῦ Λόγου θεότητα ὁ αὐτὸς Χριστὸς Πνεῦμα ἅγιον ὀνομάζει, καθὰ καὶ πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιν ἔλεγεν, ὅτι Πνεῦμα ὁ Θεὸς τὴν δὲ ἀνθρωπότητα αὐτοῦ Υἱὸν ἀνθρώπου πάλιν· καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ σαρκὸς φησιν· «Νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Οἱ οὖν αἰὶ τῷ Θεῷ προσκρούοντες καὶ βλασφημοῦντες Ἰουδαῖοι, διττὴν πρὸς τὸν Χριστὸν τὴν βλασφημίαν ἐκέκτηντο· οἱ μὲν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, ἡγουν τῷ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου, προσκόπτοντες προφήτην αὐτόν, ἀλλ' οὐ Θεὸν εἶναι νομίζοντες, οἷς καὶ συγγνώμην ἔδωκεν· ἀρχὴ γὰρ ἦν τοῦ κηρύγματος, καὶ οὐπω ἔχῳρει ὁ κόσμος Θεὸν πιστεύειν φαινόμενον ἀνθρώπον. Διὸ καὶ φησιν ὁ Χριστός, ὅτι «ὅς δ' ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἡγουν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀφεθήσεται αὐτῷ. Τολμᾷ γὰρ λέγειν, ὅτι οὐδὲ αὐτοὶ οἱ μακάριοι αὐτοῦ μαθηταὶ τὸ τέλειον περὶ τῆς αὐτοῦ θεότητος εἶχον φρόνημα, ἕως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῖς τῇ Πεντηκοστῇ ἐπεφοίτησεν. Ἐπεὶ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν οἱ μὲν ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν ἀλλ' οὐκ ἐκ τούτου κατεκρίθησαν· οἱ δὲ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἡγουν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ θεότητα βλασφημοῦντες καὶ λέγοντες, ὅτι «ἐν Βεελζεβούλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμόνων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια», τούτοις

ἡθικοθρησκευτικά θέματα

ΔΙΑΡΚΩΣ ΜΕ ΚΑΛΩΣΥΝΗΝ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

“Ολοι τὸ γνωρίζουν. Τὸ βλέπουν ολοφάνερα εἰς τὴν καθημερινὴν πραγματικότητα. Τὰ ἐλαττώματα, αἱ ἀδυναμίαι καὶ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων προκαλοῦν συνήθως δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν. “Αν μάλιστα συμβῇ, ὥστε τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα σφάλματα τῶν ἄλλων νὰ θίγουν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἡμᾶς προσωπικῶς. Ἄν κατὰ κάποιον τρόπον κτυποῦν τὸ συμφέρον καὶ τὸν ἐγώισμόν μας, ἂν θίγουν τὴν ὑπόληψίν μας ἢ ἀντιτίθενται εἰς τὰ σχέδιά μας, τότε ἡ ἀγανάκτησις ἐξύπνεται, διὰ νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀντιπάθειαν καὶ ἐχθρότητα, διὰ νὰ ἀνάψῃ μέσα εἰς τὸν ἄνθρωπον διαθέσεις ἐκδικήσεως, πολλαπλασίας μάλιστα ἐκδικήσεως, ἔστω καὶ ἂν οἱ διαπράξαντες τὰ σφάλματα ἀνήκουν εἰς τὴν ἰδίαν μὲ ἡμᾶς οἰκογένειαν.

“Ο κατὰ φαντασίαν ἢ κατ’ ἀλήθειαν θιγόμενος δὲν βλέπει τότε τὸν ἄλλον ὡς ἀδελφόν, ὡς οἰκεῖον, ὡς φίλον, ὡς ἄνθρωπον ἐπὶ τέλους, ὁ ὅποιος ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ ἐλαττώματά του, ὅπως ὅλοι μας. Τὸν αἰσθάνεται ὡς ἕνα ἀντιπαθητικὸν πρόσωπον, ὡς ἐχθρόν του προσωπικόν, τὸν ὅποιον δὲν θέλει οὔτε νὰ βλέπῃ οὔτε νὰ ἀκούῃ. “Εἶσι δημιουργεῖται ἕνας ὄγκος προκαταλήψεως μέσα του, ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ εἰς τὸν ἄλλον κανένα καλόν,

φησὶν, «Οὐκ ἀφεθήσεται οὐδὲ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὐδὲ ἐν τῷ μέλλοντι». Πλὴν σημειώσασθαι χρὴ, ὅτι οὐκ εἶπεν ὁ Χριστὸς τῷ βλασφημήσαντι καὶ μετανοήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται, ἀλλὰ τῷ βλασφημοῦντι, ἡγουν τῷ ἐν τῇ βλασφημίᾳ ἐπιμένοντι. Ἐπειδὴ περ οὐκ ἔστιν ἁμαρτία ἀσυγχώρητος παρὰ Θεῷ ἐν τοῖς ὁσίοις καὶ κατ’ ἀξίαν μετανοοῦσιν.

(Ἀκολουθεῖ)

νὰ υπερβάλλῃ καὶ νὰ μεγαλοποιῇ καὶ τὰ πλεόν μικρὰ σφάλματά του, νὰ παρεξηγῇ καὶ τὰς ἀθωοτέρων φράσεις καὶ πράξεις του καὶ νὰ τὸν ὑποπεύεται κατὰ τὸν πλεόν ἄδικον καὶ παράλογον τρόπον.

“Ενας τέτοιος ὄγκος δυσφορίας καὶ ἐχθρότητος καὶ παρεξηγήσεων δημιουργεῖται ἀκόμη καὶ μεταξὺ προσώπων, ποὺ συνδέονται μὲ ἰσχυροὺς καὶ ἱεροὺς δεσμούς, μεταξὺ προσώπων τῶν ὁποίων τὴν στενὴν συνεργασίαν καὶ ἀδιατάρακτον ὁμόνοιαν ἐπιβάλλουν ἔκτακτοι ἀνάγκαι καὶ ὕψιστα συμφέροντα αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῆς κοινῆς. Πόσαι καὶ πόσαι δυσαρμονίαι δὲν παρατηροῦνται καὶ μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ἐλαττώματος, τῆς εὐθιξίας, ποὺ παρουσιάζομεν διὰ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων; Τὰ σφάλματα ἡμπορεῖ νὰ εἶναι μηδαμινά, ἀνέξια λόγου—καὶ τέτοια εἶναι κατὰ κανόνα αὐτὰ ποὺ συνήθως παρατηροῦνται μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν—τὰ ὅποια ὅμως ἡ εὐθιξία καὶ ὁ ἐγώισμός τὰ παρουσιάζουν τεράστια, βαρεὰ καὶ δυσόστακτα, διὰ νὰ δημιουργηθῇ τοιοῦτοτρόπως ἡ δυσαρμονία, ἡ ἀπαθλίωσις, ἡ πικρία, ἡ ἀβάστακτος πράγματι θλίψις καὶ δυστυχία.

Καὶ ὅμως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συμβαίη ἔτσι. Δὲν θὰ ἔπρεπε τὰ ξένα σφάλματα, ὅχι μόνον τὰ μικρὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ μεγάλα, νὰ δημιουργοῦν εἰς τὴν ψυχὴν μας ἀντιπαθείας καὶ εἰς τὴν ζωὴν μας τρικυμίας καὶ ναυάγια. Δὲν καλοῦμεθα δέδαια νὰ κλείσωμεν τὰ μάτια καὶ νὰ ἀδιαφορήσωμεν ἐντελῶς εἰς τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, καὶ μάλιστα ὅταν οἱ ἄλλοι αὐτοὶ εἶναι οἱ κείτοι μας, συνεργάται μας, ἄνθρωποι τοῦ στενοῦ ἢ καὶ τοῦ εὐρύτερου ἀκόμῃ περιβάλλοντός μας. Καλοῦμεθα ὅμως νὰ ἀντικρύσωμεν αὐτὰ καὶ αὐτοὺς ποὺ τὰ διαπράττουν, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς, ὑπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν καλωσύνην τῆς χριστιανικῆς μακροθυμίας

και συγκαταβάσεως.

Εἰς τὰς περιστάσεις ἀκριδῶς αὐτὰς ἔχει κύρος καὶ ἰσχὺν ἡ θεόπνευστος συμβουλὴ τοῦ Ἀπ. Παύλου: «ἐνδύσασθε σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρὸς τινα ἔχῃ μομφήν» (Κολ. γ' 12, 13). «Χαριζόμενοι ἑαυτοῖς»! Πόσον ὠραία, πόσον παραστατικὴ εἶναι ἡ φράσις αὕτη, τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιεῖ ὁ μεγάλος Ἀπόστολος! Κάνει ἐκκλησίαν πρῶτον πρὸς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐνδυθῶμεν σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, νὰ πλουτίσωμεν τὴν καρδίαν μας μετὰ τὸν ἀνεξάντλητον θησαυρὸν τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία θὰ μᾶς δώσῃ ὡς πολυτιμώτατον καρπὸν τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς μακροθυμίας, τὴν δύναμιν καὶ τὴν προθυμίαν νὰ ἀνεχώμεθα μετὰ καλωσύνην τὰ σφάλματα, ποὺ ἐνδέχεται οἱ ἄλλοι νὰ κάμουν ἀπέναντί μας.

Καὶ προσθέτει ἔπειτα ὁ θεόπνευστος Ἀπόστολος, ὅτι πρέπει νὰ χαριζώμεθα εἰς ἀλλήλους, νὰ συγχωρῶμεν. δηλαδὴ εὐχαρίστως καὶ μετὰ ὀλὴν μας τὴν καρδίαν ἐκείνους, ποὺ ἐσφαλαν εἰς ἡμᾶς, ἐκείνους ἐναντίον τῶν ὁποίων ἔχομεν δικαίαν ἀφορμὰς παραπόνων. Καὶ διὰ νὰ καταστήσῃ ἀκόμη περισσότερον ἰσχυρὰν καὶ πειστικὴν τὴν προτροπὴν του, προσθέτει: «καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς». Φέρει ὡς παράδειγμα τὸν Χριστόν, διὰ νὰ συμβουλευσῇ ὅχι μόνον νὰ συγχωρῶμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ εὐεργετῶμεν αὐτοὺς, ποὺ μᾶς ἔχουν λυπήσει, αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἔχουν ἀδικήσει. Ἡ εἰκὼν τοῦ πάσχοντος καὶ ὀδυνωμένου Χριστοῦ ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, ποὺ συγχωρεῖ καὶ εὐχεται διὰ τοὺς σταυρωτάς του, ἡ διαρκὴς συναίσθησις ὅτι αὐτὸς συγχωρεῖ πάντοτε μετὰ ἀπειρον ἀγάπην τὰς ἰδικὰς μας καθημερινὰς ἁμαρτίας καὶ μᾶς ἀνταποδίδει συνεχῶς πολυτιμοτάτας δωρεὰς καὶ

εὐεργεσίας, πρέπει νὰ μᾶς κάμουν προθύμους καὶ ταχεῖς εἰς τὸ νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἀδελφούς μας.

Πόσον διαφορετικὴ, πόσον ἁρμονικὴ καὶ εὐχάριστος θὰ ἦτο ἡ ζωὴ μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν - διὰ νὰ ἐντοπίσω εἰς αὐτὴν τὸ ζήτημα - ἐάν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐγνωρίζουν νὰ ζοῦν «χαριζόμενοι ἑαυτοῖς»! Θὰ διαπράττονται θέδια σφάλματα καὶ μέσα εἰς τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν διότι καὶ οἱ Χριστιανοὶ ποὺ τὴν ἀποτελοῦν εἶναι ἄνθρωποι μετὰ τὰς ἀδυναμίας των καὶ τὰς ἀκρίσιās των. Ἀλλὰ ποτε τὰ σφάλματα αὐτὰ δὲν θὰ γίνουν ἀφορμαὶ πικριῶν καὶ ἐρίδων. Τὰ μέλη θὰ φέρονται μετὰ καλωσύνην καὶ μετὰ στοργὴν ἀπέναντι τοῦ παρεκτραπέντος, ὅπως ἀκριδῶς φέρεται ἡ στοργικὴ μητέρα ἀπέναντι ἀγχαπητοῦ τῆς παιδιοῦ. Θὰ υποδείξουν καὶ θὰ συμβουλευσοῦν ὅταν τὸ παρεκτραπέν μέλος δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τὸ σφάλμα του. Θὰ τὸ παρηγορήσουν, ὅταν τὸ ἴδουν νὰ καταβάλλεται ἀπὸ τὴν λύπην, καὶ τὴν μεταμέλειαν. Θὰ τὸ ἐνθαρρύνουν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς διορθώσεώς του, ὅταν τὸ ἀντιληφθῶν κάπως ἀποθαρρυσμένον καὶ ἀπογοητευμένον.

Καὶ—θὰ τὸ πιστεύσετε;—μετὰ τὸν τρόπον αὐτόν, μετὰ τὴν στοργικὴν αὐτὴν μακροθυμίαν καὶ καλωσύνην γίνονται πολλὰς φορὰς ἀφορμὴ τὰ σφάλματα νὰ συσφιγγονται ἀκόμη περισσότερον οἱ δεσμοὶ τῆς ἀγάπης καὶ νὰ χαλκεύεται ἀδιατάρακτος ἡ εἰρήνη καὶ ἡ χαρὰ μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἐάν ἡ ἀστοργία καὶ μνησικακία συμπεριφορὰ θραύῃ δεσμοὺς καὶ δημιουργῇ τριγυφίας, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ μακροθυμία θεμελιώνει τὴν ἐνότητα καὶ τὴν εἰρήνην μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν.

Φιλήμων ἱεροδ. Ἀγιαννανίτης

Σάββα Στέφ. Διμέλη - Ἀρχάγγελοι Ρόδου

Σ Τ Ι Χ Ο Ι ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΤΑΥΡΩΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ἐμαύρισεν ὁ οὐρανὸς σκοτείνιασεν ἡ κτίσις,
 τέτοιαν ἡμέραν θλιθεράν ποτὲ δὲν εἶδ' ἡ φύσις.
 Τί ἔχ' ἡ μέρα σήμερον κ' ἔχ' ὅψι λυπημένη,
 κι' ὁ κόσμος συλλογίζεται δὲν ξεύρει τί συμβαίνει;
 Ὁ οὐρανὸς σκοτείνιασε τὸ φῶς ἡλίου ἐχάθη.
 νέα σημεῖα φαίνονται ποῦ συμβολίζουν πάθη.
 Τί νὰ συμβαίνῃ ἄραγε καὶ εἶναι θαμβωμένος,
 κι' ὁ κόσμος ὅλος ἐρωτᾷ καὶ στέκει λυπημένος;
 Τὰ δένδρα ἐμαράνθησαν ξηράνθησαν τὰ ἄνθη,
 δεικνύουν ὅτι πρόκειται μέγας ἀνὴρ νὰ πάθῃ.
 Ἀλλά, δὲν θᾶναι ἄνθρωπος, ἄφ' ἔχει τόσην χάρι,
 ν' ἀλλάξ' ἡ φύσις ἅπασα τὴν ὅψιν ποῦχε πάρει.
 Θὰ εἶναι ὁ Δημιουργὸς χωρὶς ἀμφιβολία,
 ἄφ' ἔδειξεν ὁ οὐρανὸς πρωτοφανῆ σημεῖα.
 Ἄραγε θὰ καταστραφῇ ὁλόκληρος ἡ κτίσις,
 καὶ δείχνει ὅψιν θλιθεράν ποῦ πρωτοβλέπει ἡ φύσις;
 Ζόφος καὶ σκότος κάλυψεν ὅλην τὴν οἰκουμένην,
 καὶ ἐρωτῶνται οἱ ἄνθρωποι πῶς τύχῃ τοὺς προσμένει;
 Γιατί μὲ δίχως ἀφορμὴν χωρὶς καμμιάν αἰτία,
 νὰ φαίνωνται στὸν οὐρανὸν τόσα κακὰ σημεῖα;
 Πρέπει νὰ εἶναι ἔκτατον καὶ σπάνιον τὸ πρᾶγμα,
 ἂν πρόκειται γιὰ νὰ γενῇ ἓνα μεγάλο δρᾶμα.
 Αἰφνης ἠκούσθη θόρυβος πιδ πέρα νὰ γεννᾶται,
 καὶ μέσα εἰς τὸν θόρυβον εἰς νέος ὁδηγᾶται.
 Τίς εἶν' αὐτοὺς ποῦ ὁδηγοῦν καὶ ἔχει μεγαλεῖον,
 μ' ἀκτινοβόλους ὀφθαλμοὺς τὸ βάδισμα τὸ θεῖον;
 Τὸ θεῖον τοῦ παράστημα, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου,
 δεικνύουν ὅτι δὲν εἶναι ὅπως κοινοῦ ἀνθρώπου.
 Θᾶναι ἐκεῖνος πούκαμνε τὰ θαύματα στὸν κόσμο,
 νεκροὺς π' ἀνίστα ἐκ νεκρῶν μ' ἓνα τοῦ λόγον μόνον.
 Τυφλοὺς καὶ παραλυτικοὺς καὶ μιὰν αἰμορροῦσαν,
 θεράπευσεν ἐμπρὸς σαυτοὺς ὅπου τὸν ὁδηγοῦσαν.
 Καὶ πόσα ἄλλα ἔκαμε νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ,
 νὰ μεταβάλουν λογισμοὺς καὶ νὰ τοὺς μεταπείσῃ.
 Ἀλλ' ἔμειναν ἀχάριστοι εἰς τὰς εὐεργεσίας,
 καὶ σκέπτονται νὰ εὕρωσι τρόπον τῆς προδοσίας.

Ὅποτε πλῆθος γυναικῶν μετὰ τῶν Μυροφόρων,
καὶ ἡ μητέρα τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν Ἀποστόλων.
Ὡ τέχνον μου παμφίλιτον φωνάζει ἡ μητέρα,
κι' αἱ Μυροφόροι κλαίουσιν ὀλίγον παραπέρα.
Διδάσκαλε, ἀκούονται φωναὶ ἀπὸ τὰ πλῆθη,
αἱ Μυροφόροι κλαίουσι καὶ τύπτουσι τὰ στήθη.
Διδάσκαλέ μας ἀγαθὲ καὶ ποῦ σὲ ὁδηγοῦσι,
μετὰ λαμπάδων καὶ φανῶν κακοῦργον νὰ φωνοῦσι;
Θ' ἀκολουθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν μαθητῶν σου,
νὰ κλαύσωμεν τὰ πάθη σου κάτω ἀπ' τὸν Σταυρὸν σου.
Θ' ἀκολουθοῦμεν ὅλοι μας ἕως τὴν σταύρωσίν σου,
καὶ νὰ προσμένωμεν ἐκεῖ ὡς τὴν Ἀνάστασιν σου.
Δὲν ξεύρουσιν οἱ ἄπιστοι ὅτ' εἶσαι ὁ Θεός μας,
κ' ἤλθες στήν γῆν νὰ σταυρωθῇς δι' ὄφελος δικόν μας;
Εἶδαμεν μὲ τὰ μάτια μας ὅλα τὰ θαύματά σου,
καὶ τὴν ἀγάπην π' ἔδειξες διὰ τὰ πλάσματά σου.
Τρεῖς χρόνους ἡκροάσθημεν παντοῦ τὸ κήρυγμά σου,
κι' εἶδαμε μὲ τὰ μάτια μας τὰ πλεῖστα θαύματά σου.
Καὶ πῶς τώρα δεικνύουσι τόσῃν ἀχαριστίαν,
ἐκεῖνοι ποὺ θεράπευες κι' ἔδιδες τὴν υἱεῖαν;
Ὅλα τὰ ἐλησμόνησαν καὶ θέν νὰ σὲ σταυρώσουν,
γεννήματα τῶν ἐχιδνῶν θάνατον νὰ σοῦ δώσουν.

Ἴδού στρατὸς ποὺ ἔρχεται μὲ τὸν Ἰσκαριώτην,
νὰ δείξῃ τὸν Διδάσκαλον νὰ κάμῃ τὸν προδότην.
Καὶ πλησιάζει πάραυτα καὶ λέγει του τὸ χαῖρε,
Διδάσκαλέ μου ἀγαπητέ, τὸ μάγουλό σου φέρε.
Καὶ μὲ πολὺ παράπονον ὁ Κύριος τοῦ λέγει,
μὲ φίλημα μὲ πρόδωσες; καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ.
Τὸν πῆρε τὸ παράπονον μὲ τὴν ἀχαριστίαν,
ποὺ πῆρε τριάντα ἀργύρια νὰ κάμῃ προδοσίαν.
Μεμελήθη ὕστερον ὁ μιὰρὸς προδότης,
καὶ ρίπτει τὰ ἀργύρια ὁ ἄθλιος Ἰσκαριώτης.

Τότε ἡ σπεῖρα ἔπιασε τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγει:
πᾶμε εἰς τὸ Πραιτώριον, κι' ὁ Πραίτωρ σὲ προσμένει.
Καὶ ὡς κακοῦργον ὁδηγοῦν καὶ δέσμιον τὸν πᾶνε,
ἐκεῖ ποὺ εἶναι οἱ Γραμματεῖς κι' ὅλοι οἱ Μεγιστᾶναι.
Γιὰ νὰ δικάσουν τὸν Χριστὸν κι' ἀδίκως νὰ σταυρώσουν,
ἀντὶ τοῦ μάννα τὴν χολὴν καὶ ὄξος νὰ τοῦ δώσουν.
Κάμνουν λοιπὸν συνέδριον οἱ ἄνομοι Ἑβραῖοι,
Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς κι' ὅλοι οἱ Φαρισαῖοι.

Νὰ θροῦν αἰτίαν τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν καταδικάσουν,
καὶ ὡς κακοῦργον δέσμιον νὰ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν.
Στέκονται, συλλογίζονται, αἰτίαν ἐζητοῦσι,
καὶ τοῦ Πιλάτου σκέπτονται τί ψεῦμα νὰ τοῦ ποῦσι.
Τὸν λέγουν ταραχοποιὸν κι' ἐχθρὸν τοῦ Τιβερίου,
τοῦ βασιλέως Καίσαρος καὶ σένα τοῦ ἰδίου.
Λέγει πῶς εἶναι γυιὸς Θεοῦ, γιὰ νὰ τὸν ἐκτιμοῦσι,
κι' ἔκαμε θαύματα πολλὰ κι' ὅλοι τὸν ἀγαποῦσι.
Καὶ μὴ θραδύνῃς τὸ λοιπὸν νὰ μᾶς τὸν παραδώσῃς,
γιατὶ ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος θὰ γίνῃς ἂν τὸν σώσῃς.
Τότ' ὁ Πιλάτος ἐνίψε τὰς χεῖράς του καὶ λέγει,
ἄθῳος ἅπ' τὸ αἷμά του θὰ μείνω, εὐθὺς τοὺς λέγει.
Μ' αὐτοὶ τὸν ἐξηνάγκασαν νὰ τὸν καταδικάσῃ,
νὰ βγάλῃ τὸ διάταγμα νὰ στείλῃ νὰ κρεμάσῃ.
Κι' ἀμέσως τὸν φραγγέλωσε καὶ τοὺς τὸν παραδίδῃ,
κι' ἄθῳος ἅπ' τὸ αἷμά του πάλι τοὺς λέει θὰ μείνῃ.

* * *

Κι' οἱ Φαρισαῖοι ἀπαντοῦν καθόλου μὴ φοβᾶσαι,
ὅτι θὰ σφάλλῃς εἰς αὐτό, οὔτε νὰ συλλογᾶσαι.
Σὺ εἶσαι πιὰ ἀνεύθυνος κι' ἄθῳος, στὴ δουλειά μας,
Τὸ αἷμά του ἄς τυρχννεῖ ἡμᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας.

Ὅμιλεῖ ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου

Ὡς τ' ἄμαθε ἡ σύζυγος ἀμέσως τοῦ Πιλάτου,
τρέχει εἰς τὸ πραιτώριον κρυφᾶ καὶ ὁμιλᾷ του.
"Ἀκουσε εἰς τὸν ὕπνο μου τί εἶδα σύζυγέ μου,
τὸν Ναζωραῖον ἔβλεπα κι' ἦλθε καὶ ἔλεγέ μου.
Εἶμαι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου,
κι' ὁ σύζυγός σου γίνεται ὡς δικαστὴς ἐμπρὸς μου.
Ἀδίκως ἀπεφάσισε νὰ μὲ καταδικάσῃ,
καὶ ἔβγαλε διάταγμα διὰ νὰ μὲ κρεμάσῃ.
Ἄς μελετήσῃ ὁ δυστυχὴς τί γράφουν οἱ Προφῆται,
μόνον τρεῖς μέραις ὡς νεκρὸν τὸ σῶμά μου θὰ κεῖται.
Στὸν Τάφόν μου θὰ ἴστανται μὲ ὅπλα στρατιῶται,
νὰ μὲ φυλάσσουν ὡς νεκρὸν οἱ δόλιοι προδότες.
Θὰ μὲ φυλάσσουν ὡς νεκρὸν μὲ τὴν μωρὰν ἰδέαν,
δὲν ξεύρουν ὅτι θὰ φρουροῦν τῶν πάντων Βασιλέα.
Αὐτὰ θὰ πῇς στὸν ἄνδρα σου καὶ ὅ,τι θέλ' ἄς πράξῃ,
θ' ἀναστηθῶ τριήμερος καὶ ὕστερον θὰ κλαύσῃ.
Γιατὶ Θεὸν ἐδίκασεν ἀδίκως νὰ κρεμάσῃ,
κι' ἐπίστευε τοὺς ἄνομους νὰ μὲ καταδικάσῃ.
Αὐτοὺς τοὺς λόγους ἤκουσα ἅπ' τ' ἁγία του χεῖλη,
καὶ σκέψου σύζυγε καλὰ, μὴ φέρεις τέτοια εὐθύνη. (Ἄκολ.)

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

—Τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονός δι' ἡ Κυβερνήσεις τῆς Ἰορδανίας ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν Ἑλληνικότητα τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Δι' εἰδικοῦ Νόμου, δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἰορδανίας, κατοχυροῦνται ὅλα τὰ προνόμια τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου μας ἐπὶ τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ διασφαλίζεται τοῦτο ὡς κέντρον τοῦ Ἑλληνοφώνου πληθυσμοῦ τῆς Ἰορδανίας.

Οὕτω ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτος ἔσχε μίαν ἐπιτυχίαν μεγάλης Ἐθνικῆς σημασίας διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν. Ἡδὴ ἀνακόπτονται αἱ προπαγάνδαι τῆς δύσεως καὶ τοῦ βορρᾶ, καὶ κατατινῶνται ὁριστικῶς οἱ σκοποὶ τῶν ἐποφθαλμιούντων τὰ ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν προσκυνημάτων τῆς ἁγίας Γῆς.

Ἀκόμη ἐλπίζομεν ὅτι ὁ Νέος Πατριάρχης, θὰ θελήσῃ νὰ συνεργασθῇ μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ἔνωσιν ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, οἵτινες διηρθέθημεν ὡς μὴ ὤφειλεν, ἐκ τῆς αὐθαιρέτου καὶ ἀντικανονικῆς ἐπιβολῆς τοῦ Παπικοῦ ἡμερολογίου.

Ἄς ἐλπίζομεν. Ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει.

—Τὸ ραδιόφωνον ἐν ἁγίῳ Ὅρει.

Ἄξιός ἐπαίνων εἶναι ὁ ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς «κοσμικός» ὁ γράφων ἐν τῷ «ἁγίῳ Παύλῳ τῷ Ξηροποταμίῳ» διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ραδιοφώνου ἐν ἁγίῳ Ὅρει. Διὰ τοῦ Ραδιοφώνου ὑπηρεσεύεται πρῶτα λανθανόντως ὁ διάβολος εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, διότι ἀοράτως ἔχει, ἐκεῖ τὸν θρόνον του. Ἡμᾶς τοὺς κοσμικοὺς μᾶς ἔχει δικούς του πάντοτε μετὰ τοὺς διαφόρους πειρασμοὺς τοῦ κόσμου καὶ διότι δὲν τὸν πολεμοῦμεν, εἰς τοὺς μοναχοὺς ὅμως λυσσᾷ, διότι τὸν ραβδίζουσι διὰ τῆς συνεχοῦς σχεδὸν καὶ νυχθημέρου προσευχῆς τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Θεοδόκον καὶ ἔτσι ἐλάχιστα κέρδη ἀποκομίζει ἀπὸ αὐτοῦς. Ὁ Μοναχὸς ἀρνηθεὶς οἰκιοθελῶς τὸν κόσμον καὶ καταταγείς εἰς τὸ ἀγγελικὸν τάγμα, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν

καὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸν διεφθαρμένον κόσμον.

Τὸν μοναχὸν δὲν πρέπει νὰ ἐνδιαφέρῃ οὐδὲν τὸ κοσμικόν· οὔτε εἰδήσεις πολιτικαὶ καὶ κοινωνικαί, οὔτε καὶ κηρύγματα θρησκευτικὰ μὲν ἀλλὰ κατάλληλα μόνον διὰ κοσμικοὺς ἀκροατάς. Διότι τὰς μὲν εἰδήσεις τὰς ἐνδιαφερούσας αὐτὸν λαμβάνει διὰ ψυχικῶν ἀνατάσεων καὶ θείων ὁραματισμῶν οὐρανόθεν, τὰ δὲ κατάλληλα καὶ ἀρμόζοντα εἰς τὴν πολιτείαν του κηρύγματα εἰς τὰς ἱερὰς συνάξεις τῆς θείας λειτουργίας, τῆς Τριπλέξης καὶ τὰς δλο-νυκτίους ἀκολουθίας, καθ' ἃς γίνεται δαψιλεστάτη ὡς γνωστὴν ἡ ἀνάγνωσις τῶν πατερικῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν. Τὸ ραδιόφωνον εἰς τοὺς μοναχοὺς νομίζομεν ὅτι φέρει φθορὰν ἀνυπολόγιστον διότι οὗτοι μαζὶ μετὰ τὰς εἰδήσεις, ὑποκλεπτόμενοι ἴσως, θὰ θελήσουν νὰ ἀκούσουν καὶ κάτι ἄλλο κοσμικώτερον, ὅπως ἡ φαντασία των θὰ στρέφεται δολόκληρος εἰς τὸν κόσμον καὶ ὁ Σατανᾶς τότε θὰ κεντᾷ τὸν μοναχὸν πρὸς ἔξοδον εἰς τὸν κόσμον, ὅποτε ὁ ταλαίπωρος μοναχὸς ἀναμιγνυόμενος μετὰ τὸν κόσμον φθείρεται ἴσως ἀνεπανορθώτως. Διὰ τοῦτο πρέπει ἡ Ἱερὰ Κοινότης νὰ ἀπαγορεύσῃ ἀτολύτως καὶ αὐστηρῶς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ραδιοφώνου εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, διότι ἐνθ' αὐτὸ κέρδος τοῦ ραδιοφώνου διὰ τοὺς Μοναχοὺς θὰ εἶναι ἐπ' ἐλάχιστον, ἡ ζημία ὅμως θὰ εἶναι μεγίστη, διότι θὰ πρόκειται περὶ ζημίας πνευματικῆς. Μακρὰν λοιπὸν τὸ ραδιόφωνον ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ὅρους.

Ὁ «κοσμικός» ὅμως φίλος ὁ γράφων τὰ σχετικὰ ἄρθρα ἐν τῷ «Παύλῳ» πρέπει νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὸ ὄνομά του διὰ νὰ δεχθῇ τὰ σχετικὰ συγχαρητήρια.

— Διὰ τὴν Κύπρον μας.

Ἡ Κύπρος μας ἀναπνέει ἡδὴ ἐλεύθερον ἀέρα μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἀνεξαρτησίας της, κατόπιν κοινῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν Κρατῶν Ἀγγλίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου. Βέβαια ὁ πόθος τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων δὲν εἶναι ὠλοκληρωμένος, διὰ τῆς ποθητῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος. Πλὴν ὅμως ἐπετεύχθη μία καλὴ ἀπασὴ εὐνοοῦστων γεγονό-

των προοιωνιζόντων την ὀψέποτε πραγμάτων τοῦ διακαοῦς πόθου. Καὶ ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι, ἐφεξῆς χρειάζεται σωφρων πολιτικὴ ἀπὸ μέρους ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ πρὸ παντὸς πίσις εἰς τὸν Θεὸν καὶ βίωμα σύμφωνον μὲ τὸ θέλημά του, διότι τὴν ἔνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, μόνον ὁ Θεὸς θὰ μᾶς χαρίσῃ. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἐξελιχθῶν ὁμαλῶς μέχρι τῆς τελικῆς λύσεως.

— Ὁ Χιλιασμός

Ἡ Πανελλήνιος Ὁρθόδοξος Ἐνωσις συνελθούσα ἐκτάκτως εἰς γενικὴν συνέλευσιν καὶ λαβοῦσα γνώσιν τῶν εἰδήσεων τοῦ Τύπου, καθ' ἃς ὁ ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐγνωμάτευσεν ὅτι ὁ χιλιασμός εἶναι θρησκεία γνωστὴ καὶ προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τὴν γνωμοδότησιν αὐτήν, ἣν θεωρεῖ πεπλανημένην. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Π.Ο.Ε. ὄχι μόνον θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν ἀνάκλησιν τῆς προαναφερθείσης γνωμοδοτήσεως, ἀλλὰ καὶ ἔχη τὴν γνώμην, ὅτι πᾶσα ἐν τῷ μέλλοντι τοιαύτη ἐκδήλωσις, θὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὡς εὐνοοῦσα τὴν ἀνθελληνικὴν καὶ ἀντιχριστιανικὴν δρᾶσιν τοῦ Χιλιασμοῦ.

Φοβερὸν τὸ τοιοῦτον! Καὶ πάλιν ἡ Ἐκκλησία μας εὐρίσκεται εἰς τὸ προσκήνιον. Ἄν δὲν λάβῃ καὶ πάλιν δραστικὰ μέτρα ἐναντίον τοιούτων ἐπισήμων γνωματεύσεων, θὰ νομισθῇ ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν λαόν, ὡς εὐνοοῦσα τὴν σατανοκρατίαν καὶ τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῆς ὡς ἐπισήμου θρησκείας τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους. Οἱ ἡμετέροι καιροὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ!!!

— Ὁ κ. Νικ. Ψαρουδάκης.

Τὰς παρελθούσας ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὴν πόλιν μας, κατόπιν προσκλήσεως φίλων του, ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις ἑφημερίδος «Χριστιανικὴ Δημοκρατία» κ. Νικ. Ψαρουδάκης. Ὁ κ. Ψαρουδάκης κατέχων ἐν ἑαυτῷ ἔμφυτον τρόπον τινὰ τὸ αἶσθημα τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Κοινωνίας ἀπὸ κάθε ἀδικίαν προερχομένην ἐκ μέρους τοῦ Καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ

θέτων ὡς βάσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν θεωριῶν αὐτοῦ, τὴν θρησκείαν καὶ τὸν Εὐαγγελικὸν Νόμον, ἐργάζεται ἐντατικὰ πρὸς ἐπικράτησιν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ κ. Ψαρουδάκης ἔχων ὡς βοηθούς του δύο καλὰ παιδιὰ τὸν θεολόγον κ. Γεώργιον Ρυδίτην καὶ τὸν κ. Γεώργιον Ἀνδρέου, τῆς ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς, μᾶς ἔκαμε δύο διαλέξεις ὑπὸ τὴν προεστιασίαν τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου μας κ. κ. Δαμασκηνοῦ, παρὰ τῷ ὁποίῳ καὶ ἦτο φιλοξενούμενος καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Βόλῳ παραμονῆς του.

Τὴν μίαν ὁμιλίαν ἔκαμεν εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τὴν δευτέραν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ. Καὶ εἰς τὰς δύο ὁμιλίας του κατὰ τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε τὸ θέμα «τὰ σύγχρονα κοινωνικὰ ὁλιστικά συστήματα ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ», παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, ὁ δὲ λαός, ἀφοῦ κατέκλυσε τὸν εὐρυχωρότατον Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως, ἐπλήρωσε καὶ τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ, ὥσάν νὰ ἐπρόκειτο περὶ πραγματικοῦ συναγεροῦ. Τὸ ἴδιον ἔγινε καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ὁμίλιαν του εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ. Καὶ ὁ ἴδιος κ. Ψαρουδάκης ἐθαύμασεν αὐτὴν τὴν κοσμοσυρροήν. Ὁ ὁμιλητὴς παρουσιάζεται ὡς ἀναμορφωτὴς τῆς Κοινωνίας μὲ μίαν ἐλπίδα, μήπως καταρρίψῃ τὰ σαθρὰ συστήματα τοῦ Καπιταλισμοῦ καὶ Κομμουνισμοῦ καὶ ἐπικράτησιν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ σωθῶμεν οὕτω ἀπὸ τὴν ὁργὴν Αὐτοῦ. Δὲν γνωρίζομεν ὅμως ἂν θὰ τύχῃ εὐμενοῦς ἀληθέως ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν λαόν, ὅστις οἰκειοποιήθη πλέον τὸν ὁλισμὸν καὶ εἶναι πολὺ δύσκολος ἡ μεταστροφή του.

Τὰς θεωρίας του ὁ κ. Ψαρουδάκης ἀναπτύσσει εἰς εἰδικὸν βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐπανάστασις τῆς ἀγάπης» ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται ὅλον τὸ πρόγραμμά του ἐν λεπτομερείᾳ. Τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου τούτου συνιστῶμεν ἰδιαίτερος εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανούς.

— Δικαιστώσεις

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκήρυξε τὸ

1929 «ἀντιαιρετικὸν ἔτος» καὶ ἐκάλεσεν εἰς τὰς Ἀθήνας τοὺς ἱεροκλήρυκας ὁλοκλήρου τῆς χώρας διὰ νὰ λάβουν ὁδηγίας σχετικὰς μετὸν ἐγκαινιολόγον ἀγωνισμὸν κατὰ τῶν ξένων θρησκευτικῶν προπαγανδῶν. Ἀξιέπαινος ἡ προσπάθεια, ἃν καὶ νομίζομεν ὅτι αἱ προπαγάνδαι αὐταί, ποὺ διαθέτουν μεγάλα οἰκονομικὰ μέσα καὶ ἰσχυρὰς ἐπιρροάς, δὲν καταπολεμοῦνται μετὰ λόγους. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, καλὸν θὰ ἦτο ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ νὰ προβῇ πρὸς τοὺς ἱεροκλήρυκας εἰς ὠρισμένας συστάσεις, ἀσχετοὺς πρὸς τὸ ἀνωτέρω εἰδικὸν θέμα: νὰ συντέμνουν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ὁμιλίας των, διότι αἱ ἀπεραντολογίαι, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ μῆκος τῆς θείας λειτουργίας, καταπονοῦν τοὺς πιστοὺς εἰς βαθμὸν ὑπερβαίνοντα ἐνίοτε τὴν ἀντοχήν των, νὰ χρησιμοποιοῦν γλῶσσαν ζωτικὴν καὶ ἐννοίας ἀπλᾶς διὰ νὰ γίνωνται ἀντιληπτοὶ ἀπὸ ὅλους, καὶ νὰ παραμένουν προσγειωμένοι εἰς τὴν πραγματικότητα, ἀντλοῦντες τὰ θέματά των ἀπὸ τὴν σφύζουσαν ζωὴν. Ἀπαραίτητα ὅλα αὐτὰ διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ θείου κηρύγματος.

— Ὁ Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος διὰ τοὺς Πνευματιστάς

Ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀριστυστάτου πνευματιστικῆς ὁργανώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν ἐπίλεκτα μέλη τῆς Κοινωνίας μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἱατροί, ὁ Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἐξέδωσεν ἐγκύκλιον, εἰς τὴν ὁποίαν τινίζεται ὅτι ὁ πνευματισμὸς εἶναι συγγενὴς πρὸς τὴν μαντείαν, τὴν μαγείαν καὶ κυρίως τὴν νεκρομαντείαν τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀρχαιότητος.

«Διὰ τοῦ πνευματισμοῦ, λέγει ὁ Μητροπολίτης, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπιτυγχάνεται ἐπικοινωνία τῶν ζώντων ἀνθρώπων μετὰ τῶν πνευμάτων, διότι, ἀπλούστατα ὑπάρχουν πνεύματα. Τὰ πνεύματα ὅμως αὐτὰ δὲν εἶναι ψυχαὶ ἀνθρώπων, οὔτε ἀγαθὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἀγγέλων, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πονηρὰ πνεύματα, ὑποκρινόμενα πολλὰκις, πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν Χριστιανῶν.

Τὰ ἐμφανιζόμενα διὰ κτύπων, σκιῶν καὶ ἄλλων μεθόδων πονηρὰ ταῦτα πνεύ-

ματα, τινίζει ὁ Σεβασμιώτατος Ἰάκωβος, εἶναι δυνατόν νὰ ἐμφανίζον ἐνίοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ κάμνουν ἀκόμη καὶ χριστιανικὰ διδάγματα, διότι, ὅπως διδάσκει ἡ ἁγία Γραφή, ὁ διάβολος ἐμφανίζεται καὶ ὡς Ἀγγελος φωτός, ἀκριβῶς ἵνα ἐξαπατήσῃ καὶ ἐπιτύχῃ ὥστε ὁ Χριστιανὸς νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Δι' ὃ προτρεπόμεθα καὶ τοὺς ὀλίγους νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν τράπεζαν τῶν δαιμόνων καὶ νὰ προσέλθουν εἰς τὴν τράπεζαν τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ».

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀποφύσεις τοῦ Μητροπολίτου, οἱ ἀσχολούμενοι μετὰ τὸν πνευματισμὸν πιστεύουν, ὅτι εὐρίσκονται εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ προσαρμόζον περισσότερον τὸν βίον των πρὸς τὴν Θρησκείαν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ ναῷ κατὰ:

Τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου 14ης Φεβρουαρίου.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς τῇ 15ῃ ἰδίῳ.

Τὸν Κατανυκτικὸν Ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς.

Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ οἱ Ἐσωκατάκοιλοι, οἱ λοιποὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ τὸ πυκνὸν Ἐκκλησίασμα προσελθόντες ἡσπασθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου, ὅστις ἐξήτησε παρὰ πάντων καὶ ἔδωκε συγχώρησιν.

Τὸ Μ. Ἀπόδειπνον τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας 16ης καὶ Καθαρᾶς Τρίτης 17ης τοῦ αὐτοῦ, καθ' ὃς ἐψάλησαν καὶ τμήματα τοῦ Μ. Κανόνος.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, Τετάρτης 18.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Νηστείας 16η μ. ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Σεβ. Ἀγίων Ἀρχιερέων:

Χαλκηδόνος, Δέρκων, Πριγκηποννήσων, Θεοδορουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Αἴνου, Προικονήσου, Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ἰκονίου,

Ἰμβρου, Ροδοπόλεως καὶ Φιλαδελφείας, μεθ' ὧν ἀντιήλλαξεν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ εὐχὰς ἐπὶ τῇ Μ. Τεσσαρακοστῇ.

— Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνήλθεν ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Τρίτῃ 10ῃ Μαρτίου ἔ. ἔ.

Κατ' αὐτὴν, ἐθεωρήθησαν καὶ ἐμελετήθησαν πάντα τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένα θέματα, ἐφ' ὧν ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐν τέλει τῆς συνεδρίας, ἐγένετο ἡ ἀνασυγκρότησις τῶν διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἀντιηλλάγησαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Σεβ. Ἀγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων αἱ ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ εἰσόδῳ εἰς τὴν Μεγάλῃν Τεσσαρακοστὴν εἰσιστέμεναι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, διακοπειῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου μέχρι τῆς Τρίτης μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, καθ' ἣν τελεσθῆσεται ἡ ἑκπαλαὶ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Θ. Λειτουργία τὸν δὲ θεῖον λόγον θά κηρύξῃ ὁ Ἱερολογ. κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς.

— Γράμματα.

Τῆς Ἱ. Κοινότητος ἁγ. Ὁρους:

α) Περὶ τοῦ Μετοχιακοῦ ζητήματος τοῦ Ἱ. Τόπου.

β) Διαβιβαστικὸν ἔγγραφο τοῦ Ὁσιολ. Ἱερομονάχου κ. Μωδέστου Σούτ, ἐπιθυμοῦντος ἵνα κοινοβιάσῃ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἁγίου Παντελεήμονος.

Τοῦ Δρος Ἰωσήφ Σμίντ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χάνς, Γερμανῶν Καθηγητῶν τῆς Μουσικῆς, ἐν Βόννῃ, αἰτουμένων τὴν ἄδειαν μεταβάσεως εἰς ἅγιον Ὅρος ἵνα ἐγγύτερον ἀσχοληθοῦν μετὰ τὴν ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἐκκλησίᾳ ἀρχαίαν Βυζαντινὴν Μουσικὴν ἐν ταῖς Ἱ. Μοναῖς αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἱερῶν Μονῶν, τὴν φωτογράφησιν ἀρχαίων χειρογράφων καὶ τὴν διὰ μαγνητοφώνου λῆψιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑπὸ τῶν Μοναχῶν μελωδίας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων Κων. πόλεως συνεδρίασας ἐκτάκτως τὴν 14ην Φεβρουαρίου, ἐξέλεξε ψήφοις κανονικαῖς Ἀρχιεπίσκοπον Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς τὸν ἀπὸ Μελίτης κ. κ. Ἰάκωβον.

Ὁ Ἰάκωβος ἐξετιμῆθη διὰ τὴν σοφίαν καὶ φρόνησιν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μεγάλην του πείραν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα γενικῶς. Τελευταίως ὑπηρετεῖ ὡς μόνιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου παρὰ τῷ Παγκ. Συμβουλίῳ Ἐκκλησιῶν ἐν Γενεύῃ.

Ὁ Ἰάκωβος θὰ εἶναι ὁ καταλληλότερος ἵνα ἀναδιοργανώσῃ καὶ διευθύνῃ τὴν ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς, οἱ Χριστιανοὶ Ἕλληνες τῆς ὁποίας ὑφίστανται παντοειδεῖς ἐπιθέσεις ἀπὸ ὅλας τὰς προπαγάνδας τὰς δρώσας ἐν Ἀμερικῇ τεινούσας νὰ ἐκλατινίσουν τοὺς ἐκεῖ ἀδελφούς μας Χριστιανούς.

Καλεῖται οὗτος νὰ συνεχίσῃ καὶ προοθήσῃ τὴν ἐργασίαν, ἣν ὁ ἀείμνηστος Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Κορίνθου εἶχε πραγματοποιήσει ἐκεῖ.

Ὁ Κύριος ἄς τὸν ἐνδυναμώσῃ εἰς τὸ ἐπίπικτον ἐργον του.

— Οἱ Ρῶσοι ἀγανακτοῦν κατὰ τῆς Ἑλλάδος διότι δὲν ἐξελέγη ρωσόφιλος Πατριάρχης Ἀντιοχείας.

Ἡ Ρωσσία, βαρέως φέρουσα τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ρωσσοφίλου ὑποψηφίου εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ὑπέβαλε διαμαρτυρίαν εἰς τὴν Συριακὴν κυβέρνησιν, διὰ τὴν, ὡς λέγει, «αὐτοπὸν ἐπέμβασιν» τοῦ ἐν Βηρυτῷ Ἑλλήνου πρεσβευτοῦ κ. Ἀντωνοπούλου εἰς τὴν προεκλογικὴν πατριαρχικὴν κίνησιν. Ὁ ἐν Δαμασκῷ ρῶσσος γενικὸς πρόξενος κ. Κοριεφ τοιγίτι, εἰς τὴν διαμαρτυρίαν του, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀνέμιξε τὴν πολιτικὴν εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἐκλογὴν.

Ἡ εἰδήσις αὕτῃ ἀποδεικνύει τὴν σημασίαν ποὺ δίδει ἡ Μόσχα εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας καὶ τὰς ἐλπίδας ποὺ ἐστῆριζεν εἰς τὴν ἐκλογὴν ρωσσοφίλου πατριάρχου, καθ' ἣν στιγμὴν προσπαθεῖ νὰ ὑπαγάγῃ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ὁλόκληρον τὴν Μέσην Ἀ-

νατολήν. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Θεοδοσίου τοῦ ΣΤ' ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς μίαν ἀντικομμουνιστικήν νίκην εἰς τὸν θρησκευτικὸν τομέα, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀντικομμουνιστικὴν νίκην εἰς τὸν πολιτικὸν τομέα, ποὺ ἀπέτέλεσεν ἡ διάσωσις τοῦ Λιβάνου καὶ τῆς Ἰορδανίας ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν ἐρυθρῶν.

Ἡ ἐκλογὴ ἔγινεν εἰς τὴν Δαμασκόν, κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν. Εἰς τὴν Μητροπόλιν τῆς Μαριαμεγιέ (Παρθένου Μαρίας) ἕνας κοντός, ροδοκόκκινος ἄνδρας μὲ μακρὰν λευκὴν γενειάδα καὶ μὲ χρυσὰ ἄμφια, ἔλαβε μίαν χρυσὴν ράβδον, φέρουσάν δύο ὄφεις εἰς τὴν ἄκρην της καὶ ἔγινεν οὕτως ὁ 173ος Πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς. Ἡ θέσις αὐτὴ θεωρεῖται ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθοδοξίαν ὡς ἕνα ἐργαστήριον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ ὠνομάσθησαν τὸ πρῶτον χριστιανοί, συμφώνως πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἔδρυσαν ἐκεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ λέγεται ὅτι ὁ Πέτρος ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας πρὶν γίνῃ ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος Ρώμης. Ἡ Ἀντιόχεια (ποὺ εὐρίσκεται τώρα εἰς τὴν Ν. Τουρκίαν) ἦτο τότε μία σημαντικὴ μεσογειακὴ πόλις 700.000 κατοίκων, ἀλλὰ ἡ Μωαμεθανικὴ κατάκτησις, αἱ Σταυροφορίαι καὶ οἱ σεισμοὶ τὴν κατέστρεψαν καὶ πιθανώτατα τὸν 14ον αἰῶνα, οἱ πατριάρχαι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Δαμασκόν.

Ὅπισθεν τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἐκρύπτετο μία μάχη μεταξὺ Δύσεως καὶ κομμουνισμοῦ.

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας εἶναι ποιμὴν 1.000.000 ψυχῶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αἱ 110.000 ἐξ αὐτῶν εὐρίσκονται εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας, 40.000 εἰς τὸν Καναδᾶν καὶ 250.000 εἰς τὴν Λατινικὴν Ἀμερικὴν. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας ἔχει τὸ ἴδιον δόγμα, τὰς ἰδίας παραδόσεις καὶ τὸ ἴδιον τυπικὸν μὲ τὰ ἄλλα ὁρθόδοξα πατριαρχεῖα (τῆς Μόσχας, Κωνσταντινουπόλεως, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας).

Ἀπὸ τοῦ 1945, ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωση προσεπάθει νὰ προσεταιρισθῇ τοὺς Πατριάρχας μὲ προσφορὰς κερδοφόρων κτη-

μάτων εἰς τὴν Ρωσίαν, δῶρα πρὸς τὰς μονὰς, δωρεὰν ταξίδια εἰς τὴν Μόσχαν κλπ. Ὅταν, τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, ἀπέθανεν ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἀλέξανδρος ὁ Γ' μετὰ ποιμαντορίαν 27 ἐτῶν, οἱ κομμουνισταὶ εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῆς ἀντικαταστάσεώς του ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τῶν τὸν Σῦρρον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀλέξανδρον Γκέα, 50 ἐτῶν, ἐκπαιδευθέντα εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν.

Ἐλέχθη πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ Ρῶσοι εἶχον κατορθώσει νὰ ἐξασφαλίσουν τὰς ψήφους 8 ἀπὸ τοὺς 52 ἀρχιεπισκόπους, οἱ ὅποιοι ἐκλέγουν 1 ἀπὸ τοὺς 3 ὑποψηφίους, τοὺς ὑποδεικνυμένους ἀπὸ ἕνα συμβούλιον θρησκευτικῶν καὶ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων.

Οἱ κομμουνισταὶ διέδωσαν ἐπίσης φήμας περὶ ἀμερικανικῆς «ἱμπεριαλιστικῆς συνωμοσίας» πρὸς κατάληψιν τοῦ Πατριαρχείου διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀντονι Μπασίρ (Ἀμερικανοῦ πολίτου, γεννηθέντος εἰς Λίβανον) Δύο ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἕνας ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ἐχάρισεν 8.000 δολλάρια «ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Λιβάνου».

Τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς, δεδομένου ὅτι ὑπῆρχον 4 ὑποψήφιοι — ὁ Ἰγνάτιος Χράκι, Ἀραψ ἐθνικιστὴς ἀπὸ τὴν Χάμα τῆς Συρίας, ὁ Θεοδόσιος Ἀμποῦ Ραγιαϊλῆ ἀρχιεπίσκοπος Τριπόλεως (ὁ παλαιότερος τῶν ἀρχιεπισκόπων), ὁ Σοβιετικὸς ὑποψήφιος Γκέα καὶ ὁ νεαρὸς ἀντικομμουνιστὴς ἀρχιεπίσκοπος Χαλεπίου Ἡλίας Μωαβάντ — ἀπεφασίσθη νὰ ἀποκλεισθῇ ὁ ἕνας διὰ κλήρου. Ὁ κλήρος ἔπεσεν εἰς τὸν φιλοσοβιετικὸν ὑποψήφιον! Ἕνας δυτικὸς ἀρχιερεὺς εἶπεν ἀργότερα: «Ἀφήσαμεν τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐνίκησαμεν».

Ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἀπομεινάντας οἱ ἀρχιεπίσκοποι ἐψήφισαν τὸν Θεοδόσιον Ἀμποῦ Ραγιαϊλῆ, ὁ ὁποῖος ἔγινεν οὕτω Πατριάρχης Θεοδόσιος ὁ Γ'.

Ὁ νέος Πατριάρχης ἔχει γεννηθῇ εἰς τὴν Βηρυτιόν, γνωρίζει 7 γλώσσας καὶ ἀναμένεται ὅτι θὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀνάμιξιν τῆς πολιτικῆς εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, μολοντί οἱ Ρῶσοι τοῦ ἐτοι-

μάζουν σφοδρὸν πόλεμον. Ἐνας Λιβανὸς ποὺ γνωρίζει τὰ πράγματα, εἶπε τὴν προπαραλθοῦσαν ἑβδομάδα:

«Οἱ κομμουνισταὶ ἤρχισαν ἤδη τὴν ὑπονομευτικὴν τῶν δοῶσιν ἐναντίον τοῦ πρεσβύτου αὐτοῦ — καὶ εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ ἤμπορέσῃ νὰ γνωρίξῃ ὅλα ὅσα γίνονται εἰς τὸ Πατριάρχεϊον... Πάντως, πρὶν παρέλθῃ πολλὸς καιρὸς, οἱ Ρῶσοι θὰ κάμουν μίαν νέαν προσπάθειαν ὅπως ἐπιβάλουν τὸν ἄνθρωπὸν τῶν».

Ἡ Ρωσικὴ διαμαρτυρία πρὸς τὴν Συριακὴν κυβέρνησιν διὰ τὴν «Ἑλληνικὴν ἀνάμειξιν» εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Πατριάρχου ἐπιβεβαιώνει πράγματι τὴν πρόβλεψιν αὐτῆν...

(«Ἐθνικὸς Κήρυξ» Ν.Υ.)

— Ζωηρὰ ἡ κίνησις εἰς τὴν κοινότητα «Ἁγίου Γερασίμου» τῆς Νέας Ὑόρκης.

Μετ' εὐχαριστήσεως πληροφοροῦμεθα ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς παλαιμάχου καὶ προοδευτικῆς κοινότητος ἁγίου Γερασίμου τῆς Νέας Ὑόρκης ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐπὶ τὸ ἀρτιώτερον τὸς θρησκευτικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν ἐνοριτῶν τῆς καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν παροίκων, καὶ παραλλήλως ὅπως δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν πολυσέβαστον καὶ καλοκάγαθον ἱερατικῶς προϋσιτάμενόν τῆς αἰδ. κ. Βασίλειον Παπαδόπουλον τὸν ἐπὶ μίαν τριακονταπενταετίαν μοχθήσαντα καὶ μοχθοῦντα διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἐδραίωσιν αὐτῆς νὰ περιόψῃ τὰ τόσα πολυποίκιλα θρησκευτικὰ καθήκοντά του, προσέλαβεν ὥς συνεφεμέριον τὸν Πανος. κ. Αἰμιλιανὸν Τσιρπανλῆν.

Ὁ Πανος. κ. Αἰμιλιανὸς καταγόμενος ἐκ Δωδεκανήσου, ἐφοίτησεν εἰς νεαρὰν ἡλικίαν εἰς τὴν Πάτριον Σχολὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐτελείωσε δὲ τὰς θεολογικὰς του σπουδὰς εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, φοιτήσας ἐν αὐτῇ ἐπὶ ἑξ ἔτη λαβὼν παρ' αὐτῆς τὸ πτυχίον του, μετέπειτα χειροτονηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς ἱερομόναχον ἀφίχθη μόλις πρὸ ἔτους ἐν Ἀμερικῇ, φοιτῶν τώρα εἰς Ἀμερικανικὸν πανεπιστήμιον δι' ἀνωτέρας σπουδὰς.

Νεαρός, ἀγαθός, γλυκὺς εἰς τοὺς ὁρῶντας, ἀριστος ρήτωρ, θρησκευτικώτατος

κατέκτησε ἀμέσως τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἐνοριτῶν τῆς κοινότητός μας καὶ κατὰ τι περισσότερον τῆς νεολαίας μας, θέσας ὡς πρῶτον μέλημα τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν εἶδομεν πραγματοποιουμένην παρευρεθέντας, εὐγενῶς προσκληθέντες εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν τὴν 25ην Φεβρουαρίου.

Καθιερώθη παρὰ τῆς κοινότητος ὅπως δις τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν πρώτην καὶ τελευταίαν Τετάρτην ἀπὸ τὰς 8 - 9 μ. μ. δίδονται ἐκλαϊκευμέναι διαλέξεις περὶ τῆς ὁρθοδόξου λατρείας καὶ ἐκκλησίας παρὰ τοῦ Πανος. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ μετ' ἐρωταποκρίσεων. Ὡσαύτως ἐκάστην Κυριακὴν κηρύσσεται ὁ θεῖος λόγος καὶ ἀπὸ τὰς 10 - 10,30 γίνεται τὸ Κυριακάτικον κατηχητικὸν σχολεῖον Sunday School.

Ἐνορίης του

— Ἡ προπαγάνδα τῶν Οὐνιτῶν

Τὸ ὅτι δογιάζουν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ προπαγάνδαι διαφόρων ξένων πρὸς τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν χριστιανικῶν δογμάτων ἢ αἰρέσεων — καὶ τῶν πλέον περιέργων ἀκόμη Ἀμερικανικῶν — οὐδεὶς ἄγνοεῖ. Ὡς γνωρίζουν δὲ ὅλοι δι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένοι εὐθυνῶν αἱ μεταπολεμικαὶ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις. Ἀλλ' ὁ κίνδυνος εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν προπαγάνδαν τῶν λεγομένων Ἑλληνορρυθμῶν ὁπαδῶν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας ἢ Οὐνιτῶν κατὰ τὸ γνωστότερον ὄνομα τῶν. Τὸ ἐν Ἀθήναις ἑλληνόφωνον ὄργανον αὐτῶν, ἡ ἐφημερὶς «Καθολικὴ» ἐκδηλοῦ καὶ τὸ θράσος τώρα μὲ τὰς ἐπιθέσεις τῆς ἐναντίον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ζήτημα τῆς διαταχθείσης διακοπῆς τῆς ἀνεγέρσεως εἰς τὴν πρωτεύουσαν νέου ναοῦ τῶν Οὐνιτῶν. Ὑπάρχουν χωραὶ ὅπου, κατὰ θεωρίαν ἴσως, αἱ διάφοροι θρησκευτικαὶ κινήσεις δύνανται ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐγκρίσεως νὰ ἀνεγείρουν οἶκους λατρείας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ἡ θρησκεία ἡ ἐπίσημος εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος καὶ τὰ ἄλλα δόγματα, ἀσχέτως τῆς ἐθνικότητος τοῦ Κλήρου καὶ τῶν ὁπαδῶν, ὑπάγονται εἰς ὠρισμένους νόμους ἀπορρέοντας ἐκ

τοῦ Συντάγματος. Σύμφωνα με τοὺς νόμους αὐτοὺς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις ἀλλοδοξοῦ ἐκκλησίας ἄνευ προγενεστερᾶς ἀδείας τοῦ Ἐπισκόπου τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ἰδρυθῇ ἡ ξένη ἐκκλησία. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, κατὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ ἰδίου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἡ Ἑλληνο-ορθὸς κοινότης δὲν ἐζήτησεν ἀδειν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου ναοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπε-τραπὴ ἐπέκτασις τοῦ λειτουργοῦντος ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐφ' ὅσον ὁμως διεπιστώθη ὅτι ἡ ἐπέκτασις διὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη ἡ ἀδεία δὲν ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸν χώ-ρον τῆς σημερινῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ μα-κρὴν αὐτῆς, ἀσχετῶς ἂν καὶ ὁ χώρος αὐ-τὸς ἀποτελεῖ ἰδιοκτησίαν τῆς Ἑλληνο-ορθοῦ Κοινότητος, ἡ διαταγὴ ὅπως διακοπῇ ἡ ἀνέγερσις δὲν φαίνεται διόλου ἀστήρικτος. Τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον, ὡς διεπιστώθη, αἱ διαστάσεις τοῦ ὑπὸ ἀνέγερσιν νέου ναοῦ δὲν ἦσαν καὶ αἱ ὑποβληθεῖσαι ἐν σχεδίᾳ πρὸς τοὺς ἀρμο-δίους. Συνεπῶς, ἡ ἐνέργεια τῆς Ἀρχιεπι-σκοπῆς ὑπῆρξε, κατὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νόμιμος καὶ δικαιολογημένη.

— Ὁρησκεία καὶ Κομμουνισμός

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώ-σεως ἀνέχεται ἀπλῶς τὴν Ὁρησκείαν καὶ χρησιμοποιεῖ τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τοὺς προπαγανδιστικοὺς καὶ πολιτικοὺς σκο-ποὺς τῆς. Ἡ ἀνοχὴ αὐτὴ ἀπέδειξε πόσον βαθεῖα ριζωμένοι παραμένει τὸ θρησκευ-τικὸν συναίσθημα τοῦ Ρωσικοῦ Λαοῦ ἀκόμη καὶ μεταξὺ ἐκείνων πού ἠνδρώθη-σαν ὑπὸ τὸ κομμουνιστικὸν καθεστῶς. Οἱ ξένοι ἀνταποκριταὶ μεταδίδουν ὅτι οἱ να-οὶ εἶναι πάντοτε γεμάτοι ἀπὸ πιστοὺς καὶ ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ γάμοι, αἱ βαπτίσεις καὶ αἱ κηδεῖαι μετ' ἐρεῖας, εἶναι συνηθέστα-τοι. Φυσικά, οἱ ἰθύνοντες δυσφαινοῦν ζω-ηρῶς διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ Χριστιανι-σμοῦ εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ Λενινισμοῦ, πού φιλοδοξεῖ νὰ τὸν ὑποκαταστήσῃ, καὶ ἡ ἀντίδρασις ἤρchiσεν ἤδη ἐκδηλουμένη, ἀλλὰ κατὰ τρόπον μετριοπαθῆ καὶ μάλ-λον ἀκδημαϊκόν. Ἡ «Φιλολογικὴ Ἐ-φημερίς» τῆς Μόσχας ζητεῖ «ἀναβίωσιν

τῶν ὁργανώσεων». Ὁ ἀρθρογράφος, μά-λιστα, φροντίζει νὰ διευκρινίσῃ: «Βεβαί-ως δὲν πρέπει νὰ προσβάλλωμεν τὰ θρη-σκευτικὰ αἰσθήματα, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν καὶ τὴν ἄλλην ὄψιν τοῦ νομίσματος: τὴν ἀντιθρησκευτικὴν προ-παγάνδαν». Τὸ συμπέρασμα εἶναι, ὅτι ὁ Κομμουνισμὸς δὲν τολμᾷ πλέον ν' ἀνα-μετρηθῇ μετ' τὴν Ὁρησκείαν, ὅχι ἀπλῶς τὴν ἀνέχεται, ἀλλὰ καὶ συνθηκολογεῖ ἐ-νώπιόν της καὶ ἀκόμη τὴν παραδέχεται ὡς μίαν ἀνάγκην, συμφυεῖ μετ' τὴν ἀνθρω-πίνην φύσιν, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔπαυσε νὰ πιστεύῃ ὅτι ἀποτελεῖ «τὸ ὅπιον τοῦ Λαοῦ».

— Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας

Ἀπὸ τὰς δορυφόρους τῆς Μόσχας Εὐ-ρωπαϊκὰς χώρας, ἡ πλέον ἀξιοθρήνητος εἶναι ἡ Ρουμανία, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζουν ἐλάχιστοι ἐντελῶς ἀσυνείδητοι ρου-μάνοι πράκτορες τῆς Μόσχας, ἐνῶ ὁ ρου-μανικὸς λαός, ἀνέκαθεν ἀντικείμενον αἰ-σχυρᾶς ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ μέρους τῶν κυβερνώντων, εὐρίσκεται εἰς ἐξαθλίωσιν. Δὲν ἀρκεῖ ὁμως τοῦτο. Οἱ ἐρυνθροὶ ἐν Βουκουρεστίᾳ τετράρχαι τῆς Μόσχας, διὰ τῶν γνωστῶν ἐγκληματικῶν κομμουνιστι-κῶν μεθόδων, ἐπιχειροῦν νὰ στερήσουν τὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὴν μόνην του παρηγο-ρίαν καὶ ἐλπίδα τὴν Ὁρησκείαν. Ἐσχά-τως ἐνέτειναν τοὺς διωγμοὺς ἐναντίον τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς χώρας. Ἐμβάλλουν δὲ εἰς σοβαρὰς σκέψεις ἡ ἀγ-γελλομένη σύλληψις καὶ ὁ κατ' οἶκον περι-ορισμὸς τοῦ Πατριάρχου τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κ. Ἰουστινιανοῦ ὡς καὶ αἱ πρόσφατοι συλλήψεις διακοσί-ων τριάκοντα πέντε ἄλλων ὁρθοδόξων κληρικῶν εἰς τὸ Βουκουρέστι καὶ τὰς πέ-ριξ περιοχάς. Καὶ διδεται μὲν ἡ ἐξηγη-σις ὅτι οἱ συλληφθέντες προέβησαν εἰς ἀντικαθεστωτικὰς ἐνεργείας, φοβούμεθα ὁμως ὅτι πρόκειται περὶ ἐξαπολύσεως ἀν-τιθρησκευτικῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ρου-μανίαν. Τὴν στιγμὴν ὁμως κατὰ τὴν ὁποί-αν εἰς τὰ ἄλλα κράτη τοῦ Παραπεδάσματος καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν πρώτην, αἱ σχέ-σεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους ἀποκατε-στάθησαν πλήρως καὶ ἡ Ὁρησκεία ἤρchi-σε νὰ εὐρίσκη τὴν παλαιὰν πρόχουσαν θέσιν της, αἱ δώδεκα αὐταὶ εἰς τὴν Ρου-

μανίαν μὲ τὸν Πατριάρχην ὡς πρῶτον θῦμα, προκαλεῖ θλιβεράν ἐντύπωσιν μεταξὺ τοῦ κύκλου ἰδίως τῶν ὀρθοδόξων. Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας μετὰ τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἐκκλησιῶν εἶναι ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου στεναὶ καὶ θερμαί, ἡ περιπέτεια αὕτη τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν ἄλλων κληρικῶν εἶναι εὐνόητον νὰ προξενῇ θλίψιν. Εὐχὴ δὲ τῶν ὀρθοδόξων εἶναι νὰ ἐπανεύρῃ καὶ πάλιν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας τὴν ὁμαλότητά της καὶ νὰ ἐπανεῖθῃ ἐλεύθερος εἰς τὴν θέσιν του ὁ προκαθήμενος αὐτῆς Πατριάρχης.

— Καθολικοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι

Ὡς τηλεγραφοῦν ἐκ Ρώμης, πολλοὶ καθολικοὶ ἱερεῖς ἤρχισαν ἐπισκεπτόμενοι τὰς ἐκεῖ ὀρθοδόξους ἐλληνικὰς καὶ ρωσικὰς ἐκκλησίας. Ὡς φαίνεται, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν καθολικῶν ἱερέων διὰ τὸ τυπικὸν καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐνετάθη κατόπιν τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' ὅπως ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν, ἰδίως δὲ διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Καθολικῆς μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Κατ' ἄλλας πληροφορίας, καθολικοὶ ἱερεῖς τῆς Ρώμης πρόκειται νὰ μεταβοῦν συντόμως εἰς τὴν Μόσχαν ἵνα ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν ἐπὶ τοῦ θέματος μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀλέξην, Πασῶν τῶν Ρωσικῶν. Ὁ ἐν Ρώμῃ, οὐχ ἦττον, ἀρχιμανδρίτης Συμεὼν, τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐδήλωσεν ὅτι «δὲν μᾶς ἐπλησίασεν ἀκόμη τὸ Βατικανόν».

— Ἀνεγνωρίσθη ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρκανσω.

Τὴν 29ην λήξαντος Ἰανουαρίου, ἡ Βουλὴ τῆς Πολιτείας Ἀρκανσω, ὁμοφώνως ἐνέκρινε ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναγνωρίζεται ὡς μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας Μείζονας Θρησκείας ἐν Ἀμερικῇ. Τὸ ψήφισμα τοῦτο, ἐπίσης ὁμοφώνως, ἐνεκρίθη χθὲς τὴν ἐσπέραν καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τοῦ Ἀρκανσω. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ Πολιτεία τοῦ Ἀρκανσω καθίσταται ἡ 29η ἐκ τῶν Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας ποῦ ἀνεγνώρισαν μέχρι τοῦ

δε τὴν Ὀρθοδοξίαν ὡς μίαν ἀπὸ τὰς Μείζονας Θρησκείας εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας.

— Ἐγκαίνια Ἑλληνικοῦ Ναοῦ εἰς τὸ Βέλγιον.

Μὲ ἰδιαιτέραν μεγαλοπρέπειαν ἐτελέσθησαν σήμερον ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ρηγίου Μελετίου τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Βαρβάρας τοῦ Σαρλερουά, ἐνώπιον πλήθους Βέλγων ἀνθρακωρύχων καὶ πολλῶν ὁμογενῶν.

Ἰπάντες συγχάριζον τὸ ἐπιτελούμενον ἔργον τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα τοῦ Βελγίου.

— Ἡ πολιτεία Οὐάσιγκτων ἀνεγνώρισεν ὡς μείζονα θρησκείαν τὴν Ὀρθόξιν πανηγυρικῶς.

Ὡμὰς ἀποτελουμένη ἐκ 250 προσώπων — ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑλλήνων — συμπεριλαμβάνουσα καὶ Ρώσους ὡς καὶ ἄλλους Ὀρθοδόξους, ἐπεσκέφθη τὴν πρωτεύουσάν τῆς Πολιτείας μας, Ὀλυμπία, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της εἰς τὰ δύο νομοθετικὰ Σώματα καὶ τὸν Κυβερνήτην Κον Ἀλβέρτον Ρουσσολίνι καὶ τὸν φιλέλληνα ὑποκυβερνήτην κ. Χέρβεργγ, διότι ὁμοφώνως τὸ Κοινοβούλιον ἀνεγνώρισεν τὴν Ὀρθόδοξον Θρησκείαν ὡς μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων μειζόνων Θρησκευμάτων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Τὸ νομοσχέδιον εἰσηγήθη ὁ ὁμογενὴς βουλευτὴς κ. Ἰωάννης Παπαγιάννης, ὁστὶς ἐξελέγη τὸν παρελθόντα Νοέμβριον διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ καταβληθεῖσα ἐνέργεια.

Πολλοὶ κολακευτικοὶ ἦσαν οἱ λόγοι ποῦ ἐξεφώνησαν οἱ διάφοροι ὁμιληταὶ καὶ ἰδίως ὁ λόγος τοῦ κ. Χέρβεργγ ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι «δικαίως πρέπει ἡ Ὀρθόδοξος Θρησκεία νὰ θεωρῇται μία τῶν μεγαλυτέρων, καθότι προεβύεται ἀπὸ 250 καὶ πλέον ἐκατομμύρια ἀνθρώπων, οὕσα ἐν ταῦτ' καὶ ἡ Μητέρα τοῦ Χριστιανισμοῦ».

Ὁ γράφων εἶχεν ἀναλάβει, πρὸ μακροῦ τοιαύτην πρωτοβουλίαν, ὅταν ἦτο πρόεδρος τῆς Κοινότητος «Ἀγίου Δημητρίου» ἐνεργήσας μέσῳ τοῦ βουλευτοῦ

Ἀντί διηγήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΤΟ ΠΑΝΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 69)

Ἐάν ποτε ὑποκύψῃς εἰς τινὰ σωματικὴν νόσον, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἰαθῇς, ἐάν εἰλικρινῶς δὲν ἐξηγήσῃς εἰς τὸν ἱατρὸν τί πάσχεις, ποῦ πονεῖς, τί αἰσθάνεσαι; Ἐπίσης ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀπαλλαγῶμεν καὶ ἐκ τῶν ἡθικῶν ἀσθενειῶν, ἐάν μετὰ συντριβῆς καὶ εἰλικρινείας δὲν ἐξομολογήθωμεν αὐτάς.

Οἱ ἀρχαῖοι Σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος συνεβούλευον τὸ Γνωθὶ σαυτὸν ὡς πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας· ἀλλ' ἡ ἐξομολόγησις εἶναι ἡ τελειοποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Γνωθὶ σαυτὸν. Ἡ ἐξομολόγησις, ἀναγκάζουσα τὸν ἐξομολογούμενον οὐχὶ μόνον νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν ὅπως ἐξομολογήθῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου τὰς ψυχικὰς αὐτοῦ ἀσχημίας, καθίσταται ἀσυγκρίτως ἀποτελεσματικωτέρα.

Μάστ. Δὲν ἐγένετο τίποτε τότε, διότι καίτοι ὑπεβλήθη νομοσχέδιον καὶ ὑπῆρχεν ἡ ὑποστήριξις, ἔλλειπεν ἡ δέουσα καθοδήγησις ὅμως ἐκ μέρους τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρμοδίων εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ κειμένου καὶ ἡ πρωτοβουλία μας ἔμεινεν ἄκαρπος. Ὅπως ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, εἶναι εὐκόλον νὰ γίνῃ ὅ,τι ἐγένετο ἐν Οὐάσιγκτων, καὶ εἰς τὰς ἄλλας Πολιτείας. Ἐμπρός, λοιπόν, ὅλα τὰ σωματεῖα μας μαζί, Ἀχέπα, Γκάπα, Παναχαδική, Παμμακεδονική, Πανσθερεοελλαδική, Παγκρητική καὶ ὅλαι αἱ 400 περιποιοιότητές μας, ὡς ἐνεργήσουν ταχέως, ὁμαδικῶς, μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ὁρθοδοξίας μας ἐντὸς δύο ἐτῶν, τὸ πολὺ, θὰ εἶναι τετελεσμένον γεγονός.

Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ, Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς.

καὶ ἐπωφελεστέρα τῆς παραγγελίας τῶν ἀρχαίων σοφῶν μας.

Διὰ τῆς ἐξομολόγησεως, φίλτατε Πέτρε, οὐχὶ μόνον γνωρίζομεν, ἀλλὰ καὶ καθαρίζομεν καὶ ἀπαλλάττομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν ῥύπον καὶ τὴν τύψιν τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν· ἀποβάλλοντες δὲ οὕτω τὸ δυσάρεστον φορτίον αὐτῶν, ἄγνοοι ἀνυψούμεθα τότε μέχρι τοῦ Πλάστου, καὶ μετὰ θάρρους τὴν θείαν αὐτοῦ χάριν ἐπικαλούμεθα, ὥπως νέας δυνάμεις ἀρυσθῶμεν πρὸς εὐδωσιν τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Παντεπόπτης καὶ Καρδιογνώστης Θεὸς καὶ ἄνευ τῆς ἐξομολόγησεως γνωρίζει καὶ τὰ ἔργα, καὶ τοὺς διαλογισμούς, καὶ τῆς καρδίας ἡμῶν τὰ ἀπόκρυφα· ἀλλὰ τὴν ἐξομολόγησιν ἀπαιτεῖ ὡς μέσον μετανοίας, ὡς μέσον τῆς ψυχικῆς ἡμῶν θεραπείας καὶ τελειοποιήσεως. Ὅταν μετὰ συντριβῆς ἐξομολογούμενοι ἀναπολῶμεν καὶ γνωρίζωμεν τὰς ψυχικὰς ἡμῶν ἀσθενείας, ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐξ αὐτῶν ἀπαλλαγῆς, καὶ ἐπομένως ἡ θεραπεία αὐτῶν ἀνγκαιῶς ἐπέρχεται· ἀλλ' ἐάν παραμελοῦντες ἐν τῷ κρυπτῷ τὰ ἡθικὰ ἡμῶν ἔλκη, δὲν ἐπιδεικνύομεν αὐτὰ εἰς ἱατρὸν, κακοηθέστατα, ὡς τὰ σωματικὰ καταντῶσι, καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀγρίως καταδιβρώσκει.

Μετὰ θάρρους λοιπόν, τέκνον μου, εἰπέ μοι τὰ πάντα. Οὐδεὶς ἀναμάρτητος! Οὐδένα δὲ ἀμαρτωλὸν ἐξομολογηθέντα καὶ μετανοήσαντα ἀπέκρουεν ὁ φιλόανθρωπος Ἰησοῦς. Ἀπὸ τῆς ἐξομολόγησεως καὶ τῆς μετανοίας ἤρξατο ὁ Ἰωάννης, ὁ Πρόδρομος τοῦ Ἰησοῦ τὴν μετάνοιαν ἤρξατο κηρύσσειν καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς ἐξομολόγησεως καὶ τῆς μετανοίας ἀρχίσωμεν καὶ ἡμεῖς. Εἰπέ μοι λοιπόν, φίλτατε Πέτρε, πῶς οἱ γονεῖς σου, ἐνθ' σὲ εἶχον μονογενῆ, ἀπεφάσισαν νὰ σὲ χωρισθῶσιν;

Ἐνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς μου ἡγα-

νάκτησαν, ἀπηλπίσθησαν, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ὄρους Σινᾶ πρὸς σωφρονισμόν μου ἀπεφάσιον νὰ μὲ ἐξορίσωσι· ταῦτα μετὰ συστολῆς ἀπήντησα.

Ἄλλ' ὁ ἀγαθὸς Χριστόφορος δὲν ἠὺχαριστήθη εἰς τὰς γενικὰς ταύτας ἐκφράσεις μου· ὤθεν διὰ διαφόρων ἐρωτήσεων, τὰς ὁποίας διὰ γλυκυτάτου ὕφους μοὶ ἀπέτεινεν, ἐπληροφορήθη ἐπὶ τέλους τὰ πάντα.

Ἔμαθε λοιπὸν ὁ σεβάσμιος ἱερεὺς ὅτι ἀσεβὴς πρὸς τὰ θεῖα, ἀσεβὴς καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐξ ἀνάγκης ἐγενόμην· ἐπομένως ὅτι ψυχρὸς καὶ προπέτης ἤμην πάντοτε πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς γονεῖς μου, κωφὸς δὲ εἰς τὰς συμβουλάς καὶ αὐτῶν καὶ τῶν διδασκάλων μου, διότι τοὺς μὲν ὡς ἀγραμμάτους, τοὺς δὲ ὡς σχολαστικούς περιεφρόνουν· ὅτι αὐθάδης πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μου, ἀναιδὴς πρὸς τοὺς ὁμοίους μου, καὶ ὕβριστὴς πρὸς τοὺς κατωτέρους μου ἤμην· ὅτι οὐδένα νουνεχέστερον, σφώτερον, ἢ καλλίτερον ἐμοῦ ἀνεγνώριζον· ὅτι ἡμιμαθὴς, ἀνευ πείρας, καὶ ἐπομένως πλήρης οὐσίσεως, ἐφρόνουν ὅτι οὐδὲν ἠγνόουν, ἐτοιμότητος ὦν πάντοτε περὶ παντὸς γνωστοῦ ἢ ἀγνωστοῦ αὐθαδέστατα νὰ φιλονεικῶ, μετὰ πείσματος εἰς τὰς ἰδέας μου ἐμμένων πάντοτε, μὴδέποτε δὲ ὁμολογῶν ὅτι ἔσφαλον· ὅτι τοὺς μὲν πλουσίους ἐφθόουν, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἀπεστρέφωμην, τοὺς δὲ πτωχοὺς καὶ πάσχοντας σκληρῶς κατεφρόνουν· ὅτι ἐνώπιον τοῦ ἐγῶ μου τὸ πᾶν προθύμως ἐθυσίαζον· ὅτι ὑπὸ τοῦ φθόου ἐλαυνόμενος εἰς τὴν κακολογίαν, τὸ ψεῦδος καὶ τὴν διαβολὴν ἐνησμενίζωμην· ὅτι αἱ σωματικαὶ καὶ ζωῶδεις ἡδοναὶ ἦσαν τὸ μόνον μέλημά μου, καὶ ὅτι πρὸς ἀπόλαυσιν αὐτῶν τὰ πάντα θεμιτὰ ἐθεώρουν· ὅτι εὐήθεις ἀπεκάλουν τοὺς ἀγαπῶντας τὴν δικαιοσύνην, ἄφρονας τοὺς ἐργαζομένους καὶ εὐεργετοῦντας, ὑποκριτὰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ τιμίους, ἐπίγειον δὲ

εὐδαιμονίαν ἐθεώρουν τὴν ἀργίαν, τοὺς στολισμοὺς, τὰς ἐπιθειεῖς καὶ τὴν ἡδυπάθειαν. Ἐπὶ τέλους ἐπληροφορήθη ὁ Χριστόφορος ὅτι ὡς ἀπλοῦν φρόνητρον τοῦ ἀμαθοῦς ὄχλου, καὶ ὡς ἀπλοῦν μέσον ἀργυρολογίας τῶν ἱερέων θεωρῶν τὴν θρησκείαν, οὐδέποτε εἶχον ἀγαπήσει καὶ σεβασθῇ αὐτήν, καὶ ὅτι, μὴδέποτε ὑπεράνω τῆς ὕλης ἀνυψωθείς, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς πάντοτε ἔρπων, οὐδέποτε τὰ θεῖα κάλλη τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, οὐδὲ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ἐν τῇ κοινῇ ἀποστολῇ εἶχον ποτὲ αἰσθανθῇ.

Μετὰ τὴν ἐξομολόγησίν μου ταύτην σκεπτικὸς καὶ πλήρης μελαγχολίας ἐφάνη ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, βραδύνας δὲ τὸ δῆμα σιωπηλὸς ἐπορεύετο.

—Διὰ τοῦ δδελυροῦ λοιπὸν παρελθόντος μου, εἶπον κατ' ἐμαυτόν, δδελυκτὸς κατέστην εἰς τὴν ἀγαθὴν του ψυχῆν! Ἴδου οἱ φόβοι μου ἐπληθύνθησαν! Τὴν συμπάθειάν του διεδέχθη ἡ ἀποστροφή, καὶ δέδαιος κατέστη ὁ ὀλεθρὸς μου! πόσον εὐτυχέστερος ἦθελον εἶσθαι, ἐὰν ἐν τῇ ναυαγίῳ μετὰ τῶν ἄλλων συνεπνιγόμεν! Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ταύτῃ διακόψας τὴν σιωπὴν, εἶπον πρὸς τὸν Χριστόφορον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου ἱεροδ. «Ἡ σχετικὴ ἢ τιμητικὴ προσκύνησις ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ»: (Ἐπιτρέπει ἡ ἁγία Γραφὴ τὴν σχετικὴν ἢ τιμητικὴν προσκύνησιν;) Ἀθῆναι 1959.

2) «Ποιμὴν» ὄργανον τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, ἐξεδόθη τὸ τεῦχος Φεβρουαρίου 1959.

3) «Ἡ ἐπανάστασις τῆς ἀγάπης» Ν. Ψαρουδάκης, Δικηγόρου—Δημοσιογράφου. Λόσις τοῦ Κοινωνικοῦ προβλήματος ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Χριστιανικῆς Κοινωνιολογίας.

ΔΩΡΕΑΙ

διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου
τῆς Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης.

1. Δ. Κριτιδῆμος u. s. a.	δολ.	2
2. Ἰ. Γ. Βόλος	ἐρχ.	50

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1959

Ταχυδρομικά ἑσωτερικοῦ 15 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.

Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.

Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

ΕΡΓΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

- * Χρηστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν, ἄδεται 80, πανόδετον 105,
δερματόδετον Δραχ. 115.—
110.—
 - * Νέα Κλίμαξ, ἄδεται 75, πανόδ. 100, δερμ. 110.—
 - * Κήπος Χαρίτων, ἥτοι ἐρμηνεία γλαφυρὰ εἰς τὰς Θ' ᾠδὰς τῆς
στιχολογίας, ἄδεται 70, πανόδετον 95, δερματόδετον » 105.—
 - * Γυμνάσματα Πνευματικά, ἄδεται 50, πανόδ. 75, δερματόδ. » 85.—
 - * Συμβουλευτικὸν ἐγχειρίδιον, ἥτοι περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθή-
σεων. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου,
ἄδεται δρ. 60, πανόδετον 85 δερματόδετον » 95.—
 - * Ἀόρατος πόλεμος, ἄδεται » 25.—
 - * Ἐξομολογητῆριον » 35.—
 - * Θεοτοκᾶριον, νέα ἐκδόσις πολυτελής, ἄδεται 40, πανόδ. 50, δερμ. » 70.—
 - * Τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—
-
- * Προσευχητῆριον, Α. Δ. Σιμωνῶφ, ἄδεται 25.— πανόδετον » 35.—
 - * Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250
ἄδεται 25.—, πανόδετον » 35.—
 - * Ἐκλογή ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυχτ. ἀγρυπνίας » 10.—
 - * Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδεικνον
καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δερμ. » 15.—
 - * Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσίου » 15.—
 - * Νέος Ἐυεργετινὸς » » » 10.—
 - * Μαλθουσιανισμὸς ἡ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατὰλληλον
διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικοὺς » 10.—
 - * Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
 - * Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα) » 20.—
 - * Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετι-
σμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματε-
λάτου, σελ. 216 ἄδεται 18.—, πανόδετον. » 28.—
 - * Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδεται 15.—, δεμένον » 25.—
 - * Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε
Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν » 5.—
 - * Βιβλίον ψυχασωτήριον τοῦ αὐτοῦ » 2.—
 - * Ἡ ἐρημίτις Φωτεινὴ, Ἰωακείμ Σπετσιέρη » 7.—
 - * Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας
ζωῆς, † Ἰωακείμ Σπετσιέρη » 4.—
 - * Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἡ ὁ Στρατὶς (θηρσκειτικὸν διήγημα) » 5.—
 - * Εὐαγγελικὸς Κήπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου » 5.—
 - * Κατηχ. διδασκαλία ψυχαφελῆς πρὸς νέον κλπ., τοῦ αὐτοῦ » 12.—
 - * Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως με προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος,
σχῆμα μικρὸν τσέπης » 2.—

* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἀθφ.	Δραχ.	2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν	»	1.50
* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον	»	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς	»	2.—
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	2.—
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργούπηκόν	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταίτισσαν τῶν Ἰβήρων	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραΐτιδου	»	2.—
* » » εἰς πάντας τοὺς ἁγίους μετ' εὐχὰς πρὸς τὴν Θεοτ.	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανὼν, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ Κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15 Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτῆρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδόσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξακονστον προσκυνητάριον τοῦ σπηλαίου Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἐκδ. πολυτελῆς	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	8.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἱατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικὰ του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μηνᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Ἀγίουστίνου, παρὰδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἅγιος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων Τζάνου Γουγοντά. ἱερέως	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐράνου	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζεζβοῦ πρωτοπρεσβ.	»	8.—
* Γνώθι σαυτὸν Γ. Περαικοῦ	»	1.50
* Ἐγκόλπιον νηστείας, ἥτοι πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ὅλας τὰς νηστείας τοῦ ἔτους, βάσει τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου	»	1.50
* Σειρὰ «Ἀγιορ. Βιβλιοθ.» ὁλόκληρον τὸ κβ' καὶ κγ' ἔτος 1957-58	»	50.—
* Ὁλόκληρον τὸ ε' ἔτος δεμένο	»	70.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοεῖας Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περαιτικοῦ	»	8.—

* Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου	Δραχ. 10.—
* » » » τῆς Παναγίας Χοροβιώτισης ἐν Ἀμοργῷ »	10.—
* » » » τῶν Ἁγίων Ὁνουφρίου καὶ Πέτρου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρὸς (Κων)πόλεως »	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγοράς Βόλου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ »	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηγ. καὶ Αὐγούστου »	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρική »	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Γεροντίσης »	10.—
* » » » τῶν 20 ἁγίων Ἀναργύρων μετὰ παράκλησεως »	10.—
* » » » Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως »	10.—
* » » » Ἀποστόλου Παύλου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων »	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου »	10.—
* » » » ἁγίου Ἀχιλλείου »	10.—
* » » » τοῦ ὁσίου Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ »	15.—
* » » » ἁγίας Κυριακῆς »	10.—
* » » » τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου »	15.—
* » » » Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ »	30.—
* » » » Μάμαντος »	10.—
* » » » Καλλιόπης »	10.—

* Ἀπολυτίκια - Κοντάκια - Μεγαλυνάρια τοῦ ἑνιαυτοῦ. Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου » 25.—

* Ἐπιφανίου Θεοδοωροπούλου ἱεροδ. « Ἀπαγορεύει ὁ Κύριος ὅπως οἱ κληρικοὶ προσαγορεύονται Πατέρες; » ἐκδοσις β' ἐπηξημένη » 5.—

Κουκουζέλισσα, ἡ οἰκονόμισσα τῆς Μ. Λαύρας » 20.—

* Ὁ Ὀδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ. » 15.—

Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγγόμεναι ἰδίῳ » 12.—

* Ἐτεροδιδασκαλιῶν ἔλεγχος ἡ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ. » 3.—

Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἀγ. Ὁρους » 20.—

* Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου » 10.—

Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του » 5.—

Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν » 10.—

Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου » 10.—

Κυριακοδρόμιον Θ. Ζωγράφου, ἄδετον » 50.—

* Ἑρμηνεῖα ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον δραχ. 200.—

Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς »

Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 » 50.—

Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος, ἄδετος 35, δεμένος » 50.—

» Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος, ἕκαστος » 50, δεμένος » 60.—

Νηβριος, Ἰαν)ριος ἄδετα 55, δεμένα 65, Φεβ)ριος δεμένος » 55.—

Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 90 δεμ. » 110.—

Βράβηλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον » 60.—

Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου » 150.—

Ἰχνος Χριστοῦ » 60.—

* Ἀνωτέρα ἐπισκιάσις ἐπὶ τοῦ Ἀθω· ὅλαι αἱ θαύματοργοὶ εἰκό- νες μετὰ τὰ θαύματά των, ἄδετον δρ. 40, δεμένον » 50.—

Ἀποστολικὴ Σαγήνη	Δραχ.	70.—
Ὁδηγὸς ἁγίου Ὁρους Ἀθω, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου	»	40.—
Προσκυνητάριον ἁγίου Ὁρους δεμένον	»	35.—
«Τάξις ἱερῶν ἀκολουθιῶν 1959»	»	20.—
Θησαυρὸς τετραγλωσσος, Γερασίου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία ἀψκ' ὅλον δερμάτινον	»	150.—
«Ἐστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεΐτου	»	20.—
Ἐγχειρίδιον Νικοδήμου καὶ Ἱστορία Βαβλαῶν καὶ Ἰωάσαφ ὁμοῦ δερματόδετον	»	100.—
Μέγας εὐεργετινὸς τόμ. α' πανόδετος	»	120.—
Ξυμφῶρις ἥτοι φυσικὴ καὶ μεταφυσικὴ, Αἴγινα 1834	»	100.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης; δερματόδετος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Κ. Καλλινίκου	»	100.—
Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ	»	30.—
Ἡ ἁμαρτία κατὰ τὴν Χριστιανικὴν ἀντίληψιν	»	20.—
Ὁ Χριστιανικὸς γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια	»	30.—
Ἐπίτομος ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία	»	35.—
Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως	»	60.—
Πέραν τοῦ τάφου	»	40.—
Θεοτοκίας	»	35.—
Ἡ ἑξομολόγησις	»	15.—
Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς, Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	15.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὑπαρξιν εὐτυχίας; τοῦ αὐτοῦ	»	35.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, Μ. Σαββοπούλου ἱερέως	»	5.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἐρμηνεῖα ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσανέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινούργεῖς, Κων.πολις 1817	»	300.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἐξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Ἐβραϊσμός καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Ἀνορθώσατε τὴν Ἐκκλησίαν, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Στὰ δόντια τῶν θηρίων	»	25.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα ἁγ. Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτ. ἄδελ. 75, δεμ.	»	90.—
Πηδάλιον πανόδετον	»	225.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ἀψοδ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	40.—
Θεαὶ ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀνύπα	»	15.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α' καὶ β' ἀνά	»	100.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες Α' τεύχος	»	15.—
Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἐρμηνεία, Κ. Θ. Καραῶ	»	20.—
Ὁ πολῦτιμος μάργαριτης, Ἀρχιμ. Αὐγουστ. Καντιώτη	»	25.—
Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ, πανόδετον	»	25.—

Ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, Φαραζουλῇ	Δραχ.	30.—
Ὁ Προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, Ματθοπούλου, δεμένο	»	30.—
Θρησκευτικοὶ λόγοι Κυριακῶν εὐαγγελίων Ἀρχιμ. Χαρίτωνος		
Παναγοπούλου, πανόδετον εἰκονογράφημένον, Πάτρι 1911	»	80.—
Τὰ θαύματα τῆς Παναγίας, Οἰκονομοπούλου, δερματοδέτον	»	250.—
Ἔργα τοῦ τ. Μητροπ. Δημητριάδος Ἰωακείμ		
Σύστημα ἀνυψώσεως ἑφημεριακοῦ Κλήρου	»	5.—
Συνοπτικὸν πρόγραμμα ἀνακαινίσεως τῆς Ἐκκλησίας	»	5.—
Ἡ ὁδὸς πρὸς Ἐκκλησιαστικὴν ἀναδημιουργίαν	»	5.—
Συμβολαὶ πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας	»	8.—
Φωνὴ βοῶντος, περὶ τῶν κινδύνων καὶ ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας	»	10.—
Τὰ ἄνω 5 δεδεμένα ὁμοῦ	»	30.—
Σχαρίφημα περὶ διοικητ. ἐνότητος πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων		
Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν	»	5.—
Μεταξὺ κατακτητῶν καὶ ἀνταρτῶν	»	15.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Ἀπόστολος Βενετίας 1766 καινουργῆς δερματοδέτος	»	200.—
Ἀπόστολος, Βενετίας 1842, δερματοδέτον	»	100.—
Ἀπόστολος, Ἀθῆναι 1894, πανόδετον	»	50.—
Προσκυνητᾶριον τῆς ἁγίας Γῆς, κ.κ. Ἱεροθέου τοῦ Α'. Σχῆμα 4 μέγα με λαμπρὰς εἰκόνας, ἔκδ. σπανία, Ἱεροσόλ. 1877 δεμ. ἄριστα	»	300.—
Συλλογὴ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν ἑορτῶν, ὑπὸ Γρηγορίου Γώγου Ἀρχ. τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, δεμένο ὅλο δέγμα, Ἀλεξάνδρεια 1874	»	150.—
Ἑρμηνεῖα ἐντολῶν Παύλου, ἁγίου Νικαδήμου τοῦ ἀγιορείτου, τόμος Α', δεδεμένον ἄριστα, Βενετία 1819	»	300.—
Εὐχολόγιον τὸ Μέγα, δερματοδέτον καινουργῆς, Βενετία 1877	»	450.—
Ἐξομολογητᾶριον τοῦ αὐτοῦ. Βενετία 1868, δεδεμέν. καινουργῆς	»	80.—
Μαργαρίται Χρυσοστόμου, παλαιὸν Βενετίας με καινουργῆς δέσιμ.	»	100.—
Κυριακοδόμιον, Ἀγαπίου μοναχοῦ, με ἐξήγησιν ἐν τέλει τῶν 11 ἑωθινῶν Εὐαγγελίων ὑπὸ Γρηγορίου Ταυρομανίας, Βενετία 1840	»	300.—
Τετραεγγέλιον καὶ ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου με δέσιμον πολυτελὲς ὅλο δέγμα. Βενετία 1785	»	350.—
Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ἔκδοσις Μόσχας αἰωνά	»	1000.—
Παρακλητικὴ Βενετίας 1851	»	400.—
Τριώδιον » 1876	»	400.—
Πεντηκοστᾶριον » 1884	»	400.—
Καὶ τὰ τρία μεταχειρισμένα ἐν καλῇ καταστάσει με δέσιμον καινουργῆς ὥραϊον.		
Ἀρχιερατικόν, Βενετία 1778, περιέχον ἀναλλοιώτους τὰς 3 θείας λειτουργίας, Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ Γρηγορίου Διαλόγου, μεταχειρισμένον ἐν ἁρίστει καταστάσει, με δέσιμον καινουργῆς	»	200.—
Πανδέκτη, ἥτοι Τριώδιον καὶ Πεντηκοστᾶριον πλήρες, με δέσιμον παλαιόν, ὅλο δέγμα μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει	»	300.—
Ἱερὰ Κατήχησις Νικολάου τοῦ Βουλγάρεως, Βενετία 1789, μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει, δέσιμον παλαιὸν ὅλο δέγμα	»	200.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ προᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου	»	35.—
--	---	------

- Μουσική Κυψέλη Κων)πόλεως, τρίτομος καινουργής, ἄδεται Δραχ. 300.—
 Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδεται » 50.—
 δεδεμένη με δέρμα εἰς 2 τόμους » 400.—
 Μ. Ἑβδομάς Ραϊδεστινοῦ, μεταχειρισμένη δερματόδ. καινουργής » 350.—
 Δοξολογία 25ης Μαρτίου, Κ. Ψάχου δεμένη » 25.—
 Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος, ἀρραβῶνος, γάμου, πεζὸν καὶ
 μουσικόν, χαρτόδετον » 20.—

Λέν εὐθυνομένα δι' ἐνδεχομένας υπερτιμήσεις

Περιοδικὸν «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ». Ἐγγραφῇτε συνδρομηταὶ δι' ἓν ἔτος δοκιμαστικῶς. Ἐχετε πολὺ νὰ ὠφεληθῇτε. Συνδρομὴ ἑτησίᾳ δραχ. 25 καὶ διὰ τὰς Μονὰς 45. Εἶναι μηνιαῖον, ἀλλὰ ἐκδίδεται εἰς διπλὰ τεύχη ἀνὰ δέμητόν.

Διεύθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Χατζηαργύρη 28, Βόλον

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΧΙΟΣ

Ἀνακοινοῦμεν πρὸς πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἐπιτροπὰς Χίου ὅτι εἰς τὸ κατὰστημά μας Λευκοσιδηρουργίας (ὀπισθεν Φαρμακείου Σόδη) ἰδρύσαμεν τμήμα Ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν.

Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἔχομεν καὶ διαθέτομεν καινουργεῖς κανδήλας, κηροπήγια, μανουάλια μικρὰ καὶ μεγάλα, πολυελαίους (μετάλλιοι καὶ χρυστάλλιοι) σὲ ὅ,τι δῆποτε μέγεθος, κώδωνες ἐξαιρετικῆς ποιότητος, ἐξαπτέρυγα, φανοὺς περιφορᾶς, μυροδοχεῖα, ἀροφόρια, θυμιατήρια, δισκοπότηρα, κολυμβήθρες. Ἐπίσης ἀναλαμβάνομεν τὴν ἐπισκευὴν πάντων τῶν παλαιῶν ὡς ἄνω εἰδῶν καὶ ἐπιπροσθέτως τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνάδεσιν Ἱερῶν Εὐαγγελίων, Ἀποστόλων καὶ λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ὡς καὶ τὴν ἀσήμωσιν Ἱερῶν Εἰκόνων με ἐξαιρετικὴν ἐργασίαν καὶ ποιότητα.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΗΣ - ΧΙΟΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουσιν ὅλοι.
(Καيسάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Μάιος - Ἰούνιος

Διευθυντής - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαργύρη 28

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Τοῦ ἱερολογιατάτου ἱεροδιακόνου
κ. Φιλίημονος Ἀγιαννανίτου

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ μοναδικὸν γεγονός, τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἐσκορπίσει τὴν χαρὰν εἰς τοὺς φοβισμένους μαθητάς, ἀλλὰ εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς πηγὴ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Ὁ κατάδικος τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ ἀποθανὼν τὸν ὀδυνηρὸν θάνατον τοῦ σταυροῦ, ἀνέστη. Θριαμβευτὴς κατὰ τοῦ θανάτου, ἀνώτερός τῆς φθορᾶς, ἐμφανίζεται μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐνδοξος καὶ λαμπρὸς εἰς τοὺς μαθητάς του. Καταπαύει τοὺς φόβους τῶν. Διαλύει τὰς ἀμφιβολίας τῶν. Ἀναστηλώνει τὰς προσδοκίας τῶν. Πολλὸ περισσότερον τοὺς καθιστᾷ τρόπον τινὰ πληρεξουσίου καὶ διαχειριστάς τῆς θέας τοῦ ἐξουσίας. Τοὺς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ συγχωροῦν τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων. Τοὺς ἐξαποστέλλει εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ καλέσουν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἀποχωριζόμενοι αὐτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐπιγείου διαμονῆς του, τοὺς παρέχει τὴν μεγάλην διαβεβαίωσιν: «Ἴδού ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη' 20).

Ὅμως, πάντα ταῦτα μᾶς δίδουν νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι ἓνα ἀπλοῦν ἱστορικὸν γεγονός. Εἶναι κάτι ἀσυγκρίτως ἀνώτερον καὶ ἀπὸ τὸ σπουδαιότερον ἐκ τῶν γεγονότων ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι πηγὴ δυνάμεως πνευματικῆς ἀνυπολογίστου. Μᾶς ἐμι-

λοῦν οἱ ἀστρονόμοι διὰ τὴν μυστηριώδη δύναμιν τῆς ἑλξεως, ἡ ὁποία, λέγουν, κυριαρχεῖ εἰς τὸ σύμπαν καὶ διακρατεῖ τὴν ἰσορροπίαν εἰς τὸν ὕλικόν κόσμον. Μᾶς ὁμιλοῦν εἰσέτι διὰ τὰς μυστηριώδεις ἀκτινοβολίας τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων οὐρανίων σωμάτων, αἱ ὁποῖαι πλησιάζουν καὶ μέχρι τῆς γῆς καὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς ὑφιστάμεθα μὲν τὰς ἐπιδράσεις, δὲν γνωρίζομεν ὅμως οὔτε τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐκχυτάτην σύστασιν οὔτε τὸν τρόπον τῆς ἐπενεργείας των. Καὶ ποῖος λοιπὸν εἶναι ἱκανὸς νὰ κατανοήσῃ τὴν δύναμιν, ἡ ὁποία ἐκπέμπεται ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου; Ποῖος δύναται νὰ κατανοήσῃ, πῶς ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἐπέδρασε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιδρᾷ εἰς ὁλόκληρον τὸν πνευματικὸν κόσμον;

Ἐκπληκτος ὁ θεὸς Ἀπόστολος πρὸ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀναστάντος Κυρίου ἐπιθυμεῖ πολὺ καὶ παρακαλεῖ θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ τὸν φωτίσῃ, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τὴν «δύναμιν τῆς ἀναστάσεως» τοῦ Χριστοῦ (Φιλιπ. γ' 10). Διότι, κρίνων ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ἀντελαμβάνετο ὅτι ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως εἶναι δύναμις ἀνακαινιστικῇ, ζωοποιός, ἁγιαστικῇ. Εἶναι δύναμις, ἡ ὁποία δὲν παύει νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ πραγματοποιοῖ ἔργα θαυμάσια καὶ καταπληκτικά, διὰ νὰ συμπεριλάβῃ εἰς ἓν «τὰ πάντα ἐν Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφεσ. α' 10).

* *

Ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως. Ἐὰν πρὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡ ἁμαρτία ἐκράτει δοῦλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἡ ἀνάστασις ἔδωκε τὸ ἀποτελεσματικὸν κτύπημα κατὰ τῆς ἁμαρτίας. Δὲν ἀπολοφύρεται τώρα ὁ ὕπνῳ τοῦ Χριστοῦ λυτρωθεὶς ἄνθρωπος: «τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» (Ρωμ. ζ' 24), ἀλλὰ εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, ἕνεκα τοῦ ὅτι ἐλυτρώθη διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀναστάντος Κυρίου. Ὅταν ἡ δύναμις αὕτη προσέσῃ καὶ ἐπενεργήσῃ εἰς τὴν νενεκρωμένην ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ψυχὴν, ἡ ψυχὴ αὕτη ζωοποιεῖται καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Γίνεται ἀληθινὴ νεκρανάστασις. Ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως πραγματοποιοῖ ἐκεῖνο, ὅπερ εἶπεν ὁ πατὴρ διὰ τὸν μετανόησαντα καὶ ἐπιστρέψαντα ἄσωτον: «Ὁ υἱός μου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε» (Λουκ. ιε' 24).

Τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀπονεκρωθῇ, καθίστανται τώρα πάλιν εὐαίσθητα. Μισεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀποστρέφεται τὴν ἁμαρτίαν, ποθεῖ δὲ τὴν ἀρετὴν. Δὲν ἀνησυχεῖ καὶ δὲν ταράσσεται ἀπὸ τὸ πολυκέφαλον θηρίον τῆς ἁμαρτίας. Διότι γνωρίζει ὅτι ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως εἶναι τοιαύτη καὶ τοσαύτη, ὥστε καὶ αἱ μικραὶ ἢ μεγαλύτεραι τυχὸν πληγαὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπουλῶνονται μὲ τὴν χάριν, ἥτις ἐκπέμπεται ἀπὸ τὸν ἀναστάντα Κύριον.

Εἰσέτι περισσότερον ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως καλλιιεργεῖ τὴν ἁγιότητα. Ἐξαλείφει καὶ τὰ τελευταῖα ἴχνη, τὰ ὁποῖα ἡ προηγηθεῖσα κατάστασις τῆς ἁμαρτίας ἔχει ἀφήσει εἰς τὴν ψυχὴν. Δίδει δυνάμεις πνευματικὰς, μὲ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος προάγεται ὁλονὲν εἰς ἀνώτερα πνευματικὰ ἐπίπεδα. Διότι μετὰ τὴν ἀνάστασιν κυριαρχεῖ τὸ «πνεῦμα ἁγιοσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν» (Ρωμ. α' 4). Ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ ὁ Χριστιανὸς

τὸ θέλω καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἀναστάντος Κυρίου θὰ τοῦ ἐνισχύσῃ τὴν ἀδύνατον θέλῃσιν καὶ θὰ τὸν ἀναδείξῃ ἥρωα τοῦ καθήκοντος καὶ ἐργάτην τῆς ἀρετῆς. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς καὶ βλέπομεν τὸ θαυμαστὸν φαινόμενον ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἦσαν γνωστοὶ εἰς τὴν παλαιότεραν ζωὴν των ὡς ἄνθρωποι τῆς ἁμαρτίας, ὑποδουλωμένοι εἰς πάθη καὶ κακίας, νὰ μεταβάλλωνται ριζικῶς καὶ νὰ παρουσιάζουν βίον ἐντελῶς διαφορετικόν, ζωὴν κυριολεκτικῶς ἁγίαν, ὥστε ὅσοι τοὺς ἐγνώριζον νὰ βλέπουν μὲ ἐκπληξιν τὴν μεταβολὴν αὐτῇν. Πραγματοποιεῖται εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγει ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος· «εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις» (Β' Κορινθ. ε' 17).

Ἐὰν πρὸ τῆς ἀναστάσεως ὁ κόσμος εὗρίσκετο εἰς τὸ σκότος ὅχι μόνον τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς πλάνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπελπισίας διὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τὸ σκότος αὐτὸ διελύθη καὶ ἐφωτίσθη τὸ μέλλον. Χαρμόσουν αἱ ἀκτῖνες τῆς αἰωνιότητος παρηγοροῦν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἡ ὁποία εὐλογεῖ τὸν Θεόν, διότι μᾶς ἀνεγέννησεν «εἰς ἐλπίδα ζωσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν» (Α' Πέτρ. α' 3).

Μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως ἐνισχυόμενοι οἱ πιστοὶ ἀναδεικνύονται ἥρωες. Δὲν τοὺς φοβίζουσιν τὰ μαρτύρια. Δὲν τοὺς ἀναχαιτίζει ὁ θάνατος. Δὲν δειλοῦν ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν σκιὰν τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος. Ἡ πίστις, μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς ὀπλίζει ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως, τοὺς κάμνει νὰ βλέπουν τὰ πράγματα πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ ὅ,τι τὰ βλέπουν ὅσοι δὲν ἐγνώρισαν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεώς του. Πέραν ἀπὸ τὸ πρόσκαιρον βλέπουν τὸ αἰώνιον. Πέραν ἀπὸ τὸ φθαρτὸν ἀντικρύζουν τὸ ἄφθαρτον. Πέραν ἀπὸ τὸν θάνατον βλέπουν τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενὲς καὶ ὡραῖον ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἔγινε μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως.

Καὶ πῶς ὅχι; Ἐὰν τὰ ἄτομα τῆς ὕλης διασπώμενα ἐξαπολύουν τρομακτικὰς δυνάμεις, πόσον ἄπειρος πρέπει νὰ εἶναι ἡ δύναμις, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Δημιουργοῦ τῆς ὕλης; Ἔθεσεν αὐτὸς μὲ τὴν ἀνάστασίν του τὰ σπέρματα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπλάσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Ἔσπειρε τὸν σπέρρον, ὁ ὁποῖος προχωρεῖ πρὸς τὴν πλήρη καρποφορίαν.

* * *

Ἄς μὴ ἀναμένουν ματαίως οἱ ἀρνηταὶ καὶ διώκται τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀκατανίκητος. «Καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύουσιν». Πᾶσι αἱ σκοτίζονται δυνάμεις καὶ ἐὰν ἐπιστρατευθοῦν, εἶναι ἐνώπιον τῆς δυνάμεως τῆς ἀναστάσεως «ὡσεὶ χνοὺς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου». Ἄς μὴ φοβῇται «τὸ μικρὸν ποίμνιον» τοῦ Ἰησοῦ. Ἐχει πλησίον τοῦ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ μὲ τὴν δύναμιν αὐτῇν θὰ αὐξηθῇ καὶ θὰ γίνῃ ποίμνη μεγάλη, ἡ ὁποία μίαν ἡμέραν θὰ περιλάβῃ πάντα τὰ ἔθνη, μὲ ποιμένα Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος κατέστη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ἀναστάσεως. Καὶ τὰ πνεύματα τῶν δικαίων καὶ τῶν μαρτύρων, ποὺ εὗρίσκονται πλησίον τοῦ Θεοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναμένουν τὴν δικαίαν ἱκανοποίησιν, ἅς ἀναμένουν ἀκόμη ὀλίγον.

“...Ω ΚΑΛΗ ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ...”

Ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καθιερωθεῖσα ὡς πρώτη μετὰ τὸ Πάσχα Κυριακὴ τοῦ Ἀντίπασχα εἰς ἀνάμνησιν τῆς σημειωθείσης ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου στάσεως τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ ἔναντι τῆς μαρτυρίας τῶν λοιπῶν ἀποστόλων περὶ τοῦ ἀναστάντος Κυρίου καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πίστεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἀμέσου ὁμολογίας του, ἔχει βαθυτέραν τὴν σημασίαν της.

Ἐξ ὅσων γνωρίζομεν ἐκ τῶν εὐαγγελικῶν κειμένων καὶ ἐκ τῆς παραδόσεως, ὁ Θωμᾶς ἐμφανίζεται ζηλωτῆς δραστήριος μὲ ἀνυπόμονον ὀρμητικότητα, ἀφωσιωμένος εἰς τὸν θεῖον Διδάσκαλον μέχρις αὐτοθυσίας. Ἐκ παρ᾽ ἀλλήλου ὁμῶς τὸ ὑπὸ τῆς φερωνύμου Κυριακῆς ὑπομνησκόμενον περὶ αὐτὸν γεγονός τὸν παρουσιάζει ὡς φύσιν δύσπιστον καὶ ἐπίμονον, κατ' ἔξοχὴν θετικὸν καὶ ὅστις ἐπόθει νὰ ἀποκτήσῃ πεποιθήσεις μόνον ἀπὸ τὸν ἰδικόν του προσωπικὸν πειραματισμόν. Ἡ μαρτυρία τῶν συναποστόλων περὶ τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ δὲν τοῦ ἤτο

ἀρκετῇ, καίτοι εἶχε πάντα λόγον νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν εἰλικρίνειαν, ἐφόσον μάλιστα δὲν προήρχετο παρὰ γυναικῶν, τῶν ὁποίων αἱ βεβαιώσεις θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκληφθοῦν «ὥσει λῆρος», ὡς εἶχε προηγουμένως συμβῇ. Μετὰ τὰς βεβαιώσεις τῶν μαθητῶν, συμπεραίνεται ὅτι μεμονωμένως ἐπεδόθη εἰς αὐτοσυγκέντρωσιν πρὸς ἀνασκόπησιν ὅλων τῶν περὶ τὸν Διδάσκαλόν του συμβάντων κατὰ τὸ πάθος καὶ μετ' αὐτὸ καὶ ἐπέδειξεν ἀπιστίαν ὅχι μόνον εἰς ὅ, τι ἐβεβαίουν οἱ μαθηταί, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἰδικὸν αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως. Ἄν δὲν συνωδεύετο καὶ ὑπὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ ὑλικωτέρου τῶν αἰσθητηρίων, τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ἀφῆς καὶ «ἐὰν μὴ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ...».

Ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει χαρακτηριστικῶς εἰς τὸν σχετικὸν λόγον του, ὅτι ὁ Θωμᾶς ἐζητεῖ πίστιν διὰ τῆς παχυτάτης αἰσθήσεως καὶ ὅτι τίποτε δὲν ἐπίστευε διὰ τῶν ὁ-

Ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἐπιτελεῖ τὸ σωτήριο ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον Ἐκεῖνος ἐνηνθρώπησεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐκεῖνοι ἔδωσαν ὅ, τι πολυτιμότερον εἶχον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τὴν ζωὴν των, τὸ αἵμά των. Βραδέως μὲν, ἀλλὰ ἀσφαλῶς, τὸ ἔργον αὐτὸ συντελεῖται καὶ ἡ δύναμις τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου θὰ δλοκληρώσῃ τὸ ἔργον της. Καὶ τότε, ὅταν ὁ Κύριος ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν, ὅχι πλέον καρφωμένος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἀλλὰ καθήμενος ἐπὶ Θρόνου δόξης, κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν, τότε θὰ κατανοήσωμεν περισσότερον καὶ βαθύτερον ἀπὸ σήμερον «τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ».

Φιλήμων ἱεροδιάκονος

Ἀγιαννανίτης

Athos Library
Αγιορείτικὴ Βιβλιοθήκη

φθαλμῶν. Διότι δὲν εἶπε, συνεχίζει, «ἐὰν μὴ ἴδω», ἀλλ' ἐὰν μὴ ψηλαφήσω, διὰ τὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ἦτο φαντασία τὸ ὁρώμενον.

Ἡ ἀπόκτησις θρησκευτικῆς πίστεως βάσει ὑλικῶν τεκμηρίων κατεκρίθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, μὴ θεωρηθεῖσα ἀξία μακαρισμοῦ «μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες». Διότι «πίστις ἐστὶ πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων». Τὸ νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς βεβαιότητα διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐπὶ τῇ βάσει καταναγκαστικῆς μαρτυρίας, τοῦτο εἶναι γνώσις καὶ ὄχι πίστις. Διαφέρουν δὲ τὰ μέγιστα οἱ ἀλήθειαι ἐκεῖναι τῆς πίστεως, αἱ ὁποῖαι ἐλευθέρως κατ' ἀξιοπιστίαν ἀποκτώνται, ἀπὸ τὰς ἀληθείας τῆς γνώσεως, αἱ ὁποῖαι καταναγκαστικῶς ἐπιβάλλονται.

Ἐν τούτοις ἀκούομεν τὸ ἄσμα τῆς Ἐκκλησίας νὰ χαρακτηρίζῃ «ὡς καλὴν ἀπιστίαν» τὴν ἀπιστίαν τοῦ Θωμᾶ. Διότι, ἄφ' ἐνὸς μὲν ὁσονδήποτε καὶ ἂν αὕτη φέρῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ παραλόγου, ἄφ' ἑτέρου διακρίνεται ριζικῶς ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν συγχρόνων τινῶν ὁπαδῶν τοῦ «κἂν μὲ πείσῃ, οὐ μὲ πείσεις». Οἱ ἄπιστοι τῆς κατηγορίας αὐτῆς δὲν πιστεύουν ὄχι ἔνεκα ἀνυπαρξίας πειστηρίων, ἀλλὰ διότι κέκτηνται διαστρεμμένην ψυχὴν καὶ διάκεινται ἀντιπαθητικῶς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ πιστευτέου, τοῦ ὁποίου φοβοῦνται τὴν ἐπαλήθευσιν καὶ συνεπῶς δὲν θέλουν νὰ πιστεύσουν καὶ ἀπορρίπτουν αὐτὸ ἐκ τῶν προτέρων.

Ὁ Θωμᾶς ὅμως ἐπόθει νὰ πιστεύσῃ πρὸς τὸ ἄκρως εἰς αὐτὸν ἐ-

φαιτόν, τὸν Ἰησοῦν, διότι διεκαίετο ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς πίστεως καὶ διότι ἡ καρδιά του «ἦν καιομένη ἐν αὐτῷ». Ἡ ἀπιστία του, ἀπότοκος τῆς ὑπερβολικῆς ἀντιστάσεως τοῦ νοός του πρὸς τὴν φωνὴν τῆς πίστεως, προήρχετο ἀπὸ ὑπερβάλλουσας χαρὰν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τῆς πραγματικότητος ἐκεῖνου, τὸ ὅποτον θὰ ἐπίστευε καὶ ἐκ φόβου μήπως αἱ ἐλπίδες του δὲν ἐπαληθεύσουν. Τοῦτο ἀκριβῶς φαίνεται ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ ποιητὴς τοῦ δοξαστικοῦ τοῦ ἐσπερινοῦ, χαρακτηριστικῶς λέγει «τότε ὁ Θωμᾶς οἰκονομικῶς οὐχ εὐρέθη μετ' αὐτῶν», ὅταν διὰ πρῶτην φορὰν ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου ἐνεφανίσθη «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν» εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ τὰ ἐκδηλωθῇ σκοπίμως εἰς τὸν τελευταῖον τῆς βαθμὸν ἢ μετὰ ταῦτα διαδηλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀπόντος Θωμᾶ ἀπιστία καὶ παραμείνη διὰ παντὸς ἀναπολόγητος καὶ ἡ δυστροπιωτέρα τῶν φύσεων. Διότι πέραν τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ ἀπιστία τῆς ἄλλης μορφῆς, τῆς μισούσης καὶ καταπολεμούσης τὴν ἀλήθειαν ἐστρεβλωμένης ψυχῆς. Τοιουτοτρόπως, διὰ τῆς ἀπιστίας τοῦ Θωμᾶ σαφέστερον ἀποδεικνύεται τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ θεία φύσις τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος, καταργοῦνται δὲ ὀριστικῶς, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἑξαποστειλαρίου «τὰ κλεῖθρα τῆς ἀπιστίας».

Ἅγιον Ὅρος
Ἡλίας Λαυριώτης

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν
(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 84)

Οἱ σπουδαιότεροι ἀπὸ τοὺς μεγάλους διδασκάλους τοῦ Γένους, οἱ πρόδρομοι τῆς Ἐθνεγερσίας τοῦ 1821, οἱ μᾶλλον ἐνθουσιώδεις πρωτοπόροι τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας καὶ ὅλοι ὅσοι ἔπαιξαν σπουδαῖον τινα ρόλον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς δουλείας τῶν τετρακοσίων ἐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἐδιδάχθησαν τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὰ κρυφὰ αὐτὰ σχολεῖα τῶν μοναστηρίων. Ὁ Νεόφυτος Βάμβας, ὁ Δούκας, ὁ Πετραιβός, ὁ Ρήγας, ὁ Τσακάλωφ, ὁ Ξάνθος, ὁ Σκουφάς, ὁ Κοραῆς, ὁ Καποδίστριας, ὅλοι αὐτοὶ εἶναι πνευματικὰ τέκνα τῶν σωτηρίων αὐτῶν κρυπτῶν, εἰς τὰς ὁποίας συνετελεῖτο ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας ὄντως ἐθνικὴ μυσταγωγία. Ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν, ἀναδειχθέντες εἰς τὰ γράμματα καὶ προσενεγκόντες τὰς γνωστὰς μεγάλας ὑπηρεσίας πρὸς τὸ Γένος καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν τῆς Πατρίδος μας, ἐδιδάχθησαν εἰς τὰς σχολάς, αἱ ὁποῖαι εἶχε κατορθωθῇ νὰ ἰδρυθοῦν διὰ τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τῶν Πατριαρχείων.

Ἐξ ἄλλου, ἡ θερμὴ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα πλουσίων ξενιτευμένων ἐμπόρων καὶ ναυτικῶν ὥς καὶ αἱ δωρεαὶ πλουσίων χριστιανῶν ἡγεμόνων εἶχον καταστήσει τὰ ἑλληνικὰ μοναστήρια καλλιτεχνικὰ ἱδρύματα, τῶν ὁποίων ὁ πλοῦτος εἰς ἀγιογραφίαν, ἀρχιτεκτονικὴν, χρυσοχοϊκὴν καὶ λειτουργικὴν τέχνην ἦτο πράγματι ἀποράμιλλος. Εἰκόνες πολῦτιμοι, κατάχρυ-

σα καὶ ἐπάργυρα Εὐαγγέλια, πάπυροι καὶ χειρόγραφα παλαιότατα, ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη πεποικιλμένα καὶ κατακεκοσμημένα διὰ πολυτίμων λίθων, ἀφιερώματα τῶν Τσάρων ἰδίως τῆς Ρωσίας καὶ μεγαλεμπόρων τῆς Ὀδησσοῦ καὶ τῆς Βενετίας, εὗρισκοντο εἰς πλουσιωτάτας συλλογὰς εἰς τὰ μοναστήρια κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Καὶ οὕτω τὰ μοναστήρια ταῦτα εἶχον μετατραπῇ εἰς θησαυροφυλάκια ἀποταμιεύσεως ἐθνικοῦ πλούτου, ὁ ὁποῖος προωρίζετο, ὅπως κατὰ τὸν κατάλληλον καιρὸν χρησιμοποιηθῇ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ βαρβαρικοῦ ζυγοῦ καὶ τὴν ἀνάκτησιν τῆς πολυποθῆτου ἐλευθερίας.

Τὰ ὑπόγεια καὶ αἱ κατακόμβαι τῶν ἱερῶν μονῶν ἐχρησίμευσαν πολλάκις ὥς ἀποθῆκαι πολεμοφοδίων διὰ τὴν ἐτοιμαζομένην ἐθνικὴν ἐξέγερσιν, ὅπως ὁ νάρθηξ αὐτῶν εἶχε χρησιμεύσει ὥς ἐργαστήριον σφυρηλατήσεως χαρακτῆρων καὶ στερεώσεως τῆς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν ἀφοσιώσεως εἰς τὰς νεαρὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν τῶν ραγιαδῶν. Ἀπόκρυφα δὲ κελλία τῶν μονῶν καὶ μεμονωμένα σκῆται εἶχον χρησιμεύσει ὥς κρησφύγετα τῶν ἀρματολῶν καὶ κλεφτῶν, τοὺς ὁποίους διαρκῶς κατεδίωκον αἱ ὁρδαὶ τῶν βαρβάρων.

Οὕτως, οἱ μὲν Ἀνδρίτσος καὶ Κωνσταντῆς Κολοκοτρῶνης, ὁ πατὴρ τοῦ θρυλικοῦ Γέρου τοῦ Μωριά Θεοδώρου Κολοκοτρῶνη, εἶχον ὥς κρησφύγετα τὰς μονὰς καὶ τοὺς πύργους τῆς Μάνης, ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρῶνης, οἱ Πλαπουν-

ταῖτοι καὶ ὁ Νικηταρᾶς τὰς μονὰς Κερνί-
τσης, Αἰμυαλῶν καὶ Προδρομοῦ τῆς Γορ-
τυνίας, οἱ ἀρματολοὶ τῶν Ἀγράφων, τῆς
Πίνδου καὶ τοῦ Ὀλύμπου τὰς δυσπροσί-
τους μονὰς τῶν ἡπειρωτικῶν καὶ θεσσα-
λικῶν φαράγγων καὶ οἱ Χαίνηδες — οἱ
ἀποκληθέντες Κρητικοὶ κουρσάροι — τὰς
ᾠχυρωμένας ὡς φρούρια μονὰς τῶν Λευ-
κῶν ὄρεων, τοῦ Ψηλορείτη καὶ τῆς Δί-
κτης.

Πολλάκις ὅμως οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ ἡ-
γούμενοι τῶν μοναστηρίων ἀνemίχθησαν
αὐτοπροσώπως εἰς τὴν καθαρῶς πολεμι-
κὴν δρᾶσιν ἐναντίον τῶν στρατευμάτων
τῶν βαρβάρων δυναστῶν. Διότι τὰ μπου-
λούκια τῆς ἀγροίκου τυραννίας δὲν ἐπε-
σκέπτοντο τὰς μονὰς μόνον διὰ τὴν ἀνα-
κάλυψιν κρυπτομένων ἀγωνιστῶν ἢ ἀνεύ-
ρεσιν πολεμοφοδίων. Τοῦτο εἰς πολλὰς
περιστάσεις, ἦτο ἄλλοῦν πρόσχημα. Πολ-
λάκις αἱ βαρβαρικαὶ ἐπιδρομαὶ κατὰ τῶν
μονῶν εἶχον ὡς σκοπὸν τὴν ἀρπαγὴν καὶ
τὴν λεηλασίαν. Ἀρπαγες, ἀκόρεστοι, πα-
ροικιωδῶς φιλάργυροι καὶ μέχρι κτηνω-
δίας φιλήδονοι οἱ κατὰ τόπους διοικηταὶ
τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος, ἐνήργουν
συχνὰ ἐπιδρομὰς διὰ τῶν ὄρεων αὐτῶν
κατὰ τῶν μοναστηρίων πρὸς λεηλασίαν
καὶ δόλωσιν. Εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς
οἱ ἡγούμενοι καὶ οἱ μοναχοὶ ἠναγκάζοντο
νὰ ἀμύνωνται ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν
καὶ συχνότατα νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς δι-
δακτικώτατα μαθήματα ἀποδεκατίζοντες
καὶ τρέποντες αὐτοὺς εἰς φυγὴν. Πολλοὶ
ἀπὸ τὰς μονὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἁ-
γῶνος μετετράπησαν εἰς ἀκαταδάμαστα
πολεμικὰ φρούρια, ἀναχαίτισαντα πρὸ
τῶν προφυλαίων αὐτῶν χιλιάδας τουρκι-
κοῦ στρατοῦ, ὀδηγουμένου ὑπὸ πασάδων
μετὰ πυροβολικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἵππικοῦ.

* *

Ἀλλ' εἶναι ἀνώτερον κάθε περιγραφῆς

αἱ εἰσφοραὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μό-
ναστηρίων κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ τῆς ἀνε-
ξαρετησίας ἡμῶν ἀγῶνα.

Γνωστὸν εἶναι βεβαίως ὅτι ὁ Πατριάρχης
Γρηγόριος ὁ Ε' ὑπῆρξε τὸ πρῶτον
ἐπίσημον θῦμα τῆς Τουρκικῆς ὁμότητος.
Ὁ ἐκ Δημητσάνης συμπολίτης αὐτοῦ, ὁ
ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός,
ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐθνεγερσίας ἐν
τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς ἁγίας Λαύρας ἐν Καλα-
βρύτοις. Ὁ ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἡσαΐας
ἠγωνίσθη ἡρωϊκῶς κατὰ τοῦ Κιοσὲ Μεχ-
μέτ Πασᾶ καὶ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη εἰς τὴν
πεδιάδα τῆς Λαμίας, καὶ εὗρεν ἡρωϊκὸν
θάνατον μαζὺ μὲ τὸν ἀδελφόν του ἱερέα
Παπαγιάννην παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλ-
λου θρυλικοῦ ἥρωος τῆς Ἐκκλησίας καὶ
τῆς Πατρίδος Ἀθανασίου Διάκου. Ὁ ἡ-
ρωϊκὸς ἱερεὺς Παπασταθοῦλας, ἐκ Λαγκα-
δίων τῆς Γορτυνίας, ἠγωνίσθη μόνος ἐ-
πάνω εἰς ἓνα σωρὸν λίθων ἐναντίον δέκα
βαρέως ὠπλισμένων Τούρκων εἰς τὰς μά-
χας πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Τριπόλεως καὶ
ἐπεσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, ἀφοῦ
πρῶτον κατώρθωσε νὰ ἐξοντώσῃ τέσσαρας
ἀπὸ τοὺς μανιώδεις ἀντιπάλους του. Ὁ
ἐπίσκοπος Γόρτυνος καὶ διάκονος αὐτοῦ
Ἰωσήφ Ζαφειρόπουλος εὗρεν μαρτυρι-
κὸν θάνατον εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Τριπό-
λεως, ὁ δὲ θρυλικὸς Ἀρχιμανδριτὴς Γρη-
γόριος Δικαῖος — Παπαφλέσσας μετὰ τὴν
φοβερὰν μάχην πρὸς τὸν Ἱμπραὴμ παρὰ
τὸ Μανιάκι ἠγάγκασε τὸν αἰγύπτιον σα-
τράπην νὰ κλαύσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὸν
νεκρὸν του μὲ λόγους θαυμασμοῦ διὰ τὴν
ἀνδρείαν του.

Καί, διὰ νὰ μὴ μακρηγορῶμεν, θὰ ἀνα-
φέρωμεν τρία μόνον ἔνδοξα κατορθώμα-
τα τῆς καλογηρικῆς αὐτοθυσίας, τὰ ὅποια
θὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον θαυμασμοῦ
εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὅχι μόνον διὰ τοὺς
Ἕλληνας, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὁποίων

ἔγιναν, ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε ἄνθρωπον τοῦ ὁποίου τὴν ψυχὴν συγκινοῦν αἱ ἐξαίρετοι πράξεις αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ.

Κατὰ τὸ 1803 ὁ θρυλικὸς μοναχὸς Σαμουὴλ ἠγωνίσθη ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπέλιπα ἀγῶνα εἰς τὴν Μονὴν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς μετὰ ἐλαχίστους Σουλιώτας ἐναντίον πολλῶν ταγμάτων στρατοῦ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ ἐξαπέστειλε πολλὰς ἐκατοντάδας ἐχθρῶν εἰς τὸν ἄδην. Βλέπων ὅμως τέλος ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ δίλημμα τοῦ θανάτου ἢ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ καὶ τῶν συντρόφων του καὶ κατ' οὐδένα τρόπον στέργων νὰ ἀκούσῃ τὰς περὶ παραδόσεως αὐτοῦ εἰς χεῖρας τῶν Ἀλβανῶν προτάσεις, προκρίνει τὸν ἑνδοξον καὶ ἡρωϊκὸν θάνατον. Κοινωνεῖ λοιπὸν μετὰ τῶν ἐπὶ συντρόφων του τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἐκκενώνει τὴν πιστόλαν του εἰς τὰ βαρέλια τῆς πυριτίδος, τὰ ὅποια εἶχον προσκομισθῇ πρὸ τῆς Ὠραίας Πύλης καὶ ἀνατινάζει οὕτω εἰς τὸν ἄερα τὴν Ἱερὰν Μονὴν μετὰ δισχιλίων ἐχθρῶν, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἤδη ἐντὸς αὐτῆς.

Ἐτερον γεγονός ἐπισυμβάν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου Καλαβρύτων παραδίδει εἰς ἀθάνατον τιμὴν καὶ αἰωνίαν μνήμην τὸν ἡγούμενον καὶ τοὺς μοναχοὺς τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἐθνικοθρησκευτικοῦ σκηνώματος. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1827 εἶχεν ἐκδράμει κατὰ τῆς Πελοποννήσου ὁ Ἱμπραὴμ Πασᾶς. Ὁ θηριώδης οὗτος σατιράλης, ἀφοῦ διῆλθε διὰ τῆς Μεσσηνίας, τῆς Ἡλίδος καὶ τῆς Ἀρκαδίας, ἐναντίον τῶν ὁποίων εἶχεν ἐξαπολύσει τὸ πῦρ καὶ τὴν φρίκην, φονεῦων, καίων, ἀτιμάζων, αἰχμαλωτίζων, ληστεύων καὶ λεηλατῶν, ἀντελήφθη ὅτι δὲν θὰ κατάρθωνε τὴν πλήρη ὑποταγὴν τῆς Πελοποννήσου, ἂν δὲν ἐγίνετο κύριος ἐπικαίρων τινῶν καὶ ὀχυρῶν σημείων, ἰδιαίτατα δὲ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Διότι

ἡ Μονὴ αὕτη, μὴ ἔχουσα μὲν τεχνητὰς ὀχυρώσεις, ἀλλ' ἐγκατεστημένης ἐπὶ καθέτου βράχου ὕψους διακοσίων μέτρων εἰς ἀπόκρημνον κλιτῶν τῶν Ἀροαίνων ὀρέων ὑπὲρ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Βουραϊκοῦ ποταμοῦ, ἐφωδιασμένη δὲ μετὰ ἱκανὰ πυροβόλα ὅπλα καὶ πολεμοφόδια ὥς καὶ μετὰ δύναμιν ἑξακοσίων ἀνδρῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλείου καὶ Νικόλαου Πετιμεζᾶν, εἶχε μεταβληθῇ εἰς πραγματικὸν προμαχῶνα λίαν ἐπικίνδυνον δι' οἷονδῆποτε ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον τῆς Αἰγιαλείας ἢ τῶν Καλαβρύτων.

Ὅπως εἶναι φυσικὸν ὁ Ἱμπραὴμ ὑπέβαλε προτάσεις περὶ παραδόσεως τῆς Μονῆς, τὰς ὁποίας ὅμως οἱ καλόγηροι ἀπερρίψαν ἀγερώχως, διαμηνύσαντες πρὸς τὸν ἐπιδρομέα, ὅτι ὅχι μόνον δὲν ὑπογράφουν συνθήκην ὑποταγῆς, «προσκυνοῦν», ὅχι μόνον δὲν ἐννοοῦν νὰ παραδώσουν τὴν μονὴν εἰς τὰς ὁρδὰς αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπεναντίας θὰ ἀντιταχθοῦν κατ' αὐτοῦ καὶ θὰ ἐμποδίσουν τὴν πορείαν του πρὸς τὰ κορινθιακὰ παράλια. Ἰδοὺ, ἐπὶ λέξει τὸ ἱστορικὸν ἔγγραφο, τὸ ὅποιον ἀπηύθυνε τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Ἱμπραήμ.

«Υψηλότατε ἀρχηγὲ τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρμάτων, χαῖρε· ἐλάβομεν τὸ γράμμα σου καὶ εἶδομεν τὰ ὅσα μᾶς γράφεις· ἠξεύρομεν πῶς εἶσαι εἰς τὸν κάμπον τῶν Καλαβρύτων πολλὰς ἡμέρας καὶ ὅτι ἔχεις ὅλα τὰ μέσα τοῦ πολέμου. Ἡμεῖς διὰ νὰ προσκυνήσωμεν εἶναι ἀδύνατον, διότι εἴμεθα ὠρτισμένοι εἰς τὴν πίστιν μας ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν πολεμοῦντες καὶ κατὰ τὸν νόμον μας δὲν γίνεται νὰ χαλάσῃ ὁ ἱερὸς ὄρκος τῆς Πατρίδος μας. Σὲ συμβουλευόμεν ὅμως νὰ ὑπάγῃς νὰ πολεμήσῃς ἄλλα μέρη, διότι ἂν ἔλθῃς ἐδῶ νὰ μᾶς πολεμήσῃς καὶ μᾶς νικήσῃς δὲν εἶναι μεγάλον κακόν, διότι

θὰ νικήσης παπάδες· ἂν ὅμως νικηθῇς, τὸ ὅποιον ἐλπίζομεν ἄφευκτα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, διότι ἔχομεν καὶ θέσιν δυνατὴν καὶ θὰ εἶναι ἐντροπὴ σου καὶ τότε οἱ Ἕλληνες θὰ ἐγκαρδιωθοῦν καὶ θὰ σὲ κυνηγοῦν πανταχοῦ. Ταῦτα σὲ συμβουλεύομεν καὶ ἡμεῖς καὶ κάμε ὡς γνωστικὸς τὸ συμφέρον σου. Ἔχομεν καὶ γράμματα ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν ἀρχιστρατήγον Θ. Κολοκοτρώνην, ὅτι εἰς πᾶσαν περίστασιν πολλὴν βοήθειαν θὰ μᾶς στείλουν παλληκάρια καὶ τροφάς, καὶ ὅτι ἢ θὰ ἐλευθερωθῶμεν τάχιστα, ἢ θὰ ἀποθάνωμεν κατὰ τὸν ἱερὸν ὅρκον τῆς Πατρίδος μας. Δαμασκηνὸς ἡγουμένος καὶ « Ἐὶ σὺν ἐμοὶ παπάδες καὶ καλόγηροι ».

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τῶν γενναίων μοναχῶν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου εὐκλεῶν προμάρων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἐπλήρωσε λύσεως τὸν Ἱμπραὴμ Πασᾶν. Διέταξε δρᾶσιν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἐφόδους ἐναντίον τῆς μονῆς. Ἀλλ' ὁ δεκάωρος βομβαρδισμὸς του καὶ αἱ λυσσώδεις ἔφοδοι τοῦ πεζικοῦ καὶ τοῦ ἵππικοῦ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἑρασίνου, οὐδὲν σημαντικὸν ἀποτέλεσμα ἔφερον. Τοῦναντίον δὲ τὸ εὐστοχον πῦρ τῶν μοναχῶν ἐστοίχισεν εἰς τὸν ἐπιδρομέα 500 νεκροὺς καὶ τραυματίας ἐναντι ἑνὸς μόνον νεκροῦ καὶ δύο τραυματιῶν τῶν πολιορκουμένων. Ταῦτα βλέπων ὁ ἄγριος ἐκείνος Αἰγύπτιος Πασᾶς, καὶ φοβούμενος νὰ παραμείνῃ εἰς τὰς ἐπικινδύνους ἐκείνας χαράδρας κατὰ τὴν νύκτα, διέταξε, περὶ τὸ δειλινὸν γενικὴν ὑποχώρησιν. Καὶ οὕτως ἀπεχώρησαν αἱ ὁρδαὶ του κατησχυμέναι ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα, ἐνῶ τὰ κανόνια τῆς Μονῆς ἐκρότουν, καὶ οἱ κώδωνες ἐκρούοντο χαρμωσύνως, δόξαν δὲ καὶ αἰνεῖσιν ἀνέμπεμον οἱ ἐν τῇ Μονῇ πρὸς τὴν Ὑπερμαχον Θεοτόκον, τὴν Μεγαλοσπηλαιώτισσαν, διὰ τὴν νέαν ταύτην νίκην, ὑπὸ

τὴν σκέπην αὐτῆς, κατὰ βαρβάρων.

Τὸ τρίτον γεγονός, τὸ ὅποιον ἔχομεν νὰ ἀναφέρωμεν συνέβη ἀργότερα εἰς τὴν Κρήτην, κατὰ τὸ 1866. Εἶναι ἡ θυσία τοῦ Ἡγουμένου Γαβριὴλ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μοναχῶν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀρχαδίου. Ὁ Ὄσμὰν Πασᾶς εἶχε πολιορκήσει τὴν μονήν. Ἐπὶ σειρὰν ὅμως ἡμερῶν ὑφίστατο ἀληθὴ πανωλεθρίαν εἰς ἀπωλείας, διότι τὸ πῦρ τοῦ ἡγουμένου Γαβριὴλ καὶ τῶν συμπολεμιστῶν του, ἐθέριζεν ἑκατοντάδας ἐκ τῶν πολιορκητῶν καθημερινῶς. Τοῦτο ἠνάγκασε τὸν θηριώδη Ὄσμὰν νὰ μεταφέρῃ τηλεβόλα μεγάλης δολικῆς ἐκ Χανίων καὶ ἐκ Ρεθύμνης καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἀκατάσχετον κανονιοβολισμὸν κατὰ τοῦ τείχους τῆς Μονῆς, τὸ ὅποιον ἐκαυχᾶτο πρὶν ὅτι θὰ ἐπήδα ὡς φράκτην ἀγροῦ. Βεβαίως σὺν τῇ παρόδῳ τῶν ἡμερῶν, ἡ θέσις τῶν πολιορκουμένων καθίσταται κρίσιμος, δοθέντος ὅτι οὐδεμία διεφαίνετο ἐλπίς νὰ παρασχεθῇ εἰς αὐτοὺς ἐπικουρία τις ὀθενδήποτε. Διὰ τοῦτο ὁ ἡγούμενος Γαβριὴλ, συμφωνούντων καὶ τῶν συμπολεμιστῶν του, ἀπεφάσισε νὰ μιμηθῇ τὸν Σαμουήλ. Ἀφοῦ ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων μὲ τοὺς συναγωνιστάς του, παρέδωκε τὴν Μονήν, τοὺς ἐν αὐτῇ ἀγωνιζομένους, ἀλλὰ καὶ χιλίους Τούρκους, οἱ ὅποιοι εἶχον ἤδη εἰσέλθει ἐντὸς αὐτῆς εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὸ θρυλικὸν καταντῆσαν ὀλοκαύτωμα τοῦ Ἀρχαδίου.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν « Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην » δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν Παρασκευὴν τῆς νηστείας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Περὶ ὑπακοῆς καὶ τοῦ μετὰ πίστεως καὶ ζεούσης καρδίας ἐπὶ πάσῃ διακονίᾳ προθυμοποιεῖσθαι.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἄδελφοί καὶ πατέρες, δεδοικῶς τὸ κρῖμα τοῦ τὸ τάλαντον ἐν τῇ γῇ κρύψαντος, πρὸς ὃν ἔφη ὁ Κύριος «δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, ἔδει σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ», ἀναγκαίως φθέγγομαι ταῦτα τὰ βραχέα ρήματα, ὑμῶν δέ ἐστι τῶν καλῶν τραπεζιτῶν εἰς ἔργον προαγαγεῖν τὰ λεγόμενα, ἅπερ χάριτι Θεοῦ καὶ προάγετε διὰ τῆς ἀγαθῆς ὑμῶν ὑποταγῆς. Ὅμως ὅτι εἰσὶ τινες ἐν ὑμῖν, οἵτινες οὐ μόνον τὸ δοθὲν αὐτοῖς οὐ προσεπεργάζονται, ἀλλὰ καὶ ὅπερ ἔχουσι μικροῦ δεῖν ἀπόλλυσι· τίνες δέ εἰσιν οὗτοι; οἱ τὰς διακονίας παραιτούμενοι καὶ τὸ συγχώρησον ἀντί τινος δικαιώματος προβαλλόμενοι. Τί λέγεις ἀδελφέ; μέχρι θανάτου τὴν ὑπακοὴν ἐπηγγείλω καὶ νῦν παραιτῇ τὴν διακονίαν, περὶ ἣν εὐφυῶς ἔχεις ἐκ χάριτος Θεοῦ; Ἄλλ' ὅτι δέδοικα φῆς διαπλεῖν τὴν θάλασσαν, ἐξ ἀπιστίας ἐκεῖ φοβούμενος φόβον οὗ οὐκ ἔστι φόβος, εἰ γὰρ πεποιθὼς ἦς τῇ ὑπακοῇ· οὐ μόνον διαπλεῖν τὴν θάλασσαν εἶχες, ἀλλὰ καὶ γυμνὸς τῷ σώματι χωρεῖν κατὰ

τοῦ ὕδατος· μιμούμενος τὸν δόκιμον ἐκείνον ὑποτακτικόν, ὃς τῇ πατρικῇ ἐντολῇ ὑπεριδόμενος, οὐκ ἔδει σε τὸν φοβερὸν ἐκείνον ποταμὸν διαπερᾶσαι, ἀλλὰ διαπεράσας ἔμεινε· μὴδὲν παθὼν, ὥς ἐκστῆσαι τοὺς ἐπιβλέποντας· ὑπακοὴ τοίνυν καὶ θηρία οἶδεν ὑποτάσσειν, καὶ μάρτυς τοῦ λόγου, ὁ ἐκ πατρικῆς προσταγῆς δεσμεύσας τὴν ὕαιναν. Ἡ ὑπακοὴ καὶ ἐν νεκροῖς θαυματουργεῖ, καὶ τοῦτο ἐκδιδάσκει ὁ ἐκ τάφου φωνήσας Ἀκάκιος, καὶ τί τοῦτο κἄκκεινο λέγειν; Αὐτὸς ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπήκοος γενόμενος τῷ Πατρὶ μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, τὴν σωτήριον αὐτοῦ ἀπειργάσατο οἰκονομίαν, καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τῆς ὑπακοῆς κατορθώματα.

Τὰ δὲ τῆς ἀπειθείας ἐγκλήματα βούλει μαθεῖν; Ἐννόησον τὸν Ἀδὰμ παρακούσας τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀπηγορευμένης ἐρώσεως ἀπογευσάμενος, θάνατον εἰς τὸν κόσμον εἰσέγαγεν. Ἐννόησον τοῦ Σαοὺλ καὶ εὐρήσεις καὶ αὐτὸν παρακούσαντα τοῦ ἁγίου Σαμουὴλ, καὶ ὁμοῦ μὲν τὴν βασιλείαν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν ζωὴν εἰς τὰ ὄρη τοῦ Γελβουὲ ἀπορρήξαντα. Ἐννόησον πρὸς ταῦτα καὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ἐκείνον, ὃς τῇ ἀπάτῃ τοῦ ψευδοπροφήτου εἰς παρακοῆς ἔγκλημα ἐκπεπτωκώς, λέοντι κατάβρωμα παρεδέδοτο. Τί δὲ Πέτρος ὁ ἀπόστολος; οὐχὶ παραιτησάμενος νίψασθαι ὑπὸ τοῦ Κυρίου δι' εὐλάβειαν, ἀκούει ἐὰν μὴ νίψω σε

οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ; Τί δὲ ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ Εὐθυμίῳ τὴν τοῦ κτήνους διακονίαν ἀπαναινόμενος, δι' ἧς ἐδόκει προφάσεις οὐχὶ παραυτίκα ἠῦρισε τὸν δαίμονα κληρωσάμενος;

Τοιοῦτο τὸ κρίμα τοῦ παραιτουμένου τὴν δεδωμένην αὐτῷ διακονίαν καὶ ἀντιλέγοντος· ἀντιλογίας γὰρ διεγείρει πᾶς κακὸς ὑποτακτικός, ὁ δὲ Κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα εἰκότως πέμπει αὐτῷ· ἐπειδὴ ἐν σῶμα ἐσμέν οἱ πολλοί, ὁ δὲ ἕκαστος ἀλλήλων μέλη· καὶ ὁ μὲν ἐπέχει τόπον ὀφθαλμοῦ, ὁ δὲ ὠτός, ὁ δὲ ρινός, ἄλλος γλώσσης, ἕτερος χειρός, ἄλλος ποδός. Ἐὰν οὖν μὴ πάντα τὰ μέλη τὸ οἰκεῖον ἐνεργεῖ, ἀλλὰ ὁ ὀφθαλμὸς φιλονικεῖ ἀκοῦειν, καὶ τὸ οὖς ὁσφραίνεσθαι, ἡ ρίς φθέγγεσθαι, καὶ ἡ γλῶσσα χειραπτεῖν, καὶ ἡ χεὶρ θαδίζειν, οὐχὶ ὄλον τὸ σῶμα οὐχίσηται καὶ διαφθαρήσεται;

Οὐκοῦν ἐπεὶ ταῦτα οὕτως ἔχει, ἕκαστος τὴν διακονίαν αὐτοῦ πληροφορήτω· καὶ ὁ ἔλαβε χάρισμα λυσιτελείτω πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον. Ἐννοῶν ὅτι τὰ ἡμέτερα ἐν χειρὶ Θεοῦ εἰσὶ, καὶ οὕτε τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ πλεῖν, πάντως ἐκεῖσε ἔχει τελευτᾶν, οὕτε ἐν τῇ ξηρᾷ διατρίβειν ἐκεῖ ἔχει θνήσκειν, ἀλλὰ καθὼς ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἡμῶν πρὸ καταβολῆς κόσμου ὥρισε καὶ χρόνον καὶ τόπον καὶ τρόπον τῷ ἑκάστῳ ἀποθήσεται τέλος, καὶ ταῦτα διηγήθων οὐ τοσοῦτον διὰ τοὺς περὶ ὧν λόγος, ἤδη γὰρ ἔλαβον αὐτοὺς δι' ὑπακοῆς, ἀλλὰ διὰ πάντας τοὺς ἀκρωμένους, ἵνα προσέχωμεν ἀσφαλῶς, καὶ ἧς ἐπαγγελίας, ὑπὸ μάρτυρι Θεῷ καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς ἀγγέλοις δεδώκαμεν, ταύτας ἐναργῶς ἀποπληρῶμεν, καὶ μὴδένα δύνασθαι βλαβῆναι, κἂν θανάσιμον ἢ τὸ προστασσόμενον, οὕτως γὰρ κελεύουσιν οἱ

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΝΗΡΙΑΣ

Πονηρία, ἦγουν πρᾶξις πονηρά, πανουργία - δολιότης - κρυψίνοια. Ἡ πονηρία εἶναι μία διάθεσις τῆς καρδίας, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος προαιρεῖται καὶ πράττει πάντοτε τὸ κακὸν ἐναντίον τοῦ θείου νόμου. Ἡ πονηρία πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀκάθαρτον καρδίαν, ἡ πονηρὰ προαίρεσις ἐστὶν ἡ ρίζα πάντων τῶν κακῶν. Ἡ πονηρία εἶναι ἔμπνευσις τοῦ πονηροῦ, εἶναι πλάνη σατανικὴ καὶ ζωὴ δαιμονικὴ, εἶναι σκότος, ἐργάζεται ἐσαεὶ τὸ πονηρὸν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πολεμεῖ τὸ ἀγαθόν, καθότι μισεῖ τὸ καλὸν καὶ ἀγαπᾷ τὸ κακόν, καὶ ἐπιζητεῖ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας τοῦ πονηροῦ. «Ὁλος ὁ κόσμος εὐρίσκεται ἐν τῷ πονηρῷ, καὶ, οἱ πονηρεῦόμενοι ἐξολοθρευθήσονται» (Ψαλμ. λς' 9). Ἡ πονηρία εἶναι εἰς φθορὸν καὶ ἀφανιστὴς τῆς εὐθύτητος καὶ τῆς δικαιοσύνης· προσπαθεῖ πάσῃ δυνάμει διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης καὶ πλάνης νὰ πλανᾷ τὸν κόσμον, μεταβάλλουσα τὸ δίκαιον εἰς ἄδικον καὶ τὸ φῶς εἰς σκότος. Οἱ πονηροὶ στοχασμοὶ εἰς τὴν ἀκάθαρτον καρδίαν γίνονται ἀπὸ τὴν παρακίνησιν τοῦ διαβόλου, καθότι ἡ ἀκάθαρτος καρδία εἶναι ὁ θρόνος τῶν δαιμόνων. Ὁ Μέγας Βασιλεὺς λέγει. «Ὁ μὴ διανοούμενος τὸ πονηρὸν, εὐρίσκεται μετὰ τὸν Θεόν». Ὅπου ἀγαθὴ προαίρεσις, ἐκεῖ καὶ θεία

πατέρες καὶ πρὸ γε πάντων ὁ μέγας Βασιλεὺς. Καὶ οὕτω διαβιούντες οὐκ ἀποθανούμεθα τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ ζήσωμεν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τύχωμεν Βασιλείας οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀπὸ τοὺς Θεσαυροὺς τῶν Πατέρων

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 98)

Ὡσαύτως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ δὴ ὁ ἱ. Χρυσόστομος, χαρακτηρίζουσι τὴν ἀληθῆ νηστείαν ὡς «ἀποχὴν πλημμελημάτων καὶ ὄχι μόνον βρωμάτων», ὡς «ἐνδοστροφειαν» καὶ περισυλλογὴν, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ ἀγωνιστοῦ δέσν νὰ ἀπορρίψῃ «πάντα ποθητὸν βιωτικόν», «πᾶσαν φροντίδα καὶ διάχυσιν» καὶ οὕτως ἀπερισπάστως νὰ προσέλθῃ τῷ Θεῷ καὶ ζητήσῃ

χάρις. Μέγιστον κακὸν καὶ ἀθεράπευτον καὶ ἀνούθετον ἐστὶν ἡ πονηρία. Αὕτῃ καταθλίβει τὸν πονηρόν, κόπος δὲ καὶ πόνος ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ. Πολλοὶ πονηροί, πανοῦργοι καὶ ἀπαταιῶνες ἐν τῷ κόσμῳ· τόσον πολλοί, ὅσον τὸ καταπατούμενον χόρτον. Ὁ πονηρός, εἶναι διπρόσωπος καὶ πανοῦργος, ἐνδυνάμενος ὅτε μὲν τὴν λεοντίν, ὅτε δὲ τὴν ἄλωπεκὴν, ὑποκρίνεται τὸν ὑποκριτὴν καὶ τὴν ψευδῇ εὐλάβειαν πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων. «Πονηρὸν ἄνδρα, μηδέποτε ποιοῦ φίλον.—Ἀνὴρ πονηρός, δυστυχεῖ καὶ εὐτυχῇ.—Ἀνδρὸς πονηροῦ, φεῦγε συνοδείαν αἰεί.—Τὸν πονηρὸν ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον». Ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἔργον τοῦ πονηροῦ εἶναι ἡ ἀρπαγὴ, ἡ κλεψιά καὶ ἡ ἀδικία. Ὁ πονηρὸς εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὄργανον τοῦ διαβόλου, εἶναι καταδεδικασμένος εἰς τὴν γένναν τοῦ πυρός, καὶ πρὸ τῆς γέννης κολλάζεται ὑπὸ τοῦ συνειδότος κεντούμενος. «Ὁ θυμὸς τοῦ πιθήκου καὶ ὁ φοβερισμὸς τοῦ πονηροῦ εἶν' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ. (Ἐπίκτετος). Ἀπὸ πονηρὸν ἄνθρωπον, μὴ δέχου συμβουλὴν.

παρ' αὐτοῦ, διὰ τῆς προσευχῆς, ἐνίσχυσιν καὶ δύνάμειν εἰς τὸν πνευματικὸν τῆς ζωῆς ἀγῶνα κατὰ τοῦ σατανᾶ ¹⁾. Προχωρῶν δ' ἐστὶ βαθυτέρον εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ πνεύματος τούτου τῆς νηστείας, ὁ ἱ. Πατὴρ, προστίθῃσι: «Εἰ δὲ νηστεύειν οὐ δύνασαι, ἀλλὰ μὴ τρυφᾶν δύνασαι· οὐ μικρὸν δὲ καὶ τοῦτο, οὐδὲ πολὺ νηστείας ἀπέχον, ἀλλ' ἱκανὸν καὶ τοῦτο κατασπάσαι τοῦ διαβόλου τὴν μανίαν· καὶ γὰρ οὐδὲν οὕτως ἐκέλευ τῷ δαίμονι φίλον, ὡς τρυφὴ καὶ μέθη, ἐπειδὴ καὶ πηγὴ καὶ μήτηρ ἐστὶν ἀπάντων τῶν κακῶν» ²⁾. Καὶ συνεχίζει ἀκριθμῶν τὰ ἔργα, ἀπερ ἀποτελοῦν τὴν οὐσίαν ἢ τὸν πυρῆνα τῆς νηστείας: «Νηστεύεις; ἐρωτᾷ ὁ θ. Πατὴρ· δεῖξόν μοι διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν· ποίων ἔργων φησίν; ἐὰν ἰδῇς πένητα, ἐλέησον· ἐὰν ἰδῇς ἐχθρόν, καταλλάχθῃ· ἐὰν ἰδῇς φίλον εὐδοκίμοῦντα, μὴ βασκηνῇ· ἐὰν ἰδῇς γυναῖκα εὐμορφον, ὑπέρβῃ. Μὴ γὰρ δὴ στόμα νηστευέτω μόνον, ἀλλὰ καὶ ὀφθαλμός καὶ ἀκοὴ καὶ πόδες καὶ χεῖρες καὶ πάντα τὰ τοῦ σώματος ἡμῶν μέλη... Καὶ γὰρ τῶν ἀτοπωτάτων ἂν εἴῃ, ἐπὶ μὲν βρωμάτων καὶ τῆς συγκεχωρημένης ἀφίστασθαι τροφῆς διὰ τὴν νηστείαν, ἐπὶ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κεκωλυμένης ἀπτεσθαι. Οὐκ ἐσθίεις κρέα, μὴ ψάγῃς ἀκολασίαν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν... Νηστευέτω καὶ στόμα ἀπὸ ρημάτων αἰσχρῶν καὶ λοιδορίας. Τί γὰρ σφέλος ὅταν μὲν ὀρνίθων καὶ ἰχθύων ἀπεχώμεθα, τοὺς δὲ ἀδελφοὺς δάκνομεν καὶ κατεσθίμεν; ὁ κατηγορῶν, ἀδελφικὰ κρέα

1) Περί Παρθενίας. Ε. Π. Μ. 48, 554.

2) Ὁμιλ. ΝΖ' εἰς τὸν Ματθαῖον, ἐδ. 8'. (Ἐκδ. Καρυοφύλλη).

ἐφαγε, τὴν σάρκα τοῦ πλησίον ἐδωκεν» ¹⁾).

Παρομοίαν σχεδὸν διδασκαλίαν περὶ νηστείας ἀπαντῶμεν καὶ παρὰ τῷ ἱ. Δαμασκηνῷ, ὅστις περὶ τῶν τὴν ἀποχὴν τῶν δρωμάτων σχολαζόντων καὶ τῆς ἀποχῆς τῶν ἁμαρτημάτων μὴ φρονιζόντων ποιούμενος λόγον, ἀναφέρει τὰ ἐξῆς ἀξιοσημειώτα: «Οὐ πίνω, φησὶν, οἶνον, οὐκ ἐσθίω ἔλαιον, οὐ τρώγω κρέα. Καλῶς ἀληθεύει διὰ Θεόν, καλὰ καὶ ταῦτα, ἀλλὰ ζητήσωμεν ἄρτος, ὕδωρ, οἶνος, κρέα, ἔλαιον, πάντα ταῦτα τοῦ Θεοῦ δημιουργήματα, πλεονεξία δὲ καὶ ἀδικία καὶ ἀσέβεια ταῦτα διαδόλου ἔργα. Εἰ οὖν τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἀφίστασαι διὰ νηστείαν, τῶν ἔργων τοῦ διαδόλου οὐκ ἀφίστασαι δι' εὐσέβειαν; Ἄρτος καὶ οἶνος καὶ ἔλαιον καὶ ὅσα ἄλλα Θεοῦ ἔργα εἰσὶν, ὅλα καλὰ καὶ καλὰ λίαν, καθὼς λέγει Παῦλος· «πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον τὸ μετ' εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως» (Α' Τιμ. δ' 4). Εἰ οὖν εὐλογεῖται καὶ ἀγιάζεται, διατί ἀπεχόμεθα; ἀδικία δὲ καὶ πλεονεξία καὶ τοιαῦτα διαδόλου ἔργα. Τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἀφίστασαι διὰ νηστείαν, καὶ τῶν ἔργων τοῦ διαδόλου οὐ χωρίζεις δι' εὐσέβειαν; Καὶ μὴν ἀδελφοί! κατὰ τοῦ μὴ νηστεύοντος κρίσις Θεοῦ οὐχ ὥρισταί, κατὰ δὲ τοῦ ἀδικούντος τιμωρίαν ἠπειλήσεν» ²⁾).

Ἰωάννης ὁ Νηστευτῆς, ἐπίσης, προτρέπων τὸν νηστεύοντα νὰ ἀποφεύγῃ τὴν μεγαλαυχίαν καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην ἐπὶ τῇ ἐγκρατεῖᾳ αὐτοῦ καὶ ἀποχῇ ἀπὸ τῶν τροφῶν, καὶ ὑποδεικνύων συνάμα τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς ἀληθοῦς νηστείας λέγει

ὅτι, μετὰ τὴν πάροδον ταύτης ὀφείλει ὁ νηστεύων ἵνα ἐρευνήσῃ καὶ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὸν ἑσῶ αὐτοῦ ἄνθρωπον ἕαν ἐσημείωσεν ἡθικὴν τινα πρόοδον καὶ ἔκαμεν, ὄντως, καὶ πνευματικὴν νηστείαν, ἂν δηλονότι δὲν ὥργισθη, δὲν ἐσυκοφάντησε, δὲν ὥρκισθη, δὲν ἐδλασφήμησε τὰ θεῖα ἢ καὶ τί ἀγαθὸν ἐπετέλεσεν ¹⁾).

Ὁ Ἑρμᾶς, τέλος, ἐρμηνεύων τὸ πνεῦμα τῆς νηστείας διὰ τῆς ταπεινόφρονος φιλανθρωπίας καὶ τῆς καθαρότητος τῆς ψυχῆς, παριστᾷ τὸν «Ποιμένα» λέγοντα πρὸς χριστιανὸν νηστεύοντα ταῦτα: «Νήστευσον... τῷ Θεῷ νηστείαν τοιαύτην· μὴδὲν πονηρεύσῃ ἐν τῇ ζωῇ σου, ἀλλὰ δοῦλεύσον τῷ Κυρίῳ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ...». Καὶ κατωτέρω: «...ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἣ νηστεύεις, μὴδὲν γεύσῃ εἰ μὴ ἄρτον καὶ ὕδωρ, καὶ ἐκ τῶν ἐδεσμάτων σου ὧν ἐμελλες τρώγειν συμφηφίσας τὴν ποσότητα τῆς δαπάνης ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἣς ἐμελλες ποιεῖν, δώσεις αὐτῷ χήρᾳ, ἢ ὀρφανῷ, ἢ ὀστερουμένῳ, καὶ οὕτω ταπεινοφρονήσεις, ἵν' ἐκ τῆς ταπεινοφροσύνης σου ὁ εἰληφῶς ἐμπλήσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ εὐξηται ὑπὲρ σοῦ πρὸς τὸν Κύριον» ²⁾).

Κατόπιν τούτων δέον, ἰδιαιτέρως, νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι οἱ μεγάλοι οὗτοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες ἀναμφιβόλως καὶ ἐνήστευσον, καθὼς ἡμεῖς σήμερον ἐννοοῦμεν τὴν νηστείαν, ἀπέφευγον δηλονότι ὀρισμένα εἶδη τροφῶν, ἰδίως τὴν κρεωφαγίαν, πολλάκις μάλιστα ἐτήρουν ἀποχὴν ἐκ πάντων τῶν τροφῶν.

Λίαν, ὅμως, περιέργως καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφερόντως, οἱ μεγάλοι οὗτοι νηστευτοὶ ἐγκρατεῦνται τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ ἱ. Χρυσόστομος καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, τοποθετοῦσι μετ' ἐμ-

1) Ὁμιλία ΝΖ' εἰς τὸν Ματθαῖον. ("Ἐκδ. Καρυοφύλλη).

2) Λόγος εἰς τὴν δ' ἡμέραν τῆς Δημιουργίας, τὸ πρῶτον ἐκδιδ. ἐν «Ἐκκλησ. Φάροφ», Φεβρ. 1914, 125 - 126.

1) Λόγος Β' περὶ Μετανοίας. Ε. Π. Μ. 88, 1960.

2) «Ποιμὴν», I, 3 - 5, III, 5 - 7.

φάσεως τὸ πνεῦμα τῆς νηστείας οὐχὶ εἰς ἀποχὴν ἀπὸ ὠρισμένα εἶδη τροφῶν, ἀλλὰ καθ' ὁλοκληρίαν καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καταπολέμησιν καὶ τὴν κατὰ-πνίξιν τῶν παθῶν. Ἡ ἀληθὴς, λέγουν, νηστεία εἶναι ἡ ἀποξένωσις ἀπὸ τὰ πάθη, ὅλα τὰ πάθη—τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ σαρκικὰ—ἀεὶ ἀκυρώνουσι καὶ παραμορφώνουν τὴν ὠραιοτάτην εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἅ ν θ ρ ω π ο ν. Αὕτη, προσθέτουσιν, ἡ εὐγενὴς προσπάθεια τῆς ἀποξένωσης ἀπὸ τὰ πάθη ἀποτελεῖ τὴν νηστείαν, τὴν πραγματικὴν καὶ τὴν εὐπρόσδεκτον τῷ Θεῷ.

Ἰδοῦ, ἀναγνώστα μου, ἡ οὐσία καὶ ὁ βαθυτέρος σκοπὸς τῆς ἐπιβαλλομένης κατὰ ὠρισμένους ἐποχὰς καὶ ἡμέρας τοῦ ἔτους νηστείας ὑπὸ τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἰδοῦ ὁ εὐγενέστατος ἄγων, ἡ θεία καὶ ὄντως ἁγία ἐκστρατεία κατὰ τὴν νηστήσιμον περίοδον ταύτην ἡ καταπολέμησις καὶ ἡ νέκρωσις τῶν παθῶν μας, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς φιληδονίας, τοῦ φθόνου, τῆς πλεονεξίας, τοῦ θυμοῦ, τοῦ ψεύδους, τῆς συκοφαντίας κ.τ.τ. Βεβχίως πρέπει κατὰ τὴν κατανυκτικὴν αὐτὴν περίοδον νὰ προσπαθῇ ὁ χριστιανὸς νὰ νηστεύσῃ καὶ τὴν ἄλλην, τὴν ἀπὸ ὠρισμένων τροφῶν νηστείαν, τοῦ κρέατος, τοῦ βουτύρου, τῶν ῥῶν κλπ., διότι «καὶ τοῦτο δεῖ ποιεῖσθαι, κἀκεῖνο μὴ ἀφιέναι», πλὴν ὅμως ὀφείλει παραλλήλως πρὸς ταῦτα νὰ ἐνδιαφερθῇ—περισσότερον μάλιστα—διὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ κάθαρσιν καὶ ἀνακαίνισιν καὶ νὰ ἐνισχύσῃ κυρίως τὴν πνευματικὴν πλευράν, ὅπου δέον νὰ συγκεντρωθῶσιν ἅπαντα αἱ φροντίδες καὶ μέριμναι αὐτοῦ, διότι τὸ σῶμα εἶναι πρόσκαιρος σκηνὴ τοῦ πνεύματος, ὁστρακὸν ἀπλοῦν καὶ ἄξιον φροντίζων ἐφ' ὅσον περι-κλείει πολὺτιμον θησαυρόν, εἶδος δεσπο-τηρίου τῆς ψυχῆς, ταμεῖον προσωρινόν, ἐνῷ ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ «ἄει μένον», τὸ ἁθά-

νατον καὶ ἀμετάβλητον, ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν θεῖαν πλα-σθεῖσα. Ἀλλῶς ἐὰν ὀλην τὴν προσοχὴν τοῦ στρέψῃ μόνον εἰς τὸ τί θὰ φάγῃ καὶ τί θὰ πίνῃ καὶ δὲν ἐνδιαφερθῇ καθόλου διὰ τὸ πνευματικόν του μέρος, τὴν πολὺτιμον ψυχὴν, ἡ τοιαύτη αὐτοῦ νηστεία τότε κατ' οὐδέν, ἀσφαλῶς, θὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν ἐξω-τερικὴν καὶ ὑποκριτικὴν ἐκείνην νηστείαν τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων τῆς ἐπο-χῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣς γίνεται πρὸς τὸ θεαθῆναι μόνον τοῖς ἀνθρώποις.

Ἀλλὰ καὶ πάντες ἡμεῖς, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, μόνον εἴταν φροντίσωμεν πρὸ παν-τὸς νὰ νεκρώσωμεν ἐν ἡμῖν κάθε πάθος καὶ κακίαν, κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς νη-στείας, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς αὐτοεξετάσε-ως, τῆς προσευχῆς, τῆς μελέτης τοῦ Λό-γου τοῦ Θεοῦ, τῆς συχνῆς θείας Κοινω-νίας καὶ τῆς ἱ. Ἐξομολογήσεως, ἀπαραι-τήτως πρὸ αὐτῆς, θὰ αἰσθανθῶμεν τὸ θεῖ-ον μεγαλεῖον καὶ τὴν ἐσωτερικὴν γοητεί-αν τῶν ἁγίων αὐτῶν ἡμερῶν καὶ ἑορτῶν τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ θὰ πανηγυρίσωμεν μετὰ τῆς ἁγίας Ἀνα-στάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τὴν ἰδικὴν μας ἀληθὴ ἀνάστασιν, τὴν ἐσωτερικὴν τὴν ψυχικὴν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἀποβῇ εὐτυχεστάτη ἀπαρχὴ νέας ζωῆς, τῆς ζωῆς τῆς ἐν Χρι-στῷ, τῆς μόνης ἀξίας τοῦ ὁνόματος αὐτῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ ἁμαρτωλοῦ πλανήτου μας, ποῦ ἀποτελεῖ πραγματικῶς καὶ ἀληθῶς τὴν πρόγευσιν καὶ προαπόλαυσιν τῆς ζω-ῆς τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας.

Νέα Ἰόρκη, Ὀκτώβριος 1958

† Ἱερομόναχος
Αἰμιλιανὸς Τσιρπανλῆς Δ. Θ.

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε
διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ
μας περιοδικοῦ.

ΛΟΓΟΣ ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΟΝ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΝ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ Ἀγαθαγγέλου μοναχοῦ Ξενοφωντινοῦ κατὰ τὴν
μνήμην τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ξενοφώντος
τιμωμένη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Θεοφιλέστατε, Πανοσιολογιώτατοι, Σεβαστοὶ Προϊστάμενοι, Κύριοι Καθηγηταί, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ πάντες οἱ παρευρισκόμενοι,

Εἶναι αἷτημα θείας δικαιοσύνης αἱ μνήμαι τῶν ἁγίων νὰ συνοδεύονται μετ' ἐγκωμίων. «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων» ἀναφωνεῖ ὁ Παροιμιαστής. Τὴν θείαν ταύτην λοιπὸν ἐντολὴν συνήχθημεν καὶ ἡμεῖς σήμερον νὰ ἐκτελέσωμεν· συνηθροίσθημεν ἵνα ὑμνήσωμεν ἐκείνον, ὅστις μυρία τρόπαια κατὰ τοῦ διαδόλου ἔστησε. Νὰ ἀναμνησθώμεν τῶν πρώτων αἰώνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἴδωμεν τίνι τρόπῳ οἱ ἀθληταί τῆς πίστεως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὴρέστησαν. Πότε; ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἐδιώκετο· τότε ὅπου οἱ ἥρωες τῆς ὁρθοδοξίας διὰ τῶν ποταμῶν τῶν αἱμάτων τὸ δένδρον τῆς πίστεως ἐπότισαν. Καὶ ἀνέθalon κρίνα καὶ ρόδα.

Ἄνθος μυρίπνοον εἶναι καὶ ὁ ἑορταζόμενος σήμερον ἅγιος. Ἡλῖος ἀνατέλλων καὶ λαμπρὰς ἐκτοξεύων ἀκτῖνας δὲν ἐκθαμβώνει τόσοι τοὺς ὀφθαλμοὺς μας ὅσον τὸ πρόσωπον τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καταυγάζει τὴν διάνοιάν μας. Ἀστὴρ τοῦ νοητοῦ στερεώματος εἶναι καὶ ὁ ἅγιος, ἀκτινοβολῶν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστευόντων ἀνὰ τοὺς αἰῶνας μὲ τὸ λαμπρόν του παράδειγμα. Δὲν ἐπτοήθη ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς τῶν τυράννων, δὲν ἐλυπήθη τὸ ἄνθος τῆς νεότητος,

δὲν ἠγάπησε δόξαν καὶ πλοῦτη τοῦ φθαρτοῦ τούτου κόσμου, ἀλλὰ τὸν Βασιλέα τῶν ἀγγέλων ἐν ὅλῃ του τῇ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ του τῇ ψυχῇ καὶ ἐν ὅλῃ του τῇ διανοίᾳ ὑπερηγάπησε.

Καὶ τί δὲν ἐμηχανεῦθῃ ὁ τύραννος ἵνα νικήσῃ τὸν ἀήττητον; Εἴφη ἡ κονημένα, πεπυρωμένα ὑποδήματα, κοχλάζον ἀσδέστιον, φυλακὰς ζοφώδεις καὶ σκοτεινάς· αἱ σάρκες του διὰ τοῦ τροχοῦ ἐξεσχίζοντο καὶ ἡ καρδία του ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ δὲν ἐχωρίζετο, καὶ εἰς τοῦτον τὸν ἀθλητὴν οἱ λόλοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀρμόζουν. «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;»

Πάντα ταῦτα ὑπέμεινεν ὁ ἅγιος, ὑπέμεινε καὶ κατήσχυνε τὰς φάλαγγας τῶν δαιμόνων, ὑπέμεινε καὶ ἄφησε λαμπρότατον ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πρὸς μίμησιν παράδειγμα, ἵνα γνωρίσωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον, ὅτι ὑπὲρ τῆς πίστεως καλούμεθα νὰ ἀγωνισθώμεν, ὡς καὶ ἐκεῖνος ἐνήθλησε.

Πῶς ἐνήθλησεν ἐκεῖνος; διὰ τῆς θυσίας τῆς ἰδίας του ζωῆς. Πῶς καλούμεθα νὰ ἀθλήσωμεν ἡμεῖς σήμερον; διὰ τῆς θυσίας τῶν παθῶν μας. Μαρτύριον θεωρεῖται καὶ τοῦτο, διότι μόνον μάρτυς κατὰ τὴν προαίρεσιν εἶναι εἰς θέσιν νὰ νικήσῃ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον

σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ νὰ ἐνδυσθῇ τὸν νέον τὸν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀναγεννώμενον.

Καὶ ἂν θέλωμεν νὰ καταλάβωμεν τοῦτο καλύτερον, ἄς μελετήσωμεν θαυστοχάστως τὴν μακαρίαν παράταξιν τῶν μοναχῶν, τὰ εὖοςμα ἄνθη τῆς ἐρήμου, ἅτινα διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου ὅλα τὰ θέληγητρα τοῦ ματαίου τούτου κόσμου ἀπαρνηθέντες καὶ ἐνδυσθέντες τὸ ἐνδύμα τῆς θουσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, ἠκολούθησαν καὶ ἀκολουθοῦν τὴν τεθλιμμένην ὁδὸν τοῦ Κυρίου.

Καὶ ἔδραμον εἰς τὰ μοναστήρια ὡς αἱ διψῶσαι ἔλαφοι ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων, ἵνα εὔρουν τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν καὶ καταπαύσουν τὴν δίψαν αὐτῶν μὲ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν τὸ ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ εὔρον τὸν πολύτιμον μαργαρίτην, τὸν ἀνεκτίμητον θησαυρόν, τὸν μέγαν φιλάνθρωπον, τὸν εὔρον ποῦ; εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἄσκησιν, εἰς τὴν θουσίαν τοῦ ἐγωῖσμοῦ, εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ τὴν ἀκτημοσύνην. Καὶ ἐγιναν καὶ αὐτοὶ μάρτυρες ἐφάμιλλοι μὲ ἐκείνους, οἵτινες τὸ αἷμα τοὺς διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ἔχυσαν.

Διότι καὶ ὁ σήμερον στεφανωθείς ἀθλητὴς πρὶν ἀνέλθῃ εἰς τὸν θρόνον τοῦ μάρτυρος, ἀνῆλθε τὴν κλίμακα τῶν ἀρετῶν καὶ οὕτως ἀντεπεξῆλθεν εἰς τὰς φρικτὰς βασάνους τῶν τυράννων.

Εἰς τὴν οὐρανομήκη ταύτην κλίμακα λοιπὸν καλοῦνται καὶ οἱ μοναχοὶ νὰ ἀνέλθουν διὰ τῶν προαναφερθεισῶν ἀρετῶν καὶ οὕτω νὰ ἀποκομίσουν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀγωνοθέτου Θεοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἄλλ' οἱ εἰς τὰς πόλεις διαβιῶντες τίνι τρόπῳ θὰ ἀρριστεύσουν ἐνώπιον τοῦ

Κυρίου; Καὶ οὗτοι εἰς μέγα ὕψος δύνανται νὰ ἀνέλθουν διὰ τῶν καλῶν ἔργων καὶ τοιουτοτρόπως νὰ δοξασθῇ καὶ διὰ μέσου αὐτῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὡς τοῦτο καὶ ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἐπιβεβαίωσιν λέγων· «οὕτω λαμφάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Διὰ τῶν καλῶν ἔργων, τονίζει ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι δοξάζεται ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος. Οὐχὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, οὔτε καὶ ἂν θὰ κατορθώσωμεν νὰ ἀνέλθωμεν ἀκόμῃ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κορυφὰς τῶν ἀξιωμάτων καὶ δυνηθώμεν νὰ λάβωμεν τοιαύτην μόρφωσιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὁμιλῶμεν ὅλας τὰς διαλέκτους τοῦ κόσμου. Οὕτε τότε πάλιν δοξάζεται ὁ ἐπουράνιος Κύριος εἰ μὴ μόνον διὰ τῶν καλῶν ἔργων, ὡς θαυμάσιως διακηρύσσει τοῦτο καὶ ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος Παῦλος λέγων· «Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἤχων ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον».

Ἀλλὰ τέλος πάντων ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ καλὰ ἔργα διὰ τῶν ὁποίων δοξάζεται ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος; Ὡς ἀνοιξώμεν τὰς καρδίας μας, ἵνα δεχθώμεν τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην φωνὴν τὴν λέγουσαν· «ἐπέινασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καὶ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ περιεβάλατέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπισκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην καὶ ἤλθατε πρὸς με». Αὐτὰ εἶναι τὰ καλὰ ἔργα διὰ τῶν ὁποίων δοξάζεται ὁ ἐπουράνιος Κύριος· καὶ ταῦτα ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον

διότι πρῶτος ἐκεῖνος τὰ ἐφήρμοσε διερχόμενος ὅλον τὸν ἐπίγειον βίον του εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας.

Καὶ πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατόν ὅστε-
ρα ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἀγα-
θῶν ἔργων νὰ μὴ δοξάζεται ὁ Θεός; ἢ
πάλιν ποῖα ἔρις ἢ ποῖα ἀδικία εὕρισκε
χωρὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, ὅπου
ἡ κορωνὶς τῶν ἀρετῶν, ἡ ἀγάπη, πλη-
ροῖ τὰς καρδίας τῶν ποιμένων καὶ ποι-
μαινομένων; Οὐδὲν κακὸν λοιπὸν δύνα-
ται νὰ εἰσχωρήσῃ ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει
ἡ νικῶσα, ἡ λαμπρύνουσα ἀγάπη.

Καὶ τότε διὰ μέσου ἡμῶν δοξάζε-
ται καὶ δὲν βλασφημεῖται τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Ἀλλὰ ἂν καὶ
εἰς πᾶσαν ἐποχὴν ὑφίστανται οἱ ἀνά-
ξιτοι, οἵτινες διὰ τοῦ κακοῦ παραδείγ-
ματος καταπολεμοῦν τὴν ἁμωμον καὶ
ἀγίαν νύμφην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν,
ἐν τούτοις ὅμως ὅσον πολεμεῖται τό-
σον στερεοῦται καὶ ἀνθεῖ· καὶ τοῦτο
ἀκριβῶς εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδει-
ξις ὅτι εἶναι ἔργον θεοσούστατον, διότι
ἂν δὲν ὑφίστατο κανένα διωγμὸν ἀπὸ
τῆς ἰδρύσεώς της μέχρι σήμερον, δὲν
θὰ ἦτο καὶ τόσον θαυμαστὸν τὸ ὅτι ἐ-
πικρατεῖ ἐπὶ εἴκοσιν αἰῶνας.

Τοῦτο ὅμως εἶναι τὸ καταπληκτι-
κὸν θαῦμα, τὸ ὅτι ἐνῶ μύριοι ἐσωτερι-
κοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ τὴν περιζώ-
νουν πανταχόθεν, ἐν τούτοις ὅμως πάν-
τοτε θριαμβεῖ καὶ εἰς τὰς καρδίας
τῶν πιστευόντων ἀνὰ τοὺς αἰῶνας βα-
σιλεύει. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ὁμοιάζει μὲ
καῖκι ἐτοιμοὶ νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ
ἄχανὸς πέλαγος, αἰφνης γίνεται ὑπε-
ρωκεάνιον.

Τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις τῆς Ἐκ-
κλησίας, διότι ὁ Κύριος μὲ τὸ αἷμά του
τὴν ἐθεμελίωσε καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ
κοσμοκράτορος τοῦ αἰῶνος τούτου νὰ

τὴν καταλύσουν δὲν δύνανται. «Ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ
λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι». Ποιοὶ
λόγοι; «Σὺ εἰ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ
τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκ-
κλησίαν καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύ-
σουσιν αὐτῆς». Ὅσοι τύραννοι ἠθέλη-
σαν περιγενέσθαι τῆς Ἐκκλησίας; ὁ ἱερὸς
Χρυσόστομος· πόσα τήγανα; πόσαι
κάμιντοι, θηρίων ὀδόντες, ξίφη
ἠκονημένα; καὶ οὐ περιεγένοντο. Ποῦ
οἱ πολεμήσαντες; Στεσίγηνται καὶ λή-
θη παρεδίδονται. Ποῦ δὲ ἡ Ἐκκλη-
σία; Ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπει. Τὰ ἐκεῖ-
νων ἔσβεσται, τὰ ταύτης ἀθάνατα.

Διατί ὅμως ἐπιτρέπει ὁ Κύριος τοὺς
πολλαπλοὺς τούτους ἀγῶνας; Διὰ νὰ
φανῇ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ τῶν πιστῶν
τοῦ ἡ ἀνδρεία καὶ τῶν ὑπεναντίων ἡ
αἰσχύνῃ καὶ ἡ ἀδυναμία. Τῶν πιστῶν
ἡ ἀνδρεία πῶς; διότι ἐν μέσῳ τρικυμίας
καὶ θαλασσοταραχῆς δὲν ἔπεσον εἰς ἀ-
πόγνωσιν καὶ ἀπελπισίαν, ἀλλὰ εἰς τὸν
Παντοκράτορα κυβερνήτην κατέφυγον
καὶ παρ' αὐτοῦ διακαῶς ἐζήτησαν ἵνα
καταπαύσῃ τὴν τρικυμίαν καὶ ἵνα ὁ-
δηγήσῃ εἰς ἀκύμαντον λιμένα τὸ σκά-
φος τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας
καὶ εἰσηκούσθησαν.

Εἰς τὸν καλὸν τοῦτον κυβερνήτην
λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὡς καταφύγωμεν καὶ
παρ' αὐτοῦ διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ Με-
γαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιο-
φόρου διακαῶς ὡς ζητήσωμεν ὅπως «ἡ
εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ὑπερέχουσα πάντα
νοῦν φρουρήσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ
τὰ νοήματα ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Καὶ τώρα ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Εὐνο-
φῶντος εὐχαριστεῖ πάντας τοὺς πα-
ρευρισκομένους ἐνταῦθα. Καὶ κατὰ
πρῶτον τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον
κ. Ναθαναήλ, Διευθυντὴν τῆς Ἀθωνιά-

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Τοῦ Θεολόγου Γυμνασιάρχου Ἰωάννου Ἀγγέλου Παπαϊωάννου)

Τῷ 1923 ὑπὸ τῆς τότε Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως συνεστήθη εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς - Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρὸς μελέτην τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, ἀπαρτιθεῖσα ἐκ τῶν κάτωθι Πολιτικῶν - Καθηγητῶν. 1) Γ. Κορινᾶ 2) Δ. Αἰγινήτη 3) Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου 4) Π. Τσιτσεκλή 5) Ἀμ. Ἀλεβιζάτου, ἡτις ἀπεφάνθη οὕτως:

«Ὅτε ἡ μονομερὴς καὶ ἄνευ συγκαταθέσεως καὶ ἐγκρίσεως ἀπασῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀποδοχὴ τοῦ νέου Ἡμερολογίου (Γρηγοριανοῦ) ἂν γίνῃ, θὰ δημιουργήσῃ λόγον σχίσματος, θὰ καταστρέψῃ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ζημιώσῃ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον». Συνεπεία τοῦ πορίσματος τούτου, εἰς ὃ κατέληξε ἡ ὥς ἄνω διορισθεῖσα Ἐπιτροπὴ, ἐξεδόθη τῷ 1924 Ν. Διάταγμα τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου Β', ὅπερ διὰ μὲν τὴν Πολιτείαν καὶ τὰς ἐμπο-

δος Σχολῆς ὅστις κάθε χρόνον στολίζει ἀφιλοκερδῶς τὴν ἱερὰν ταύτην ὁμήγυριν διὰ τῆς παρουσίας του. Ὁμοίως καὶ τὸν ἅγιον καθηγούμενον τοῦ Διονουσίου κ. Γαβριήλ, ὅστις μυρίους κόπους καταβάλλει διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπ' ἀνδρωσιν τοῦ ἁγιωνύμου τούτου Ὁρους, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς ἐπισήμους καὶ μὴ, τοὺς εὐαρεστηθέντας νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ πολιοῦχου τῆς Ἱ. Μονῆς μας ἁγίου Γεωργίου.

Ἀγαθὰγγελος Ξενοφωντινὸς
Τελειόφοιτος τῆς Ἀθωνιάδος

ρικὰς συναλλαγὰς καθώρισε τὸ νέον Ἡμερολόγιον, διὰ δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τὰς ἐορτὰς καὶ τελετάς, ἐκύρωσε τὸ ἐκ παραδόσεως Ἰουλιανὸν καθόρισαν συγχρόνως, ὅπως ἡ ἐορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου τελεῖται μὲ τὸ παλαιὸν Ἡμερολόγιον. Διὰ τοὺς ὡς ἄνω Κανονικοὺς λόγους καὶ διὰ λόγους θρησκευτικῆς συνειδήσεως οἱ ὁπαδοὶ τοῦ πατρικοῦ Ἡμερολογίου συνυφασμένου πρὸς τὸ ἐορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας ἀπεσχίσθησαν τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας καὶ διέκοψαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν, πῆξιντες ἴδια θυσιαστήρια καὶ ἐκλέξαντες κανονικῶς ἰδίους Ἀρχιερεῖς. Διότι ἡ Διοικοῦσα Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀγνοήσασα ἀποφάσεις πανορθοδόξων Συνόδων καὶ τὴν ἀρνησιν τῶν Σλαυικῶν Ἐκκλησιῶν, ἄχρι τῆς σήμερον ἐμμενουσῶν διὰ κανονικοὺς λόγους εἰς τὸ Ἰουλιανὸν καὶ ἀριθμουμένων εἰς 200 ἑκατομμύρια ἔναντι 8 τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας - Ἀντιοχείας, προσεχώρησεν εἰς τὸ Γρηγοριανὸν συμπαρασύρσασα καὶ τὰ Πατριαρχεῖα Κων/πόλεως Ἀλεξανδρείας - Ἀντιοχείας, τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τοῦ Θεοβαδίστου ὁρους Σινᾶ, τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ ἀρνηθέντων νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν καινοτομίαν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν πρὸς τοῦτο. Τοῦτο καταφαίνεται ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς, ἣν ἀπηθύθεν ὁ ἀοιδίμος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος πρὸς τὸν τότε Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρυσόστομον Παπαδόπουλον μετὰ τὸ προαξικόπημα τῆς Ἡμερολογιακῆς καινοτομίας τῷ 1924 (Ἀπρίλιον) ἐπιρρίπτων εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκ-

κλησίας τὴν πρωτοβουλίαν. Ἀντιτιθέμενος ὁ ἀείμνηστος Φώτιος προτείνει τὴν σύγκλησιν Μεγάλῃς Τοπικῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἄνευ τῆς ὁποίας, τονίζει, οὐδεμία περὶ καθεστῶτος κοινοῦ τῇ ὅλῃ Ἐκκλησίᾳ εἴτε γνώμη, εἴτε μονομερὲς ἀπόφασις ἔσται ἢ λογισθῆσεται ἔγκυρος καὶ κατωχυρομένη τῇ ἀπαραιτήτῳ ἰσχύϊ».

Ὅτι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐξέκλινε τῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἀποφάσεων Πανορθόδοξων Συνόδων, ὁμολογεῖ τοῦτο εἰς τῶν διαπρεπῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐπισήμου Ἐκκλησίας καὶ μοναδικὸς τότε ἴσως Κανονολόγος, ὁ πρῶν Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ εἶτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δωρόθεος εἰς διατριβὴν του δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου (ἔτος 6 σελίδες 8) γραφῶν τάδε. «Ἡ παραδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου ἀντίκειται εἰς τοὺς Ἱ. Κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις, ἔτι δὲ πλέον καθιστᾷ τὴν Ἐκκλησίαν ὑπεύθυνον ἐνώπιον αὐτῶν (Κανόνων). Καίτοι ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Κανόνα Α' Οἰκ. Συνόδου δὲν ἐδέχθη τὴν ἀλλαγὴν τοῦ Πασχαλίου ἡ Ἐκκλησία, ἀκολουθοῦσα τὸ παλαιὸν Ἡμερολόγιον, ἐν τούτοις παραβαίνει τὴν διάταξιν ταύτην ἐν τῷ ἑορτασμῷ τῶν κοσμοσωτηρίων ἑορτῶν Χριστογενένων Φώτων... κατὰ τὸ νέον Ἡμερολόγιον συντέμνουσα ἢ καὶ παντελῶς ἐξαφανίζουσα τὴν ὑπὸ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν (Πέμπτον διελλίν) καθοριζομένην ὡς ἐπταήμερον Νηστείαν μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, παρατεινομένην διὰ τὸν Τόμον τῆς Ἐνώσεως (10ον αἰῶνα) μέχρι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, δταν τὸ Πάσχα συμπέσῃ κατὰ μὴν Μάιον ὡς συνέβη τῷ 1932 καὶ 1956, ὅτε ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐωρτάσθη δύο ἡμέρας πρὸ τῶν Ἀγίων Πάντων. Τῷ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΙΕΡΟΝ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Ἀδελφοί,

Τὸ τραῦμα κρυπτόμενον, δυσκόλως ἢ πληγὴ θεραπεύεται.

Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν ὅτι καὶ τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουν ἐν αὐτῷ τῷ Ἀγίῳ Ὄρει.

Ἀλλ' ὁ στόχος πολλῶν, μέμφεται τὸν Μοναχισμόν, ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον καὶ οἱ μοναχοὶ ἐξ ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ φερ' εἰπεῖν ὀλίγοι ἐν τῷ Μοναχισμῷ οἱ τραυματῆαι, πλεῖστοι δὲ τῶν ἄλλων, διότι ἡ οἰκοδομήσιμος ὕλη τῆς Μετανοίας πλησίον τοῦ Μοναχισμοῦ ὑπάρχει καὶ συντέμνῃ ἢ πληγὴ αὐτῶν θεραπεύεται. Τῶν δέ... μακρὰν αὐτῶν εὗρα, δυσκόλως ὁ τραυματίας ἰᾶται.

Προσπαθήσωμεν ἀδελφοί ἀμφότεροι, συντέμνω τὴν ἱατρίαν, πρὶν ἢ πληγὴ εἰς γάγγραιναν μεταβληθῇ καὶ ἡ νόσος ἀνίατος ἀποκαταστῇ καὶ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος ψυχῆς τε καὶ σώματος. Ἐξ οὗ ρύσσοιται ἡμᾶς ὁ Κύριος τοιοῦτου θανάτου. Ἀμήν.

Ἐν Προβάτῃ Παναγία Κρανιαῖς

Ἀγίου Ὄρους

Ἰγνατίος Ἱερομόναχος

1932 ἡ Ἐκκλησία εὐρεθεῖσα ἐν συγχύσει δι' Ἐγκυκλίῳ τῆς συνίστα (Ἀκουσον, Ἀκουσον!!) νηστείαν κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῆς πεντηκοστῆς κατὰ ρητὴν παράβασιν τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν «ὅπως ἐορτάσωμεν μίαν ἐβδομάδα «ἐπὶ τῇ ἐκ Θεοῦ δωρεᾷ (καθόδῳ Ἀγίου Πνεύματος). Τοῦτο θὰ ἐπαναληφθῇ καὶ ἐφέτος ὅποτε ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων συμπίπτῃ τὴν ἐπομένην τῆς Κυριακῆς Ἀγίων Πάντων, ἐξαφανιζομένης παντελῶς τῆς νηστείας.

Καὶ ἐρωτῶμεν τοὺς κηρύξαντας διωγμὸν Νερῶν: εἰς κατὰ τοῦ Κλήρου τῶν ὁπαδῶν Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου. Προσκρούει ἢ ὄχι εἰς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας ἡ ἡμερολογιακὴ Καινοτομία, ἣν ἡ Διοικουσα Ἐπίσημος Ἐκκλησία εἰσήγαγε πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν πιστῶν; Καὶ ὁ ὅρος τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἔχει παρ' ἡμῖν ἐφαρμογὴν «Ἐπικατάρατος ὅστις μετατίθῃσιν ὅρια Πατέρων».

Ἰωάννης Ἀγγέλου Παπαϊωάννου

(Θεολόγος Γυμνασιάρχης)

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ἐκ διαφόρων ψυχωφελεστάτων πατερικῶν βιβλίων

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου κώδικος 231 τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν
Ἑφραίμ τοῦ Σύρου, ἐκ
τοῦ Ἑλληνικοῦ

Οὐαὶ ἡμῖν ἀδελφοί, ὅτι τὰς μὲν θείας Γραφάς, ὁρθῶς μὲν γράφομεν καὶ ὁρθῶς ἀναγινώσκομεν· ὁρθῶς δὲ τούτων ἀκοῦσαι οὐ θέλομεν· διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ἡμᾶς ἐπιτελεῖν τὰ παρ' αὐτῶν. Ὡς ἀκανθαὶ καὶ τρίβολοι ἐν σπόρῳ καλῷ. Οὕτω ρυπαροὶ λογισμοὶ ἐν ψυχῇ μοναχοῦ.

Ἐὰν ἐπιδῶσχῃ σεαυτὸν, ἀγαπητέ, τοῦ ἐπιτελεῖσαι τὰς ἐπιθυμίας τοῦ σώματος· ἐγκαταλείπεις τὴν εὐθείαν ὁδόν, καὶ διὰ κρημνῶν βαδίζεις· καὶ πάντα ρυπαρὸν λογισμὸν εὐχερῶς δέχεσαι καὶ οὐ σωφρονεῖς.

Ἐὰν δὲ πάλιν ὑπὲρ μέτρον καταπονήσῃς τὸ σῶμα, γίνεται θάρος τῆς ψυχῆς σου, κατακυριευομένης ὑπὸ ἀθυμίας καὶ ἀκηδίας· γίνεται ὀργίλη καὶ ὀκνηρὰ πρὸς ὑμνωδῖαν καὶ προσευχήν, καὶ εἰς τὴν ἀγαθὴν ὑπακοήν· διὰ τοῦτο μέτρῳ καλῷ καὶ σταθμῷ κυδέρνησον σεαυτὸν.

Ἀγαπητέ, εἰ ἐπιποθεῖς ζωὴν τὴν αἰώνιον, τί νίπτεις τὸ πρόσωπόν σου ὕδατι εἰπέ μου; τί δὲ γελάς ἀδικήτως ἵνα τῷ πλησίον σου ἀρέσῃς; Ὡς λοιπὸν ἔοικεν, οὐ διέπτηρας τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς σου, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς δεδούλωσαι. Εἰ δέ, θέλεις νίψασθαι τὸ πρόσωπόν σου, νίψον αὐτὸ δάκρυσιν· καὶ πλύνον κλαυθμῷ, ἵνα λάμπῃς μετὰ δόξης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων Ἀγγέλων.

Χειραγωγεῖν ψυχὴν βούλεις; Ἀσφάλισον σεαυτῷ πάντοθεν ὡς συνετός, ἵνα μὴ καταποθῇς ὑπὸ τῶν ἡδονικῶν λογισμῶν· καὶ

τὸ πτώμα ἐν τῷ λιμένι γένηται.

Μακάριος ὁ ἔχων φόβον Θεοῦ· ὁ γὰρ φοβούμενος, ἡδονὴν σαρκὸς οὐ παραδέχεται· οὐ μετεωρίζεται· ὥδε κἀκείσε· περιμένει γὰρ τὸν ἑκτοῦ Δεσπότην. Ὁ δὲ μὴ ἔχων φόβον Θεοῦ ἐν ἑκυτῷ, ἀδιαφορεῖ, καθεύδει ἀμερίμνως· ταῖς ἀναπαύσεσι χαίρει· τὴν κακουχίαν φεύγει· καὶ τὴν ταπεινώσιν ἐδελύσεται.

Μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἔχων ἀγάπην Θεοῦ, ὁ γὰρ τοιοῦτος οὐδένα ἐδελύσεται ποτέ, οὐ μικρόν, οὐ μέγαν· ἀλλὰ πάντα στέγει· πάντα ὑπεμένει. Ὁ μὴ ἔχων ἀγάπην, ὀξέως θυμοῦται· ὀξέως παροργίζεται· φίλος ἐστὶ τοῦ διαδόλου· καὶ εὐρετῆς πάσης πονηρίας.

Μακάριος ὁ ἔχων ὑπομονήν. Οὐαὶ δὲ τῷ μὴ ἔχοντι ὑπομονήν. Ὁ γὰρ τοιοῦτος ἐν ὑπομονῇ γόγγυσος· καὶ ἐν ὑπακοῇ, ἀντίλογος, καὶ ἐν ἀγρυπνίαις, ἐκλελυμένος, ἐν νηστείᾳ· σκυθρωπός· καὶ ἐν ἐγκρατεῖᾳ ἀμελής. Ἐν λογομαχίαις, ἀνδρείος· καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ἀδύνατος. Ὁ δξύχολος ἄνθρωπος, καὶ παρὰ τῷ Θεῷ καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐδελυκτός ὑπάρχει· καὶ ἐν παντὶ μοθηρός.

Ὁ πρᾶος, κἂν ὑβρίζεται, χαίρει· κἂν θλίβεται, εὐχαριστεῖ· τοὺς ὀργιζομένους, πρᾶυνῃ ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐν ἐπιταγῇ ἀγαλλιάται. Δεινὸν τὸ δαιμόνιον τῆς πονηρίας ἀδελφοί· διὸ, προσέχετε· ὁ πονηρὸς οὐδέποτε εἰρηνεύει, ἀλλὰ πάντοτε ἐν ταραχαῖς ὑπάρχει. Πάντοτε θυμοῦ καὶ δόλου καὶ ὀργῆς πεπλήρωται. Ἐπιτάσσεται καὶ ἀντιλέγει, κελεύεται καὶ διαστρέφει· συμβουλευέται καὶ οὐκ ἀκούει· ὁ

πονηρὸς ἐν ὕδρεσιν, ἐν λοιδωρίαις καὶ καταλαλταῖς, ἔτοιμος. Εἰς τὸ ἐπιπλήττειν, πρόθυμος· εἰς ψαλμψδίαν, ἀσθενής· εἰς νηστείαν, ἐκκελυμένος· καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδύνατος.

Περὶ Ὑπακοῆς

Μακάριος ὁ ἔχων ὑπακοὴν ἀληθῆ καὶ ἀνυπόκριτον. Ὁ γὰρ ἀληθῶς ὑπήκοος, ἐπιτάσσεται καὶ οὐκ ἀντιλέγει· κελεύεται, καὶ οὐ διαστρέφει· ἐπιτιμᾶται, καὶ οὐκ ὀργίζεται· καὶ πρὸς πᾶν ἔργον, ἔτοιμος ἐστίν. Ἐν λύπαις χαίρει· καὶ ἐν ὕδρεσιν, οὐκ ἐξάπτεται. Ἐν ᾧ τόπῳ ἐκλήθη, ἐκεῖ ὑπομένει· καὶ ἀπὸ Μονῆς εἰς Μονὴν οὐ μετέρχεται.

Ἀθλιος δὲ καὶ ταλαίπωρος ὁς ὑπακοὴν οὐκ ἐκτίησατο, ἀλλὰ γογγυσμὸν. Ὁ γὰρ γογγυσμὸς ἐν μοναστηρίῳ, πληγὴ μεγάλη ἐστίν, καὶ σκάνδαλον τῷ κοινῷ. Ὁ γόγγυσος πάντοτε προφασίζεται. Ἐπὶ ἐπιταχθῆ ἔργον ποιῆσαι, γογγύζει, καὶ εὐθέως διαστρέφει καὶ ἄλλους· καὶ εἰς τί τοῦτο, λέγει, καὶ ἵνα τί ἐκεῖνο, καὶ οὐκ ἔστι φησι τὸ δε τὸ πρᾶγμα συμφέρον. Ἐὰν αὐτὸν εἰς προσευχὴν διεγείρωσι, θυμοῦται. Ἐὰν εἰς ἀγρυπνίαν, τὸν στόμαχον καὶ τὴν κεφαλὴν προβάλλεται ὅτι πονεῖ. Ἐὰν αὐτὸν νοουθετῇ σεαυτὸν φησι νοουθετεῖ· καὶ περὶ ἑμοῦ, ὥς θέλει ὁ Θεός. Ἐὰν αὐτὸν διδάσκῃς τί, εἴθε φησὶ καὶ σὺ οἶδας, ὥς ἐγὼ ἐπίσταμαι. Οὐδέποτε ποιεῖ ἔργον μόνος, ἐὰν μὴ καὶ ἕτερος συμβοηθῇ.

Περὶ φθόνου

Ὁ φθονερὸς ἄνθρωπος, πᾶσιν ἐστὶν ἀντικείμενος, καὶ σὺν τῷ διαδόλῳ κατακρίνεται. Ἐαυτοῦ γὰρ ἄλλον οὐ θέλει προτιμᾶσθαι· τοὺς ὀρθῶς βωῶντας ψέγει· καὶ τὸν εὐλαβῆ δδελύσσειται. Ὁ φθονερὸς, τὸν νηστεύοντα κενόδοξον ἀποκαλεῖ. Τὸν σπουδαῖον ἐν ψαλμψδίᾳ φιλενδείκην. Τὸν φι-

λόπονον ἐν ταῖς Γραφαῖς, ἄεργον. Καὶ ἂν ἴδῃ ἀδελφὸν ἀναπαυόμενον, ἐνδιαβάλλει αὐτόν.

Περὶ ἐγκρατείας

Μακάριος ἀληθῶς, ὁ ἐγκράτειαν φυλάξας· ἀλλὰ ἀκούσατε τί ἐστὶν ἐγκράτεια, καὶ μέχρι τίνος. Ἐγκράτεια οὖν ἐστὶν ἐπὶ γλώσσης· ἐπὶ ἀκοῆς ματαίας· ἐπὶ ὀφθαλμῶν, τοῦ κρατεῖν ὁράσεως· ἐπὶ θυμοῦ, τὸ μὴ ταχέως ἐξάπτεσθαι· τὸ μὴ θέλειν τιμὴν καὶ δόξαν· ἐπὶ λογισμῶν ματαίων· ἐπὶ βρωμάτων ἡδέων, ἢ ἐδέσματα πολυτιμα. Τὸ μὴ παρὰ καιρὸν ἐσθίειν. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ πόματος. Τὸ μὴ συμπίπτειν ἐν οἴνοποσίαις καὶ μέθαις. Ἐγκράτεια ἐπὶ ἐπιθυμίας καὶ ἡδονῆς πονηρᾶς, καὶ μὴ συγκατατίθεσθαι τοῖς αἰσχροῖς λογισμοῖς. Ἐγκράτεια ὕπνου, τὸ μὴ κοιμᾶσθαι ἀμέτρως. Ὁ ἀληθὴς ἐγκρατής, τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν οὐ δέχεται· τὴν συνουσίαν δδελύσσειται. Προσώπων θηλέων καὶ σώμασιν οὐ τέρεπεται. Ἐν κάλλεσι νέων οὐ συμπίπτει. Ἐν πνοαῖς ἡδίσταις, οὐχ ἡδύναται. Ἐν λόγοις κολακείαις, οὐ δδελύζεται. Ἐν ὀμιλίαις γυναικῶν, οὐκ ἐγχρονίζει. Καὶ ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ καὶ πάσης ἐπιθυμίας ἐγκρατεύεται.

Ὁ δὲ ἀκρατής καὶ μὴ ἔχων ἐγκράτειαν, ἐν ἀργολογαῖς καὶ εὐτραπελίαις ἡδεται. Ἐπὶ ἡδονῇ βρωμάτων καὶ πολυφαγίᾳ καὶ πολυποσίᾳ, ἀνδρίζεται. Ἐπὶ ματαίᾳ ἡδονῇ ἐκκαίεται, καὶ τοῖς λογισμοῖς συγκατατίθεται. Ἐπὶ δόξης δδρεύεται· καὶ τιμῇ φαντάζεται. Ἐν χροαῖς προσώπων καὶ σωμαμάτων ἀγάλλεται. Ἐν συντυχίαις γυναικῶν καὶ ὀμιλίαις γελωτοποιῶν, φιδρύνεται. Ἐν τῇ διανοίᾳ φαντάζεται μνήμας δδφρων, πρόσωπα θηλέων καὶ νέων ἀγενεῖων, ψηλαφήσεις χειρῶν, περιπτύξεις σωματῶν, συμπλοκάς μελῶν, λόγους ἐμπαθεῖς, γέλωτας θελγοποιούς, νεύματα ὀφθαλμῶν, στο-

λισμὸν ἱματίων τῶν σωμάτων, λαλιὰς κο-
λακευτικᾶς, σώματος ἡδύτητα, ὥρας καὶ
τόπους συνομιλιῶν· καὶ πάντα ὅσα φέρου-
σι πρὸς ἡδονήν. Ταῦτα καὶ ἕτερα ἀναζω-
γραφεῖ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ ὁ φιλήδονος
καὶ ἀκρατής. Ὁ τοιοῦτος, ἐὰν ἴδῃ γραφὴν
περὶ σωφροσύνης ἀναγινωσκομένην, σκυ-
θρωπάζει. Ἐὰν ἴδῃ αὐστηρότητα πατέρων
ἀηδιάζεται. Ἐὰν περὶ νηστείας ἀκούσῃ,
ταράσσεται. Ἐὰν ἴδῃ γυναῖκας καὶ νέους
ἀγενεῖους, φαιδρύνεται, καὶ τρέχει ἄνω
κάτω, τὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελέσαι. Τότε καὶ
εἰς τὸ ψάλλειν εὐτονος εὐρίσκεται, καὶ εἰς
πάντα ἔτοιμος καὶ πρόθυμος, ἵνα ἐπιδείξῃ

ἐαυτὸν ἡδὺν καὶ ὥραϊον ταῖς παρτυχοῦ-
σαις γυναίξιν, καὶ τοῖς ἀγενεῖσι νεωτέροις.
Ἄλλ' ἐν ἡσυχίᾳ, στυγνὸς καὶ ἀσθενὴς ὁ-
πάρχει.

Ἄθλιος οὖν καὶ ταλαίπωρος, ὁ μὴ ἔχων
ἐγκράτειαν, κατὰ παντὸς τρόπου καὶ
πράγματος. Διὸ ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,
ὅσοι χάριτι Χριστοῦ ὑπὸ ζυγὸν ἄγεσθε,
προσέχετε μὴ ποιεῖν τὰ θελήματα τῆς σαρ-
κός, ἵνα μὴ ἀναπολόγητοι εὐρεθῶμεν ἐν
τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου, καὶ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ
δήματος τοῦ Χριστοῦ· ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Σάββα Στεφ. Διμέλη - Ἀρχάγγελος Ρόδου

Σ Τ Ι Χ Ο Ι ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΤΑΥΡΩΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 130)

Καὶ τώρα τρέχω σύντομα νὰ βρῶ τὰς Μυροφόρους,
γιὰ νὰ τὲς πῶ τὸ ὄραμα κι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους.
Θὰ γίνω κ' ἐγὼ χριστιανὴ καὶ θὰ ταχθῶ μαζὺ τῶν,
νὰ βρίσκομαι πλησίον τῶν στῇ συναναστροφῇ τῶν.

Ἡ Πρόκλα μόλις ἔφυγε ὄχλος πολλὸς ἐφάνη,
καὶ ἔχει νέον δέσμιον μ' ἀκάνθινον στεφάνιν.
Δὲν ἦτο μόνον δέσμιος ἀλλὰ καὶ φορτωμένος,
Σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων του κι' ἦτο αἱματωμένος
Ἦτο Σταυρὸς ἀνώμαλος ὡς εἶχον ἐτοιμάσει,
καὶ τὸν περνοῦν πρὸ δύσκολον μέρος, νὰ κοπιᾷσῃ.
Ἀκολουθεῖται ὑπὸ πολλῶν ὁ θεῖος Ναζωραῖος,
ἀγώμενος στὸν Γολγοθᾶ ὡς καταδικασμένος.
Ἀφοῦ τοῦ τὸν ἐφόρτωσαν ἤρχισαν νὰ χλευάζουν,
κ' ἐμπτύουσι στὸ πρόσωπον διόλου δὲν διστάζουν.
Τοὺς ἡλούς ἐτοιμάζουσι καὶ σύντομα θαδίζουσι,
δὲν ξεύρουν οἱ ἀνόητοι πρὸς κέντρα πὼς λακτίζουν.
Τὸν ὁδηγοῦν στὸν Γολγοθᾶ καὶ ἀναιδῶς ὑβρίζουν,
καὶ μὲ πολλὴ παράπνοια τὰ μάτια του θακνύζουν.
Πίπτει στὸν δρόμον καὶ κτυπᾷ κι' ὅλοι περιγελοῦσι,
κ' ἐμπτύουν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ὑβριολογοῦσι.

Κυττάζουν νάβρουν ἄνθρωπον γιά νά τόν ἀγγαρεύσουν,
 νά τοῦ σηκώσῃ τόν Σταυρόν μὴ διανυκτερεύσουν.
 Πέντε φοραῖς ἐσκόνταυσε καὶ ἔπασσε στὸν δρόμον,
 καὶ φορτωμένος τὸν Σταυρόν ἐπάνω εἰς τὸν ὦμον.
 Κυττάζει ἴσως εὐρεθῇ ἕνας νά τὸν βοηθήσῃ,
 νά τοῦ σηκώσῃ τὸν Σταυρόν διὰ νά συνεχίσῃ.
 Ἐξαφνα βλέπει ἄνθρωπον μαζί μὲ δυὸ παιδάκια,
 τὸν Κυρηναῖον Σίμωνα κι' ἐκράτει φρυγανᾶκια,
 Ἀπὸ τὸν κῆπον ἤρχετο καὶ ἦτο κουρασμένος,
 τρέχει ἀμέσως στὸν Χριστὸν ὡς ἦτο ἐπεμένος.
 Καὶ τοῦ σηκώνει τὸν Σταυρόν λιγάκι κι' ἀνεσαίνη,
 βαδίζει πρὸς τὸν Γολγοθᾶ στὸν τόπον μεταβαίνει.
 Ἐκεῖ ποὺ ἀπεφάσισαν διὰ νά τὸν σταυρώσουν,
 στ' ἀθάνατο ἅγιον Σῶμά του, θάνατον νά τοῦ δώσουν.
 Βαδίζει ὁ Δημιουργὸς πρὸς χάριν ἰδικήν μας,
 νά κρεμασθῇ εἰς τὸν Σταυρόν νά σώσῃ τὴν ψυχὴν μας.
 Βαδίζει ὁ Δημιουργὸς μὲ θεῖον μεγαλεῖον,
 νά ρίψῃ τ' ἅγιον Σῶμα του μέσα εἰς τὸ μνημεῖον.
 Ἐκεῖ μέσα στὸν Τάφον του θὰ γίνῃ ἡ σωτηρία,
 νά ἐξαλείψῃ ἀφ' ἡμῶν τὴν πρώτην ἁμαρτίαν.
 Ἐκείνην ὅπου ἔπραξαν ἐντὸς τοῦ Παραδείσου,
 ὅφρις οὖν Εὐὰ καὶ Ἀδὰμ κι' οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἐξ Ἰσοῦ.
 Καὶ τώρα πλέον ἐφθασαν στοῦ Γολγοθᾶ τὸν τόπον,
 ἐκεῖ ὅπου θὰ λυτρωθῇ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.
 Ἐξέδυσαν τὰ ρούχα του ὡς εἶπον οἱ Προφῆται,
 καὶ βάλλουν κλῆρον εἰς αὐτὰ οἱ ψευδοῖσραηλίται.
 Ἐπειτα δένουν τὸν Χριστὸν ἐπάνω στὸν Σταυρόν του,
 κι' ἐμπτύουσιν οἱ ἄνομοι τὸ ἅγιον πρόσωπόν του.
 Μὲ ἐμπτυσμοὺς καὶ χλευασμοὺς ἐπάνω τὸν σηκώνουν,
 πιάνουν καρφιά καὶ τὸ σφυρὶ κι' ἀμέσως τὸν σταυρώνουν.
 Σταυρώνουσι καὶ δυὸ ληστὰς καὶ τὸν Χριστὸν στὴν μέση,
 καὶ ὅλον ἐν χλευάζουσι γιὰτ' ἔτσι τῶν ἀρέσει.
 Ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ ληστὰς ποὺ ἦτο ἐξ εὐωνύμων,
 ἐφώναζεν ὕβριστικά ν' ἀκούῃ ὁ Ἐλεήμων.
 Ἄν εἶσαι τοῦ Θεοῦ Υἱὸς σῶσε τὸν ἐκυτόν σου,
 σῶσε κι' ἡμᾶς ποὺ εἴμεθα πλησίον στὸν Σταυρόν σου.
 Ὁ δ' ἕτερος ποὺ θρίσκετο εἰς τὸ δεξιὸ πλευρόν του,
 λέγει στὸν ἐάρβαρον ληστὴν νά παύσῃ τὸν θυμόν του.
 Ἡμεῖς δικαίως πάσχομεν γιὰτ' εἴμεθα κακοῦργοι,
 μὰ ὁ Χριστὸς δὲν ἔπταισεν ὡς λέγουν οἱ πανοῦργοι.
 Ἐπειτα φώναξε διψῶ καὶ τοῦφεραν λιγάκι,
 ὄξος χολὴν ἀνάμικτα καὶ ἦτανε φαρμάκι.

Μόλις τὰ ἐδοκίμασε, τετέλεσται φωνάζει,
 κλίνει τὴν ἁγία κεφαλὴ καὶ τὸν Πατέρα κράζει.
 Πάτερ μου ἄφες αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην,
 γιατί δὲν ξεύρει ὁ καθεὶς τί εἶν' αὐτὸ ποῦ πράττει.
 Εἶδε καὶ τὴν Μητέρα του μὲ τὸν ἡγαπημένον,
 τὸν μαθητὴν του τὸν πιστὸν τὸν φίλον καὶ παρθένον.
 Καὶ λέγει στὴν Μητέρα του, γύναι ἰδοὺ ὁ γυιὸς σου,
 καὶ λέγει κ' εἰς τὸν μαθητὴν βοήθει τῆς μητρός σου.
 Ἐξέπνευσεν ὁ Κύριος καὶ ὡς θνητὸς θρηνεῖται,
 ἀλλ' ὡς Θεὸς στοὺς οὐρανοὺς ἐκεῖ δοξολογεῖται.
 Εἰς στρατιώτης ἄπονος ἔνυξε τὴν πλευράν του,
 κι' ἔτρεξεν αἷμα καὶ νερὸ κι' ἐκάει ἡ καρδιά του.

Τότε δύο Ἀπόστολοι κρύφιοι ἀπαιτοῦσι,
 καὶ στὸν Πιλάτον τρέχουσι καὶ ἄδειαν ζητοῦσι.
 Γιὰ τὴν ἀποκαθήλωσιν ἄδειαν νὰ τῶν δώσῃ,
 κι' εἰς τὸ μνημεῖον τὸ καινὸν εὐθὺς νὰ μεταβῶσι.
 Κι' ἀφοῦ τὸν ἐνταφιάσωσιν εὐθὺς ν' ἀναχωρήσουν,
 διότι εἶναι ἐντολὴ τὸν Τάφον νὰ σφραγίσουν.
 Νὰ πληρωθῶσιν αἱ Γραφαὶ ποὺ εἶπον οἱ Προφῆται,
 ἵσως καὶ τὸ ἀντιληφθοῦν οἱ ψευτοῖς ἀραχῆται.
 Διότι ὅσα πράττουσιν ἀδίκως προσπαθοῦσιν,
 ἐντὸς τοῦ Τάφου τὸν Θεὸν νὰ κρύψουν πολεμοῦσιν.
 Ἀναχωρεῖ ὁ Νικόδημος φεύγει καὶ ὁ Κλεόπας,
 κι' ὁ Τάφος κατελήφθηκεν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.
 Αἶφνης φωναὶ ἀκούονται, κλαίουσι κι' ἀναστενάζουν,
 αἱ Μυροφόροι φθάνουσι καὶ τὸν Χριστὸν φωνάζουν.
 Διδάσκαλέ μας ἀγαθὲ ἦλθαμεν νὰ σὲ δοῦμεν,
 Τάφον σου τὸν Πανάγιον μὲ δάκρυα ν' ἀσπασθοῦμεν.
 Ἐλᾶτε τώρα ἀδελφαὶ νὰ κλαύσωμεν ἀντάμα,
 ἐπάνω εἰς τὸν Τάφον του ἕως γενῇ τὸ θαῦμα.
 Τῆς θέας ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας,
 τοῦ σεβαστοῦ Δσκαλίου μας κι' ἀληθινοῦ Θεοῦ μας.
 Νὰ κλαύσωμεν τὰ πάθη του ὡς καὶ τὴν Σταύρωσίν του,
 γιὰτ' ἔκαμε πρὸς χάριν μας θυσίαν τὴν ζωὴν του.
 Ὅσ' ἀγαπᾶτε τὸν Χριστὸν καὶ ὅσες τὸν ποθεῖτε,
 ἐλᾶτε νὰ τὸν κλαύσωμεν στὸν Τάφον του ποῦ κεῖται.
 Ἐλᾶτε νὰ τὸν κλαύσωμεν καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῶμεν,
 νὰ δείξωμεν μ' εὐλάβειαν ὅτι τὸν ἀγαπῶμεν.
 Εἶν' ὁ Θεὸς μας ὁ καλὸς κι' ἦλθε γιὰ νὰ μᾶς σώσῃ,
 κι' ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ.

Ἦλθε στήν γῆν ὡς ἄνθρωπος νὰ γνωρισθῇ μαζί μας,
καί ἄνομοι τὸν σταύρωσαν τὸν θεῖον Λυτρωτὴν μας.

Ὁ ἥλιος φεβήθηκε καὶ ἔκρυψε τὸ φῶς του,
γιατ' οἶδεν ὅτι ἔπασχεν ὁ Κύριος καὶ Θεός του.
Ἡ γῆ ἐσείσθη ἅπασα καὶ ἐφάνησαν σημεῖα,
καὶ ἠγέρθησαν πολλοὶ νεκροὶ ἀπὸ πολλὰ μνημεῖα.
Ὡς καὶ τὸ καταπέτασμα ἐκ τοῦ Ναοῦ ἐσχίσθη,
μέγας σεισμὸς ἐγένηκε καὶ ὅλη ἡ γῆ ἐσείσθη.

Δεῦτε καὶ καταλάβετε παράνομοι Ἑβραῖοι,
ποῖς εἶναι ποὺ σταυρώσατε ἄνομοι Φαρισαῖοι.
Τέτοια σημεῖα ποῦδατε καὶ ἀκόμη ἀπιστεῖτε,
ὁ φθόνος σᾶς ἐσκότισε δὲν δύνασθε νὰ δῆτε.
Τὰ κτίσματα κατάλαβαν ὁ κτίστης ὅτι πάσχει,
καὶ σεῖς ποὺ εἰσθε ἄνθρωποι κανεῖς σας δὲν ἠσθάνθη.
Νὰ δῆτε τέτοια πράγματα πρώτην φοράν στήν φύσιν,
νὰ φαίνωνται στὸν οὐρανὸν π' ἀνατολὴν ὡς δύσιν.

Καὶ τώρα ἄς τὸν κλαύσωμεν τὸν θεῖον Λυτρωτὴν μας,
ποὺ ἐκρεμάσθη στὸν Σταυρὸν γι' ἀγάπην ἰδικήν μας.
Ἄς κλαύσωμεν ὅλες μαζί τὸν Ἰησοῦν Χριστόν μας,
νὰ δείξωμεν μ' ἐυλάβειαν ὅλον τὸν σεβασμόν μας.
Νὰ ράνωμεν τὸν Τάφον του μὲ μῦρα καὶ μὲ ἄνθη,
ἀφοῦ γιὰ μᾶς ὑπέφερε τὰ πάνσεπτά του πάθη.
Ἡμεῖς Χριστέ μας θάμεθα μαζί σου στὸ μνημεῖον,
ἕως νὰ δείξῃ ἡ χάρις σου ἐκεῖνο τὸ σημεῖον.
Ἐκεῖνο θποῦ, ἔλεγες ὅτι εἰς τρεῖς ἡμέρας,
ἐὰν χαλάσουν τὸν Ναὸν θὰ ἔφερεις εἰς πέρας.
Συμβολικῶς τὰ ἔλεγες μὰ ποῦ νὰ ἐννοήσουν;
"Ὅτ' εἶν' ἀδύνατον ἐχθροί, Θεὸν νὰ πολεμήσουν.
Καὶ μὴ βραδύνης Κύριε τὸν Ἄδην νὰ νικήσης,
ν' ἀναστηθῇς τριήμερος καὶ ἄλλους ν' ἀναστήσης.
Νὰ δοῦσιν οἱ παράνομοι αὐτοὶ ποὺ σὲ σταυρῶσαν,
ὅτι ἀδίκως σ' ἔπιασαν καὶ θάνατον σοῦ δῶσαν.
Λοιπὸν ἐλᾶτε ἀδελφές ὅλες νὰ μεταδοῦμεν,
ἐκεῖ ποὺ μένει ἡ Παναγιά νὰ πᾶμε νὰ τὴν δοῦμεν.
Νὰ πᾶμε ν' ἀγκαλιάσωμεν ὅλες τὴν Παναγιά μας,
νὰ λάβῃ λίγη ἄνεσι μὲ τὴν παρηγοριά μας.
Ποὺ βλέπει μὲ τὰ μάτια της στὸν τάφον τὸν Ἰῶν της,
καὶ θέλει ἀνθρώπους π' ἀγαπᾷ νὰ κλαίουν μαζί της.

Ὁ Παναγιά μας ποθητὴ μητέρα τοῦ Χριστοῦ μας,
 ἔλα νὰ κλαύσωμεν μαζί σὲν Τάφον τοῦ Χριστοῦ μας.
 Καὶ νὰ προσμένωμεν ἐκεῖ ἕως τὴν ὥρα ἐκείνη,
 ποὺ εἶπε πῶς θ' ἀναστηθῇ κι' ἀθάνατος θὰ μείνῃ.

Οἱ Φαρισαῖοι ξέννοιασαν κι' οὐδόλως συλλογοῦνται,
 τὸν Τάφον τοῦ ἐσφράγισαν κι' ἡσυχῶς πιά κοιμοῦνται.
 Ὁ πόθος τῶν τελείωσε τῶν ἔφυγεν ἡ ζάλη,
 τώρα δὲν συλλογοῦνται πιά οὔτε προσμένουν ἄλλῃ.
 Καὶ ποὺ νὰ ξεύρουν οἱ μωροὶ ἡ τύχη τῶν τί γράφει,
 ποὺ θάρθουν στὸ κεφάλι τῶν πάλιν καινούργια πάθη.
 Ἀνέλπιστον πραγματικῶς ἦτο γιὰ τοὺς Ἑβραίους,
 ἀφοῦ ἐφυλάττετο ὁ νεκρὸς ἀπὸ φρουροὺς Ρωμαίους.
 Ν' ἀκούσουν αἰφνης τὰς φωνὰς ἐκείνων ποὺ φρουροῦσαν,
 ὅτι Ἀνέστη ὁ Χριστὸς κι' ἀδίκως ξενυκτοῦσαν.
 Αὐτοὺς θνητοὺς δὲν ἤτανε λέγουν οἱ στρατιῶται,
 πρώτην φορὰν σὲν ἔβλεπον μας ἐγίναμεν αὐτόπται.
 Τοιοῦτων ὑπερφυσικῶν σημείων καὶ θαυμάτων,
 Ἄγγελοι νῆλθουν ἐξ οὐρανοῦ τὴν ὥραν ποὺ ἐφρουρεῖτο.
 Χωρὶς ἡμεῖς οἱ δυστυχεῖς ποσῶς νὰ κοιμηθῶμεν.
 τὸν λίθον νὰ σηκώσουσι κι' ὅλοι νὰ τρομαχθῶμεν.
 Λέξιν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ποῦμε στοὺς Ἀγγέλους,
 νὰ μείνωμεν ἀνεύθυνοι ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους.
 Οἱ Ἄγγελοι μᾶς εἶπαι σὲν Τάφον ποῖν φρουρεῖτε;
 ἀκόμη τὸν ἀθάνατον ὥς τὸν θνητὸν τηρεῖτε;
 Σὰν εἶδαμεν ν' ἀναστηθῇ ἐκείνον ποὺ σταυρώσαν,
 καὶ ὥς νεκρὸν στὸ μνήμα τοῦ σὲ μᾶς ἐπάραδῶσαν.
 Παραπολὺ φοβήθημεν ὁ νοῦς μας ἐσκοτίσθη,
 γιὰτ' εἴμεθα ὑπεύθυνοι ὁ Τάφος ἂν συλλίσθη.
 Αὐτὰ εἶδαν τὰ μάτια μας κι' ἀφόδως θὰ τὸ λέμε,
 ἂν θέλουν ἄς πιστεύσουσιν, ἡμεῖς ποσῶς δὲν πταῖμε.
 Ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν διὰ ν' ἀντισταθῶμεν,
 δὲν ἦσαν ἄνθρωποι κοινοὶ ν' ἀντιπαραταχθῶμεν.
 Αὐτοὶ ἦσαν Ἄγγελοι λευκοὶ καὶ τὸν δοξολογοῦσαν,
 καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν Θεὸν τὸν προσκυνοῦσαν.
 Ἡμεῖς θὰ τὸν πιστεύσωμεν μὲ ὅλην τὴν καρδιά μας,
 καὶ θὰ γενοῦμεν Χριστιανοὶ γυναῖκες καὶ παιδιὰ μας.
 Ἐπίσης ὅλοι οἱ Ἀρχοντες καὶ ὅσοι ἂν θελήσουν,
 ἄς ἀκουσθοῦν οἱ λόγοι μας, νῆλθουν νὰ προσκυνήσουν.
 Τὴν θεῖαν τοῦ Ἀνάστασιν νῆλθουν ν' ἀσπασθοῦσι,
 ἂν θέλουν εἰς τοὺς οὐρανοὺς Θεὸν νὰ τὸν ἰδοῦσι.

Κι' ἡμεῖς Χριστὲ ποῦ ἤλθαμεν σήμερον μὲ τὰ μῦρα,
 νὰ ράνωμεν μὲ δάκρυα τὸ ἅγιόν σου μνήμα.
 Ἀξίωσε μας Κύριε ὅπως τὰς Μυροφόρους,
 νὰ δώσωμεν τὸ μήνυμα στοὺς ἀδελφούς μας δλους.
 Νᾶλθουν νὰ προσκυνήσωσι τὸν νικητὴν τοῦ ἄδου,
 καὶ τοὺς Ἀγγέλους νὰ ἰδοῦν στὸν Τάφον σου ποῦ ψάλλουν.
 Ὅλες μαζί θὰ μείνωμεν ἕως τὴν ὥραν κείνην,
 ποῦ θ' ἀκουσθῇ τὸ ἄγγελμα σ' ὄλην τὴν Παλαιστίνην.
 Τῆς θείας σου Ἀναστάσεως νὰ πληροφορηθῶσι,
 κι' ὅσα προεῖπες Κύριε νὰ ἀποσφραγισθῶσι.
 Κι' ἐμὲ Χριστὲ ἀξίωσον δι' ὅλα ποῦ σοῦ γράφω,
 νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἀσπασθῶ στὸν ἅγιόν σου Τάφον.

Σάββας Διμέλης
 Ἀρχάγγελος Ρόδου

Δαζάρου μοναχοῦ Διονυσιάτου

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ ΗΤΟΙ

Σύγχρονοι θαυματουργίαι τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ ἄλλων
 ἁγίων. Ὅπτασίαι διάφοροι καὶ ἀξιόλογοι. Διηγήματα.
 Ἐναρέτων Πατέρων μνεία. Ἔτει Σωτηρίῳ 1956.

Π Ε Ρ Ι

Τῆς θαυματουργίας τῆς εἰκόνης
 τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὴν ὁ-
 ποίαν ὀφθαλμοφανῶς εἶδε γε-
 νομένην ἐν τῇ ἐν Βοζίνῃ
 ἐκκλησίᾳ.

Κατὰ Μάρτιον τοῦ Σωτηρίου ἔτους 1919,
 τοῦ Γέροντος Νήφωνος διατελοῦντος Οἰκο-
 νόμου τοῦ Μετοχίου Βόζινα, ἔχοντας καὶ
 ὡς βοηθοὺς τοῦ Συνοδίου τὸν Μοναχὸν
 Λεόντιον Παραοικονόμον καὶ τὸν Μοναχὸν
 Λάζαρον ὡς μάγειρον, μίαν πρωτὴν ἡκού-
 σθησαν γοεραὶ κραυγαὶ ἐν τῇ ἀλλῇ τοῦ
 Μετοχίου. Παρακύψαντες ἀπὸ τὸν ἐξώ-
 στην οἱ δύο νεώτεροι Μοναχοί, βλέπουσι
 τὸν Κεχαγιάν (Βλαχοποιμένον) Δημήτριον
 Μπομπόταν, νὰ σύρῃ ἀναγκαστικῶς σέρνον-
 τας οὕτως εἰπεῖν, ἕνα παιδίον τοῦ ἀρσενικόν

Ἰωάννην ὀνόματι, ἡλικίας δέκα ἕως δώδε-
 κα ἐτῶν περίπου πηγαίνοντάς το εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου ἐντὸς
 τῆς οἰκίας του (ἔξω τοῦ Μετοχίου εἰς τὰ
 λεγόμενα Κολλήγηκα) αἰφνιδίως ἤρχισε
 νὰ τρέμῃ, ν' ἀφρίζῃ, νὰ φωνάζῃ ἀγρίως
 φωνὰς καὶ ἄλλα παρόμοια κινήματα, ὅσα
 πάσχουσιν οἱ ἐκ δαιμονικῆς ἐπηρείας
 προσβαλλόμενοι. Τάχασε δ' πτωχὸς Κεχα-
 γιάς μὲ τὴν γυναῖκα του.

— Βρὲ Γιάννο μου, καλὸ μου, τί ἔχεις;
 τί ἔπαθες;

— Βρὲ παιδί μου γιατί φωνάζεις ἔτσι;
 Αὐτὸ ζαλισμένο ὡς ἦτο, οὔτε ἐννοιωθε
 τί τοῦ ἔλεγον, οὔτε ἤμποροῦσε νὰ τοὺς ἀ-
 παντήσῃ εἰς τὰ ἐρωτήματα, ἀλλ' ἐξακο-
 λουθοῦσε τὲς τρέλλες του.

—“ὦχ! κακή ὦρα! ἄρχισε ὁ Κεχαγιάς νὰ λέγῃ, ἄχ τὸ παιδάκι μου δαιμονίσθη· κει ὦχ ὁ μαῦρος τί ἔπαθα!!

Ἐν τοιαύτῃ παραζάλῃ καὶ ἀμέτρῳ λύπῃ καὶ στενοχωρίᾳ εὐρισκόμενος, ἐνθυμήθηκε τὴν θαυμάτουργδὸν εἰκόνα τοῦ τίμιου Προδρόμου, καὶ εὐθὺς πέρνει τὸ παιδί του νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ ἁγίου πρὸς θεραπείαν του.

Καθόσον λοιπὸν ἐπροχώρει καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τόσον, τὸ ὑπὸ τοῦ δαίμονος ἐνεργούμενον, ἀγρίευν, ἐκραύγαζε, δὲν ἤθελε νὰ πηγαίνει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἔστρεφεν εἰς τὰ ὀπίσω· νὰ φύγῃ ἔξω· καὶ μάλιστα γιὰ μιὰ στιγμή διέφυγε τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς του, καὶ ἔτρεχε πρὸς τὰ ἔξω, ἀλλὰ τὸ ἐπρόλαθεν ὁ Κεχαγιάς.

Ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἀπὸ τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνὰς ὅπου ἐγίνοντο εἰς τὴν αὐλήν, διέκυψαν ἐκ τοῦ ἐξώστου ὡς προελέχθη οἱ νεώτεροι Μοναχοὶ καὶ παρηκολούθουν τὴν λυπηρὰν καὶ τραγικὴν ταύτην σκηνὴν μεταξὺ υἱοῦ καὶ πατρὸς, ὃν περ συμπονέσαντες κατῆλθον καὶ συνέδραμον τὸν δυστυχῆ πατέρα, καὶ ὑπήγον ὅλοι μαζὺ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἀπέθεσαν πρὸ τῆς ἁγίας Εἰκόνης, θαθῶς λυπούμενοι καὶ συμπάσχοντες διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ δαίμονος βασανιζόμενον παιδίον καὶ τὸν συμπάσχοντα αὐτοῦ πατέρα καὶ διότι δὲν ὑπῆρχεν ἱερεὺς ἵνα τὸ ἀναγνώσῃ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τοὺς ἐπὶ τούτῳ ἔξορκισμοὺς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὡς συνήθως γίνεται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις.

Ἀφοῦ παρῆλθον 4—5 λεπτὰ τῆς ὥρας ἐν ἁφῶνι ὡς ἐκ τῆς λύπης των, λέγει ὁ νεώτερος Μοναχός. “Ἀδελφέ, ἀφοῦ ἱερέα δὲν ἔχομεν, ἂν θέλῃς μόνοι μας νὰ ψάλλωμεν μίαν παράκλησιν εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον καὶ ἡ χάρις του εἶναι μεγάλη,

ὅ,τι εὐδοκήσῃ θὰ γίνη. Ὁ ἀδελφὸς ἀμέσως συγκατένευσε καὶ ἤρχισαν νὰ ψάλλουν τὴν παράκλησιν. Τὸ παιδάκι ἠγωνία ἐκ τῆς στενοχωρίας ὅπου ἠσθάνετο καὶ ἐστριφογύριζε κάτω στὸς πλάκες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Κεχαγιάς, λείψανον τέλειον ἐκ τῆς πολλῆς του συντριβῆς καὶ ἀθυμίας, ὅμως νοερώς παρεκάλει τὸν τίμιον Πρόδρομον ὅπως τὸν λυπηθῇ καὶ ἱατρεύσῃ τὸ παιδίον του... Ἡ παράκλησις ἐγγίζει πρὸς τὸ τέλος. Ὅταν ἄρχισεν ἡ ἐβδόμη ψῆδῃ, τὸ παιδίον ἠσούχασε καὶ εἰρήνευσε· τελειωθείσης τῆς ἐνάτης ψῆδῆς, ἐσηκώθη καὶ ἐστάθη ὀρθιον πρὸ τῆς ἁγίας εἰκόνης, μετὰ πολλῆς τῆς σεμνότητος. Τελειωθείσης τῆς παρακλήσεως, τὸ παιδίον ἦτο τελείως ὑγιές, πρὸς ἄρρητον χαρὰν καὶ θαυμασμὸν τῶν παρισταμένων, ἔφ’ ᾧ προσκυνήσαντες γονυκλιτῶς, τό τε παιδίον καὶ πατὴρ σὺν τοῖς παρισταμένοις, καὶ ἀπὸ ψυχῆς εὐχαριστήσαντες τὸν τίμιον Πρόδρομον, κατασπασθέντες εὐλαδῶς τὴν ἁγίαν εἰκόνα του, ἀνεχώρησαν χαίροντες καὶ τὸν πρόφην δυστυχῆ πατέρα συγκαίροντες, διότι ἡ πίστις του καὶ ἡ εὐλάβειά του πρὸς τὸν τίμιον Πρόδρομον, συνήργησαν καὶ ἐπέτυχε τοῦ ποθομένου τῆς θεραπείας τοῦ παιδίου του.

Π Ε Ρ Ι

Τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνης ἕτερον διήγημα τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ.

Κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1919, ὅποτε ὁ θερισμὸς τῶν σπορίμων ἐγίνετο (διηγεῖται ὁ μάγειρος) ὡς ἦτο συνήθεια, τοὺς θεριστὰς παρακολουθοῦσαν αἱ λεγόμεναι σταχολογήτραι, αἵτινες ἐσύλλεγον τὰ διαφεύγοντα καὶ ἐγκαταλείπομενα ἐκ τῶν δραγμάτων ἐν τῷ χωραφίῳ στάχου. Αἱ ἐν λόγῳ σταχολογήτραι ἐτρέφοντο ἀπὸ τὸ Μετόχιον καὶ πρὸς ἀντιμισθίαν ἐδοθήθουν εἰς τὸ Μετόχιον καὶ ἰδιαζόντως

Ἡθικοπλαστικά θέματα

ΤΟΙΣ ΠΑΣΙ ΚΑΘΗΚΟΝ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Πόλεμοι καὶ ἀπειλαὶ πολέμων, διχόνοιαὶ καὶ ἀδικίαι, ἐγωῖσμοι καὶ μίση καταστρέφουν τὴν εἰρήνην ἀτόμων καὶ κοινωνιῶν καὶ δημιουργοῦν μίαν ἀτμοσφαῖραν καταθλίψεως καὶ ἀγωνίας. Καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη διὰ τὴν χαράν, διὰ τὴν εἰρήνην. Προωρίσθη νὰ καταστή ὁ χα-

ρούμενος πολίτης τῆς τρισευτυχισμένης βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη καὶ εἰρήνη ἐπικρατεῖ.

Διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας αὐτῆς, ἐργάζεται βέβαια ὁ Θεὸς μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγάπης του,

τὸν Μάγειρον εἰς τὸ μαγεῖρευμα, εἰς τὴν ζύμωσιν καὶ ψῆσιν τοῦ ψωμίου καὶ ἄλλας παραμικρὰς τοιαύτας ἐργασίας. Διὰ τὴν τοιαύτην σταχυολόγησιν ἤρχοντο κατ' ἔτος δύο γυναῖκες ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χωρία, πολλάκις δὲ καὶ ἐξ Ἀρναίας (Λιαιριγκόβης τότε καλουμένης). Κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἐκ τῶν δύο γυναικῶν ὅπου ἦλθον ἐξ Ἀρναίας, ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἦτο πολὺ νεαρά, ἐλευθεριάζουσα, εὐειδὴς ἅμα καὶ προκλητική, πράγματα σκανδαλισμοῦ πρόξενα καὶ λύπης αἷτια διὰ τὸν ἀτυχῆ Μάγειρον, νεώτερον καὶ αὐτὸν ποὺ μόλις πρὸ τριετίας ἀφίκετο ἐξ Ἀμερικῆς, περιβληθεὶς τοὺς μελανοὺς χιτῶνας καὶ τὴν Μοναδικὴν ζωὴν ἀσκούμενος.

Μὲ τὴν πάροδον τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς περισσοτέρας γνωριμίας, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ εὐειδές, τὸ ἐλευθεριάζον, τὸ προκλητικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ τοῦ ἀοράτου τοῦ μισοκάλου καὶ παγκρακίστου ἐχθροῦ ἐκτοξευόμενα πυρφόρα δέλη, ἡ κατ' ἀνάγκην ἐπακολουθοῦσα συνεργασία καὶ μάλιστα εἰς τὴν ζύμωσιν καὶ ψῆσιν τοῦ ψωμίου, εἰς μέγαν φόβον καὶ στενοχωρίαν τὸν ἀτυχῆ ἐνέβαλον, μήπως παρ' ἐλπίδα ὀλισθήσῃ καὶ καταπέσῃ εἰς τὰ θάραθρα τῆς ἀμαρτίας (διότι τὸ ἐν λόγῳ γυναικίον εἰς τὸ αὐτὸ μετόχιον, πρὸ ἔτους ἐπαγίδευσεν δόκιμόν τινα Γε-

ώργιον καὶ τὸν κατάφερε νὰ πετάξῃ τὰ ράσα καὶ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὴν προτέραν του κοσμικὴν ζωὴν), ταῦτα, λέγω, διαλογιζόμενος καὶ πολλὰ φοβούμενος, μὴ ἔχω, ποῦ νὰ καταφύγῃ καὶ ζητήσῃ βοήθειαν τοῦ ἐπὶ θύρῃς κινδύνου, καταφεύγει διὰ ταύτης τῆς εἰκόνης εἰς τὸν κραταῖδν ἡμῶν προστάτην τὸν πανένδοξον Πρόδρομον, γονυκλινῶς δακρυρροῶν, θερμῶς παρακαλῶν νὰ τύχῃ ἀμέσου βοηθείας καὶ προστασίας, ἐξομολογούμενος αὐτῷ ὃν διέτρεχε κίνδυνον. Καὶ ὡς τῆς ταχείας σου ἀντιλήψεως καὶ προστασίας παμμέγιστε καὶ Σέδοσμιώτατε Προστάτα μου!! Δὲν παρήλθον δύο ἡμέραι καὶ ἡ πρῶνι σφριγώσα καὶ σκιρτώσα ἐξ ὀργασμοῦ νεῆνις, μετεβλήθη εἰς ἀληθὲς λείψανον, πτώμα θρωμερὸν καὶ ἐξάσιον, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἀλόγου ζώου φορτώσαντες, μετεκόμιζεν ὁ ἀδελφός της εἰς τὴν γενέτειράν της κώμην Ἀρναίαν. Ἀπαλλαγείς οὖν τοῦ τοιοῦτου κινδύνου ὁ Μάγειρος, ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας ἀνέπεμπεν εὐχαριστίας εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον, εὐλογῶν δοξάζων καὶ ὑμνολογῶν τὸ ἄγιόν του ὀνομα ἐν ὅλῃ του τῇ ζωῇ ταύτῃ τῇ προσκαίρῃ, ἀναμνησθόμενος τὴν ἰδιάζουσαν σκέπην καὶ ἀγάπην του, τὴν εἰς αὐτὸν προσγενομένην. Ἀμήν.

μὲ τὰ ὁποῖα παιδαγωγεῖ ποικιλοτρόπως ἕκαστον ἄνθρωπον καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐπιθυμία τῆς ἀγάπης του εἶναι νὰ καταστήσῃ «υἱοὺς τῆς βασιλείας». Καὶ ὑφίσταται πράγματι πάντοτε ἡ «μερὶς Κυρίου», ἥτοι ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι μὲ ὅλην τὴν θέλησίν των καὶ τὴν διάθεσιν, ἔχουν καταταχθῇ εἰς τὰς τάξεις τῆς πνευματικῆς αὐτῆς βασιλείας καὶ ἐπιδιώκουν νὰ ζοῦν συμφώνως μὲ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Γεγονὸς ὅμως ἀναμφισβήτητος εἶναι, ὅτι ἡ μεγάλη πλειονότης εἰς ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας δὲν εἶναι ὑπήκοοι τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλοι μὲν, διότι πιστεύουν εἰς ἀντιθέτους θεωρίας, αἱ ὅποιαι εἶναι κατασκευάσματα ἀνθρώπων. Ἄλλοι, λόγῳ τοῦ ὅτι ὀρέγονται νὰ ζοῦν ὅπως ἐπιθυμοῦν, ὑπακούοντες εἰς τὰς ἀμαρτωλὰς τῶν ἀρεσκείας. Ὑπάρχουν ὅμως πλεῖστοι ὅσοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνέχονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μόνον καὶ μόνον ἀπὸ ἀγνοίαν. Οὗτοι δὲν ἐγνώρισαν ποτὲ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἴσως μάλιστα νὰ ἔχουν παραγνωρίσει ἀκριτὰ ἔξ ὧν διδάσκει καὶ κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅπως δὲ, δὲν εὐρίσκονται εἰς θέσιν νὰ ἀντιληφθοῦν ὁποῖα ἀνωτερότης καὶ ὁποῖα εἰρήνη καὶ εὐτυχία κρύπτεται εἰς τὸ νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὑπήκοος τῆς πνευματικῆς βασιλείας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Δι' αὐτοὺς ὅλως ἰδιαίτερος ἐργάζεται βεβαίως ὁ πανοικτίρμων Θεὸς μὲ ποικίλας περιστάσεις καὶ μέσα. Ὅμως διὰ τὴν διαφώτισιν καὶ τὴν σωτηρίαν των καλοῦνται νὰ ἐργασθοῦν καὶ ὅσοι ἐγνώρισαν τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀλήθειάν του, ὅσοι αἰσθάνονται μέσα των τὴν φλόγα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, τὸν ἐνθουσιασμόν διὰ τὸ καλόν, τὸν πόθον διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς

γῆς. Πάντες «οἱ πιστοὶ καὶ ἐλεγκνώτες τὴν ἀλήθειαν» (Α' Τιμ. δ', 3), εὐηγορήθησαν καὶ ἐτιμήθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν κατὰ τρόπον ἐξαιρετικὸν μὲ τὸ νὰ κληθοῦν εἰς τὴν πίστιν, μὲ τὸ νὰ γνωρίσουν τὸ Εὐαγγέλιόν του. Ἐγεύθησαν οὗτοι τοὺς καρποὺς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ἀπολαμβάνουν τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐν Κυρίῳ χαράν. Αἰσθάνονται τὴν δύναμιν τῆς πίστεως νὰ τοὺς στηρίξῃ εἰς ὅλας τὰς δυσκολίας καὶ εἰς ὅλας τὰς θλίψεις καὶ τὰ βάσανα τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Αἰσθάνονται, ὅτι δὲν εἶναι ξένοι πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ τέκνα τοῦ ἀγαπητοῦ «εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ» (Ρωμ. η' 17). Οὗτοι ὄντως εἶναι «υἱοὶ τῆς βασιλείας».

Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀτενίσκουν μὲ ἀπάθειαν τόσους καὶ τόσους γνωστούς των, συγγενεῖς, συμπατριώτας, ὁμοεθνεῖς των, νὰ εὐρίσκονται εἰς τὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας, νὰ βαδίζουν τὸν δρόμον τῆς ἀπωλείας; Ἐὰν δὲν θὰ ἠνείχοντο νὰ βλέπουν πεινασμένους καὶ γυμνοὺς, καὶ ἐὰν θὰ ἐθεώρουν στοιχειῶδες καθήκον νὰ σπεύσουν τὸ ταχύτερον νὰ τοὺς βοηθήσουν μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις διὰ νὰ μὴ ἀποκάμουν ἀπὸ τὴν ἀνέχεια καὶ τὴν ἀθλιότητα, πῶς θὰ θελήσουν νὰ ἀνεχθοῦν τὸ ἀσυγκρίτως θλιβερότερον θέαμα, νὰ βλέπουν τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἀπιστίας νὰ κατακρατῇ εἰς μίαν τυραννικὴν δουλείαν χιλιάδας καὶ μυριάδας ἀνθρώπων; Καὶ ἐὰν διὰ τὴν ἡθικὴν ἀνασυγκρότησιν, τὴν ὁποίαν ἐπιζητεῖ ἐπειγόντως διὰ τὸ ἔθνος μας ἡ σημερινὴ ἐπαχὴ, ἀνάγκη εἶναι νὰ συνεργασθοῦν μικροὶ καὶ μεγάλοι, πῶς δὲν θὰ θεωρήσῃ καθήκον τοῦ ἐπιβεβλημένου καὶ ὑποχρέωσίν του πᾶς χριστιανὸς καὶ ὁ

πλέον ἀγράμματος εἰσέτι καὶ ὁ πλέον ἀφανής, νὰ συντελέσῃ διὰ τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπὸν;

Καὶ δὲν ἐννοῶ βεβαίως ὅτι πάντες ἔχουν τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν δυνατότητα νὰ μεταβληθοῦν εἰς ἱεροκήρυκας ἢ συγγραφεῖς διὰ νὰ φωτίσουν τὸν πλησίον των. Ὅχι! Εἶναι ὅμως εἰς ὅλους δυνατὸν καὶ εὐκόλον νὰ συστήσουν εἰς τοὺς γνωστούς των ἓνα καλὸν κήρυγμα. Εἶναι εἰς πάντας δυνατὸν νὰ συστήσουν τὸ χριστιανικὸν ἔντυπον, ὥς εἶναι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ πλουσιώτατον καὶ ἐποικοδομητικὸν περιοδικὸν ἢ «Ἀγιορεϊτικὴ Βιβλιοθήκη», τὸ θρησκευτικὸν βιβλίον, ποὺ ἀναλύει καὶ ἐπεξηγεῖ μὲ σαφήνειαν μεγίστην τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶναι γεγονός, ὅτι μία σύστασις θερμῇ, ἢ ὁποία πηγάζει ἀπὸ ἐνδιαφέρον χριστιανικὸν διὰ τὸ καλὸν τοῦ πλησίον καὶ τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, φέρει πολλάκις ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Τὰς συστάσεις ἐνὸς ἱεροκήρυκος ἢ ἐνὸς κληρικοῦ ἴσως πολλοὶ δὲν τὰς προσέχουν ἀπὸ ἀδικαιολόγητον προκατάληψιν. Τὴν σύστασιν ὅμως ἐνὸς γνωρίμου, ἐνὸς γείτονος, ἐνὸς συνεργάτου, ἐνὸς προϋσταμένου εἰς μίαν ὑπηρεσίαν, εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν προσέξουν περισσότερον, ἐφ' ὅσον θὰ ἐννοήσουν ὅτι δὲν κρύπτει οὐδένα προσωπικὸν συμφέρον, ἀλλὰ ἐμπνέεται ἀπὸ ἀγάπην εἰλικρινῇ διὰ τὸ καλὸν των.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἓνα φύλλον θρησκευτικόν, ἓνα βιβλίον χριστιανικόν, εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ τὸ ἐξήτουν μόνοι των ποτέ. Εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς μίαν οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ἴσως κατατρώγει ἡ διχόνοια καὶ ἡ διαίρεσις καὶ νὰ ἐγκαταστήσῃ εἰς αὐτὴν τὸν ἄρχοντα τῆς εἰρήνης Χριστόν. Καὶ εἶναι δυνατὸν ὁ γραπτὸς θεῖος λόγος νὰ διεγείρῃ τὸν

ἐλεγχον τῆς συνειδήσεως, νὰ δημιουργήσῃ μεγάλην ἐσωτερικὴν μεταβολήν, νὰ οδηγήσῃ εἰς μετάνοιαν, εἰς διόρθωσιν καὶ ῥιζικὴν ἀναγέννησιν καὶ ἐπομένως εἰς τὴν πραγματικὴν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν.

Ὅσοι λοιπὸν Χριστιανοὶ ἔχουν ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς των καὶ τῆς εὐθύνης των, ὅσοι ἐγεύθησαν ὅτι «χρηστός ὁ Κύριος» (Α' Πέτρ. β' 3), ἔχουν ἐνώπιόν των στάδιον εὐγενοῦς προσπαθείας διὰ τὴν ἠθικὴν ἀνόρθωσιν τῆς κοινωνίας· ὅχι μόνον μὲ τὸ ζωντανὸν παράδειγμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανικοῦ ἔντυπου, ὥς εἶναι τὸ περισπούδαστον μνηστικὸν τοῦτο περιοδικὸν τὸ ὁποῖον ἐκδίδει μὲ κόπον πολὺν καὶ μόχθον, ἀλλ' καὶ μὲ δαπάνας οὐκ ὀλίγας καλὸς φίλος καὶ ἀδελφὸς ὁ ὁποῖος δὲν ἀποβλέπει πρὸς ἄλλο τι, εἰ μὴ μόνον πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν πάσης δυστιχισμένης ὑπάρξεως καὶ ἐσωτερικῆς ἀπολυτρώσεως ἐκ τοῦ τῆς ἀμαρτίας ζυγοῦ.

Διὰ τοῦτο πάντες ὅσοι ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἴμεθα συνδρομηταὶ εἰς τὸ ὥς ἄνω ἀναφερόμενον περιοδικόν, ὑποχρέωσιν καὶ καθήκον ἔχομεν, ὅπως ἐνισχύσωμεν τὸν Διευθυντὴν καὶ Ἐκδότην ποικιλοτρόπως, διαδίδοντες τοῦτο, ὅσον τὸ δυνατόν εἰς εὐρύτερον κύκλον. Τότε καὶ μόνον θὰ ἔχωμεν τὴν ἀξίωσιν νὰ καλούμεθα συνδρομηταί, ὅταν ἐμπράκτως συμβάλλωμεν εἰς τὴν εὐόδωσιν καὶ συνέχισιν τοῦ ἔργου τούτου.

Σκοπὸν πάντες ἔχομεν τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, πρὸς σωτηρίαν πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀναφερομένην περίπτωσιν, ἀνάγκη καθίσταται νὰ μιμηθῶμεν τὴν παραβολὴν τῶν Ταλάντων, τοῦ δούλου ἀσφαλῶς ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος ἐπολλαπλασίασε τὸν ἀριθμὸν τῶν ταλάντων του κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ ὅχι βεβαίως τοῦ ὀκνηροῦ δούλου, ὁ ὁ-

Μάρκου Σπανουδάκη
Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου Μηχανικού

ΦΩΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

(Διάλεξις δοθείσα εἰς τὸν «Παρνασσόν» τὴν 6)3)1959)

«Ἰδοὺ, τὸ εἶμα Κυρίου, ἐγένετο αὐ-
τοῖς εἰς ὄνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν
αὐτὸ ἀκοῦσαι» λέγει ὁ Προφήτης Ἰε-
ρεμίας (5' 10).

Ὅποιονδήποτε διδλιν κοσμογονίας,
ἀπὸ ὅλον τὸ μεγάλο πλῆθος ποὺ ἔχουν
γραφῇ καὶ ἔαν προσέξῃ κανεῖς, θὰ βρῇ ἀπὸ
ἓνα σημείον καὶ πέρα, ἀπὸ τὸ σημείον ποὺ
σταματᾷ ἡ ἀνθρωπίνη γνῶσις καὶ πέρα,
νὰ παρουσιάζωνται δύο θεδαιότητες.

Ἀφ' ἑνὸς ἡ θεδαιότης τοῦ ἀγνώστου
μυστηρίου, ἐκείνου ποὺ εἶναι ἀγνωστον
καὶ ἀνεξερευνήτον διότι ξεπερνᾷ τὴν ἀν-
θρωπίνην γνῶσιν.

Ἀφ' ἐτέρου ἡ θεδαιότης εἶτι καὶ οἱ πιὸ
ῥμορφοὶ μῦθοι τῆς κοσμογονίας τῶν λαῶν,
εἶναι ἓνα, τὸ πολὺ πολὺ, χαριτωμένο τί-
ποτε, μπροστὰ εἰς τὴν πραγματικότητα
τῆς Δημιουργίας, ὅπως μᾶς τὴν φανερώνει

ποῖος μὴ ἐργασθεῖς κἄν, ἐπανεπαύθη εἰς
τὸ νὰ ἀποκρύψῃ τὸ τάλαντόν του μέσα
εἰς τὴν γῆν. Τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ἡμεῖς
πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅχι μόνον
τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀγορὰν τοῦ περιοδι-
κοῦ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»,
ἀλλὰ ἀποσκοποῦντες καὶ ἐπιδιώκοντες
τὴν συνεχῶς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
συνδρομητῶν, ἵνα μὴ ἀκούσωμεν τὴν ἐ-
πιτακτικὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου «πονηρὸ
δοῦλε καὶ ὀκνηρὸς», ἀλλὰ τὸ «εὖ, δοῦλε ἁ-
γαθὸ καὶ πιστό! ἐπὶ ὀλίγα ἡς πιστός, ἐπὶ
πολλῶν σὲ καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» (Ματθ. κε' 21).

Φιλήμων Ἀγιαννανίτης
Ἱεροδιάκονος

κάθε μέρα καὶ πιδ ἀναπάντεχη καὶ πιδ
συγκλονιστικὴ ἡ ἀλματώδης πρόοδος τῆς
ἐπιστήμης καὶ μάλιστα τῆς σημερινῆς ἁ-
τομικῆς ἐπιστήμης, ἡ ὁποία μᾶς ἀποκα-
λύπτει τὶς ἀφάνταστα μεγάλες δυνάμεις, αἱ
ὁποῖαι σὲ κάθε μῦθον, σὲ κάθε ἄτομον,
σὲ κάθε στοιχειώδες σωματίον ὕλης ἔχουν
περικλεισθῇ, κατὰ τρόπον, ἀκατανόητον.

Ἄν ὅμως αὐτὰ ἡμποροῦν νὰ λέγωνται
διὰ τοὺς κοσμογονικοὺς μῦθους, ὑπάρχει
καὶ μία κοσμογονικὴ ἱστορία πλέον καὶ
ὅχι μῦθος, ἱστορία σαφῆς, ἀκριβοῆς καὶ
πλήρης, τῆς ὁποίας τὰ διάφορα μέρη ἐρ-
χονται, δειλὰ δειλὰ, κατὰ ἀραιότερα ἢ πυ-
κνότερα χρονικὰ διαστήματα, ἀπλῶς νὰ
ἐπιθεδαιώσουν, τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, ὡς
ἀληθῆ; οἱ ἐπιστήμονες τῶν ἀνθρώπων καὶ
ἡ ἱστορία αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς Δη-
μιουργίας εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

Τὸ εἰτι ἀγωνίσθηκε καὶ ὑπέφερε καὶ ἔ-
χασε πολυτίμους αἰῶνας τὸ ἀνθρώπινον
πνεῦμα, εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ συλ-
λάβῃ τὸν ἀρχικὸν γενικὸν νόμον τῆς Δημι-
ουργίας, ἀπὸ τοὺς ἐπὶ μέρους νόμους, τοὺς
ὁποίους ὕστερα ἀπὸ μακρὰν παρατήρησιν
καὶ σειρὰν πειραμάτων ἐκφράζει καὶ μορ-
φοποιεῖ, εἶναι μία πολὺ φυσικὴ συνέπεια
τῆς ἐλλείψεως πίστεως, ὅχι πλέον πρὸς
τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν
θεοπνευστίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ἐνα πολὺ μεγάλο δένδρον συνθέτουν
οἱ νόμοι τῆς Δημιουργίας, τοῦ ὁποίου τὸν
κορμὸν ἀποτελεῖ ὁ μοναδικὸς ἀρχικὸς γε-
νικὸς νόμος, καὶ τὰ κλαδιά, τὰ παρακλά-
δια καὶ τὰ φύλλα του, ἀποτελοῦν ὅλον τὸ

ἄλλο ἀμέτρητον πλῆθος τῶν ἀλληλεξαρτωμένων νόμων.

Ἐὰν ἔχῃ κανεῖς τὸν γενικὸν νόμον, εὐκολα ἡμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ πρὸς τοὺς ἐξηρητημένους νόμους, ὅχι ὅμως καὶ τὸ ἀντίθετον, διότι ὑπάρχει πάντα ὁ ἄγνωστος συνδυετικὸς κρῖκος καὶ ποτὲ σχεδὸν οἱ νόμοι δὲν εἶναι αὐτοὶ ποὺ φαίνονται ὅτι εἶναι, διότι πάντα κάθε κλαδί καὶ παρακλάδι καὶ φύλλο, κάθε νόμος δηλαδὴ, ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν τῶν γύρω κλαδιῶν, τῶν γύρω τοῦ νόμων καὶ ἐμφανίζεται μὲ κάποιαν ἀλλοίωσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην παρατήρησιν καὶ εἰς τὸ πείραμα.

Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ οἱ ἐπιστήμονες χρησιμοποιοῦν εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐκφράσεις τῶν νόμων, ἓνα πλῆθος ἀπὸ ὀνομαζομένας «σταθεράς» αἱ ὁποῖαι πολλὰς φορὰς ἔχουν ἄλλην τιμὴν ὅταν ἀναφέρονται εἰς ἄλλο εἶδος, εἰς ἄλλην μορφήν ὕλης, λόγῳ τῆς διαφορετικῆς ἐπιδράσεως ἐνὸς νόμου ἐπὶ ἐκάστου ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων.

Ἀκόμη καὶ σήμερον οἱ ἀτομικοὶ ἐπιστήμονες, παρὰ τὴν ἀτομικὴν δόμωσαν, παρὰ τὴν δόμωσαν ὑδρογόνου καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλην μορφήν τῆς διασπάσεως τῆς ὕλης, δὲν ἔφθασαν νὰ συλλάβουν τὸν γενικὸν νόμον τῆς Δημιουργίας, ὁ ὁποῖος ὅμως τόσο ὁμορφα, μὲ τόσῃ ἀπλότητι καὶ παραστατικότητι ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν μᾶς διευτυπώθη, χιλιάδες χρόνια πρὶν, μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Δημιουργίας εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Ἀπλῶς, οἱ Ἀτομικοὶ Ἐπιστήμονες, κατῳρῶσαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν ὡς ἀληθές, ἄλλο ἓνα βασικὸν τμήμα τῆς ἁγίας Γραφῆς, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ βασικώτερα.

Εὐλικρινέστατα, οἱ ἀληθινοί, οἱ κορυφαῖοι ἐπιστήμονες, ὅταν ἐρωτηθοῦν πῶς καὶ ἀπὸ ποῦ καὶ ἀπὸ πότε ἐδημιουργήθη ἡ πρώτη ὕλη, τὸ πρῶτον ἔστω ὑδρογόνον τὸ ὁποῖον φέρεται σήμερον ὡς ἡ διὰ

μεταστοιχειώσεως ἀφετηρία τῆς Δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, ἀπαντοῦν μὲ τὸ ἀνώτερον καὶ ἄξιον τοῦ ἀληθινοῦ ἐπιστήμονος «ἡ ἐπιστήμη δὲν γνωρίζει».

Τὴν ἰδίαν ἀπάντησιν ἐδίδαν εἰς ὅλον τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων οἱ ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες, δι' ὅλα τὰ ἄγνωστα εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ἐποχῆς των, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως τὰ πλεῖστα, σαφῶς καὶ ἀκριβῶς ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Ὅλα αὐτὰ σιγὰ σιγὰ, μὲ τὴν πάροδον πολλῶν αἰώνων, ὅταν τὰ ἐγνώρισε καὶ ἡ ἐπιστήμη, ἀπλῶς ἐπεβεβαίωσε τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Εἶναι τόσο μεγάλος αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιβεβαιώσεων, καὶ ἔχομεν τόσο πολλές φορὰς ψηλαφήσει αὐτὰς τὰς ἐπιβεβαιουμένας ἀληθείας, ὥστε καταντᾷ μωρία νὰ παραβλέπωμεν τὴν λύσιν, τὴν κάθε λύσιν ποὺ δίδει ἡ Βίβλος, διότι πλέον εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τὴν ἐπιβεβαιώσωμεν καὶ ἐπιστημονικῶς ὡς ἀληθῆ, μὲ μίαν νέαν ὅμως ἀπώλειαν χρόνου.

Ὅλοι μας θὰ ἔχωμεν παρακολουθήσει τυφλοὺς ἀνθρώπους νὰ βαδίζουν εἰς τοὺς δρόμους.

Πάντα προβάλλουν τὸ ραβδάκι τους καὶ μετὰ ἀκολουθοῦν τὰ δῆματά τους, ἀνετα σχετικῶς εἰς τὰ γινώριμα μέρη.

Εἰς ἄγνωστα ὅμως μέρη, τοὺς βλέπομεν νὰ προχωροῦν σιγὰ σιγὰ, ἀφοῦ πρῶτα, χτυπώντας μὲ τὸ ραβδάκι τους, βεβαιωθοῦν καλὰ διὰ τὸ ἔδαφος,

Πολλὰς φορὰς τοὺς εἰδοποιοῦν ἄλλοι ὅτι δὲν ἀκολουθοῦν τὸν σωστὸν δρόμον, ἀν καὶ τὸ ἔδαφος εἶναι καὶ στερεὸν καὶ ὁμαλόν, καὶ ἄλλες φορὰς πάλιν εὐσπλαγχνικοὶ διαβάται τοὺς πιάνουν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοὺς ὁδηγοῦν, καὶ βλέπει τότε κανεῖς τὸν τυφλὸν νὰ ἀπλώνῃ μὲ ἐμπιστοσύνην τὰ δῆματά του καὶ χωρὶς νὰ χρησιμοποιεῖ τὸ ραβδάκι του νὰ προχωρῇ γρήγορα καὶ ἀ-

σφαλῶς διπλα εἰς τὸν ὁδηγόν του.

"Ας κυττάξωμεν τώρα καὶ τὴν τυφλὴν ἐπιστήμην, μὲ πόσῃν προσοχῇ καὶ μὲ πόσῃν ἐπιμονῇ, χτυπᾷ χιλιάδες φορὲς τὸ ραβδάκι τῆς, τὸ ραβδάκι τῆς πειραματικῆς ἐρεῦνης, γιὰ νὰ θεβαιωθῇ πρῶτα καλὰ καλὰ γιὰ τὸ κάθε τί, καὶ μετὰ νὰ προχωρήσῃ γιὰ νὰ διατυπώσῃ τοὺς διαφόρους νόμους τῆς.

"Ας θυμηθοῦμε πόσες φορὲς ἠναγκάσθη νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, νὰ ἀλλάξῃ καὶ δρόμους καὶ σχέδια καὶ νόμους, δταν μερικὰ χτυπήματα τοῦ ραβδακιοῦ τῆς, μερικὰ ἀποτελέσματα τῶν πειραμάτων τῆς, τῆς εἶπαν ὅτι δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν σωστὸν δρόμον.

Αἰῶνας πολλοὺς ἐχρειάσθη ἡ ἐπιστήμη, διὰ νὰ προχωρήσῃ σιγὰ σιγὰ μὲ τὸ ραβδάκι τῆς, καὶ πολλὰς φορὲς ἐφθασε σὲ ἀποτελέσματα, ἐκ τῶν ὁποίων, εἰς ἄλλα μὲν ἐφθασε μὲ καθυστέρησιν πολλῶν αἰώνων, εἰς ἄλλα δὲ δὲν θὰ ἐφθανε ποτὲ ἐὰν δὲν ἐστηρίζετο εἰς τὸ διαρκῶς ἀπλωμένο γιὰ βοήθεια χέρι τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναφερθῇ τὸ μέγα πλῆθος τῶν περιπτώσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς εὐρῆκε τὸν δρόμον τῆς, τὸν σωστὸν δρόμον, ἀπὸ ἓνα μεγάλο πλῆθος ἐπιστημόνων, φίλων τοῦ ΘΕΟΥ, τὸν δρόμον ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδείχθη εἴτε εἰς τὴν προσεσχύν, τὴν ὥραν δηλαδὴ τῆς ἰδιαιτέρας, τῆς ἀμέσου ἐπικοινωνίας των μὲ τὸν ΘΕΟΝ, εἴτε εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Δὲν εἶναι δὲ τοῦ παρόντος, διότι ὑπάρχουν πολλὰ βιβλία καὶ μελέται ποὺ ἔχουν συγκεντρώσει τὰς ἀληθείας αὐτάς, μὲ τὰς ὁποίας ἐφιμώθησαν οἱ πρὸς τὴν Γραφήν ἀντιφρονούντες.

"Ἐνα πλῆθος ἀμέτρητον ἀπὸ χωρία τῆς ἁγίας Γραφῆς, τὰ ὁποῖα εἶχεν εἰρυνευθῇ

ἡ κωμικὴ εἰς διαστάσεις ἀνθρωπίνῃ γνώσει καὶ τὰ ὁποῖα κατῴρθωσεν νὰ ἐπληθεύσῃ σιγὰ σιγὰ ἡ τυφλὴ ἐπιστήμη, μὲ τὸ ραβδάκι τῆς πειραματικῆς τῆς ἐρεῦνης, ὡς ἀπολύτως ἀκριβῆ, χωρὶς ποτὲ νὰ παρυσιάσῃ οὔτε ἓνα καὶ μόνον χωρίον ὡς ἀναληθές, μᾶς ἀναγκάζουν πλέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ πειδὶ ἀσφαλῆς δρόμος γιὰ νὰ μάθωμεν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ μάθωμεν καὶ νὰ ἐρμηνεύσωμεν, εἶναι ὁ δρόμος τῆς ἀληθινῆς σοφίας, ὁ δρόμος τῆς ἁγίας Γραφῆς.

"Απλὸς καὶ εὐκλὸς δρόμος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀδιάβρατος τελείως, τόσον δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν μόνον ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, ὡς λέγομεν, ὅσον καὶ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν διπλώματα ἀνωτάτων Σχολῶν, ἀκόμη καὶ Θεολογίας, ἐὰν ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ΘΕΟΝ καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν, δὲν εἶναι τὸ κίνητρον τῆς μελέτης τοῦ λόγου του, ἐὰν ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη δὲν κάμνουν ὥστε νὰ συντονισθῇ τὸ πνεῦμα των πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ΘΕΟΥ διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ συλλάβουν σιγὰ σιγὰ, τὰ ἄρρητα ῥήματα, τῆς ἐν τῇ συμπυκνώσει ἀποκεκρυμμένης σοφίας τοῦ ΘΕΟΥ.

"Αρχε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

Δι' αὐτὸ τόσον πολλὰς φορὲς συναντοῦμεν βιβλία καὶ μελέτας περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον σοφῶν ἀνθρώπων κατὰ κόσμον, ἢ καὶ ἀσόφων ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι μὲ μοναδικὸν ἐφόδιον τὸν ὀρθολογισμόν τους, εἶχον τὴν διαβολικὴν ὑπομονήν, διότι ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον τὴν ἔλαβον, νὰ διαβάσουν ὅλην τὴν Βίβλον καὶ νὰ γράψουν τὰς σοφὰς κρίσεις των διὰ τὸ αἰώνιον βιβλίον, ἐκεῖνοι μὲν ἀπλῶς διὰ νὰ τυπωθῇ κάπου τὸ ὄνομα των, ὁ διάβολος δὲ διὰ νὰ σπείρῃ σὲ κακοίαν ψυχὴν τὴν ἀμφιβολίαν, ψυχὴν μὴ ἀρκετὰ ἐδραιωμένην ἀκόμη εἰς τὴν πίστιν, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὸ ἀληθές ἀπὸ τὸ ψευ-

δές, πού κλιμακώνεται ἀπὸ τὸ λυπηρὸν ἕως τὸ γελοῖον, ἀκριδῶς διότι τὰ πνευματικὰ μάτια τῶν ὀρθολογιστῶν αὐτῶν ἐρευνητῶν εἶναι πάντα κλειστὰ διὰ τὴν ἐννοήσουν τὰς Γραφάς.

Πλὴν τῆς Ἱστορίας, Ἀρχαιολογίας, Ἀστρονομίας, Γεωλογίας, Βιολογίας, Φυσικῆς καὶ τῶσων ἄλλων κλάδων τῆς Ἐπιστήμης, οἱ ὅποιοι ἔδωσαν πλῆθος ἐπαληθεύσεων τῆς ἀγίας Γραφῆς, ἀκόμη καὶ ἡ Ναυπηγικὴ ἔδωσε τὸ μέτρον τῆς σοφίας τῆς Βίβλου διὰ τῶν διαστάσεων τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε.

Λεπτομερῆ πειράματα καὶ ἐρευναι εἰς Δανίαν ἀπέδειξαν ὅτι πράγματι αἱ διαστάσεις τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε, εἶναι αἱ ἰδεωδέστεραι διαστάσεις δι' ἓνα πλοῖον, τὸ ὅποιον θὰ μείνῃ ἀκυθέρνητον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης.

Ἡμεῖς ἐδῶ, θὰ ἐξετάσωμεν τώρα ἀπὸ τὴν ἀγίαν Γραφήν, τὸ πόσον ἐπίμαχον καὶ πόσον πολὺ κτυπημένον ἀπὸ τὸν ἄθεον ὕλισμόν, γενικὸν διάγραμμα τῆς Δημιουργίας τοῦ κόσμου, πού ὅλοι μας θὰ τὸ ἔχωμεν διαβάσει, εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως τῆς ἀγίας Γραφῆς.

Θὰ ἐξετάσωμεν ὅμως τὸ μαγικὸν αὐτὸ κεφάλαιον, τὰς ὀλίγας αὐτὰς συμπεπυκνωμένας γραμμάς τῆς σοφίας, σβύνοντας ἀπὸ τὸ μυκλὸ μας κάθε ἀνθρωπίνην γνῶσιν, κάθε ἐπιστημονικὸν δεδομένον, ἀπόδειξιν ἢ ὑπόθεσιν, πού θὰ ἤμποροῦσε νὰ παρασύρῃ τὴν σκέψιν εἰς παρερμηνείας ἀνθρωπίνους.

Ἐξετάζοντάς το, θὰ κάμωμεν τὴν καταπληκτικὴν διαπίστωσιν, καταπληκτικὴν θέδαια μόνον δι' ὅσους δὲν ἔχουν ἀποκτήσει τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα διὰ τὴν θεοπνευστίαν τῆς Βίβλου, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰ τελευταῖα πορίσματα τῶν ἀτομικῶν ἐρευνῶν, ἔχουν ἀναικονωθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ

τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν, διὰ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ τῆς Γενέσεως.

Μὲ ἀπλὰ καὶ ὁμορφα λόγια, σὺν παραμύθι τῶν παιδικῶν μας χρόνων, ξετυλίγεται ἔμπρὸς μας ἡ εἰκόνα, ἡ γεμάτη μεγαλοπρέπεια εἰκόνα τῆς Δημιουργίας.

Τὰ φανταχτερὰ λόγια του, ἱκανοποιοῦν τοὺς ἀγνοοῦς ἀπλοῦς ἀνθρώπους, πού ἀρκοῦνται εἰς αὐτὰ διὰ τὴν δοξολογήσουν μὲ πίστιν τὸν ΘΕΟΝ.

Τὸ ἀκτιάληπτον ὅμως ὕψος του, σκοτίζει τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ φέρνει τὸ μείδιμα εἰς τὰ χεῖλη τῶν ἀνθρώπων τῆς γνώσεως, διότι ὅπως εἶναι ποτισμένοι κατὰ καιροῦς μὲ τὰ παραδεδεγμένα ἀποτελέσματα τῆς ἐπιστήμης, τὰ ὅποια δέχονται ἐκάστοτε ὡς ἀναμφισβητήτου ὁρθότητος, δὲν ἤμποροῦν νὰ παραδεχθοῦν τίποτε ἄλλο, πὺδ σοφὸ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν.

Κάθε φορὰ ὅμως πού ἡ σοφία τῶν ἀνθρώπων, ἀναθεωρεῖ τὰς προηγουμένας ἀπόψεις τῆς καὶ τοποθετεῖται εἰς ἀπόψεις αἱ ὅποια συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀγίαν Γραφήν, ἐλάχιστοι σκέπτονται πλέον τὴν ἀγίαν Γραφήν.

Ἄραγε ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ τώρα;

Ἄραγε θὰ θεωρήσωμεν πολὺ φυσικόν, ὅτι ἓνας ἀπλὸς ἀνθρωπὸς πού ἔζησε πρὶν ἀπὸ τέσσαρες χιλιάδες χρόνια, ὅσο διαδραματίζετο καὶ ἂν ἦταν, μᾶς λέγει ὅχι μόνον τὸν τρόπον, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὴν ἀπολύτως ἀκριβῆ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον σειρὰν ὀλοκλήρου τῆς Δημιουργίας, σύμφωνα μὲ τὰς τελευταίας ἀποκαλύψεις τῆς κάθε ἐπιστήμης. Καὶ μάλιστα μὲ μερικά σημεῖα τὰ ὅποια δὲν ἔχομεν μὲν ἀκόμη σφωδρῶς ἀναλύσει καὶ κατανοήσει, ἀλλὰ τὰ ὅποια διαισθανόμεθα ὅτι καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι συναισθητῶς παρὰ τὴν εἶναι μόνον ὅπως μᾶς τὰ λέγει ὁ ἀπλὸς αὐτὸς ἀνθρωπὸς, τὸ ὄργανον αὐτὸ τοῦ ΘΕΟΥ, ὁ Μωϋσῆς;

Ἄς ἴδωμεν.

Μουσική σελίς

Η ΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

Ἑπὶ Μανώλῃ Χατζημάρκου, καθηγ. βυζαντ. Μουσικῆς ἑλλην. Ὁδείου Βόλου, πρωτοψάλτου Μητροπ. Λαρίσης

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 108)

III

Πῶς θὰ σωθῇ λοιπὸν τὸ βυζαντινὸν μέλος; Ἄς μὴν αὐταπατώμεθα. Ἡ σωτηρία του εἶναι μόνον ἡ ἀνάπτυξις τῆς γενικῆς μουσικῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ μας. Μόνον ὅταν ὁ λαὸς εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὰ μεγάλα ἔργα τῆς μουσικῆς σκέψεως, μόνον ὅταν ὁ λαὸς δὲν δέχεται ὡς ὑπνωτισμένους καὶ ὑπὸ μαγγανείαν διατελῶν ὑπὸ τὴν ἐπιδρασιν τῆς συνηχῆσεως (ἁρμονίας), ἀλλὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν παρακολουθῇ καὶ νὰ τὴν αἰσθάνεται ὡς ἓνα ἐκ τῶν πολλῶν τρόπων ὧν ὁ ἐκδηλοῦται ἡ μουσικὴ σκέψις καὶ δημιουργία καὶ ὡς καλλιτεχνικὸν ὕψος, τὸ ὁποῖον ἐν σχέσει μὲ τὴν μονοτονίαν τοῦ βυζαντινοῦ μέλους δὲν τελεῖ εἰς σχέσιν ἱεραρχικῆς ὑπαλληλίας, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἀσύγκριτον καὶ ἰδιαιτέραν ὄντοτητα καὶ ἔννοιαν παρὰ τὸν ἄλλον πρὸς αὐτὸ καὶ ἐπομένως οὐσίαν τέχνης, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέραν ψυχικὴν στάσιν καὶ ἐπιβάλλει ἰδιαιτέραν ψυχικὴν λειτουργίαν κατὰ τὴν βίωσίν της. Μόνον τότε τὸ βυζαντινὸν μέλος θὰ εὕρῃ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη εὕρει εἰς τὴν συνείδησιν τῆς ἐκλεκτῆς πνευματικῆς ἀριστοκρατίας, εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἐπιστημόνων, καλλιτεχνῶν, καὶ κυρίως τῶν μεγαλυτέρων μουσικῶν τῆς ξένης καὶ τῆς πατρίδος μας.

Παραλλήλως ὁμως πρὸς αὐτὴν τὴν

ριζικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος, ἀπαιτεῖται μία ἄλλη σειρὰ μέτρων, ἡ ὁποία ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὸ βυζαντινὸν μέλος.

1. Ἡ κωδικοποίησις δλοκλήρου τοῦ θησαυροῦ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ 2) ἡ ἀνάθεσις τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς πρόσωπα, παρουσιάζοντα τὰ ἐχέγγυα τῆς πληρώσεως τῆς ἀποστολῆς των ὡς φορέων τοῦ βυζαντινοῦ μέλους.

Εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο εἰδικὸν κεφάλαιον θὰ ἐπιμείνω ἐπ' ὀλίγον.

Ἀπὸ χρόνων τὰ ἐπίσημα Ὁδεῖα τοῦ Κράτους ἐθέσπισαν καὶ ἐνέταξαν εἰς τὸ πρόγραμμά των τὴν σπουδὴν τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, καταρτίζοντας πτυχιούχους ἱεροψάλτας. Ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων διὰ τοὺς ὑποψηφίους ἱεροψάλτας μαθητὰς τῶν Ὁδείων περιλαμβάνει πλήρη κύκλον τῶν σχετικῶν μὲ τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν μαθημάτων καὶ ἐγκύκλιον μόρφωσιν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς μουσικῆς. Οὕτω ὁ ἀποφοιτῶν μαθητὴς ἔχει τὰ ἐχέγγυα, τὰ ὁποία ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἥτοι τὴν ἐπαρκῆ ἀντίληψιν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς μουσικῆς, οὕτως ὥστε νὰ δύναται οὗτος νὰ ἀντιλαμβάνεται τὴν ἰδιοτυπίαν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν ἀξίαν τοῦ βυζαντινοῦ μέλους, τὸ ὁποῖον καλεῖται νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ ἐπομένως ἔχων διέλθει ἓνα - δύο ἔτη ἁρμονίας, νὰ μὴ πτοῇται ἀπὸ τὰ ἁρμονικὰ σχεδιάσματα τοῦ Πολυκράτους κλπ. (τὰ ὁποία δὲν ἔχουν αἰσθητικὴν ἀξίαν με-

γαλυτέραν ἀπὸ ὅ,τι ἔχει ἄσκησις δευτεροετοῦς μαθητοῦ τοῦ μαθήματος ἁρμονίας) καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέπη εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόσον βλαπτικοῦ ἀποδειχθέντος συμπλέγματος κατωτέρωτης ἀπέναντι τῆς ἁρμονίας καὶ τῆς τετραφώνου χορῳδίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἐκφεύγουν οὔτε καὶ σημαίνοντες φάται τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐκτρεπόμενοι οἱ μὲν εἰς τυφλὴν καὶ ὑστερικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ἁρμονίας (φθάνοντες νὰ θάλουν καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Μπετόθεν! καὶ Μπάχ!) οἱ δὲ εἰς πτωχαλαζονικὰς ἀπομιμήσεις τῆς τετραφωνίας, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς χορούς των δὲν εἶναι παρὰ μία μετὰ περισσοῦς αὐταρεσκείας προβαλλομένη διφωνία, ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον ἓνα πριμοσιγοντάκι.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς αὐτὴν τὴν παιδείαν καὶ μία ἄλλη παιδεία θὰ πρέπη νὰ ἀναπτυχθῇ. Μία λαϊκωτέρα οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἀποτελοῦσα τὴν καθαρῶς ἐκκλησιαστικὴν παιδευσιν. Ἡ παιδεὺσις αὕτη θὰ γίνεταί εἰς τὰς Ἀκαδημίας τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Αἱ Ἀκαδημαῖαι αὗται θὰ δέχωνται μαθητὰς ἀδιακρίτου κοινωνικῆς τάξεως καὶ μουσικῶν προσόντων μὲ δωρεὰν εἰ δυνατόν φοίτησιν. Ἐκ τῶν πτυχιούχων των οἱ μὲν ταλαντοῦχοι νὰ φοιτοῦν δαπάναις των ἢ ὑποτροφίᾳ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς χώρας μας πρὸς περαίωσιν τῶν σπουδῶν των ἐν τοῖς ᾠδεῖσις πρὸς ἀπόληψιν πτυχίου Βυζαντινῆς μουσικῆς, μεθ' ὃ νὰ διορίζωνται εἰς ναοὺς τῆς πόλεως, οἱ δὲ λοιποὶ νὰ διορίζωνται εἰς ναοὺς τῆς ὑπαίθρου.

Ἐ π ί λ ο γ ο ς

Εἶναι ἐντροπή, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν

ξένοι Ὅργανισμοὶ καὶ ἰδιῶται ἐμβαθύνουν εἰς τὴν μελέτην τῶν κείμενων τῆς Βυζαντινῆς μας μουσικῆς, καὶ μένουν ἐκθαμβοὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς μουσικῆς αὐτῆς, ἡμεῖς οἱ φυσικοὶ κληρονόμοι τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ νὰ μένωμεν ἀπαθεῖς καὶ ἀνενέργητοι καὶ νὰ μὴ σπεύδωμεν νὰ συστηματοποιήσωμεν τὴν ἐργασίαν τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ ἀνεκτιμήτου αὐτοῦ θησαυροῦ. Σήμερον ποὺ τὰ πάντα συγχέονται, σήμερον ποὺ τὰ πάντα εἶναι θολὰ καὶ ἀόριστα, σήμερον ποὺ καὶ αἱ ἔννοιαι τῶν λέξεων ἀκόμη ἔχασαν τὴν πραγματικὴν των ἀξίαν καὶ σημασίαν, σήμερον περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν ἐπιβάλλεται νὰ συσπειρωθῶμεν γύρω ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς μας παραδόσεις διὰ νὰ ζήσωμεν ἐλεύθεροι καὶ μὲ δημιουργικὴν πνοὴν νὰ δλοκληρώσωμεν τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν μας.

Ὑπάρχει δυστυχῶς μία θλιβερά διαπίστωσις. Ὑπάρχουν οἱ ἡμιμαθεῖς, οἱ σνόμπς, οἱ ξεθυμασμένοι φυλετικὰ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀπὸ ἀμάθειαν, εἴτε πολλὰς φορὰς ἀπὸ σκοπιμότητα προπαγανδιστικὴν συγχέουν τὴν ἔννοιαν «παραδόσεις» μὲ τὴν ἔννοιαν «ὀπισθοδρόμης» καὶ δίδουν δυστυχῶς τὴν ἀπαραίτητον πνευματικὴν τροφὴν των εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν, δηλητηριχομένην ἀπὸ σκπρόφυτα, ἀπὸ ξένους ρυθμοὺς καὶ σκοποὺς δῆθεν τῶν νέγων, (διότι πράγματι ἡ μουσικὴ τῶν νέγων εἶναι τέχνη μεγάλη καὶ τελείως ἄσχετος μὲ τὴν τρέχουσαν τζάτζ) χωρὶς νὰ συναισθάνωνται τὴν ἐγκληματικὴν αὐτὴν πρᾶξιν των, ἡ ὁποία ἐκφυλίζει τὴν ἑλληνικὴν νεότητα τὴν θρεμμένην μὲ τὰ δάκρυα καὶ

τὸ αἷμα τῶν προγόνων μας.

Εἶναι ἱερὸν χρέος ὅλων ἡμῶν τῶν μεταγενεστέρων ἢ διατήρησις τῆς γνησιότητος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς κληρονομίας μας. Δὲν πρέπει, δὲν ἐπιτρέπεται, οἱ αἰῶνες νὰ μᾶς μεμφοῦν, ὅτι εἰς τὰ χέρια τῆς γενιᾶς μας ἀφέθη νὰ ἐκφυλισθῇ τὸς ἀξίας ζωντανὸν στοιχεῖον τῆς ἐθνικῆς μας παραδόσεως, τὸ ὅποιον διετηρήθη ἀλώθητον μέχρι σήμερον ὑπὸ γεραρῶν μυσταγωγῶν ὅπως ὁ Ρωμανὸς ὁ μελωδός, ὁ Ἰ. Δαμασκηνός, ὁ Πατριάρχης Φώτιος, ὁ Αὐτοκράτωρ

Θεόφιλος, ὁ Κουκουζέλης, ὁ Πέτρος ὁ Πελοποννήσιος καὶ τόσοι ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ ταπεινοὶ καὶ ἀνώνυμοι, οἱ ὅποιοι εὗρεθῆσαν μέσῃ εἰς τὸν οἶστον τῆς οὐρανίου ἐμπνεύσεως καὶ μᾶς ἔδωσαν μὲ τὴν πεφωτισμένην διάνοιαν καὶ τὸ ὑπέργειον αἶσθημά των, τοὺς λυρικωτέρους ὕμνους τῶν αἰώνων, τῶν ὁποίων ὁ πλούσιος φωνητικὸς χρωματισμός, ἀνὰ τὸ ὠκεάνειον διάστημα τοῦ χρόνου, θὰ δονῇ ἀναγεννητικῶς τὰς ψυχικὰς χορδὰς τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων Χριστιανῶν.

Μανώλης Χατζημάρκου

Ἀναστασίου Ἀλ. Παπαδήμου

ΠΩΣ ΔΕΟΝ ΝΑ ΕΚΤΕΛΩΝΤΑΙ ΚΑΙ ΨΑΛΛΩΝΤΑΙ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 58)

Οὕτω, ὁ δίσσημος ἐκτελεῖται ὥς ἐν παραδείγματι:

Νή νη | Πά πα | Βού βου
1 2 1 2 1 2

ὁ τρίσημος, Νή νη νη | Πά πα πα | Βού βου βου
1 2 3 1 2 3 1 2 3

ὁ τετράσημος, Νή νη νή νη | Πά πα πά πα | Βού βου βού βου
1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4

(ὁ τετράσημος τονίζεται ζωηρότερον εἰς τὸν πρῶτον χρόνον καὶ ἀσθενέστερον εἰς τὸν τρίτον).

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὅμως ᾠσματα δὲν εἶναι χωρισμένα εἰς πόδας διὰ καθέτου γραμμῆς· οὔτε διακρίνουν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μὲ τοὺς ἰδίους πόδας, ἀλλ' εὗρισκονται διεσπαρμένοι, ἐν τῇ μέσῃ, διάφοροι πόδες.

Διὰ νὰ γνωρίσωμεν τούτους πρέπει νὰ ἡξεύρωμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ὅτι αἱ τονιζόμεναι συλλαβαὶ τῶν λέξεων πίπτουν ἐπὶ τοῦ πρώτου χρόνου ἐκάστου ποδός, αἱ δὲ ἄτοναι καὶ εἰς

τὸν πρῶτον καὶ εἰς τοὺς ἐπομένους, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, χάριν τῆς καλλιτέρας ἀποδόσεως τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων. Δυνάμεθα δηλαδὴ νὰ σχηματίσωμεν μὲ δύο συλλαβὰς διχρόνους, ἢ ἓνα τετράσημον πόδα, ἢ δύο διήμους.

Τὸ αὐτὸ καὶ ὅταν ἔχωμεν τέσσαρας μονοχρόνους συλλαβὰς.

Εἰς τὰ Στιχηρὰ μέλη, ἐπικρατεῖ ὁ τετράσημος ρυθμός, εἰς τὰ Εἰρ-

μολογικά και Παπαδικά, επικρατεῖ ὁ δίσσημος ρυθμός.

Εἰς τὰ ἄργα μέλη, ἐκτὸς τοῦ δισήμου, τρισήμου καὶ τετρασήμου ποδός, συναντῶμεν καὶ μεγαλυτέρους ἀκόμη, ἤτοι, πεντασήμους, ἑξασήμους, ἑπτασήμους, ὀκτασήμους πόδας, λόγῳ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων εἰς πολλοὺς χρόνους. Γίνονται δὲ γνωστοὶ οἱ πόδες, ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν γραφὴν τῆς μουσικῆς τοῦ μέλους, πλὴν ὅμως ἀπαιτεῖται τριβὴ περὶ τοὺς ρυθμούς.

Τέταρτον. Ὁ ἱεροψάλτης δέον ὥπως ψάλλῃ βοηθούμενος ὑπὸ καλῶς κατηρτισμένου μικτοῦ χοροῦ ἐκ παίδων καὶ ἀνδρῶν. Πρὸς τοῦτο, ὁρεῖται νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέσα, ἤτοι τὸ ἴσον καὶ τὴν ἀλλαγὴν αὐτοῦ, τὴν ἀπὸ χοροῦ ψαλμωδίαν καὶ τὴν καλλιφωνίαν, τουτέστι τὴν κατάλληλον καὶ ἁρμόζουσαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν βυζαντινὴν μουσικὴν ἁρμονικὴν ἐπένδυσιν, μὴ ἀποκλεισμένου θεδνίως καὶ νεωτέρου καταλλήλου πλουτισμοῦ τῆς τοιαύτης ἁρμονικῆς ἐπενδύσεως.

Δύο παραδείγματα εἶναι, νομίζομεν, ἀρκετὰ διὰ νὰ μᾶς δώσουν νὰ ἐννοήσωμεν τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς «ἀπὸ χοροῦ ψαλμωδίας» καὶ τῆς «καλλιφωνίας».

1ον παράδειγμα. Ἔστω ὅτι θέλομεν νὰ ποικίλωμεν τὸ ἄκουσμα τοῦ τρίτου «Ἅγιος ὁ Θεός», θέτοντες εἰς ἐφαρμογὴν τὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέσα: Ὁ ἱεροψάλτης ψάλλει μόνος τὸ «Ἅγιος ὁ Θεός», ἐνῷ ὁ χορὸς μεκλειστὸν τὸ στόμα, ὡς ἂν δόμῃον μελισσῶν, κρατεῖ τὸ ἴσον, εἰς τὸν κάτω Δι οἱ περισσότεροι καὶ εἰς τὸ ἴσον τοῦ ψάλτου (τὸν Δι), ἔνως ἢ δύο παῖδες

κατὰ προτίμησιν. Εἰς τὸ «Ἅγιος ἰσχυρός» συμπάλλουν μετὰ τοῦ ψάλτου καὶ δύο ἐκ τοῦ χοροῦ, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἐξακολουθοῦν νὰ κρατοῦν τὸ ἴσον. Εἰς τὸ «Ἅγιος ἀθάνατος», συμπάλλει ὁλόκληρος ὁ χορὸς, ἐξαγγέλλων τὸ «ἀθάνατος» μετ' ἐντάσεως τῆς φωνῆς. Ἀκολουθεῖ τὸ «Ἐλέησον ἡμᾶς» ὅπου ἰσοκρατεῖται ὁ κάτω Δι καὶ ὁ τῆς φωνῆς τοῦ ψάλτου (ὡς εἰς τὸ Ἅγιος ὁ Θεός), ἐνῷ ἡ ἔντασις τῆς φωνῆς χαλαροῦται.

2ον παράδειγμα. Ἄς ἐφαρμόσωμεν τὰ μέσα ταῦτα ἐπὶ τοῦ «Ἰσχύς καὶ ὀχύρωμα», τροπαρίου τῆς 5ης ᾠδῆς τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου. Ὁ χορὸς ὁλόκληρος ψάλλει: «Ἰσχύς καὶ ὀχύρωμα ἀνθρώπων χαῖρε ἄχραντε» μετ' ἐντασιν φωνῆς εἰς τὸ «Ἰσχύς καὶ ὀχύρωμα» καὶ συνεχίζει, ἰσοκρατοῦντων δύο, «τόπε ἀγιάσματος τῆς δόξης». Ἐδῶ σιωπᾷ ὁ χορὸς καὶ μόνος ὁ ψάλτης, ἢ καὶ βοηθούμενος ὑπὸ ἐνός, ψάλλουν ἄνευ ἴσου, τὸ «νέκρωσις ἄβου». Τὸ δὲ «νυμφῶν ὀλόφωτε» συμπάλλουν, μετ' ἡλικύτητα φωνῆς, τρεῖς ἄνδρες καὶ εἰς ἢ δύο παῖδες. Τὴν συνέχειαν τοῦ τροπαρίου, ἤτοι τὸ «χαῖρε τῶν Ἀγγέλων χαρμονή», ψάλλει ὁλόκληρος ὁ χορὸς μετ' ἐντασιν φωνῆς καὶ ἄνευ ἴσου, προστιθεμένου τούτου εἰς τὸ «χαῖρε ἡ βοήθεια τῶν πιστῶν δεομένων σου», ἐνῷ ἡ ἔντασις τῆς φωνῆς βαθμιαίως χαλαροῦται.

Ἄν λοιπὸν δλα τὰ ἀνωτέρω, χρόνον καὶ ρυθμὸν καὶ ἔκφρασιν κ.τ.λ. κατορθώσῃ ὁ ἐκτελεστής νὰ τὰ συγκεντρώσῃ καὶ τὰ ἐφαρμόσῃ συνδεδεμένα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφορῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων, καὶ ὅταν, τέλος, ψάλλῃ μετ' ἐπίγνωσιν τοῦ προσρισμοῦ του ὡς ἱεροψάλτου, μᾶς παρου-

ΣΤΟΝ ΒΑΘΥΣΕΒΑΣΤΟΝ ΜΑΣ ΠΟΙΜΕΝΑΡΧΗΝ

Τὸν ἀπὸ Σισανίου καὶ Σιατίστης
νέον Μητροπολίτην Μυτιλήνης
κ. κ. Ἰάκωβον

«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Καλῶς μᾶς ἤλθες Δέσποτα
φῶς ἀπὸ τὰ οὐράνια
ὡς ἄγγελος παρήγορος
ἔλυσες τὴν ὀρφνίαν.

Ἐπκυσε πλέον νὰ ἡχῇ
ἡ πένθιμος καμπάνα
τὴν λύπην μας διέλυσε
χαρμόσυνος παιᾶνα.

Τὸ πάνσεπτόν σου πρόσωπον
οὔτης Λέσβου τὸ λιμάνι
σὺν πρόβαλλε, σκιρτήσαμε
πάντες μικροὶ μεγάλοι.

Μὲ τὰ χειροκροτήματα
ῥύγαν τὰ νεκροπούλια...
ῥύγαν καὶ εὐωδίασαν
ἀγάπης τὰ ζουμπούλια.

Σὲ κάθε πόνον τοῦ λαοῦ
ἤλθες νὰ προσεγγίξῃς

σιάζει τὴν βυζαντινὴν ἐκκλησιαστικὴν
μουσικὴν, μὲ ὅλην αὐτῆς τὴν ἱεροπρε-
πῇ μεγαλοπρέπειαν καὶ ἐπιβλητικό-
τητα.

Τέρπουσα τὸ οὖς καὶ καθηδύνουσα
τὴν ψυχὴν καὶ διεισδύουσα μέχρι τῶν
μυχαιτάτων αὐτῆς, αἰχμαλωτίζει τὸν
ἄνθρωπον· καὶ ἀναλόγως τοῦ ὕψους αὐ-
τῆς ἐκφραζομένου, δδηγεῖ τοιοῦτον εἰς
διαφόρους ψυχικὰς διαθέσεις, ἀνάγου-
σα αὐτὸν εἰς τὸν ἰδεώδη κόσμον.

Ἀναστάσιος Ἀλ. Παπαδημό

τῆς χήρας καὶ τοῦ ὀρφανοῦ
τὸ δάκρυ νὰ σπογγίξῃς.

Πάτερ, μαζί σου εἴμεθα
λαὸς καὶ ἐκκλησία
τὸ εἶναι Σου μᾶς ἔδωσες
κι' ἡμεῖς γιὰ Σέ, θυσία!

Θεῖα βουλῇ Σοὶ ἔταξε
τὸν θρόνον νὰ λαμπρύνῃς
Ἰάκωβε, Ἐὐθιὸν γ
Ἀστὲρι Μυτιλήνης.

Εἶησαν Δέσποτα πολλὰ τὰ ἔτη Σου.

Διατελῶ μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ
ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερεῦσι
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια Μυτιλήνης

ΜΗ ΜΕ ΞΕΧΑΣΗΣ

Μὴ μὲ ξεχάνῃς Κύριε
οἱ δύσκολές μου ὥρες
εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς
στοῦ πειρασμοῦ τίς μπόρες.

Ἐγὼ ποτὲ δὲν λησμονῶ
τὸ ἅγιον ὄνομά σου
ὅτε ξεχνῶ ἐπὶ τῆς γῆς
τὸ θεῖον πέρασμά σου.

Τὰ θεῖα σου διδάγματα
τὰ ἔχω στὴν καρδιά μου
στὸ νοῦν μου φῶς, καὶ στῆς ζωῆς
τὸ διάδω συντροφιά μου.

Μέσα στὰ δάθη τῆς ψυχῆς
ἀκούω τὴν φωνὴν σου
καὶ ἀτεινίζω νοερά
τὴν φωτεινὴ μορφήν σου.

Βρέφος σὲ πρωτογνώρισα
στὴν φάτνη τῶν ἀλόγων
σὲ εἶδα καὶ κατάδικον
στοῦ Γολγοθᾶ τὸν δρόμον.

Σὲ εἶδα σὲ ὀνάριον
 νὰ κάθησαι μὲ χάρι
 κατόπιν δὲ μὲ τὰ σχοινιά
 δεμένον σὺν κριάρι.
 Σὲ ἔβλεπα ὀλόφωτον
 ὅταν θαυματουργοῦσες
 σ' ἀτένισα εἰς τὸν σταυρὸν
 γυμνὸν καὶ σπαρταροῦσες !
 Σὲ πλήγωσαν Σὲ μάτωσαν,
 πλευράν, πόδια καὶ χέρια.
 Ὁ ἥλιος ἐσκοτείνιασε
 καὶ σήσκανε τ' ἀστέρια.
 Τ' ἀηδόνια τότε πάψανε
 νὰ κελαῖδουν κι' ἐκεῖνα
 τὰ λούλουδα ξεθώριασαν
 μπράνθηκαν τὰ κρῖνα.
 Πονέσαμε, σὲ κλάψαμε
 Σωτήρ μου σταυρωμένον
 χαρήκαμε σὺν σ' εἶδαμε
 νεκροαναστημένον.

+

Ἀλλὰ καὶ τώρα ποθητὲ
 Σωτήρ μου σὲ γνωρίζω
 σὲ κάθε πτώχειας τὸν δαυρὸ
 ἐσένα ἀτενίζω.
 Κάθε στιγμή σὲ συναντῶ
 γυμνὸν καὶ πεινασμένον,
 ἄρρωστον, ξένον, ὀρφανόν,
 τυφλόν, φυλακισμένον.
 Καὶ ὅτι κατὰ δύναμιν
 ἀπὸ συμπόνιά δίνω
 μέσα στὸ χέρι σου Σωτήρ
 τὸ θεῖκὸ τ' ἀφήνω.
 Μὴ μὲ ξεχάνης Λυτρωτὰ
 στοῦ πόνου τὸ καμίνι
 στὰ μαῦρα πάθη τῆς σαρκὸς
 στοῦ βίου τὴν ὁδόν.
 Σὺ μνήστητί μου Κύριε
 στήν κρίσιν ὅταν φθάσης
 σὺν τὸν ληστὴν σοῦ δέομαι,
 Χριστὲ μὴ μὲ ξεχάσης.

ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
 Βασίλειος Μπάμιας
 Μόρια Μυτιλήνης

Βιβλιοκρισία

“Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΡΕΤΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ,,

Ἀρχιμ. Ἀγαθ. Κοτρώνη

Ὁ τίτλος τοῦ νέου — τετάρτου κατὰ
 σειρὰν — πονήματος, τὸ ὁποῖον παρέδω-
 κεν ἐσχάτως εἰς τὴν δημοσιότητα ὁ Πανο-
 σιολογιώτατος Ἀρχιεμμανδρίτης κ. Ἀγα-
 θάγγελος Κοτρώνης, γεννᾷ εὐθὺς ἀμέσως
 δύο διάφορα συναισθήματα εἰς τὸν προτι-
 θέμενον νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ἔργου. Συγ-
 κίνησιν ἅφ' ἐνός, λόγῳ τῆς τόσον προσ-
 φιλοῦς διὰ κάθε ἀνθρώπου θέματος καί,
 ἅφ' ἑτέρου, περιέργειαν διὰ νὰ πληροφο-
 ρηθῇ τί ἄραγε μένει ἀκόμη ἀνεξερεύνητον
 ὅσον ἀφορᾷ τὴν «Ἀγάπην», εἰς τρόπον
 ὥστε νὰ προτίθεται νὰ μᾶς τὸ εἴπῃ, διὰ
 τοῦ βιβλίου του, ὁ συγγραφεύς.

Ἐρχόμενος, ἄλλως τε, ὁ ἀναγνώστης
 εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν πρόλογον τοῦ συγγρα-
 φέως, παρατηρεῖ ὅτι, οὗτος, ὡς καλὸς ψυ-
 χολόγος, ἔχει προΐδει τὰς ἐκ προκαταβο-
 λῆς ταύτας ἐντυπώσεις τοῦ μέλλοντος ἀ-
 ναγνώστου τῆς ἐργασίας του, ὁμολογῶν ὅ-
 τι καὶ μὲν οὐδὲν ὑπάρχει τὸ κοινὸν διὰ
 νὰ λεχθῇ ἐν σχέσει μὲ τὴν «Καινὴν ἐντο-
 λήν» πλὴν ὅμως ἡ ἀπασχόλησις μὲ τὸ θέ-
 μα του εἶναι τόσον ἐλκυστικὴ, ὥστε οὐδέ-
 ποτε ἔπαυσαν οἱ συγγραφεῖς, — οὐδὲ θά-
 πύσουν ἀσφαλῶς — νὰ τὸ λαμβάνουν ὡς
 βάσιν πρὸς κάθε εἶδους ἠθικὴν, διδακτι-
 κήν, φιλολογικὴν ἢ οἰανδήποτε ἄλλην
 συγγραφικὴν ἢ ὁμιλητικὴν ἐκμετάλλευσιν.

Παρὰ ταῦτα ὅμως, τὸ βιβλίον τοῦ Ἀρ-
 χιεμμανδρίτου κ. Κοτρώνη ἐμφανίζει κάτι
 τὸ ὅχι πολὺ σύνηθες, ἀλλὰ τὸ ἐξαιρετικῶς
 σημαντικόν. Ἐμφανίζει εἰλικρίνειαν καὶ
 θάρρος εἰς τὸ ὀρθοτομεῖν τὴν ἀλήθειαν.
 Δὲν πτοεῖται ὁ συγγραφεὺς πρὸ ὀρισμέ-
 νων ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα ἡ θύραθεν γνῶσις

ἔχει κατὰ τὰς εἰς τὴν χορείαν τῶν φιλοσόφων ἢ τῶν διανοουμένων, διὰ τὸν οἱ φέροντες τὰ ὀνόματα ταῦτα λυσσῶδως ἐπολέμησαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, κατείρων νεύθησαν τὴν ἐννοίαν τῆς ἡθικῆς, ἀπεκάλεσαν τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην δειλίαν καὶ μωρίαν καὶ οὕτως ἡσκησαν ὀλεθρίω τάτῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ψυχῶν, λόγῳ τῆς προβολῆς τῶν ἔργων αὐτῶν ὑπὸ ἀπίστων ἢ ἀδιαφόρων μεταγενεστέρων.

Δὲν θεωρεῖ ὁ συγγραφεὺς τολμηρὸν νὰ ἐγείρῃ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ξοάνων, τὰ ὅποια ἔχουν ἐγερθεῖ εἰς τοὺς δεσφίλους τούτους τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας διώκτας, οὐδ' ἀντιπαρέρχεται ἐν σιωπῇ, — ὡς τόσοι ἄλλοι, — πρὸ τῶν διαβρωτικῶν αὐτῶν κηρυγμάτων, ἐκ φόβου μήπως προσκρούσῃ εἰς ἀντιλήψεις ἐσφαλμένας, αἱ ὅποια ἔχουν ἐπικρατήσει, λόγῳ τῆς δραστηριότητος τῶν ρεπόντων πρὸς τὸν ὕλισμὸν καὶ τὴν ἀθεΐαν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνεξηγήτου ἀδιαφορίας ἢ ἀτολμίας τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως. Ἀντιθέτως, μὲ ὀλίγα καὶ περιεκτικώτατα λόγια, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ «Μηδέν» καὶ ὁ «Μηδενισμός» ἐκμηδενίζουν τὰ πάντα καὶ πρῶτους τοὺς κήρυκας αὐτῶν.

Κατὰ τὰ ἄλλα, ἡ πορεία τοῦ κ. Κ. εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός του εἶναι μεθοδικωτάτη, ἡ δὲ ἐκθεσις τῶν διαφόρων αὐτοῦ κεφαλαίων θέλγουσα, πειστικὴ καὶ ἀνακουφιστικὴ. Εἰς ὕψος γλαφυρὸν καὶ μὲ λίαν ἐπιμελετημένην ἀπλὴν καλλιέπειαν, πείθει τὸν ἀναγνώστην του, ὅτι ἡ ἀγαπῶσα ψυχὴ δὲν τηρεῖ μόνον τὴν ὑψίστην καὶ μεγίστην τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης, ἀλλ' ἐργάζεται καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τό τε ὑπερκόσμιον καὶ τὸ ἐγκόσμιον, δεδομένου ὅτι ἡ Χριστιανικὴ δεοντολογία περὶ ἀμφοτέρων μεριμνᾷ.

Ἐν γνῶσει διατελὼν ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐκκοταχοῦ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματός

του προβαλλομένων ἀντιρρήσεων ὑπὸ τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀρνήσεως, δὲν παρακάμπτει ταύτας τεχνηέντως, ἀλλὰ, διαθέτων τὰ πλοῦσια ὅπλα τῆς χριστιανικῆς ἀπολογητικῆς, ἀποδεικνύει ἐστερημένα κύρους καὶ σοβαρότητος ὅλα τὰ ἐναντίον τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου σοφίσματα.

Τοιοῦτοτρόπως, φθάνων ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν Ἐπίλογον τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Κ., δὲν συμμερίζεται πλέον τὴν ἐν προλόγῳ μετριόφρονα ἀποψίν του, ὅτι δηλ. οὐδὲν προσφέρει τὸ νέον διὰ τοῦ πονήματός του. Ἀπεναντίας, ἱκανοποιημένος ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ ὅτι ἐμελέτησε καὶ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν παρρησίαν, — μεγίστην χριστιανικὴν ἀρετὴν —, μεθ' ἧς ἐκτίθενται αἱ ὁρθαὶ καὶ ἐκ πάσης ἀπόψεως ὠφέλιμοι χριστιανικαὶ ἀντιλήψεις, προάγεται αὐτομάτως εἰς τὸ νὰ συγχαρῇ θερμῶς τὸν πονήσαντα τὴν ἐργασίαν, εὐχόμενος ὅπως οὗτος μὲν ἐξακολουθήσῃ τὴν συγγραφικὴν αὐτοῦ δραστηριότητα, ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ζήλον καὶ ἐπιμέλειαν, ἐμφανισθοῦν δὲ καὶ ἄλλοι μιμηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν δράσεως, ὧν ἀρετῶν κορωνὶς καὶ βασίλις εἶναι ὄντως ἡ Ἀγάπη, ἧς φορεὺς, διδάσκαλος καὶ ἐνσαρκωτῆς ὑπῆρξεν ὁ Κύριος.

Σ. Σχοινᾶς

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Ἡρώτησέ με τίς· τίς εἰμι ἐγώ; καὶ εἶπον αὐτῷ οὐδὲν ἄλλο ἢ βδέλυγμα· τῷ κόσμῳ ἄγος· ἐμαυτῷ ἐχθρός· ἀσκητῶν γέλως· ἀγγέλων μῖσος· ἀγίῳν θρῆνος· βροτῶν ἐκτρωμα· δαιμόνων φαγητόν· τῶν συνόντων λύμη. Ἡ ζωὴ μου πρὸς τὸν ἁπᾶντα χρόνον ὀπίς ὀφθαλμοῦ· αἱ πράξεις ἀπόβλητοι καὶ πάντα οὐδὲν τὰ ἐμά.

(Λαυρ. Κώδιξ λ 197 φύλ. 1)

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΜΝΟΛΟΓΙΑΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Υπὲ ἀιδ. Ζάνου Γουγουτᾶ, Mansfield, Ohio

Ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσις τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸν πόθον τῆς ψυχῆς πρὸς ἐσωτερικὴν ἀπολύτρωσιν, διότι τὰ μεταφυσικὰ της πιστεύω μεγάλως ἐπηρεάσθησαν ὑπὸ τῶν φιλοσοφικῶν διδαγμάτων τοῦ ρεαλισμοῦ, ἔξ οὗ καὶ τὸ μέγα βάρος τῆς ἐσωτερικῆς μας δυστυχίας.

Τὸ ψυχοτρόφον ὄνειρον τῆς νοσταλγίας πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς τὸν οὐράνιον μας Πατέρα, τὸ ἀντικατέστησεν ἡ προσευχὴ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, πλούτου, υγείας, δόξης, κ. ἄ. καὶ οὕτω ὁ ταλαίπωρος, ἀνθρώπος ἐσμίκρυνε «τὸ σχοινίον του» καὶ δὲν βλέπει παρὰ μόνον ἐκεῖνα ὅπου βρίσκονται πλησίον του.

Ἡ ψυχὴ του ὡς παραδείσιον πτηνὸν ἔχασε τὰ πτερά της καὶ πῶς θὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω ὅταν ὅλα ἐρμηνεύωνται μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον;

Τὰ εὐλογημένα Πατερικὰ κείμενα τῆς νοσταλγικῆς θεολογίας δὲν ἀρδεύουν πλέον τὸν ψυχικὸν κῆπον τοῦ ποιμνίου μας, διότι «πρέπει νὰ εἴμεθα συγχρονισμένοι», ὡς ἡ νοσταλγία τῆς ψυχῆς πρὸς ἐπιστροφὴν της εἰς τὸν Παράδεισον εἶναι κάτι πὺν πρέπει νὰ ἀκολουθῇ τὰ μονοπάτια τῆς μόδας. Βαβαί! Καὶ αὐταὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ μας τελεταὶ συχνὰ εἶναι τόσο κοσμικαὶ ὥστε ἐρμηνεύουν τὰς θελήσεις τοῦ βιολογικοῦ ἀνθρώπου, ἀντὶ νὰ ἐκφράζουσιν τὸν πόθον τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἐπέκεινα, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ βραδυποροῦν νὰ φύγουν ἀπὸ τοὺς Ναοὺς μας, διότι ἡ ψυχὴ τους δὲν ἐτράφη ἀρκούντως. Μήπως οἱ ἀλάλητοι στεναγμοὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ αἱ τόσαι καὶ τόσαι λαθεμέ-

ναι προσπάθειαι του πρὸς ἀπόκτησιν τῆς εὐτυχίας δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῶσιν ὡς ἡ κραυγὴ τῆς ψυχῆς πρὸς ἀπολύτρωσιν της ἐκ τῆς δεσποτείας τῆς σαρκός;

Διότι ἡ καρδιά του παραμένει ἡ παλαίστρα ἐνθα παλεύει ὁ ἄνθρωπος τὴν ψυχὴν του, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πάλης γεννᾶται τὸ τραγικὸν στοιχεῖον τῆς ζωῆς μας.

Αὕτη ἡ διαρχία μέσα μας, τῆς πάλης μεταξὺ Παναγίας καὶ τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης, δημιουργεῖ τὸν Φαύστιον ἄνθρωπον, ὅστις διαρκῶς εὐρίσκεται εἰς πόλεμον μὲ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν του, καὶ συχνὰ τὸν παρασύρει εἰς τὸν ὄλεθρον ὁ «Μεφιστοφελῆς».

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μὲ τὸ ἀνόθευτον τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, μᾶς παρουσιάζει τὸν ἁμαρτωλὸν Χριστιανόν, ὅστις ἔχει συναίσθησιν τῆς ἐνοχῆς του ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ὁ τελώνης ὁμολογεῖ τὴν ἥτιαν του καὶ ζητεῖ τὸ ἔλεος τῆς Πατρικῆς ἀγάπης.

Ἄν οἱ Χριστιανοὶ μας εἶχον τὴν καλὴν συνήθειαν νὰ παρακολουθοῦν τὸν ὄρθρον τῆς Κυριακῆς, θὰ συναντοῦσαν μέσα εἰς πολλὰ τροπάρια τὸν ἑαυτὸν τους, καὶ θὰ ἦσαν πολλὰ τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ψυχὴν τους.

Δυστυχῶς οἱ περισσότεροὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός...» καὶ ἀσφαλῶς ἀδικοῦν τὸν ἑαυτὸν τους μάλιστα τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν ὅπου ψάλλεται: «Τὰ πλήθη τῶν πεπραγμένων μοι δεινῶν, ἐννοῶν ὁ τάλας, τρέμω τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαχνίας σου, ὡς ὁ Δαυὶδ βοᾷ σοι ἔ-

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ θέματα τὰ ὅποια αὕτη συζητεῖ καὶ τὰ σημερινὰ ζητήματα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μελέτη τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κ. Κ. Παπασπύρου

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 105)

6) Τὸ Παλαιοημερολογιτικόν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἐδημιούργησεν ἡ Ἐκκλησία ἢ ἰδίᾳ διὰ τῆς αὐθαιρέτου καὶ ἄνευ ἀποφάσεως Πανορθόδοξου Συνόδου ἀντικανονικῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἑορτολογίου, ἀντικαταστήσασα τὸ Πάτριον Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον διὰ τοῦ Παπικοῦ, Γρηγοριανοῦ τοιοῦτου. Ἡ λύσις αὐτοῦ εἶναι φανερά. Λύεται ἀμέσως ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἐπαναφέρῃ τὸ Παλαιὸν ἑορτολόγιον τοῦ ὁποῦ ἡ ἀλλαγὴ ἐγινε καὶ παρὰ τὸ Ν. Δ. 18/25 - 1 - 1923 τὸ ὁποῖον καίτοι ἰσχύει, ἐν

τούτοις δὲν τηρῆται.

Διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Πατρὸς ἑορτολογίου ἡ Ἐκκλησία θὰ παύσῃ νὰ εἶναι σχισματικὴ καὶ διχρημένῃ, θὰ εἰρηνεύσῃ καὶ θὰ ἐπανεύρῃ τὸ καταπεσὸν κύρος αὐτῆς. Οἱ Παλαιοημερολογίται αἵτινες διακρίνονται διὰ τὴν θερμὴν πίστιν αὐτῶν, τὴν εὐσέδειαν καὶ τὴν προσήλωσιν εἰς τὰ Πάτρια, ὡς ἐπανελημμένως ἐδήλωσαν, θὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἅμα τῇ ἐπαναφορᾷ τοῦ Πατρὸς ἑορτολογίου καὶ ὅτι ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπέδειξαν οὐδεμία δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ

λέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος». «Πάσης αἰσχύνης πεπλήρωμαι, μὴ τολμῶν ἀτενίσαι εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ γὰρ ἀλόγως ὑπέκνυσα τῇ ἁμαρτίᾳ, νῦν δὲ ἐπιστρέφων, ἐκβοῶ ἐν κατανύξει, ἡμαρτόν σοι, δέξαι με Παμβασίλευ».

«Ἐν τῇ Δευτέρᾳ καὶ φρικτῇ, παρῶν σὶς Δέσποτα, δεξιόις προβάτοις με σύνταξον, τῶν πταισμάτων παριδὼν μου τὰ πλήθη».

Ἡ ὁμολογία τῆς ἁμαρτίας, ἡ μετάνοια, κατάνυξις καὶ πίστις εἰς τὴν Β' παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ. «Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς» εἶναι ἀπὸ τὰς βάσεις τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ τὴν ὁποίαν ἀνοθεύτως διατηρεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, καὶ οἱ Χριστιανοὶ μας δὲν πρέπει νὰ παρασύρῳνται ἀπὸ τὰ κηρύγματα τῆς θεολογίας τῶν πεζοδρομίων «Ἀναγεννημένος Χριστιανός» «Σωσμένος Χριστιανός» καὶ ἄλλα ἀπατηλὰ καταπότια

ποὺ προϋποθέτουν ἄγνοιαν τῆς Ὁρθοδόξιας διὰ νὰ γίνουν πιστευτά.

Διότι Ὁρθοδοξία καὶ Ἐληνισμὸς θὰ εἰπῇ ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνέσπερον φῶς. Καὶ ἐπειδὴ ζῶμεν εἰς καθαρῶς προτεσταντικὴν χώραν, τῆς ὁποίας τὰ πιστεύω σεβόμεθα χωρὶς νὰ τὰ ἀσπαζόμεθα, τὰ κηρύγματά μας πρέπει νὰ ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῆς πίστεως εἰς τὴν ἐσχατολογικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ Μοναστικά ἰδανικά, καὶ νὰ ἐνισχύεται ἡ Μυστηριακὴ τῆς ζωῆς, καὶ περισσότερο εἰς τὰ κηρύγματά μας δὲν πρέπει νὰ κυριαρχοῦν τὰ ὀρθολογιστικὰ ἐπιχειρήματα καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀποδείξεις, ἀλλὰ ἡ ζῶσα πίστις καὶ τὸ Χριστιανικὸν βίωμα, διότι ὁ Ναὸς δὲν εἶναι αἵθουσα διαλέξεων, ἀλλὰ οἶκος Θεοῦ ἐνθα καλλιεργεῖται τὸ ἄγιον.

Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτάς

τοὺς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν καὶ προσήλωσιν αὐτῶν εἰς τὰ Πάτρια.

Εἶναι λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι παρετηρήθησαν ἔκτροπα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθ' ὅσον προέβη αὕτη διὰ μέσων μεσαιωνικῶν εἰς τὴν δίδωσιν τῶν Παλαισημερολογιτῶν, παρὰ σύρραξιν εἰς τοῦτο καὶ τὴν Πολιτείαν. Πρέπει ὁπωσδήποτε πλέον νὰ παύσουν τὰ ἔκτροπα ταῦτα, διότι ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ, καθ' ἣν τὸ ἔθνος ἡμῶν ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων ἀδελφῶν ἐν Κύπρῳ ἐκ τῆς δουλείας τῶν Ἀγγλων, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Πολιτεία αὐτῆς, δὲν πρέπει νὰ διώκουν ἐν ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι εὐσεβεῖς Χριστιανούς, καταπιέζοντες τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν αὐτῶν. Δὲν δύναται νὰ καλύπτεται ἡ Ἐκκλησία ὀπίσω τοῦ δακτύλου τῆς, ὅτι δῆθεν οἱ Παλαισημερολογίται ἐμπίπτουν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἀντιποιήσεως ἀρχῆς, διότι οὗτοι ἀποτελοῦν πλέον ἰδίαν ἀνεξάρτητον Ἐκκλησίαν, τῶν Παλαισημερολογιτῶν, καλουμένην Ἐκκλησίαν Γνησίῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν καὶ διοικουμένην ὑπὸ Ἱερᾶς Συνόδου. Εἶναι εὐτύχημα τὸ ὅτι τελευταίως ἤρχισε νὰ κατανοῇται τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας τῆς Ἑλλάδος.

7) Περὶ τῆς Παιδείας τοῦ ἔθνους.

Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ὅποσον ἐπελήφθη ἡ Ἱεραρχία εἶναι σπουδαῖον καὶ εἶναι εὐχάριστον διότι κατείδεν αὕτη τὴν ἀνάγκην ὅπως μὴ ἀδιαφορήσῃ, ἀλλὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Πολιτείας ὡς ἔχῃ ὑποχρέωσιν νὰ πράξῃ, διὰ τὸ ζήτημα τῆς Παιδείας τοῦ ἔθνους. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου θὰ ἠθέλομεν νὰ εἰπώμεν περισσότερα ἀλλὰ περιοριζόμεθα εἰς τὰ κύρια ζητήματα εἰς τὸν σκοπὸν καὶ τὰ βασικὰ μέσα τῆς ἀγωγῆς.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ καθο-

ρισθῇ σαφῶς, ἀκριδῶς καὶ ὁρθῶς καὶ νὰ λείψουν αἱ παρατηρούμεναι εἰς τὴν διατύπωσιν αὐτοῦ ἀοριστίαι, ἀνακρίβειαι καὶ ἀναλήθειαι, ἐνεκα τῶν ὁποίων ὅχι μόνον δυσχεραίνεται τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποσον πρέπει νὰ εἶναι.

Τελευταίως κατὰ κόρον λέγεται καὶ ὑποστηρίζεται ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων Παιδαγωγῶν καὶ μὴ, ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν Παίδων (ἡ ἐκπαίδευσις) πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπὸν τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μόρφωσιν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν εἶναι σαφὴς καὶ ὁρθός. Σαφὴς μὲν δὲν εἶναι, διότι δὲν εἶναι εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς ἡ ἴδια ἑλληνικὴ μόρφωσις, οὔτε εἶναι καθωρισμένον τί διαφέρουν αἱ ἀλήθειαι αὐτῆς ἀπὸ τὰς χριστιανικὰς τοιαύτας, ὡς ἐπίσης δὲν καθορίζεται ὑπὸ τοῦ τοιούτου σκοποῦ ἡ ἀναλογία τῆς συμβολῆς αὐτῶν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς Χριστιανικὰς ἀληθείας. Δὲν εἶναι δὲ ὁρθός, διότι οὐδεμία ἑλληνικὴ παιδευσὶς εἰς οἰκονομικῇ ἐποχῇ ὡς καὶ οἰαδῇποτε ἄλλη παιδευσὶς οἰονομικῇ Ἐθνους καὶ οἰονομικῇ ἐποχῇ, δὲν δύνανται σήμερον νὰ στηρίζουν τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς εἰς ἀληθείας ἄλλας διαφερούσας καὶ μὴ συμφωνούσας πρὸς τὰς ἀπολύτους ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Ὅθεν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δύναται μόνον νὰ καθορίσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς καὶ ὅτι ἡ γλῶσσα ἡ ἑλληνικὴ, ἡ φιλοπατρία, αἱ τέχναι αἱ ἑλληνικαὶ καὶ ἐπιστήμαι, ὡς καὶ οἰονομικῇποτε ἄλλου Ἐθνους δὲν δύνανται νὰ καθορίσουν τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ αὐταὶ λαμβάνονται ὡς μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ. Σφάλλονται δὲ ὅσοι νομίζουν ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἔλαβεν ἀληθείας ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν ἢ ἀπὸ οἰονομικῇποτε ἄλλον πολιτισμὸν.

Τούτο δὲν συνέβη. Τουναντίον ὁ Ἑλληνισμός καὶ οἱ διάφοροι ἄλλοι πολιτισμοὶ ἔλαβον ἀληθείας ἀπὸ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Χριστιανισμός ἀπλῶς ὡς μέσα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀληθειῶν αὐτοῦ, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμόν τὴν γλῶσσαν ἢ ἄλλο τι, ἐκ τῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης.

Δίδοντες μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς, ὅστις ἀποτελεῖ ὁδηγὸν τοῦ διδασκάλου εἰς πᾶσαν διδασκαλίαν διατυπώνομεν τοῦτον ὡς ἑξῆς· ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς (παιδείας) εἶναι ἡ παροχὴ βοήθειας εἰς τὸν παῖδα ὅπως ζῇ τὴν ἐν Χριστῷ πνευματικὴν ζωὴν ὡς καθορίζεται αὕτη ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ σκοπὸς οὗτος εἶναι σαφὴς καὶ ἀκριβής, διότι ἡ ἐν Χριστῷ πνευματικὴ ζωὴ καθορίζεται ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου κύρια μέσα εἶναι τὰ ἑξῆς :

α) Ἡ μετάδοσις εἰς τὸν παῖδα τῶν ἀπαραιτήτων γνώσεων χριστιανικῶν, ἐγκυκλοπαιδικῶν, ἐπιστημονικῶν κ.τ.λ.

β) Ἡ ἐξεύρεσις καὶ καταπολέμησις τῶν διαφόρων παθῶν τοῦ παιδὸς καὶ ἡ ἀσκησις αὐτοῦ εἰς τὰς χριστιανικὰς ἀρετάς.

καὶ γ) Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ταλάντου ἢ χαρίσματος αὐτοῦ (ἰδιοφυΐας).

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω μέσων, τὸ περὶ ἀναπτύξεως τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ παιδὸς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν σημερινῶν παιδαγωγῶν ὡς σκοπὸς καὶ οὐχὶ ὡς μέσον. Ἐπίσης θεωροῦσιν οὗτοι ὡς σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ παιδὸς καὶ τὴν ἀπόκτισιν ἡθικῆς βουλῆσεως, χωρὶς νὰ καθορίζεται ποίου εἰδους πνευματικὴν ἐξέλιξιν θὰ λάβῃ ὁ παῖς καὶ ποίου εἰδους ἡθικὴν βούλησιν θὰ ἀποκτήσῃ, καθ' ὅσον ἡ ἀντίληψις περὶ ἡθικῆς διαφέρει ἀκόμῃ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πολιτισμένους λαοὺς.

Ταῦτα εἶναι βασικὰ σφάλματα τῶν σημερινῶν παιδαγωγῶν καὶ προέρχονται ἐκ τῆς ἐλλείψεως σκοποῦ ὡς ἐθέσαμεν ἡμεῖς σαφούς, ἀκριβοῦς καὶ ὀρθοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀνωτέρου πληροῦντος ὅλην τὴν ἐφесιν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀποβλέποντος εἰς τὸ ὕψιστον ἀγαθόν, ὅπερ πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ ὁ παῖς, ἥτοι νὰ ζῇ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν.

Ἐκ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐθέσαμεν ἀποφεύγεται πλέον ἡ ἀοριστία καὶ ἡ σύγχυσις εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς καὶ καθορίζονται καὶ τὰ βασικὰ μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὸ μέσον τῆς μεταδόσεως τῶν διαφόρων γνώσεων εἰς τὸν παῖδα δεόν νὰ τονισθῇ ὅτι ἐκτὸς τῶν χριστιανικῶν γνώσεων συνιστῶνται καὶ ἐγκυκλοπαιδικαί, ἐπιστημονικαὶ καὶ τεχνικαὶ τοιαῦται, διότι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δὲν ἀπαγορεύει τὰς γνώσεις, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς συνιστᾷ. Καὶ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι ἐκεῖνη, ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὴν σημερινὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖ νὰ ἀποφεύγεται εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἢ ἐκ τούτων τυχὸν πλάνη καὶ ἐγωϊσμός καὶ ἐκ τῶν γνώσεων πρέπει νὰ ἐκπηγάξῃ ἡ πίστις, ἡ δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη κατὰ τὴν ἑκφρασιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σκοποῦ τούτου εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν βοηθῇ καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἐλέγχουσα τὰς διαφόρους διδασκαλίας τῶν διδασκόντων ἐκπαιδευτικῶν διὰ τῶν κατὰ τόπους Ἐποπτικῶν Συμβουλίων εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων πρέπει νὰ προΐσταται ὁ Ἐπίσκοπος καὶ νὰ μὴ ἐπαφίεται ὁ σχετικὸς ἐλεγχος εἰς τοὺς Ἐπιθεωρητάς μόνον καὶ μάλιστα μὴ θρησκευτικούς, ὅτινες δεόν νὰ ἐκδιωχθῶσιν ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Δὲν παραλείπομεν δὲ νὰ τοιῶσμεν ὅτι πρέπει πλέον νὰ παύσῃ ἡ διδασκαλία εἰς

τὰ σχολεῖα τῆς δημοτικῆς γλώσσης, ἥτις ἐγένετο πρόξενος ἐκτὸς ἄλλων κακῶν καὶ τῆς σημερινῆς παρατηρουμένης εἰς τοὺς παῖδας ἀγγραμματοσύνης καὶ τῆς μὴ κατανόσεως ὑπ' αὐτῶν τῆς γλώσσης τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων.

Ἐπίσης νὰ καταργηθῇ ἡ συνεκπαίδευσις ἀρρένων καὶ θηλέων, ἥτις ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπεδείχθη, οὐ μόνον δὲν συμβάλλει εἰς τὴν ἀγωγὴν, ἀλλὰ καὶ βλάπτει ταύτην.

Ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζητημάτων τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὡς εἶναι ἡ ὀργάνωσις τῶν Σχολείων κ.λ.π. δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐλλείψει χώρου καὶ διότι τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἐξαρτῶνται. ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐκ τῶν μέσων τῶν βλαπτικῶν, τὰ ὅποια ἐθέσαμεν.

8) Περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς ὁμοδόξους καὶ ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας.

Τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς ὁμοδόξους καὶ ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας ἔχει καθορισθῇ παλαιότερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῶν ἱερῶν Κανόνων, τῶν ἀποφάσεων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως ἔτη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγένετο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ὁ ἀποθανὼν Μελέτιος Μεταξάκης, δὲν τηρεῖται ἡ καθωρισμένη τάξις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ ἀταξία αὕτη βλάπτει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, διότι ἐκτὸς ἄλλων λόγων, ἐκθέτει ταύτην καὶ ὠφελεῖ τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως.

9) Περὶ τῶν δρωσῶν ξένων θρησκευτικῶν προπαγανδῶν.

Πρὸς καταπολέμησιν τῶν ξένων προπαγανδῶν πρέπει οἱ Ἐπίσκοποι νὰ περιο-

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

Ἐπὶ γὰρ μίαν φοράν μερικοὶ Πατέρες εἰς τὸν ἀδελφὸν Ζήνωνα καὶ τοῦ λέγουν: Πῶς ἡμποροῦμεν ἐμεῖς νὰ σωθῶμεν ἔχοντες πράγματα γῆινα; Καὶ τότε τοὺς εἶπεν ὁ γέρον. Εἰς τὴν χώραν μου ἦτο μία γυναῖκα καὶ εἶχεν υἱὸν μικρὸν καὶ λέγει τὴν μητέρα του μητέρα δὸς μοι καρύδια, καὶ λέγει του ἡ μητέρα του, πῆγαινε εἰς τὸ σταμνὶ καὶ ἔπαρε· καὶ ὥσπν ἐγένετο τὴν χεῖρά του καὶ δὲν ἡμποροῦσε νὰ τὴν δῇ. ἡ λέγει τὴν μητέρα του, μητέρα δὲν δαί-

δεύουν δις καὶ τρίς τοῦ ἔτους τὰς ἐπαρχίας των καὶ νὰ διαφωτίζουν τὸν λαὸν διὰ συστηματικῶν διδασκαλιῶν κατὰ τῶν ξένων προπαγανδῶν. Ἐκτὸς τοῦτου πρέπει νὰ φροντίσωσι καὶ διὰ τὴν ἐκδοσιν σχετικῶν βιβλίων. Ἀλλὰ καὶ οἱ κατώτεροι κληρικοὶ πρέπει νὰ ἀναλάβωσι τὸ ἔργον τοῦ διαφωτισμοῦ τοῦ λαοῦ διὰ συστηματικῶν διδασκαλιῶν. Πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ κράτος δεόν νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ξένων προπαγανδῶν διὰ τῶν σχολείων, τοῦ Στρατοῦ, τῆς Ἀστυνομίας, τῶν διαφόρων πολιτικῶν ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ διὰ σχετικῶν ραδιοφωνικῶν μεταδόσεων.

καὶ 10) Περὶ τῆς διοικήσεως τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἱδρυμάτων.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὰς διοικήσεις τῶν διαφόρων προσκυνημάτων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἱδρυμάτων πρέπει νὰ τοποθετηθῶσιν ἐκεῖνοι ἐκ τῶν κληρικῶν, οἵτινες διακρίνονται ἐπ' ἀρετῇ καὶ μορφώσει καὶ οἵτινες δὲν ἐμποροῦνται ἀπὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα. Διότι οἷονδήποτε σύστημα διοικήσεως, ἀνευ τοιούτων προσώπων ἀποβαίνει ἀχρηστον.

(Ἀκολουθεῖ)

νει τὸ χέρι μου, καὶ λέγει του ἡ μητέρα του, ἄφες τὰ καρύδια καὶ θγαίνει. Ἔτσι καὶ ἡμεῖς, ἂν δὲν ἀφήσωμεν τὰ γήινα πράγματα δὲν ἡμποροῦμεν νὰ σωθῶμεν.

Νουθεσία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

Λέγει ὁ μέγας Βασίλειος πρὸς τοὺς ἀρχαίους καὶ νέους Μοναχούς. Μάθε ἐσὺ ὁ μονάζων ὁ καλογερευόμενος καὶ πιστὸς ἀνθρώπος καὶ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ἐργάτης αὐτὰ πού σέ παραγγέλλω, καὶ διδάξου καὶ μάθε εὐαγγελικὴν ζωὴν νὰ περνᾷς: σώματος δουλαγωγίαν, φρόνημα ταπεινόν, ἐννοιῶν καθαρότητα, ὁργῆς ἀφρασιμόν, ἀγγαρευόμενος ὑπόμενε διὰ τὸν Κύριον, ἀποστερούμενος καὶ χάνοντας τὰ ἱδικά σου, μὴ θέλῃς νὰ μαλλώνῃς καὶ νὰ δικάζεσαι. Ἄν θέλῃς νὰ εἶσαι καλὸς Χριστιανὸς καὶ ἀληθινός, ἀγάπα ἐκείνους πού σέ μισοῦν, ἔχε ὑπομονὴν εἰς τοὺς διωγμούς, βλασφημούμενος ἀπὸ ἄλλους, ἐσὺ παρηγόρει καὶ παρεκάλει τους, γίνου ὥσάν νεκρὸς καὶ ἀκίνητος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, σταυρώσου εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δλὴν σου τὴν φροντίδα μετὰστρέψον ἐπὶ τὸν Κύριον, διὰ νὰ εὑρεθῇς ἐκεῖ ὅπου εἶναι τῶν Ἀγγέλων αἱ μυριάδες, αἱ πανηγύρεις τῶν πρωτοτόκων, πάντων τῶν Ἁγίων τὰ τάγματα, Ἀποστόλων θρόνοι, Προφητῶν προεδρεῖαι, σκηπτρα Πατριαρχῶν, Μαρτύρων στέφανοι, Δικαίων ἔπαινοι. Μὲ ἐκείνους τοὺς δικαίους ἐπιθύμησον καὶ σὺ νὰ συμμετρηθῇς καὶ νὰ ἐνωθῇς ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

—Εἶπεν ὁ ἁβδᾶς Λογγίνος ὅτι ἡ νηστεία ταπεινώνει τὸ σῶμα, ἡ ἀγρυπνία καθαρίζει τὸν νοῦν, ἡ ἡσυχία φέρει τὸ πένθος, τὸ πένθος φέρει τὸ δάκρυον καὶ καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κάμνει ἀναμάρτητον.

—Εἶπεν ὁ ἁβδᾶς Ζήνων ὅτι ὁ Μοναχὸς

καὶ εἴ τις ἄλλος Χριστιανὸς χρεωστῇ νὰ δώσῃ λογαριασμὸν τῷ Θεῷ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως διὰ τὴν ἐλεημοσύνην ὅπου λαμβάνει ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς ἂν ἔκαμε τὸν πρέποντα κόπον τῆς προσευχῆς καὶ τῆς εὐχαριστίας καὶ διὰ λόγου του καὶ δι' ἐκείνους ὅπου ἔδωκαν τὴν ἐλεημοσύνην.

—Εἶπεν ἓνας γέροντας· ἀδελφὲ ἂν εἶναι καὶ κάθῃ εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχάζεις μοναχὸς καὶ ἀσκητεὺς, μὴ δάλῃς εἰς τὸν νοῦν σου πῶς κάμνεις μέγα τίποτα, ἀλλὰ μάλλον νὰ ἔχῃς τὸν ἑαυτὸν σου ὥσάν σκύλον ἐξωρισμένον ἀπὸ τὸν ὄχλον καὶ εἶσαι μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δεδεμένος διὰ νὰ μὴ δαγκάσῃς καὶ πειράξῃς τοὺς ἀνθρώπους.

—Εἶπε μίαν φορὰν ὁ ἁβδᾶς Σισώης πρὸς τινα ἀδελφὸν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς σιωπῆς. Ἐγὼ ἀδελφὲ ἔχω τώρα τριάκοντα χρόνους ὅπου δὲν κάμνω πλέον δέησιν εἰς τὸν Θεὸν περὶ ἁμαρτίας, ἀλλὰ τοῦτο μόνον λέγω εἰς τὴν προσευχήν μου: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ σκέπασόν με ἀπὸ τῆς γλώσσης μου, διότι τόσους χρόνους ἔχω ἀσκητεύοντας καὶ πάλιν σκοντάβω μὲ τὴν γλώσσαν καὶ ἁμαρτάνω.

—Κάποιος ἀδελφὸς ἐκινήθη εἰς ὁργὴν, θυμωθεὶς κατὰ τινος ἐτέρου ἀδελφοῦ καὶ ἐστάθη εἰς προσευχὴν ζητώντας ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δοθῇ ὑπομονή, νὰ παραιτήσῃ τὴν ὁργὴν καὶ τὸν θυμὸν καὶ ἔλεγε τοῦτο μετ' εὐλαβείας. Ἐπᾶσε Κύριέ μου τὸν πειρασμὸν τοῦ θυμοῦ τούτου καὶ τῆς ὁργῆς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ παρευθὺς εἶδε καπνὸν ὅπου ἔδγαине ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ ὥσάν ἔγινε τοῦτο, ἔπαυσεν ἡ ὁργὴ καὶ ὁ θυμὸς.

—Ἐλεγε τις τῶν ἁγίων Πατέρων ὅτι ἄλλο τίποτε δὲν πικραίνει περισσότερο τὸν δαίμονα τῆς πορνείας, ὥσάν νὰ φανερώνῃ τινὰς τοὺς λογισμούς του καὶ τὰς ἁμαρτίας του διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ ἄλλο δὲν τὸν εὐφραίνει ὅσον τὸ κρύπτειν

ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΜΟΝΑΧΟΥ

Ἐξῆς ποτὲ Μοναχὸς τις ὁ ὁποῖος δσάκις ἠρωτᾶτο ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς, «πῶς ἔχεις εἰς τὴν υγιάν ἀδελφέ;» παρεπονεῖτο πάντοτε ὅτι ἡτο κατάκοπος ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τέλους ὁ Ἡγούμενος ἀκούων καθ' ἐκάστην τὸ αὐτὸ παράπονον ἠρώτησεν ἡμέραν τινὰ τὸν Μοναχόν. «Τί εἶδους ἐργασίαν ἐκτελεῖς καὶ κοπιᾷζεις τόσο πολύ;» ὁ δὲ Μοναχὸς ἀποκριθεὶς εἶπεν.

Ἄγιε Ἡγούμενε, ἔχω καθ' ἐκάστην τόσο ἐργασίας ὥστε αἱ δυνάμεις μου δὲν θὰ ἦσαν ἐπαρκεῖς δι' αὐτάς ἂν ὁ

Θεὸς δὲν μὲ ἐνίσχυνεν. Καὶ πρῶτον ἔχω δύο ἀγρίους ἱέρακας τοὺς ὁποῖους προσπαθῶ νὰ κρατῶ δεσμούς καὶ νὰ τοὺς ἐξημερῶνω, κατόπιν ἔχω δύο λαγούς, τοὺς ὁποῖους φυλάττω διὰ νὰ μὴ φύγωσι, δύο βόας τοὺς ὁποῖους ἐπιβλέπω διὰ νὰ ἐργάζωνται. Ἐνα λύκον τὸν ὁποῖον προσέχω διὰ νὰ μὴ δλάψῃ τινά, ἕνα λέοντα τὸν ὁποῖον προσπαθῶ νὰ κατανικήσω, τέλος ἔχω καὶ ἕναν ἀσθενῆ τὸν ὁποῖον πρέπει πάντοτε νὰ περιποιούμαι.

Ὁ Ἡγούμενος ἀκούσας ταῦτα ἐμείδισε καὶ λέγει πρὸς τὸν Μοναχόν.

τινὰ τοὺς λογισμοὺς τοῦ καὶ τὰ ἐνθυμήματά τοῦ ἀπὸ τὸν πνευματικόν τοῦ πατέρα.

— Εἶπεν ἡ ἀγία Συγκλητική ὅτι, ὅταν ἡ ἀρετὴ τοῦ Μοναχοῦ φανερῶνεται καὶ δεῖχεται, ἀφανίζεται καὶ χάνεται. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Κύριος, ποιεῖ ἐλεημοσύνην ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ προσεύχου ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ μὴ ποιῆς ταῦτα διὰ νὰ σὲ ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ σὲ ἐπαινέσωσιν.

— Ἐνας ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀδδᾶ Ποιμένα λέγων· ὅτι ἐποίησα μεγάλην ἀμαρτίαν καὶ θέλω νὰ μετανοήσω τρεῖς χρόνους· πῶς σοῦ φαίνεται; ἀραγε θὰ μὲ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς μὲ τριῶν χρόνων μετανοίαν; Καὶ εἶπεν ὁ ἀδδᾶς Ποιμὴν ὅτι πολὺς καιρὸς εἶναι ἕως τρεῖς χρόνοι. Καὶ ὁ ἀδελφὸς εἶπε· καλὸν εἶναι ἕως ἕνα χρόνον; καὶ πάλιν εἶπεν ὁ γέρον· ὅτι καὶ τοῦτο πολὺ εἶναι. Οἱ δὲ εὐρισκόμενοι ἐκεῖ ἕτεροι Πατέρες εἶπον ὅτι ἕως 40 ἡμέρας νὰ μετανοήσῃ τινάς, λαμβάνει ἄφεσιν τῆς ἀμαρτίας; καὶ ὁ γέρον· εἶπε· πολὺ εἶναι καὶ αἱ 40 ἡμέραι, ἀμὴ ἐγὼ ἀποβλέπων εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, λέγω ὅτι ἂν ὁ ἄνθρωπος μετανοήσῃ ἐξ ὅλης τοῦ τῆς

καρδίας καὶ πλέον νὰ μὴ ποιήσῃ τὴν ἀμαρτίαν, τρεῖς ἡμέρας νὰ κλαίῃ διὰ μετανοίας καὶ ταπεινώσεως, δέχεται αὐτὸν ὁ Θεός.

Ἡρώτησαν δὲ τινες τὸν αὐτὸν ἄγιον Ποιμένα περὶ νηστείας καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνεται καὶ εἶπεν· ὅτι ἐγὼ τόσο δὲν ἐπαινῶ τὰ διήμερα καὶ τὰ τριήμερα, ἀμὴ ἀρέσει μου ὅτι ὁποῖος θέλει νὰ νηστεύῃ, ἃς τρώγῃ πᾶσαν ἡμέραν, ἤγουν μίαν φοράν τὴν ἡμέραν, μόνον νὰ μὴ χορταίνῃ. Εἶπε δὲ ὁ ἀδδᾶς Ἰωσήφ πρὸς αὐτόν· ἀμὴ ἐσὺ εἶπες ἡσούν· νέος δὲν ἔτρωγες κάθε δύο ἡμέρας; καὶ εἶπεν ὁ γέρον· ὅτι ἐνήστευσα καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες ἡμέρας καὶ ἐβδομάδα, ἀμὴ δὲν τὸ εὐρήκα δέδαιον. Ταῦτα δὲ πάντα δοκιμάσαντίς τα οἱ Πατέρες ὡς δυνατοὶ καὶ φρόνιμοι, εὐρήκαν ὅτι καλὸν εἶναι νὰ τρώγῃ ὁ νηστευτὴς καθ' ἡμέραν, πλὴν νὰ εἶναι τὸ φαγί του ὀλιγοστόν καὶ εὐθηνόν, ὄχι ἀκριβόν, καὶ διὰ τοῦτο μᾶς ἔδωκεν ἐτούτην τὴν σφράγιν, ἡ ὁποία εἶναι βασιλικὴ καὶ ἐλαφρά.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Δ 191 αἰῶνος ΙΗ' τῆς Λαυριωτικῆς Βιβλιοθήκης, Γ.Π.Δ.

Αὐτὰ τέκνον μου δὲν γίνονται, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτελῇ τις τόσας ἐργασίας. Καὶ ὁμως, σεβαστέ μοι πατέρα, ἀπήντησεν ὁ Μοναχός, σοὶ εἶπον ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Οἱ δύο ἱεράκες εἶναι οἱ δύο ὀφθαλμοί μου, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ φροντίζω ἵνα μὴ σιτρήσῃ καὶ ἴδωσί τι, ὅπερ θὰ ἡδύνατο νὰ προτρέψῃ νὰ πράξω ἀμαρτίαν τινά. Οἱ δύο λαγῶοι εἶναι οἱ πόδες μου τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐμποδίζω ἀπὸ τοῦ νὰ τρέχουν εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὴν ὁδὸν τῆς ἀμαρτίας. Οἱ δύο βόες εἶναι αἱ χεῖρες μου, τὰς ὁποίας ἐπιβλέπω διὰ νὰ ἐργάζωνται. Ὁ λύκος εἶναι ἡ γλῶσσα μου (ἄλλοίμονον) ἣτις πάντοτε ἔχει ἀνάγκη χαλινοῦ, ἵνα μὴ διὰ τῆς κατηγορίας δαγκάσῃ τινά καὶ ἀποθάνῃ. Ὁ λέων εἶναι ἡ καρδία μου, κατ' αὐτῆς διεξάγω πεισματοῶδη ἀγῶνα, μὲ ἔλκει μὲ μεγάλην βίαν εἰς ὅλα ὅσα μὲ βλάπτουν καὶ μὲ καταστρέφουν. Ὁ ἀσθενὴς εἶναι τὸ σῶμά μου, τὸ ὅποτον οὐδέποτε εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ὥς ἐκ τοῦτου εἶμαι ἡναγκασμένος νὰ ἔχω τὴν προσοχὴν μου διαρκῶς ἐστραμμένην πρὸς αὐτὸ νὰ τὸ περιποιῶμαι ὅσον εἶναι δίκαιον.

Ὁ δὲ Ἡγούμενος ἀκούσας τὴν εὐφροσιν τὴν ταύτην διήγησιν τοῦ Μοναχοῦ καὶ συγχαρεῖς αὐτὸν εἶπεν· ἐὰν πάντες ἔπραττον ὡς οὐ τέκνον μου, δηλαδὴ νὰ ἐργάζωνται ἀγωνιζόμενοι κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ νὰ συγκρατοῦν τὰ πάθη των, ἡ γῆ θὰ ἐγίνετο οὐρανός καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι θὰ ἦσαν εὐτυχεῖς καὶ εἰρηνικοί.

(Τὰ ἀνωτέρω μοῦ τὰ εἶχεν εἰπεῖ καὶ τὰ ἔγραψα ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντάς μου Καθηγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος).

ΠΟΙΗΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΑΟΤΗΤΑ

Εἶναι γλυκὺ γλυκύτατον
πρὸς κανεῖς νὰ εἶναι
Ὅταν κανεῖς μὲ τυραννεῖ
πρὸς τί νὰ τὸν ὀδρίσω;
μήπως θὰ παύσῃ ἡ ὀργὴ
τὰς ὕβρεις ἂν ἀρχίσω;

+

Ἐκεῖνος παραφέρεται
ἐγὼ τοῦ ἀπκντῶ
καὶ ὡς ἐκεῖνος, θάρδαρος
ἀμέσως καταντῶ.

+

Τὴν ὥρην τῆς παραφοράς
ἐγὼ θὰ σιωπῇσω
καὶ τὴν μανίαν ψύχραιμα
νὰ λήξῃ θὰ ἀφίσω.

+

Κατόπιν ἤρεμα, γλυκά
τὸ ἄδικον κτυπῶ
κ' ἀκούγομαι καλλίτερα
παρὰ ἂν κτυπηθῶ.

Τὴν ἀνωτέρω μεγαλοφυΐαν καὶ τὸ ποίημα μοῦ τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔγραψα ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντάς μου Καθηγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος κατὰ τὸ ἔτος 1935 ποὺ ἐκοινοβίασα εἰς τὴν Μονήν.

Ἐν τῇ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Ἱερῷ Κοινοβιακῇ Μονῇ Ὀσίου Γρηγορίου τῇ 2 - 5 - 1959.

Ἀνδρέας μον. Γρηγοριάτης

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Κούρας τις ἀρχηγός Ἀράβων τῷ 755 μ.Χ. λεηλατῶν Ἀντίλον, ἐπαρχίαν τινὰ τῆς Λιβύης, εὗρεν ἐν αὐτῇ τὴν τοῦ σοφοῦ βασιλέως Σολομῶντος τράπεζαν, ἐφ' ἣν ἦσθιε, οὕσαν μίγμα τι λαμπρὸν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὥστινες δὲ στέφανοι περιεῖπον αὐτὴν τρεῖς γύροι θαυμασίῳ μαργάρων, μῆκος λεπτοκάρου ἀπάντων ἐχόντων.

(Λαυρ. Κώδιξ λ 197 φύλ. 395 β)

Α· Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

('Εκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν καὶ

Κείμενον.

Πρὸς τὰ πάντα, καὶ Θεὸν κτῆσαι
[μόνον.

Εἰ γὰρ μεριστὴς χρημάτων ἀλλοτρίων.

Εἰ δ' οὐ θέλεις τὰ πάντα, δὸς τὰ
[πλεονα.Εἰ δ' οὐδὲ τοῦτο, τοῖς περιττοῖς εὐ-
[σέβει.

Ἑρμηνεία

Νῦν περὶ ἐλεημοσύνης διέξεισι, καὶ διδάσκει τρεῖς τρόπους τῆς τῶν χρημάτων οἰκονομίας τοῖς πλείους· πρώτην μὲν καὶ τελείαν καὶ τελείοις προσήκουσαν, τὸ τὰ πάντα προέσθαι τῷ Θεῷ, ἢ τὰ καλλίονα καὶ περιττά, ὥστε τοῦτον κτήσασθαι μόνον καὶ αὐτῷ μόνῳ καθαρῶς ζῆν. ἀλλότρια γὰρ φησι τὰ χρήματα, ὧν τὸν μερισμὸν καὶ τὴν οἰκονομίαν ἐπιστεύθημεν. κρεῖττον οὖν ἐστὶν ὀλῶν, τὸ τὰ πάντα προδοῦναι τοῖς πένησι, καὶ διὰ τῶν πενήτων τῷ Θεῷ ζῆν μόνον αὐτῷ. δευτέραν δὲ τάξιν ὑποτίθησί σοι τῷ πλούτῳ, εἰ περ μὴ δοῦλει τὸ πρῶτον ποιῆσαι καὶ τὰ πάντα δοῦναι οὕτως. δοῦναι τὰ πλεονα καὶ τὰ καλλίονα τῶν προσόντων ὁμοίως τῷ Θεῷ, τὰ δὲ ἐλάχιστα καὶ χεῖρω τῇ ἰδίᾳ χρεῖᾳ πορίζεσθαι καὶ τοῦτο ἐπαινέτον. τρίτην τάξιν παραινεῖ τῆς τῶν χρημάτων οἰκονομίας. εἰ δὲ μὴ τὸ δευτερον θέλεις ποιῆσαι, διδάσκει σε τὸ τοῖς περισσεύουσιν εὐσεβεῖν καὶ τὸν Θεὸν ἐξευμενίζειν διὰ τῆς τῶν πενήτων μεταδόσεως· τὸ γὰρ ἐν τοῖς περιττοῖς φειδῶλόν εἶναι, τὸ τε χρυσὸν καταχωννύνειν δι' ἀπανθρω-

πίαν, ἔργον ἐστὶ κατὰ τὸν ἀπόστολον εἰδωλολατρίας¹⁾, ἣτις ἐστὶν ἀσέβεια.

Καὶ ἄλλως τρεῖς εἰσιν αἱ τάξεις. οἱ μὲν γὰρ ὡς δοῦλοι ποιοῦσι τὸ ἀγαθὸν φοβούμενοι τὴν κρίσιν, ὃ καὶ Δαβὶδ αἰνίττεται λέγων· Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφεβήθην²⁾. καὶ πάλιν· Νεφέλη καὶ γνῶφος κύκλω αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ, πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύεται καὶ φλογιεῖ κύκλω πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ³⁾, εἰ ἥκει κρίναι τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτῃ⁴⁾. οἱ δὲ ὡς μίσθιοι, καὶ δοκοῦσιν ἐπιθυμία τῶν ἀγαθῶν εὐαρεστεῖν σπουδάζοντες τῷ Θεῷ, ὡς αὐτὸς φησὶν ὁ Δαβὶδ· Ἐκκλινά τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιοῦματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν⁵⁾. οἱ δὲ ὡς υἱοί, δι' ἀγάπην τὴν πρὸς Θεὸν ποιοῦντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ὡς καὶ πάλιν ὁ θεὸς Δαβὶδ μαρτυρεῖ· Ὡς ἠγάπησας τὸν νόμον σου Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστὶν⁶⁾. καὶ πάλιν· Ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου, ὡς ἠγάπησα⁷⁾, καὶ πάλιν· Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου⁸⁾.

1) Κολοσσαεῖς γ' 5.

2) Ψαλμ. ριγ' 120.

3) Ψαλμ. 96, 2. 3.

4) Ψαλμ. 97, 9.

5) Ψαλμ. ριγ' 112.

6) Ψαλμ. ριγ' 97.

7) Ψαλμ. ριγ' 48.

8) Ψαλμ. ριγ' 129.

Γνωμικὸν λ'.

Κείμενον

Καλὸν τι, σιγῶν ἀρπάσαι καὶ τοῦ
[φθόνου.

Χριστὸν χρεώστην μάλλον, ἢ τὰ
[πάντ' ἔχειν,

ὃς καὶ βασιλείαν, κλάσματος χαρίζεται.

Χριστὸν σκέπεις τρέφεις τε τὸν
[πτωχὸν τρέφω.

Ἑρμηνεία.

Ἔτι περὶ ἐλεημοσύνης διδάσκων, φησί· καλὸν ἐστὶ τῷ πλουτοῦντι προλαβεῖν καὶ ἀρπάσαι αὐτὸν τινὰ τῶν δαπανωμένων ὑπὸ τῶν σκολήκων καὶ ὑπὸ τοῦ φθόνου. σὺν τοῖς χρήμασι καὶ αὐτὸν τὸν δεσπότην ἀπόλλοντος, καὶ θανεῖσθαι τῷ Χριστῷ διὰ τῶν πενήτων καὶ ἔχειν αὐτὸν χρεώστην. ὃς ἀντὶ μικροῦ μέζονας τίσει δόσεις, καὶ ἑκατονταπλασίονα ἀντιστρέφει τὰ δανεισθέντα. ἢ μάλλον εἰπεῖν πολλαπλασίονα παρέχει τὰ πάντα τοῦ κόσμου χρήματα καὶ θησαυρούς. ὅτι δὲ ὁ φθόνος ταῦτα καταναλίσκει καὶ τὸν κεκτημένον ἀπόλλει, εὐδελον. πολλοὶ γάρ τῶν ἐνδούξων καὶ πλούτῳ κομῶντων διὰ τοῦτο φθονηθέντες καὶ διάβληθέντες παρὰ τοῖς κρείττοσιν, ἀφηρέθησαν αἰφνης ἅπαντα καὶ κατελείφθησαν ἄποροι, καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων στερούμενοι, πολλάκις δὲ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἐκινδύνευσαν. ὁ γὰρ Χριστὸς διὰ τοῦ πένητος καὶ κλάσματος ἄρτου τοῦ ἐλαχίστου δοθέντος αὐτῷ, χαρίζεται ὑπὲρ τούτου καὶ ἀντιδίδωσι τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν. μάλλον δὲ καὶ ὑπὲρ ψυχροῦ ποτηρίου ὡς αὐτὸς φησὶν ἐν εὐαγγελίοις ¹⁾. εἰτα ἐπάγει. ὁ γὰρ τὸν πτωχὸν σκέπων καὶ τρέφω, αὐτὸν τὸν Χριστὸν σκέπει καὶ τρέφει. Ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου

τῶν ἐλαχίστων οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε ²⁾.

Γνωμικὸν λα'.

Κείμενον.

Πέννης προσῆλθεν, εἴτ' ἀπῆλθε μὴ τυ-
[χῶν.

Δέδοικα Χριστέ, μὴ καὶ γὼ τῆς σῆς
[χερὸς

χρήζων, ἀπέλθοιμ' ἐνδεῆς ἐμοῖς νόμοις.
ὃ γὰρ τις οὐκ ἔδωκε, μὴδ' ἐλπίζεται.

Ἑρμηνεία.

Καὶ νῦν ἔτι περὶ ἐλεημοσύνης φησὶν. ὅτι προσῆλθέ μοι ὁ πτωχὸς ἐλεημοσύνης δεόμενος, ἐγὼ δὲ κενὸν αὐτὸν ἀπεπεμφάμην καὶ ἀπῆλθε καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐμοῦ ὁ πέννης μὴ τυχὼν ἐλεημοσύνης. Δέδοικα οὖν Χριστέ μου, πρὸς αὐτὸν γὰρ τρέπει τὸν λόγον, ὃν ἔπεμψε κενὸν εἴπερ ἐστὶν ὁ πτωχὸς ὁ Χριστός, μήποτε τῆς σῆς δεόμενος χειρὸς, τῆς ἰσχυρᾶς εἰς ἀντίληψιν καὶ προστασίαν, καὶ ζητήσας ἐγὼ τὴν ταύτης βοήθειαν ἀπέλθοιμι κενὸς καὶ ἐνδεῆς, πάντως καὶ δικαίως κατὰ τοὺς ἐμοὺς νόμους καὶ τὰς ἐμὰς νομοθεσίας. ἐγὼ γάρ οἱς ἔπραξα εἰς τὸν πένητα μὴ ἐλεήσας αὐτόν, μὴδὲ ἀντιλαμβανόμενος αὐτοῦ, μήτε μεταδούς ὧν χρήζει ἐνομόθησα τὴν ἀπανθρωπίαν, καὶ τὸ μὴ ἐλεεῖν τοὺς δεομένους. ὅπερ γὰρ τις οὐκ ἔπραξεν εἰς ἄλλους, τὸ ἐλεῆσαι δηλαδὴ, μήτε ἐλπίζέτω ἐκεῖνος τούτου τυχεῖν παρ' ἄλλου, τῆς ἐλεημοσύνης δηλονότι, οὐκ ἐλεήσας γὰρ φησιν, οὐκ ἐλεηθήσει. ἢ τό, ὃ γὰρ τις οὐκ ἔδωκε, νοηθήσεται· ὃ τινα γὰρ ἤγουν τῷ Χριστῷ οὐκ ἔδωκε τις ἐλεημοσύνην, μὴδὲ ἐλπίζέτω τούτου τυχεῖν παρ' ἐκείνου, ἤγουν τοῦ ἐλεηθῆναι παρ' αὐτοῦ, ἵνα γράφηται τὸ ὃ διὰ τοῦ Ω μεγάλου.

1) Ματθ. ι' 42. Μάρκ. θ' 41.

2) Ματθ. κε' 45.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

— Ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς.

Δραστηρία ἐργασία γίνεται ἀπὸ μέρους τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς. Καθ' ὅσον ἀναγινώσκουμεν, ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀδύνατος ἡ ἔνωσις αὕτη, μὴ ὑποχωροῦσης τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ μὴ ἀναγνωρίζουσης τὴν ἀποσχιρτήσιν αὐτῆς ἀπὸ τὴν μητέρα Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Γίνονται συμβούλια ἐπὶ συμβουλίων εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ μετ' ὀλίγων θὰ γίνῃ τοιοῦτο καὶ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ρώδον μας, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμός δι' αἰμοιβαίας ὑποχωρήσεως. Ἀλλὰ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔχουσα τὴν διαδοχὴν ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, δὲν ἔσφαλε ποτέ, διότι ἡ ρύθμισις ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας συνεπληρώθη μὲ τὰς ἐπὶ τῆς ἁγίας οἰκ. Συνόδους συνελθούσας ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. Σφάλλει ποτέ τὸ ἅγιον Πνεῦμα;

Κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα, εὗρεν ὁ Πάπας τῆς Ρώμης, ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἔσφαλε, δὲν ἐρρῶθιμισε καλῶς τὰ ζητήματα τῆς πίστεως καὶ ἀπεσχιρτήσεν οὕτως ἀπὸ τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν. Τώρα καλεῖται ὑπ' αὐτοῦ ἡ Ὁρθοδοξία νὰ ἀσπασθῇ τὰ λάθη τῆς Δύσεως, νὰ θρηνηθῇ δηλ. ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν ὁρθότητα τῶν δογμάτων της, νὰ κηρύξῃ ὥς λαμβασμένας τὰς ἀποφάσεις τῶν ἁγίων ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν ἀποστάσιδα Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, κλίνουσα ὑποταγῆς γόνυ εἰς τὸν Πάπαν, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς σκοπούς του δὲν παραλείπει οὐδεμίαν εὐκαιρίαν, κατὰλληλον πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ἢ δὲ προπαγάνδα του πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων, ἔχει ὑπερανταθῇ. Τελευταίως ἔθεσε ζήτημα Κονκορδάτου. Ἰδοὺ τί γράφει σχετικῶς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ «Ἐκκλησία»:

«Εἶναι λίαν τιμητικὸν διὰ τὴν θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τὸ ὅτι αὕτη ἔσπευσε νὰ διακηρύξῃ, ὅτι οὐδεμία σχέσις ἐπιτρέπεται μὲ τὸ Βατικανὸν πλὴν τῶν θεολο-

γικῶν ἀποκλειστικῶς συζητήσεων καὶ ὅτι αὕτη εὐρίσκεται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐμμένει εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἐνδημούντων κατὰ τὸ 1956 Ἱεραρχῶν. Ὡς διεκηρύχθη τότε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ συνολόγησις Κονκορδάτου μὲ τὴν «Ἀγίαν Ἐδραν», οὔτε νὰ γίνῃ ἀποκατάστασις διπλωματικῶν σχέσεων μὲ αὐτὴν ἢ νὰ γίνῃ διορισμός «λεγάτου» τοῦ Πάπα ἐν Ἀθήναις. Ἐφ' ὅσον δὲν αἰροῦνται αἱ χωρίζουσαι τὰς δύο Ἐκκλησίας οὐσιώδεις δογματικαὶ καὶ λοιπαὶ διαφοραί, ὥς καὶ τὸ στίγμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Οὐνίας, θὰ εἶναι κεκλεισμένη οὐκ ἀδύνατον θύρα διαπραγματεύσεων πρὸς δημιουργίαν διπλωματικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ Βατικανοῦ.

Ὡς ἐγράφη δὲ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τὸν Αὐγούστου 1956, «πεῖρα πεντακοσίων ἐτῶν παρέχει ἀδιάσπιστα τὰ πειστήρια, ἐξ ὧν καὶ εἰς τυφλοὺς ἀκόμη εἶναι κατάδηλον, ὅτι ὁ Μάρκος Εὐγενικός εἶχεν ἀπόλυτον δίκαιον, ἀποκρούων τότε τὴν Παπικὴν δεσποτείαν, ἥτις συνεπήγετο τὴν ἐκουσίαν καὶ ἐπὶ νεοειδίστον τῆς πατρῴας ἐκκλησίας ἀθέτησιν. Καὶ σὺν αὐτῇ ἀναμφιβόλως τὸν ἐξαφανισμὸν τοῦ ἔθνους μας. Ἀς ἔχουν ὁμως ὑπ' ὄψιν τοὺς οἱ τολμηταί, ὅτι ἡ ἐλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας οὔτε τὴν ἀποστολὴν της, οὔτε τὰς ἱερωτάτας παρακαταθήκας μας, οὔτε τὴν μέχρι κεραίας παραφυλακὴν τῶν θεσμῶν τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ καταπροδώσῃ ποτέ».

Καὶ παρακατιῶν: «τό γε νῦν ἔχον, οὐδεμία ἐπίσημος σχέσις μὲ τὸ Βατικανὸν ἐπιτρέπεται. Ὅθεν «πρόχειρος καὶ νευρική» εἶναι οὐχὶ ἡ στάσις τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀλλ' ἡ στάσις ἐκείνων, οἵτινες ἔχουν τὴν ἀφέλειαν νὰ πιστεύουν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτολμηθῇ ἐν τόσῳ ἀπαράδεκτον πραξικόπημα, ἀποτελοῦν τοῦτ' αὐτὸ προδοσίαν ἐναντίον τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀνευ ἐκδηλώσεως ἀντιδράσεως τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς καὶ θεολογικῆς συνειδήσεως.

Εἶναι τὸ εὐχάριστον ἐν προκειμένῳ ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν καὶ ἡ θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἄν ὁ Πάπας δὲν ἀναγνωρίσῃ τὸ σφάλμα ποὺ διέπραξεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀποσχιρτήσασα ἀπὸ τὴν μητέρα Ὁρθόδοξον, οὐδέποτε θὰ γίνῃ ἡ ἔνωσις, διότι τοιαύτην ἔνωσιν δὲν τὴν θέλει ὁ Θεός.

— Ἡ ἡμέρα τοῦ Ἑργάτου

Λαμπράν καὶ ἐπιτυχῇ σκέψιν ἔκαμεν ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τοῦ Προκαθημένου Μακαριωτάτου κ. κ. Θεοκλήτου, ἵνα καθιερώσῃ κατ' ἔτος τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμέραν τοῦ Ἑργάτου. Ἦτο καὶ τὸ ὁποῖον ἔλειπε.

Ἡ σκληρότης τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν πλουσίων μας ἐπιχειρηματιῶν πρὸς τοὺς ἑργάτας, ἣν ἐδείκνυνον διὰ τῆς ἀδικίας πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας των, τοὺς ὥθησε πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἔτσι σιγὰ· σιγὰ ἐδημιουργήθη ἡ διάστασις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ φαίνωνται ἀδιάλλακτοι αἱ δύο μερίδες. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐδημιουργήθη ὁ Κομμουνισμὸς καὶ ὁ ἀριστερισμὸς καὶ τὸ ἀσπονδὸν μῖσος τῶν ἑργατῶν πρὸς τοὺς ἐργοδότας. Ἐνεκα τούτου, ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἄνθρωποι χριστιανοί, ὡς εἶναι σχεδὸν ὅλοι ἑργάται, οἱ δὲ ἀρνούμενοι τὸν ἐκκλησιασμόν, βέβαια δὲν βαδίζουν πρὸς τὰ ἔμπροσ πνευματικά.

Αὐτὴν τὴν κατάστασιν, διείδεν ἡ Ἐκκλησία, ἔστω καὶ ἄργα καὶ διὰ τῆς καθιερωθείσης «ἡμέρας τοῦ ἑργάτου» ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἀξίαν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ νὰ τιμῇ τοὺς ἀξίους τιμῆς ἐργάτας Πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποκτῶνται.

Τὴν ἐτήσιον αὐτὴν ἐορτὴν τῶν ἑργατῶν, ὥρισεν ἡ Ἐκκλησία μας νὰ τελεῖται τὴν Κυριακὴν τῶν Μυροφόρων, δευτέραν Κυριακὴν ἀπὸ τοῦ Πάσχα. Ἡ ἐορτὴ αὕτη ἐωρτάσθη ἐφέτος διὰ πρώτην φορὰν μεγαλοπρεπῶς καθ' ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, εἰς δὲ τὴν Προτεύουσαν ἱερόμνη περισσότερον. Διὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰδικὴ ἀκολουθία, αἱ δὲ εἰσπράξεις ὅλων τῶν Ναῶν τοῦ Κράτους διετεθήσαν διὰ τὰ δεινοπαθοῦντα παιδιὰ τῶν ἑργατῶν.

Κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις τελετὴν ταύτην, παρέστησαν ὅλαι αἱ ἐργατικαὶ προσωπικότητες, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ ἄλλων ἐργατικῶν στελεχῶν, καθὼς καὶ Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου καὶ λοιποὶ.

Κατὰ τὴν τελετὴν, ὡμίλησεν καταλλήλως ὁ Προκαθήμενος κ. κ. Θεόκλητος, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας κ. κ. Δημητρά-

τος. Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Π. Μπρατσιώτης, ὡμίλησε τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν Πarnaσσὸν μὲ σχετικὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν θέμα. Κατόπιν ἔγινε διζήσις εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν ἐκφωνηθέντων καὶ ἐτέρων λόγων.

Ὡσαύτως εἰς τὸν Πειραιᾶ ἔγινεν ὁμοία τελετὴ χοροστατοῦντος τοῦ ἁγίου Θαυμακοῦ κ. κ. Χρυσοστόμου, ὅστις ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια ἔπειτα ἀπὸ θαυμασίαν ὁμιλίαν του πρὸς τοὺς ἑργάτας καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅτι οἱ ἑργάται γενικῶς νὰ μὴ ἡξεύρουν πῶς νὰ ἐκδηλώσουν τὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ συσπειρωθοῦν πέριξ Αὐτῆς ἀρρήτως πρὸς μεγάλην ζημίαν καὶ ἀπώλειαν διὰ τὸν Κομμουνισμόν.

Ἄς ἀναθεωρήσουν λοιπὸν τὴν τακτικὴν των ἀπέναντι τῶν ἑργατῶν οἱ πλούσιοι ἐπιχειρηματίαι καὶ αὐτομάτως θὰ γεφυρωθῇ τὸ χάσμα ἑργάτου καὶ ἐργοδοτοῦ.

Τὸ ἐχόμεθα.

— Ἀγὼν διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν.

Εἰς τὸ φύλλον τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγ. Πατέρων «Φωνὴ Κυρίου» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀναγινώσκομεν: «Ὁ δρόμος εἶναι ἕνας. Ὁ ἄγ. ὧν. Ὁ δόλοφος ἁγῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς πίστεώς μας, καθαρὰς καὶ ἀνοθεύτου, ἀπὸ τὰς κακοδοξίας τῶν αἰρετικῶν, τῶν προπαγανδιστῶν, τῶν πράκτορων τοῦ ψεύδους, τῶν ἐπιδιοσκοπήμων λύκων», οἱ ὅποιοι χρησιμοποιοῦν κάθε μέσον καὶ ἀγωνίζονται νὰ διαστρέψουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ θολώσουν τὴν καθαρὰν πίστιν μας, τὴν ὁποῖαν μὲ τόσῃν εὐλάβειαν μᾶς παρέδωσαν οἱ αἰῶνες.

Τὸ χρέος μας εἶναι νὰ ἀντιδράσωμεν. Ἀμέως, χωρὶς ἀναβολὴν. Νὰ ἀποκαλύψωμεν τὰ σχέδια αὐτῶν τῶν «δολιοφθορέων», οἱ ὅποιοι κινοῦνται μὲ χίλτες δυὸ μάσκες καὶ προσωπίδες, διὰ νὰ συγκαλύψουν τὰ ἀνόσια σχέδια των. Χιλιασταί, Ἀντιθεντισταί, Πεντηκοστιανοί, Προτεστάνται, Οὐνίται, ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι, εἶναι ἐχθροὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Θέλουσιν νὰ θυβίσουν τὴν Κιβωτὸν τῆς ἀληθείας καὶ νὰ μολύνουν τὰς ἱερὰς παραδόσεις τῆς καθαρωτέρας Ἐκκλησίας.

Δὲν θὰ τοὺς ἀφώσωμεν. Θὰ ἀντιδράσωμεν.

Ὁργανωμένα. Καὶ μεθοδικά. Εἴπαμε, ὀργανωμένα. Αἱ δυνάμεις τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι ἡνωμένα. Μὲ κοινὴν γραμμὴν. Καὶ ἐνιαίαν κατεύθυνσιν. Καὶ συντονισμένα. Ἡ διάσπαισις τῶν δυνάμεων αὐτῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ βασικωτέρα αἰτία, ποὺ συνετέλεσεν, ὥστε σήμερον οἱ ἔχθροί της νὰ ἐπιτύχουν νὰ ἐργάζονται ὑποβλῶς καὶ νὰ δηλητηριάξουν τὰς φυλάδας τῶν ἀνυπόπτων. Εἶναι τοῦλάχιστον ἁμαρτία, τὴν ὥραν ποὺ οἱ ἔχθροί ἐνώνονται ἐναντίον της τῆς μαχητικῆς στελέχῃ τῆς Ἐκκλησίας νὰ μὴ εἶναι ἡνωμένα καὶ συμπαγῇ. Τοῦλάχιστον ἁμαρτία...» . . . «Αὐτὸ ἐγινε καὶ μὲ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἐμείναν εἰς τὴν πνευματικὴν ἐπαλξιν σταθεροὶ καὶ ἀλύγιστοι. Τὰ προσέφεραν ὅλα. Τὸ ἔργον τῶν σήμερον ὑψώνεται ὡς σύμβολον καὶ διδασκαλία δι' ἡμᾶς.

Μᾶς καλεῖ νὰ μένωμεν ἡνωμένοι, ὅρθοι εἰς τὸν προμαχῶνα, πιστοὶ εἰς τὸ καθήκον. Μέχρι τέλους».

Ὡς βλέπομεν ἡ Ἐκκλησία μας κόπτεται διὰ νὰ μὴ διασάλευθῇ ἡ ἐνότης, ἣν ὁ Κύριος ἐξήγησεν ἀπὸ τὸν Πατέρα του, καὶ καλῶς πράττει. Ἀλλὰ ἐρωτῶμεν. Ἡ Ἐκκλησία, ἥτις ζητεῖ τὴν ἐνωσιν, διατί ἔφερε τὴν διαιρέσιν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ἐκρητολογίου καὶ τῆς καταργήσεως τοῦ παλαιοῦ; Ἡ ἐκρητολογικὴ τάξις δὲν ἦτο ἔργον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τὸ ὁποῖον ἀπ' αἰώνων ἐδέσπισαν οἱ Πατέρες; Εὐρισκομένης δὲ τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν διχασμῷ, κτηγορῶνται οἱ παλαιοεκρητολογῖται ὅτι ἀπεσχίσθησαν τῆς Ἐκκλησίας. Φοβούμεθα ὅμως μήπως συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Αὐτοὶ ὅχι μόνον δὲν ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐμμονὴν τῶν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς συνεκράτησαν ἀπὸ μεγαλύτερον κατήφορον καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τοὺς εὐγνωμονώμεν.

Συνδέεται καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ μὲ τὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Πάπα. Ἐνδιαφερομένη ἡ Ἐκκλησία μὴς διὰ τὴν ἐνωσιν τῶν Χριστιανῶν μας, ἃς ἐνδιαφεροθῇ καὶ διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ χριστιανικοῦ ἐκρητολογίου πρὸς εἰρήνευσιν ἡμῶν καὶ πραγματικὴν ἐνωσιν ἐσωτερικῶς.

— Αἱ τρεῖς Μοναχοὶ

Κατ' αὐτὰς πολὺς θόρυβος ἐγινε καὶ γί-

νεται περίξ τοῦ ζητήματος τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν ὁσίου Παταπίου ἐν Κορίνθῳ, τριῶν παρθένων φοιτησῶν εἰς τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς «Ζωῆς». Τὸ ζήτημα αὐτὸ μᾶς προκαλεῖ ἀληθῶς ἐκπληξιν τὸ ὅτι δηλ. ἡ «Ζωή» ἐξωθεῖ διὰ τῶν Κατηχητικῶν τοὺς νέους καὶ νεάνιδας εἰς τὸν ἀσκητικὸν βίον καὶ ὑποταγὴν τῶν εἰς ἱεράς Μονάς. Διότι εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας ὅτι ἡ «Ζωή» οὐδέποτε ἐξώθησε τοὺς τροφίμους, τῶν Κατηχητικῶν τῆς εἰς καλογερικὴν ζωὴν, τὸσον τῶν νέων ὅσον καὶ τῶν νεανίδων, παρ' ὅλον ὅτι ἡ τοιαύτη ζωὴ εἶναι ἰσάγγελος καὶ μακαρίζονται οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὴν ὡς νικηταὶ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης κατὰ τό: «οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον ἀλλ' οἱ δέδοται». Οἱ δημιουργήσαντες τὸν θόρυβον ἐφοβήθησιν, μήπως ἡ «Ζωή» προωθήσῃ ὅλην τὴν νεότητα ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἰς τὰς ἱεράς Μονάς. Ποῦ τέτοιον καλὸ νὰ συνέβαινε; Δυστυχῶς ὁ φόβος τῶν τοῦλάχιστον σήμερον εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ ἃς ἦσαν ἀσούν οἱ κοπιόμενοι, διότι, ὅπως παρατηροῦμεν, αἱ Μοναί, καὶ ἰδίως αἱ ἀνδρεαί, ἀπογυμνοῦνται ὁσημέραι ἀπὸ μοναχού. Ἀκόμη καὶ αὐταὶ αἱ Μοναί τοῦ ἁγίου Ὁρους φθίνουσιν ἀπὸ ἑλλειψιν ζῶντος ὑλικοῦ, διότι τὸ πλεῖστον τῆς νεότητος ἀλλοῦ ἔχει ἤδη στραφῇ, εἰς τὴν ἀκολασίαν δυστυχῶς, τὰς ἀμαρτωλὰς διασκεδάσεις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἡ ἐπικρατοῦσα σήμερον ὑλιστικὴ ζωὴ ἀπεμάκρυνε τοὺς νέους, ἀπὸ μίαν γενναίαν ὅσον καὶ θεοφιλῇ ἀπόφασιν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν παρθενικὴν ζωὴν, τὴν ἐξευγενίζουσαν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνυψοῦσαν τοῦτον μέχρι τρίτου οὐρανοῦ.

Ἐὰν ἡ μετάβασις τῶν τριῶν νεανίδων εἰς τὴν Μονὴν αὐτὴν εἶναι κατ' ὀρθωμά τῆς «Ζωῆς» τοῦτο εἶναι πρὸς μεγάλην τιμὴν της, ἂν δὲ τοιαῦτα κατορθώματα ἐπιτυχάνῃ ἐξακολουθητικῶς, ἀσφαλῶς θὰ ἔχη μεγάλον μισθὸν ἀπὸ τὸν μισθαποδό-την Κύριον.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, πρωτὴν καὶ ἀπογευματινὴν ἐφημερίδ τῶν Ἀθηνῶν, ἐγράψαν ἐναντίον τῶν Κατηχητικῶν σχολείων τελείως ἀψυχολόγητα καὶ μὴ λαμβάνουσαι

ὕπ' ὅψιν τῶν ἀνώτερον σκοπὸν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἐὰν σήμερον ἡ Ἐκκλησία μας ἔλῃ ἀνάγκην ἡθικοῦ καταρτισμοῦ ἀνθρώπων, ὁ καταρτισμὸς αὐτὸς θὰ προέλθῃ μόνον ἀπὸ τὰ Κατηχητικά καὶ διὰ τοῦτο πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νὰ τὰ ἐνισχύσῃ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις της. Κατὰ τὸ παρελθὸν ὠνομάζοντο Κυριακὰ Σχολεῖα, καθ' ὅσον ἐλειτούργουν μόνον τὰς Κυριακάς, ἐὰν ἦτο ὁμως δυνατόν νὰ ἐλειτούργουν καθημερινῶς, τοῦτο θὰ ἦτο τὸ ἄριστον.

Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίσῃ σταθερῶς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐπιβούλους της καὶ νὰ μὴ ὀρθωθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων της.

— Διὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξης.

Δραστηρίως ἐργάζεται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς Αἰθιοπικῆς καὶ ἀποτελεῖ διακαῇ πόθον ὁπως ἐπιτευχθῇ αὕτη ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐ παύεται συνεχῶς εὐχουμένη ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων Ἐκκλησιῶν ἐνώσεως. Πρὸς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αἰθιοπίας Χαϊλέ Σελασιέ τῇ 1954 εἰς Ἀθήνας καὶ τῶν Ἑλλήνων βασιλέων εἰς Ἀβυσσηνίαν τῇ 1959. Ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ταύτης συναντήσεως τῶν ἀρχηγῶν τῶν δύο Κρατῶν Ἀβυσσηνικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ, προήχθη ζωηρῶς τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ὡς ἂν Ἐκκλησιῶν. Αὐτὴ ἡ θερμὴ καὶ ἀμοιβαία ἐκδήλωσις τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν δύο Αὐτοκρατόρων, ἠνάγκασε τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀξώμης κ.κ. Νικόλαον νὰ εἴπῃ: «καὶ ἔπειτα, τί πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ;» βέβαια ἡ ἔνωσις.

Τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς γνησίας Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἀποστολικῆς, καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι προτεσταντικαὶ ἐπιθυμοῦν καὶ θὰ τὸ ἐπιτύχουν, ὅταν ἐπικρατήσῃ παρ' αὐταῖς Ὀρθόδοξον Πνεῦμα. Ἀκόμῃ εὔχεται ἡ Ἐκκλησία μας καὶ διὰ τὸν ἀποστατήσαντα Πάπαν τῆς Ρώμης ὁπως καὶ αὐτὸς ἐνωθῇ μὲ τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τότε θὰ γίνῃ μία Ποίμνη ὑπὸ ἑνα Ποιμένα, τὸν Χριστόν.

Αἱ τελευταῖαι ἐνέργειαι τοῦ Πάπα Ἰ-

ωάννου, εἰς τοῦτο ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ ἐνωθῇ ἡ Ἐκκλησία τῶν μετὰ τῆς Ὀρθόδοξης. Ἡ ἔνωσις αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ μᾶλλον εὐκόλως, ὅταν προηγηθῇ ἡ ταπεινώσις, διὰ τῆς ἀπαρνήσεως τοῦ εἰσοφρικοῦ ἐγωῖσμοῦ του.

Ἡ ἔνωσις τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, θὰ ἐπιφέρει τὴν εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον.

Καὶ ὅταν Θεοῦ εὐδοκοῦντος καταπαύσονται αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἐριδες, τότε ἀσφαλῶς καὶ αἱ πολιτικαὶ διεθνεῖς ἀντιθέσεις θὰ ἐκλείψουν. Ἡ Μία Ἠνωμένη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τότε θὰ ἀσκήσῃ τὴν ἰσχυρὰν ἐπιρροήν της ὥστε ἡ Εἰρήνη τοῦ Θεοῦ νὰ πρυτανεύῃ εἰς τὴν διάνοιαν τῶν ὅλων τῶν κυβερνώντων τὰς τυχὰς τῶν Ἐθνῶν.

— Ὁ νέος Μητροπολίτης Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας.

Ὁ ψηφισθεὶς νέος Μητροπολίτης Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας κ.κ. Ἰεζεκιήλ, τέως ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ ἐν Σικᾷ γῶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀμερικῆς διὰ τὴν νέαν του θέσιν εἰς τὸ Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας τὴν 23ην Μαρτίου. Πρὶν δὲ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν θέσιν του, διήλθεν ἀπὸ τὴν Κων/πολιν πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ ἀποχαιρετισμὸν τοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρα, ὅστις Πατριάρχης τὸν ἐκράτησε δι' ὀλίγας ἡμέρας.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐτέλεσε τὴν Εὐχαριστίαν καὶ τὸ Μ. Μῆνυμα, τὴν δὲ Κυριακὴν ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ Ναῷ, καὶ τὴν ἐπομένην ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐπαρχίαν του, τὸ Σίδνεϋ.

Τὴν 27ην Ἀπριλίου, Μ. Δευτέραν, ἀπεβίβασθῃ εἰς Μελβούρνην, ὅπου τῷ ἐγένετο θερμοτάτη ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, οὗς εὐλογήσας προσεφώνησεν οὕτω:

«Τὴν ἐκλογὴν μου ταύτην ἐδέχθην μὲ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Πατριάρχην μας καὶ τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον, τὴν εὐδοκήσανσαν νὰ με ἀνυψώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν τιμὴν καὶ νὰ μοι ἀναθέσῃ τὴν ποιμαντορίαν ἐνὸς ἐκλεκτοῦ τμήματος τοῦ ἀποδύμου Ἑλληνισμοῦ, τῶν ἀγαπητῶν νέων μου πνευματικῶν τέκνων ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ».

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν μὲ τὸ ἴδιον ἀεροσκάφος, ἐφθάσεν εἰς Σίδνεϋ, ὅπου συνήντησε νέαν μεγαλοπρεπῆ ὑποδοχὴν ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἀρχάς, Κλήρου καὶ Λαοῦ.

Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ ἐγίνε τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινησίμου, εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Σίδνεϋ 8ην Μαΐου καὶ ὥραν 8ην μ.μ. παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων Ἀρχῶν καὶ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος. Κατ' αὐτὴν, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Κλαβίδης τῷ προσεφώνησε θερμότατον λόγον, ὃν ἐλλείψει χώρου δὲν δημοσιεύομεν.

Εἶτα προσεφώνησε τὸν Σεβισμιώτατον ὁ Πρόεδρος τῆς ἑλληνικῆς Κοινότητος Σίδνεϋ κ. Ἰωάννης Ἰσαακίδης, ἐκφράσας λόγους πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἐκλογὴν τοῦ νέου Ποιμενάρχου τῶν. Ἐν τέλει ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον τοῦ ὁ ἀφικθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος κ. κ. Ἰερεκμήλ, εὐλογήσας τὸ πικνὸν ἐκκλησίασμα, τὸ ὁποῖον διῆλθε πρὸ τοῦ θρόνου καὶ ἡσπάσθη τὴν δεξιάν του, λαβὼν τὰς εὐλογίας του.

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ» τοῦ εὔχεται εὐδόκιμον ποιμαντικὴν σταδιοδρομίαν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ, 10ην τ. μ. παρέστη ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ καὶ ἐκεῖθεν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοφίλ. Ἐψηφισμένου Μιλήτου κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἀρχidiaκόνου καὶ Τριτεύοντος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Θ. Ἀναλήψεως Ὑψωματοῦ, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν αὐτῆς τῇ 10ῃ τ. μ.

Ἰερόπραξαν ὁ Αἰδεσιμ. κ. Εἰσηναῖος Ἀρσενίδης μετὰ τοῦ Τριτεύοντος. Ἐψαλον οἱ ἱεροφύλαται τοῦ ἱ. Ναοῦ καὶ ἡ χορδία τῶν ἐργαζομένων κοριτσιῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, ὠμίλησε πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα καὶ δημοσίᾳ συνεχάρη τὸν Ἐψηφισμένον Μιλήτου.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν δεξιῶσιν, ὁ ἱερατ. Προστάτης Αἰδ. κ. Νικ. Σαμόπουλος ἐξέθηκε τὰ πεπραγμένα καὶ ὁ Πατριάρχης ὠμίλησε περὶ τῆς σημασίας

τῆς ἐορτῆς.

Τὴν Πέμπτην τῆς Ἀναλήψεως ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ ὡς καὶ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου 13ῃ ἰδίου.

— Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν τῇ Τρίτῃ, 9ῃ Ἰουνίου ἐ. ἔ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν Πρακτικῶν προγενομένων συνεδριῶν, ἐξητάσθησαν καὶ ἐθεωρήθησαν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένα θέματα, ἐφ' ὧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐν τέλει τῆς συνεδρίας ἐγένετο τὸ Μέγα Μήνυμα καὶ ἡ Εὐχαριστία τῶν Ἐψηφισμένων Θεοφ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ Ἐπισκόπων Μιλήτου κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ Τράλλεων κ. Φωτίου.
(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

— Γράμματα

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μιλητουπόλεως κ. Ναθαναήλ, περὶ τῆς ἐπισυμβάσης ἐν τῇ ἐν Ἀγ. Ὄρει Σκῆτῃ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ πυρκαϊᾶς.

— Τὸ ἐν Ρόδῳ συνέδριον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Μετὰ παραμονὴν ἱκανῶν ἡμερῶν ἐν Ἀθήναις, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν νῆσον μίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὅστις εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν πρωτεύουσάν, δι' ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας του, κυρίως θμῶς διὰ τὰ προεδρεῖον, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τὴν ὁργάνωσιν εἰς Ρόδον Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκ. Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο θὰ συμμετάσχουν 200 περίπου ἐκκλησιαστικαὶ προσωπικότητες, ποὺ θὰ ἐκπροσωποῦν ὅλα τὰ δόγματα καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, πλὴν τῆς ρωμαϊκῆς.

Παρέχομεν κατωτέρω μερικὰς λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ Συνεδρίου τούτου.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν θὰ συνέλθῃ εἰς Ρόδον ἀπὸ τῆς 19ης μέχρι καὶ τῆς 28ης Ἀγούστου, προσκλήσει τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου τῆς Ἐκκλη-

οίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ὡς χώρος συνεδριάσεων, ὠρίσθη ἤδη τὸ παλάτιον τοῦ Μεγάλου Μαγίστου τῶν Ἱπποτῶν τῆς Ρόδου, τὸ ὁποῖον προετοιμάζεται πρὸς τοῦτο.

Τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποία θὰ συμμετάσχουσιν εἰς τὴν σύσκεψιν, ἀνέρχονται εἰς 90 - 100, ἐκπροσωποῦντα ἅνω τῶν 160 Ἑκκλησιῶν, Ὁρθοδόξων, Προτεσταντικῶν, Παλαιοκαθολικῶν, Κοπτικῶν, πλὴν τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Τὸ σύνολον ὁμως τῶν μελλόντων νὰ προσέλθωσιν εἰς Ρόδον, διὰ τὸ Συνέδριον, ἀναδιβάσκεται, μὲ τοὺς παρατηρητάς, ἀκολούθους, δημοσιογράφους κλπ. εἰς 250. Οὗτοι θὰ ἀφιχθοῦν δι' ἀεροσκαφῶν τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας καὶ τῶν ἀεροπολιῶν «Φίλιππος» καὶ «Κανάρης» καὶ θὰ καταλύσουσιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μίρα - Μάρε» καὶ εἰς ἄλλα ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως. Κατὰ τὴν διαμονὴν τῶν Συνεδρίων εἰς Ρόδον θὰ τοὺς γίνῃ δεξιώσεις εἰς τὴν Μονὴν Φιλερήμου. Ἐπίσης θὰ παραστώσιν εἰς ἐπισήμους δεξιώσεις, τὰς ὁποίας θὰ παραθέσωσι πρὸς τιμὴν των, ὁ κ. Νομάρχης καὶ ὁ κ. Δήμαρχος.

Ὅπως ὅλοι γνωρίζομεν, ὁ Χριστιανισμὸς σήσπερον ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰς Ἑκκλησίας, χωρισμένας καὶ ξένας καὶ ἐνίοτε ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλας διακειμένας. Ἔτσι ὁμως ὁ Χριστιανισμὸς, διηρημένος εἰς πολλὰς Ἑκκλησίας, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ ἐπίδρασιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου. Πολλὰι μεγάλαι προσωπικότητες, ποιοῦσαι διὰ τὸ θλιβερόν αὐτὸ φαινόμενον τῆς διαιρέσεως τῶν Ἑκκλησιῶν, ἐξήτουν λύσεις καὶ μέσα διὰ τὴν προσέγγισιν αὐτῶν.

Τὸ 1920 λοιπόν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀποστολήν, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὸν κόσμον καὶ ἀπὸ τὴν ἐνδοξὸν παράδοσίν του, ἐξαπέλυσεν ἐγκύκλιον εἰς ὅλας τὰς χριστιανικὰς Ἑκκλησίας τοῦ κόσμου καὶ ἐκάλει εἰς συνεργασίαν, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν ἀπὸ κοινοῦ ὅλα τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητος, ὥς μία δύναμις, νὰ ἐργασθῶν μὲ συντονισμένας τὰς χριστιανικὰς δυνάμεις, διὰ τὴν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ μελετήσουν συγχρόνως μὲ ὑπομονὴν καὶ ἀγάπην ποταὶ διαφοραὶ χωρίζουσιν αὐτάς εἰς τὴν διδασκαλίαν των, ὥστε σιγά, σιγά, νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐπανενωσίν των εἰς μίαν Οἰκουμενικὴν Ἑκκλησίαν, ὅπως ἦτο μία καὶ ἡνωμένη ἡ ἀρχαία Ἑκκλησία τῶν 9 πρώ-

των αἰώνων, ἡ Ἑκκλησία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Μεγάλων Πατέρων.

Εἰς τὴν Ἑκκλησίαν αὐτὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπήντησαν μὲ προθυμίαν ὅλαι αἱ Ἑκκλησίαι τοῦ κόσμου, πλὴν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς.

Οὕτως ἤρχισεν ἡ λεγομένη «Οἰκουμενικὴ Κίνησις», δηλαδή ἡ κίνησις ἐκείνη τῶν χριστιανικῶν Ἑκκλησιῶν, ποὺ ἀποβλέπει καὶ ἐπιδιώκει τὴν συνεργασίαν αὐτῶν εἰς τὰ πρακτικὰ ζητήματα πρῶτον, καὶ εἰς τὴν προσέγγισιν, τὴν ἀλληλογνωριμίαν καὶ τὴν τελικὴν ἐνωσίν των ἀκολούθως.

Ἀπὸ τοῦ 1920 ἤρχισαν νὰ συνέρχωνται παγχοριστιανικὰ συνέδρια, ποὺ ἐξετάζουσιν τὰ προβλήματα αὐτά, ὅπως εἰς τὴν Στραζόλμην τῷ 1924, εἰς τὴν Λωζάννῃ τῷ 1928, εἰς τὴν Ὁξφόρδῃ τῷ 1937 καὶ ἐξῆς. Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ Παγχοριστιανικὰ Συνέδρια ἐλάβανον ἐνεργὸν μέρος καὶ αἱ Ὁρθόδοξοι Αὐτοκέφαλοι Ἑκκλησίαι, μὲ ἰσχυρὰν ἀντιπροσωπεῖαν ἀπὸ Ἀρχιερεῖς καὶ Θεολόγους Καθηγητάς τῶν Πανεπιστημίων, καὶ ἡ Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ 1948 εἰς τὸ Ἀμστερδαμ τῆς Ὀλλανδίας, ὠργανώθη καλύτερον ἡ «Οἰκουμενικὴ Κίνησις» τῆς Ἑκκλησίας καὶ ἐγένεν ἕνας διαρκῆς καὶ μόνιμος Ὁργανισμὸς, ποὺ ἐργάζεται σύμφωνα μὲ καταστατικὸν καὶ ἔχει τὰ σύμβολά του, τὰ τμήματά του καὶ τὰς ἐπιτροπὰς του, εἰς πάντα δὲ ταῦτα ὑπάρχουν καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἑκκλησιῶν ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, ὅστερα ἀπὸ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑκκλησιῶν. Αὕτη συνέρχεται κάθε χρόνον. Ἐφέτος θὰ συνέλθῃ ἐν Ρόδῳ. Διὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς συνεστήθη μία μεγάλη προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀγίου Ρόδου.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, κατὰ τὰς 10 ἡμέρας ποὺ θὰ διαρκέσουν αἱ ἐργασίαι τῆς, θὰ ἐξετάσῃ τὰ ἀκόλουθα ζητήματα: Πρῶτον, θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰς ἐκθέσεις τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν τμημάτων περὶ τῆς ἐτησίως δράσεώς των. Διὰ νὰ λάβωμεν μίαν ἰδέαν τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν, ἀναφέρομεν: Μία Ἐπιτροπὴ ἐξετάζει τὸ ἔργον τοῦ ἐπανευαγγελισμοῦ, ἡτοί τῆς καλυτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας διαδόσεως καὶ ἐρημνείας τοῦ Ἑθαγγελίου εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Ἄλλη ἐξετάζει τὰ σύγχρονα κοινωνικὰ

καὶ οἰκονομικά προβλήματα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς
χριστιανικῆς θρησκείας. Ἄλλη εἶναι ἐπὶ τῶν
διεθνῶν σχέσεων καὶ διὰ τὴν ὕψειν τῆς ἐντά-
σεως μεταξὺ τῶν Κρατῶν. Ἄλλη Ἐπιτροπὴ ἡ
σπουδαιότερα ὄλων, εἶναι ἐπὶ τῆς ἀλληλοβοη-
θείας τῶν Ἐκκλησιῶν. Μὲ τὰς ἐνεργείας τῆς
Ἐπιτροπῆς αὐτῆς, αἱ οἰκονομικῶς ἐβρωστοὶ Ἐκ-
κλησίαι βοηθοῦν τὰς ἐχούσας ἀνάγκην Ἐκκλη-
σίας διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ κοινωνικὸν των
ἔργον καὶ τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν των καλυτέρον.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διαφαίνεται σαφῶς εἰς τὸ
πρόγραμμα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλη-
σιῶν καὶ πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸν θεμέλιον λί-
θον τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ οἰκοδομημάτων καὶ
τὴν βάσιν τῆς περαιτέρω ἐξελιξέως τῶν προσ-
παθειῶν του, εἶναι ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη. Αὐτὴν
ὀφείλουσαν νὰ καλλιεργοῦν καὶ ἐπὶ μέρους Ἐκ-
κλησίαι, ἀφοῦ κατὰ τὸν θεωρητικόν Ἰωάννην
«ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ
ἐν τῷ Θεῷ μένει· καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ». Διότι
αὕτῃ ἡ ἀγάπη θὰ ἐμφανίσῃ πάντας μαθητάς
τοῦ Κυρίου. «Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι
ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλή-
λοις».

Ρόδος, Μάιος 1959.

(Ἀπόστολος Ἀνδρέας)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Ἀρχιεπισκό-
που Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου, ἡμέραν Τετάρτην,
ἔγινεν ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Ἀρχιεπι-
σκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ.κ. Ἰακώ-
βου. Ἡ Α. Σεβασμιότης κατηνύνηθη εἰς
τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Τριάδος
τὴν πρωτὴν μετὰ τὸν Ὁρθρον, ὅπου τὸν
ἀνέμενον ἐν παρατάξει ὅλοι οἱ κληρικοὶ
τῆς δικαιοδοσίας του μὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια,
ὡς καὶ χιλιάδες ὁλόκληροι πιστῶν Χρι-
στιανῶν, οἵτινες μὲ ζωηρὰς ἐκδηλώσεις
ἐφορῶν τὸ «ἄξιος, ἄξιος».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνελθὼν εἰς τὸν
θρόνον, ἡλόγησε τὰ πλήθη καὶ ἡκολού-
θησεν ἡ ἐνθρονιστήριος τελετὴ διὰ τοῦ
«Εὐλογητὸς ὁ Θεός».

Μετὰ τὴν τελετὴν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
κ.κ. Ἰακώβος ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστή-
ριον λόγον του πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα, ἔ-
χοντα οὕτω:

«Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἐν Χρι-

στῷ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί,

Ἐξοχώτατοι καὶ εὐσεβεῖς τῆς γενεῶν ἡ-
μῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ πόλει ταύτῃ ἐκπρόσωποι,

Εὐλαβέστατον καὶ τίμιον Πρεσβυτέριον,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ προσφιλῇ καὶ περιπόθητα,

Περιοῦσαι καὶ ἡλόγημένε λαὸ τοῦ Θεοῦ.

ὑπὸ τοὺς ἱεροὺς θόλους τοῦ Καθεδρικοῦ
τούτου τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ναοῦ
ἱστάμενοι καὶ τῇ πανοθενουργῇ τοῦ Ὑψίστου
Δεξιᾷ στηριζόμενοι, δόξαν ἐκ καρδίας καὶ αἶνον
καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνειν ἐν
ταπεινώσει θαθεῖα ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν φιλεῦ-
σπλαγχνον καὶ πανοικτιρμονα τριαδικὸν ἡμῶν
Θεόν, ὅστις ἰλέψ ἡμῶν ἐπιβλέψας ἐκαλέσατο
διὰ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς τοῦ Οἴκου. ἡμῶν Θρό-
νου Συνόδου τὴν ἡμετέραν ἀναξιότητα εἰς δια-
δοχὴν μεγάλων καὶ ἀξίων ἱεραρχῶν, ὡς οἱ προ-
ηγγηθέντες ἡμῶν ἀδελφοὶ μὲν Ἀλέξανδρος καὶ
Τιμόθεος καὶ Μιχαὴλ, μάλιστα δὲ ὁ σήμερον
κλειτῶν τὸν Πάνσεπτον τῆς Ὁρθοδοξίας Θρόνον
Παναγιώτατος Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης
Ἀθηνᾶγόρας.

Δεῖσι τοίνυν πολλῶ καὶ ποδὶ τρέμοντι ἀνε-
χόμεθα τὰς βαθμίδας τοῦ Θεοστηρίκτου τούτου
τῆς ἐλληνικῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Νέῃ Κόσμῳ
θρόνου, πλήρη γνώσιν καὶ συναίσθησιν ἔχοντες
τῶν τε ἀτελειῶν ἡμῶν καὶ τῶν εὐθυνῶν, ὧν
πρωτὴ καὶ κυρία τυγχάνει ἡ ἐπὶ πλέον θεμελιω-
σις καὶ ὁ ἐπὶ πλέον ἁγιασμός αὐτοῦ, ὃν τρόπον
ἐθεμελιώσαντο καὶ ἡγάσαντο αὐτὸν οἱ τετιμη-
μένοι προκατόχοι ἡμῶν καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὁ ἐπ'
αὐτοῦ τελευτήσας μακαριστὸς καὶ ἀειμνηστὸς
Ἀρχιεπίσκοπος Μιχαὴλ.

Ἀπὸ τοῦ θρόνου τούτου θέλει θασιλεύσει ἐφ'
ἡμῶν ὡς ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι
ὁ παμβασιλεὺς Χριστὸς, ἡμεῖς δὲ ὑπὸ τὴν φω-
τεινὴν Αὐτοῦ σκιάν καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν δύ-
ναμιν θέλομεν ἐπισκοπεῖν καὶ συντρέχειν καὶ
διακονεῖν Ἐκεῖνον μὲν τὸ ἅγιον θέλημα, ὡς
καὶ τὰς πνευματικὰς χρεῖας καὶ περιστάσεις, ἀπο-
βλέποντες εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἀμωμήτου δια-
κονίας τῶν ὧν προηγήθησαν ἐν τῇ διαποιμάνσει
ἡμῶν θεοτιμῆτων ποιμεναρχῶν, καὶ εἰς συνεχῇ
προαγωγὴν ἡμῶν ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῆς
πατρῴας πίστεως καὶ διδασκαλίας καὶ παρα-
δόσεως καὶ ὁμολογίας.

Ἐν εὐγνωμοσύνῃ θαυτάτῃ ὁμολογοῦμεν, ὅτι
ἄλλοι πρὸ ἡμῶν κεκοιτάκασιν καὶ ὅτι εἰς τὸν
κόπον ἐκείνων ἡμεῖς σήμερον εἰσερχόμεθα ἀτε-
νίζομεν ὅμως κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην καὶ πρὸς

τὰς χώρας ἐκείνας, αἰτινές εἰσι· λευκαὶ πρὸς θεισμόν, καὶ προσβλέπομεν μετὰ χρηστών ἐλπίδων πρὸς τὸ μέλλον, τοῦτο μὲν διότι τυγχάνει θεῖον ἐπίταγμα, ὅπως πορευθῶμεν πρὸς αὐτάς, τοῦτο δὲ διότι καὶ ὑμῶν ἀπαίτησις ὑπάρχει, ὅπως προβάλλωμεν τὴν Ὁρθοδοξίαν ἡμῶν ὡς λύχνον καιόμενον καὶ φαίνοντα καὶ ἐν τῇ φωτὶ αὐτῆς περιπατοῦντες μεταβάλλωμεν αὐτὴν εἰς προσωπικὸν ἰδεῶδες καὶ βίωμα, ἐν ᾗ μορφῇ καὶ διατυπώσει καὶ συστάσει παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν θεοφόρων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, τῶν ἁγίων ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐνδόξων Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν τῆς πίστεως ἡμῶν, ἵνα καὶ ἐν ἡμῖν δοξάζεται καὶ μεγαλύνεται καὶ κρατύνεται ἡ ἁγιωτάτη ἡμῶν Ὁρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

Ἀπὸ τοῦ θρόνου τούτου θθεν, ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς δρῶμεν τὸ ἔργον ἡμῶν εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἑκτασιν. Ὁρῶμεν τὸ ἔργον ἡμῶν ὡς ἐντολὴν θεόδοτον καὶ ὡς ἀποστολὴν θεοχάρακτον. Ὡς ἐντολὴν, ἵνα θήσωμεν καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ὁμῶν, τῶν θεοπιστευτῶν ἡμῖν λογικῶν προβάτων. Ὡς ἀποστολὴν, ἵνα βαστάσωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐνώπιον ἔθνων καὶ βασιλείων καὶ κηρύξωμεν τὸ εὐαγγέλιον Αὐτοῦ τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν καὶ τοποθετήσωμεν στερρῶς τὸν λύχνον ἐπὶ τὴν λυχνίαν, τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐπὶ τὴν παγκόσμιον καὶ οἰκουμενικὴν Αὐτῆς θέσιν καὶ πορείαν καὶ καταστήσωμεν οὕτως, ἐν τῇ πλαίσιῳ τῶν ὧν ἡ προσφιλὴς αὐτῇ πατρίς προσφέρει ἡμῖν πολλῶν δυνατοτήτων, ἰσχυρὰν ὅσον ἐνέσσι τὴν πνευματικὴν αὐτῆς προβολὴν καὶ ἀκτινοβολίαν, μεγάλως ὑπολογίζοντες εἰς τοῦτο ἐπὶ τὴν συμβολὴν πάντων μὲν τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν, κατ' ἐξοχὴν ὁμῶς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐκγυμναζομένων ἱερολογιτῶν τῆς στρατευομένης ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τοῦ θρόνου τούτου ἐναργῶς ὡσαύτως βλέπομεν τὸν θρόνον ἐκεῖνον, τὸν πρῶτον τῶν κατὰ ἀνατολὰς Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν στηρίζει καὶ ὑψώνει εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἐν καιροῖς δυοχειμέροις ὁ ὄντι Μέγας καὶ Οἰκουμενικὸς καὶ Παναγιώτατος ἡμῶν Πατριάρχης καὶ Αἰθέρωντος κύριος Ἀθηνάγορας. Παρὰ τοῦ θρόνου τούτου θὰ ἀπεκδεχόμεθα τὰ παραγγέλματα πάντα παρ' αὐτοῦ τὰς σοφὰς κατευθύνσεις, παρ' αὐτοῦ τὴν πνοὴν καὶ τὸν παλμὸν τῶν ἱερῶν ἡμῶν ἐφορηήσεων· παρ' αὐτοῦ τέλος θὰ ἀναμένωμεν τὰ βασίλεια κελύσματα καὶ πρὸς αὐτὸν ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης, θὰ στρέφονται οἱ ὀφθαλ-

μοὶ ἡμῶν, ἵνα λαμβάνωμεν τὰς φωτεινὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰς μεγάλας γραμμάς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐξελίξεως, ἐν ἀρρήκτῳ θαυμῷ καὶ ἀφοσιώσει πλήρει πρὸς αὐτόν, τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ πάνσεπτος Οἰκουμενικὸς θρόνος τυγχάνει οὐχὶ μόνον τὸ Κέντρον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ζωῆς καὶ ἐξαρτήσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ πανσέβαστος καὶ φιλόστοργος πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Μήτηρ.

Ἀπὸ τοῦ θρόνου τούτου τέλος καθορῶμεν καὶ καταγιγνώσκουμεν τὸ πρὸς ὁμᾶς χρέος ἡμῶν, ἀδελφοὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἡγαπημένοι καὶ τέκνα ἡμῖν ἐπιπόθητα. Περιεβάλετε ἡδὴ ἡμᾶς διὰ τε τῆς ἐκτιμῆσεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης ὁμῶν, εἰς τοιοῦτον μάλιστα βαθμόν, ὥστε σήμερον νὰ καθιστᾶτε ἐντονώτερον ἐν ἡμῖν τὸ αἶσθημα τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ὀφειλῆς ἡμῶν ἐναντι πάντων ὁμῶν.

Εὐχαριστοῦμεν ὁμᾶς ἐκ μέσης ψυχῆς, ὅπως δ' ἰδιαιτέρως ἐκφράζομεν προσωπικὰς εὐχαριστίας, καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεοφιλέστατον καὶ προσφιλέστατον ἡμῖν ἀδελφὸν ἅγιον Νύσσης, τὸν βαστάσαντα τόσον ἱκανῶς τοὺς ὀϊκας τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπὶ ἐννεάμηνον ὄλον.

Θὰ ἀντιδῶσωμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἡγαπήθημεν, διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· διὰ τῆς ἀγάπης, ἥτις «χρηστεύεται, οὐ ζηλοῖ, οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχάριται δὲ τῇ ἀληθείᾳ»· διὰ τῆς ἀγάπης, ἥτις «πάντα στέγει πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει» διὰ τῆς ἀγάπης, ἥτις «οὐδέποτε ἐκπίπτει» (Α' Κορ. ιγ' 4-8). Θὰ ἀναμένωμεν δὲ συνέχισιν τῆς ἀγαπήσεως ταύτης παρὰ πάντων· παρὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν, ὡς καὶ παρὰ τῶν συνεργῶν ἡμῶν ἐν τῇ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, τῶν τε κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, διότι κοινὴ ἡμῶν ὑποχρέωσις ὑπάρχει, ἵνα μένωμεν ἐν τῇ ἀγάπῃ Αὐτοῦ, καὶ οὕτω τηρῶμεν τὴν μοναδικὴν Αὐτοῦ ἐντολὴν «ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς Ἐκεῖνος ἡγάγησεν ἡμᾶς» (Ἰωάννου ιε' 9-12).

Θὰ ἐργασθῶμεν σὺν Θεῷ, καὶ ἐν κόπῳ καὶ ἐν μόχθῳ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἑπισκόπων ὁμῶν, καὶ θὰ σκάψωμεν βαθὺ περὶ τὰς ρίζας τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς φωτῶν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Θεολογικῆς ἡμῶν Σχολῆς καὶ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, μέχρι τοῦ

τελευταίου ἀπογευματινοῦ ἡμῶν Σχολείου, καὶ θὰ καθάρωμεν πᾶν κλῆμα, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρῃ. Ἐν τούτῳ γὰρ πεπεισμεθα ὅτι δοξασθήσεται ὁ Πατὴρ ἡμῶν, καὶ ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐπὶ ὅς οἱ πάντες καρπὸν πολὺν φέρωμεν καὶ ὁ καρπὸς ἡμῶν μένῃ καὶ γεύονται αἱ ἐπερχόμεναι ἡμῶν γενεαὶ πᾶσαι ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς εὐσεβείας ἡμῶν. Θὰ καταβάλωμεν πᾶσαν φροντίδα, ὥστε τὸ ἐμπιστευθὲν ἡμῖν τοῖς Ὁρθόδοξοις τάλαντον τῆς θείας Παρακαταθήκης ἦτοι τῶν Ὁρθόδοξων δογμάτων καὶ διδασκαλιῶν πολλαπλασιασθῇ καὶ ἀξιοποιηθῇ περισσώτερον καὶ γνωρισθῇ καὶ μεταδοθῇ (ὡς τοιοῦτον) οὐχὶ μόνον τοῖς ἐκ τῆς οἰκείας πίστεως, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐπιδεικνυμένοις ἀγαστὸν ἐνδιαφέρον περὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι γινόμενοι κάτοχοι αὐτοῦ, θέλουσι καὶ αὐτοὶ συγκαταριθμηθῇ, καιροῖς καὶ κρίμασιν, οἷς οἶδε Κύριος, τῇ μὲν αὐτοῦ καὶ ἀγίᾳ καὶ ἐκλεκτῇ Ποίμνῃ.

Θὰ ἐπιμεληθῶμεν, καθήκον οὐσιώδες πληροῦντες, ὥστε ἡ προσφιλεστάτη ἡμῶν νέα γενεὰ τῶν Ὁρθόδοξων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀποκτήσῃ ἐτι πληρετέραν καὶ θαυτέραν τὴν γνώσιν τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, ὥς καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς μεγάλης καὶ ἱστορικῆς αὐτῆς εὐδύνῃς, ὅπως περιπατήσῃ ἀξίως τῆς θείας κλήσεως, εἰς ἣν πρῶτοι ὑπῆκουσαν καὶ ἀνταπεκρίθησαν κατὰ τρόπον θαυμαστὸν οἱ πατέρες αὐτῶν, οἱ σεμνοὶ πρῶτοι μετανάσται, οἵτινες ὡς σκαπανεῖς καὶ ἱεραπόστολοι θεοδιδασκτοὶ ἤνοιξαν τὰ θεμέλια καὶ διήνοιξαν τὰς λεωφόρους τῆς προόδου διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν τῇ ἡπείρῳ ταύτῃ. Διὰ τοὺς κομηθέντας ἐξ αὐτῶν ἐν εὐλαθείᾳ ἀναφωνοῦμεν: «αἰωνία αὐτῶν ἡ μνήμη!» Διὰ τοὺς ἐπιζῶντας εὐγνωμόνως δοξολογοῦμεν τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, τοῦ ποιοῦντος ἀεὶ μεθ' ἡμῶν μεγάλα τε καὶ θαυμαστά, ἐνδοξὰ τε καὶ ἐξαισία.

Θὰ φροντίσωμεν, ἐξ ὀφειλῆς ἱερᾶς πρὸς τοὺς, νὰ διακρατήσωμεν, πάσῃ θυνάμει, τὰ «ἅγια τῶν ἁγίων» τοῦ Γένους ἡμῶν, ἅτινα ἐν φόβῳ Θεοῦ διεκόμεσαν καὶ προσεκόμεσαν εἰς τὴν χώραν ταύτην ἐκείνοι, οἱ παντός σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ἄξιοι πρωτοπόροι πατέρες καὶ ἀδελφοί. Θὰ διακρατήσωμεν τὴν τε πίστην καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου, ὥς καὶ πᾶσας τὰς τιμὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἱερὰ θέσμια καὶ τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς προσφιλοῦς γενετείρας, ἐν τῇ παισίᾳ τῆς σημερινῆς εὐτυχοῦς πραγματικότητος,

καὶ ἐν ἀπολύτῳ σεβασμῷ καὶ ἁρμονικῇ συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἰδεώδη τῆς ἀμερικανικῆς ἡμῶν πατρίδος, τὰ κοινὴν τὴν ρίζαν ἔχοντα μετὰ τῶν ἡμετέρων.

Οὕτω θεοφιλῶς καὶ συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως πλήρως, ἐποίμανον οἱ πρὸ ἡμῶν Χριστομίμητοι ἡμῶν ποιμενάρχαι, ποιμένουςι δὲ ἐπόμενοι τοῦτοις, καὶ οἱ πεφιλημένοι ἡμῶν ἐπισκοποὶ. Τοῖς ἔχουσιν τούτων συστοιχῶσμεν καὶ ἡμεῖς, κατὰ τὸν καλέσαντα ἡμᾶς ἅγιον, ἐν πάσῃ ἡμῶν τῇ ἀναστροφῇ, ἐκζητοῦντες καὶ ἀπεκδεχόμενοι ἔλεος καὶ χάριν καὶ τὴν μόνην ἡμῶν ἀντίληψιν παρὰ τοῦ Ἀρχιποιμένου καὶ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐν ὀνόματι τοίνυν Αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ καὶ ἐν ἀγάπῃ καὶ τιμῇ βαθεῖα προσαγορευόμεν ὑμᾶς σήμερον, Θεοφιλέστατοι Ἀδελφοὶ Ἐπισκοποὶ, εὐλαδέστατοι Ἱερεῖς, τιμώτατα μέλη τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, τῶν Ἱδιοκητικῶν Συμβουλίων τῶν Κοινοτήτων, τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων, τῶν Μεγάλων Ὁργανώσεων, τοῦ Τύπου, τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τῆς νεολαίας, καὶ τῶν ἄλλων σωματείων καὶ λοιποὶ πρόκριτοι καὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἀρχιεπισκοπῆς, παρακαλοῦντες, ὅπως προσκαρτερεῖτε καὶ ὑμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία ἡμῶν. Ὅσον τὸ ἐφ' ὧν διαβεβαιούμεθα πάντας ἐν θαυμάτῃ πεποιθήσει καὶ στοργῇ, ὅτι οὐδενὸς ὀκνήσωμεν ἐν τῇ διακονίᾳ ὧν, «ἵνα τὸ καύχημα ὧν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ὧν» (Φιλ. α' 26).

«Στῶμεν τὸ λοιπὸν ἐν ἐνὶ πνεύματι, μὲν ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ Εὐαγγελίου, μὴ πτερόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, τὸ ἐν φρονούντες, μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι, μὴ τὰ ἐ' αὐτῶν σκοποῦντες ἀλλ' ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴτις ἐπαινος (Φιλ. α' 27-28, β' 2-4, δ' 8 καὶ 7).

Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι καὶ τέκνα, ἐν Κυρίῳ περιπόθητα, δέξασθε παρὰ μὲν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμ. ἡμῶν Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, τοῦ πάντοτε πατρικῶς ὧν κηδομένου, ὥς καὶ παρὰ τῆς περὶ Αὐτὸν σεβασμίας τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου χορείας, στοργικωτάτας εὐχὰς καὶ εὐλογίας, παρ' ἡμῶν δὲ δέξασθε τὴν βεβαίωσιν καὶ ἐκφρασιν τῆς πατρικωτέρας ἡμῶν ἀγάπης, ἐν ᾗ δεσόμεθα καὶ θὰ

δεώματα τοῦ παναγάρχου Θεοῦ, ὅπως ἐκτείνῃ ἑφ' ὑμᾶς τὸν θραχίονα αὐτοῦ τὸν κραταῖον καὶ ὑφιστον καὶ ἐπισκοπῶν ἐπισκοπῇ καὶ εὐλογίᾳ καὶ αὐξάνῃ καὶ κραταῖοι ὑμᾶς, ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων, χαριζόμενος ὑμῖν τὴν κατ' ἄμφω ὑγείαν καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, ὃ τὸ ἀπείρον ἔλεος καὶ ἡ χάρις εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀμήν!»

Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη ὁ Πολυχρονισμὸς τοῦ Σεβασ. Ἀρχιεπισκόπου, εὐλογήσαντος δὲ τούτου ἀπὸ τοῦ Ὁρόνου τὸ Ἐκκλησίασμα, ἐγένετο ἀπόλυσις, μεθ' ἣν εἰσηλθεν εἰς τὸ Ἱερόν, ὅπου προσηυχῆθη καὶ ἡσπάσθη τὴν ἁγίαν Τράπεζαν. Μεθ' οὗ, προηγουμένης τῆς αὐτῆς ἐξ ἱερέων πομπῆς, καὶ συνοδευόμενος, ὑπὸ τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων, καὶ εὐλογῶν τὰ συνωθούμενα πλῆθη τῶν πιστῶν, κατηνθύνθη πρὸς τὸν Νάρθηκα ὁλόθεν ἐκδυθείς τὰ ἱερά ἄμφια αὐτοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ἔνθα ἐπὶ ὥρας ἐδέχετο τὰ κατακλύσαντα αὐτὴν πνευματικὰ του τέκνα ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Ἀμερικῆς.

(Ἀπὸ τὸν «Ὁρθόδ. Παρατηρητὴν»)

— Οἱ Ἠνωμένοι Ὁρθόδοξοι

Ὅπως ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης, τὸ ζήτημα τῆς προσεγγίσεως μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς, ἀφ' ἑνός, καὶ Δυτικῆς Καθολικῆς, Ἐκκλησίας ἀφ' ἑτέρου, δὲν εἶναι τόσον ἀπλοῦν, ὅσον πολλοὶ νομίζουν. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως ἡ δῆλωσις εἰς τὴν ὁποίαν προέβη κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Πατριάρχης τῆς Ὁρθοδόξου Σερβίας κ. Γερμανὸς ὅτι διὰ τὴν σύγκλησιν Συνόδου μετ' σκοπὸν τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, θὰ πρέπει ἡ ἀπάντησις τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν νὰ εἶναι κοινή. Διὰ τῆς δηλώσεώς του αὐτῆς ὁ Σέρβος πρωθυεράρχης ἀποδεικνύει πόσον ἔχει κατανοηθῇ καὶ ἀπὸ μέρους τῆς σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸ πνεῦμα τῆς συμπνοίας καὶ συνεργασίας ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ ὅτι ἡ ὑπ' αὐτὸν Ἐκκλησία δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἀκολουθήσῃ ἰδικὴν τῆς πολιτικῆν, ἀλλὰ νὰ πειθαρχήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Φαναρίου ὡς κορυφαίαν τῆς Ὁρθοδοξίας. Δὲν εἶναι δὲ ἡ πρώτη φο-

ρὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Νοτιοσλαβίας ἐχαρκτήρισεν ἡδη ὡς ἀνάγκην ἐπιτακτικὴν διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὴν κοινὴν συνεργασίαν μετ' ἀπόλυτον πειθαρχίαν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

— Ἡ εἰς Φανάρι ἐπίσκεψις Καθολικοῦ Ἱεράρχου

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηνάγορας ἐδέχθη χθὲς εἰς μακρὰν καὶ φιλικὴν συνομιλίαν τὸν ἀποστολικὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Βατικανοῦ, Σεβ. Ζὰκ Τέστα. Ἐκπρόσωπος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας ἐδήλωσε σχετικῶς τὰ ἑξῆς :

«Μετὰ μεγάλην χαρὰν, τὸ Πατριαρχεῖον ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Βατικανοῦ, ὁ ὁποῖος ἔιχε θερμῆς ὑποδοχῆς. Ὁ ἀποστολικὸς ἀντιπρόσωπος ἐπέδωκεν εἰς τὴν αὐτοῦ ἀγιότητα τὸν Πατριάρχην Ἀθηνάγοραν χρυσοῦν μετάλλιον τοῦ Πάπα Ἰωάννου 23ου εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν παπικὸν θρόνον.

Ὁ Πατριάρχης κ. Ἀθηνάγορας θὰ ἀνταποδῶσῃ τὴν προσεχῇ ἐβδομάδα τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν σεβ. Τέστα».

Ἀναφορικῶς μετὰ τὰ διαμειφθέντα κατὰ τὴν ὥς ἄνω συνάντησιν, ἀνεκοινώθη ἁρμοδίως, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ «ἐπισκέψεως φιλοφροσύνης» καὶ περὶ «ἰδιωτικῆς συνομιλίας», ἡ ὁποία διεξήχθη ἄνευ τῆς παρούσης ἄλλου προσώπου.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐρωτηθεὶς ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ συνομιλίας παρέσχε τὴν διευκρίνησιν, ὅτι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου, «ἀντιπρόσωπεύθη εἰς τὴν δέησιν, ἡ ὁποία ἐψάλη ὑπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ ἀντιπροσώπου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Πάπα Πίου 12ου, καθὼς καὶ εἰς τὴν δεξιῶσιν, ἡ ὁποία ἐδόθη ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπείας διὰν ἐγένετο ἡ στέψις τοῦ Ἰωάννου 23ου. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ Ἀγία Ἐδρα εἶχε δώσει εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπρόσωπόν της ὁδηγίας, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην».

— Πατριαρχική ανακοίνωσις ἐπὶ τῶν κινήσεων δι' ἔνωσιν.

Ἡ δήλωσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου εἰς Συνέδριον τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν ἐν Μπὼκ Χίλλ συγκροτηθεῖσαν σύνοδον τῶν ἐν ταῖς Ἡνωμ. Πολιτείαις Ἐκκλησιῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, προσέβη εἰς βαρυσημάντους δηλώσεις σχετικῶς μετὰ τὴν παπικὴν κίνησιν διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν ἐν διαστάσει ἢ χωρισμῷ Ἐκκλησιῶν ὁ νέος Ἕλλην Ἀρχιεπίσκοπος Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς σεβ. Ἰάκωβος.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκόμισε προσωπικὸν μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθιναγόρα, δι' οὗ καθίσταται γνωστὸν ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, ἀνωτάτη κορυφὴ τῆς Ὁρθοδόξιας, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μετὰσχῃ εἰς οἰκουμενικὴν σύνοδον κληθησομένην ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' μόνον εἰς περιπτώσιν πού θὰ ἐκαλεῖτο νὰ πέμψῃ εἰς τὴν σύνοδον ἀντιπροσώπους ὅλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος. Ὁ σεβ. Ἰάκωβος ἀνέφερεν ὅτι ὁ Οἰκ. Πατριάρχης Ἀθιναγόρας Α' εἶπεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: «Οὐδεμία σύνοδος ἡμπορεῖ νὰ κληθῇ οἰκουμενική, ἐκτὸς ἂν εἶναι ἀληθῶς τοιαύτη, ἥτοι παγχιανική. Ἄν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία κληθῇ, θὰ ἐκπροσωπηθῇ μόνον ἂν κληθῇ καὶ ὁλόκληρος ὁ χριστιανικὸς κόσμος νὰ στείλῃ ἀντιπροσώπους. Καὶ ἡ ἐλαχίστη δὲ ἀντιπροσωπεῖα τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν θὰ ἦτο ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐκπροσώπησις τῶν μέσφ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν».

Εἰς συνέντευξίν του δὲ πρὸς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος ἀνέφερεν ὅτι, καίτοι ἡ γενομένη τὴν 25ην Ἰανουαρίου ἀνακοίνωσις τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' ὅτι θὰ ἐκάλεῖ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐν Ρώμῃ — μετὰ κύριον σκοπὸν τὴν ἄρτιν τοῦ σχίσματος μεταξὺ Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας — ἠκούσθη μετὰ χαρὰν ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, οὐδεμία ἔση μειώθη μέχρι σήμερον ἐπίσημος ἐπαφὴ μεταξὺ τοῦ Πάπα καὶ τοῦ Πατριάρχου ἢ μεταξὺ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ρωμαιοκαθο-

λικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐγιναν ὁμως ἀνεπίσημοι «ἐπαφαὶ φιλοφροσύνης», καθ' ἃς συνεζητήθη ἡ κίνησις πρὸς συγκρότησιν οἰκουμενικῆς συνόδου. Ὁ σεβ. Ἰάκωβος ἐπεσκέφθη τὸν Πάπαν πρὸ μηνὸς κατὰ τὴν διέλευσίν του διὰ Ρώμης καὶ τὴν ἐπίσκεψιν ἀνταπέδωκε τὸ Βατικανὸν δι' ἐπισκέψεως τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπου τοῦ Πάπα σεβ. Γκιόκομο Τέστα.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς ἐδήλωσε προσέτι, ὅτι ὁ φυσικὸς δρόμος πρὸς τὴν ἐκ νέου ἔνωσιν τῶν χριστιανῶν θὰ ἡνοίγετο πρῶτον διὰ τῆς ἄρσεως τοῦ σχίσματος μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς, διότι αἱ δύο αὗται Ἐκκλησίαι εὐρίσκονται ἐγγύτερον ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλην ἢ ὅσον ἑκατέρω τούτων πρὸς τὰς προτεσταντικὰς. «Δὲν βλέπω ὅμως ἐρχομένην γρήγορα τὴν εὐτυχὴν αὐτὴν ἡμέραν, διότι ἔχομεν μείνει χωρισμένοι ἐπὶ ἐννέα ἡδη αἰῶνας». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐτόνισεν ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις περὶ οἰκουμενικῆς συνόδου εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ πλέον εὐχάριστα γεγονότα πρὸς τὴν οργανικὴν ἐνότητα ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ, προσέθεσεν ὁμως ἐν τέλει ὅτι δὲν ἡμποροῦν νὰ μείνουν ἐκτὸς μιᾶς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἡ Ἀγγλικανικὴ, ἡ Λουθηρανὴ καὶ αἱ ἄλλαι Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι.

«Ἀτλάντις» Ν. Υ.

— Ἡ Ὁρησκεία ἐν Ρωσσίᾳ.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα ἐν Μόσχᾳ ἐωρτάσθη ἐφέτος μετὰ συρροὴν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν μόνον πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1917 ἡδύνάτο τις νὰ ἴδῃ. Οἱ Ἐκκλησιαζόμενοι ἐκράτουν τὰ πατροπαράδοτα κερά καὶ εἰς τὰ προαύλια τῶν Ἐκκλησιῶν εἶχον τοποθετηθῇ ἐπὶ τραπέζων τὰ χριστόφωμα, τὰ ὁποῖα ὑψόλογησαν οἱ γενειοφόροι ἱερεῖς φέροντες τὰ ἄμφια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ ἐφετεινὸς ἐορτασμὸς τοῦ Πάσχα ἐν Ρωσσίᾳ ἦτο ἔτι λαμπρότερος λόγφ τοῦ ὅτι συνέπεσε μετὰ

Ἀντί διηγήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἡ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 141)

— Ἐλπίζω, Πάτερ, ὅτι καθὼς με διέσωσας ἀπὸ τὸ τρομερὸν ναυάγιον, οὕτω θέλεις με διασώσῃς καὶ ἀπὸ τὸ τρομερώτερον παρελθόν μου. Ἀναγκασθεὶς νὰ ἐκθέσω αὐτὸ ἐνώπιόν σου, συνησθάνθην ὅλην τὴν ἀσχημίαν του, καὶ διὰ παντὸς ἀπεστράφην αὐτό. Ναί, Πάτερ, εἰς τὸ ναυάγιόν μου ἐλπίζω τὴν σωτηρίαν μου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ λαβὼν ἡσπάσθην μετὰ δακρύων συντριβῆς τὴν δεξιάν τοῦ γέροντος, ὅστις μοι ἀπήντησε τὰ ἑξῆς.

— Οἱ λόγοι σου καὶ τὰ δάκρυά σου μ' εὐελπίζουσι, τέκνον μου· ἀπειρόν εἶναι τὸ ἔλεος τοῦ Ὑψίστου, καὶ ἀκαταμέτρητος ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ του λόγου. Ἐάν, ἐξομολογηθεὶς ἤδη τὸ παρελθόν σου, συνησθάνῃς πραγματικῶς ὅλην τὴν ἀσχημίαν αὐτοῦ, ἔχε θάρρος, διότι τὸ πρῶτον καὶ δυσκολώτερον βῆμα ἐγένετο. Οὐχί, δὲν θέλω ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, ἂν καὶ καίριως διὰ τὸ παρελθόν σου ἐλυπήθην. Ἀπὸ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν δὲν ἀπέτρεπε τὸ πρόσωπόν του ὁ Θεάνθρωπος, ἔλθων, ὡς εἶπεν, ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα σώσῃ

τὴν μεθεπομένην τῆς Προτομαγίας, ἡ ὁποία ἑορτάζεται ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν κομμουνιστικὴ ἑορτὴ χάριν τῶν ἐργατῶν.

Οὕτω ἡ Μόσχα δὲν ἀπέβαλε τὴν ἑορταστικὴν ὄψιν της, ἀλλὰ συνεχίσθη ἕνας τριήμερος πανηγυρισμὸς πρωτοφανὴς διὰ τὴν ῥωσικὴν πρωτεύουσάν. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν εἶναι σήμερον μικρότερος ἀπὸ τὸν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1917, ἐν τούτοις αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἔπαυσαν νὰ συγκεντρώνουν τὰ πλήθη πιστῶν καὶ ἀπιστῶν, ἰδίως κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα καὶ δὴ τῆς Ἀναστάσεως.

τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ οὐχὶ τοὺς δικαίους, διότι οὐχὶ οἱ ὀφείζεις, ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς καὶ πᾶσχοντες ἔχουσιν ἀνάγκην ἱατροῦ. Ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ ναυαγίου διάσωσίς σου ἦτο ἀσυγκρίτως εὐκολώτερα παρὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σου σωτηρίαν. Εὐρεῖα, κατωφερῆς καὶ εὐκολος ἡ πρὸς τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀπώλειαν ἄγουσα ὁδός, στενὴ δέ, τέκνον μου, ἀνωφερῆς καὶ δύσκολος ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωτηρίαν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ οἱ καταβαίνοντες, ὀλίγοι δὲ δυστυχῶς οἱ ἀναβαίνοντες! Εὐκόλως ἐπὶ τοῦ βράχου συντρίβεται τὸ πλοῖον, ἀλλὰ δυσκόλως ἀνασκευάζεται. Εὐκόλως, τέκνον μου, φθείρονται καὶ οἱ νέοι, ἀλλὰ δυσκόλως ἀναγεννῶνται. Ἰσχυρὰ καὶ πεισματώδης εἶναι δυστυχῶς ἡ δύναμις τῆς ἔξω· θθεν δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ τις ν' ἀνταλλάξῃ τὴν κακίαν διὰ τῆς ἀρετῆς, ὅπως ἡ ἐπιθυμία του αὕτη ἀμέσως ἐκπληρωθῇ, διότι καὶ τοῦ νοδὸς τὰς ὁρθὰς σκέψεις, καὶ τῆς θελήσεως τὰς καλὰς διαθέσεις πεισματωδῶς καὶ ἀδιαλείπτως καταπολεμεῖ καὶ ματαιώνει ἡ ἰσχυρὰ τῆς ἔξω δύναμις, ἥτις δευτέραν φύσιν ἀποτελεῖ ἐν ἡμῖν. Ἰδοὺ διατὶ ὁ Ἰησοῦς ἡγάπα ἰδίως τὰ μικρὰ παιδία καὶ εἰς αὐτὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὑπέσχετο, διότι ὡς ἐκ τῆς τρυφερᾶς αὐτῶν ἡλικίας, αἱ κακαὶ ἔξεις δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ ριζωθῶσιν ἐν αὐτοῖς. Ἰδοὺ δὲ διατὶ καὶ ὁ Θεόπνευστος Παῦλος ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου μᾶς παραγγέλλει νὰ ἐκτρέφωμεν τὰ τέκνα, διότι τὰ παιδία ἐλεύθερα κακῶν ἔξω, εὐκολώτερον χωνεύουσι τὸ σωτήριο γάλα τῆς θρησκείας, καὶ οὕτως ἡ ἀρετὴ εὐκολώτερον ἐν αὐτοῖς ἐνσarroῦται. Ἐάν ὁμοῦς ἐγκαίρως δὲν ποτίσῃς τὸ ἄνθος σου, τὸ ἄνθος μαρτύνεται καὶ ἡ ζωὴ του διὰ παντὸς καταστρέφεται. Ἀλλὰ θάρσει, ὦ τέκνον μου, διότι μεγίστη ἐπίσης εἶναι καὶ τῆς θρησκείας ἡ θεία δύναμις· τὸ δὲ θεῖον γάλα τοῦ Χριστιανισμοῦ

οὐχὶ μόνον τοὺς ὑγιεῖς διατρέφει καὶ εὐ-
δαίμονας συντηρεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀσθενεῖς
θεραπεύει καὶ ζωογονεῖ. Ἐπικαλέσθητι
λοιπόν, φίλε Πέτρε, τὴν θεῖαν ἀντίληψιν
εἰς τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα, ὃν κατὰ τοῦ παρελ-
θόντος σου θέλεις ἀναλάβει καὶ ἔσσι βέβαι-
ος ὅτι ἡ ἀρετὴ θέλει ἐξέλθει θριαμβεύουσα.

Ἐπαρηγορήθην ἐξ ἑνός, πληροφορηθεὶς
ἐκ τῶν λόγων τοῦ Χριστοφόρου ὅτι ἡ πρὸς
ἐμὲ συμπάθειά του δὲν ἐξέλιπεν, ἐλυπήθην
ὅμως ἀπ' ἐτέρου, ἀκούσας ὅτι ἀνωφερῆς
ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν ὁδὸς καὶ δυσχερὴς ἡ
ἐκ τοῦ παρελθόντος ἀπαλλαγὴ μου.

Ὅτε δὲ προχωρήσαντες ἐφθάσαμεν εἰς
τὴν συνοικίαν τῆς Σκάλας, ὁ ἱερεὺς μοὶ
εἶπεν.

— Αὐρίον, φίλε Πέτρε, θέλω σοὶ ἀνακοι-
νώσει τὴν διάνγνωσιν τῆς ἀσθενείας σου,
καὶ θέλω σοὶ ὑποδείξει τὰ θεραπευτικὰ μέ-
σα αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἀπλὴ γνώσις τούτων δὲν
θέλει δεδαίως ἀρκέσει πρὸς θεραπείαν σου·
ἀπαιτεῖται καιρὸς, ἐπιμονὴ καὶ θέλησις
σταθερά, ὅπως συνοικειωθῇς μετὰ τὴν θερα-
πείαν καὶ ἴδῃς τὰ σωτήρια αὐτῆς ἀποτε-
λέσματα. Τὸ πάθος σου εἶναι χρόνιον καὶ
ἀπαιτεῖται χρόνος πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ.
Ἐν τούτοις ἀκολούθησόν με εἰς τὴν καλύ-
δην τῆς δυστυχοῦς χήρας, καὶ ἔστω ἡ κα-
λύδῃ αὕτη τὸ πρῶτον φάρμακον τῆς ἀσθε-
νούσης ψυχῆς σου.

Ἄν καὶ δὲν ἐννόησα ὅποια ἡ θεραπευ-
τικὴ δύναμις τῆς καλύδης, παρηκολούθη-
σα ὅμως τὸν ἱερέα ἐντὸς αὐτῆς.

Ε'. Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ

• Ἀγαθὸν τὸ πορευθῆναι εἰς
οἶκον πένθους.

(Ἐκκλησι. ζ' 3).

Ἐντὸς τῆς καλύδης κλινήρης ἔκειτο ἀ-
σθενὴς γραῖα· πάντα δὲ τὰ ἐν τῇ καλύδῃ
τὴν ἐνδεῖαν καὶ τὴν πενίαν αὐτῆς ζωηρῶς
ἀπεικονίζον· ἀλλὰ λείψανά τινα ἀρχαίας

εὐπορίας ἔτι μᾶλλον συγκινητικὴν καθί-
στων τὴν θλιθερὰν ἐκείνην σκηνήν. Ὁ ἐν
πενίᾳ γεννηθεὶς, ἀνατραφεὶς καὶ ζήσας,
καὶ ἐν πενίᾳ ἀποθνήσκων, δεδαίως προκα-
λεῖ συμπάθειαν, γεννᾷ ἔλεος, καὶ ἀποσπᾷ
δάκρυα· ἀλλ' ἀσυγκρίτως συγκινητικώτε-
ρα εἶναι τὰ ἐρείπια καταστραφείσης εὐτυ-
χίας. Ἐνώπιον ἐρείπιων ἀρχαίου μεγα-
λείου σοδαχαὶ σκέψεις καταλαμβάνουσι
τὸν νοῦν, σφοδρὰ δὲ αἰσθήματα πληροῦσι
καὶ συστέλλουσι τὴν καρδίαν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐτελῶν ἐπίπλων τῆς
πενιχρᾶς ἐκείνης καλύδης, τῆς ὁποίας τὸ
μὲν ἔδαφος ἦτο χῶμα, ἐξ ἀχύρων δὲ ἡ σκέ-
πη, θαρύτιμον εἰκόνισμα τῆς Παναγίας ἐ-
πικρουσιάζοιτο ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου·
στίλδον δὲ ὑπὸ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λί-
θων τὴν παρελθοῦσαν εὐπορίαν τῆς ἀσθε-
νοῦς ὑπεδείκνυε καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῆς
προφανῶς ἐμαρτύρει. Ὡς σύμβολον δὲ τοῦ
ἀγνοῦ πυρὸς τῆς θρησκείας, τὸ ὅποῖον ἐ-
θέρμαινε πάντοτε τὴν εὐσεβῆ τῆς χήρας
καρδίαν, ὥς ἀκοίμητον ἐντὸς κανδύλης
καθαράς, ὑπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς πτωχῆς ἀδια-
λείπτως διατρεφόμενον, ἤναπτεν ἐνώπιον
τῆς εἰκόνης.

Παρὰ τὴν κλινὴν δὲ τῆς ἀσθενοῦς ἴσταν-
το δύο γυναῖκες ἀγαθαί, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἐ-
προσπάθει νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀσθενοῦσαν πε-
τόν τι νὰ πῇ, ἡ δὲ ἡγωνίζετο νὰ θερμάνῃ
τοὺς παγωμένους πόδας αὐτῆς. Παιδίον δὲ
μικρόν, κρατοῦν τὴν κεφαλὴν πρηνῆ ἐπὶ
τῆς κλινῆς, πικρότατα ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο.

Εὐγενής, ἱλαρὰ καὶ συμπαθητικωτάτη
ἦτο ἡ φυσιογνωμία τῆς γραίης, καὶ τὸ πα-
ρελθὸν αὐτῆς κάλλος ὑποδεικνύουσα, καὶ
τὴν ἀγήρατον ὠραιότητα τῆς ἀγαθῆς ψυ-
χῆς τῆς ἐμφαίνουσα. Ἀλλ' ἡ ὠχρὰ τοῦ θα-
νάτου χροιά ἐχρωμάτιζεν ἤδη τῆς ἀσθενού-
σης τὰς παρειάς, ἡμίκλειστοι ἦσαν οἱ ὀ-
φθαλμοὶ τῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους ἑσταυ-
ρωμένας κρατοῦσα τὰς χεῖρας, ἐφαίνετο

έτοιμη νά παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἀδε-
κάστου Κριτοῦ. Ἄλλ' ὅτε τὴν παρουσίαν
τοῦ σεβασμοῦ ἱερέως ᾗσθάνθη καὶ τὴν
γλυκεῖαν φωνὴν του ἤκουσε, μεῖδιμα ἰ-
λαρὸν ἐφάνη ἐπὶ τῶν μακραμένων χειλέων
της, οἱ θνήσκοντες ὀφθαλμοὶ της ἠνεώ-
χθησαν, αἱ ἐκλείπουσαι δυνάμεις της ἐ-
πανήλθον, καὶ ἐγερθεῖσα ὀλίγον ἐπὶ τῆς
κλίνης αὐτῆς ἐκάθισε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΗΛΟΥΜΕΝ

Ὅτι ἡ μικρὰ βραδύτης τοῦ ἀνὰ χει-
ρας βου τεύχους, ὀφείλεται εἰς λόγους
τεχνικοὺς - ἐργατικοὺς καὶ διὰ τοῦτο
ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀγα-
πητοὺς ἀναγνώστας.

Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ 4ον
τεύχος.

Ἀκόμη ζητοῦμεν συγγνώμην διὰ
τὴν μὴ δημοσίευσιν ἐκλεκτῶν θεμάτων,
λόγῳ τῆς πολλῆς καὶ ἐκλεκτῆς ὕλης,
ἀπὸ τὴν ὁποῖαν κατακλυζόμεθα. Θὰ
καταχωρηθοῦν ὅμως εἰς τὸ προσεχὲς
τεύχος.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ἱερομόναχος γέρων ἢ καὶ ἑγ-
γασμός ἀκόμη ἱερέως ἄνευ οἰκογενειακῶν
ὀποχρεώσεων, διὰ τὴν ἱερὰν Γυν. Μονὴν
Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας, Μπατοὶ Ἀν-
δρου, πρὸς λειτουργικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν
Μοναζουσῶν. Οἱ δυνάμενοι δύνανται νὰ ἀ-
πότανθοῦν εἰς τὴν ἁγίαν Μονήν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. «Ὁρθοδοξία» τῶν Πατριαρχείων.
Ἐξεδόθη τὸ τεύχος Ἰανουαρίου - Μαρτίου
1959 μὲ πλουσιωτάτην ὡς πάνποτε ὕλην.
2. «Ἡ μεγάλη κοινωνικὴ ἀρετὴ τῆς ἀ-
γάπης». Ἀγαθαγγέλου Κοτρῶνῃ Ἀρχιμ.

Ἀθῆναι 1959. Μελέτη περὶ ἀγάπης περι-
σπούδαστος. Συνιστάται εἰς πάντας.

3. «Σεραφεῖμ Παπακώστας», Βασ. Μου-
στάκη. Εὐλαβικὸ ἐνθύμημα. Ἀθῆναι 1959.
Τιμᾶται δραχ. 5.

4. Ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγ. Βασιλείου καὶ
Ἰω. Χρυσοστόμου, μὲ τὴν ἐν τῇ τέλει εὐ-
χὴν εἰς ψυχorroαγοῦντα, Νήφωνος Πατρι-
άρχου Κων)πόλεως. Σχῆμα τσέπης δρ. 2.

5. Χαιρετισμοὶ εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν
μὲ δύο εὐχὰς εἰς τὸν ἐσταυρωμένον. Σχῆ-
μα τσέπης, δραχ. 2. Τὰ ἄνω δύο εἶναι ἐκ-
δόσεις τῆς «Ἀγιορειτικῆς» καὶ δύνασθε
νὰ τὰ ζητήσητε ἀπὸ αὐτὴν.

6. «Ὁ Ποιμὴν». Μηνιαῖον ὄργανον τῆς
Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης ἐκδιδόμενον
προνοῖα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μυτιλήνης κ. κ. Ἰακώβου. Ἐξεδόθη ὁ
Μάιος 1959.

7. «Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος». Ἐθني-
κοθηρησκευτικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν
Παρίσι τοῖς ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανι-
κοῦ ὁμίλου Ἑλλήνων σπουδαστῶν, προ-
νοῖα τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ρηγίου
κ. Μελετίου, ἔτος Α' ἀριθ. 1. Ἀπρίλιος -
Μάιος 1959.

8. «Ὁρπηξ». Μηνιαῖον ὀρθόδοξον χρι-
στιανικὸν περιοδικόν, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ
κ. Θ. Κ. Γωγοδίτου. Θεσ)νίκη. Διεύθυν-
σις: Μισοῦλη 36 ἄνω ὄροφος. Τὸ συνί-
στωμεν.

ΔΩΡΕΑΙ

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς
«Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

1. Σ. Μ., Βόλος (12η δόσις) δρ. 75
2. Πλάτων Στωϊκίδης, Λάρισα » 50
3. Εὐσεβὴς κυρία ἐξ Ἀθηνῶν » 50

ΤΙΜΟΚΑΤΑ ΛΟΓΟΣ

Τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

ΙΟΥΛΙΟΣ 1959

Ταχυδρομικά ἑσωτερικοῦ 15 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.

Πᾶσα παραγγελία δεόν νά συνοδεύηται ἀπό τήν ἀξίαν τῶν βιβλίων καί τά ταχυδρομικά.

Τά ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

ΕΡΓΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

- * Χρηστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν, ἄδետον 80, πανόδետον 105, δερματόδետον Δραχ. 115.—
- * Νέα Κλίμαξ, ἄδետον 75, πανόδ. 100, δερμ. 110.—
- * Κήπος Χαρίτων, ἥτοι ἐρμηνεῖα γλαφυρὰ εἰς τὰς Θ' ῥῥάς τῆς σιχολογίας, ἄδետον 70, πανόδետον 95, δερματόδետον » 105.—
- * Γυμνάσματα Πνευματικά, ἄδետον 50, πανόδ. 75, δερματόδ. » 85 —
- * Συμβουλευτικὸν ἐγχειρίδιον, ἥτοι περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθη- »
- σεων. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου, » 95.—
- ἄδետον δρ. 60, πανόδետον 85 δερματόδետον »
- Ἀόρατος πόλεμος, ἄδետον » 25.—
- Ἐξομολογητάριον » 35.—
- * Θεοτοκάριον, νέα ἐκδοσις πολυτελῆς, ἄδետον 40, πανόδ. 50, δερμ. » 70.—
- * Τὸ Πανηγυρικὸν » 8.—
- * Προσευχτάριον, Α. Δ. Σιμωνῶφ, ἄδետον 25.— πανόδետον » 35.—
- * Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 »
- ἄδետον 25.—, πανόδետον » 35.—
- * Ἐκλογή ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας » 10.—
- * Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον »
- καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δερμ. » 15. —
- * Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσιάτου » 15.—
- * Νέος Εὐεργετινὸς » 10.—
- * Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατὰλληλον »
- διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικοὺς » 10.—
- * Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου » 20.—
- * Λαυσαϊκόν, Λαύσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικὰ διηγήματα) » 20.—
- * Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετι- »
- σμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Στατατε- » 28.—
- λάτου, σελ. 216 ἄδետον 18.—, πανόδետον » 25.—
- * Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδետον 15.—, δεμένον »
- * Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε »
- Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν » 5.—
- * Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ » 2.—
- * Ἡ ἐρημίτις Φωτεινὴ, Ἰωακείμ Σπετσιέρη » 7.—
- * Περί τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας »
- ζωῆς, † Ἰωακείμ Σπετσιέρη » 4.—
- * Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατὴς (θρησκευτικὸν διήγημα) » 5.—
- * Εὐαγγελικὸς Κήπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου » 5.—
- Κατηχ. διδασκαλία ψυχωφελὴς πρὸς νέον κλπ., τοῦ αὐτοῦ » 12.—
- * Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως με προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, »
- σχῆμα μικρὸν τσέπης » 2.—

* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἀθῶν	Δραχ.	2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν	»	1.50
* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριτζόμπανον	»	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς	»	2.—
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	2.—
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοῦπηκδου	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταίτισσαν τῶν Ἰβήρων	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραϊτίδου	»	2.—
* » » εἰς πάντας τοὺς ἁγίους μετ' εὐχὰς πρὸς τὴν Θεοτ.	»	1.50
* Ὁ Μέγας Κανὼν, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ εἰς τὸν τίμ. Σταυρὸν μετ' 2 εὐχὰς πρὸ τοῦ Ἑσταυρωμ.	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ Κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15 Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλοῦσης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσπου πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτήρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἑξάκονστον προσκυνητᾶριον τοῦ σπηλαίου Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ. 1.— ἐκδ. πολυτελῆς	»	2.—
* Ἐξωρκισμοὶ Μ. Βασιλείου καὶ Ἰ. Χρυσοστόμου μετ' τὴν εὐχὴν εἰς ψυχορραγοῦντα τοῦ ἁγίου Νήφωνος	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μητᾶ, γλαφυρότατος	»	8.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἱατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατάλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικὰ του χρόνια, κατάλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μητᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παρὰδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ σίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρύφωνος μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων Τζάνου Γουγουτᾶ, ἱερέως	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβοῦ πρωτοπρεσβ.	»	8.—
* Γνώθι σαυτὸν Γ. Περατικοῦ	»	1.50
* Ἐγκόλπιον νηστείας, ἥτοι πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ὅλας τὰς νηστείας τοῦ ἔτους, βάσει τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου	»	1.50

* Σειρά «Ἁγιορ. Βιβλιοθ.» ὁλόκληρον τὸ κβ' καὶ κγ' ἔτος 1957 - 58 Δρ.	50.—
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περατικοῦ »	8.—
* Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου »	10.—
* » » τῆς Παναγίας Χοροβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ »	10.—
* » » τῶν Ἁγίων Ὁνουφρίου καὶ Πέτρου »	10.—
* » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως »	10.—
* » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ »	10.—
* » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου »	10.—
* » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου »	10.—
* » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ »	10.—
* » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηγ. ιδ' Αὐγούστου »	10.—
* » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρική »	10.—
* » » τῆς Παναγίας Γεροντίσσης »	10.—
* » » τῶν 20 ἁγίων Ἀναργύρων μετὰ παρακλήσεως »	10.—
* » » Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως »	10.—
* » » Ἀποστόλου Παύλου »	10.—
* » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἰωαννίνων »	10.—
* » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου »	10.—
* » » ἁγίου Ἀχιλλεῖου »	10.—
* » » τοῦ ὁσίου Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ »	15.—
* » » ἁγίας Κυριακῆς »	10.—
* » » τοῦ ὁσίου Νεΐλου τοῦ Μυροβλήτου »	15.—
* » » Χριστοδοῦλου τοῦ ἐν Πάτμῳ »	30.—
* » » Μάμαντος »	10.—
* » » Καλλιόπης »	10.—

* Ἀπολυτίκια - Κοντάκια - Μεγαλυνάρια τοῦ ἐνιαυτοῦ. Γερασίου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου » 25.—

* Ἐπιφανίου Θεοδοροπούλου ἱεροδ. «Ἀπαγορεύει ὁ Κύριος ὅπως οἱ κληρικοὶ προσαγορεύονται Πατέρες;» ἐκδοσις β' ἐπισημμένη » 5.—

Κουκουζέλισσα, ἡ οἰκονόμισσα τῆς Μ. Λαύρας » 20.—

* Ὁ Ὀδοιπόρος Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ. » 15.—

Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγγόμεναι ἰδίου » 12.—

* Ἐτεροδιδασκαλιῶν ἐλεγχος ἡ περὶ χορῶν, Φιλοθ. Ζερβάκου ἀρχ. » 3.—

Μέγα καὶ θαυμαστὸν προσκύνημα εἰς Παλαιστίνην καὶ Σινᾶ » » 25.—

* Ἀγία Γραφή καὶ πονηρὰ πνεύματα, Ἐπιφ. Θεοδοροπούλου ἱερ. » 15.—

Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἀγ. Ὁρους » 20.—

* Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου » 10.—

Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του » 5.—

Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν » 10.—

Πίστις καὶ γνῶσις, Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου » 10.—

Κυριακοδρομίων Θ. Ζωγράφου, ἄδետον » 50.—

* Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδետον δραχ. 200.—

Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς

Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839 . . . » 50.—

Συναξαριστὴς Δουκάκη, Σεπτέμβριος, ἄδետος 35, δεμένος » 50.—

» Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος, ἕκαστος » 50, δεμένος » 60.—

Ν)βριος, Ἰαν)ριος ἄδετα 55, δεμένα 65, Φεβ)ριος δεμένος » 55.—

Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδետος 90 δεμ. » 110.—

Βράϊλα Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον » 60.—

Ἀποστολικὴ Σαγῆνη	Δραχ.	70.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου	»	150.—
Ἰκνὸς Χριστοῦ	»	60.—
Ἀνωτέρα ἐπιστάσις ἐπὶ τοῦ Ἀθω ὅλαι αἱ θαυματουργοὶ εἰκό- νες μὲ τὰ θαύματά των, ἄδεται δρ. 40, δεμένον	»	50.—
Ὁδηγὸς ἀγίου Ὁρους Ἀθω, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου	»	40.—
Προσκυνητᾶριον ἀγίου Ὁρους δεμένον	»	40.—
Θησαυρὸς τετραγλωσσος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ. Φιλαδελφείας, Βενετία ἀψκγ' ὅλον δευμάτινον	»	150.—
«Ἑστία,» τόμος γ'. 1877 δευματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλομερολόγιον, Συμεῶν Φιλοθεΐτου	»	20.—
Ἐγχειρίδιον Νικοδήμου καὶ Ἱστορία Βαβλαὰμ καὶ Ἰωά- σαφ ὁμοῦ δευματόδετον	»	100.—
Μέγας εὐεργετινὸς τόμ. α' πανόδετος	»	120.—
Ξυνωρίς ἥτοι φυσικὴ καὶ μεταφυσικὴ, Αἰγίνα 1834	»	100.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντογόνου, πλήρης, δευματόδε- τος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Κ. Καλλινίκου	»	100.—
Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ	»	30.—
Ἡ ἁμαρτία κατὰ τὴν Χριστιανικὴν ἀντίληψιν	»	20.—
Ὁ Χριστιανικὸς γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια	»	30.—
Ἐπίτομος ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία	»	35.—
Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως	»	60.—
Πέραν τοῦ τάφου	»	40.—
Θεοτοκίās	»	35.—
Ἡ ἐξομολόγησις	»	15.—
Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	15.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὑπαρξιν εὐτυχίας; τοῦ αὐτοῦ	»	35.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, Μ. Σαββοπούλου ἱερέως	»	5.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου Νιζιγορόδ. (ἐρμηνεία ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσανέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινδόδετοι καινουρ- γεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἐξάτομον δευματόδ.	»	500.—
Ἑβραϊσμὸς καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Ἀνορθώσατε τὴν Ἐκκλησίαν, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Στὰ δόντια τῶν θηρίων	»	25.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα ἀγ. Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτ. ἄδεται 75, δεμ.	»	90.—
Πηδάλιον πανόδετον	»	225.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία ἀψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	45.—
Ἄμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα	»	15.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α' καὶ β' ἀνά	»	100.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες Α' τεύχος	»	15.—

Ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, Φαραζουλή	Δραχ.	30.—
Ἀριστοτέλους: Ἡθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἑρμηνεία, Κ. Θ. Καλαρᾷ	»	20.—
Ὁ πολύτιμος μαργαρίτης, Ἀρχιμ. Αὐγουστ. Καντιώτη	»	25.—
Ὁ Προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, Ματθοπούλου, δεμένο	»	30.—
Θρησκευτικοὶ λόγοι Κυριακῶν εὐαγγελίων Ἀρχιμ. Χαρίτωνος Παναγοπούλου, πανόδετον εἰκονογραφημένον, Πάτριαι 1911	»	80.—
Ἔργα τοῦ τ. Μητροπ. Δημητριάδος Ἰωαννίνων		
Σύστημα ἀνυψώσεως ἑφημεριακοῦ Κλήρου	»	5.—
Συνοπτικὸν πρόγραμμα ἀνακαινίσεως τῆς Ἐκκλησίας	»	5.—
Ἡ ὁδὸς πρὸς Ἐκκλησιαστικὴν ἀναδημιουργίαν	»	5.—
Συμβολαὶ πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας	»	8.—
Φωνὴ βοῶντος, περὶ τῶν κινδύνων καὶ ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας	»	10.—
Τὰ ἅνω 5 δεδεμένα ὁμοῦ	»	30.—
Σχαρίφημα περὶ διοικητ. ἐνότητος πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν	»	5.—
Μεταξὺ κατακτητῶν καὶ ἀνταρτῶν	»	15.—

ΒΕΝΕΤΙΑ Σ

Ἀπόστολος Βενετίας 1766 καινουργῆς δερματόδετος	»	200.—
Ἀπόστολος, Βενετίας 1842, δερματόδετον	»	100.—
Ἀπόστολος, Ἀθήναι 1894, πανόδετον	»	50.—
Σύλλογὴ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν ἑορτῶν, ὑπὸ Γρηγορίου Γώγου Ἀρχ. τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, δεμένο ὅλο δέσμα, Ἀλεξάνδρεια 1874	»	150.—
Ἑρμηνεία ἐντολῶν Παύλου, ἀγίου Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, τόμος Α', δεδεμένον ἄριστον, Βενετία 1819	»	300.—
Ἐξομολογητᾶριον τοῦ αὐτοῦ. Βενετία 1868, δεδεμένον καινουργῆς	»	80.—
Κυριακοδρόμιον, Ἀγαπίου μοναχοῦ, με ἐξήγησιν ἐν τέλει τῶν 11 ἑωθινῶν Εὐαγγελίων ὑπὸ Γρηγορίου Ταυρομανίας, Βενετία 1840	»	350.—
Τετραευάγγελον καὶ ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου με δέσιμον πολυτελὲς ὅλο δέσμα. Βενετία 1785	»	350.—
Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ἔκδοσις Μόσχας αἰωνία	»	1000.—
Ἀρχιερατικόν, Βενετία 1778, περιέχον ἀναλλοιώτους τὰς 3 θείας λειτουργίας, Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ Γρηγορίου Διαλόγου, μεταχειρισμένον ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, με δέσιμον καινουργῆς	»	200.—
Πανθέκτη, ἥτοι Τριῶδιον καὶ Πεντηκοστήριον πλήρες, με δέσιμον παλαιόν, ὅλο δέσμα μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει	»	300.—
Ἱερὸν Πηδάλιον. Πρώτῃ ἔκδοσις. Λειψία ΑΩ (1800), πρόκειται περὶ κειμηλίου, μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει, δερματ.	»	1500.—
Ἀνθολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, περιέχον τὰς ἀκολουθίας τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Ἐτι δὲ καὶ ἀνωτέρους ἀκολουθίας, πᾶσαν τὴν Ὀκτώηχον καὶ τὰ ἑνδεκα ἑωθινὰ Εὐαγγέλια καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη. Βενετία αψοθ' 1779	»	1000.—
Μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει, δερματόδετον	»	400.—
Τριῶδιον κατανυκτικόν. Βενετία 1700, μεταχειρισμ. δερμ. Ἐκτιμᾶται διὰ τὴν ἀρχαιότητα μᾶλλον παρὰ διὰ χρῆσιν ὡς Τριῶδιον	»	50.—
Αἱ θεῖαι Λειτουργίαι, Βενετία 1830, Ἐκτιμᾶται διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν παρὰ διὰ χρῆσιν, χαρτόδετον	»	200.—
Νέος Παράδεισος, Ἀγαπίου μον. τοῦ Κρητός, Βενετία 1863, δερμ.	»	

Εὐαγγέλιον τὸ μέγα. Βενετία αψογ' 1773 μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει μὲ νέον δέσιμον	Δραχ. 600.—
Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας ἐρμηνεΐα Εὐαγγελίων μὲ δέσιμον καινουργές. Λείπουν αἱ τελευταῖοι 2 στίχοι τοῦ Ἰωάννου 24·25 μὲ δέσιμον καινουργές	» 500.—
Πεντηκοστάριον. Βενετία αωε' (1805) μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει μὲ δέσιμον καινουργές μὲ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν	» 400.—
Πεντηκοστάριον Βενετία 1884 μὲ δέσιμον καινουργές ὥραϊον	» 400.—
Νέος Θησαυρός. Βενετία 1851, δεδεμένον καινουργές	» 300.—
Νέος Θησαυρός. Βενετία αωε' 1805, καινουργές δερματόδετον	» 500.—
Καλοκαιρινή. Βενετία αψπ' (1780) καινουργές δερματόδετος	» 500.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ πράξεις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου	» 35.—
Μουσικὴ Κυψέλη Κωνσταντινουπόλεως, τρίτομος καινουργής, ἄδεται δεδεμένη μὲ δέσμα εἰς 2 τόμους	» 300.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδεται	» 400.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδεται	» 50.—
Μ. Ἑβδομάς Παιδεστινοῦ, μεταχειρισμένη δερματόδ. καινουργής	» 350.—
Δοξολογία 25ης Μαρτίου, Κ. Ψάχου δεμένη	» 25.—
Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος, ἀρραβῶνος, γάμου, πεζὸν καὶ μουσικόν, χαρτόδετον	» 20.—

Δὲν εὐθυνόμεθα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Περιοδικὸν «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ». Ἐγγραφῆτε συνδρομηταὶ δι' ἐν ἔτος δοκιμαστικῶς. Ἐχετε πολὺ νὰ ὠφεληθῆτε. Συνδρομὴ ἑτησίᾳ δραχ. 25 καὶ διὰ τὰς Μονὰς 45. Εἶναι μηνιαῖον, ἀλλὰ ἐκδίδεται εἰς διπλὰ τεύχη ἀνὰ δίμηνον.

Διευθυνσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Χατζηαργύρη 28, Βόλον

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καῖσάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Ἰούλιος — Αὐγουστος

Διευθυντής - Ἱδιοκτῆτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαργύρη 28

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Φιλοθέου Ζερβάκου, Ἀρχιμανδρίτου
Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας

Π Ρ Ο Σ

τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Θ Ε Ο Κ Λ Η Τ Ο Ν

Εἰς Ἀθήνας

Τὴν Ὑμετέραν Γερασμίαν Μακαριότητα ταπεινῶς προσκυνῶν, εὐλαβῶς
ἀσπάζομαι χαριτόδωρον Αὐτῆς δεξιάν.

Μ α κ α ρ ι ὡ τ α τ ε,

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1924, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἡ εἰσαγωγή τοῦ νέου ἑορτο-
λογίου εἰς τὴν Ὑμετέραν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ περιό-
δους, ἰδίως δὲ σάκεις τὸ Πάσχα συμπέσει νὰ εἶναι ὅψιμον, ἡ Νηστεία τῶν Ἀγίων
Ἀποστόλων καταργεῖται, ἄλλοτε μὲν τελείως, καθὼς ἐφέτος, ἄλλοτε δὲ περι-
ορίζεται εἰς μίαν ἡμέραν ἢ δύο ἢ τρεῖς.

Ἡ νηστεία τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ὡς κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε, εἶναι
παράδοσις ἀρχαιοτάτη, ἔχουσα κύρος Ἀποστολικὸν καὶ ἀνάγουσα τὰς ἀρχὰς
τῆς θεοπίσεως τῆς ἐν τῇ πρωτοχριστιανικῇ ἀρχαιότητι. Οὕτως εὐρίσκεται γε-
γραμμένον εἰς τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς. (Βιβλ. Ε'. κεφ. 20, ὅρα Πηδάλιον
ἐκδ. ἐν Ζηκύνθῳ ἀωξδ' σελ. 93). Μετὰ τὸ ἑορτάσαι ἡμᾶς τὴν Πεντηκοστήν, ἑορ-

τάσατε μίαν ἐβδομάδα καὶ μετ' ἐκείνην νηστεύσατε. «Δίκαιον γὰρ εὐφρανθῆναι ἐπὶ τῇ ἐκ Θεοῦ δωρεᾷ, καὶ νηστεῦσαι μετὰ τὴν ἄνθειν».

Αὕτη δὲ ἡ προσαγῇ εὐρίσκεται γεγραμμένη ἐν παλαιῷ χειρογράφῳ, ἐν τῇ ἐν Πάτμῳ Βασ. Μονῇ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, «Κρεοφαγοῦντες μίαν ἐβδομάδα, ἤγουν μετὰ τὴν ἀγίαν Πεντηκοστήν, πάλιν νηστεύομεν, διὰ νὰ μὴ ἐκλυθώμεν μετὰ τὴν τρυφήν, τιμῶντες οὕτω καὶ τοὺς Ἀγ. Ἀποστόλους, οἵτινες τὴν νηστείαν ἐτίμησαν καὶ παρέδωκαν ἡμῖν». Ταύτης τῆς νηστείας μέμνηται καὶ ὁ Μέγ. Ἀθανάσιος λέγων. «Τῇ ἐβδομάδι μετὰ τὴν Πεντηκοστήν ὁ λαὸς νηστεύσας ἐξηλθεν περὶ τὸ κοιμητήριον εὐξασθαι». (Λόγος περὶ φυγῆς, 6).

Ταύτην τὴν περὶ νηστείας ἀρχαιοτάτην παράδοσιν ἐφύλαξεν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπὶ 19 αἰῶνας, ἀλλὰ, τὸ 1924, ὁ Πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης μετὰ 6-7 νεωτεριστὰς Ἀρχιερεῖς, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ καινοτομίας τοῦ νέου ἡμερολογίου, κατήγγησεν αὐτήν. Ἐπιθυμῶν, οὗτος ἀπὸ πολλοῦ, ὅπως ἐξευρωπαϊσῇ, προσανατολίσῃ, προαφομοιώσῃ, καὶ συγχρονίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰς τῶν διχμαρτυρομένων, Ἀγγλικανῶν, Ἐκκλησίας, οὐχὶ δι' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἢ Τοπικῆς, ὥς ὁ Νόμος κελεύει, οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν καὶ γνώμην τῶν ἄλλων Ὁρθόδοξων καὶ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ παρὰ τὴν γνώμην τῶν τότε ἀοιδίμων Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ τὰς διαμαρτυρίας τῶν μὴ συμφωνησάντων καὶ ἀποχωρησάντων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως, εὐρών, ὥς κατάλληλον εὐκαιρίαν, τὴν ἀνώμαλον καὶ κρισιμωτάτην κατάστασιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἐθνικῶν πραγμάτων τῆς ἐποχῆς του, ἐπέτυχεν τοῦ ποθομένου. Κατῴρθωσε τὴν ὅλως ἀπερίσκεπτον, ἀντικανονικὴν, καὶ παράνομον καινοτομίαν καὶ εἰσαγωγὴν τοῦ Νέου ἑορτολογίου καὶ δι' αὐτῆς κατήγγησεν τὴν ἀρχαιοτάτην παράδοσιν τῆς νηστείας τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, προεξένησε μέγα σκάνδαλον, σύγχυσιν, ταραχὴν καὶ διαίρεσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὸ πλήρωμα τῆς ὁποιᾶς διηρέθη εἰς δύο σφοδρῶς ἐντικειμένους μερίδας, τοὺς Παλαιοημερολογίτας καὶ Νεοημερολογίτας. Ἀφοῦ ἐθέσπισεν καὶ εἰσήγαγεν τοῦτο (τὸ νέον ἡμερολόγιον) εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κων)πόλεως, διὰ μιᾶς συστατικῆς ἐπιστολῆς του, ἐπέτυχεν τὴν θέσπισίν του καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος (οἵτινες εἶχον διαιρεθῇ, καθὼς καὶ οἱ λαϊκοί, εἰς Βενιζελικοὺς καὶ Βασιλικούς), οἱ Βασιλικοὶ ἐπειδὴ προηγουμένως δὲν εἶχον ἀναγνωρίσει τὸ Βενιζελικὸν καθεστῶς καὶ ἐπειράσθησαν, ἐξωρίσθησαν, ἐφυλακίσθησαν, φοβηθέντες μήπως, ἐὰν δὲν ἐδέχοντο τὸ ν. ἡμερολόγιον, ὑπεβάλλοντο εἰς πλείστερας θασάνους ἀπὸ τὴν ἐπανόστασιν, ἣ ὁποία τότε κατεῖχε τὰς ἡνίας τοῦ ἔθνους, ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι, ἐδέχθησαν τὴν ἀντικανονικὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου καὶ ἐπληρώθη ἡ λαϊκὴ παροιμία «ὁ λύκος τὴν ἀνεμοζάλη χαίρειται». Εὐτυχῶς ὅτι εὐρέθησαν Ἀρχιερεῖς τινες, ὥς ὁ ἀέμνηστος Ἅγιος Κασσανδρεὺς Εἰρηναῖος, ὁ ἐπιζῶν Ἅγιος Χαλκίδος καὶ τινες ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας ἀνιέστησαν καὶ διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς ἀντικανονικῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ν. ἑορτολογίου (ὁ δὲ Ἅγιος Κασσανδρεὺς καὶ πραγματεῖαν σχετικὴν ἐδημοσίευσεν), ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ εὐρυνθῇ τὸ σχίσμα καὶ ὀξυνθῇ

ἡ διχοστασία, υπεχώρησαν. Ὅπως δὲ ποτε καὶ αὐτὴ ἡ διαμαρτυρία καὶ ἀντίστασις τῶν ὀλίγων Ἱεραρχῶν καθὼς καὶ τινων σοφῶν ἐπιστημόνων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου (Ἀνδρούτσου, Καρολίδου κλπ.) καὶ πολλῶν ἄλλων εὐλαβῶν, εὐσεβῶν Χριστιανῶν, κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν συνετέλεσε νὰ κατασταλῇ καὶ ἀναχαιτισθῇ ἡ ὁρμὴ καὶ διάθεσις, ἣν εἶχεν ὁ Πατριάρχης Μελέτιος καὶ τινες ἄλλοι Ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοί, οἱ ὁποῖοι ἐναγωνίως ἀνέμενον πότε θὰ ἐφίστατο ἡ ὥρα νὰ πετάξουν τὰ ράσα, νὰ ξυρισθῶσι, νὰ συγχρονισθῶσι καθὼς τινες τῶν Λατίνων καὶ Διαμαρτυρομένων, διὰ νὰ περιπατῶσιν ἐλεύθερα καὶ νὰ πηγαίνωσιν ὅπου θέλουν, διότι τὰ ράσα καὶ τὰ γένεια τοὺς ἐμποδίζουν.

Ἐὰν δὲ καὶ τινες παλααιομερολογίται, ζηλωταὶ ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου καὶ φανατισμοῦ, ἐξετράπησαν εἰς ὑπερβολὰς καὶ ἀκρότητας (καθὼς οἱ φαναριῶται, οἵτινες εἰσῆλθον νυκτὸς εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ἐξυλοκόπησαν ἀγρίως τὸν Πατριάρχην Μελέτιον καὶ ἠπειλῆσαν ὅτι, ἐὰν δὲν ἔφευγε, θὰ τὸν ἐξεδιώκον κακῶς καὶ ἠναγκάσθῃ ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος καὶ ἀνεχώρησεν, ἣ ὁ Καραγιαννίδης, ὁ ὁποῖος μετ' ἄλλων φανατικῶν Παλααιομερολογιτῶν, εἰσῆλθεν ἐν ὥρᾳ ἀκολουθίας καὶ ἐκτύπησε τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον Παπαδόπουλον) ἢ ἐὰν καὶ ἐκ τῆς ἐτέρας μερίδος τῶν νεομερολογιτῶν, πολλοὶ ἐκτύπησαν παλααιομερολογίτας, ἐξύρισαν κληρικούς, ἀπεσχημάτισαν διαίως, ἐφυλάκισαν, ἐβασάνισαν, ἀφορμὴ καὶ αἰτία τῶν παρεκτροπῶν καὶ ἐγκλημάτων αὐτῶν εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἰσήγαγον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ νέον ἡμερολόγιον. Ἐπομένως πάντα ταῦτα εἶναι καρπὸς τῆς ἀντικανονικῆς καὶ ἀπεριορίτου εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου. «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη...». Ὁ καρπὸς τῆς νεωτεριστικῆς ταύτης εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἐστὶ φθόνος, λύπη, φιλονεικίαι, ἔχθραι, διαμάχαι, πόλεμοι.

Οἱ νεομερολογίται, παρατηρήσαντες τὰ ἀσθενῆ, τὰ πτωχά, τὰ ἄψυχα στοιχεῖα, τὰς ἡμέρας, τοὺς μῆνας, τὰ ἔτη, τὰς κινήσεις τῶν φωστήρων, καὶ ἰδόντες ὅτι εἶχον μείνει ὀπίσω 13 ἡμέρας, φοβηθέντες μήπως, οὕτω βραδέως βαδίζοντες!!, ἔμενον ἔξω τοῦ ... νυμφῶνος, ἔσπευσαν καὶ μὲ ἓνα ... πῆδημα ἄστοχον ἐπροχώρησαν τὰς 13 ἡμέρας καὶ ἔφθασαν τὸ νέον ἡμερολόγιον. Δὲν ἤκουσαν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον πῶς ἐλέγχει τοὺς ἀνοήτους Γαλάτας, διότι ἄφησαν νὰ βλέπουν τὸν Θεὸν καὶ τὰ καλὰ ἔργα καὶ παρετήρουν τὰ πτωχὰ τὰ ἄψυχα στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα βλάβην μᾶλλον εἶχον παρὰ ὠφέλειαν (II. Γαλατ. δ').

Ἀρχήθεν, ἀκολουθοῦντες οἱ Χριστιανοὶ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, δὲν ἐζημιώθησαν οὔτε ὕλικῶς οὔτε πνευματικῶς, διότι δὲν παρετήρουν στοιχεῖα, ἀλλ' ἐπρόσεχαν εἰς τὸν Θεὸν εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς τὴν εἰρήνην, τὴν ἐνότητα, τὴν συμφωνίαν, ἐνῷ οἱ νεομερολογίται μὲ τὴν παρατήρησιν τῶν κινήσεων τῶν φωστήρων καὶ μὲ τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν ἔσπευσαν νὰ φθάσουν... ὅχι εἰς τὸν Θεὸν ἀλλ' εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἐσκόνταψαν καὶ ἔπαθαν μεγάλην συμφορὰν καὶ ζημίαν. Καὶ ἡ μεγαλυτέρα ζημία εἶναι ὅτι ἐδίωξαν τὴν ἀγάπην, δηλαδὴ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι Ἀγάπη. Τοὺς ἀδελφούς των οἵτινες δὲν τοὺς ἠκουλούθη-

σαν εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἡμερολογίου, τοὺς ἐφθόνησαν καὶ τοὺς φθονοῦν, τοὺς κατηγοροῦν, τοὺς ὑβρίζουν, τοὺς λέγουν αἰρετικούς.

Ἐφθονήθησαν ὁμοῦ καὶ οἱ νεοημερολογῖται ὑπ' αὐτῶν καὶ κατηγορήθησαν ὡς κακῶδοξοι, αἰρετικοί, σχισματικοί, ἀσεβεῖς, ἄπιστοι. Δὲν ἔχουν δίκαιον ὅσοι τῶν παλαιοημερολογιτῶν πιστεύουν ἢ νομίζουν ὅτι τὸ ἡμερολόγιον καὶ μόνον θὰ τοὺς σώσῃ καὶ ὅχι ἡ ἀγάπη καὶ τὰ καλὰ ἔργα. Πάντες, εἴτε νεοημερολογῖται εἴτε παλαιοημερολογῖται, οἱ διὰ τὸ ἡμερολόγιον καὶ μόνον ἀρνησάμενοι τὴν ἀγάπην καὶ περιπεσόντες εἰς τὰς γνωστὰς πλάνας καὶ διαμάχας εἶναι ἀδικαιολόγητοι καὶ ἡ εὐθύνη τῶν εἶναι πολὺ μεγάλη, ἀλλὰ τὸ μέγιστον τῆς εὐθύνης φέρουν οἱ τὸ πρῶτον θεοπίσαντες τὸ νέον ἡμερολόγιον, ὡς πρῶτοι δώσαντες τὴν ἀφορμὴν. Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας δὲν ἀγαπῶμεν οὔτε τὸν Θεόν. Διότι, ὅστις λέγει ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστὶ. Ἐάν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον βλέπει, μισεῖ, πῶς θὰ ἀγαπήσῃ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον δὲν βλέπει; (Λ. Ἰωάνν. δ').

Ἡ καινοτομία τοῦ ἡμερολογίου ἐφυγάδευσε τὴν ἀγάπην καὶ ἐνέβαλε μίσος εἰς τὰς καρδίας τῶν πλείστων παλαιοημερολογιτῶν καὶ νεοημερολογιτῶν καὶ ἐπέφερεν ἔριδας, φιλονικίας, ἀκαταστασίας ἀλλὰ καὶ κατέστησε τοὺς νεοημερολογίτας καταφρονητὰς Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, ἐνόχους, ὑπευθύνους καὶ ὑποκειμένους εἰς ἐπιτίμια καὶ ἀναθέματα. Ἡ γὰρ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὁρίζει: «Εἴ τις πᾶσαν παράδοσιν Ἐκκλησιαστικὴν ἔγγραφον ἀθετεῖ, ἀνάθεμα». Ὡσαύτως ἡ ἰδία ὁρίζει: «Ἄπαντα τὰ παρὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν καὶ διδασκαλίαν καὶ ὑποτύπων τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων Πατέρων καινοτομηθέντα καὶ πραχθέντα καὶ μετὰ τοῦτο πραχθησόμενα, ἀνάθεμα». Ἐφ' ὅσον ἡ νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐνομοθετήθη καὶ ἐφυλάχθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τόσους αἰῶνας, σήμερον δὲ ἔρχεται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁρίζει «Νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ὁ ἢ ἡμέραι 1 ἢ δύο» (ἑρμ. εἰς Ὁρολόγιον τὸ Μέγα ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, τὸν Πασχάλιον πίνακα τοῦ ἔτους 1959) τοῦτο τί σημαίνει; κατάργησιν, περιφρόνησιν, ἀθέτησιν καὶ ἄρνησιν Ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως.

Ὁ σοφὸς Ἐλεάζαρ, οἱ ἐπὶ Μακκαβαῖοι παῖδες ἐπροτίμησαν θάνατον ἐπὶ νείδιον καὶ πικρότατον, διὰ νὰ φυλάξωσι σκιώδεις καὶ πατρώους νόμους περὶ νηστείας καὶ ἡμεῖς, ἐλαφρᾷ τῇ συνειδήσει, ὅχι μόνον ἀθετοῦμεν, ἀλλὰ καὶ καταργοῦμεν Ἀποστολικὰς καὶ Πατερικὰς παραδόσεις. Οἱ θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες ἡμῶν, οἱ τὰς ἁγίας Οἰκουμενικὰς καὶ Τοπικὰς Συνόδους συγκροτήσαντες, οἱ ἀληθεῖς φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης, οἱ ὁρθῶς καὶ σοφῶς δογματίσαντες καὶ πρὸς τὴν ἀληθινὴν πίστιν πάντας ὁδηγήσαντες, παραγγέλλουσιν ἡμῖν: «Ἦδη ἅπαξ τύπον δεδώκαμεν ἵνα ὁ γινώσκων ἑαυτὸν Χριστιανὸν ἐκεῖνο φυλάττῃ, ὃ παρὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων παρεδόθη, λέγοντος τοῦ μακαρίου Παύλου, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω ...»... «Οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλ' ἐπεσθαι μᾶλλον καὶ τοῖς προκατηγγελημένοις ἀκολουθεῖν».

Ὁ δὲ σοφὸς Βρυέννιος γράφει (Διάλ. Α'). «Εἴ τις τῶν δοκούντων τοῖς θεοφόροις Πατράσιν σαλεύει τι, οὐκέτι τοῦτο οἰκονομίαν κλητέον, ἀλλὰ παράβα-

σιν καὶ προδοσίαν δόγματος καὶ περὶ τὸ θεῖον ἀσέβειαν.... Μέγας δὲ κίνδυνος ἀφελεῖν τι ἢ προσθεῖναι τοῖς παραδεδομένοις ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, μὴ παρ' ἐκ- τοῦ φιλοτιμεῖσθαι καινοτομεῖν, ἀλλὰ τοῖς προκατηγγελημένοις παρὰ τῶν ἁγίων ἐφησυχάζειν». Πausάτω ἡ καινοτομία, ὅτι μιαίνει τὴν ἀρχαιότητα. Ἀμωμος γὰρ ὁ Νυμφίος, ἄμωμος καὶ ἡ αὐτοῦ Νύμφη, ἡ Ἐκκλησία», λέγει ὁ θεὸς Ἀβ- γουστίνος. Καὶ ὁ θεὸς Κύριλλος «Τότε κρατύνεσθαι φησί, τὸ τῆς εἰρήνης πρᾶ- γμα καὶ ὄνομα μὴ ταῖς τῶν ἁγίων γνώμαις ἀντιτασσώμεσθαι, μηδὲ τοῖς ἐκείνων ἀντιπράττωμεν ὁροις». Ἐπιλείπει με ὁ χρόνος, ἐὰν θελήσω νὰ παραθέσω μαρ- τυρίας Οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Ἀγίων Συνόδων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἐναντίον τῶν καταφρονητῶν καὶ ἀρνητῶν τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῆς Ἀγίας καὶ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, διὸ καὶ ἀρκοῦμαι εἰς ταύτας τὰς ὀλίγας.

Μ α κ α ρ ι ῶ τ α τ ε ,

Ἐπειδὴ ἀγαπῶ καὶ πονῶ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς καὶ περισσότερον ὡς ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου, διατελῶν Πνευματικὸς Πατὴρ ἐπὶ 50 περίπου ἔτη, καὶ ἐπειδὴ γνωρίζω, ὅτι καὶ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ἀγαπᾷ καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας, παρακαλῶ θερμῶς καὶ μετὰ δακρύ- ων, ἃς γίνῃ ἐπανόρθωσις τοῦ σφάλματος τῆς καταφρονήσεως καὶ καταργήσεως τῆς ἀρχαιοτάτης παραδόσεως τῆς νηστείας τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων. Ἀλλ' ἐπει- δὴ, ἐπὶ τοῦ παρόντος, θὰ εἶναι δύσκολον—ὅχι ὅμως καὶ ἀδύνατον—νὰ ἐπανέλ- θωμεν εἰς τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον ἃς μετετέθῃ ἡ ἑορτὴ τῶν ἁγίων Ἀποστό- λων—καθὼς μετετέθῃ ἐφέτος καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Μεγάλ. Γεωργίου—καὶ ἃς ἑορτασθῇ μετὰ 10 ἢ 12 ἡμέρας διὰ νὰ νηστεύσουσιν οἱ Χριστιανοί, ὅσοι ἔχουν φόβον Θεοῦ καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ φυλάξουσιν τὴν περὶ νηστείας τῶν ἁγίων Ἀποστό- λων ἱερὰν παράδοσιν. Βραδύτερον δέ, ἃς συνέλθῃ Οἰκουμενικὴ ἢ Τοπικὴ ἐν ἁ- γίῳ Πνεύματι Σύνοδος καὶ ἃς ἀποφασίσῃ ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐν Πνεύ- ματι ἁγίῳ, περὶ τῆς ὁρθῆς, δικαίας, νομίμου καὶ κατὰ Θεὸν λύσεως τοῦ ζητή- ματος τούτου. Διὰ ταύτης τῆς οἰκονομικῆς διορθώσεως καὶ τὸν Θεὸν θὰ εὐχα- ριστήσητε καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ λογικόν σας ποίμνιον, θὰ λυτρώ- σητε ἐκ τῶν ἐπιτιμιῶν, τὰ ὅποια ὥρισαν αἱ ἅγιοι Οἰκουμενικαὶ καὶ Τοπικαὶ Σύνοδοι καὶ οἱ θεοφόροι Πατέρες διὰ τοὺς καταφρονητὰς τῶν ἱερῶν παραδόσε- ων, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Παλαιοσημερολογίτας, ὅσοι ἔ- χουσι σύνεσιν καὶ διάκρισιν, καὶ πάντας τοὺς καλοὺς χριστιανοὺς θὰ χαροποιή- σητε.

Ἐὰν δὲν γίνῃ διόρθωσις, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ καταφρόνησις εἰς τὴν ἱερὰν παράδοσιν τῆς νηστείας τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων καὶ ἡ εἰρωνεία καὶ ὁ ἐμπαιγμὸς (διότι τὸ νὰ καταργήσωμεν τὸ ἀρχαῖον τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ νὰ γράφωμεν εἰς τὰ νέα ἐτήσια ἡμερολόγια ὡς καὶ εἰς τοὺς Πασχαλίους πίνα- κας τῶν Ὁρολογίων νηστείας τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων ἡμέραι 0, τοῦτο τί ἄλλο εἶναι εἰμὴ εἰρωνεία καὶ ἐμπαιγμὸς;;). Πρέπει δὲ νὰ προσέξωμεν, διότι «ὁ Θεὸς οὐ μοκτιρῆζεται» οὐδὲ ἀνέχεται ἐπὶ πολὺ καταφρόνησιν τῶν γνησίων καὶ ἀλη- θινῶν δούλων του, τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων καὶ θεοφόρων Πατέρων. Κατὰ τὸν και- ρὸν τῆς κατοχῆς εἰς τὰς περισσότερας Ἐκκλησίας δὲν ὑπῆρχεν οὔτε θυμίαμα,

οὔτε λάδι διὰ τὰ κανδήλια, οὔτε προσφορά διὰ λειτουργίαν καὶ ἱερεῖς τινες ἐλειτούργουν μὲ τεμάχια ἄρτου κριθίνου. Διὰ ποίαν αἰτίαν; Διὰ τὰς πολλὰς ἁμαρτίας τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν, διὰ τὴν καταφρόνησιν καὶ τὴν παρακοὴν τὴν ὁποίαν κάμνομεν εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, τὰς θείας ἐντολὰς καὶ ἱερὰς παραδόσεις. Μᾶς ἐτιμώρησεν ὁ Κύριος τότε ὀλίγον διὰ νὰ μετανοήσωμεν. Ἀλλὰ, ἐὰν δὲν μετανοήσωμεν, ὅχι μόνον τὰ ἀνωτέρω θὰ στερηθῶμεν, ἀλλὰ θὰ μείνωμεν καὶ χωρὶς ἱερεῖς καὶ χωρὶς Ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲν μετανοήσωμεν μάχαιρα θὰ μᾶς θερίσῃ καὶ θὰ ἀφανισθῶμεν.

Μ α κ α ρ ι ὡ τ α τ ε,

Ἡ ἀντικανονικὴ θέσπεσις τοῦ νέου ἡμερολογίου ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως σφάλμα αἰμυτηρὸν καὶ ὀδυνηρὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ἀποτελεῖ ἀναντιρρήτως πρᾶξιν, διὰ τὴν ὁποίαν ὀφείλεται μεταμέλεια καὶ ἐπανόρθωσις. Ὑμεῖς ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ Ὑμῶν ἀγάπῃ καὶ δραστηριότητι καλεῖσθε ἐν τοῖς χαλεποῖς τούτοις καιροῖς νὰ λάβητε τὸ θάρρος καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃτε τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἵνα καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπαναπαυθῇ ἐν ταῖς τεταραγμέναις καρδίαις τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὑμεῖς, λαμβάνοντες τὸν ζῆλον τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, καλεῖσθε ἐν τῇ διακρινούσῃ Ὑμᾶς δραστηριότητι, ὅπως συντελέσῃτε καὶ ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύϊ ἡ Νηστεία τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, ἡ καταφρόνησις καὶ κατάργησις τῆς ὁποίας ἀναμφισβητήτως ἔχει ἐπιούρει τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου καὶ ἔχει καταστήσει ἡμᾶς ὑποκειμένους ταῖς ἀραῖς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων.

Μ α κ α ρ ι ὡ τ α τ ε,

Ἐπακούσατε καὶ ταύτης τῆς παρακλήσεώς μου καὶ τελέσατε τὴν ἡρωϊκὴν καὶ σθεναρὰν ὄντως πρᾶξιν, τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς νηστείας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, διὰ τὴν ὁποίαν ἐν μὲν τῇ γῇ ταύτῃ θὰ ἀκούσῃτε βεβαίως καὶ «εὖγε» καὶ «οὐαί» ἀλλ' ἐν τῇ ἀδεκάστῃ Κρίσει τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου θὰ ἀκούσῃτε τὸ «εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ» καὶ θὰ συγκαταριθμηθῇτε μετὰ τῶν γνησίων καὶ ἀκαμάτων ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου. Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ὁ τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Λογγοβάρδας Ἡγούμενος
Ἀρχιμανδρίτης Φιλόθεος Ζερβάκος

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

— Μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Τρωάδος Χέωψ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἔκτισε τὸ ἀ' θαῦμα τοῦ κόσμου, τὰς ἐν Αἰγύπτῳ πυραμίδας· τὸ ὕψος ὁργυρὸς 120 καὶ τὰ λοιπὰ τρίγωνα ὁμοίως· σὶ δὲ τούτων πέτραι εἴκοσι πήχεων ἑκάστη τὸ μέγεθος.

— Μανσοῦρης λεγόμενος ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν, εἰκοστὸς τρίτος ἀπὸ τοῦ Μωίμεθ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ρωμανοῦ καὶ Ἀλεξάνδρου, ἔκτισε τὸ Μπαγδάτιον ὀνομάσας οὕτω ἀπὸ ἐρημίτου τινὸς καλογήρου Μπαγδάτου λεγομένου, ἀσκητεύοντος ἐκεῖ.

(Ἐκ τοῦ κώδ. 197, φύλ. 395 β)

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 154)

Εἰς τὴν δευτέραν ἀπὸ τὰς τρεῖς ἀνωτέρω περιπτώσεις, τὴν πολιορκίαν δηλαδή τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, οἱ καλόγηροι κατώρθωσαν νὰ τρέψουν εἰς φυγὴν τοὺς βαρβάρους κἀτησχυμένους καὶ τεταλειωμένους καὶ μὲ βιολίας ἀπωλείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ αὐτῶν, μεγάλως δὲ ἀνεπτέρωσε τὸ φρόνημα τῶν ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν μας. Εἰς τὴν πρώτην καὶ εἰς τὴν τρίτην, τὴν περίπτωσιν δηλαδή τοῦ Σαμουὴλ εἰς τὴν Μονὴν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς Σουλίου καὶ τὴν Μονὴν τοῦ Ἀρκαδίου Κρήτης, οἱ καλόγηροι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τρέψουν εἰς φυγὴν τοὺς βαρβάρους. Ἀλλὰ καὶ δὲν παρεδόθησαν ζῶντες εἰς χεῖρας αὐτῶν. Ἀντίταξαν τὰς μονὰς τῶν καὶ εὖρον ἔνδοξον θάνατον. Προεκάλεσαν δὲ καὶ μεγίστην φθορὰν εἰς τὸν ἔχθρον. Δισχιλίων ἐχθρικῶν σιρατιωτῶν εἰς τὸ Κούγκι, χιλίων εἰς τὸ Ἀρκάδι, οἱ ὁποῖοι συναπέθανον μετὰ τῶν πολιορκουμένων ἐκ τῶν ἐκρήξεων καὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια.

Ἄλλ' αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας αἱ ἱερὰ Μοναὶ προσέφερον εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν πίστιν ἡμῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας καὶ κατὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, δὲν περιορίζονται εἰς μόνὰ τὰ ἐκτεθέντα, διότι καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν μικρὰν ἔκτασιν, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀνάγκης δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν διὰ τὴν ἀφήγησιν αὐτῶν εἰς τὰ περιορισμένα ὅρια τοῦ βιβλίου τούτου. Αἱ ὑπηρεσίαι αὗται

τῶν Μονῶν καὶ τῶν μοναχῶν ἐπεκτείνονται πολὺ εὐνύτερον. Εἰς τὰ κελλῖα τῶν ἡγουμένων τῶν Μονῶν συνεκροτοῦντο αἱ μυστικαὶ συνεδριάσεις τῶν φιλικῶν ἐταίρων. Ἐξ ὧν δὲ τῶν σημαντικωτάτων αὐτῶν διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους συνεδριάσεων, περισσότερον ἱστορικὴ κατέστη ἢ ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ταξιαρχῶν Αἰγίου συνερχομένη μυστικὴ συνέλευσις, κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς ὁποίας ἐλαμβάνοντο ἀποφάσεις ὑψίστης σημασίας. Ἐκεῖ ἐλύοντο τὰ ζητήματα τῆς σιρατολογίας εἰς προμηθείας καὶ ἀποθηκεύσεις πολεμοφοδίων, τῆς ἐκλογῆς τῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ πολιτικῶν συμβουλίων.

Ἐκεῖ ὡσαύτως συνεκροτήθησαν αἱ πρῶται ἐπαναστατικαὶ κυβερνήσεις. Αἱ μεμβράναι καὶ ὁ χάρτης τῶν ἱερῶν Μονῶν, ἐχρησιμοποιοῦντο πρὸς συγγραφὴν τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἀπεστέλλοντο πρὸς φιλέλληνας, πρὸς εὐρωπαῖκας κυβερνήσεις, πρὸς πασάδες, πρὸς τὴν Πόλιν, πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα. Ἐνώπιον δὲ τοῦ ἡγουμένου, ὡμνουν τὸν ἱερὸν αὐτῶν ὄρκον οἱ φιλικοὶ ἐταῖροι καὶ οἱ τολμηροὶ ταχυδρόμοι, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἐκαλοῦντο «Ἀπόστολοι», ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον καὶ οἱ ὁποῖοι ἀνελάμβανον μὲ μέγιστον κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν, τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐπισήμων καὶ σπουδαιοτάτων τούτων ἐγγράφων καὶ τὴν παράδοσιν αὐτῶν εἰς τὰς ἐπισήμους ἀρχὰς τῆς πατρίδος καὶ τῶν ξένων χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀπεστέλλοντο. Εἰς τὴν ἁγίαν Λαύραν ἠκούσθη τὸ σάλλισμα τῆς ἐνάρξεως τοῦ

ιεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ὅπερ ἐκεῖθεν μετεδόθη ὅπου ὑπῆρχεν ἐλληνικὴ ψυχὴ καὶ ὅπου ὑπῆρχε καρδία διατηροῦσα ἔστω καὶ ἕνα παλμὸν ὑπὲρ τῆς δοκιμαζομένης πατρίδος μας. Ἐκεῖ πρὸ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ ἐδόθη ὁ ὅρκος: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» καὶ ἠκούσθη τὸ παράγγελμα: «μὴ μείνη Τοῦρκος στὸ Μωρητῆ, μηδὲ στὸν κόσμον ὅλον».

Πολλὰ βιβλία ἐκ τῶν διασωζομένων εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν μονῶν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὸ δέσιμον τῶν φυσιγίων, οἱ δὲ μολυβδοσκεπεῖς τροῦλλοι τῶν μονῶν μετετράπησαν εἰς θανατηφόρα βόλια, διὰ τῶν ὁποίων πολλὰ βαρβαρικά ὄρδα ἀπεδεκατίζοντο. Ἀλλὰ καὶ πλεῖστα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀντικείμενα καὶ κειμήλια ἐπωλήθησαν, διὰ νὰ ἀγορασθοῦν ἐφόδια πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος.

Ὅσakis συνεκροτοῦντο μάχαι πλησίον τῶν Μονῶν, οἱ καλόγηροι ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς ἰατροὶ καὶ νοσοκόμοι τῶν πληγωνομένων ἀγωνιστῶν. Ὁ ἥρωισμὸς τῶν μοναχῶν καὶ καθόλου τῶν ἱερωμένων ἐκρίθη ὡς ἡ μᾶλλον τρανὴ ἀπόδειξις τῆς δυναμικότητος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Διὸ καὶ τὴν Μοῦσαν τοῦ Βαλαωρίτου, ὅστις ἀπεκλήθη Ὁμηρος τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, ἐνέπνευσαν συμπαθέστερον οἱ Ἀθανάσιος Διδάκος καὶ Εὐθύμιος Βλαχάβας, ὁ Παπαθύμιος, εἰς μνήμην τῶν ὁποίων ὁ ἐν λόγῳ ἐθνικὸς ποιητὴς ἀφιέρωσεν ὁλοκλήρους ἐπικάς ραψωδίας.

Αἱ ὑπηρεσίαι τῶν Μονῶν καὶ τοῦ κλήρου ἐξεδηλώθησαν ἐφ' ὅλων τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν ἐπανάστασιν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς, οἱ ἱερωμένοι καὶ οἱ μοναχοὶ διεκρίθησαν ὡς κυριώτεροι κατηχηταὶ καὶ ἄγρυπνοι ἀπόστολοι τῆς φιλικῆς ἐταιρί-

ας, ὡς ὑποκινηταὶ καὶ ἐμψυχωταὶ τῶν πρώτων κατὰ τόπους πρὸς τὸν βάρβαρον δυνάστην συρράξεων, ὡς πολέμαρχοι, ὡς διπλωμάται καὶ ὡς μέλη τῶν ἐπαναστατικῶν κυβερνήσεων.

Ἡ ἄμα τῇ πτώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρξαμένη δρᾶσις τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ κλήρου, συνεχίσθη ἀκαταπόνητος καὶ μεθ' ὑπομονῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δουλείας, πλήρης πίστεως ἐπὶ τὴν ἀναπότρεπτον δικαίωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων, ἀλλὰ καὶ μεθοδικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ.

Κάθε βρυνό, κάθε μοναστήρι, κάθε κελλίον ἢ σκήτη, κάθε ἀκρογιάλι διασώζει τὴν ἡρωικὴν εἰκόνα κάποιου παπᾶ ἢ καλογήρου ἢ ἐπισκόπου, καθ' ἁγιάσαντος διὰ τῆς θυσίας του καὶ τοῦ αἵματός του τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ἡ Θεσσαλία μᾶς ἐνθυμίζει τὸν Ἀνθιμον Γαζῆν καὶ τὸν Βλαχάβαν, ἡ Ρούμελη τὸν Διδάκον καὶ τὸν Ἡσαΐαν, ἡ Μεσσηνία τὸν ἐπίσκοπον Ἀνδρουῆς Ἰωσήφ καὶ τὸν Παπαφλέσσαν, ἡ Γορτυνία τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον τὸν Ε' καὶ τὸν ἐπίσκοπον Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανόν, τὸ Σοῦλι τὸν Σαμουήλ, ἡ Κρήτη τὸν καλόγηρον Ξεπατέρα καὶ τὸν ἡγούμενον Γαβριήλ, τὸ Μεσολόγγι τὸν ἐπίσκοπον Ἰωσήφ.

Φάλαγγες ὁλόκληροι ἀνωτέρων κληρικῶν ἦσαν τὰ πρῶτα στελέχη τοῦ ἐξαναστάντος Γένους. Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀρχιερέων ἔμεινεν ἀμύητος, οὐδὲ διετέλεσε χωρὶς δρᾶσιν σημαντικὴν. Διότι ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη δὲν ἦτο ἀνταρσία κατὰ νομίμου ἐξουσίας, οὐδὲ στάσις ἐναντίον νομίμου κυριάρχου. Ἦτο πόλεμος δίκαιος, πόλεμος τῷ ὄντι ἱερός, κατὰ ξένου κατακτητοῦ καταθλίβοντος ἐπὶ τετρακόσια ὁλόκληρα χρόνια τὸν εὐγενέστερον καὶ τὸν ἱστορικώτερον λαὸν τῆς γῆς, πόλεμος πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἱερωτέρων ἀξιῶν,

τῆς θρησκείας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς τιμῆς, τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Εἰς ἓνα τοιοῦτον πόλεμον ὄντως ὑπὲρ βώμων καὶ ἐστιῶν, ὁμοιάζοντα πρὸς τοὺς ἀγῶνας τῶν μαρτύρων διὰ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ στερέωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ, πόλεμον ἐναντίον ἑνὸς ἀγροίκου δυνάστου αἰσχύνοντος κάθε ἰδέαν ἀνθρωπισμοῦ καὶ ποδοπατοῦντος τὰ τιμιώτερα καὶ τὰ ἀγιώτερα σεβάσματα, ἡ Ἐκκλησία εἶχεν ἀσφαλῶς πρωτεύουσιν θέσιν. Διὸ καὶ ἔλαβεν εἰς αὐτὸν μέρος ἐνεργὸν καὶ σημαντικώτερον καὶ ἡυλόγησεν αὐτόν.

Πράγματι δὲ ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἀγὼν ἦτο ἀγὼν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀναμφισβητήτως, διότι καὶ αἱ δύο αὗται ἔννοιαι εἶχον καταλυθῆ ὑπὸ τοῦ ἀγροίκου δυνάστου. Διὸ καὶ εὐλόγως ἐχαρακτηρίσθη ὡς τοιοῦτος ἀπὸ τὸ θούριον τοῦ Ρήγα, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσαν ὡς ἐγερτήριο ὅλον σάλπισμα πρὸς τὸ ὑπόδουλον Γένος: «Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἀγίαν, γιὰ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν». Ἄλλα καὶ ὁ ἀγροίκος δυνάστης, ὡς τοιοῦτον ἐξέλαβε τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τοῦ 1821 μολὶς οὗτος ἐξεδηλώθη. Ἐγνώριζε τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν εἶχε διὰ τοὺς ὑποδούλους ἡ πίστις αὐτῶν καὶ ἦτο φυσικὰ ἐνήμερος τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον εἶχον διαδραματίσει, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς δουλείας, οἱ ἀρχιερεῖς τῶν χριστιανῶν, οἱ ἱερωμένοι καὶ οἱ μοναχοί, διὰ τὴν διατήρησιν τῶν αἰσθημάτων τῆς πίστεως καὶ φιλοπατρίας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ραγιάδων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἀγῶνος. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐκάλεσε τοὺς πιστοὺς εἰς αὐτὸν νὰ ἐξεγερθοῦν κατὰ τῶν ἀπίστων «γκιαούρηδων» πρὸς διάσωσιν τοῦ ἰσλαμισμού καὶ ἀπήτησαν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην νὰ ἀφορίσῃ τὸ κίνημα τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. Ὁμοίως διὰ νὰ φέρῃ ἀντιπερισπασμὸν

καὶ νὰ πλήξῃ τὸ ἑξαναστὰν Γένος εἰς τὰ καιριώτερα αὐτοῦ προέβη, ἅμα τῇ ἐκρήξει τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς ἀπηνεῖς διωγμούς, φυλακίσεις, βασανιστήρια καὶ σφαγὰς κατὰ τοῦ κλήρου, νομίζων ὅτι πατάσσω τοὺς ποιμένας, ἥθελεν ἀπορφανίσει τὸ Γένος ἀπὸ τῶν φυσικῶν καὶ πνευματικῶν αὐτοῦ ἀρχηγῶν.

Ὀλίγας μόνον θὰ ἀναφέρωμεν ἀπὸ τὰς ἐνεργείας αὐτὰς τοῦ δυνάστου, διὰ νὰ δειχθῇ ἡ μεγάλη εἰσφορὰ εἰς αἷμα τοῦ κλήρου καὶ τῶν μοναχῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα.

Τὴν 24ην Μαρτίου 1821 ἐφυλακίσθη ὁ ἐπίσκοπος Ἐφέσου Διονύσιος, διότι ἐθεωρήθη ἀναμειγμένος εἰς τὴν κίνησιν ὑπὲρ τῆς ἐθνεγερσίας τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων. Εἰς τὴν Τρίπολιν ἐφυλακίσθησαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς Πελοποννήσου καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ Μυρραγιάννης Δεληγιάννης. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφυλακίσθησαν ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ, ὁ Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος καὶ ὁ Τερνόβου Ἰωαννίκιος. Τὴν πρωτὴν τοῦ Πάσχα, 10 Ἀπριλίου 1821, συνελήφθη ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε΄, μετὰ μεσημβρίαν δὲ ἀπηγχονίσθη, ὡς γνωστόν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἀπηγχονίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁμοίως, οἱ Μητροπολίται Ἐφέσου, Ἀγχιάλου καὶ Νικομηδείας. Τὴν 3ην Μαΐου, ἀπεκεφαλίσθη ὁ γέρον ἐπίσκοπος Βρανουπόλεως. Τὴν δὲ 4ην Μαΐου οἱ ἐπίσκοποι Δέρκων, Ἀδριανουπόλεως καὶ Τερνόβου. Τὴν 18ην Μαΐου ἀπηγχονίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ πρῶν Πατριάρχης Κύριλλος μετὰ 8 ἄλλων κληρικῶν. Τὴν 9ην Ἰουλίου ἀπηγχονίσθη εἰς Κύπρον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κυπριανός, μαζὶ μὲ ὁλοὺς τοὺς ἄλλους Μητροπολίτας τῆς νήσου. Εἰς τὴν Κρήτην ἐσφαγιάσθησαν ἐπίσκοποι καὶ πλήθος ἀνωτέρων καὶ κα-

τωτέρων κληρικῶν. Εἰς Ἱερουσαλήμ οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα, καθὼς καὶ οἱ Ἀγιορεῖται τοῦ Ἀθωνος. Οἱ τελευταῖοι ὅμως οὗτοι μετέσχον καὶ ἐνόπλιως τοῦ ἀγῶνος παρὰ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διέτρεχον, λόγῳ τῶν ἐγγὺς αὐτῶν εὐρισκομένων πασαλίκων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλίας καὶ Εὐβοίας. Εἰς τὴν Νέαν Μονὴν τῆς Χίου, οἱ Τούρκοι κατέσφαξαν 200 μοναχοὺς καθὼς καὶ τὸν Μητροπολίτην Πλάτωνα.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι μερικὰ ἐκ τῶν γνωστῶν θυμάτων τῆς θηριωδίας τῶν βαρβάρων Τούρκων ἐναντίον τοῦ ὁρθοδόξου ἑλληνικοῦ κλήρου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος. Ἀδύνατον ὅμως θὰ ἦτο νὰ ἀπαριθμήσῃ τις ὅλα τὰ θύματα κληρικῶν καὶ μοναχῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος. Τὰ πλεῖστα ἄλλωστε ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀνώνυμα καὶ ἄγνωστα. Βέβαιον ὅμως εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅτι τὰ θύματα τῆς τουρκικῆς βαρβαρότητος εἰς κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς ἀνέρχονται εἰς πολλὰς χιλιάδας.

* *

Εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα ὅπου κάθε βῆμα εἶχεν ἀποβῆ θάνατον λυσσασδῶν κατὰ τοῦ ἀγροίκου δυνάστου ἀγῶνων, οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ μοναχοὶ εἶχον ἀποδυθῆ εἰς ἀδιάκοπον δραστηριότητα ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος. Ἐκτὸς τῆς θεομῆς συμβολῆς τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν καὶ τῆς ἐνεργοῦ ἀναμίξεως εἰς τὸν ἀγῶνα, ὅχι ὀλίγον εἶχον συμβάλλει ἔργῳ καὶ λόγῳ εἰς τὴν τακτοποίησιν διαφόρων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προέκυπτον λόγῳ τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν ἀντιξοτήτων τοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὴν δύσκολον προσπάθειαν τῆς διακυβερνήσεως τῆς ἐπαναστατημένης χώρας, ὑπὸ τὰς κρισιμωτάτας ἐκείνας συνθήκας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διεκορίθησαν ὁ Παλαιὸν Πατρὼν Γερμανός, ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος, ὁ Ταλαντίου Νεόφυτος, ὁ Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, ὁ Πραστοῦ Διονύ-

σιος, ὁ Κορώνης Γρηγόριος, ὅστις καὶ οὗτος ἀπηγγονίσθη τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1824, ὁ Κορίνθου Κύριλλος, ὁ Ἐλους Ἀνθιμος, ὁ Καρύστου Νεόφυτος, ὁ Θεόφιλος Καΐρης, ὁ Ἀνθιμος Γαζής, ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὁ Γρηγόριος Βατοπέδινός, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ Βάμβας καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐκ τούτων ὁ Δαμαλῶν Ἰωῆς καὶ ὁ Ἀνδρούσης Ἰωσήφ ἐ χρημάτισαν ὑπουργοὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς δικαιοσύνης κατὰ τὰς ταραχάδεις περιόδους τῶν πολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν τῆς ἐπαναστάσεως, ὁ δὲ ἐκ Πάτμου Πατριάρχης Ἀλεξάνδρειας Θεόφιλος δὲν ἐδίστασε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν καὶ τὸ ποίμνιόν του, διὰ νὰ παραστῇ αὐτοπροσώπως εἰς Ἑλλάδα πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὡς ἦτο ἐπόμενον, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ παυθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν του κηρυχθεὶς ἐκπτωτος τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας.

Οἱ Ἕλληνες κληρικοὶ καὶ μοναχοί, καὶ τότε καθὼς καὶ πάντοτε, ἰδιαίτατα δὲ κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς δουλείας καὶ τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως δὲν διεχώρησαν τὴν ἔννοιαν τῆς θρησκείας ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῆς πατρίδος. Ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς δουλείας, ἠννύοντο τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἀποστολὴν πλήρως. Καὶ ἀντελήφθησαν ὅτι μόνον ἡ ἀκατάλυτος δύναμις τῆς θρησκείας, δύναμις πνευματικῇ καὶ ἀδάμαστος ἦτο ἱκανὴ νὰ διατηρήσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ὑποδούλων ἄσβεστον καὶ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθημὰ καὶ νὰ ἐμπυρνώσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀναγκασιούτων ἀγῶνων, πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ πολυτίμου καὶ θεοδωρήτου ἀγαθοῦ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ πόθος πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, πρὸς νέαν δὲ καὶ πάλιν νίκην τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τῶν βαρβάρων ἀσιανῶν ἔγινεν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ραγιάδων, πόθος ὄντως θεῖος. Οὕτω βλέπομεν τὴν λαϊκὴν μοῦσαν νὰ ψάλλῃ: «Ἡ Δέσποινα ταραχθῆνε καὶ ἐδάκρυσαν οἱ εἰκόνες. . . Σώπασε κυρὰ Δέσποινα, καὶ σεῖς ἅγιοι μὴν κλαῖτε» πάλι μὲ χρόνους μὲ καιροὺς, πάλι δικὰς θᾶν». Καὶ ἦτο ὄντως ἡ νοσταλγικὴ αὕτη διαβεβαίωσις τοῦ ποιητοῦ.

ΕΣΤΕ ΑΓΡΥΠΝΟΙ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου
 κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Ὅποιος ὁ σκοπὸς καὶ ὁ ρόλος δλοκλήρου ταύτης τῆς συρροῆς τῶν ἀπὸ ἐ-
 τῶν τώρα ποικίλων προπαγανδιστῶν εἰς τὴν χώραν μας; Εἰς τί ὀφείλεται ἡ
 ἐκστρατεία αὕτη τῶν ἀνθρώπων τοῦ ψεύδους, τῆς πλάνης, τῶν αἰρέσεων καὶ
 τῶν κακοδοξιῶν, ἡ ὁποία παρατηρεῖται τόσον εἰς τὰς πόλεις, ὅσον καὶ εἰς τὰ
 χωρία ἡμῶν; Τέλος, διατί τοιαύτη κίνησις, τοσαῦτα ἔξοδα, τοιαύτη δαπάνη βί-
 βλιων καὶ ἐντύπων, τόσον κελῶς ἀμειβόμενοι ἄνθρωποι, τοιαύτη ἐπιμονὴ καὶ
 θέλησις εἰς τὰς προπαγανδιστικὰς καὶ προσηλυτιστικὰς τῶν προσπαθείας; Τί
 ἐπιθυμοῦν οὗτοι πάντες καὶ τί ἐπιδιώκουν;

Ἰδοὺ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα γεννῶνται εἰς τὴν ψυχὴν παντὸς Ἑλλήνος
 Χριστιανοῦ, ἐνώπιον τῆς πρὸ τῶν ὀμμάτων ἐμφανιζομένης ἐξορμήσεως τῶν ξέ-
 νων προπαγανδῶν. Οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ ἀπορήσῃ ἐνώπιον τῆς παρουσιαζομέ-
 νης αὐτῆς καταστάσεως. Νὰ ἐμφανίζουν τοσαύτην δραστηριότητα καὶ νὰ κατα-
 ναλίσκουν χρηματικὰ ποσὰ μεγάλης σημαντικῆς ἀξίας καὶ νὰ διαθέτουν τόσας
 δυνάμεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν χώραν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθόδο-
 ξου Ἀληθείας καὶ Πίστεως, τοῦτο ἀσφαλῶς εἶναι παράδοξον καὶ ἐπιλήψιμον,
 ἀρκετὰ παράδοξον καὶ ὁμολογουμένως ἀκατανόητον.

Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ἀνάγκη δλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανικὸς
 κόσμος νὰ ἀποβάλῃ τὴν καλύπτραν ἐκ τοῦ προσώπου του, οὕτως ὥστε νὰ ἴδῃ
 ἰδίους ὄμμασι τὴν φοβερὰν καὶ ἀούληπτον καταστροφὴν ἡ ὁποία τὸ ἀναμένει.
 Χρειάζεται ἐν προκειμένῳ νὰ δώσῃ μεγάλην προσοχήν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντι-
 ληφθῇ καὶ συγχρόνως νὰ τὸ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ἰδιοτελεῖς,
 εἶναι «πλάνοι», εἶναι ὑποκριταί. Ἐὰν ἦσαν εἰλικρινεῖς, ἐὰν ἦσαν ἄνθρωποι τῆς
 ἀληθείας, δὲν θὰ ἤρχοντο νὰ προπαγανδίσουν εἰς ἓνα Χριστιανικὸν λαόν, ὃ ὁ-
 ποῖος διατηρεῖ καθαρὰν καὶ ἀκεραίαν τὴν Χριστιανικὴν Ἀλήθειαν διὰ μέσου τῶν
 αἰώνων. Ἐπεσκέφθημεν ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι τὰς ἰδικὰς τῶν χώρας, εἰς ἐτέρους
 χριστιανικοὺς λαοὺς μὲ μοναδικὸν σκοπὸν νὰ προπαγανδίσωμεν καὶ νὰ ἀπο-
 σπάσωμεν τοὺς πιστοὺς τῶν καὶ νὰ τοὺς προσηλυτίσωμεν εἰς τὴν Ὁρθόδοξίαν;
 Ὅποιος ὁ λόγος λοιπὸν ἐνῷ συγκεντρώνουν ἀφ' ἐνὸς μέσα ὑλικά, ἀφ' ἐτέρου
 ζῆλον ἱεραποστολικόν, καθὼς λέγουν, δὲν παραμένουν εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν χώρας
 νὰ ἐργασθῶν μεταξὺ τῶν ὁμοῖδεατῶν τῶν, καί, τὸ σπουδαιότερον καὶ κυριώτε-
 ρον ἐξ ὧν δὲν ἐπιδιώκουν νὰ ἐννοήσουν εἰς ὁποῖαν πλάνην εὐρίσκονται καὶ
 ταῦτοχρόνως ἀπαλλαγέντες ἐκ τῶν κακοδοξιῶν τῶν νὰ ἐπιτύχουν τὴν σωτηρί-
 αν. των;

Ἡ ἀπάντησις ὅμως εἶναι καταφανής. Ἄνθρωποι οὗτοι τῆς πλάνης καὶ
 τοῦ ψεύδους, μακρὰν τῆς «ὁγιαינוύσης διδασκαλίας» τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποῖαν
 δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκολπωθῶν καὶ νὰ ἐννοήσουν εἰς τὴν οὐσίαν τῆς, αἰσθάνονται
 τὴν ἀνάγκην νὰ παρασύρουν καὶ ἄλλους εἰς τὰς κακοδοξίας τῶν. Ἐξωμόται καὶ
 λιποτάττει οὗτοι ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν πατέρων τῶν, τὴν ὁποῖαν δυστυχῶς ἐπώ-

λησαν ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων, αἰτοῦν παντὶ τρόπῳ νὰ ἀπωλέσουν καὶ ἄλλας ψυχάς. Ὅντως, πόσῃν ἐφαρμογῇν ἔχουν ἐν προκειμένῳ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου: «Οὐαὶ ὑμῖν... ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν» (Ματθ. κγ' 15).

Καὶ οὗτοι θεθαίως ἐν ὅσῳ τὸ πολυάσχολον κράτος θὰ τοὺς ἀφίνη ἀνενοχλήτους καὶ ἐλευθέρους καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ συνεχίζῃ νὰ καθίσταται «ἀπερίφρακτος ἄμπελος» θὰ ἐξακολουθοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀποστολῆς των καὶ τοῦ ἔργου των. Ἡ ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὅμως; Ὁ ἐλληνικὸς λαός; Ὁ πιστός, ὁ ὁρθόδοξος χριστιανικὸς λαός; Τί θὰ πράξῃ; Κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ τὴν οἰκογένειάν του, τὰ τέκνα του, τοὺς ἀδελφούς του, τὸ μέλλον τῆς πατρίδος του; «Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα» (Β' Ἰωάν. α' 8). Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσέχετε, παραγγέλλει εἰς ἡμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, διὰ νὰ μὴ χάσωμεν ὅσα κατωρθώσαμεν νὰ ἀποκτήσωμεν μὲ κόπους πολλούς. Εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ ἀσύγκριτος θησαυρὸς τὸν ὁποῖον κατέχομεν καὶ διατηροῦμεν καὶ ἕνεκα τοῦ ὁποῦ θυμαζόμεθα ὑπὸ τῶν ξένων, θησαυρόν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκτιμῶμεν καὶ ἡμεῖς καὶ νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ἀξίαν του καὶ νὰ τὸν διαφυλάξωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Ἰδοὺ καὶ ὁ Κύριος, προβλέπων τὸ ἔργον τῶν πλάνων καὶ τῶν κακῶν προπαγανδιστῶν, προτρέπει: «Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ». Καὶ πάλιν: «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἄρπαγες». (Ματθ. κδ' 4, ζ' 15). Ἰδιαιτέρως δὲ ὁ Πολυεύσπλαγχνος Σωτὴρ, προκειμένου νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην, τὴν ὁποίαν τρέφει πρὸς ἡμᾶς δι' ἔργων ἐκδηλουμένην τονίζει εἰς ἐτέραν περιπτώσειν πρὸς διαφύλαξιν ἀπὸ τοὺς προπαγανδιστὰς καὶ πλάνους λέγων: «Μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν» (Λουκ. κα' 8).

Ἐλέχθη ὅμως, ὅτι οἱ ἐχθροὶ οὗτοι τῆς πίστεως ἡμῶν εἶναι ὑπουλοὶ, ὑποκριταί, ἐξαιρετικὰ ἐπιτήδαιοι. Παραλλήλως διακρίνονται διὰ τὴν θρασύτητά των. Παρατηρεῖται, ὅτι δὲν διστάζουν νὰ ἐκτελοῦν ἐπισκέψεις ἀκόμῃ καὶ εἰς τὰς οἰκίας μας. Καὶ ἐμφανίζονται, κατὰ τὴν παραστατικωτάτην ἔκφρασιν τοῦ Κυρίου, ὅχι ὡς λύκοι ἄρπαγες, ὅχι ὡς αἰρετικοὶ καὶ πλάνοι, ὅπως εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ ὡς ἀθῶα καὶ ἄνακα ἀρνία.

Διὰ τοῦτο ἐν προκειμένῳ τί ἐπιβάλλεται νὰ πράξωμεν; Ἡ ἀπάντησις δίδεται παρὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος διὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «εἰ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς» (Β' Ἰωάν. α' 10-12). Ἐὰν σὰς ἐπισκέπτεται κανεὶς καὶ δὲν φέρει τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν, μὴ τὸν δέχεσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας, μὴ τοῦ ἀπευθύνετε ἀκόμῃ οὔτε χαιρετισμόν. Δὲν ὑφίστάται οὐδεμίᾳ περὶπτωσι εἰς τὸ νὰ λαμβάνουν θέσιν μεταξὺ ἡμῶν τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἐπικίνδunami. Ἐχομεν σχέσεις ποτὲ μὲ κλέπτας καὶ ἐπιτρέπομεν εἰς αὐτοὺς νὰ μᾶς ἐπισκέ-

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΛΟΓΙΑΣ

Πολυλογία, ταχυλογία και φλυαρία, λέξεις ταυτοσήμαντοι. Πολύλογος ἢ πολυλογᾶς, ὁ λέγων πολλά και περιττά. Ὁ Μᾶρκος Αὐρήλιος ἔλεγε. «Μήτε πολυρρήμων (πολυλογᾶς) μήτε πολυπράγμων». Ἡ πολυλογία εἶναι πηγή και αἰτία τῆς ἀμαθείας και κενοδοξίας. Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος λέγει. «Πολυλογία κενοδοξίας καθέδρα, ἀγνοίας τεκμήριον, καταλαλιάς θύρα, εὐτραπείας μήτηρ, ψεύδους ὑποργός». Ἡ πολυλογία θρόνος τῆς ἀγνοσίας και τῆς μωροφιλοσοφίας, καθότι ὁ ἀγνω-

στος και ἀμαθής, διὸ νὰ φανῇ ὡς λόγιος και μορφωμένος, πολυλογεῖ και ρητορεύει και ἀεροβατεῖ περὶ ἀνέμων και ὑδάτων, διότι ἐκ τῆς πολυλογίας γεννᾶται ἡ κατάκρισις, ἡ ψευδολογία, ἡ γελωτοποιία, ἡ ἀηδία και κεφαλαλγία εἰς τοὺς ἀκούοντας. «Μέτρον τοῦ λέγοντός ἐστιν ὁ ἀκούων». Ἀλλ' ὁ φλύαρος δὲν γνωρίζει μέτρον και καιρόν, πάντοτε και παντοῦ φλυαρεῖ ὅ,τι φθάσῃ, και δὲν σιωπᾷ, ἀφοῦ ἀρχίσει νὰ ὁμιλῇ και λέγει ὅ,τι ἀκαιρον και ἀνόητον και ἀπρεπές, ἔλθῃ εἰς τὴν γλῶσσάν του. «Τοῖς λόγοις σου ποίησον σταθμόν, και τῷ στόματί σου ποίησον θύρας μοχλόν» (Πατερικόν). «Μὴ ἐν πολ-

πτονται εἰς τὰς οἰκίας μας; Ἀντιθέτως, πᾶς συνετὸς οἰκοδεσπότης λαμβάνει τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα και ἀγρυπνεῖ διὰ νὰ μὴ ἔλθουν και τὸν ληστεύσουν. Τὸ ἴδιον ἀκριβῶς ἐπιβάλλεται νὰ πράξωμεν δι' ὅλους τοὺς προπαγανδιστάς. Νὰ μὴ τοὺς δεχώμεθα εἰς τὰς οἰκίας μας, νὰ μὴ ἔχωμεν οὐδεμίαν ἐπαφήν και συζήτησιν μαζύ των, νὰ μὴ τοὺς ἀποδίδωμεν οὔτε χαιρετισμόν καὶν. Διότι οὗτοι πάντες, περισσότερον ἀκόμη ἀπὸ τοὺς συνήθεις κλέπτας, μᾶς πλησιάζουν μὲ μοναδικὸν σκοπὸν νὰ μᾶς κλέψουν ὅ,τι πολυτιμότερον ἔχομεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον: τὴν Πίστιν μας, τὴν Ἀλήθειαν, τὴν ψυχὴν.

Ἐπιβάλλεται ὡς ἐκ τούτου προσοχὴ μεγάλη. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εὕρισκωμεθα ἐν διαρκεῖ ἐπιφυλακῇ και ἐγρηγόρσει. Ἰδιαίτερος συνιστᾶται εἰς τοὺς φωτισμένους πιστοὺς νὰ δώσουν πρῶτοι τὸ παράδειγμα και ὅχι νὰ ἀσπάζωνται τὰ τῶν αἵρετικῶν διδάγματα και νὰ παρεκκλίνουν τῆς χαραχθείσης ὑπὸ τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ εὐθείας ὁδοῦ. Δὲν πρέπει νὰ δεχώμεθα τοὺς προπαγανδιστάς οὔτε εἰς τὰς οἰκίας μας, οὔτε εἰς τὰς δυσχερεῖς συνθήκας τῆς ζωῆς μας, οὔτε εἰς τὸ γραφεῖον μας, εἰς οὐδένα τόπον. Καθ' ὅτι πᾶσα φράσις των ἀντικαθίσταται δι' ἐνὸς δικίου κινήνης πλήρες δηλητηρίου, τὸ ὁποῖον εἰσερχόμενον εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ κατ' οὐσίαν πιστοῦ ἀνθρώπου ἀμαυρῶνει και δηλητηριάζει τὸν κυριώτερον παράγοντα, τὴν ψυχὴν, ἡ ὁποία διαφυλάττει πᾶν πολύτιμον, ὀρθὸν και ἀγνόν. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λάβουν τὸ θράσος νὰ σὰς ἐπισκεφθοῦν, εὐθὺς ἀμέσως νὰ τοὺς ἀπομακρύνετε. Ἄς κάμωμεν προσεκτικὰ και τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας μας, τὰ τέκνα μας, τοὺς γονεῖς μας, τοὺς ἀδελφούς μας, ἀλλὰ συγχρόνως και τοὺς συγγενεῖς μας, τοὺς φίλους μας, τοὺς γείτονάς μας. Οὐδεμίαν σχέσιν μετὰ τῶν αἵρετικῶν προσώπων. Οὐδὲ τὸν χαιρετισμόν μας. «Ὁ γὰρ λέγων αὐτοῖς χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς», τονίζει εὐκρινῶς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. (Β' Ἰωάν. α' 11).

Φιλήμων Ἀγιαννανίτης Ἱεροδ.

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας
(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἑρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν τρίτην Κυριακὴν τῆς
νηστείας τῶν ἁγίων
Ἀποστόλων.

Περὶ τῆς ἐνθέου ἡμῶν πολιτείας, καὶ
ἐν τῷ καιρῷ τῶν πειρασμῶν οὐ
δεῖ ὑμᾶς ὑποπίπτειν καὶ ἐκλύε-
σθαι, ἀλλ' ἴστασθαι ἀκράδαν-
τοι, ὡς οἱ μάρτυρες.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, καθῆκον ἡ-
μῖν ἐστὶν ἀπαραίτητον λαλεῖν καὶ μὴ

λοῖς ὀλίγα λέγε, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις πολλά»
(Πυθαγόρας). «Βραχεῖ λόγῳ, πολλὰ πρόσ-
κειται σοφά» (Σοφοκλῆς). «Τὸ λακωνί-
ζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν» (Ἀρχ. Ρητόν).
«Χρὴ σιγᾶν, ἢ κρείσσονα σιγῆς λέγειν»
(Πυθαγόρας). «Σώφρων, δίκαιος, ἀγα-
θός, εὐσεβὴς ἀνὴρ, σιγᾶν, ἢ λαλεῖν τὰ
καίρια» (Αἰσχύλος). «Κρεῖτον σιωπᾶν,
ἢ λαλεῖν μάτην» (Φιλανέθης). «Λάλει ἂ
δεῖ, καὶ ὅτε δεῖ, καὶ ὑπὲρ ὧν δεῖ, καὶ οὐκ
ἀκούεις, ἂ μὴ δεῖ» (Εὐάγγελος). «Κρεῖτ-
τον, τῷ ποδὶ ὀλισθαίνειν ἢ τῇ γλώσση»
(Κλεῖταρχος). «Γλώσσης, γαστρὸς καὶ αἰ-
δοίων κράτει» (Ἀνάχαρσις). Ὁ πολὺλο-
γος δὲν γνωρίζει τὰ ἀνωτέρω σοφὰ γνω-
μικά, πάντοτε φλυαρεῖ, μόνον ὅταν κοι-
μᾶται σιωπᾷ, σπουδάζει διὰ τῆς φλυαρί-
ας νὰ φινῇ σοφὸς καὶ προκομμένος, ὅ-
ταν ὁμιλῇ δὲν δίδει σειρὰν εἰς ἄλλους,
μόνον αὐτὸς ὥς λόγιος τὰ γνωρίζει ὅλα,
καὶ ἀρπάζει ἀμέσως τὸν λόγον ἀπὸ τοῦ
στόματος τοῦ ἄλλου, ὅπως ὁ σκύλος τὸ ψω-
μί, ὁ φλύαρος εἶναι παντοῦ βαρυς καὶ
ἀνίκανος εἰς πράξεις. Νεώτερος φιλόσο-

σιωπᾶν ἐπὶ πολλῇ διαστολήματι χρόνου,
διότι ἡ σιωπὴ προξενεῖ ὕπνον τῇ ψυ-
χῇ· ὁ δὲ ὕπνος γίνεται παρατίτος τοῦ
θανάτου ὅν περ ὁ ἅγιος Δαβὶδ δειμα-
τούμενος ἤρχετο πρὸς Θεὸν λέγων·
«φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μὴ ποτε
ὕπνώσω εἰς θάνατον». Ὁ λόγος δὲ τοῦ
Θεοῦ κινούμενος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀν-
θρώπου γίνεται πηγὴ θρύουσα ὕδατος
ζώντος ἁλλομένου εἰς ζῶν αἰώνιον,
οὐ περ τί ἕτερον ὠφελιμώτερον ἐγε-
γόνει ἄν; καὶ τοῦτο εἰδὼς ὁ μακάριος

φορὸς λέγει ὅτι «τὸ λαλεῖν πολλὰ καὶ κα-
λῶς, εἶναι πλεονέκτημα τοῦ εὐφροῦς· τὸ
λαλεῖν ὀλίγα καὶ καλῶς εἶναι χαρακτηρι-
στικὸν τοῦ φρονίμου, τὸ λαλεῖν πολλὰ καὶ
κακῶς, τοῦ ἀδολέσχου, τὸ λαλεῖν ὀλίγα καὶ
κακῶς εἶναι χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀνοήτου.

ΣΗΜ. Ὁ πολυλογᾶς, ὅπου καὶ ἀνεύρεθῇ εἰς
συνεδριάσεις, εἰς συναναστροφάς, ἢ εἰς τοὺς
δρόμους ὅπου εἶναι εἰς θέσιν ἐπὶ ὥρας νὰ
ἀεροβατῇ δραδίως, μὲ κινήσεις τῶν χειρῶν καὶ
μορφασμοὺς τοῦ προσώπου του, ἀρκεῖ νὰ συ-
ναντηθῇ μὲ τὸν ὁμοῖόν του. Κάποτε ὁ Ξενο-
φῶν ἐρωτηθεὶς, διατί δὲν ὠμίλησεν εἰς μίαν
μεγάλην συνάθροισιν, ἀπεκρίθη. «Πολλάκις
μετεμέληθην διότι ὠμίλησα, οὐδέποτε δὲ μὴ
διότι ἐσιώπησα».

Ἐκ τῆς πολυλογίας γεννᾶται ἡ κενοδοξία
καὶ λογομαχία, ὡς φέρ' εἰπεῖν βλέπομεν κα-
θημερινῶς εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς Ἐπισκόπων
συνελεύσεις καὶ Μονῶν Συνάξεις, εἰς ἃς εἶ-
ναι ἀδύνατον νὰ ἀποφευχθῇ ἡ πολυλογία καὶ
λογομαχία, ὡς ἀποφαίνεται καὶ ὁ Γρηγόριος
ὁ θεολόγος· οὐδεμίαν εἶδον Σύνοδον, ἔχουσα
καλὸν τέλος, καὶ μὴ αὐθροῦσα τὰ κακά, ὅσον
ἤθελε τὴν θεραπείαν» (Ἐπιστ. ις'). Εὐτυχῶς
εἰς τὰς ὧς ἄνω συνεδριάσεις, ὡς νόμος καὶ
κανὼν ἐπικρατεῖ ἡ πλειοψηφία διὰ τῆς ὁποίας
λύονται ὅλα τὰ ἐκρεμῆ καὶ φυόμενα ζητήμα-
τα, κατόπιν τῆς πολυλογίας καὶ λογομα-
χίας καὶ τοιουτοτρόπως λύονται αἱ συνεδριά-
σεις.

Παῦλος ἐδίδασκε λέγων· «ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πλουσίως ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν, ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νοουθετοῦντες ἀλλήλους». Ὁρᾶτε πῶς παραγγέλλει ὁ ἀπόστολος διδάσκειν καὶ νοουθετεῖν ἀλλήλους; οὐ δεῖ ἀρκεῖσθαι φησὶν ἐν ταῖς διδασκαλίαις μόνον ἑμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἀλλήλων· διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ ταπεινός, ὁσάκις μέλλω διαλεχθῆναι πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην ὁμολογῶ, πλεῖον ὠφελεῖσθαι, διότι περιστέλλων καὶ περιείργων ἑμαυτὸν ἀπὸ τὰς συγχύσεις καὶ ταραχὰς τοῦ παρόντος βίου, νηφαλεώτερος καὶ προσεκτικώτερος γενόμενος, ἔρχομαι εἰς συναίσθησιν τῶν ἑμῶν ἁμαρτιῶν, διότι ἡ σύγχυσις καὶ ἡ ταραχὴ ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ παρόντος βίου προερχομένη, καὶ λόγοι πονηροὶ καὶ ψυχολαβεῖς εἰσερχόμενοι καθ' ἑκάστην ἐν τῇ ψυχῇ, ὥς καὶ ἀκούσματα φαῦλα καὶ ἀνωφελῆ, προστεθέντος καὶ τοῦ διαδόλου τοῦ ἀγωνιζομένου καθ' ἡμῶν διὰ παντοίων ὀλεθρίων λογισμῶν· τοῦθ' ἔνεκα ἀναγκαίως χρῆζομεν, ἐκβαλλεῖν ταῦτα πάντα διὰ τῆς διδασκαλίας, καθιστῶντες εἰς τὸ ἐξῆς τὴν συνειδήσιν ἡμῶν καθαρὰν καὶ ἀπρόσκοπον, καὶ προσέχειν ἐν ᾧ περ τυγχάνομεν καὶ ὑπὲρ τίνος τυγχάνομεν, εἰς τὸ δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ προσδοκᾶν τὸν Ἰῶν αὐτοῦ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἐλευσόμενον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ, ὃν ἡγείραν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς ῥύσεται ἡμᾶς τῆς ἐρχομένης ὀργῆς, ὥς γέγραπται.

Οὐδεὶς τοίνυν δοῦλος προσδοκῶν τὸν Κύριον αὐτοῦ, ἢ πταίστης καὶ ὑπεύθυνος τὸν Κριτὴν αὐτοῦ, κοιμᾶται ἀναπαύομενος καὶ φωταγωγούμενος,

ἀλλὰ νήφει, γρηγορεῖ, προσέχει, ἀγωνιᾷ καὶ τρέμει τὴν ὑπάντησιν· ἣν ὑποδεικνύων αὐθις ὁ ἀπόστολος λέγει· «Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος μετὰ προστάγματος καὶ φωνῆς Ἀρχαγγέλου καὶ σάλπιγκος Θεοῦ καταβήσεται ἐξ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτῷ ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα». Ἀλλὰ τίνας; οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, οἱ πενθοῦντες καὶ κλαίοντες, οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, οἱ πρᾶεῖς, οἱ εἰρηνοποιοί, οἱ ἐλεήμονες, οἱ τὸν ζυγὸν τῆς ὑποταγῆς βαστάσαντες, οἱ τὴν ὁμολογίαν φυλάξαντες ἀνεξάρτητον καὶ ἀπαράδατον· οὗτοι ἔσονται πάντοτε μετὰ τοῦ Κυρίου. Οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, οἱ ἀνήκοοι, οἱ ἀπειθεῖς καὶ σκληροτράχηλοι, οἱ ἀθετηταὶ καὶ παραβάται τῆς ὁμολογίας, οἱ ἀρνηταὶ τῆς ὑποταγῆς, οἱ ἐργάται παντοίων κακῶν, οὗτοι οὐκ ἀρπαγηθήσονται ἐν νεφέλαις οὐδ' ἔσονται μετὰ τοῦ Κυρίου· ἀλλὰ τὸ ἐλεεινότερον καὶ ἀξιοδάκρυτον, καταδικασθήσονται εἰς κόλασιν ἀτελεύτητον, ἀπὸ προσώπου Κυρίου, καὶ τῆς δόξης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· ὅπερ μὴ γένοιτο ἡμῖν, μήτε ἐννοῆσαι τινὰ ἢ εἰπεῖν.

Ὅθεν δεῖ ἡμᾶς προσέχειν καὶ φροντίζειν καὶ μετὰ πολλῆς σκέψεως καὶ βουλῆς μεριμνᾶν περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν· εἰδότες καὶ τὸν διωγμὸν ὄντα ἐνώπιον ἡμῶν· διότι μετὰ τῶν ἄλλων συνελήφθη καὶ ὁ οἰκονόμος τοῦ ἀδελφοῦ Γρηγορίου, καὶ τὸ ἀποθησόμενον ἄγνοοῦμεν, καὶ ὥς ἔοικε πλησιάζουσι καὶ ἡμῖν οἱ πειρασμοὶ πλὴν μὴ δειλιάσωμεν τοὺς ἐπερχομένους ἡμῖν πειρασμούς· διότι εἰ ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν τίς

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Βον

Πᾶσα ἐργασία ἀπαιτεῖ προεργασίαν καὶ πᾶσα ἐπιτυχία προκαταρκτικὴν ἐπιτυχίαν. Οὕτω καὶ ἡ ἀναπόφευκτος Πανορθοδοξία, ὡς θεία ἀπόφασις δι' ἀνθρώπων ἐνεργουμένη, ἀπαιτεῖ ἀναγκαίως λόγῳ τῆς ἡμετέρας ἀσθενείας προοπτικὴν καὶ σταδιακὰς ἀποκρυσταλλώσεις ἀλληλεπιδέτους καὶ ἀλληπαλήλους. Ἀπότομος, θαυματουργικὴ καὶ θεαματικὴ ἐναλλαγὴ τῆς παγκοσμίου καταστάσεως ἀποκλείεται ἀφ' οὗ ὁ Κύριος ἐπέλεξεν τελεσιδίκως ἡμᾶς ὡς ὄργανα πραγματοώσεως τῆς βουλῆς αὐτοῦ, οἵτινες ἀναντιρρήτως εἴμεθα κακοὶ καὶ ἀχρεῖοι ἐργάται. Κατ' ἀνάγκην ἤρκετὸν εἶναι θὰ πραγματοποιηθῇ κάποτε.

Οὕτω φρονοῦντες καὶ ἐνεργοῦντες ἄλλωστε, μεθοδικῶς ἀπὸ τὴν μικρὰν μέχρι τὴν μεγίστην, μιμούμεθα τὸν Χριστὸν κα-

τὰ τὴν ρητὴν αὐτοῦ ἐντολὴν «μιμηταί μου γίνεσθε», ὅστις μολονότι Θεὸς παντοδύναμος, ὅμως οὐχὶ θαυματουργικῶς καὶ ριπιαίως, ἀλλὰ κατὰ τάξιν καὶ ὡς ἀδύνατος ἄνθρωπος εἰργάσθη καὶ ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ὑπερμεγαλειῶδες αὐτοῦ ἔργον ἐπὶ τῆς γῆς.

Οἱ τυχόν ἐξ ἡμῶν ἀπαισιόδοξοι καὶ διατακτικοὶ ὁμοιάζουν ἐπιτυχῶς πρὸς τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους Ἰσραηλίτας, οἵτινες ἀδικαιολογῶς λιποψυχίσαντες πρὸ τῶν πελωρίων τειχῶν τῆς Ἱερικοῦς καὶ τοῦ καλυτέρου ὀπλισμοῦ τῶν φρουρῶν τῆς ἀπεποιοῦντο θορυβωδῶς τὴν ὀρισθεῖσαν ἀνεκκλήτως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ χειρῶν αὐτῶν κατάρριψιν τῆς πόλεως ἐκείνης. Καὶ ἄραγε οἱ σημερινοὶ θὰ ἀποφύγουν τὴν τύχην τῶν παλαιῶν ἐκείνων;

Ὅπως δὲ κάποτε οἱ δυνάμενοι χωρεῖν χω-

καθ' ἡμῶν; ἂν ὁ παντοδύναμος Θεὸς μεθ' ἡμῶν, τίς δύναται ἡμᾶς βλάψαι; ἂν ἐν τοῖς παρελθοῦσι διωγμοῖς ᾖν μεθ' ἡμῶν, πῶς οὐκ ἔσεται καὶ ἐν τοῖς παροῦσι καὶ ἐξῆς; Ἔσεται γοῦν μεθ' ἡμῶν, τῶν ταπεινῶν ἐνισχύων ἡμᾶς πρὸς πάντα τὰ λυπηρὰ κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐπαγγελίαν· ἀλλὰ τί ἕτερον δύνανται ποιῆσαι ἡμᾶς οἱ ὑπεναντίοι; τί ἕτερον ἢ διώξει ἢ περιορίσας τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς· ἢ αὐθις εἰς φυλακὴν καθεῖρξαι ἡμᾶς, ἀλλὰ τί ἕτερον ἢ δύτερον τούτου; τῆς διὰ Χριστὸν φυλακῆς; ἢ αὐθις μαστιγῶσαι ἡμᾶς; ἀλλὰ μαιζοτέρων καὶ λαμπροτέρων στεφάνων γενήσονται ἡμῖν πρόξενοί· εἰ δὲ καὶ θανατώσουσιν ἡμᾶς, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐθανατώθη· «ἂν ἀποθάνωμεν ὑπὲρ Χριστοῦ, φησὶν ὁ ἀπόστολος, καὶ συζήσωμεν αὐτῷ, ἂν

ὑπομείνωμεν ἄχρι τέλους, συμβασιλεύσωμεν αὐτῷ»· τοιαῦτα παρόμοια ὑπέστησαν καὶ οἱ ἄγιοι μάρτυρες· καὶ οὕτω κατηγωνίσαντο τῶν τυράννων πάντα τὰ δεινὰ, διὰ τὸν Χριστὸν ὑπομείναντες ἐστεφανώθησαν στεφάνοις ἀμαραντίνοις.

Μετὰ τῆς αὐτῆς γοῦν πίστεως καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ ἔτι δουλεύωμεν τῷ Κυρίῳ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος ὑπομείνωμεν πᾶσαν θλιψὴν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπισυμβαίνουσαν ἡμῖν, ὅπως διὰ τῆς ὑποταγῆς καὶ ὁμολογίας ἡμῶν καταξιωθῶμεν γενέσθαι κληρονόμοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ρήτωσαν. Οἱ ἄλλοι θὰ ἀκολουθήσουν ἐν-
θαρρυνόμενοι ἀσφαλῶς ἐκ τῶν πρώτων
ἐπιτυχιῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως προ-
έχει σήμερον εἶναι ὅπως σύμπας ὁ Ὁρθό-
δοξος κόσμος ἀποκτήσῃ συνείδησιν τῆς
ἐπιτακτικότητος τοῦ ἀγῶνος καὶ συγκα-
τάθῃσιν νὰ ἀγωνισθῇ. Ἄν ταῦτα στερεω-
θοῦν ἐνδομύχως καὶ ὑπὸ πάντων ἀνεξαι-
ρέτως, ἥδη ἐθεμελιώσαμεν μίαν καλὴν ἀρ-
χήν, δηλαδή τὸ ἡμῖς τῆς ὅλης ἀποστολῆς
μας, ἂν δὲ ὑστερήσωμεν ἐδῶ, ἀστοχήσαμεν
ἰσοπόσως. Ἀναμφισβήτητος ἡ προτύπωσις,
ὁ καθορισμὸς τῶν ὁρίων καὶ ἡ ἐκτελεστι-
κὴ ἐποπτεία, ἀνήκει ἀναφαιρέτως εἰς τοὺς
ταγοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἴμεθα κοι-
νῶς ὑποχρεωμένοι πρὸς μελέτην, διότι ἂν
ἅπαντες οἱ κάπως δυνάμενοι δὲν λάβουν
προθύμως θέσιν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν
συνεισφέρουν αὐτεπαγγέλτως ἀμέριστον
τὴν ἡθικὴν, πνευματικὴν καὶ ὕλικήν αὐ-
τῶν συμβολὴν καὶ συμπαραστάσιν, οἱ
ἀμφιβιοῦντες ἡμῶν ἀδελφοὶ δὲν θὰ συνά-
γερθοῦν καὶ τὸ ἔργον τῆς παγκοσμίου ἀ-
ναγεννήσεως δὲν θὰ ἀποβῇ κτήμα τοῦ ἐγ-
γὺς μέλλοντος. Ἡ εὐκαιρία τῆς παρού-
σης ζωῆς μας θὰ διαρρεύσῃ ματαίως.

Διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν τόσον ἀπα-
ραίτητον ἐνότητα συνειδήσεως, βουλήσεως
καὶ ἐνεργητικότητος, ἀπαραιτήτως δεόν νὰ
τονώσωμεν τὴν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν μας
προσέγκουσαν διαφώτισιν καὶ εἰδικῶς ἐπὶ
τῶν σημείων, 1) ὅτι ἡ Ἀντορθοδοξία
εἶναι ὁπωσδήποτε θνησιγενής, 2) ὅτι ἡ
Ὁρθοδοξία εἶναι ὁπωσδήποτε ἀκατάλυτος
καὶ μελλοντικὴ καταφυγὴ ἀπάσης τῆς
ἀνθρωπότητος, 3) ὅτι πᾶς τις ἔχει σήμε-
ρον εὐκαιρίαν συμμετοχῆς εἰς τὸν ὡραῖον
ἀγῶνα καὶ ὑπέχει ἀτομικὴν εὐθύνην διὰ
τὴν τυχὸν ἀδράνειάν του, 4) ὅτι ἡ ἐρ-
γασία δεόν νὰ εἶναι κατευθυνομένη
πρὸς μεῖζονα καρποφορίαν καὶ οὐχὶ ἀ-
συντόνιστος καὶ ἀναρχικὴ, 5) ὅτι ἡ ἐκ-

τασις καὶ ταχύτης τῆς ἐπιτυχίας, ἐξαρ-
τᾶται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐκάστου ἐπι-
μελείας, 6) ὅτι πᾶς Ὁρθόδοξος ἔχει γε-
νικὰ καὶ εἰδικὰ καθήκοντα διαφωτισμοῦ,
ὡς ἀνήκων εἰς τὸ ἔθνος ἅγιον καὶ τὸ βασι-
λειον Ἱεράτευμα.

Δύο κυρίους δρόμους διαφωτίσεως ἔχο-
μεν σήμερον, τὸν ἄμβωνα καὶ τὸ Ὁρθό-
δοξον χριστιανικὸν βιβλίον. Προφορι-
κὸς καὶ γραπτὸς λόγος. Καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ
ἄμβωνος ὁμιλοῦν οἱ ἀφιερωμένοι καὶ τα-
λαντοῦχοι, πᾶς ὅμως ἄπλοῦς καὶ κοινὸς
χριστιανὸς τὸ βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ
διαδίδῃ καὶ συνιστᾷ ὡς ἔργον συμμετοχῆς
του εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν παγκοσμιότητα
τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὴν τωρινὴν φάσιν
τῶν πραγμάτων.

Πάντως καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία
δὲν ἐξαρκεῖ ὅσονδῆποτε καρποφόρος καὶ
ἂν εἶναι καὶ παρίσταται ἀνάγκη, ἵνα καὶ
ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία θεσπίσῃ συνο-
δικῶς τάδε: 1) Ὅτι πᾶσα Ὁρθόδοξος
χριστιανικὴ Οἰκογένεια δεόν νὰ ἀποκτή-
σῃ Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν βιβλιοθήκην
μὲ ἀριθμὸν καὶ εἶδος βιβλίων ὑπὸ Ἐκ-
κλησ. Ἐγκυκλίου καθωρισμένων καὶ θεω-
ρουμένων ὡς ἐλαχίστων. 2) Ὅτι πᾶς Ὁρ-
θόδοξος Χριστιανὸς πλὴν τοῦ ἀπαραιτή-
του Σταυροῦ εἰς τὸν τράχηλον δεόν ὅπως
εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ φορητὴν Καινὴν
Διαθήκην. 3) Πᾶς Ὁρθόδοξος χριστια-
νικὸς Ναὸς πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ ἔχῃ συν-
εχομένην Ὁρθόδοξον χριστιανικὴν Βι-
βλιοθήκην ἁρτίαν. Ἄς μὴ νομισθῇ τοῦ-
το τολμηρὰ καινοτομία. Οἱ χριστ. Ναοὶ
ἐφεξῆς δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον κέντρα
λατρείας, ἀλλὰ καὶ ἐντευκτήρια κατηχητι-
κῆς ἐπιμορφώσεως. 4) Ἡ Ἐκκλησία ἄς
καθιερώσῃ τοῦ λοιποῦ ὡς ἀπαραίτητον ὁ-
ρον ἀπὸ μέρους της πρὸς πάντα νεοφώτι-
στον τῆς τε Καινῆς καὶ Παλαιᾶς Διαθήκης,
ἵνα συμβολικῶς ἀποτελοῦν τὴν πρώτην ἀ-

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα αὕτη συζητεῖ καὶ τὰ σημερινὰ ζητήματα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μελέτη τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κ. Κ. Παπασπύρου

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 198)

Β'. Ἐπὶ τοῦ θέματος ὕπερ ἐπρότεινεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, περὶ τῆς διαφωτίσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ σχετικῶς μὲ τὸν κίνδυνον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὅστις ἀπειλεῖ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, διότι αὐτὴ εὐθύνεται διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ διότι εἶναι καὶ ἡ ἀρμοδιώ-

τέρα παντὸς ἄλλου διὰ τὴν περιστολὴν τῆς ἐξάπλωσεως αὐτοῦ. Καὶ εὐθύνεται διότι οἱ κληρικοὶ αὐτῆς εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀντὶ νὰ δώσουν παράδειγμα εὐσεβείας ἔδωσαν τὸ ἀντίθετον καὶ εἰς ἄλλας πάλιν ἀντὶ νὰ δώσουν παράδειγμα συμπαθείας πρὸς τοὺς ἀναξιοπαθόντας ἔδωσαν παράδειγμα σκληρότητος. Ἐκτὸς τούτου οἱ κληρικοὶ καὶ δὴ οἱ Ἀρχιερεῖς οὐδέποτε ἔκαμν συστηματικὰς ὁμιλίαις περὶ τοῦ

τομικῇν ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ. 5) Πρὸ πάσης καὶ οἰαοδήποτε ἱεροπραξίας, ἧς ἀπαιτεῖται παρὰ παντὸς καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀυστηροῦ ἐπιτιμίου τὴν ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελίαν τοῦ Συμβόλου τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν.

Περὶ μεγέθους δαπάνης διὰ ταῦτα ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἰσχυρὸς λόγος, διότι ἡ καλὴ ἐπιτυχία τῶν μέτρων τούτων, θέλει ἐπιλύσει προβλήματα βαθείας καὶ γενικῆς σπουδαιότητος, ὧν ἡ καθ' ἑκαστα ἀντιμετώπισις ἀπαιτεῖ ἤδη δαπάνας, κόπους καὶ πονοκεφάλους πολὺ μεγαλυτέρους.

Ἡ μικροτέρα ἐκτίσσις δαπάνης ἐκαστοῦ πιστοῦ διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Οἰκογενειακὴν του Βιβλιοθήκην, δύναται κάλλιστα νὰ γίνῃ εἰς βάρος τῶν λεγομένων «περιττῶν ἐξόδων τῆς ἡμέρας» καὶ θέλει ἀποβῇ ἀνεπαίσθητος. Ὅντως μόνον ἡ ἀπόφασις εἶναι δύσκολος. Εἰς βάρος μάλιστα τῶν ὄντως περιττῶν ἐξόδων τῆς ἡμέρας δύναται ὁ πιστὸς νὰ ἀσκήσῃ καὶ φιλάνθρωπίαν, ἐφοδιάζων μὲ βιβλία τοὺς οικονομικῶς ἀσθενεστέρους ἀδελφοὺς καὶ

χωρὶς ἀμφιβολίαν τὸ δωρίζειν βιβλία ἀποτελεῖ μεγαλυτέραν φιланθρωπίαν ἀπὸ τὸ ψωμίζειν πεινῶντας, διότι τὸ βιβλίον περικεῖται ψώμισιν ἄρτου αἰωνίου καὶ εἶναι πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Τῇ ἀληθείᾳ ἡ θεθεσπισμένη καὶ κατευθυνομένη διάδοσις τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ Βιβλίου, κυρίου ὡς ἡ Κ. Διαθήκη καὶ ἐπεξηγηματικοῦ ὡς τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων πατέρων καὶ δὴ τοῦ ἱεροῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, ἀποτελεῖ τρανὴν καὶ ἀνεπανόρθωτον συμφορὰν διὰ τὸν διάβολον καὶ τὰ ἐνσώματα ὄργανά του δηλαδὴ τοὺς παντοίους αἱρετικούς καὶ ἁλλοθρήσκους. Ὅπου θελήσουν τοῦ λοιποῦ νὰ εἰσέλθουν, θὰ εὐρίσκουν φρουρὸν τὴν γνῶσιν καὶ τὴν εὐκρινῇ κατατόπισιν τῶν πιστῶν καὶ δὲν θὰ τοὺς εἶναι πλέον δυνατόν νὰ δρέπουν εὐκόλους λείας εἰς βάρος ἡμῶν. Ἀναμφισβητήτως διατρέχομεν τώρα φάσιν ἀμύνης καὶ δὲν μᾶς εἶναι εὐκόλον νὰ ἀναλάβωμεν ἀμέσως καὶ ἄλλης ποιότητος ἀπωθητικὰς πρωτοβουλίας.

(Ἀκολουθεῖ)

Κομμουνισμοῦ εἰς τὰ ποιμνιά των, ὥστε νὰ διαφωτισθῶσιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἰδίως οἱ ἀδύνατοι εἰς τὴν πίστιν. Μόνον ἐν παρόδῳ εἰς τινὰς ὁμιλίαις των ἀνέφερον τὸν Κομμουνισμόν ὡς πληγὴν, τὴν ὁποίαν θμως ἀπέδιδον εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πτωχῶν ὑπὸ τῆς πλουσίας τάξεως, πρᾶγμα ὅπερ ἀντὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μὴ ἐξάπλωσιν τοῦ Κομμουνισμοῦ, συνέτεινεν εἰς ταύτην. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὅλοι οἱ κληρικοὶ ἀναλάβουν συστηματικὰς ὁμιλίας καὶ ἰδίᾳ οἱ Ἀρχιερεῖς, ὅτινες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, δεόν νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς πιστοὺς εἰς τὰ διάφορα χωρία καὶ πόλεις τῆς περιφέρειας των δις τοῦ ἔτους καὶ εἰς τὰς διδασκαλίαις των ἐκτὸς ἄλλων νὰ ἀναπτύσσουν τὰ θέματα:

1) ὅτι τὸ Κομμουνιστικὸν φρόνημα εἶναι ἀποτέλεσμα φθόνου καὶ κακίας. 2) ὅτι εἶναι θεωρία ἄθεος καὶ ὀλιστική. 3) ὅτι ἀντιτίθεται πρὸς τὴν δοθεῖσαν ἐκ Θεοῦ ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον. 4) ὅτι εἶναι οὐτοπία, ὡς ὁ Σοσιαλισμὸς, διότι ἡ ἰσότης ἦν ἐπιδιώκουν δὲν εἶναι κατορθωτὴ ὡς ἀπεδείχθη εἰς τὰ Κομμουνιστικὰ Κράτη, ἀλλὰ καὶ ἐπιδολαφία. 5) ὅτι εἶναι φρόνημα πεπλανημένον ὡς διὰ τῆς ἐπιστήμης ἀπεδείχθη, διότι ἡ δημιουργία τοῦ σύμπαντος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, παρουσιάζει ποικιλίαν καὶ οὐχὶ ὁμοιότητα ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα ἐνὸς δένδρου νὰ μὴ εἶναι κατὰ πάντα ὅμοια. 6) ὅτι εἶναι φρόνημα ἀντιχριστιανικὸν καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελῶσι μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ 7) ὅτι εἰς τὰς ἐξομολογήσεις τῶν Χριστιανῶν οἱ διάφοροι κληρικοὶ οἱ ἐκτελοῦντες τὸ λειτούργημα τοῦτο πρέπει οἱ ἴδιοι νὰ ἐρωτοῦν σχετικῶς τοὺς ἐξομολογουμένους περὶ τῶν φρονημάτων αὐτῶν.

Γ'. Ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐπρότεινεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

1) Περὶ καταργήσεως τοῦ μεταθετοῦ τῶν

Ἐπισκόπων.

Τὸ μεταθετὸν τῶν Ἀρχιερέων ἐγίνε πληγὴ μεγάλη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὥστε νὰ γίνουσι πολλαὶ δημοσιεύσεις ὑπὸ διαφόρων θρησκευτικῶν Συλλόγων καὶ πολλῶν πιστῶν. Τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει νὰ καταργηθῇ τὸ μεταθετόν, τοὺς διατύπωνεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὅτινες διαλαμβάνονται καὶ εἰς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀσχολούμεθα περὶ τούτων.

2) Ἡ ἐξέυρεσις τρόπου διὰ τὴν καλυτέραν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων, εἰς ἣν δεόν νὰ λαμβάνη μέρος καὶ ἡ Πολιτεία.

Καὶ τὸ θέμα τοῦτο εἶναι σπουδαῖον διότι ἐκ τῆς καλῆς ἐκλογῆς τῶν Ἐπισκόπων θὰ προέλθῃ καὶ ἡ καλὴ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν τῆς Πολιτείας εἰς τὴν ἐκλογὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερε τοὺς λόγους. Ἡμεῖς θέλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπισκόπου δεόν νὰ ἐκλέγωνται κληρικοὶ οὐχὶ κατωτέρας ἡλικίας τῶν πενήτηκοντα ἑτῶν συμφώνως πρὸς τὸν σχετικὸν Ἱερὸν Κανόνα.

3) Ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μικρῶν Μητροπόλεων.

Ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μικρῶν Μητροπόλεων ἐπιβάλλεται διὰ τοὺς λόγους οἰκονομίας, τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξεν ὁ κ. Ὑπουργός.

4) Τὸ ζήτημα τῶν Ἱεροκηρύκων.

Ἀπαραίτητον εἶναι ὅπως αὐξηθῇ ὁ μῆκος ἡδὴ ἀριθμὸς τῶν Ἱεροκηρύκων, ὅτινες δὲν ἐπαρκοῦσι διὰ τὰς μεγάλαις ἀνάγκαις κήρυμάτων τὰς ὁποίας ἔχουσιν αἱ ἐπαρχίαι.

Τὰ κηρύγματα των πρέπει νὰ στηρίζονται εἰς τὰς διδασκαλίας τῶν Πατέρων καὶ οὐχὶ εἰς γνώμας διαφόρων σοφῶν καὶ οὗτοι νὰ μὴ ἐκφέρουν ἰδίας γνώμας. Τὸ κήρυγμα δὲν εἶναι ἔργον μόνον τῶν Ἱεροκη-

ρύκων. Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐκεῖ ἔπου δὲν εἶναι Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱεροκῆρυκες, ὀφείλουσαν νὰ κηρύττουν οἱ ἱερεῖς καὶ ἔσοι ἐκ τούτων δὲν δύνανται ὀφείλουσαν νὰ ἀναγιγνώσκουν οἱ ἱδίοι σχετικὰς ὁμιλίας τῶν Πατέρων ἢ ἑρμηνείας καὶ

δ) Τὸ ζήτημα τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς, τὸ ὁποῖον δὲν συμβάλλει εἰς τὴν τῶν τῆς θρησκευτικότητος τοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐνοριακὴ εἰσφορὰ ἔχει καταστῆσθαι δαλον εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἢ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξασφάλισιν τοῦ κλήρου δι' ἄλλου τρόπου.

Κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα α) ἐκ τῆς καλυτέρας ἐκμεταλλεύσεως τῶν κτημάτων καὶ περιουσιῶν τῶν διαφόρων ἱερῶν Μονῶν.

β) Ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μητροπόλεων καὶ γ) ἐκ τῆς μειώσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἀρχιερέων ὡς ἀνεφάρμακον εἰς τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ κλήρου.

Δ'. Ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα προτείναντες.

1) Τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα προξενοῦνται σήμερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἔνεκα τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμφοροῦνται οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν Ἀρχιερέων ὡς καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν κατωτέρων κληρικῶν καὶ ἐκ τῶν λαϊκῶν αὐτῆς.

Πρὶν ἐξετάσωμεν τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα ἐπροξενήθησαν καὶ προξενοῦνται σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐξ αἰτίας τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐμφοροῦνται οἱ περισσότεροι Ἀρχιερεῖς ὡς καὶ πολλοὶ κατώτεροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ αὐτῆς, πρέπει νὰ κάμωμεν μίαν διευκρίνισιν τί ἐννοοῦμεν νεωτερι-

στικὸν πνεῦμα καὶ πῶς κατέλαβε τοῦτο τοὺς ἐν λόγῳ κληρικούς.

Νεωτεριστικὸν πνεῦμα ἐννοοῦμεν τὸ φρένημα ἐκεῖνο, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου κατεχόμενοι πολλοὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων παραμελοῦν καὶ ἐγκαταλείπουν διαφόρους παλαιὰς ἀληθείας, ἰδέας, καταστάσεις κ.λ.π. καὶ ἀντικαθιστοῦν αὐτὰς διὰ νέων χωρὶς ἐκ τῶν προτέρων νὰ ἔχῃ ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ παλαιαὶ δὲν ἔχουν ἀξίαν πλέον ἢ ὅτι ἔχουν μικροτέραν τῶν νέων.

Τοῦτο συμβαίνει εἴτε διότι ἀγνοεῖται ὑπ' αὐτῶν τὸ βαθύτερον περιεχόμενον τῶν παλαιῶν ἀληθειῶν, ἀξιών κ.λ.π. ἐξ αἰτίας διαφόρων ἐπιδράσεων εἰς τοὺτους, ὡς μὴ καλοῦ βίου, κακῶν διδασκαλιῶν, πεπλανημένων θεωριῶν κ.λ.π., εἴτε διότι ἀποδίδουν ἐκ τῶν προτέρων μεγαλυτέραν ἀξίαν εἰς τὰς νέας, αἱ ὁποῖαι συμφωνοῦν πρὸς τὰς ἰδίας αὐτῶν νοοτροπίας καὶ ἐπιθυμίας.

Κατ' ἡγήσει δὲ σήμερον νὰ θεωρῇται τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ὡς πνεῦμα-προόδου, ἐνῶ τὸν ἀντικαθιστῶν ἀναστέλλεται ὑπ' αὐτοῦ ἡ πρόσδος καὶ ἐκτὸς τοῦ ὅτι καταναλίσκεται χρόνος καὶ κόπος ἐπὶ ματαίῳ, ἐπέρχονται καὶ ἀνυπολόγιστοι ζημίαι εἰς τὴν ἀνθρωπὸν.

Τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα διαφέρει ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς γνώσεως, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ εἰς τὰς διαφόρους ἐπιστήμας, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀνθρώπος προβαίνει μετὰ περισκέψεως, συστήματος καὶ μεθόδων πρὸς διεύρυνσιν τοῦ ὁρίζοντος τῶν γνώσεών του, τροποποιῶν ἢ ἀντικαθιστῶν αὐτὰς ὅταν αἱ νέαι ἀποδειχθῶσι περισσότερον ἀληθεῖς τῶν παλαιῶν.

Ὁ ἀνθρώπος κατὰ τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα οὐδὲν σύστημα καὶ οὐδεμίαν μέθωδον ἔχει, ἀποῦ ὡς εἶπομεν προηγουμένως, δὲν ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν εὖρεσιν τῆς ἀληθείας ἀλλὰ τὴν ἐκανοποίησιν ἐκ τοῦ νέου.

Τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα διαφέρει ἀπολύτως ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ὡς πνεῦμα πλάνης καὶ ἐγωῦστικὸν ὅπου εἶναι, ἀντίκειται πρὸς ταύτην. Αἱ ἀλήθειαι αἱ χριστιανικαὶ δὲν εἶναι σχετικαὶ ἀλλ' ἀπόλυτοι, ἀναλλοίωτοι καὶ αἰώνιοι ἀποκαλυφθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς ἁγίας Τριάδος, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. (Μάρκ. ιγ' 31)

Εἶναι φανερὸν ὅτι καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι ὡς γνώσεις ἀνθρώπων εἶναι σχετικαὶ καὶ διαφέρουν καὶ αὗται κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς ἀπολύτους θείας ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας τηρεῖ ἀναλλοιώτους ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ οὐχὶ αἱ Δυτικαὶ Ἐκκλησίαι, αἱ ὁποῖαι ἡλλοίωσαν πολλὰς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐνεκὰ τούτου ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Στυλὸς καὶ Ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. (Α' Τιμοθ. 6' 15 16). Ταύτης ἔργον εἶναι οὐχὶ ἡ ἀναζήτησις ἀληθειῶν, ἀλλ' ἡ μετάδοσις εἰς τὸν ἄνθρωπον τῶν ἀπολύτων ἀληθειῶν καὶ δι' αὐτῶν ὁ ἀνακαινισμὸς καὶ ἡ σωτηρία αὐτοῦ. Διὰ τῶν ἀληθειῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ὁ ἄνθρωπος ἀπηλλάγη ἐκ τοῦ σκότους τῆς πλάνης καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ διὰ τοῦ φωτὸς τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν ὠδηγήθη καὶ ὁδηγεῖται πρὸς νέους ὀρίζοντας πνευματικούς καὶ προόδους.

Τὸ νεωτεριστικὸν λοιπὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ὡς εἶναι γνωστὸν, εἰσεχώρησεν εἰς

τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας καὶ ἐπέφερεν ἐν αὐταῖς τὴν ἡλλοίωσιν πολλῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ὁ χωρισμὸς αὐτῶν ἐκ τοῦ σώματος τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸ λέγομεν τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα κατέλαβεν ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ ἐντεῦθεν τοὺς περισσώτερους ἐκ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Παλαιότερον ἐάν τινες ἐκ τῶν Ἀρχιερέων ἢ κατωτέρων κληρικῶν ἐνεφοροῦντο ὑπὸ ταιούτου πνεύματος, δὲν ἐξεδήλωνον αὐτὸ διότι ἐγνώριζον ὅτι ἐάν ἐξεδήλωνον αὐτὸ δὲν εἶχον θέσιν πλέον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἀφ' οὗτο ὁμως ἐγένετο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ὁ ἀποθανὼν Μελέτιος Μεταξάκης ὡς καὶ οἱ ἀποθανόντες Χρυσόστομος Παπιδόπουλος καὶ Δαμασκηνός, ἤρχισαν οἱ ἔχοντες τὸ πνεῦμα τοῦτο, πρωτοστατοῦντων τῶν ὡς ἄνω Ἀρχιεπισκόπων, νὰ ἐκδηλώνουν αὐτὸ δημοσίᾳ καὶ κατήντησεν οἱ ἔχοντες τοῦτο νὰ θεωρῶνται ὡς οἱ πλέον μορφωμένοι καὶ ἱκανοὶ κληρικοί, εὐνοούμενοι καὶ ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τῶν εἰρημένων Ἀρχιεπισκόπων. Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ ὡς ἄνω Ἀρχιεπίσκοποι προέβησαν εἰς ταῦτα, ὅχι μόνον διότι ἐνεφοροῦντο ἀπὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν ξένης προπαγάνδας καὶ ἡγόνηθησαν ὑπὸ τῶν ἀνωμάλων περιόδων τὰς ὁποίας διήλθε τὸ Ἔθνος ἡμῶν.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω λόγων ἐπεκράτησε τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ δυστύχημα εἶναι, ὅτι ἐπικρατεῖ ἀκόμη ἐπειτα ἀπὸ τόσα ἔτη, ὅποτε εἶναι ἐκδηλὰ πλέον τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα ἐπῆλθον καὶ ἐπέρχονται ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκάσιων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 126)

Ἐρ. ογ'. Τί οὖν; ἔχει ἄφεσιν διὰ μετανοίας ὁ τὸν Χριστὸν ἀρνούμενος καὶ βλασφημῶν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον;

Ἀπ. Τρία βαπτίσματα καθαρινὰ πάσης οἴας δῆποτε ἁμαρτίας ὁ Θεὸς τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων ἐδώρησατο· λέγω δὲ τοῦ ὕδατος, καὶ πάλιν τὸ διὰ μαρτυρίου τοῦ ἰδίου αἵματος, καὶ τρίτον τὸ διὰ δακρύων, εἰς ὅπερ καὶ ἡ πόρνη ἐκαθαρίσθη. Πλὴν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ κορυφαῖος τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρος μετὰ τὴν ἄρνησιν, κλαύσας προσεδέχθη καὶ ἐσώθη. Ἐὰν δὲ ἡ τοῦ Χριστοῦ ἄρνησις ἔχει συγχώρησιν, ἡ δὲ τοῦ ἁγίου Πνεύματος οὐκ ἔχει· εὐρίσκεται λοιπὸν ὁ Υἱὸς ἐλάττων τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄκουσον δὲ καὶ γραφικῆς μαρτυρίας, καὶ πείσθητι μὴ εἶναι τὴν οἴαν δῆποτε ἁμαρτίαν νικῶσαν τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν. Λέγει οὖν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ οὕτως· «Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος. ὅτι, ἐάν τις ποιήσῃ ἄνθρωπος πάσας τὰς ἁμαρτίας, καὶ εὗρω δὲ αὐτὸν ἐν δικαιοσύνῃ, οὐ μὴ μνησθῶ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ». «Εὗρω» δὲ αὐτὸν δηλὸν ὅτι τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Δεῖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι ὁμοίως τοῦ βαπτίσμα-

τος, ἡ τῶν δακρύων πηγὴ καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον· διὸ περ πολλοί, διὰ πταισμάτων μολύναντες τὸ ἅγιον βάπτισμα, διὰ δακρύων ἐκαθαρίσθησαν καὶ δίκαιοι ἀπεδείχθησαν.

Ἐρ. οδ'. Ποία ἁμαρτία ποιεῖ τὴν προσευχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπρόσδεκτον παρὰ Θεῷ;

Ἀπ. Ἡ μνησικακία, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου τὸν λέγοντα· «Ὅτι ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρον σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κακεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ; ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου»· ὥς τῆς μνησικακίας δηλὸν ὅτι ποιούσης ἀπρόσδεκτον τὸ δῶρον τῆς προσευχῆς.

Ἐρ. σε'. Ποία ἁμαρτία οὐ δύναται μετανοῆσαι τῷ Θεῷ;

Ἀπ. Δηλὸν ὅτι ἡ ἀπόγνωσις ὑφ' ἧς κρατηθεῖς Ἰούδας ἀπήγγεατο.

Ἐρ. ος'. Ποία ἁμαρτία ἐστὶ βαρύτερα πάντων τῶν πταισμάτων;

Ἀπ. Ἐάν, ὥς φησιν ὁ Ἀπόστολος, μείζων πάντων τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀγάπη· πρόδηλον, ὅτι μείζων πάντων τῶν κακῶν ἡ μισαδελφία καὶ ἡ ἀσπλαγχνία καὶ ἡ ἀνελεημοσύνη.

Ἐρ. ος'. Ποία τῶν ἐντολῶν συγ-

χωρεῖ τῷ ἀνθρώπῳ πάσας τὰς ἁμαρτίας;

Ἀπ. Τοῦ Κυρίου λέγοντος· «Μὴ κρίνετε καὶ οὐ μὴκριθῆτε»· καὶ πάλιν· «Ἄφες ἡμῖν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν ταῖς ὀφειλέταις ἡμῶν»· πρόδηλον, ὅτι καὶ τὸ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας· ὡσαύτως καὶ τὸ μὴ μνησικακεῖν τὸν ἀνθρώπῳ. «Ἄφετε» γάρ, φησί, «καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν».

Ἐρ. οἵ'. Ἐάν τις ποιήσῃ βαρύντατον ἁμάρτημα καὶ μετανοήσῃ, πόθεν ὀφείλει μαθεῖν εἰ συνεχωρήθη αὐτῷ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἢ οὐ;

Ἀπ. Τοῦτο μὲν ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ γῆς κατάδηλον γίνεται. Ὅμως ὥσπερ δεσπότης καὶ δοῦλος, οὕτως ὑπάρχει τὸ συνειδὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεός. Ὡς περ οὖν ὁ δοῦλος ὁ πταίσας, ἐπιγινώσκει ἐκ τῶν σχημάτων καὶ τῶν ρημάτων τοῦ δεσπότης αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς αὐτὸν εὐμενής, ὡς ἦν πρὸ τοῦ πταίσματος· οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπος ἁμαρτάνων ἀπολλύει τὴν παρησίαν, ἣν εἶχε τὸ συνειδὸς αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἐν τῇ εὐχῇ αὐτοῦ. Μετανοοῦντος οὖν τοῦ ἀνθρώπου κατ' ἀξίαν, πάλιν χαρίζεται αὐτῷ ὁ Θεὸς τὴν παρησίαν, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν πρὸ τοῦ πταίσματος· καὶ ἐντεῦθεν δὲ γινώσκει ὁ ἀνθρώπος, ὅτι συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ Θεὸς τὸ ἁμάρτημα.

Ἐρ. οὐθ'. Ἐάν τις ποιήσας ἁμαρτίαν μεγάλην, εἴτα καταγνῶ ἑαυτοῦ, καὶ ἄρξῃται μετανοεῖν καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀποθάνῃ, τί χρὴ νομίζειν ἐπ' αὐτοῦ;

Ἀπ. Ἐὰν ἀρξάμενος τῆς μετανοίας, συνέστειλε τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ τῶν πονηρῶν βουλευμάτων, καὶ

διέθετο πρὸς τὸν Θεὸν συνταγὰς, ὅτι οὐκ ἔτι παρέχεται διὰ τῶν προτέρων αὐτοῦ ἁμαρτιῶν, ὧν ἔπραξε, καὶ ἐπὶ τὴν αὖριον τελευτήσῃ· ἐδέξατο ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ ληστοῦ. Τὸ μὲν γὰρ ἄρξασθαι τῆς μετανοίας ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔστι· τὸ δὲ ζῆσαι ἢ τελευτῆσαι ἐν τῷ Θεῷ ἔστι. Πολλοὺς γὰρ ἀρξάμενους μετανοεῖν εὐθέως ἀρπάξει ὁ Θεός· ὡς ἀγαθὸς πρὸς τι συμφέρον, προγινώσκων, ὅτι, ἂν πολυχρονήσωσι, πάλιν πεσεῖν καὶ ἀπολέσθαι ἔμελλον.

Ἐρ. π'. Πῶς τινες ἐκ ψιλῆς καὶ μόνης προφάσεως ποταμοὺς σχεδὸν δακρύων καταφέρουσιν· ἔτεροι δέ, ἐὰν μυρίαὶς συμφοραῖς καὶ θλίψεσι περιπέσωσιν, ἢ καὶ ἄλλου· περιπεσόντας θεάσσονται, οὐδαμῶς δακρύσαι δύνανται;

Ἀπ. Εἰσὶ μὲν καὶ κράσεις τοιαῦται ψυχῶν καὶ σωμάτων ἐκ φύσεως τὸ δάκρυον ἔχουσαι καὶ μὴ ἔχουσαι. Οἱ μὲν γὰρ θερμῆς καὶ ἀπαλῆς ἔξεως ὄντες, εὐθέως δακρύουσι συμπαθῶς, οἷον τι καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν γυναικῶν ὁρῶμεν γενόμενον· οἱ δὲ πάλιν καὶ ἐξ ἀγρίας γνώμης καὶ ξηροτάτης φύσεως καὶ ὑπερηφάνου καρδίας, δακρύσαι οὐ δύνανται. Ταῦτα μὲν φάμεν ἐπὶ τῶν ἐν μέσῳ τῷ κόσμῳ διαγόντων· οἱ γὰρ τὸν μονήρη βίον μετερχόμενοι, πολλάκις καὶ ἐκ θείας χάριτος τὸ δῶρον τῶν δακρύων κομίζονται· πλὴν πολλή τις ἐν τοῖς δακρύοις διαφορὰ καθέστηκε. Τινες γὰρ πολλάκις καὶ ἀπὸ μέθης οἴνου δακρύουσι· τινες δὲ καὶ δόξαν ἀνθρώπων θιγρόμενοι· διόπερ ἐκεῖνο ἀγαθὸν καθέστηκε δάκρυον, τὸ κρυπτῶς Θεῷ προσαγόμενον, ὥς

Μάρκου Σπανουδάκη
Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου Μηχανικοῦ

ΦΩΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

(Διάλεξις δοθείσα εἰς τὸν «Παρνασσόν» τὴν 6/3)1959)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 180)

Τὸ πλέον λεπτόν, τὸ πλέον σπουδαῖον σημείον, ἐκεῖνο ποῦ ἔχει μεγίστην διὰ τὴν ἐπιστήμην ἀξίαν νὰ τὸ γνωρίσῃ, εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Δημιουργίας.

Ποῖον ἀπὸ ὧν τὰ δημιουργήματα ἐγίνετο πρῶτον;

Ἔχει δὲ μεγίστην ἐπιστημονικὴν ἀξίαν ἡ γνώσις αὐτῇ, διότι ἀκριβῶς θὰ δοθῇ σὺν πάρα πολὺ εἰς τὴν προώθησιν τῆς ἐπιστήμης.

Ἀπὸ ὧν τοὺς ἐρμηνευτὰς τῆς ἀγίας Γραφῆς, τὸ σημεῖον τῆς ἀρχῆς τῆς Δημιουργίας ἢ δὲν τίγεται, ἢ παρακάμπτεται μὲ ὀλίγας λέξεις, ἢ τοποθετεῖται, διαίως ὅμως, κατὰ κάπως εὐλογοφανῆ τρόπον, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ εἶναι εἰς τελεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐκάστοτε παραδεγμένα συμπέρασματα τῆς ἐπιστήμης.

Ἀκριβῶς ὅμως τὸ λαθραίως, οὕτως εἰπεῖν, ἐρμηνεύμενον σημεῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι μία γωνία, ἕνας στῦλος τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ ἀπο-

περ καὶ ἐπὶ τῆς ἐλεημοσύνης παραγγελλλόμεθα.

Ἐρ. πα'. Ἐάν τις ὑπὸ πτωχῶν αἰτούμενος ἐν ὁδῷ, καὶ ἐτέρων πολλῶν ἀνδρῶν παρόντων, τί χρὴ ποιεῖν; ἢ οὐ δυνατόν καὶ τὴν ἐλεημοσύνην ποιεῖν;

Ἀπ. Τὸν λογισμόν τοῦ ἀνθρώπου κρίνει ὁ Θεός· ἐάν οὖν ἐνώπιον μυριάδων διὰ Θεόν, καὶ οὐ δι' ἀνθρωπαρέσκειαν ποιήσῃ τὸ ἀγαθόν, οὐ κατακέκριται.

δεικνύει σαφέστερα καὶ ἀπλούστερα παντὸς ἄλλου τὴν θεοπνευστίαν τῆς, εἶναι τὸ σημεῖον ποῦ ἀναφέρει ὅτι πρὸ ὧν τῶν δημιουργημάτων, ἐγένετο τὸ φῶς.

Σαφῶς ἀναφέρει τοῦτο ἡ ἀγία Γραφή καὶ εἰς αὐτὸ ὁδηγοῦν καὶ τὰ σημερινὰ συμπέρασματα τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ μελέτη τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς Γενέσεως, μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν σειρὰν τῆς Δημιουργίας ὡς κάτωθι:

«Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἄορατος καὶ ἀκατασκεύαστος. Καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. Καὶ πνεῦμα ΘΕΟΥ ἐπεφέρειτο ἐπάνω τοῦ ὕδατος». Ἔτσι ἀρχίζει τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως.

Τὰ ἐδάφια ὅμως 1 καὶ 2, δὲν ἀποτελοῦν, παρὰ ἀπλῶς μίαν περίληψιν τῆς ὅλης Δημιουργίας, τῆς ὁποίας αἱ λεπτομέρειαι καὶ αἱ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν φάσεις, ἀρχίζουν ἀπὸ τοῦ 3ου πλέον ἐδάφιον.

Ἡ Δημιουργία, ἡ 1η ἡμέρα τῆς Δημιουργίας, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν φράσιν «Καὶ εἶπεν ὁ ΘΕΟΣ».

Ἀρχίζει δὲ ἀπὸ τὸ ἐδάφιον αὐτό, ἀπὸ τὴν φράσιν αὐτὴν ἡ Δημιουργία διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους.

Πρῶτον, διότι ὅλαι γενικῶς, καὶ αἱ ἐξ ἡμέραι τῆς Δημιουργίας, μία πρὸς μία, ἀρχίζουν μὲ τὴν αὐτὴν στερεότυπον φράσιν «Καὶ εἶπεν ὁ ΘΕΟΣ».

Δεύτερον, διότι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ τὸν οὐρανὸν

καὶ τὴν γῆν», ἐγένοντο, ὡς λεπτομερῶς ἀναφέρονται, εἰς τὴν σειρὰν τῆς Δημιουργίας των, ὁ μὲν οὐρανὸς τὴν 2αν ἡμέραν «Καὶ ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ τὸ στερέωμα καὶ ἐκάλεσεν ὁ ΘΕΟΣ τὸ στερέωμα οὐρανόν» ἐδάφια 7 καὶ 8, ἡ δὲ γῆ τὴν 3ην ἡμέραν.

Εἶναι δὲ τὸ στερέωμα ὁ οὐρανὸς καὶ ὅχι ἡ ἀτμόσφαιρα, ὡς ἡρμήνευσαν τινές, διότι ἐπὶ τοῦ στερεώματος ἔθεσεν ὁ ΘΕΟΣ τοὺς δύο φωστῆρας — ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, τοὺς ὁποίους ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ τὴν 4ην ἡμέραν, ἐδάφια 16 καὶ 17.

Τὴν 3ην ἡμέραν λέγει ὁ ΘΕΟΣ:

«Συναχθῆτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὁφθῇτω ἡ ξηρά... καὶ ὤφθῃ ἡ ξηρά... καὶ ἐκάλεσεν ὁ ΘΕΟΣ τὴν ξηράν, γῆν» (ἐδάφια 9 καὶ 10). Τὴν 3ην ἡμέραν λοιπὸν ἐγένετο ἡ γῆ. Ἀκριβέστερα δέ, ὁλόκληρος ἡ γῆτινὴ σφαῖρα, ὡς λέγομεν, ἐδημιουργήθη τὴν 2αν ἡμέραν, ὅτε ἔγινεν ὁ διαχωρισμὸς τῶν ὑδάτων τῶν ὑπεράνω τοῦ στερεώματος, ἀπὸ τὰ ὕδατα τὰ ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, χωρὶς νὰ ἔχῃ γίνει ἀκόμη ὁ διαχωρισμὸς τῆς ξηρᾶς ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ὁ ὁποῖος ἔγινε καὶ ἐφάνη ἡ ξηρὰ τὴν 3ην ἡμέραν.

Εἶναι ἀπαράδεκτον λοιπὸν, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης ἡμέρας νὰ ἔγιναν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἀφοῦ σαφῶς καὶ λεπτομερῶς, κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον καθορίζεται ὅτι ὁ οὐρανὸς ἔγινε τὴν 2αν ἡμέραν καὶ ἡ γῆ τὴν 3ην ἡμέραν.

Τρίτον τέλος, διότι ὡς κατακυλίσκει τῆς Δημιουργίας, εἰς τὸ 4ον ἐδάφιον τοῦ 6' κεφαλαίου τῆς Γενέσεως, ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἐπιβεβαιούνται τὰ περιληπτικὰ δύο πρῶτα ἐδάφια τοῦ α' κεφαλαίου, διὰ τῆς φράσεως «Αὕτη ἡ Βίβλος Γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο, ἡ ἡμέρα ἐποίησε Κύριος ὁ ΘΕΟΣ τὸν οὐρανὸν καὶ

τὴν γῆν».

Συμφέστατα λοιπὸν καθορίζεται, ὅτι τὰ δύο πρῶτα ἐδάφια εἶναι περιληπτικὰ καὶ ὅτι ἡ ἑναρξίς τῆς Δημιουργίας ἀρχίζει ἀπὸ τὸ 3ον ἐδάφιον μὲ τὴν φράσιν: «Καὶ εἶπεν ὁ ΘΕΟΣ γενεθήτω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς».

Φῶς! Τὸ φῶς εἶναι τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς Δημιουργίας τοῦ ΘΕΟΥ.

Εἰς τὰς φράσεις τῆς ἀγίας Γραφῆς, εἰς τὰς φράσεις τῆς συμπεπυκνωμένης σοφίας, ἡ κάθε λέξις δὲν ἐτέθη ὡς ἔτυχεν ἀλλ' ἔχει τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς νόημα.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ ἐρεῦνης, εἶναι ἡ χρῆσις τῆς λέξεως «Γενεθήτω», ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται μόνον διὰ τὸ φῶς, διὰ τὸ στερέωμα, τὸν οὐρανὸν δηλαδή, καὶ διὰ τοὺς φωστῆρας. Διότι δι' ὅλα τὰ ἄλλα δημιουργήματα λέγει ὁ ΘΕΟΣ «συναχθῆτω τὸ ὕδωρ» διὰ νὰ φανῇ ἡ ξηρὰ, «Βλαστησάτω ἡ γῆ...», «ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετά... καὶ πετεινά...», «ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος...» διὰ τὰ ζῶα.

Παρατηροῦμεν ὅμως ἐπίσης, ὅτι διὰ τὸ φῶς, πλὴν τῆς λέξεως «Γενεθήτω», ἔχομεν καὶ μίαν ἄλλην ἐξαίρεσιν, τελείως ἰδιαιτέραν. Μετὰ τὸ «Γενεθήτω φῶς» διαβάζουμε καὶ «ἐγένετο φῶς», ἐνῶ διὰ τὸ στερέωμα καὶ τοὺς φωστῆρας, μετὰ τὸ «Γενεθήτω», ἀκολουθεῖ ἡ φράσις, ὅχι «καὶ ἐγένετο» ὅπως εἰς τὸ φῶς, ἀλλὰ ἡ φράσις «καὶ ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ».

Ἀσήμαντον ἴσως εἶναι τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλ' ὅμως ἐξαιρετικὰ σημαντικὸν κατὰ τοῦτο, ὅτι μόνον τὸ φῶς, ἀμέσως, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐξέπεμψεν ὁ ΘΕΟΣ, ἐνῶ τὸ στερέωμα καὶ τοὺς φωστῆρας τὰ ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ, ἔκαμε ἐργασίαν δι' αὐτὰ καὶ τὰ ἐποίησε χρησιμοποιῶν τὸ ἐξ ΑΥΤΟΥ ἀρχικῶς ἐκπεμψθέν φῶς.

Τὸ φῶς μετέπλασεν ὁ ΘΕΟΣ εἰς οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ φωσιτῆρας.

Τὸ φῶς, εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ὑλικὸν ὃς ποῦμε, ὅχι ὕλη, διὰ τοῦ ὁποῦο ἐγίναν τὰ πάντα.

Ἡ τελευταία αὐτῇ προώθησις τῆς ἐρμηνείας τῆς Γενέσεως, ἴσως φαίνεται τολμηρά, ἀλλὰ συμπίπτει μὲ τὴν περαιτέρω ἀνάλυσιν καὶ πλοκὴν τῶν συμπερασμάτων τῆς Ἐπιστήμης.

Τὸ περίεργον, ὅτι κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν, τὴν 3ην μὲν ἡμέραν ἐγινε δλάστησις καὶ χλωροῦ χόρτου (ποώδης) καὶ ξυλώδης (δένδρον ποιοῦν καρπὸν), τὴν 4ην δὲ ἡμέραν ἐποίησεν ὁ ΘΕΟΣ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ τοὺς φωσιτῆρας, δὲν μᾶς αἰφνιδιάζει πλεόν, διότι ὡς ἡ ἁγία Γραφή μᾶς ἀπέδειξε καὶ ὡς θὰ ἀναλύσωμεν κατωτέρω, πρῶτον πάντων ἐγένετο τὸ φῶς καὶ ἐπομένως ἡ δλάστησις καὶ πρὶν ἀκόμῃ γίνη ὁ ἥλιος, εἶχε φῶς μὴ ἡλιακόν, διότι φυσικᾶ ἄνευ φωτὸς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διατηρηθῇ.

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα τὰ σημερινὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης καὶ ὃς ἴδωμεν ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς δδηγήσουν, χειραγωγούμενα ἀπὸ τὴν θεσιαιότητα τῆς θεοπνευστίας τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Όταν ὁ φιλόσοφος - Καθηγητὴς Alb. Einstein, ἐκ τῆς διπλῆς ιδιότητος τοῦ ὁποῦο ὁ καθηγητὴς, ἀπλῶς ἐρμηνεύων μαθηματικῶς, τὴν προσύλληψιν τοῦ εὐρυτάτου πνεύματος τοῦ φιλοσόφου, ἔγραφεν ὡς κατακλειδα τῆς ἐρεύνης του, τὴν ἀπλὴν μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐμπρηστικὴν του ἐξίσωσιν, ἡ ὁποία ἐρμηνεύεται,

$$\text{ΕΝΕΡΓΕΙΑ} = \text{ΜΑΖΑ}, \quad E = M C^2$$

δὲν θὰ ἐσκέφθηκεν, ὅτι συγχρόνως ἐδίδε καὶ μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἀποδείξεις τῆς θεοπνευστίας τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς ἐπιβεβαιώσεως.

Ἡ ἐξίσωσις τοῦ Einstein ἐκφράζεται

διὰ τῶν ἐξῆς:

Πρῶτον: Ἰση ποσότης κινητικῆς ἐνεργείας, δεδομένη κατὰ ἴσα χρονικὰ διαστήματα εἰς κινητόν, τοῦ προσδίδει ὁλοένα μὲν μικρότερον ποσοστὸν αὐξήσεως ταχύτητος, ὁλοένα δὲ μεγαλύτερον ποσοστὸν αὐξήσεως τῆς μάζης του, ἀλλὰ μὲ ὅριον ταχύτητος τοῦ ὑλικοῦ ταύτου σώματος, τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Δεύτερον: Ταχύτης μεγαλυτέρα τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, εἰς ὑλικὸν σῶμα, εἶναι ἀδύνατος.

Τρίτον: Εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός ὁλόκληρος ἡ χορηγούμενη κινητικὴ ἐνέργεια εἰς κινητόν, μεταβάλλεται εἰς μάζαν.

Ἡ ἀνωτέρω ἀκριβῶς ἀποδείξεις, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν λύσιν τῆς δημιουργίας τοῦ φωτός, ὡς πρώτου ἐξ ὅλων τῶν δημιουργημάτων τοῦ ὑλικοῦ κόσμου.

Κατὰ τὴν ἐξίσωσιν Einstein:

$$1 \text{ γραμμᾶριο μάζης} = 10^{20} \text{ ἐνέργεια.}$$

Διὰ τὰ προκύψῃ δηλαδὴ, ὕλη μάζης ἐνὸς γραμμαρίου, χρειάζεται ἐνέργεια ἐκπληκτικῶς μεγάλη, ἰσοδύναμος πρὸς 25 ἑκατομμύρια ὠριατὰ χιλιοδᾶτ, εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Τὰ ἀτομικὰ πειράματα, ἡ ἀτομικὴ καὶ αἰλοπαὶ δόμβαι, μᾶς ἔδωσαν τὴν γνώσιν, ὅτι καὶ ἀντιθέτως, κατὰ τὴν διάσπασιν, ὅπως λέγεται, ἐνὸς γραμμαρίου ὕλης, θὰ λάβωμεν ἐνέργειαν ὡς ἀνωτέρω, δηλαδὴ ἀνάλογον πρὸς 25 ἑκατομμύρια ὠριατὰ χιλιοδᾶτ καὶ ὅτι ἡ μετατροπὴ θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Κάθε μετατροπὴ ὕλης εἰς ἐνέργειαν, ὁπὸ ταχύτητα μικροτέραν τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, ὡς συμβαίνει π.χ. εἰς τὰ διάφορα καύσιμα, θὰ μᾶς δώσῃ ἕνα μικρὸν ποσὸν ὑλικῆς ἐνεργείας καὶ ὑπόλοιπον πάλιν ὕλης, ἐνῶ ἡ μετατροπὴ τῆς ὕλης εἰς ἐνέργειαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, διότι μόνον εἰς τὴν ταχύτητα αὐτὴν

Ἡ πατερικὴ ἀντίληψις

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ.

Ἡ λέξις μνημόσυνον, κατὰ πρῶτον, παράγεται ἐκ τοῦ μνημονεύω, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἐνθυμοῦμαι κάποιον, φέρω τινὰ εἰς τὸν νοῦν μου, καὶ κυρίως τοὺς μακρὰν ἡμῶν εὐρισκομένους, τοὺς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, διὰ τοῦ θανάτου ἀποχωρισθέντας, οἱ ὅποιοι ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν.

Πῶς προῆλθον τὰ ἱερὰ μνημόσυνα; Ἐπὶ ποίας εὐαγγελικῆς διδασκαλίας βασίζονται ταῦτα; Ποίους ἐκ τῶν νεκρῶν μας ὠφελοῦν καὶ τί εἶδους ὠφέλεια εἶναι αὕτη;

Ἰδού, μερικὰ ἐρωτηματικὰ ποὺ δημιουργοῦνται ἀμέσως εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρόντος θέματος.

Λαμβάνει χώραν ἡ διάσπασις, θὰ μᾶς ἀποδώσῃ δλόκληρον τὴν περικλειομένην ἐνέργειαν εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ τῆς ὕλης.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη θὰ εἶναι μορφῆς καταστροφικῆς ἢ εἰρηνικῆς, ἀναλόγως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀντιδράσεως διασπάσεως, ἢ ὅποια εἰς τὴν καταστροφικὴν περίπτωσιν, εἶναι ἐκατομμυριοστὸν τοῦ δευτερολέπτου.

Σημειώονμεν ἰδιαιτέρως, ὅτι κατὰ τὴν μετατροπὴν ἐξ δλοκλήρου, τῆς ὕλης εἰς ἐνέργειαν καὶ τῆς ἐνεργείας εἰς ὕλην, εὐρισκόμεθα εἰς μίαν ὁριακὴν ζώνην, τὴν ζώνην τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός.

Ὅταν ἔχωμεν ἓνα ὕλικόν σῶμα, ἐπὶ τοῦ τοῦ ὁποῦ, ὡς εἴπωμεν, θὰ φορτώσωμεν τὴν κινητικὴν ἐνέργειαν, τὸ σῶμα αὐτὸ χρησιμοποιοῦμενον ὡς βοηθητικὸς συμπυκνωτής, δύναται εἰς κάθε ταχύτητα νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συμπύκνωσιν ἐνὸς μέρους τῆς

Ἀτυχῶς, ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν πολλοί, ἐν οἷς οἱ Εὐαγγελικοί, Χιλιασταὶ καὶ Προτεστάνται, οἱ ὅποιοι τελείως ἀπορρίπτουν τὸν ἀρχαιότατον ἀποστολικόν, ὡς ἀμέσως θὰ ἴδωμεν, καὶ ἱερὸν θεσμόν τῶν μνημοσύνων, θεωροῦντες ταῦτα λείψανον εἰδωλολατρικῶν ἐθίμων. Πόσον ἐπιπόλαιοι καὶ τυφλοὶ καὶ ἁμαθεῖς εἶναι οἱ τοιοῦτοι! Καὶ ἂν ἦσαν μὲν μόνον ἁμαθεῖς, οὐδὲν τὸ κακόν, διότι «τὸ πλανᾶσθαι ἀνθρώπινόν ἐστι», ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν συμβαίνει τοῦτο. Ἐν γνώσει αὐτῶν διαστρέφουν καὶ κακοποιοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν.

Βεβαίως, εἶναι ἀδύνατον εἰς τὰ στενὰ ὅρια ἐνὸς ἄρθρου νὰ ἐκτεθῇ ἡ τόσον

κινητικῆς ἐνεργείας καὶ νὰ τὴν μετατρέψῃ εἰς ὕλην, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς κινητικῆς ἐνεργείας, ἀπλῶς ἀξάνει τὴν ταχύτητα τοῦ βοηθητικοῦ αὐτοῦ ὕλικου σώματος.

Ὅταν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ ὕλικόν σῶμα, ὡς βοηθητικὸς συμπυκνωτής, τότε διὰ τὴν μετατροπὴν αὐτοσφύως, ἐξ δλοκλήρου, τῆς ἐνεργείας εἰς ὕλην, πρέπει ἡ ἐνέργεια νὰ ἀποκτήσῃ ταχύτητα φωτός, διότι ἡ ταχύτης αὕτη εἶναι ἡ μόνη κατὰλληλος συνθήκη, αὐτοσυμπυκνώσεως ἐνεργείας εἰς ὕλην.

Ἡ ὁριακὴ αὕτη ζώνη τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, ἀναγκαστικῶς θὰ εἶναι μία, μαγικὴ ὡς εἴπωμεν ζώνη, εἰς τὴν ὅποιαν τὸ πᾶν, δὲν εἶναι οὔτε ὕλικὴ ἐνέργεια οὔτε ὕλη, διότι εἶναι ἀπλῶς μία ζώνη μεταβολῆς, μία ζώνη ἀντιδράσεων.

(Ἀκολουθεῖ)

πλουσία πατερική και ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης Ὁρθόδοξος ἐπιχειρηματολογία ὑπὲρ τῆς ὁρθότητος καὶ σκοπιμότητος τοῦ ὑφισταμένου ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἱεροῦ τούτου θεομοῦ. Διὰ τοῦτο θὰ προσπαθῶμεν ἐν ὀλίγοις νὰ περιλάβωμεν πολλὰ καὶ τὰ βασικώτερα, πρὸς ὁρθὴν διαφώτισιν καὶ κατατόπισιν τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν μας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διέταξε τὴν τέλει τῶν ἱερῶν μνημοσύνων κινουμένη πρῶτον ἐκ τῆς βασικῆς εὐαγγελικῆς πεποιθήσεως αὐτῆς ὅτι οἱ ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντες δὲν διακόπτουσι τὴν μετὰ τῆς ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ πνευματικὴν ἐποικινωσίαν, διότι οἱ ἐπὶ γῆς εἰσέτι ζῶντες πιστοὶ καὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἐκ ταύτης μεταστάντες, ἀποτελοῦσι μίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διηρημένην εἰς δύο, εἰς τὴν θριαμβεύουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τὴν στρατευομένην ἐν τῇ γῇ, καὶ δεύτερον, ἐκ τῆς συναισθήσεως αὐτῆς ὡς Μητρὸς φιλοστόργου ὀφειλούσης ἐξ ἀγάπης νὰ δέεται τῷ Θεῷ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Ἀφορμὴν δὲ πρὸς τοῦτο ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀποστολικῆς Παραδόσεως, δεδομένου ὅτι οἱ Ἀπόστολοι πρῶτοι τοῦ Κυρίου ὅχι μόνον ἐνομοθέτησαν ἀλλὰ καὶ ἐτέλουν ταῦτα, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ ἀποσπάσματος: «Ἐπιτελείσθω δὲ τρίτα τῶν κεκοιμημένων, ἐν ψαλμοῖς καὶ ἀναγνώσμασι καὶ προσευχαῖς διὰ τὸν διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐγερθέντα, καὶ ἔνατα εἰς ὑπόμνησιν τῶν περιόντων καὶ τῶν κεκοιμημένων, καὶ τεσσαρακοστὰ κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον. Μωϋσῆν γὰρ οὕτως ὁ λαὸς ἐπένθησε καὶ ἐνιαύσια ὑπὲρ μνείας αὐτοῦ, καὶ διδόνθω ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ πένησιν εἰς ἀνάμνησιν αὐτοῦ»¹⁾. Ἐπίσης ἀξιοσημείωτα

τυγχάνουν τὰ ὅσα καὶ ὁ Συνοψιστὴς ἀπόσης τῆς Πατερικῆς διδασκαλίας καὶ Δογματικῆς ἱερὸς Δαμασκηνὸς σχετικῶς λέγει, ἐν παραφράσει: «... Οἱ μῦσαι καὶ οἱ αὐτόπται τοῦ λόγου, οἱ μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος καὶ θεῖοι Ἀπόστολοι, πὺν ἐξώγησαν ὅλον τὸν κόσμον, ἐθέσπισαν νὰ ἐνθυμούμεθα δι' ἰδιαιτέρων μνημοσύνων τοὺς πιστοὺς κοιμηθέντας· τοῦτο καὶ διαφυλάσσει καὶ λίαν ἀναντιρρήτως ἡ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἀπὸ περάτων μέχρι περάτων ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ Ἐκκλησία, ἕκτοτε μέχρι καὶ τώρα καὶ μέχρι τὸ τέλος τοῦ κόσμου· οὐχὶ ἀλόγως πάντως, οὐδὲ ματαιῶς, οὐδὲ εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε τοῦτο θεσπίσαντες. Διότι οὐδὲν ἀνόητον παρέλαβεν ἡ ἀπλανὴς Θρησκεία τῶν Χριστιανῶν καὶ διετήρησεν αἰωνίως ἀπαρασάλευτον, ἀλλὰ πάντα ἐπωφελῇ καὶ θεάρεστα καὶ λίαν ὀνησιφόρα, καὶ σωτηρίας μεγίστης πρόξενα».

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ καθαρᾷ εὐαγγελικῆς βάσεως στηρίζεται ἡ ἀρχαιοτάτη αὕτη πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπὶ τῆς μερικῆς δηλονότι κρίσεως καὶ τῆς μέσης καταστάσεως τῶν ψυχῶν, μαρτυρουμένης ἐκ πολλῶν Καινοδιαθητικῶν χωρίων. Διότι ἀπαξ καὶ δὲν ἐδόθη εἰσέτι ἡ ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος ἀπόφασις περὶ τιμωρίας ἢ ἀμοιβῆς τῶν ψυχῶν, εἰς πείσμα ὅλων τῶν θνητοψυχητῶν, μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά ἢ Χιλιастῶν καὶ Προτεστάντων, ἡ Ἐκκλησία πιστεύει ὅτι αἱ δεήσεις αὐτῆς καὶ αἱ ἱκεσίαι, αἱ ὑπὲρ τῶν τέκνων τῆς γινόμεναι, εἰσακούονται παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Σωτῆρος καὶ παρέχεται εἰς τὰς ψυχάς, ὑπὲρ ὧν τελοῦνται τὰ ἱερὰ μνημόσυνα, ἄφesis παραπτωμάτων. Καὶ προσπαθοῦν μὲν οἱ τοιοῦτοι νὰ ἐπιφέρουν σύγχυσιν προβάλλοντες ὠρισμένα Ἀγιο-

Βιβλ. Η' κεφ. XLII, πρβλ. καὶ κεφ. XLI, ΣΤ. XXX καὶ Μ.Ε.Π. 89, 537.

1) Ἀποστόλ. Διαταγαί, Β' Τόμ. Ἑλλ. Πατρ.

γραφικά χωρία καὶ δὴ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι μεταξὺ ἁμαρτωλῶν καὶ δικαίων «χάσμα μέγα ἐστήρικται» ¹⁾ καθὼς καὶ τὸ τοῦ Ἁγ. Παύλου: «Ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις» ²⁾, διὰ τῶν ὁποίων νομίζουν ὅτι ἀποδεικνύουν τὴν μὴ ὑπαρξίν τῆς μέσης καταστάσεως τῶν ψυχῶν πλὴν ὅμως οἱ τοιοῦτοι αὐτῶν ἰσχυρισμοὶ ὑπὸ τὸ ἀπλετον φῶς τῆς ἀμερολήπτου ἐρμηνείας τῶν ὡς ἄνω χωρίων ἐλέγχονται ἐπιπόλαιοι καὶ ἀστήρικτοι.. Διότι τὸ γράμμα, «Μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται. . .» δὲν λέγει, ὅτι ἐγένετο ἡ τελευταία κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις ὡς αὐτοὶ ἰσχυρίζονται, ἀλλ' ἀπλῶς ἀναφέρει, ὅτι ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ καταστάσεως μεταξὺ τῶν δικαίων κεκοιμημένων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν τοιούτων, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀμφισβητεῖ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, πιστεύουσα ὅτι αἱ ψυχαὶ εὐρίσκονται ἐν μέσῃ τινὶ καταστάσει, ἀναλόγως τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἢ πονηρῶν ἔργων τῶν, μέχρι τῆς καθολικῆς κρίσεως. Ἐπίσης τὴν μερικὴν ταύτην κρίσιν δηλοῖ καὶ τὸ χωρίον: «Ἀπόκειται τῆς ἀνθρώποις ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις». Ὅτι δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῆς καθολικῆς κρίσεως ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ ὁ Παῦλος ἐξάγεται ἐξ ἄλλου χωρίου τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, ἔχον οὕτω: «Καὶ οὗτοι πάντες (οἱ ἅγιοι) μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττον τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τε-

λειωθῶσι» ³⁾. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῶν λόγων μας δύναται νὰ κυρώσῃ ἐν καὶ μόνον χωρίον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, ὅπου ὁ Κύριος σαφέστατα διακηρύττει τὴν μερικὴν κρίσιν καὶ μέσῃν κατάστασιν τῶν ψυχῶν ⁴⁾. Ἐπίσης ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ⁵⁾, ὁ Ἁγ. Παῦλος ⁶⁾ καὶ πλείστα ὅσα ἄλλα Ἁγιογραφικά χωρία. Ἐκ τῶν Πατέρων δὲ ἰδιαίτερος Γρηγόριος ὁ Νύσσης ὁμιλεῖ περὶ τῆς μερικῆς κρίσεως ἐν σχέσει μὲ τὰ μνημόσυνα καὶ τὰς προσευχὰς τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς μάτην, λοιπόν, οἱ Διαμαρτυρόμενοι, οἱ Ἰεχωβῖται κλπ., ἀγωνίζονται ν' ἀποδείξωσιν, ἢ μᾶλλον νὰ ὑποκρίνονται, ἀνύπαρκτον τὴν μέσῃν τῶν ψυχῶν κατάστασιν, ποὺ ὑποστηρίζει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διὰ νὰ ἀφαιρέσωσι τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζομένη ἐνεργεῖ τὰς ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων εὐχὰς καὶ δεήσεις. Ἀλλ' ἄς γνωρίζουν, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦτο εἶναι στερεὸν καὶ ἀσάλευτον, διότι ἂν δὲν ὑπῆρχεν «ἡ μέση κατάστασις τῶν ψυχῶν», θὰ ἦτο κἄπως περιττὴ ἡ ἀναμενομένη δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδίως ἡ κατ' αὐτὴν γενησομένη γενικὴ κρίσις καὶ ἀποκατάστασις, τὴν ὁποίαν ἡ Ἁγ. Γραφή τόσον ἐπισήμως διακηρύττει.

Ἀλλὰ πότε καὶ ποίους νεκροὺς ὠφελοῦν τὰ ἱ. μνημόσυνα, καὶ διατί οἱ ἐπιζῶντες ὠφελοῦν νὰ προσφέρουν ταῦτα;

Διὰ τῶν ἱ. μνημοσύνων ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ὑπόσχεται τὴν σωτηρίαν τοῦ θανόντος ἁμαρτωλοῦ ὅπως παρεξηγήσαντες τὸ πνεῦμα αὐτῆς διατείνονται οἱ ἀντίθετοι καὶ αἰρετικοί. Τοιοῦτόν τι θὰ ἦτο,

3) Ἐβρ. ια', 40.

4) Ματθ. κε' 31-33, 46 καὶ ιβ' 32

5) Ἰωάν. ε' 28. Ἀποκ. κ' 12.

6) Β' Τιμ. δ' 6-8, 1.

1) Λουκ. ιστ', 26.

2) Ἐβρ. θ', 27.

ἄλλως τε, ἄτοπος ἀξιῶσις, διότι οἱ ἐν ἁ σερβείᾳ ἐπὶ τῆς γῆς ζήσαντες καὶ ἐν κακίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ τελειωθέντες, εἶναι αὐτοκατάκριτοι, ὥς μὴ γινόμενοι κοινωνοὶ τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἀλλ' εἰς κόλασιν αἰώνιον, καὶ ὥς περιφρονηταὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον ¹⁾). Οὕτοι, ἀσφαλῶς, ὥς τοιοῦτοι θὰ κολασθῶσιν πάντως ὅμως καὶ ὑπὲρ αὐτῶν εὐχεται, ὅπως κορυφώσονται ποιήσῃ αὐτοῖς τὴν κόλασιν, ὥς καὶ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος Βουλγαρίας λέγει: «Αἱ γινόμεναι λειτουργίαι καὶ δεήσεις ὅχι ὀλίγων ὠφελοῦσι καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μὲ βαρείας ἁμαρτίας ἀπέθανον» ²⁾). Δυνάμεθα δὲ κατὰ τὰ ἐν Ματθ. ιβ' 32 λεγόμενα νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὰ ἱ. μνημόσυνα ὠφελοῦν μόνον τοὺς μὴ θανασίμως ἁμαρτήσαντας, κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἄλλως τε διάκρισιν τῶν ἁμαρτημάτων, εἰς τὰ πρὸς θάνατον καὶ μὴ πρὸς θάνατον τοιαῦτα, καίτοι οἰαδήποτε ἁμαρτία, καὶ ἡ μικροτέρα, δὲν παύει νὰ εἶναι παράβασις τοῦ θείου Νόμου καὶ ὥς ἐκ τούτου κολάσιμος. Ἀκόμη, κατὰ τὸν θεῖον Δαμασκηνόν, ταῦτα ὠφελοῦν καὶ ἀνακουφίζουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εἶχον μὲν καλὴν διάθεσιν ζῶντες ³⁾ ἀπαρνηθῶν καὶ ἐξαλείψουν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, δὲν ἐπρόφθασαν ὅμως, ἢ δὲν ἠδυνήθησαν, λόγῳ ραθυμίας, ἀμελείας, ἀνανδρίας καὶ τῆς ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀναβολῆς νὰ πράξουν τοῦτο καὶ ἀπέθανον ἐν αὐταῖς ⁴⁾). Τοῦναντίον ἀνερέ-

γητα καὶ πάντῃ ἀνωφελῇ ἀποβαίνουν διὰ τοὺς «βίον πονηρὸν κεκτημένους, συμπεφυρμένους τε ὅλους ἀκάνθαις, καὶ πληρεῖς ὄντας ὕλῶν τῶν ἀκαθάρτων, οἵτινες «οὐδέποτε τῇ συνειδήσει διήξαν, ἀλλ' ἀδεῶς καὶ ἀδιαφόρως ταῖς τῶν ἡδονῶν ἐνέκειντο δυσωδίαις, πράττοντες ἀπάσας τὰς τῆς σαρκὸς ὁρέξεις, καὶ μηδὲν ὅλως περὶ ψυχῆς φροντίζοντες...», κατὰ τὸν αὐτὸν ἱερὸν Πατέρα ⁵⁾).

Κατὰ τὸν ἱερὸν Δαμασκηνόν, ὡσαύτως ἡ ὠφέλεια τῶν ἱ. Μνημοσύνων ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ προσφέροντος, ἢ τις ὠφέλεια ὥς ἐκ τούτου ἀποβαίνει διπλῇ. Μὲ δυνατὴν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πέννα καὶ ἐκφραστικότητά γράφει: «Ὡς περὶ γὰρ μύρον, ἢ ἕτερον ἅγιον ἐλαῖον, ὁ περιχρῖν θέλων νοσοῦντα, πρῶτον ἐκεῖνος, ἡγουν ὁ χρίων, μετέχει τῆς χρίσεως, εἰδ' οὕτως διαλείπει τὸν κάμνοντα. Οὕτω πᾶς τις ὑπὲρ τῆς τοῦ πλησίον σωτηρίας ἀγωνιζόμενος, πρῶτον ἐαυτὸν ὀνίνησιν, εἶτα τὸν πέλας. Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεός, ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον» ⁶⁾).

Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἀποφαίνεται, τονίζων οὗτος περισσότερον τὸ σημεῖον ὅτι ὁ φιλόanthropos Κύριος «ὀλικῶς ἐπικάμπτεται», τελείως ὑποχωρεῖ, ἐμπρὸς εἰς τὴν φιλόanthropον καὶ φιλόψυχον καὶ φιλάδελφον διάθεσιν τοῦ προσφέροντος δεήσεις καὶ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων αὐτοῦ, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ προσφέρων ἀποδεικνύει ὅτι ἀγωνίζεται καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς τοῦ πλησίον του καὶ «ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἐκτυποῦται» ἐπειδὴ «τὰς ἐτέρων δωρεάς, ὥς οἰκείας ἐξοισεῖ χάριτος, καὶ τῆς τελείας ἀγάπης τὸν ὅρον

1) Ρωμ. β', 4-6.

2) Ταμ. Ὁρθοδ. σελ. 155.

3) «Περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημ., ὅπως αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι λειτουργίαι καὶ εὐποιῇαι τούτους ὀνίνησι». Τὰ αὐτὰ ἐπανάλαβον καὶ ὁ Ρώσος Μακάριος ἐν τῷ «Δογμα Θεολογίας τὸ περὶ Μυστηρίων» σελ. 246-249, καὶ ὁ ἡμ. ἀείμν. Ἱ. Μεσολωρᾶς, ἐν τῇ «Συμβολικῇ τῆς Ὁρθ. Ἀν. Ἐκκλ.» Ἀθ. 1904, τόμ. Β', σελ. 101-104.

4) Αὐτόθι. Πρβλ. Ἀναστ. Σιναΐτου Ἀπόκρ. ΚΒ'. Μ.Ε.Π. 89,536.

5) Αὐτόθι.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ ἀγίου Παύλου

Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἀγίου Παύλου, κατοικεῖται ἀπὸ Ἑλληνας τὸ πλεῖστον Κεφαλλῆνας· ὁ ναὸς δὲ αὐτοῦ, πολλὰ ὥραιος καὶ πάντερπνος, ὅλος μολυβδοσκεπαστος, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενος τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ θαυματουργοῦ· καὶ ἵσταται ἐπάνω εἰς τέσσαρας στήλους κτιστοὺς μὲ τρεῖς θόλους· ἡ ἱστορία του εἶναι παλαιὰ Βουλγαρική· ἔξωθεν δὲ αὐτοῦ, εἶναι ὁ νάρθηξ ὅλος ἱστορισμένος μὲ ἱστορίας ποικίλας, θαυμασίας. Ἐχει δὲ ὁ ναὸς καὶ πολυέλαιον, καὶ χορὸν ἐν μέσῳ, καὶ μανουάλια

τέσσαρα θαύματος ἀξία· ἡ δὲ λοιπὴ τοῦ μοναστηρίου οἰκοδομή, εὐμορφή, καὶ ὑψηλὴ ἔχουσα πύργους καὶ κελλία καὶ ἄλλα διάφορα κτίσματα· τώρα δὲ μως, ἔγινε πολλὰ ὥραιότερα, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἐξαιρετικότερα παρὰ τὸ πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ ὁ εὐσεβέστατος αὐθέντης πάσης Οὐγγροβλαχίας, κύριος Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Βασσαράδας Βοεβόντας, ὁ Βραγκοβάνος, ἀνήγειρεν εἰς αὐτὸ ἐκ θεμελίων, διὰ πολλῶν ἐξόδων, ἕνα ὑψηλότερον καὶ ἀξιοθέατον πύργον· καὶ τὸν ἐκαλλώπισε μὲ διάφορα κελλία, καὶ μὲ τραπεζαρεῖον πανθαύμαστον· ἔκτισε δὲ καὶ παρεκκλήσιον εἰς αὐτόν, πολλὰ ὥραϊον καὶ πάντερπνον, εἰς ἀγδίον του μνημόσυνον.

ἔμπερικλείει» διὰ τοῦτο καὶ «τὸν μακαρισμὸν ἐκ τούτου πορίζεται, καὶ τὴν ἰδίαν σὺν τῇ τοῦ πέλας εὐεργετῇ ψυχῇ ὅτι μάλιστα».

Ἐκ πάντων τούτων, ὅθεν, συμπεραίνουμεν ὅτι, ἡ Ἐκκλησία πολὺ σωστὰ δέεται μέχρι τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ Παρουσίας ἀναπέμπουσα εὐχὰς καὶ δεήσεις εἰς Κύριον ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ ὅτι τὰ ἱερὰ μνημόσυνα προσφέρουν μεγάλην βολήν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τοὺς κεκοιμημένους, χωρὶς διὰ τούτου νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι καὶ δύναται νὰ μεταβληθῇ πάντῃ ἡ κατάστασις αὐτῶν, καθὼς καὶ μεγάλην ὠφέλειαν εἰς τοὺς ἐνεργοῦντας ταῦτα, ὡς καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει: «Ὁφελεῖται ἐκεῖνος διὰ σοῦ, ὠφελῇ σὺ δι' ἐκεῖνον»¹⁾, διότι διὰ τῶν ἱ. μνημοσύνων συνεγείρονται οὗτοι εἰς τὴν

ὀφειλομένην ἀγάπην πρὸς τὸν μεταστάντα ἀδελφόν, παρηγοροῦνται οἱ τεθλιμμένοι καὶ ὑπενθυμίζεται εἰς αὐτοὺς, τέλος, ὁ θάνατος καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ πρόσωρινότης καὶ ματαιότης τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἡ ἀξία τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Εἶναι δὲ λίαν λυπηρόν, ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι, αὐτοκαλούμενοι Σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν ἢ Εὐαγγελικοί, κακίζοντες τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν μόνην διακρατοῦσαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, καὶ ὑβρίζοντες αὐτὴν διὰ βαναυσοτάτων ὑβρεων, μηδεμίαν ὁμωσ, μηδαμῶς καὶ μηδαμόθεν δυνάμενοι νὰ προσαγάγωσι γραφικὴν ἀπόδειξιν ἐναντίον τῶν ἐκτεθεισῶν ρητῶν μαρτυριῶν.

Ἱερομ. Αἰμιλ. Ν. Τσιρπκνλῆς, Δ.Θ.
Ἱερατ. Προϊστάμενος τῆς ἐν Ν. Ὑόρκῃ
Κοινότητος Ἁγίας Βαρβάρας

Μὲ τὸν ὁποῖον τοῦτον τὸν πύργον, ἔδωκε μεγάλην ἀπλοχωρίαν τῶν ἐκεῖ-
σε Πατέρων, ὅπου ἦσαν πρότερον στε-
νοχωρημένοι. Ἔχει ἡ Ἐκκλησία, καὶ
εἰκόνας πολλὰς μοσκόδικας, τεχνικῶς
καθωραϊσμένας, ἐκεῖ εὐρίσκεται σταυ-
ρὸς ἀξιοθαύμαστος, ἀργυροδιάχρυσος
ὅλος παρὰ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου
τοῦ μεγάλου πεποιημένος, μὲ ἱστορίαν
παλαιολόγην τῶν δώδεκα δεσποτικῶν
ἐορτῶν· ἔχει δὲ καὶ γράμματα λατινι-
κὰ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἱστοριῶν,
κατὰ τοὺς παλαιούς χαρακτήρας τῶν
Λογγοδόρων καὶ Ρόθων· εἶναι καὶ
μία εἰκὼν μικρὰ μὲ ἱστορίαν ἀμίμητον
εἰς τὴν τέχνην, τὴν ὁποῖαν ὁ βασιλεὺς
Θεόφιλος ὡς εἰκονομάχος, τὴν ἔρριψεν
εἰς τὸ πῦρ, καὶ (ὦ τοῦ θαύματος!) δὲν
ἐκάη, ἀλλὰ διεφυλάχθη καὶ φυλάττε-
ται μέχρι τῆς σήμερον, ἀπὸ τότε σῶον
τε καὶ ἀβλαδές· εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ
ἀξιόλογα ἐκεῖ, καὶ μάλιστα τίμιον ξύ-
λον τοῦ ζωδότου Σταυροῦ τοῦ Κυρίου
μας· καὶ μέρη ἀπὸ τὰ δῶρα τῶν Μά-
γων, τὰ ὅποια πέμπουσιν τερπνὴν εὐ-
ωδίαν· ταῦτα δὲ τὰ ἀφιέρωσεν ἡ Δέ-
σποινα Μάρω, ἡ θυγάτηρ Γκιούρα δε-
σπότης Σερβίας, ἣν ἔλαθεν ὕστερον εἰς
γυναῖκα ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγαρηνῶν
Μεχμέτης, ὅπου ἐδούλωσε τὴν Κων-
σταντινούπολιν· καὶ μέρη τινὰ ἐκ τῶν
λειψάνων τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα
Μαρτύρων, καὶ ἄλλα πολλὰ. Τὸ μονα-
στήριον τοῦτο, εἶναι κτίσμα τοῦ ἁγίου
Παύλου, ὅστις ἦτο, ὡς λέγουσιν, υἱὸς
Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, εὐνοῦχος καὶ
εἶναι καὶ ἱστορισμένος ὡς κτήτωρ εἰς
αὐτό, ἃν καὶ ὁμῶς τὸ παρεκκλησίον ἔ-
κτισεν τὸ δὲ Καθολικόν, τὸ ἔκτισεν
ὁ αὐθέντης Σεμένδρας τῆς Σερβίας
Γκιούρας Δεσπότης, καὶ εἶναι εἰς αὐτὸ
μὲ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ ἱστορισμένου.

Ἐκεῖ ἀνεβάζουσι καὶ ὕδωρ μετὰ
σχοινίου, ἀπὸ ἀντίπεραν τοῦ μοναστη-
ρίου, ἔως ὀργυιᾶς πεντήκοντα, διὰ
ἐλαφρότερον, καὶ ὑγιεινότερον· ἀλλὰ
καὶ εἰς τοῦτο τὸ μοναστήριον μέσα ἔ-
χουσι δρύσην καλήν.

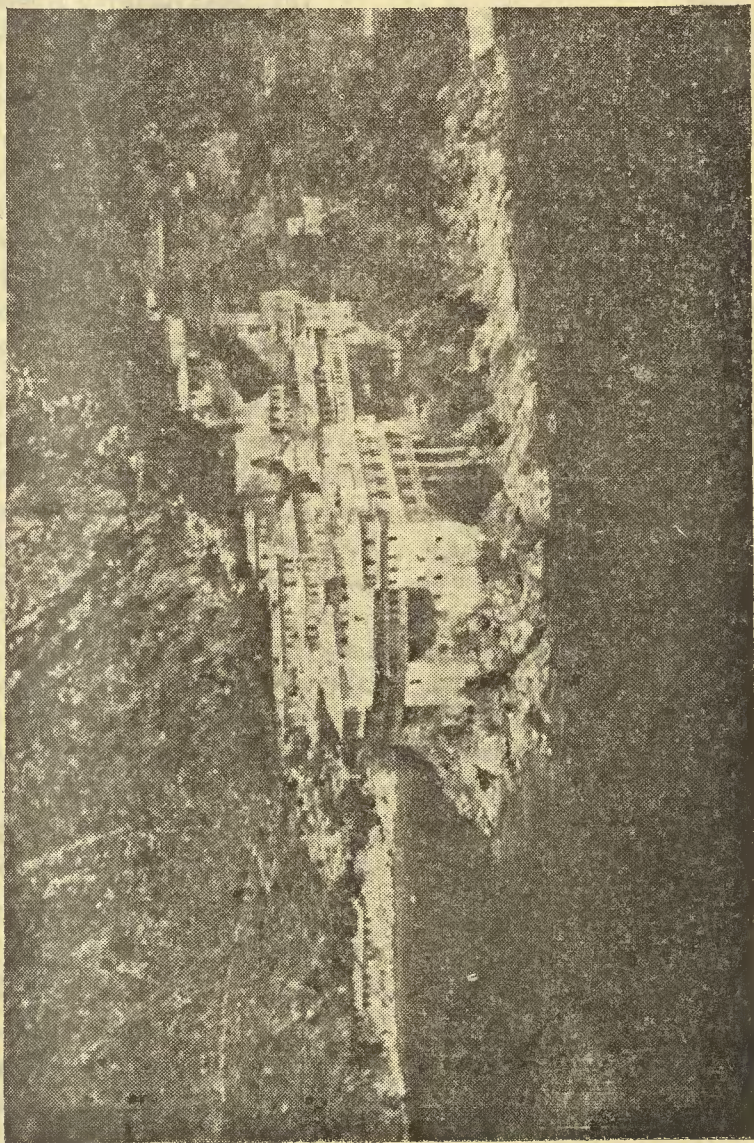
Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ξενοφώντος

Τὸ σεβάσιμον μοναστήριον τοῦ Ξε-
νόφου, εἶναι καὶ αὐτὸ ὡραῖον καὶ θαυ-
μαστόν, πλησίον τῆς θαλάσσης, μὲ
καστράκι τριγύρωθεν πρὸς ἀσφάλειαν·
ὁ δὲ Ναὸς αὐτοῦ, εὐμορφος εἰς τὸ κάλ-
λος πολλά, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ
ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ
τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ, μὲ
κολώναις διαφόραις, καὶ μάρμαρα
λαμπρὰ καὶ πορφυρᾶ καθωραϊσμένος·
καὶ ὅλος πανταχόθεν, εἰς κάλλος ζω-
γραφισμένος· εἰς τὸν στυλὸν ὅπου εἶ-
ναι πλησίον τοῦ ἁγίου Βήματος, εἰς
τὸν δεξιὸν χορὸν, ἐμπρὸς εἰς τὰ δεσπο-
τικά, εἶναι ἓνα ὡραιόπλοῦμιστον κου-
βούκλιον καὶ μέσα εἰς αὐτὸ εἶναι ἡ εἰ-
κὼν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀνεκδιήγη-
τος εἰς τὴν εὐμορφίαν· καὶ ἔχει τὸν
ἅγιον καθήμενον ἐπὶ θρόνου· εἰς δὲ τὰ
ἄλλας δύο κολώνας ὅπου εἶναι εἰς τὴν
θύραν, εἶναι ὁ ἅγιος Γεώργιος καὶ ὁ
ἅγιος Δημήτριος ἱστορισμένοι μὲ ψη-
φία, ὀρθοί, βλέποντες πρὸς τὰ δεσπο-
τικά· ὑποκάτωθεν δὲ τῆς Ἐκκλησίας,
περνᾶ τὸ νερόν, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ
μοναστήριον· καὶ ἀπ' αὐτὸ πίνουσιν
οἱ ἐν αὐτῷ ὁσιώτατοι Πατέρες. Ἐ-
χει δὲ καὶ τόπον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ·
καὶ ὁπόταν βουληθῶσιν οἱ Πατέρες, νὰ
πλύνουν τῆς Ἐκκλησίας τὸ ἑδάφος,
κλείουσι τὸν αὐλὸν τῆς πηγῆς καὶ γε-
μίζει ἡ αὐλαξ καὶ τὸ ὕδωρ ἐξέρχεται
ἀπὸ τὸν εἰρημένον τόπον καὶ πλημυ-

ρεῖ καὶ ἀπλώνεται εἰς ὅλον τὸ ἔδαφος τοῦ Ναοῦ· ἔχει δὲ τὸν τόπον ἐκείνον ἔνθα εἰσέρχεται τὸ νερὸν καὶ ἐξέρχε-

λα ὅσα εἰσὶν ἀναγκαῖα, εἰς οὕτωςιν τοῦ μοναστηρίου· οἱ δὲ ἐν αὐτῷ οἰκοῦν-
τες Πατέρες, εἶναι Ἑλληγνες τὸ γένος.

Ἱερὰ Μονὴ ὁσίου Γρηγορίου

ται καὶ ξεπλύνει ὅλα τὰ μάρμαρα, κα-
τὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος· εἶναι δὲ περι-
τετειχισμένον τὸ μοναστήριον ἐκ τῶν
πέριξ, ἔχοντας κελλία καλὰ καὶ τὰ ἄλ-

Ἦχει παρεκκλήσια ἑπτὰ, καὶ ἐπάνω
εἰς ἓν παρεκκλήσιον, εἶναι ἱστορισμένοι
καὶ τοῦτοι· οἱ Ἄρχοντες Μπάνος,
Μπάρπουλος, Ντάνζουλας, Βόρνικος,

Κοινωνικά θέματα

ΑΜΕΣΟΣ ΑΝΑΓΚΗ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ αἷτια, τὸ γεγονὸς εἶναι ἄξιον μεγίστης προσοχῆς. Καὶ τὸ γεγονὸς εἶναι τὰ ἀλλεπάλληλα, φρικιαστικά πολλάκις, ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα ἐσημειώθησαν καὶ δυστυχῶς συνεχίζονται νὰ σημειώνωνται κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη τῆς ἡθικῆς καταπτώσεως. Νομίζει κανεὶς ὅτι ἐκ τῆς ψυχῆς τῶν ἐγκληματιῶν ἐξεργιζώθη πᾶν αἶσθημα ἀγάτης καὶ συμπαθείας, πᾶν αἶσθημα φίλτρου καὶ σεβασμοῦ, πᾶν αἶσθημα ἡθικῆς καὶ τιμότητος. Μήπως εἰς τοῦτο συντελεῖ ἡ μεταπολεμικὴ ἐποχὴ; Εἶναι τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ μία ἡκὼ καὶ ἕνας ἀντίπαλος τῆς σκληρότητος καὶ τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα συνετελέσθησαν κατὰ

τὸν «ξενοκίνητον» συμοριτοπόλεμον; Ἄρα γε εἶναι καιρικὴ περίοδος, ἡ ὁποία συντελεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐγκληματικότητος; Εἶναι τέλος ἄλλα αἷτια φανερά ἢ ἀφανῆ, τὰ ὁποῖα ἐπιδροῦν; Ὑφίστανται ἀναμφίβλως αἷτια. Ὅπως πᾶν ἀποτέλεσμα ὀφείλεται εἰς κᾶποιαν αἰτίαν, οὕτω καὶ τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν ἐγκληματιῶν ἔχει τοὺς λόγους τοῦ καὶ ἀφορμὰς τοῦ.

Ὅμως ἡμεῖς ἐν προκειμένῳ δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῆς ἀναζητήσεως καὶ ἐξευρέσεως τῶν αἰτιῶν, τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων. Τὰς ἀφορμὰς μᾶλλον οὕτως εἰπεῖν τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα συνέβησαν. Καθ' ὅτι ἡ διάπραξις τόσον τοῦ

Πούρβουλος καὶ Ράδουλας. Ὁ πρῶτος κτήτορας τοῦ παρόντος μοναστηρίου, ἐστάθη ὁ ἅγιος Ξενοφῶν, ἀφοῦ ἔλαβε καὶ τὴν ἐπονομασίαν· μετὰ δὲ ταῦτα, κατὰ τὸ «ζυγ' ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τὸ ἀνεκαίνισαν, ὅτε Δούκας Βόρνικος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ράδουλας, ἄρχοντες τῆς Θεοφυλάκτου Οὐγγροβλαχίας» καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἐζωγράφησαν ὅλην πολλὰ εὐμορφα. Ὑστερον ὁ περιδότης Ματαίνης Βεθόνδας ὁ Βασσαράδας, δι' οἰκείων ἐξόδων ἱστόρησε τὸν Νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅλον τὸ τραπεζαρεῖον· ὅπου εἶναι καὶ αὐτὸς μετὴν Δόμναν του ἱστορισμένος, εἰς μνήμην αἰδίου.

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ
οἰοῦ Γρηγορίου

Τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Γρηγο-

ρίου, εἶναι καὶ αὐτὸ ὑψηλὸν καὶ συμμαζωκτόν, εἰς τόπον ἐπιτήδειον, θεμελιωμένον κατὰ τὸ κατάγιαλον· οὐ ὁ θεὸς ναὸς εἶναι εἰς τιμὴν τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, μολυβδοσκεπαστος. Κτήτωρ δὲ τοῦ παρόντος μοναστηρίου, ἐστάθη ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ νέος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα· ὅστερον ὁμως, ὁ Αὐθέντης Μολδοβλαχίας Ἀλέξανδρος, ὁ Πατὴρ τοῦ Μπογδάνου Βεθόνδα, τὸ ἀνεκαίνισε μεγαλοπρεπῶς, κατὰ τὸ «ξε' ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ· ἐκεῖ πλησίον εἶναι καὶ ὁ ταρσανᾶς τοῦ μοναστηρίου τῆς Σίμωνος Πέτρας. Οἱ δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ πατέρες εἶναι Πελοποννήσιοι.

καλοῦ, ὅσον καὶ τοῦ κακοῦ ἐξαργαῖται τελικῶς ἀπὸ τὴν ἰδίαν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Δύνανται πλεῖστοι ὅσοι καὶ ποικίλοι νὰ εἶναι οἱ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι ὠθοῦν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸ ἔγκλημα. Ὅμως πάντες ἀσπάζονται ὅτι τὸν τελευταῖον λόγον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης πράξεως, εἴτε καλῆς εἴτε κακῆς, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ διὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος, τὸν ἔχει κατὰ κανόνα ἡ ἐλευθέρη βούλησις τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν παραλείπομεν ὡσαύτως νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἐπιδροῦν εἰς τὴν βούλησιν τοῦ ἀνθρώπου ἔξωτερικοὶ καὶ ἐσωτερικοὶ παράγοντες, ὅπως εἶναι ἡ κληρονομικότης, ἡ ἀνατροφή, τὸ περιβάλλον, αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως κ. ἄ. Εἰς τὸ βάθος ὅμως παραμένει ἡ δύναμις τῆς θελήσεως, μετὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀποφασίζει προκειμένου νὰ πράξῃ τοῦτο ἢ τὸ ἄλλο. Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας ἡ θέλησις ἔχει τὸ «βέτο».

Ἡ δικαιοσύνη ὁσφαλῶς τοῦ Κράτους δὲν σταματᾷ οὐδόλως ἀπὸ τοῦ νὰ ἀσχολῇται συνεχῶς μὲ ἀνακρίσεις καὶ ἐκδικάσεις ἐγκλημάτων ποῦ συνέβησαν. Ἡ ἐπὶ ὥρισμένον χρονικὸν διάστημα φυλάκισις τῶν ἐγκληματιῶν εἶναι βεβαίως ἐν μέτρον προληπτικὸν διὰ νὰ μὴ ὑποπέσουν (παρὰ τὴν θέλησίν των) οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐκ νέου εἰς ἐκτέλεσιν ἐτέρας ἐγκληματικῆς πράξεως. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ τρόπος οὗτος, τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζουν οἱ Νόμοι καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κράτους εἶναι μέτρον ἀρνητικόν. Δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἐξυγιάνσιν τῆς νοσοῦσης ψυχῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ῥιζικὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, εἶναι κάτι βαθύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον. Ἀνάγκη εἶναι ἡ ἀσθενὴς ψυχὴ νὰ ἐξυγιανθῇ, νὰ ἀποστραφῇ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἐγκλημα, νὰ ποθήσῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀρετὴν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνέχει μεγί-

στην σημασίαν εἶναι νὰ στραφῇ ἡ θέλησις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ νὰ ἀσκηθῇ εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ δύναμιν εἰς τὸ νὰ ὑπερπηδᾷ τὰ διάφορα παρουσιάζόμενα ἐμπόδια καὶ τοὺς δελεαστικὸν πειρασμούς, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως καὶ ἀποστραφῆς ἀπὸ τὸ κακὸν θὰ θέσουν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἐνέργειαν πᾶσαν πονηρὰν καὶ δαιμονικὴν προσπάθειαν, ἵνα ἐπαναφέρουν ἐκ νέου τὸν ἀγαθὸν πλέον ἄνθρωπον εἰς τὴν παλαιὰν αὐτοῦ κατάστασιν, προκειμένου νὰ προβῇ εἰς τὴν διάπραξιν νέων σφαλμάτων καὶ ἐγκλημάτων. Δι' ἄλλων λόγων εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ εἰς τὴν ἐγκληματικὴν ψυχὴν μία ἀνακαίνισις καὶ συγχρόνως ἕνας ἐσωτερικὸς «πνευματικὸς καθαρισμός». Νὰ πραγματοποιηθῇ μία ἠθικὴ ἀναγέννησις. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ συντελεσθῇ οὔτε διὰ τῆς ἐσωκλείστου εἰς φυλακὴν ἀπομονώσεως, οὔτε μὲ ὅ,τιδήποτε ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἀναγκαστικῶς ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐγκληματιάν. Ὅπως τὰ φυσικὰ ἀποτελέσματα ὀφείλονται εἰς φυσικὰ αἷτια, οὕτως καὶ τὰ ἠθικὰ ἐπέρχονται μόνον ὅταν ἐπιδράσουν ἠθικοὶ καὶ πνευματικοὶ παράγοντες. Ἐν προκειμένῳ δὲ ἡ ἠθικὴ ἀνακαίνισις τοῦ ἀνθρώπου ἐπέρχεται τότε μόνον ὅταν ἐπισκεφθῇ τὴν ψυχὴν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ.

Βεβαίως δὲν ἀντιτάσσεται κανεὶς ὅτι πᾶσα ἄλλη προσπάθεια χρησιμοποιομένη πρὸς καταστολὴν τοῦ ἐγκλήματος, εἶναι ἀνώφελος καὶ περιττή. Ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται κανεὶς νὰ μὴ τονίσῃ ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς μειώσεως καὶ ἐξαλείψεως τῆς ἐγκληματικότητος εἶναι κυρίως πρόβλημα ἠθικόν. Εἶναι κατ' ἐξοχὴν πρόβλημα ἠθικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἠθικοῦ καταρτισμοῦ. Ὅσον περισσότερον τὸ αἴτιον τρέφεται καὶ μορφώνεται ψυχικῶς μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐξαγιαζεται

Ἡ ζωὴ τοῦ βιβλίου

ἙΧΡΥΣΑΚΤΙΔΕΣ ΣΤΟ ΠΟΝΟΣΟΥ,

Ἀρχιμ. Ἰακ. Διαρομμάτη

Καὶ πάλιν τὸ ξαναγράφω ἔχει διότι εἶμαι Ἱερεὺς, ἀλλὰ διότι «ἐτυχὼς» ἢ «εὐ-

διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τόσον ὁ χαρακτήρ του ἡρεμεῖ καὶ ἡ συνειδήσις του φωτίζεται καὶ λαμπρύνεται καὶ ἡ θέλησις του κλείνει πρὸς τὸ καλόν.

Τὸν προχριστιανικὸν κόσμον μὲ τὴν ἀπεριόριστον ἡθικὴν ἐξαθλίωσιν, ἡ ὁποία τὸν διέκρινε καὶ τὴν ἀφάνταστον κατὰ πτωσιν τῶν ἡθῶν καὶ τὰ ἀκατονόμαστα ἔργα τῆς ἁμαρτίας, περὶ τῶν ὁποίων ὁ τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος ἔλεγεν, ὅτι «αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν» (Ἐφεσ. ε' 12), τὸν ἀνεκαίνισεν οὐχὶ ἑτέρα δύναμις, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀγιαστικὴ χάρις τοῦ Χριστοῦ. Γράφων πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ θειότατος Παῦλος, παρομοιάζει τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, τὰ ὁποῖα τότε ἐπραττον, πρὸς σ κ ό τ ο ς ἡ θ ι κ ό ν. «Ἀλλά, προσθέτει, ἀπελούσασθε, ἡγιασθητε, ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» (Α' Κορ. ζ' 11). «Καὶ ἐγένετο φῶς ἐν Κυρίῳ» (Ἐφεσ. ε' 8).

Τοῦτο δὲ τὸ ὁποῖον συνετελέσθη τότε, συνεχίζεται νὰ πραγματοποιηῖται καὶ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν. Ἡ ἀνακαινιστικὴ δύναμις τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία μετέστρεψε τὴν δυσωδίαν τοῦ προχριστιανικοῦ κόσμου εἰς «ὁ σ μ ἦ ν ε ὕ ω δ ί α ς» ἢ αὐτὴ παντοδύναμος ἀγιαστικὴ χάρις, ὅταν πνεύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, θὰ τὴν ἀγιάσῃ καὶ θὰ τὴν μεταβάλλῃ ἀπὸ ἐστίαν ἡθικῆς μολύνσεως εἰς ἐστίαν ζωῆς ἡθικῆς, εἰς ἀληθινὴν «ε ὕ ω δ ί α ν Χ ρ ι σ τ ο ῦ» (Β' Κορ. β' 15).

Φιλήμων Ἀγιαννανίτης, ἱεροδ.

τυχὼς» καὶ βλέπω καὶ αἰσθάνομαι τὸ τραγικὸν περιεχόμενον τῆς ζωῆς, ὅτι, ὁ ἄνθρωπος δίχως θρησκευτικὴν πίστιν εἶναι ὀρφανὸς παρηγορίας καὶ μεταφυσικῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ δωμάτιον τῆς ζωῆς εἶναι σκοτεινότερον καὶ πληκτικόν, διότι στερεῖται παραθύρων ἐκ τῶν ὁποίων νὰ εἰσέρχεται τὸ οὐράνιον φῶς.

Ἄν χρειάζομεθα νὰ ἔχωμεν μίαν ζωντανὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, εἶναι πρῶτα πρῶτα διὰ νὰ μὴν αἰσθανώμεθα ὀρφανὸν καὶ ἀπροστάτευτον τὸν ἑαυτὸν μας μέσα στὸ δάσος τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, καὶ νὰ συμφιλιώμεθα μὲ τὸν πλησίον μας ὡς παιδιὰ τοῦ Θεοῦ.

Πολλοὶ ἀπάται τοῦ κόσμου ἔχουν ἐπινοηθῇ μὲ σκοπὸν νὰ συντροφεύσουν τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν κάμουν «εὐτυχῇ» καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν τῶν ἀπατῶν μαρτυρεῖ τὴν ἀποτυχίαν των, διότι ἡ ἀνθρωπίνη εὐτυχία θρίσκεται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ψυχῆς πρὸς ἐπιστροφήν της εἰς τὸν παράδεισον.

Ἄν ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εἶναι περισσότερον δυστυχὴς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν προθυμίαν του εἰς τὸ νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς ψυχῆς του εἰς τὴν θύραθεν σοφίαν τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς ἀχρηστεύσε τοὺς θησαυροὺς τῆς ψυχῆς του.

Τὸ πνεῦμα τῆς Δύσεως μὲ τὴν ὀρθολογιστικὴν ἐρμηνείαν τῶν προβλημάτων τῆς ψυχῆς, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀποδῇ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου περισσότερον τραγικὴ καὶ ὀλιγώτερον χαρᾶς Θεοῦ.

Ἐκεῖνοι λοιπὸν ὅπου ἔχουν διαπιστώσει τὸ τραγικὸν αὐτὸ εἶωμα τοῦ ἀνθρώπου ἔνθα ὁ ταλαίπωρος ἀγωνιᾷ καὶ φοδᾶται μάλιστα ὅταν κάποια ἀρρώστεια τὸν καθηλώσῃ στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου, θέλουν νὰ τὸν βοηθήσουν, εἶναι οἱ καλοὶ Σαμαρεῖται.

Στοὺς ἀρρώστους καὶ πικραμένους ἀδελ-

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν λβ'.

Κείμενον

Πένητος ἀνδρὸς, οὐδὲν ἀσφαλέστερον.

Πρὸς τὸν Θεὸν νένευκε, καὶ μόνον

[βλέπει.

οὗ δὲ ἀγκαλίζει. καὶ ἀετὸς λόγος

πολὺς, καλιᾶ λεπτὸν ὄρνιν ἀμφέπει.

Ἑρμηνεῖα

Καὶ ἔτι περὶ ἐλεημοσύνης παραινεῖ καὶ φησὶν, ὅτι αὐτεῖς ζῇ ἀσφαλεστέρως τοῦ πένητος, διότι ὁ πέννης πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ἀφορᾷ καὶ πρὸς μόνον ἐκείνον νεύει δλοψύχως, παρ' οὗ τὴν ζωὴν καὶ τροφὴν ἐλπίζει. οὐ γοῦν ὁ πολὺς τὸν πλοῦτον ἀγκαλίζει προθύμως καὶ υποδέχου τοῦτον τὸν ἐλπίζοντα ὑπὸ Θεοῦ τραφῆναι. διότι τρέφων καὶ σκέπων αὐτόν, τὸν Θεὸν υποδέχῃ. καὶ μὴ ἐπ' αὐτοῦ ὡς πέννης τις ὢν αὐτὸς, πρὸς τὸ εὐτελὲς ἀφορῶν τοῦ πένητος, τὸ υποδέξασθαι τοῦτον, ἀλλὰ μίμησις αὐτοῦ τὸν τῶν ὀρνέων βασιλεῖα ἀετὸν. ὁ γὰρ ἀετὸς πολὺς ὢν καὶ μέγας ἐν τοῖς ὀρνέοις ἅτε καὶ βασιλεὺς αὐτῶν ὢν, οὐ καταφρονεῖ τῶν μικρῶν καὶ λεπτῶν καὶ ἐλαχίστων ὀρνέων,

1) sic ἀντὶ ἀπαξίου.

φοῦς μας ἀπευθύνεται ὁ Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Διαρρημάτων μετὰ τὸ διδόνον του «Χρυσάκτιδες στὸ πόνο σου» καὶ ἀληθῶς τὸ διδόνον αὐτὸ γραμμένο μετὰ ζεστῆ ἀγάπης εἶναι ὄντως Ἀγγελὸς παρηγορίας διὰ καθεψυχὴν.

Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτᾶς
Mansfield, Ohio

ἀλλὰ δεχόμενος ἐν τῇ ἰδίᾳ φωλεᾷ, ὡς φησὶν ὁ πολὺς λόγος, ἤγουν ὁ τῶν πολλῶν, περιέπει καὶ χειραγωγεῖ ταῦτα καὶ οὐ διώκει ἐκεῖθεν. τὸ γοῦν π ο λ ὺ ς, ἡ τῷ ἀετῷ ἀπόδος ἐν' ἡ ἀετὸς ὁ πολὺς, ὁ μέγας. ἡ εἰς τὸν λόγον, ἐν' ἡ ὡς λόγος πολὺς ἤγουν τῶν πολλῶν. ὁ δὲ φησὶ νῦν ὁ πατὴρ περὶ τοῦ ἀετοῦ καὶ ἐπὶ ἄλλων ὀρνέων εὐρήσεις τοῦτο φυλαττόμενον μεγάλως. πολλὰ τῶν μικρῶν πάντη ὀρνέων βλέπομεν παραμένοντα ἐν τῇ τοῦ ἀετοῦ φωλεᾷ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τοῦ πελαργοῦ γύρωθεν φωλεᾷ αὐτοῦ προικόμενα καὶ ἄλλα ἄλλαχού καὶ οὐκ ἐμποδίζονται ἢ διώκονται παρὰ τῶν μειζόνων ὀρνέων. μὴ γοῦν χεῖρους καὶ τῶν ὀρνέων φανείημεν. ἀλλ' ὡς ἐκεῖνος ὁ πολὺς ἀετὸς καὶ μέγιστος ἐκεῖνο τὸ λεπτὸν γέννημα τὸν σμικρότατον ὄρνιν περιέπει καὶ σκέπει ἐν τῇ ἰδίᾳ φωλεᾷ, οὕτω καὶ σὺ πολὺς ὢν καὶ μέγας τῷ πλούτῳ, μὴ καταφρονεῖ τοῦ πένητος, αὐτὸν ἐλάχιστός ἐστιν, ἔνα Χριστὸν κερδήσεις.

Γνωμικὸν λγ'.

Κείμενον

Κρεῖσσον πενία, μὴ δικαίας κτήσεως·
καὶ γὰρ νόσος γέ τῆς κακῆς εὐεξίας.
λιμῶ μὲν οὐτις ῥαδίως διεφθάρη.

τοῖς δ' αὖ κακίστοις θάνατος μοχ-
[θηρία ὁ]

Ἑρμηνεῖα

Διδάξας ἱκανῶς περὶ ἐλεημοσύνης, νῦν

1) ἐν ἄλλοις χειρογράφοις· πότμος ἡ μοχθηρία.

κατὰ τῆς ἀδικίας ποιούμενος τὸν λόγον φησίν, ὅτι κρεῖσσόν ἐστι τὸ πένεσθαι τινά, ἢ πλούσιον εἶναι ἐξ ἀδικίας καὶ ἀρπαγῆς. καθά φησι καὶ ἐν τοῖς κατὰ στοιχεῖον παραινετικοῖς μονοστιχοῖς ἰάμβοις· Δεινὸν πένεσθαι, χεῖρον δ' εὐπορεῖν κακῶς. εἴτα παρεικάζει τὴν μὲν πενίαν τῇ νόσῳ. τὴν δὲ ἀδικον κτήσιν τῇ κακῇ εὐεξίᾳ καὶ ὑγείᾳ, καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκάστης δείκνυσιν ὅσον κρεῖττον ἢ πενία τῆς ἀδικου κτήσεως. καὶ γὰρ φησι, κρεῖσσον κατὰ πολὺ ἐστὶ νοσεῖν τινὰ τὸ σῶμα μόνον καὶ τὰ ἄλλα εἶναι ἀπηρέαστα, ἢ ὑγιαίνειν μὲν, τὰ ἄλλα δὲ πάντα κακῶς ἔχειν. οἶον περιπύρεσθαι ¹⁾ διηνεκῶς τῇδε κάκεισε, καὶ εἰρκταῖς ἐγκλείεσθαι ζοφώδεσι καὶ τὰ ἄλλα πάσχειν διηνεκῶς τὰ χεῖρω. πάντως γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος προετίμησε νοσεῖν, ἢ οὕτω κακῶς πάσχειν. ἢ καὶ ἄλλως νόησον τοῦτο, καὶ γὰρ φησι. κρεῖσσον ἐστὶ τὸ νοσεῖν τινὰ τὸ σῶμα, ἢ ὑγιαίνοντα πορνεύειν καὶ ἀσελγέειν, καὶ τὰ ἄλλα ποιεῖν τὰ δεινὰ. ὥσπερ οὖν ἡ νόσος κρεῖττων τῆς τοιαύτης ὑγείας, οὕτω καὶ ἡ πενία τῆς ἀδικου εὐπορίας. δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, ὅτι διὰ μὲν τῆς πενίας οὐδέποτε τις εὐκόλως ἀπώλετο, λιμώτων τυχόν. οὐδὲ γὰρ γίνεται ἡ πενία θανάτου αἰτία τισὶ βραδίως, ἢ δὲ μοχθηρία καὶ ἀδικία θάνατον καὶ ὀλεθρον ψυχικὸν πρὸς γενεὴ τοῖς χρωμένοις αὐτῇ.

Γνωμικὸν λδ'.

Κείμενον

Τί δεσπότης ἢ δοῦλος ἢ φαῦλη τομῇ;
εἰς πᾶσι πλάστης· εἰς νόμος, κρίσις
[μία.
ὕπηρετοῦν μὲν, ὥς δὲ συνδούλους ²⁾
[βλέπε.

ἔταν λυθῆς φάνηθι τιμιώτερος ³⁾

Ἑρμηνεία

Διδάσκει περὶ ἀδικίας καὶ τοὺς πένητας παραμυθησάμενος, διὰ τοῦ κρεῖττους τοῦτους δεῖξαι τῶν ἀδικῶς πλουτούντων, νῦν τὰ περὶ τῆς δουλείας διέξεισι, συμβουλευόν τοῖς δεσπότης μὴ κακῶς μηδὲ ἀδικῶς χρᾶσθαι τοῖς δούλοις. καὶ φησὶ τί ἐστὶ δεσπότης καὶ τί ἐστὶ δοῦλος, τοῦτο γὰρ φαύλη τομῇ καὶ διαίρεσις τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὴ ἐγνωσμένη ἢ κεκελευσμένη Θεῷ. εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ πάντων δεσπότης καὶ ποιητής. καὶ εἰς νόμος ὁ τοῦ Θεοῦ. καὶ μία κρίσις ἡ αὐτοῦ, ἵνα πάντες ἐσμέν ἀδελφοὶ ἀλλήλων καὶ ὁμόδουλοι, καὶ ἕνα δεσπότην ὁμολογοῦμεν τὸν Θεὸν τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην πάντων. οὐ τοίνυν ὑπηρετοῦ μὲν καὶ δουλεύου ὑπὸ τῶν ὁμοτίμων ἰσοτίμων. ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦτο τοῖς, μὲν τὴν δουλείαν, σεκυτῶ δὲ τὴν δεσποτείαν ἀναθήσῃς, ἣτις ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. ἀλλ' ὥς συνδούλοις τοῦτοις χρῶ, καὶ οὕτω κάλει. σπουδάζει δὲ ἔταν λυθῆς ἀπὸ τοῦ σώματος διὰ τοῦ θανάτου φανῆναι ἐν τῇ μέλλοντι αἰῶνι παρὰ τῇ κοινῇ δεσπότη τῇ Θεῷ τιμιώτερος πάντων τῶν ὁμοδούλων διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν ἐργασίας νῦν γὰρ φαίνη τοῦτων τιμιώτερος ὢν καὶ μὴ ὢν, καὶ σπουδάζεις κυριεύειν αὐτῶν, τίς ἢ ὠφέλεια, εἰ μὴ τοιοῦτος μέλλεις ἐδρεθῆναι μετὰ τὸν θάνατον παρὰ τῷ Θεῷ.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

1) sic ἀντὶ περιπεῖρεσθαι.

2) ἐν ἄλλοις χειρογράφοις· σύνδουλον.

3) ἐν ἄλλοις· τιμιώτερος φανείς.

ΙΕΡΑ ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ

Εἰς τὸ τὸ Α' Ἱερατικὸν Συνέδριον, συγκληθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. κ. Ἰακώβου (Μάϊος 1959)

« Ἐγὼ εἰμι ὁ Ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλός, τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ τίθουσιν ὑπὲρ τῶν προβάτων » (Ἰωάν. ι' 11).

Τῆς Μυτιλήνης ὁ κλεινός, σοφός μας Ποιμενάρχης,
γαλήνιος καὶ φωτεινός, τοῦ θρόνου Ἱεράρχης.
Τοὺς λειτουργοὺς ἐκάλεσεν, ὅλης τῆς Ἐπαρχίας,
διδάγματα ἀνέπτυξε, τὰ τῆς ὑπηρεσίας.
Πέπρωται πάλι νὰ γραφῇ σελὶς στὰ χρονικά μας,
τριήμερον Συνέδριον, διὰ καθήκοντά μας.
Τὸν τρόπον μᾶς ἐδίδαξε, τὸ ζῆν καὶ τὸ διαγείν,
πῶς πρέπει εἰς τὸν Κύριον, χριστιανοὺς προσάγειν.
Ὅσα ἀγνά, ὅσα σεμνά, ὅσα καλὰ ποὺ θέλει,
ὁ Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ, τὰ τῆς ψυχῆς ὀφέλη.
Πίστις καὶ βίος καθαρὸς τὸν Ἱερέα πρέπει,
μ' ἐνδόμυχον μουσικισμόν, τὸν Ἰησοῦν νὰ βλέπη.
Εὖρον εἰς τὴν καρδίαν μας τόπον αὐτοῦ οἱ λόγοι,
καὶ ὅσοι μᾶς ὠμίλησαν, ρήτορες Θεολόγοι.
Μὲ προσευχάς καὶ διδασχάς, μ' ἀναίμακτον θυσία,
τριήμερον διήλθομεν, ὦ! θεῖα πανδαισία.
Παράταξις, ὁμήγουρις καὶ σύναξις ἅγια,
μέσφ' ἡμῶν παρίστατο, Χριστὸς καὶ Παναγία.
Καὶ ὅταν οἱ Λευῖται μας, στήν τράπεζα προσήλθον,
μαζὶ μας περεκάθητο, στὸ γεῦμα καὶ στὸ δεῖπνον.
Διπλῇ τροφῇ παρέθηκε, μὲ πᾶσαν καλωσύνην,
πληρώων τὰς καρδίας μας, χαρὰν καὶ εὐφροσύνην.
Κυκλόθεν τῆς τραπέζης σου, βλέπων μας Ἱεράρχα,
τὰ τέκνα σου πνευματικὰ εὐφραίνου, Ποιμενάρχα!

Ἡμεῖς, Σεβασμιώτατε, μὲ ἄμετρον χαρὰν μας,
στὸ σάλπισμά σου σπεύσαμε, μὲ ὅλη τὴν καρδιά μας.
Μαυρόπτερα τῆς Ἐκκλησιᾶς, τοῦ ὕμνου χελιδόνια,
τῆς νοερᾶς ἀνοίξεως, γλυκόλαλα ἀηδόνια.
Πατέρες μὲ γυμνὰς κορφάς, γενειάδες λευκοσμένες,
οἶον τίς Βυζαντινὲς μορφές, μοσχολιθανισμένες.
Μὲ τὸν Σταυρὸ στήν πλάτη μας, μὲ δίχως παραπόνια,
εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖ περάσαμε τὰ χρόνια.
Μὲ ὑστερήσεις στὴ ζωή, μὲ πόνο καὶ μ' ἀγῶνα,
μὲ μόχθο ἐργαζόμεθα, στὸν θεῖον Ἀμπελῶνα.

Τὴν ποιμνὴν μας φυλάττουμε ἐκ τῶν δηλητηρίων,
 ἀθεΐσμου, κομμουνισμοῦ, χιλιαστῶν θηρίων.
 Κι' ἂν πέσῃ τις ἀπὸ ἡμᾶς, ἀπὸ ἀπροσεξίαν,
 τὸ σύνολον τῶν λειτουργῶν, δὲν χάνει τὴν ἀξίαν.
 Τοῦ Ἱερέως τὴν ψυχὴ, προσβάλλει κάθε πόνος,
 ἐπλήθυναν οἱ πειρασμοί, τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος!
 Ὑπὸ τὴν αἱματόβρεκτον σημαίαν τοῦ Σταυροῦ μας,
 πάντες ἀγωνιζόμεθα, εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ μας.
 Μὲ πίστιν, αὐταπάρνησιν, μὲ φλόγα στὴν καρδίαν,
 διὰ νὰ σώσουμε ψυχὰς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.
 Καὶ ὅταν προσερχώμεθα στῆς χάριτος τὸν θρόνον,
 τὸν Κύριον δεόμεθα, μὲ δάκρυα, μὲ πόνον.
 Ὑπὲρ ἀφέσεως ἡμῶν, πάντων ἁμαρτημάτων,
 ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ, αὐτῆς ἀγνοημάτων.
 Ποιμένες ὅχι μισθωτοί, ἀλλὰ καλοὶ προστάται,
 εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, πρόθυμοι παραστέται.
 Στὸν λύκο δὲν τ' ἀφήνουμε ἡμεῖς τὰ πρόβατά μας,
 ἀλλὰ τὰ προφυλάσσουμε, τὰ ἔχουμε κοντά μας.
 Μετέχουμε στὴ θλίψιν τους, μαζὶ καὶ στὴ χαρὰ τους,
 πάντα μ' ἀγάπη πατρικὴ, θρискόμαστε κοντά τους.
 Μὲ τὴν αὐτοσυγκέντρωσιν καὶ ἱερὰ μελέτη,
 φυλάσσουμε τὸ ράσον μας, καθάριο κι' ὅπως πρέπει.

Εὐχου, Σεβασμιώτατε, νὰ καταξιωθοῦμε,
 στὸ δεύτερο Συνέδριον πάλι νὰ ξαναρθοῦμε.
 Ὡς Παραδεισιος πηγῇ, δρόσιες τὰς ψυχὰς μας,
 εὐχαριστοῦμε, Δέσποτα, ἐξ ὅλης τῆς καρδιάς μας.
 Στὸ τέλος ἐπιστρέψαμε, μὲ πάλλουσιν καρδίαν,
 ὅπου ἀνήκει ὁ καθείς, εἰς τὴν ἐφημερίαν.
 Δόξα σοι, Παντοδύναμε Χριστέ καὶ Παναγία,
 σὶν Ποιμενάρχη χάριζε, ἔτη πολλὰ κ' ὕμνια.
 Καὶ ὅσοι μᾶς ὠμίλησαν, τὴν θείαν εὐλογίαν,
 εἰς τοὺς συνέδρους ἀδελφούς, χαράν, ζῶν ἁγίαν.
 Τὰς Πατρικὰς σου συμβουλὰς καὶ τὰς εὐχὰς μᾶς δίνεις,
 χαῖρε, χρυσάκτινε ἀστὴρ, χαῖρε ὦ Μυτιλήνης.
 Θεοῦ δοηθεῖα μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἀνατίθεται.

Ἱερεὺς Βασίλειος Μπάμνιος
 Μόρια - Μυτιλήνης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 9 - 7 - 1959

Ἀριθ. πρωτ. 1605

Π ρ ό ς
τὸν Αἰδεσιμ. Βασίλειον Μπάμιαν,
Ἐφημέριον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Βασιλείου

Εἰς Μόρια

Εὐλαδέστατε πάτερ Βασίλειε,

Ἐλάβομεν τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν ὠραιότατον ποίημα ὑμῶν τὸ σχετικὸν πρὸς τὸ Α' Συνέδριον τοῦ Ἱεροῦ κλήρου τῆς Ἐπαρχίας Μυτιλήνης. Εἶναι πλήρες θρησκευτικοῦ παλμοῦ, ἱκανοῦ νὰ μεταδώσῃ σκέψεις κατανύξεως καὶ εὐλαθείας, καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν συγκίνησιν εἰς πάντας τοὺς εὐλαβεστάτους Συνέδρους, πρὸς οὓς ἀπεστάλη, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάξῃ συνάμα.

Συγχαίροντες καὶ εὐχαριστοῦμεν, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν.

Μετ' εὐχῶν
ὁ Μητροπολίτης
ὁ Μυτιλήνης Ἱάκωβος

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ἐκ διαφόρων ψυχωφελεστάτων πατερικῶν βιβλίων

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου κώδικος 231 τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

Τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου. Τὸ πῶς νὰ λέγῃ τις τὴν προσευχὴν καθὼς πρέπει.

Πότε μὲν, ὦ ἀδελφέ, νὰ κάθῃσι ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμα διὰ τὸ κοπιαστικόν. Πότε δέ, ἐπὶ τῆς στρωμνῆς διὰ τὴν ἀνεσιν τοῦ σώματος. Ἀλλὰ περισσότερον ὅμως νὰ κάμνῃς ὑπομονὴν εἰς τὸ κάθισμά σου προσευχόμενος· ὅπως λέγει ὁ θεὸς Παῦλος, ὅτι προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει δεῖ. Μὴ θαρυνόμενοι τὸν κόπον, ἀλλὰ καθεζόμενοι μετ' ὑπομονῆς, καὶ σκύπτοντες τὴν κεφαλὴν, συνάζοντες τὸν νοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ, λέγων συνεχῶς τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Ὑιὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν· καὶ ἐὰν ἀνίσως ἐκ τῆς πολυκαιρί-

ας τῆς εὐχῆς σὲ πονέσουν οἱ ὧμοι καὶ ἡ κεφαλὴ, ὅμως ὑπόμενον διὰ τὸν Κύριον· διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν τῶν διαστών, καὶ οἱ διασταὶ ἀρπάξουσιν ταύτην.

Τοῦ αὐτοῦ, τὸ πῶς πρέπει νὰ λέγῃ τις τὴν εὐχὴν

Οἱ θεοφόροι Πατέρες μᾶς παραγγέλλουν διαφόρως διὰ τὴν εὐχὴν. Ἄλλοι μὲν εἶπον νὰ λέγωμεν ταύτην ὅλην ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἄλλοι δὲ τὸ ἡμῖς, «Ἰησοῦ Ὑιὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με», τὸ ὅποῖον εἶναι εὐκολώτερον διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ νοός· ἀλλὰ δὲν πρέπει ὅμως συχνὰ νὰ ἀλλάζωμεν τοὺς λόγους τῆς εὐχῆς καὶ λέγωμεν πότε τὰ μὲν, πότε τὰ δέ, διὰ τὴν ἀμέλειαν ἡμῶν, ἀλλ' ἐνίοτε μόνον. Ἄλλοι μὲν Πατέρες μᾶς διδάσκουν νὰ λέγωμεν τὴν εὐχὴν

διὰ τοῦ στόματος, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ νοός. Ἐγὼ δὲ λέγω καὶ διὰ τῶν δύο τρόπων· διότι πότε μὲν ἀμελεῖ ὁ νοὺς καὶ δὲν δύναιται νὰ τὴν λέγῃ μόνος του, πότε δὲ πάλιν κουράζεται τὸ στόμα. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προσευχώμεθα, καὶ διὰ στόματος καὶ διὰ τοῦ νοός ἐναλλάξ. Πλὴν, εἴταν προσευχώμεθα διὰ τοῦ στόματος, πρέπει νὰ λέγωμεν τὴν εὐχὴν ἡσυχως, διὰ νὰ μὴ γίνεταί σύγχυσις μετὰ τὴν φωνὴν καὶ συγχύζεται ἡ προσοχὴ τοῦ νοός· ἕως νὰ συνειθίσῃ ὁ νοὺς, καὶ ἔπειτα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν λέγωμεν διὰ τοῦ στόματος, μῆτε δυνάμεθα.

Περὶ ἡσυχίας

Ὅστις ἡσυχάζει κατὰ μόνος, πρῶτον πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν σιωπὴν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν ὑπομονήν. Ὅμοίως νὰ ἔχῃ προσευχὴν διὰ τοῦ στόματος, καὶ προσευχὴν νοερὰν· ἀναγνώσιν, καὶ ὀλίγον ἐργόχειρον. Ἐὰν εἶναι ἀκόμῃ ἀδύνατος ὁ ἡσυχαστής, ἅς ἀρχίσαι ὡς ἀκολούθως. Τὴν α' ὥραν τῆς ἡμέρας τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μετὰ προσοχὴν καρδίας καὶ ἡσυχως, ἕως μίαν ὥραν. Τὴν β' ὥραν ἅς ἀναγινώσκῃ. Τὴν γ' ὥραν νὰ προσεύχεται διὰ τοῦ στόματος. Τὴν δ' νὰ λέγῃ τὴν εὐχὴν διὰ τοῦ νοός. Τὴν ε' νὰ ποιῇ ἀνάγνωσιν. Τὴν ς' νὰ προσεύχεται διὰ τοῦ στόματος. Τὴν ζ' νὰ προσεύχεται διὰ τοῦ νοός. Τὴν η' ἅς ἀναγινώσκῃ. Τὴν θ' νὰ ψάλλῃ. Τὴν ι' ἅς τρώγῃ. Τὴν ια' νὰ κοιμᾶται ὀλίγον. Καὶ τὴν ιβ' νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ ἀπόδειπνον.

Περὶ ἀγρυπνίας

Τρεῖς πολιτείας ἔχει ἡ ἀγρυπνία τῆς νυκτός. Τῶν ἀρχαρίων, τῶν μεσαίων, καὶ τῶν τελείων. Καὶ τῶν μὲν ἀρχαρίων, εἶναι νὰ ἀγρυπνώσι, τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός, ἀφ' ἑσπέρας ἕως μεσονυκτίου, ἢ ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον, μέχρι πρωῒας, προσευχόμενοι πότε μὲν διὰ στόματος λέγοντες τὴν

εὐχὴν, πότε διὰ τοῦ νοός. Τῶν μεσαίων εἶναι, νὰ ἀγρυπνώσι ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δύο ὥρας, ἔπειτα νὰ κοιμῶνται ἐπὶ τέσσαρας ὥρας, καὶ νὰ ἐγείρωνται τὸ μεσονύκτιον, νὰ ψάλλουν τὸν Ὁρθρον μέχρι πρωῒας. Καὶ τῶν τελείων εἶναι, νὰ διέρχωνται ὅλην τὴν νύκτα μετὰ ἀγρυπνίαν καὶ στάσιν, προσευχόμενοι καὶ ψάλλοντες. Ὅταν δλέπεις εἰς τὸ κάθισμά σου, πῶς ἡ προσευχὴ ἐνεργεῖ καὶ δὲν παύει νὰ κινῇ τὴν καρδίαν, μὴ τὴν ἀφίσχῃ καὶ ἐγερθεῖς νὰ ψάλλῃς, ἀλλὰ κάθεσαι, ἕως αὕτη ἡ προσευχὴ σὲ ἀφίσει οἰκονομικῶς μόνη της. Ὅτι εἰς ἐκείνους ὅπου δὲν γνωρίζουν τὴν νοερὰν προσευχὴν, εἰς αὐτοὺς ἐδόθη νὰ ψάλλουν πολὺ καὶ νὰ προσεύχωνται διαφοροτρόπως, ἕως νὰ εὗρουν τὴν νοερὰν προσευχὴν ἐνεργοῦσαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Διότι ἄλλη πρᾶξις ἡσυχαστῶν καὶ ἄλλη τῶν τοῦ Κοινοβίου ἀγωνιστῶν. Πλὴν κατέκαστος ἅς ὑπομένῃ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐκλήθη παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει σωθῇ.

Οἱ Πατέρες, δὲν ἦσαν ὅλοι πρακτικοί, μῆτε ὅλοι θεωρητικοί· οὔτε οἱ πρακτικοὶ ἔμεινον μέχρι τέλους εἰς τὴν πρᾶξιν, διότι πολλοὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἐγκατέλιπον τὴν πρᾶξιν. Ἄλλοι πάλιν παρέμειναν μέχρι τέλους ἐν τῇ πράξει καὶ ἐσώθησαν. Καὶ μερικοὶ ἕτεροι, κατεγίνοντο καὶ εἰς τὴν ψαλμωδίαν καὶ εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ οὕτως διῆλθον ὅλην τὴν ζωὴν των, καὶ ἐπρόσκοπον καὶ εἰς τὰ δύο. Ἐκεῖνος ὅπου ἡσυχάζει πάντοτε χρέος ἔχει νὰ μὴν χορταίνῃ ποτέ, ἀλλ' ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης, ἀκόμῃ μένων πεινασμένος, εἰς ἐκεῖνον ὅπου ἀγαπᾷ νὰ σωθῇ, ἀρκετὸν εἶναι μία λύτρα ἄρτου, καὶ ὕδατος ἕως τρία ποτήρια ἢ οἶνου ἡμερησίως. Εἰδὲ καὶ νικηθῇ καὶ φάγῃ περὶ πλέον, ἅς λυπηταί καὶ νὰ μετανοῇ, κατηγορῶν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀκρασίαν του, καὶ ἀρχίσῃ πάλιν νὰ ἐγκρατεῦται. Διότι τὰ

Λαζάρου μοναχοῦ Διονυσίου

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΗΤΟΙ

Σύγχρονοι θαυματουργίαι τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ ἄλλων
ἁγίων. Ὅπτασίαι διάφοροι καὶ ἀξιόλογοι. Διηγήματα.

Ἑναρέτων Πατέρων μνεία. Ἔτει Σωτηρίῳ 1956.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

Μοναχοῦ Χρυσάνθου, περὶ τοῦ παρ'
αὐτοῦ κατασκευασθέντος Προ-
σκυνηταρίου, ἐν τῇ κἀνωθι
τοῦ Ἀρχονταρικίου εὐρι-
σκομένη εἰκόνι τοῦ τιμίου
Προδρόμου

Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς
Μαρτίου ἔτους 1940 νοσηλεύμενος ὁ ἀδελ-
φός Χρυσάνθος ὑπ' ἑμοῦ ἐν τῷ Νοσοκο-

μείῳ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, λόγου ἐμπέ-
σόντος περὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιγενομέ-
νων θαυματουργιῶν τοῦ τιμίου Προδρόμου,
υπέμνησα αὐτῷ ἕαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν
διάστημα τῆς ἐν τῇ Μονῇ ἐγκαταδιώσεώς
του, συνέβη εἰς αὐτὸν θαυματουργία τις,
καὶ ἂν θέλῃ καὶ ἔχῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ
μοῦ τὴν εἴπῃ, ὅπως σὺν τοῖς ἄλλοις γρα-
φῇ καὶ αὕτη πρὸς γινῶσιν τῶν μεταγενε-

ἄλλα φηγῆτά δὲν ἐνδυναμώνουν τόσο τὸ
σῶμα, ὅσον ὁ ἄρτος καὶ τὸ ὕδωρ. Δὲν πρέ-
πει νὰ πιστεύῃς εὐκόλως κάθε πρᾶγμα, ἂν
καὶ εἶναι καλόν, οὔτε νὰ τὸ δέχεσαι, πρὸ
τῆς ἐξετάσεως τούτου καὶ ἐρωτήσεως τῶν
ἐμπείρων, διὰ νὰ μὴ βλαφθῇς. Εἶδὲ καὶ με-
ρικοὶ ἐπλανήθησαν, ἤξευρε ὅτι ἀπὸ ὑπε-
ρηφανίας τῶν καὶ ἰδιορρυθμίας καὶ ἀπὸ
τὸ ἰδίον τῶν θέλημα ἔπαθον, καὶ οὐχὶ διὰ
συμβουλῆς τῶν ἐμπείρων. Ὅστις διὰ τα-
πεινώσεως καὶ ὑπακοῆς καὶ φόβου πολ-
λοῦ καὶ ἐρωτήσεως τῶν ἐμπείρων μετα-
χειρίζεται τὴν προχευχήν, ἐκεῖνος οὐδέ-
ποτε θέλει βλαφθῇ, διὰ τῆς χάριτος τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν τρία
πράγματα πρέπει νὰ φυλάττωμεν καλῶς,
καὶ νὰ ἐξετάζωμεν τὸν ἑαυτὸν μας, ἕαν
ἔχωμεν ταῦτα ἀκριβῶς. Τὴν ἐγκράτειαν,
τὴν σιωπὴν καὶ τὴν αὐτομεμφίαν, ἥτοι νὰ
κατηγορῶμεν πάντοτε ἑαυτούς.

Ἀδελφέ, ἔσω πάντοτε ἕτοιμος εἰς τὸν
πόλεμον τῶν δαιμόνων. Καὶ ἕαν ἴδῃς ἑξα-
φνα καμμία φαντασίαν, μὴ ταραχθῇς, μὴ-
δὲ φοβηθῇς· καὶ μάχιραν γυμνῇν, ὅπως

σὲ κατασφάξει, καὶ λαμπάδα ἀναμμένην,
ὅπως σὲ καύσῃ, καὶ πρόσωπον ἄγριον,
ἢ ἄσχημον μαῦρον ἢ δράκοντα, ἢ ἄλλο τι
ὅμοιον, μὴ φοβηθῇς καὶ μικροψυχῆσῃς,
ἄλλα στάσου ἀνδρείως καὶ ὁμολογῇς εὐθαρ-
σῶς τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τὸ Κύριε Ἰησοῦ
Χριστέ, καὶ εὐκόλως θὰ ἴδῃς τὸν ἀφανι-
σμὸν τῶν ἐχθρῶν σου. Γίνωσκε καλῶς καὶ
τοῦτον τὸν δόλον τῶν δαιμόνων, ὅτι δια-
μοιράζονται εἰς δύο μέρη, καὶ ἄλλοι μὲν
ἐρχονται κατεπάνω σου δῆθεν νὰ σὲ πει-
ράξουν, ἕτεροι δέ, φαίνονται ὡς Ἄγγελοι,
ἐκδιώκοντες τοὺς πρώτους, καὶ οὗτοι προσ-
ποιοῦνται ὅτι ἐφοβήθησαν καὶ φεύγουν,
διὰ νὰ σὲ πλανήσουν, ὅπως προσκυνήσῃς
τοὺς ἐκδιώξαντας ὡς Ἀγγέλους. Ἐνίοτε
δὲ πάλιν, σὲ παρακινεῖν εἰς προσευχὴν
καὶ εἰς ἀντίστασιν κατ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ
προσποιοῦνται ὅτι ἐνίκηθησαν ἀπὸ σέ, καὶ
φεύγουν, διὰ νὰ ὑψηλοφρονήσῃς καὶ νομί-
σῃς ὅτι ἐπρόκοφες δῆθεν, καὶ ἤρχισες νὰ
νικᾷς τοὺς λογισμοὺς σου καὶ ἐκδιώκεις
τοὺς δαίμονας,

στέρων, καὶ δὴ πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν προστάτου πανενδόξου τιμίου Προδρόμου. Κατανοήσας ὁ ἀδελφὸς τὴν πρόθεσιν τῆς ἐρωτήσεώς μου καὶ προτροπῆς, δι' εἰλικρινῶς ἀφεώρα τὴν εὐφημίαν καὶ ἔπαινον τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἤρξατο διηγέσθαι μοι ὡς ἀκολούθως:

—Τὸ προσκυνητάρι ὅπου βλέπεις εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ τιμίου Προδρόμου (ὅπου εἶναι εἰς τὸ θράχο) ξέρεις πῶς ἔγινε;

—“Ὅχι τοῦ λέγω· γνωρίζω μόνον ὅτι τὸ ἔκαμε ἡ ὁσιότης σου καὶ θαυμάζω πῶς τὸ κατάφερε καὶ ἔγινε τόσο καλὸ εἰς τὰ μέτρα τῆς εἰκόνης.

—Χρ. αὐτό, λέγει, ἔγινε μὲ φανερόν θαῦμα τοῦ τιμίου Προδρόμου· δίδει πῶς ἦτο δυνατόν (ἔλεγε ταπεινοφρονῶν) ἐγὼ νὰ τὸ φτιάσω καθὼς τὸ βλέπεις στὰ μέτρα του, ὅπου ἄλλοτε δὲν ξανάφκιασα τοιοῦτον τι, καὶ μάλιστα εἰς καιρὸν ποῦ εἶχα παραιτήσῃ πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον αὐτὸ τὸ διακόνημα τοῦ ψευτομαραγκοῦ;

—“Ἀκουσε λοιπὸν νὰ καταλάβῃς.

Κατὰ τὸ ἔτος 1934 κατὰ μῆνα Μάρτιον ὡς νομίζω, ἐστεκόμην εἰς τὸ παράθυρον τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ, καὶ ἔβλεπα πρὸς τὰ ἔξω, κατ' εὐθείαν σχεδὸν εἰς τὸ μέρος τῆς εἰκόνης· αἰφνης ἀκοῶ μίαν φωνήν:

—«Τὸ σκαμνὶ πότε θὰ τὸ φέρῃς;»

Ἐξαπόρησα. Ἀπὸ τοῦ ἦλθεν αὐτὴ ἡ φωνή; ποῖος ἐφώνησε; Πλὴν ἐσιώπησα, δὲν ὠμολόγησα εἰς κανέναν τίποτε.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν ἕως δέκα ἡμέραι, διερχόμενος ἔμπροσθεν τοῦ γνωστοῦ χώρου (ὅπου ἡ εἰκὼν) πηγαίνων διὰ τὸ Ἀρχονταρίκι, μόλις ἀνέβηκα ἕνα ἡ δύο σκαλοπάτια, ἀκοῶ πάλιν τὴν ἰδίαν φωνήν.

—«Τὸ σκαμνὶ πότε θὰ τὸ φέρῃς;»

Τότε ὑπέθεσα ὅτι κάποιος μοναχὸς κρυμμένος εἰς τὸ Προσφοριό, γιὰ νὰ γελᾷ μὲ ἐμένα, φωνάζει ἔτσι, καὶ εὐθὺς ἐγύρισα ὀπίσω νὰ ἰδῶ ποῖος εἶναι αὐτός

ὅπου μ' ἀναγελάει. Ἐπῆγα ἕως εἰς τὸν Νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας, παρατηρῶντας ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πλὴν ψυχὴ δὲν ὤηρχε!! Τὸ προσφοριὸ κλειδωμένον· πάλιν δὲν τὸ εἶπα εἰς κανένα, ἀλλὰ ὁ λογισμὸς μου ἐστριφογύριζε.

—Ρε τί φωνάτς εἶν' αὐταῖς; πῶς τζιάνουμ ἀκούονται;! Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς μηνὸς καὶ πλέον, ἐνῷ εἶχε σημάνει ὁ ἐσπερινὸς καὶ ἔδιδάδαζαν στὴν ἐκκλησίαν, εὐρισκόμενος ἔξω εἰς τὸ θυρωρεῖον τῆς Μονῆς, ἐξεκίνησα πηγαίνων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐπέρασα ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος (ἔμπροσθεν τοῦ Προσκυνηταρίου) καὶ ὦ τοῦ θαύματος! πάλιν ἤκουσα τὴν ἰδίαν φωνήν! καὶ πάλιν ἐνόμιζα ὅτι κάποιος μοναχὸς θὰ εἶναι κρυμμένος καὶ μὲ περιπαίζει.

Τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Ὁρθρου, καθὼς ἔχομεν συνήθειαν, εἰς τὴν διακοπὴν ἐκοιμήθηκα ὀλίγον· καὶ ἀκούω εἰς τὸν ὕπνον μου ἐντὸς τοῦ κελλίου μου τὴν ἰδίαν φωνήν: «Τὸ σκαμνὶ ποῦ σοῦ εἶπα πότε θὰ μοῦ τὸ φέρῃς»;

Ἀμέσως ξύπνησα καὶ διελογιζόμενην μόνος μου. Ἐπάνω στὴν Ἐκκλησίαν ἐνόμιζα ὅτι κάποιος μοναχὸς μ' ἀστεΐζεται καὶ φωνάζει αὐτὴν τὴν φωνήν, ἀλλὰ ἐδῶ μέσα στὸ κελλί μου τέτοια ὥρα ποῖος ἤλθε; Ἄ! λέγω αὐτὸ κάτι ἄλλο εἶναι... πρέπει νὰ τὸ εἰπῶ στὸν Πνευματικόν μου. Καὶ γιὰ νὰ μὴ πολυλογῶ, ἀγαπητέ μου, ἐπῆγα τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὸν ἐν τῇ Νέᾳ Σκῆτῃ πνευματικόν μου παπᾶ Ἰγνάτιον καὶ τοῦ ἐξωμολογήθηκα ὅλα ὅσα ἀνωτέρω ἐλέχθησαν.

Ὁ Πνευματικὸς ἀφοῦ ἤκουσε τὴν ἐξωμολόγησίν μου, μὲ ἠρώτησε.

—«Μήπως ἔταξες καμιά φορὰ εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον νὰ φτιάξῃς τίποτε; γιὰ σκέψου καλὰ ἴσως ἐνθυμηθῇς.

Ἀφοῦ ἐσκέφθηκα ὥραν πολλήν, ὦ τοῦ θαύματος! ἐνθυμήθηκα ὅτι πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον, κάποτε περνώντας ἐπροσκύνῃ-

σα τὴν εἰκόνα τοῦ τιμίου Προδρόμου, καὶ προσκυνῶντας εἶπα μὲ ἀπλότητα καὶ ἀπερισκεψίαν: "Αἰγε Πρόδρομε, ἂν θέλῃς ἀξίωσαι με νὰ σοῦ φτιάσω ἕνα προσκυνητάρι ξύλινον εἰς τὴν εἰκόνα σου (διότι τότε εἰργαζόμην εἰς τὸ μαγαζεῖον). Αὐτὸ εἶπα τότε, ἀλλ' οὔτε τὸ ξαναθυμήθηκα ἄλλην φοράν αὐτὸ τὸ τάξιμον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐκλείσῃ τὸ μαγαζί, κι' ὅλα, πριόνια καὶ σκεπάρνια κι' ἄλλα ἐργαλεῖα χρήσιμα, τὰ ἐσκόρπισα.

"Αφοῦ ἤκουσεν ὁ πνευματικὸς αὐτὸ τὸ ἀπερίσκεπτον τάξιμον, μοι λέγει: βλέπεις; ὅτι ὁ τίμιος Πρόδρομος τὸ ζητεῖ! φρόντισε λοιπὸν νὰ τὸ φτιάξῃς ὅπως ἡμπορεῖς, κι' αὐτὸς ὁ τίμιος Πρόδρομος θὰ σὲ δοθήσῃ.

"Εγὼ ὡς ἄκουσα ἐπάγωσα... τὸ ἐνόμιζον ἀκατέρθωτον... μὰ ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω;... χρειάζεται ξυλεῖα καλὴ, ἐργαλεῖα διάφορα, χρήματα κλπ. εὐλογία ἀπὸ τὸν Γέροντα Ἠγούμενον Δοσίθεον, ὅστις μάλιστα θ' ἀκούσῃ (ἔλεγον καθ' ἑαυτὸν) γιὰ προσκυνητὰρι νὰ τοῦ ζητήσω τὰ διάφορα ὕλικά καὶ χρήματα... οὐπ... ἀμέσως θὰ μὲ παραπάρῃ θὰ μ' ἐμποδίσῃ καὶ καί... αὐτὰ ἔλεγα μόνος μου, βέβαιος ὢν ὅτι ὁ Ἠγούμενος θὰ μὲ ἀπέτρεπε, κι' ἔτσι θὰ ἠσύχαζα κι' ἐγὼ ἀναπαύων καὶ τὴν συνειδησίην μου, διότι χωρὶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἠγουμένου, βέβαια δὲν ἡμποροῦσα νὰ κάμω τίποτε.

"Ἐλθὼν εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐκμυστηρευθεὶς εἰς τὸν Ἠγούμενον τὰ προλεχθέντα, οὐχὶ ὡς ἐγὼ ἐφανταζόμην ἀλλὰ τῇ συνεργείᾳ τοῦ τιμίου Προδρόμου, μὲ ἤκουσε μὲ μεγάλῃν εὐμένειαν καὶ μὲ παρηθάρρυνε καὶ αὐτὸς νὰ κάμω ἀρχὴν νὰ γίνῃ τὸ προσκυνητάρι. Ἐγὼ στενοχωρούμενος τοῦ λέγω μὰ Γέροντα, χρειάζονται ἐργαλεῖα διάφορα, σανίδια καρυδένια, μοῦ χρειάζονται καὶ τριακόσιες δραχμαῖς...

βλέπω ἀπλώνει τὸ χέρι του εἰς ἕνα συρτάρι κι' εὐθὺς μοῦ δίδει ταῖς 300 δραχμαῖς. Τριακόσιες εἶπες; λάβε ταῖς. Σανίδια καὶ ἐργαλεῖα θὰ σὲ οἰκονομήσῃ ὁ Νικηφόρος, θέλεις ἄλλο τίποτε; "Αχ ὁ πτωχός! ἐβουδάρθηκα, τοῦ ἔδωκα μίαν στρωτὴν μετάνοιαν καὶ ἔφυγα θαυμάζων διὰ τὴν συνδρομὴν καὶ εὐλογίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου. Τώρα (λέγω καθ' ἑαυτὸν) δὲν χρειάζονται δισταγμοί, ἐμπρὸς εἰς τὸ ἔργον. Ἔτσι λοιπὸν, ἀγαπητέ, ἀρχίσω μυστικά, μυστικά, ὁσάκις μοι ἐδίδετο εὐκαιρία ἐργαζόμην, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὴν παραμονὴν τῆς πανηγύρεως (23ην Ἰουνίου 1937) ἐπροσκάλεσα μερικοὺς ἀδελφοὺς, τὸ θγάλαμεν ἐπάνω καὶ τὸ προσάρμοσα εἰς τὴν εἰκόνα ἔπως τὸ βλέπεις. Ὅσοι τὸ εἶδον ἔλεγον ὅτι τὸ σχέδιον ἐγίνε εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν. Κανεὶς δὲν ἐπίστευεν ὅτι εἶναι ἔργον ἐξ ὁλοκλήρου ἰδικόν μου, μὰ εἶχαν κι' ὀλίγο δίκαιον ἀφοῦ κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος ποτὲ δὲν ἐπίστευα νὰ προσαρμόσῃ τόσον ἐπιτυχμένον. Φανερώτατον θαῦμα τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἀδελφέ Λάζαρε, νὰ τοῦ λέγω σὲ πιστεύω, ἀμφιβολία δὲν χωρεῖ κάμμια... ὁ τίμιος Πρόδρομος συνήγορησε καὶ σ' ἐφώτισε νὰ τὸ κάμῃς ὅπως ἐγίνε ὠραῖον καὶ καλόν. Οὐ ταῖς πρεσβείαις ἀξιώθειν μεν καὶ τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

"Ἕλληνες ἔξ ἑλένου καὶ ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐλαίας ὡς ἔθος βλαστησάσης.

— Ἰωνες ἀπὸ Ἰωνος, ἐνὸς τῶν τὸν πύργον οἰκοδομησάντων, δι' ἣν αἰτίαν καὶ Μέροπες κέκληνται, διὰ τὴν μεμερισμένην φωνήν.

— Ἀνάγκη τοὺς τῆς Εὐᾶς κληρονόμους θλίβεσθαι καὶ ἀνάγκη ἐστὶν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα καὶ ἀνάγκη τὰ γινόμενα ὡς γίνεται γίνεσθαι.

Πλάτωνος Στωϊκίδη

ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

Ῥῥδὴ στὴ ματαιοδοξία

- Ἀνθρωπε ὑπερήφανε σταμάτησε τὸ βῆμα,
καὶ ἰδὲ ποῦ θὲ νὰ θρεθῇς ἔσως καὶ σ' ἓνα μῆνα.
- Ἀνθρωπε ὑπερήφανε νὰ ποῦ θὰ καταντήσης,
σκουλήκια ἀδυσώπητα θὰ φᾶνε τὸ κορμὶ σου.
- Κρατώντας θὰ σὲ φέρουνε, καὶ οἱ ἀπὸ κοντὰ σου,
μὲ τὸν καιρὸ θὰ βγάλουνε μόνον τὰ κόκκαλά σου.
- Τὸ σῶμα σου εἶναι φθαρτὸ στὸ χῶμα θὲ νὰ λυώσης,
μὰ ἡ ψυχὴ ποῦν ἄφθαρτη, ποῦ θὰ τὴν παραδώσης;
- Δὲν τελειώνουν ὡς ἐδῶ ὡς οἱ μωροὶ δοκοῦνε,
εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐκεῖ θὲ νὰ τὰ ποῦμε.
- Ἀπὸ ἐτούτῃ τὴν ζωῇ, στὴν ἄλλῃ θὰ περάσης,
οὐαὶ κι' ἀλλοίμονον εἰς σέ, ἐὰν θὰ τὸ ξεχάσης.
- Ἄν πᾶς ἐκεῖ χωρὶς αὐτά, οὐαὶ κι' ἀλλοίμονόν σου,
μὲ τὰ ἐρίφια θὰ ταχθῇς ἄς εἶν' πρὸ ὀφθαλμῶν σου.
- Θὰ κλαῖς ἀπαρηγόρητα, χωρὶς νὰ εἶν' ἐλπίδα,
εἰς τὸν Παράδεισον νὰ μπῇς, τὴν πρώτην κατοικίαν.
- Ἀνθρωπε ματαιόδοξε, τὴν ματαιοδοξίαν,
μαζὶ σου τὴν κουβάλησες, ἀκόμα καὶ στὸ μνῆμα.
- Ἐσυρες ἀπὸ πάνω σου, βουνὰ πελεκημένα,
μάρμαρα τῆς Χασάμπαλης, τεχνοπελεκημένα.
- Δὲν κατακρίνει ὁ Θεὸς τὰ πλούτη, τὰ παλάτια,
ἀλλὰ αὐτὸ ποῦ γίνεται στὴν ἐντολὴ ἐνάντια.
- Μᾶς τῷπε ἄλλ' ὥστ' ὁ Δαυτῖδ, φέρεται καὶ γραμμένο,
εἰς τοὺς ψαλμοὺς τοὺς εἰκοστοὺς εἶν' ἀφιερωμένο.
- Ἦταν πτωχὸς ὁ Ἀβραάμ καὶ οἱ ἀπόγονοί του.
ποῦ τόσης ἡξιώθησαν τιμῆς ἀπέναντί του.
- Ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ γιὰ τὴν φιλοξενίαν,
καὶ τὸν Θεὸν ἐξένησεν, εἰς τύπον τριανδρίας.
- Τὴν ὕλην ἔκαμες Θεόν, τὸν μαμωνᾶ λατρεύεις,
τὸν Βάαλ ἐπροσκύνησες, καὶ ἔλεος γυρεύεις;
- Ποῦ ἔπρεπε τὸ σῶμα σου εἰς τὴν φωτιὰ νὰ δώσης,
τοῦ Πλάστη σου τὴν ἐντολὴ διὰ νὰ ἐκπληρώσης.
- Τί τὰ μαζεύεις τὰ λεπτὰ, κι' ἂν γίνῃς τραπεζίτης,
ἀφοῦ σοῦ πέρνουν τὴν χαρὰ, καὶ κάνεις μαύρη ζήση;
- Ἀνθρωπε ματαιόδοξε, ἔλα στὰ λογικά σου,
ἐμπόδιο στὸ δρόμο σου, εἶναι τὰ χρήματά σου.

Τί νὰ τὰ κάνης τὰ λεπτά, τοὺς λίθους, τὰ διαμάντια,
 ἀφοῦ στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου στέκονται ἐνάντια;
 Γιὰ τὴν ψυχὴ ἀντάλλαγμα, τίποτε δὲν ὑπάρχει,
 καὶ ἄς τῶχουμε ὅπ' ὄφιν μας, ὅσον καιρὸς ὑπάρχει.
 Ἀντάλλαγμα γιὰ τὴν ψυχὴ, τίποτε δὲν ὑπάρχει,
 τὸ εἶπε αὐτὸς ποὺ ἡ ρῆσι του, ἀθάνατη ὑπάρχει.
 Πατῶντας τὸν ἐγωϊσμό, τότε θὰ κατορθώσης,
 νὰ προσεγγίσῃς τὸν Θεό, νὰ τὸν ἐξιλεώσης.
 Φρόντισε τὴν λαμπάδα σου, ἐγκαίρως νὰ πληρώσης,
 διὰ νὰ μὴ σὰν τίς μωρὲς Παρθένες ὁμοιώσης.
 Εἶναι τὸ μόνο φάρμακο ἡ ἐλεημοσύνη.
 τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν, καλύπτει κι' ἐξαλείφει.
 Ὅχι μὲ ὑπολογισμό τὴν ἐλεημοσύνη,
 ἀλλὰ μὲ πίστι σὶν Θεὸ ποὺ τὸν σκοπὸν λαμπρύνει.
 Ὅχι μὲ ὑπολογισμό στὸ λέω καὶ στοχάσου,
 γιὰτὶ αὐτὸς ποὺ σ' ἐπλάσε, θωρεῖ μέσ' τὴν καρδιά σου.
 Αὐτὸ τὸ εἶπεν ὁ Χριστὸς εἰς τὰς μωρὰς Παρθένους,
 καὶ ἄς τὸ ἐφαρμόσωμεν νὰ τύχωμεν ἐλέους.
 Μὲ τὰ λεπτά, μὲ τὰ φλουριά, ψυχὴ δὲν ξαγοράζεις,
 πρέπει ἐδῶ νὰ τὴν κρατᾷς γιὰ νὰ μὴ τινε χάσης.
 Οἱ λίρες, τὰ δολλάρια, ἀντάλλαγμα δὲν εἶναι,
 γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ, ὅσον πολλὰ καὶ ἂν εἶναι.
 Μὲ λίρες καὶ δολλάρια, ψυχὴ δὲν ξαγοράζεις,
 καὶ εἰς τὴν ἄλλη τὴν ζωὴ, μάταια θεὸ νὰ κράζεις.
 Δὲν θὰ σ' ἀκούῃ ὁ Ἀβραάμ, μάταια θὰ φωνάζεις,
 ὁ Δάζαρος ὅπου τολμᾷς καὶ τώρα νὰ προστάζεις.
 Στὴν κόλασι θὰ βρισκεσαι, χωρὶς νὰ εἶν' ἐλπίδα,
 ἡ γλῶσσα σου νὰ δροσιστῇ ἔστω καὶ μὲ ρανίδα.

Πλάτων Στωϊκίδης

Ἱεροὶ στίχοι

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΟΣΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΝ

(Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς μνήμης του 14 Ἰουλίου)

«Καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ».

Γλυκοηχοῦν χαρμῶσυν
 τοῦ Ἄθω οἱ καμπάνες
 ἐόρτια σαλπίσματα
 πνευματικοὶ παιᾶνες.

Πανόσπε Νικόδημε
 καὶ τίς νὰ μὴ θαυμάσῃ!

τίς ἔχει ἱκανότητα
 νὰ σὲ ἐγκωμιάσῃ;
 Σύγγνωθι, ὅσον ἡμπορῶ
 τοῦτο ἀναλαμβάνω
 ὁ πόθος μὲν, εἶναι πολλὸς
 κι' ἐγὼ μικρός, δὲν φθάνω.

+

Λευκοφάες πνευματικὸν
 ἐκ Νάξου περιστέρι
 νεολαμπὲς φεγγοβολεῖς
 ἐν Ἄθῳ νῦν ἀστέρι.
 Τὴν τεθλιμμένην διάλεξες
 ὁδόν, εἰς τὴν ζωὴν σου

Νύσσεια, δάκρυ, προσευχή
λάμπρυνες τὴν ψυχὴν σου.

Σοφός, γλυκὺς καὶ ταπεινός
οὐράνιος κυφὲλη
Τὰ ἱερὰ βιβλία σου
πηγάζουν θεῖον μέλι.

Φωτίζουν καὶ καθοδηγοῦν
τὸν κάθε ἀναγνώστην
πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ σύμπαντος
Πλάστην καὶ παντογνώστην.

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ...»
ἐλάλει ἡ πνοὴ σου
φῶς, μυστικὴ ἡδύτητα
εὐφραίνει τὴν ψυχὴν σου.
Τῶν θεϊκῶν ἐλλάμψεων
ἐδέχετο ὁ νοῦς σου
ἡ δεξιὰ σου ἔγραφε
εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ σου.

Ὅλα σου τὰ συγγράμματα
ἄρώματα μυρίζουν
τῶν διψασμένων τὰς ψυχὰς
φωτίζουν καὶ θροσίζουν.
Κρίνον ἄγνους ἐφύτρωσες
σὲ ὀρεινὸν τοπίον
Τὰ μύρα σου ἐδήλωσαν
τὸ θεῖον μεγαλεῖον.
Στὸ περιβάλλει τῆς Ἀγνῆς
Παρθένου ἀνεπτύχθης
δένδρον πολὺ γλυκύκαρπον
Ὅσιν ἀνεδείχθης.

Δόξα, τιμὴ καὶ καύχημα
εἶσαι τῶν μοναζόντων
Καὶ τῶν ἀγγέλων ὁ γλυκὺς
ἦχος, ἐορταζόντων.
Τὸ στέφος σου ἐλάμπρυνες
ἐκ τῶν ἰδίων, πόνων
φέρων, καὶ παριστάμενος
πρὸ τοῦ Κυρίου θρόνον.
Λαμπρῶς σὲ ἀνεκήρυξε
ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία.

μετὰ Ἀγίων, Ἁγίων,
ἔχοντα παρρησία.

Καυχῆσονται αἱ Καρυαὶ
ἄκρου ἐπ' ἄκρον Ἀθῶς
Τὸ στέφανόν του στόλισε
νέον εὐῶδες ἄνθος.
Ἀγάλλου Λαυριώτικον
Σκουρταίων τὸ Κελλίον
Κατέχεις: τοῦ σοφοῦ Πατρὸς
τὴν κάραν, μεγαλεῖον!
Εὐφραίνου πάτερ Δανιήλ.
ψυχὴ χαριτωμένη
καὶ γέρων, Ἀνανία σύ,
μορφὴ ἡγιασμένη.

Κάτοχοι καὶ προσκυνηταὶ
τῆς κάρας τοῦ ἁγίου
πηγάζουσα ἁγιασμόν
πνεύματος παναγίου.
Λέσδιοι τὴν καταγωγὴν
τοῦ Ἀθῶ, νῦν ἀηδόνια
εἰς τὴν ἀγγελικὴν ζωὴν
χαρίσατε, τὰ χρόνια.
Εἰς πᾶσαν Ἀδελφότητα
τὴν ἀγωνιζομένην
Εὐχόμεθα, στοὺς αὐρανοὺς
φωτοστεφανωμένην.

Τὸ ἔθνος διαφύλαξον
Παρθένε, Παναγία
τοὺς Βασιλεῖς καὶ τὰς Ἀρχὰς
χάριζαι εὐλογία.
Τοὺς μοναχοὺς καὶ κοσμικοὺς
ρῦσαι ἐκ τῶν κινδύνων
καὶ ἐκ πασῶν αἰρέσεων
τῆς ἐποχῆς καρπίζον!
Τὸν Ἰησοῦν, Νικόδημε
Πάτερ, ἐν κριτηρίῳ
ὁπὲρ ἡμῶν ἐκέλευε.
μετὰ Μητρὸς Κυρίου. Γένοιτο.

Θεοῦ βοηθεῖα εὐλαβῶς ἀνατίθεται, εἰς
δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου. Καὶ εἰς τι-
μὴν τῆς ἱερᾶς μνήμης τοῦ νεολαμποῦς ἁ-
γίου καὶ δόσιου πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου
τοῦ Ἀγιορείτου.

Ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
Βασίλειος Μπάμιας
Μόρια Μυτιλήνης

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

(Ἀφιεροῦται τὸ παρὲν ἄρθρον εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς ἐκκλησιαστικῆς
Σχολῆς «Ἀθωνιάδος», παρὰ τοῦ ἱερομονάχου Καλλινίκου Ἀγιορείτου)

Α' ΑΙΩΝ

33. Ἰδρύεται ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς ἐπι-
φοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατὰ
τὴν Πεντηκοστήν.

34. Λιθοβολεῖται ὁ Πρωτομάρτυς Στέ-
φανος, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐπὶ διακόνους τῆς
πρώτης Ἐκκλησίας.

45 - 58. Ἀποστολικάι περιοδεῖαι τοῦ
Ἀπ. Παύλου.

64. Ἐναρξίς τῶν διωγμῶν κατὰ τῶν
Χριστιανῶν ἐκ μέρους τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κρά-
τους. Ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τούτους ὁ φο-
βερώτερος εἶναι ὁ τοῦ Νέρωνος.

70. Ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Τίτος πο-
λιορκεῖ καὶ κυριεύει τὴν Ἱερουσαλήμ,
τὴν ὅποιαν καὶ καταστρέφει.

Β' ΑΙΩΝ

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἀκμάζουσιν οἱ
Ἀποστολικοὶ Πατέρες, οἱ ὅποιοι ἦσαν οἱ
πρῶτοι διδασκαλοὶ τῆς Ἐκκλησίας, μετὰ
τοὺς Ἀποστόλους. Ἐπίσης ἀναφαίνονται
οἱ Ἀπολογηταί, δηλαδὴ οἱ ἐκκλησιαστι-
κοὶ συγγραφεῖς ποὺ ἀποδεικνύουν εἰς
τοὺς εἰδωλολάτρους τὴν θεϊκὴν προέλευσιν
καὶ ἀπόλυτον ἀλήθειαν τῆς χριστιανικῆς
διδασκαλίας. Τέλος κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτὸν
ἀκμάζει ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Ἀλε-
ξανδρείας, τῆς ὁποίας κυριώτερος ἐκπρό-
σωπος εἶναι Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς.

Γ' ΑΙΩΝ

249 - 250. Ὁ ἐπὶ αὐτοκράτορος Λεκίου
μέγας διωγμός. Κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτὸν
ἀκμάζει ὁ ἅγιος Ἀντώνιος καὶ γεννᾶται
(295) ὁ Μέγας Ἀθανάσιος.

Δ' ΑΙΩΝ

303 - 305. Σφοδρὸς διωγμός τῶν Χρι-

στιανῶν.

313. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐκδίδει
τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων, διὰ τοῦ ὁ-
ποίου τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος γίνεται ἀνεξί-
θρησκον.

310 - 380. Ἀναφαίνεται, ἐξάπλωται
καὶ κατατροποῦται ἡ αἵρεσις τοῦ ἀρεια-
νισμοῦ.

324. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος καθίσταται
μονοκράτωρ.

325. Ἡ Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴ
Σύνοδος.

330. Ἡ Πρωτεύουσα τοῦ Κράτους με-
ταφέρεται ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Κων-
σταντινούπολιν.

363. Ἐφραίμ ὁ Σύρος ἰδρύει τὴν Θεο-
λογικὴν Σχολὴν τῆς Ἐδέσσης.

376. Καθιεροῦται ἡ ἐορτὴ τῶν Χρι-
στουγέννων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλη-
σίαν.

381. Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κων-
σταντινουπόλει. Κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτόν,
ποὺ θεωρεῖται ὡς χρυσοῦς αἰὼν τῆς Ἐκ-
κλησίας, ἀκμάζουσιν οἱ μεγάλοι Πατέρες
τῆς Ἐκκλησίας, Βασίλειος, Γρηγόριος
καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ε' ΑΙΩΝ

406 - 407. Τὸ πρῶτον σχίσμα μεταξὺ
ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς Ἐκκλησίας.

431. Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Ε-
φέσῳ.

451. Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Χαλ-
κηδῶνι. Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἀκμά-
ζουν ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος καὶ ὁ ἅγιος
Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.

ΣΤ' ΑΙΩΝ

529. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς κλείνει τὰς φιλοσοφικὰς Σχολὰς τῶν Ἀθηνῶν.

532 - 537. Κτίζεται ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας ἐν Κων)πόλει.

553. Ε' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.

585. Ἐγκαινίζεται ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

589. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν Δύσιν προστίθεται εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως τὸ filioque ὑπὸ τῆς ἐν Τολέδῳ Συνόδου.

Ζ' ΑΙΩΝ

614. Οἱ Πέρσαι κυριεύουν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ λαμβάνουν τὸν Τίμιον Σταυρόν.

626. Ἀβαροὶ καὶ Πέρσαι πολιορκοῦν τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος.

629 (14 Σεπτεμβρ.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος ἀνακτᾷ τὸν Τίμιον Σταυρόν.

680 - 681. ΣΤ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.

691. Δευτέρα ἐν «Τρούλλῳ» τῆς Κων)πόλεως Σύνοδος («Πενθέκτη»).

Η' ΑΙΩΝ

726. Πρῶτον διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος Γ' κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

754. Ἰδρυσις τοῦ Παπικοῦ Κράτους.

765. Διωγμὸς τῶν σεβομένων τὰς ἁγίας εἰκόνας ὀρθοδόξων.

786 - 787. Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

Θ' ΑΙΩΝ

857. Ὁ Μέγας Φῶτιος γίνεται Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

860. Οἱ Μοναχοὶ Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ἐκχριστιανίζουν τοὺς Σλαῦτους.

864. Ὁ ἡγεμὼν τῶν Βουλγάρων Βόγoris βαπτίζεται Χριστιανός.

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἀρχεῖται τὸ ὁ-

ριστικὸν σχίσμα μεταξὺ Ὀρθοδόξου καὶ Παπικῆς Ἐκκλησίας.

Ι' ΑΙΩΝ

942. Κτίζεται ἡ περιβόητος Μονὴ τοῦ ἁγίου Λουκά εἰς τὴν Βοιωτίαν.

949. Κτίζεται ἡ Μονὴ Δαφνίου.

954. Ἡ βασίλισσα τῶν Ρώσων Ὀλγα ἐπισκέπτεται τὴν Κωνσταντινούπολιν.

963. Ἰδρύεται ἡ ἱερὰ Μονὴ Μεγίστης Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει Ἀθῶν.

ΙΑ' ΑΙΩΝ

1054. Ὁ ἐπίσκοπος Εὐχαΐτων Ἰωάννης γράφει τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἑορτῆς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν.

1095. Ὁ Βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ ἀποτείνεται εἰς τὸν Πάπαν ζητῶν κατὰ τῶν Τούρκων σταυροφορίαν.

1096. Οἱ Σταυροφόροι εἰς Κωνσταντινούπολιν.

1099. Οἱ Σταυροφόροι κυριεύουν τὴν Ἱερουσαλὴμ.

ΙΒ' ΑΙΩΝ

1147. Β' Σταυροφορία.

1189 Γ' Σταυροφορία.

ΙΓ' ΑΙΩΝ

1204. Δ' Σταυροφορία, ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγγων

1217. Ε' Σταυροφορία.

1248. ΣΤ' Σταυροφορία.

1261. Ἀνάκτησις Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μιχαὴλ Παλαιολόγου.

1270. Ζ' Σταυροφορία.

ΙΔ' ΑΙΩΝ

1308. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως χειροτονεῖ τὸν πρῶτον μητροπολίτην ὁλοκλήρου τῆς Ρωσσίας ἐδρεύοντα ἔκτοτε εἰς Μόσχαν.

1378. Τὸ Μέγα Σχίσμα.

ΙΕ' ΑΙΩΝ

1439. Σύνοδος ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν

Ἑκκλησιαστικαὶ μορφαὶ

Ο ΜΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου Ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Ἡ ἱστορία τὸν ὠνόμασε μέγαν. Ἡ Ἐκκλησία τὸν κατέταξε μεταξύ τῶν ἁγίων. Καὶ ὑπῆρξε πράγματι μεγάλη ἡ μορφή τοῦ πρώτου Χριστιανοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ Κωνσταντίνου. Ἐλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του μὲ τὸν θρίαμβον καὶ τὴν ὀριστικὴν νίκην τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἡ ὁποία σώζει, ἐξυψώνει καὶ ἐκπολιτίζει τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, καὶ ὅταν ἀκόμῃ ἦτο εἰδωλολάτρης, ἀντίκρυε τοὺς Χριστιανοὺς μὲ διλέμμα ἐκτιμήσεως καὶ ζωηρᾶς συμπαθείας. Τὰς εὐνοϊκὰς αὐτὰς διαθέσεις ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰς ἔλαβεν ὡς πολῦτιμον κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν μητέρα

τοῦ Ἑλένης, ἡ ὁποία ἀνεκηρύχθη κατόπιν ἁγία ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Νέος, εἰς ἡλικίαν, μόλις δέκα ὀκτὼ ἐτῶν, ὁ Κωνσταντῖνος ὑπεχρεώθη νὰ μείνῃ ἕνα χρονικὸν διάστημα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ. Συχνὰ ἐβλεπε τοὺς τρομεροὺς διώκτας νὰ σφάζουν ὁμαδικῶς τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ τοὺς πνίγουν μὲ μικρὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν ἢ νὰ τοὺς καίουν μέσα εἰς τὰ δάση. Ἐμπρὸς εἰς τὰ φρικτὰ αὐτὰ ἐγκλήματα, ἡ εὐγενὴς καρδιά τοῦ νεαροῦ Κωνσταντίνου ἐδοκίμαζεν ἀγανάκτησιν καὶ ἀποτροπισμὸν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, τὸ ἡθικὸν μεγαλεῖον καὶ τὸ ἡρωϊκὸν φρόνημα τῶν μαρτύρων τῆς Πίστεως ἐγέμιζον τὴν ψυχὴν του μὲ θαυμασμὸν καὶ συγκίνησιν.

εἰς τὴν Φλωρεντίαν διὰ ψευδοένωσιν.

1453. Ἀλωσις τῆς Κων/λεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

1483-1498. Θωμᾶς Τουρκοεμάδας ἀρχηγὸς τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἐν Ἰσπανίᾳ.

ΙΓ' ΑΙΩΝ

1516. Ἐκδίδεται ἡ πρώτη τυπομένη Ἀγία Γραφή.

1517. Ὁ Λούθηρος ἀποσχίζεται ἀπὸ τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν.

ΙΖ' ΑΙΩΝ

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον διαλάμπει ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ ἁγῶνος τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τῶν Παπικῶν, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Λούκαρις.

ΙΗ' ΑΙΩΝ

Ἀρχαίζουν οἱ Ἑκκλησιαστικοὶ συγ

γραφεῖς Εὐγένιος Βούλγαρης, Νικηφόρος Θεοτόκης καὶ Νικόδημος Ἀγιορείτης.

ΙΘ' ΑΙΩΝ

1821. Ἡ μεγάλη Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις.

1843 Ἰδρυσις τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἐν Ἀθήναις.

1850. Ἐκδόσις συνοδικοῦ τόμου ὑπὸ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δι' οὗ χειροφεταιται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

1872. Τὸ Βουλγαρικὸν σχίσμα.

Κ' ΑΙΩΝ

1901. Τὰ Εὐαγγελικά: Ταραχαὶ ἐν Ἀθήναις λόγῳ τῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν.

1923. Μετατροπὴ τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου.

Ἐν Προβάταις ἁγ. Ὅρους
Ἱερομ. Καλλίνικος - Παναγία Κρανιάς

Αὐταὶ αἱ πνευματικαὶ ζυμώσεις ἐγένοντο εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Κωνσταντίνου, ὅταν τὰ ρωμαϊκὰ στρατεύματα τὸν ἀνεκήρυξαν Καίσαρα εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς αὐτοκρατορίας. Μολοντί ἀπεστρέφeto τοὺς πολέμους, εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῇ τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἐκήρυξεν ὁ Μιξέντιος. Τότε ἀκριδῶς ἓνα μεγάλο γεγονός ἤλθε νὰ δώσῃ ἀποφασιστικὴν στροφὴν εἰς τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν. Εἰς τὴν κρίσιν αὐτὴν στιγμὴν, ἔξω ἀπὸ τὴν Ρώμην, πρὸ τῆς μάχης, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ζητεῖ ὡς σύμμαχον «Θεὸν τὸν οὐράνιον... Αὐτὸν τὸν πάντων Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστόν». Καὶ δὲν ἐδράδυνε νὰ πάρῃ κατὰ τρόπον θαυμαστὸν τὴν ἀπάντησιν. Μὲ ἐκπληξιν καὶ φόβον βλέπει εἰς τὸν οὐρανὸν λαμπρὸν καὶ φωτεινὸν Σταυρὸν μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: «ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ». Τὸ σύμβολον αὐτὸ ἐγένεν ἀπὸ τότε σημαῖα του. Καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἡ πρώτη αὐτῇ χριστιανικῇ σημαίᾳ ὠδήγει τὰ στρατεύματα τοῦ γενναίου στρατηγοῦ. Ἡ νίκη του κατὰ τοῦ ἐιδωλατρικοῦ ἡγεμόνος ὑπῆρξε συντριπτικὴ. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκυρίευσεν τὴν Ρώμην. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ γενναῖος αὐτοκράτωρ ἐπλησίωσε περισσότερον τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀλήθειάν του.

Ἐκτοτε ἡ ἐπίδρασις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας εἰς τὴν ζωὴν του ἦτο φανερά. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τὰς θαυμαστάς ποῦ παρουσίασε· καὶ πρῶτα· πρῶτα τὴν ταπεινοφροσύνην. Ὑπῆρξε χωρὶς ἑμφύβλιαν μεγαλοφυΐας καὶ ἀήτητος στρατηγός. Ταπεινὸς ὅμως καὶ εὐγνώμων, ὅπως ἦτο, δὲν ὑπερηφανεύετο διὰ τὰς νίκας. Ἀποδίδει τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἐς ὁλοκλήρου εἰς τὸν Θεόν. Ὅταν εἰσηλθε θριαμβευτὴς εἰς τὴν Ρώμην, ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ κατασκευάσουν τὸ σύμβολον τῆς νίκης, τὸν Σταυρὸν, καὶ νὰ

γράψουν: «Μὲ τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς σωτηρίας, ποῦ ἀποτελεῖ ἀληθινὸν δεῖγμα ἀνδρείας, ἡλευθέρωσα τὴν πόλιν σας ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ τυράννου». Ἡ ταπεινοφροσύνη του καὶ ἡ ἀπλότης του ἐφαίνοντο καὶ εἰς τὰς λεπτομερείας ἀκόμη τῆς ζωῆς του. Εἰς δύο ὑπηκόους του, ποῦ τὸν παρεκάλεσαν νὰ γίνῃ δικαστὴς εἰς μίαν ὑπόθεσιν των, ἀπήντησε ταπεινά: «Ζητεῖτε νὰ γίνω δικαστὴς σας εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν, ἐνῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος περιμένω τὴν κρίσιν τοῦ Χριστοῦ». Εἶχε τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν, ὅτι εἶναι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ἐσκέπτετο καὶ, ὅτι ἐφόρει τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν. Ἡσθάνετο σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου, μετὰ τοὺς ὁποίους ἐδοκίμαζεν εὐχαρίστησιν νὰ συντρώγῃ συχνὰ εἰς τὸ ἴδιο τραπέζι. Κάποιος μάλιστα εἰς μίαν ἐορτὴν ἠθέλησε νὰ πλέξῃ τὸ ἐγκώμιον τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἤκουσε μετὰ φανεράν δυσφορίαν τὸν ἔπαινον καὶ συνέστησεν εἰς τὸν ὁμιλητὴν νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ πλέον τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἀξιῶσιν νὰ φανῇ ἄξιος δοῦλος του. Ἐπάνω ἀπὸ τὰ κοσμικὰ μεγαλεῖα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐδλεπε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῶν μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ὁμολογητῶν τῆς πίστεως· τῶν Χριστιανῶν δηλαδὴ, ποῦ ἔζησαν παρ' ὅλα τὰ φοβερά μαρτύρια, τὰ ὁποῖα ὑπέμειναν. Ὁ ἐνδοξος αὐτοκράτωρ δὲν ἐδυσκολεύετο καθόλου νὰ δεῖξῃ ἀπεριόριστον σεβασμὸν ἀπέναντί των. Ὅπως ἀναφέρει ὁ βιογράφος του Εὐσέβιος, ἐκάλει συχνὰ εἰς τὰ ἀνάκτορα ἓνα κληρικὸν ὁμολογητὴν, τοῦ ὁποῖου εἶχον ἀφαιρέσει τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν μετὰ σκληρότητα τὰ ὄργανα τοῦ Ρωμαίου ἡγεμόνος, εἰς τὸν τελευταῖον διωγμὸν καὶ τὸν ἠσπάζετο. Βεβαίως ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἀπόλυτος ἄρχων ὅπως ἦτο, μετὰ δύνανμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς μίαν αὐτοκρατορίαν καὶ ζῶν

Ἡθικοκοινωνικαὶ μελέται

ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ;

Ἀρχιμ. Ἀθαν. Βασιλοπούλου
Προϊσταμένου τοῦ ἐν Παρισίοις Ἱ. Ναοῦ
ἀγίου Στεφάνου τῶν ἐκεῖ ὁρθοδόξων Ἑλλήνων

Ὅταν ἦμουν διάκονος, φοιτητὴς ἀκόμη τοῦ Ἑθνικοῦ μας Πανεπιστημίου μετὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν τοῦ σεβαστοῦ μου Γέροντος, κάθε καλοκαίρι περιώδευα τὰ χωριά τῆς ὁρεινῆς Κορινθίας καὶ μετέφερα τὸν λόγον τοῦ Κυρίου μας, πότε ἀπὸ

μέσα εἰς ἓνα κόσμον ποὺ ἦτο κατὰ πλειοψηφίαν ἀκόμη εἰδωλολατρικός, ἔκαμε καὶ σφάλματα, καὶ μεγάλα σφάλματα. Ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, ἐφάνη τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον του, διότι ὁμολογουμένως μεγάλη ὑπῆρξε καὶ ἡ μετάνοιά του. Ἐσκυψε ταπεινὰ τὸ κεφάλι, σὰν τὸν προφήτην Δαβὶδ, ὡμολόγησε τὴν ἐνοχλήν του καὶ ἔχυσε δάκρυα μετανόας διὰ τὰ ἁμαρτήματά του.

Μία τοιαύτη ταπεινὴ καρδιά ἦτο φυσικὸν νὰ καταφεύγῃ συχνὰ εἰς τὴν προσευχήν. Καὶ ἐδῶ καλούμεθα νὰ θαυμάσωμεν ἀκόμη περισσότερο τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον. Παρ' ὅλας τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἀσχολίας καὶ τὰς συνεχεῖς φροντίδας διὰ τὴν εἰρηνικὴν διακυβέρνησιν μιᾶς μεγάλης αὐτοκρατορίας, εὗρισκε καθημερινῶς ἀρκετὴν ὥραν διὰ τὴν προσευχήν. Ἦτο ἄνθρωπος τῆς θερμῆς προσευχῆς. Θὰ ἤδύνατο νὰ τὸν ὀνομάσῃ τις προσευχόμενον αὐτοκράτορα. Τί συγκινητικόν, ἀλήθειά, νὰ βλέπουν οἱ Χριστιανοὶ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, τὸν διάδοχον τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων, ποὺ ἐθεοποιήσαν τὸν ἑαυτὸν των, νὰ κλίνει μὲ εὐλάβειαν τὰ γόνατα καὶ νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Κύριον.

(Ἀκολουθεῖ)

τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, πότε ἀπὸ τὶς πλατεῖες τῶν χωριῶν, στοὺς ἀπλοῦχοὺς καὶ ἀγαθοὺς χωρικοὺς, ποὺ σὰν τὰ διψασμένα ἐλάφια ἔτρεχαν ν' ἀκούσουν τὰ θεῖα ἀλλὰ ἀπλὰ καὶ στὴ γλῶσσα τοὺς λόγια τοῦ Χριστοῦ μας. Εἰς ἓνα λοιπὸν χωριὸ ἕνας ἀπλὸς χωρικός, ἀλλὰ εὐσεβὴς καὶ καλοκάγαθος, μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν νὰ με φιλοξενήσῃ στὸ σπιτάκι του. Μετὰ μεγάλη χαρὰ ἐδέχθηκα τὴν πρόσκλησιν. Στὸ σπίτι μᾶς ὑπεδέχθη ἡ καλὴ νοικοκυρὰ ντυμένη στὰ γιορτινά της μᾶζι μετὶς δύο θυγατέρες τοῦ χωρικοῦ. Ἐκαθήσαμε στὸ τραπέζι. Ἀπέναντί μου διέκρινα στὸν τοῖχο ἓνα πελώριο εἰκονοστάσι μετὰ πολλὰς εἰκόνες τῶν ἁγίων μας. Ἐχάρηκα πολὺ, ἀλλὰ τὴ χαρὰ μου αὐτὴ τὴν διέκοψε κάτι ποὺ παρετήρησα δίπλα στὸ εἰκόνισμα τῆς Κυρίας Θεοτόκου. Τί νομίζετε ὅτι ἦτο; Ἕνα μεγάλο ἀλογίσιο πέταλο ἦτο τυλιγμένο μετὰ χρυσάφι ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔχουν τὰ σιγάρα καὶ κατεῖχε, θὰ ἐλέγαμε, τὴν πρώτη θέσιν τοῦ εἰκονοστασίου. Διέκοψα ἀμέσως τὴ συζήτησιν καὶ ἐρώτησα.

— Δὲ μοῦ λέτε σὰς παρακαλῶ τί χρησιμεύει αὐτὸ τὸ πέταλο στὸ εἰκονοστάσι;

— Ἀ! αὐτὸ εἶναι τὸ καλὸ τοῦ σπιτιοῦ μου, εἶπε ὁ οἰκοδεσπότης, εἶναι τὸ τυχερὸ τοῦ σπιτιοῦ, Πάτερ, μοῦ ἀπῆντησε μονομιᾶς ἡ οἰκοδέσποινα.

Ἐκαὶ τὸ σταυρὸ μου. Ἐκίνησα ἀπελπιστικῶς τὸ κεφάλι, οἰκτεῖρων τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν δεισιδαιμονίαν τοῦ λαοῦ μας. Δίπλα στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ τὸ πέταλο... Πόση παχυλὴ ἄγνοια! Ἄν ἦτο τὸ καλὸ τοῦ σπι-

τιοῦ τὸ πέταλο, θὰ ἔπρεπε ὅλα τὰ σπίτια ἐκεῖνα ποὺ τὸ ἔχουν, νὰ ἔχουν πάντοτε χαρὰ καὶ εὐτυχία καὶ οὐδέποτε ν' ἀκουσθῇ ἐκεῖ μέσα στεναγμοὶ καὶ κραυγὴ ἀπελπισίας. Ἐν τούτοις καὶ πεταλωτήριο νὰ κάμης φίλε μου τὸ σπίτισον, δὲν πρόκειται ν' ἀποσοβήσης τὶς στενοχώριες καὶ ν' ἀπομακρύνῃς τὸν θάνατον ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ νὰ ξηράνῃς τὰ δάκρυα τὰ δικά σου καὶ τῶν οἰκείων σου. Θέλεις ν' ἀκούσης ποῖ ἐῖναι τὸ καλὸ τοῦ σπιτιοῦ; Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ. Ἡ πειθαρχία μὲ ἄλλους λόγους στὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Διότι τὸ σπίτι ποὺ γνωρίζει νὰ πειθαρχῇ στὸν Θεόν, αὐτὸ ἔχει τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, καὶ ὅπου προστατεύει καὶ εὐλογεῖ ὁ Θεός, ἐκεῖ δὲν χρειάζονται οὔτε πέταλα οὔτε ἄλλες δεισιδαιμονίες. Ἀλλὰ μήπως εἶναι μόνον τὸ πέταλον τοῦ ὁποίου τὴ «δύναμις» πιστεύουν σήμερα οἱ Χριστιανοὶ μας φίλε ἀναγνώστα τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»; Δυστυχῶς μαστιζόμεθα ἀπὸ τόσες καὶ τόσες περιέργες καὶ ἀνόητες δεισιδαιμονίες!! Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφέρω μερικές...

Δὲν ξέρω ἂν σὰς ἔτυχε ποτὲ ν' ἀκούσῃς τὴν ἀνατριχιαστικὴ φωνὴ ἐνὸς πουλιοῦ ποὺ μοιάζει μὲ τὴν κουκουβάγια. Τὸ λένε κλαυποπούλι. Ἡ φωνὴ του μοιάζει μὲ τὸ σπαρακτικὸ κλάμα μικροῦ παιδιοῦ. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ κλαυποπούλι εἶναι ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν χωρικῶν μας. Ἐὰν τύχῃ καὶ «κελαϊδήσῃς» Ἐ! τότε εἶναι ποὺ εἶναι: Χριστέ μου, Παναγία μου χαθήκαμε!! φωνάζουν, κάποιος θὰ πεθάνῃ, δὲν μπορεῖ, αὐτὸ προφητεύει ἡ «Θεϊκὴ δύναμις» τοῦ κλαυποπουλιοῦ.

Δυστυχισμένε ἄνθρωπε!! τί ρόλο μπορεῖ νὰ παίξῃ στὴ ζωὴ σου ἓνα πουλί; τί μπορεῖ νὰ ξέρῃ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀνθρώπου ἓνα πουλί τὸ ὁποῖο δὲν ξέρει ἂν

θὰ τὸ ἀρπάξῃ μία γάτα ἐπάνω στὰ κεραμίδια αὐριο καὶ θὰ τὸ κάμῃ μεζέ της; Τὸ πουλί στὸ σπίτι σου δὲν ἔρχεται γιὰ κακὸ ἀλλὰ ἔρχεται ἐντελῶς συμπτωματικά. Ἐρχεται, διότι τὰ νυκτοπούλια τραβιοῦνται ἀπὸ τὸ φῶς. Καὶ τὴ νύκτα στὰ χωριά σχεδὸν κατὰ κανόνα, φῶς ὑπάρχει ἐκεῖ ποὺ ξαγρυπνοῦν γιὰ κάποιο ἄρρωστο... Ἄν βεβαίως συμβῇ νὰ πεθάνῃ ὁ ἄρρωστος, δὲν πεθαίνει γιὰ τὸ εἶπε τὸ κλαυποπούλι ἀλλὰ διότι τὸ εἶπε καὶ τὸ θέλει ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὁ Θεός... Σχετικῶς μὲ τὰ πουλιά καὶ τὶς κότες ὑπάρχουν πολλὲς δεισιδαιμονίες στὸ λαό μας. Ὅταν, γιὰ νὰ ἀναφέρω μερικές, μιὰ κότα λαλήσῃ σὰν κόκκορας εἶναι μεγάλο κακὸ. Ἐὰν ἡ κότα γεννήσῃ αὐγὸ χωρὶς τσόφλι ἢ χωρὶς κρόκο τότε, ζημιὰ μεγάλη θὰ εὗρῃ τὸν νοικοκύρη. Ἀντίθετα ἂν μιὰ κότα μπῇ μέσα στὸ σπίτι καὶ τινάξῃ τὰ φτερά της τότε εἶναι καλὸ μαντάτο, πλοῦτος μέγας θὰ ἔλθῃ στὸ σπίτι. Πολὺ κακὸ ἐπίσης σημάδι εἶναι ὅταν γεράκι πετάξῃ γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι ἢ ἂν πολλὰ κοράκια πετάξουν πάνω στὸ χωριό, τότε κάποιος θὰ πεθάνῃ ἢ μεγάλη ἐπιδημικὴ ἀρρώστεια θὰ πέσῃ στὸν τόπο ἢ θὰ κηρυχθῇ... πόλεμος.

Θέλεις ν' ἀκούσης καὶ ἄλλα παράξενα στὰ ὁποῖα πιστεύουν οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν καλὰ γνωρίσει τὴ διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἀναγνώστα μου; ἄκουσε λοιπόν...

Στὰ χωριά, ὅπως θὰ ἔχῃς ἀκούσει ἢ θὰ γνωρίσῃς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, ὁ δανεισμὸς μεταξὺ τῶν γειτόνων εἶναι ἓνα πρᾶγμα συνηθισμένο. Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ ὅμως μὴ ζητήσῃς νὰ σὲ δανείσουν μετὰ τὸ ἡλιοβασιλεμα ὥρισμένα πράγματα. Ἄν θέλῃ ἡ γειτόνισσα ἐπὶ παραδείγματι λίγο προζύμι γιὰ «ν' ἀναπιάσῃ» τὸ αὐριανό

της ζύμωμα και τολμήσει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῇ γειτόνισσά της, τότε θ' ἀκούσῃ «ἐδῶ και μία ὥρα ἔχει βασιλεύσει ὁ ἥλιος, θέλεις νὰ μπάσω τὸ κακὸ στὸ σπιτικό μου;» Ἄν ζητήσῃ ξίδι ἢ αὐγά, τότε κινδυνεύει νὰ φύγῃ καί... «ξυλοφορτωμένη».

Ἄς ποῦμε τώρα καὶ μερικὲς δεισιδαιμονίες ποὺ παρατηροῦνται γύρω ἀπὸ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου, τὸ μέγα μυστήριο κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο.

Μέσα στὸν ἴδιο χρόνον ἀπαγορεύεται νὰ παντρευτοῦν δύο ἀδελφία γιατί ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο γάμους δὲν θὰ προκόψῃ. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν γίνονται γάμοι καὶ τὸν δίσκετο χρόνο. Ἄλλο εἶναι τώρα γιατί ἐκείνοι ποὺ δὲν πιστεύουν σ' αὐτὰ καὶ παντρεύονται στὸ δίσκετο χρόνο προοδεύουν καὶ εὐδοκιοῦν ὅταν ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἔχουν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, αὐτὰ δὲν τ' ἀκοῦνε οἱ δεισιδαίμονες. Καὶ νομίζετε ὅτι πιστεύουν σ' αὐτὰ μόνον οἱ ἀπλοῖκοι χωριᾶτες; Μὴν ἀνησυχεῖτε, τοὺς ἀκολουθοῦν κατὰ πόδας καὶ πολλοί... «μορφωμένοι» σὺς παράξενες καὶ ξένες πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου αὐτὲς ἰδέες... Τὸν Μαῖον μὴνα ἀπαγορεύεται ὁ γάμος, ἴσως ἐπειδὴ τὸν λένε Μαῖο καὶ ὑπάρχει φόβος νά... μαγέψῃ τοὺς μελλονύμφους.

Προχωροῦμε εἰς τὰ τοῦ Γάμου.

Ὅταν ὁ προξενήτης ἢ ἡ προξενήτρια πηγαίνουν νὰ ἐκτελέσουν τὸ σκοπὸ τους, πρέπει νὰ φοροῦν τὴ μιὰ κάλτσα... ἀνάποδα γιατί διαφορετικὰ τὸ συνοικέσιο δὲν θὰ πετύχῃ. Ἐκείνοι ποὺ πηγαίνουν νὰ παραλάβουν τὸν Κουμπάρο πρέπει νὰ μὴ γυρίζουν ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλον γιατί ἀλλοιωτικά ριψοκινδυνεύει ἡ προκοπὴ τῶν νεονύμφων. Ἐπὰν στὸ κεφάλι τοῦ γαμπροῦ, πρὶν λουσθῇ σπάζουν ἕνα κουνούρι ἢ αὐγὸ ποὺ συμβολίζει τὴν... οἰκονομικὴ ἀφθονία μέ-

σα στὸ σπιτικό του. Ἡ χήρα γυναῖκα δὲν πρέπει ν' ἀνακατεύεται οὔτε στὴν παρασκευὴ τῶν γλυκισμάτων, οὔτε στὸ ράψιμο τῆς προίκας μὴ τυχὸν καὶ χηρέψουν καὶ οἱ μελλονύμφοι. Ἡ νύμφη τὴν ὥρα ποὺ φεύγει ἀπὸ τὸ πατρικό της σπίτι, σέρνει τὰ πόδια της ἐπάνω στὸ ἔδαφος γιὰ νὰ παρὰσῃ καὶ ἄλλες νέες γιὰ νὰ παντρευτοῦν. Οἱ νέες γράφουν τὸ ὄνομά τους κάτω ἀπὸ τὰ... παπούτσια τῆς νύμφης γιὰ νὰ ἔλθῃ γρήγορα καὶ ἡ δική τους σειρὰ ἢ πέρνουν κουφέτα ἀπὸ τὸ δίσκο γιὰ τὸ... μαξιλάρι. Ἡ μητέρα τῆς νύμφης λίγο πρὶν ἀπὸ τὴ στέψι, πατᾶ ἐπάνω σὲ σίδερο γιὰ νὰ εἶναι... σιδερένια ἢ ὑγεία τῶν μελλονύμφων. Τὴν ὥρα ποὺ ἡ νύμφη μπαίνει στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ πατάει ἕνα ρύτιδο καὶ ἀλείφει μὲ μέλι ἢ βούτυρο τὴν πόρτα σὲ τρία μέρη γιὰ νὰ εἶναι γλυκεῖα καὶ εὐτυχισμένη ἢ οἰκογενειακὴ τους ζωὴ. Ἐπίσης ἡ νύμφη ζώνει τὴν πεθερὰ μὲ ἕνα μεγάλο ἄσπρο τσεμπέρι, ἀσφαλῶς... γιὰ νὰ εἶναι δεμένη χερσὶ πόδα μέχρι τοῦ θανάτου της ἀπὸ τὴν νύμφη!

Στὰ νησιά ἔχουν καὶ μιὰ ἄλλη περίεργη πρόληψι. Ὅταν ὁ γάμος γίνεται, στὸ σπίτι τῆς νύμφης, ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸ κοιτάει τοῦ σπιτιοῦ ὅλες τῆς κόττες γιατί δὲν κάνει ν' ἀκούσουν τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός» ποὺ θὰ πῇ ὁ ἱερεὺς ὅταν θ' ἀρχίσῃ τὸ μυστήριο. Ἄν τυχὸν καὶ τίς ξεχάσουν, τότε πρέπει νὰ τίς σφάζουν ὅλες γιατί θὰ συμβῇ κάτι κακὸ στοὺς νεονύμφους. Τώρα ποιά σχέσι μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάμεσα στὴν ὥρατᾶ αὐτὴ εὐχὴ καὶ σὺς κόττες, μόνον τὸ σκοτισμένο μυαλὸ ἐνὸς προληπτικοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ νὰ τὰ συμβιβάσῃ... Δὲν προχωροῦμε πιο πέρα· εἶναι τόσες πολλὲς οἱ πρόληψεις ποὺ ἔχουν οἱ χριστιανοὶ μας γύρω ἀπὸ τὸ γάμο, ποὺ δύναται κανεὶς νὰ γράψῃ ἕνα ὁλόκληρο βιβλίον. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

—Θεολογικώτερος τῶν θεολόγων.

Γοργῷ τῷ βήματι προχωροῦν αἱ ἐνέργειαι τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' διὰ τὴν ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, πρωτοβουλία αὐτοῦ.

Εἰς προηγούμενον τεῦχος ἀνεκοινώσαμεν, ὅτι τοιαύτη ἐνωσις δὲν θὰ γίνη, διότι δὲν τὴν θέλει ὁ Θεός. Ἰδοὺ καὶ αἱ γνῶμαι τοῦ ὁρθοδόξου πληρώματος. Ὁ κ. Κωστιῆς Μπαστιᾶς, μὴ ὢν θεολόγος, εἰς ἄρθρον του ἐν τῷ «ἐφημερίῳ» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μας, ἰδοὺ τί γράφει.

«Γίνεται λόγος γιὰ σύγκλησι Οἰκουμένης Συνόδου καὶ καλλιεργεῖται ὁ θρυλλος τῶν ἐνωτικῶν τάσεων. Δὲν νομίζομεν πὼς τὰ λεγόμενα καὶ τὰ θρυλλούμενα ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα. Ἄν ὑπῆρχε ἀληθινὴ δι-ἀθεσις γιὰ ἐνωσι, ἓνας ἦταν ὁ δρόμος. Νὰ ξεκινήσουμε ἀπὸ τὰ σημεῖα πού ἐνώ-ωνε τις δύο Ἐκκλησίες, τὴν κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν, καὶ ὅχι ἀπὸ τὰ σημεῖα πού τις χω-ρήσανε καὶ τις χωρίζουνε».

Ὁ Πάπας θέλων νὰ θεμελιώσῃ τὸ Πρωτεῖον του, στηρίζεται εἰς τὸ σχετικὸν ἐδάφιον τοῦ Ματθαίου, τὸ λέγον: «Σὺ εἰ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ Πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πῦλαι ᾧ-δου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς, καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδε-μένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρα-νοῖς» (Ματθ. ις' 18 - 19). Κατὰ τὸν Μπαστιᾶν, «ὁ Κύριος ἀκριβολογῶν δὲν λέγει εἰς τὸν Πέτρον «δίδωμί σοι τὰς κλεῖς... ἀλλὰ δώσω σοι τὰς κλεῖς». Τὴν ἐ-ξουσία δηλαδὴ δὲν τὴν δί-δει κείνη τὴ στιγμὴ, ἀλ-

λὰ τὴν ὑπόσχεται διὰ τὸ μέλλον. Ἄν ἀναιρέξουμε εἰς τοὺς Πατέρας τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Ἑλληνας καὶ τοὺς Λατίνους, τὴν ἴδιαν ἀντιπαπικὴν θέσιν θὰ συναντήσουμε καὶ εἶναι τόσο ἐξόφθαλμος ἡ παπικὴ παραποίησης, ὥστε δὲν χρειάζεται περισσότερη ἀνασκευή».

Αὐτὰ γράφει ἐν σχέσει μετὰ τὴν θρυλλου-μένην ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ ἀγαπη-τὸς κ. Μπαστιᾶς, μολονότι δὲν εἶναι ἐ-παγγελματίας θεολόγος καὶ ἐνδεχομένως προσκρούων εἰς τοὺς παπολάτραις τοιού-τους θεολόγους, δὲν θὰ ἀγαπηθῇ παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ θὰ νομισθῇ ἴσως ἀνεδαφι-κός... ἐνῷ αὐτοί, δὲν θέλουν νὰ τὰ χαλά-σουν μετὰ τὸν Πάπαν καὶ χάσουν τὴν εὐ-νοϊάν του.

Προχωρῶν εἰς τὰς ἐτοιμασίας τοῦ ὁ Πάπας διὰ τὴν ἐνωσιν, ἐτοποθέτησε τὸν νέον «Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν» τὸν Μπε-νουᾶ Μπρίντζι, περιφρονῶν καὶ ἀγνο-ῶν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἑλλαδικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ κατάντημα τῆς ἀνελευ-θέρου Ἐκκλησίας μας, ὡς πολλάκις ἐτο-νίσσαμεν ἀπὸ τῆς ἰδίας στήλης, πωλησά-σης τὰ πρωτοτόκια ἀντὶ πινακίου φακῆς.

Τὸν κ. Μπαστιᾶν συγχαίρομεν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ αὐτῆν καὶ τὸν παρακαλοῦ-μεν ὅπως συνεχίσῃ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἐφ' ὅσον δὲν κα-τορθῶνουν τίποτε οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κύ-κλοι διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, ὥς κατορθώσουν τοῦλάχισ-τον οἱ «ἐξωεκκλησιαστικοί» νὰ σώσουν τὴν Ὁρθοδοξίαν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ, Ὁρθοδοξίαν ἣν ὁ Κύριος ἐστερέωσε διὰ τοῦ ἰδίτου του Αἵ-ματος.

—Καὶ ἡ συνέχεια

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας

τῆς Ἑλλάδος, ἡ «Ἐκκλησία» πρωτοστα-
τοῦν πάντοτε διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς
Ὁρθοδοξίας καὶ προφυλάττον αὐτὴν ἀπὸ
τοὺς λοιμώδεις λύκους καὶ διώκτας αὐτῆς,
οὕτως ἀποφαίνεται διὰ τὴν προσπάθειαν
τὴν καταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰω-
άννου ΚΓ' πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

«Ἐφ' ὅσον ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκ-
κλησία δὲν προτίθεται νὰ θυσιάσῃ τὰ και-
νοφανῆ δόγματά της, οἷα εἶναι τὸ τοῦ
ἀλαθήτου τοῦ Πάπα, τῆς Ἀσπίλου συλ-
λήψεως κ.τ.τ., ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ πρω-
τοβουλία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλη-
σίας πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀ-
ποτελεῖ καθαράν χίμα-
ραν καὶ οὐτόπιαν»

Προφανῶς ὅθεν ἔργον τοῦ Πάπα «οὐ-
δὲν ἄλλο εἶναι ἢ πρόσκλησις τῶν Ὁρθο-
δόξων καὶ τῶν διαμαρτυρημένων πρὸς
ὑποταγὴν εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκ-
κλησίαν. Ὑπὸ τοιούτους ὁρους ἡ περίφη-
μος «Οἰκουμενικὴ Σύνοδος», ἣτις πρό-
κειται νὰ συνέλθῃ ἐν Ρώμῃ, οὐδὲν ἄλλο
ἀποτέλεσμα θὰ ἔχῃ ἢ τὴν καλλιτέραν δι-
οργάνωσιν τῆς προπαγάνδας, πρὸς προσ-
ηλυτισμὸν τῶν μὴ ὑποτασσομένων εἰς τὸν
Πάπαν».

Διὰ τὸ ἐν Ρόδῳ συνέδριον «ἡ Ὁρθό-
δοξος Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἀντιδράσῃ ..
οὐδὲν πιστὸν τέκνον τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ
συσκεφθῇ καὶ θὰ συμπροσευχηθῇ μετὰ
τῶν αἰρετικῶν. Ἡ συμμετοχὴ Ὁρθοδό-
ξων ἀποτελεῖ ἄρνησιν καὶ προδοσίαν πί-
στεως. Προσοχὴ εἰς τὰς παγίδας...»

Ἀκουέτω ταῦτα καὶ Βασιλεῖς.

— Ἐνα εὐγενὲς ἔργον

Ἐπισκεφθεῖς κατὰ τὰς προσφάτους ἡ-
μέρας τὸ ἱερὸν Ἠσυχαστήριον Ἀξίον ἐ-
στὶν τοῦ Γέροντος Γορδίου Καραγιάννη
ὑπατακικοῦ τοῦ Πατρὸς Χρυσάνθου Βρε-
τάρου ἐν ἄνω Βαρυμπόμπῃ Αἰτικῆς, εὐ-
ρέθην ἔμπροσθεν ἐκεῖ πρὸ μιᾶς παιδικῆς

κατασκηνώσεως ὁργανωθείσης ὑπὸ τοῦ
σωματείου «Παναγία Ὁδηγήτρια», οἱ
τροφίμοι τῆς ὁποίας, ἀγόρια καὶ κορίτσα,
ἀνήκουν εἰς εὐσεβεῖς οἰκογενεῖας Ἀθηνῶν
καὶ Πειραιῶς τοῦ παλαιοῦ ἐροτολογίου.
Παραμερίσας ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἅτινα χορη-
γεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ χορηγευτικὴ ἐκεῖ
φύσις, περικλησιόμένη ἀπὸ πεῦκα καὶ δρο-
σερώτατον ἄερα, ἀφωσιώθη ἐν τὴν κα-
τασκήνωσιν τῶν εὐτυχῶν αὐτῶν παιδιῶν,
ἣτις μὲ ἡμαλώτισε τελείως.

Μέσα εἰς κατάφυτον ἀπὸ πεῦκα καὶ δρο-
σόλουστον θέσιν ἔχουν τὰς σκηνάς των καὶ
κοιμοῦνται. Κατὰ τὴν ὥραν δὲ τοῦ φα-
γητοῦ των τὸ ὅποῖον εἶναι εἰς εἶδος πλου-
σιώτατον καὶ ἄφθονον εἰς ποσότητα,
(τρώγων πεντάκις τῆς ἡμέρας) ἔρχονται
παρὰ τὸ ἡσυχαστήριον καὶ τρώγουν ὑπὸ
χορτίνην στέγην.

Τὸ λίαν φιλάνθρωπον αὐτὸ ἔργον ἔχει
ἀναλάβει ἀπὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ ἐν Ἀθήναις
Κεντρικὴ Ὁργάνωσις τῶν Παλαιοημε-
ρολογιτῶν τελοῦσα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν
τοῦ Ἀρχιμ. Πατρὸς Ἀκακίου Παπλᾶ
καὶ λοιπῶν συμβούλων του.

Τὸ συμβούλιον τῶν παιδικῶν αὐτῶν ἐ-
ξοχῶν τῆς «Παναγίας Ὁδηγητρίας» τῶν
Παλαιοημερολογιτῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν
ἀντιπρόεδρον κ. Ἀνναν Λέκκα, τὴν Γεν.
Γραμματέα Δίδα Κόντιου, τὴν ταμίαν κ. Μ.
Βερτοπούλου καὶ ἄλλας ἐξαιρέτους κυρίας
καὶ δεσποινίδας, τὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων
ἐλαξίως κατέχει ὡς Πρόεδρος ἡ ἐρίτιμος
κ. Μαρία Παπαμακαρίου, ἄνευ τῆς ὁποί-
ας (νομίζομεν) δὲν θὰ κατορθοῦτο πᾶν
ὅ, τι κατορθοῦται. Αἱ κυρίαι αὗται θὰ
ἀπολαύσουν τὸν μισθὸν τους ἀπὸ τὸν μι-
σθαποδότῃν Θεὸν τὸν τὰ καλὰ καὶ θεά-
ρεστα ἐργαζόμενον.

Τὰς εὐχόμεθα καλὴν δύναμιν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, κατὰ :

Τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, 18ης τ.μ., καὶ τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῶν Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου.

Εἰς τὸ πέρας τῆς θ. Λειτουργίας, περιβληθεὶς ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμόφορον ἐχειροθέτησεν εἰς Μέγαν Ἀρχιμανδρίτην τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τὸν πρό τινος ἐπὶ Συνόδου ὡς τοιοῦτον ὀνομασθέντα Πανος. Ἀρχιμ. κ. Φιλάρετον, ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος, ἐντεῦθεν, ἐξ Ἀμερικῆς καὶ ἐξ Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐπληκολούθησε δεξιώσεις, καθ' ἣν ὁ Πατριάρχης ἀνεφέρθη εἰς τὸν τρόπον καὶ τὴν σημασίαν τῆς προαγωγῆς τῶν κληρικῶν, ὡς καὶ τὴν θέσιν καὶ ἀποστολὴν τοῦ Θρόνου καὶ συνεχάρη τὸν χειροτονηθέντα, τὴν σεβαστὴν μητέρα αὐτοῦ κ. Μαρίαν καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους αὐτοῦ.

— Ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος

Συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν τῇ 16ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην.

Ἐν ἀρχῇ καὶ πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνήγγειλε τὴν ἐγκαταῖθα ἔλευσιν καὶ ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρτάθου καὶ Κάσσου κ. Ἀποστόλου, ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἀφικθέντος ἵνα προσκυνήσῃ ἐν τῷ Ἱ. Κέντρῳ καὶ κομίσῃ τὰ εὐλαβῇ σεβάσματα τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου αὐτοῦ.

Εἶτα ἀνεγνώσθησαν :

α) Ἐκθεσις τῆς Κανονικῆς τῶν Πατρι-

αρχείων Ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐν Παρισίοις Ρωσικῆς Ἐξαρχίας.

β) Ἐκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν Παγγρηστιανικῶν ζητημάτων τῶν Πατριαρχείων Ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς μελετωμένης συγχωνεύσεως τοῦ Π. Σ. τῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Ἱεροποστολῶν.

γ) Γράμμα Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κανταουρίας κ. Τζώφρεϋ Φίσερ, σχετικῶς πρὸς τὴν μελετωμένην διεξαγωγὴν θεολογικῶν συζητήσεων μετὰ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν.

δ) Ἐκθεσις Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἱ. Ἀγιάσματος Ἀγίου Θεράποντος, ὑποβαλλούσης τὸν ἰσολογισμόν τοῦ παρελθόντος μηνὸς Μαΐου.

ε) Γράμμα Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσσου κ. Ἀποστόλου, αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς μετάβασιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ λόγους υγείας.

ς) Ἐκθεσις Θεοφ. Ἐπισκόπου Ρηγίου κ. Μελετίου, περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Ρωσικοῦ Ὁρθοδόξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ρωσικῆς Ἐξαρχίας, καὶ

ζ) Γράμμα κ. Μπρούς Λάνστεϊλ, διευθυντοῦ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀμερικανικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς, περὶ τοῦ ἐνοικιαζομένου αὐτῇ κτήματος Μπασίς, ἐφ' ᾧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

— Ἐπίσκοπος τοῦ κ. Καρμανλῆ εἰς τὸ οἶκον. Πατριαρχεῖον.

Ἱστορικὴ θὰ παραμείνῃ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἐξοχ. Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κ. Καρμανλῆ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τῇ 11ῃ Μαΐου, καθ' ἣν ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Ἀθηναγόρας ἐπέδωκε τῷ κ. Καρμανλῇ τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Πατριαρχεί-

ου, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν πολυτίμων ὑτηρεσιῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν μεγάλην ὑπόθεσιν τῆς Ἑλληνο-Τουρκικῆς φιλίας.

— Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων

Ἐτέρα ἱστορικὴ διὰ τὸ Πατριαρχεῖον ἡμέρα ἦτο ἡ 16η Μαΐου, καθ' ἣν ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. κ. Γερμανὸς ἐπεσκέφθη τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, γενόμενος παρ' αὐτοῦ δεκτὸς μετὰ πολλῆς ἐγχαρδιότητος. Τῇ δὲ 18ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Σέρβων προέσθη τῇ Θ. Λειτουργίᾳ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου παρισταμένου ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι.

— Ἐκλογὴ Ἐπισκόπων

Ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τῇ 4ῃ Ἰουνίου ἐξέλεξε τὸν Πανοσιολ. Μέγαν Πρωτοσύγγελλον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Αἰμιλιανὸν Ζαχαρόπουλον εἰς Μητροπολίτην Σελευκείας, τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιεφεύλακα κ. Αἰμὶλ. Τσακόπουλον εἰς Ἐπίσκοπον Μηλίου, καὶ τὸν Πανοσιολ. κ. Φώτιον Ἀρχιδιάκονον Χαλκηδόνος εἰς Ἐπίσκοπον Τράλλεων.

— Ἅγιον ὄρος

Πληροφορούμεθα ἐξ ἁγίου Ὄρους, ὅτι συνῆλθεν ἐν Καρυαῖς, τῇ 5ῃ Μαΐου ἔ. ἔ. ἡ ἱερὰ Δυσενιαύσιος Σύναξις καθ' ἣν ἐξητάσθησαν :

1) Ἐκθεσίς τῆς ἐπιτροπῆς συντάξεως νέου προγράμματος μαθημάτων τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, μετὰ προσηρημένου ὥρολογίου πίνακος καὶ περὶ προσθήκης ἀρθρου, ὅπως δύνανται οἱ ἐπιμέμνητοι ἀνωτέρων θεολογικῶν σπουδῶν, νὰ φοιτῶσιν ἐκτὸς τῆς Χάλκης καὶ εἰς τὰς θεολογικὰς σχολὰς Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Ἐνεκρίθη ὥς εἶχε τὸ προτεινόμενον νέον πρόγραμμα τῆς Ἀθωνιάδος, ἀπερ-

ρίφθη δὲ ὅλως ἡ εἰσήγησις, ὅπως οἱ ἀπόφοιτοι αὐτῆς φοιτῶσι καὶ εἰς τὰς θεολογικὰς σχολὰς Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

2) Πρότασις ἱερ. Μονῆς ἁγίου Παύλου, εἰσηγουμένης τὴν λῆψιν νεμοθετικῶν μέτρων, πρὸς περιορισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ ραδιοφώνου ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει, ἐγκρίνεται διὰ πλειοψηφίας.

3) Περὶ ὁριστικῆς ρυθμίσεως τῶν μετοχικῶν μισθωμάτων.

4) Ἡ πρότασις ἱερ. Μονῆς ἁγίου Παύλου περὶ ιδρύσεως ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ ψυχιατρείου, πρὸς περίθαλψιν τῶν πασχόντων μοναχῶν τε καὶ λαϊκῶν ἀπορρίπτεται παμψηφεί.

5) Περὶ ὁριστικῆς ρυθμίσεως νέου φυλακίου παρὰ τὴν ὁριογραμμὴν τὴν διαχωρίζουσαν τὰ ὄρια τῆς ἀγιορείτικῆς χερσονήσου.

Ἀποπερατωθεῖσων τῶν ἐργασιῶν τοῦ σώματος, προσεκλήθη ὁ διοικητὴς ἁγίου Ὄρους κ. Κ. Κωνσταντόπουλος, ὅστις ἔλαβε γνῶσιν τῶν συντελεσθέντων καὶ παρεκλήθη ὅπως συμβάλῃ διὰ τὴν καλλιτέραν ἐκτέλεσιν τῶν ληφθεισῶν αποφάσεων.

Ὁ κ. διοικητὴς ἀπαντιῶν, ἀποῦ ἡδυσχεύησεν, ἐπληροφόρησε τὰ τῆς ἁκρας ἱκανοποιήσεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ, ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ εἰς ἅγιον Ὄρος, καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ πράξῃ τὸ πᾶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν αποφάσεων τῆς Ἱ. Δυσενιαυσιῶς Συνάξεως, ἐφ' ὅσον πρόκειται διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους.

— Ἐλήφθησαν γράμματα

Ἐσχ. Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. Ντ. Ἀϊζενχάουερ περὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου.

— κ. Νέλσον Ροκφέλλερ, Κυβερνήτου Νέας Υόρκης, περὶ τῆς Α. Σεβασμιότητος.

—'Ι. Κοινότητος ἁγ. Ὅρους, ὑποβαλ-
λούσης ἔγγραφα Ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου,
περὶ κτηματικῶν αὐτῆς ὑποθέσεων ἐν τῇ
Ἐπαρχίᾳ Σεργῶν.

—Τοῦ ὁσιωτ. ἱερομονάχου κ. Νικολάου
Οὐνβεργιχτ, ἐξ Ὀλντενμπόουργκ, περὶ τῆς
ἐφέσεως αὐτοῦ ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἅγιον
Ὅρος.

—Τοῦ Δρος Ὀμήρου Νταϊήβις, Διευ-
θυντοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν, ὑποβάλ-
λοντος, ἐκ μέρους τοῦ καθηγητικοῦ Σώ-
ματος καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ σέβη ἐπὶ
τῇ λήξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

—Τοῦ κ. Εὐστρατίου Καραῖσᾶ, Κα-
θηγητοῦ καὶ Διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ
«Φῶς» ἐκ Θεσσαλονίκης, περὶ τῆς ἄρτι
μεταβάσεως αὐτοῦ μετ' ὁμίλου μαθητῶν
εἰς ἅγιον Ὅρος, χάριν προσκυνήσεως.

—Τοῦ κ. Π. Χ. Βαλιούλη, καθηγητοῦ
ἐξ Ἀθηνῶν, περὶ τῆς προσεχοῦς ὁμοῦ
μετ' ἄλλων καθηγητῶν μεταβάσεως αὐτοῦ
εἰς ἅγιον Ὅρος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

—Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

—Ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς
κ. Ἰάκωβος

—Τῇ 15ῃ Μαΐου μεταβὰς εἰς Βοστώ-
νην, ἐπισκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν
καὶ προήδρευσε συνεδρίας μετὰ τοῦ Προ-
έδρου, τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν Καθηγη-
τῶν αὐτῆς.

—Τῇ 16ῃ ἰ.μ. ἐπισκέφθη τὴν Κοινό-
τητα τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Lynn
Mass

—Τῇ 17ῃ, Κυριακῇ, προέστη τῆς θ.
Λειτουργίας ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱερῷ
Ναῷ Βοστώνης, κηρύξας τὸν θεῖον λόγον.

—Τῇ 18ῃ, Δευτέρᾳ, ἐπισκέφθη τὸν
Κυβερνήτην Μασσαχουσέτης καὶ τὸν
Δήμαρχον Βοστώνης, γενόμενος δεκτὸς
μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος.

—Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προήδρευσε νέας
συσκέψεως ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ (Λε-
πτομέρειαι ἀναγράφονται εἰς τὴν περι-
γραφὴν τῆς Ποιμαντορικῆς Περιοδείας
τοῦ Ἀρχιεπ. σελ. 176)

—Τῇ 20ῇ ἰ.μ. μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς
Σικάγον, γενόμενος τιμητικώτατα δεκτὸς
παρὰ τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τῶν ἐκπροσώ-
πων τῆς Ὁμογενείας.

—Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐτέλε-
σε τὸν Ἑσπερινόν, τῇ δὲ ἐπαύριον 21ῃ
Μαΐου, ἐπετεῖω τῆς μνήμης τῶν ἁγίων
Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἐν τῷ ὁμο-
νύμῳ μεγαλοπρεπεῖ Ἱ. Ναῷ, προέστη τῆς
θ. Λειτουργίας ἐν μέσῳ πυκνοτάτου ἐκ-
κλησιάζματος, κηρύξας τὸν θεῖον λόγον.
Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, παρεκάθησεν εἰς γεῦ-
μα, δοθὲν πρὸς τιμὴν τῆς Α.Σ. ὑπὸ τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινότητος
τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τούτου.

—Τῇ 21ῃ, 22ᾳ καὶ 23ῃ ἰ.μ. ἐδέχθη
ἐν τῷ Ἐπισκοπεῖω πλείστας Ἐπιτροπὰς
Κοινοτήτων Ἱ. Ναῶν, Ὁργανώσεων καὶ
Σωματείων, συνεζήτησε μετ' αὐτῶν τὰ
ζητήματά των καὶ ἔδωκε τὰς δεούσας κα-
τευθύνσεις.

—Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν, ὅσον καὶ
κατὰ τὴν διαμονὴν καὶ τὴν ἀναχώρησιν
τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου, ὁ Ἑλληνισμὸς
τῶν 125.000 Ὁμογενῶν τοῦ Σικάγου καὶ
τῶν περιχώρων, ἐπέδειξε πλήρη ἀφοσίω-
σιν καὶ πειθαρχίαν πρὸς τὴν Ἀρχιεπι-
σκοπὴν, ὁ δὲ Τύπος ἀφείρωσε θερμότα-
τα ἄρθρα εἰς τὴν πρώτην ταύτην ἐπίσκε-
ψιν τοῦ ποιμενάρχου πρὸς τὸ ἐν Σικάγῳ
Ἑλληνορθόδοξον ποίμνιον.

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἔσχε τῆς εὐ-
καιρίας νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Κυβερνήτην
Ἰλλινόις καὶ τὸν Δήμαρχον Σικάγου, γενό-
μενος δεκτὸς μετὰ τιμῶν καὶ ἐγκαρδιό-
τητος πολλῆς.

—Τῇ 23ῃ ἰ.μ. ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος,

ἐκ Σικάγου μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς Μοντρεάλην, γενόμενος δεκτὸς μετὰ ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ καὶ τιμῆς παρὰ τοῦ Ἱ. Κλήρου, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Σώματος τῶν Κυβερνητῶν καὶ πλείστων Ὁμογενῶν.

— Αὐθμερὸν ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ προήδρευσε συσκέψεως μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

— Τῇ ἐπαύριον, Κυριακῇ, 24ῃ ἱ.μ. προέστη τῆς θ. Λειτουργίας, κηρύξας καὶ τὸν θ. λόγον. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν, προέστη τῆς τελετῆς ἐκσκαφῆς τῶν θεμελίων νέου Ἱ. Ναοῦ, ἐν κεντρικωτάτῳ οἰκοπέδῳ, ἔνθα θὰ ἀνεγερθῇ βραδύτερον καὶ νέον σχολικὸν κτίριον διὰ τὸ Ἡμερήσιον Ἑλληνικὸν σχολεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχει σήμερον 300 μαθητάς. Τὸ ἐκτεταμένον οἰκόπεδον εἶναι ἀξίας δολ. 1.200.000 τὰ δὲ ἀνεγερθισόμενα κτίρια θὰ στοιχίσουν ἐπίσης δολλάρια 1.200.000. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς τόσον μεγάλου πνόου προγράμματος, εἶναι τόσον πολυτιμος ἡ ὁρμονικὴ συνεργασία πάντων τῶν ὁμογενῶν, ἣτις ἀποκατεστάθη πλήρως μὲ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὰς πατρικὰς νοουθεσίας τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου.

— Τῇ 25ῃ ἱ.μ. ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὴν φιλοπρόοδον Κοινότητα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Ottawa, Ontario, Καναδᾷ καὶ προέστη τῆς Ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ. Ἐδέχθη τὰ Διοικ. Συμβούλια τῆς Κοινότητος, τῆς Φιλοπτώχου, τῆς Ἀχέλα καὶ ἄλλων ὁργανώσεων καὶ συνεχάρη πάντας διὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ὅπως ἀνεγείρωσι νέον ἱερὸν Ναὸν μετὰ αἰθουσῶν παραδόσεων διὰ τὸ σχολεῖον τῆς Κοινότητος.

— Τῇ 26ῃ ἱ.μ. μετέβη εἰς Οὐασίγκτων, τῇ δὲ ἐπαύριον ἔλαβε μέρος μεταξὺ

τῶν ἐπισήμων εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀειμνήστου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν John Foster Dalles.

— Τῇ 28ῃ ἱ.μ. προέστη τῆς Ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, Orange, N. J.

— Τῇ 29ῃ καὶ 30ῇ ἱ.μ. προέστη τῆς τελετῆς τῆς ἀπρονομῆς τῶν πιυχίων εἰς τοὺς ἐφετεινοὺς ἀποφοίτους τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Brookline, Mass.

— Τῇ 4ῃ Ἰουνίου, ἐπεσκέφθη τὸ Detroit, Mich., καὶ ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου καὶ τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, 6ης ἱ.μ. ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

(Ἀπὸ τὸν «Ὁρθόδ. Παρατηρητὴν»)

— Οἱ ὁμογενεῖς τῆς Μαδαγκασκῆς

Ἀπὸ τὴν Μαδαγασκάρην τῆς νοτιοανατολικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀφρικῆς, ἐλήφθη ἐπιστολὴ περιγραφούσα τὴν τραγικὴν θέσιν τῶν ἐγκατεστημένων ἐκεῖ τετρακοσίων περίπου ἀποδήμων Ἑλλήνων. Διότι ἡ Ἑλλὰς ἐκπροσωπεῖται ἐν Μαδαγασκάρῃ ὑπὸ ἐνὸς μόνου ὑποπροξενείου εἰς παρὰ τὸν πόλιν ἀπέχουσαν ἑξακόσια χιλιόμετρα μακρὰν τῆς Ταναναρίφης, πρωτεύουσας τῆς νήσου, ὅπου παραμένουν καὶ ἐργάζονται οἱ περισσότεροι τῶν Ἑλλήνων ἀποδήμων. Οἱ Ἕλληνες αὐτοί, προκειμένου νὰ διακανονίσουν ὑποθέσεις των διὰ τὰς ὁποίας ἀρμόδια εἶναι αἱ προξενικαὶ ἀρχαί, εἶναι ἐκτεθειμένοι εἰς δυσχερείας καὶ ταλαιπωρίας ἐντελῶς ἀδικαιολογήτους. Ὁ διορισμὸς ἐνὸς υποπροξένου ἔστω καὶ εἰς τὴν Ταναναρίφην, θὰ διευκόλυνε τὴν κατάστασιν καὶ δὲν θὰ ἐδημιούργει τὴν πικρίαν τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων ὅτι ἡ πατρίς των οὐδὲν δεικνύει ἐνδιαφέρον διὰ τὴν τύχην των. Ἀλλ' ἔξ ἴσου πρὸς τὸ ζήτημα, τῆς ἐλλείψεως προξενικῶν ἀρχῶν ἀπογοητευτικὸν εἶναι

καὶ τὸ ἄλλο ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἐπιστολογράφος μας. Ἡ ἔλλειψις ἐνὸς ἔστω ἱερέως ἐνῶ ὑπάρχει Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία παραμένει κλειστὴ καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες κηδεύονται κατὰ τὸ... ἀγγλικανικὸν δόγμα. Βεβαίως ὁ διορισμὸς ἱερέως εἰς τὰς ἐν διασπορᾷ ὀρθόδοξους παροικίας ἐκφεύγει τῆς δικαιοδοσίας τοῦ κράτους καὶ τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας. Μία κατάλληλος ἐν τούτοις ἐνέργεια θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη ἐφόσον, οἱ θιγόμενοι δὲν εἶναι ἀπλῶς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ τέκνα τῆς μητρὸς των Ἑλλάδος.

— Ἡ Θρησκεία ἐν Ρωσίᾳ

Καὶ ἐνταῦθα καὶ εἰς τὰς ἄλλας μεγάλας σοβιετικὰς πόλεις αἱ ἀθεϊστικαὶ ὀργανώσεις ὀργάνωσαν διαλέξεις καὶ συγκεντρώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐπροπαγανδίσθη ὁ ἀθεϊσμός καὶ ἐτονίσθησαν τὰ «κακά» τῶν θρησκείων, «ἐκ συμπτώσεως» κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Τοῦτο ὅμως δὲν ἠμποδίσεν τὰ πλήθη νὰ συρρεύσουν εἰς τοὺς ναοὺς καὶ νὰ ἐορτάσουν τὴν Ἀνάστασιν.

Μόνον εἰς τὴν Μόσχαν, ἡ προσέλευσις εἰς τὰς ἐκκλησίας δὲν ἦτο τοιαύτη ὥς ἡ τοῦ παρελθόντος ἔτους. Δὲν εἶναι δυνατόν ὅμως, νὰ ἐξακριβωθῇ ἐὰν ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκκλησιασθέντων εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀθεϊστικῆς δράσεως τῶν Κομμουνιστῶν, ἢ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι, λόγῳ τῆς τριτημέρου ἀργίας τοῦ Πάσχα, οἱ κάτοικοι τῆς Μόσχας ἐγράφησαν εἰς τὰς ἐξοχάς.

Γενικῶς ὅμως ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα διατηρεῖται ἔντονον εἰς τὸν ρωσσικὸν λαόν, παρὰ τὴν ἐπίσημον, διὰ τῶν ἐφημερίδων «Πράβδα» καὶ «Κομσομόλσκαγια Πράβδα» καὶ διὰ τῶν ὀργανώσεων τῆς Κομμουνιστικῆς Νεολαίας, ἔντονον ἀθεϊστικὴν προπαγάνδαν

Ἀντὶ διηγήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 212)

Τότε πραγματικῶς ἐθάρμυσα τὴν ἐπὶ καρδίας εὐσεβεῶς πνευματικὴν τῆς θρησκείας. Τότε ἐπέισθην ὅτι τῷ ὄντι καὶ ἀσθενεῖς θεραπεύει, καὶ νεκροὺς ἐγείρει. Τότε ὀφθαλμοφανῶς εἶδον τὴν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι πνευματικὴν τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, καὶ τὴν μεγίστην τοῦ ἀφάρτου πνεύματος ἐπὶ τῆς φθαρτῆς βλῆς ὑπεροχὴν!

Μὲ ἥσυχον δὲ καὶ ἀδύνατον φωνὴν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Χριστόφορον ἡ ἀσθενὴς εἶπε τὰ ἑξῆς:

— Ὅλας τὰς δυνατός περιποιήσεις ἔλαβον, Πάτερ, παρὰ τῶν καλῶν Χριστιανῶν τῆς νήσου μας, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης ἃς ἀνταμείψῃ τὰ πρὸς ἐμὲ ἀγαθὰ τῶν αἰσθημάτων. Ἀλλ' ἡ παρηγορία τῆς θρησκείας εἶναι ἀνωτέρα πάσης ἀνθρωπίνης βοήθειας, καὶ χάριν αὐτῆς σὲ προσεκάλεσα εἰς τὴν πενιχράν μου καλύβην.

Ὁ ἱερεὺς ἐννοήσας ὅτι ἡ ἀσθενὴς ἐπεθύμει νὰ ἐξομολογηθῇ, ὅπως ἀγνωστὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Πλάστου, παρεκάλεσε καὶ τὰς δύο γυναῖκας καὶ ἐμὲ καὶ τὸ ὀδυρόμενον παιδίον νὰ ἐξέλθωμεν πρὸς ὦραν τῆς καλύβης.

Ὅτε δὲ ἐξήλθομεν, μετὰ πλείστης περιεργείας ἠρώτησα τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας περὶ τῆς ἀσθενούσης· ἰδοὺ δὲ ἐν περιλήψει εἶσα παρ' αὐτῶν μετὰ πολλῆς συγκινήσεως ἐπληροφόρηθην.

Ἡ ἀσθενὴς ἐκεῖνη κατήγετο ἐκ τῶν πρωτίτων καὶ εὐπορωτέρων οἰκογενειῶν τῆς Πάτρου· νομφευθεῖσα δὲ πολὺ νέα, καὶ

καὶ πρὸς τὸν λαόν. Ἰδιαιτέρως, ἡ ὑπαρξὶς τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοῦ αἰσθηματος ἀπεδείχθη εἰς τὸ Ζαγκόρσκ, ὅπου οἱ ἐλληνορθόδοξοι ρωσικοὶ ναοὶ ἐπλημύρυσαν ἀπὸ προσκυνητὰς προσελθόντας ἐκεῖ ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς χώρας, ἀπέχοντα πολλάκις ἑκατοντάδας μιλίων, ἵνα παρακολουθήσουν τὴν Λειτουργίαν τῆς Ἀναστάσεως.

ἔξ τέκνα ἀποκτιήσασα, εἰκοσιπενταετῆς ἡσθάνθη τὴν πικρίαν τῆς χηρείας. Ἐκτοτε δὲ θλιβερὸς κώδων ἀλλεπαλλήλων δυστυχημάτων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀδιαλείπτως ἐσήμανε. Σωφρόνως εἰς τὴν χηρείαν αὐτῆς μείνασα, μετὰ πολλῶν κόπων καὶ πόνων ἀνέτρεφε τὰ φίλτατα τέκνα τῆς· ἀλλὰ μετὰ μακρὰς καὶ πολυωδύνους ἀσθενείας τὸ ἀδυσώπητον ὀρέπανον τοῦ θανάτου ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς μητρικάς τῆς ἀγκάλας τὸ ἐν μετὰ τοῦ ἄλλου ἅπαντα τὰ τέκτα αὐτῆς. Περιστατικὰ δὲ ὅλως ἀπροσδόκητα κατέστρεψεν καὶ τὴν περιουσίαν τῆς χήρας, ὥστε εἰς τὴν ἀσθενείαν τῆς τελευταίας θυγατρὸς τῆς καὶ τὸν τελευταῖον αὐτῆς ὀβολὸν εἶχεν ἐξοδεῦσαι, ἀλλὰ τὸ πολῦτιμον εἰκόνημα τῆς Πηνελόπιδος, αὐτὸ τὸ μόνον λείψανον τοῦ παρελθόντος πλοῦτος τῆς, εὐσεβῶς πάντοτε διετήρησεν. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς χηρείας, τῶν ἀσθενειῶν, τῶν πικρῶν θανάτων, τοῦ γήρατος καὶ τῆς πενίας γενναία καὶ καρτερόψυχος ἀνεφάνη πάντοτε, μετὰ χριστιανικῆς ὑπομονῆς καὶ εὐσεβείας ὑποκύπτουσα εἰς τὰ ἀνεξερευνήτα τοῦ Ὑψίστου θελήματα. Ἀγογγύστως δὲ καὶ μετὰ προθυμίας νυχθημερὸν ἐργαζομένη, ὑπὸ χριστιανῶν εὐσπλάγχων βοηθουμένη, κατώρθωσεν ἡ δυστυχὴς νὰ προσπορίσῃ τὸν ἄρτον ἐπὶ τῶν ὀρφανῶν τέκνων, τὰ ὅποια ὑπὸ τὴν ἀδύνατον προστασίαν τῆς ἀπῆκαν αἱ ἀποθανούσαι θυγατέρες αὐτῆς. Ἀνατρέφουσα δὲ καὶ συντηροῦσα τὰ τέκνα τῶν τέκνων τῆς, καὶ ἐν αὐτοῖς εἰκόνας ζωῆας τῶν ἀποθανόντων φιλετήτων τῆς ἀνεურίσκουσα, ἐπαρηγορεῖτο, καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξαζεν, οὐδαμῶς ὑπὸ τῶν κόπων, καὶ τῆς ἀγρυπνίας, καὶ τῆς στερήσεως καταδαλλομένη.

Ἀλλὰ καὶ ἡ παρὰ μυσθία αὐτῆς τῆς γραίας ταχέως παρήλθε, διότι ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ὀρφανῶν τὸ ἐν μόνον ἐπέζησε, καὶ αὐτὸ ἦτο τὸ παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀσθενούσης ὀδυρόμενον.

Αἱ ἀλλεπάλληλοι αὗται συμφοραί, ἀντὶ νὰ κλονίσωσι τὴν εὐσέδειαν τῆς ἀγαθῆς γυναίκος καὶ τὴν καρτερίαν αὐτῆς, ἔτι μᾶλλον προσήλωσαν αὐτὴν εἰς τὸν Πλάστην, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀνέπτυξαν τὰ χριστιανικὰ αὐτῆς αἰσθήματα.

Γνωρίσασα ἐκ πολυχρονίου πείρας τὴν

ἀνάγκην τῆς περιθάλψεως τῶν ἀσθενούντων, ἔχουσα δὲ ἅπαντα τὰ φυσικὰ καὶ ἐπικτητὰ προσόντα τῆς ἀγαθῆς νοσοκόμου, δίδοι καὶ ἀγαθότητα ψυχῆς, καὶ ἐπιδεξιότητα, καὶ προσοχὴν, καὶ ὑπομονήν, καὶ γενναίότητα, καὶ πείραν, καὶ καθαριότητα ἄκραν καὶ γνώσεις νοσηλευτικὰς εἶχεν, ἀφωσιώθη μετὰ χριστιανικοῦ ζήλου εἰς τὴν περιθάλψιν καὶ νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν τῆς Πάτμου. Ὅσάκις δὲ ἐμάνθανεν ἡ Ἀγάθη, οὕτως ὠνομάζετο ἡ ἀγαθὴ χήρα, ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῇ νήσῳ ἀσθενὴς οἰαομένη ποτε τάξεως ἢ κατὰστάσεως, προθύμως προσήρχετο, ὅπως νοσηλεύσῃ αὐτόν.

Τοιαύτη χριστιανικὴ διαγωγή καὶ ἀφοσίωσις δικαίως ἐπέσυρε τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην ἁπάντων τῶν κατοίκων τῆς Πάτμου. Τὴν δὲ συμπάθειαν καὶ ἀγάπην τῶν ταύτην οὐχὶ μόνον διὰ λόγων ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων ἐκάστοτε ἀπεδείκνυον, φιλοδωροῦντες καὶ συντρέχοντες ἕκαστος κατὰ δύναμιν τὴν φιλόχατον γραίαν. Ἀλλ' ἡ Ἀγάθη σταθερὰ ἐν τῇ πενίᾳ αὐτῆς ἔμεινε πάντοτε, διότι πάντα τὰ πρὸς αὐτὴν φιλοδωρήματα προθύμως δίδεν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πάσχοντας.

Ὅτε δὲ παρὰ τῶν γυναικῶν ἐκείνων ἐπληροφορήθη ὅτι αἱ συμβουλαί, αἱ διδασκαλίαι, καὶ ἰδίως τὸ χριστιανικὸν παράδειγμα τοῦ Χριστοφόρου τοιαύτην διέπλυσαν τὴν Ἀγάθην, ἔτι μᾶλλον ἠγάπησα τὸν σωτήρά μου, καὶ τὸ ἐξαίσιον κάλλος τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῷ βίῳ ἐνδομύχως συνησθάνθη.

Αἱ γυναῖκες ἐκείναι μοὶ ἐπρόσθεσαν ἐπὶ τέλους ὅτι καὶ αὐταὶ ὁκρέως ἄλλοτε ἀσθενήσασαι, διὰ τῆς περιθάλψεως καὶ τῶν βοηθειῶν τῆς Ἀγάθης εἶχον διασωθῇ, καὶ ὅτι τὸ παράδειγμα ἐκείνης μιμούμεναι, πρὸ ἡμερῶν τὰς οἰκίας τῶν ἐγκατέλειπον, καὶ τὴν ἀσθενούσαν ὥς μητέρα τῶν περιέβαλλον.

Ὁ Χριστόφορος ἐξελθὼν τότε τῆς καλύβης, πρὸς μὲν τὰς γυναῖκας καὶ τὸ παιδίον εἶπε νὰ ἐπανέλθωσι παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀσθενοῦς, ἐμὲ δ' ἐκάλεσε νὰ συνοδεύσω αὐτόν, ἐπανερχόμενον εἰς τὴν πόλιν.

Ἀποῦ σιωπηροὶ ἀνῆλθομεν ἱκανὸν μέρος τῆς ὁδοῦ, ὁ Χριστόφορος μὲ ἡρώτησεν ὅποιον αἰσθημα μοὶ ἐπροξένησεν ἡ ἐπί-

σκεψίς τῆς καλύδης:

—Μελαγχολίαν, τῷ ἀπήντησα. ἀλλὰ συγχρόνως εἰς ἄκρον ἐθαύμασα τὴν ἀγαθὴν γράϊαν, μαθὼν τὰ κατ' αὐτὴν.

—Σωτήρια, τέκνον μου, μοι εἶπεν ὁ ἱερεὺς ἀμφοτέρω τὰ αἰσθητά ταῦτα! Ὑψηλὸν καὶ συγκινητικώτατον εἶναι τῷ ὄντι τὸ θέαμα τῆς ζωῆς ἀρετῆς, ὁσάκις αὕτη μετὰ τῶν δυστυχιῶν καὶ τῶν κακιῶν παλαίους, νικηφόρος ἐξέρχεται τῆς πάλης. Θαυμάζοντες δὲ τὸν θρίαμβον καὶ τὸ κάλλος τῆς ἀρετῆς, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ τὴν ἀγαπήσωμεν καὶ ἐπομένως ν' ἀπομιμηθῶμεν καὶ ἐσωτερισθῶμεν αὐτὴν. Ἐπίσης σωτήριος εἶναι, φίλτατε Πέτρε, καὶ ἡ μελαγχολία, τὴν ὁποῖαν ὁ οἶκος τοῦ πένθους προξενεῖ εἰς τὴν ψυχὴν μας, διότι μελαγχολικὸς καὶ σύννοσος ὁ θεατὴς γινόμενος, συγκεντροῦται ἐν ἑαυτῷ, ἡ δὲ συγκέντρωσις αὐτῇ καὶ ἐπὶ τοῦ νοῦς καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας ὡφελίμως ἐπενεργεῖ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Λειμωνάριον τὸ Παλαιόν, ἦτοι τὰ Μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου. Ἐξαντληθὲν ἀνετυπώθη. Τιμὴ δραχ. 15.

2. Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς (1714 - 1779). Συναξάριον - Διδαχαὶ - Προφητεῖαι - Ἀκολουθία. Ἐκδόσις δευτέρα ἐκφυξημένη, ὑπὸ Ἀρχιμ. Αἰγυυστίου Καντιώτη. Ἀθήναι 1959.

3. Χρυσαστόμου Παπαδοπούλου, ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας 865 - 1938. Ἐπιμελεῖα Ἰωάν. Ράμφου Πρωτοπρεσβυτέρου. Ἀθήναι 1957.

4. Ἰωάννου Ράμφου Πρωτοπρεσβυτέρου «Μνήμη Σεισμῶν» καὶ Ἀκολουθία, ὑπὸ Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου. Ἀθήναι 1958.

5. Ἐμμανουὴλ Γ. Μυτιληναίου, «Ἀναγκαῖα συμπλήρωσις τοῦ ἑορτολογίου μας» (ἡ ἑορτὴ τοῦ «δωδεκαετοῦς Ἰησοῦ») καὶ ἀκολουθία αὐτοῦ, ὑπὸ Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου. Ἀθήναι 1957.

6. Νικολάου Π. Παπαδοπούλου πρῶθ-ιερέως, «Μονῆς ἁγίων Θεοδώρων, Ἐπισκοπῆς Κερνίτσας, Ἐθνικαὶ ἐκδουλεύσεις, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας», φύλλον

12ον, Ἀθήναι 1958.

7. «Φιλιατρά», περιοδικὴ ἔκδοσις τῆς ἀδελφότητος τῶν ἐν Ἀθήναις Φιλιατρικῶν «ἡ Ἐράνη». Ἐπιστημονικὰ ἔργασαι, ἔτος 2ον. Ἐξεδόθη τὸ 7ον καὶ 8ον τεῦχος 1958.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ διβλίου τοῦ Β. Μπάμνια ἱερέως, προχωρεῖ. Ἀμέσως κατόπιν θὰ ἀκολουθήσῃ ὁ Ἀββᾶς Βαρσανούφιος καὶ Ἰωάννης, ἔργον καὶ τοῦτο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, τιθέμενον εἰς τὴν σειρὰν τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων αὐτοῦ. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκδόσεως, θὰ λάβουν γνῶσιν οἱ ἀδελφοὶ συνδρομηταί.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ

Ὅπως μὴ ἀμελήσῃτε νὰ ἀποστείλῃτε διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς τὴν πτωχὴν συνδρομὴν τῆς «Ἀγιορειτικῆς» διὰ νὰ προχωρῶμεν ἀνεμπόδιστως εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν.

Ἐπαναλαμβάνομεν οὖν οὐδένα ἀνταποκριτὴν ἢ εἰσπρακτορὰ ἔχομεν οὐδαμοῦ. Μὴ ἀμελεῖτε λοιπὸν τὴν ἀποστολὴν τῆς.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ἱερομόναχος γέρων ἢ καὶ ἔγγραμος ἀκρόμῃ ἱερέως ἄνευ οἰκογενειακῶν υποχρεώσεων, διὰ τὰς ἱεράς Γυν. Μονὰς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας, Μπατοῖ Ἀνδρου, καὶ Ἱ. Μ. Μακρυμάλλης εἰς Ψαχνὰ Χαλκίδος, πρὸς λειτουργικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν Μοναζουσῶν. Οἱ δυνάμενοι ἱερεῖς δύνανται νὰ ἀποτακθῶν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἱεράς Μονὰς.

ΔΩΡΕΑΙ

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

1. Παρθένιος Λαμπροκηνδρ	»	250
2. Δήμος Βληγουρίδης	δρ.	50
3. Νικ. Ἀλεξανδρίδης, ἱερεὺς	»	40
4. Ἀπ. Συρ, Ἀθήναι	»	25

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καيسάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ - ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος

Διευθυντής - Ἱδιοκτῆτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαργύρη 28

“ΕΝΔΟΝ ΣΚΑΠΤΕ,”

Πειραματισμοὶ καὶ ἔρευναι, διαπλανητικὰ ταξίδια καὶ ἐξερεύνησις τοῦ σύμπαντος, ἐκτόξευσις πυραύλων καὶ δορυφόρων εἰς τὸ διάστημα, μελλοντικὴ ἐγκατάστασις καὶ διαβίωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἄλλους πλανήτας ὑπὲρ τὴν γῆ-νιν πραγματικότητα, ἀποτελοῦν ζητήματα φλέγοντα, τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν καθ' ἐκάστην τὸν παγκόσμιον ἡμερήσιον τύπον καὶ τὴν κοινὴν γνώμην δλοκλή-ρου τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Ἐξερεύνησις τοῦ βυθοῦ τῶν ὠκεανῶν, νέαι μέθοδοι καὶ τρόποι ἀνεκχύσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πολυτίμων προΐ-όντων τῆς θαλάσσης, κατασκευὴ μηχανημάτων πολυπλοκωτέρων καὶ τελειοτέρων, κατάρσις καὶ κατόρυξις τοῦ ὑπεδάφους πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἀποκάλυψιν ἀξιολόγων λειψάνων καὶ εὐρημάτων παναρχαίων πολιτισμῶν, κολοσσιαία πρόσο-δος τῆς τεχνικῆς καὶ ἀλματώδης ἀνάπτυξις τῶν ἐπιστημῶν, ἰδοὺ θέματα καὶ προβλήματα ὑψίστης σπουδαιότητος, μὲ τῶν ὁποίων τὴν λύσιν καταγίνεται καὶ ἀσχολεῖται πυρετωδῶς ὁ ἀνθρώπος «ρομπὲτ» τοῦ ὑπερμεσοῦντος εἰκοστοῦ αἰῶνος.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν τεραστίαν, γιγαντιαίαν καὶ ἄνευ προηγουμένου ἐπί-δοσιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ αἵματος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριό-τητος, ὁ ἀνθρώπος τοῦ νῦν αἰῶνος εἶναι ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένος, κατηφὴς καὶ σύννοος πρὸ τῆς ἀβεβαιότητος τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ φόβου τῆς ἐκρήξεως ἐνὸς νέου παγκοσμίου πολέμου.

Ἡ βαθεῖα, ἐσωτερικὴ χαρὰ καὶ εἰρήνη, ἔχει ἐκλείψει ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ὅστις μάλιστα ἀναζητεῖ τὴν χαρὰν εἰς τὰ καταπληκτικὰ

καὶ πρωτοφανῇ ἐπιτεύγματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνέσεων καὶ τῆς τρυφῆς, τῆς χλιδῆς καὶ τοῦ πλούτου, τῆς ἀνομίας καὶ τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων. Ἡ ἐξωστρέφεια καὶ ἡ παραμέλησις τοῦ ψυχικοῦ κόσμου, ἡ ἔλλειψις καλλιιεργείας τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, ἡ νωχελῆς καὶ τελεία ἀδιαφορία πρὸς τὴν μεταφυσικὴν καὶ τοὺς ὑπεργηγίνους κόσμους, ἀπεμάκρυναν τὴν ἀνθρώπινην ὑπαρξιν ἀπὸ τὰς ἀνεξαντλήτους πηγὰς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐδαιμονίας καὶ κατέστησαν τὸν βίον τῆς ὄντως ἀβίωτον καὶ ἐστερημένον πάσης ἀληθοῦς εὐτυχίας καὶ εὐφροσύνης. Τί τέλος πάντων πρέπει νὰ γίνῃ διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς σήμερον ἡ τόσον διαπύρως ποθουμένη καὶ ζητουμένη ὑπ' αὐτοῦ χαρά; Πῶς θὰ κατορθωθῇ νὰ ἀποκτηθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ χαρὰ καὶ νὰ καταστῇ κτῆμά του παντοτεινὸν καὶ ἀναφαίρετον; Ὑπάρχει, ἄλλως τε, τρόπος σταθεροποιήσεως καὶ μονιμοποιήσεως τῆς χαρᾶς ἐν τῇ ψυχῇ, καθ' ἣν στιγμὴν ἀκατάπαυστα καὶ μανιώδη κύματα θλίψεων καὶ συμφορῶν πλήττουν καθημερινῶς τὸν βράχον τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας;

Ὑπάρχει ἀναμφισβητήτως τρόπος ἀποκτήσεως τῆς χαρᾶς καὶ διατηρήσεως αὐτῆς, φθάνει νὰ τὸ θελήσῃ κανεὶς καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώξῃ ἐπιμόνως. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι ἡ αὐτογνωσία, τὸ γνῶθι σ' αὐτόν, ἡ προσπάθεια νὰ γνωρίσῃ κανεὶς τὸν ἐαυτόν του, ἡ στροφή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ ἔνδον, πρὸς τὸν ψυχικόν του κόσμον, ἡ διαθυτέρα γνωριμία μὲ τὸ ἐγὼ του, ὁ ἀγὼν νὰ ἀποβάλῃ τὰ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα στοιχεῖα τοῦ ὄφους καὶ νὰ καλλιιεργήσῃ τὰ στοιχεῖα τῆς περσιτεράς.

Ἰδοὺ εἰς τί συνίσταται ἡ ἀληθοῦς εὐδαιμονία!

Ἰδοὺ εἰς τί ἐγκτεται ἡ πραγματικὴ εὐτυχία!

Ἐὰν ἔζη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων Παῦλος καὶ ἔβλεπεν ἰδίους ὄμμασι τὴν ἡθικὴν κατάπτωσιν εἰς ἣν ἅπαντες εὐρισκόμεθα, θὰ μᾶς ἐπέπληττε δριμύτατα λέγων τοὺς ἀθανάτους ἐκείνους λόγους: «οὐ τίς εἰ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων». Εἶναι ἀληθεῖα πασιφανεστάτη, πῶς ἐσυνηθίσαμεν, ὅλοι μὴ ἐξαιρουμένων ἐνίοτε μὴδ' αὐτῶν τῶν εὐσεβῶν, νὰ διυλίζωμεν τὸν κώνωπα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ζωὴν καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν ἄλλων, ἐνῶ τὰς ἡμετέρας πῆρας τὰς γεμούσας παντοίων ἀμαρτημάτων, τὰς παραβλέπομεν ἢ μᾶλλον οὐδὲν δὲν δεικνύμεν, διότι ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ὑψηλοφροσύνη μᾶς ἀπετύφλωσε, μᾶς ἐκότισε κυριολεκτικῶς καὶ μᾶς ἔμαθε νὰ πιστεύωμεν, ὅτι εἴμεθα ἄμεμπτοι καὶ ἅγιοι, πρότυπα χριστιανῶν. Πόσον μακρὰν τῆς ἀληθείας εὐρισκόμεθα!

Ὅποια ἀθλιότης, ὅποια νοσηρὰ ἐγωπάθεια κατέχει τὰς ψυχὰς μας! Πόσον ὠραιότερα καὶ ἰδανικώτερα θὰ καθίστατο ἡ ζωὴ μας, ἐὰν ὡς κύριον σκοπὸν αὐτῆς ἐτιθέμεθα τὴν αὐτογνωσίαν, τὴν αὐτοσυγκέντρωσιν, τὴν αὐτομελέτην!

«Ἐνδον σκάπτε» μᾶς παραγγέλλει ὁ σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος. Δυστυχῶς ὅμως, ἡ πραγματοποίησις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ «ἐνδον σκάπτε» ἀποτελεῖ ἰδεώδες ἀνέφικτον διὰ τοὺς χαμερπεῖς καὶ ὑλόφρονες ἀνθρώπους τῆς σήμερον. Τίς δίδει σημασίαν ἢ ποῖος τείνει εὐήκοον οὖς, ἵνα ἐνωτισθῇ τὴν σοφὴν ρῆσιν τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ; Ποῖος προσπαθεῖ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ διερευνήσῃ ἐξονυχιστικῶς τὰ βά-

θη τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου; ὀλίγοι τινές, εἶναι ἢ ἀπάντησις, ἢ μάλλον ἐλάχιστοι. Καί, ἐνῷ ὁ ψυχικός μας κόσμος εἶναι πλησιέστερος παντὸς ἄλλου εἰς ἡμᾶς, ἡμεῖς τὸν περιφρονοῦμεν καὶ δὲν θέλομεν νὰ ἔλθωμεν εἰς συχνότεραν καὶ στενωτέραν ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ. Ὅσάκις πάλιν, καὶ τοῦτο σπανιώτατα συμβαίνει, υποβάλλομεν εἰς ἔλεγχον καὶ ἔρευναν τὰ ἐν ἡμῖν τελούμενα, εἴμεθα τόσον ἐπεικεῖς καὶ συγκαταβατικοὶ εἰς τὰς κρίσεις περὶ τοῦ ἐκυτοῦ μας, ὥστε ἡ αὐτομελέτη αὕτη καὶ αὐτογνωσία δὲν μᾶς ὠφελεῖ οὐδαμῶς, ἀλλὰ μάλλον ἀποβαίνει ζημιογόνος καὶ καταστρεπτικῆς.

Τοῦναντίον ἡ μὲ αὐστηρὰ καὶ ἄτεγκτα κριτήρια διενεργουμένη αὐτογνωσία, εἶναι τὰ μέγιστα συντελεστικὴ καὶ προωθητικὴ διὰ τὴν ἡθικὴν ἀφύπνισιν καὶ διόρθωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ αὐτογνωσία εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ βάσις τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως καὶ τελειοποιήσεως. Ἡ αὐτογνωσία εἶναι παράγων θεμελιώδης καὶ ἀναγκαιότατος διὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν καὶ ἄνδρον τοῦ ἀνθρώπου εἰς ὕψη ἀρετῆς καὶ ἀγιότητος. Ἡ αὐτογνωσία εἶναι καθήκον καὶ ὑποχρέωσις παντὸς χριστιανοῦ. Διὰ τῆς αὐτογνωσίας πείθεται οὗτος, ὅτι εἶναι ἔνοχος ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ προσπίπτει μετὰ δέους καὶ ταπεινώσεως πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ ἐλέους καὶ τῆς χάριτος. Μὲ τὴν αὐτογνωσίαν αἱ κακίαι καὶ τὰ πάθη ὑποχωροῦν μὴ εὐρίσκοντα χώραν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἐνῷ αἱ ἀρεταὶ σταθεροποιοῦνται καὶ καθίστανται μόνιμοι.

Ἐν τῇ συνεχεῖ καὶ ἀκραιφνεῖ αὐτογνωσίᾳ ἐλατήρια, ἐπιθυμίαι, λογισμοί, κίνητρα ἐνεργείας καὶ πράξεις, διελέγχονται μὲ αὐστηρότητα καὶ ἀκρίβειαν καὶ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως ἡ «vox deorum in nobis» ἀφίεται ἐλευθέρᾳ νὰ καταγγείλῃ πᾶσαν ἁμαρτίαν καὶ ἀτασθαλίαν. Μὲ τὴν συνεχεῇ καὶ συστηματικὴν αὐτογνωσίαν ἀποτεφροῦνται ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ ἁμαρτίαι καὶ ἀποτινάσσεται ἡ Δαλιδὰ τῆς ἁμαρτίας, ἥτις διὰ τῆς ἀπαισίας τῆς φαλίδος ἀποκόπτει ἀπὸ τῆς ψυχῆς πᾶσαν δύναμιν καὶ πνευματικὴν εὐρωστίαν. Μὲ τὴν αὐτογνωσίαν κατορθοῦται ἡ συναίσθησις τῆς ἁμαρτωλότητος, ἡ ἀνακρίνισις τοῦ ψυχικοῦ κόσμου, ἡ «καινὴ κτίσις» ὅπως τὴν θέλει ὁ θεηγόρος Παῦλος.

«Μέγιστον ἀγαθὸν ἐστὶ τὸ ἄγον εἰς εὐδαιμονίαν», φιλοσοφεῖ ὁ Ἀριστοτέλης.

Μήπως οἱ πύραυλοι καὶ οἱ δορυφόροι, αἱ ἀτομικαὶ βόμβαι καὶ αἱ παντοῖαι ἐφευρέσεις, αἱ καινοφανεῖς καὶ πρωτάκουστοι πτήσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὰ γιγαντιαῖα ἄλματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς ἐπὶ τὰ πρόσω, ὠδήγησαν τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν πραγματικὴν εὐδαιμονίαν;

Τὸ ἐντελῶς ἀντίθετον συνέβη δυστυχῶς, παρ' ὅλην τὴν προσκόλλησιν καὶ ἀπορρόφησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐξ αὐτῶν, τὰ ὅποια καὶ θεωρεῖ ὕψιστα ἀγαθὰ. «Τὰ πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε», βροντοφωνεῖ ὁ πνευματέμφορος Παῦλος.

Ἀφοῦ λοιπόν, ἄνθρωπε τῆς γενεᾶς ταύτης τῆς μοιχαλίδος καὶ ἁμαρτωλοῦ, ἐδοκίμασες πάντα τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, τὴν ὕλην, καὶ δὲν εὔρες εἰς αὐτὰ χαράν, γαλήνην, εὐτυχίαν, διατί δὲν στρέφεις πρὸς τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχὴν; Ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος εἶναι εἰς

θησαυρὸς ἀνεκτίμητος, μία πηγὴ ἀστείρευτος εὐδαιμονίας καὶ χαρᾶς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ φυγαδεύηται ἀπ' αὐτοῦ ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς ἁμαρτίαν ἢ πάθος καὶ νὰ καλλιεργῆται καὶ μονιμοποιῆται ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ἀνώτερον, οὕτως ὥστε νὰ ἐπικρατῇ ἐν αὐτῷ μία ἀξιοζήλευτος ἁρμονία, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὸν κόσμον τῶν φαινομένων τῆς φύσεως.

Τὸ «γνώθι σαυτὸν» εἶναι ἀληθῶς αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εὐτυχία ἀπὸ τὰς πλέον σπανίας καὶ μοναδικάς. Ἰδίως δέ, ὅταν ἀκολουθῆται ἀπὸ μίαν ἐντατικὴν προσπάθειαν ἀπομακρύνσεως, καυτηριάσεως καὶ ἀπονεικρώσεως τῶν παθῶν, τότε ἡ εὐτυχία εἶναι πληρεστέρα καὶ διαρκεστέρα, τότε πραγματοποιεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου διατυπωθέν: «ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶ».

Ἄν δὲν ὁμοιωθῇ κανεὶς πελεκᾶνι ἐρημικῷ ἢ νυκτικόρακι ἐν οἰκοπέδῳ, δὲν ἀπολαμβάνει ποτὲ μίαν τοιαύτην εὐτυχίαν. Ἄν δὲν αὐλισθῇ τις ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, ἂν ὅχι διὰ πάντοτε, ὅπωςδὴποτε ὅμως δι' ὀλίγον, οὐδέποτε θὰ αἰσθανθῇ ἢ θὰ κατανοήσῃ, διατί ὁ ὑμνωδὸς ᾄδει: «τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστὶ θεϊκῷ ἔρωτι πτερουμένοις». Οἱ μὴ ζῶντες λοιπὸν καὶ δικαιοῦμενοι ἐν ἐρήμοις εἶναι καταδικασμένοι νὰ μὴ νοιώσουν ποτὲ χαράν, γαλήνην; βεβαίως ὅχι. Ἀρκεῖ νὰ ἀπομονῶνται καὶ οὕτοι ἐπ' ὀλίγον καθ' ἐκάστην, νὰ αὐτοσυγκεντρῶνται καὶ νὰ μελετοῦν τὰ μυχιαίτατα τῆς καρδίας των. Εἶναι τελείως ἀπαραίτητον δι' αὐτοὺς νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ψυχῆς των, νὰ κλείουν τὰς θύρας τῶν αἰσθήσεων καὶ νὰ ἐξετάζουν σχολαστικῶς τὰ βάθη τοῦ ἐσωτερικοῦ των κόσμου.

Δὲν ὑπάρχει στιγμή πλεόν ἐν ἡδονῳ, πλεόν ἀπολαυστικῇ, πλεόν δημιουργικῇ ἀπὸ ἐκείνην, καθ' ἣν τις πραγματοποιεῖ τὸ «ἐνδον σκάπτε». Ἀπέραντοι ὀρίζοντες δημιουργίας καὶ ἡθικῆς ἀνατάσεως διανοίγονται ἐμπρὸς τοῦ, ἀπεριόριστους δυνατότητας καὶ στοιχεῖα προόδου ἀνακαλύπτει ἐν ἑαυτῷ. Ἄν τώρα δὲν ἐπιτύχῃ τις νὰ ἐφαρμόσῃ πλήρως καὶ ὁλοτελῶς τὸ «γνώθι σαυτὸν», καὶ ἡ μερικὴ πάντως γνώσις τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἐξασφαλίζει ὀρθὴν κατευθυντήριον γραμμὴν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ βίου του, μελέτην καὶ ἐνδοσκοπήσιν πρὸ ἐκάστης πράξεως, ἀρίστην ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ τελείαν προσαρμογὴν τοῦ ἰδίου πρὸς τὸ θέλημα τοῦ ὑψίστου ὄντος, τοῦ διέποντος πανσόφως τὸν ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντα κόσμον.

Ἄς δαμάσωμεν καὶ ἄς δουλαγωγήσωμεν τὸν ἑαυτόν μας, ὥστε νὰ μένῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Ἄς στρέψωμεν τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὰ ἀδυσσώδη βάθη τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου. Ἡ ἀνακαίνισις αὐτοῦ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, ἄσχετον ἂν ὁ ἔξω ἄνθρωπος μαραίνεται καὶ φθίνῃ, θὰ μᾶς καταστήσῃ σκευὴ ἐκλογῆς, θὰ μεταβάλλῃ τὰς ψυχὰς μας εἰς λειμῶνας τῶν ἀρετῶν καὶ πανευδύμους ἀνθρώπους, προχέοντας πανταχοῦ τὴν εὐωδίαν καὶ τὸ ἄρωμα τῶν χαρίτων καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Τότε θὰ ἐπαληθεύσῃ πραγματικῶς δι' ἡμᾶς τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ οὐρανοδόμου Παύλου: «εὐωδία Χριστοῦ ἔσμεν».

Σ. Μ.

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 227)

Οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξαν πάντοτε καὶ ἐνθουδιῶδεις στρατιῶται τῆς Ἑλλάδος. Διότι, καὶ κατὰ τοὺς ἐπακολουθήσαντας χρόνους, μετὰ δηλαδὴ τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν, δὲν ἔπαιυσαν ποτὲ νὰ δίδουν τὸ παρὸν εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἀλλὰ καὶ νὰ πρωτοστατοῦν εἰς κάθε ἐθνικὴν προσπάθειαν.

Καὶ μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, εἰς τὸν διατελέσαντα ὑπόδουλον ἐλληνισμόν, ὁ κλῆρος καὶ τὰ μοναστήρια ἐξηκολούθησαν τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν ἔργον. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θράκην, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, πολυάριθμα εἶναι τὰ θύματα τοῦ κλήρου ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, ἀλλὰ καὶ μεγίστη ἡ συμβολὴ του διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἀγώνων διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν. Καὶ ἀντιμετώπισε κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ὁ κλῆρος τὴν συνησπισμένην λύσσαν Τούρκων καὶ Βουλγάρων.

Ἀργότερα, κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν, ὁ Χρυσόστομος Σμύρνης καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς, πλῆθος δὲ ιερέων καὶ μοναχῶν εὗρον φρικτὸν θάνατον ὑπὸ τὴν μάχαιράν τῶν βαρβάρων Τούρκων. Σήμερον δὲ εἰς τὴν Κύπρον, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται ἕνα ἱερὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, ἐναντίον δυνάστου, ὁ ὁποῖος προσποιεῖται ὅτι σέβεται τὸν χριστιανισμόν, ἀμιλλᾶται ὅμως εἰς μεθόδους ἀγριότητος πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀσιανούς, οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ κλῆρος καὶ οἱ μοναχοὶ παῖζουν

τὸν πρωτεύοντα ρόλον καὶ κατευθύνουν τὴν μεγάλην αὐτῶν καὶ δικαίαν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν τῶν Κυπρίων. Τοῦτο ἀντιλαμβάνόμενος ὁ ἀνοικτίρμων δυνάστης ὁ ὁποῖος ἐπεδίωκε νὰ παρατείνῃ τὴν ἀνομον αὐτοῦ παραμονὴν ἐν Κύπρῳ διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, μὲ αἷμα καὶ μὲ ἀγχόνας, στρέφει εἰδικῶς τὴν ἀπεγνωσμένην μαρτίαν του κατὰ τῶν κληρικῶν. Καὶ ἐξορίζει, φυλακίζει, καταδιώκει καὶ βασανίζει αὐτούς, ματαίως φρονῶν καὶ αὐτός, ὥς πάλαι οἱ Τοῦρκοι, ὅτι πατασσομένων τῶν ποιμένων θὰ πτοηθοῦν οἱ ὀπαδοὶ καὶ θὰ ἐνδῶσουν εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ κατακτητοῦ περὶ ὑποταγῆς τῶν ἀγωνιζομένων. Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία, ὅτι θεία συνάρσει, καὶ ὁ δυνάστης οὗτος, ὅστις μάλιστα διεκήρυξε πολλάκις ὅτι ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἀπογοητευθῇ τελικῶς καὶ θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ δίκαιον θὰ ἐπικρατήσῃ καὶ θὰ ἐπιβληθῇ παρὰ πᾶσαν ὑπεροχὴν τῆς ἀγροίκου ὕλης, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του, ἀλλ' ἡ ὁποία εἶναι ἀνίσχυρος νὰ καταβάλῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ψυχάς.

* *

Τελευτῶντες τὸ παρὸν κεφάλαιον, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβωμεν κατὰ τὸ ὅποιον ἀνεφέραμεν ἤδη καὶ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ. Εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀγῶνας, δὲν περιορίσθημεν εἰς μόνην τὴν εἰσφορὰν ἐκ μέρους μοναχῶν καὶ μοναστηρίων ἀλλ' ἀντιμετωπίσαμεν τὴν συμβολὴν καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς. Τοῦτο βεβαίως ἐγένετο, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι ἡ

ἐν προκειμένῳ δρᾶσις Ἐκκλησίας τε καὶ μοναχῶν ἦτο συνδεδυσμένη καὶ ἐξεδηλαυτο ἀπὸ κοινοῦ, ἀφ' ἐτέρου δὲ διότι καὶ οἱ ἐκτὸς τῶν μοναστηρίων ἀγωνισθέντες ἀρχιερεῖς καὶ ἱερωμένοι προήρχοντο ἐκ μοναστηρίων, ἐνθα τὸ πρῶτον εἶχον διδαχτὴν ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ πατριώτας γέροντας τῶν μεγάλων ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις τοῦ κλήρου, πάντοτε μὲν ἰδιαίτατα δὲ κατὰ τὰς κρισίμους στιγμὰς, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἔθνους, τῆς Κοινωνίας, τοῦ Λαοῦ. Δίκαιον ὅθεν εἶναι νὰ ἀποδοθῇ ἡ ὑψίστη καὶ ἀνεκτίμητος συμβολὴ τοῦ κλήρου εἰς τὴν συγκράτησιν τοῦ Γένους κατὰ τὰ χρόνια τῆς δουλείας, εἰς τὴν προπαρασκευὴν δὲ καὶ πραγματοποίησιν τῆς ἐπανάστασως, δίκαιον, λέγομεν, εἶναι νὰ ἀποδοθῇ ὅλη αὕτη ἡ ἀνεκτίμητος συμβολὴ τοῦ κλήρου εἰς τὰ μοναστήρια, τὰ ὅποια ὑπῆρξαν αἱ ὑπέροχα κυψέλαι τῆς ἐθνοφελούς προετοιμασίας, ἐξ ὧν ἐξώρμησαν ὅλαι ἐκεῖναι αἱ ἡρωϊκαὶ μορφαὶ τῶν κληρικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλάμπρυνον τὰς σελίδας τῆς ἐνδόξου ἱστορίας τοῦ Ἔθνους μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Μοναστήρια καὶ μοναχοὶ κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν

Εἰς τὰ πρῶτα κεφάλαια τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐργασίας ἐγένετο ἤδη λόγος περὶ τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι θέματος. Συνεπῶς δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ἤδη λεχθέντα εἰμὴ ἔφ' ὅσον εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον διὰ νὰ συνδεθοῦν ἐκεῖνα πρὸς τὰ ἐνταῦθα προστεθησόμενα σχετικὰ.

Ἡ ἐξτρεμιστικῶς νεωτεριστικὴ τάσις, ἡ ὁποία διέπει τὰς σημερινὰς κοινωνίας εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰς ἐκδηλώσεις, ἄγει τοὺς πολλοὺς εἰς τὴν εὐδόκι-

μον σκέψιν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν, εἶναι κατακριτέον, καταδικαστέον καὶ ἰδίως ἀπορριπτέον καὶ ἐξοβελιστέον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρούσαν ἀντιμετώπισιν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀναγκῶν. Διὸ καὶ ὅλοι σήμερον ἀντιμετωπίζουν μετὰ σχετικῆς εἰρωνείας καὶ περιφρονήσεως κάθε συζήτησιν ἢ ἐνασχόλησιν ἢ ὁποία θὰ ἦτο δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς «παρελθοντολογία», ὅρος, διὰ τοῦ ὁποίου χαρακτηρίζονται κατὰ τοὺς πολλοὺς «προοδευτικοί», αἱ συζητήσεις τῶν «καθυστερημένων».

Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ σφαλερωτάτην ὄντως ἀντιμετώπισιν τῶν πραγμάτων. Τὸ παρελθὸν δὲν ἔχει μόνον ἐνδιαφέρον ὡς σειρὰ γεγονότων καὶ συμβεβηκότων, τὰ ὁποῖα θὰ εἴχομεν τὴν περιέργειαν νὰ πληροφορηθῶμεν. Τὸ παρελθὸν ἀποτελεῖ μίαν πραγματικότητα τῆς ὁποίας συνέχεια εἶναι τὸ παρὸν. Ὅσον καὶ ἂν θέλωμεν νὰ διαρρήξωμεν κάθε δεσμὸν πρὸς τὸ παρελθόν, τοῦτο μᾶς εἶναι ἀδύνατον, διότι αὐτὸ τὸ παρελθὸν ἔχει δημιουργήσει καὶ τὴν κατάστασιν ἐντὸς τῆς ὁποίας ζῶμεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν νοοτροπίαν ὑπὸ τῆς ὁποίας διακυβερνῶμεθα. Θέλοντες δὲ καὶ μὴ παρελθοντολογοῦμεν ὅλοι ἀενάως, ἔφ' ὅσον ἡ γνῶσις μας, ἡ ἐμπειρία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἱστορία καὶ γενικῶς ὁλόκληρον τὸ ἐπιστητὸν εἰς τὸ παρελθὸν ἀνάγονται. Τὸ παρὸν εἶναι ἀπροσδιόριστον, ἀπλῶς ἓνα λεπτότατον καὶ διαφανέστατον διαχώρισμα μεταξὺ παρελθόντος καὶ μέλλοντος, τὸ δὲ μέλλον εἶναι ἄγνωστον. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ παρελθόν, ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἐκτὸς ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ διατελῶμεν ὑπὸ διαρκῇ διανοητικὸν ἐκτροχιασμόν;

Καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι περιφρονοῦντες καὶ εἰρωνευόμενοι τὸ πα-

ρελθόν δὲν ὀρθοφρονούμεν, ἐφ' ὅσον ζητοῦμεν ἀκριβῶς νὰ ἀρνηθῶμεν καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ἐκόντες ἄκοντες διαρκῶς ἀσχολούμεθα. Διατελοῦμεν δηλαδή ἐντὸς φανύλου κύκλου σκέψεων καὶ ἀντιλήψεων, ὁ ὁποῖος δὲν ὀδηγεῖ πρὸς ὀρθὰς ἀποφάσεις καὶ λύσεις.

* *

Μολαταῦτα παραδεχόμεθα συνήθως ὅτι «οἱ αἰῶνες ἀντιγράφουν ἀλλήλους», ἐλέχθη δὲ ἄλλοτε τὸ προφανῶς ὀρθὸν ὅτι «οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον». Ἀμφότερα τὰ ἀποφθέγματα εὐσταθοῦν, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι ἡ φύσις καὶ ὁ ἄνθρωπος διατελοῦν πάντοτε οἷα ἐδημιούργησεν αὐτὰ ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς μὲ τὰς αὐτὰς ἀναλλοιώτους ιδιότητας καὶ προσόντα, μὲ τοὺς αὐτοὺς βασικοὺς καὶ οὐσιαστικοὺς κανόνους ζωῆς καὶ ὑπάρξεως, μὲ τὴν αὐτὴν καθωρισμένην καὶ ἀναλλοιώτον πορείαν ἀρχῆς, ἐξελέξεως καὶ τέλους, μὲ τὰς αὐτὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις καὶ μὲ τὰς αὐτὰς δυνατότητας. Συνεπῶς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν, τὰ ἐπιτεύγματα αὐτῶν, θὰ εἶναι πάντοτε τὰ αὐτὰ κατὰ βάσιν, οὕτως ὥστε νὰ βλέπωμεν τοὺς αἰῶνας νὰ ἀντιγράφουν ἀλλήλους.

Οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ὅτι ἡ προϋούσα ἀνακάλυψις ἀγνώστων ιδιοτήτων τῆς φύσεως, τροποποιεῖ συνεχῶς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου ἐξ ἐπόψεως πρακτικῆς. Αἱ μηχανικαὶ ἀνακαλύψεις, θαυμάσαι ὄντως καὶ σπουδαιόταται, θὰ ἔπρεπε ὥς πρῶτοντον ἀποτέλεσμα νὰ εἶχον νὰ θαυμάζωμεν τὸ μέγα ἔργον τῆς δημιουργίας, τὸ ὁποῖον ἐγκλείει τόσας δυνατότητας, τόσον πλοῦτον πολυσχιδῇ καὶ τόσα μέσα ἐξυπηρετήσεως ἡμῶν εἰς τὰς διαφόρους μας χρείας. Ἡ σκέψις ὅμως, τὴν ὁποίαν δυσισχυρῶς, διατυπώνουν συχνότατα πολλοί, καὶ ὑπὸ τῆς ὁποίας διακιβερνᾶται πολὺ μέρος τοῦ κόσμου σήμερον, ὅτι τὰ πάντα

ἔχει ἀνατρέψει ἡ μηχανικὴ πρόοδος καὶ ὅτι τὰ πάντα ὀφείλουν νὰ ἰσοπεδωθῶν ὑπὸ τὸν ὁδοστρωτήρα τοῦ μηχανικοῦ μοντερνισμού, εἶναι τελείως ἀνεδαφικὴ. Εἶναι ἀψυχολόγητος καὶ προδίδει ἄγνοιαν τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἔλλειπιν δηλονότι τοῦ περιήμου «γνώθι σαυτόν».

* *

Ταῦτα προετάξαμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐργασίας, διότι, καθὼς ἤδη ἀνεφέραμεν εἰς τὰς πρώτας σελίδας αὐτῆς, ὑπὸ τὰς κρατούσας σήμερον ἀντιλήψεις, ὁ μοναχικὸς βίος καὶ τὰ μοναστήρια κρίνονται ὡς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀναχρονιστικῶν ὑποθέσεων διὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν μας. Διότι, ἐκτὸς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦντες τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ὑπηρεσίας μοναστηρίων καὶ μοναχῶν, φρονοῦν ὅτι ἀνέκαθεν ταῦτα ὑπῆρξαν ἀνωφελῆ, ἂν ὅχι καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν κοινωνίαν, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀναγνωρίζοντων τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον κατὰ τὸ παρελθόν καὶ τιμοῦν αὐτάς, φρονοῦν, ἐν τούτοις, ὅτι σήμερον πλέον, ὑπὸ τὰς νῦν συνθήκας, οὔτε τὰ μοναστήρια ἔχουν λόγον ὑπάρξεως, οὔτε νοεῖται ὁ μοναχικὸς θεσμός, βάσει τοῦ ὁποίου ἀποσύρονται ἄνθρωποι ἐκ τῆς κοινωνίας διὰ νὰ ζήσουν ἐκτὸς καὶ μακρὰν αὐτῆς ἔστω καὶ βίον ἁγίον ἀλλ' ἄδρανῃ.

Ἄν, — ἰσχυρίζονται οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς τὸν θεσμόν τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων, — ἂν ἄλλοτε οἱ μοναχοὶ ἐδίδαξαν εἰς τοὺς λαοὺς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν φιλοπονίαν, ἂν ὑπῆρξαν θεματοφύλακες καὶ σπορείς τοῦ πολιτισμοῦ, ἂν ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας, ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι καὶ μόνον διδάσκαλοι τῆς ἀνθρωπότητος διὰ κάθε εἶδος γνώσεων, ἂν ἡσκησαν τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν παντοειδῆ τοῦ πλησίου ἐπικουρίαν, ὅταν ταῦτα οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν παρείχοντο, ἂν διεξήγαγον, τέ-

λος, ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς θρησκείας, τῆς πατριδος καὶ παντὸς ὁσίου καὶ ἱεροῦ, ὅλα βεβαίως αὐτὰ εἶναι εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ λόγοι διατηρήσεως μιᾶς καταστάσεως, ἡ ὁποία ἔπαυσε πλέον νὰ ἐξυπηρετῇ οἰονδήποτε ἀναγκαῖον σκοπὸν. Καὶ ἔπαυσαν τὰ μοναστήρια καὶ οἱ μοναχοὶ νὰ ἐξυπηρετοῦν οἰονδήποτε ἀναγκαῖον σκοπὸν, — κατὰ τοὺς ἀντιτιθεμένους εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ θεσμοῦ — διότι ἡ σημερινὴ κρατικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀργάνωσις περιλαμβάνει ὅλους τοὺς ἀνωτέρω σκοποὺς, ἐξυπηρετεῖ δὲ αὐτοὺς συστηματικῶς καὶ μὲ μέθοδον, ὥστε νὰ καθίσταται περιττὴ ἡ ἐνδεχομένη ἐκ μέρους μοναστηρίων καὶ μοναχῶν συμβολὴ εἰς τὰ ἔργα ταῦτα.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρ' ἡμῶν, αἱ ὑποτιμητικαὶ ἀντιλήψεις περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν ἤρχισαν διαμορφοῦμεναι εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς χώρας μας εἰς ἐλεύθερον βασίλειον, παρὰ τὰς προσφάτους τότε μεγίστας ὑπηρεσίας τῶν μοναχῶν καὶ καθόλου τοῦ κλήρου εἰς τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα καὶ τὸν ἱστορικὸν καὶ ἀνεκτίμητον ρόλον, ὃν διεδραμάτισαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μακροαίωνος δουλείας, ἐξ ἧς μόλις ἐξήρχετο ἡ φυλὴ μας. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ συνάμα ὅτι τὰ τε μοναστήρια καὶ οἱ μοναχοὶ δὲν ἀντέδρασαν διὰ τοῦ θετικοῦ ἐκείνου τρόπου, ὃ ὁποῖος θὰ ἀπεδείκνυνεν ὡς ἐσφαλμένas τὰς ἀντιλήψεις ταύτας.

Τοιοιτοτρόπως τὸ κράτος καὶ ἡ κοινωνία ἤρχισαν νὰ μὴ βλέπουν εἰς τὰ μοναστήρια καὶ τὸν μοναχικὸν βίον εἰμὴ μόνον τὰ ἀνέκαθεν ἀποδιδόμενα εἰς αὐτὰ μειονεκτήματα ὑπὸ τὴν παλαιότητα κατ' ἀρχὴν ἀντιτιθεμένην εἰς τὸν θεσμὸν τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν. Ἡ ἤρχι-

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΡΑΘΥΜΙΑΣ

Ραθυμία ¹⁾ - ἀκηδία - ἀκνηρία - ἀδιαφορία - ἀμέλεια - νωθρότης, ταυτόσημοι λέξεις μὲ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔννοιαν καὶ σημασίαν. Ραθυμία, ἡ ἀμέλεια διὰ τὰ σωτηριώδη ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ μὴ τήρησις τῶν θείων ἐντολῶν, τοῦτ' ἔστιν ἡ ἀδιαφορία διὰ τὸν ἠθικὸν μας βίον καὶ τὴν πνευματικὴν μας ζωὴν. Ἡ ραθυμία εἶναι φοβερὸν καὶ μέγα ἁμάρτημα. «Δεῖνὸν ἡ ραθυμία καὶ πολλῶν κακῶν αἰτία». Ὁ Πλούταρχος διακηρύττει λέγων· «φύσεως μὲν γὰρ ἀρετὴν, διαφθείρει ραθυ-

σαν ὅθεν νὰ λαμβάνωνται μέτρα οὐσιαστικῶς ἀποσκοποῦντα εἰς τὸν μαρμασμὸν καὶ τὴν δάλυσιν τῶν μονῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν τὰ μέτρα τοῦτα δὲν ἔφερον πανηγυρικῶς τὸν χαρακτῆρα τοῦτον.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον σχεδὸν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀποκαταστάσεως, ἤρχισεν ὡς εἴρηται ἤδη, ἡ ἀντιμοναχικὴ αὕτη πολιτικὴ. Ἱστορικαὶ μοναὶ διελύθησαν ὅχι ὀλίγαι καὶ αἱ μοναστηριακαὶ περιοῦσαι ἤρχισαν νὰ ἀπαλλοτριοῦνται ὑπὸ διάφορα προσχήματα καὶ διὰ διαφόρους σκοποὺς, οἱ ὁποῖοι μάλιστα πολλάκις δὲν ἐξυπηρετήθησαν διὰ τοῦ προϊόντος τῶν ἀπαλλοτριωθείσων περιοῦσιων. Τοιοιτοτρόπως δὲ τὰ ἄλλοτε ἐκπαιδευτικά, μορφωτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ αὐτὰ ἱστορικὰ κέντρα, ἤρχισαν νὰ ἐρημοῦνται σὺν τῷ χρόνῳ, ἐνῶ ὁ μοναστικὸς θεσμὸς καθίστατο ὁσημέραι ἀντικείμενον διαρκῶς βιαιοτέρων καὶ ἀδικωτέρων ἐπικρίσεων, οὕτως ὥστε ὁ Κ. Lübeck νὰ χαρακτηρίζῃ ἐν ἔτει 1921 τὸν μοναχικὸν βίον τῆς Ἀνατολῆς «ὡς μεγαλοπρεπὴ ἔρεπια».

1) Σημ. Πολέμιος ἀρετῇ κατὰ τῆς ραθυμίας εἶναι ἡ ἐπιμέλεια, ἡγουν ἡ συνεχὴς φροντίς καὶ ὁ ἀγὼν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε προϊόν-

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἐργοῦπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν Τετάρτην τῆς νηστείας
τῶν ἁγίων Ἀποστόλων

Περὶ εἰρήνης καὶ ὁμονοίας

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· εἰρήνης ἡ

παροῦσα κατήχησις ἐστί, καθότι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν κατατροπώσας τὸν πολέμιον καὶ ἀποστάτην διάβολον, ἔφη τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἰρήνη ὑμῖν· τοῦτο εἰπὼν οὐ μόνοις ἐκείνοις τότε συνέκλεισε καὶ περιώρισε τὴν εἰρήνην οὐδὲ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς πι-

μῖα». «Οὐδεὶς ράθυμος εὐκλεὴς ἄνθρωπος» (Εὐριπίδης). Κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, «ἐκ ραθυμίας ἡ κακία καὶ ἀπὸ σπουδῆς ἡ ἀρετή». Ἡ διαρκῶς σωματικὴ ἀνάπανσις ἐπιφέρει πολλὰς βλάβας εἰς τὴν ὑγίαν, εἰς τε τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα· «Νοῦς ὑγιής, ἐν σώματι ὑγίει», ἡ σωματικὴ αὔξη διάθεσις καὶ ἀκίνησί· λέγεται ὀκνηρία, ἡ δὲ πνευματικὴ ἀργία τοῦ νοὸς ραθυμία. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκ κακῆς

τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἡλικίας, οὗτος νὰ ἐλευθερωθῇ ἐκ τῶν ψυχοφθόρων ἐπιθυμιῶν καὶ παθῶν τῆς σαρκός, καὶ οὕτως νὰ ἀποβῇ ἡθικὸς καὶ πνευματικὸς ἄνθρωπος, αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ὁ προσορισμὸς τῆς ζωῆς, ἡ σωτηρία τῆς ἀθανάτου ψυχῆς. Ἡ ἐπιμέλεια νικᾷ πάσας τὰς δυσκολίας, εἶναι ἀρχὴ καὶ μήτηρ πασῶν τῶν ἀρετῶν. «Τῆς ἐπιμελείας δούλα πάντα γίνονται, τῇ δὲ ἀμελείᾳ πάντα δυσχερῇ φαίνονται» (Ἀντιφάνης). Ἡ ἐπιμέλεια ὑπεραμύνεται ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ τὰς δυσκολίας ἐν τῇ ζωῇ, καὶ καθοδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς δρόμους τῆς εὐτυχίας. «Πλείους ἐκ μελέτης ἢ ἐκ φύσεως ἀγαθοί».

Ἐπιμελοῦ καὶ κοπίσας ἐν ὧσιν εἶσαι νέος. Διὰ νὰ μὴ μετανοῇς τὸ ὕστερον ματαίως.

Ἡ δὲ ἀμέλεια ἐστὶν ἀδελφὴ τῆς ὀκνηρίας καὶ ρίξα πάντων τῶν κακῶν. Ὁ ἀμελής εἶναι δυστυχής, μένει ἑσσεὶ ἀργὸς καὶ στάσιμος ὅπως τὸ στάσιμον καὶ βρωμερὸν ὕδωρ τῶν λιμνῶν.

συνηθείας καὶ οὐχὶ ἐκ φύσεως, ἀποφεύγουσι τὴν εὐλογημένην ἐργασίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνομεν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς «Μὴ μισήσης ἐπίπονον ἐργασίαν» (Σειρ. ζ' 15), «Ἐργάζου τὴν γῆν σου» (Ἦσ. κγ' 10) καὶ συχνάζουν εἰς τὰ καφενεῖα καὶ ταβέρνας καὶ οὕτω ἀποφεύγουσι τὸν σωματικὸν κόπον καὶ ἐν τέλει δυστυχοῦν καὶ ἀποθνήσκουν ἐκ τῆς ἀσιτίας, ἔνεκα τῆς ὀκνηρίας τῶν. Ἄλλ' ἡ ραθυμία τοῦ νοὸς καὶ τῆς προαιρέσεως μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν πηγὴν τῶν ἀγαθῶν. Στῆθι λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ μὴ χάσῃς τὸν ἑαυτὸν σου, ἡγουν τὴν ἀξίαν καὶ πνευματικὴν σου ζωὴν καὶ ὑπαρξιν. Πατήρ τις λέγει· «τίς οὖν ὁ τῆς κακίας δημιουργός; τίς δὲ ἄλλος, ἀλλ' ἡ ραθυμία τῆς προαιρέσεως». Ὅταν ραθυμῶμεν διὰ τὴν σωτηρίαν μας, ὁ διάβολος, ὁ αἰώνιος ἐχθρὸς μας, ἐνθρονίζεται εἰς τὴν ψυχὴν μας, ἐὰν ὁμως νήφωμεν οὐδὲν ἡμᾶς δύναται ὁ διάβολος νὰ μᾶς βλάψῃ. «Ὁ διάβολος ἑαυτῷ κακός, οὐχ ἡμῖν· ἡμεῖς γὰρ εἰ βουλοίμεθα καὶ πολλὰ καρπώσομεθα δι' αὐτοῦ καλὰ· δεδοκότες γὰρ αὐτοῦ τὰς ἐπιβουλὰς, νήφωμεν καὶ μεμνήμεθα τοῦ Θεοῦ διηνεκῶς» (Ἱ. Χρυσ.).

στοῖς καὶ πάντοτε ἐπιφωνεῖ καὶ θεωρεῖται τὴν αὐτὴν εἰρήνην, ὥσπερ καὶ ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς. Τὸ λοιπὸν σχῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰρήνην εἰρηνεύοντες ἐν ἀλλήλοις· αὕτη ἡ εἰρήνη ἐστὶ διπλῇ καὶ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, καὶ κατὰ τὸν ἔξω.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν ἔξω θεωρεῖται ἵνα μηδενὶ ἔχωμεν μῖσος ἀλλὰ πρὸς πάντας προσαγόμεθα μετὰ εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Διότι φησὶν ὁ Κύριος· «ἐν τούτῃ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθήται ἐστε ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».

Κατὰ δὲ τὸν ἔσω ἄνθρωπον θεωρεῖται ἡ εἰρήνη, ὅταν ἔχωμεν εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν ἐν ἐχυτοῖς ἐκ τῶν ὀλεθρίων παθῶν. Διότι τότε δυνάμεθα λέγειν μετὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, «εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ προσήλθομεν τῇ πίστει πρὸς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἱσταμέθα, καὶ καυχώμεθα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐσμέν τρεπτῆς φύσεως καὶ συμβαίνει γίγνεσθαι ἡμῖν τάραχος χειμῶν καὶ τρυκυμία λογισμῶν λυπηρῶν, διότι ἀληθῶς ἀνένδεκτον ἐστὶν μὴ ἔλθεῖν τὰ τοιαῦτα λυπηρά, τότε παραχρῆμα δράμωμεν εἰς τὴν προτέραν ἡμῶν κατάστασιν, καὶ σχῶμεν εἰρήνην ἐν ἐχυτοῖς καὶ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ αὐτός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν· ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωθεν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν κατάραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτήσεται ἐν ἐχυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους διὰ τοῦ σταυροῦ (ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ), ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν ἐχυτῷ».

Ταῦτα φησὶν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ταῦτα ἐστὶ τὸ ἔργον ὅπερ ἐτελείω-

σεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς φησιν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν Πατέρα αὐτοῦ «τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω»· τοῦτέστι εἰρηνοποίησα τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς ἐποίησεν υἱοὺς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, εἰ δέ τις ἀντιλέγει εἰς τοῦτο ὅτι πῶς δυνάμεθα ἔχειν εἰρήνην εὐρισκόμενοι πάντοτε εἰς πόλεμον; ὡς φησιν ὁ ἀπόστολος, «ὁ πόλεμος ἡμῶν οὐκ ἔστι πρὸς αἷμα καὶ σάρκα ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις», ἐν ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ δοῦλομαι δηλῶσαι· ὅτι διὰ τούτων ὁ ἀπόστολος Παῦλος δηλοῖ μόνον τὸν πόλεμον τίς καὶ πόσος ἐστὶ· καὶ ὡς οὐχ ἡμεῖς πολεμούμεθα, διότι ἀλλαχοῦ φησι, «λογισμοὺς καθαιροῦντες, καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῇ ἔχοντες ἐκδικήσαι πᾶσαν παρακοήν». Ὁ γοῦν εὐρισκόμενος ἐν τῇ κατὰστάσει ταύτῃ, δηλόν ἐστιν ὅτι κατέπαυσε τὸν πόλεμον ἔχων εἰρήνην ἐν ἐχυτῷ, πλην ἵνα μὴ δόξω ὑμῖν ὀχληρὸς εἶναι ἀδελφοί μου τοιαῦτα λέγων καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἐνασχολούμενος, ἐξετάζω καὶ ἐρευνῶ τοῦτο κακεῖνο, διότι τὸ ἐξετάζειν οὕτως οὐκ ἔστιν ἀνωφελές, ἀλλὰ μάλιστα καὶ λίαν ὠφέλιμον. διότι ὁ λόγος γίνεται ὁδὸς καὶ ὁδηγὸς εἰς τὸ ἔργον, καὶ ὑπὸ τῶν λεγομένων καλῶν παρορμώμεθα εἰς τὸ πράττειν καὶ ἐκτελεῖν.

Ἀλλοίμονον ἐκεῖνοις, ὅσοι ὄντες φιλόκοσμοι, λέγουσι διηγούμενοι μετὰ πόθου τὰ ἀνωφελῆ πράγματα τοῦ κόσμου, τὰ περὶ γεωπονίας, γεωρ-

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα αὕτη συζητεῖ καὶ τὰ σημερινὰ ζητήματα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 238)

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω λεχθέντα προει-
σχωγικῶς ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, καθ'-
ἑσὸν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐπεκταθῶ-
μεν εἰς λεπτομερείας, ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἐ-
ξέτασιν τῶν κακῶν τὰ ὁποῖα προέκυψαν
ἐκ τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος.

Πρὸς τοῦτο ἀναφέρομεν μερικὰ ἐξ αὐ-
τῶν.

1) Τὴν ἀλλαγὴν τοῦ Πατρίου ἑορτολο-
γίου καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Ἰουλι-
ανοῦ ἡμερολογίου διὰ τοῦ Παπικοῦ τοιοῦ-
του παρὰ τὰς ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν καὶ
Πανορθόδοξων Συνόδων.

2) Τὸ σχῆμα εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσεν ἡ
Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προβάσα εἰς τὴν
ἄνευ Πανορθόδοξου Συνόδου ἀλλαγὴν τοῦ

γίαις, περὶ κέρδους, ζημίας καὶ ἄλ-
λων ὁμοίων τοιούτων ματαίων καὶ
ἀνωφελῶν ἔργων καὶ σπουδασμάτων·
ἡμεῖς δὲ οὐδέτερον ὀφειλομένον λέγειν,
ἢ περὶ ψυχῆς· ἀπαλλαγῆς τῶν πα-
θῶν· περὶ ἐπικτιήσεως τῶν ἀρετῶν·
περὶ τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπὸ
τοῦ σώματος· περὶ τῆς παραστάσεως
ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ θήματος τοῦ
Χριστοῦ· περὶ κρίσεως καὶ ἀνταποδό-
σεως καὶ περὶ αὐτῆς τῆς βασιλείας
τῶν οὐρανῶν, ἧς εἶθε ἀξιοθείημεν γε-
νέσθαι κληρονόμοι, χάριτι τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέ-
πει πᾶσα δόξα καὶ κράτος, σὺν τῷ
Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.

ἑορτολογίου.

3) Τὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος εἰς νεοημερολογίτας καὶ Παλαι-
σημερολογίτας.

4) Τὴν ἀπηνῆ διὰ μέσων μεσαιωνικῶν
δίωξιν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Παλαιοημερο-
γιτῶν, ἣτις κατ' αὐτοὺς πράττει κακὸν δι-
ότι τηρεῖ τὴν Πάτριον πίστιν.

5) Τὴν παρατηρουμένην ἀμέλειαν ὑπὸ
πολλῶν Ἀρχιερέων καὶ κατωτέρων κληρι-
κῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν πολλῶν Κανόνων
τῆς Ἐκκλησίας.

6) Τὸν μὴ σεβασμὸν ὑπὸ πολλῶν κληρι-
κῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων τῆς ἱεραῆς
παραδόσεως.

Τὸν σκανδαλισμὸν τῶν πιστῶν τὸν ὁποῖ-
ον προξενοῦσιν οἱ διάφοροι Ἀρχιερεῖς ἐκ
τοῦ πλουτισμοῦ αὐτῶν, μὴ σεβόμενοι τὰς
σχετικὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας, αἵτι-
νες ἀπαγορεύουσι τοῦτον.

8) Τὸ ἐλεεινὸν κατάντημα πολλῶν πι-
στῶν τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι ἐγκατε-
λείφθησαν ὑπὸ πολλῶν κληρικῶν καὶ πα-
ρασύρονται εἰς τὸν Μωσωνισμόν, Κομμου-
νισμόν, Μικράκτισμόν, Χιλικισμόν, Παπι-
σμόν, Προτεσταντισμόν καὶ εἰς τὰς ἄλλ-
ας αἱρέσεις καὶ κακοδοξίας, αἱ ὁποῖαι
ἐσχάτως εἰσέδυσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἕνεκα
τῆς μὴ τηρήσεως ὑπὸ τῶν κληρικῶν τῶν
διατεταγμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς
περιφρούρησιν τῶν πιστῶν.

9) Τὴν παρατηρουμένην σιωπηρὰν κα-
τάργησιν τῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῆς Ἐκ-
κλησίας νηστειῶν, διὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς
λόγος γίνεται ὑπὸ πολλῶν Ἀρχιερέων καὶ
κατωτέρων κληρικῶν ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς

δὲν διστάζουν καὶ δημοσίᾳ νὰ καταλύουν αὐτάς.

10) Τὸ κήρυγμα πολλῶν κληρικῶν τὸ ὁποῖον γίνεται κατὰ τρόπον ἐπιδείξεως γνώσεων ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλων, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐλλείπει ἡ πίστις καὶ ὁ προσήκων σεβασμὸς εἰς τὰς διδασκαλίας τῶν Πατέρων.

11) Τὴν ἀπὸ ραδιοφώνου μετὰδοσιν τῆς θείας λειτουργίας, ἣτις ἀποτελεῖ ἐμπαιγμὸν αὐτῆς.

12) Τὴν ἱδρυσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἣτις ὡς ὀργανώθη καὶ διοικεῖται ἀντιὸ φρελείας ἐπιφέρει βλάβην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἐκτὸς ἄλλων λόγων ἀφαιρεῖ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ εὐθύνην τῶν Ἀρχιερέων εἰς διάφορα ἔργα αὐτῶν.

13) Τὴν περικοπὴν διαφόρων ἀκολουθιῶν ὑπὸ πολλῶν κληρικῶν.

14) Τὴν εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας εἰσχώρησιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

15) Τὴν κουράν τῆς κόμης ὑπὸ τινων Ἀρχιερέων καὶ κατωτέρων κληρικῶν καὶ

16) Τὸν ἀρχαῖζοντα νεωτερισμὸν καθ' ὃν ἰδρύθη τελευταίως α) ὁ καταργηθεὶς θεσμὸς τῶν διακονιστῶν, β) ἐπιζητεῖται ἡ μεταβολὴ τῆς ἐνδυμασίας τῶν κληρικῶν καὶ γ) ἡ περικοπὴ τῶν ὕμνων εἰς τὰς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ὁρθρου καὶ ἀντὶ αὐτῶν νὰ ἀναγινώσκωνται ἢ ψάλλωνται οἱ ψαλμοί, ὡς ἐγένετο εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν.

Κατόπιν τούτων ἐρωτῶμεν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ κατωτέρους κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ μᾶς εἰπουν.

1) Εἶναι ἢ δὲν εἶναι κακὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ ὅσα ἀνεφέραμεν καὶ προέρχονται ταῦτα ἐκ νεωτεριστικοῦ πνεύματος ἢ ὅχι;

Ἐὰν μᾶς εἰπουν ναί, τότε διατί δὲν σπεύδουν ἵνα ἀποδιώξουν ταῦτα, ἀποδιώκοντες πρῶτον τὴν αἰτίαν τούτων ἣτις εἶ-

ναι τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα; Ἐὰν μᾶς εἰπουν ὅχι, τότε ἄς μᾶς ἀποδείξουν πότε ἢ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἦτο εἰς καλυτέραν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως καὶ ὀργανώσεως ὡς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς τῶν πιστῶν, πρὸ πεντηκονταετίας, ὅτε δὲν ἐπεκράτει ἐν αὐτῇ τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ἢ σήμερον ὅτε ἐπικρατεῖ τοῦτο καὶ ὑπάρχει ἡ κακοδιοίκησις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ παρατηρουμένη ἀσέβεια καὶ διαφθορὰ πολλῶν πιστῶν;

Ἀσφαλῶς εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δὲν δύνανται νὰ ἀπαντήσουν ἄλλῳ ἢ ὅτι σήμερον εἶναι εἰς χειρότεραν κατάστασιν ἢ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ λοιπὸν ἀνεῖ ἄλλης ἀποδείξεως ὅτι τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα εἶναι ἡ αἰτία τοῦ σημερινοῦ καταντήματος τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις τείνει νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας.

Ἐπειδὴ ὁμως τινὲς ἐξ αὐτῶν ἰσχυρίζονται ὅτι ὡς δῆθεν συγχρονισμένοι αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Δύσεως δροῦν ἐπωφελέστερον τῆς Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν κατηγοροῦν ὡς μὴ συγχρονισμένην, θὰ ἐρωτήσωμεν αὐτοὺς καὶ τὸ ἐξῆς. Ποιοὶ ἐκ τῶν πιστῶν, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ἢ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας (Παπικὴν, Ἀγγλικανικὴν, Προτεσταντικὴν κ. ἄ.) εἶναι εὐσεβέστεροι καὶ ἠναρετώτεροι; οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὴν ἐλευθερίαν των ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἐθνῶν ἢ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας Παπικοί, Διαμαρτυρόμενοι, Ἀγγλικανοὶ κ. ἄ. οἱ ὁποῖοι καταπιέζουν τὰς ἐλευθερίας καὶ ἐκμεταλλεύονται τοὺς διαφόρους λαοὺς ὡς πράττουν σήμερον εἰς τὴν Κύπρον, τὴν Β. Ἡπειρον καὶ εἰς ἄλλας χώρας;

Ἀσφαλῶς ἡ ἀπάντησις των δὲν δύναται νὰ εἶναι διαφορετικὴ ἢ ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες εἶναι εὐσεβέστεροι καὶ ἠναρετώ-

τεροι.

Ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει διὰ ποῖον λόγον ἐπαινοῦν τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας καὶ εἰσάγουν τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ;

Ἀντὶ νὰ χαίρωνται καὶ καυχῶνται διὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν πίστιν τὴν ὁποίαν μᾶς παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες καὶ ἀντὶ νὰ τηροῦν αὐτὴν ἀναλλοίωτον ὡς θεματοφύλακες αὐτῆς, προσπαθοῦν νὰ τὴν ἐξομωίσουν μὲ τὴν πίστιν τῶν Δυτικῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὡ, ποῖον βᾶσκανον πνεῦμα κατέλαθεν αὐτοὺς νὰ ζητοῦν τὰ μὴ πρέποντα!

Ἐὰν τοὺς ἄρῃσῃ τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα τότε ἔπρεπε νὰ ἐκλέξουν ὅχι τὸ ὑψηλὸν λειτουργημὰ τὸ ὁποῖον ἔχουν, ἀλλὰ τὸ ἐπάγγελμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος. Ἐὰν πάλιν τοὺς ἄρῃσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἐρεῦνης καὶ γνώσεως, εἰς τί τοὺς ἐμποδίζουν αἱ ἀπόλυτοι χριστιανικαὶ ἀλήθειαι εἰς τοῦτο; Καὶ ἐὰν τέλος εἶναι ἄνθρωποι τῆς δράσεως καὶ δημιουργίας, ὡς πρέπει νὰ εἶναι πᾶς τις, εἰς τί τοὺς ἐμποδίζουν αἱ χριστιανικαὶ ἀλήθειαι; Τοῦναντίον αὐταὶ παρέχουν ἀπέραντον πεδίον δράσεως καὶ δημιουργίας.

Ἐχουν νὰ παλαίσουν κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς πλάνης, αἵτινα ἐπικρατοῦν σήμερον. Ἐχουν νὰ ἐργασθῶν διὰ τὸν ἀνακαινισμόν καὶ σωτηρίαν τῶν πιστῶν.

Τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ὡς μὴ ὥφειλε κατέλαβε πρό τινων ἐτῶν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκπαίδευσιν, ὅτε ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς οἱ θιασῶται τῆς δημοτικῆς γλώσσης καὶ γνωστοὶ διὰ τὰς ἀριστεράς των ιδέας Δελμοῦζος, Γ'ληνός, Ἰορδανίδης, Παπαμαῦρου κ. ἄ., οἵτινες προστατευόμενοι δυστυχῶς ὑπὸ τῶν τότε κυβερνώντων τὴν χώραν, ἐπέφεραν τὴν γνωστὴν μεταρρυθμίσιν ἐν τῇ ἐκπαίδευσιν καθ' ἣν ἥλλά.

γῆσαν σκοποὶ ἐκπαιδεύσεως, μέθοδοι διδασκαλίας, σύστημα ὁργανώσεως καὶ καθιερώθη ἡ διδασκαλία τῆς δημοτικῆς γλώσσης ἀντὶ τῆς γραφομένης (καθαρευούσης).

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἀγγραμματοσύνη, ἡ ὁποία παρατηρεῖται σήμερον εἰς τὴν νεολαίαν, ἡ ἀσυνείδησις καὶ τὸ πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν χάος αὐτῆς.

Σήμερον ὅμως ὅτε κατενοήθη τὸ προσγεγόμενον κακὸν ἐξ αἰτίας τοῦ νεωτεριστικοῦ πνεύματος ὅπερ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, στοιχειώδη καὶ μέσην, τόσον ὑπὸ τῶν κυβερνώντων τὴν χώραν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτῆς, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ πολλῶν νεωτερίζοντων τοιούτων, ἐπιζητεῖται ἡ διὰ νόμου κατάργησις τῆς γενομένης μεταρρυθμίσεως, ἀναγνωρισθέντος τοῦ σφάλματος τῆς μεταρρυθμίσεως.

Διατί λοιπὸν δὲν ἀναγνωρίζουν καὶ αὐτοὶ τὸ σφάλμα τῆς μεταρρυθμίσεως, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἕνεκα τοῦ ἐπικρατήσαντος νεωτεριστικοῦ πνεύματος καὶ δὲν προβαίνουν εἰς διόρθωσιν αὐτοῦ;

Τὸ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπινον, ἀλλὰ τὸ ἐμμένειν ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ πάσης συγγνώμης ἀνάξιον.

Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως ἀποδιωχθῇ τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, ὁπότε θὰ ἐκλείψουν τὰ ἐν αὐτῇ κακὰ καὶ θὰ δυνήθῃ αὕτη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῆς, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν καὶ διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν, τὸ ὁποῖον, εἰς μὲν τὴν Βυζαντινὴν περίοδον ἐδόξασε καὶ ἐλάμπρυνεν ἐπὶ χίλια καὶ πλέον ἔτη, εἰς δὲ τὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας αὐτοῦ διέσωσε καὶ ἡλευθέρωσεν.

Κ. Παπασπύρος
Ἐκπαιδευτικὸς

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν λε'.

Κείμενον

Οἱ δ' οἰκέται τί, καὶ μάλιστα Θεοῦ;
μὴ φευγέτωσαν εὐνοεῖν τοῖς δεσπό-
[ταις·

Ἐλεύθερον καὶ δοῦλον ὁ τρόπος γρά-
[φει·
καὶ Χριστὸς ὡφθη δοῦλος, ἀλλ' ἡ-
[λευθέρου.

Ἑρμηνεία

Ἀποστολικὸν τὸ νόημα τοῦτο, ὁ γὰρ ἀπόστολος φησὶν ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῇ, ὅτι οἱ δοῦλοι τὴν ὀφειλομένην τιμὴν ἀπόδοτε τοῖς κυρίοις ὑμῶν, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις ἀποδιδόντες ¹⁾ ὅς μὲν οὖν καλῶς ὑπηρετεῖ φροντίζων τῆς ψυχῆς, προνοεῖται παρὰ Θεοῦ· ὅς δὲ δολίως ὑπηρετεῖ καὶ Θεὸν καὶ τὸν δεσπότην περιφρονῶν, αὗτος ὡς κακός, οὐδὲ παρὰ τοῦ Θεοῦ οὐδὲ παρὰ τοῦ δεσπότης προνοεῖται. Παιδεύσας οὖν ὁ πατὴρ διὰ τῆς προτέρας γνώμης τοὺς δεσπότης, μὴ κακῶς χρᾶσθαι τοῖς δούλοις, νῦν πρὸς τοὺς δούλους μεταφέρων τὸν λόγον νοουθετεῖ τούτους πῶς ὀφείλουσι τοῖς δεσπότης ὑπηρετεῖν, εὐνοϊκῶς δηλαδὴ· καὶ ἅμα παρηγορεῖται τούτους μὴ αἰσχύνεσθαι ἐπὶ τῇ τῆς δουλείας ὀνόματι, μηδὲ δυσχεραίνειν, διὸ καὶ τὸν Χριστὸν δοῦλον ὀφθῆναι. φησὶ γοῦν· τί δὲ οἱ οἰκέται ὀφείλουσι ποιεῖν καὶ μάλιστα, ὅσοι τῆς τοῦ Θεοῦ μερίδος πιστοὶ καὶ Χριστιανοί, καθὼς ἐν

τῇ πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐπιστολῇ φησὶν ὁ ἀπόστολος. οἰκέται ὅσοι πρὸς Θεὸν ἀφορώσι καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλπίζουσι μόνον, ἐνδέχεται τοῖς μὴ φεύγειν τὸ εὐνοϊκῶς ὑπηρετεῖν τοῖς δεσπότης, ἀλλὰ πιστῶς καὶ οὐδόλως ἐκδουλεύειν αὐτοῖς ¹⁾. Μὴ γὰρ νομιζέτωσαν ὅτι τῷ ὀνόματι τῆς δουλείας καθίστησιν αὐτοὺς δούλους, καὶ δύναται τὴν ἐκτῶν ἐλευθερίαν δουλώσαι καὶ ἀτιμίαν ἐκτοῖς ἐμποιεῖσθαι, ἀλλ' ὁ τρόπος ἐλέγχει τὸν ἐλεύθερον καὶ τὸν δοῦλον καὶ ἡ πρᾶξις. ὁ μὲν γὰρ πονηρὸς τρόπος καὶ σχολιδός ἐστιν ὁ ὑποτυπῶν καὶ ζωγραφῶν καὶ ἐλέγχων τοὺς χρωμένους αὐτῷ δούλους αὐτόχρημα καὶ ἐμπαθεῖς, ὅ ἐστι κυρίως δουλεία, τὸ τοῖς πάθεσι δουλοῦσθαι. ὁ δὲ εὐθὺς καὶ ἀληθὺς καὶ ἁθολὸς τρόπος δεικνύει πάλιν ὁμοίως καὶ τὸν χρωμένον αὐτῷ ἐλεύθερον καὶ δοῦλος ὀνομάζεται, καὶ ὑπηρετεῖ ἄλλοις καὶ οὐδὲν τι βλαβήσεται ἐκ τοῦ τῆς δουλείας ὀνόματος ἐπεὶ καὶ ὁ Χριστὸς ἐφάνη ὡς δοῦλος, δούλου μορφὴν ἐνδυσάμενος ²⁾ καὶ ἐτέλεσε Καίσαρι τὸ δίδραχμον, ³⁾ ἀλλ' ὁμοῦ καὶ δοῦλος ὢν ἡλευθέρωσε τοὺς δούλους τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ πονηροῦ ἐλυτρώσατο.

Γνωμικὸν λς'.

Κείμενον

Κακὸς δ' ἀκούων αἰσχύνου, μὴ δυσγε-
[νῆς

1) Κολασ. γ' 22, 23.

1) Α' Τιμ. γ' 1, 2.

2) Φίλιπ β' 7.

3) Ματθ. ιζ' 24 - 27.

γένος γὰρ εἰσὶν οἱ πάλοι σεσηπό-
 [τες
 γένους προάρχειν κρείσσον, ἢ λύειν
 [γένος
 ὡς καλὸν εἶναι, ἢ καλῶν πεφυ-
 [κέναι

Ἑρμηνεία

Διδάξας μὴ λυπεῖσθαι τοὺς δούλους διὰ
 τὸ τῆς δουλείας ὄνομα μῆτε αἰσχύνε-
 σθαι, νῦν παρηγορεῖται καὶ τοὺς ἐκ γένους
 ἀσῆμου καταγομένους, καὶ παιδεύει αὐ-
 τοὺς μὴ αἰσχύνεσθαι ἐπὶ τῇ δυσγενείᾳ
 τοῦ γένους, μηδὲ ἀδημονεῖν εἰ ἀκούουσιν
 ἄγενεῖς διὰ τὸ ἐκ γονέων ἀσῆμων κατὰ-
 γεσθαι καὶ ἀφανῶν, ἴσως καὶ ἀτίμων καὶ
 μωμητῶν· τοῦτο γὰρ οὐδεμίαν αὐτοῖς αἰσ-
 χύνην προσενεῖ, ἀλλ' αἰσχύνεσθαι διδά-
 σκει αὐτούς, εἰ παρὰ πάντων ὀνομάζονται
 καὶ εἰσὶν, ἡγουν ἐπὶ ἀσεβείᾳ ἢ ἄλλῃ κα-
 κίᾳ εἰσὶ διαβεδοημένοι. τί γὰρ εἰσὶν οἱ
 φημιζόμενοι εὐγενεῖς ἢ δυσγενεῖς, οὐχί
 οἱ γονεῖς εἴτε καλοὶ εἴτε φαῦλοι, κόνις
 εἶσι καὶ ἐν τάφῳ σαπέντες πρὸ πολλοῦ·
 ποῖος οὖν ἔπαινος, ἢ μῶμος τοῖς μετὰ
 ταῦτα ἀπὸ τῆς σαπρίας. ἀλλ' εἰ δοῦλονται
 τὸ δέον μαθεῖν, γινωσκέτωσαν ὅτι κρείσ-
 σον τὸ δι' ἀρετῆς ὀνομαστόν γεγονέναι,
 καὶ περίφημον ἐπὶ ταύτης καὶ οὕτω προά-
 ξασθαι τοῦ γένους καὶ καύχημα εἶναι τοῖς
 μετ' αὐτὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ, ἢ τὸ ἐξ ἀγαθῶν
 καὶ καλῶν προγόνων πεφυκῶτα καὶ βλα-
 στήσαντα εἶναι αὐτὸν πονηρόν, καὶ οὕτω
 καταλύσαι τὴν τοῦ γένους εὐκλειαν. καὶ
 τοῖς μετ' αὐτὸν γομίζεσθαι καὶ δυσγένειαν.
 ταῦτα εἰπὼν ὁ πατήρ σαφηνίζων ὡς περὶ
 τὸν λόγον ἐπάγει ὥσπερ ἐστὶ κρείττον τὸ
 εἶναι τινὰ καλόν, ἀπὸ κοινοῦ γὰρ τὸ κρεῖσ-
 σον πρόσληπτέον καὶ ἀναγνωστέον οὕτω
 ὡς κρείσσον ἐστὶν εἶναι καλόν τινά, ἢ
 καλῶν πεφυκέναι, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ καλῶν
 γονέων, μὴ εἶναι δὲ τοιοῦτον ἡγουν κα-
 λόν.

Γνωμικὸν λζ'

Κείμενον

Θείων ἀπλήστως καὶ Θεοῦ μόνου ἔ-
 [χου ¹⁾
 ὅς τοις λαβοῦσι καὶ πλέον χαρίζε-
 [ται.

διψῶν τὸ διψᾶσθ' ἀφθόνως ἀεὶ ρέων.
 ἐν τοῖς δὲ λοιποῖς καὶ φέρειν ἡσώ-
 [μενος.

Ἑρμηνεία

Ἔστι δὲ φησὶ καὶ ἀπληστία καὶ ἀκόρε-
 στος ἐπιθυμία ἐπαινετή, ὥσπερ ἐστὶ καὶ
 μωμητή. ἐπαινετή δὲ ἐστὶν ἀπληστία τὸ
 ἀπλήστως ζητεῖν τὰ θεῖα καὶ τὸν Θεὸν
 καὶ τούτου ἔχασθαι μόνου. ἐν δὲ τοῖς ἄλ-
 λοις ἅπασι τοῖς μὴ θεοῖς, ἀλλὰ σαρκι-
 καῖς καὶ διωτικαῖς ἐνδέχεται καὶ στέργειν
 τὴν ἥτιαν καὶ ἔλλειψιν καὶ ὑπομένειν
 γενναίως τὴν τούτων στέρησιν. τὸ γὰρ
 ἡσώμενος ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἀποπίπτων
 καὶ στερούμενος εἶπεν ὁ πατήρ, ἢ τοῦ ἡσ-
 σώμενος νόει ἀντὶ τοῦ νικῶμενος ζεῖ ἡγουν
 ἐνδέχεται φέρειν γενναίως, ἂν καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις ἡγουν ἐν ταῖς διωτικαῖς πρετερή-
 μασι καὶ μὴ τοῖς πνευματικαῖς νικάται τις
 παρ' ἄλλων ἀνθρώπων εὐτυχοῦντων ἐν
 τούτοις. εἶτα κατασκευάζων ὁ εἰρηκε πα-
 ρὰ Θεοῦ ἐπάγει. ὁ γὰρ Θεὸς οὐ μόνον οὐκ
 ἀποτρέπεται τοὺς ποθοῦντας αὐτὸν καὶ
 λαμβάνοντας ποσῶς, ἀλλὰ καὶ μεγάλα καὶ
 πλείονα χαρίζεται αὐτοῖς, παρ' ὃ ἐλπίζου-
 σι, ρέων ἀεὶ τὰ χαρίσματα τοῦ πνεύματος
 αὐτοῖς ἀφθόνως καὶ πλουσίως· ἢ καὶ τὸ
 πλεῖον χαρίζεται, ἀντὶ τοῦ μέγα ὄντως
 χαρίζεται αὐτοῖς τὸ πλεόν πάντων. τὸ γε-
 νέσθαι θεός, διψᾷ γὰρ καὶ ποθεῖ σφόδρα
 τὸ διψᾶσθαι καὶ ζητεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
 πων, διὰ τὸ ἐκ τούτου σωτηρίαν αὐτοῖς
 προσγίνεσθαι. τινὲς δὲ τῶν ἀντιγράφων
 οὕτω γράφουσι· διψῶντα διψᾷ ἀφθόνως
 ἀεὶ ρέων. ἀφθόνως ἡγουν τὰς εὐεργεσίας
 τῷ διψῶντι αὐτὸν παρέχει.

1) Ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις· Θεοῦ μόνου,
 θεῶν τε ἀπλήστως ἔχειν.

Πατερικά μελετήματα

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΣΚΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὥς ἡ κατ' ἐξοχὴν Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἔχει, βεβαίως, καθωρισμένην διδασκαλίαν καὶ περὶ τοῦ Ἀσκητισμοῦ, ἥτις εἶναι μία παράδοσις, ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ συνεχιζομένη μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ παράδοσις δὲ αὕτη δὲν εἶναι προσωπικαὶ θεωρίαι, οὔτε ἄθροισμα γνώσεων ἑνὸς μόνον ἐξόχου πνευματικοῦ συγγραφέως. Κυρίως πηγὰς αὐτῆς τῆς παραδόσεως συνιστοῦν: 1) Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ ἁγία Γραφὴ δηλ., 2) οἱ ὅροι καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων, 3) τὰ Λειτουργικὰ Κείμενα καὶ 4) τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων. Δύναται, μάλιστα, ἄνευ ὑπερβολῆς, νὰ λεχθῇ ὅτι στυλοβάται τῆς τοιαύτης παραδόσεως εἶναι οἱ οὕτω καλούμενοι «Μεγάλοι Ἱεράρχαι καὶ Οἰκουμενικοὶ διδασκαλοὶ», ὁ ἁγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, τοῦ ὁποίου ἡ θεολογία ἀποτελεῖ τὴν ἐπίσημον ἐν πολλοῖς διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, ὁ ἁγ. Βασίλειος ὁ Μέγας, τοῦ ὁποίου οἱ Μοναστικοὶ Κανόνες ἀσφαλῶς κατηύθυναν πρὸς «τὸ μακάριον τέλος» τὴν πνευματικὴν ζωὴν χιλιάδων ἀνθρώπων, καὶ ὁ ἁγ. Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ὁ ἐπαξίως κληθεὶς «Θεολόγος», καὶ περὶ οὗ Ρουφῖνος ὁ Ἀκηλύϊας ἔγραψε: «Τὸ νὰ μὴ συμφωνῇ τις μὲ τὴν πίστιν τοῦ Γρηγορίου, τοῦτο ἀποτελεῖ βασικὸν ἐπιχείρημα ὅτι οὗτος πλανᾶται»¹⁾.

Ἡ ἄκρα ταπείνωσις καὶ αὐταπάρνησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καλῶς μελετηθεῖσα ὑ-

πὸ ἁλῶν καὶ εὐσεβῶν ψυχῶν, προῦκάλεσε τὴν γένεσιν ἑνὸς μοναδικοῦ εἶδους ἀσκητισμοῦ, οὐχὶ μὲν ἀγνώστου ἐν τῇ Δύσει πλὴν περισσότερον ἀναπτυθέντος καὶ προσαρμοζομένου εἰς τὴν Ἀνατολήν: τοῦ ἀσκητικοῦ τρόπου νὰ εἶναι τις «μωρὸς διὰ Χριστόν» (Α' Κορινθ. δ' 10). Καὶ εἶναι μὲν γεγονὸς ὅτι πολλοί, καὶ ἐκ τῶν Θεολόγων εἰσέτι, κάμνουν διάκρισιν μεταξὺ τοῦ ἀσκητισμοῦ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς «Εὐαγγελικῆς» Μοναστικῆς παραδόσεως τοῦ Μ. Βασιλείου. Ἀλλὰ μία περισσότερον προσεκτικὴ μελέτη τοῦ πνεύματος τῆς ἁγίας Γραφῆς, θὰ καταδείξῃ ὅτι ὁ μὴ νοσηρὸς καὶ Ὁρθόδοξος Ἀσκητισμὸς ἔχει βαθείας τὰς ρίζας του εἰς τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον. Οὕτω ὁ ἅγιος Ἀντώνιος, εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν, ἀκούσας τοὺς λόγους: «Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς... καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι»,²⁾ ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐρημον, τοῦθ' ὅπερ ἐμιμήθησαν πλεῖστοι ἄλλοι ἔπειτα. Ὡσαύτως, ὁ ἅγιος Φραγκίσκος ὁ Ἀσσίζης, ἐδημιούργησε τὸ Μοναχικὸν αὐτοῦ Τάγμα καὶ τὴν «Κίνησιν τῆς ἐρήμου» ἐμπνευσθεὶς ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀπαρνήσεως τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου.

Ἄλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν εἶχε καλέσει τοὺς πρώτους ἀναχωρητὰς Πατέρας, ἵνα ἀκολουθήσωσιν αὐτὸν εἰς τὰ ἱεραποστολικά αὐτοῦ ταξείδια. Ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἵνα ἀκολουθήσωσιν αὐτόν, κυρίως, ὥς «ἀναγόμενον εἰς τὴν ἐρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος»³⁾. Ὡμίλησεν εἰς τὰ ὅσα καὶ

2) Ματθ. ιθ' 21.

3) Ματθ. δ' 1.

1) Ε.Π.Μ. λς' 736.

εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν με τοὺς ἰδίους λόγους, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς εἶχεν ἀπευθύνει εἰς τὸν Ὡσηὲ διὰ τὴν πλάνην τῆς σύζυγου του: «Ἐνεκα τούτου, θὰ δελεάσω αὐτὴν καὶ θὰ τὴν φέρω εἰς τὴν ἔρημον, καὶ θὰ ὁμιλήσω πρὸς αὐτὴν παρηγορητικῶς» ¹⁾. Ἐπίσης ἔχομεν σχετικῶς καὶ τὸ παράδειγμα τῆς προφήτιδος Ἀννης, «ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστείας καὶ δεήσεσι λατρεύουσα ἵνα καὶ ἡμέραν (τὸν Θεόν)» ²⁾. Ἡ δὲ ἀνταμοιβὴ αὐτῶν ἦτο, ὅτι: «τὰ ἄγρια καὶ τὰ βαλτώδη μέρη νὰ πληρωθοῦν χαρᾶς ἔνεκα αὐτῶν καὶ ἡ ἔρημος ν' ἀγαλλιάσῃ καὶ ἀνθήσῃ ὡς κρίνον» ³⁾.

Ὁ Ὁρθόδοξος Ἀσκητισμὸς δὲν δύναται νὰ κατανοηθῇ, ἔαν ἡ Ὁρθόδοξος ἀντίληψις περὶ τῆς «ἀκεραιότητος» ⁴⁾ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καλλιεργουμένης συμφώνως τῷ προτύπῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ, δὲν γίνῃ πλήρως ἀποδεκτὴ. Μόνον τοιούτῳ τρόπῳ θὰ ἐννοήσωμεν διατί οἱ «Πατέρες τῆς Ἐρήμου» ἐθεώρουν τὴν ἀπάθειαν ὡς τὴν ὑψίστην Ἰδεολογίαν.

Εἰρησθῶ, ἐν παρόλῳ, ὅτι ἡ λέξις «ἀπάθεια» ἔσχε πολλὰς παρερμηνείας. Συχνὰ μεθερμηνεύθη ὡς «ἀπαθής», «ψυχραιμία», «ἀπουσία πάθους», «ἀναισθησία» κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς. Ἀλλ' ἡ ἀπάθεια τῶν Πατέρων αὐτῶν σημαίνει κατὰ ἐντελῶς διαφορητικὸν ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς «ἀναισθησίας» τῶν Στωϊκῶν. Ἡ ἀπάθεια τῶν «Πατέρων τῆς Ἐρήμου» εἶναι ὁ καρπὸς τῆς ἀγάπης ἢ τῆς ἀφροσιώσεως· τουτέστιν, ἡ κατάστασις, πρᾶγματι, τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη εἶναι τόσο

πλατεῖα καὶ φλογερὰ, ὥστε νὰ μὴν ἀφήνῃ κανένα τόπον διὰ τὰ ἀνθρώπινα (ἐγκεντρικὰ) πάθη. Διάδοχος ὁ Φωτικῆς ὡμίλησε τόσον θαυμασιῶς ἀλλὰ καὶ παραδόξως εἰς τὴν ἀρχήν, περὶ «τοῦ πυρὸς τῆς ἀπαθείας».

Ἐπίσης, μία ἄλλη παρεξήγησις διευτυπώθη κατὰ τῶν «Πατέρων τῆς Ἐρήμου» ὅτι ὡς ἀσκηταί, κυρίως, καὶ μετανοοῦντες οὗτοι, δὲν ἔσχον στενὴν πεῖραν τῶν ἐνδομύχων χαρῶν τῆς μυστικῆς ζωῆς. Τὸ νὰ εἰπωμεν ὅτι οὗτοι εἶχον σχετισθῇ μὲ μυστικιστικὴν πεῖραν θὰ ἦτο πολὺ μικρόν. Ἡ καθημερινὴ ζωὴ τῶν συνωδῶν ετο ἀπὸ ὁράσεις καὶ ἐπικοινωνίας μὲ τὸν οὐράνιον κόσμον. Ὁ μυστικισμὸς τῆς Ἐρήμου ἦτο μία πρόγευσις δι' αὐτοὺς τῆς ἀγγελικῆς μακαριότητος. Ὁ ἁγ. Ἰωάννης τῆς Κλίμακος ὁμιλεῖ περὶ τῶν φλογῶν τῆς ἀγάπης κατὰ τρόπον ὑπενθυμίζοντα τὰ ὥραϊα ποιήματα τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Σταυροῦ. Ὁ Κασσιανὸς δὲ περιγράφει τὴν «πυρίνην ἀγάπην».

Ἀλλ' ἡ μεγαλυτέρα παρεξήγησις καὶ ἀδικία διὰ τοὺς ἡρώεις τούτους τῆς ἐρήμου ὑπῆρξεν ἡ γνώμη ὅτι οἱ Μονασταὶ καὶ ἀσκηταὶ ἦσαν ἀδιάφοροὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Εὐάγριος ὁ Ποντικός λέγει: «Καλύτερος εἶναι ἓνας λαϊκός, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ τὸν πλησίον του, παρὰ ἓνας ἀναχωρητῆς, ὅστις δὲν ἔχει συμπόνειαν διὰ τὸν ἀδελφόν του» ⁵⁾. Θεωρεῖ δηλ. ὁ Πατὴρ οὗτος βασικὸν καθῆκον τῶν Μοναχῶν, τὸ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀδελφικὸν ἐνδιαφέρον, ἰδίως ἐν ταῖς θλίψεσιν αὐτῶν. Βεβαίως, χαρακτηριστικὸν τοῦ Ἀσκητισμοῦ εἶναι ἡ νέκρωσις τῆς σαρκός, ἡ Προσευχή, ἀναγκαῖον ὄργανον πρὸς σωτηρίαν, καὶ ἡ θεωρία (Θέωσις· ἔκστασις), εἰς ἣν καταλήγει ἡ ἐπίμονος καὶ ἐνθερμος προσειχή, ἡ κυριαρχία, κατὰ τὸν Ὁριγέ-

1) Ὡσηὲ β' 14.

2) Δουκ. β' 37.

3) Ἡσαΐας λε' 1.

4) Ματθ. ι' 16.

5) Προτάσεις, Ε.Π.Μ. 40 1280.

νην, τοῦ νοῦ ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνθρώπου, τοῦτέστιν ὁλόκληρος ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ γίνῃ νοῦς, ὅστις, ὅπως γράφει ὁ ἅγ. Ὁρ-
θανάσιος, εἶναι «ὁ καθρέπτης τοῦ Λόγου, ποὺ πολὺ εὐκόλως δύναται νὰ κηλιδω-
θῇ», καὶ ὅστις, κατὰ τὸν Εὐάγριον, γεννᾷ
τὴν φρόνησιν, ἥτοι τὴν ὀρθὴν πρακτικὴν
κρίσιν. Πλὴν, ὅμως, πρὸς τὴν πνευματι-
κὴν μάχην τοῦ Ἀσκητισμοῦ, πρὸς «τὸν
ἀγῶνα τὸν καλόν», κατὰ μίαν δυνατὴν
ἐλληνικὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἀπ. Παύλου ¹⁾,
ἡ Ὁρθόδοξος ἀνατολικὴ Παράδοσις συ-
νιστᾷ τέσσαρας κυρίας ἀσκητικὰς μεθό-
δους: τὴν φυλακὴν τῆς καρδίας, ἥτις ἀρ-
χικῶς ὑπὸ τοῦ Ἑσυχίου ἐδιδάχθη καὶ ἥ-
τις εἶναι εἰς αὐστηρὸς καὶ συνεχὲς ἔλεγ-
χος τῆς φαντασίας, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν
νηστεϊάν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ²⁾, τοῦθ' ὅ-
περ, ὥς καὶ ἡ διὰ τῶν αἰώνων ἐμπρά-
κτως ἀποδειχθεῖσα εὐεργετικὴ, κοινωνικῶς
τε καὶ ἐθνικῶς, ἐπίδρασις τοῦ θεσμοῦ
τοῦ Μοναχισμοῦ καταρρίπτουσι τὰ ἐπιχει-
ρήματα τῶν προκατελημμένων διωκτῶν
των.

Ὁ Ὁριγένης ἀπαριθμεῖ τοὺς ἐξῆς σταθ-
μοὺς εἰς τὴν μάχην πρὸς ἐπικράτησιν τοῦ
«Λόγου»: Εἰς τοὺς ἀρχαίους, αἱ ἐπανα-
στάσεις τῆς σαρκὸς ἀρχίζουν νὰ χάνουν
μέρος τι τῆς ἐπιρροῆς καὶ δυνάμεώς των.
Εἰς τοὺς προηγμένους, αὗται ἐξασθε-
νοῦν. Εἰς δὲ τοὺς τελείους οὐκ εἰσὶν ὁ-
λοτελῶς.

Ὁλόκληρος ὁ ἀσκητισμὸς τῆς Ὁρθο-
δόξου Ἐκκλησίας, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι
ὠραιότατα ἐκφράζεται εἰς τὴν προσευχὴν
τοῦ ἁγ. Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, ἡ ὁποία ἀ-
παγγέλλεται καθ' ὅλας τὰς Ἀκολουθίας
τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς: «Ὁ Κύριε καὶ
ἄρχων τῆς ζωῆς μου, δῶσε μου ὅχι πνεῦ-

μα νωθρότητος, ἀποθαρρύνσεως, ἀσελ-
γείας καὶ φλυαρίας. Ἀλλὰ διαφύλαξον
εἰς τὸν σὸν δοῦλον τὸ πνεῦμα τῆς ἐγκρα-
τείας, τῆς πραότητος, τῆς ὑπομονῆς καὶ
τῆς ἀγάπης! Ναί, Κύριε καὶ Βασιλεῦ, δῶ-
σε ὥστε νὰ συναισθανθῶ τὰς ἰδικὰς μου
παραβάσεις καὶ νὰ μὴ κρίνω τὸν ἀδελ-
φόν μου» ¹⁾.

Τὸ μυστικὸν κάθε πνευματικῆς νίκης
εἶναι νὰ ἔχη κανεὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς
ψυχῆς του ἐστραμμένους πρὸς τὸν Κύρι-
ον Ἰησοῦν, πάντοτε, καὶ ὄχι μόνον κατὰ
τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς δυσκολίας. Καθ'
ὅσον χρόνον ὁ Ἀπ. Πέτρος προσέβλεπεν
εἰς τὸν Διδάσκαλόν του, ἦτο ἱκανὸς νὰ
περιπατῇ ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ὅταν ὅμως
ἡ προσοχὴ του ἐστράφη εἰς τὰ μαινόμενα
κύματα, ἤρχισε νὰ βυθίζεται. Μία θερμὴ
καὶ διαρκὴς προσήλωση εἰς τὸ πρόσωπον
τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὴν ὁλόκαρδον προσπάθειαν
τῆς μιμήσεως τῆς ζωῆς του, εἶναι ἡ
πλέον σύντομος καὶ ἡ πλέον ἀσφαλὴς
καὶ βεβαία ἀσκητικὴ μέθοδος. Ἡ χρι-
στιανικὴ ζωὴ εἶναι κάτι περισσότερον
ἀπὸ Χριστοκεντρισμόν· εἶναι Χριστο-
ποίησις. Τοῦτο σημαίνει τὸ «ἐν Χρι-
στῷ» ²⁾, ὅπερ κατ' ἐπανάληψιν χρησιμο-
ποιεῖ ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του. Ἡ
δὲ λέξις «Θεολογία» διὰ τὸν ἅγ. Διάδο-
χον Φωτικῆς, σημαίνει θεϊαν ἐλλαμψιν καὶ
οὐχὶ ἀνθρωπίνην συζήτησιν ἢ ἐπιστήμην
περὶ Θεοῦ, καὶ «Θεολόγος», καὶ κατὰ
μίαν ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσαν βαθυστόχα-
στον ἔκφρασιν «Θεολόγος ψυχῆ», τὴν ἐν-
οίκησιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡ-
μῶν. Ἐὰν ἔχη τόσην ἀνάπτυξιν καὶ ἐκ-
τασιν ἡ δαιμονολογία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ

1) Τριώδιον.

2) Ρωμ. γ' 9, ἱβ' 5, ις' 7, Α' Κορ. α' 2,
α' 30, δ' 15, 17, ιε' 31, ις' 24, Β' Κορ. ε'
17, Γαλ. α' 22, β' 4, γ' 14, 28, Ἐφεσ. α' 3,
β' 10, 13, Φιλίπ. δ' 7, Κολ. α' 4, 28, Β' Τιμ.
γ' 12.

1) Β' τιμ. δ' 7.

2) Ἱ. Χρυσόστ. Ὁμιλ. εἰς Ματθ. 50 Περὶ
Ὁμιλ. εἰς Πρ. Ἀπ. 45 καὶ εἰς Β' Κορ. 20ήν.

χριστιανική διδασκαλία, τοῦτο ὀφείλεται, ἀναμφιβόλως, εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν «Πατέρων τῆς Ἐρήμου», ὧν ὁλόκληρος ἡ ζωὴ ἦτο εἰς διαρκὴς ἡρωϊκὸς ἀγὼν ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ σκότους καὶ μία ἀντιγραφὴ καὶ μίμησις τελεία, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως ἐφικτόν, τοῦ ὑπάτου ἡθικοῦ ἀρχετύπου τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' εἶναι ἡ ἰδέα τῆς τοιαύτης μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ ξένη πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν;

Ἐλέχθη, πολλάκις, ὅτι ἡ ἰδέα τῆς μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ προήλθεν ἐκ τῆς Δύσεως τοῦ μεσαιῶνος καὶ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν Ὁρθόδοξον ἀντίληψιν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἐπιπόλαιος καὶ ἀναληθής. Ὁ Μ. Βασίλειος μετ' ἰδιαιτέρας ἐμφάσεως ποιεῖται λόγον περὶ τῆς μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὃχι μόνον ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτῆς ἔννοιαν — «τοῦτο γὰρ φρονήσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»¹⁾ — ἀλλὰ, κυρίως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς βιώσεως ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ αὐτῶν τῶν ἐπὶ μέρους πράξεων καὶ λόγων τοῦ Σωτῆρος. Γράφει, λοιπόν, ὁ ἱερός Πατήρ: «Ἡ μίμησις αὐτῆ παρέχει ἡμῖν ἕνα θαυμάσιον τρόπον ζωῆς». Καὶ πάλιν: «κάθε πράξις καὶ κάθε λόγος τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι εἰς κανόν»²⁾. Ὁ ἁγ. Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ἐπίσης, ἀναπτύσσει τὴν αὐτὴν ἰδέαν. Ὁφείλομεν, κατ' αὐτόν, νὰ ἐρευνήσωμεν καὶ ἐμβαθύνωμεν εἰς κάθε φᾶσιν καὶ ἐκδήλωσιν τοῦ ἐπιγείου βίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του ὅπως π.χ. τὰ σχετιζόμενα μὲ τοὺς Μάγους, μὲ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς τοῦ Ναοῦ, μὲ τὴν Χαναanaίαν γυναῖκα, τὸν Λάτσαρον κλπ. νὰ γί-

νουν ἐπισόδια καὶ τῆς ἰδικῆς μας αὐτῆς ζωῆς ὁ Ἰησοῦς ἐκοιμήθη διὰ νὰ εὐλογῇ τὸν ὕπνον μας, ἐκοπίασε διὰ νὰ εὐλοῇ τοὺς κόπους μας, ἔκλαυσε διὰ νὰ εὐλογῇ τὰ δάκρυά μας!

Ὁ Βλαδίμηρος Σολόβιεφ, τέλος, ἐκφράζων μετὰ σπανίας λυρικότητος τὸ πλούσιον θρησκευτικὸν αὐτοῦ συναίσθημα, γράφει σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Πρὶν ἀπὸ κάθε σοβαρὰν ἀπόφασιν, ἃς ἀνακαλῶμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ἄς συγκέντρωνωμεν τὴν προσοχὴν μας ἐπ' αὐτῆς καὶ ἃς ἐρωτῶμεν ἡμᾶς αὐτούς: Θὰ ἔκαμνεν ὁ Κύριος τὴν πράξιν, ποὺ ἀποφασίζομεν; Ἡ, μὲ ἄλλα λόγια: Θὰ ἐγκρίνῃ αὐτὴν ἡ ὄχι; Πρὸς ὅλους προτείνω τὸν κανόνα τοῦτον, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ πλανεύσῃ. Εἰς κάθε περίπτωση ἀμφιβολίας, μὲ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ἐνθυμεῖσθε τὸν Χριστόν! Ἀντιγράψατε εἰς τὴν ψυχὴν σας τὸ ζῶν αὐτοῦ πρόσωπον, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα, καὶ ἐμπιστευθῆτε εἰς αὐτὸν τὸ φορτίον τῶν προβλημάτων σας. Ἄς ἐφαρμόσουν τὸ κριτήριον τοῦτο οἱ ἄνθρωποι, εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ὡς κοινωνικοὶ παράγοντες, ἢ ὡς ἡγέται ἐθνῶν καὶ λαῶν καὶ θ' ἀποβοῦν, ἀσφαλῶς, ἱκανοὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας, νὰ δεῖξουν εἰς τοὺς ἄλλους τὸν δρόμον πρὸς τὸν Θεόν»³⁾.

(Ἀκολουθεῖ)

1) Soloviev, Conclusion of the Spiritual Foundations of life.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

Τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην» δι' ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ δι' ἀγορᾶς τῶν ψυχωφελῶν βιβλίων της.

1) Φίλιπ. β' 5, 20 Ἀ Κορ. δ' 16, ια' 1.

2) Βιβλ Περί Ἀγίου Πνεύματος, 19.

ΣΤΙΧΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

Κατὰ ἀλφάβητιον - ἀντιστρόφως καὶ ἀναμῖξ

Ὁ Ἄξιον εἶναι ἀληθῶς, ὕμνεῖν σε Παναγία,
 Βασίλισσα κόσμου παντός, Ὑπέραγνε Μαρία.
 Γέννη καὶ γλώσσαι καὶ φυλαί, τῆς Οἰκουμένης πάσης,
 Δοξάζοντές σε εὐσεβῶς, ὡς ἀποκυησάσης.
 Ἐν ἀνθρωπίνῳ σχήματι, ἀμνὸν Θεοῦ τὸν θεῖον,
 Ζωὴν τὸν δόντα ἅπασιν, ὥσπερ μικρὸν παιδίον.
 Ὁ Ἥλιον τὸν ἀνέσπερον, Ὑῖον Πατρὸς τὸν ὄντα,
 Θεὸν πανυπερένδοξον, πᾶσι πνοὴν διδόντα.
 Ὁ Ἰλεων ποιήσον αὐτόν, Κόρη χαριτωμένη,
 Κολάσεων ρῦσαι φρικτῶν, Ὑπερευλογημένη.
 Δίαν τὸν παρεκίκρανα, ἐν ἔργοις τε παντοίοις,
 Μῆτερ πανυπερεῦσπλαγχνε, καὶ τρόποις ἀνοικείοις.
 Νόμους τοῦ οὐκ ἐφύλαξα, τοὺς τοῦ Εὐαγγελίου,
 Εὐλὸν ὑπάρχω ἄκαρπον, ἀπάσης ὑψηλίου.
 Ὁθεν θερμῶς παρακαλῶ, ἄρὸν σου χεῖρας θείας,
 Παντάνασσα τῶν οὐρανῶν, ὑπὲρ ἐμῆς πρεσβείας.
 Ραθύμου τε καὶ ὀκνηροῦ, ὅπως καλῶς ἀσκήσω,
 Σταυροῦ ἰσχύει καὶ ἐχθροῦ, τὰς φάλαγγας πατήσω.
 Τοὺς βρόχους τε τοῦ φθονεροῦ, παγίδας τοῦ δολίως,
 Ὑπὸ τῆς χάριτος Χριστοῦ, ρυσθῶ μετ' εὐκολίας.
 Φωτιστικαῖς σου ἀστραπαῖς, καταυγασθεὶς τὴν φρένα,
 Χεῖλιν κινήσω ἐν ᾧδαῖς, ψάλλειν χαριτωμένα.
 Ψαλμοὺς τε καὶ ἐγκώμια, μετὰ εὐχαριστίας,
 Ὡδὰς καὶ στιχουργήματα, ἐκ μέσης μου καρδίας,
 ὦ θύγατερ Ἰωακείμ καὶ Ἀννης θυμηδία,
 ὦ Μῆτερ τοῦ Ἐμμανουήλ, ἀγάπη μου ἡδεῖα.
 ὦ ἄσμα καὶ ἐντρύφημα, ἀγγελικῶν ταγμάτων,
 ὦ θεῖον σεμνολόγημα, ἀπάντων ποιημάτων.
 ὦ θάλασσα γλυκύτατε, ἀπείρου εὐσπλαγχνίας,
 ὦ Δέσποινα πανύμνητε, λιμὴν τῆς μετανοίας.

Κατ' ἀλφάβητιον ἀντιστρόφως

Ὁ Μῆτερ μου τοῦ Ἰησοῦ, δόξα τῆς θαρχίας,
 Ψέλλισμα δέχου ἱλαρῶς, καὶ μετὰ εὐμενείας.
 Χρεώστικῶς ὡς ἐφικτόν, ὕμνεῖν σε βουλομένου,
 Φαιδρῶ ναὶ στιχουργικόν, προθυμοποιουμένου.
 Ὑψηλοτέραν Χερουδίμ, καὶ θρόνων τῶν ἁγίων,
 Τῶν Σεραφίμ ἐξουσιῶν, λοιπῶν ἐπουρανίων.
 Σὺ τὸ τερπνὸν ἀγλάισμα, τὸ ἅγιον οὐ Ὅρος,

Ροδωνιά πανεύσομος, ἄμπελος καρποφόρος,
 Πολυανθής Παράδεισος, μυροίνη μυροδόλος.
 Ὅσους ἡ δροσίζουσα, αὐχμῷ ξηραίνονοις,
 Ξενῶν σὺ ὁ Βασιλικός, πλοῦτος τε πενομένοις.
 Νίκη πιστῶν Χριστιανῶν, τῶν σὲ προσκαλουμένων,
 Μήτηρ πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, χηρῶν τε λυπουμενων.
 Λαμπὰς σὺ φωταυγίζουσα, ἐνώπιον τοῦ θρόνου,
 Κυρίου τῶν δυνάμεων, Παντοδυνάμου μόνου.
 Ἴρις οὐράνιος τερπνή, περιστερὰ εἰρήνης,
 Θεοῦ νεφέλη φωτεινή, κρατὴρ δροσώδους κρήνης.
 Ἦὼ αὐγάσασα τὸ φῶς, καὶ πᾶσιν ἐφαπλοῦσα,
 Ζωὴ τεκοῦσα τὸν Χριστόν, καὶ γαλακτοτροφοῦσα.
 Ἐαρ μυρίπνοον λαμπρόν, νεφέλη δμβροφόρος,
 Διδάσκαλος καὶ ἱατρὸς εἰς Ἀθῶνος τὸ ὄρος.
 Γέρας σεπτὸν καὶ καύχημα, ψυχῶν πηρηγορία,
 Βασιλικόν τε ὄχημα, ὑπάρχεις ὦ Μαρία.
 Ἀγάθυνον σὸν ὕμνητήν, νοῦ ψυχῇ καρδίᾳ,
 καὶ ἅπαντα προσκυνητήν, ἐν πάσῃ θυμηδίᾳ.
 ἀείποτε πανευλαδῶς, ὕμνεῖν σε Παναγία,
 ἵνα διέλθῃ ἀβλαδῶς, ἐν ταύτῃ παροικίᾳ.

Ἀ ν α μ ῖ ξ

ὦ Μητερ Παναμώμητε, τῇ σκέπῃ σου τῇ θεῖᾳ,
 Ἀεὶ περισκεπόμενος, ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ.
 Ψάλλειν δ' αὐτὸν συνέντισον, ἐν ταπεινοφροσύνῃ,
 Βιοῦν τε καταξίωσον, ἐν πλείστῃ σωφροσύνῃ.
 Χαρὰ οὖν χαίρειν ἔσσαι, βιοῦν τε μετ' ἀγνεύας,
 Γόους θρηνώδεις μελωδεῖν, πένθους καὶ μετανόας.
 Φωτιστικῇ σου προχοῇ, ποιεῖν ἀγιωσύνην,
 Διψᾶν, πεινᾶν ἐν τῇ ζωῇ, πληροῦν δικαιοσύνην.
 Ὑφέστιος ἵνα ὀφθῇ, τῆς ἐλεημοσύνης,
 Ἐως καρδίαν καθαρῇ, καὶ ὅψει μετ' εἰρήνης.
 Τὸν ἀθεώρητον Θεόν, ὁπίσθιά του θεῖα,
 Ζωὴν διδοῦντα καὶ υἱόν, ποιοῦντα ἀληθεῖα.
 Σταυροῦ δυνάμει ὁπλισθεῖς, τὴν πάλιν νὰ κροτήσῃ,
 Ἦταν ἐμπνεύσει τοῖς ἐχθροῖς, καὶ νὰ ὀδοιπορήσῃ.
 Ραδίως τὴν στενὴν ὁδόν, καὶ τεθλιμμένην λίαν,
 Θαρρῶν καὶ πάντα ἐκποδῶν, συντρίψει μ' εὐκολίαν.
 Παρθένε παντευλόγητε, πληροῦσα εὐρωστίας,
 Ἰλέψου προσφθέγματι, λυτροῦσα ἄρρωστίας.
 Ὅπως θερμῶς δοξολογεῖ, πανευγνωμόνως κράζων,
 Κυρία καὶ ὕμνολογεῖ, οὐδέποτε σχολάζων.

Ξενοπρεπῶς πανευλαβῶς, ἐν πόθῳ σε Κυρία,
 Λατρευτικῶς δοιακῶς, πανεύσπλαγγχε Μαρία.
 Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ ἐφεξῆς, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος,
 Μέλλων σε Κόρη ἐκ ψυχῆς, μετ' ἀδελφῶν καὶ μόνος.

Χ Α Ι Ρ Ε

Χαίρε οὖν ὦ Μητρόθεε, χαίρε εὐλογημένη,
 χαίρε σεμνῇ φιλόθεε, καὶ πανηγιασμένη.
 Χαίρε τὸ ξένον ἀκουσμα, Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων,
 χαίρε λαῶν ἀγλάτομα, καὶ Ἄθω Μονοτρόπων.
 Χαίρε νεφέλῃ φωτεινῇ, χαίρε ἡ Πλατυτέρα,
 χαίρε Θεότευκτε σκηνή, χαίρε Θεοῦ Μητέρα.
 Χαίρε γλυκεῖα ἀηδὼν, ἡ τῷ Θεῷ προσάδεις,
 χαίρε δι' ἧς ὀρυμαγδὸν, ἀναστενάζει ἄδης.
 Χαίρε ἡδὺ μελέτημα, ψυχῆς μου καὶ καρδίας,
 χαίρε τερπνὸν ἐντρύφημα, ταύτης μου παροδίας.
 Χαίρε ὅτι ἐκύησας, Θεὸν Χαριτωμένη,
 καὶ θρέψος ἐγαλόυχησας, Ὑπερευλογημένη.
 Ἐξ ἀπασῶν τῶν γενεῶν, τῶν γυναικῶν οὐ μόνη,
 εἰ Θεοτόκος ἀληθῶς. Διδὸς πιστῶν οἱ γόνοι.
 Κλίνοντες γόνυ εὐλαβῶς, τερπνῶς σοι κελαδοῦσι,
 καὶ μακαρίζοντες πιστῶς, τὴν δόξαν σου κροτοῦσι.
 Τὴν ἄμετρον ταπείνωσιν, πράξιτ' ἀκαρδίας,
 ἀνδρεῖαν τε καὶ φρόνησιν, καὶ βάθος τῆς ἀγγελίας.
 Δι' ἃ τερπνῶς ἐπέβλεψε, καὶ ὄντως σὲ ἡγάσας,
 πρὸς σωτηρίαν γὰρ ἡμῶν, Πατὴρ Θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν.
 Διδὸς εὐφραίνου χόρευε, Κυρία Θεοτόκε,
 καὶ πάντοτε μνημόνευε, ἡμῶν ὦ Φωτοτόκε.
 Πρὸς τὸν πανυπερένδοξον, Υἱόν σου καὶ Δεσπότην,
 Θεὸν τὸν πολυεύσπλαγγχον, ἕμδον παντευεργέτην.
 Ρυσθῆναί με κολάσεως, καὶ τῆς φρικτῆς γεέννης,
 μελλούσης ἐξετάσεως, ἔμοι ἀποκειμένης.
 Ἵνα αἰετὶ περιχαρῶς, μετὰ τῶν ἁσωμάτων,
 φάλλω φαιδρῶς καὶ ἱλαρῶς, τὸ ἄσμα τῶν ἁσωμάτων.
 Ἄξιον γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἐστὶ τὸ μακαρίζειν,
 Σὲ Παναγία εὐλαβῶς, λαμπρῶς ἐπεύφημιζειν.
 Καὶ πάντες Ἄθω μονασταί, τὸν ὕμνον τοῦτον πρέπει,
 νὰ φάλλωσιν ὡς ἔρασταί, σοὶ τῇ Μητρὶ καὶ σκέπη.

Γένοιτο Δέσποινα. Ἀμήν.

Λάζαρος μοναχὸς Διονυσιάτης

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Εἰς τὰς νοτίους πλαγιάς τοῦ Ὑμηττοῦ, σὲ μίαν γωνίαν γεμάτη φυσικὴ ὁμορφία καὶ ἐπιβλητικὴ θέα, εἶναι κτισμένη ἡ μονὴ Καισαριανῆς, ἓνα θαυμασίον δεῖγμα τοῦ ἐντόνου Βυζαντινοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος.

Κάθε ἐπισκέπτης τῆς μονῆς, ἀντικρύζων τὸ υπέροχον θέαμα ποῦ ἀπλώνεται στὰ πόδια του, ἀναγνωρίζει ἀμέσως τὸ ὕψηλόν αἰσθητικὸν ἐπίπεδον τῶν πρώτων Χριστιανῶν ποῦ διάλεξαν αὐτὴν τὴν τοποθεσίαν διὰ νὰ ἰδρῦσουν ἓνα τόπον λατρείας καὶ συνάμα ψυχικῆς ἀνατάσεως.

Ἀνατρέχοντες ὅμως εἰς τὸ παρελθὸν παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὸ σημεῖόν αὐτό, ὅπως ἄλλωστε καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τῆς ἑλληνικῆς γῆς μέρη, συναντῶνται ἡ παλαιὰ ἐθνικὴ λατρεῖα μετὰ τὴν χριστιανικὴν.

Διότι ὅπως ἔχει διαπιστωθῇ ἀπὸ ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας καὶ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν μνημείων, ἡ πλαγία αὐτὴ τοῦ Ὑμηττοῦ ἦταν τόπος λατρείας ἀπὸ τὴν πρώτην ἀκόμη ἐμφάνισιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Ἀιτικὴν, ἀπὸ τὴν Νεολιθικὴν δηλαδὴ περίοδον.

Κατὰ τοὺς προκλασικοὺς χρόνους, ὑπῆρξεν ἐκεῖ ναὸς τῆς Ρέας ἢ Κυβέλης, μεταγενεστέρᾳ δὲ τῆς Ἀφροδίτης ἢ κατ' ἄλλους τῆς Δήμητρας.

Εἰς αὐτὴν λοιπὸν τὴν γεμάτην γραφικότητα πλαγίαν τοῦ Ὑμηττοῦ, ἐκτίσθη κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους ἓνας ναὸς διὰ τὴν λατρεῖαν τῆς νέας θρησκείας, ὅπως μαρτυροῦν τὰ θεμέλια μιᾶς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς.

Κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ἐκτίσθη ὁ σωζόμενος σήμερον ναὸς ποῦ τιμᾶται

εἰς τὸ ὄνομα τῶν Εἰσοδείων τῆς Θεοτόκου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κυρίως ναὸν ποῦ εἶναι σταυροειδῆς, σώζονται ὁ νάρθηξ ποῦ εἶναι κτίσμα μεταγενέστερον, τὸ παραπλευρὸς τοῦ ναοῦ παρεκλήσιον τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, τὸ ἐστιατόριον τῆς μονῆς, πολλὰ κελλία καθὼς καὶ ὁ λουτρὼν ἢ ἁγίασμα.

Ἡ πηγὴ ποῦ βρίσκεται εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς μονῆς, εἶναι διακοσμημένη μετὰ διάφορα θραύσματα μαρμάρων, τὸ δὲ νερὸ διοχετεύεται ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς ἀρχαίου μαρμαρίνου κριοῦ. Εἰς τὸν περιβόλον τῆς μονῆς σώζονται ἀκόμη ἓνα μαρμαρίνον ἀνάγλυφον ποῦ παριστᾷ τὴν θεὰν Ρέαν, μετὰ μαρμαρίνην ἐπιγραφὴν τῆς ρωμαϊκῆς περιόδου, ὁ λουτρὼν καθὼς ἐπίσης καὶ δύο κυονόκρανα ἰωνικοῦ ρυθμοῦ καὶ ἀνάγλυφα τμήματα καὶ θραύσματα τῶν προγενεστέρων ναῶν.

Αἱ θαυμάσιαι τοιχογραφίαι τοῦ κυρίως ναοῦ καὶ τοῦ νάρθηκος, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς ἔχουν σιδατισθῇ εἰς πολλὰ μέρη, εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα δείγματα τῆς Κρητικῆς σχολῆς, ἐξαιρετικῆς τέχνης, κατεσκευάσθησαν δὲ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 16ου αἰῶνος, τοῦ δὲ νάρθηκος ἐτελείωσαν, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ μία ἐπιγραφὴ ποῦ εὑρίσκεται ἄνω τῆς εἰσοδου, τὸ 1862 καὶ εἶναι ἔργον τοῦ Πελοποννησίου ἀγιογράφου Ἰωάννου Ὑπάτου.

Ἡ μονὴ τῆς Καισαριανῆς ἦτο πλουσιωτάτη, εἶχε πολλὰς ἐκτάσεις καὶ τὰ μετόχιά της ἦταν τὸ σημερινὸν Μοναστηράκι καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ποῦ εὑρίσκεται βορειοανατολικά της. Ὑστερὰ ὅμως ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Τούρκους (1836)

διελύθη καὶ τὰ κτίσματά της πε-
ριήλθον εἰς τὸ κράτος. Ἀπὸ τὴν ἐπο-
χὴν τῆς ἰδρύσεως της ἦταν ἀπολύτως
ἀνεξάρτητος, τὴν ἀνεξαρτησίαν της δὲ
διετήρησεν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς
τουρκοκρατίας, πολλοὶ δὲ ἡγούμενοι
καὶ μοναχοὶ της εἶχον διακριθῆ διὰ
τὴν μόρφωσιν των, εἶχε δὲ καὶ ἀξιόλο-
γον βιβλιοθήκην.

Ἡ μονὴ ἦτο ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς
περιτειχισμένη ἀπὸ ἓνα κατάφυτον δά-
σος, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ ἓνα
σχεδιάσμα τοῦ Ρώσου μοναχοῦ Βασι-
λείου Πλάκα (1745), δυστυχῶς ὅμως
στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς (1944) τὸ δάσος
ἀπεκόπη καὶ ἡ μονὴ Καισαριανῆς ἔχα-
σε τὴν γραφικότητα ποὺ τῆς ἐδίδε τὸ
φυσικὸν της περιβάλλον.

Ἀμέσως ὅμως μετὰ τὴν ἀπελευθέ-
ρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἡ «φιλοδασικὴ
Ἑνωσις Ἀθηνῶν» ἤρχισε τὴν ἀναδά-
σωσιν τῆς περιοχῆς, σήμερα δὲ ἡ πε-
ριοχὴ ἔχει σχεδὸν ἀνακτήσει τὴν πα-
λαιάν της κατάφυτον ὄψιν. Τὸ μόνον
αὐτόχημα εἶναι ὅτι ἡ «Φιλοδασικὴ Ἑ-
νωσις Ἀθηνῶν» ἐργαζομένη μετὰ ὑπερ-
βολικὸν ζῆλον, ἄρχισε νὰ ἐξωραΐζῃ
τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ προσπαθώντας
νὰ τοὺς προσδώσῃ... τουριστικώτερον
χαρακτῆρα, ἐζημίωσε πολὺ τὸ πραγ-
ματικὸν θρησκευτικὸν περιβάλλον καὶ
τὴν διατήρησιν τῆς χριστιανικῆς πα-
ραδόσεως τῆς μονῆς.

Καὶ σὰν νὰ μὴ ἔφταναν ὅλα αὐτὰ,
ἦλθεν ἡ ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία τοῦ
ὕπουργείου Παιδείας διὰ νὰ δώσῃ τὴν
χαριστικὴν βολήν. Ἀνεκήρυξε τὴν μονὴν
Καισαριανῆς, ὅπως καὶ τὴν μονὴν Δα-
φνίου, ἱστορικὸν μνημεῖον, ἀπεμόκρυ-
νε τοὺς κληρικοὺς, ἀπηγόρευσε τὴν
προσέγγισιν κάθε ἱερέως καὶ μοναχοῦ,
ἀπηγόρευσε τὴν τέλεισιν ἱεουργίων,

ἐκτὸς ἀνζητήσῃ κανεῖς καὶ λάβῃ ἀπὸ
τὴν ἀρμοδίαν ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρε-
σίαν «εἰδικὴν ἄδειαν».

Ἡ ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία φυσι-
κὰ ἰσχυρίζεται ὅτι σκοπὸς της εἶναι
νὰ «προστατεύσῃ» τὸ μνημεῖον ἀλλὰ
δυστυχῶς μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅπως
ἐπίσης καὶ μετὰ τοὺς «ἐξωραϊσμοὺς», ὅ-
χι μόνον δὲν προστατεύονται τὰ μνη-
μεῖα, ἀλλὰ μᾶλλον χάνουν τὸν ἀρχι-
κὸν τους χαρακτῆρα.

Διότι οἱ πλεόν κατάλληλοι γιὰ νὰ
προστατεύσουν τὴν μονὴν νομίζομεν ὅ-
τι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τὴν διεφύλα-
ξαν ἐπὶ δέκα σχεδὸν αἰῶνες. Μοναχοὶ
δηλαδή, μορφωμένοι φυσικά, ποὺ μετὰ
αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δια-
τήρησιν τοῦ μνημείου, θὰ συνεχίσουν
καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ ἔθνους. Τὴν
λατρευτικὴν παράδοσιν ποὺ περνώντας
ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα εἰς τὸ Βυζάν-
τιον, διετήρησε τὴν συνοχὴν τοῦ ἔ-
θνους καὶ ἀνέδειξεν ἱεράρχας, ὅπως ὁ
Πατριάρχης Γρηγόριος δ' Ε' ὁ ὁποῖος
εἰς τὴν μονὴν Καισαριανῆς ἔμενεν ὅταν
ἦτο εἰς τὴν τουρκοκρατουμένην Ἀθή-
να.

Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἄμεσος ἐπα-
νεγκατάστασις εἰς τὴν μονὴν Καισα-
ριανῆς μορφωμένων μοναχῶν, οἱ ὁποῖ-
οι νὰ διατηρήσουν καὶ συνεχίσουν τὴν
παράδοσιν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθ-
νους καὶ ὅχι ἡ διατήρησις τῆς μονῆς
εἰς τὸ ψυγεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς
Ὑπηρεσίας, μακρὰν ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς
προστάτας της. Σύντομα πρέπει ν' ἀν-
τηχῇ εἰς τοὺς ἐπιβλητικοὺς θό-
λους τῆς μονῆς αἱ βυζαντιναὶ φαλμψ-
δαὶ τῆς ἱεῖας μας λειτουργίας.

Πέτρος Ἰ. Βάβαλης

Γεωργίου Σχινᾶ - Ἀθήναι

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 236)

Ἄν αἱ παροῦσαι προτάσεις τύχουν τελικῶς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας τότε ὁ ἄμβων καὶ ὁ πνευματικὸς ἄς ἀναλάβουν τὴν πρωτοπορίαν εἰς τὸ ἐπίμοχθον καὶ ὑψηλὸν ἔργον τῆς διαφωτίσεως τοῦ χριστιανύμου κοινοῦ. Ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ἐργασιῶν των ἃς ἐπιμείνουν σταθερῶς, ἐνδελεχῶς, ἀποφασιστικῶς, με πρόγραμμα, με σύστημα, με κατεύθυνσιν, με ρυθμόν, με ἐπιμονήν, με ὑπομονήν. Ἄς κάμουν τὸν πιστὸν οὐ μόνον αὐτὸν ἐπαρκῶς φωτισμένον, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω διαφωτιστὴν κατὰ τὴν καρποφόρον μέθοδον τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς.

Ἡ γενικὴ διάδοσις τοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανικοῦ βιβλίου κάμνει ἀναμφισβητήτως εὐκολώτερον καὶ ἀποδοτικώτερον τὸ ἔργον τοῦ ἄμβωνος, διότι θὰ ἀποτείνεται τοῦ λοιποῦ πρὸς κατηρητισμένους ἀχρωατὰς καὶ ὅχι ὅπως σήμερον πρὸς ἀστοιχειώτους.

Ὡσαύτως καὶ τοῦ πνευματικοῦ τὸ ἔργον διευκολύνεται ἐξ αἰτίας τοῦ βιβλίου καὶ ἀποβαίνει σταθερὸν καὶ διαρκές καὶ ὅχι πλέον ἐτήσιον καὶ προβληματικόν, διότι τὸ βιβλίον καταργεῖ τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν πιστῶν.

Θὰ ἔπρεπε ὅθεν νὰ ἐπιβάλουν μοναδικὸν ἢ ἕστω συμπληρωματικὸν ἐπιτίμιον οἱ πνευματικοὶ τὴν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας ἀπόκτησιν παρὰ τοῦ πιστοῦ τῆς τόσον ἀπαραιτήτου Ὁρθοδ. χριστ. Βιβλιοθήκην, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἄλλη δυνατότης, εἰς βάρος πάντοτε τῶν περιττῶν ἐξόδων τῆς ἡμέρας. Καὶ ἂν ποτὲ ἐγεροθῇ ἀντίρρησης ὅτι τοιοῦτον δὲν ἀναγράφεται εἰς τοὺς ἱερὰς κανόνας, ἃς δίδεται ἢ ἀπάντησις ὅτι ἀκριβῶς πρὸς στήριξιν καὶ

φρούρησιν τῶν ἱερῶν τούτων κανόνων γίνεται τοῦτο καὶ πᾶσα ἀντίρρησης καταπίπτει.

Δικαιοῦνται ἴσως αἱ λοιπαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι νὰ μὴν ἀποτολμοῦν ἀκόμη ἀποφασιστικὰ μέτρα ὑπὲρ τοῦ Ὁρθ. χριστ. βιβλίου, διότι ὄντως ὅλαι χεῖμαζονται, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦται, ὁμοίως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος. Ἐδικαιοῦτο τὸ Βυζάντιον νὰ μὴν εἶχε συστήσει ἰσαριθμούς πρὸς τοὺς ἀπειραρίθμους Ναοὺς τοῦ Χριστ. Βιβλιοθήκας διὰ τὴν τότε μεγάλην σπάνιν καὶ ἀντιγραφικὴν δυσκολίαν τοῦ Βιβλίου, ἀλλὰ δὲν δικαιούμεθα καὶ σήμερον μετὰ τὴν τόσῃν πρόδον τῆς τυπογραφίας. Ἀναμφισβητήτως θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφοδιάζωμεν ἀφειδῶς καὶ τοὺς ἔξω τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας ἰδικούς μας καὶ ξένους.

Τὸ Ὁρθόδοξον χριστιανικὸν βιβλίον ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, οὐ μόνον τὸν διάβολον ἀπωθεῖ σκαιῶς ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τὸν Χριστὸν κατακρατεῖ ἐντὸς αὐτῆς, με δύναμιν ἀνενδοιάστως ἀνωτέραν τοῦ εἰκονοστασίου καὶ τῆς ἀνημένης κανδύλας. Ἀναμφισβητήτως, ἂν ὁ Χριστὸς ἔχει λόγους ἰσχυροὺς νὰ ἀποχωρήσῃ διὰ τυχὸν προσηγηθεῖσαν ἁμαρτωλότητα, ἐν τούτοις, θὰ ἐγκατεργήσῃ νὰ παραμείνῃ ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ βιβλίου του. Ὄντως τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ ζῶσαν φωνὴν τοῦ Κυρίου ἡχογραφικῶς κατεχωρημένην καὶ κατέχει τὴν δυνατότητα νὰ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον συνειδητὸν καὶ ἐνεργητικὸν μέλος τοῦ Χριστοῦ καὶ καρποφόρον κλημα τῆς χριστιανικῆς ἀμπέλου.

Παραλλήλως, ἂν ὁ διάβολος κέκχηται ἰσχυροὺς καὶ ἀδιαφιλονεικῆτοις λόγοις

νά παραμείνη ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ὅμως δὲν θὰ δυνηθῇ, διότι πλὴν τῆς διαφωτίσεως, τὸ βιβλίον παρακινεῖ ἡλεκτρονεργῶς τὸν ἄνθρωπον εἰς κατανυκτικὴν νουεὶαν προσευχὴν καὶ ἐπὶ κλησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπερ μαστίζει ἐξοντοτικῶς τὸν διάβολον.

Φυσικὴ ἀλληλεξάρτησις ἀναγνώσεως καὶ προσευχῆς, μᾶλλον δὲ τὸ αὐτό, διότι εἴτε ἀναγινώσκει ὁ Χριστιανὸς εἴτε προσεύχεται, πάντοτε συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ δὴ ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὥς τις λαλεῖ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον, διότι ἀναγινώσκοντος τοῦ πιστοῦ, ὁμιλεῖ ὁ Θεὸς καὶ ἀκούει ὁ ἄνθρωπος. Προσευχομένου, ὁμιλεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀκούει ὁ Θεός. Ἐν κυριολεξίᾳ, πλήρης καὶ πραγματικὴ τηλεφωνικὴ συνδιάλεξις μὲ καλοῦντα καὶ καλούμενον ἐναλλάξ.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ ἀρραγῇ συνδετικὸν κρίκον μετὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου καὶ πρὸ αὐτοῦ οὔτε ὁ διάβολος οὔτε τὰ ἐνσώματα ὄργανά του ἰσχύουν καὶ ἀντὶ προσκλήσεως συνεχῶς χάνουν ἔδαφος.

Τοῦ βιβλίου μὴ ἐκτιμηθέντος ἐπαρκῶς, ἐμείναμεν ἀιροφικοὶ καὶ φυτοζωοῦντες ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ κατηντήσαμεν σχεδὸν εἰς ἐσχάτην νοσηρότητα ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν καὶ εὐεπίφοροι εἰς τὰς ἔξωθεν ἐπιβουλὰς.

Τῇ ἀληθείᾳ, ὅπως διεξάγεται τὸ λαθρεμπόριον ναρκωτικῶν οὕτω ὑποχθονίως καὶ λεληθότως διεξάγεται καὶ τὸ λαθρεμπόριον φθοροποιῶν ἰδεῶν παρὰ τῶν παντοίων ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ κατὰ τὸν τρόπον ποῦ μεταδίδονται αἱ ἐπιδημίαι ἀπὸ αἰτόμου εἰς αἰτομον οὕτω μεταδίδεται καὶ ἡ φρικαλέα ἀντορθόδοξος πνευματικὴ παραφροσύνη.

Οἱ ἄνθρωποι γίνονται πολλάκις ἐκούσιοι ἢ ἀκούσιοι φορεῖς τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν ἀρρωσιῶν ἀνευ δὲ τῆς

μεσολαβήσεως αὐτῶν ὁ θάνατος ἀνεργεῖ. Δυστυχῶς οὔτε ὄρια κρατῶν, οὔτε ἀστυνομίαι οὔτε φωναὶ οὔτε συστάσεις δύνανται νὰ θέσουν ἀδιαπέραστον φραγμὸν εἰς τὴν ἐπιδημικὴν ἐξάπλωσιν τῶν διαβολικῶν ἡχημάτων, ὧν ἡ ταχύτης διαδόσεως ἐνίοτε ἀμιλλᾶται ἐπιτυχῶς τὴν ταχύτητα τοῦ μανιακοῦ στροβιλισμοῦ τῶν τελευταίως ἀναφανέντων χούλα· χούπ καὶ ρόκ·ἐντ·ρόλ...

Τὸ Ὁρθόδοξον χριστ. βιβλίον ὅμως ἂν προκαταλάβῃ τὸν χῶρον, ἀνυψοῖ τεῖχος ἀδιαπέραστον καὶ διδάσκει ἀναλυτικῶς τὸν χριστιανόν, πῶς νὰ ἀμύνεται καὶ νὰ μένει ἄτρωτος ἔστω καὶ ἐν μέσῳ ἐρειπίων καὶ πτωμάτων καὶ νὰ πατῇ ἀβλαβῶς ἐπὶ ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ.

Οὐδεμία χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι τὸ Ὁρθόδοξον χριστ. βιβλίον καὶ δὴ ὥσάν τὰ βιβλία τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, πλείστα τῶν ὁποίων ἐξέδωκε καὶ ἐκδίδει ὁ κ. Σ. Σχοινᾶς διὰ τῆς «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης», ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν τε καὶ τοῦ κόσμου καὶ πᾶς ὀρθόδοξος ὡς ἔργον συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν πανορθοδοξίαν, τὸ βιβλίον τοῦτο πρέπει νὰ θέτῃ ὡς ἀντικείμενον διαδόσεως.

Ἄλλὰ πλὴν τούτου, ἔργον συμμετοχῆς ἀδιαφιλονέκητον εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι καὶ ἡ ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν παρακολούθησις καὶ καταγραφή ὅλων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ μας καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντορθόδοξων δραστηριοτήτων.

Πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανὸς ὅπου δῆποτε ἴσταται, πρέπει νὰ γίνῃ συνειδητὸς καὶ ἐπιμελὴς φύλαξ καὶ στρατιώτης ἐτοιμοπόλεμος. Ὁφείλει νὰ παρατηρῇ τὰς κινήσεις τῶν παντοίων αἰρετικῶν καὶ ὀθνεῖων στοιχείων καὶ νὰ ἐνημερώνῃ ἐν συνεχείᾳ τὴν κοινότητα τῶν πιστῶν καὶ τὴν Ἠγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ πάντων ὧν

Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΚΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΥΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ

«Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὥσει ὄρθρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος;»
 (Ἄσμ. Ἄσμ. στ' 9).

Πάλιν ἀγαπητοί, τῆς Θεοτόκου ἐορτὴν ἐορτάζομεν, πάλιν τῆς Παρθένου πανήγυριν σήμερον ἄγομεν.

Εἶναι δὲ ἡ παροῦσα ἡμέρα φαιδρὰ καὶ τερπνὴ, διότι κατ' αὐτὴν ἐμφανίζεται ἐπὶ γῆς ἡ ἔμψυχος τοῦ Θεοῦ σκηνή, γεννᾶται κόρη ἀπὸ καταβολῆς κόσμου προορισμένη, καὶ ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν ἐκλελεγμένη, ὥπως γίνῃ Θεοῦ Μήτηρ. Τίτεται, λέγω, ἡ Θεοτόκος Μαρία καὶ οὕτω ἀνατέλλει εἰς τὸν κόσμον ἡ ποθητὴ ἐκείνη ἡμέρα, ἣν ἀπὸ τοσοῦτων αἰώνων ἐναγωνίως ἀνέμενεν ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ ἡμέρα ἡ προβάλουσα εἰς τὸ φῶς τὴν μητέρα τοῦ φωτός, ἡ χρυσαυγίζουσα ἡώς, ἡ προ-

μηνύουσα τοῦ Ἥλιου τὸν ἐρχομόν, τοῦ Ἥλιου τῆς δικαιοσύνης, τοῦ μέλλοντος τὰ σκότη τῆς ἁμαρτίας νὰ διαλύσῃ καὶ τὸν φθαρέντα ἄνθρωπον ν' ἀνακαινίσῃ. Διὰ τοῦτο χαίρουσι σήμερον ἐπὶ τῇ γεννῇσιν αὐτῆς τὰ τῶν δικαίων πνεύματα, ὅτι ἡ Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, ἐγεννήθη ἐπὶ γῆς. Χαίρει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐβλάστησεν ἐξ αὐτῆς ὁ καρπὸς τῆς ζωῆς, χαίρει δὲ ἰδίως μεγάλην χαρὰν ἡ Ἐκκλησία τῆς χάριτος, διότι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ χάρις ἤδη ἐπὶ γῆς λάμπει.

Ἀλλὰ ποία καρδία δύναται νὰ περιλάβῃ τὸ μέγεθος τῆς χαρᾶς τῆς παρούσης ἐορτῆς; Ποῖος νοὺς δύναται νὰ καταλάβῃ τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς; ἢ ποία γλῶσσα ἰσχύει νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν δόξαν τῆς Παρθένου, ὅταν πολύφθογγοι ρήτορες ὥς ἰχθύες ἄφωνοι πρὸ τῆς θαυμασίας σου λάμπφως, Θεοτόκε, ἵστανται; Τί δύναται νὰ εἴπῃ περὶ τῆς θείας σου δόξης ἡ ἀσθενὴς καὶ βέβηλος γλῶσσα μου; Ἀλλὰ σὺ ἡ λαβὴς ἡ μυστικὴ, ἡ τὸν ἄνθρωπον Χριστὸν συλλαβοῦσα καὶ ἀνερμηνεύτως τεκοῦσα, καθάρισόν μου δι' αὐτοῦ τὴν γλῶσσαν, ὥς ποτὲ ἐν τῶν Σεραφίμ ἤψατο διὰ τοῦ θείου ἄνθρωπος τὰ χεῖλη τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, καὶ ἐνίσχυσον αὐτὴν, ὥπως διατρανώσῃ τὰ μεγαλεῖα τῆς φαιδρᾶς σου ταύτης πανηγύρεως.

Ὁ πανάγαθος Θεός, ἀγαπητοί, εἰς τὸ εἶναι ἔφερε τὸν ἄνθρωπον, ὥπως κα-
 ταστήσῃ αὐτὸν εὐδαίμονα καὶ μακά-

εἶδε καὶ ἤκουσε. Ἐκ τῆς μέρι τοῦδε ἀδιαφορίας μας ὁ ἐχθρὸς εἰσέδυσεν εἰς τὰς γραμμάς μῆς καὶ τώρα ἔχομεν νὰ κάμωμεν μὲ ἓνα δυνατόν παρείσακτον, ἀλλ' οὐδέποτε εἶναι ἀργά. Ἡ πρόσφατος ἐπιτυχία τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος φωτεινὸν κεῖται παράδειγμα πρὸς μίμησιν, διότι ἀληθῶς εἰς τὴν ἀλληλεπημέρωσιν τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς στρατιωτικῆς του ἡγεσίας ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ ὀφείλεται ἡ νίκη καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πολλότητα τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τὴν δυναμικὴν κατατρόπωσιν. Ἡ ἀλληλεπημέρωσις πρέπει νὰ γίνῃ συνείδησις ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ριον.

Ἐπὶ τὴν Ἑδέμ, παράδουσιν πάντερον καὶ ἀπέραντον, αὐτὸν ἔθηκε καὶ βασιλέα πάσης κτίσεως κατέστησε. Καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐλαφρὰν ἐντολήν, ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος τὴν ὑποταγὴν αὐτοῦ δείξῃ εἰς τὸν Ποιητὴν του καὶ ἄξιον μακαριότητος αὐτὸν ἀναδείξῃ. Ἀλλ' ὁ ἀρχέκκοκος ὄφις, ὁ διάβολος, τὸν ὄφιν ὄργανον μεταχειρισθεὶς, ἀπατᾷ τοὺς πρωτοπλάστους καὶ οὕτω στερεῖ τῆς ἐν τῇ παραδείσῳ μακαρίας ἐκείνης ζωῆς. Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν παρακοὴν ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο ἀποστάτης Θεοῦ, ἐξόριστος καὶ δυστυχῆς, ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος εἰς βαθύτατον σκότος, εἰς βίον πλήρη θλίψεων καὶ πικριῶν καὶ πόνων καὶ τέλος εἰς θάνατον. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον οὐδεμία ἄνεσις, οὐδεμία σωτηρίας ἐλπὶς· διότι τόπος μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἁμοιρος χαρᾶς, ὁ φοβερός Ἄδης, ἐδέχετο πάσας τὰς ψυχάς. Ἐκεῖ διατέλει αἰωνίως κατάδικος, ἐπὶ γῆς δὲ ἐν ὄσφ' ἔζη, δυστυχῆς καὶ ἄθλιος. Τοσοῦτον τὴν καρδίαν διεφθάρη καὶ τὸν νοῦν ἐσκοτίσθη, ὥστε τὰ πάθη ἐθεοποιεῖ καὶ μεθῶν ὑπ' αὐτῶν ἀκατάσχετος ἐφέρετο πρὸς τὸν κρημνὸν καὶ ἀπηλπισμένα ὄμματα ἔστρεφε πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀλλ' ὁ Πλάστης δὲν παρεῖδεν ἐν τέλει τὸ πλᾶσμα αὐτοῦ· πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶχε προορίσει νὰ σώσῃ τὸν κόσμον διὰ τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὅπως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γίνῃ νέος Ἀδάμ, ὅπως ὁ Πλαστοργὸς ἐνανθρωπήσῃ, ἔπρεπεν ἕξοχος Μήτηρ, ἄξια τοῦ Πλάστου ἐπὶ γῆς νὰ εὐπρεπισθῇ, ἡ το ἀνάγκη Κόρη ἁγνή, Παρθένος πανάμωμος νὰ εὐρεθῇ, ὅπως ἐξ αὐτῆς ὁ ἄσαρκος σαρκωθῇ. Τὴν εἰς τὸν κόσμον

ἐμφάνισιν τῆς ἐξόχου αὐτῆς γυναικὸς εἶχε προαναγγείλλει ὁ Θεὸς εὐθὺς ἀπὸ τῆς παρακοῆς τῆς πρώτης γυναικός. Διότι ὅπως δι' αὐτῆς ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου συνετελέσθη, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶχε προειπεῖ, ἔτι γυνὴ θὰ συντρέψῃ τοῦ ὄφεως τὴν κεφαλὴν. Γενεαὶ ἐν τούτοις ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο καὶ ἡ προεκλελεγμένη κόρη δὲν ἐνεφανίζετο, ἡ δὲ δυστυχῆς ἀνθρωπότης ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἁμαρτίας ἐστέναζεν· ἀλλὰ ὁ Πανάγαθος τὴν ἐμφάνισιν τῆς κόρης εἰς τὸν κόσμον προπαρεσκεύαζε. Πρὸς τοῦτοις ἐπὶ πάντε χιλιάδες καὶ πεντακόσια χρόνια ἐν σοφίᾳ εἰργάζετο. Χάριν αὐτῆς τὸν Ἰσραηλίτην λαὸν ἐξελέξατο καὶ υἱοθέτησε καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ προστασίαν ἀνέλαβε. Χάριν αὐτῆς τὸν λαὸν τοῦτον ἐν βραχίονι ὑψηλῷ διέσωσε καὶ ἀπὸ τῶν πέριξ ἀμιγῆ διετήρησε. Χάριν αὐτῆς τὸν λαὸν τοῦτον διὰ νόμου καὶ προφητῶν ἐπαιδαγώγησεν, ἕως οἷου αὕτη προῆλθεν ἐκ μέσου αὐτοῦ ὡς ἐκ θαλάμου βασιλικοῦ ἐκ τῆς βασιλικῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, ὡς οἱ προφῆται εἶχον προκηρύξει περὶ αὐτῆς.

Καὶ ἡ κόρη αὕτη, εἶναι Ἐκείνη, ἡ ὁποία τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐκαινοποίησε, τὸν ἀχώρητον Θεὸν ἀστενοχωρήτως ἐκυοφόρησε καὶ ἀνερμηνεύτως μετὰ τὸν τόκον πάλιν παρθένος ἔμεινεν· εἶναι Ἐκείνη, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐσαρκώθη.

Ἰωακείμ καὶ Ἄννα οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου ἦσαν ἄμεμπτοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μετ' οἰότητα καὶ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ζῶντες καὶ πάσας τὰς θείας ἐντολὰς ἐπιτελοῦντες· ἦσαν ἄτεκνοι καὶ ὡς ἐκ τούτου βαρέως ἔφερον

τῆς ἀτεκνίας τὸ ὄνειδος, ἐνῷ ἡ πολυτεκνία ἐθεωρεῖτο ὡς θεία εὐλογία καὶ δὲν ἔπαυον δεόμενοι πρὸς τὸν Ὑψιστον ἵνα δώσῃ τέκνον αὐτοῖς, μέχρις ὅτου τοῦ ποθομένου ἐπέτυχον.

Ὁ Κύριος ταχὺς εἰς ἀντίληψιν τῶν φοβουμένων αὐτόν, εἰσήκουσε τῶν δεήσεων αὐτῶν καὶ ἐπηγγείλατο νὰ δώσῃ αὐτοὺς κοιλίας καρπὸν, καὶ εἰς τέλος ἔφερε ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν, χάριτας αὐτοῖς τέκνον τὴν μοναδικὴν ἐκείνην Κόρην, τὴν Παρθένον Μαρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεφυλάσσετο ἡ μεγίστη τῶν τιμῶν, νὰ δεχθῇ εἰς τὸ παρθενικὸν αὐτῆς σῶμα τὸν σαρκωθέντα Σωτῆρα ἡμῶν καὶ νὰ δανείσῃ σάρκα εἰς τὸν ἄσκαρον Θεόν. Ὅποια ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς. Διὰ τῆς προσευχῆς ἡξιώθη ἡ ἁγ. Ἄννα νὰ συλλάβῃ ἐκ τοῦ Ἰωακείμ τὴν Βασίλισσαν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, τῆς ὁποίας οὐδὲν πλάσμα ἀνώτερον οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ἐν οὐρανοῖς! Ἡ σύλληψις τῆς Παρθένου δὲν εἶναι ἄσπιλος ὡς ἀναφέρει ἡ Δυτικὴ Παπικὴ Ἐκκλησία, καὶ πρὸ ἐξηκονταετίας τὸ ἐθέσπισεν ὡς δόγμα. Δὲν εἶναι ὀρθὸν διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι ὡς βλάβη πρὸς τὴν Ἱ. Παράδοσιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ ἁγίαν Γραφήν. Ἡ Θεοτόκος, ὅπως πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἐγεννήθη φυσικῶς ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακείμ καὶ ὑπεῖκετο εἰς τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκαθαρίσθη τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπῆλθε ἐπ' αὐτήν.

Ὁ ὅσις ὁ ἀρχαῖος, ὁ διάβολος, ὁ δηλητηριάζων καὶ σαγηνεύων καὶ παραλύων, δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ τὴν θανατηφόρον αὐτοῦ πνοὴν μέχρι τῆς Παρθένου ἐκείνης τῆς ἱεράς, ἐνῷ ὑπὸ τοῦ ὄψεως κατεβάλλοντο καὶ ἐπλη-

γώνοντο. Ἀὕτη παρέμεινε καθαρὰ παντὸς ρύπου ἡθικοῦ κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ οὐδὲ λογισμὸς πονηρὸς ἀνέβη ποτὲ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς. Οἱ ἄνεμοι τῶν παθῶν οὐδόλως ἴσχυσαν ταύτην νὰ διασειώσιν· αἱ θύελλαι τῶν ἐπιθυμιῶν οὐδόλως κατώρθωσαν ταύτην καὶ ἐπ' ἐλάχιστον νὰ ἐγγίσωσιν. Ἐτήρησε πᾶσαν τὴν ἀθωότητα, ἀκεραιότητα καὶ παρθενίαν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ διανοίᾳ αὐτῆς καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. Οὕτω ἀπὸ παντὸς ἁμαρτήματος προσωπικοῦ ἁμωμος τηρηθεῖσα, εἴτα δὲ καὶ ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ρύπου καθαρθεῖσα, ὅλως καθαρὰ τὸν Σωτῆρα συνέλαβε καὶ ἐγέννησε· καὶ διὰ τοῦτο ἀμόλυντον καὶ ἄσπιλον ταύτην ἡ Ἐκκλησία καλεῖ.

Ἐκ τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης ἡ Παρθένος προέρχεται καὶ τὰ δεσμὰ τῆς στείρωσεως τῆς Ἄννης λύονται.

Ἀλλὰ διατὶ ἠυδόκησεν ὁ Ὑψιστος ἡ Μητὴρ αὐτοῦ ἐκ στείρας ἀγόνου νὰ γεννηθῇ; ὅπως διὰ τοῦτου εἰς πίστιν τοῦ μεγίστου θαύματος, τῆς ἐκ τῆς Παρθένου γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, ἡ ἀνθρωπότης προπαιδαγωγηθῇ καὶ ὁδηγηθῇ. Ὑπερφυσικὸν βεβαίως καὶ μέγα τὸ θαῦμα ἐκεῖνο, διότι στείρα ἄγονος μετὰ τὸ γῆρας, κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, κυοφοροῦσα γεννᾷ. Καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προάγγελος καὶ πρόδρομος τοῦ μεγάλου ἐκείνου θαύματος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Παρθένος γεννᾶται ἐκ στείρας· ὁ δὲ Σωτὴρ γεννᾶται ἐκ Παρθένου, ὅπως ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ παρθένου καὶ καθαρᾶς γῆς τὸ σῶμα τοῦ Ἀδὰμ ἐπλάσθη, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐξ ἀγνῶν καὶ παρθενικῶν αἱμάτων ἡ σάρκα τοῦ Νέου Ἀ-

δάμ ἐξυφάνθη, ἔπως δι' αὐτῆς ἡ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας μολυνθεῖσα φύσις τοῦ παλαιοῦ Ἀδάμ καθαρισθῇ καὶ ἀνακαινισθῇ. Καὶ τὴν εὐλογημένην ἐν γυναιξί, ποῖος δύναται νὰ τὴν συγκρίνῃ μὲ τὰς γυναῖκας, ἀφοῦ ὑπερέχει καὶ τὰς ἀσωμάτων ἀγγελικὰς φύσεις; Ναὶ καὶ ταύτας ὑπερτέρει, ὅσων ὑπερτέρα εἶναι τῶν δούλων ἢ βασιλῆς, καθ' ὅσον αὕτη ἀξιοθεῖσα νὰ γίνῃ Μήτηρ Θεοῦ, εἶναι ἀγιωτέρα τῶν Χερουβίμ, ἐνδοξότερα δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σεραφίμ.

Τὴν Θεοτόκον προετίκτου ἡ Κιβωτός, καθόσον διὰ τοῦ σαρκωθέντος ἐξ αὐτῆς ἐσώθη τὸ γένος ἡμῶν ἀπὸ τὸν μέγαν κατακλυσμὸν τῆς ἁμαρτίας. Ταύτην προεζωγράφει ἡ φλεγόμενη καὶ μὴ κατακαιομένη βάτος, καθόσον ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς τὸ πῦρ τῆς θεότητος ἐδόξασσε καὶ ἀβλαβῆς ἔμεινε καὶ παρθένος ἔτεκε. Ταύτην προεδήλου καὶ ἡ χρυσὴ στάμνος ἡ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, ὡς δαστάσασα τὸ οὐράνιον μάννα τῶν ψυχῶν καὶ ἀνθήσασα τὸ ἀμάραντον ἄνθος, Χριστὸν τὸν Θεόν.

Ταύτην ὁ Σολομὼν ¹⁾ κεκλεισμένον κῆπον καλεῖ, διότι πονηρὸς λογισμὸς δὲν εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ. Ὁ Ἡσαΐας ²⁾ κούφην νεφέλην, διότι τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας δὲν ἐδόξασεν. Ὁ Ἰεζεκιήλ ³⁾ πύλιν κεκλεισμένην, ὡς πρὸ τοῦ τόκου καὶ ἐν τῇ τόκῳ καὶ μετὰ τὸν τόκον τῇ παρθενίᾳ ἐσφραγισμένην, ὃ δὲ Ἀβδακούμ ⁴⁾ ὅρος κατάσκιον ὡς τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος πεπληρωμένην. Ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ ταύτην προσαγορεύει Κεχαρι-

τωμένην τῶν δὲ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. ὁ μὲν Κύριλλος Θεοτόκον, ὃ δὲ ἅγιος Ἐφραίμ Ἀνασσα τῶν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, ὃ Θεολόγος Γρηγόριος δοχεῖον δεκτικὸν τῶν θείων δωρεῶν, ὃ Πρόκλος παρθενίας θησαυρὸν, ὃ δὲ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς εὐρυχωροτέραν τῶν οὐρανῶν. Οὕτω καταφαίνεται σήμερον ἀξιοθαύμαστος ἡ θεία σοφία. Γυνὴ ὄργανον καὶ ἀφορμὴ τῆς καταδίκης καὶ κατάρτας τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο. Γυναῖκα πάλιν πρὸς εὐλογίαν καὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ὁ Θεὸς ἐξελέξατο. Καὶ οὕτω πρόξενος τοῦ θανάτου γυνὴ ἐγένετο αἰτία καὶ τῆς ζωῆς διότι διὰ τῆς ἁμαρτίας τῆς πρώτης γυναικὸς πάντες ἀποθνήσκομεν, διὰ δὲ τῆς εὐλογημένης μετὰ τῶν γυναικῶν, πάντες ἀνεζήσαμεν καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς αὐτῆς ἠνεώχθησαν αἱ πύλαι τοῦ Παραδείσου ἡμῖν, τὰς ὁποίας ἔκλειρε τῆς Εὐδίας ἡ παρακοή.

Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα, οἱ ἄριστοι ἐκείνοι γονεῖς, τὴν Κόρην τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν ἐξ ἐπαγγελίας, τὸν μέγαν ἐκείνον θησαυρὸν, τὴν μόνην χαρὰν τῆς καρδίας αὐτῶν, εὐθὺς μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν, χαίροντες, προσφέρουσιν εἰς τὸν Θεὸν ὡς τριετίζουσιν δάμωλιν. Τὴν φέρουσιν εἰς τὸν ναὸν συνοδευομένην μὲ λαμπαδηφορούσας νεάνιδας καὶ μὲ ἀσυνήθη πομπὴν καὶ φαιδρότητα μοναδικὴν αὐτὴν προπέμπουσιν, ὡς προδηλοῦσι τῆς Παρθένου τὴν μεγάλην δόξαν. Τὴν παρθενικὴν ταύτην προπομπὴν ὁ Θεοπάτωρ Δαυὶδ εἰς τοὺς ψαλμοὺς ἐμελώδησεν: «Ἀπενεχθήσονται τῇ Βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς». Ἐπίσης τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου προεικονίζοντο καὶ μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Κιβωτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ ὡς ὅτε ἐμελλε νὰ φέρῃ τὸ μέγα ἐκεῖ-

1) Ἄσμα ἄσμ. δ' 12.

2) Ἡοαῖου ιθ' 1.

3) Ἰζεκι. μδ' 1.

4) Προσευχὴ Ἀβαν. 3.

νο καιμήλιον. Εἰς τὴν Σιών (Ἱερουσαλήμ) ἐξῆλθεν ὁ Προφητᾶναξ Δαυὶδ μετὰ πάσης τῆς γερουσίας τῶν υἱῶν Ἰσραήλ καὶ πάντες τοῦ λαοῦ, καὶ πάντες μὲν λαμπάδες ἔχοντες μετὰ τυμπάνων καὶ ψαλμῶν ἔφερον τὴν Κιβωτὸν εἰς τὴν Σιών, ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀπὸ χαρᾶς ἔξαλλος καὶ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ, ἐσκίρτα πρὸ τῆς Κιβωτοῦ ¹⁾).

Ἡ παρθενικὴ πομπὴ προσήγγισε ἤδη εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ, καὶ ὁ θεὸς Ζαχαρίας, ὁ ἐπιτελῶν τότε τὴν ἐφημερίαν τῆς ἱερατείας, τὴν Πανάμωμον κόρην ὡς εἶδε προπορευομένην τῆς παρθενικῆς ἐκείνης πομπῆς, ἐσκίρτησεν ἀπὸ χαρᾶς. Ὁ Προφήτης Ζαχαρίας διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος προεἶπεν, ὅτι μέγα μυστήριον ἔμελλε νὰ τελεσθῇ ἐν αὐτῇ, καὶ διὰ τοῦτο φαιδρῶς ταύτην ὑπεδέξατο καὶ τὴν προφητείαν τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτὴν ἔλεγεν:

«Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ ἶδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου, καὶ ἐπιθυμήσῃ ὁ Βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου» ²⁾. Ἡ δὲ κόρη πρὸς τοῦτον ἔσπευσε χαίρουσα, καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰς παρθένους κατέλιπε καὶ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων ἀνέβη.

Καὶ ἐφυτεύθη ἐν τῷ ἱερῷ ἐκεῖνῳ τόπῳ ὡς ἱερὸς θλαστός, ὅπου ἔμελλε νὰ φθάσῃ μέχρις οὐρανῶν, θλαστός ὅπου ἔμελλε νὰ ἀνθήσῃ τὸ ἀμάραντον ἄνθος Χριστὸν τὸν Θεόν.

Ἵσως ὁμῶς ἐκπληξίς κατέχει πολλοὺς ἀναλογιζομένους τὸ πῶς εἰς τὴν Παρθένον ἐπετράπη νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ μένῃ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ ναοῦ, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, ὅπου οὐδεὶς

εἰσῆρχετο, εἰμὴ ὁ Ἀρχιερεὺς μόνος, καὶ οὗτος ἅπαξ τοῦ ἔτους κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ.

Οἱ Ἑβραῖοι ἐσυνήθιζον νὰ λαμβάνουν διὰ προσευχῆς πληροφορίαν παρὰ Θεοῦ, παρατηροῦντες τὸ λογεῖον. Ἦτο δὲ τοῦτο κόσμημα περικαλλὲς ὅπου ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ὁ Ἀρχιερεὺς. Ἐπάνω εἰς τὸ κόσμημα αὐτὸ ἦσαν δώδεκα πολύτιμοι λίθοι προσκεκολλημένοι καὶ μέγας ἀδάμας. Τοῦτο ὁ κλεινὸς Ζαχαρίας ἐδείκνυε εἰς τὸν λαὸν ἀπαστρέπτοντας καὶ ἐξήγει, ὅτι τοῦτο ἐδήλου, ὅτι τῷ Θεῷ εἶναι ἀγαπητόν, παρθένος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων ἐν τῷ ναῷ. Καὶ τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος κατέπεισε τὸν λαόν, καὶ ἡ εἰσοδος τῆς Παρθένου ἀρεστὴ ἐφάνη εἰς αὐτόν. Εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων εἰσῆλθεν ἡ Παρθένος σεμνὴ καὶ πλήρης σοφίας καὶ παρατηρήσας ὁ Ζαχαρίας ἐθαύμαζε τὴν σοβαρότητα καὶ σοφίαν, κατὰ δὲ τὴν ἡλικίαν τριετῆς πλὴν κατὰ τὴν καθαρότητα πάντας ὑπερέχουσα τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν, λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος, γνωρίζεται τὸ μέγεθος τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀνθρώπου· φθάνει ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτοῦ εἰς ἀνάστημα διπλάσιον τοῦ ἀναστήματος ὅπου ἔχει κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Λοιπὸν ἡ Παρθένος κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς ὑπερέβη κατὰ τὴν καθαρότητα πάντας τοὺς ἁγίους τοὺς ἐπὶ γῆς, πατριάρχας, προφήτας, ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς, τοῦτο ἐναργῶς προεδήλου, ὅτι ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ τέλειον τῆς ἡλικίας αὐτῆς, ἡ δόξα καὶ ἡ χάρις αὐτῆς θὰ διπλασιασθῇ καὶ, κατὰ τὴν ἡλικίαν, τὰς ἀσωμάτων τῶν Οὐρανῶν δυνάμεις. Τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων ἠγνώχθησαν καὶ ἔ-

1) Α' Βασίλ. 5' 14.

2) Ψαλμ. μδ' 10-11.

σω τῶν ἀδύτων τὴν μόνην ἀγνὴν ἐδέχθησαν. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμωμος Κόρη ὡς ἄλλη περιστέρα εἰσέρχεται ἔνθα ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος, προμηνύουσα, ὅτι ἔληξεν ἤδη ὁ κατακλυσμὸς τῆς ἁμαρτίας. Ἐγγίζει ἤδη ὁ χρόνος τῆς σωτηρίας καὶ μένει ἐκεῖ ἐπὶ δώδεκα ἔτη ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου Γαβριὴλ ὑπηρετουμένη καὶ μὲ οὐράνιον ἄρτον τρεφομένη, ἡ ὁποία ἔμελλε μετ' ὀλίγου καιροῦ νὰ θρέψῃ τὸν τρέφοντα πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διὰ τοῦ γάλακτος αὐτῆς. Ἐκεῖ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν ἀναγκῶν ἔμεινεν ἄνωτέρα, καὶ τῶν ἡδονῶν τῆς αἰσθήσεως ἐγένετο ὑπερτέρα καὶ διῆγε βίον ἀγγελικόν, βίον ἀμέτοχον λύπης, ἀμέτοχον μερίμνης, ἀμέτοχον παθῶν, ἀφιερωμένη ὅλως εἰς τὸν Θεόν. Ἐκεῖ οὐδεὶς πονηρὸς λογισμὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν, ἀναβάσεις δὲ διέθετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀναδείξεως αὐτῆς ἐν τῇ Ἰσραήλ, μέχρι τοῦ χρόνου ὅπου οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἰσραὴλ μνηστεύσαντες αὐτὴν μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, τῇ ὑποδείξει τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, ὅστις θὰ ἐγίνετο φύλαξ τῆς Παρθένου διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἔλαβε χώραν τὸ μεγάλο γεγονός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Γαβριήλ.

Ὅταν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἡ Παρθένος εἰσῆλθεν, ὑπῆρχεν ἡ κιβωτός, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἦτο ἡ στάμνος ἡ χρυσή ἡ περιέχουσα τὸ μάννα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης καὶ ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρών, ἡ βλαστήσασα. Πάντα ταῦτα ἦσαν σύμβολα τῆς Θεοτόκου. Αὕτη εἰκόνιζε τὴν ἔμψυχον κιβωτόν, σώσασα τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὸν μέγαν κατακλυσμὸν τῆς ἁμαρτίας· αὕτη τὴν

στάμνον τὴν χρυσὴν εἰκόνιζε, βαστάσασα τὸ οὐράνιον μάννα καὶ θρέψασα τὸν τροφέα πάσης τῆς οἰκουμένης. Αὕτη εἰκόνιζε τὴν θείαν πλάκα ὅχι τὸν θεῖον νόμον φέρουσα, ἀλλὰ τὸν νομοδότην, τὸν θεῖον Λόγον φέρουσα, ὅστις ἐσαρκώθη ἐξ αὐτῆς. Αὕτη εἶναι ἡ μυστικὴ ράβδος ἡ βλαστήσασα τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας, τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου καὶ Σωτῆρα. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ διηγηθῇ ἀληθῶς τὴν οὐράνιον δόξαν ὅπου ἡ Παρθένος προήχθη, ἡ τίς δύναται τὰς χάριτας νὰ ἀπαριθμήσῃ τῆς Παρθένου, ὅπου ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐπλουτίσθη; οὐδεὶς, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀπείρων θαυμάτων τῆς γνωρίζομεν ταῦτα. Δεδοξασμένοι λόγοι λέγονται περὶ σοῦ Παρθένε, σὺ ὑπῆρξες ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Πρὸ καταβολῆς κόσμου προωρισμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Μητέρα αὐτοῦ, ἐκλελεγμένη ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, ἐξυμνηθεῖσα ὑπὸ πάντων τῶν Προφητῶν. Ὑπερτεραις Δέσποινα πασῶν τῶν γυναικῶν, ὅπως δι' ἐσὲ ψάλλει ὁ σοφὸς Σολομών: «Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτῆσαντο πλοῦτον, πολλὰ ἐποίησαν δύνάμιν, σὺ δὲ ὑπερέβης πάσας».

Ἀλλὰ διατί ἡ Παρθένος ἐκ πασῶν τῶν γυναικῶν προετιμήθη, διατί εἰς τοιοῦτον καταπληκτικὸν ὕψος ὑψώθη, διατί μόνη αὕτη ἡξιώθη τῆς μεγίστης τῶν τιμῶν; διὰ νὰ γίνῃ δηλαδὴ Μήτηρ Θεοῦ, ὑψουμένη ὑπεράνω τῶν Οὐρανῶν, διότι ὑπερεῖχε πάντας τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὴν ἁγιότητα καὶ ἀρετὴν.

Διότι οὔτε τῶν Πατριαρχῶν καθυστερεῖ κατὰ τὴν πίστιν, οὔτε τῶν Προφητῶν κατὰ τὴν χάριν, οὔτε τῶν Ἀποστόλων κατὰ τὸν ζῆλον, οὔτε κατὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν Μαρτύρων, οὔτε κα-

τὰ τὴν σωφροσύνην τῶν παρθένων, οὗ-
τε κατὰ τὴν ἀγνότητα τῶν Ἀγγέλων.
Ὅπως ὅλα τὰ ὕδατα πάντων τῶν πο-
ταμῶν εἰς τὴν θάλασσαν συρρέουσιν,
οὕτω καὶ πάντων τῶν ἁγίων αἱ ἀρεταὶ
ἐν τῇ προσώπῳ τῆς Παρθένου συνέρ-
χονται, καὶ μάλιστα ἐν αὐτῇ πλεονά-
ζουσι καὶ τελειοποιούμεναι ἀπαστρά-
πτουσιν.

Ὁ Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
λέγει· ὦ ἄνθρωπε, μὲ τὸν λογισμόν
σου περίελθε ὅλην τὴν κτίσιν καὶ ἀνα-
λογίσου, τί ἔσον τῆς Θεοτόκου Μαρί-
ας; Αὕτη τῶν ὑπὲρ νοῦν ἀληθειῶν ἀρ-
χή καὶ τέλος. Αὕτη τῶν χαρίτων ἡ
ἀκρότης. Αὕτη τῶν οὐρανῶν πλατυτέ-
ρα, τῶν ἁγίων ἁγιωτέρα, τῶν Ἀγγέ-
λων τιμιωτέρα. Διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ
προφήτου Ἡσαΐου καλεῖται «ἐμφανὲς
ὅρος Κυρίου» ¹⁾ ὡς ὑπερέχουσα πάντα
τὰ ἔρη, πάντας τοὺς ἁγίους καὶ Ἀγγέ-
λους κατὰ τὰς ἀρετάς. Ἐκ τούτου ἡ
δόξα τῆς Παρθένου ἄρρητος καὶ ἡ
χάρις αὐτῆς ἀπείρος.

Λέγεται, ὅτι μετὰ τὴν μεταφορὰν
τῆς Κιβωτοῦ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγί-
ων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἐ-
πλήσθη ὁ οἶκος Κυρίου νεφέλης δό-
ξης ²⁾. Ἡ φωτεινὴ αὕτη νεφέλη ἦτο
σύμβολον τῆς Παρθένου, ἡ ὁποία διὰ
τῶν χαρίτων αὐτῆς ὅλον τὸν κόσμον
φωτίζει, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων
δι' ἀθανάτου δόξης στολίζει. Ἄν οἱ
θεοὶ Ἀπόστολοι, ἐκ πάντων τῶν ἁγί-
ων, διότι εὐρισκόμενοι πλησιέστερον
πρὸς τὸν Χριστὸν ὑπερέχουσι κατὰ
τὴν χάριν, ἡ πανάμωμος Παρθένος
οὐχὶ πλησίον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν κόλπον
αὐτῆς φέρουσα τὸν Χριστόν, περιβε-
βλημένη ὡς παντάνασσα τὸν ἥλιον τῆς

δικαιοσύνης, ἔχει τὸ πλήρωμα πάντων
τῶν χαρισμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῆς
ὑπερεκχυνόμενα, μεταδίδονται εἰς πάν-
τας τοὺς τιμῶντας αὐτήν. Ἐνώπιον
τῆς Παρθένου πᾶσα δόξα ἁγίων καὶ
Ἀγγέλων καθίσταται ἀφανής, ὡς πρὸ
τοῦ ἡλίου κρύπτονται πάντα τὰ ἄ-
στρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντα τὰ φῶτα
τῆς γῆς. Ἡ Παρθένος εἶναι μήτηρ τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μήτηρ πάντων ἡ-
μῶν τῶν Χριστιανῶν. Τὸν μὲν Ἰησοῦν
Χριστὸν κατὰ φύσιν γεννήσασα, ὡς
πρωτότοκον ἡμῶν ἀδελφόν, ἡμεῖς δὲ
λαβόντες τὴν χάριν τῆς υἱοθεσίας, ἐ-
γενόμεθα ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ υἱοὶ
τῆς Παρθένου κατὰ χάριν.

Ἡ Παρθένος ὡς Μήτηρ Θεοῦ δέχε-
ται ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἀκενώτους ποταμοὺς
τῆς χάριτος καὶ διανέμει τὰς θαύ-
σας δωρεὰς ἀφθόνως εἰς ἡμᾶς κατὰ τὴν
καθαρότητα ἡμῶν. Διότι ὡς Μήτηρ
ἡμῶν τρέφει μεγαλυτέραν ἀγάπην
πρὸς ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἁγίων καὶ
Ἀγγέλων, διότι εὐρισκόμενοι ἐν τῇ
σταθῇ τοῦ κόσμου ἀγωνιζόμεθα διὰ
τὴν σωτηρίαν μας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡμεῖς καθ' ἐκά-
στην ἁμαρτάνοντες παροργίζομεν τὸν
Θεὸν καὶ ἐπισπῶμεν τὴν δικαίαν αὐ-
τοῦ ὀργὴν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἀ-
πὸ τῆς δικαίας αὐτῆς ὀργῆς καὶ τῆς
καταστροφῆς τῆς ἀφεύκτου καὶ φοβε-
ρᾶς, τίς δύναται νὰ μᾶς σώσῃ; Δέεται
ὑπὲρ ἡμῶν τῶν Ἀποστόλων ὁ χορὸς
καὶ τῶν Μαρτύρων τὰ πλήθη καὶ τῶν
Ὅσιων τὰ στίφη... Ἀλλ' ὑπὲρ πάν-
τας ἀκούεται μία, ἡ Παρθένος καὶ
Θεοτόκος Μαρία. Εὐθύς ὡς ἰδῇ ὁ Βα-
σιλεὺς τὸ γλυκὺ πρόσωπον τῆς Μη-
τρὸς του νὰ παρακαλῇ αὐτὸν ὑπὲρ ἡ-
μῶν, ἀφήνει τὴν ὀργὴν, συγχωρεῖ καὶ
μακροθυμεῖ. Τόσον πολὺ ἡγάπησεν ὁ

1) Ἡσαΐας β' 2.

2) Γ' Βασιλ. η' 10 - 12.

Κύριος τὴν Μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐδόξα-
σεν αὐτὴν ὑπὲρ πάντων τῶν κτισμά-
των. « Ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας Σι-
ὼν ὑπὲρ πάντα τὰ σικηνώματα Ἰα-
κώβ » ¹⁾ ὅπως ὁ θεοπάτωρ Δαυὶδ ἀνα-
φέρει εἰς τοὺς ψαλμοὺς καὶ καλεῖ τὴν
Παρθένον « Πύλην », ὅτι δι' αὐτῆς εἰ-
σῆλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Σωτὴρ.

Π α ρ ᾱ δ ε ι γ μ α : Ὁ Μ. Ἀλέξαν-
δρος εὐρισκόμενος ποτὲ εἰς Ἀσίαν, ἔ-
λαβε μίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Ἀντί-
πατρον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφήσει ὡς το-
ποτηγητὴν τῆς Μακεδονίας. Ἡ ἐπι-
στολὴ ἦτο πολυσέλιδος καὶ μὲ πολλὰ
παράπονα τοῦ ἔγραφε ἐναντίον τῆς
μητρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, τῆς δυστρό-
που Ὀλυμπιάδος. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξαν-
δρος τότε ἀνεβόησε τὰ ἑξῆς. « Πόσον
ἀνόητος εἶναι ὁ Ἀντίπατρος! ἀγνοεῖ
ὅτι ἓνα δάκρυ τῆς μητρὸς μου ἰσχύει
πολλὰ παράπονα νὰ ἐξαλείψῃ ».

Ἄν ἓνα δάκρυ λοιπὸν τῆς κακο-
βούλου ἐκείνης γυναικὸς ἴσχυε πολλὰ
ἀτοπήματα νὰ ἐξαλείψῃ, πόσον μᾶλ-
λον ἓν δάκρυ, εἰς λόγος, μία παράκλη-
σις τῆς ἀγαθῆς τοῦ Σωτῆρος Μη-
τρὸς, πόσα ἀτοπήματα νὰ ἐξαλείψῃ!
Ποῖον πρᾶγμα ἰσχυρότερον τῆς δεή-
σεως τοιαύτης μητρὸς; τί δὲ γλυκύ-
τερον τοῦ ὀνόματος αὐτῆς εἰς τοιοῦτον
Υἱόν;

Ὅποια χαρά, ἀγαπητοί, εἰς ἡ-
μᾶς ἔχοντας ἐν οὐρανοῖς μεσίτριαν ἰ-
σχυράν; Τίς ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν
τοσοῦτον φροντίζει καὶ συμπαθεῖ; τίς
ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν τοσοῦτον μεριμνᾷ
καὶ συμπνεῖ; τίς ἀποτελεσματικώ-
τερον πάντας βοήθει; Ὅθεν δικαίως
πᾶς δυστυχὴς, πᾶσα χήρα, πᾶν ὀρφά-
νον πρὸς ταύτην καταφεύγει καὶ προ-
στασίαν παρ' αὐτῆς ζητεῖ, καὶ ὅστις

κινδυνεύει, δικαίως τὴν βοήθειάν της
ἐπικαλεῖται.

Διὰ τοῦτο πρὸς τὴν Παρθένον ὀφεί-
λομεν ἐγκάρδιον ἀγάπην νὰ ἔχωμεν
καὶ ἀπεριόριστον σεβασμὸν νὰ τρέφω-
μεν, ἀγαπῶντες αὐτὴν ὡς Μητέρα ἡ-
μῶν καὶ νὰ σεβώμεθα αὐτὴν ὡς Μητέ-
ρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Νὰ δεικνύωμεν
εὐγνωμοσύνην μεγάλην ἀφοῦ τόσας
εὐεργεσίας λαμβάνομεν καθ' ἑκάστην.
Ὁ καλύτερος τρόπος τοῦ δυνάμεθα
νὰ φανερώνωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην
πρὸς τὴν Παρθένον εἶναι νὰ ἀπομακρύ-
νωμεν τοὺς ἐχυτούς μας ἀπὸ τῆς ἁμαρ-
τίας καὶ νὰ ἐκτελώμεν τὰς ἐντολάς
τοῦ Υἱοῦ της. Καὶ ὅταν τοιοῦτοτρόπως
φερώμεθα, μὲ μεγαλείτερον θάρρος
καὶ δικαίωμα θὰ τὴν ἀποκαλῶμεν μη-
τέρα μας καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας μας ὑπὸ
τὴν σκέπην της θὰ καταφεύγωμεν.
Ἄν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν ἔρημον διὰ τῆς
προσευχῆς τοῦ ἡμπόρεσε καὶ κατέ-
πυσε τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν
Ἑβραίων, ἡ δέησις τῆς Παρθένου τί
δύναται νὰ κατορθώσῃ; Οἱ ἅγιοι με-
τὰ δέους ὡς δοῦλοι παρακαλοῦσι τὸν
Κύριον, ἀλλ' ἡ Παρθένος ὡς μήτηρ
μετὰ παρρησίας παρακαλεῖ. Ἐκεῖνοι
ὡς Δεσπότην ἐκτεβόουσι τὸν Θεόν,
ἀλλ' αὕτη ὡς υἱὸν ἀγαπητόν. Ἐκεῖνοί
δέονται ὑπὲρ ἀδελφῶν, αὕτη δὲ ὑπὲρ
τέκνων ποθητῶν.

Ὅθεν ἡ δέησις αὐτῆς εἶναι θερμή,
πλήρης ἀγάπης καὶ στοργῆς, καὶ ὡς
δέησις μητρικὴ εἶναι πάντοτε ἀποτε-
λεσματικὴ. « Πολλὰ γὰρ ἰσχύει δέη-
σις Μητρὸς πρὸς εὐμένειαν Δεσπό-
του ». Ἀμήν.

Ἀποστολεῖς : Ἀγνή Ἀγγελοπούλου
Ἡγουμένη Ἱ. Ἡσυχαστηρίου Φωτεινῆς
καὶ Ἑλισσάβ. - Ὑδρα.

1) Ψαλμ. ποτ' 2.

“ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ,,

Μία σελίς ἀπὸ τὸ ἐκδιδόμενον βιβλίον τοῦ ἱερέως Β. Μπάμια

Ποιητικὴ ἀνακεφαλαίωσις τῶν οὐρανίων τελετῶν

«Τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος». «Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»
(Κολασ. γ' 12)

Δεῦτε πιστοὶ ὑψώσατε τὸ νοερόν σας βλέμμα,
στοῦ οὐρανοῦ τὰς τελετὰς ὅλοι μαζὶ μ' ἐμένα.
Εἰς τὰ γαλάζια τ' οὐρανοῦ σι' ἀπέραντα πελάγη,
ὡς νοερὰ φωτοβολίς ἡ σκέψις μου ὑπάγει.

Ἄνω στὰ ὑπερκόσμια σὲ φωτεινὲς ἐκτάσεις (Ἀποκάλ. κα' 24),
βλέπει νὰ ἀκτινοβολοῦν Ἀγγέλων παρατάξεις (Β' Κορίνθ. ιβ' 1).
Οἱ σαλπισταί, τυμπανισταί, κιθαρῳδοὶ προβάλλουν (Ψαλμ. ρν' 15),
γαλάζιοι, λουλουδόχρωμοι, ὕμνολογοὺν καὶ ψάλλουν (Ἀποκάλ. ιθ' 5).
Ἐπονται οἱ πυρίμορφοι Νέες λαμπαδηφόροι,
κατόπιν οἱ μυρίπνοοι χοροὶ στεφανηφόροι (Ἀποκάλ. δ' 10, Β' Τιμοθ. δ' 7-8).
Οἱ σταυροφόροι φύλακες ψυχῶν τε καὶ σωμάτων (Ἀποκάλ. γ' 11, θ' 10).
διδολοφόροι φέροντες τὰς πράξεις ἡμῶν πάντων (Ἀποκάλ. κ' 12-15).
Ἀκολουθοῦν αἱ φάλαγγες μύριαι μυριάδες (Δανιήλ ζ' 9-10),
τῶν λεγεῶνων στρατιαί, χίλιαι χιλιάδες (Ματθ. κς' 53).
Τάγματα εὐαγγελιστῶν φρουρῶν τε καὶ φυλάκων (Λουκ. α' 26-28, θ' 10),
στήφη λαμπρὰ ἐπισκεπτῶν πνεύματα ἱαμάτων (Ἰωάν. ε' 3-4).
Μυσταγωγοὶ καὶ ὁδηγοί, καὶ ἐνεργοὶ θαυμάτων (Πρ. ιβ'. 7-9, Ματ. κη' 2-3).
Δίδονται καὶ πολεμισταὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων (Ἀποκ. ιβ' 7, Ἐφ. ζ' 10-12).
Τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν νεφῶν, ἀνέμων καὶ ὑδάτων (Ἀποκ. ις' 4-5 καὶ ἡ' 7-11).
Ἐπὶ θρονῶν καὶ ἀστραπῶν, ἐπὶ καιρῶν ἐκράτων (Ἀποκ. ζ' 1-3).
Ἡ φάλαγξ ἐπὶ τῶν πηγῶν, σεισμῶν καὶ ἡφαιστειῶν (Ἀποκ. ἡ' 6-10).
Ἐπὶ χαλάζης, κεραυνῶν, χιόνων, καταιγίδων (Ἀποκάλ. ις' 5-21):
Τὸ σμῆνος τῶν παραληπτῶν, ψυχῶν τῶν ἐκδημούντων (Λουκ. ις' 22),
ἀνέρχονται εἰς οὐρανούς τὸν Κύριον ὑμνούντων (Λουκ. θ' 13-14).
Τὸ τμήμα πανηγυριστῶν μ' αἰδοὺς καὶ συμφωνίας (Λουκ. ιε' 25, 32),
χαίρουν ἐπὶ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου μετανοίας (Λουκ. ιε' 10).
Περίπολοι τοῦ οὐρανοῦ, ἄερος καὶ θαλάσσης (Ἀποκ. ι' 5),
τῆς γῆς, τοῦ ἄδου, τῆς Ἑδέμ, τῆς κτίσεως ἀπάσης (Ἐβρ. α' 7-14).
Ὡς ἀστραπαὶ διέρχονται, ὡς ταχυδρόμου σφαῖρες
χρυσόπτεροι, οἱ νοεροὶ διάττοντες ἀστέρες.
Σὺν πελαργοῖς ταχύπτεροι ποδὸς κτείνουσι τοὺς ὄφεις (Ἀποκ. κ' 1-3)
τοῦ οὐρανοῦ διάκοσμοι, ποικίλαι ὁργανώσεις.
Συνεορτάζει μετ' αὐτῶν, πνευμάτων οὐρανίων (Ψαλ. πς' 7 καὶ ρλη' 16-17),
ἡ ἀπειράριθμος πληθὺς χορὸς πάντων Ἁγίων ((Ἐφεσ. θ' 19, Ἐβρ. ια' 33).

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ βιβλίον του)

Ἑκκλησιαστικά μορφά

Ο ΜΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου Ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιανναίτου

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 271)

Εἶναι χαρακτηριστική μία προσευχή του, με τὴν ὁποῖαν τελειώνει ἕνα διάγγελμα του: «Σὲ τὸν μέγιστον Θεὸν παρακαλῶ χάρισαι θεραπείαν εἰς τοὺς δούλους σου, οἱ ὅποιοι ἐδοκιμάσθησαν ἀπὸ μακρὰν συμφορὰν (τοὺς διωγμούς)... Μὲ τὸ ἰδικόν σου σύμβολον (τὸν Σταυρόν) ὠδήγησα παντοῦ νικηφόρα στρατεύματα... Εἰς σὲ ἀνέθεσα τὴν ψυχὴν μου με ἀγάπην καὶ φόβον... Ἀγαπῶ γνησίως τὸ ὄνομά σου καὶ εὐλαβοῦμαι τὴν δύναμίν σου, τὴν ὁποῖαν ἔδειξας με θαυμαστοὺς τρόπους καὶ ἑκαμὲς ἰσχυροτέραν τὴν πίστιν μου». Προσεύχεται ὁ ἴδιος. Ἡ ψυχὴ του ὁμῶς φλέγεται ἀπὸ τὸν πόθον νὰ ἴδῃ καὶ τοὺς ὑπηκόους του νὰ προσεύχωνται. Καὶ γράφει, λοιπόν, ὁ Χριστιανὸς Αὐτοκράτωρ προσευχάς, προκειμένου νὰ τὰς χρησιμοποιοῦν οἱ στρατιῶται του. Εἰς τὰς ἐκστρατείας μίαν σκηνὴν τὴν μεταβάλλει εἰς ναόν. Ἱερεῖς τὸν συνοδεύουν πάντοτε, οἱ ὅποιοι προσεύχονται δι' ὀλόκληρον τὸν λαὸν καὶ τὸν στρατόν. Ἐτοῖς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἶχε τὴν μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἔμπνευσιν νὰ δημιουργῇ προσευχόμενον στρατόν.

Εἰς τὰς δύο μεγάλας αὐτὰς ἀρετὰς πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ ἠθικὴ ἀνωτερότης καὶ ἐγκράτεια τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου, τὴν ὁποῖαν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ του δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀμφισβητήσουν. Ἐὰν ἀκόμη γίνῃ καὶ ἀπλὴ ἔστω μνεῖα διὰ τὴν παρρημιώδη φιλανθρωπίαν του, διὰ τὴν ὁποῖαν τὸν ἐχλεύαζον οἱ εἰδωλολάτραι, τότε εὐκόλως ἀντιλαμβάνεται ἕκαστος διατί ἡ ἠθικὴ προσωπικότης τοῦ Μεγάλου Κων-

σταντίνου ἀφῆκε τόσον ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς μεταγενεστέρους του, ὥστε ὅταν θὰ ἤθελον νὰ ἐπαινέσουν ὡς εὐσεβῇ καὶ ἐνάρετον ἕναν Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου, τὸν ὠνόμαζον «δεύτερον Κωνσταντῖνον».

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ὁμῶς κατέχει, ἐξόχως τιμητικὴν θέσιν εἰς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς γενεάς, διότι ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Αὐτοκράτωρ ποὺ ἀνεγνώρισε τὸν Χριστιανισμόν καὶ εἰργάσθη διὰ τὴν ἐπικράτησίν του. Τὸ ἐνδιαφέρον του δὲν ὑπῆρξε στιγμιαῖον καὶ παροδικόν. Ὁλόκληρος ἡ ζωὴ του εἶναι γεμάτη ἀπὸ πλοῦσια καὶ μεγάλα δείγματα ἀγάπης καὶ φροντίδος διὰ τὴν νέαν θρησκείαν.

Μόλις ἐγνώρισε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, τὸν «σεμνότετον νόμον», ὅπως συνήθιζε νὰ τὴν ὀνομάζῃ, ἀπεδοκίμασεν ὀριστικῶς πλέον τὴν εἰδωλολατρείαν, τὴν ὁποῖαν ἐχαρκτηρίζε «βαρεῖαν δυσσέβειαν», «λοιμώδη νόσον», «διεστραμμένην ὑπόνοιαν». Ἡ πρώτη του μεγάλη ἐνέργεια, ποὺ ἀπετέλεσε ἀληθινὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων. Οἱ ὧμοι καὶ ἀπάνθρωποι διωγμοί, ποὺ διήρκεσαν τρεῖς ὀλόκληρους αἰῶνας, ἔπαυσαν. Οἱ Χριστιανοί, χάρις εἰς τὸν ἐμπνευσμένον αὐτὸν νόμον, ἠδύναντο νὰ ἀπολαύσουν πλήρη ἐλευθερίαν. Οἱ ἐξόριστοι καὶ οἱ φυλακισμένοι ὁμολογηταὶ τῆς Πίστεως ἠλευθερώθησαν. Οἱ διώκται ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐπιστρέψουν τὰς περιουσίας ποὺ ἤρπασαν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. Ἐνα αἶσθημα ἀνακουφίσεως, νίκης καὶ θριάμβου ἐκυριάρχησε εἰς ὅλον τὸν

κόσμον τὸν Χριστιανικόν. Δοξολογίαι θερμαὶ ἀνεπέμφθησαν πρὸς τὸν Κύριον. Οἱ Χριστιανοὶ μὲ εὐγνωμοσύνην ὠμίλουν διὰ τὸν Αὐτοκράτορα, ὁ ὁποῖος κατέστη ὄργανον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν κοσμοϊστορικὴν αὐτὴν μεταβολήν.

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ὅμως δὲν περιώρισθη μόνον εἰς τὸ διάταγμα αὐτό. Ἐλαβε καὶ πολλὰ ἄλλα μέτρα ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ μανία τῶν διωκτῶν εἶχε μεταβάλλει εἰς ἐρείπια τοὺς οἴκους τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Ὁ ἐνδοξος θεμελιωτὴς τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας στρέφει θερμὴν τὴν προσοχὴν του καὶ εἰς τὸ φλέγον αὐτὸ ζήτημα. Ἐπιθυμεῖ ἡ λατρεία τοῦ Χριστοῦ νὰ τελητῇ εἰς νκοὺς εὐπρεπεῖς. Τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ἀναλαμβάνει ὁ ἴδιος. Θέτει εἰς κίνησιν ἐπισκόπους, ἱερεῖς καὶ ἡγεμόνας. Καταναλλίσκει μεγάλα ποσὰ ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Οὕτως ἡ Αὐτοκρατορία ἐπληρώθη ἀπὸ χριστιανικοὺς ναοὺς. Καὶ εἶναι συγκινητικὸν νὰ πρωτοστατῇ ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὰ ἱερὰ αὐτὰ ἔργα!

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ὅμως ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας. Ἐνῶ οἱ διώκται αὐτοκράτορες ἔκαιον καὶ κατέστρεφον τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἀντιθέτως, μὲ χρήματα τοῦ Κράτους, διέδιδεν εὐρύτατα τὴν ἁγίαν Γραφήν. Ἀντίκρυζε τὴν σκπίαν τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Εἶδε καὶ τὸ ἡθικὸν μεγαλεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐπίστευεν ὅτι μόνον ἐπάνω εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ θεμελιωθῇ ὁ ὡραιότερος καὶ ὑψηλότερος ἀνθρώπινος πολιτισμός. Δι' αὐτὸ ἐπραξε τὸ πᾶν, ὥστε ἡ Χριστιανικὴ Πίστις νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ὅλα τὰ στρώματα τῆς κοινωνίας. Ὁ ἴδιος δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ ἀπευθόνῃ ἐμπνευσμένα χριστιανικὰ κηρύγματα εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκό-

μη τοὺς αὐλικούς του. Οὕτως ἐξηγεῖται διὰ τί εἰς τὰς ἡμέρας του πλήθη πολλὰ ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν εἰδωλολατρῶν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Πόσον εἶχεν ἀγαπήσει τὸν Χριστιανισμόν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν λύπην ποὺ ἐδοκίμαζεν, ὅταν ἔβλεπε τοὺς αἵρετικοὺς νὰ διαιροῦν τὴν Ἐκκλησίαν. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς συνεκάλεσε τὴν πρώτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν Ἀρειον. Μὲ ἀληθινὴν ἀγανάκτησιν γράφει ὁ ἴδιος κατὰ τῶν αἵρετικῶν τὰ ἐξῆς: «Σεῖς μὲ τὴν πλάνην σας ὀδηγεῖτε τοὺς ὕγιεις εἰς ἀσθένειαν, τοὺς δὲ ζῶντας εἰς αἰώνιον θάνατον... Ὡ ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας, πολέμιοι τῆς ζωῆς καὶ διδάσκαλοι τῆς ἀπωλείας... Σεῖς κατασκευάζετε τὰ ψεύδη... Ἀρνεῖσθε τὸ φῶς εἰς τοὺς πιστεύοντας... Ὅλα τὰ μολύνετε, τὰς ἀθώας καὶ καθαρὰς συνειδήσεις μὲ θανατηφόρους πληγὰς τραυματίζετε».

Ὁλόκληρος πάλιν ἡ νομοθεσία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντῖνου εἶναι μία ἰσχυρὰ εἰσέτι ἐνδειξις τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. Μὲ εἰδικὸν Νόμον καθιέρωσε τὸν ἑορτασμόν καὶ τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς εἰς ὅλον τὸ Κράτος. Κατήργησε τὰς μονομαχίας καὶ ἄλλας σκληρότητας καὶ τὰς ἀκολάστους τελετὰς τῶν εἰδωλολατρῶν. Ἐξέδωκε σειρὰν νόμων προκειμένου νὰ ἐξυψώσῃ ἡθικῶς τὴν οἰκογένειαν. Καυτηρίασε τὰ ἔθιμα ποὺ ἐστρέφοντο κατὰ τῆς ζωῆς τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὅπως τὴν ἐκθεσιν καὶ τὴν πώλησιν τῶν δρεφῶν. Διεκήρυξε διὰ νόμου ὅτι «ἡ δουλεία εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐξότητα τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποῖαν ἐδίδαξεν ὁ Κύριος».

Μὲ τὴν ζωὴν του, λοιπόν, καὶ μὲ τὴν ὑπέροχον κοινωνικὴν ἐργασίαν του ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἀνεδείχθη μία μεγάλη καὶ φωτεινὴ φυσιογνωμία. Διὰδοχος τῶν πλέον ὠμῶν καὶ διεφθαρμένων αὐτοκρατόρων,

Αἰδ. Ζάνου Γουγουτά

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Ἀπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα «Νέος δρόμος», παραλαμβάνομεν τὸ κάτωθεν ἄρθρον τοῦ γνωστοῦ συνεργάτου μας αἰδ. Ζάνου Γουγουτά.

Εἰς τὸ γνωστὸν φιλολογικὸν περιοδικὸν «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ», ἀναδημοσιεύθηκεν ἀπὸ τὴν «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ», τὸ ἄρθρον «Ἐκκλησία καὶ Ζωή», τοῦ κ. Πέτρου Χάρη, ὅστις τονίζει «Ἡ θρησκευτικὴ πίστις πρέπει νὰ παύσῃ νὰ εἶναι ἀναχωρητισμὸς καὶ νὰ γίνῃ κοινωνικὸς ἀγῶνας». Καὶ με σεβασμὸν πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ κ. Πέτρου Χάρη καὶ τῶν ὁμοιοφρονούντων του, θὰ παρκαλέσω νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ ταπεινὴ γνώμη ἑνὸς ἑλληνορθόδοξου κληρικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν Ἀμερικῇ.

* * *

Ψυχοπνευματικὸν γνῶρισμα τοῦ Ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι ὁ ὑπερβατικὸς Μυστικισμὸς καὶ Μυστηριακὸν δῖωμα τῆς θρησκείας. Τὸ πῆδημα αὐτό, τὸ τόσον τολμηρόν, πρὸς τὸ ἐπέκεινα πού μαγεύει τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὰς

κατῳρθωσὲ νὰ διακόψῃ τοὺς δεσμοὺς με ἓνα καθεστὸς αἰῶνων δολοκλήρων καὶ νὰ ταχθῇ με τὸ μέρος τῶν πτωχῶν, τῶν ταπεινῶν, τῶν ἀδυνάτων καὶ διωκομένων, ὅπως ἦσαν οἱ Χριστιανοὶ τῆς ἐποχῆς του. Καὶ ὅπως εἶδομεν, εἰργάσθη με ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ μίαν νέαν, χριστιανικὴν, ἀνωτέραν κοινωνίαν. Εἰργάσθη καὶ ἀπέθηνεν ὡς Χριστιανός, με τὸν φλογερὸν πόθον νὰ γίνουν πάντες Χριστιανοί. Πόσῃ ἀνάγκη ἔχει καὶ ὁ σημερινὸς κόσμος ἀπὸ τοιαύτας μορφὰς πού θὰ δεχθοῦν τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ θὰ ἐργασθοῦν ἐντατικῶς διὰ τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν της!

Φιλῆμων Ἀγιαννανίτης
Ἱεροδιάκονος

φροντίδας τοῦ κόσμου, λέγονται ΑΝΑΧΩΡΗΤΙΣΜΟΣ.

Ἡ νοσταλγία αὐτὴ τῆς ψυχῆς εἰς τὴν Ἀσκητικὴν θεολογικὴν γλῶσσαν, λέγεται ἀνάγκη πρὸς ψυχικὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἐπιστροφή της εἰς τὸν οὐράνιον μας Πατέρα.

Αἱ ἱκεσίαι ὄλων τῶν προσευχῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκφράζουν αὐτὸν τὸν ἀκοίμητον πόθον τῆς ψυχῆς μας.

Καὶ σύμφωνα με τὴν Ἀναλυτικὴν Ψυχολογίαν τῆς διαφορᾶς τῶν ἀνθρωπίνων ψυχικῶν τύπων, κυρίως τοῦ Σ Γκ. Ζούνγκ, πρέπει νὰ μὴν ἀρνηθῶμεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τὸ ψυχοπνευματικὸν καὶ φυσικὸν κλίμα τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι προσθέτουσιν αὐτοὶ πολλὰ μέσα εἰς τὴν θρησκείαν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τους, καὶ ὅλα σύμφωνα με τὰς ἐρμηνείας τῶν τὰ στηρίζουν ἐπάνω εἰς τὰ ἱερὰ κείμενα τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ὁ ἀνατολικὸς Χριστιανισμὸς ποὺ προτιμᾷ τὸν Πλάτωνα καὶ ὄχι τὸν Ἀριστοτέλη, δὲν ἤμπορεῖ νὰ νοηθῇ ὡς ἐκφρασις τῶν ψυχικῶν πόθων τοῦ ποιμνίου του, δταν ἀποξενωθῇ ἀπὸ τὸν ἀναχωρητισμόν, πρὸς τὸν ὅποιον πολλὰ ὀφείλει τὸ Ἔθνος μας.

Μάλιστα! ναί, τὸ παρὰδέχομαι, ἡ Δύσις διέπλασεν ἰδικὴν τῆς χριστιανικῆς θεολογίαν με τὸν Ἀριστοτελικὸν θετικισμὸν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὅμως τῶν κατὰ κτητικῶν σκοπῶν της καὶ τὸ ἄτομον ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας του ἔπαυσε νὰ εἶναι ἐλεύθερον. Ἐνῷ ἡ Ὁρθοδοξία οὔτε Ἱερὰν Ἐξέτασιν ἔχει, οὔτε ληττρικὰς Σταυροφορίας, καὶ ποταμοὺς αἵματος χάριν ὀλικῶν συμφερόντων. Αὐτὴ διατηρεῖ

τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς τῆς καὶ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀλώδητον διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἀτομικὴν ἀξίαν καὶ ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ πρωτε-
στάντισμὸς δὲ μὲ τὴν ἐλευθέραν ἐρμηνείαν τῆς ἀγίας Γραφῆς, μετέφερε τὴν μεταφυσικὴν πίστιν τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος εἰς τὸν ἡθικὸν τομέα τῆς κοινωνίας μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διασπασθῇ εἰς 250 διάφορα πιστεύω, ἡ πρωτεσταντικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς χωρὶς νὰ ἐπιτύχῃ καὶ τὸ ζητούμενον.

Πρέπει νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας, διότι, καθὼς ἡ Ἐκκλησία μαρτυρεῖ, ἡ Ὁρθοδοξία διατηρεῖ τὴν Ἀποστολικὴν διαδοχὴν καὶ τὴν ἀγνότητα τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ Ἀναχωρητισμὸς τοῦ ὁποῦ ζῆτε ὁ κ. Π. Χάρης τὴν μετατροπὴν του «σὲ κοινωνικὸν ἀγῶνα», εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἰδανικά τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ψυχότροφον ἔρωτα πρὸς τὴν Μοναστικὴν Φιλοσοφίαν χρεωστεῖ πολλὰ ἀπὸ τὰ μεγαλεῖα τῆς.

Βεβαίως, τὸ δυχώτερον νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ θερμὴ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἡ ζῶσα πίστις πρὸς τὸν Θεὸν μὲ σκοπὸν νὰ βοηθηθῇ ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὸ κατηγορητήριόν μας εἰς τὴν Δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι ἡ ἀδιαφορία μας διὰ τὰ δόγματα τῶν ἀδελφῶν μας (Ματθ. 23), ἀλλὰ δὲν πρέπει ὅμως β-
λα νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν στομάχικὴν εὐδαιμονίαν «τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν μας», καὶ νὰ μεταδληθῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς κατὰστημα κοινωνικῆς προνοίας, χωρὶς μεταφυσικὴν ἀναχωρητικὴν θεολογίαν, διότι ἴσως ἄλλοι κοινωφελεῖς ὀργανισμοί, πῶς καλὰ διωργανωμένοι, τὴν ὑποσκελίσουν καὶ τότε τί θὰ γίνῃ;

Καὶ ὅταν λυθοῦν τὰ κοινωνικά προβλήματα, θὰ ἐξαφανισθοῦν καὶ οἱ λόγοι ὑπάρ-

Βιβλιογραφία

"ANCHORED IN GOD."

By Constantine Cavernos

Ἐνα ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον βιβλίον ἐτέθη κατ' αὐτὰς εἰς κυκλοφορίαν εἰς τὴν Ἀγγλικήν. Πρόκειται περὶ τοῦ ἔργου «Anchored in God», ἀγκυροβολημένος εἰς τὸν Θεόν, τὸ ὅποιον συνέγραψεν ὁ Δρ. Κωνσταντῖνος Καβαρνὸς γεννημένος εἰς Βοστώνην ἀπὸ Ἑλληνας γονεῖς. Ὁ κ. Καβαρνὸς ἐσπούδασε φιλοσοφίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαρντ, ὅπου καὶ διέτελεσεν ὁ-

ξεω, τῆς Ἐκκλησίας; Αὐτὸ δὲν συνέβη οὐτε εἰς τὰ κομμουνιστικὰ κράτη.

Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ πλητίσωμεν περισσότερο τὰς μεταφυσικὰς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ κηρύττωμεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας πρωτίστως πρέπει νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ κράτος διὰ τὰ κοινωνικά προβλήματα τῶν πολιτῶν.

Ἄς μὴ μᾶς διαφεύγῃ ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεῖον ἱδρυμα, μὲ σκοπὸν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἄνθρωπον κοντὰ εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ποικιλοτρόπως θὰ ὠφεληθῇ ἡ κοινωνία.

Ἀληθῶς μοῦ προσεμεῖ κατὰπληξιν ἡ πρότασις τοῦ κ. Π. Χάρη, διότι σήμερον καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν σοβιετικὴν Ρωσίαν ἡ ἐκεῖ Ἐκκλησία τῆς ἀναζητεῖ τρόπους ἐπανδρώσεως τῶν Μοναστηρίων, ἐνφ' ἡ ἑλληνικὴ διανόησις κηρύσσεται ἐναντίον τῆς μοναστικῆς Φιλοσοφίας, ὥς νὰ ἀγνοῇ τὸν ἄνθρωπον τῆς μεσογειακῆς λεκάνης, καὶ τὰ πολλαπλὰ ὄψα τοῦ Ἀναχωρητισμοῦ πρὸς τὸ ἔθνος μας.

Αἰδ. Ζάνος Γουγουτάς

Μάνσφελντ - Ὁχάιτο

Ἡθικοκοινωνικαὶ μελέται

ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ;

Ἀρχιμ. Ἀθαν. Βασιλοπούλου
Προϊσταμένου τοῦ ἐν Παρίσις Ἱ. Ναοῦ
ἀγίου Στεφάνου τῶν ἐκεῖ ὁρθοδόξων Ἑλλήνων

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 273)

Τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὰ τόσα θλιβερά καὶ ἁμαρτωλὰ ποὺ ἀρκετοὶ μεταχειρίζονται, ὥσάν νὰ δύνανται τὰ διάφορα ξόρκια καὶ μάγια κ.λ.π. νὰ σώσουν τοὺς νεονύμφους καὶ ὅχι ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δύναμιν, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ κυρίαρχος ἀπάσης τῆς κτίσεως) νὰ χάριση τὴν εὐλογίαν του στὰ δύο ἄτομα ποὺ συνδέονται μὲ δεσμοὺς ἀκαταλύτους σὲ μιὰ δημιουργικὴ ἐνότητα;

Θέλετε τώρα καὶ προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας σχετικὰς μὲ τὴν γέννησιν ἑνὸς παιδιοῦ; Τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀγίου Συμεῶν στὶς 3 Φεβρουαρίου, ἡ ἑγγυος γυναικα πρέπει ν' ἀποφύγη νὰ πιάσῃ ἢ νὰ φάγῃ σπλῆνα γιὰτὶ τὸ παιδί θὰ γεννηθῇ «σημαδιάρικο». Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ κάνῃ τὴν ἡμέρα αὐτὴ καμιὰ δου-

λειὰ γιὰτὶ ὁ ἅγιος θὰ τὴν... ἐκδικηθῇ καὶ τὸ παιδί θὰ γεννηθῇ πάλι «σημαδιακό».

Ἄλλο παράξενο ἀκούσατε: Ἄν ἡ ἑγγυος ἀκούσῃ γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὴν ἐγγυμοσύνην τὴν φωνὴν τῆς κουκουβίγας, τότε θὰ γεννήσῃ κορίτσι, ἐνῶ ἐὰν ἀκούσῃ μπουφο τότε θὰ γεννήσῃ ἀγόρι. Τώρα μὴ ρωτᾷς φίλε ἀναγνώστα γιὰτὶ αὐτὰ τὰ... ἔξυπνα πουλιὰ ὁ μπουφος καὶ ἡ κουκουβίγια ἔχουν σχέσιν μὲ ἀνδρῖα καὶ κορίτσια. Ἄν τὸ ξεστάσῃς καλὰ τὸ θέμα θὰ γελάσῃς μὲ τὴν καρδιά σου!!

Προχωροῦμε: Τὴ μαμὴ ποὺ θὰ «ξεγεννήσῃ» τὴ λεχῶνα πρέπει νὰ τὴν καλέσῃ συγγενῆς τῆς ἐπιτόκου δέξθῃ μὴ λαδῇ ἄψυς γιὰτὶ τότε καὶ ὁ τοκετὸς θὰ γίνῃ ἄψυς, δηλαδὴ ταχύς. Τὴν ὥρα ποὺ θὰ μπαίνη ἡ μαμὴ στὸ σπίτι, πρέπει νὰ

φηγητῆς. Ἐξ ἄλλου ἀνεδείχθη καθηγητῆς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βορείου Καρολίνας.

Ὁ κ. Καβαρνὸς ἂν καὶ ἔλαβε τὴν ἀκαδημαϊκὴν του μόρφωσιν εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, κατέχει τὰ θέματα τῆς ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ τῆς Βυζαντινῆς τέχνης καὶ ἔχει δημοσιεύσει πολὺς σχετικὰς μελέτας.

Ἐπειτα ἀπὸ τρία προσκυνήματά του εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος συνέγραψε τὸ νέον του βιβλίον ὅπου μὲ σαφὴν εἰαν καὶ ἀπλότητα ἐξηγεῖ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ μέσα τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ καὶ τῶν σχέσεών του πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἀπο-

στόλου Παύλου καὶ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων. Ἀθθεντία εἰς τὴν Βυζαντινὴν τέχνην ὁ κ. Καβαρνὸς, περιγράφει τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν ναῶν τοῦ ἀγίου Ὄρους, μὲ τὰς ὑπερόχους τοιχογραφίας καὶ τὰς φορητὰς εἰκόνας, ὡς καὶ τὴν μουσικὴν ποὺ ψάλλεται ἐκεῖ.

Ἀνεξαρτήτως αὐτῶν ὁ κ. Καβαρνὸς ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις τῶν μοναχῶν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, ὅπως ὁ μοναχισμός, ἡ σύγχρονος ἀνθρωπότης, ἡ φιλοσοφία, ἡ μόνωσις, ἡ νηστεία, ἡ προσευχή.

Τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ ἀφοгон ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου συμπληρῶναι σείρᾳ θαυμασίων εἰκόνων. Σ. Σ.

χύση ἓνα δοχεῖο μὲ νερὸ γιατί ἔτσι... διευκολύνεται ἡ γέννησις τοῦ παιδιοῦ!! Διὰ τὸν ἴδιον λόγον ξεκλειδώνουν καὶ ὅλα τὰ μπασῦλα, συρτάκια, ντουλάπες καὶ πόρτες τοῦ σπιτιοῦ. Στὸ πρῶτο λουτρὸ τοῦ βρέφους ρίχνουν μέσα στὸ νερὸ ἓνα νόμισμα γιὰ νὰ γίνη τὸ παιδί γερὸ καὶ σκληραγωγημένο καὶ σιδερένιο σὰν τὸ νόμισμα. Καὶ τώρα ἡ σειρά τῶν μοιρῶν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ παιδιοῦ ἔρχονται ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει οἱ μοῖρες γιὰ νὰ «μοιράνουν» τὸ παιδί. Πρέλει λοιπὸν τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς νὰ τοποθετηθοῦν ἐπάνω σ' ἓνα περιποιημένο τραπέζι, κοντὰ στὸ βρέφος, γλυκίσματα, κοσμήματα καὶ χρήματα, γιὰ νὰ γλυκαθοῦν οἱ μοῖρες καὶ νὰ «προφητεύσουν» καλὰ γιὰ τὸ παιδί, διότι ἂν οἱ μοῖρες δυσαραστηθοῦν, τότε... Θεέ μου φύλαγε. Θὰ καταρασθοῦν τὸ παιδί καὶ δὲν θὰ προκόψῃ. Δυστυχῶς αὐτὰ τὰ ἀνόητα πιστεύουν οἱ προληπτικοὶ χριστιανοὶ μας καὶ τοῦτο διότι δὲν ἔχουν καλλιέργησει μέσα στὴν ψυχὴ τους, τὴν μίαν καὶ μοναδικὴν πίστιν στὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας καὶ ἀντικαθιστοῦν τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ἂν βέβαια δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀντικατάστασις, μὲ τὶς δεισιδαιμονίες καὶ τὴ μωρὰ πίστι καὶ τὶς γελοιότητες. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος πιστεύει στὰ λόγια τοῦ θεοπνεύστου Ἀποστόλου Παύλου ὅτι τὸ παιδί ποὺ θὰ γεννηθῇ ἀπὸ Χριστιανούς γονεῖς — ἔστω κι' ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι συνειδητοὶ—εἶναι «ἅγιον» (Α' Κορ. ζ' 14), τότε δὲν θὰ εἶχον καμίαν θέσιν οἱ ἀνόητοι φόβοι καὶ δὲν θὰ ἐξαγοῦσαν τὸ μέλλον τοῦ παιδιοῦ τους ἀπὸ τὶς κακὰς ἢ καλὰς εὐχὰς τῶν μοιρῶν. Μὰ θὰ ἐπίστευον ὅτι τὸ «ἅγιον» παιδί τους ποὺ εἶναι καὶ παιδί τοῦ Θεοῦ, βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν προστασίαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ.

Αὕτῃ ἡ ἔλλειψις τῆς πίστεως εἰς τὸν

Θεὸν καὶ τῆς ἐλπίδος εἰς τὴν Προνοίᾳ του, αὕτῃ ἡ ὀλιγοπιστία φέρνει σὰν ἐπακόλουθον καὶ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τὴν πίστιν στὰς δεισιδαιμονίας καὶ τὰς προλήψεις...

Ἄν ὅμως ὁ ὀλιγόπιστος χριστιανὸς ἔχει συνδέσει τὸ μυστήριον ποὺ συνεχίζει τὴν δημιουργίαν τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τὸν γάμον καὶ τὴν ἐμφάνισιν νέων ὑπάρξεων μὲ αὐτὰς τὶς μωρὰς ἀντιλήψεις, δὲν ὑστερεῖ δυστυχῶς καὶ στὸ ζήτημα τῆς ἀναχωρήσεως προσφιλῶν τοῦ προσώπων ἐκ τοῦ προσκαίρου τούτου κόσμου, δηλαδὴ τοῦ θανάτου. Ἀντιμετωπίζει καὶ τοῦτον μὲ κατὰστασιν ἀγωνίας καὶ ἀπελπισίας ὅπως ἀκριβῶς γράφει ὁ Ἀπόστ. Παῦλος «καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» (Α' Θεσσ. δ' 13) καὶ ἐξαργῆ τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἐμφάνισιν τούτου ἀπὸ ἓνα πλήθος προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν. Ἄς ἀναφέρωμεν μερικὰς, τὶς πλέον γνωστὰς ἀπὸ αὐτὰς.

Μόλις ξεψυχίσει ὁ ἐτοιμοθάνατος, χύνουν ἀπ' ὅλα τὰ δοχεῖα καὶ τὶς στάμνες τὸ νερὸ γιατί θεωρεῖται καὶ αὐτὸ σὰν «πέθαμένο». Ὅταν σηκώσουν τὸ φέρετρο μὲ τὸ νεκρὸ, τοποθετοῦν στὸ μέρος ἐκεῖνο μία πέτρα γιὰ νὰ «βάλουν πέτρα στὴ καρδιά» οἱ οἰκεῖοι, καὶ ἓνα πιάτο μὲ νερὸ καὶ ψωμί γιὰ νὰ «φάῃ» ἡ ψυχὴ τοῦ νεκροῦ. Ἄλλοι σπάζουν τὸ πιάτο ἢ ἓνα ἄλλο γυαλικὸ τὴν ὥρα ποὺ βγαίνει ὁ νεκρὸς ἀπὸ τὸ σπῖτι γιὰ νὰ μὴ μείνῃ ἐκεῖ... τὸ κακό! Τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας δὲν σκουπίζουν τὸ σπῖτι γιὰ νὰ μὴ... σαρώσῃ ὁ χάρος κι' ἄλλον στὸ σπῖτι. Μεγάλῃ προσοχῇ δίδουν ὅταν ὁ νεκρὸς εὐρίσκεται στὸ σπῖτι, νὰ μὴ περάσῃ ἐπάνω του γάτα διότι θὰ βρυκολακιάσῃ. Ὅταν ἀργεῖ νὰ βγῇ ἡ ψυχὴ ἀπὸ ἓναν ἐτοιμοθάνατο, ἀνοίγουν τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ διότι πιστεύουν ὅτι διευκολύνουν ἔτσι...

τὸ βγάλισμο τῆς ψυχῆς. Σὲ περίπτωσι πού τὰ μάτια τοῦ νεκροῦ ἔμειναν ἀνοικτά, πιστεύουν πῶς σύντομα ὁ νεκρὸς θὰ πάρῃ κι' ἄλλον μαζί του ἀπὸ τὸ σπῖτι. Τὸ ἴδιο πιστεύουν πῶς θὰ συμβῇ καὶ ὅτιαν χαμογελά. Μία ἄλλη πρόληψις ἀρκετὰ ἀστεία εἶναι ὅτι οἱ οἰκεῖοι τοῦ νεκροῦ μόλις ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸ κοιμητήριον, πρέπει... νά... ζυγισθοῦν ἀμέσως γιὰ νὰ μὴ πεθάνουν κι' αὐτοί. Γελάτε ἴσως..

Μὰ μήπως δὲν εἶναι γελοῖες ὅλες οἱ προλήψεις; Νομίζω ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ πρέπει νὰ θίξωμεν καὶ μίαν μεγάλην προκατάληψιν καὶ ἓνα κακὸ ἔθιμο τοῦ λαοῦ μας. Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι ἡ τελεία ἀποχή σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῶν πενθούτων. Πιστεύουν ὅτι εἶναι ἄτοπο καὶ ἔλλειψις σεβασμοῦ στὴ μνήμη τοῦ νεκροῦ τὸ νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Πόση τρομερὴ παραποίησις τῆς πραγματικότητος!! Σὲ παρακαλῶ, ἀναγνώστα μου, ἐξηγήσέ μου ποίαν σχέσιν ἔχει ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ πένθος σου; Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι τόπος διασκέδασις καὶ κραιπάλης. Εἶναι τόπος λατρείας τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Εἶναι, ἂν θέλῃς, καὶ τόπος δακρύων τὰ ὅποια θὰ χύσῃ κανεὶς συλλογιζόμενος καλύτερον τίς ἁμαρτίες του καὶ πενθῶν δι' αὐτάς. Εἶναι τόπος, εἰς τὸν ὅποιον θὰ ἐνθυμηθῇ κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους του, πεθαμένους ἢ ζωντανούς καὶ διὰ τοὺς ὁποίους θὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν μὲ περισσοτέραν εὐλάβειαν, μὲ μεγαλντέρα κατάνυξιν, μὲ θερμιότεραν ἐπίκλησιν, μὲ βαθυτέρα συναίσθησιν. Κι' ἂν σοῦ ἔλεγα βέβαια νὰ ὑπάγῃς σὲ κανένα κέντρον διασκέδασις, ἢ σὲ κανένα περίπατο ἀπὸ κείνους πού πηγαίνουν ὅσοι θέλουν νὰ ἐπιδειχθῶν, ἤμποροῦσες νὰ μοῦ προβάλλῃς τὸ ὅτι πενθῇς, ἀλλὰ τώρα τί ἔχει νὰ κάμῃ τὸ πένθος μὲ τὴν Ἐκκλησίαν; Ἐὰν δὲν καταφύγῃ ὁ πενθῶν εἰς τὴν Ἐκκλη-

σία, ποῦ λοιπὸν θὰ καταφύγῃ; Ποῦ ἄλλοῦ ἤμπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ εὔρῃ «ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ» καὶ παρηγορίαν τοῦ πόνου του, παρὰ μόνον μὲ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν του εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς θυσίας; Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος δὲν διεκήρυξε ἐκεῖνο τὸ τόσον ἀναπαιτικὸ γιὰ κάθε πονεμένος: «Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς;» (Ματθ. ια' 28).

Πιστεύεις λοιπὸν φίλε μου εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα; Μὴ λοιπὸν ἀντικαθιστᾷς τὴν ἁγίαν αὐτὴν πίστιν σου, μὲ ἀνότητες καὶ ψευδεῖς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες. Δῶξε τες μακρὰ ἀπὸ τὴν καρδίαν σου καὶ δῶσε τὸν ἑαυτὸν σου εἰς τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης. Πίστεψε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς σου, μόνον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν θεῖαν αὐτοῦ Πρόνοιαν καὶ αὐτὸς θὰ σοῦ κατευθύνῃ τὴν ζωὴν, καὶ θὰ γίνῃ τὸ στερῶμά σου, ἡ καταφυγὴ σου καὶ ἡ σωτηρία σου.

Παρίσιος Ἰούλιος 1959.

Ἀρχ. Ἀθαν. Ἱ. Βασιλόπουλος

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

— Ἀπέτυχες; μὴ ἀθύμει' ὅτι τὸ ἀποτυχεῖν ὅταν ὁ Θεὸς βούλῃται οὐκ ἔλαττον ἐστὶ τοῦ ἐπιτυχεῖν' οὐδὲ γὰρ ἴσμεν ἡμεῖς τὸ συμφέρον ἡμῶν κατὰ ἀκρίβειαν, καὶ αὐτὸς τοῦτο πανσόφως ἐπίσταται' οὐδὲν γὰρ ἀπρονόητον, οὐδὲ ἡμελημένον, οὐδὲ ἐπιλησμένον ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ' πάντα ἐποπτεύει ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμός, πάντων προνοεῖται τὸ παντέφορον ὄμμα καὶ πᾶσι πάρεστι ὁ τὰ πάντα πληρῶν, φροντίζων ἐκάστου τὰ πρόσφορα. Γίνωσκε ὅτι ὁ παιδευόμενος ἐνταῦθα διὰ τὴν ἰδίαν αἰσχύνῃν, ἐκ τῆς ἰδίας γέννης ἐσώθη.

ΚΑΝΩΝ ΙΑΜΒΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΑΠΑΝΤΗΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ

Φέρων ἀκροστιχίδα τήν δε, διὰ στίχων ἡρωελεγείων

«Τήμερον ἀθανάτοιο εὖς πάς ἐκ γενέταο, ἐς νέον ἀγνήσιν ἵκετο ἐν παλάμαις· ὃν πρέσβυς φρίττων χαίρων τε φέρει κάρτ ἥτορ, ἀλλ' ἄνα, σὺ δοίοις γ' ὄλβια ὑμνοπολῶ».

Ποίημα Γερασίμου ιερομονάχου Ἰωαννοῦλη τοῦ Ζακυνθίου

Ῥδὴ α'.

Ἦχος δ'. ὁ εἰρμός. Θεῷ καλυφθεῖς

Τύραννον ἰσθμῷ, φαραῶ καταδύσας,
ἤγεν ἅπαντα, Ἰσραὴλ δ' Δεσπότης,
μέδων πέλων δέ, ἄχρονος νῦν ὡς βρέ-
[φος,
ἐκὼν κρατεῖται, ἀγκάλαις τοῦ πρεσβύ-
[του,
ρύσιν με δεινῶν, ὃν βροτοὶ λατρεύω-
[μεν.

Οντως ὁ λαός, ὁ πρὶν ἡμαυρωμέ-
[νος,
νῦν παναληθῶς, χάριτ' ἠξιώμενος.

Ἀδὰμ ξύλῳ γάρ, κατθανὼν θεωρίας,
Θεῷ κατ' αὐτόν, γεγονότι συνάγει·
ἄδων ὃς ὕμνεῖ, παγγενὴ εὐεργέτην.

Νόμον ὁ πρὶν δοῦς, ἐν Σινᾷ τῷ θεῷ-
[πτι,
ἀνθρωποειδῶς, τὰ ἔθιμα τοῦ Νόμου,
τελῶν προσήλθε, τῷ ναῷ οἷα βρέφος,
ὃν προσυπαντῶν, Συμεὼν προσεκύνει·
Ἰδὼν σε κράζων, μερόπων σωτήριον.

Ῥδὴ γ'. Ἐρρηξε γαστρός

Οπα προφητῶν, ὁ μέγας Ἡσαΐας,
ἐνθους κατεβρόντησεν, ὡς θεοπε-
[σίην,
οἷα θεουργῶς, γαστρὶ ἔξει Παρθένος,
σύμμορφον ἡμῖν, τέξεται δὲ ἀπάσης,
πνοῆς δοτήρα, κτίσεώς τε πρύτανιν.

Αῖνα Φανουήλ, Σαββαθὸν εὐχομένη,
Ἰστωρ προφήτις, ἥτορ ἡδυνομένη,

σταῖα ἀκλινῶς τῷ ναῷ ἡδρασμένη,
ἐκφαντορίας, ἱερᾶς κινουμένη,
κλέος βοᾷ νῦν, Ἰσραὴλ ὦφθη μέγα.

Γόνον διφυῆ, βροτὸν ἀφθαρτον λόγον
ἔχει σε κέντρον, γηγενῶν οἷα φύ-
[τλη,
νημερτὲς ἀλλὰ, κεντρόφυξ ἁμαρτία,
ἔγρειν με ψεύγειν, σέθεν ἐξωθουμένη,
τήν μοι βραβεύσαις, δύναμιν κεντρομό-
[λρου.

Ῥδὴ δ'. Ἀναξ ἀνάκτων

Ανθραξ ὁ θεὸς, παμφαέστατος λό-
[γος,
ὁ τοῦ Σεραφεῖμ, μυστικώτατος πάλαι,
ἐν Ἡσαΐᾳ, ρύσιον δεδομένος,
στίλβων θεουργῶς, διακόσμησιν σέθεν,
νῦν ᾧ καὶ ἡμᾶς, λαμπρύνων ρύξαις
[κράτωρ

Εοικεν ἄδειν, σὲ φυσίζῳς κόρη,
ὄλως γὰρ οὔσα, ναδὲς ἡγιασμένος,
νήπιον ἀγναῖς, Θεὸν ὠλέναις φέρεις,
ἄπασαν ἐξαίροντα, τοῦ κόσμου λύμην,
γένος βροτῶν οὖν, προσκυνοῦμέν σοι
[πόθῳ.

Νεῦσον πρὸς ὕμνους, οἰκετῶν σου
[παντάναξ
ἡματα πάντα, καχεκτούντων κατ' ἥτορ
σφόδρα γὰρ ἡμᾶς, ἡ ρώμη ἁμαρτίας,
Ἰούσα ὦθεῖ, πρὸς χάρυβδ' ἀργαλέως,
νίκην κατ' αὐτῆς, δὸς λατρευταῖς σου
[Δόγε.

Ῥδὴ ε'. Λυτήριον κάθαρσιν

Ικόμενος μέμνοντι, τῷ σιωνίτῃ,
κάρτιστον ἀξίωμα, σὴν παρουσίαν,
εἰς τὸν δριζόμενον ἄσπετος ὅρος,
τιμῆν δς φέρων σε, νήπιον λέγει,
δ οὐρανοχθόνιος, εὖ μ' ἀπολύσαις.

Εχρηματίσθην, πνεύματος τοῦ Ἀ-
[γίου
νηγάτιον δέξασθαι, υἱόν σου Κόρη.
Προγνοὺς ἀτάρ δέ, νοῖ τῷ τηλεσκοπῷ,
ἀκόντιον σεῖο μέν, ἥσει τὸ κέαρ,
λαῶν τὰ ἀμφίβολα, ἀρθῶσιν ὅπως.

Ανθ' ὧν νεογνῶν, τρυγόνων ζευγος
[πάλαι
μελδόμενον θέσκελος, ὧ λόγε γέρων,
Ἄννα τε σώφρων, δ μὲν ἔλδων κατέ-
[χει,
ἰόντα, ἡ δ' αἴρουσα, ἀνθωμολόγει
Σωτήριον πάντεςιν, ἦκες ἐβδων.

Ῥδὴ ς'. Ἰλασμός ἡμῖν.

Οἱ θανατωθέντες μέν, Ἀδὰμ ἀθλίως,
νῦν τῷ νέφ χαίρετε, Ἀδὰμ ἐνθέως
πετώντες ὕψει, χεῖρας εὐχαριστίας,
ρήμασιν ἀγνοῖς, εὐλογήσωμεν βρέφος,
ἐν οἷς ἀφ' ἡμῶν, ἡφανίσθη κατάρα.

Σωτηρία ναίοντι, ὧ φθης ὧ κράτωρ,
βορᾶς λέοντος, ὑποφήτη καὶ ὄφιν,
ὑποβρυχίως, καθβαλὼν ἰοβόλον
σώξεις δὲ σωτήρ, δωρεᾷ φιλαγάθῳ
φύσιν Ἰησοῦ, τὴν ἐμὴν παμπησίαν.

Ρηγινὸν ἡμῶν, νυκτὶ συζοῦσα πλά-
[σις
ἵσσης παλαίων, μέχρι πρωίας Λόγε,
τῷ πατριάρχῃ, Ἰακώβ παντοκράτωρ,
τῇλε δὲ ὀφθεῖς, δ ζόφος τῶν πταισμά-
[των
ὧ χριστοτερπῇ, λαὲ χαίρων ἀνύμνει.

Ῥδὴ ζ'. Σύμφωνον ἐθρόησεν.

Νέων μὲν οὐχ ἤψατο, φλδξ ἄσσυ-
[ρίων,

χαίροντες οἱ δ' ἔφαλλον, ὥσπερ ἐν
[δρόσῳ,
αἶνον ἀχράντῳ, Βασιλεῖ τῶν κτισμά-
[των,
ἴδμεν βοῶντες, παράδοξα καὶ ξένα,
ρῦστα κράτῳ ἀφθιτε, εὐλογητὸς εἷ.

Ωκιστα αἱ χίμαιραι, αἱ μυστηρίων,
νῦν ἐξιχνιάζουσαι, αἰσχύνθητ' ὁ-
[ρον,
τῇ πεπατημένῃ τε, μωρᾷ σοφία,
ἔχειν γινώσκειν, σχῆμα δλοκληρία,
φὰτ οὐδαμῶς, πῶς πίστιν οὖν εὐρηκέ-
[ναι.

Εσθεν ἐξέλαμψε, μήτρας Παρθέ-
[νου,
ρύσιον εἰν ἄπασιν, τηρήσας ξένως,
ἐν τῷ παναχράντῳ, δὲ αὐτῆς ἀτόμῳ,
ἰσχύει Χριστός, κλεῖθρα τῆς παρθε-
[νίας
κράτιστα δηλώσασα, ἀφλεκτος θάτος.

Ῥδὴ η'. Λύει τὰ δεσμά.

Αδε τὰς ψδὰς, γλυκυθύμους ἡ κτί-
[σις,
ράνατε βουνοί, ποταμοὺς θυμηδαίας,
τὰ φῶτα ἄφον, ἡμεροδρόμε φός,
ἦκε βροτωθέν, τὸ ἀνέσπερον ξένως,
τοῦ θεοειδῶς, τοὺς δριζοντας φάειν.

Οἷα ἐορτή, παγχαρῆς ἐπεφάνη
ρίμφα τὰ δεινά, τῆς προμήτορος
[ἴθι,
ἀναβρυχωθεῖς γάρ, δράκων σμερδα-
[λέος,
λειμῶνι νύττει, τὴν δάμαρταν ἥς ἔδει
λαμπρῶς κόρη σύ, ἰάσασθαι τὴν βλά-
[θην.

Απὲ ἐν Ἀδὰμ, Συμεὼν εὐθυδόλως,
νηχομένῳ δὴ, φλογεροῖς ποταμί-
[οις
ἀνάστα κράζων, χαῖρε χερσὶν ἰδίαις,
σαφῶς κατέσχον, μῖν γε τὸν δεσπολύ-
[την,

ὥκα ὅς ἐκ πυλῶν σε, αἶρει τοῦ σκότους.

Ῥδὴ θ'. Χαίροις Ἀνασσα.

Δεῦρο πόλιο, γῆς τε τὴν πλατυτέ-
[ραν,

οὐρανίωνων, ταγμάτων ὑπερτέρων,
ἐκείσια, δωροφοροῦντες τὰ μέλη,
οἰκετικῶς τε, προσκυνήσωμεν πόθῳ,
ἰδοὺ γὰρ πρόκειται, σκέπη σωτήριος.

Σέλας πάναγνον, τὴν θεόδμητον φύ-
[σιν,
γαστρός τυραννοῦντος τε εἰλκυσας Δό-
γε ἔντως φέριστον, παραδόξων πραγμά-
[των,

λαβεῖν με Σῶτερ, ὦ ξένων δωρημάτων
βραβεῦσαι αὖτις, σῇ ἐνώσει ὕστατα.

Τέλος τῷ δὲ Θεῷ εἶη δόξα.

Ἐμῷ Ἰησοῦ, Μητρὶ τ' αὐτοῦ τὸ κλέος

Ἐμοὶ διδόντι, περάναι τόνδε ὕμνον.

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 23 τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Τυπικαρίου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

Ἀποστολεὺς: Λάξαρς μοναχὸς Διονυσιάτης

Μάρκου Σπανουδάκη
Μηχανολόγου - Ἡλεκτρολόγου Μηχανικοῦ

ΦΩΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ (Διάλεξις δοθεῖσα εἰς τὸν «Παρθασόν» τὴν 6)3)1959)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 244)

Μέσα εἰς τὴν ζώνην αὐτήν, τὸ πᾶν εἰ-
ναι φῶς.

Τὸ φῶς λοιπὸν εἶναι ἡ ἀφετηρία, τὸ
πρῶτον καὶ υποχρεωτικὸν σκαλοπάτι τῆς
δημιουργίας τοῦ ὕλικου κόσμου, ἀλλὰ ἐπί-
σης καὶ ἡ κατ'ἀλήξιος, τὸ τελευταῖον δηλα-
δὴ σκαλοπάτι τοῦ κύκλου τῆς ὑπάρξεως,
ὅλων τῶν στοιχείων τῆς ὕλης ἢ τῆς ὕλι-
κῆς ἐνεργείας.

Εἶναι γνωστὴ ἡ παραδοχὴ, ὅτι τὸ σύμ-
παν ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν ἐλαστικὴν σφαί-

Ισμεν τρίλλιστε, ὥς καθ' ἡμῶν τὰ
[πάθη,
αἶρει τὸ νίκος, ἀλλὰ πρέσβυς τυγχά-
[νοις

υἷα πρεσβεύουσα, ρυσθῆναι δίκης,
μετὰ δε τόδε, δάπεδον ναῖειν πόλου,
Ναῖ νῦν δοθῆναι, ὕμνον ὡς ἐκείσιν.

Ολὴν τίθημι, πρὸς σέ μου τὴν ἐλ-
[πίδα,
πρόστηθι καὶ ρῦσαι με, πυρὸς καὶ χά-
[ρους,

οἴκτειρον οἰκτίρμονα, τέξασα Λόγον
λόγοις ἀμειβόμενον, εὐχαριστίας,
ὦ Παντάνασσα, χαῖρε μοῖτο ρύσιον.

ραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας κολυμβοῦν καὶ στρο-
βιλίζονται τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀστέ-
ρων, καὶ ἡ ὁποία περικλείει τὴν ὕλην καὶ
τὴν ἐνέργειαν.

Γνωρίζομεν ἐπίσης, ὅτι ἡ ὕλη τοῦ σύμ-
παντος διαρκῶς αὐξάνεται, ἀποκλείουσα
τὴν παραδοχὴν τοῦ κύκλου. Ὑλῃ - ἐνέρ-
γεια - ὕλη, καὶ πολὺ περισσότερον, τὴν
παραγωγὴν ἀπλῶς τῆς ὕλης, ἀπὸ τὴν ἐντὸς
τῆς σφαίρας τοῦ σύμπαντος ἐνέργειαν, ὁ-
πότε εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς θὰ εἶχαμεν
διακύμανσιν τῶν ταχυτήτων, μὲ μέγιστον

τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Υποχρεωτικῶς, τὸ σύμπαν τροφοδοτεῖται ἀπὸ ἄλλην ἐνέργειαν, ἐξωκοσμικὴν, ἢ ὁποία θὰ ἔχῃ ταχύτητα ἀνωτέραν τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, διότι ἐὰν εἶχε μικροτέραν, θὰ ἦτο ἤδη ὕλη ἢ ὕλικὴ ἐνέργεια.

Ἡ ἐξωκοσμικὴ αὐτὴ ἐνέργεια, μεταπίπτουσα ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας ταχύτητας εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, γίνεται φῶς. Μεταπίπτουσα δὲ εἰς ἀκόμῃ μικροτέρας ταχύτητας, γίνεται ὕλικὴ ἐνέργεια καὶ ὕλη, ἐνῶ εἰς τὰς μεγαλυτέρας τοῦ φωτός ταχύτητας, ἦτο ἐνέργεια ἄλλου εἶδους, ἴσως ἢ πνευματικὴ ἐνέργεια, καὶ πιθανῶς δι' αὐτὸ τὸ πνεῦμα μας κινεῖται ταχύτερον τοῦ φωτός, παντοῦ εἰς τὸν ὡρόν καὶ εἰς τὸν χρόνον.

Πᾶσα ἐνέργεια προϋποθέτει δύναμιν, καὶ διὰ τὴν ἀπείρως μεγάλην ποσότητα ἐνεργείας, ἢ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς τόσου παμμεγίστου σύμπαντος, φυσικὰ χρησιμοποιεῖται μία ἀπείρως μεγάλη δύναμις, τὴν ὁποίαν διαθέτει μόνον ὁ ΘΕΟΣ, καὶ μία ἀπείρως μεγάλη βούλησις καὶ σοφία διὰ νὰ τὴν κατευθύνῃ, στοιχεῖα μόνον τοῦ ΘΕΟΥ.

Τὸ πᾶν ἐπομένως, καὶ ὕλικὴ ἐνέργεια καὶ ὕλη, εἶναι αὐτὴ αὕτη ἢ ἐνέργεια ἢ πνευματικὴ τοῦ ΘΕΟΥ, ἢ ὁποία μετατρέπεται εἰς ὕλην, ἀφοῦ πρῶτα ἀχθῇ εἰς τὴν χαμηλὴν ταχύτητα τῶν 300 χιλιάδων χιλιόμετρων κατὰ δευτερόλεπτον, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνον λαμβάνει χώραν ἢ μετατροπὴ, ἢ ὁποία καὶ μᾶς ἐμφανίζεται ὡς φῶς.

Δι' αὐτὸ λέγει ὁ Ἰωάννης (δ' 24) «πνεῦμα ὁ Θεός» καὶ ὁ Λουκᾶς εἰς τὰς πράξεις «ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν».

Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ὑπαρξίς τοῦ μυστηριώδους διαχύτου φωτός εἰς τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις τοῦ χώρου.

Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ἐλασικότης τῆς

σφαίρας τοῦ σύμπαντος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐν διαρκῇ ἐξελίξει, ὡς ἀποτελούμενον ἐξ ὕλης, ὕλικῆς ἐνεργείας καὶ φωτός ἀενάως τροφοδοτουμένου, διὰ μετατροπῆς τῆς ἐξωκοσμικῆς ἐνεργείας, τοῦ πάντοτε ἐργαζομένου ΘΕΟΥ. «Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται» λέγει ὁ Κύριος.

Ἡ ἐλαστικὴ αὕτη σφαῖρα αὐξάνεται μετὰ τὴν αὐξησιν τῆς ἐξωκοσμικῆς ἐνεργείας καὶ ἐλαττοῦται ὅταν αἱ παμμέγισται αὐτῆς ποσότητες συμπυκνῶνται εἰς ὕλην.

Ἀκόμα οὕτω γίνονται νοηταὶ αἱ ὑλοποιήσεις τῶν πνευματικῶν υπερβατικῶν ὄντων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι πλήρης ἡ ἀναμφισβητήτως ἀληθὴς Γραφή, καὶ αἱ αὐτοὶ φωτεινὰ αὐτῶν ἐμφανίσεις.

Ἡ ἐλάττωσις τῶν υπερφωτεινῶν ταχυτήτων τῶν εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, παρουσιάζει αὐτὰ καὶ φωτεινὰ τὰ πνευματικὰ ὄντα, ἢ δὲ ἀκόμῃ μεγαλυτέρα ἐλάττωσις τῆς ταχύτητός τῶν τὰ ὑλοποιεῖ.

Φυσικὰ, ἐννοοῦμεν ὅχι τὴν ταχύτητα κινήσεώς τῶν, ἀλλὰ τὴν ταχύτητα τὴν ἐσωτερικῆν τῶν, τὴν μοριακὴν τῶν ὡς εἰπωμεν, τῆς αὐτοῦ οὐσίας ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦνται.

Ἀντιθέτως ἐπίσης, εἰς μὲν τὰς αὐτοὺς ἐμφανίσεις, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ταχύτητος, ἔχομεν ἀπλῶς ἐξαφάνισιν τῶν φωτεινῶν ἐμφανίσεων, ὡς εἰς πλεῖστα χωρία τῆς ἁγίας Γραφῆς, εἰς δὲ τὰς ὕλικας ἐμφανίσεις τῶν πνευματικῶν ὄντων, καὶ πάλιν, ταῦτα ἐξαφανίζονται δι' αὐξήσεως τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ταχύτητος, ἀλλὰ ἐδῶ πλέον κατὰ τὴν μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὕλικῆς εἰς τὴν φωτεινὴν κατάστασιν καὶ πνευματικὴν τῶν ὁπύστασιν, θὰ πρέπη νὰ ἔχωμεν φῶς, ἀσχετῶς ποίας χρονικῆς διαρκείας καὶ ἐντάσεως.

Δι' αὐτὸ, κατὰ τὰς ὕλικας ἢ αὐτοὺς φωτεινὰς ἐμφανίσεις καὶ ἐξαφανίσεις Ἀγγέλων εἰς τὰς Γραφάς, ἔχομεν φῶς καὶ λάμ-

φεις καὶ φωτεινὰς ὀψεις καὶ φωτεινὰ τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

Ὅτι μὲ τὴν παραδοχὴν μὲν τοῦ φωτός, ὡς μιᾶς ἀντιδράσεως μετατροπῆς ἐνεργείας, μὲ ταχύτητα 300 χιλιάδων χιλιόμετρων κατὰ δευτερόλεπτον καὶ ὡς γραμμῆς διαχωρισμοῦ, τῆς ὕλικῆς ἐνεργείας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς αὐτοῦ ἢ πνευματικῆς ἐνεργείας ἀφ' ἑτέρου, ἢ ὅποια καὶ πληροὶ τὸν ἄνευ ἀντικειμένων χώρον καὶ τὸν καθίστα πλῆρη ἐνεργείας καὶ πεδίων, γεφυρώνεται τὸ κενόν, διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ ὁποίου ἐχρησιμοποίηθη ὁ αἰθέρ.

Μὲ τὴν παραδοχὴν δέ, ὡς ἐδείχθη, τῆς μεταπτώσεως ἐκατέρου εἶδους ἐνεργείας εἰς τὸν ἕτερον, διὰ τῆς γραμμῆς διαχωρισμοῦ των, τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, καὶ μὲ μοναδικὴν προϋπόθεσιν, τὴν πτώσιν, τὴν μείωσιν, τῆς ταχύτητος ἐνεργείας, κάτωθεν τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός, εἰς μίαν συνεχῇ κλίμακα, ἢ βαθμίδας τῆς ὁποίας καθορίζει τὸ εἶδος τῆς ὕλικῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ὕλης, ἔχομεν τὴν ἐρμηνείαν τῶν μορφῶν τῆς ἐνεργείας καὶ τῶν στοιχείων τῆς ὕλης.

Ἄς ρίξωμεν τώρα ἓνα βλέμμα εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς Γενέσεως, κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἀναλύσεων καὶ ἃς προσπαθήσωμεν νὰ συλλάβωμεν τὸ ἀληθὲς νόημά του.

Ὁ ΘΕΟΣ, μόνον κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν εἶπε καὶ ἐγένετο φῶς.

Ὁλόκληρος δηλαδὴ ἡ ἀπαιτούμενη ποσότης θείας ἐνεργείας διὰ τὴν δημιουργίαν, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν συνεκεντρώθη, ἔλαβε τὴν κατάλληλον ταχύτητα καὶ ἐγένετο φῶς.

Ἐν συνεχείᾳ «διεχώρησεν ὁ ΘΕΟΣ τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ σκότους», λέγει Γραφή.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρὸ τοῦ φωτός ὑπῆρχε σκότος, ἀπόλυτον σκότος, εἰς ὁλόκληρον τὸ χωροχρονικὸν συνεχές, καὶ ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ΘΕΟΥ

τὸ φῶς, τὸ ὅποion καὶ δὲν ἀφῆκε νὰ ἀπλωθῇ παντοῦ, ἀλλὰ τὸ περιώρισεν ἐντὸς ὁρισμένου χώρου, τοῦ χώρου τῆς δημιουργίας.

Πέραν τῆς περιοχῆς τοῦ φωτός, ἦτο ἡ περιοχὴ τοῦ σκότους.

Ἐντὸς τοῦ μεγαλειώδους, τοῦ πλήρους αἴγλης, τοῦ ἀπαστράπτοντος ἐκ τῆς πλημύρας τοῦ φωτός χώρου, ἐγένετο ἡ μετατροπὴ, τῆς αὐτοῦ, τῆς θείας ἐνεργείας, εἰς ὕλικὴν ἐνέργειαν καὶ ὕλην.

Ὅσον συνεπληροῦτο ἡ Δημιουργία, καὶ ἐπομένως ἡ μετατροπὴ αὐτοῦ ἐνεργείας εἰς ὕλην, τόσον μικροτέρᾳ ἐγένετο ἡ ἔντασις τοῦ φωτός, λόγῳ μικροτέρου ὑπολοίπου.

Ὑπῆρχον ὁμοῦ καὶ μετὰ τὴν δημιουργίαν τῆς γῆς, τεράστια ἀκόμη ἀποθέματα φωτός.

Ἡ ἀντίδρασις μετατροπῆς ἐσυνεχίζετο ζωηροτάτη, ὑπῆρχε μεγάλη ἔκλυσις θερμότητος, καὶ ἡ γῆ εὐρίσκετο ὡς ὑπὸ ἓνα τεράστιον ἰσημερινόν, βυθισμένη δλόκληρος εἰς τὸν χώρον τῆς ἀντιδράσεως.

Ἦτο δλόκληρος, περιβεβλημένη πυκνοτάτην νέφωσιν, λόγῳ ὑψηλῶν θερμοκρασιῶν, ἢ ὅποια τὴν καθίστα ἀόρατον.

Ἦτο ἐπίσης ἀκατσκοπέωτος, διότι λόγῳ τῶν συνεχῶν ἐσωτερικῶν ἐκρήξεων τοῦ πυρῆνος, ὁ μὴ στερεοποιημένος ἀκόμη φλοιὸς τῆς γῆς, συνεχῶς μετέβλεπε μορφὴν.

Μὲ τὴν πάροδον ὁμοῦ τῶν αἰώνων, ὁ φλοιὸς τῆς γῆς ἤρchiσε νὰ στερεοποιηθῇ, τόσον ταχύτερα, ὅσον συχνότεραι ἦσαν αἱ καταρρακτώδεις βροχαὶ καὶ πλημμύραι, ἰδίᾳ εἰς τὰ μεγάλα θαυουλώματα τῆς γῆς, τὰ ὅποια καὶ ταχύτερα ἐψύχοντο καὶ ἐστερεοποιούντο, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἐξογκώματα, τὰ ὅποια περισσότερον ὑφίσταντο τὰς συνεπείας τῶν συνεχιζομένων ἐσωτερικῶν ἀναστατώσεων τοῦ πυρῆνος τῆς γῆς.

Πανταχόθεν περιεβέλλετο ἀπὸ φῶς ἡ γῆ.

ΠΩΣ ΑΝΕΓΗΓΩΡΙΣΘΗ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ

Αἱ ἐργασίαι τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως

Ἀπὸ τὸ προσκύνημα τῶν
ἀγίων Τόπων

Ἡ ἐποχὴ αὕτῃ ποῦ ἀποτελεῖ τὸ κατώ-
φλι τῆς εἰσόδου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου
ὁλοκλήρου πρὸς τὴν ἐβδομάδα τοῦ δράμα-
τος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ θάψματος τῆς
τριημέρου Ἀναστάσεως τοῦ Θεοῦ κατευ-
θύνει ἀθέλητα ἴσως τὴν σκέψιν μας πρὸς
τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν πόλιν τῆς Σιών. Τὸ
προσκύνημα τῶν Τόπων τῶν καθαγιασμέ-
νων μὲ τὸ αἷμα τοῦ Σωτῆρος ξαναπαίρνει
τὴν μορφή μιᾶς χριστιανικῆς καθολικότη-
τος καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀποκτᾷ πάλιν τὸ
πολλαπλοῦν ἐνδιαφέρον τῆς. Πλήθην κό-

σμου χριστιανικοῦ ὄλων τῶν δογμάτων
ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζωνται διὰ τὴν πορείαν
πρὸς τὸ κέντρον καὶ τὴν ἐστίαν αὐτὴν τοῦ
χριστιανισμοῦ. Προσκυνητὲς κάθε χριστι-
ανικῆς φυλῆς καὶ δόγματος θὰ γονατίσουν
εὐλαδικά μπροστὰ στὸν Πανάγιο Τάφο
καὶ θὰ καταθέσουν τὸν φόρον τοῦ σεβασμοῦ
καὶ τῆς πίστεώς των πρὸς τὸν στυρωθέν-
τα καὶ ἀναστάντα κατόπιν Θεόν. Διὰ τοῦς
Ἕλληνας, οἱ ἅγιοι αὐτοὶ τόποι τοῦ Προ-
σκυνήματος παρουσιάζουν μεγαλύτερον ἐν-
διαφέρον. Γιατὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἰακώβου
τοῦ Ἀδελφοθέου, τὸ Πατριαρχεῖον τῶν
Ἱεροσολύμων, εἶχε πάντοτε τὴν σφραγίδα

Ἦτο μία συνεχὴς ἡμέρα, ἕνας χρόνος
ἄνευ ἐποχῶν, καὶ ἄνευ μέτρου εἰς τὸν χῶ-
ρον τοῦ φωτός, καθὼς ἦτο μία ἐπίσης συ-
νεχὴς, τρομακτικὴ πυκνὴ νύκτα εἰς τὸν
χῶρον τοῦ σκότους.

Ἡ συνέχεια αὕτῃ τοῦ χώρου τοῦ φωτός,
καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ἀπάσας τὰς ἡ-
μέρας τῆς δημιουργίας, ἦτο ἀπαραίτητος,
διότι ἄλλως, ἐὰν μεταξὺ τῆς 3ης ἡμέρας
κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγίνεν ἡ βλάστησις καὶ
τῆς 4ης ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδημι-
ουργήθη ὁ ἥλιος, παρενεδάλλετο περίοδος
σκότους, τότε δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἄνευ
φωτός αὐξησις καὶ διατήρησις τῆς βλα-
στήσεως.

Τὰ πάντα θεδαίως εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν
Παντοδύναμον ΘΕΟΝ, ἀλλὰ δὲν νομίζω
ὅτι σφετέρηκε κάποιος λόγος, οὔτε καὶ ἐ-
πιτρέπεται νὰ ἀδικήσωμεν τὴν πανσοφίαν
τοῦ ΘΕΟΥ, δεχόμενοι ὅτι διετήρησε τὴν
βλάστησιν διὰ τινος εἰδικῆς δυναμικῆς ἐ-
πεμβάσεως καὶ ἀλλαγῆς τῶν φυσικῶν Νό-
μων.

Ἄς ἐρευνήσωμεν λοιπόν.

Δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς δημιουργίας
ἀναγράφεται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν ἐν κα-
τακλείδι: «... καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένε-
το πρωὶ ἡμέρα μία», ἡμέρα δευτέρα, ἡ-
μέρα τρίτη, κ.ο.κ. μέχρι τῆς τελευταίας.

Ἡμέρα ὅμως, μᾶς λέγει ἡ Γραφή, ση-
μαίνει φῶς, διότι διαβάσαμε «καὶ ἐκάλε-
σεν ὁ ΘΕΟΣ τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκό-
τος ἐκάλεσε νύκτα».

Θέτοντες λοιπόν ἀντὶ τῆς λέξεως ἡμέρα
τὴν ὁμοίαν τῆς λέξιν φῶς, διαβάζομεν.
«Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ,
φῶς τῆς πρώτης περιόδου, ἡ φωτεινὴ πε-
ρίοδος πρώτη» καὶ ὁμοίως διὰ τὰς ἄλλας
ἡμέρας, φωτεινὴ περίοδος δευτέρα, 3η, 4η,
μέχρι τῆς τελευταίας.

Ὡστε αὕτῃ ἡ ἁγία Γραφή χωρίζει εἰς
φωτεινὰς περιόδους ὁλόκληρον τὴν δημι-
ουργίαν, περιόδους σαφῶς κεχωρισμένας
ἀπ' ἀλλήλων διὰ παρεμβολῆς κατὰ τὸ μᾶλ-
λον καὶ ἦττον μακρῶν χρονικῶν περιόδων,
ἀπὸ ἑσπέρας μέχρι πρωῆας. (Ἀκολ.)

τῆς ἀπολύτου ἑλληνικότητος. Ἑλληνόρθοδοξον Πατριαρχεῖον σὺν πέρασμα τῶν αἰώνων τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγίας πόλεως στάθηκε εἰς ἓνα ὕψος ποῦ τὸ ἐσεδάσθησαν ὅλοι οἱ κατὰ καιροὺς κατακτηταί. Καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποῦ ὁ Πατριάρχης Σωφρόνιος ἀναγκάσθηκε κατόπιν τῆς συντριβῆς τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἡρακλείου νὰ παραδώσῃ τὴν πόλιν εἰς τὸν Χαλίφην τῶν Ἀράβων, τὸν Ὁμάρ, τὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν προσκυνημάτων ἀνεγνωρίσθησαν διὰ Συνθήκης. Μάλιστα δ' Ὁμάρ μετὰ τὴν νίκην του εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν, καθήμενος, ὡς ἀναφέρει ἡ Ἱστορία, ἐπὶ καμήλου, ἐπέδωκεν εἰς τὸν Πατριάρχην Σωφρόνιον τὸ περίφημον ἱστορικὸν ἔγγραφον — ἀχτιναμὲ — διὰ τοῦ ὁποῦ ἀνεγνωρίζετο εἰς τὸ «Βασιλεῖον Γένος» τῶν Ἑλλήνων ἡ κυριότης τῶν προσκυνημάτων καὶ ἐχορηγοῦντο εἰς τὸν λαὸν καὶ τὸν Πατριάρχην πλήθος προνομίων.

Ἐκτοτε τὸ Πατριαρχεῖον καὶ γενικῶς ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἐγνώρισε μακρὰν σειρὰν περιπετειῶν καὶ ἀντιξοότητων. Ἡ ἐποχὴ τῶν Σταυροφοριῶν ὑπῆρξε περίοδος δεινῶν θλίψεων γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Πόλεως, δὲν ἐβράδυνεν ὅμως, μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ λατίνου βασιλείου τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν κατάληψιν τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ τοὺς Τούρκους, νὰ ἀναγνωρισθῇ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου ἡ πλήρης κυριότης τῆς Ὁρθόδοξου Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῶν προσκυνημάτων. Ἡ διατήρησις τῆς κυριότητος αὐτῆς ἀπετέλει καὶ τὴν ἀναμφισβήτητον ἀναγνώρισιν τῆς ἑλληνικότητος τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων. Τὰ γεγονότα κατόπιν ἔφεραν εἰς ἀντιθέσεις καὶ εἰς σκληροὺς ἀγῶνας διὰ τὴν κυριότητα τῶν προσκυνημάτων τοὺς Ἑλληνας κυρίους μετὰ τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Ἀρμενίους, εἰς τοὺς ὁποίους προσετέθησαν καὶ οἱ Γεωργιανοὶ καὶ Κόπται καὶ Ρῶσοι καὶ Προτεστάνται, διαθέτοντες ἄφθονον χρῆμα καὶ ἰσχύον. Παρ' ὅλα ταῦτα καὶ πάλιν διεφυλάχθη καὶ ἔμεινεν ἀκλόνητη ἡ ἑλληνικότης τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος ἐφαρμοζομένων τῶν κανονισμῶν ποὺ ἐφηρμόζοντο καὶ διὰ τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα — τοῦ Φαναρίου καὶ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἡ ὑπὸ μορφήν κηδεμονίας ἀγγλικῆς κατοχῆς τῆς Παλαιστίνης ὑπῆρξε περίοδος δυσκολιῶν καὶ περιπετειῶν τοῦ Πατριαρχείου. Ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις ἀφῆρεσε τὸν τίτλον τοῦ «ἑλληνορθόδοξου» Πατριαρχείου καὶ ἀφῆκεν αὐτὸ ὡς ἀπλῶς Ὁρθόδοξον Πατριαρχεῖον, διευκολύνουσα διὰ τῆς ἐρμηνείας τὴν ὁποίαν ἔδιδε καὶ διὰ ὁρισμένων παρασκηνατικῶν ἐνεργειῶν τὴν διείσδυσιν ἀραβοφώνων εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Πατριαρχείου μὲ τὴν προοπτικὴν ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκλεγῇ, εἰς περίπτωσιν χηρείας τοῦ θρόνου, Πατριάρχης οὐχὶ Ἑλλήν πλὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀραβικῆς κοινότητος. Ἡ διάθεσις αὐτῆ τῶν Βρεταννῶν κατεδείχθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Δαμιανοῦ. Κατέστη προβληματικὴ ἡ ἐκλογὴ νέου Πατριάρχου λόγῳ τῶν διεκδικήσεων τῶν ἀραβοφώνων, τὰς ὁποίας ὑπεστήριζε καὶ ὑπεδαύλιζεν ἡ βρεταννικὴ διοίκησις. Πρὸς στιγμὴν ἡ διοίκησις τῶν κηδεμόνων - κατακτητῶν τῆς Παλαιστίνης, ἐφάνη εὐνοοῦσα τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων περὶ ἀνατροπῆς τοῦ καθεστώτος τοῦ πατριαρχείου Ἱεροσολύμων.

Ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος μετὰ τὴν διανομὴν τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰορδανίας, ἐξημιούργησε διὰ τὸ Πατριαρχεῖον νέας δυσχερείας μὲ τὴν ἐπιμονὴν τῶν ἀραβοφώνων ὀρθόδοξων, ὅπως εἰσχωρήσουν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Παναγίου Τάφου. Παρὰ τὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποίαν εὗρισκον ἀπὸ μέρους τῶν ξένων προπαγανδῶν καὶ ἀπὸ τοὺς Ρώσους, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν τοῦ σκοποῦ τῶν, ἀποτελοῦντες πάντατε χωριστὰς κοινότητες. Ἐσχάτως ὅμως ἐπανελήφθη κατὰ τρόπον ἐντατικὸν ἡ προσπάθεια αὐτῇ τῶν ἀραβοφώνων, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ εἰσγάγουν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τῆς Ἰορδανίας σχέδιον νόμου περὶ τρόπου τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Τὴν προσπάθειαν ὅμως αὐτὴν κατώρθωσε νὰ ἐξουδετερώσῃ ὁ

Πατριάρχης Βενέδικτος, ὁ ὁποῖος ἀσκήων δλην τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἀποκτῆσαι εἰς τὸ φιλικὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα κράτος τοῦ βασιλέως Χουσεΐν τοῦ Α' τῆς Ὑπεριορθανίας, ἐπέτυχε νὰ ἀπορριφθῇ τὸ σχέδιον νόμου τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τῶν ἀραβοφώνων καὶ νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας νέος νόμος ὑπὸ τὸν τίτλον «Νόμος τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων». Ὁ νέος αὐτὸς νόμος κατοχυρώνει ἀπολύτως τὴν ἐλληνικότητα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἁγίας Πόλεως καὶ πρᾶλύει οἰκονομικὰ κινήσιν τῶν τῶν ἀραβοφώνων ὅσον καὶ τῶν ξένων προπαγανδῶν πρὸς διεΐδουσιν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν κατὰ ἕνα οἰκονομικὴν τρόπον κατάργησιν τοῦ ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καθεστῶτος εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.

Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα ἤδη νόμον, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποῦ ἤρχισε πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ὁ Πατριάρχης εἶναι ὁ ἀνώτερος ἀρχηγὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων μετὰ γενικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν εὐρισκομένων εἰς τὸν Ἱεροσολυμιτικὸν θρόνον μοναστηρίων, ἐκκλησιῶν, σχολείων, σωματείων καὶ φιλανθρωπικῶν βακουφίων. Οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἀνέγεσις ἐκκλησίας ἢ εὐκτηρίου Οἴκου ἢ Μοναστηρίου ἐντὸς τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων ὑπὸ οἰουδήποτε ὀρθοδόξου προσώπου εἰμὴ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Πατριάρχου. Ὅλη ἡ διοίκησις τοῦ Πατριαρχείου παραμένει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Παραμένει ἄθικτον τὸ ἀνέκαθεν ἐπικρατήσαν καθεστῶς εἰς τὴν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα ὀριζομένου ἀπλῶς ἀριθμοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀραβορθοδόξου κοινότητος ὅπως γίνῃ δεκτὸς εἰς τὴν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα. Παρὰ τὰς προβλέψεις οἰονομικῶν διατάξεων, οἰουδήποτε νόμου σχετικῶς πρὸς τὴν κληρονομίαν καὶ μεταγραφὴν διὰ τοῦ νέου νόμου, τὸ Πατριαρχεῖον ἀναγνωρίζεται ὡς μοναδικὸς καὶ ἀποκλειστικὸς κληρονόμος τῶν ἀποδιούντων μελῶν τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος καὶ πᾶσα ἀκίνητος καὶ κινητὴ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται μετὰ θάνατον κληρονομικῶς δι-

καίῳ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Ὁ νέος νόμος δὲν ἀγνοεῖ ἐντελῶς καὶ τοὺς Ἀραβὰς καὶ εἰς μίαν διάταξιν τοῦ τὴν ἀφορῶσαν τοὺς μητροπολίτας ἢ ἐπισκόπους, καθορίζει ὅτι ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου θὰ ὑποχρεοῦνται νὰ προβάλῃ εἰς χειροτονία δύο μητροπολιτῶν ἢ ἐπισκόπων Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν χειροτονίαν τῶν θὰ θεωροῦνται ἐπιπρόσθετα μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Παραμένουν ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ πάντοτε ὀρισμένα προνόμια καὶ ἄλλων Χριστιανικῶν κοινοτήτων, συμφώνως πρὸς τὸ κατὰστατικὸν τὸ ἐφαρμοζόμενον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας. Ὅτιω, ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν ἀμετάβλητα καὶ κατοχυρωμένα τὸ δικαίωμα καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῶν Λατίνων ὅσον καὶ τῆς Ἀρμενικῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν κατασφάλειν τῆς στερεότητος τῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ὅσον καὶ ὀλοκλήρου τοῦ οἰκοδομικοῦ συγκροτήματος ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς διαφυλάξεως ἀκεραίων τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἰδιοτήτων τοῦ μνημείου. Σχετικὰ προσπάθειαι τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου διὰ τὴν στερεώσιν τοῦ ναοῦ αὐτοῦ ἐγέναντο ἤδη ἀπὸ τοῦ 1955 κατόπιν δὲ προσκλήσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἐνισχύθησαν αἱ προσπάθειαι αὐταὶ καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐνάρξεις τῶν ἐργασιῶν ἀναστηλώσεως τοῦ ναοῦ σταυροβαλίου τοῦ ναοῦ. Προκειμένου ὅμως αἱ ἐργασίαι τῆς ἀναστηλώσεως νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ ἐπὶ τοῦ Καθολικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοῦ σταυροβαλίου, οἱ ἐμπειρογνώμονες τῶν Λατίνων καὶ τῶν Ἀρμενίων ἐδήλωσαν εἰς τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἡ σχετικὴ ἐργασία ἀνευ τῆς παρουσίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Ὀρλάνδου, ὁ ὁποῖος ἤσυχολήθη εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Κατόπιν τῆς αἰτήσεως ταύτης τῶν τεχνικῶν ἐμπειρογνομένων τῶν Καθολικῶν καὶ τῶν Ἀρμενίων ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Βενέδικτος, ἀπηθύνατο πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μακρὸν τηλεγράφημα πρὸς τὸν

Βιβλιοκρισία

"ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ & ΝΟΣΤΑΛΓΙΑΙ,"

Γαβριήλ Διονυσιάτου - Άγιορείτου

Ὁ πολὺς τὴν σοφίαν καὶ τὴν φρόνησιν, ἀγιορείτης, Γαβριήλ Διονυσιάτης, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὁσίου Διονυσίου ἐν ἀγίῳ Ὀρει, συνέγραψε τὸ πέμπτον κατὰ σειράν βιβλίον του, τιτλοφορούμενον «Ἀναμνήσεις καὶ νοσταλγίαι». Τὸ βιβλίον

ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, παρακαλῶν ὅπως τὸ θραδύτερον ἐντὸς δεκαπενθημέρου ἀναχωρήσῃ δι' Ἱεροσόλυμα ὁ κ. Ὀρλάνδος μετὰ τῶν συνεργατῶν του, τοὺς ὁποίους οὗτος θὰ ἔκρινεν ἀπαραιτήτους. Τὸ ὑπουργεῖον ἐνέκρινε τὴν αἴτησιν τοῦ Πατριάρχου καὶ ὁ κ. Ὀρλάνδος ἀνεχώρησε τὴν 20ὴν Ἀπριλίου μαζί με τὸν Γάλλον εἰδικὸν ἀρχιτέκτονα κ. Τραυβουλόν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες εἰς τὰς Ἀθήνας.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Πατριάρχης εἰς τὸ τηλεγράφημά του ἀποδίδει σημασίαν εἰς τὴν μὴ καθυστέρησιν τῆς μεταδόσεως εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν τοῦ κ. Ὀρλάνδου πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων, τὰς ὁποίας δύναται νὰ προκαλέσῃ ἡ παράτασις τῆς ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν. Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου τοῦ κατοχυρώνοντος πλήρως τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, ὁ Πατριάρχης, ὡς φαίνεται, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ δημιουργήσῃ ψυχρότητα ἢ ἄλλας οἰκισθήποτε παρεξηγήσεις μετὰ τῶν ἄλλων Κοινοτήτων.

Ὁ νέος αὐτὸς νόμος τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου ἔτυχεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τῆς πλέον εὐνοϊκῆς υποδοχῆς ἂν ἔνδον μὲν ὡς κατοχυρώνων ἀπολύτως τὴν ἐλληνικότητα τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀπαλλάσσων αὐτὸ ἀπὸ τὰς ὑποουλότητας τῶν ξένων προπαγανδῶν καὶ ἂν ὡς ἐτέρου ὡς ἐνα δείγμα ἐξαιρετικῆς εὐνοίας τοῦ φίλου ἀραβικοῦ κράτους τῆς Ἰορδανίας πρὸς τὸ ἐλληνικὸν Πατριαρχεῖον μετὰ τὴν τὴν τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν τὴν παράδοσιν.

(Ἀπὸ τὴν «Ἀτλαντίδα» Ν.Υ.

Ἀποστολεὺς: Χρ. Ἀσπρο.

περιέχει 30 αὐτοτελῆ κεφάλαια πλὴν τοῦ Προλόγου, πραγματευόμενα διαφόρους ὑποθέσεις ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς, ἥτοι ἐκδρομὰς εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, Μακεδονίαν, Κων)πολιν καὶ λοιπὰ μέρη.

Καταχωρῶ ὧδε τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων, ἵνα ἐξ αὐτῶν ἴδουν οἱ ἀναγνώσται πᾶσα θέματα πραγματεύεται ὁ ἱερὸς συγγραφεὺς.

Πρόλογος

Ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Βέροιαν

Πρὸς Καστορίαν

Στὸν τάφο τοῦ Μελά

Εὐγένεια ψυχῆς

Πρὸς τὴν Φλώρινα

Ἑδεσσα

Προσκύνημα στὸν Ἄθω

Πρὸς τὴν κορυφὴν

Ἡ Ἀγρουπνία

Ὅμηροι στὴ Βουλγαρία

Στὴν ὁμηρία

Ἀποδιοπομπαῖος

Τὸ κλεφτοσόϊ

Ἀρχιερεὺς πέννης καὶ ἱατρὸς ἀνάργυρος

Ἀκούσιος μηνυτὴς

Τὸ λάβαρο τοῦ 1941

Τὰ τυπικά τοῦ Ὁρους

Θρίαμβοι καὶ θρηνηδία

Τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἐν τόπῳ

Ἀγίῳ

Τὸ Τάγμα τῶν φιλεόρτων

Ρευθασμοὶ τῆς σκλαβιάς

Κατοικικὰ ἔργα καὶ σύγχρονα παράπονα

Τὸ Ἅγιον Ὄρος

Ὁ ἥρωας Ἀσκητὴς

Οἱ Γραμματεῖς

Οἱ Φιρισταῖοι

Σύγχρονα μαρτυρολόγια

Λυπηραὶ ἀναμνήσεις

Νοσταλγία ἐπιβλαβὴς

Στὴν Πόλιν τῶν Ὀνειρῶν μας

Τὸ βιβλίον τοῦτο ὁ συγγραφεὺς τὸ ἐπέδωκεν εἰς τὴν Προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως, Γενικὴν Διεύθυνσιν Τύπου, ἥτις διεύθυνε τὰς ἐβράβειους μετὰ τὸ Ἀ' βραβεῖον, κατὰ τὸν διενεργηθέντα ἱστορικὸν καὶ λογοτεχνικὸν διαγωνισμόν, διὰ τὴν ὠρελιμότητα αὐτοῦ, χορηγήσας τῷ συγγραφεὶ καὶ χρηματικὸν ἐπάθλον δρ. 10.000. Ὅτιω λοι-

πὸν ἁγιορείτης οὗτος ἀναγινώσκεται ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὡς δόκιμος συγγραφεύς.

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν αὐτοτελῶν αὐτῶν κεφαλαίων προσενεῖ κατεπληκτικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ δόκιότης τῆς διηγήσεως μὲ θαυμασίαν γλῶσσαν, τὸ βάθος τῶν νοημάτων, τὸ χιούμορ καὶ ἡ ἐν γένει γλαφυρότης τῆς συνθέσεως, συντελοῦν ὥστε ὁ ἀναγνώστης εἰς πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ νὰ αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν ψυχολογικὴν ἱκανοποίησιν μέχρι σημείου νὰ μὴ δύναται νὰ συγκρατηθῇ ἀπὸ τὰ γέλια. Ὁ ἀναγνώστης δὲν θὰ ἱκανοποιηθῇ ἂν δὲν τὸ ἀναγνώστη τοῦλάχιστον δεκάκις.

Ἡ «Ἀγιορείτικὴ Βιβλιοθήκη» εὐχαρίστως θὰ δεχθῇ εἰς τὰς στήλας τῆς ἐν ἡ δὺο ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτῶν διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ συνδρομηταὶ τῆς. Τὸ ἄνω βιβλίον διειρημήθη μὲ δρ. 25, πρόκειται δὲ νὰ γίνῃ ἀνάρπαστον.

Ἡ «Ἀγιορείτικὴ» συγχαίρει τὸν ἀκάματον τοῦτον χειριστὴν τοῦ καλάμου καὶ ἱερὸν συγγραφέα Καθηγούμενον κ. Γαβριὴλ Διονυσιάτην καὶ τὸν εὐχεταὶ νὰ πλησιάσῃ εἰς ἔργον, τοσοῦτον ὡφέλιμον πνευματικῶς, τὸν ἄγιον Νικόδημον τὸν ἀγιορείτην.

Σ. Σ.

Ἰδοὺ ἓνα ἀπὸ τὰ ρηθέντα κεφάλαια:

Προσκύνημα στὸν Ἄθω.

Ὁρθροῦ βαθέος ἄνοιξεν ἡ μεγάλη Πόρτα τῆς Μονῆς, καὶ ὁ Παπᾶ Ματθαῖος, πέντε ἄλλοι Μοναχοὶ καὶ δύο δόκιμοι ξεκίνησαμε διὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄθω, ὅπου τὸ βράδυ θὰ ἐγίνετο ὁλονύκτιος ἀγρυπνία ἐπὶ τῇ αὐθιανῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, εἰς τὴν ὁποίαν τιμᾶται τὸ φερόνυμον Παρεκλήσιον.

Μὲ τοὺς καλογερικοὺς «τορβάδες» στὴν πλάτη, ἐν εἴδει γυλιῶν στρατιωτικῶν, καὶ ὁ ἓνας κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἐπειδὴ ὁ δρόμος εἶναι στενός, βαδίζαμε προσεκτικὰ στὸ μισόφεγγον τῆς αὐγῆς, διότι στὰ δεξιὰ μας ὁ γκρεμός εἶναι ἀπότομος, κατὰκόρυφος σχεδὸν πρὸς τὴν θάλασσαν, εἰς βάθος ἑκατὸν καὶ πλέον μέτρων.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ προεσάρχοντος θὰ ἐλέγοντο οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Παναγίας ἐν νείᾳ φορᾷ, ἑωσότου φθάσωμεν εἰς τὸν προορισμόν μας, καὶ ὁ κληρὸς ἔπεσε τὸ

πρῶτον εἰς ἑμένα, ὡς δυνάμενον νὰ τοὺς λέγω ἄπῃ, ἀλλὰ συνάμα καὶ ὁρσιβίον, γνωρίζοντα νὰ βαδίζω ἀσφαλῶς εἰς τὸ ἐπικίνδυνόν ἐκεῖνο μονοπάτι. Ὁ ἕτερος δόκιμος, διδάσκαλος ἐν τῷ κόσμῳ, ἤξευρεν ἀπὸ στήθους καὶ αὐτὸς τὸν κανόνα τοῦ «Ἀκαθίστου ὕμνου» καὶ κατὰ διαλείμματα, ἵνα μὲ ξεκουράζῃ, ἔψαλλεν ἐπικαίως ἀπὸ τὰ ὠραιότατα αὐτοῦ τροπάρια εἰς τὴν Παναγίαν:

«Ὁρθρος φαεινός, χαῖρε ἡ μόνη τὸν ἥλιον φέρουσα Χριστόν, φωτὸς κατοικητήριον, χαῖρε τὸ σκότος λύσασσι, καὶ τοὺς ζοφώδεις δαίμονας, ὀλιτελῶς ἐκμειώσασα».

Περάσαμε τὴν «Νέαν Σκῆτην» μὲ τὸ ἡλιοβγαλμά, ἀνεβήκαμε εἰς τὴν «Ἀγίαν Ἄννα», τὴν μεγαλύτερην Σκῆτη τοῦ Ἀγίου Ὁρους, μὲ τοὺς διασήμεους Πνευματικούς, τοὺς καλοὺς ζωγράφους, τοὺς κρεμοκτοὺς κήπους καὶ τὰ πολλὰ νερά.

Ὁ μοναχὸς Δοσίθεος, ὁ κηπουρὸς μας, σταμάτησε καὶ ἔβλεπε τὸν κῆπον ἑνὸς Ἀσκητοῦ, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἄρεσε, εὗρισκε πᾶν ἄλλος ἐλλείψεις καὶ μόλις εἶδε τὸν οἰκοκύρη του, τὸν ἐρώτησε: «πῶς ἐπιμελεῖται τὸν κῆπον». — «Τὰ παιδιὰ», εἶπεν ὁ Γέρον, ἐννοῶν τοὺς ὑπὸ τακτικούς του. — «Γι' αὐτὸ εἶναι σ' αὐτὰ τὰ χάλια», τοῦ λέγει, καὶ ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ὁμιλῇ πάντοτε ἐκ τῆς Γραφῆς, τὴν ὁποίαν ἀνεγίνωσκε χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὰ πολλὰ, «δὲν ἀκούεις» πρόσθεσε, τί λέγει ὁ Προφήτης; «Τὰ πεδία οὐ ποιῇσι βρώσιν» μετατρέπων τὰς πεδιάδας κατὰ τὴν ἰδικήν του ἐξήγησιν εἰς νέους ἀνθρώπους καὶ ἀποφαινόμενος, ὅτι ἡ ἐργασία τούτων δὲν ἔχει προκοπὴν.

Αὐτὸ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ζητοῦν ὅλοι, καὶ ἰδίως οἱ νεώτεροι, γραφικὰς ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν... λόγιον κηπουρόν, καὶ ἐπειδὴ πεινοῦσαν, ἀλλὰ δὲν ἤθελον νὰ τὸ εἰποῦν, ἔθιξάν τὸ ζήτημα «ἐκ πλαγίου», ὡς λέγουν οἱ δικηγόροι: — «Τί ἐννοεῖ, πάτερ Δοσίθεε, ὁ Κύριος, ὅταν λέγῃ «οὐχὶ ἡ ψυχὴ ὑμῶν πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς»;... — «Ἀπλούσιατα, ἀπήντησεν, ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ πλοῖον τῆς τροφῆς, ἅμα λείψῃ ἡ τροφή, χάνεται ἡ ψυχὴ, διότι ἡ ψυχὴ δι-

χως τροφή εἶναι πλοῖον δίχως σαβοῦ-
ρα». — «Τότε πρέπει νὰ τρώγωμεν, διὰ
νὰ ταξειδεύωμεν». — «Καὶ βέβαια πρέπει
νὰ τρώγωμεν», ἐπανελάβε. Δὲν ἀκοῦτε τὸ
ψαλτῆρι ποῦ λέγει διὰ τὸν τορβάν: «ἐ-
πιτικός τῆς ἡμέρας ἤνοιξά σε». — «Ἦνε-
σά σε», λέγει, Πάτερ Δοσιθέε, εἶπεν ὁ δι-
δάσκαλος, καὶ ἔννοεῖ τὴν προσευχὴν καὶ
ὄχι τὸ φαγητόν». — «Ἐσὺ δὲν τὰ ξεύ-
ρεις αὐτά, νὰ σιωπᾷς· οἱ σημερινοὶ δασ-
κάλοι ξέρετε σύμφωνα καὶ φωνήεντα, αὐ-
τὰ τὰ ξεύρομε ἡμεῖς, ποῦ διαβάσαμε
«Χτωῆχι καὶ Ψαλτῆρι». Καὶ ἐξαγαγὼν
τὴν φλάσκαν προσέθεσε: Καὶ γι' αὐτὴν
λέγει τὸ Ψαλτῆρι: «ἐὰν ἐκναυστῇ ἅπ' ἐμὲ
πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω», ἀλλὰ ποῦ
νὰ τὰ ξέρετε ἐσεῖς αὐτά; σᾶς ἀφήνουν οἱ
«Ἑλληνικοῦρες»;...».

Ὅλοι ἔμειναν ἱκανοποιημένοι μὲ τὰς
ἐξηγήσεις τοῦ πατρὸς κητοροῦ καὶ ἤρχι-
σαν τὴν λειλασίαν τῶν τορβάδων μὲ τὸ
πενιχρὸν πρόγευμα τῶν ἐλαιῶν καὶ ἀνὰ
μιάς νιομάτας, μὲ πολλὴν ὅμως ὄρεξιν.
Ἐξ οὗ λαβὼν καὶ αὐτὸς ἀφορμὴν γραμ-
ματολογίας ὁ κηπουρὸς ἐξήγησε εἰς τοὺς
συνδοιπόρους του τὸν στίχον τῆς 5ης
ψῆδς τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου, κατὰ τὴν
ἰδικὴν του πρωτοτυπία, καὶ ἠρώτησε:
— «Ξέρετε τί θὰ εἴπῃ «ψεύσεται ἔργον
ἐλαίας»; Ποῦ νὰ τὸ ξεύρετε! Αὐτὰ εἶναι
βαθεῖα πράγματα. Ἐναν κειρὸ τὰ μαθαί-
ναν αὐτά, τώρα χάλασαν τὰ σχολεῖα, δὲν
μαθαίνουν τίποτα οἱ ἄνθρωποι. «Πεύσεται
ἔργον ἐλαίας» θὰ εἴπῃ νὰ τῶς ἐλιῖς καὶ
νὰ σὲ φαίνωνται μαῦροι χαβιάρι. Ἐχει,
δὲν τὸ θυμᾶμαι καλὰ, «ἀλλοιθωρικὴ»
ἔννοια, ὅπως μᾶς ἔλεγε ὁ μακαρίτης ὁ δά-
σκαλός μας ὁ Μητσούδης. Καυμένα χορ-
νια! Ποῦ τέτοιοι δασκάλοι! Ρωτᾷς αὐτοὺς
τώρα, — καὶ ἔδειχνεν ἡμᾶς τοὺς δοκίμους,
— ποῦ βρίσκεται ἡ «Ἀθήνα, ποῦ πέφτει
ὁ Πειρῆας καὶ σοὺ λένε στὸν νομὸν Ἀ-
χλαδοκορινθίας! Δὲν ἔχουν σύστημα, ἡμεῖς
μαθαίναμε γράμματα τότε... Μᾶς ἔβγαζε
ὁ δάσκαλος σι' ἁλώνια καὶ μᾶς μάθαινε
γεωγραφία σιὸ πῖ καὶ φῖ. «Ποῦ εἶναι ἡ
Ἀθήνα Δῆμος; — «Κάτω ἀπ' τὴν Κασ-
σάντρα, κύριε!» — «Ἐσὺ Κώστα, ποῦ
πέφτει ἡ Σαλονίκη;» — «Πίσ' ἀπὸν τοὺν
Χουλουμεῶντα, δάσκαλε!» — «Μπραβο,

καθῆστε κάτω». Αὐτὸ θὰ πῇ Δάσκαλος
καὶ Σχολεῖο». Καὶ ἀφοῦ ξανασήκωσε πρὸς
καιρὸν τὴν φλάσκα καὶ γένηκε ἀρκετὸν
«οἶνον κατανύξεως», ξαναρότῃσε ἐντονώ-
τερον τώρα. — «Ποιὸς ἀπὸ σᾶς ξεύρει
τὸ «Βίβλος γενέσεως ἀπ' ὄξου;» — «Κα-
νένας», εἶπον ὅλοι ἐν χορῶ. — «Νὰ σᾶς
τὸ εἰπῶ ἐγώ», καὶ ἤρχισεν ἀπταιστώως:
«Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, Ἰσαὰκ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ κ.λ.π. μέχρι τῆς με-
τοικεσίας Βαβυλῶνος». Ἐκεῖ ὅμως, πε-
ριεργαζόμενος ἄλλον τινὰ ἐκ τῆς συνοδεί-
ας, παρατείνοντα πέραν τοῦ δέοντος τὸ
ροῦφημα ἐκ τῆς φλάσκας, καὶ συγχυσθεὶς
ἔχασε τὸν εἰρμόν καὶ ἔσυρε καὶ αὐτὸς τὴν
φωνήν, μετὰ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶ-
νοσος... Ἄδειασεν ἡ φλάσκα, συνεπλή-
ρωσεν ὁ διπλανός του. Ἐξήργισθεις διὰ
τὴν ἄτοπον ταύτην παρέμβασιν: — «Ἐ-
σὺ νὰ μὴ μιλᾷς, εἶσαι ἀγράμματος, ντίπ
κατὰ ντίπ, «στουρνάρι». Ἐδῶ πρόκειται
νὰ ἰδοῦμε, ποιὸς γέννησε τὸν ἄλλον, ἀλ-
λὰ ἐσὺ τὸ νοῦ σου τὸν ἔχεις σιὴ μεταγγε-
σία τοῦ φλασκῶνος. «Εὐλόγεῖτε, πατέρες,
φθάνει», εἶπεν ὁ Παπᾶ Ματθαῖος, ση-
κωθῆτε, θὰ μᾶς πιάσῃ ἡ ζέση!».

Ὅλοι συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ἐν-
τολήν καὶ ἀρχισεν ἡ ἀνηφορικὴ ὁδοιπο-
ρία μετ' ἐμποδίων καὶ κόπων, τοῦ πα-
τρὸς Δοσιθέου ἐπιμένοντος κάθε λίγο νὰ
ἐξηγήσῃ εἰς τοὺς «χονδροκεφάλους» δυσ-
νόητα χωρία τῆς Γραφῆς.

Εὐτυχῶς ὁ «Ἅγιος Βασίλειος» μὲ τοὺς
εὐλαβεῖς «ἐρημίτας» δὲν ἀπείχε πολὺ καὶ
ἐκεῖ σταματήσαμε πρὸς μεγάλην χαρὰν ὁ-
λων, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τοῦ... σοφοῦ ἐξη-
γητοῦ, ἀρχίσαντος πρὸ δλίγου νὰ ἀνα-
πτύσῃ τὴν θεωρίαν τῆς κινήσεως τῆς γῆς
περὶ τὸν ἥλιον, ἀλλὰ μὴ δυναμένου νὰ ἐ-
ξηγήσῃ, πῶς τὰ περίεξ αὐτοῦ ἐστρέφοντο
περὶ τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐφαίνοντο ἐνί-
στε διπλᾶ!...

ΥΜΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΑΓΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΝ

Ἀσκήσαντα ἐν ἀγίῳ Ὁρεὶ τὸ 1749 - 1809

ΕΛΕΓΓΕΙΟΝ

Ἄγιον ὑμνοῦντες Θεὸν δοξάζομεν

«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ».

Ὡς δὲ ἡ

Τὴν μνήμην του τὴν ἱερὰν γιὰ νὰ σκιαγραφῶ,
γονατιστὲς προσέρχομαι γιὰ νὰ τοῦ τὸ ζητήσω.
Γονατιστὲς παρακαλῶ νὰ δώσῃ τὴν εὐχὴν του.
νὰ μὲ φωτίσῃ ὡς εἰκὸς στὴν σκιαγράφῃσίν του.
Τόσον ἐξαίρετον μορφήν διὰ νὰ περιγράψῃς,
πρέπει νὰ ἔχῃς βοηθὸν καὶ κραταῖον προστάτην.
Χειραγωγούμενος στερρῶς παρὰ τοῦ Θεοκλήτου,
ἐτόλμησα γιὰ νὰ προβῶ στὴν σκιαγράφῃσίν του.
Ἄνευ αὐτοῦ ἀδύνατον ἦτο νὰ ἀποδόσω,
τὴν σκιαγράφῃσιν αὐτοῦ καὶ στοὺς πιστοὺς νὰ δώσω.
Νὰ περιγράψῃς ἅγιον κι' ἀξίως νὰ ὑμνήσῃς,
πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν διὰ νὰ σὲ φωτίσῃ.
Τὸν Κυκλαδίτην ἅγιον γιὰ νὰ ἐγκωμιάσῃς,
πρέπει γοργὰ σὸν Ἀθῶνα ἐπάνω γιὰ νὰ φθάσῃς.
Μὲ δὸς καὶ ἂν γράψωμεν, δὲν θὰ τὸ δυνηθῶμεν,
στὴν σκιαγράφῃσιν αὐτοῦ, ἀξίως νὰ ἀρθῶμεν.
Τὸν Ἄγιον δοξάζοντες, τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν,
δπου μᾶς κατηξίωσε γιὰ νὰ τὸν μιμηθοῦμεν.

* *

Φωστὴρ ἀειλαμπέστατος τοῦ Ἀθῶ γαλαξίας,
Νικόδημε ἐφώτισες τὸν ζόφον τῆς ἀγνοίας.
Ὡς συγγραφεὺς κρινόμενος μὲ ποιὸς νὰ σ' ὁμοιώσω;
μὲ Ὠριγένην καὶ λοιποὺς καὶ νὰ σὲ ἐξιώσω;
Εἰς συμμαχίαν κάλεσα σ' αὐτὸ τὰ δάκρυά σου,
ποὺ γιὰ τοὺς ἄλλους ἔρρεον σὰν νᾶτανε παιδιὰ σου.
Ποὺ ἠξιώθη ἄνθρωπος ἀγγελικῶς νὰ ζήσῃ,
καὶ εἰς ἡμᾶς παράδειγμα παντοτεινὸ ν' ἀφήσῃ.
Δεῖτε δούλων ὁ χορὸς τῶν ἀσκητῶν τοῦ Ἀθῶ,
τὸν ἅγιον Νικόδημον μαζί σας νὰ δοξάσω.
Τὴν κάραν τούτου στέψωμεν ἄνθος ἐνθέων ἔργων,
ὡς ὑποθήκην ἄφησε, τῶν παμφιλτάτων τέκνων.
Φωστὴρ ἀειλαμπέστατος, τῷ κόσμῳ ἀνεδείχθη,
τὸ σκότος τὸ σημερινὸν τὸ φῶς του νὰ φωτίσῃ.

Ὁρθοδοξίας καύχημα φωστὴρ τῆς Ἐκκλησίας,
 ἐφάνης τηλαυγέστατος τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας.
 Ρακένδυτος κατέβαλες πολυτελῶν ἀμφίων,
 τὸ τῆς ψυχῆς σου ἔνδυμα αἰρετικῶν μαφίων.
 Τσαρουχοφόρος ὄψεων, δρακόντων καὶ σκορπίων,
 ἐπάτησας τὰς κεφαλὰς πέλματι σὺ ἀνδρείῳ.
 Ἡ Νάξος ὡς σεμνύνεται ἡ Σμύρνη ὡς καυχᾶται,
 τ' ἅγιον Ὁρος ὡς σκιρτᾷ καὶ ὡς ἀγαλλιᾶται.
 Εἶν' ὁ διαπρεπέστερος τῶν νεωτέρων χρόνων,
 ἀστὴρ ἀειλαμπέστατος ὁ λάμπων ἑωσφόρος.
 Τύπος ἀσκητικώτατος θείων ἐνοραμάτων,
 τὸν βίον τὸν μοναχικὸν ἐπλήρωσ' ἐδεσμάτων.
 Τύπος ἀσκητικώτατος ἐκ νεωτάτων χρόνων,
 ἐφάμιλλος κατήντησε τῶν πάλαι ἀποκόσμων.
 Ἐκ τῶν πνευματικῶν καρπῶν ποὺ εἶν' πεπληρωμένος,
 τῆς Ἐκκλησίας ἐπλησε τοὺς αὐλακας χρωμένος.
 Τοῦ Νικοδήμου ἡ μορφή πλανᾶται ἀοράτως,
 στὸ ὄρος ποὺ τῶν μοναχῶν ἰδρύθηκε τὸ κράτος.
 Κατηναλώθη ὡς κηρὸς τὸν κόσμον νὰ φωτίσῃ,
 μὲ ἄπειρα συγγράμματα ποὺ ἔπετο ν' ἀφήσῃ.
 Ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ὅλως κατηναλώθη,
 τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ κατοχυρώσῃ.
 Τὸν βίον τὸν μοναχικὸν ἀπλέτως νὰ φωτίσῃ,
 κατηναλώθη ὡς κηρὸς γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ.
 Οἱ μονασταὶ τοῦ Ἀθῶνος ποὺ ἔχουν τὰ δοτὰ του,
 ἀκολουθοῦν καταλεπτῶς τὰ διαθήματά του.
 Ὁ Ἀθῶς ἅς σεμνύνεται καὶ ἅς πανηγυρίζῃ,
 τὴν μνήμην τοῦ Νικόδημου στὸν κόσμο νὰ θυμίζῃ.
 Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολὴ ποὺ εἰς τὰ νάματά της,
 ὁ Ἅγιος βαπτίσθηκε κι' ἔγινε διφρηλάτης.
 Ὁ Ἀθῶς ὡς σεμνύνεται κι' ὡς τόχει καύχημά του,
 π' ἀνέδειξε Νικόδημους εἰς τὰ σκηνώματά του.
 Τῶν ἐφετῶν ἀκρότατον, κατέλαβε δυνάμει,
 τοῖς πτέρυξι διαδρομῶν, εἰς τὰ ἀρχαῖα κάλλη.
 Εἶν' ὁ διαπρεπέστερος τῶν νεωτέρων χρόνων,
 τοῦ Ἀθῶνος ὁ οἰκιστὴς καὶ Σκύρου τε συγχρόνως.
 Ὡς λύχνος λάμπων ἐν νυκτὶ τῆς ἀμαθείας τόπῳ,
 τοὺς κατοικοῦντας φώτισε τῷ τῆς σοφίας τρόπῳ.
 Κανονολόγος ἄριστος καὶ ἄλλων συγγραμμάτων,
 εἶν' συγγραφεὺς ἀκρότατος θείων θεωρημάτων.
 Φιλοκαλίας ὁ πατὴρ τῆς κλίμακος ζωγράφος,
 ἀναβαθμῶν ἐρμηνευτὴς εἶναι ὁ καλλιγράφος.

Τὸ Νικοδήμου ὄνομα δλα τὰ συνδυάζει,
 καὶ ἀσκητῶν τὰς ἀρετὰς ὁμοῦ παρουσιάζει.
 Τοῦ Νικοδήμου ἡ μορφή πλανᾶται ἀοράτως,
 εἰς τὰς καλύβας τῶν σεπτῶν ἡσυχαστῶν τοῦ Ἁθω.
 Τῶν ἀρετῶν του ἀστραπαὶ ἔσχισαν τὰ ἐρέβη,
 τὴν ἀγνωσίαν τῶν πιστῶν κ' ἐφώτισαν ἐν τέλει.
 Τὴν πεπληρωμένην Πνεύματος ἁγίου κεκτημένος,
 ψυχὴν του κατεπλούτισε ἀγάπην κεκτημένος.
 Ὡς αἰτὸν ὑπόπιερὸν ζῶντα ἐν ἀκρωρείαις,
 ὁρέων τῶν πνευματικῶν ἔστη ἐν θεωρίαις.
 Τὸ τῆς ψυχῆς του φρόνημα ἐπτέρωσε δυνάμει,
 τοῦ παναγίου Πνεύματος ἥς περ καὶ ἐντυγχάνει.
 Τοῦ παναγίου Πνεύματος δοχεῖον κατεστάθη,
 καὶ τοῖς πιστοῖς διδάσκαλος πνευματικὸς ἐστάθη.
 Τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἦταν ἀναπνοή του,
 καὶ εἰς αὐτὸν καταφυγὴ ἦταν ἡ διδαχὴ του.
 Δεινότατος ἐρμηνευτῆς τῶν θείων συγγραμμάτων,
 ἐξήγησε κι' ἐπλούτισε θείων θεωρημάτων.
 Ταμείων θείων γνώσεων ἀκένωτον ἐστάθη,
 κι' ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν εἰς πάντας κατεστάθη.
 Ἐκεῖνος ποῦ τὸν βίον του μὲ πόθον θὰ διαβάσῃ,
 ὑπόπιερὸς θὲ νὰ βρεθῇ στοῦ οὐρανοῦ τὰ πλάτη.
 Ἐκεῖνος ποῦ τὸν βίον του μὲ πίστιν ἀναγνώσῃ,
 κι' ὁ ἴδιος θὲ νὰ διδαχθῇ καὶ ἄλλους θὲ νὰ σώσῃ.
 Ἐκεῖνος ποῦ τὸν βίον του, τὰ κατορθώματά του,
 ἐδιάβασε κι' ἐμύησε κι' ἄλλους νὰ πᾶν κοντὰ του.
 Στὸν κόσμον ἔκαμε γνωστὰς τίς τέχνες τοῦ διαδόλου,
 ἀπὸ τὰ θέλη του ποσῶς νὰ μὴ τρωθοῦν διόλου.
 Τοὺς ὥπλισε μὲ συμβουλάς, μὲ βπλα, μὲ σαῖτες,
 πῶς διακριῶς νὰ πολεμοῦν τίς μέρες καὶ τίς νύχτες.
 Μᾶς τῶλεγαν, τ' ἀκούαμε ἦτανε καὶ γραμμένο,
 μὲ λόγια ἀκατάληπτα γιὰ τοὺς πολλοὺς γραμμένο.
 Μᾶς τῶλεγαν, τ' ἀκούαμε ἀλλὰ συγκεχυμένα,
 χωρὶς σαφὴ ἀντίληψιν νὰ ἔχωμεν κι' ἰδέαν.
 Ἀόρατος ὁ πόλεμος ἀόρατ' ἡ μορφή του,
 ἀόρατα τὰ θέλη του κι' ἡ κατασκήνωσή του.
 Ἀόρατος ὁ πόλεμος ὅπως καὶ ὁ ἐχθρὸς μας,
 π' ἐπέτρεψεν ὁ Κύριος νὰ κατοικῇ ἐντὸς μας.
 Πόλεμον ἄφατον, φρικτὸν βλέπω στὴν ὑπαρξί μου,
 δύο ὑπάρξεις μέσα μου νὰ νοιώθω ἐναντίους.
 Μόνον, ὁ Νάξιος πατήρ τὸ τέκνον τῆς Καφάλας,
 τ' ἀνέλυσε καὶ τ' ἀγγραφε καταληπτὰ εἰς πάντας.

“Ας καταφύγωμεν λοιπόν ὅλοι σὴ διδασχὴν τοῦ,
 γιὰ νὰ μᾶς στείλῃ δι’ αὐτοῦ Κύριος τὴν εὐχὴν τοῦ.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 10 Αὐγούστου 1959
 Πλάτων Στωϊκίδης, Λ. Κατσώνη 15

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

Ἐδιηγῆθηκέ μας κάποιος ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρας περὶ τινος κηπουροῦ πὺς ἐδούλευε τὸν κήπον καὶ εἶτι ἐσύναζεν ὅλον τὸ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνην, μόνον ὅσον διὰ τὴν καθημερινὴν του τροφὴν ἐκράτει καὶ ὄχι διὰ τὴν αὐρίον. Βλέπων ὅθεν ὁ διάβολος τὴν καλὴν προαίρεσιν τοῦ κηπουροῦ, τὸν ἐφθόνησε καὶ τοῦ ἔβαλε λογισμοὺς φιλαργυρίας, λέγοντας. Σύναζε καὶ διὰ λόγου σου μερικὸν ἀργύριον μήπως καὶ γηράσκῃς ἢ ἀσθενήσῃς καὶ δὲν ἔχεις κανένα νὰ σὲ βοηθήσῃ. Ταῦτα διαλογισθεῖς ὁ κηπουρὸς, ἐσύναζε μερικά ἀργύρια καὶ ἐγέμισε ἕνα ἀγγεῖον πῆλινον καὶ ἀφότου τὸ ἐγέμισε δὲν ἐπέρασεν πολλὰς ἡμέρας καὶ ἡσθένησε καὶ ἐσάπισε τὸ ποδᾶρι τοῦ καὶ ἐξώδευσεν ὅλα τὰ ἀργύρια ἐκεῖνα εἰς τοὺς ἱατροὺς. Ὑστερον δὲ ἤλθεν ἕτερος ἱατρὸς ποὺ ἐγνώριζε καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἀσθενῆ ὅτι ἂν δὲν κοπῇ τὸ ποδᾶρι σου, θὰ σαπίσῃ ὅλον τὸ σῶμά σου καὶ θὰ ἀποθάνῃς, καὶ ἐσυμβουλεύθησαν τῇ ἐπαύριον νὰ πρηνίσῃ τὸ ποδᾶρι τοῦ ἀπὸ τὸν εἰρμόν. Τῇ δὲ νυκτὶ ἐκεῖνη ἤλθεν εἰς τὴν συνείδησίν του καὶ μετενόησε διὰ τὴν φιλαργυρίαν τοῦ καὶ μετὰ πικρῶν ἀναστεναγμῶν, ἔκλαυσε λέγων.

Ἐνθυμήσου Κύριέ μου τὰ πρῶτά μου ἔργα ὅπου ἐδούλευα καὶ ἔκαμνα ἐλεημοσύνην καὶ ἐλέησόν με καὶ συγχώρησον τὸ ἁμάρτημα τῆς φιλαργυρίας καὶ ἴσαί με ἀπὸ τῆς δόξης ταύτης, ὁ ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Ταῦτα λέγοντος τοῦ κηπουροῦ μετὰ δακρύων, ἐφάνη Ἁγγελος Κυρίου καὶ λέγει τοῦ ποῦ εἶναι ἡ ἐλπίδα σου ποῦ εἶχες καὶ ποῦ εἶναι τὸ ἀργύριον ὅπου ἐσύναζες καὶ ἔκρυβες νὰ σὲ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀσθενείαν σου; καὶ ὁ κηπουρὸς μὴ ἔχων τι νὰ ἀποκριθῇ, ἔλε-

γεν ἡμάρτησα Κύριέ μου, συγχώρησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ὀλιγόπιστον καὶ πλέον νὰ μὴ κάμω τοιοῦτον ἔργον. Τότε ὁ Ἁγγέλος τοῦ Θεοῦ ἔπιασε τὸ ποδᾶρι τοῦ κηπουροῦ καὶ τὸ ἐθεράπευσε καὶ τῇ ἐπαύριον ἐσηκώθη μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχαριστίας καὶ ἐπῆγε στὸν κήπον καὶ ἐδούλευσεν. Ὁ δὲ ἱατρὸς, κατὰ τὴν συμφωνίαν, ἤλθε καὶ τὸν ἐγύρευε νὰ τοῦ κόψῃ τὸ ποδᾶρι, καὶ ὡς ἔμαθε ὅτι εἶναι γερός καὶ ἐργάζεται εἰς τὸν κήπον, ἐθαύμασε καὶ ἐπῆγε νὰ τὸν ἰδῇ καὶ ὁ κηπουρὸς διηγῆθη τὴν ὁπτασίαν ὅπου εἶδε καὶ πὺς διὰ μετανοίας ἱατρεύθη καὶ ἀκούοντας ὁ ἱατρὸς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

— Κάποιος ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρας μᾶς διηγῆθηκε περὶ τινος ἀσκητοῦ ἱερέως ὅτι ὁπότεν ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴν, ἐβλεπε, λέγει, δύο ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἕνα ἐξ ἀριστερῶν ὅπου τὸν ἐπαράστεκαν. Ἦτο δὲ ὁ ἀσκητὴς ἐκείνος εἰς ὅλας του τὰς πράξεις δίκαιος καὶ ἐγκρατὴς καὶ νηστευτὴς καὶ μὲ ἄλλας ἀρετὰς προικισμένος. Πλὴν, ἦτο μαθημένος τὴν τάξιν τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς προσκομιδῆς ἀπὸ αἱρετικούς, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ ἐγνώριζε καλὰ γράμματα ὡς ἄπειρος καὶ ἀμαθὴς τῶν θείων δογματικῶν, ὁπότεν ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴν τῶν ἁγίων δώρων τῆς ἁγίας κοινωνίας ἐν τῇ λειτουργίᾳ, μὲ ἀπλότητα καὶ ἀκακίαν, ἔλεγε καθὼς ἔμαθε, μὴ γινώσκων πὺς σφάλλει, ἀλλὰ θαρρῶν ὅτι καλὰ ἔλεγεν. Ὅμως Θεοῦ οἰκονομία ἔτυχε μίαν φορὰν ἕνας ἀδελφὸς ἀσκητὴς, ὅπου ἦτο μαθημένος πολὺ καλὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἦτο διάκονος. Καὶ οὗτος ἔτυχε νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον γέροντα νὰ λειτουργήσῃσιν ἀντάμα, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἔκαμναν τὴν προσκομιδὴν, λέ-

γει ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα. Δέσποτά μου αὐτὰ ὅπου εἶπες εἰς τὴν προσκομιδὴν, δὲν εἶναι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀ μὴ εἶναι βλασφημίας τῶν αἰρετικῶν καὶ κακοδόξων. Ὁ δὲ γέρων ἱερεὺς θαρρῶν εἰς τὸν ἐκυτόν του πῶς; ἔδλεπε τοὺς ἀγγέλους θιαν ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴν, καὶ νομίζων ὅτι καλὰ τὰ ἔλεγε, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ τοῦ διακόνου τὴν καθοδήγησιν, ἀλλὰ κατεφρόνησεν αὐτήν. Ὁ δὲ διάκονος εὐρισκόμενος μαζὺ τοῦ πολλὸν κληρὸν, πάντοτε τοῦ ἔλεγε, σφάλλεις καλόγηρε, σφάλλεις δέσποτά μου καὶ πνευματικέ μου διότι αὐτὰ ποὺ λέγεις εἰς τὴν προσκομιδὴν, δὲν τὰ δέχεται ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία. Λοιπὸν ὁ γέρων αὗτος ἐγκαλούμενος καὶ ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ διακόνου καὶ θέλων πάλιν μίαν φοράν νὰ λειτουργήσῃ, εἶδε πάλιν τοὺς ἀγγέλους καθῶς ἦτο συννηθισμένος καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς λέγων. Ἐπειδὴ ὁ διάκονος λέγει μου τοῦτο καὶ ἐκείνος, δείξατέ μου ἂν ἐγὼ σφάλλω ἢ ἐκείνος; καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι κάμε ὑπομονὴν ὡ γέρων καὶ δέξου τὸν λόγον τοῦ διακόνου ὅτι καλὰ σοῦ λέγει. Καὶ εἶπεν ὁ γέρων· καὶ διατί ἐσεῖς πρωτότερα δὲν μοῦ τὸ εἶπατε; Οἱ δὲ ἄγγελοι εἶπον αὐτῷ, ὅτι ὁ Θεὸς οὕτως οἰκονομεῖ καὶ ἔτσι θέλει νὰ διορθώνωνται οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ νὰ ταπεινώνωνται ἂν εἶναι καὶ γέροντες ἀμαθεῖς, ἀπὸ νέους ὅπου γνωρίζουν. Ἀπὸ τότε ἐπίστευσεν ὁ γέρων ἐκεῖνος ἱερεὺς καὶ ἐδιορθώθη καὶ ἔπιασε τὴν καθοδήγησιν τοῦ διακόνου εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν καὶ τὸν διάκονον ὅπου τὸν ἐστήριξεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας.

— Καθεζόμενος ποτε ὁ ἀββᾶς Σιλουανὸς μετὰ τῶν μαθητῶν του, τοῦ ἦλθεν ἐκστασις καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶτα μετὰ ὀλίγην ὥραν ἐσηκώθη καὶ ἐκκλαιν, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες. Εἰπέ μας τί ἔχεις πάτερ καὶ τί εἶδες καὶ κλαίεις καὶ ὀδύρεσαι; Καὶ αὐτὸς ἐσιώπα καὶ ἐκλαιν, οἱ δὲ ἀδελφοὶ πάλιν ἠνάγκασον αὐτὸν νὰ τοὺς εἰπῇ περισσότερον. Τότε ἀποκριθεὶς εἶπεν, ὅτι ἐγὼ ἀδελφοὶ τὴν ὥραν ταύτην ἠρπάγη ὁ νοῦς μου καὶ ἀπεκαλύφθη ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ καὶ εἶδα πολλοὺς μοναχοὺς ὅπου

Νεκρολογίαί

ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΙΕΡΟΜ. - ΠΡΟΒΑΤΑ

Τῇ 16ῃ Αὐγούστου, ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῳ καὶ ὥρᾳ 1^η), πρωῒνῃ (ἀγιορειτισί), ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ κατὰ πολὺ σεβαστὸς καὶ στοργικὸς μας Γέροντας καὶ παρὰ πᾶσιν ἀγαπητὸς καὶ αἰδέσιμος πνευματικὸς πατήρ Ἰγνάτιος ἱερομόναχος ἐν ἡλικίᾳ 88 ἐτῶν, καταγόμενος ἐκ τῆς Νύμφης τοῦ Αἰγαίου, ὅστις καὶ τὸν θάνατον προεῖπε πρὸ 40 ἡμερῶν Ἀφῆκεν ἀγαθὴν μνήμην σεμνοῦ καὶ ἀνιδιοτελοῦς πνευματικοῦ Παιτρός. Ὑπῆρξεν εὐπροσέγορος καὶ παρηγορητικὸς εἰς πάντας. Ἦτο ἐφωδιασμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, καὶ τὴν φιλαδελφίαν καὶ ἀγάπην

τοὺς ἐπήγαιναν εἰς τὴν κόλῳσιν καὶ πολλοὺς κοσμικοὺς ὅπου εἰσῆρχοντο εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

— Ἐλεγεν ἓνας ἄγιος, ἡγουν Εὐάγριος ὁ Καπαδόκη, ὅτι μίαν φοράν εἰς μεγάλον καύσωμα τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας, ἐπῆγχε εἰς τὸν ἅγιον πατέρα Μακάριον, καὶ διψῶντας κατὰ πολλὰ, ἐγύρευε νερὸ νὰ πῶ, καὶ λέγει μοι ὁ ἀββᾶς Μακάριος ἀρκεῖ σοι ἀδελφε ἡ σκιὰ αὐτῆ καὶ δάσταζε τὴν δίψαν, διότι πρέπει νὰ λογιάζης ὅτι πολλοὶ στρατοῦντες περιπατοῦσιν ἢ πλέουσιν καὶ στεροῦνται τῆς σκιᾶς ταύτης, καὶ πρέπει νὰ λογιάζης πόσον κόπον ἔχουν οἱ τοιοῦτοι καὶ οὕτω φεύγει ἡ δίψα. Ταῦτα ἐγὼ ἀκούων, ἤθελα νὰ ἀκούσω καὶ ἄλλα τινὰ περὶ ἐγκρατείας· καὶ ἔλεγα πρὸς αὐτόν, πῶς ἐνήστευσα τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον καὶ πῶς ἡγρύπνουν· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος λέγοι μοι. Θάρσει τέκνον μου καὶ γίνωσκε ὅτι ἔχω τώρα εἴκοσι χρόνους ὅπου δὲν ἐχόρτασα μῆτε τὸ ψωμί, μῆτε τὸ νερὸ, μῆτε τὸν ὕπνον, διότι τὸ μὲν ψωμί μου τὸ ἔρωγχα ζυγιαστόν, τὸ δὲ νερὸ τὸ ἔπινα μετρητόν, καὶ εἰς τὸν τοῖχον ἀκουμπίζοντας ἐκοιμούμην ὀλίγον ὕπνον ἀρπακτικόν.

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Δ181 κώδικος τῆς Λαυρωτικῆς Βιβλιοθήκης).

Γ. Π. Α.

πρὸς πάντας, καὶ ἀμνησικακίαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς του, μᾶλλον δὲ καὶ ἐπροσηύχετο ὑπὲρ αὐτῶν, τὴν δὲ ἐλεημοσύνην εἰς πάντα αἰτοῦντα εὐχαρίστως καὶ ἰσαρῶς ἐξετέλει. Διειτλεῖ ἀδιάσπαστον τὴν νοερὰν προσευχὴν ἐν παντὶ καιρῷ. Ἐπροσηύχετο ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὑπὲρ ὅλων τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν πνευματικῶν του τέκνων ὡς καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ. Ὑπῆρξε πρῶτον τυπον τελείου καὶ ἐναρέτου Μοναχοῦ. Εἶχε πλείστην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐλάβειαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὴν προστατίδα ἡμῶν Θεομήτορα καὶ σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς Ἁγίους.

Ἠγωνίσθη ἐπὶ ὁριεὶαν κατὰ τῆς ἀδικίας καὶ ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, εὐδοκίμως προσφέρων ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν ὑπὲρ τῆς φιλάτης ἡμῶν Πατρίδος, προλαβὼν δὲ καὶ ἀποσοβήσας διαφόρους ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὅρει ἐθνικοὺς κινδύνους.

Σημειωτέον: Ὅτε ἐτελείτο ἡ θεία Λειτουργία ὑπὲρ τῶν Κτητόρων τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Κελλίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς Πανηγύρεως, (ἐνῶν σεμνύνεται τοῦτο ἐπὶ τῇ Κοιμήσει τῆς Θεοτόκου), ἔπνεε τὰ λοιόσθια καὶ ὁ ἅγιος Γέρων ἡμῶν, ἀποπερατωθείσης δὲ ταύτης, ἀφῆκε καὶ οὗτος τὴν τελευταίαν του πνοὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐπουράνια σκηνώματα, ἵνα ἀγάλλεται εἰς αἰῶνας ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Ἐν Προβάτῳ (τῆς Γλωσσίας) ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ, τῇ 16ῃ Αὐγούστου 1959 (π.ῆ.).

† Ἱερομόναχος Καλλίνικος
(ὑποτακτικὸς τοῦ μεταστάντος)

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἀπώλεσεν ἓνα καλὸν φίλον καὶ ἅγιον Γέροντα, τὸν Πατᾶ Ἰγνάτιον, καὶ διὰ τοῦτο λυπεῖται, συλλυπούμενη καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ συνοδείαν καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν Γεροντίαν παπα Γρηγόριον.

Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

ΙΩΣΗΦ ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἡσυχαστὴς ἐν Νέα Σκήτη

Τὴν 15ην Αὐγούστου (π.ῆμ.) ἐορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ περὶ ὥραν 9½ π.μ. ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ ἡσυχαστὴς Ἰωσήφ Μοναχὸς Γέρων, εἰς ἡλικίαν 65 περίπου ἐτῶν.

Ὁ μεταστὰς κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Πάρον καὶ μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Πατρίδα, φλεγόμενος ἀπὸ θεῖον ζῆλον πρὸς τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα, περιβλήθη αὐτὸ εἰς ἡλικίαν 25 περίπου ἐτῶν ἐν ἁγίῳ Ὅρει, ὑποταχθεὶς εἰς τὸν Γέροντα Ἐφραίμ, εἰς τὸ ἡσυχαστήριον Εὐαγγελισμὸς ἐν Κατουνακίοις, περιφερείας Μεγίστης Λαύρας.

Μετὰ 4 περίπου ἔτη μὲ τὸν Γέροντά του, ἀπῆλθον μαζὶ εἰς τὴν Σκήτην τοῦ ἁγίου Βασιλείου, εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ Προδρόμου. Ἐδῶ ἀπέθανεν ὁ Γέροντάς του Ἐφραίμ. Ἐκεῖ εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον μὲ ὅλην τὴν συνοδείαν, συγκατέλεγτο καὶ ὁ Ἀθανάσιος ὁ σαρκικὸς ἀδελφὸς τοῦ Ἰωσήφ, μὲ γέροντα πλέον τὸν Ἰωσήφ, ἧτις συνοδεία ἐξηκολούθει ἡσυχάζουσα ἐπὶ 17 ἔτη. Κατόπιν ὅλοι ὁμοῦ κατήλθον εἰς τὴν Μικρὰν ἁγίαν Ἄνναν εἰς μέρος λίαν ἀπόκρημνον, ὅπου ἔκαμαν νέον ἡσυχαστήριον τοῦ τιμίου πάλιν Προδρόμου. Ἐδῶ ἐκάθησαν περὶ τὰ 12 ἔτη. Ἐντεῦθεν ὅλη ἡ συνοδεία ἦλθε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν νέαν Σκήτην ὅπου ἔκαμε δύο ἡσυχαστήρια, πάλιν τὸν Πρόδρομον καὶ τὸν Εὐαγγελισμόν.

Ὁ Ἰωσήφ ἔζησε βίον ἀγνῶς χριστιανικὸν καὶ ἀσκητικόν. Ἐνδυθεὶς ἐξ ὁλοκλήρου τὴν νοερὰν προσευχὴν, ἀπέκτησε τὸν τίτλον τοῦ νηπτικοῦ πατρός. Κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἦν παρηκολούθησε καὶ ἔψαλλε καὶ ἀφοῦ ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, εἶπε εἰς τὰ καλογέρια του: Πηγαίνετε νὰ κάμετε κομβοσχοῖνι νὰ τελιώσω γρήγορα! ἐπείγομαι νὰ μετοβῶ εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ὅταν μετ' ὁλίγον ἦλθον τὰ καλογέρια του, τὸν εὗρον ἑτοιμον πρὸς ἀναχώρησιν, καθήμενον εἰς τὴν πολυθρόνα του τὴν πτωχικὴν. Μετὰ

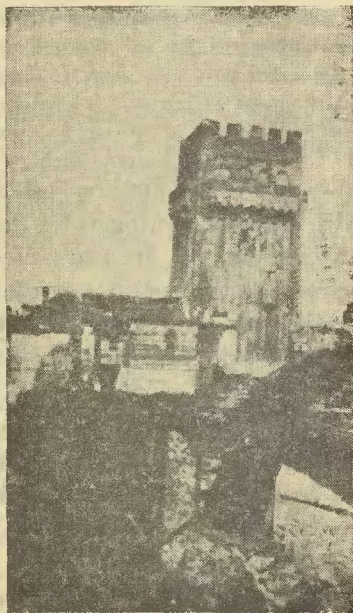
ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς μονῆς τοῦ Καρακάλλου.

Τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Καρακάλλου, εἶναι καὶ αὐτὸ εὐμορφον, μὲ ἐκκλησίαν θαυμαστήν, ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Πρωτοκορυφαίων, Πέτρου καὶ Παύλου. Ἐχει δὲ καὶ κάστρον τριγύρωθεν καὶ πύργον ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον καὶ ἄλλα περιηγήσεως ἄξια· εἶναι κτισμένον ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, μίαν σχεδὸν ὥραν μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἣ δὲ ἐκκλησία εἶναι πολυδοσέπαστος. Εἶναι κτίσμα, πρῶτον μὲν, Ἀντωνίου τοῦ Καρακάλλου ἐκείνου ἀπὸ τὴν Ρώμην· ὕστερον δὲ καὶ ὁ Αὐθέντης τῆς Μολδαβίας, Πέτρος Βοεβόνδας, θέλωντας νὰ τὸ ἀνακαινίσῃ, ἔπεμψε τὸν Πρωτοσπαθάριον αὐτοῦ, Πέτρον ὀνόματι, μὲ ἄσπρα πολλὰ, παρὰγγείλας αὐτῷ νὰ τὸ ἀνακτίσῃ εἰς τόπον εὐμορφον.

Ὁ δὲ Σπαθάριος, διὰ νὰ κερδίσῃ ἐξ ἐκείνων, ἔκτισεν ἓνα καὶ μόνον πύργον πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν Πογδανίαν· μαθὼν δὲ τὸ τοιοῦτον ὁ αὐθέντης, πολλὰ τοῦ ἑκακοφάνη καὶ ἐβουλήθη νὰ τὸν

ἀποκεφαλίσῃ, ὁ δὲ Σπαθάριος, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀπὸ τὸν θάνατον, ὑπεσχέθηκε νὰ τὸ ἀνακτίσῃ μὲ ἔξοδα ἰδικὰ του, καὶ οὕτω τὸν ἐσυγχώρησε. Καὶ πηγαίνων εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τὸ ἔκτισεν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ὅπου φαίνεται μέχρι σήμερον, καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν Πογδανίαν χαίρων, καὶ τὸν ἐδέ-

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Καρακάλλου

10 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Πρὸ πολλῶν ἀκόμη ἡμερῶν, προγνώρισας τὸν θάνατόν του, ἔκαλεσε τὴν συνοδείαν του καὶ τοὺς ἀφῆκε διαφόρους συμβουλὰς πῶς νὰ πορεύονται διὰ νὰ εὐαρεστήσουν τὸν Κύριον.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἰωσήφ θεωρεῖται θάνατος δόσιον. Εὐχόμεθα ὁ Κύριος νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναῖς ἁγίων καὶ καλὴν παρηγορίαν εἰς ἀποφανισθέντα τέκνα του.

Σ. Σ.

χθὴ ὁ αὐθέντης μετὰ τιμῆς. Ὑστερον, συμφωνήσαντες ὁ, τε αὐθέντης ἐκεῖνος καὶ ὁ Σπαθάριος, ἦλθον εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, καὶ γενόμενοι μοναχοί, καὶ ἐπονομασθέντες καὶ οἱ δύο Παχώμιοι, διῆλθον τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς των, ἐν τῷ τοῦ μοναστηρίου τούτου θεαρέστω, ὅπου καὶ ἀνεπαύσαντο ἐν Κυρίῳ

καὶ οἱ δύο· εὐρίσκεται δὲ ἔξωθεν τοῦ μοναστηρίου καὶ τὸ κελλίον τοῦ Σπαθαρίου καὶ καλεῖται μέχρι τῆς σήμερον τοῦ Σπαθαρίου· ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ εὐρίσκεται καὶ ἡ τιμία κἀρα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

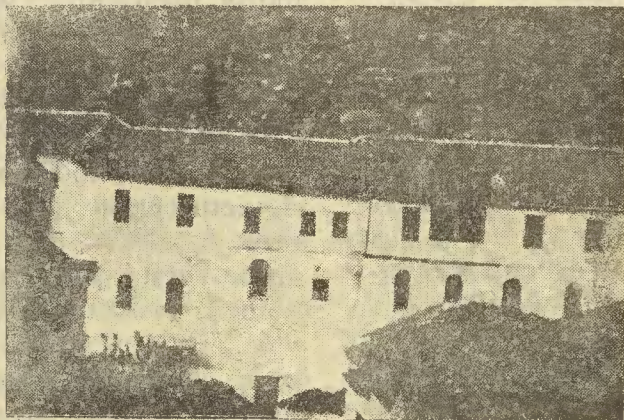
Περὶ τῆς μονῆς τοῦ Ἑσφιγμένου.

Τὸ εὐαγὲς μοναστήριον τοῦ Σιμένου, ἡ δέλτιον εἰπεῖν, Ἑσφιγμένου, εἶναι ὠραῖον κατὰ πάντα, καὶ ἀξιοθέατον· κτίσμα τοῦ ἐν βασιλεῦσιν εὐσεβεστάτου

φραῦς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ Ναοῦ, ἔχει φιάλην ὠραιότητα, μὲ γράμματα γλυπτὰ ἔξωθεν, ὅπου ἀρχίζουσιν ἔτσι.

«Ὁρᾷς θεατά, τέρψιν καὶ ποικιλίαν τὴν ἐκ μαρμάρου, τεχνικῶς οὐκ εὐασθεῖσαν;»

Ἐχει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διὰ στίχων ἐπιγράμματα, εἰς τὴν βάπτισιν τοῦ Κυρίου μας ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· εὐρίσκονται εἰς αὐτὸ καὶ ἅγια Λείψανα πολλὰ καὶ διάφορα. Ἀπέχει τοῦ Χιλανταρίου, μιᾶς ὥρας διάστημα· ὄνομάζεται τοῦ Ἑσφιγμένου, διότι εἶναι

Ἡ ἱερὰ Μονὴ Ἑσφιγμένου

Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ καὶ τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ βασιλίσσης, ἁγίας Πουλχερίας τῆς Παρθένου. Ἐχει Ναὸν πανθαύμαστον, ὃς τις εἶναι δρομικὸς μὲ κολῶνες δύο καὶ ἐπάνωθεν μὲ θόλους, ὅλος ἱστορισμένος εἰς κάλλος· ἔχει τράπεζαν πολλὰ εὐμορφην, μὲ ζωγραφίαν καλὴν· κελλία δέματα καὶ τρίπατα διὰ τοὺς Πατέρας, μὲ κάστρον καλὸν καὶ στερεόν· εἶναι θεμελιωμένον εἰς τόπον ἐπιτῆδειον. Ὁ Ναὸς αὐτοῦ τιμᾶται, εἰς ὄνομα τῆς Ἀναλή-

ἀνάμεσα εἰς τρία βουνάκια περιωρισμένον, πλησίον εἰς τὸν αἰγιαλόν· ἀπέχει δὲ τοῦ Βατοπεδίου, τριῶν ὥρων διάστημα.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Κατ' εἰκόνα μὲν ἔχω τὸ λογικὸς εἶναι καὶ ἐξουσιάζειν τῶν ἐπὶ γῆς. Καθ' ὁμοίωσιν δὲ γίνονται ἐν τῷ χρηστὸς γενέσθαι· γίνεσθαι γάρ φησι τέλειος ὡς καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος τέλειος ἐστί.

(Μ. Βασίλειος εἰς τὴν Ἐξαήμερον)

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δούκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαιῶν ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 242)

Ἐρ. πβ'. Πόθεν, ποτὲ μὲν ἀγαθὴ γίνεται ἡ ψυχὴ πρὸς συμπάθειαν, ποτὲ δὲ πάλιν σκληρὰ καὶ ἄσπλαγχνος;

Ἀπ. Μόνην ἄτρεπτον καὶ αἰὶ ὠσαύτως μένουσαν τὴν θεῖαν φύσιν γινώσκομεν· ἐπεὶ καὶ ἐξ ἀγγέλων τινὲς ἐτράπησαν· διὸ οὕτω χρὴ λοιπὸν ἐπὶ τῆς τρεπτῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων νοεῖν· ὅτι ποτὲ μὲν ἀγαθύνεται, ὥς κατ' εἰκόνα Θεοῦ ὑπάρχουσα· ποτὲ δὲ σκληρύνεται, ὥς πολέμουμένη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ προσκειμένη τοῖς τοῦ βίου πάθεσι. Πλὴν ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἑαυτὸν πρὸς τὴν συμπάθειαν βιάζεται, τοῦ πάντως ποιῆσαι τὸ ἀγαθόν, προκόπτει λοιπὸν τῇ ἀγαθῇ συνηθείᾳ εἰς τὸ πάντοτε προθύμως διδόναι.

Ἐρ. πγ'. Τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· «Μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός»· οὐ χρὴ λοιπὸν βιάζεσθαι τὸν λογισμὸν ἑαυτοῦ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ποιῆσαι ἐλεημοσύνην;

Ἀπ. Τῶν τελείων ἐστὶ τὸ πάντοτε ἱλαρῶς ποιεῖν τὸ ἀγαθόν· καὶ οἱ βιαζόμενοι δὲ ἑαυτοὺς εἰς τὴν τοῦ πτωχοῦ ἐντολὴν εὐπρόσδεκτοί εἰσι παρὰ Θεοῦ τῷ εἰπόντι· «βιασται ἀρπάξουσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-

νῶν».

Ἐρ. πδ'. Ἐάν τις περὶ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν μετανοήσῃ, πρόδηλον ὅτι ἐξαλείφει τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ· ἄρα λοιπὸν καὶ ἐάν τις ποιήσας εὐποιῶν μεταμεληθῇ, ἐξαλείφει τὸν μισθὸν ὃν ἐποίησε διὰ τῆς μεταμελείας;

Ἀπ. Μὴ γένοιτο! ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς μετανοίας τῶν ἁμαρτιῶν ὁ Θεός ἐστιν ὁ ταύτης πρόξενος, οὕτως ἐπὶ τῆς μετανοίας τῆς περὶ τὴν ἐλεημοσύνην ὁ διάβολός ἐστι ποιητῆς αὐτῆς καὶ οὐχὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου· διὸ οὐδὲ ἀναλύεται ὁ γινόμενος μισθός. Ὅμως οὐ καλὸν τὸ μεταγινώσκειν ἐπ' ἀγαπῇ γινομένην· ὁ γὰρ συνεχῶς μεταμελόμενος ὀκνηρότερος εἰς τὸ ἀγαθὸν γίνεται.

Ἐρ. πε'. Τινὲς φασιν, ὅτι οὐ δεῖ ἀνεξέταστον παρέχειν ἐλεημοσύνην, ἀλλ' ἐρωτᾶν μετ' ἀκριβείας, εἰ ἐν ἀληθείᾳ ἐνδεής ἐστιν ὁ ἡμῖν προσερχόμενος. Λέγει γάρ, φησὶν, ὁ Σολομών, ὅτι, «ἐὰν ποιῇς ἀγαθόν, βλέπε τίني ποιεῖς».

Ἀπ. Οὕτω καὶ τὰς λοιπὰς Γραφὰς οἱ κακῶς νοοῦντες διαστρέφουσιν· οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ πτωχοῦ τοῦτο εἶπεν ὁ Σολομών· ἀλλὰ «βλέπε τίني ποιεῖς», τουτέστιν ὅτι τῷ Θεῷ ποιεῖς. Εἰ γὰρ πρὸ τοῦ

ἀνακρίνειν τοὺς αἰτοῦντας τοῦτο φησι, πῶς ὁ Κύριος λέγει· «παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου;»

Ἐρ. πς'. Ἄρα δὲ τὸ ἐν ἐκκλησίαις προσφέρειν ὑπάρχει παρὰ Θεοῦ τιμιώτερον, ἢ τὸ τοῖς δεομένοις διανέμειν;

Ἀπ. Τὸ εἰπεῖν τὸν Κύριον τοῖς ἐκ δεξιῶν, ὅτι «Ἐπεινάσα καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίησα καὶ ἐποτίσατέ με», ἔδειξε προτιμότεραν εἶναι τὴν εἰς τοὺς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ κτισθέντας ναοὺς συμπάθειαν. Πλὴν πολλάκις, ἐν καιρῷ διωγμοῦ μέλλοντος ναοῦ Θεοῦ ἀπόλλυσθαι, ἀναγκαῖα καὶ ἡ ἐν τούτῳ συμπάθεια. Καὶ πάλιν τινῶν διὰ Χριστοῦ πίστιν βασιανισομένων, τιμιώτερα πάντων ἢ τούτων ἀνάγκησιν.

Ἐρ. πς'. Ἐάν τις πιστὸς παρ' ἀπίστῳ χρήματα πιστευθεὶς τούτων παρὰψηται, ἄρα εὐσύγνωστον παρὰ Θεοῦ τοῦτο καθέστηκέν;

Ἀπ. Τοῦ Κυρίου λέγοντος, «Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι», δηλονότι, Ἕλληνας τοῦ τότε Καίσαρος ὄντος, μανθάνομεν, ὅτι οὐκ ἐπαινετὸν τὸ παρὰψασθαι. Ὅμως ἐὰν εἰς πένητας τὰ τοιαῦτα ἀναλωθῶσι χρήματα, δύνανται αἱ τῶν πενήτων εὐχαὶ τῷ Θεῷ ἐξευμενίσασθαι τὸν εἰπόντα «ποιήσατε ὑμῖν φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας». Εἰ δὲ εἰς ἡδονὰς τινὰς βιωτικὰς διαπανηθῶσιν, εὐδην δὲ δυοὶ κρίμασιν οἱ τοῦτο ποιοῦντες ὑποκύπτουσι, λέγω δὴ ἡδονῆς καὶ κλοπῆς.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

— Εὐχαριστήριον

Δι' 21ην φορὰν ἐφέτος ἐπισκεπτόμεθα τὸ Ἅγιον Ὑρος. Ἡ ἐπίσκεψίς μας ἐκεῖ, ἐγένετο ἀφορμὴ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης ἐκ μέρους τῶν ὁσίων μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὑρους.

Ἀντικρουόντες τὰς ἀθέτους καὶ ἀσεβεῖς ἐκφράσεις τῶν ἀσπῶν ἐπισκεπτῶν (εὐτυχῶς ὅλγοι εἶναι οὗτοι), δηλοῦμεν ἐπισήμως καὶ ἀπεριφράστως ὅτι τὸ Ἅγιον Ὑρος εἶναι ἡ ἀκρόπολις τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ θὰ εἶναι τοιαύτη μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων. Μεταξὺ Ἁγίου Ὑρους καὶ κόσμου, ὑπάρχει μία τελεία ἀντίθεσις. Εἰς μὲν τὸν κόσμον βασιλεῦει τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ὑποκρισία, ἡ φιλοδοξία καὶ τὸ ὕλικόν συμφέρον, ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ κοσμικότης, εἰς δὲ τὸ Ἅγιον Ὑρος ὑπάρχει ἡ ἀπλότης, ἡ ἀνεξικκαλία, ἡ ἀνεκτικότητα, ἡ ἐντιμότης, ἡ ἀξία ταπεινοφροσύνης καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταί. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ οἰουδήποτε ἀγιορείτου συναντᾷ τις τὸν ἄγνωστον ἀδελφὸν μὲ τὸν ὅποιον ὁμιλεῖ ἐλεύθερα, μεγάλως φωτιζόμενος καὶ ὠφελούμενος ἀπὸ αὐτοῦ διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς πράξεως. Αὐτὸ διακρίνουν πάντες οἱ ἐπισκέπται ὅταν πηγαίνουν μετὰ διακρίσεως καὶ χαρὶς ταπεινὰς ὑπολογισμούς, μὲ τὸ τι θὰ φῶν καὶ τι θὰ πιοῦν, ἀλλὰ μὲ σκοπὸν τὴν ὠφέλειαν τὴν πνευματικὴν, τὴν ὁποῖαν πράγματι οἱ εὐλαβεῖς ἀποκομίζουν πλουσιωτάτην. Καὶ εὐχόμεθα τοιοῦτοι νὰ εἶναι πάντες καὶ πάντοτε οἱ ἐπισκέπται.

Πάντας λοιπὸν τοὺς πατέρας, τοὺς δεχθέντας ἡμᾶς μὲ ἀγάπην καὶ στοργήν, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

— Ἡ ἔκλυσις τῶν ἡθῶν

Κραυγαί, διαμαρτυρίαι, φόβοι καὶ ἀνησυχίαι ἀκούονται πανταχόθεν διὰ τὴν ἔκλυσιν τῶν ἡθῶν τῆς κοινωνίας μας, τῆς σημερινῆς, καὶ ἰδίως τῆς νεανικῆς ἡλικίας. Ἀναφέρεται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν ὅτι, ὁ κλέπτης ὅταν θέλῃ νὰ διαρρήξῃ μίαν οἰκίαν, φροντίζει πρῶτον νὰ κάμῃ ἀνίσχυρον τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τότε ἀνε-

νόλητος πλέον και ἀφόβως χωρεῖ εἰς τὸ ἔργον του. Ἔτσι γίνεται καὶ ἐδῶ. Τὸ Κράτος ἀφίνει ἀφ' ἐνὸς ὅλας τὰς θύρας τῆς διαφθορᾶς ἀνοικτὰς διὰ τὸ παραστράτημα τῶν νέων (ἀλλὰ καὶ τῶν γερόντων) καὶ κατόπιν ἀφ' ἑτέρου θρηγεῖ διὰ τὴν ἔκλυσιν τῆς κοινωνίας. Αἱ θύραι εἶναι ὁ κινηματογράφος, ὁ συνήθως αἰσχρὸς καὶ φαῦλος, διαφθείρων τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα· τὰ αἰσχροῦ ἀναγνώσματα εἰς τὰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ καὶ τὰ σχετικὰ βιβλία· τὰ ἐργαζόμενα ἐπὶ 24ωρον διάφορα καὶ πολυώνυμα χαρτοπαικτικὰ κέντρα (καζίνα κ.λ.π.) εἰς τὰς μεγαλτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ὁ γυμνισμὸς τῶν γυναικῶν (διατὶ ὅχι καὶ τῶν ἀνδρῶν;) εἰς τὰς λουτροπόλεις, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῃ ὁδῷ τῶν πόλεων, τῶν χωρίων κ.λ.π.

Ὅλα αὐτὰ σύρουν ἰδίως τοὺς νέους ἀμφοτέρων τῶν φύλων μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς κάμνουν ἀθέους, ἀσεβεῖς καὶ περιφρονητὰς τῶν θείων παραγγελμάτων. Καταφρονοῦν τὰς ἀξίας τῶν συνανθρώπων των, θέτοντες τοὺς ἑαυτοὺς των ὑπεράνω παντὸς ἄλλου, ἀσεβοῦν εἰς τοὺς γέροντας καὶ χλευάζοντες ἀναιδῶς πάντα χριστιανὸν ἐκκλησιαζόμενον, ἢ ἄλλως πως ἐκδηλοῦντα τὰ θρησκευτικὰ του φρονήματα.

Καὶ τί δεῖ ποιεῖν;

Φρονοῦμεν ὅτι μία ἀρμονικὴ συνεργασία Κράτους καὶ Ἐκκλησίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀρμοδιότητός των, πρὸς αὐστηρὰν τήρησιν τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν ἠθικῶν Νόμων, θὰ ἡδύνατο νὰ ἀποφέρῃ εὐχάριστα ἀποτελέσματα· ἂν μὴ πλήρη ἐξυγίανσιν, πάντως αἰσθητὴν ὕφεσιν τοῦ κακοῦ, τοῦ ἀπειλοῦντος τὴν πλήρη ἠθικὴν σῆψιν τῆς κοινωνίας μας. Ἀνάγκη οἱ κρατοῦντες τὰς ἡνίας τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀντιληφθῶσιν, ὅτι μόνον τῇ ἀμέσῳ ἐπεμβάσει των θὰ ἀνασταλῇ πᾶσα περαιτέρω ἐπέκτασις τοῦ κακοῦ, κλειομένων τῶν θυρῶν, δι' ὧν ἀκωλύτως εἰσέρχονται οἱ λυμαινόμενοι τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος μας.

— Τὸ θέμα τῆς ἡμέρας

Ἐπὶ τέλους ἔγινε καὶ αὐτό. Τὸ ἐν Ρόδῳ πανπροτεσταντικὸν Συνέδριον. Ἦκο-

λούθησε καὶ αὐτὸ τὴν τύχην (γράφει τὴν ἀτυχίαν), τῶν προηγουμένων συνεδρίων ἀνὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς πόλεις διὰ νὰ μεταδόσῃ τὴν ἰδίαν ἀποτυχίαν καὶ εἰς τὰ μέλλοντα νὰ συνέλθουν ἀλλαχοῦ τῆς γῆς τοιαῦτα συνέδρια. Οἱ ἡμέτεροι σοφοὶ δὲν θέλουν νὰ ἐννοήσουν, ἐνῶ ἐννοοῦν, τὴν ἣν καταβάλλει προσπάθειαν ἡ Δύσις, ἵνα σύρῃ πρὸς ἑαυτὴν τὴν Ἀνατολήν, ἥτοι τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν ποὺ ἐθεμελίωσεν αὐτὸς ὁ Κύριός μας διὰ τοῦ αἱματός του καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους του καὶ δι' αὐτῶν εἰς τοὺς μετέπειτα ἁγίους Πατέρας, καὶ τὴν ὁποῖαν κρατεῖ ἀλώβητον ἡ μικρὰ χριστιανικὴ ὀρθόδοξος Ἑλλάς. Καὶ τὴν κρατεῖ ἀλώβητον ἡ Ἑλλάς ὥς ἱερὰν παρακαταθήκην, διότι εἰς τοὺς Ἕλληνας ἔδειξε παρὰ πᾶν ἄλλο γένος ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνην νὰ παραδώσῃ τοιοῦτον πολύτιμον πνευματικὸν θησαυρὸν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὀλίγον πρὸ τοῦ πάθους του, ὅταν ἐξήτησαν νὰ τὸν ἴδουν Ἕλληνες.

— Ἄλλος ἐπίβουλος τῆς ὀρθοδοξίας.

Ὁ Πάπας τῆς Ρώμης, ἀπὸ πολλῶν αἰώνων νοσῶν ἀνοήτως τὸ ἑωσφορικὸν ἀμάρτημα τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς κακοδοξίας καὶ διὰ παντὸς τρόπου ἐπιζητῶν νὰ καταστῇ ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας καὶ ἐδημιούργησεν ἰδίαν παράταξιν εἰς τὸ ἀδιάλειπτον ἔργον. Στρέφεται περὶ τὰ μέσα καὶ τὴν τέχνην τοῦ προσυλητισμοῦ εἰς τοὺς κόλπους τῶν διαφόρων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίως τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτος νὰ ἀσκήσῃ αὐθεντικὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, ὥς τάχα ὁ μόνος ἐκπρόσωπος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ σημερινὸς Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς παπικῆς ιδιότητός του, ἤρχισε τὴν ἰδίαν ἐκστρατείαν πρὸς ἄγρον τῶν ὀρθοδόξων ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐνώσεως δῆθεν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Οἱ ἰδιόκοι μας δὲ μοροφιλόσοφοι θεολόγοι (οὐχὶ εὐτυχῶς πάντες) μυωπάζοντες πρὸς τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, τείνουν νὰ προδώσουν τὴν ὀρθοδοξίαν εἰς τὸν Πάπαν, λείχοντες τὰς καρμέλλας του.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πάπας δὲν κατώρθωσε

οὔτε θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑποσκελίσῃ τὴν ὀρθοδοξίαν, διὰ τοῦτο λυσσᾷ ἐναντίον της.

— Ἡ ἑορτολογικὴ ἔνωσις τῶν Ὁρθοδόξων

Πληροφορούμεθα ὅτι γίνεται ἐργασία, πρὸς ἐπ'αναφορὰν τοῦ ὀρθοδόξου ἑορτολογίου, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ποθητὴ ἐκκλησιαστικὴ ἔνωσις τῶν ὀρθοδόξων καὶ κλεισθῇ ἓνα θέμα, τὸ ὁποῖον ἐτάραξε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ταράσσῃ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Τινὲς προβάλλουν ζήτημα γοήτρου τῆς Κρατοῦσης Ἐκκλησίας προκειμένου Αὐτῇ, χάριν τῆς ἐνώσεως τῶν χριστιανῶν, νὰ προβῇ εἰς τὴν διόρθωσιν μιᾶς ἀμελετήτως γενομένης καινοτομίας, αἱ ὁλέθριαι συνέπειαι τῆς ὁποίας ἐπήνεγκον τὴν ἐσωτερικὴν διαίρεσιν αὐτῆς. Ἀλλά, ἔφ' ὅσον τὸ καλόν, ὅπερ θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐνώσεως εἶναι ἀπείρως μέγα, καὶ ἔφ' ὅσον διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἐνώσεως ἡ Ἐκκλησία ἰσχυροποιουμένη ἀντιμετωπίζει ἀποτελεσματικώτερον τοὺς ἐπιβούλους αὐτῆς, δὲν βλέπομεν τὸν λόγον διατῆ ἡ Κρατοῦσα Ἐκκλησία, χάριν τοῦ πολυτίμου ἀγαθοῦ τῆς Ἐνώσεως, νὰ μὴ προβῇ εἰς μίαν θυσίαν τοιαύτην ἣν ἐπιβάλλουν αἱ χαλεπαὶ περιστάσεις. ἄς διανύομεν;

Τὸ καθ' ἡμᾶς, δὲν ἐνδιαφερόμεθα δι' οὐδὲν εἶδος ἡμερολογίου, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ἔνωσιν ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἑορτολογικῶς. Ἐὰν δέ, ἡ διαίρεσις ἡμῶν ὀφείλεται εἰς τὸ ἑορτολόγιον, τότε πρέπει νὰ ἐπαναφερθῇ τοῦτο ΑΜΕΣΩΣ.

— Τί νὰ εἰπώμεν;

Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια.

Λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἐξαπολυθεῖσαν ἐγκύκλιον τοῦ ἁγίου Τριῆκης κ.κ. Διοσυσίου, ἐναντίον τῶν Κυριακῶν κηρυγμάτων τοῦ αἰρεσιάρχου Ζωδιάτη ἡ Σπορέως, (τελευταίως φοβηθεὶς τὴν καταδίδωξίν του, ὑπογράφεα τὰ ἄρθρα του μὲ τὸ στοιχεῖον Ζ, πρὸς παραπλάνησιν τῶν πιστῶν), τῶν δημοσιευμένων εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν Τρικάλων, Βόλου, Λαρίσης κ.λ.π., διαρρήσομεν τὰ ἱματία μας μὲ τὴν χλιαρὰν στάσιν τῆς Ἐκκλησίας

μας εἰς τὰ ζητήματα τῆς παντοειδοῦς προπαγάνδας. Καὶ ναὶ μὲν, ἀσχοληθεῖσα ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρίζει τοῦτον δι' ἐγγράφου τῆς « α ἱ ρ ε σ ι ᾱ ρ χ η ν , ὕ π ο υ λ ο ν ἔ χ θ ρ ὸ ν τ ὶ ν ἱ ε ρ ὶ ῶ ν καὶ ὁ σ ῖ ὶ ῶ ν ἡ μ ὶ ῶ ν », τὰ δὲ δημοσιευόμενα ἄρθρα του « λ ῖ ῖ ῶ ν δ η κ τ ι κ ᾶ δι ᾶ τ ῆ ν Ὁ ρ θ ὄ δ ο - ξ ο ν Ἐ κ κ λ η σ ῖ ῶ ν καὶ τ ὸ Ἐ - θ ν ο ς ».

Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν αἱ ἐγκύκλιοι καὶ τὰ ἐγγράφα διότι ὅπου δὲν ἰσχύει λόγος, πίπτει ράβδος.

Μά, λοιπόν, ράβδον θὰ πάρωμεν;

Μάλιστα. Καὶ ἀγκαθωτήν.

Ὁ Κύριός μας μὲ φραγγέλιον ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἄσεβεῖς. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔκαμαν ὕλικήν κληρίαν, οὗτοι δὲ πνευματικὴν. Συνεπῶς τὸ φραγγέλιον ἀποδεικνύεται ἐνίοτε ἀπειράκις ἀποτελεσματικώτερον. Οἱ λύκοι δὲν φεύγουν ἀπὸ τὴν μάνδραν μὲ μόνον φωνάς, ἀλλὰ πρέπει καὶ οἱ σκύλοι νὰ ἐπιδείξουν τοὺς ὀξεῖς ὀδόντας τῶν.

Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ κάμῃ καὶ ἡ Ἐκκλησία εἰς αὐτούς. Κτύπημα ἀνηλεές, διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν ἐπὶ τέλους ἀπὸ αὐτούς. Ἀπὸ αἰρετικούς καὶ κακοδόξους ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἐξήτησε συνδρομὴν πρὸς ἡθικοποίησιν τῶν τέκνων της. Μακρὰν λοιπὸν οὗτοι τῆς Μάνδρας τοῦ Χριστοῦ.

— Ἐπιφάνιος Σκανδάλης

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Σερρών, ποιμενομαίνει ἀπὸ τὸν ἅγιον Σερρῶν κ. Κωνσταντῖνον, ὑπέργηρον ἤδη, κατέχει εἰς τοὺς κόλπους της μίαν θρησκευτικὴν δυναμικότητα, τὸν λαϊκὸν ἱεροκήρυκα κ. Ἐπιφάνιον Σκανδάλην. Οὗτος, κατὰ τὰς ἐκ Σερρῶν πληροφορίας μας, ἐργάζεται δραστηρίως διὰ τὴν πνευματικὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν χριστιανῶν τῆς ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, ὥστε νὰ φέρῃ ἀφθόνως πνευματικούς καρπούς ἡ ἐργασία του. Τὸ κήρυγμα τοῦ αἰχμαλωτίζει τοὺς πάντας, ἡ δὲ σεμνότης καὶ ἡ ἠθικὴ του ἀκεραιότης, εἰλκυσε τὴν ἐκτίμησιν, συμπάθειαν καὶ ἀγάπην ὅλης τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν καὶ τῶν περιχώρων, ὅπου μεταβαίνει καὶ κηρύσσει.

Συγχάρισμα τὸν ἅγιον Σερρῶν, δια-

τηρῶντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τοιού-
τους βοηθοὺς ὡς ὁ κ. Σκανδάλης.

Εἰς δὲ τὸν κ. Σκανδάλην συνιστῶμεν
νὰ χωρῇ μὲν ὁ ἄλλος εἰς τὸ πνευματικόν
τοῦ ἔργου πρὸς σωτηρίαν τῆς φθινοῦσης
ὁσημέρᾳ κοινωνίας μας πνευματικῶς καὶ
χριστιανικῶς, ἔχων ὡς βάσιν καὶ θεμέλι-
ον τὴν πίστιν του εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις βοηθεῖ πάντας
τοὺς ἐργάτας του.

— Ἡ «Βιβλιοθήκη»

Ἡ «Ἀγιορεϊτικὴ Βιβλιοθήκη» λόγῳ
τῆς σοβαρότητος καὶ ὠφελείας της ἐλκύει
τὸ ἐνδιαφέρον πλείστων ἀναγνωστῶν, κα-
θόσον εἶναι τὸ μοναδικὸν ἐντυπον, πη-
γὴν ἔχον τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου Ὁρους.
Κληρικοὶ ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι καθὼς
καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ οἱ λαμβάνοντες
αὐτήν, ἀναμῶνουν μετ' ἁγωνίας τὸ νέον
τεῦχος. Ὅταν δὲ κάποτε συμβαίνει νὰ
βραδύνῃ ἡ ἀποστολὴ του, ἀμέσως δι' ἐπι-
στολῶν ζητοῦν τὸν λόγον τῆς βραδύτητος.
Δυστυχῶς ὁμως τινὲς ἐξ αὐτῶν δὲν εἶναι
ἐγγεγραμμένοι συνδρομηταὶ καὶ περιμέ-
νουν τὰ τεύχη τῶν συνδρομητῶν νὰ λά-
βουν καὶ αὐτοὶ γινώσιν τῶν περιεχομένων
του.

Δὲν νομίζουν οἱ τοιοῦτοι ὅτι ἐμπίπτει
κάπως εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἠθικῶν ὑπο-
χρεώσεων των, ὅπως ἐνισχύσουν διὰ παν-
τὸς τρόπου τὴν κυκλοφορίαν τοῦ πολυτί-
μου τούτου ἐντύπου πρὸς ἴδιον καὶ κοι-
νὸν ψυχικὸν ὄφελος; Καὶ πρέπει ἡ δυσ-
κολία τῆς διαθέσεως 25 δραχ. διὰ μίαν
ἐτήσιον συνδρομὴν ν' ἀποτελῇ τὸν μόνον
λόγον τῆς παραλείψεως μιᾶς στοιχειώ-
δους ἠθικῆς ὑποχρεώσεώς των, πρὸς διά-
δοσιν τοῦ θείου λόγου;

Φρονοῦμεν, δὲν πρέπει.

— Ὁ ὑμνογράφος Γεράσιμος

Εἰς τὸν ὑμνογράφον μοναχὸν Γεράσι-
μον Μικραγιαννανίτην, τὸ Οἶκουμ. Πα-
τριαρχεῖον ἀπένειμε τὸ ὁφίσκιον τοῦ «ὑ-
μνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ
Ἐκκλησίας».

Δὲν θὰ ὑπῆρχε μεγαλύτερα ἀλλὰ καὶ
δικαιότερα τιμὴ ἐκ μέρους τῆς Μεγάλης
τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Πατέ-
ρα Γεράσιμον τὸν φωτισμένον αὐτὸν μο-
ναχὸν ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν

ἀπονομὴν εἰς αὐτὸν τοῦ ἀνωτέρου ὁφικί-
ου, διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑμνογρα-
φικῆς του δεινότητος.

Ὁ Πατὴρ Γεράσιμος Μικραγιαννανί-
της εἶναι ἓνα χαριτωμένο παιδί, ὥστε νὰ
τὸν ὀνομάζουν οἱ σεβαστοὶ Πατέρες τοῦ
ἁγίου Ὁρους «Γερροσιμῆν». Ἡ μορφὴ
του εἶναι ἀγγελικὴ, τὸ χαμόγελό του σὲ
συναρπάζει, ἡ ἀπλότης του σὲ καταπλήτ-
τει καὶ ἐν γένει ἡ ὄψις του σὲ αἰχμαλω-
τίζει καὶ σὲ προσεχνεῖ τὸν σεβασμόν, ὥστε
ἀκουσίως νὰ ὤφελησαι πνευματικῶς.

Μακρόθεν ζητοῦμεν τὰς εὐχὰς του.
Συγχαρητήρια, πάτερ Γεράσιμε.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ
Ναῷ, κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββά-
του, 12ῃ τ. μ., καὶ τὴν Θ. Λειτουργίαν
τῆς Κυριακῆς, 13ῃς ἰδίου, καθ' ἣν παρέ-
στησαν συμπροσευχόμενοι καὶ οἱ ἐξ Ἑλ-
λάδος ἐλθόντες ἱερεῖς μετὰ τῶν συζύγων
αὐτῶν, εἰς τὸ ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν συνελ-
θὼν Φυματολογικὸν Συνέδριον, οὓς ὁ
Πατριάρχης ἐδέχθη ἐν τῷ Γραφείῳ
Αὐτοῦ.

— Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος

Συνῆλθεν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.
Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύ-
νοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν,
τῇ Τρίτῃ, 15ῃ Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτους.

Ἐν ἀρχῇ καὶ πρὸ τῆς ἡμερησίας δια-
τάξεως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοινώσα-
το, ὅτι ἐπὶ τῇ διαγενομένῃ ἐορτῇ τῆς
Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐτελέσθη
ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ εἰθισμένη
Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Χοροστασία,
καθ' ἣν παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ
Ἐξοχ. Πρεσβυτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγ-
κύρῳ κ. Ἀλέξανδρος Μάτσας καὶ πλῆθος
πολὺ εὐλαβῶν χριστιανῶν ἐξ Ἀμερικῆς,
Ἑλλάδος καὶ ἐντεῦθεν.

Εἰτα ἀνεγνώσθησαν γράμματα καὶ ἐκθέσεις:

— Ἡ Κοινότης Ἀγ. Ὁρους περὶ ζη-
τημάτων τοῦ Ἱ. Τόπου.

— Ἡ Κοινότης Ἀγ. Ὁρους, διαβι-
βαζούσης ἐγγράφα :

α) Τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου, περὶ

τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Ἱεροδιακόνου Γαβριήλ, καὶ

β) διαβιβαστικὸν τοῦ κανονικοῦ φακέλου τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου Ἱερομ. Εὐγενίου Παπανικολαΐδου.

— Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, περὶ μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς ἅγιον Ὅρος.

— Θεοφιλ. Ἐπισκ. Μιλητιούπολεως κ. Ναθαναὴλ περὶ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

— Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκρατίου Ἱβηρίτου, Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Πατρ. καὶ Σταυροπ. Μονῆς Βλατάδων, περὶ τοῦ ἀγροκλήματος Μπασίς.

— Τῷ Ὁσιολ. μοναχῷ κ. Γερασίμῳ Μικραγιαννανίτῃ, ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ὅτι ἀποφάσει τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ Ὁφείκτιον τοῦ Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

— Τῷ κ. Σωτηρίῳ Σχοινᾷ, Διευθυντῇ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἀγιορείτικῇ Βιβλιοθήκῃ», τὰ συγχαρητήρια καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτοῦ μελετωμένη ἐκδόσει τῆς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου «Βίβλου Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου».

— Ἐκθεσις Μ. Ἀρχιδιακονίας, περὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τοῦ Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου κ. Κωνσταντίνου Προΐγγου καὶ τινα ἄλλα ἔγγραφα, ἔφ' ὧν ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

— Τοῦ Αἰδ. κ. Φ. Τζῶν Σέπερντ, ἐκ Λονδίνου, αἰτουμένου τὴν ἀδειαν τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὅρος.

— Τοῦ Αἰδ. κ. Κάρολ Πόλπ, ἐκ Στάϊνχάιμ, περὶ τῆς ἐφέσεως αὐτοῦ ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν Ἀγιώνυμον Τόπον.

— Σεβ. Μητροπολίτου Κρητίτσας καὶ Κολόμνης κ. Νικολάου περὶ μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὅρος πέντε προσκυνητῶν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας.

— Τοῦ κ. Παντελεήμονος Φάτση, ἐκ Μπριτζπορτ, ὑποβάλλοντος σκέψεις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μονα-

χικοῦ βίου ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Ἡ διάστασις Οἴκουμ. Πατριάρχου καὶ Ἀρχιεπ. Ἀμερικῆς

Πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἐπῆλθε διάστασις γνωμῶν μεταξὺ Πατριαρχείου καὶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, δι' ἀγνώστους μέχρι τοῦδε λόγους. Ἐπειδὴ ἡ διάστασις αὕτη εἶναι ἐπιζημία διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπωφελὴς διὰ τοὺς ἐχθρούς μας λυπούμεθα. Δὲν γνωρίζομεν ποῶς ἐκ τῶν δύο ἔχει τὸ δίκαιον. Πάντως ἂς εὐχώμεθα νὰ τακτοποιηθῶν αἱ ἀνωμαλῖαι μὲ τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου.

— Αἱ ἑλληνικαὶ Κοινότητες Ν. Ἀμερικῆς κινδυνεύουν ἀπὸ ξένους προσηλυτιστάς.

«Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι» (Ματθ. θ' 1, 37).

Ἐν τῇ Λατινικῇ Ἀμερικῇ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία λίαν ἐνωρὶς ἐπισταμένως ἐφρόντισεν, ὥστε τὰ πρῶτα πλοῖα τῶν ἐκ τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἀνιχωρούντων μεταναστῶν, νὰ συνοδεύουν κληρικοὶ τῶν ἀρμόδιων ἱεραποστολῶν τῆς. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἀσφαλῶς ἐπέτυχεν ἵνα οἱ μετανάσται ἀφικνούμενοι εἰς τὸν νέον κόσμον, νὰ διατηρήσουν τὴν ἡν ἐν τῇ γενετείᾳ των εἶχον πίστιν ἀφ' ἐνὸς καὶ νὰ μεταδώσουν ταύτην εἰς τοὺς ἀποικουμένους λαοὺς ἀφ' ἑτέρου.

Τοιοῦτοτρόπως λόγῳ τῆς μεθόδου καὶ τοῦ ἐπιμελημένου τοῦ συστήματος ὁ χαρακτηρίζει τὰς διοικητικὰς πράξεις τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἐξηπλώθη ἀνὰ τὰ πέπρατα τοῦ ἐτέρου σκέλους τοῦ δυτικοῦ ἡμισφαρίου μία συμπαγὴ, πειθαρχοῦσα καὶ ἐν θαυμαστῇ ὁργανώσει Ἐκκλησία.

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ἀνὰ τὰς χώρας τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀφ' ἧς χρονολογεῖται ἡ μετανάστευσις τῶν ἡμετέρων, ἐγκατεστάθησαν κατὰ χιλιάδας οἱ Ἑλληνορθόδοξοι. Τὸ μεταναστευτικὸν ρεῦμα τοῦ τὰς ἐκβολὰς ἔχοντος εἰς τὸν Ν. Κόσμον ποταμοῦ, ἐξακολουθεῖ ρεόν μεθ' ὁρμῆς. Σήμερον ἐξακολουθεῖ

ἐμπλουτιζόμενον οὐχὶ μόνον ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐν παρακμῇ κοινοτήτων τῆς Εὐρώπης, τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ εἰς τινὰς χώρας τῆς Ν. Ἀμερικῆς ὑπαρξίς Ἑλληνορθόδοξον κοινοτήτων ἐν καλῇ ὁργανώσει καὶ λειτουργίᾳ, εἶναι σημεῖον λίαν εὐχάριστον διὰ τοὺς αὐτόθι διαβιοῦντας ὅσον καὶ τιμητικὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Ἡ ὑπαρξίς ἐν τούτοις συμπαγοῦς ὁμόγενοὺς στοιχείου εἰς ἄλλας ἐν Ν. Ἀμερικῇ χώρας, ἐγκαταλελειμμένου εἰς τὴν τύχην αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀρπακτικὴν διάθεσιν τῶν προσηλυτιστῶν, εἶναι γεγονὸς αὐτόχρημα θλιβερόν, τὸ ὁποῖον καιρὸς ὅπως ἀποσπᾷ τὴν προσοχὴν μας.

Ἡ ἐκ τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας διαδροῇ συμπαγῶν μαζῶν, στρεφομένων εἰς ἕτερα δόγματα ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀνάγκης θεωραίας τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν αἰτημάτων, εἶναι γεγονὸς ἀδιαφιλονίκητον. Προσωπικῶς ὥς ἐφημέριος κοινοτήτων ἐν Ν. Ἀμερικῇ, ἤκουσα μετανάστας ὁμοδόξους νὰ θρηνοῦν ἀληθῶς, διότι ἐλλείψει ὁρθοδόξου ἱερέως ἠναγκάσθησαν μετὰ πόνον ψυχῆς, νὰ συγκατατεθοῦν εἰς τὸν βαπτισμὸν τῶν τέκνων καὶ τῶν ἐγγόνων τῶν κατὰ τὸ ρωμαιοκαθολικὸν δόγμα.

Ἡ ἐπίσκεψις ἀπολέσαντος τὸν δρόμον ὁρθοδόξου ἱερέως εἰς τινὰς τῶν χωρῶν τούτων, ἀποτελεῖ ἱστορικὸν διὰ τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν γεγονὸς, πανηγυριζόμενον ἐν συγκινήσει καὶ θριάμβῳ. Εἶναι εὐεξήγητον λοιπὸν διατὶ ὁ κινήσας τοιοῦτον θόρυβον ἐνταῦθα, ἀμαθῆς καὶ ἔγγραμος ψευδεπίσκοπος, ἐγένετο ἐνθουσιαστικῶς δεκτός ἐν Λατινικῇ Ἀμερικῇ, περιοδεύων, λειτουργῶν καὶ βαπτίζων καὶ δὴ εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Ἑλληνικῶν Προξενείων. Πρὸ τίνος μάλιστα εἶδομεν καὶ φωτογραφίαν τοῦ «Ἐπισκόπου» τούτου περιστοιχουμένου ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνος Προξένου καὶ ὁμογενῶν, φέροντος ἀρχιερατικὰ ἐγκόλπια καὶ ἐπανοκαλύμναρον! Εἶναι λυπηρὸν ὅτι τὸ ἔγκριτον περιοδικὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐφιλοξένησε τὴν φωτογραφίαν καὶ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο, ὃ ἀσφαλῶς ἐστὶ περισσότερον περιπλέκει τὰ ἐν Ἀμε-

ρικῇ ζητήματα τῆς ὁμογενείας.

Ἦτο ἀληθῶς αὐτύχημα διότι ὁ πρῶτος ἐν Ν. Ἀμερικῇ Ἑλληνορθόδοξος Ἐπίσκοπος Ἀβύδου κ. Εἰρηναῖος δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τι πρὸς ὁργάνωσιν τῆς διασπορᾶς τῶν χωρῶν τοῦ ἀκαίρου Νοτου, ἀσθενήσας καὶ παραιτηθεὶς πρὸ πολλοῦ.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ παρουσία Ἀρχιεπισκόπων, Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων τῆς Ρωσικῆς, Συριακῆς καὶ Οὐκρινικῆς Ἐκκλησίας ἀνὰ τὰς χώρας τῆς Ν. Ἀμερικῆς, παρὰ τὸ ἀνοργάνωτον καὶ τὸ ἀμέθοδον τῆς τακτικῆς τῶν, μᾶλλον ἡλάττωσεν ἐν τινι μέτρῳ τὴν εἰς ἕτερα δόγματα διασπορῇ τῶν ἡμετέρων. Εἶναι γεγονὸς ὅτι αὐτὸ ἐν λόγῳ ἱεράρχαι μετὰ τοῦ κλήρου αὐτῶν, ἰδιαίτερος ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιδιώξεων τῶν παρὰ τῶν Ἑλληνορθοδόξων βοηθούτων τοὺς κληρικοὺς τούτους ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ναῶν.

Τίθεται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα: Διατὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία θεωρεῖ προβληματικὴν τὴν ἵδρυσιν τριῶν ἐπισκοπῶν — κέντρων Ἱεραποστολῆς με σκοπὸν τὴν περισυλλογὴν καὶ τὴν ὁργάνωσιν τῆς ἐν Ν. Ἀμερικῇ Ἑλληνορθοδόξου διασπορᾶς; Διατὶ λ. χ. ἡ Ἐπισκοπελιανὴ Ἐκκλησία δι' ὀλίγας ἑκατοντάδας πιστῶν τῆς, διατηρεῖ ἔξοχον ἱεραποστολικὴν δμάδα διὰ τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν με ἔδραν τὸν Παναμᾶν, ἧς ἡγεῖται ὁ ἐξαίρετος Ἐπίσκοπος Σ. Reginald H. Gooden;

Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος περὶ ἱεραποστολῶν θὰ εἶμαι εὐτυχῆς εἰάν ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐκτεθεισῶν σκέψεων ἡ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Brookline συμπληχθεῖσα ὁργάνωσις τῆς ἱεραποστολῆς, σκεφθῇ, ὑποδείξῃ καὶ ἀγωνισθῇ διὰ τὰ ζητήματα τῶν ἀδελφῶν μας τῆς περιφρονημένης Νοτίου Ἀμερικῆς.

Διακονήσας ἐν μέσῳ τοῦ ἔχοντος ἀξιοθαύμαστον τὸ πάτριον φρόνημα λαοῦ μας ἐν Ν. Ἀμερικῇ, θεωρῶ ὅτι ἀποτελεῖ καθήκον τιμῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας, νὰ ἐπιληφθῇ μετ' ἐνθέρου ζήλου τῆς ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων αὐτοῦ. Ὁ προγραμματισμὸς σχεδίου δράσεως καὶ ἡ ἀποστολὴ τὸ πρῶτον, τῶν καταλλήλων

ὀργανωτῶν, θὰ ἀποκαλύψῃ ἕνα καινούργιον κόσμον ἄγνωστον ἕως τώρα, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ Μεξικοῦ, μέχρι τοῦ ἁκρωτηρίου τοῦ Κέρας. Θὰ εἶναι ἐν τῇ οὐσίᾳ ὁ κόσμος, ὅστις ζῶν ἐν τῇ ζώσῃ Ἐκκλησίᾳ δὲν θὰ καθιστᾷ τὸν τίτλον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς» ἀπλοῦν εὐφημισιόν.

Ἡ συγκέντρωσις ολοκληρωτικῶς τῆς προσοχῆς μας εἰς τὸν προνομιούχον Βορρᾶν, ἀπέδωκε τὴν θεμελίωσιν ἑνὸς ἀξιοθαυμάστου ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. Καίρὸς νὰ στραφῶμεν μετὰ σιγῆς καὶ πρὸς τὸν ἀκριτικὸν Νότον. Ἐκεῖ εἰς τὰς ἀνυψουμένας χώρας τοῦ Σιμὸν Βολιβάρ. «Ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη» (Ἰωάν. δ' 35).

Ἀρχιμ. Τιμόθεος Νεγρεπόντης

— Ὁμιλία ἐν Καντὸν Ὁχάξιο.

Τὴν Κυριακὴν, 26 Ἰουλίου ἔ. ἔ., ὥραν 7 μ. μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν «Ἅγιος Χαράλαμπος» ὠμίλησεν ὁ αἰδ. Ζάνος Γουγούτις μὲ θέμα: «Τὸ Ἅγιον Ὅρος, ὁ Κῆπος τῆς Παναγίας». Μὲ τὴν ἱσαγγελοῦ ζωὴν τῶν Ἀγιορειτῶν, πὺν πρέπει νὰ διατηρηθῇ ὁ Μοναχικὸς βίος, καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν νὰ ἰδρυθῇ Ἑλληνορθόδοξον Μοναστήριον.

— Αἱ δυσκολίαι διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἑλληνικοῦ Σχολείου Βηρυτοῦ

Ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ τώρα εἰς τὸν Λίβανον, ὡς θλιβερὸς φυσιολογικὸς καρπὸς τοῦ τελευταίου αἵματηροῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἔχει ἕνα σοβαρὸν ἀντίκτυπον εἰς τὴν ἑλληνικὴν παροικίαν, ἡ ὁποία κινδυνεύει νὰ ἴδῃ ἕνα νέον σχολεῖον, τὸ ὁποῖον μόλις ἐκτίσθη, νὰ κλείνῃ. Διακόσια Ἑλληνόπουλα φοιτοῦν ἐκεῖ τώρα διὰ νὰ πάρουν τὴν βασικὴν δημοτικὴν μόρφωσιν καὶ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὰς ξένας προπαγάνδας, αἱ ὁποῖαι διαθέτουν τεράστια ποσὰ εἰς τὸν Λίβανον, λόγῳ τῆς ἐλευθερίας δράσεως τῆς ὁποίας ἀ-

πολαύουν ἀπὸ τὸ Λιβανικὸν Σύνταγμα.

Τὸ σχολεῖον αὐτό, ἐκτίσθη χάρις εἰς τὴν διορατικότητα ἑνὸς παλαιοῦ προέδρου τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Βηρυτοῦ, τοῦ κ. Ἰ. Ἀναστασιάδη, ὁ ὁποῖος ἔταξεν ὡς σκοπὸν νὰ ἀποβῇ αὐτὸ τὸ σχολικὸν ἴδρυμα καὶ οἰκοτροφεῖον πρότυπον διὰ τοὺς Ἕλληνας μαθητὰς ὅλης τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς. Χάρις εἰς μίαν δωρεὰν τῆς οἰκογενείας Συκιαρίδου καὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Βασιλέως Παύλου, ἐκτίσθη τὸ σχολεῖον, ἔξω τῆς πόλεως, εἰς ἕνα ὕψωμα τὸ ὁποῖον δεσπόζει τῆς Βηρυτοῦ, ἀληθινὸν κάσφος εἰς τὸν ἐγώτισμόν τῶν διαφόρων ξένων προπαγανδιστικῶν ἀποστολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπωφελοῦνται τῆς μὴ ὑπάρξεως πραγματικοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου — ἔστεγάζετε εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς Πρεσβείας — ἔφθασαν ἀκόμη καὶ μέχρι προσηλυτισμοῦ Ἑλληνοπαίδων εἰς ξένα δόγματα.

Ἐνα ὅμως ἔτος μετὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου καὶ ἐνῶ ἀκόμη τοῦτο παραμένει κατ' οὐσίαν ἡμιτελές, ἀνυπέρβλητοι οἰκονομικαὶ δυσκολίαι ἔχουν φέρει τὴν νέαν κοινοτικὴν ἐπιτροπὴν εἰς δύσκολον θέσιν, ὥστε νὰ καθίσταται προβληματικὴ ἡ περαιτέρω λειτουργία τοῦ ἱδρύματος. Οἱ 2.000 περίπου Ἕλληνες τῆς Βηρυτοῦ ἀδυνατοῦν νὰ καταβάλουν τὰ ἔξοδα διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ σχολείου διότι ἐκ τούτων οἱ περισσότεροι εἶναι ὑπάλληλοι, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν εὐπόρων λόγῳ μικτῶν γάμων παρασύρονται ἀπὸ τὴν δίνην τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ καὶ ἐλαχίστας διατηροῦν σχέσεις μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς παροικίας.

Μόνη ἔλπις διασώσεως τοῦ σχολείου παραμένει ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον τώρα βοηθεῖ τὸ ἴδρυμα μὲ ἕνα ποσὸν 500 στεγλίνων ἑτησίως. Ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης θέσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βηρυτοῦ, ὡς σπονδυ-

λικῆς στήλης δλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ τὸ κονδύλιον αὐτό, εἰς 2.000 λίρας τοῦλάχιστον — τοῦτο ἔχει ζητήσῃ δι' ἐπανειλημμένων τῆς διαβημάτων ἡ ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Βηρυτοῦ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς δημιουργίας ἑνὸς σχολικοῦ ἰδρυμάτος εἰς τὸ ὁποῖον νὰ καταφεύγουν τὰ Ἑλληνόπαιδα ὅλης τῆς Ἀραβίας, ὑπάρχει καὶ ὁ εἰδικώτερος λόγος τῆς φυλετικῆς διασώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βηρυτοῦ, ὁ ὁποῖος ὀλίγον κατ' ὀλίγον παθαίνει «διάβρωσιν» ἀπὸ τὸν κοσμοπολιτισμόν, ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸ περιβάλλον λόγῳ πολλῶν ὁμοιοτήτων φυλετικῶν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Λιβανίου. Ὑπάρχουν ἤδη σήμερον εἰς τὸν Λίβανον ἄνθρωποι μὲ ἑλληνικὰ ὀνόματα, μὴ γνωρίζοντες ὅμως ἑλληνικά.

Διὰ νὰ ἀποτραπῇ λοιπὸν ἡ δημιουργία, ἔν σμικρογραφίᾳ βεβαίως, ἑνὸς προβλήματος παρομοίου πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς, θὰ ἔπρεπε τώρα, ὁπότε ἡ ἀρρώστεια εἶναι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς, νὰ κινηθῇ διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς καλῶς ὀργανωμένου σχολείου.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ οἰκοδομήματος τῶν ἀπανταχοῦ παροικιακῶν ὀργανισμῶν, ἡ Ἐκκλησία, χολαίνει εἰς τὴν Βηρυτόν. Οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχουν ἔστω καὶ μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν ἰδικήν των καὶ ἀναγκάζονται νὰ περιμένουν ὅπως τελειώσουν τὰς ἱερωγίας των οἱ Ἀραβόφωνοι διὰ νὰ ἐκκλησιασθοῦν εἰς ἓνα παράρτημα τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ὁ ἴδιος ὁ Βασιλεὺς Παῦλος κατὰ τὸ πρόσφατον ταξιδίον του εἰς τὸν Λίβανον διεπίστωσε τὴν ἑλλειψιν αὐτὴν καὶ ἐδέχθη νὰ ἡγηθῇ ἑρانيκῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ

Ἀντὶ διηγήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἡ ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 282)

Οἱ πλοῦστοι καὶ οἱ εὐτυχεῖς ὑπὸ τὰς γοητευτικὰς πτέρυγας τῆς εὐδαιμονίας των, λησμονοῦντες τὸν οὐράνιον Δοτῆρα, εἰς λήθαργον ὀλέθριον συνήθως θυθίζονται· ἀλλ' ὁ οἶκος τοῦ πένθους καὶ τοὺς πλουσίους ἐκ τοῦ ληθάργου των ἐξεγείρει, καὶ τὴν ἀσάθειαν καὶ ματαιότητα τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν εἰς πάντας ὑπενθύνει· ἡ δὲ ὑπενθύμις αὕτη, πληροῦσα ἡμᾶς μελαγχολίας, καὶ τὸν ἐγωῖσμόν ἡμῶν θεραπεύει, καὶ τὰ κεκοιμημένα ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν αἰσθήματα τῆς συμπαθείας καὶ τοῦ ἐλέους ἐξεγείρει, καὶ τὴν ἀγαθοποιῶν προκαλεῖ. Συγχρόνως δὲ καὶ σκέψεις σιδαρεὶ περὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν

πρὸς ἀνέγερσιν ἑλληνικῆς ἐκκλησίας.

Ἐχει δηλαδὴ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Βηρυτοῦ ζητήματα τὰ ὁποῖα χρειάζονται τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, διότι ὡς μᾶς ἀνέφερεν ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Βηρυτοῦ, κ. Μπαλιτζῆς, ἐὰν δὲν προσέλθῃ τὸ κέντρον ἀρωγόν, καθίσταται προβληματικὴ ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου ἀφοῦ ἤδη ἡ κοινότης ἤρchiσε νὰ χρεώνεται διὰ τὴν συντήρησίν του.

Ἐὰν τὸ κτισθὲν μὲ τόσον λαμπρὰν προοπτικὴν σχολεῖον, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον διαθέτομεν εὐπρόσωπον εἰς τὴν Ἑγγύς Ἀνατολήν, περιορίσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν δρᾶσιν του — διότι δὲν θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν τὴν διαφαινομένην ἥδη λύσιν τῆς πωλήσεώς του — θὰ εἶναι ὥσάν νὰ παραδώσωμεν εἰς τὴν χολάνην τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ διακόσια Ἑλληνόπουλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στήριζομεν τὴν ἐπιβίωσιν μας εἰς τὴν Ἑγγύς Ἀνατολήν.

Chris Aspro

ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πένθους ἐπέρχονται, καὶ τὴν ἀνάγκην Προσέτατου Πολυευσπλάγχχνου καὶ Ἰσχυροῦ συναισθανόμενοι, εἰς τὸν παρῆγορον· ὁμιλῶν τῆς θρησκείας προθύμως προσερχόμεθα· διάπυρος δὲ τότε προσευχὴ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας ἡμῶν ἐξέρχεται, καὶ ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῆς τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνυψοῖ.

— Διὰ ταῦτα, τέκνον μου, ἀγαθὸν τὸ πορεύθῃναι εἰς οἶκον πένθους μᾶς λέγει ἡ Γραφή.

— Οὐδέν, οὐδέν ἄσκοπον, ἐπρόσθεσεν ὁ Χριστόφορος, οὔτε ἐν τῷ φυσικῷ οὔτε ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ! Τὰ πάντα ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας σκοπείμως διέπονται! Καὶ αὐτὰ τὰ δάκρυα, καὶ αὐτοὶ οἱ στεναγμοὶ δὲν ἐστάλησαν ἄσκοπῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Διὰ τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων ἄλλοι μὲν ὑπὸ τῆς θείας προνοίας δικαίως τιμωροῦνται, ἄλλοι δὲ δι' αὐτῶν σωφρονίζονται, καὶ ἄλλοι δι' αὐτῶν δοκιμάζονται.

— Ἰδοῦ, τέκνον μου, διατί εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀσθενοῦς Ἀγάθης σὲ ὠδήγησα σήμερον, καὶ τὴν καλύδην αὐτῆς ὡς ὠφέλιμον, καίτοι πικρὸν φάρμακον τῆς ἀσθενούσης· ψυχῆς σου, ἐθεώρησα. Ἄς ἐπισκεπτώμεθα συχνάκις τὸν οἶκον τοῦ πένθους· ἄς ἀναμιγνύωμεν τὰ δάκρυά μας μὲ τὰ δάκρυα τῶν δυστυχούντων, καὶ ἡ καρδιά μας ὑπὸ τῶν δακρύων ποτιζομένη, θέλει ἀναδυστάσῃ ἀγάπην, συμπάθειαν, καὶ καλὰ ἔργα πρὸς παρηγορίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Πλάστου.

— Σ' εὐχαριστῶ, Πάτερ, εἶπον τότε πρὸς τὸν Χριστόφορον, διότι εἰς τὴν καλύδην τῆς Ἀγάθης μὲ ὠδήγησας· ἀπαλωτέραν τῷ ὄντι αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὴν δικαιοσύνην τῆς θείας Προνοίας, ἣτις τὴν μὲν εὐσεβῆ Ἀγάθην διὰ τοσοῦτων θανάτων καὶ στερησέων ἐτιμώρησεν, ἐμὲ δὲ ἐκ τοῦ ναυαγίου διέσωσε!

— Καθὼς τὸ χρυσίον, μοι ἀπήντησεν ὁ ἱερεὺς, διὰ τοῦ πυρὸς καθαρίζεται, οὕτω καὶ τῆς Ἀγάθης ἡ καρδιά διὰ τῶν θλίψεων ὑπὸ τοῦ Πλάστου ἐκαθαρίσθη καὶ ἐτελειοποιήθη, ὅπως ζῶσα εἰκὼν τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς κατασταθῇ, καὶ ἐφ' ὧν τῶν κατόικων τῆς Πάτμου σωτηριωδῶς διὰ τοῦ θίου αὐτῆς ἐπενεργήσῃ. Σὺ δέ, τέκνον μου, τίς οἶδεν, ἂν, διασωθεῖς ἤδη ἐκ τοῦ ναυαγίου, ἦσαι προσωρισμένος ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου, ὅπως διασώσῃς καὶ ἄλλους. Ὅταν αὖριον σοὶ ἐκθέσῃ τὴν πηγὴν τῆς νοσερᾶς καταστάσεώς σου, καὶ σοὶ ὑποδείξῃ τὰ φάρμακα αὐτῆς, ἴσως διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Παναγάρχου θεραπευθῇς, θεραπευόμενος δὲ θεραπεύσῃς καὶ ἄλλους. Τότε δὲ θέλεις γνωρίσῃς τὴν δικαιοσύνην τῆς ἐκ τοῦ ναυαγίου διασώσεώς σου.

Αὐτὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶπομεν, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χριστοφόρου· ἀνυπομόνως δὲ ἐπερίμενον τὴν ἐπαύριον, ὅπως καὶ τὴν διάγνωσιν τῆς νόσου μου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς πληροφορηθῶ.

ΣΤ'. Η ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

«Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ ὀλογικὸν ὄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ «αὐξηθῇτε».

(Α'. Πέτρ. β' 2).

Τὴν ἐπαύριον ὁ Χριστόφορος φιλοφρόνως μὲ προσεκάλεσεν εἰς τὸ ἰδιαιτερον αὐτοῦ δωμάτιον· κλείσας δὲ τὴν θύραν μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐπεθύμουν νὰ μάθω τὴν αἰτίαν τῆς ἀσθενείας μου, ἣτις καὶ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων μου μὲ ἀπέσπασε, καὶ εἰς τὸ τρομερὸν ναυάγιον μὲ ἐξέθεσε.

— Μάλιστα, Πάτερ, τῷ ἀπήντησα· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶναι μία καὶ μόνη ἡ ἀσθένειά μου· συναισθάνομαι ὅτι πολλὰ καὶ διάφορα εἶναι τὰ πάθη μου· ἡ δὲ πληθὺς

αὐτῶν μὲ ἀπελπίζει.

— Οὐχί! οὐχί! μὴ ἀπελπίξῃς, τέκνον μου· μόνον οἱ μὴ πιστεύοντες εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Ὑψίστου ἀπελπίζονται, διὰ τῆς ἀπελπισίας των δὲ ἀνίατοι καὶ δυστυχεῖς καθίστανται, Ἐν καὶ μόνον εἶναι τὸ κύριον πάθημά σου, ὅλα δὲ τὰ ἄλλα εἶναι τόσαι συνέπειαι τῆς ἀρχικῆς ἀσθενείας σου. Ἐὰν φλογισθῶσιν οἱ πνεύμονές σου καὶ βῆχα καὶ πυρετὸν καὶ δύσπνοϊαν δεξιῶς θέλεις ὑποφέρει· καὶ ὅμως ταῦτα πάντα δὲν ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρως ἀσθενείας, ἀλλ' εἶναι συνέπειαι τοῦ ἀρχικοῦ πάθους τῆς φλογώσεως.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰατρός, ὅστις, ἐκλαμβάνων τὰ συμπτώματα ὡς ἀσθενείας, καταπολεμεῖ ἀντὶ τῆς νόσου τὰ συμπτώματα, δεξιῶς ἀποτυγχάνει, ὁ δὲ ἀσθενὴς καταστρέφεται, ὡς προσπαθήσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀνεύρωμεν τὴν ἀληθῆ ρίζαν τῆς ἀσθενοῦς καταστάσεώς σου, ὅπως ριζικὴ ἀποβῇ ἡ θεραπεία σου, καὶ οὕτω πάντα τὰ παθήματα ριζηδὸν συνεχλείψωσι.

Τὴν καρδίαν σου, τέκνον μου, δὲν ἐθέρμανεν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἰδοὺ τὸ κύριον πάθος σου, καὶ ἡ μόνη αἰτία τοῦ δυσειδοῦς παρελθόντος σου. Δὲν ἐποτίσθης δυστυχῶς, Πέτρε, τὸ ἄδολον καὶ λογικὸν γάλα τῆς θρησκείας καὶ ἡ ψυχὴ σου ἠσθένησε καὶ ἐμαράνθη, καθὼς ἤθελεν ἀσθενήσει καὶ μαράνθῃ τὸ σῶμά σου, ἂν ἐν τῇ βρεφικῇ ἡλικίᾳ σου, ἀντὶ τοῦ θρεπτικοῦ καὶ ἁγνοῦ γάλακτος τῆς μητρὸς σου ἤθελες θηλάσει γάλα ἐφθαρμένον καὶ σεσηπός. Τὸ ζωογόνον καὶ σωτήριον φῶς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας δὲν ἐφώτισε, τέκνον μου, τὴν διάνοιάν σου, καὶ ἐπομένως ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐπὶ τῆς ὕλης ἐκοιμήθης. Ἡ θεία δρόσος τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν κατήλθεν εἰς τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐπομένως ἀντὶ χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἀκάνθας καὶ τριδόλους

ἐβλάστησεν ἡ καρδία σου. Ἰδοὺ, φίλτατε, ἡ μόνη ἀληθὴς αἰτία τοῦ παρελθόντος σου, καὶ τῆς ἄχρι τοῦδε κακοδαιμονίας σου.

Τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα, τέκνον μου, δὲν εἶναι ἐφεύρεσις τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, δὲν εἶναι κτήμα ἀποκτώμενον ἐξωθεν, οὐδὲ ἀνθρώπινον νομοθέτημα. Εἶναι ἐμπνευσίς εὐεργετικῆς τῆς Θεότητος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ, εἶναι ἐνστικτον ἐνυπάρχον ἐν τῇ καρδίᾳ παντός ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦτο οὕτε ὑπῆρξεν, οὕτε θέλει ὑπάρξει ἐπὶ τῆς γῆς λαὸς ἀνευ θρησκευματός τινος.

Ἄλλ' ὁ σπινθήρ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ὃν γεννῶμενοι φέρομεν ἐντὸς ἡμῶν, ἀπαιτεῖται νὰ διατραφῇ ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως ὑπὸ τῶν σωτηρίων ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅπως ἀναλάμψῃ, διαφωτισῇ καὶ καθοδηγήσῃ τὴν συνείδησιν καὶ ὁλόκληρον τὸν βίον ἡμῶν· ἄλλως ἐξασθενεῖ καὶ σδύνει, καθὼς ἐξασθενοῦσι καὶ ἐκλείπουσιν ἅπανσαι αἱ σωματικαὶ καὶ διανοητικαὶ ἡμῶν δυνάμεις, δόσεις ἢ ἔγκαιρος καὶ προσήκουσα καλλιέργεια αὐτῶν παραμεληθῇ. Ἡ δὲ κατάλληλος ἐποχὴ πρὸς καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος εἶναι, τέκνον μου, ἡ παιδικὴ ἡλικία· τότε ἡ καρδία εἶναι παρθένος, ἄγνή, τρυφερὰ, καὶ ἐπιδεκτικὴ τοῦ ἁδόλου γάλακτος τῆς θρησκείας.

— Λοιπὸν ἀπελπίσῃς! ἐφώνηξα, διακώπτων τὸν Χριστόφορον, ἔὰν ἡ καρδία μου ἀποχερωθεῖσα ἤδη, κατέστη ἀνεπίδεκτος θρησκευτικῆς καλλιέργειας!

— Οὐχί, οὐχί, ἀπήντησεν ὁ Χριστόφορος· ἡ χάρις τοῦ Ὑψίστου εἶναι παντοδύναμος· κατὰ πᾶσαν δὲ ἡλικίαν καὶ ἀπανταχοῦ καὶ πάντοτε, δύναται σωτηριωδῶς νὰ ἐπενεργήσῃ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὴν διάνοιαν διαφωτίζουσα, καὶ τὴν ψυχὴν ἐξαγιάζουσα, καὶ τοὺς ἀσφόους σοφοὺς, καὶ τοὺς ἁλιεῖς Ἀποστόλους θεοπνεύστους καὶ κήρυκας πολυφθόγγους ἀναδεικνύουσα. Ἄλλ'

ὅπως ἐξημερωθῇ καὶ καρποφορήσῃ γῆ πρὸ χρόνων ἀποχερσωθεῖσα, ἀπαιτεῖται θεδαίως θέλησις σταθερά καὶ καλλιέργεια οὐνότατος.

Ἄλλ' ἐὰν ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας σου ἤθελες διδαχθῇ ὅτι ἐκτὸς τῶν γονέων σου, ἔχεις καὶ ἄλλον Πατέρα Οὐράνιον, ὃν Θεὸν ἀποκαλοῦμεν, ὅστις καὶ σὲ καὶ τοὺς γονεῖς σου, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ καὶ τῇ σοφίᾳ του ἐπλασεν· ὅτι ὁ Οὐράνιος αὐτὸς Πατὴρ· σὲ ἀγαπᾷ πολὺ περισσότερον καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς γονεῖς σου, διότι ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ τοὺς γονεῖς σου σοὶ χαρίζει, καὶ τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν στέγην, καὶ πᾶν ἀγαθόν, ὅπερ ἐπὶ τῆς γῆς ἔχεις, σοὶ χορηγεῖ· ὅτι ὢν ἀοράτως ἀπανταχοῦ παρών, καὶ ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐν τῷ σκότει πᾶσιν πράξιν, καὶ πάντα διαλογισμόν, καὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν σου διορᾷ· ὅτι ὢν δίκαιος καὶ πολυεύσπλαγχνος, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς εὐλογεῖ, τοὺς δὲ πονηροὺς ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν πονηρίας τιμωρεῖ, συγχωρῶν πάντοτε τοὺς ἐν συντριβῇ καὶ μετανοίᾳ εἰς τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος εἰλικρινῶς προσερχομένους — Ἐὰν προσέτι ἐξ αὐτῆς τῆς παιδικῆς ἡλικίας σου ἐμάνθανες ὅτι, διὰ νὰ κατασταθῇς εὐδαίμων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μακάριος ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, ν' ἀγαπήσῃς τὸν Οὐράνιον Πατέρα σου ἐξ ὅλης καρδίας, τὸν δὲ πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, τὴν δὲ ἀγάπην σου ταύτην δι' ἔργων καλῶν ζῶσιν ν' ἀναδεικνύῃς πάντοτε — Ἐὰν, λέγω, ταῦτα πάντα ἐγκαίρως ἐδιδάσκεσο, καθ' ἐκάστην δὲ αὐγὴν καὶ ἐσπέραν μετ' εὐλαθείας συνείθιζες, προσερχόμενος διὰ τῆς ἐγκαρδίου προσευχῆς ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου, νὰ εὐχαριστῇς, νὰ καίμετεύῃς, καὶ νὰ δοξολογῇς αὐτόν, θεδαίως τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἤθελεν ἀ-

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Church world servise Παγκόσμιος Ἐκκλησιαστικὴ Ὑπηρεσία. Ἐκθεσις περὶ τοῦ ἔργου ἐν Ἑλλάδι 1958.

2. Γαβριὴλ Διονυσιάτου ἀγιορείτου «Ἀναμνήσεις καὶ Νασταλγίαι» Α' Βραβεῖον διαγωνισμοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως. Θεσ/νίκη 1958 σελ. 164.

3. Κων. Καθαρνοῦ «Anchored in god»

4. » » «Τὸ Σύμπαν καὶ ὁ ἄνθρωπος» εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Φιλοσοφίαν. Ἀθῆναι 1959.

5. Ἐπισκόπου Θκυμακοῦ Χρυσοστόμου. Α'. Ἐλεγχος τῶν παρατηρήσεων τοῦ Γ. Μπεκτιώρου ἐπὶ τοῦ «ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1959». Β'. Παρατήρησις ἐπὶ τῆς «Τάξεως» αὐτοῦ, τοῦ ἔτους 1959.

6. Ὁ «Πρωτομάρτυς Στέφανος» Ἐθνικοθρησκευτικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Παρίσις, προνοίᾳ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ρηγίου κ. Μελετίου. Ἰούλιος - Αὐγούστος 1959, ἀριθ. 2.

«Ὁρπηξ» Μηνιαῖον Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Θεσ/νίῃ. Διευθυντὴς Θ. Κ. Γωγοβίτης, Μιαούλη 36, χρησιμώτατον διὰ τὸν καθένα. Ἐγγραφῆτε συνδρομηταί.

ναπτυχθῇ καὶ στηριχθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ὡς πιστὸς καὶ ἀχώριστος φίλος ἤθελε σὲ καθοδηγεῖ ἀσφαλῶς καθ' ὅλας τὰς στιγμὰς, καθ' ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ βίου σου· καὶ τότε τὸ παρελθόν σου οὔτε τοὺς γονεῖς σου ἤθελε πικράνει, οὔτε τὴν καρδίαν σου σήμερον ἤθελες κατατῆκει.

(Ἀκολουθεῖ)

Παρακαλοῦμεν ἐργασθῆτε διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ καλοῦ μας περιοδικοῦ.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ

«Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ»

Υπὸ ἱερέως Βασιλείου Μπάμια πλη-
σιάζει νὰ ἐκτυπωθῇ.

Παρακαλοῦνται οἱ λαβόντες γνῶσιν
διὰ τῆς «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης» ὅπως
ἀποστείλουν τὰ δνόματά των καὶ τὰς
παραγγελίας των, διὰ νὰ τοὺς ἀπο-
στείλωμεν τὸ βιβλίον.

Διευκρινισθῇ δραχ. 25.

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Λόγω τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ταχυ-
δρομικῶν καὶ λοιπῶν ἐκδοτικῶν ἐξό-
δων, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀδελφοὺς
συνδρομητὰς νὰ δεχθοῦν ἀπὸ τὸ νέον
ἔτος 1960 μικρὰν αὐξησην τῆς συνδρο-
μῆς των ἐκ δραχ. 5, ἥτοι ἡ ἐτήσια
συνδρομὴ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ εἴ-
ναι διὰ τὰ άτομα

δραχ. 30

διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς » 35

διὰ τὰς ἱεράς Μονὰς » 50

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν παραμένουν αἱ ἴδιαι.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ

Ὅπως μὴ ἀμελήσητε νὰ ἀποστεί-
λῃτε διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς τὴν πιω-
χὴν συνδρομὴν τῆς «Ἀγιορειτικῆς»
διὰ νὰ προχωρῶμεν ἀνεμποδίστως εἰς
τὸ ἔργον ἡμῶν.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οὐδένα ἀν-
ταποκριτὴν ἢ εἰσπράκτορα ἔχομεν οὐ-
δαμοῦ. Μὴ ἀμελεῖτε λοιπὸν τὴν ἀπο-
στολήν της, τόσον τῆς ἐφετεινῆς ὥσον
καὶ προηγουμένων ἐτῶν.

ΔΩΡΕΑΙ

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου
τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

1. Ἀθ. Βασιλόπουλος Ἀρχ. Paris
γὰλλ. γράμμα 1000
2. Πλάτων Στωϊκίδης Λάρισα δραχ. 100

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΝΕΟΥΣ

Συνιστῶμεν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς
νέους καὶ καλὰ παιδιὰ, τὰ ἔχοντα
κλίσιν πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον,
ὅπως θελήσουν καὶ μεταβοῦν εἰς
τὸ ἅγιον Ὅρος διὰ νὰ γίνουν μο-
ναχοί. Οἱ ἐκεῖ Πατέρες ἐξαντλοῦ-
μενοι ὡσημέραι ἀπὸ ἔμφυχον ὀ-
λικὸν καὶ ἔχοντες ἀνάγκην κλη-
ρονόμων τῶν πνευματικῶν ἀλλὰ
καὶ τῶν ὀλικῶν ἀγαθῶν των, ζη-
τοῦν νὰ εὗρουν παιδιὰ κατὰλλη-
λα ἠθικὰ καὶ φρόνιμα διὰ νὰ πα-
ραδώσουν εἰς αὐτὰ τὰ πάντα των.

Σήμερον εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος
δὲν ἐπικρατεῖ ἡ παλαιὰ αὐστηρό-
της περὶ τὸ ζῆν, ἀλλ' οἱ Πατέρες
δεικνύουν πᾶσαν ἐπιείκειαν πρὸς
αὐτοὺς πρὸς συγκράτησίν των,
ὥστε καὶ τὰ πιδ καλομαθημένα
παιδιὰ, γὰ ἡμποροῦν νὰ ζήσουν
πλησίον τῶν Γερόντων των.

Πλὴν τούτου, τὰ καλοπροαί-
ρετα καὶ ἐπιμελῆ παιδιὰ, τὰ
σπουδάζουν οἱ Πατέρες καὶ αἱ
Μοναί, ὥστε πολλὰ τούτων νὰ γί-
νουν καὶ ἀρχιερεῖς.

Οἱ θέλοντες νέοι νὰ μεταβοῦν
ἐκεῖ δὲν θὰ ἐγοῦν ζημιωμένοι.

Διὰ πληροφροῦν καὶ συστά-
σεις γράψατε: Σωτ. Σχοινᾶν, Δι-
ευθυντὴν «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιο-
θήκης» Βόλον.

3. Καλλίνικος ἱερομ. Προβάτα δραχ. 40
4. Μοναχὸς ἀγίου Ὁρους » 35
5. Ἀδελφὸς ἐκ Λαρίσης Ι.Α.Π. » 200
6. Θεοδοσία Μπούτη » 50
7. Σ. Μ. Βόλος » 40

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1959

Ταχυδρομικὰ ἐσωτερικοῦ 10 ο)ο. Ἐξωτερικοῦ 30 ο)ο.
 Πᾶσα παραγγελία δέον νὰ συνοδεύηται ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων καὶ τὰ ταχυδρομικά.
 Τὰ ἔχοντα ἀστερίσκον βιβλία εἶναι ἐκδόσεις τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ξένων ἐκδόσεων.

ΕΡΓΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

* Χρηστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν, ἄδεται 80, πανόδετον 105,	
	δερματόδετον Δραχ. 115.—
* Νέα Κλίμαξ, ἄδεται 75, πανόδ. 100, δερμ.	110.—
* Κῆπος Χαρίτων, ἥτοι ἐρμηνεία γλαφυρὰ εἰς τὰς Θ' ᾠδὰς τῆς στιχολογίας, ἄδεται 70, πανόδετον 95, δερματόδετον	» 105.—
* Γυμνάσματα Πνευματικά, ἄδεται 50, πανόδ. 75, δερματόδ.	» 85.—
* Συμβουλευτικὸν ἔγχειρίδιον, ἥτοι περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθή- σεων. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου, ἄδεται δρ. 60, πανόδετον 85 δερματόδετον	» 95.—
* Ἀόρατος πόλεμος, ἄδεται	» 25.—
* Ἐξομολογητῆριον	» 35.—
* Θεοτοκάριον, νέα ἐκδοσις πολυτελῆς, ἄδεται 40, πανόδ. 50, δερμ.	» 70.—
* Τὸ Πανηγυρικὸν	» 8.—
* Προσευχητῆριον, Α. Δ. Σιμωνῶφ, ἄδεται 25.— πανόδετον	» 35.—
* Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, 50 πνευματικαὶ ὁμιλίαι, σελ. 250 ἄδεται 25.—, πανόδετον	» 35.—
* Ἐκλογή ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ διὰ τὰς ὁλονυκτ. ἀγρυπνίας	» 10.—
* Σωτηρία ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, περιέχον τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον καὶ λοιπὰς ἀγνώστους ἀκολ. τῆς Μ. Τεσσαρακοσ. ἄδ. 10.— δερμ.	» 15.—
* Φωνὴ βοῶντος ἐκ τῆς ἐρήμου ὑπὸ Γαβριὴλ Διονυσίου	» 15.—
* Νέος Εὐαγγελινὸς	» 10.—
* Μαλθουσιανισμὸς ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς Γενοκτονίας » κατάλληλον διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ ἰδίως τοὺς πνευματικούς	» 10.—
* Ἀναμνήσεις καὶ Νοσταλγίαι, τοῦ αὐτοῦ	» 25.—
* Λαυριωτικὴ Κυψέλη. Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου	» 20.—
* Λαυσαϊκόν, Λάβσου τοῦ Πραιποσίτου (Πατερικά διηγήματα)	» 20.—
* Λειμωνάριον τὸ παλαιὸν ἢ τὰ Μυρίσποα ἀνθὴ τοῦ Παραδείσου	» 15.—
* Ἐγκόλπιον προσευχῶν, περιέχον παρακλ. Κανόνας καὶ Χαιρετι- σμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Γαβριὴλ Σταματε- λάτου, σελ. 216 ἄδεται 18.—, πανόδετον	» 28.—
* Σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αὐτοῦ, ἄδεται 15.—, δεμένον	» 25.—
* Ὁδηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ, τοῦ αὐτοῦ. Χρησιμώτατον διὰ κάθε Χριστιανὸν καὶ πρὸ παντὸς τῶν πνευματικῶν	» 5.—
* Βιβλίον ψυχοσωτήριον τοῦ αὐτοῦ	» 2.—
* Ἡ ἐρημίτις Φωτεινὴ, Ἰωακείμ Σπεισιέρη	» 7.—
* Περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου αἰωνίας ζωῆς, † Ἰωακείμ Σπεισιέρη	» 4.—
* Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στρατὴς (θρησκευτικὸν διήγημα)	» 5.—
* Εὐαγγελικὸς Κήπος, Σάββα μοναχοῦ Φιλοθέτου	» 5.—
Κατηχ. διδασκαλία ψυχοφελὲς πρὸς νέον κλπ. τοῦ αὐτοῦ	» 12.—

* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον Ἀθανάσιον τὸν ἐν Ἀθῶ	Δραχ.	2.—
* Ἀκολουθία Θ. Μεταλήψεως μὲ προσθέτους εὐχὰς εἰς τὸ τέλος, σχῆμα μικρὸν τσέπης	»	2.—
* Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	1.50
* Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ τὸν χριστιανὸν	»	1.50
* Ὁ ἐπιτάφιος τῆς Θεοτόκου	»	1.50
* Ἀποκαλύψεις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Ἀγριζόμπανον	»	1.50
* Ἀκολουθία τῆς Γονυκλισίας, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς	»	2.—
* Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν	»	2.—
* Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ εὐχαὶ κατὰ τοῦ πολέμου	»	2.—
* Παρακλητικὸς Κανὼν καὶ τὰ θαύματα τῆς Γοργοϋπηκόου	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὴν Πορταΐτισσαν τῶν Ἰβήρων	»	2.—
* Παρακλ. Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Φανούριον, Ἀλεξ. Μωραΐτιδου	»	2.—
* » » εἰς πάντας τοὺς ἁγίους μὲ εὐχὰς πρὸς τὴν Θεοτ.	»	1 50
* Ὁ Μέγας Κανὼν, Ἀνδρέου Κρήτης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ εἰς τὸν τίμ. Σταυρὸν μὲ 2 εὐχὰς πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμ.	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ Κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ 15 Αὐγούστου καὶ ἡ παράκλησις τῆς Γλυκοφιλούσης	»	2.—
* Χαιρετισμοὶ πενθοχαρμόσυνοι πρὸς τὸν παναγ. καὶ ζωοδ. τοῦ Σωτήρος τάφον	»	1.50
* Χαιρετισμοὶ εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, Παλαιὰς καὶ Νέας Διαθήκης	»	1.50
* Εὐχὴ βασκανίας ἐλλείψει ἱερέως	»	1.—
* Δίπτυχα ζώντων καὶ τεθνεώτων	»	1.—
* Μικρὰ Ἀνθοδέσμη	»	0.50
* Τὸ ἐξάκουστον προσκυνητᾶριον τοῦ σπηλαίου Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.	»	2.—
* Βίος τοῦ ἁγ. Ρηγίνου, Ἐπισκ. Σκοπέλου δρ 1.— ἐκδ. πολυτελῆς	»	2.—
* Ἐξορκισμοὶ Μ. Βασιλείου καὶ Ἱ. Χρυσοστόμου μὲ τὴν εὐχὴν εἰς ψυχορραγοῦντα τοῦ ἁγίου Νήφωνος	»	2.—
* Ὁ Παράδεισος, Ἰωάννου Μηνᾶ, γλαφυρότατον	»	8.—
* Ὁ καλὸς φίλος καὶ ἱατρὸς κάθε ἀσθενοῦς, κατὰλληλον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.—
* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὰ παιδικὰ του χρόνια, κατὰλληλον διὰ τοὺς μικροὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ.λ.π.	»	2.—
* Ὁ ἀδελφὸς τῶν φυλακισμένων, Ἰωάννου Μηνᾶ	»	2.—
* Ἡ Μόνικα, μήτηρ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, παρὰδ. χριστ. μητρὸς	»	2.50
* Ἡ ἁγία Συγκλητική, παρηγορητικὴ διήγησις διὰ τοὺς ἀσθενεῖς	»	2.50
* Ψυχῆς Παρηγορία, εὐχαὶ διὰ στίχων, Ξένης μοναχῆς τυφλῆς σ. 88	»	3.—
* Ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, περὶ θείας Κοινωνίας	»	2.50
* Ἡ ἁγία Γραφή, ἀνάλυσις αὐτῆς	»	2.50
* Μικρὸν εὐχολόγιον. Εὐχαὶ παρακλητικαὶ Μάμαντος καὶ Τρυφῶνος μὴ ὑπάρχουσιν εἰς τὰ εὐχολόγια, ἐλαφρῶς δεδεμένον	»	2.50
* Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας Εἰρήνης τοῦ Χρυσοβαλάντου	»	2.50
* Ἡ Χαρὰ τῶν Ἀγγέλων Τζάνου Γουγοντᾶ, ἱερέως	»	10.—
* Ἡ Καμπάνα τοῦ Οὐρανοῦ	»	8.—
* Ὁδηγὸς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, Ἰννοκεντίου Ἐπισκ.	»	5.—
* Τετρακτύς, βιβλίον πατερικόν, Κωνστ. Ζερβού πρωτοπρεσβ.	»	8.—
* Γνώθι σαυτὸν Γ. Περαιτικοῦ	»	1.50

* Σειρά «Ἁγιορ. Βιβλιοθ.» ὁλόκληρον τὸ κβ' καὶ κγ' ἔτος 1957-58Δρ.	50.—
* Ἐγκόλπιον νηστείας, ἥτοι πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ὅλας τὰς νηστείας τοῦ ἔτους, βάσει τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου »	1.50
* Οἱ διδάσκαλοι τῆς Νοεῆς Προσευχῆς. Ἀναστασίας Περαιτικοῦ »	8.—
* Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου »	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Χοροβιωτίσσης ἐν Ἀμοργῷ »	10.—
* » » » τῶν Ἁγίων Ὁνουφρίου καὶ Πέτρου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Πατρ. Κων)πόλεως »	10.—
* » » » τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Τριανταφύλλου, Ζαγορᾶς Βόλου »	10.—
* » » » τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ »	10.—
* » » » ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλ. ιθ' Αὐγουστου »	10.—
* » » » τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πανηγυρική »	10.—
* » » » τῆς Παναγίας Γεροντίσσης »	10.—
* » » » τῶν 20 ἁγίων Ἀναργύρων μετὰ παρακλήσεως »	10.—
» » » Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως »	10.—
» » » Ἀποστόλου Παύλου »	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Γεωργίου Ἱωαννίνων »	10.—
» » » τοῦ ἁγ. Φανουρίου »	10.—
» » » ἁγίου Ἀχιλλεῖου »	15.—
» » » τοῦ ὁσίου Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ »	15.—
» » » ἁγίας Κυριακῆς »	10.—
» » » τῆς ὁσίας Πελαγίας »	5.—
» » » τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου »	15.—
» » » Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ »	30.—
» » » Μάμαντος »	10.—
» » » Καλλιόπης »	10.—
» » » τῆς ἁγίας Εἰρήνης »	10.—
» » » Ἀγιορειτικῆς ἀγρυπνίας »	20.—
Ἀπολυτίκια - Κοντάκια - Μεγαλυνάρια τοῦ ἐνιαυτοῦ. Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου »	25.—
Ἐπιφανίου Θεοδοροπούλου ἱεροδ. «Ἀπαγορεύει ὁ Κύριος ὅπως οἱ κληρικοὶ προσαγορεύονται Πατέρες;» ἐκδόσις β' ἐπιφυξημένη »	5.—
Κουκουζέλισσα, ἡ οἰκονόμισσα τῆς Μ. Λαύρας »	20.—
Ὁ Ὀδοιπόρος, Φιλοθέου Ζερβάκου ἀρχιμ. »	15.—
Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμεναι, ἰδίου »	12.—
Ἐτεροδιδασκαλιῶν ἐλεγχος ἡ περὶ χορῶν, τοῦ ἰδίου »	3.—
Μέγα καὶ θαυμαστὸν προσκύνημα εἰς Παλαιστίν. καὶ Σινᾶ, ἰδίου »	25.—
Θησαυρὸς ἁγίων, ἥτοι Παρακλητικοὶ Κανόνες »	40.—
Ἁγία Γραφή καὶ πονηρὰ πνεύματα, Ἐπιφ. Θεοδοροπούλου ἱερ. »	15.—
Χρυσόβουλλα καὶ τυπικὰ τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων τοῦ Ἀγ. Ὁρους »	20.—
Ὁ Νόμος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, Σ. Φιλαρέτου »	10.—
Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ οἰκογένειά του »	5.—
Τὰ λείψανα καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἀρχ. πόλεων τοῦ Βόλου μετὰ χαρτῶν »	10.—
Πίστις καὶ γνῶσις. Κων. Τσαταλοῦ, ἀντισυνταγματάρχου »	10.—
Κυριακοδρομίου Θ. Ζωγράφου, ἄδետον »	50.—
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδետον δραχ.	200.—
Βράβια Ἀρμένη, Δοκίμιον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν δερματόδετον »	60.—

Ἀποστολικὴ Σαγήνη	Δραχ.	70.—
Εὐφραῖμ τοῦ Σύρου, τὰ Ἀσκητικά	»	150.—
Φιλοσοφικὸν Δοκίμιον περὶ τῆς προόδου καὶ πτώσεως τῆς		
Π. Ἑλλάδος Γ. Κωζάκη Τυπάλδου Ἀθῆναι 1839	»	50.—
Συναξαριστὴς Δουκάκη. Σεπτέμβριος, ἄδετος 35, δεμένος	»	50.—
» Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος, ἕκαστος » 50, δεμένος	»	60.—
Ν)βριος, Ἰαν)ριος ἄδετα 55, δεμένα 65, Φεβ)ριος δεμένος	»	55.—
Μέγας Συναξαριστὴς πατρὸς Ματθαίου ὁ τόμος ἄδετος 90 δεμ.	»	110.—
Δογματικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου	»	150.—
Ἰχνος Χριστοῦ	»	60.—
Ἀνωτέρα ἐπισκιάσις ἐπὶ τοῦ Ἀθω· ὅλαι αἱ θαυματουργοὶ εἰκό-		
νες μὲ τὰ θαύματά των, ἄδετον δρ. 40, δεμένον	»	50.—
Ὁδηγὸς ἀγίου Ὄρους Ἀθω, Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου	»	40.—
Προσκυνητῆριον ἀγίου Ὄρους δεμένον	»	40.—
Θησαυρὸς τετραγύλωστος, Γερασίμου Βλάχου τοῦ Κρητὸς Μητροπ.		
Φιλαδελφείας, Βενετία αψκγ' ὅλον δερμάτινον	»	150.—
«Ἑστία,» τόμος γ'. 1877 δερματόδετον	»	100.—
Αἰώνιον Πασχαλοημερολόγιον, Συμεὼν Φιλοθεῖτον	»	20.—
Ἐγχειρίδιον Νικοδήμου καὶ Ἱστορία Βαβλαὰμ καὶ Ἰωά-		
σαφ ὁμοῦ δερματόδετον	»	100.—
Μέγας εὐεργετινὸς τόμ. α' πανόδετος	»	120.—
Ξυμωρὶς ἥτοι φυσικὴ καὶ μεταφυσικὴ, Αἴγινα 1834	»	100.—
Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία, Κοντουγόνου, πλήρης, δερματόδε-		
τος εἰς δύο τόμους	»	300.—
Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Κ. Καλλινίκου	»	100.—
Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ	»	30.—
Ἡ ἁμαρτία κατὰ τὴν Χριστιανικὴν ἀντίληψιν	»	20.—
Ὁ Χριστιανικὸς γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια	»	30.—
Ἐπίτομος ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία	»	35.—
Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως	»	60.—
Πέραν τοῦ τάφου	»	40.—
Θεοτοκίās	»	35.—
Ἡ ἔξομολόγησις	»	15.—
Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Ἀρχιμ. Αὐγουστίνου Καντιώτη	»	20.—
Εἰκόνες καὶ πραγματικότητες Α' τεῦχος, τοῦ ἰδίου	»	15.—
Ὁ πολῦτιμος μαργαρίτης, τοῦ ἰδίου	»	25.—
Ἐμποδίζει ὁ πόνος τὴν ὑπαρξιν εὐτυχίας; Ἀγαθ. Κοτρώνη	»	35.—
Τὰ «Πάτρια» ἀστρονομικὴ ἀπάντησις, Μ. Σαββοπούλου ἱερέως	»	5.—
Αἱ σύγχρονοι ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντορθ. προπαγάνδαι, Ἰννοκεντίου		
Νιζιγορόδ. (ἐρμηνεῖα ἀποκαλύψεως μετ' εἰκόνων)	»	20.—
Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ ἥρως τῆς ἐρήμου	»	6.—
Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, Κων. Ν. Δρατσέλα σελ. 192	»	15.—
Γενικὴ ἱστορία Βοσσανέτου, 2 τόμοι πλήρεις, λινόδετοι καινουρ-		
γεῖς, Κων)πολις 1817	»	300.—
Λεξικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, Ν. Γ. Πολίτου ἐξάτομον δερματόδ.	»	500.—
Ἐβραϊσμός καὶ τεκτονισμός, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Ἀνορθώσατε τὴν Ἐκκλησίαν, Χρ. Καλύβα	»	15.—
Στὰ δόντια τῶν θηρίων	»	25.—
Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Θεοκλήτου μοναχοῦ	»	50.—
Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα ἀγ. Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτ. ἄδεν. 75, δεμ.	»	90.—

Ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, Φαραζουλή	Δραχ.	30.—
Πηδάλιον πανόδετον	»	225.—
Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, τόμ. α' περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, τόμ. β' περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, πανόδ. Βενετία αψοθ' (1779) οἱ 2 τόμ.	»	500.—
Θύρα Μετανοίας	»	35.—
Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ	»	45.—
Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία	»	35.—
Θεῖαι ἐκδηλώσεις, Π. Ν. Ἀντύπα	»	15.—
Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν, τόμος α' καὶ β' ἀνὰ	»	100.—
Ἀριστοτέλους: Ἠθικὰ Νικομάχεια, κείμενον, μετάφρασις καὶ ἐρμηνεία, Κ. Θ. Καραῶ	»	20.—
Ὁ Προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, Μαιθοπούλου, δεμένο	»	30.—

ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Ἀπόστολος Βενετίας 1766 καινουργῆς δερματόδετος	»	200.—
Ἀπόστολος, Βενετίας 1842, δερματόδετον	»	100.—
Ἀπόστολος, Ἀθῆναι 1894, πανόδετον	»	50.—
Σύλλογὴ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν ἑορτῶν, ὑπὸ Γρηγορίου Γάγου Ἀρχ. τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, δεμένο ὅλο δέρμα, Ἀλεξανδρεία 1874	»	150.—
Ἑρμηνεία ἐντολῶν Παύλου, ἀγίου Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, τόμος Α', δεδεμένον ἄριστα, Βενετία 1819	»	300.—
Ἐξομολογητᾶριον τοῦ αὐτοῦ. Βενετία 1868, δεδεμέν. καινουργῆς	»	80.—
Κυριακοδρομίον, Ἀγαπίου μοναχοῦ, μετ' ἐξηγήσιν ἐν τέλει τῶν 11 ἑωθινῶν Εὐαγγελίων ὑπὸ Γρηγορίου Ταυρομανίας, Βενετία 1840	»	350.—
Τετραεὺς ἀγγελον καὶ ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου μετ' ἐξέσιμον πολυτελὲς ὅλο δέρμα. Βενετία 1785	»	350.—
Παλαὶ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ἑκδοσίς Μόσχας αἰων.	»	1000.—
Ἀρχιερατικόν, Βενετία 1778, περιέχον ἀναλλοιώτους τὰς 3 θείας λειτουργίας, Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ Γρηγορίου Διαλόγου, μεταχειρισμένον ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, μετ' ἐξέσιμον καινουργῆς	»	200.—
Πανθέκτη, ἥτοι Τριώδιον καὶ Πεντηκοστάριον πληρὲς, μετ' ἐξέσιμον παλαιόν, ὅλο δέρμα μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει	»	300.—
Ἱερὸν Πηδάλιον. Πρώτῃ ἐκδοσίς. Λειψία ΑΩ (1800), πρόκειται περὶ κειμηλίου, μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει, δερματ.	»	1500.—
Ἀνθολόγιον τοῦ ὅλου ἑνιαυτοῦ, περιέχον τὰς ἀκολουθίας τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Ἔτι δὲ καὶ ἀνωτέρους ἀκολουθίας, πᾶσαν τὴν Ὀκτώηχον καὶ τὰ ἑνδεκα ἑωθινὰ Εὐαγγέλια καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη. Βενετία αψοθ' 1779	»	1000.—
Μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει, δερματόδετον	»	1000.—
Τριώδιον κατανυκτικόν. Βενετία 1700, μεταχειρισμ. δερμ. Ἐκτιμᾶται διὰ τὴν ἀρχαιότητα μᾶλλον παρὰ διὰ χρῆσιν ὡς Τριώδιον	»	400.—
Αἱ θεῖαι Λειτουργίαι, Βενετία 1830. Ἐκτιμᾶται διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν παρὰ διὰ χρῆσιν, χαρτόδετον	»	50.—
Νέος Παράδεισος, ἥτοι Λόγοι διάφοροι καὶ βίοι ἁγίων ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ Συμεῶν, Ἀγαπίου μον. τοῦ Κρητός, Βενετία 1872, δερμ.	»	300.—
Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας Ἑρμηνεία Εὐαγγελίων μετ' ἐξέσιμον καινουργῆς. Λέπουν αἱ τελευταῖοι 2 στίχοι τοῦ Ἰωάννου 24·25 μετ' ἐξέσιμον καινουργῆς	»	500.—
Νέος Θησαυρὸς. Βενετία αἰων' 1805, καινουργῆς δερματόδετον	»	500.—

Εὐαγγέλιον τὸ μέγα. Βενετία αψογ' 1773 μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει μὲ νέον δέσιμον	Δραχ. 600.—
Πεντηκοστάριον. Βενετία αφε' (1805) μεταχειρισμένον ἐν καλῇ καταστάσει μὲ δέσιμον καινουργῆς μὲ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν	» 400.—
Πεντηκοστάριον Βενετία 1884 μὲ δέσιμον καινουργῆς ὡραῖον	» 400.—
Καλοκαιρινή. Βενετία αψπ' (1780) καινουργῆς δερματόδετος	» 500.—

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία καὶ προᾶξις τῆς βυζ. μουσικῆς Παναγιωτοπούλου	» 35.—
Μουσικὴ Κυψέλη Κων)πόλεως, τρίτομος καινουργῆς, ἄδεται	» 300.—
δεδεμένη μὲ δέσμα εἰς 2 τόμους	» 400.—
Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἄδεται	» 50.—
Μ. Ἑβδομάς Ραιδετινοῦ, μεταχειρισμένη δερματόδ. καινουργῆς	» 350.—
Δοξολογία 25ης Μαρτίου, Κ. Ψάχου δεμένη	» 25.—
Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος, ἀρραβῶνος, γάμου, πεζὸν καὶ μουσικόν, χαρτόδετον	» 20.—

Λέν εὐθενόμεθα δι' ἐνδεχομένας ὑπερτιμήσεις

Περιοδικὸν «ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ». Ἐγγραφῆτε συνδρομηταὶ δι' ἐν ἔτος δοκιμαστικῶς. Ἔχετε πολὺν νὰ ὠφεληθῆτε. Συνδρομὴ ἑτησίᾳ δραχ. 25 καὶ διὰ τὰς Μονὰς 45. Εἶναι μηνιαῖον, ἀλλὰ ἐκδίδεται εἰς διπλᾶ τεύχη ἀνὰ δίμηνον.

Λιεύθενσις: Σωτ. Σχοινᾶν, Χατζηαργύρη 28, Βόλον

Ἀγιογραφικὸς οἶκος

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΙΕΡΟΥ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ

“ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ.,

Βαρυμπόπης Τατοῖου Ἀθηνῶν

Ἀναλαμβάνομεν καὶ ἱστοροῦμεν καλλιτεχνικὰς εἰκόνας διαφόρων Ἀγίων, Ἀγιορειτικῆς καὶ Βυζαντινῆς τέχνης.

Δεχόμεθα παραγγελίας εἰς τὸ ἀνωτέρω Ἡσυχαστήριον.

ΓΟΡΔΙΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΕΠΤΑΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Νοέμβριος - Δεκέμβριος

Διευθυντής - Ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Χατζηαγγέλη 28

Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΥΛΟΝ ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Βόλῳ τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1959

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ,

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς Σέ, τὸν θεῖον καὶ ἀνθρωπίνῳ δικαίῳ τεταγμένον εἰς τὴν περιφρούρησιν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἔθνει πάσης εὐνομίας καὶ ἠθικῆς τάξεως.

Δὲν διαφεύγει ἀσφαλῶς τὴν ἀντίληψίν Σου, ὅτι ἡ ἐννοια τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης ἀπὸ πολλοῦ ἔπαυσε νὰ διέπῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰς πράξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὰς ὁθνεῖας προπαγάνδας, κινδυνεύει τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ἐξαχρειώσεως σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ του. Ἡ αἰτία δὲ τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, εἶναι, ὅτι ἔπαυσεν ἡ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη νόμων καὶ ἡ συνεπεία τούτου, ἀσυνείδητος καὶ ἀποθράσυνσις τῶν διαφθορῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς οἰκτρᾶς ταύτης κοινωνικῆς κατα-

στάσεως διακρίνομεν πάντες, ἰδιαιτέρως εἰς τὴν νεολαίαν, ἣτις παρουσιάζει ἀνησυχητικὰ σημεῖα πλήρους ἡθικῆς σήψεως, ὀφειλομένης εἰς τὴν ποικιλόμορφον τῆς ἁμαρτίας ἑξιν. Τὰ αἰσχροὶ τῶν κινηματογράφων καὶ τῶν θεάτρων θεάματα, τὰ ἀνῆθικα τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν ἀναγνώσματα, αἱ χαρτοπαικτικαὶ λέσχαι καὶ τὰ τούτοις ἐπόμυνα, τροφοδοτοῦν καθημερινῶς καὶ διεγείρουν τὰ κτηνώδη ἔνστικτα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, εἰς βαθμὸν ὥστε πάντες οἱ ἡθικολόγοι σήμερον νὰ ἐκφράζωνται μετ' ἀπογοητεύσεως διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας ἐν γένει.

Πλὴν τῶν κακῶν τούτων, ἀντιμετωπίζομεν καὶ τὰς θρησκευτικὰς τῶν αἰρετικῶν προπαγάνδας. Δυστυχῶς ἡ χαλάρωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, συνεπεία τῆς ἡθικῆς ἐκλύσεως εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν, παρέσχε γόνιμον ἔδαφος διὰ τὴν σπορὰν καὶ αἰρετικῶν ζιζανίων παρὰ τῶν ἐπιβούλων τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Χιλιασταί, Μασσῶνοι, Οὐνίται, ὑλισταί, ἄθεοι καὶ πλείστοι ἄλλοι κακόφρονες, εὖρον καιρὸν ἐπιτήδειον πρὸς διάδοσιν τῶν ψυχοφθόρων δοξασιῶν των.

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ,

Ἄλλο ζήτημα ἄξιον προσοχῆς καὶ διορθώσεως προκύπτει, τὸ τοῦ διχασμοῦ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, συνεπεία τῆς ἀμελετήτου ἀλλαγῆς τοῦ ὀρθοδόξου ἑορτολογίου, προσαρμοσθέντος πρὸς τὸ Παπικὸν τοιοῦτον. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς οὗτος διχασμὸς, ἀνάγκη τὸ ταχύτερον νὰ παύσῃ, διότι ἀπετέλεσε πληγὴν διαβιβρώσκουσαν θανάσιμως τὰ σπλάγχνα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο δὲ θὰ ἀποφευχθῇ ἢ διὰ τῆς ἐπανόδου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἐκ παραδόσεως ἑορτολόγιον, ἢ διὰ Πανορθοδόξου Συνόδου μιᾶς ἐγκύρου ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ,

Ἰδοὺ ὅποια καὶ ὅποσα φλέγοντα ζητήματα καλεῖται ἡ Θεόστεπτος κορυφή Σου νὰ διευθετήσῃ διὰ μιᾶς ἀποφασιστικῆς Βασιλικῆς προσταγῆς Σου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἔχει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου παραδείγματα Χριστιανῶν Ἑλλήνων Βασιλέων ἀξιολίμητα. Οἱ κατὰ καιροὺς κλείσαντες τὸν Ἑλληνικὸν Βασιλικὸν Θρόνον δι' ἔργων θεαρέστων καὶ ἐθνοσωτηρίων, πρόκεινται ἐνώπιόν Σου, ὡς πρότυπα Βασιλικῆς ἐξουσίας ἀλήστου μνήμης. Ἄνευ ἡθικῆς, οἱ λαοὶ παρακμά-

ζουν καὶ ἀφανίζονται. Ἐνευ ὀρθοδοξίας, τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀδύνατον νὰ βαδίσῃ εἰς τὰ ἐνδοξα πεπρωμένα του.

Ἴδου λοιπὸν, ὡς Ἀνώτατος Ἀρχων, τὸ βαρὺ ἔργον ὁπερ καλεῖται νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Μεγαλειότης Σου. Τὴν ἡθικὴν κάθαρσιν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἑνωσιν. Ἐὰν ταῦτα κατορθώσῃ ἡ Μεγαλειότης Σου, θὰ ἀφήσῃ ἵχνη διαβάσεως εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν τοιαῦτα, τὰ ὅποια ἡ Ἱστορία θὰ ἀναγράψῃ εἰς τὰς σελίδας τῆς γράμμασι μεγάλοις χρυσοῖς καὶ ἀνεξιτήλοις.

Μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, πιστὸν καὶ ἀφοσιωμένον τέκνον Αὐτῆς.

Ο

Διευθυντῆς τῆς «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης»

Δ. Ν. Χοινῆ

Η ΝΟΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τὸ θέμα τῆς νοερᾶς προσευχῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατέστη ἐπίκαιρον τόσον εἰς τὰ ὀρθόδοξα κλίματα, ὅσον καὶ εἰς τὸν Προτεσταντισμὸν καὶ τὸν Καθολικισμὸν, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀλληπαλλήλων ἐκδόσεων τῆς «Φιλοκαλίας» καὶ τῶν Νηπτικῶν Πατέρων εἰς τρεῖς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Ἡ νοερὰ προσευχὴ ἀποτελεῖ, εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τοῦ ψυχικοῦ ἄγχους, τὴν μόνην καταφυγὴν καὶ τὸ κύριον μέσον στροφῆς πρὸς ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῆς ἀπολεσθείσης ὑπάρξεως, τοῦ ἀπολεσθέντος Παραδείσου, τῆς ἐντὸς ἡμῶν ὑπαρχούσης Βασιλείας. Κάποτε, σπουδαῖοι ἐκπρόσωποι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐχαρὰ κτήρισαν τὴν νοερὰν προσευχὴν ὡς «πνευματικὴν ἡλιθιότητα» καὶ ἡ ἐπίσημος Καθολικὴ Ἐκκλησία θεωρεῖ τὴν νοερὰν προσευχὴν καὶ τὸν Ἠσυχασμὸν ὡς εἶδος τι αἰρέσεως. Σήμερον ὅμως παρουσιάζεται μία ὕφεσις εἰς τὰς πεπλανημένας αὐτὰς ἀντιλήψεις καὶ ὁ Δυτικὸς κόσμος στρέφεται διφραλέως πρὸς τὴν Ἀνατολήν, ἡ ὁποία διετήρησε τὴν ἀγάπην τῆς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν. Βεβαίως, οὐδέποτε ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία θὰ ἀγαπήσῃ εἰς ἶσον βαθμὸν μὲ τὴν Ἀνατολικὴν τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν, ἐὰν δὲν ἀπαγγιστῶσιν ἀπὸ τὸ μονομερὲς πνεῦμα τῆς ἐξωτερικῆς δραστηριότητος, τὸ ὁποῖον τείνει νὰ τὴν καταστήσῃ ἓνα ἐστερημένον, διουμένον ὑπερβατισμοῦ, ἐγκόσμιον ὀργανισμὸν. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν θεολογικὴν τοποθέτησιν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ λαὸς διψᾷ «τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν», τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ὅχι ἀπὸ τὸν νοησιαρχικὸν Ἀριστο-

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 371)

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου, ἐπιδραβεῦαι τὸ ψυχροσωτήριον ἔργον τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», τῶν ἐκλειψάντων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, ἀπονέμοντος τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἐκφράζει καὶ πάλιν πρὸς Αὐτὸν τὴν θέλησιν τῶν ἀγιορειτῶν Πατέρων διὰ τὴν ἔνωσιν τῆς διχασθείσης Ἐκκλησίας ἐν τῷ Ἔθνει ἡμῶν, συνεπεῖα τῆς ἀμελετήτου ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου, δι' οὗ ἡχρηστεύθη ὁ ἑορτολογικὸς πῖναξ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κατεστράφη ἡ εὐρυθμία τῶν τελετουργικῶν διατάξεων αὐτῆς.

Κατωτέρω παραθέτομεν τὰς σχετικὰς ἐπιστολάς τῆς Α. Θ. Π. μετὰ τὰ ἀνωτέρω ζητήματα.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ κυρίῳ Σωτηρίῳ Ν. Σχοινᾷ
Διευθυντῇ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
Εἰς Βόλον

Ἐντιμότατε,

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ προσκυνητὸς ἡμῶν πατήρ καὶ Δεσπότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κύριος Ἀθηναγόρας, ἔλαβε τὸ ἀπὸ τῆς ἡ' τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου γράμμα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἐντιμότητος.

Εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, διαβιβάζω ὑμῖν τὰς εὐχαριστίας τοῦ Πατριάρχου καὶ τὰ θερμὰ Αὐτοῦ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ ἔργῳ ὅπερ ἐπιτελεῖτε, γνωρίζω δ' ὅτι ἀπεστάλη ἤδη πρὸς ὑμᾶς τὸ σχετικὸν σεπτὸν Πατριαρχικὸν Γράμμα μετὰ τῶν εὐλογιῶν τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ τῇ παρ' ὑμῶν ἐκδόσει τῆς Βίβλου τοῦ ἁγίου Νικοδήμου «Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου δέον ὅπως καταβληθῶσι πανταχόθεν προσπάθειαι, ἵνα οἱ ὁπαδοὶ αὐτοῦ ἐπ' ἀνέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς αὐτῶν κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τυγχάνει ἀποκλειστικῶς ἐπιστημονικὸν καὶ οὐδαμῶς συνδέεται μετὰ τῶν αἰωνοβίων παραδόσεων, οὐδὲ μετὰ τοῦ Μοναχικοῦ βίου.

Ἐπὶ τούτοις διαβιβάζω ὑμῖν τὰς εὐχὰς τοῦ Πατριάρχου, διατελῶ μετὰ τιμῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 7ῇ Ὀκτωβρίου 1959

+ Ἀρχιμ. Συμεὼν Ἀμαρύλλιος

Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ κυρίῳ Σωτηρίῳ Σχοινᾷ, τέκνῳ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ
 τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἐντιμότητι καὶ εἰρήνῃ
 παρὰ Θεοῦ.

Εἰς Βόλον

Τοῦ βίου τὴν θάλασσαν διαπλέοντες, ἐν μέσῳ τόσων προβλημάτων καὶ εὐ-
 θυνῶν, λιμένα γαλήνης εὐρίσκομεν ἐν τοῖς πονήμασιν, ἅτινα ἐκλεκτοὶ τῶν
 γραμμάτων καλλιεργῆται καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐκπρόσωποι προφρόνως τε καὶ ὑ-
 ποχρεωτικῶς ἐκάστοτε ἀποστέλλουσιν ἡμῖν.

Μελετῶμεν αὐτά, δασκίς εὐρίσκομεν καιρὸν, καὶ εἰτ' ἀποθησαυρίζομεν ἐν
 τῇ Πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἀλλὰ συνεχῶς δοκιμάζομεν ψυχικὴν εὐτυχίαν ἐκ
 τῆς διὰ τούτων ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν συγγραφέων αὐτῶν καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς
 δημιουργουμένων ἱερῶν συνδέσμων μετὰ αὐτῶν καὶ τοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθο-
 δοξίας.

Διὸ καὶ πολλῇ ἐντεῦθεν συγκινήσει δεξάμενοι τὸ νέον καὶ περισπούδαστον
 ἔργον τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἐντιμότητος «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδό-
 ξου Μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ Νέου», προαγόμεθα ἐκφράσαι αὐτῇ θερ-
 μὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ, συγχαρῆναι ἀπὸ καρδίας καὶ ἐπεύξασθαι
 ἐφ' ὅμᾳς πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου.

Ἀδελφ' Σεπτεμβρίου κ'

Ἰωάννης
 Διάκονος ἀπὸ τοῦ ἁγίου

Η ΝΟΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 371)

τελισμόν τῆς, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, εἰς τὴν ὁποίαν «ἐκκέχυται ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ».

Τοιοῦτοτρόπως ἐξηγοῦνται αἱ τελευταῖαι ἐκδόσεις ὑπὸ τῶν Δυτικῶν τῶν Νηπτικῶν Πατέρων καὶ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων περὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους ὑπὸ Προτεσταντῶν καὶ Καθολικῶν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ξένων.

Ἡμεῖς δὲ οἱ Ὁρθόδοξοι Ἑλληγνες, οἱ ὁποῖοι κατέχομεν «τὸν θησαυρὸν τοῦτον» τῆς πατρικῆς Θεολογίας, κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν, ἔχομεν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, φθάσαντες εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἀγνοοῦμεν καὶ αὐτὸ τὸ βαθύτερον πνεῦμα τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας.

Δὲν γνωρίζομεν μέχρι ποίου ὁρίου δικαιολογεῖται ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ τῆς νοερᾶς προσευχῆς εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διεξάγωμεν μέγαν ἀγῶνα διὰ τὴν προσαρμογὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως εἰς νέας καταστάσεις. Βέβαιον ὅμως τυγχάνει τὸ γεγονὸς ὅτι, ἡ ἀπὸ ἱστορικοῦς λόγους, ἡ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν μιμνήσεως ξένων προτύπων διεκόψαμεν τὴν συνέχειαν τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, ὑπερτονίσαντες τὴν ἀξίαν τῆς ἐξωτερικῆς δράσεως, μιᾶς ἡθικιστικῆς ζωῆς, ἀφοῦ οὔτε καὶ ὑποπτευόμεθα ὅτι «ἐντὸς ἡμῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ».

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ὑπαρξις τῶν Μοναστηρίων ἐκρίθη περιττὴ καὶ ὁ Ἡσυχασμὸς κάτι ἀκατάληπτον καὶ ἡ νοερὰ προσευχὴ ἄκαρπος ἐνασχόλησις, καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ ὡς δευτερεῦον θέμα, δεδομένου ὅτι ἡ καρδιά εἶναι ἐσκορπισμένη εἰς τὸν κόσμον χάριν «κοινωνημάτων σκοπῶν». Τὸ ἀντορθόδοξον αὐτὸ πνεῦμα ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται μὲν, ἀλλὰ νὰ πνέῃ ἀσθενέστερα εἰς τὰς ἡμέρας μας, χάρις εἰς τὴν ἐκδοσὶν πατρικῶν βιβλίων, τῆς «Φιλοκαλίας», τοῦ «Εὐεργετινοῦ», μιᾶς ἐκδόσεως περὶ νοερᾶς προσευχῆς, καὶ σειρᾶς ὅλης τῶν πνευματοφόρων ἔργων τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ὑπὸ τῆς «Ἀγιορείτικῆς Βιβλιοθήκης».

Σὺν τούτοις ἀποτελεῖ λίαν ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τῆς στροφῆς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν, τῆς ὁποίας τὴν καρδίαν ἀποτελεῖ ἡ νοερὰ προσευχὴ, ἡ ἀπόφασις τοῦ παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ὅπως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐξακοσιοστῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀγιωτάτου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀφιερωθῇ τὸ τρέχον ἔτος εἰς τὴν μνήμην του καὶ λάβουν χώραν ἑορταὶ κατὰ τὰ μέγα τοῦ μηνὸς Νεμβρίου, σχετιζόμεναι μὲ τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα καὶ τὸν Μοναχισμόν.

Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τῶν ἐξ ὑπὸ συζήτησιν θεμάτων κατὰ τὰς συνδιαλέξεις, αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν μεταξὺ τῶν 150 περίπου ὀρθοδόξων θεολόγων — τῆς κορυφῆς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας — τὰ τρία ἀφοροῦν τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν πνευματικότητα τοῦ Μοναχισμοῦ, τότε δικαιούμεθα νὰ ὑποστηρί-

Ἄρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Τί προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κοινωνίαν

(Μελέτη ἐπιστημονική, εἰδικῶς διὰ τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην»)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 289)

Ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία εὐθύνεται φυσικὰ σοβαρῶς διὰ τὴν κατάστασιν αὐτήν. Διότι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου μέχρι σήμερον, ἐνόμισε πάντοτε ὅτι πρόχειρον μέσον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν ἦτο ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Πολλὰκις μάλιστα οἱ ἐν τοῖς πράγμασι ἐγένοντο θύματα ὑπόπτων εἰσηγήσεων ἢ ἀρπακτικῶν διαθέσεων ἐπιδιωκουσῶν ὅπως ἱκανοποιηθῶν εἰς βάρος τῶν μοναστηρίων. Ἡ γνῶσις ὅμως οἱ προβαίνοντες εἰς τὰς πράξεις ταύτας ἢ οἱ ἐνδίδοντες εἰς τὰς σχετικὰς εἰσηγήσεις, ὅτι μαζὶ μὲ τὴν διάλυσιν ἐκάστου μοναστηρίου, ἠφανίζετο καὶ μέρος τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἡμῶν παροδόσεως καὶ ἕνα κέντρον, τὸ ὁποῖον, ὑπὸ καθεστῶς διαφορῶν ἀντιλήψεων, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποδώσῃ καρπὸς ὠφε-

λίμους καθὼς καὶ εἰς τὸ παρελθόν.

Βεβαίως ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος, ἄνεμος διωγμοῦ κατὰ τῶν μοναστηρίων καὶ κατὰ τῶν μοναχῶν ἐπνευσε καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ἰδίᾳ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ αἱ μοναστηριακαὶ περιουσίαι κατεσχέθησαν ὑπὸ τοῦ κράτους. Δὲν ἐλήφθη ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἔξωθεν παρεχόμενον παράδειγμα δὲν ἦτο ἄξιον σημειώσεως ἐκ μέρους ἡμῶν, διότι, κυρίως αἱ συνθήκαι σχέσεων Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας καὶ παρ' ἡμῖν. Παρ' ἡμῖν ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἐθεωρήθη οὔτε ὡς ἐχθρικῶς διωκομένη, οὔτε ὡς κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ κράτους. Παρ' ἡμῖν ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ Μοναστήρια ἐπρωτοστάτησαν πάντοτε εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἡμῶν ἀγῶνας, ἐβουλήθησαν δὲ πάντοτε καὶ βοηθοῦν, διὰ τοῦ κύρους αὐτῶν, τὸ κράτος εἰς κάθε δυσχερῇ περιστάσει καὶ ἀ-

ζωμεν ὅτι ἤδη ἤρχισε νὰ κατανοῇται ἡ ἀξία τοῦ παραθεωρουμένου Μοναχισμοῦ μας.

Αἱ μελέται δὲ διὰ τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά, ἔχουν νὰ ἀσκήσουν σημαντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς συγχρόνου ζωῆς, τῆς τόσον πνευματικῶς ἀδαθοῦς, καὶ ἀσφαλῶς θὰ καταδείξουν τὴν ἀστάθμητον ἀξίαν τῆς νοερᾶς προσευχῆς, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἀκαταγώνιστος ὑπεράσπιστής.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἅπαντες συλλήδην, ἔκαμνον νοερὰν προσευχήν, κατὰ τὸ «ἀδιαλείπτως προσεῦχεσθε» τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἐτόνισαν εἰς τὰ ἀθάνατα αὐτῶν συγγράμματα, ὅτι ἄνευ τοῦ «ἀδιαλείπτως προσεῦχεσθε» εἶναι ἀδύνατος ἡ κάθαρσις τῆς καρδίας ἀπὸ τῶν παθῶν καὶ ἡ ἑλλαμψίς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, πράγματα τόσον ὀλίγον πιστευόμενα σήμερον καὶ ἀπὸ θεολόγους καὶ ἀπὸ ἀθεολογῆτους, διὰ «τὸ εἶναι ἡμᾶς σάρκας», περιβιχλωμένους τὸ εὐθηνὸν ἔνδυμα τῆς ἐν ἐξωτερικῇ λάμψει «μορφώσεως τῆς εὐσεβείας».

Θεόκλητος Μοναχὸς Διονυσιάτης

Ἄγιον Ὅρος 29/12. 10. 1959

ναλαμβάνουν υποχρεώσεις, τὰς ὁποίας μετὰ δυσκολίας θὰ ἡδύνατο τὸ κράτος νὰ ἐπωμισθῇ. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι δίκαιον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι τὸ κράτος ἀναγκάζον τὰς μονὰς νὰ διαλύωνται διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν περιουσιῶν αὐτῶν καὶ γενικῶς διὰ τῆς δυσφημίσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἐξαφανίζει κέντρα, τὰ ὁποῖα, ἀντιθέτως, ἐνισχυόμενα καὶ ἀναδιοργανούμενα, ἐν ὄψει τῶν συγχρόνων ἀναγκῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων, θὰ ἡδύνατο ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, νὰ συμβάλλουν σοβαρώτατα εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν δρασίν.

*
*
*

Πρέπει βεβαίως νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν στάσις τῆς πολιτείας ἐναντίον τῶν μονα-

στηρίων, ἀπεγοήτευσε τὴν Ἐκκλησίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὴν ἡμποδίσεν ἵσως νὰ λάβῃ τὴν ἐνδεδειγμένην στάσιν ἐναντίον τοῦ ἀντιμοναστηριακοῦ καὶ ἀντιμοναχικοῦ ρεύματος. Ἐννοοῦμεν βέβαια στάσιν ὃχι μιᾶς ἀπλῶς ἀντιδράσεως, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ κάθε ἀπαλλοτριώσις ἢ δήμεσις μοναστηριακῆς περιουσίας, ἢ ὁποῖα ἀντίδρασις φυσικὸν ἦτο νὰ κάμπηται θάττον ἢ βράδιον διὰ τῶν πιέσεων· ἀλλὰ στάσιν, ἡ ὁποία ἐκ τῶν πραγμάτων, θὰ καθίστα ἀτελεσφόρους τὰς ὁρέξεις ἐπιδρομῶν ἐναντίον τῶν μοναστηριακῶν περιουσιῶν.

Ποία δὲ θὰ ἦτο ἡ πρόσφορος αὕτη καὶ ἐνδεδειγμένη στάσις; Ἰδοῦ, καθ' ἡμᾶς, τί θὰ ἐπεβάλλετο νὰ εἴχῃ γίνεῖ ἀλλὰ καὶ νὰ γίνῃ ἔστω καὶ ἀργὰ σήμερον.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝ

Τὴν ψυχωφελῇ Βίβλον τῶν ἀγίων «Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου» ἔργον καὶ αὐτὸ τοῦ ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, τιθέμενον εἰς τὴν σειρὰν τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως τῆς «Ἀγιορείτικῆς Βιβλιοθήκης».

Ἡ ἀνατύπωσις γίνεται πιστότατα ἐκ τῆς πρώτης ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως τοῦ 1816 τῆς μόνης ὑπαρχούσης. Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἀνωτέρω ταύτης ἐκδόσεως θὰ εἶναι ἀρίστη, ὑπὸ ἔποψιν χάρτου, στοιχείων καὶ τυζαντινῶν κεφαλαίων, εἰς δὲ τὸ μέγεθος σύμφωνον πρὸς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις τῶν ἔργων τοῦ αὐτοῦ πατρὸς Νικοδήμου.

Ἡ τιμὴ διὰ τοὺς συνδρομητὰς ὠρίσθη εἰς δρχ. 80 ἢ δολλ. 3.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ ὅπως ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ εἰς τὸ σπάνιον τοῦτο βιβλίον τὸ περιλαμβάνον 837 ἐρωταποκρίσεις σπουδαίων ζητημάτων πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν· οἱ ἔχοντες δὲ οἰκονομικὴν ἐπάρκειαν, δύνανται νὰ ἀποστείλουν τὴν ἀξίαν του, ἵνα ἐνισχυώμεθα εἰς τὰς ἐκδοτικὰς δαπάνας.

Τῇ ἐπαύριον τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς Κράτος, μετὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 - 1827, ὅχι μόνον ἐλησμονήθησαν αἱ ὑπὸ τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν προσενηχθεῖσαι ὕψισται καὶ ἀνεκτίμητοι ὑπηρεσίαι πρὸς τὸ Γένος μας καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς δουλείας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατριδος, ἀλλὰ καὶ ἔλαβε τὸ κράτος ἑχθρικὴν στάσιν ἀπέναντι αὐτῶν. Αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς κατεφάρετο ἐναντίον τῶν μοναχῶν τῆς ἐποχῆς του, τοὺς ὁποίους ἐθεώρει ὡς ἀνέργους καὶ ἀδρανεῖς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς παλαιότερους μοναχοὺς, ὧν ἐθαύμαζε τὴν φιλοπορίαν καὶ τὴν δραστηριότητα.

Ἡ στάσις αὕτη ἀπεγοήτεισεν, ὥς ἦτο ἐπόμενον, τοὺς μοναχοὺς. Διότι ἐνῶ ὅλοι οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἀνέμενον καὶ ἐλάμβανον ἠθικὴν δικαίωσιν καὶ ἀναγνώρισιν τῶν ἀγῶνων αὐτῶν, αὐτοί, καίτοι διαδραματίσαντες εἰς τὴν μεγίστην ἐκείνην προσπάθειαν τῶν 400 ἐτῶν τόσον σπουδαῖον μέρος, παρεγνωρίζοντο, κατηγοροῦντο καὶ ὑπεκρίνοντο. Διὰ τοῦτο ἔπαυσαν κάθε κοινωνικὴν δρᾶσιν, περιορίσθησαν εἰς τὰς σκήτας καὶ τὰ κελλία αὐτῶν, ἐργαζόμενοι μόνον διὰ τὰς χρεῖας αὐτῶν καὶ τῶν μοναχικῶν αὐτῶν κοινοτήτων καὶ διακόφαντες οὕτω τὴν κατὰ παράδοσιν σπουδαίαν αὐτῶν συμβολὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους κοινωνικοὺς σκοποὺς. Ἀπεγοητεύθησαν βέβαια διότι ὅχι μόνον αἱ ὑπηρεσίαι των δὲν ἀνεγνωρίσθησαν, ἀλλ' ἤρχισαν καὶ νὰ δέχωνται ἀντὶ τοῦ μάννα χολήν.

Μὲ αὐτὸν ὅμως τὸν τρόπον, ὁ ὁποῖος ἀπετέλεσε μίαν παθητικὴν διαμαρτυρίαν δι' ἄδικον μεταχείρισιν, δὲν ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ ἐπιτύχουν τίποτε. Τοῦναντίον ἔδωκαν λαβὴν εἰς τὸ νὰ στηρίζωνται βασιμώτερον αἱ ἐναντίον αὐτῶν αἰτιάσεις

ἐπὶ ἀδρανεῖα καὶ ἄνευ λόγου ἢ σκοποῦ διατηρήσει μεγάλων περιουσιῶν.

Διάφορος θὰ ἔδει νὰ εἶναι ἡ ἀντίδρασις τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων κατὰ τῶν ἐναντίον αὐτῶν τάσεων. Ἀντίδρασις ὅχι παθητικῆς διαμαρτυρίας, ἀλλ' ἐνεργῶς διαπιστώσεως τῆς ἀδίκου ἐναντι αὐτῶν στάσεως πολιτείας τε καὶ κοινωνίας. Θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε φροντίσει ἕκτοτε ἡ Ἐκκλησία, ὅπως αἱ μοναὶ ὁργανωθοῦν εἰς κέντρα ἐξαιρέτου πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς δράσεως, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, κατὰ τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ πάντοτε, ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ἔχει ἐπαιγούσας ἀνάγκας. Βεβαίως ὅ, τι παρεῖχον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος δὲν ἦτο πλέον ἀρκετόν, οὐδ' ἀναγκαῖον ἴσως ἐν πολλοῖς. Ὑπῆρχον ὅμως τόσαι χαίνουσαι πληγαὶ χρήζουσαι θεραπείας μετὰ τὸν ἀγῶνα, τόσαι ἠθικαὶ καὶ ὑλικά καὶ κοινωνικά ἀνάγκαι, τόση δίψα πνευματικῆς καὶ μορφωτικῆς δρόσου, ἀλλὰ καὶ τοσαύτη δυσχέρεια πρὸς παροχὴν ἔστω καὶ ἀνεπαρκῶς ἐκ μέρους τοῦ κράτους ὅλων αὐτῶν, ὥστε στάδιον λαμπρὸν ἠνοίγετο πράγματι διὰ τὰ μοναστήρια, ὅπως ἐγκαίρως καὶ δεόντως ὁργανωθοῦν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἐφ' ὅλων αὐτῶν τῶν σημείων τῆς ἀναγεννωμένης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Καὶ φαντάζεται βέβαια κανεὶς, ὅτι ἂν τότε τὰ μοναστήρια μὲ τὰ ὑλικά μέσα τὰ ὅποια διέθετον, ἐφρόντιζον νὰ ἀναλάβουν τὸ μέγα αὐτὸ κοινωνικὸν ἔργον, ὁργανούμενα βεβαίως δεόντως, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς καὶ ἀποκτιῶντα τὰ κατάλληλα στελέχη, καὶ ἂν, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἀνέπτυσσον καὶ ἐπεξέτεινον τὴν δρᾶσιν αὐτῶν, οὐδεὶς θὰ ἐτόλμα νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν χρησιμότητα ἢ μᾶλλον τὴν

ἀναγκαιότητα αὐτῶν, οὐδὲ νὰ ζητήσῃ νὰ ἀποστερήσῃ αὐτὰ τῶν περιουσιῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκρίνοντο τοσοῦτον ἀναγκαῖαι διὰ τὴν πραγμάτων τοῦ κοινωνικοῦ αὐτῶν ἔργου. Πᾶς ὁ ὁποῖος θὰ διεννοεῖτο κἄν νὰ προβῇ εἰς οἰανδήποτε ἐνέργειαν ἐναντίον τῶν μοναστηρίων, θὰ προσέκρουεν ἐπὶ τοῦ λαϊκοῦ αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον, φυσικά, θὰ ἀντιτάσσεται κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς ἐναντίον τῶν τόσον εὐεργετικῶν αὐτῶν καὶ ὄντως εὐαγῶν ἰδρυμάτων. Τολμᾷ, πράγματι, οἰοσθῆποτε νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν περιουσίαν εὐαγῶν ἰδρυμάτων, ὅταν ταῦτα πληροῦν πράγματι κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ ὅταν ἡ κοινὴ γνώμη γνωρίζῃ τὴν ὠφέλιμον δράσιν τῶν ἰδρυμάτων τούτων, ὥς εὐεργετουμένη ὑπ' αὐτῶν; Τολμᾷ νὰ δυσφημήσῃ αὐτά; Ἐφ' ὅσον διοικοῦνται χρηστῶς καὶ οὐδεμίαν δίδουν λαβὴν εἰς παρεξηγήσεις ἢ ἐπικρίσεις ἐχούσας βάσιν; Ὁχι βεβαίως. Διότι τὸν ἀναμένει ἡ λαϊκὴ ἀγανάκτησις, ἡ κοινὴ ἀποδοκιμασία.

* *

Ὅσα ἀναφέραμεν ἀνωτέρω δὲν ἔχουν τὸν χαρακτῆρα ἐπικρίσεως τοῦ παρελθόντος. Δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Τὰ ἐκτιθέμενα ἐνταῦθα ἀποτελοῦν ἀπλῶς διαπιστώσεις χρησίμους καὶ ἀναγκαῖας, ἐκ τῶν ὁποίων δύνανται ἀσφαλῶς νὰ προκύβουν ὠφέλιμοι, πληροφορίαι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνδεδειγμένην τακτικὴν, ἢ ὁποία κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην, δέον νὰ τηρηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦδε καὶ μελλοντικῶς, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν ὅπως Μοναστήρια καὶ μοναστικὸς βίος, ἐπανέλθουν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν αἴγλην καὶ ἀποδώσουν καὶ πάλιν τοὺς ἀγλαοὺς ἐκείνους καρπούς, τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖ ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν παράδοσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ, παρὰ τῇ ὁποίᾳ, ἢ ἔλλειψις δράσεως

ἐκ μέρους τῶν ἀποτελεῖ αἰσθητὸν κενόν.

* *

Ζήτημα ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναστικοῦ βίου, κυρίως εἰπεῖν, δὲν ὑφίσταται καθ' ἡμᾶς. Διότι ἡ ὁργάνωσις καὶ ἡ ἀνασύστασις τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἔχει ἤδη συντελεσθῇ πληρέστατα καὶ κατὰ τρόπον ἀγαστὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ μακρῶν ἤδη αἰώνων. Καὶ θὰ ἦτο ἰδεῶδες ἐπίτευγμα, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ προσεγγίσωμεν πρὸς τὴν μοναχικὴν ἐκείνην συγκρότησιν καὶ τελειότητα, τὴν ὁποίαν καθώρισαν καὶ ἔργῳ μετῆλθον οἱ μεγάλοι τοῦ μοναχικοῦ βίου στυλοβάται καὶ πρωτοπόροι Ἀντώνιοι, Παχώμιοι, Βασίλειοι, Ἀμβρόσιοι, Γρηγόριοι, Ἱερώνυμοι, Ἀγνουστῖνοι, Ἰσίδωροι, Νεῖλοι κλπ. Ἔργον ἡμῶν θὰ εἶναι κατὰ ταῦτα, νὰ ἐπιδιώξωμεν ἀπλῶς ὅπως ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἀρίστην ἐκείνην μοναχικὴν ὁργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν μοναχικὸν βίον τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς τὸν μοναχικὸν θεσμόν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων καὶ τοὺς σχετικούς κανόνas καὶ διατάξεις, διὰ νὰ κατευθύνωμεν ὁρθῶς τὴν σύγχρονον μοναχικὴν ὁργάνωσιν καὶ δράσιν κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐνεστώσης ἐποχῆς. Τονίζομεν δὲ καὶ πάλιν, ὅτι αἱ παντοειδεῖς πνευματικαὶ ἀνάγκαι τῆς κοινωνίας, ἰδίᾳ ἐν τῇ χώρα μας, εἶναι τόσον μεγάλαι, πάντοτε μέν, κατ' ἐξοχὴν δὲ σήμερον, ὥστε παρὰ τὴν ὁσηνδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ κρατικὴν ἢ κοινωνικὴν μέριμναν πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν, ὑπάρχουν, κατὰ γενικὴν ἄλλως τε ὁμολογίαν, μέγιστα κενά. Κατάλληλος ὅθεν δρᾷσις ἐκ μέρους ἰδρυμάτων ἐχόντων κατ' ἐξοχὴν σκοποὺς πνευματικούς καὶ οἰκοδομητικούς, σκοποὺς παντοειδοῦς εὐποιίας καὶ ἠθικῆς συμπαράστασεως, ὥς εἶναι αἱ μοναὶ ἐν τῷ ἀκρι-

βεῖ αὐτῶν προορισμῶ, θὰ ἦτο δυνατόν καὶ λίαν ὠφέλιμον νὰ πληρώσῃ τὰ κενὰ ταῦτα, ἔστω καὶ μερικῶς, ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν εὐεργετικώτατα.

Σὺν τῇ ἐπανόδῳ ὅμως τοῦ μοναχικοῦ βίου εἰς τὰ νενομισμένα αὐτοῦ πλαίσια, διὰ νὰ καταβληθῇ φροντίς ὅπως ἐπανδρωθοῦν αἱ μοναὶ διὰ τῶν καταλλήλων ἐκείνων προσώπων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς παιδείας, τοῦ ζήλου, τῆς δραστηριότητος καὶ τῶν εὐγενῶν αὐτῶν παρορμήσεων, ἐν γνώσει δὲ τῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς τῶν μοναστηρίων καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου, θὰ δυνηθοῦν νὰ καταστήσουν τὰ κέντρα ταῦτα καὶ πάλιν τόπους ἐκπαιδευτικῆς, ἐπιστημονικῆς, ἐπαγγελματικῆς, πρακτικῆς, ἠθικῆς, φιλανθρωπικῆς, ἀγαθοεργοῦ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν, καὶ ἐν γένει ἑξανθρωπιστικῆς κινήσεως καὶ δράσεως πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ λαοῦ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ δυνηθοῦν ὁμοίως αἱ μοναὶ νὰ ἐνισχύσουν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θείας αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ εἰς τὸ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς πολλαπλὰς ἀπαιτήσεις τῶν παρόντων καιρῶν καὶ τὰς ποικίλας ἀνάγκας τοῦ λαοῦ. Τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο εἶναι σοβαρώτατον κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας διαβιοῦμεν. Διότι σήμερον ὁ λαὸς δὲν ἔχει μόνον τὰς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας φυσικὰ πάντοτε καὶ ὑπὸ οἰανδήποτε κατὰστασιν ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Σήμερον, λόγῳ τῶν παντοίων κακοποιῶν ρευμάτων, τὰ ὁποῖα συγκροοῦνται μέσα εἰς τὰς κοινωνίας καὶ τῆς καταβαλλομένης πολλαχόθεν καὶ διὰ διαφόρους σκοποὺς προ-σπαθείας πρὸς διαφθοράν τῶν μαζῶν, σήμερον, λέγομεν, ὁ λαὸς διατρέχει σοβαρωτάτους κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἑκαστος συναντᾷ ἀνὰ πᾶν αὐτοῦ βῆμα. Καὶ τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι οἱ σημερινοὶ

ἄνθρωποι, συναντῶντες, ἀνὰ πᾶν βῆμα, ὡς εἴρηται, τοὺς πολλαπλοὺς καὶ παντοειδεῖς αὐτοὺς κινδύνους, ἄλλοτε μὲν παρ-σσύρονται ὑπ' αὐτῶν χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιλαμβάνωνται, ἄλλοτε δὲ παρακολουθοῦν αὐτοὺς καὶ μετὰ χαρᾶς ἔτι, νομίζοντες ὅτι ἀρνούμενοι τὸ παρελθόν, ἀσπάζονται ἀρχὰς προοδευτικὰς καὶ δὲν εἶναι καθυστερημένοι.

Ἄλλοτε ὑπῆρχε καὶ ἔξωθεν ἐπικουρία δι' ὠρισμένους τομεῖς ἐκκλησιαστικῆς κυρίως ἀρμοδιότητος. Σήμερον, ὅχι μόνον ὁλόκληρον τὸ βάρος τῶν φροντίδων διὰ τοὺς τομεῖς αὐτοὺς ἔχει ἐγκαταλειφθῇ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ, λόγῳ τῆς κρατούσης γενικῆς ἀδιαφορίας καὶ τῶν νεωτεριστικῶν ἀντιλήψεων, εὐρίσκεται αὕτη ὑποχρεωμένη νὰ μερίμνῃ καὶ διὰ ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα τὸν λόγον θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἄλλοι.

Ἡ Ἐκκλησία σήμερον ἀναγκάζεται νὰ διατηρῇ καὶ νὰ συντηρῇ χιλιάδας κατηχητικῶν Σχολείων πρὸς παροχὴν εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τοὺς νέους ὑγιεῖς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς. Καὶ μήπως ἄραγε δὲν θὰ ἦτο εὐκατὶον καὶ ἐνδεδειγμένον, ἀν ἦτο δυνατόν, νὰ διατηρῇ ἡ Ἐκκλησία καὶ σχολεῖα γενικῆς ἐκπαίδευσεως τῆς νεολαίας; Μήπως δὲν θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς ἐσχάτους καιροὺς νὰ εἶναι ἡ στοιχειώδης καὶ ἡ Μέση ἐκπαίδευσις εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας;

(Ἀκολουθεῖ τὸ τέλος)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Δύο οὗτοι διδάσκαλοι γεγόνασιν ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς, ἡ κρίσις καὶ τὸ συνειδός· καὶ οὐδέτερος αὐτῶν φωνὴν ἀφήσι σιγῇ τοὺς ἀνθρώπους ἐπαίδευσιν.

— Παχεῖα γαστήρ λεπτὸν οὐ τίκει νοῦν.

Τὸ μέγα γεγονός

ΠΡΟΣ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Τοῦ ἱερολογιωτάτου Ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Ἐνανθρώπησις τοῦ Κυρίου καὶ θεοποίησις τοῦ δούλου. Ταπεινώσις τοῦ Δημιουργοῦ καὶ δόξα τοῦ κτίσματος. Κατέστη ὁ Θεὸς υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, προκειμένου νὰ καταστή ὁ ἄνθρωπος υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Μυστήριον μέγιστον, ἐνώπιον τοῦ ὁποῦ ἵστανται κατάπληκτοι ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι, ἀνίκαντοι νὰ προατενίσουν τὸ δάθος αὐτοῦ. Μοναδικὸν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου θαῦμα, κάτωθεν τῆς ἀπροσμετρήτου ταπεινώσεως, τοῦ ὁποῦ ἀπαστράπτει ἡ ἀπειρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἐκπεσμένον ἄνθρωπον.

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐκπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός... ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν» (Γαλ. δ' 4,5). Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ παντοδύναμος Δημιουργὸς τῆς ὁρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως, «δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, ἐκένωσεν ἑαυτόν, μορφὴν δούλου λαβών» (Φιλιπ. β' 7). Χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ εἶναι Θεός, ἐμίκρυνε καὶ περιώρισε τὴν ἀπειρον δόξαν τῆς ἀναλλοιώτου θεότητός του καὶ ἔλαβε σῶμα ἀνθρώπου. Ἐλαβε μορφήν δούλου καὶ διήλθε τὰς ἡμέρας τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς του ὡς δούλος τῶν ἀνθρώπων, τῶν δούλων τῆς ἁμαρτίας. Ὁλόκληρος ἡ ζωὴ του ὡς ἀνθρώπου, ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους μία ἀδιάσπαστος καὶ συνεχὴς ταπείνωσις.

Δὲν τὸν βλέπετε; Γεννᾶται εἰς τὸν σταυλόν, ἀνακλίνεται εἰς τὴν φάτιν, ἀγνοεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἔχει ὡς βρεφικὴν του στρωμνὴν χόρτα καὶ ἄχυρα. Ὡς συντρόφους τὰ ζῶα καὶ ἀντὶ μύρων καὶ θυμιάματος τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦ σταύλου.

Ἡ ἀρχικὴ ἐπίσκεψις, ἡ ὁποία συντελεῖται εἰς τὸ αὖθις τεχθὲν θεῖον Βρέφος, προέρχεται ἐκ μέρους μερικῶν ἀπλοϊκῶν ποιμένων τῆς Βηθλεὲμ! Νήπιον εἰσέτι, περισταίχίζεται ἀπὸ θανασίμους κινδύνους. Εἶναι ὁ προγεγραμμένος τοῦ Ἡρώδου καὶ οἱ «φονεῦται» ἐπιδιώκουν παντὶ τρόπῳ νὰ τὸ βυθίσουν εἰς τὸ αἷμα καὶ νὰ τὸ πνίξουν, εἰ δυνατόν καὶ εἰς τὸ βρεφικόν του λίκνον. Γνωρίζει καὶ κατέχει ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὰς ταλαιπωρίας μιᾶς ἐσπευσμένης φυγῆς, τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας, τῆς πτωχείας καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως.

Καὶ ἡ ὀλόκληρος κατ' ἀκολουθίαν ζωὴ του, εἶναι μία ἀδιάλειπτος ταπείνωσις. Εἰς τὴν Ναζαρετ ζῇ ὡσάν ἓνα ἀπὸ τὰ ἀνκρίθμητα παιδιὰ. Ὑπακούει εἰς τὴν Μητέρα του καὶ τὸν Ἰωσήφ, μετὰ τοῦ ὁποῦ βραδύτερον ἐργάζεται εἰς τὸ πτωχικὸν ξυλουργεῖον. Καθίσταται καὶ οὗτος ἓνας ἀπλοὺς μαραγκός, ὥστε οἱ Ναζαρηνοὶ νὰ τὸν ὀνομάζουν ἀργότερον τέκνονα καὶ οἱ Φαρισαῖοι «ἀγγράμματον». Θὰ πεινᾷ καὶ θὰ διψᾷ καὶ θὰ κοπιᾷ καὶ θὰ ταλαιπωρεῖται κατὰ τὸ διάστημα τῆς δημοσίας ζωῆς του. Θὰ διέρχεται ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας πεζὸς εἰς τὴν Παλαιστίνην, θὰ διαθέτῃ τὰς ὀλονυκτίους ὥρας εἰς τὴν προσευχὴν, θὰ κοιμᾶται ταλαιπωρημένος εἰς τὴν πρύμνην πλοίου τινός, καὶ γενικῶς θὰ ζῇ ὡς ἄνθρωπος ταπεινός, ἀποφεύγων ἐπιμελῶς ἐτιδήποτε, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν δοξάσῃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐτέχθη πτωχὸς καὶ παρέμεινε πτωχός. Πτωχότερος ἐκ πολλῶν ἀνθρώπων, πτωχότερος καὶ ἀπὸ αὐτὰ εἰσέτι τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ ὅποια τέλος ἔχουν τὰς

φωλεάς των ἐνῶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶχε «πρὸ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ». Καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐκεῖ εἰς τὸ ὑπερῶν, δὲν θὰ ἐδίσταζεν, ὡς ὁ ἔσχατος τῶν δούλων, νὰ πλύνῃ καὶ σπογγίσῃ ταυτοχρόνως τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του! Ὁμολογουμένως ἡ σάρκωσις τοῦ Κυρίου ὑπῆρξε τὸ μέγα θαῦμα τῆς ὑψίστης ταπεινώσεως τοῦ ἀπείρου Θεοῦ.

Καὶ τίθεται εὖλογον τὸ ἐρώτημα: Ποῦ εὗρίσκετο ἡ θεότης κατὰ τὸν καιρὸν αὐτόν; Ἡ θεότης του, ἡ ἀτίρετως καὶ ἀσυγχύτως καὶ ἀδαιρέτως ἐνωθεῖσα μετὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐκείνου σώματος, διὰ ποῖον λόγον ἐν τῇ ἀπέριφ της σοφίᾳ καὶ δυνάμει δὲν οἰκονομεῖ τὰ πράγματα ἀξίως ἑαυτῆς; Διατί ἀφίνει ὁ Θεάνθρωπος Ἐαυτὸν εἰς τασαύτην πτωχείαν καὶ ταπεινώσιν; Διότι «ἐκένωσεν ἑαυτόν», διότι ἐταπείνωσε καὶ ἐγύμνωσε πάσης δόξης τὸν ἑαυτόν του, ὥστε ἀπ' ἀρχῆς νὰ θεμελιώσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνορθώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ταπεινοῦται διὰ νὰ ὑψώσῃ τὸν ἀνθρώπον. Διὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν προτέραν του δόξαν, ἐξ ἧς εἶχεν ἐκπέσει. Διὰ νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ νὰ τὴν ἀναδείξῃ ἀξίαν τῆς ὑψηλῆς καταγωγῆς της. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς σαρκώσεώς του καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται νέα ἐποχὴ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Δὲν ἀκούετε τὸν ἀστραπόμορφον ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἀναγγέλλει εἰς τοὺς περιλαμφθέντας ἀπὸ δόξαν Κυρίου ποιμέντας τὸ μέγιστος σημασίας δι' ὅλον τὸν κόσμον χαρμόσουνον γεγονός; «Ἰδοὺ—λέγει—εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος» (Λουκ. 6' 10, 11). Δὲν βλέπετε τὸ πλῆθος τῆς στρατιᾶς οὐρανίων ἀγγέλων νὰ πλημμυρίζουν τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ ψάλλουν, «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὖ-

δοκίᾳ» καὶ νὰ πανηγυρίζουν τὴν ἀρχὴν πλέον μίας νέας ἐποχῆς διὰ τοὺς ἀνθρώπους;

Καὶ ὅντως! Ἡ νύκτα ἐκείνη τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ἐσημείωσε μοναδικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐδόθησαν ἔκτοτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεὸν ὅλαί αἱ δυνατότητες καὶ ὅλα τὰ μέσα διὰ μίαν νέαν ζωὴν λυτρώσεως, πρὸ ὁδοῦ καὶ εἰρήνης. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ὡς πλούσιος πνευματικὸς ποταμὸς κατακλύζει τὴν γῆν, προκειμένου νὰ ἀναγεννᾷ πᾶσαν ἀνθρωπίνην ψυχὴν. Ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ καταθλιπτικὸν συναίσθημα τῆς εὐθύνης καὶ τὰς φοβερὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως, κατέστη πραγματικότης. Ἡ καρρότης τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοός, ἡ «πάντα νοῦν ὑπερέχουσα» εἰρήνη τῆς ψυχῆς, ὁ ἁγιασμὸς καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ὁμοίωσις, εἶναι ἀγαθὰ οὐχὶ προσδοκώμενα, ἀλλὰ παρόντα καὶ προσιτὰ εἰς πάντα ἀνθρώπον. Ἡ υἱοθεσία, τὴν ὁποίαν ἀπωλέσχημεν διὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ θησαυροῦ τῶν ἀπειρῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν, ὁ ὁποῖος τίθεται τῶρα εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν.

Αἱ θύραι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων κατήλθεν ἡ στρατιὰ τῶν ἀγγέλων, παραμένουν ἔκτοτε διαρκῶς ἀνοικταί, διὰ νὰ ἀνέρχωνται οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς εἰς τὰ βασίλεια τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ἐξευγενισμὸς, ἡ θέωσις καὶ ἡ δόξα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἡ εὐτυχία τῆς παρούσης ζωῆς καὶ ἡ μακαριότης τῆς μελλούσης, εἶναι κατορθωταί δι' ὅσους μὲ ἀκλόνητον καὶ σταθερὰν πίστιν δέχονται τὸν σαρκωθέντα Σωτῆρα εἰς τὴν ψυχὴν των, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ ψυχὴ ὁμοιάζῃ μὲ τὸν σταυρὸν τῶν ζώων. Οὗτοι καθίστανται πλούσιοι διὰ τῆς πτωχείας Ἐκείνου. Γίνονται υἱοὶ τοῦ Θεοῦ

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Βίβλος ἀναμορφώσεως μοναχικῆς πολιτείας

(Ἐκ τῆς ἐκδόσεως Ζαχαρίου ἱερομ. Μικραγιαννανίτου, Ἐρμούπολις 1887)

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Εἰς τὴν Παρασκευὴν
τῆς νηστείας τῶν ἁγίων
Ἀποστόλων

Περὶ τοῦ δεῖ μετ' εὐλαβείας
καὶ φόβου Θεοῦ διανύειν
τὴν παροῦσαν ζωὴν.

Εὐλόγησον πάτερ,

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ἐκ τῶν παρελθουσῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἐωρτάσαμεν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν Ἀνάστασιν, ἡ παροῦσα Κατήχησις ἐπανάληψις ἐστὶ ἂν προσέχωμεν τοῖς λεγομένοις αὐτῆς. Διότι ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀναστάσεως, ἀναστὰς συνείγειρεν ἡμᾶς κατακειμένους τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ συναναστήσας ἐζωοποίησεν ἡμᾶς τεθνατωμένους τοῖς παραπτώμασιν ἡμῶν, καὶ τῇ ἀκροθυσίᾳ τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ἤγουν τῇ

καὶ θεοὶ κατὰ χάριν. Ἄλλωστε τὸ βεβαιώνει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον: «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Καὶ «ἔδοξεν αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι» (Ἰωάν. α' 12, 14).

Πράγματι.. Πόσον μεγάλα δωρεὰ εἰχον διασκορπισθῇ εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην ἀπὸ τὴν ἁγίαν ἐκείνην νύκτα! Καὶ πόσον εὐτυχεῖς καὶ ἀνώτεροι ἄνθρωποι δυνάμεθα νὰ ἀναδειχθῶμεν πάντες, ἐφ' ὅσον θὰ θελήσωμεν νὰ προσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς ἐφ' ὅλης καρδίας τὴν λατρίαν μας, τὴν ἀγάπην μας καὶ τὴν ὑπακοήν μας εἰς τὸ ν ἡ π ι ο ν τ ῆς Β ἡ θ λ ε έ μ!

σαρκικῇ καὶ παρανόμῳ ἐπιθυμίᾳ, καὶ ἤξιωσεν ἡμᾶς τοῦ παραδείσου, ὥστε ἀπολαῦσαι τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅπερ ἐστὶ τὸ ζωοποιὸν καὶ πανακήρατον σῶμα καὶ αἷμα, οὗ τινος μεταλαμβάνομεν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐξανιστάμενοι κατὰ τοῦ θανάτου. Δυνάμεθα λέγειν προφητικῶς: «ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον; ποῦ σου ἄδη τὸ νῆκος; ἐνίκηθης ὑφ' οὗ περ ἔφη ἡμῖν· θαρσεῖτε καὶ μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἰμὶ, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον». Καὶ ἔτι πλεον δυνάμεθα εἰπεῖν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἀποστολικῶς, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα καὶ φανερώσῃ τοῖς προσερχομένοις αὐτῷ τὸν υπερβολικὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν ἡμῖν διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὡ! τῆς ἀνεκφράστου καὶ ἀνεκδιηγήτου δωρεᾶς καὶ χάριτος! Ἐκ ποίας καταστάσεως καὶ εἰς ποίαν ἡμᾶς ἀνεβίβασεν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ἀπὸ τὸ σκοτὸς εἰς τὸ φῶς, ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἀπὸ τὴν ἔχθραν εἰς τὴν γυνήσαν καὶ καθαρὰν φιλίαν, ἀποκαταστήσας ἡμᾶς συμμόρφους τῆς εἰκόνης τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ.

Ὡ! πηλίκη, μεγάλη καὶ θαυμαστὴ ὑπάρχει αὕτη ἡ ἀνεκλάλητος καὶ ἀνερμήνευτος χάρις! Πηλίκον μέγα καὶ ὑπερφυὲς ἐστὶ τὸ υπερβολικὸν μέγεθος τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἣν ἔδειξεν ἡμῖν, ὅ-

τι τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Ἰῶν ἔδωκεν, ἵνα λυτρώσῃ ἡμᾶς καὶ ἐξαγοράσῃ. Ἀρμόδιον ἐστὶν εἰπεῖν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο· «τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;» Ἀγαπήσωμεν γοῦν καὶ καὶ ἡμεῖς τὸν ἀγαπήσαντά ἡμᾶς, καὶ ἀποθάνωμεν ὑπὲρ οὗ ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν· τὸ καθόλου μὴ ὑποστραφώμεν εἰς τὴν σάρκα, ἀπατώμενοι καὶ δελεαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀπάτης τοῦ πονηροῦ ὄφεως, μηδὲ ἡδυνώμεθα καὶ τερπώμεθα ἐν τοῖς ἡδέσι τοῦ παρόντος βίου, μηδὲ πειρώμενοι γεύσασθαι τοῦ καρποῦ τῆς ἁμαρτίας ἐξ οὗ γεννᾶται ὁ θάνατος, διότι γέγραπται, ἂν ἐκουσίως ἁμαρτάνωμεν, «λαβόντες τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔτι ὑπολείπεται αὐθις θυσία περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἀλλὰ φοβερὰ κρίσις καὶ ἀνύποιστος κόλασις ἐκδέχεται ἡμᾶς». Διὰ τοῦτο τοῖνον μετὰ φόβου καὶ εὐλαθείας δουλεύσωμεν τῷ Κυρίῳ καὶ μετὰ γνώμης ἀγαθῆς καὶ προσοχῆς καὶ ἐναρέτου καταστάσεως διερχώμεθα τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ μετὰ ἀπεράντου ὑπομονῆς μετερχώμεθα τὰς διακονίας ἡμῶν, φυλάττοντες ἀκρίθειαν οὐ μόνον, ἐπὶ τὰ πνευματικά, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὰ σωματικά καὶ ἐπὶ τῆς καύσεως τῶν ξύλων, τῆς ἐκχύσεως ὕδατος μὴ οὔσης ἀνάγκης, διότι καὶ ταῦτα ὡς βλέπετε σπάνια εἰσὶν ἐνταῦθα ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. Πρὸς πάντα ταῦτα σχῶμεν ἐν τῷ νοῦ ἡμῶν τὴν ἀπόφασιν τὴν φοβερὰν καὶ ἀναπόφευκτον τοῦ θανάτου.

Διότι ἰδοὺ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Εὐδόκιμος ἐξεδήμησεν πρὸς Κύριον· καὶ εἰ ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν οὐ σωφρονίζει ἡμᾶς, τίς γοῦν ἐπιστρέψει εἰς μετάνοιαν; Καὶ εἰ τὸ φοβερὸν μυστήριον τοῦ θανάτου οὐ παιδαγωγεῖ ἡμᾶς,

ποῖον ἕτερον δύναται κωλύσαι ἡμᾶς τῶν ὀλεθρίων παθῶν; Διότι ἐνθα λαλοῦμεν καὶ σκεπτόμεθα περὶ τούτου καὶ περὶ ἐκείνου, αἴφνης ἐπέρχεται ἡ φοβερὰ στιγμή τοῦ θανάτου· ἀλλὰ φοβερὰ μὲν καὶ δυσάπανητος τοῖς κραιτουμένοις ἐν ἁμαρτήμασι καὶ ἔχουσι πταίσματα ἀνεξομολόγητα, οἵτινες εἰσὶ κακότροποι καὶ κακοπροαίρετοι, ἄτακτοι καὶ ἰδιόρρυθμοι. Ἦδεῖα δὲ εὐπρόσιτος καὶ εὐχάριστος τοῖς φιλοθέοις καὶ ἐναρέτοις καὶ εὐλαβέσι καὶ εὐηγηκόις καὶ ταπεινόφροσι· διὰ τοῦτο ὑπενθυμίζω ὑμᾶς, ἀδελφοί μου, καὶ παρκαλῶ τοὺς τοιούτους λογισμοὺς καὶ τὰς τοιαύτας ἐννοίας πάντοτε ἔχειν, ἀποφεύγειν δὲ ὅσον δυνάμεθα τὰ ψυχοβλαβῆ πάθη· διατηροῦντες ἔνδον ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τὸν φόβον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἐργαζόμενοι προθύμως τὰς ἀρετάς, ἵνα οὕτω τελειώσαντες τὴν ζωὴν ἡμῶν κληρονομήσωμεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

— Διατὶ ξύλον γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ καλεῖται; διότι περὶ αὐτὸ γέγονεν ἡ διάγνωσις τοῦ καλοῦ καὶ πονηροῦ· ὡς καὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος τοῦ Ἰακώβ ὠνομάσθη εἰδος Θεοῦ οὐκ ὡς ἦν ὁ τόπος τοιοῦτος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πράγματος τοῦ συμβάντος ἐν τῷ τόπῳ ἡ προσηγορία γέγονεν. (Χρυσόστομος)

— Ὁ Χριστὸς ἦν μετὰ δύο ἀγγέλων οὓς περ ἔδεξιώσατο ὁ Ἀβραάμ· λέγει γὰρ ὁ θεὸς Χρυσόστομος· «ῥῶπθῃ σοι Χριστός, ὃ θαυμάσιον, ὑπ' ἀγγέλων δορυφορούμενος δύο καὶ γέγονας διὰ φιλοξενίας καὶ Θεῷ καὶ ἀγγέλοις δούσκηνος».

Α. Γ. ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΒΙΔ

δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φιλοσόφου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Τῶν τετραστίχων τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

(Ἐκ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, φύλ. 3α - 33β)

Γνωμικὸν λη'.

Κείμενον.

Μὴ πάντα νικᾶν, μὴδ' αἰεὶ σπουδῇν
[ἔχε·
καλῶς κρατεῖσθαι κρεῖσσον, ἢ νικᾶν
[κακῶς.
καὶ γὰρ παλαιστῆς οὐχ ὁ κείμενος
[κάτω,
πάντως κρατεῖται, πολλάκις δ' ὑπέρ-
[τερος.

Ἑρμηνεία.

Ὡς περ ἐστὶν ἡττάσθαι καλῶς καὶ κα-
κῶς, οὕτω καὶ νικᾶν ἐνθέσμως καὶ ἀθέ-
σμως. σὺ οὖν φησὶν εἰ θέλεις ποιεῖν τὸ
καλόν, μὴ σπούδαζε πάντα ἄνθρωπον νι-
κᾶν, ἀντὶ τοῦ ἐν πάσι νικᾶν, μὴδὲ θέ-
λῃς εἶναι ὅτε καὶ ἡττάσθαι καλῶς ἀντέ-
χεσθαι κατ' αὐτὸν τὸν θεολόγον πατέρα.
κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ τὸ καλῶς κρατεῖσθαι
καὶ νικᾶσθαι καὶ ἡττάσθαι, ἢ νικᾶν κα-
κῶς. ὁ μὲν γὰρ δι' ἄκραν ταπεινοφροσύ-
νην εἴκων τοῖς ἀδικοῦσι καὶ μὴ ἀδικῶν
τοὺς ἐπηρεάζοντας, οὗτος νικᾷται καλῶς,
κακῶς δὲ νικᾷται καὶ κρατεῖται ὁ ὑπὸ
τοῦ ἰδίου θυμοῦ τυραννούμενος καὶ νικῶ-
μενος, καὶ τὰ τοῦ θυμοῦ ἐκπληρῶν. πάλιν
μὲν αἰεὶ ἐν τοῖς ἀδίκοις νικῶν καὶ συνι-
στῶν ἐν πάσι τὸ ἴδιον θέλημα, καὶ κατ'
εὐμεγεθῶν τῇ τῆς τυραννίδος κρᾶτει, οὗ-
τος νικᾷ κακῶς. ὁ δὲ τὸ τοῦ Θεοῦ θελή-
ματι ἀσφαλῶς ἐνιδρυμένος καὶ μὴ δουλό-
μενος μεθίστασθαι τούτου μήτε πειθόμε-
νος, ὅπως δῆποτε. ὁ τοιοῦτος καὶ σφόδρα
καλῶς νικᾷ. ὡς οἱ μάρτυρες καὶ ἀσκηταὶ

καὶ διδάσκαλοι, οἱ μέχρι τέλους καὶ ὑπὲρ
τῆς πίστεως ἢ τῆς ἀρετῆς ἀγωνισάμενοι.
ἡ δὲ παραίνεσις αὕτη καὶ τοῖς προδιαλε-
γομένοις ἀρμόζει, ἡνίκα ἀκαίρως ἀνίστα-
ται περὶ τινος προτιθέντος ζητήματος καὶ
μᾶλλον ἀναγκαίου, οἷον δογματικοῦ, καὶ
σπεύδουσι τὸν οἰκεῖον λόγον συστήσαι διὰ
πολυλογίας καὶ σοφίσματος καίτοι μὴ ὀρ-
θῶς ἔχοντα μὴδὲ καταδεχόμενοι τὴν ἡτ-
ταν. ἐν λόγοις τοῦτο γὰρ ἀτιμωσίας τε-
κμήριον κρίνουσιν οἱ πατέρες καὶ τῆς τοῦ
δαίμονος ἐμπειρίας, καθὼς οἱ πλείους τῶν
αἱρετικῶν ἔπαθον. ταῦτα παραινέσας ὁ ἁ-
γίος ἐπάγει καὶ παράδειγμα ὡς ἐν τοῖς
πλείοσι ἐθος αὐτῷ. καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς διὰ
χειρῶν φησὶ καὶ πηλίστρας οὐχὶ πάντως
καὶ αἰεὶ καὶ πάντοτε κρατεῖται καὶ νικᾷ-
ται ὁ κείμενος κάτω παλαιστῆς. ἦγουν ὁ
ἄπαξ καταπονηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀντιμάχου
καὶ περὶ κάτω, ἀλλὰ πολλάκις ὁ πρότε-
ρον ὦν ὑπέρθετος καὶ υπερκείμενος καὶ
νικῶν, κρατεῖται καὶ νικᾷται ὑπὸ τοῦ προ-
τέρου νικηθέντος πρὸ αὐτοῦ καὶ κειμένου
κάτω. οὕτως οὖν καὶ ὁ ταπεινῶν ἐκουσίως
ἐχυτὸν καὶ ἡττώμενος ὑπὸ τοῦ ἑαυτὸν
ὑψιῶντος, ὑψοῦται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ
ἐνδυναμούμενος ὑπ' αὐτοῦ καταπαλαί-
ει καὶ υπερνικᾷ τὸν πρότερον εἰς τὴν ἰδί-
αν ἰσχὺν θαρρῶντα καὶ καταφρονοῦντα
καὶ καταπαλαίοντα τοῦτον τὸν ταπεινὸν καὶ
πένητα. πᾶς γὰρ φησὶν ὁ ὕψων ἑαυτὸν τα-
πεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὕψω-
θήσεται¹⁾. καὶ πάλιν ὁ Δαβὶδ πρὸς τὸν

1) Λουκ. ιδ' 11. ιη' 14.

Θεόν· σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός· ὀρφανὸν σὺ ἦσθα βοηθός ¹⁾ καὶ πάλιν· κρίναι ὁ Θεός· ὀρφανὸν καὶ ταπεινόν, ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς ²⁾. ὀρφανούς καὶ ταπεινούς κλεί τοὺς τεταπεινωμένους, οὓς ἐκδικεῖ ὁ Θεός· πολλάκις ἐνταῦθα, ἵνα μὴδεις ἔτι μεγαλαυχῇσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

Γνωμικὸν λθ'.

Κείμενον.

Καὶ ζημιουὶ τί. τοῦτο κέρδος πολ-
[λάκις,
ὥσπερ καθαίρειν φυτὸν εἰς εὐκαρπλίαν.
εἰ δ' οὐ καλῶς τί προστιθεῖς, οἷς
[νὺν ἔχεις,
ὕλη φέρεις πῦρ, ἢ νόσον τῷ σώματι.

Ἑρμηνεία.

Εἰπὼν ἄνωτέρω ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπαινε-
τὸν τὸ σπεύδειν ἀεὶ νικᾶν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ
νικᾶσθαι. δεῖ γὰρ τῷ ἀγαθῷ νικᾶσθαι τὸ
κακόν, ἀλλ' οὐδὲ νικᾶσθαι ὑπὸ τοῦ πονη-
ροῦ παραγγελλόμεθα, νῦν προστίθουσιν ἔ-
τερον ὁμοιον, ὅτι οὐδὲ τὸ κερδαίνειν ἀεὶ
ἐπαινετόν, οὔτε κακὸν ἀεὶ τὸ ζημιουῖσθαι,
ἀλλ' ὥσπερ ἡ κακὴ νίκη ἦτα ἐστὶ προ-
φανής· ἡ δὲ καλὴ ἦτα νίκη ἐστὶν ἀλη-
θής. οὕτω καὶ τὸ σωματικὸν κέρδος ἐστὶν
ὅτε μεγίστη ζημία ἐστὶ τῷ κερδαίνοντι· ἡ
δὲ ζημία αὖθις ἡ σωματικὴ εἰς κέρδος ἀ-
πέβη τῷ ζημιωθέντι. οἷον ὡς ἐπὶ παρα-
δείγματος. εἰ γὰρ τις τυχὸν πρᾶγμα αὐτῷ
ἐξ ἀδικίας ἢ πλεονεξίας περιερχόμενον πα-
ραιτήσῃται καὶ ζημιωθῇ τούτῳ, οὗτος ἐ-
κέρδῃσι μᾶλλον παρὰ ἐζημιώθη μὲν πρᾶγ-
μα φθαρτόν, ἐκέρδῃσι δὲ τὸ ἀληθές κέρδος
τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν. ἢ ἂν τις τὰ ἐ-
αυτοῦ διένειμε τοῖς πένησιν, ὁ τοιοῦτος
μὲν ἐζημιώθη τὰ οὐδαμινά, ἐκέρδῃσι δὲ
τὰ μέγала, τὴν τῶν οὐρανῶν Βασιλείαν.

1) Ψαλμ. θ' 35.

2) Ψαλμ. θ' 39.

εἰ δὲ μᾶλλον τίς ἐξ ἀδικίας κερδήσει, τυ-
χὸν ἀρπαγῆς ἢ κλοπῆς ἢ τινος τοιοῦτου
τρόπου, ὁ τοιοῦτος οὐ μόνον οὐκ ἐκέρδη-
σεν εἰ καὶ δοκεῖ κερδήσει, ἀλλ' ἐζημιώ-
θη τὰ μέγιστα, ἀπολέσας καὶ ἃ εἶχε καὶ
αὐτὴν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὴν σωτηρίαν αὐ-
τοῦ ζημιωθείς. ταῦτα εἰπὼν ὁ Πατήρ, καὶ
πάλιν διὰ παραδείγματος σαφηνίζει τὸν
λόγον. ὥσπερ γὰρ φησὶ τὰ περιττὰ τῶν
φυτῶν καὶ τῶν δένδρων κόπτοντες καὶ
τοὺς περιττοὺς κλάδους περιαιροῦντες, ὡς
καὶ εἰς δάδην αὐτοὺς ὄντας καὶ ἀποκ-
θαίροντες ταῦτα, τὸ ἀπὸ τῆς εὐκαρπίας
κέρδος πορίζόμεθα. οὕτω καὶ τὰ περιττὰ
καὶ σωματικὰ πολλάκις ζημιούμενοι, εὐ-
θυνοῦμεθα τοῖς πνευματικοῖς καὶ πολύ-
καρποι γινώμεθα, θάλλοντες ἐν τοῖς ἀγα-
θοῖς. ταῦτα γὰρ δηλοῖ τό, ὥσπερ καθαί-
ρειν φυτὸν εἰς εὐκαρπλίαν. εἰπὼν οὖν περὶ
τῆς ἐπαινετῆς ζημίας καὶ τὸ ταύτῃ οἰ-
κεῖον παράδειγμα ἐπαγαγὼν, λοιπὸν καὶ
περὶ τοῦ καλοῦ κέρδους διαλέγεται. εἰ δὲ
πολλάκις οὐ καλῶς τί προστιθεῖς τοῖς
πράγμασιν, οἷς ἔχεις, καὶ ἐξ ἀδίκου τρό-
που ποιεῖς τὴν προσθήκην καὶ αὐξήσιν
τῶν πραγμάτων, ὧν ἔχεις καὶ τοῦ βίου
σου, καὶ αὐξάνεις τὸν βίον σου ἐκ πλεονε-
ξίας καὶ κλοπῆς καὶ ἐπιπορκίας τυχόν, ἢ
ἄλλης οἰασθήποτε τινὸς αἰοχροκερδείας, εἰ
καὶ νομίζεις κερδαίνειν, ἀλλὰ μᾶλλον ζη-
μιῶσαι οὖν ἐκείνοις καὶ ἃ εἶχες πρότε-
ρον, κἂν ἐξ εὐλογίας ἐκεῖνα εἶχες. δοκεῖς
γὰρ φέρειν πῦρ ὕλην ἐν εὐφθάρτῳ τυχόν
χόρτῳ ἢ ἄλλῳ ὁμοίῳ, ἢ νόσον ἐπάγειν τῷ
σώματι. ὥσπερ οὖν πῦρ εἰσελθὼν εἰς ὕλην
εὐπρηστον ραδίως κατακαίει καὶ κατα-
φθεῖρει αὐτήν, καὶ ἡ νόσος τὸ σῶμα, οὕ-
τω καὶ τὸ ἐξ ἀδικίας καὶ πλεονεξίας προσ-
πορίζόμενον εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
ἀδίκου καὶ πλεονέκτου καὶ κλέπτου καὶ
ἐπιόρκου, φθεῖρει ὡς πῦρ καὶ ἀπόλλυσι
τὰ ἐκείνου πάντα. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ δρέ-

Γεωργίου Σχινᾶ - Ἀθῆναι

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 309)

Ὑποτιμῶμεν συνήθως τὴν δολοφονικὴν ἀποφασιστικὴν τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν φαινομενικὴν ἡσυχίαν καὶ ἀτατηλὴν ἡπιότητα αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὁ διαβολοκίνητος ἐχθρὸς μηχανᾶται τὸ πᾶν καὶ δά-

πανᾷ ἀφειδῶς. Ἡ ὑποκρισία τῆς ψαίνης τοῦ εἶναι προσφιλῆς. Ἐφαρμόζει ἐπιτελικὸν σχέδιον κατεστρωμένον ἀπὸ αἰῶνων πολλῶν. Οἱ τυχόν ἐγκύψαντες εἰς τὴν μελέτην τῶν μυστικῶν Ὁργανώσεων, φρικτοῦν πρὸ τοῦ μεγέθους τῶν τεκταινομένων.

πανον τὸ θεριστικόν, ὃ εἶδεν ὁ προφήτης Ζαχαρίας εἰς τὴν τοῦ κλέπτου οἰκίαν καὶ τοῦ ἐπιόρκου εἰσερχόμενον καὶ καταλθόν τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐκ δάθρων, καὶ ἀνατρέπον ¹⁾).

Γνωμικὸν μ'.

Κείμενον

Εἰ μὴδὲν ὀφλεις τῷ Θεῷ τιμωρίας, μὴδ' αὐτὸς ἴσθι τοῖς ὀφλοῦσι συμπαθής. εἰ δ' οἶδας ὀφλῶν, καὶ πρόχρησον [τὸ πρᾶρον οἴκῳ γὰρ οἶκτος καὶ Θεῷ σταθμίζεται.

Ἑρμηνεία.

Διδάξας περὶ ἀδικίας καὶ πλεονεξίας, νῦν περὶ συμπαθείας διέξεις, καὶ νομοθετεῖ τὴν ἀνεξικακίαν καὶ πραότητα καὶ τὴν ἀμνηστικαίαν, καὶ φησὶν, ὅτι οἶδας σεαυτὸν καθαρὸν καὶ ἀναμάρτητον καὶ διὰ τοῦτο μὴδὲν τι τῷ Θεῷ ὀφείλοντα τιμωρίας, εὐλόγως καὶ αὐτὸς ἴσθι τοῖς σοῖς χρεώσταις ἀσυμπαθής. εἰ δὲ γινώσκεις σεαυτὸν ἁμαρτήσαντα καὶ ἐν μυρίοις λόγοις καὶ πράξεσι, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλοντα ἡγρουν χρεωστουντα. χρεῶν ἐστὶ σοι πάντως τῇ πρὸς τὸν πλησίον σου συμπαθείᾳ τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν ἐπισπάσασθαι, καὶ προλαβεῖν τὴν μέλλουσαν κρίσιν, καὶ συμπαθῆσαι ἐκ καρδίας καὶ μὴ στόματι μόνον, καὶ πρόχρησον τῷ σὺ χρεώστῃ ὅθεν

ἂν σοι χρεωστῇ καὶ ἀπὸ οἰουδήτινος πταίσματος, τὴν πραότητα καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ χρέους. ἵνα καὶ αὐτὸς εὖρης τὸν Θεὸν πρᾶρον καὶ συμπαθῇ περὶ σὲ ἐφ' οἷς χρεωστεῖς. καὶ γὰρ παρὰ τῷ Θεῷ ἀντισταθμίζεται καὶ ἀντιμετράται τῷ σὺ οἴκῳ, τὸ πρὸς τοῖς ὀφειλέταις σου, ὃ οἴκτος τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ δοῦλει ¹⁾ τό, σταθμίζεσθαι ἀντὶ ἐνεργητικοῦ, τὸ δέ, Θεῷ, οὐ μετὰ δοτικῆς, ἀλλὰ μετ' εὐθείας, Θεός. καὶ τό, οἴκτος οἴκτον τὸν ἴδιον δηλαδὴ· εἰ γὰρ τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν ἀφίεμεν, τὴν νικαῦτα δυνάμεθα προσευχόμενοι θαρροῦντες λέγειν τῷ Δεσπότη, ὅτι ἄφες τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὥς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν ²⁾. ἐδήλωσε δὲ τοῦτο ἐν εὐαγγελίοις ὁ Κύριος διὰ τῆς παραβολῆς ³⁾ τοῦ δούλου τοῦ χρεωστουντος πολλὰ τῷ δεσπότη αὐτοῦ καὶ συμπαθηθέντος, εἰτα μὴ ἐλεήσαντος τὸν σύνδουλον αὐτοῦ ὀλίγα ἐπ' αὐτῷ ὀφείλοντα καὶ μετὰ ταῦτα μυχθὼν ὁ δεσπότης τὴν ἀπήγειαν τοῦ συμπαθηθέντος παρ' αὐτοῦ δούλου καὶ μὴ ἐλεήσαντος τὸν δούλον αὐτοῦ, ἐκόλασεν αὐτὸν πικρῶς, ἕως οὗ ἀποδῇ τὸν ἔσχατον κοδράντην ⁴⁾.

1) Τότε ὁ στίχος θὰ ἔχη ὥδε· Οἴκῳ γὰρ οἴκτον καὶ Θεὸς σταθμίζεται.

2) Ματθ. 5' 12.

3) Ματθ. 1η' 23 - 24.

4) Κοδράντης, λατινιστὶ quadrans, τὸ τέταρτον τοῦ ἀσάριου, εἶδος νομίσματος, λεπτόν.

1) Ζαχ. ε' 1 - 4.

Νῦν ὁ ἐχθρὸς πλήττει τὴν Ἐκκλησίαν νομοτύπως καὶ φροντίζει ἐπιμελῶς, ἵνα κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτοῦ γλῶσσαν εἶναι ἄφογος καὶ δῆθεν ἀντικειμενικός. Προσφέρεται ἀκόμη μὲ εὐγενῆ θρασύτητα, ἵνα ἐξυληρετῇ οἰκειοθελῶς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ σκοπὸς τοῦ εἶναι προφανής· θέλει νὰ φέρῃ διχογνωμίαν μεταξὺ ἡμῶν ὥστε οἱ ἀγνοοῦντες νὰ μὴ πιστεύουν εἰς τὰς καταγγελίας τῶν γνωριζόντων τοὺς ἐχθροὺς καὶ διὰ τῆς συγκατανέσεως τῆς πλειονότητος τῶν ἀγνοούντων, λάβῃ εἰς χεῖρας τοῦ τὸν ἐσωτερικὸν μηχανισμόν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν στρεβλώσῃ ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ λειτουργῇ καλῶς, φροντίζει ἀκόμη ὁ ἐχθρὸς νὰ μὴν φανῇ ἡ κακοβουλία του, θέλει νὰ ἐνεργῇ «ἄτερο ὄχλου» ὡς ὁ Ἰούδας.

Μέρος τῶν δῆθεν εὐγενῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐχθροῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι καὶ ἡ ἐσχάτως ἐπιχειρηθεῖσα Ἑθνικὴ Ἐίσφορὰ καὶ ἡ ψῆφος τῶν Κληρικῶν. Ἡ καταγγελία τῶν προσφορῶν τούτων τοῦ ἐχθροῦ ἐνώπιον τοῦ χριστεπωνύμου κοινοῦ, ἀποτελεῖ ἀνεκδοκίμως ἐπιτακτικὸν χριστιανικὸν καθῆκον καὶ ἔργον συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁ ἐχθρὸς συνέστησε καὶ ἐπέτυχε προηγουμένως τὴν ψῆφον τῶν γυναικῶν καὶ ἐτοποθέτησε οὕτω νάρκην ἐντὸς τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας. Οὐδενὸς διαφεύγει ἐν τούτοις ὅτι προηγουμένως διὰ μόνης τῆς ψήφου τῶν ἀρχηγῶν τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν ἐκυβερνᾶτο καλῶς καὶ ἀρείως ἡ πολιτεία, τανῦν δὲ διὰ τῆς ἐκτρωματικῆς πολιτικῆς ἀναδύσεως τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ὑπερβείας διχογνωμίας δημιουργοῦνται δυσχερὲς καὶ δέξυτατα προβλήματα ἐντὸς τῆς οἰκογενείας. Ἐνας διχασμὸς καὶ ἓνας ἐμφύλιος πόλεμος ἐν μικρογραφίᾳ μὲ πολλαπλοὺς καὶ ἰσχυροὺς ἀντικτύπους ἐπὶ τῆς τύχης τῶν χριστια-

νοπαίδων, ταῦτα δὲ μὲ τὴν εἰσέτι δειλὴν πολιτικὴν ἐπίδοσιν τῶν γυναικῶν, ὅταν ὅμως τὰ πολιτικὰ γυναικεῖα πάθῃ ἀποβῶν μὲ τὸν καιρὸν ἐκρηκτικὰ ἢ τοποθετηθεῖσα ὥρολογιακὴ νάρκη μὲ τὸν ἐκκοφαντικὸν της κρότον θὰ μᾶς προκαλέσῃ ὀδυνηρὰν ἀφύπνισιν. Ἐν τούτοις ἡ πρόσφατος ἐτυμῆγορία τοῦ ἐλβετικοῦ δημοψηφίσματος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς παραδειγματίσῃ τῶρα ποῦ εἶναι ἀκόμη ἐγκαίρως.

Ἡ ἐσχάτως ἀνακινήθεῖσα ψῆφος τῶν κληρικῶν εἶναι ἄλλη ὥρολογιακὴ νάρκη, ἡ ὁποία ἐκομίσθη ἔξωθεν πρὸς τοποθέτησιν, ἡμῶν κοιμωμένων. Ἡ ψῆφος τῶν κληρικῶν ἀποβλέπει ἐναργῶς ἵνα μεταβάλῃ τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου εἰς κομματάρχας καὶ κομματικούς μπράβους λόγῳ τῆς ἡγετικῆς θέσεως ἣν κατέχουν εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς διαπομπεύσῃ ἀνεπανορθώτως. Ἡ ψῆφος τῶν κληρικῶν ἀντελκῶς ἐπιβλήθη, θὰ ἀποτελέσῃ τὸν ἀσφαλέστερον τρόπον μετατοπίσεως καθηκόντων. Τὰ ἐπωμιζόμενα νέα καθήκοντα τοῦ κομματάρχου ἀπαιτοῦν ἐπιτακτικῶς λήθην τῶν ἄλλων φυσικῶν καθηκόντων τοῦ κληρικοῦ εἰς ὁείας δὲ περιπτώσεις καὶ ἐχθρικὴν τοποθέτησιν. Οὕτως οἱ παφλασμοὶ τῆς πλημύρας καὶ τῆς ἀμπώτιδος τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, θὰ πλημμυρίσουν τὴν Ἐκκλησίαν καί, κατὰ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐχθρῶν, θὰ τὴν ἰσοπεδώσουν ἢ τοῦλάχιστον θὰ τῆς κάμουν τόσον κακὸν ὅσον καὶ εἰς τὴν πολιτείαν. Μεγάλῃ θὰ εἶναι ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν σφαίραν τῆς τακτικῆς.

Ἡ ἀλληλουχία τῶν κομμάτων εἰς τὴν ἐξουσίαν θὰ δημιουργήσῃ ἀναγκαίως κληρικοὺς ἐνδοουμένους καὶ κληρικοὺς δεδιωμένους ἐνεκεν τῶν κομματικῶν τῶν φρονημάτων. Διὰ νὰ ἐργασθῇ τότε εἰς

κληρικὸς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσκομίσῃ πιστοποιητικὸν κοινωνικοπολιτικῶν φρονημάτων, ὅπως ἀκριβῶς σήμερον πᾶς ζητῶν ἐργασίαν. Ὁ κλήρος θὰ διασπασθῇ εἰς ἀλληλομαχομένας φατρίας ὅπως σήμερον ὁ λαός. Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ οὐσιαστικὸν κέρδος τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἄν τῶρα σᾶς εἴπουν ὅτι μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ αἰρεῖν θὰ ἀσχοῦν οἱ κληρικοί, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι, μὴ τοὺς πιστεύετε τοὺς ψεύτας, διότι τὸ αἰρεῖν εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα, ὅπερ, ἐὰν ἐπιτύχη, θὰ προχωρήσουν ἀδιστακτικῶς εἰς τὸ δεύτερον, τὸ τοῦ αἰρεῖσθαι. Ἡ ψήφος τῶν κληρικῶν ἂν ἐφαρμοσθῇ, εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ φαίνεται ἀμοιροῦσα συνεπειῶν ἐπωδύνων, ἢ πάροδος ὅμως τοῦ χρόνου θὰ προσκομίσῃ λίαν δυσαρέστους διαπιστώσεις. Ἡ Ἐκκλησία θὰ διασυρθῇ, θὰ διαπομπευθῇ, θὰ συκοφαντηθῇ, καὶ θὰ προσπαθῇ ὁπείποτε νὰ ἀποσυρθῇ μεσπασμωδικὰς ἐνεργείας καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸν βαρὺν καγχασμὸν τῶν παντοίων ἐχθρῶν καὶ τὴν ἀνταγωνιστικὴν τῶν προσπάθειαν.

Ὁ ἐχθρὸς ἐσκέφθη καὶ νὰ ἀποτάμη τὰς φυσικὰς προσόδους τῆς Ἐκκλησίας διότι παρετήρησεν ὅτι, παρὰ τὴν γλισχρότητα αὐτῶν ἐπαρκοῦν εἰς αὐτὴν καὶ ἐξήτησε δῆθεν φιλικῶς νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τοῦ τὸν οἰκονομικὸν μηχανισμόν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ μισθοδοσία τοῦ ἀνωτέρου κλήρου ἤδη ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ νεωτέρου κράτους ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἐπιτυχίαν τοῦ ἐχθροῦ, πρὸς τὴν κατευθύνουσιν ταύτην, καὶ ἡ γενίκευσις τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους μισθοδοσίας τοῦ κλήρου τὴν δευτέραν, ἡ δὲ ἐσχάτως ἐπιχειρηθεῖσα Ἐρρικὴ εἰσφορὰ τὸ τρίτον βῆμα. Ὅπως δια-

πιστοῦται, βῆμα πρὸς βῆμα, προχωρεῖ ὁ ἐχθρὸς προφυλακτὰ, δίκην παραμονεύοντος ἀγρίου θηρίου καὶ δυστυχῶς δύναται τις τῶρα νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς Ἐκκλησίας ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.

Δὲν εἶναι τὸ μισθοδοτοῦν καὶ εἰσπράττον τὰς ἐνοριακὰς εἰσφορὰς Ἕλλην. Κράτος ἐχθρὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀλλ' ἡ ἐγκαινισθεῖσα νοοτροπία ἀδικεῖ καιρῶς τὴν Ἐκκλησίαν 1) διότι μετατοπίζει ἀρμοδιότητας, 2) διότι θέτει λογιστηριακὴν τροχολέδην εἰς τὰς κινήσεις τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν αὐτοῖον ἀσφαλῶς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους θὰ φέρῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνάληψιν χρημάτων παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἰσχυριζόμενον ἀδυναμίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, 3) διότι προσμετρᾷ μὲ ἀκριβείαν τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὕτω ὁ ἐχθρὸς ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του ἀκριβεῖς στατιστικὰς πληροφορίες περὶ αὐτῆς, 4) διότι ὥς ὑπολογίζει, ὁ ἐχθρὸς θὰ μεταβάλλῃ κάποτε τὴν ὑφὴν τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας καθὼς καὶ πάσης ἄλλης πολιτείας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τότε θὰ ἔχῃ δεδεδεμένους καὶ Ἐκκλησίαν καὶ κληρικοὺς «ὥς ἐν ἰσχυρῷ μαγγάνῳ» κατὰ τὴν ἰδικὴν του ἐκφρασιν.

Ἡ μισθοδότησις θέτει πάντοτε τὸν μισθοδοτούμενον ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τοῦ μισθοδοτοῦντος καὶ διαπλάσσει βαθμιαίως τὸ φρόνημα αὐτοῦ εἰς δουλοπρέπειαν. Ὁ μισθοδοτούμενος ταχέως γίνεται ὄργανον τῆς βουλῆσεως τοῦ μισθοδοτοῦντος καὶ ἀχθοφορικὸν ὑποζύγιον τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ. Βαθμιαίως ὁ μισθοδοτούμενος χάνει τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ φρονήματος καὶ ἀποκίττει τὴν παθητικότητα. Τὸ αἰσθημα τῆς ἀνωτερότητος ὑποχωρεῖ μαθηματικῶς ἐναντι τοῦ ὁσημέρῃ σφυρηλατούμενου συμπλέγματος κατωτερότητος.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ὀλίγοι Ἕλληνες παραμένουν εἰς τὴν ἀραβικὴν Ζώνην.—

Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου

Πολιτεία γοητευτική, χαριτωμένη πόλις δλοκλήρου τῆς Χριστιανασύνης, ἡ Ἱερουσαλήμ πλημμυρίζει πάντοτε μὲ κάποια ἀνέκφραστη μυστικὴν συγκίνησιν τὴν ψυχὴν τοῦ ἐπισκέπτου. Τὰ ἱερὰ κτίσματα καὶ τὰ σεπτὰ μνημεῖα τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, ὅπου κάθε πέτρα ἔχει τὴν ἱστορίαν της καὶ κάθε μνημεῖον τὸν θρύλον του, τὸ ὅρος τῶν Ἑλαιῶν μὲ τὴν προσίειν τοῦ Θεανθρώπου, τὸ πραιτώριον καὶ ὁ Γολγοθᾶς—οἱ μεγάλοι αὐτοὶ σταθμοὶ τῆς πορείας τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸ μαρτύριον—ἀπαλλάσσουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰς σημερινὰς του κακίας καὶ τὸν κάνουν νὰ ἀντικρύσῃ μὲ μεγαλύτερη πίστιν τὴν γλυκυτάτην μορφήν τοῦ Ναζωραίου.

Πόσον ὀλίγον ὅμως διαρκεῖ ἡ ψυχικὴ αὐτὴ λύτρωσις! Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἐμφωλεῖται τὸ μεγαλύτερον μῖσος ποὺ ἐγνώρισεν ὁ ἄνθρωπος. Τὸ ἐδημιούργησαν τὸ ἔτος 1949 οἱ τερατώδεις ὅροι τῆς ἀνακωχῆς τοῦ Ἑβραϊσμοῦ πολέμου, οἱ ὁποῖοι ἐπεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἡ πόλις ἐχωρίσθη εἰς δύο τμήματα καὶ οἱ 60 000 κάτοικοι τοῦ περιελθόντος ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ἑβραίων τμήματος ἐξεδιώχθησαν. Οἱ περισσότεροὶ ἐτράπησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἰορδανίας ὡς πρόσφυγες, ἀλλὰ πολλοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὴν ἀραβικὴν ζώνην εἰς ἀντίσκηνα, παραπήγματα καὶ σπήλαια, ἀποζῶντες ἀπὸ τὰ τρόφιμα τῆς Οὐνρα καὶ συσσωρεύοντες εἰς τὴν ψυχὴν των τὸ μῖσος καθὼς βλέπουν ἀπὸ ἐλαχίστης ἀποστάσεως τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ κατέχουν τὰ σπίτια των καὶ νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν περιουσίαν

των. Εἰς τοὺς ἐκδιωχθέντας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα περιλαμβάνονται καὶ 5 000 Ἕλληνες, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ζήτημα ἂν παραμένουν πλέον 500 εἰς τὴν ἀραβικὴν ζώνην. Οἱ ἄλλοι μετηνάστευσαν εἰς τὴν Αὐστραλίαν καὶ τὸν Καναδᾶν ἢ ἐπροχώρησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἰορδανίας, κυρίως εἰς τὸ Ἀμμάν, ὅπου ἀρκετοὶ κατάρθωσαν νὰ ἀποκατασταθοῦν. Εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν ζώνην ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν 100 περίπου Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦντες παρασιτικά μικροεπαγγέλματα, κυριολεκτικῶς φυτοζωοῦν.

Οἱ ἐκδιωχθέντες ὅμως Ἕλληνες ἔχουν ἕνα μεγάλο πρόβλημα, τὴν ρύθμισιν τοῦ ὁποῖου ζητοῦν μετ' ἐπιμονῆς. Πρόκειται περὶ τῆς ἐγκαταλειφθείσης εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν ζώνην τῶν Ἱεροσολύμων κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας των, ἡ ὁποία ἀνέρχεται εἰς οὐδυσὶν ποσόν, πού, κατὰ ἕναν ὑπολογισμόν, ὑπερβλίνει τὰ 2 ἑκατομμύρια δολλάρια. Μολοντί ἔγιναν ἐπανειλημμένως ἐπίμονοι ἐνέργειαι, οὐδεμία μέχρι σήμερον ἔχει δοθῇ ἀποζημίωσις, καὶ τοῦτο παρὰ πάντα κανόνα τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου καὶ παρὰ πάντα ἠθικὸν νόμον. Λύσις εἰς τὸ πρόβλημα θὰ ἦδύνατο νὰ δοθῇ διὰ τῆς ρευστοποιήσεως ἢ παραχωρήσεως τῆς Ἑβραϊκῆς περιουσίας ἐν Θεσσαλονίκῃ. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἐλληνικὸν Κράτος ἔσπευσε ἀπὸ τοῦ 1948 καὶ ἐδώρησε τὴν ὑπὸ μεσεγγύησιν περιουσίαν αὐτὴν εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν Ἑστίαν καὶ ἔτσι ἐχάθη ἡ δυνατότης ἐνὸς δικαίου συμψηφισμοῦ. Τὸ θέμα πάντως τῶν Ἑλλήνων τῆς Παλαιστίνης ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἀκόμη ἀνοικτὸν καὶ αἱ σχετικαὶ ἐνέρ-

γειαί των συνεχίζονται πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.

Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἰδιαίτερώς συνδεδεμένη μετὰ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. ἔχει δὲ λαμπρὰν ἀκτινοβολίαν τὸ ἐκεῖ Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ φυλάκιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ Πατριαρχεῖον διατηρεῖ φιλικωτάτας σχέσεις μετὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἰορδανίας, ὅπως δὲ εἶναι γνωστόν, ὁ Ἀβδουλλάχ, πᾶππος τοῦ σημερινοῦ βασιλέως, ἀνέλαβε τὴν δαπάνην τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ποῦ εἶχε ὀληθῇ δι' ὄλμου τὸ 1948 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐβραϊσαραβικοῦ πολέμου. Ὁ ἴδιος πάλιν ἔδειξε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων, ὅταν ἀργότερον πυρκαϊὰ ἠπειλόησε νὰ ἀποτεφρώσῃ τὸ ἐσωτερικὸν ξύλινον περίβλημα τοῦ τρούλλου. Τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιδεικνύῃ καὶ ὁ νεαρὸς βασιλεὺς Χουσεΐν. Οἱ ἀραβόφωνοι ὀρθόδοξοι, ἀποτελοῦντες χωριστὰς κοινότητας, εὐρίσκονται ἐπίσης εἰς κανονικὰς σχέσεις μετὰ τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ μνημονεύουν τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου.

Τὸ ἑλληνικὸν ὅμως Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἔχει ἀνάγκην ἐπανδρώσεως. Ἀπὸ τοὺς 800 κληρικοὺς ποῦ διέθετε ἄλλοτε, τῶρα ἔχει μόνον 120. Δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη οὔτε μοναχοὶ διὰ τὰ μοναστήρια. Περιζήτητοι ἐπίσης θὰ ἦσαν καὶ Ἕλληνες ἀγρόται διὰ τὴν καλλιέργειαν τεραστίων ἐκτάσεων γῆς τοῦ Πατριαρχείου, αἱ ὁποῖαι σήμερα εἴτε καταπατοῦνται, εἴτε παραμένουν ἐντελῶς ἀκαλλιέργητοι, πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Προέχει, συνεπῶς ἡ ἀνάγκη τῆς πάσης θυσίας ἀποστολῆς ἐντεῦθεν κληρικῶν καὶ μοναχῶν διότι, ἐφόσον δὲν συμπληροῦνται τὰ ὑπάρχοντα κενά, ὁ σημερινὸς ἀριθμὸς τῶν κληρικῶν τοῦ Πατριαρχείου θὰ μειοῦται συνεχῶς.

Ἐν τῇ μετὰξὺ οἱ ἀραβόφωνοι ὀρθόδοξοι δὲν πύρουν, ὑποστηριζόμενοι πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὰς ξένας προπαγάνδας, νὰ ἐγείρουν τὰς γνωστὰς τῶν ἀξιώσεις διὰ νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ παναγίου Τάφου. Ἡδὴ ἐπέτυχαν τὸν καταρτισμὸν νομοσχεδίου, ποῦ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπώδυνον διὰ τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον. Ἐν πρώτοις δι' αὐτοῦ ζητοῦν ὅπως περιέρχεται εἰς τὴν Ἀραβορθόδοξον Ἐκκλησίαν περισσότερον τοῦ ἡμίσεος τῆς Πατριαρχικῆς περιουσίας, ἔναντι τοῦ ἐνὸς τρίτου ποῦ περιέρχεται σήμερον. Ἐπίσης ζητοῦν ὅπως εἰς τὴν 18μελῆ Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Πατριαρχείου μετέχουν, προσιθέμενοι εἰς αὐτήν, δύο Ἀραβες ἐπίσκοποι. Ἡ τυχὸν εἰσοδος τούτων εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀφ' ἐνὸς θὰ ἐδημιουργεῖ ἕνα εἶδος βέτο εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἡνοιγε τὸν δρόμον διὰ μίαν περαιτέρω αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἀράβων συνοδικῶν. Αἱ διατάξεις αὗται, καθὼς καὶ διάφοροι ἄλλαι δὲν ἀποβλέπουν παρὰ εἰς τὸ νὰ βραχυκυκλώσουν τὸ σημερινὸν ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἄς σημειωθῇ ὅτι διὰ τὰ σοβαρὰ προβλήματα τόσο τοῦ Πατριαρχείου, ὅσον καὶ τῶν ἑλληνικῶν περιουσιῶν εἰς Παλαιστίνην καὶ Ἰορδανίαν, δὲν ὑπάρχει ἑλληνικὴ πρεσβεῖα, καὶ τοῦτο διὰ λόγους οἰκονομικῶν. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν γίνονται δαπάναι. Ἀντιθέτως, μάλιστα, δαπανῶνται δι' ἐκτάτους καὶ ἐπειγούσας ἀποστολὰς εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν ὡς συγκρίτως περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ θὰ διετίθεντο διὰ νὰ ἱδρυθῇ πρεσβεῖα.

«Ἀτλαντίς» Ν. Υ.

Χρ. Ἀσπρομμάτης

ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Ἐξακόσια ἔτη συμπληροῦνται κατ' αὐτάς, ἀφ' ὅτου ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος Ἀρχιεπίσκοπος Θεσ)νίκης ὁ Παλαμᾶς ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον.

Τὴν ἐπέτειον ταύτην τιμῶσα ἑξοικετικῶς ἡ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων, ἀφιέρωσε τὸ διανυόμενον ἔτος εἰς τὴν μνήμην του, καὶ ἀπὸ τῆς 14ης Ν)βρίου, ἡμέραν τῆς κοιμήσεώς του καθώρισε τριήμερον πανυγηρικὸν ἑορτασμὸν ἐν Θεσ)νίκῃ, τῇ συμμετοχῇ πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ κορυφῶν τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Ἐπιστήμης. Ὁ ἑορτασμὸς οὗτος θ' ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς καθόλου Ὁρθοδοξίας, θὰ προσδώσῃ ἰδιαιτέραν αἴγλην εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, κατ' ἐπέκτασιν δὲ καὶ εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἀθῶνος, ὁπόθεν ἤρξατο τῆς πνευματικῆς του δράσεως ὁ ἅγιος Πατὴρ, καὶ ἔνθα εἶχε τὸ ἐπιτελεῖον ἐκλεκτῶν καὶ θεοφόρων συνεργατῶν του διὰ τοὺς πολυμόχθους ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγῶνας του. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ ἡσυχαστικὴ κίνησις τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἀπετέλεσε πνευματικὴν ἀνθησιν τῶν καθ' ἡμᾶς θεολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν γραμμάτων, καὶ παρ' ἡμετέρων καὶ ξένων ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ σοβαρωτέρα πνευματικὴ κίνησις τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων.

Δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς Ὁρθοδόξους καὶ εὐδικώτερον τοὺς Ἕλληνας, ἔχει ὅλος ἰδιαιτέραν σημασίαν ἀπὸ τε θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως. Αἱ «Ἠσυχαστικαὶ ἔριδες» τοῦ αἰῶνος τούτου, ὡς ὠνομάσθησαν ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, δὲν ἦσαν ἀτλή ῥῆξις Παλαμικῶν καὶ Βαρλααμιτῶν, οὔτε καὶ εἰδικὴ διένεξις περὶ «ἀκρίστου φωτὸς» καὶ «ννοεῶς προσευχῆς», ταῦτα ἦσαν ἐπιφανειακά, κατὰ βάθος ἦτο

σύγκρουσις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, Ὁρθοδοξίας καὶ Καθολικισμοῦ, καὶ ἔτι βαθύτερον, Ἑλληνισμοῦ καὶ Λατινισμοῦ. Ἦτο τὸ ἐκχύλισμα τοῦ ἀπὸ τριῶν αἰώνων ὑφισταμένου ἀναβρασμοῦ μεταξὺ τῶν δύο κόσμων, καὶ ἡ ἀντίστασις τῆς Ὁρθοδόξου ψυχῆς πρὸς τὴν ὑπερφίαλον βουλίμιαν τοῦ Παπισμοῦ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν μεταγενεστέρως εἰς τὴν Φλωρεντιανὴν ψευδοσύνοδον.

Διὰ τῆς ἑριδος ταύτης, ἡ Ρώμη ἠθέλησε νὰ σφυγμομετρήσῃ τὴν ἐξ ἀνατολῶν ἀντίδρασιν εἰς τὰς βλέψεις της, καὶ ἔχουσα συμμάχους καὶ τοὺς λατινίζοντας, διεξήγαγε σφοδρὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Παλαμᾶ ἐπὶ 20ετίαν ὅλην, ἡττηθεῖσα κατὰ κράτος ἐν τέλει διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Κων)πόλει συνόδου τοῦ 1341.

Ἡ Ὁρθοδοξία ὀφείλει πολλὰ εἰς τὸν μέγαν Διδάσκαλόν της καὶ δογματιστὴν Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν. Εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν δογματιστὴς μετὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον καὶ δόμτροπος ἐν τοῖς παθήμασιν, ὑποστάς, ὡς ἐκεῖνος, ποικίλους διωγμοὺς ὑπὸ τῶν ἀντιφρονοῦντων Λατίνων καὶ λατινιζόντων ἡμετέρων, ἀλλ' ἐν τέλει, θείᾳ συνάρσει, κατισχύσας τούτων. Εἶναι ὁ μεγαλοφρονότατος κήρυξ τῆς μυστικῆς Θεολογίας, μετὰ τὸν Γρηγόριον Νύσσης, καὶ ὁ πολυγραφώτερος τῶν νεωτέρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ μεγαλάνυμος Μητροπολις Θεσ)νίκης δικαίως πανυγηρίζει καὶ σμύννεται διὰ τὸν μέγαν Ἱεράρχην της καὶ θαυματουργὸν Ἅγιον

Καὶ τὸ ἅγιον Ὅρος, ἑξαῖρον καὶ αὐτὸ τὴν ἐν Χριστῷ κούχησίν του, ὑπεραίρεται διὰ τὸν Ἀγιορείτην Παλαμᾶν, τὸν ἐξαίρετον ἀπολογητὴν τοῦ μοναχισμοῦ του, τὸν ἄκρον φιλόσοφον τῆς μυστικῆς

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα

Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστον καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεισθαι ὀφειλομένων κατ' ἐρώτησιν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 346)

Ἐρ. πη'. Ἰσχύει ἐλεημοσύνη πᾶσαν ἁμαρτίαν ἀνθρώπου ἐξαλεῖψαι, ἢ οὐ;

Ἀπ. Ἔστιν ἁμαρτία καὶ ἁμαρτία· καὶ ἔστιν ἐλεημοσύνη καὶ ἐλεημοσύνη. Οἷόν τι λέγω· ἐὰν μνησικα-

κίαν ἔχωμεν πρὸς τὸν πλησίον, πρόδηλον ὅτι μυρία ἐλεημοσύναι οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν, ἐὰν μὴ ἀφίωμεν καὶ ἡμεῖς τῷ ἀδελφῷ ἡμῶν τὰ ὀφειλήματα αὐτοῦ, κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον. Πάλιν τε ἄλλο ἐστί, παυσάμενον τινὰ πορνείας ποιεῖν ἐλεη-

του ἐν Χριστῷ ἐργασίας καὶ καθάρσεως, καὶ διὰ ταῦτα ἐκτὸς τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς εἰς τὸν ἑορτασμόν διὰ Ἱεροκοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς, συμπαρίσταται καὶ συμπανηγυρίζει νοερῶς τῇ θεοσόφῳ Ἐκκλησίᾳ τῶν Θεσσαλονικέων καὶ εὐχεται ἀπὸ βαθέων ὅπως τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ διέπει τὰς σκέψεις καὶ τὰς κατευθύνσεις τῶν σημερινῶν ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ προασπίσει τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Ἐν τῇ ῥοῇ τῶν αἰώνων σπανίως συναντιῶνται ἑορτασμοὶ μὲ τόσην πνευματικότητα, καὶ σπανιώτατα ὁ χριστιανικός κόσμος ἡσυχολήθη μὲ τὴν «μυστικὴν» Θεολογίαν, ἧς κορυφαῖος ἐκπρόσωπος θεωρεῖται ὁ Παλαμᾶς.

Εἰδικώτερον διὰ τὴν ἐποχὴν μας, τὴν αὐχμῶσαν ἐν τῇ ξηρότητι τῆς ὑλοφροσύνης, ἑορτασμοὶ μὲ ψυχικὴν ἐσωστρέφειαν, ὥς ὁ τῆς Θεονίκης ἀποτελοῦν ὅασιν πνευματικὴν, ἀναψύχουσαν τὴν κεκτημένην ἀνθρωπότητα.

Εἰς τὴν ὑλιστικὴν ἐποχὴν μας μὲ τὴν

ἐξάλλον προσπάθειαν πρὸς κατάκτησιν τοῦ σύμπαντος καὶ τὴν σιροφὴν τῆς κοινωνίας πρὸς τὸν τεχνικὸν πολιτισμόν, ἡ ἀνθρωπότης ἔχασε τὸν δρόμον τῆς, ἀπώλεσε τὰ ἰδανικά της, φροντίζουσα περὶ πάντων, πλην τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦτο διὰ «τὸ εἶναι αὐτὴν σάρκα» ὥς λέγει ἡ ἁγία Γραφή. Ἀλλὰ «τί ὠφελήσῃ ἄνθρωπον ἐὰν κερδίῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» ὥς λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Διὰ τοῦτο χαίρομεν ὅταν ἀκούομεν πνευματικούς ἑορτασμούς, καὶ θερησκευτικὰς ἐκδηλώσεις, συγχαίρομεν δὲ ἐν προκειμένῳ ἀπὸ καρδίας τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμονα διὰ τὴν θεάρεστον ἐμπνευσιν τοῦ τοιοῦτου ἑορτασμοῦ, καὶ εὐχόμεθα ὅπως καὶ ἐν οὐρανῷ συνεορτάσῃ μετὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου εἰς τὴν αἰώνιον χαρὰν τοῦ Κυρίου μας.

Ἐν τῇ Ἱ. Μ. τοῦ ἁγ. Διονυσίου τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1959.

ὁ Καθηγούμενος αὐτῆς
Ἀρχιμ. Γαβριὴλ

Athos Library
Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη

μοσύνην, καὶ ἕτερον ἐστὶ τῷ ἱστα-
μένῳ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ οὕτω παρέχειν
τοῖς πένησι. Καὶ ἄλλος πάλιν ὁ μι-
σθὸς τοῦ γεωπόνου, ἐξ ἰδίου ἰδρω-
τος ποιῶντος συμπάθειαν, καὶ ἑτε-
ρος ὁ τοῦ ἄρχοντος τοῦ ἀπὸ δώρων
καὶ προσόδων παρέχοντος. Πρὸς
τούτοις ἄλλος ὁ ἐκ τοῦ ὑστερήματος
διδούς, καὶ ἄλλος ὁ ἐκ τοῦ περισ-
σεύματος· καὶ ἕτερος ὁ χειροχρή-
στης, ὁ τὰ ἀλλότρια πιστευόμενος
ἐπὶ τὸ διαδοῦναι τοῖς πένησιν. Οὐ
μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι ὁ μὲν ἐν
μέσῳ τοῦ κόσμου ὑπάρχων, μηδὲν
ἄλλο δυνάμενος Θεῷ, ὑπὲρ τῶν ἐ-
αυτοῦ πταισμάτων προσαγαγεῖν,
καθαίρεται δι' ἐλεημοσύνης· ὁ δὲ
τὸν μονήρη βίον μετερχόμενος, ἀ-
παιτεῖται μείζονά τινα πολιτείαν ἐν-
δείξασθαι. Ὅμως εἰς τὸν Ναβουχο-
δονόσορα τὸν τοιοῦτον ἀσεβῆ ἴσχυ-
σεν ἡ ἐλεημοσύνη δικαιῶσαι, μεγά-
λα ὡς ἀληθῶς καὶ δυσίατα ἁμαρτή-
ματα δι' ἐλεημοσύνης ἐξαλείφονται.
Ἀκούσωμεν γὰρ τοῦ ἁγίου Δανιὴλ
πρὸς αὐτὸν λέγοντος· «Βασιλεῦ, ἡ
βουλή μου ἀρεσάτω σοι· τὰς ἁμαρ-
τίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι,
καὶ τὰς ἀδικίας σου ἐν οἰκτιρμοῖς
πενήτων». Καὶ πάλιν ἡ θεία Γρα-
φή· «Ἐλεημοσύνη καλύψει ἁμαρτί-
ας μεγάλας». Καὶ πάλιν, «Ὁ συνιὼν
ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα, ἐν ἡμέρᾳ
πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ Κύριος»·
τούτέστι τῆς κρίσεως (πονηρὰ γὰρ
ὑπάρχει τοῖς ἁμαρτωλοῖς), λέγω δὴ
τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ἐρ. πθ'. Ἐτόλμησαν τινὲς μα-
καρίσαι τοὺς τελείους ἐλεήμονας ὑ-
πὲρ τοὺς ποιῶντας σημεῖα.

Ἀπ. Οὐκ ἄφ' ἑαυτῶν τὴν τοιαύ-
την ψῆφον εἰρήκασιν, ἀλλὰ πάντως

τοῦ Σωτῆρος εἰπόντος ἀκούσαντες,
ὅτι «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες,
ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, οὐχ ἵνα ση-
μεῖα ποιῆτε, ἀλλ' ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους». Εὐδηλον δὲ ὅτι τὸ γινώρι-
σμα τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης ἡ ἐλεημο-
σύνη ἐστί. Καὶ γὰρ στήσας ἐκ δε-
ξιῶν ὁ Χριστὸς τοὺς δικαίους, οὐκ
εἶπε· «Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ
πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡ-
τοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν», ὅτι
σημεῖα καὶ τέρατα ἐποιήσατε, οὐδὲ
ἄλλο τι ἀγαθὸν ἐποιήσατε· ἀλλ' ὅτι
«ἐπέινασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φα-
γεῖν», καὶ τὰ ἐξῆς. Ὡσαύτως δὲ καὶ
τοὺς ἐξ εὐωνύμων ἐκπέμπων εἰς τὸ
σκότος τὸ αἰώνιον, τὴν ἀνελεημο-
σύνην καὶ τὴν ἀσπλαγχνίαν αὐτῶν
ἐνεκάλεσε. Καὶ γὰρ τὸ ποιῆσαι ση-
μεῖα τῆς τοῦ Θεοῦ καὶ μόνης ἐστὶ
δυνάμεως· τὸ δὲ ἀγάπην καὶ συμπά-
θειαν, εἰς τὸν πλησίον ἐνδείξασθαι·
πρόδηλον ὅτι καὶ τῆς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐστὶ προαιρέσεως. Ἀκουσον δὲ
καὶ τρανωτέρας περὶ τῶν τὰ σημεῖα
ποιούντων καὶ ἐλεημοσύνας μαρτυ-
ρίας καὶ ψήφου. «Ἐάν, φησὶν ὁ
Παῦλος, ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώ-
πων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐ-
ὄν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη
μεθιστάνειν· κἂν παραδῶ τὸ σῶμά
μου, ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ
ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι». Καὶ πάλιν
ὁ Κύριός φησι· «Γίνεσθε» οὐχὶ ση-
μειοφόροι, ἀλλ' «οἰκτίρμονες», καὶ
ἀγαθοί, «ὡς ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς».

Ἐρ. ι'. Πόσον μέρος τῶν ἑαυ-
τοῦ χρημάτων ἀπαιτεῖται πᾶς ἄν-
θρωπος παρὰ Θεοῦ δοῦναι εἰς εὐ-
ποιῖαν;

Ἀπ. Οὐ σκοπεῖ ὁ Θεὸς τὰ διδόν-

ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΡΥΠΑΡΟΓΡΑΦΙΑΣ

μενα, ἀλλὰ τὰ ἀποκείμενα τῶν ἀνθρώπων. Λέγοντος οὖν τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι τὸ ὑμῶν περίσσευμα δοθήτω εἰς τὸ τῶν πτωχῶν ὑστέρημα, εὐδελόν, ὅτι ὅσα ἐνθάδε ἀποθήσωμεν ὑπὲρ τὴν ἡμετέραν βρῶσιν καὶ πόσιν καὶ ἔνδυσιν, κρῖμα ὑπὲρ αὐτῶν δώσωμεν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, τοιοῦτον κρῖμα, οἷον οἱ ἀνδροφόνοι παρέχουσι· διότι ἐνθάδε πολλοὺς ἐκ θανάτου διὰ τῶν ἡμετέρων χρημάτων δυνάμενοι σῶσαι, οὐκ ἐσώσαμεν, ἀλλὰ παροίδομεν.

Ἐρ. ἡα'. Αἱ εἰς πτωχοὺς καταλιμπανόμεναι ὑπὸ τῶν τελευτησάντων ἐλεημοσύναι τί λέγονται;

Ἀπ. Νεκραὶ θυσίαι. Ὅμως ἐὰν καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἐλεήμων ᾦν ὁ τοιοῦτος, δεκταὶ εἰσὶ καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ εὐποιεῖται παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐρ. ἡβ'. Ἐάν τις ἐν ἁμαρτίαις καταγερᾷσας, μήτε νηστεῦσαι δύναται, μήτε χαυμενηῖσαι ἢ ἀγρυπνηῖσαι ἢ ἄλλην τινὰ ἄσκησιν ποιῆσαι, μήτε χρημάτων εὐπορεῖ πρὸς διάδοσιν, μήτε τοῦ βίου ἰσχύει ἀποτάξασθαι, ποίῳ ἄρα τρόπῳ λοιπὸν ὁ τοιοῦτος σωθῆναι δυνήσεται;

Ἀπ. Οἷω τρόπῳ ἐσώθη ὁ τελώνης, κατὰ τὸν εἰπόντα προφήτην· «Ἐταπεινώθη καὶ ἔσωσέ με ὁ Κύριος». Ὡς περὶ γὰρ ἡ ἀναίμακτος θυσία καὶ ἡ ἐλεημοσύνη εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἡμῶν προσφέρονται τῷ Θεῷ, οὕτω καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη τῆς καρδίας. «Θυσία γάρ, φησί, τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει». Καὶ πάλιν· «Ἐγγὺς Κύριος τοῖς συντετριμμένοις τῇ καρδίᾳ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει». Καὶ

Ἡ ρυπαρογραφία ¹⁾ ἢ πορνογραφία, εἶναι αἰσχρὸν καὶ ἄσεμνον δημοσίευμα τῆς ἐλαφροῦς φιλολογίας, ὑπὸ ρυπαρογράφων συγγραφέων, τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ διαφθορὰ τῆς νεολαίας, καὶ ὁ πλουτισμὸς αὐτῶν διὰ μέσου τῆς αἰτιμίας. Ἀποστρέφου λοιπὸν χριστιανὲ τὰ ὡς ἄνω αἰσχρὰ καὶ ψιχοφθόρα βιβλία¹⁾ ἧγουν τὰ ἐρωτικά, σεξουαλικά, θεατρικά καὶ τὰ μυθιστορήματα· οὐδὲν ὄφελος, οὐδὲν κέρδος ἐξ αὐτῶν. Αὐτὰ προξενοῦν μεγάλας βλάβας καὶ εἰς τὸ σῶμα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ψυχὴν, χύνουν τὸ δραστικὸν δηλητή-

1) Μελέτα χριστιανέ μου πάντοτε τὴν ἀγ. Γραφήν, ἣς ἔχει συγγραφέα τὸν Θεόν, σκοπὸν τὴν σωτηρίαν, καὶ περιεχόμενον τὴν ἀπὸ πάσης πλάνης καὶ αἰρέσεων ἀπηλλαγμένην θρησκείαν. Ἀνάγνωθι χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα βιβλία, Πατερικά, ἐπιστημονικά καὶ ἠθικο-θηραπευτικά. Ὅλοι οἱ μεγάλοι καὶ φιλόσοφοι ἄνδρες διὰ τῆς μελέτης καὶ σπουδῆς ἀνεδείχθησαν, καὶ τὴν ἀνθρωπότητα μεγάλως ὠφέλησαν. Τὰ ὡς ἄνω συγγράμματα περιέχουν τὴν ἀληθὴ καὶ πραγματικὴν μόρφωσιν, σφυρηλατοῦν καλοὺς χαρακτῆρας, ἠθικοποιοῦν, δημιουργοῦν καὶ διαπλάττουν τὸν ἄνθρωπον. Οὐδὲν τερπνότερον μελέτης. Τὰ ὠραία βιβλία εἶναι οἱ σταθεροὶ διδάσκαλοι καὶ οἱ ἀχώριστοι φίλοι καὶ ὁδηγοί, ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς μας, μᾶς ἐκπαιδεύουν ἀνευ ῥάβδου, ἀνευ θυμοῦ καὶ μισθοῦ.

πάλιν, ὥς περὶ μακαρίζονται οἱ ἐλεήμονες, καὶ οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, οὕτω μακαρίζονται πρὸ πάντων οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, «ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ταύτην οὖν τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας πένης, καὶ ἀσθενῆς, καὶ γέροντος, καὶ ἰδιώτης ὁδεῦσαι καὶ κατορθῶσαι δύναται.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

Εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρας, ὅτι μίαν φορὰν ἔταν ἤμουν εἰς τὸ κελλίον μου, μοῦ ἤλθεν ἀκηδία, λύπη καὶ κακὴ καρδία καὶ ἐπῆγα πρὸς τινα γέροντα ὃ που ἦτο ἅγιος ἄνθρωπος καὶ τὸν προσε-

ριον τῆς διαφθορᾶς καὶ σήψεως, τροφοδοτοῦν τὰς αἰσθήσεις διὰ τῆς αἰσχυρότητος, μολύνουν τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τὸν νοῦν δι' αἰσχυρῶν λογισμῶν καὶ σκέψεων, τὴν δὲ φαντασίαν δι' ἀνηθίων θεαμάτων καὶ εἰκόνων καὶ τὴν θέλησιν εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἁμαρτίας· καὶ οὕτω διεγείρουν τὰ σεξουαλικά καὶ ζωώδη ἐνστικτα καὶ ἁλματωδῶς ἐπιφέρουν τὴν διαφθορὰν καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν τῆς νεολαίας, ἣ ὁποία ἐκὼν ἄκων χάνει τὴν ἠθικὴν τῆς ἀξίαν, τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς, εἰς τοὺς σκοτεινοὺς δρόμους τῆς ἁμαρτίας, ὅπου κυλίσεται ὡς χοῖρος εἰς τὸν βούρκο τῆς αἰσχυρότητος καὶ αἰτιμίας.

Φίλε ἀναγνώστα, ἡ ὕλη καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ὡς ἄνω ρυπαρογραφημάτων, εἶναι ἔρωσ, ἡδονή, φόνος, κλοπή, γυνή, διὰ τὰ ἀποβῆ ἱερὸν καὶ ἑλκυστικὸν ἀνάγνωσμα τῆς κουφονοίας καὶ παραστρατημένης νεολαίας, καὶ πρὸ πάντων τοῦ θήλεος. Παραμφερεῖ πρὸς τὰ ἀνωτέρω εἶναι καὶ τὰ θέατρα καὶ οἱ κινηματογράφοι μὲ τὰ ἄσεμνα θεάματα, τὰ ὅποια διεγείρουν τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ ὑποσκάπτουν τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου. «Φεύγετε δὴ τὰ ἀπρεπῆ τῶν θεαμάτων τὰ θέατρα φημί καὶ τὰς ἐλληνικὰς πομπὰς» (Ἀποστ. διατ. βιβλ. β' 61). Ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, «Πομπὴ δὲ σατανικὴ ἐστὶ θέατρα καὶ ἵπποδρόμια καὶ πᾶσα ἁμαρτία, καὶ παρατηρήσεις ἡμερῶν καὶ κλήδονας καὶ σύμβολα» (Λόγ. εἰς Ἄνδρ. κα').

κύνῃσ παρακαλῶντας αὐτὸν νὰ μοῦ εἰπῇ τινὰ λόγον ὠφελείας, διὰ τὰ ἡμπορέσῃ ἡ ἀθλία μου ψυχὴ νὰ σιτραφῇ ἀπὸ τὴν ἀμείλικαν καὶ ἀκηδῖαν ἐκείνην πρὸς τὰ ἀγαθὰ καὶ σωτήρια ἔργα τῆς ἀρετῆς. Ὁ δὲ γέρων ὁ ἅγιος καὶ θαυμαστός, μὲ τὸ νὰ ἦτο θεοφόρος καὶ ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ὠδηγημένος, ἐδιηγήθηκέ μοι πολλὰ σοφὰ καὶ σωτήρια ὅπου ἦταν ἀξία νὰ στηρίξουν καὶ νὰ οἰκοδομήσουν ψυχὴν. Ἠρώτησα δὲ αὐτὸν νὰ μοῦ εἰπῇ καὶ περὶ καθαρᾶς καὶ ἀταράχου προσευχῆς καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος εἶπε, (πλήν, πρέπει μετὰ φόβου καὶ πόθου νὰ ἀκούσωμεν τὴν διήγησιν). Ἐλεγε λοιπὸν ὁ ἅγιος ὅτι μίαν φορὰν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἔτυχε καὶ ἡγέρθηκα ἀπὸ τὸν ὕπνον πρωιότερα ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον. Καὶ πρῶτον μὲν ἡγγισα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς τὴν γῆν προσκυνῶντας τὸν παρὰ πάντων τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν προσκυνούμενον Θεόν, ἔπειτα σηκώνοντας εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ χέρια μου καὶ τὰ ὀμμάτιά μου, ἐπροσευχόμην ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ ὅσον ἡδυνάμην μὲ πολλὴν κατάνυξιν. Ἐφαίνετό μοι δέ, καθὼς εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια, πῶς συνωμίζουν νοερῶς καὶ χωρὶς ἄλληλα τῆς φωνῆς μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ πολυποθήτου ἡμῶν Θεοῦ.

Ἐτυχε λοιπὸν τότε εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς ἐκείνης, καθὼς μοῦ ἐφάνη, ὅτι ἡρπάγη ὁ νοῦς μου καὶ ἐπέρασε τὸν φαινόμενον ταῦτον οὐρανὸν καὶ εὐρέθηκα εἰς μίαν πολυάνθρωπον καὶ ὑπέρλαμπρον πόλιν, τῆς ὁποίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ὠραιότητα δὲν δύναται γλῶσσα νὰ διηγηθῇ. Πλὴν ὅσον δύναμαι καὶ ἐνθυμοῦμαι θὰ διηγηθῶ διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ εὐμορφίαν ὅπου εἶχον τὰ τεῖχη τῆς, τὸν πολύτιμον καὶ μεγαλοπρεπεῖ στολισμὸν ποὺ εἶχον αἱ θύραι τῆς, τὴν λαμπράν καὶ χρυσοειδῆ θεωρίαν ποὺ εἶχον οἱ δρόμοι τῆς καὶ τὴν ἄλ-

λην ὄλην σύνθεσιν καὶ τεχνουργίαν, τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ δημιουργὸς τυγχάνει ὁ πάνσοφος καὶ πανάγαθος Θεός. Τὸ δὲ ἄπειρον πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ὅπου ἦσαν ἐκεῖ, δὲν εἶχον μέτρον, οὐδὲ λογαριασμὸν καὶ ἦσαν ὅλοι ἐστολισμένοι καὶ στεφανωμένοι τὰς κεφαλὰς μὲ κάλλος καὶ λαμπράς φορεσίας. Τὸ δὲ εἶδος καὶ ἡ στολὴ δὲν ἦσαν ὅμοια εἰς ὅλους, ἀμὴ ἦτο πολλῶν λογίων. Τινῶν μὲν οἱ στέφανοι ἦσαν ἡλιοειδεῖς καὶ λαμπροὶ ὥς κρύσταλλον, ἐτέρων δὲ ἀργυροειδεῖς, ἄλλων χρυσοειδεῖς καὶ ἐκ λίθων πολυτίμων καὶ ἄλλοι μαργαροειδεῖς καὶ εἰς τὴν φορεσίαν τὰ ὅμοια τῶν στεφάνων ἔβλεπα πολλῶν λογίων μὲ διάφορα καὶ πολύτροπα χρώματα. Ἐφοροῦσαν δὲ οἱ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ στολὰς καὶ στεφάνους ὅχι μόνον ἀπὸ τὰς τετιμημένας ὕλης τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τῶν πολυτελῶν λίθων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σιδηρον καὶ χαλκὸν καὶ μόλυδον εἶχαν μερικοὶ τὴν στολὴν αὐτῶν καὶ τοὺς στεφάνους. Ταῦτα βλέποντας ἐγὼ ἐθαύμασα καὶ ἐφάνη μοι νὰ ἐρωτήσω τινὰ ἀπὸ ἐκείνους τοὺς φοροῦντας τοὺς στεφάνους, τί λογῆς ἀρετὴν εἶχαν εἰς τὸν κόσμον μὲ τὸ πολυπαθὲς τοῦτο καὶ κακότροπο κορμί, καὶ ποῖα ἦτο ἡ θεάρεστος ἐργασία καὶ κατηξιώθησαν νὰ ἔλθουν εἰς ἐκείνην τὴν θαυμασίαν καὶ πολυπόθητον πόλιν, νὰ ἔχουν τόσῃ τιμὴν καὶ δόξαν. Ταῦτα διαλογιζόμενος, ἐπλησίασα εἰς ἕνα ἀπ' ἐκείνους τοὺς εὐτυχησμένους ἀνθρώπους ὅπου ἔβλεπα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡλιοειδὴς καὶ ἡ στολὴ του καὶ ὁ στέφανος ἔλαμπον ὥς ὁ ἥλιος, καὶ πρὸς τοῦτον εἶπα. Ἀφέντη μου, τιμημένε περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ὑπέρλαμπρε, εἰπέ μοι· εἰς τὴν δόξαν ταύτην καὶ τὴν λαμπρότητα, ποῖον ἦτο τὸ ὕψος τῆς κατὰ Θεὸν ἀρετῆς σου εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωὴν, διὰ τὸ ὁποῖον τίσιν ὑπέρλαμπρα ἐτιμήθης; Καὶ ἀποκρι-

θεις ἐκεῖνος εἶπεν. Ἐγὼ ἀδελφε ἤμουν πτωχὸς ἀπὸ πτωχοῦ καὶ ταλαίπωρος καὶ λεπρὸς ἤμουν ἀπὸ μικρόθεν καὶ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος καὶ ἐπειδὴ ὑπέμεινα μετὰ εὐχαριστίας τὴν σιδηρὰν κάμινον τῆς πενίας καὶ τὴν πολυχρόνιον τῆς ἀσθενείας ταλαίπωρίαν, διὰ τοῦτο ἐδόθη μοι παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ μετὰ θάνατον ἀφ' οὗ ἐχωρίσθηκα ἀπὸ τὸ σῶμα νὰ ἔχω ταύτην τὴν δόξαν καὶ τὴν λαμπρότητα ὅπου βλέπεις. Τότε ἀφῆκα τοῦτον καὶ ἦλθα πρὸς ἄλλον τοῦ ὁποῖου ἡ μὲν ὄψις ἦτο ὡσάν τὸν λαμπρὸν αὐγερινόν, ἡ δὲ φορεσιά του καὶ ὁ στέφανος ἀπὸ μαργαριτάρια καὶ χρυσάφι καὶ ἀπὸ λίθους τιμίους ἐστολισμένα. Ἠρώτησα λοιπὸν καὶ τοῦτον ὡσάν καὶ τὸν πρῶτον καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε μοι· ἐγὼ ἀδελφε ἤμουν καλὸ γηρός εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωὴν καὶ ἀφ' οὗ ἀρχισα τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, ἕως τέλους ἐκοπίασα πολὺ καὶ ὑπέμεινα τοὺς κόπους καὶ τὰ θλιβερά τῆς ἀσκήσεως καὶ ὕστερον ἀμέλησα ὀλίγον καὶ παρεσύρθη ἀπὸ τὸν λογισμὸν καὶ ἐχειροτονήθηκα Ἐπίσκοπος. Ὅμως πάλιν φοβηθεὶς τὸν Θεὸν οἰκονόμησα καὶ ἐκυθέρνησα καλὰ μὲ εὐσέβειαν τὰ πράγματα τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἐχωρίσθηκα ἀπὸ τὸ κορμί, ἔλαβον παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, ταύτην τὴν δόξαν ὅπου βλέπεις. Ἀμὴ ἂν ἀπέφευγα τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ τὴν πρόσκαιρον ἐκείνην δόξαν τοῦ κόσμου, θὰ ἤμουν εἰς πολὺ καλυτέραν κατάστασιν ὅπου εἶμαι νῦν. Ἀφίνοντας δὲ καὶ τοῦτον, ἐπῆγα πρὸς ἕτερον, ὁ ὁποῖος ἐφόρει στέφανον ἀργυροῦν, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἦτο λαμπρὸν καὶ χαριέστατον καὶ ἡ φορεσιά του λευκὴ ὡσάν τὸ χιόνι καὶ σιελωμένη. Ἠρώτησα δὲ καὶ τοῦτον ποῖαν ἀρετὴν εἶχεν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Ἐγὼ ἀδελφε ἤμουν ἀνθρωπος κοσμικὸς καὶ κατὰ τὸν νόμον ἔλαβον γυναῖκα, καὶ εἰς

δλην μου τὴν ζωὴν ἄλλην τινὰ δὲν ἐγνώ-
ρισα καὶ μὲ τὴν χάριν καὶ μὲ τὴν πίστιν
τοῦ Χριστοῦ πορευόμενος, κανένα δὲν ἐ-
πείραξα, κανένα δὲν ἠδίκησα, δὲν ἔθλι-
ψα, ἔκαμνα ἐλεημοσύνην δοῇν ἡδυνάμην,
ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ἔλειψα ποτέ. Διὰ
τοῦτο καὶ ὅταν ἐχωρίσθηκα ἀπὸ τὸ κορμὶ
διὰ τοῦ φυσικοῦ θανάτου, Θεοῦ βουλήσει,
ἦλθα εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὅπου μὲ βλέ-
πεις καὶ ἀπέλαβας παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπό-
λαυσιν ταύτην καὶ ἀνάπαυσιν. Εἶτα ἀφί-
νοντας καὶ τοῦτον, ἐπῆγα πλησίον εἰς δύο
τινάς ὅπου ἔστεκαν μαζί, καὶ εἶχεν ὁ μὲν
ἓνας τὸν στέφανον αὐτοῦ ἀπὸ οἴδερων, ὁ δὲ
ἕτερος ἀπὸ χάλκωμα καὶ ἡ ὄψις των ἦτο
εἰς τὸ κατὰ φύσιν, ὥσάν πάντες οἱ ἄνθρω-
ποι, τὰ δὲ φορέματά τους ἦσαν μέτρια,
δηλ. οὔτε πολὺ παλαιὰ καὶ ἐφθαρμένα·
οὔτε πολὺ κινουργῇ καὶ λαμπρά. Ἦρώ,
τήσα δὲ καὶ τούτους τί ἔκαμναν εἰς τὴν
ζωὴν τους, καὶ ἀποκριθέντες εἶπον. Ἡμεῖς
ἀδελφε εἰς τὴν ζωὴν μας ἤμασταν ἄτυχοι
ἄνθρωποι καὶ ἁμαρτωλοὶ κατὰ πολλὰ,
καὶ δὲν ἔλειψε καμμία ἁμαρτία ἀπὸ λό-
γου μας ὅπου δὲν τὴν ἐτελειώσαμεν. Καὶ
ἐπειδὴ δὲν ἐπαύσαμεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν
πονηρῶν μας πράξεων, προστάξει Θεοῦ,
ἦλθεν ὁ θάνατος νὰ μᾶς κόψῃ ὡς τὰ ἄκαρ-
πα δένδρα, καὶ νὰ μᾶς παραπέμψῃ εἰς τὸ
πῦρ τὸ αἰώνιον. Ὅμως ἐβάλαμεν εἰς τὸν
νοῦν μας τὸ πλῆθος καὶ τὸν πολὺν πλοῦ-
τον τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἰπόντος,
καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπίστρεψον πρὸς με.
Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐπέσαμεν εἰς μετά-
νοιαν καὶ εἰς τὴν ἰατρειάν τῆς ἐξομολο-
γήσεως καὶ ἐδώκαμεν λόγον τῷ Θεῷ νὰ
παύσωμεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, νὰ μὴ κά-
μωμεν τὰ κακά μας θελήματα καὶ νὰ μὴ
πλησιάζωμεν πλέον εἰς ἀκαθάρτους πρά-
ξεις, καὶ μὲ τοιαύτας ὑποσχέσεις μετὰ ὁ-
κτῶ ἡμέρας τῆς μετνοίας μας, ἦλθεν ὁ

Ἡ ζωὴ τοῦ βιβλίου

“ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ & ΝΟΣΤΑΛΓΙΑΙ,,

Ἀρχ. Γαβριὴλ Διονυσίου ἀγιορείτου
(Α' βραβεῖον ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως 1959)

Εἰς τὴν ζωὴν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀποκτοῦν
κάποια πείρα καὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὰ διώ-
ματά της, μὰ ἡ ἀξιολόγησις αὐτῆς τῆς
πείρας καὶ τῶν διδασμάτων της εἶναι ὁ-
σκολον ἔργον διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ἀκα-
τόρθωτον διὰ τοὺς περισσοτέρους. Φαίνε-
ται εἰς τοὺς ὀλίγους ἐδόθη ὁ κλῆρος αὐ-
τῆς, τὸ τάλαντον, εἰς τὸ νὰ ἐξιστοροῦν
ἐπιτυχῶς καὶ ν' ἀναλύουν τὰ διώματα
τῆς ζωῆς μέσθ' ἀπὸ τὸ ἐργαστήριον τῆς
ἐξαγνισμένης των ψυχῆς, καὶ νὰ μᾶς πα-
ρουσιάζουν τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰς πολλα-
πλᾶς γλυκάς του πλάνας καὶ ἀτελείας
του, καὶ ἀντὶ νὰ τὸν μισοῦν τὸν λυποῦν-
ται ὡς ἀσθενοῦντα ἀδελφόν μας.

Βεβαίως πρώτη προϋπόθεσις αὐτῆς τῆς
διακονίας εἶναι καὶ ἐπιστημονικὴ ψυχολο-
γικὴ κατάρτισις πρὸς γνῶσιν τοῦ ἀνθρώ-
που ἢ καὶ ἐκ ταλάντου δώρημα αὐτῆς
τῆς ἱκανότητος, ὡς τὴν ἔχει ὁ ἅγιος Κα-
θηγούμενος Γαβριὴλ τῆς Μ. Διονυσίου Ἀ-
γίου Ὁρους, ὅστις μὲ τὸ κινουργεῖο του
διβλίου «ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΟΣΤΑΛ-
ΓΙΑΙ» τοῦ ἐπῆρε καὶ τὸ πρῶτον βραβεῖο
τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως 1959, μᾶς παρου-
σιάζει μέσθ' ἀπὸ τὸν ἐσωτερικόν του κό-
σμον, τὸν κόσμον καὶ τὰ διώματα τοῦ ἐ-
γνώρισε στὴν ζωὴν του, καὶ πολλὰ εἶναι

θάνατος καὶ μᾶς ἐσήκωσεν ἀπὸ τὸν κό-
σμον καὶ ἐγλυτώσαμεν ἀπὸ τὰς μιαιφά-
νας χεῖρας τῶν πονηρῶν δαιμόνων καὶ μᾶς ἐ-
δωκεν οἱ ἅγιοι Ἀγγελοὶ ἐδῶ ὅπου βλέ-
πεις καὶ δοξάζομεν καὶ ἡμεῖς μετὰ πάν-
των τὸν φιλόανθρωπον Θεόν.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Δ181 κώδικος τῆς Λαυ-
ριωτικῆς Βιβλιοθήκης. Γ. Π. Δ.

Πατερικά μελετήματα

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΣΚΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 300)

“Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ λειτουργικά κείμενα, ὡς πηγῆς τοῦ Ὁρθοδόξου ἀσκητισμοῦ, δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος πνευματικότης καὶ ἀσκητική παράδοσις εἶναι, κατὰ πολλοὺς τρόπους, καὶ λειτουργική. Ὀλόκληρος παράταξις ἁγίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων συνέλαβον τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς συμφώνως πρὸς ἓνα λειτουργικὸν τύπον καὶ ρυθμόν, τοῦτέστιν ἐντὸς τοῦ Τελετουργικοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐξήτησαν καὶ εὗρον τοὺς διαδοχικοὺς σταθμοὺς τῆς κανονικῆς ἀναπτύξεως τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς. Οὕτω Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων (4ος αἰὼν) καὶ Θεόδωρος ὁ Μοψουεστίας, ἔγραψαν Κα-

Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ Δ.Θ.

τηρήσεις, δι’ ὧν περιέγραψαν τὴν χριστιανικὴν ζωὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἁγίων Μυστηρίων¹⁾. Ὡσαύτως καὶ ὁ Ψευδοδιονύσιος ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἱεραρχίᾳ» καὶ ὁ ἁγ. Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἐν τῇ Μυσταγωγίᾳ του, ὁ ἁγ. Γερμανός, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἐσφαλμένως θεωρηθεὶς ὡς συγγραφεὺς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Μυστικῆς Θεωρίας», τῆς ἀποτελούσης ἓν, πράγματι, ὑπόμνημα εἰς τὰς τρεῖς εὐχαριστιακὰς λειτουργίας τὰς ἐν χρήσει ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ²⁾, καὶ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ περὶ τοῦ

1) Ε.Π.Μ. 33, 1066 - 1127 καὶ 66, 73.

2) Ε.Π.Μ. 98, 384 - 454.

τεμάχια τοῦ ἑαυτοῦ μας. Εἶναι ἓνα διδόν με πολλὰ χαρίσματα καὶ διδάγματα. Εἶναι ἓνα μπουκέτο μέσα ἀπὸ τὸν ἀνθῶνα τῆς ψυχῆς του καὶ μεγαλωμένα στὸ περιδῶλι τῆς Παναγίας, τὸ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ. Πολλὰ ἀπὸ τὰς τριάκοντα αὐτὰς διηγῆσεις μοῦ θυμίζουσιν Παπαδιαμάντην, Μωραΐτιδην καὶ ἄλλες Στάμ—Στάμ, γεμάτες εὐλόγια, πόνον ψυχῆς, χιοῦμορ, εὐαγγέλιον καὶ Ἑλλ. Σημαία, καὶ τὸ πόσον πρέπει νὰ πιστεύωμεν καὶ νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὴν ἐθνοθηρσκευτικὴν ἀποστολὴν τοῦ ἁγίου Ὁρους, καὶ γενικὰ τοῦ Μοναχισμοῦ. Τὰ ἱδανικά τῆς Μοναστικῆς θεολογίας τοῦ ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ, ποτὲ δὲν ἦσαν ἀρεστὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῶν πρακτικῶν λύσεων καὶ τῆς ρεαλιστικῆς φιλοσοφίας, διότι ἡ Μοναστικὴ θεώρησις τοῦ κόσμου, εἶναι ἓνας κόσμος χωρὶς δεδομένα ἐκ τοῦ

κόσμου τούτου, καὶ ἂς μὴ ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τὰς ἀρχὰς του, διότι ἂν περιπατῶμεν μετὰ ζυλοπόδαρα γρήγορα θὰ πέσωμεν. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ ὅλους μας εἶναι ὅτι, μέσα εἰς τὸ πικρὸ σκοτάδι τοῦ ρεαλισμοῦ, τὸ ἅγιον Ὅρος ὡς Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ διὰ τῶν σημερινῶν του Μοναχῶν ἐξακολουθεῖ νὰ σκορπάῃ τὸ ἅγιον Φῶς τῶν ἀθεάτων Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶναι καθήκον μας ὅπως ποικιλοτρόπως ἐνισχύωμεν τὰ Ἑλληνορθόδοξα Μοναστήρια, τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον καὶ τὸν ἅγιον Τάφον. Αὐτὰ εἶναι κληρονομία μας καὶ μόνον οἱ ἄσωτοι υἱοὶ χάνουν τὴν κληρονομίαν τους, ἀλλ’ οἱ Ἕλληνες ποτὲ δὲν ἐφάνησαν κατώτεροι τῆς ἀποστολῆς των.

Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτάς

Mansfield, Ohio U.S.A.

Athos Library
Αγιορείτικη Βιβλιοθήκη

Ναοῦ ¹⁾). Ἐπίσης, ὁ μεγαλύτερος τῶν Λειτουργιολόγων θεολόγων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας Νικόλαος Καβάσιλας 1371, ὅστις συχνάκις συγγέεται μετὰ τοῦ Νείλου Καβάσιλα καὶ τοῦ αὐλικοῦ Καβάσιλα τοῦ Σακελλαρίου, ἐν τῇ «Ἑρμηνείᾳ τῆς θείας Λειτουργίας» ²⁾ καὶ ἐν τῷ βασικῷ αὐτοῦ ἔργῳ «Ἡ ἐν Χριστῷ Ζωή» ³⁾, ὁπερ εἰς ἐπὶ βιβλία διαιρούμενον, εἶναι μία ἀνάλυσις τῶν Μυστηρίων καὶ τῶν Ἀκολουθιῶν τῆς καθιερώσεως τοῦ Ναοῦ.

Τοῦ λόγου ὄντος περὶ τοῦ Νικολάου Καβάσιλα δέον νὰ προστεθῇ ὅτι οὐδὲν τὸ ἀποκλειστικῶς καὶ στενῶς τυπικιστικὸν συναντιᾶται παρ' αὐτῷ. Ἀντιθέτως ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ προσπάθειά του εἶναι νὰ συνδέσῃ τὴν λειτουργικὴν ζωὴν καὶ εὐσέβειαν μὲ τὴν Χριστολογίαν καὶ τὸν ἀσκητισμόν. Συνιστᾷ περισυλλογὴν, μελέτην καὶ νοεράν προσευχὴν ὡς τὸν ἀσφαλῆ τρόπον πρὸς ἔνωσιν μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Μετ' ἐμφάσεως τονίζει: «Τὸ μοναδικὸν πρότυπον εἶναι ὁ Ἰησοῦς... Ὁ Σωτὴρ εἶναι περισσότερον οἰκείος πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν ψυχὴν μας... Ἐνσωματούμεθα μετ' αὐτοῦ, ζῶντες τὴν ζωὴν του, καὶ καθιστάμενοι μέλη του». Τὸ Πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ, κατὰ τὸν Καβάσιλαν, εἶναι ἡ καρδιά τοῦ Μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Βοσπουέτος δὲ εἶπε περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶναι «εἷς ἐκ τῶν πλέον σταθερῶν καὶ ἀντιπροσωπευτικῶν θεολόγων τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας». Τέλος, ἀναφέρομεν τὸν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους δρᾶσαντα Νικόλαον Βούλγαριν (1684), ὅστις ἔγραψε «Ἱερὰν Κατήχησιν» (1683).

Ἐξόχως χαρακτηριστικὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ περὶ τοῦ Ἀσκητισμοῦ πύ-

στις καὶ διδασκαλία τῶν Πατέρων καὶ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, ὅτε τὸ μαρτύριον καὶ οἱ ἀπηνεῖς κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμοὶ κατεῖχον τὴν κεντρικὴν θέσιν τῆς χριστιανικῆς σκέψεως καὶ ζωῆς. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο, ἀναμφιβόλως, συνετέλεσεν, ὥστε ὑπὸ πολλῶν Πατέρων νὰ ταυτίζεται ἡ ἔννοια τοῦ ἀσκητισμοῦ καὶ τοῦ μαρτυρίου. Οὕτω συμφώνως τῷ Ὡριγένει καὶ Τερτυλλιανῷ, ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι μία προπαρασκευὴ πρὸς τὸ μαρτύριον, ὃ δὲ Ἀσκητισμὸς τῶν μοναχῶν καὶ τῶν παρθένων, ἀποτελεῖ ὑποκατάστατον τοῦ αἵματος τοῦ μαρτυρίου. Ὁ ἀσκητὴς διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἀποβαίνει εἰς «ἀθλητὴς». Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ οἱ «Ἀσκηταὶ» κατέλαβον ἰδιάζουσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν θέσιν πρὶν ἢ ἐμφανισθῇ εἰσέτι ὁ Μοναχισμὸς. Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν «Ἀσκητῶν» ἦσαν πτωχεία, νηστεία καὶ πρὸ πάντων ἐγκράτεια. Ἡδη ἀπὸ τοῦ 110 μ. Χ., παρθένοι καὶ χῆραι μνημονεύονται ὡς μία προνομιοῦχος τάξις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σμύρνης. Ὁ Ἐρμᾶς καὶ ὁ Ἰουστίνος ὁμιλοῦν περὶ τούτων. Τὸ «Συμπόσιον τῶν Δέκα Παρθένων» τοῦ ἁγ. Μεθοδίου τοῦ Ὀλύμπου (311) εἶναι μία ἐξύμνησις τῆς Παρθενίας ¹⁾. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἠκολούθησε τὴν παράδοσιν ταύτην καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα.

Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ θεολόγοι καὶ Πατέρες δὲν ἦσαν μόνον διανοούμενοι καὶ ἐξορίετοι συγγραφεῖς. Ἦσαν, ἐπίσης, καὶ ἡρωϊκοὶ Ἀσκηταί. Ὁ Ὡριγένης ἔγραψε μίαν προτροπὴν πρὸς τὸ Μαρτύριον, ἀλλὰ καὶ σφοδρῶς ἐπεθύμει ἐν τοιοῦτον τέλος. Ὁ μέγας οὗτος ἀλληγοριστὴς μετετρέπετο εἰς ἀρκετὰ ἰσχυρὸν κατὰ γράμμα

1) Ε.Π.Μ. 150. 387-491.

2) Ε.Π.Μ. 155, 732-733.

3) Ε.Π.Μ. 150, 494-725.

1) Ε.Π.Μ. 28, 9 - 408.

ἐρμηνευτὴν εἰς ὅ,τι ἀφωροῦσεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πράξιν καὶ ζωὴν. Τοιουτοτρόπως ἀναγνώσας τοὺς λόγους: «εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ ποὺς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτά...»¹⁾, καὶ τοὺς περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, «οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν»²⁾, ἐσκεμμένως ἠκρωτηρίασεν ἑαυτόν. Κατὰ ταῦτα, αἱ ὕψισται Ἀλεξανδριναὶ θεωρίαι ἠδύναντο νὰ σχετίζονται μὲ τὸν ἔμπρακτον Χριστιανισμόν καὶ Ἀσκητισμόν.

Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ, κατὰ τὸν Μ. Ἀθανάσιον, συνίσταται εἰς τὴν τελείαν ὑποταγὴν εἰς τὸν Λόγον, μία ὑποταγὴ ὅχι μόνον τοῦ νοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς σαρκός, διότι, διὰ τῆς Ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ «ἡ σὰρξ ἔχει γίνει ἱκανὴ πρὸς λογοποίησιν» (σαρκὸς λογοθέσις)³⁾.

Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ὁ «Λόγος» τοῦ Μ. Ἀθανασίου σημαίνει τὸ δευτέρον πρόσωπον τῆς ἁγίας Τριάδος, εἶναι ἀκόμη ὁ μεσάζων μεταξὺ Πατρὸς καὶ ἀνθρώπου, τὸ φῶς τῆς ψυχῆς, ὁ διδάσκαλος τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς. Περὶ δὲ τοῦ Μ. Ἀθανασίου ἔγραψεν ὁ Heiler ὅτι: «Ὁ χριστολογικὸς μυστικισμὸς τοῦ Ἀθανασίου εἶναι ἡ καρδιά τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας»⁴⁾. Ὡσαύτως καὶ οἱ λοιποὶ δογματολόγοι Πατέρες τοῦ 4ου αἰῶνος ὑπῆρξαν πράγματι, ἀκριβεῖς καὶ ἀσφαλεῖς ὁδηγοὶ καὶ διερμηνεῖς τῆς Ὁρθοδόξου σκέψεως καὶ εὐσεβείας. Οἱ χριστολογικοὶ ὀρισμοὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, συμπληροῦντες ὅ,τι ὁ ἅγ. Εἰρηναῖος πρὸ πολλοῦ εἶχε γράψει ἐπὶ τῆς «ἀνακεφαλαιώσεως» ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐν Χρι-

στῷ, ἔχουν διαφωτίσει καὶ διαλευκάνει πλεῖστα σημεῖα ὅχι μόνον τῆς Πίστεως ἀλλὰ καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῶν Χριστιανῶν. Οἱ σύντομοι καὶ στερεότυποι οὗτοι ὅροι, φαίνονται νὰ προέρχονται καὶ ἐκπηγάζουν ἐκ προσωπικῆς πείρας. Καὶ τῷ ὄντι ἡ Χριστολογία τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνελθούσης Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθορίζουσας τὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν δύο ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ φύσεων, τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, χαράσσει τὰς βασικὰς γραμμὰς καὶ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, παρέχουσα αὐτῷ ὡς δυνατόν καὶ βιώσιμον πάντοτε ἡθικὸν πρότυπον τὸν Χριστόν, καθ' ὅτι κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον του ὁ Κύριος ἦτο καὶ ἄνθρωπος καὶ οὐχὶ μόνον Θεός, ὁμοιος ἡμῖν κατὰ πάντα, ἐκτὸς μόνον ἁμαρτίας.¹⁾ Αἱ λεπτομερεῖς, ἐξ ἄλλου, συζητήσεις ἐπὶ τῶν λέξεων «ὁμοούσιος» καὶ «ὁμοιούσιος», ὧς καὶ αἱ βιαιότητες ἀκόμη Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, ἐξηγοῦνται καὶ προέρχονται ἐκ τοῦ βαθυτέρου φόβου μήπως ριψοκινδυνεύσῃ καὶ ταλαιπωρηθῇ ὅχι μόνον ἡ ἀντικειμενικὴ ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑποκειμενικὴ πείρα τῆς ἀληθείας ἐκείνης, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐξασθενήσῃ ἡ ἡθικὴ ἐπιρροὴ τῆς Ἐνσαρκώσεως ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀπλοῦ καὶ ταπεινοῦ Χριστιανοῦ.

Ἰδιάζουσα, ὡσαύτως, καὶ λίαν ἐνδιαφέρουσα τυγχάνει καὶ ἡ σχετικὴ διδασχὴ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ (662), τοῦ μεγαλύτερου τούτου ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ αὐθεντικωτέρου ὑπομνηματιστοῦ τῶν διδασκαλιῶν τοῦ ψευδοαρεοπαγίτου καὶ κορυφαίου ἀντιπροσώπου τῆς ἀσκητικῆς καὶ μυστικιστικῆς πνευματικότητος. Ἡ ἐσωτερικὴ δευδερκεια καὶ ψυχολογικὴ βαθύτης τῆς διδασκαλίας του καὶ ὁλόκληρος ἡ ζωὴ του εἶναι ἀξιοθαύ-

1) Α' Πέτρου β' 22.

1) Ματθ. ιη' 8.

2) Ματθ. ιθ' 12.

3) Μ. Ἀθανασίου, Λόγος κατὰ Ἀρειανῶν, 111, 33.

4) F. Heiler, Im Ringe um der Kirche, 2a έκδ. (Munich, 1931), 6.65.

μαστος. Τὰ σχόλια αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Διονυσίου, ἡ Μυσταγωγία του, τὰ Κεφάλαια Ἀγάπης, ἐκφράζουν τὸν ὑψηλότερον μυστικισμόν· παρὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς ἁγ. Μάξιμος, ὅστις κηρύττει τὴν θέωσιν ἡμῶν καὶ τὴν γνῶσιν τῆς ἁγίας Τριάδος διὰ νοερῆς προσευχῆς καὶ ἐσωτερικῆς ἐλλάμψεως, εἰς τὴν ἀσκητικὴν βίβλον του, καθορίζει τὰς πλέον ἀπλᾶς καὶ πρακτικὰς πνευματικὰς μεθόδους τοῦ ἀσκητισμοῦ. Οὗτος δὲν διακρίνει τὴν θέωσιν ἀπὸ τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ ἀσκητισμοῦ. Κατὰ τὸν Μάξιμον, ἡ θέωσις ἡμῶν κατορθοῦται διὰ τῆς ταυτίσεως τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεώς μας μετὰ τῆς θείας τοιαύτης. Ἐνταῦθα, ἔχομεν ἐν δυνατόν παράδειγμα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Χριστολογικοῦ, καὶ πάλιν, δόγματος εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν. ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διαρκῶς καὶ σταθερῶς ἐκράτει τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ θέλησιν ὑποταγμένην ἐλευθέρως εἰς τὴν θείαν αὐτοῦ τοιαύτην· τὸ αὐτὸ ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ πράττωμεν. Ὁ ἁγ. Μάξιμος, ὅστις κατὰ τὸν ἀγῶνα του ἐναντίον τοῦ μονοθελητισμοῦ, ὑπέφερε ἀρκετὰ χάριν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ δόγματος τῶν δύο ἐν Χριστῷ θελήσεων, ἐφήρμοσε τὴν Χριστολογίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν προσωπικὴν του μοναχικὴν ζωὴν.

Ἡ Ἰδεολογία τοῦ ἀρχικοῦ τούτου Ἀσκητισμοῦ καὶ Μοναχισμοῦ, ἔχει διατηρηθῇ καὶ παραμένει ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ σήμερον. Εἰς Ὁρθόδοξος δυσκόλως δύναται νὰ ἀντιληφθῇ τὴν σωτηρίαν ἄνευ τῆς ὁριστικῆς ἀποκοπῆς ἐκ τοῦ κόσμου, ἄνευ μιᾶς πλήρους αὐταπαρνήσεως. Δυσκόλως ἐννοεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, ἐὰν αὕτη στερεῖται τῆς ἐσωτερικῆς δυνάμεως καὶ ὠραιότητος τῆς ζωῆς τῆς Μαρίας, ἥτις τὴν «ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο»¹⁾. Νομί-

ζει καὶ πιστεύει ὅτι τὸ πρῶτον καθῆκον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ κατάκτησις τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐντὸς τῆς ψυχῆς του αὐτῆς²⁾, καὶ ὅτι τοῦτο ἐπιτυγχάνεται εὐκολώτερον διὰ τῆς θεωρίας τοῦ Θεοῦ «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον» ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τοῦ ἀναχωρητηρίου καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως. Ἐνεκα τούτου, ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ σημαίνει δι' αὐτὸν τὴν ζωὴν τοῦ ἀρχικοῦ Μοναχισμοῦ. Οἱ πρωταρχικοὶ δὲ οὗτοι μοναστικοὶ τρόποι ζωῆς ἔχουν ἐπιζήσει περισσότερον εἰς τὴν Ἀνατολὴν παρὰ εἰς τὴν Δύσιν. Θὰ ἡδύνατό τις νὰ εὔρη στυλίστας εἰς τὴν Ρωσσίαν καὶ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα, ὡς ἀνευρίσκει καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν μοναστηριακὴν ζωὴν τοῦ ἀγίου Ὁρους, τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Πάτμου, τῆς Πάρου κλπ. σεβασμίας ἀσκητικὰς μορφάς, αἵτινες ὑπενθυμίζουν σιν ἀρχαιοτάτας τοιαύτας.

Συμπερασματικῶς, τέλος, ἐπιβάλλεται νὰ διευκρινίσωμεν ἐν ἀμφίβολον σημειονόμῳ ἐγείρει διχογνωμίας καὶ συζητήσεις καὶ μεταξὺ τῶν Θεολόγων, καὶ τὸ ὅποσον σχετίζεται μὲ τὸ πρόβλημα τίνων ἐπιδράσεις ἔσχεν ὁ Ὁρθόδοξος Ἀσκητισμὸς ἐν τῇ ἱστορικῇ πορείᾳ καὶ ἐξελέξει αὐτοῦ. Συχνάκις, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐξαρχηγοῦσθαι ὡς «Πλατωνιστικὴ» Ἐκκλησία. Πλὴν δὲν εἶναι δυνατόν, βεβαίως, αὕτη, ὡς διερμηνεὺς ἐ.π. τῆς θείας Ἀποκαλύψεως νὰ συνδέηται μὲ οἰανδήποτε ἀνθρωπίνην φιλοσοφίαν. Εἶναι ἀληθές ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες Πατέρες ἐχρησιμοποίησαν μίαν Πλατωνικὴν ἢ Νεο-Πλατωνικὴν ὁρολογίαν, καὶ ἐξεδήλωσαν θερμὴν συμπάθειαν πρὸς τὰς κυριωτέρας ἰδέας τοῦ Πλατωνισμοῦ. Ἄλλ' οἱ Πατέρες οὗτοι, καθ' ἑαυτοί, ἦσαν μᾶλλον Πλατωνίζοντες παρὰ «Πλατωνισταί». Ἐπὶ πλέον, ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν, παραλλή-

1) Λουκ. ι' 42.

2) Ματθ. γ' 33. Πρβλ. Λουκ. ιζ' 21.

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

«Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου
οὐκ ἐκλείψουσι» (Ψαλμ. ρα').

Σὺ ὁ αὐτὸς Χριστέ Σωτήρ

τὰ ἔτη αἰώνια,

ὅχι σὰν τὰ μετρούμενα

ἀνθρώπινά μας χρόνια.

Ὡσὰν διψῶσα ἑλαφος

προστρέχω στὰς πηγὰς σου,

Γλυκύτατέ μοι Ἰησοῦ

στὰ θεῖα νάματά σου.

Τὸν ψυχικόν μου καύσωνα

Κύριε νὰ θροσίω,

τὴν φλόγα τῆς καρδίας μου

φροντίζω πῶς νὰ οὐδύω!

+

Εἴθε νὰ εἶχα πτέρυγας

ὥσὰν τὸ περιστέρι,

νὰ πτερουγίσω στὰ ψηλά

νάρθω στὰ ἄγια μέρη.

Ἐκεῖ ποὺ ἐγεννήθηκες

ἐκεῖ ποὺ ἀνετράφης,

ἐκεῖ ποὺ ἐδαπτίσθηκες

ἐκεῖ ποὺ ἐπειράσθηκες.

Στὴ λίμνη τῆς Γεννησαρέτ

ὅπου θαυματουργοῦσες,

εἰς τοὺς λαοὺς ὡς ἥλιος

λαμπροφειγγοβολοῦσες.

+

Στὸ ὄρος, εἰς τὴν ἔρημον

ὅπου εὐεργετοῦσες,

μὲ τὸ γλυκὺ μεδίλαμα

παντοῦ χαρὰ σκορποῦσες

+

Νάρθω ἐκεῖ ποὺ ἐπαθες

ἐκεῖ ποὺ ἐδικάσθηκες,

λως, καὶ μίαν Ὁρθοτοτελίζουσιν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ 8ου αἰών)¹), κυρίως, καὶ ἀφικνεῖται μέχρι τοῦ Γενναδίου Σχολαρίου (15ου αἰών). Τελικῶς, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα εἰδικῶς τοῦ Ἀσκητισμοῦ, τὸ καὶ ἀπασχολοῦν περισσότερο ἡμᾶς ἐν προκειμένῳ, δέον νὰ λεχθῇ ὅτι ἐὰν τὸ πλεῖστον τῆς Ὁρθοδόξου ὁρολογίας καὶ διδασκαλίας ἐν σχέσει μετὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὸν Ἑσυχασμὸν ἔχει ἐμπνευσθῇ καὶ ληφθῇ παρὰ τοῦ Πλατωνισμοῦ, ἡ Ὁρθόδοξος ἠθικὴ καὶ ὁ Ὁρθόδοξος ἀσκητισμός, τοῦναντίον, ἔχουν ἐπηρεασθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτελισμοῦ καὶ τοῦ Στωικισμοῦ.

Μόλις δὲ καὶ παρίσταται ἀνάγκη, νομίζομεν, νὰ τονισθῇ ὅτι παρὰ τὰς ἐξωτερικὰς ταύτας ἐπιδράσεις, ἡ ἡμετέρα Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνέκαθεν καὶ σήμερον

παραμένει ἡ κατ' ἐξοχὴν «Παραδοσιακή», τῆς Πατερικῆς Παραδόσεως, Ἐκκλησία! Δι' αὐτὴν ἡ Παράδοσις εἶναι εἰς ἀνεκτίμητος ἱερὸς θησαυρός! Πλὴν αὕτη δέον νὰ μὴ συγχέεται μὲ «γρῶνδες μύθους»²) καὶ ἀτόπους συνηθείας! Ἡ γνησία Ὁρθόδοξος Παράδοσις εἶναι μία ἀδιάκοπος γραμμὴ Ὁρθοδόξου σκέψεως καὶ προσευχῆς, ἡ ὁδὸς τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων, μία ὁδὸς ἐκ τῆς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ παρεκκλίνωμεν ἄνευ κινδύνου σοβαροῦ! Μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ συνιστᾷ ἓνα ἐξωτερικὸν νεκρὸν τύπον, πρὸς ὃν δέον νὰ συμμορφοῦνται τις μηχανικῶς, εἶναι αὕτη μία ζῶσα κληρονομία καὶ ἱερὰ παρακαταθήκη, ἥτις ἐλευθέρως πρέπει νὰ γίνηται ἀποδεκτὴ, ὁργανικῶς νὰ ἀφμοιοῦται, καὶ μετὰ θερμῆς καὶ βαθείας καὶ ἀνυποκρίτου πίστεως νὰ μεταδίδεται.

2) Α' Τμ. δ' 7.

Ἱερομόναχος

Αἰμίλ. Ν. Τσιρπανλῆς, Δ. Θ.

Νέα Ὑόρκη

1) Ἴδε ἡμετ. μελέτην περὶ τῆς συμβολῆς ἱ. τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῆς Θεολογίας, ἐν Περ. «ΑΚΤΙΝΕΣ» Δεκ. 1958, 441 - 449.

ἐκεῖ ὅπου σταυρώθηκες
 ἀνέστης κι' ἐδοξάσθης.
 "Ο, τι κι' ἂν εἶχα θ' ἄφηνά
 νὰ σὲ ἀκολουθοῦσα,
 κάτω στὴ δάση τοῦ Σταυροῦ
 μαζί ὡς ξεψυχοῦσα.
 Εἶσαι ἐσύ γιὰ τοὺς πιστοὺς
 πάντα καινούριος χρόνος,
 πάντα λουλούδι ἀνοικτὸ
 Σωτὴρ τοῦ κόσμου μένος.

+

Τί νὰ τοὺς κάμω τοὺς παλῆους
 καὶ τοὺς καινούριους χρόνους;
 φεύγ' ὁ παλῆς καὶ ἔρχεται
 νέος: μὲ χίλιους πόνους.
 "Ο παλαιὸς τὰ χρέη μας
 φεύγοντας δὲν τὰ σβύνει,
 μὲ τόκο κι' ἐπιτόκιον
 στὸν νέον τὰ ἀφίνει.
 "Ο χρόνος φεύγοντας μαζί
 πέρνει πολλὰς φιγοῦρες,
 θέλει νὰ δείξῃ στοὺς παλῆους
 ὅλες μας τὶ μουτζούρες!

+

Τὰ χρέη μας πληθύνουνε
 Κύριε οὐ τὰ ξεύρεις,
 σὲ πὶδ βαθμὸν διαφθορᾶς
 σὰν ἔλθῃς θὰ μᾶς εὕρῃς!

+

"Ο χρόνος διαδοχικὰ
 ἔρχεται καὶ διαβαίνει,
 ὁ δὲ ποιῶν τὰ τοῦ Θεοῦ
 εἰς τὸν αἰῶνα μένει.

+

Κύριε οἰκοδόμησον
 τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς μας,
 εὐλόγησον, ἀγιάσον
 τὰ ἔτη τῆς ζωῆς μας. Γένοιτο

Ὁ ταπεινὸς ἱερεὺς
 Βασίλειος Μπάμιας
 Μόρια - Μυτιλήνης.

Βιβλιοκρισία

ἙΘΝΑΥΡΟΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.,

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐκυκλοφόρη-
 σεν ἰσχύτως ἀγιορειτικὸν Λεύκωμα εἰς
 καλίσθητον ἔκδοσιν, περιλαμβάνον πολυ-
 τίμους πληροφορίας περὶ τοῦ ἁγίου Ὁ-
 ρους, μὲ 150 ἐγχρώμους φωτογραφίας ἱε-
 ρῶν ἀντικειμένων, εἰκόνων, τὰς εἰκοσιν
 ἱερὰς Μονὰς καὶ Σκήτας αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης
 καὶ σκηνὰς ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Συγγραφεὺς τοῦ εἶναι ὁ μαθητὴς τῆς
 Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιολ. Σχολῆς δοσιώτατος
 Μοναχὸς Σωφρόνιος Ἀγιοπαυλίτης, ὅστις
 παρὰ τὸ νεκρὸν τῆς ἡλικίας του παρέχει
 διὰ τοῦ πρώτου καὶ λίαν σημαντικοῦ τοῦ-
 του ἔργου τοῦ ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν
 ἀποκάλυψιν τῶν ἐριτίμων κειμηλιακῶν θη-
 σαυρῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἰδίως δι' ὅσους
 δὲν δύναται νὰ τὸ ἐπισκεφθῶν.

Τὸ λεύκωμα ἀποτελεῖται ἐκ 220 σελ.
 4ου μεγάλου σχήματος ἐπὶ πολυτελοῦς
 χάρτου. Προτάσσεται ἡ ἀφιέρωσις τοῦ
 συγγραφέως «Εἰς τοὺς Ἀγιορεῖτας...»,
 καὶ καταχωρίζεται ἐγκριτικὴ ἐπιστολὴ
 τῆς Ἱ. Κοινότητος. Κατόπιν ἀκολουθεῖ
 πρόλογος ἐν ᾧ ἐκτίθενται ἐν γενικαῖς
 γραμμαῖς περὶ τῆς σημασίας τῆς ὑπ' αὐ-
 τοῦ σκιαγραφήσεως τῶν θησαυρῶν τοῦ ἁ-
 γίου Ὁρους διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔργον του.

Τὸ ὅλον ἔργον εἶναι διηρημένον εἰς τρία
 μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον ἀσχο-
 λεῖται εἰς γενικὰς ἱστορικὰς πληροφορίας
 περὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους ἀπὸ τοὺς προχρι-
 στιανικοὺς χρόνους μέχρι σήμερον. Καθ'
 ὅλον αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀναπη-
 δᾷ ἡ μεγαλειώδης ἱστορία τοῦ Ἀθωνος,
 τὴν ὁποίαν ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ ἀπο-
 λάσῃ εἰς λιτοτάτας γραμμὰς διὰ γοητευ-
 ούτης περιγραφικότητος καὶ ὀξείας ἱστο-
 ρικῆς κρίσεως τοῦ συγγραφέως, ὅστις χει-
 ρίζεται τὰ θέματα μετὰ πολλῆς ἀνέσεως.

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ἐκ διαφόρων ψυχωφελεστάτων πατερικῶν βιβλίων

(Ἐκ τοῦ χειρογράφου κώδικος 231 τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου)

Τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ
τοῦ Σύρου, συμβουλὴ πρὸς
ἀρχαρίους.

Αὕτη ἐστίν ἡ τάξις ἡ σὺν φωνῶν καὶ Θεῶ
προσφιλῆς. Τὸ μὴ περιδλέπειν τοῖς ὀ
φθαλμοῖς ὧδε κἀκείσε, ἀλλὰ πάντοτε τοῖς

Τὸ δεύτερον μέρος περιλαμβάνει ἐγ-
χρόμους φωτογραφίας τῶν Ἱ. Μονῶν καὶ
Σκήτειων μὲ περὶ ἀλλήλους καλῶς ἡλεγμέ-
νας πληροφορίας περὶ τῆς ἱστορίας των
ὡς καὶ πλήρη στοιχεῖα τοῦ ἐν αὐταῖς
καλλιτεχνικοῦ καὶ κειμηλικοῦ αὐτῶν
πλούτου, εἰς ἄγρια λείψανα, ἱερὰς εἰκόνας
καὶ βιβλιοθήκας, παρθέτων ὠραιοτάτας
φωτογραφίας τούτων.

Καὶ εἰς τὸ τρίτον μέρος παρέχει γενι-
κὰς εἰδήσεις περὶ τῆς διοικητικῆς διαρ-
θρώσεως τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν Μο-
νῶν ὡς καὶ τῶν ἐν αὐταῖς Ἱ. Τυπικῶν.
Ὡσαύτως προβαίνει εἰς περιγραφὴν τῶν
μνημείων, κειμηλίων καὶ τῆς τέχνης, καὶ
εἰς διαφωτιστικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ
Μοναχικοῦ θεσμοῦ τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ συγχαρῶμεν
τὸν νέον ἀδελφὸν συγγραφέα διὰ τὸ ἐξαί-
ρετον ἐπίτευγμά του, διὰ τοῦ ὁποῦ προ-
βάλλεται μὲ πᾶσαν δυνατότην συντομίαν καὶ
πληρότητα τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ
Μοναστικῶν κέντρον καὶ νὰ τῷ εὐχρηθῶμεν
πλουσίαν τὴν ὑπὸ Κυρίου ἀνταπόδοσιν
διὰ τοὺς φιλοτίμους μόχθους του, ὅπως
παρουσιάσῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν ὀρθόδοξον
λαὸν μας τὸ ἅγιον Ὅρος καὶ τοὺς θη-
σαυροὺς του.

Θ. Μ. Δ.

ἐμπροσθεν ἐπεκτείνεσθαι. Ἐν ἐν τοῖς ὁρώ-
μασι, δεῖ μεταλαμβάνειν ἐκ πάντων ἀπὸ
ὀλίγον, καὶ μὴ τὰ μὲν ἐκφαυλίζειν, τὰ δὲ
ἐκλέγεσθαι, καὶ ἐκ τούτων θέλεις ἐμπλη-
σαι τὴν κοιλίαν. Μείζων πάσης ἀρετῆς ἡ
διάκρισις ἐστίν. Οἶνου δέ, ἄνευ φίλων, ἢ
ἐκτὸς ἀσθενείας ἢ ἀδυναμίας, μὴ μετα-
λάβανε. Μὴ ἐκκόψῃς τὸν λόγον τοῦ λα-
λοῦντος καὶ ὡς ἀπαίδευτος ἀντιφθέγγῃς,
ἀλλ' ὡς σοφὸς πᾶσις ἔσο. Μὴ γυμνώσῃς
τι τῶν μελῶν σου ἐμπροσθεν τινός, μὴδὲ
προσεγγίσῃς σώματι τινός, ἐκτὸς ἀναγ-
καίας αἰτίας, μὴδὲ τῷ σωματί σου προσ-
εγγίσει ἀφίσῃς τινὰ ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.
Ἐκκλινον ἀπὸ τῆς παρρησίας, ὡς ἀπὸ
θανάτου. Ὅπου δὲ ἂν κοιμηθῇς, εἰ δυνα-
τὸν μὴδεὶς σου θεάσῃται, Πύελον, ἐμπρο-
σθεν τινός μὴ ρίψῃς. Ἐὰν δὲ βῇς σοὶ ἐ-
πέλθῃ, καθημένῳ ἐν τῇ τραπέζῃ, στρέφον
τὸ πρόσωπον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ βῇξον. Μὴ
ἐκτείνῃς τὴν χεῖρα τοῦ λαβεῖν τι ἐμπρο-
σθεν τῶν ἀδελφῶν σου ἀναιδῶς. Εὐτάκτως
κάθισον καὶ συνεσταλμένος, μὴ γυμνῶν
τι τῶν μελῶν σου. Ὅταν χαμαῖσσι, σκέ-
πασον τὸ στόμα σου, τοῦ μὴ θεαθῆναι. Ἐ-
ὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸ κελλίον τοῦ σοῦ Ἐπι-
στάτου, ἢ φίλου, ἢ μαθητοῦ, παραφύλαξον
τοὺς σοὺς ὀφθαλμούς, τοῦ μὴ ἰδεῖν τι τῶν
ἐκεῖ ὄντων. Μετὰ γαλήνης ἀνοιξον τὴν θύ-
ραν σου, καὶ κλεῖσον ὁμοίως. Μὴ εἰσέλ-
θῃς αἰφνηδίνως καὶ εἰς τὴν τοῦ ἀδελφοῦ
θύραν, ἄνευ κρούσεως ἔξωθεν, καὶ προτρα-
πεῖς, εἴσελθε εὐλαδῶς. Μὴ σπουδάσῃς θα-
δίζειν ταχέως, ἐκτὸς ἀναγκαίας χρείας κα-
τεπειγούσης, πορευόμενος δὲ ἐν τῇ ὁδῷ,
μὴ προσπεράσῃς τοὺς μείζονάς σου· ἐὰν δὲ

προέλθης μικρὸν τοῦ ἐταίρου σου, ἐκδεξαι τοῦτον. Ἐν πραότητι πᾶσι διαλέγου, καὶ μετὰ σωφροσύνης πρὸς πάντας ἀτένισον, καὶ μὴ ἐμπλήσης σους ὀφθαλμούς ἀπὸ προσώπου τινός. Ἐὰν διασθῇς δὲ γελάσαι, μὴ φανῶσιν οἱ ὀδόντες σου. Ἐὰν ἀναγκασθῇς λαλήσαι γυναιξί, στρέφον σου τὸ πρόσωπον ἐκ τῆς θέας αὐτῶν, καὶ οὕτω αὐταῖς διαλέγου. Τὰς μετὰ νεωτέρων παρρησίας καὶ συντυχίας φεύγε ὡς φιλίαν διαβολῆς. Μὴ καθίσσης ἄνευ ἐπανωφορίου ἐμπροσθεν τινός, ἐκτός ἀνάγκης. Μετὰ σωφροσύνης ἐξελθε εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν, ὡς εὐλαβοῦμενος τὸν διατηροῦντά σε Ἄγγελον, καὶ μετὰ φόβου Θεοῦ διατέλεσον. Κρεῖσσόν σοι φαγεῖν ἰδὼν θανάσιμον, ἢ μετὰ γυναικὸς ἐσθίειν, καὶ μὴτηρ σου καὶ ἀδελφὴ σου γέννηται. Κρεῖσσόν σοι συνοικῆσαι δράκοντι, ἢ συγκαθεύδειν νεωτέρῳ καὶ συσκεπασθῆναι, καὶ γέννηται ἃ δελφὸς κατὰ σάρκα. Ἐν κρίσει μετὰ τινος, μὴ εἰσέλθῃς, καὶ ἀκατάκριτος ὢν, ἀλλ' ὑπόμενον κατὰκριθῇαι.

Ὑποτάγηθι τοῖς Ἑγουμένοις καὶ Προϊσταμένοις, καὶ τῆς μετ' αὐτῶν συναστροφῆς, ἀπεχε. Ὡ γαστρίμαργε, ὁ τὴν ἰδίαν γαστέρα ζητῶν θεραπεῦσαι, κρεῖσσόν σοι βαλεῖν ἄνθρακας πυρὸς ἐν αὐτῇ, ἢ τὰ τηγανίσματα τῶν Ἑγουμένων καὶ Προϊσταμένων. Ἀνὴρ γλωσσώδης οὐδέποτε κατευθύνεται, οὔτε ὁ μεγαλορρήμων καὶ πολυρρήμων, καὶν πάνι καλῶς λέγη. Σὺ λοιπὸν σίγησον καὶ ἡσυχασον, καὶ ἀντὶ τῆς πολυλογίας, μεταχειρίσου τὴν βραχυλογίαν, καὶ μηκέτι λέγειν πολλά, ἀλλὰ σιώπα, καὶ θρήναι ἀεὶ. Ἀδύνατον γὰρ ἁμαρτίαν φυγεῖν τὸν πολλὰ λαλοῦντα, ὅτι οὐ μόνον ἐκεῖνα λέγειν ἀπερ ἴσως ἐφθάσαμεν ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ἀλλὰ καὶ ἃ οὐχ ἑωράκαμεν, οὔτε ἠκούσαμεν. Ὁ βουλούμενος ἐκμιμεῖσθαι τὸν πρῶτον καὶ ἡρεμον Κύριον ἡμῶν, ὀφείλει ἡσυχίαν ἀσπάξασθαι, καὶ αὐτοῦ

τὸ Πανάγιον ὄνομα συνεχῶς κατέχειν ἐν τοῖς χεῖλεσι καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐργάζεσθαι δλοφύχως ἀείποτε ἐκ πόθου. Ὁ ἐφιέμενος τῆς τιμῆς, οὐ δύναται στερηθῆναι τῶν αἰτιῶν τῆς λύπης. Πᾶν πρᾶγμα, τὸ μέτρον κοσμεῖ, χωρὶς γὰρ μέτρου, καὶ τὰ νομιζόμενα καλὰ εἶναι, εἰς βλάβην μεθίστανται. Τὸ καθολικὸν τοῦ πράγματος τῆς ἐλεημοσύνης, οὐδὲν ἕτερον ἐστίν, εἰ μὴ ἡ ἀγάπη, αὕτη γὰρ καὶ μήτηρ τῆς ἐλεημοσύνης. Οὐδὲν ἡμᾶς χωρίζει τῆς σοφίας καὶ τῆς τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων γνώσεως, ὡς οἱ γέλωτες καὶ ὁ μετὰ παρρησίας μετεωρισμός, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ δαίμονος τῆς πορνείας. Οὐκ εἶδιζε οὖν σεαυτὸν ἀδελφε διὰ παντός, καὶ λέγε, οὐαὶ μοι, ὦ ψυχὴ ἀθλίε, ἡγγικεν ἡ ἐκ τοῦ σώματός σου διάλυσις, ἵνα τί εὐφραίνῃ, εἰς ἃ σήμερον μέλλεις καταλείψαι καὶ στερηθῆσαι τῆς θέας αὐτῶν εἰς τοὺς αἰῶνας; Πρόσεχε τοῖς ἐμπροσθέν σου καὶ διαλογίζου ἃ ἐπραξες.

— Γέρων τις ἀναχωρητῆς τίμιος, μοῖ εἶπεν, ὅτι τριάκοντα ἔτη πόλεμον κατὰ τοῦ ὕπνου καὶ τῶν δαιμόνων ἐποίησε. Καὶ ἕτερός τις τῶν Πατέρων, ἐσθίων δεύτερον τῆς ἐβδομάδος, εἶπεν ἡμῖν, ὅτι, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ λαλῶ μετὰ τινος, τὸν καγόναι τῆς νηστείας, κατὰ τὴν συνήθειάν μου, οὐ δύναμαι φυλάξαι καὶ ἀναγκάζομαι καταλῦσαι.

Ὁ μὴ μακρύνων ἑαυτὸν τῆς αἰτίας τῶν παθῶν ἐκουσίως, ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀνθέλλεται ἀκουσίως. Τὰ δὲ αἰτία τῆς ἁμαρτίας εἰσὶ ταῦτα, ὁ οἶνος, αἱ γυναῖκες, ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ κακοπάθεια τοῦ σώματος οὐχ ὅτι φυσικῶς ἁμαρτία εἰσὶ ταῦτα, ἀλλ' ὅτι ἡ φύσις ἐξ αὐτῶν εὐκόλως κλίνει πρὸς αὐτὰ τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας· καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος παραφυλάττεσθαι ἐκ τούτων σπουδαίως.

Τοῦ φοβουμένου τὰς ἁμαρτίας, ὁ Κύρι-

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Φιλοθέου

Τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσιμον μοναστήριον τοῦ Φιλοθέου, εἶναι καὶ αὐτὸ ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου, μὲ κάστρον τριγύρωθεν περιτειχισμένον. Ἔχει Ναὸν εὐμορφον

ὃς διαφυλάττει τὰ διαθήματα, καὶ ἐν καιρῷ ὀλισθήματος, προφθάσει αὐτὸν τὸ τοῦ Θεοῦ ἔλεος.

Ὁ λογιζόμενος τὰ πλημμελήματα αὐτοῦ μικρὰ εἶναι, πίπτει εἰς χεῖρονα τῶν πρώτων.

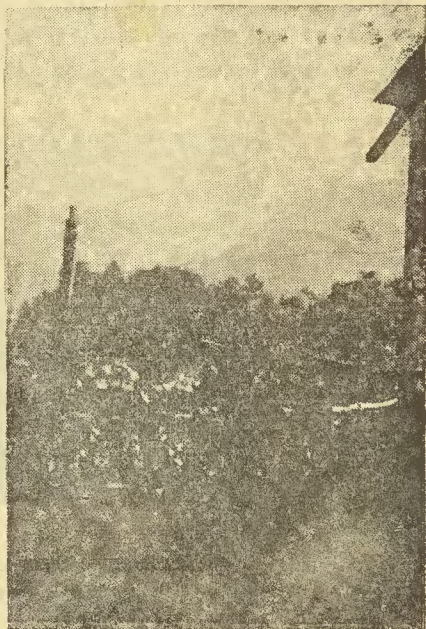
Ὁ μετὰ ταπεινοφροσύνης ὑπομένων τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, οὗτος ἔφθασε πρὸς τὴν τελείωσιν, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων θαυμάζεται, οὐδεμία γὰρ ἄλλη μεγάλη ἀρετὴ, καὶ δυσκατόρθωτος ὡς αὕτη.

Μὴ πιστεύσης σεαυτῷ, ὅτι δυνατὸς εἶσαι, ἐὰν μὴ πειρασθῇς καὶ εὐρῆς σεαυτὸν ἀναλλοίωτον, οὕτω καὶ ἐν πᾶσι δοκίμασον σεαυτόν.

Ἐὰν πιστεύσης, ὅτι ὁ Θεὸς πρόνοιαν ποιῇται εἰς ἐσέ, τότε τί μεριμνᾷς καὶ φροντίζης περὶ προσκαίρων καὶ τῶν τῆς σαρκὸς χρειῶν; Εἰ δὲ οὐ πιστεύης, καὶ διὰ τοῦτο φροντίζης, ἐκτὸς αὐτοῦ, ταλαιπωρότερός εἶσαι πάντων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἵνα τί καὶ ζῇς, ἢ καὶ ζήσῃ; Ἐπίρριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μέριμνά σου, καὶ αὐτὸς σε διαθρέψει.

Ὅταν τις αἰτήσεται ἐκ σοῦ, ὅπερ ἔχεις, μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἀφίσω τοῦτο τῇ ψυχῇ μου, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς μέλλει χορηγῆσαι αὐτῷ ἀλλαχόθεν τὴν χρεῖαν αὐτοῦ. Ἀδίκων γὰρ ἐστὶ τὰ ρήματα ταῦτα, καὶ μὴ γινωσκόντων τὸν Θεόν. (Ἀκολουθεῖ)

καὶ ἀξιοθέατον, εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Κτήτορες δὲ αὐτοῦ, Ἀρσένιος, Φιλόθεος καὶ Διονύσιος, δ' ἀνεγείρας καὶ τὸ ἐν Ὀλύμπῳ ἱερὸν μοναστήριον, οἱ ὅποιοι φαίνονται ἱστορισμένοι ἐπάνω-

Ἐνα ἀπὸ τὰ πλούσια κελλία τῆς Μονῆς Φιλοθέου, ἡ Ἀνάληψις

θεν τοῦ Νάρθηκος. Ὑστερον δέ, εἰς ζ' ἀπὸ Ἀδάμ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Καχετίου Λέων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, δι' οἰκείων ἐξόδων τὸ ἀνεκαίνισαν καλλίτερα, καὶ τραπεζαρεῖον ἐποίησαν εἰς αὐτὸ μέγα καὶ ὠραιότατον καὶ τὸ ἱστορήσαν ὅλον πανταχόθεν, ἔνθα φαίνονται καὶ αἱ τούτων εἰκόνες. Ἔχει καὶ τίμια λείψανα διαφόρων ἁγίων· πλησίον δὲ αὐτοῦ εἶναι τὸ

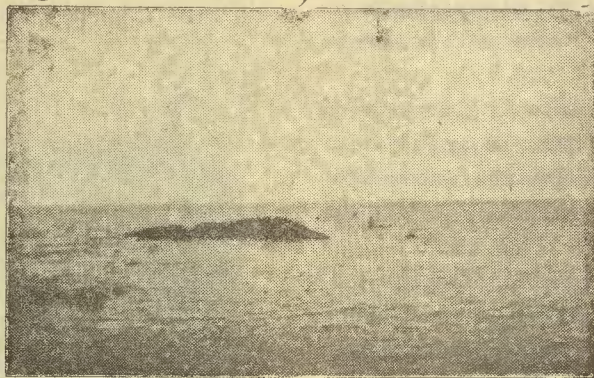
κελλίον τοῦ Μαγουλά καὶ κάτωθεν αὐ-
τοῦ πρὸς τὸν αἰγιαλόν, εἶναι τὸ μυλο-
πόταμον, εἰς τοποθεσίαν θαυμαστὴν
καὶ πλησίον ἐκείνου πύργος ὑψηλὸς
καὶ ὠραῖος τῆς ἀγίας Λαύρας.

Περὶ τῆς Μονῆς τῶν Ρώσων

Τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσιμον μοναστήρι-
ον τῶν Ρώσων, ἔστι καὶ αὐτὸ ἐπὶ τό-
που πεδινῷ καὶ ἀμφιλαφεῦς καὶ ὕδα-
σι καταρρύτου, περιτετειχισμένον με-
τὰ κελλίων καὶ πύργων καὶ τῶν λοι-
πῶν. Ὁ Ναὸς εἶναι εἰς τιμὴν τοῦ ἁ-

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Κασταμονίτου.

Ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία μόνῃ, ἡ ἐπο-
νομαζομένη τοῦ Κασταμονίτου, εἶναι
εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ
Ἀρχidiaκόνου Στεφάνου κτισμένη. Εὐ-
ρίσκεται δὲ εἰς τόπον κρημνώδη, πλὴν
εὐμορφον καὶ ἡσυχαστικόν· ἔχει νε-
ρὸν εὐρωστον καὶ γλυκύτατον· ὁ δὲ να-
ὸς εἶναι μέγας καὶ θαυμαστὸς με πέν-
τε κουμπέδες, μολυβδοσκεπάστος καὶ

Ρῶσσοι μοναχοὶ πρὸ τῆς Μονῆς ἁγίου
Παντελεήμονος ἀλιεύοντες

γίου Μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος·
οὐ τοσοῦτον δὲ τὸ πλάτος αὐτοῦ καὶ τὸ
μέγεθος θαύμαστόν, ὅσον τὸ ὕψος. Ἐχει
δὲ καὶ παρεκκλησία ἐξ, καὶ ἄλλα κτι-
σματα λόγου μνήμης ἁγία. Κτήτωρ
δὲ τούτου ἐστάθη ὁ Κνέζης τῆς Σερ-
βίας Λάζαρος, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἁ-
κραν τοῦ ἀρετῆν, ἔγινε καὶ ἅγιος ὕστε-
ρον. Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἡ τιμία Κά-
ρα τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ λεί-
ψανον τοῦ δικαίου Ἰωσήφ, καὶ μύρον
τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καὶ ἕτερα λείψα-
να ἀνωνύμων ἁγίων.

ζωγραφισμένος. Ἐχει εἰς τὰ πλάγια
του παρεκκλησία δύο καὶ τειχόκαστρον
καὶ πύργους τριγύρωθεν καὶ κελλία
παλαιὰ καὶ εἶναι πολλὰ πτωχόν, ὕστε-
ροῦμενον τῶν ἀναγκαίων. Ἐκλήθη δὲ
τοῦ Κασταμονίτου, ὅτι εἶναι τοῦ Κών-
σταντος μονῆ, ἥτοι τοῦ ἁγίου καὶ με-
γάλου Κωνσταντίνου, διότι ἐκεῖνος ἦ-
τον ὁ πρῶτος κτήτορας τοῦ μοναστηρί-
ου τούτου· ἀνεκαινίσθη δὲ ὕστερον ἀπὸ
τὸν Μανουὴλ τὸν Παλαιολόγον, καθὼς
δηλοποιεῖ τὸ χρυσόβουλλόν του.

Μάρκου Σπανουδάκη
Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου Μηχανικού

ΦΩΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ & ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ (Διάλεξις δοθείσα εἰς τὸν «Παρνασσόν» τὴν 6/3/1959)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 339)

Ἐχομεν δηλαδὴ συνεχεῖς καὶ διαδεχόμενας ἀλλήλας φωτεινὰς περιόδους, ἐκαστὴ τῶν ὁποίων τελειώνει τὴν πρωτὰν ἢ ὁποῖα πρωτὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἢ φωτεινῆς περιόδου.

Ὡς λοιπὸν γίνεται ἀντιληπτὸς ὁ δια-

χωρισμὸς ἐκάστης ἡμέρας ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει κατὰ τὸ χαρακτηριστικὸν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν παρὰ μίαν συνέχειαν φωτός :

Ὑπάρχει κατὰ τὸ ἰδιαιτέρον καὶ θὰ τὸ ἀναζητήσωμεν, λησμονοῦντες πρὸς στιγμὴν τὴν γνωστὴν μας χαρακτηριστικὴν

Περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα.

Τὸ ἱερὸν μοναστήριον, τὸ καλούμενον τοῦ Σταυρονικήτα, τὸ ἔκτισεν ὁ παναγιώτατος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, κτρ Ἰερεμίας ὁ παλαιός. Τιμᾶται ὁ θεὸς αὐτοῦ ναὸς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας, τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἁγία Εἰκὼν εἶναι ὅλη πανταχόθεν ἀργυροχρυσωμένη καὶ μόνον τὸ πρόσωπον φαίνεται. Αὕτη ἡ Εἰκὼν εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἐπειδὴ καὶ τὴν ἔρριψαν εἰς αὐτὴν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς εἰκονομαχίας τινές· καὶ ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν ὅπου ἔκαμεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐφύτρωσεν ἕνα ὀστρείδιον εἰς τὸ μέτωπόν της, τὸ ὁποῖον καὶ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον· διὰ τοῦτο καὶ στρειδᾶς ὀνομάζεται παρὰ τῶν κοινῶν. Ἔστι δὲ ἡ Εἰκὼν ὅλη μετὰ μουρίου, ἥτοι διὰ φηφίων χρυσῶν ἐγκεκοσμημένη εἰς κάλλος. Εἶναι τὸ μοναστήριον τοῦτο παραθαλάσσιον, πολλὰ εὐμορφον καὶ ἡσυχαστικόν, ἔχει περιβόλια μὲ νερατζῖαις καὶ λεμονῖαις πολλές·

τὸ δὲ ναρὸν ὅπου πίνουσιν οἱ ἐν αὐτῷ ὁσῶς πολιτευόμενοι ἅγιοι Πατέρες, τὸ ἔφερον ὁ ἐκκλημπρότατος Αὐθέντης τῆς Οὐγγροβλαχίας, Σερβάνος Βαεβόνδας, ὁ Καντακουζηνός, μὲ καμάρες, ἔργον κατὰ ἀλήθειαν πολυέξοδον. Ἐχει ναόν, μικρὸν μὲν εἰς τὸ μέγεθος, εὐμορφον δὲ εἰς τὴν τέχνην καὶ εἰς τὴν ζωγραφίαν καὶ στέκει ἐπάνω εἰς τέσσαρα κιόνια ἐκ μαρμάρων. Ἐχει πολυέλαιον εὐμορφον καὶ χορδὸν ἀξιοθέατον· ἔχει δὲ καὶ φιάλην τοῦ ἁγιασμοῦ, ἀξιόλογον καὶ ὠραίαν. Ἡ τράπεζα τῶν Πατέρων θαυμαστὴ καὶ ὠραία μὲ ἱστορίαν τεχνικὴν· εἰς αὐτὴν εἶναι ἱστορισμένη, ἡ ρίζα τοῦ Ἰησοῦ, τόσον εὐμορφα, ὅπου δὲν εὐρίσκεται ἄλλη παρομοία ταύτης. Εἶναι ζωγραφισμένοι καὶ οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι, μετὰ τῆς Σιβύλλας, οἱ ὁποῖοι, ἐναργῶς περὶ τῆς διὰ σαρκὸς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου μας προεφήτευσαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων, ὥς ἐν συντόμῳ· ὑμεῖς δὲ οἱ ἀναγινώσκοντες Πατέρες καὶ ἀδελφοί, ἔρρωσθε καὶ σώζεσθε καὶ σύγγνωτέ μοι τῆς βραχυλογίας· καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ τῷ Κυρίῳ.

διαφοράν, λησμονοῦντες τὸ μεταξὺ τῶν γνωστῶν μας ἡλιακῶν ἡμερῶν παρεμβολόμενον σκότος τῆς ἰδικῆς μας νυκτός.

Ἄς μεταφερθῶμεν νοερῶς κοντὰ εἰς τοὺς πόλους τῆς γῆς, ἐκεῖ ὅπου ἐπὶ ἔξ συνεχεῖς μῆνας ὑπάρχει συνεχές φῶς, συνεχῆς ἡμέρα.

Ζοῦν ἄνθρωποι καὶ ἐκεῖ καὶ ἐργάζονται καὶ ἀναπαύονται καὶ κοιμοῦνται καὶ μετροῦν τὰς ἡμερολογιακὰς ἡμέρας ἐπίσης ὡς ἡμεῖς.

Πῶς ὅμως ὑπὸ μίαν συνεχῆ ἡμέραν, ὑπὸ συνεχές φῶς ἔξ μηνῶν, γίνεται ἡ διάκρισις τῶν ἡμερῶν;

Ἡ διάκρισις γίνεται διότι καὶ ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν μίαν συμβατικὴν ὥραν, μίαν συμβατικὴν ἐσπέραν καὶ ἕνα συμβατικὸν δι' ἡμᾶς πρῶτ', ἀλλὰ εἰς τὴν πραγματικότητά ἔχουν ἐσπέραν καὶ πρῶτ' μὲ τὸ ἀληθές νόημα τῶν λέξεων, τὸ νόημα τῆς ἀγίας Γραφῆς.

Μὲ τὴν λέξιν ἐσπέρα χερκχηρίζουν ἐκεῖ ὅχι τὴν ἀφίξιν τοῦ σκότους, ὡς ἡμεῖς κακῶς ἐννοοῦμεν, ἀλλὰ τὸ σταμάτημα τῶν ἐργασιῶν μέχρι τῆς πρῶτης ὁπότε σταματᾷ ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἀρχίζει ἡ ἐργασία τῆς νέας ἡμέρας.

Ἐσπέρα λοιπὸν εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς τοῦ συνεχοῦς φωτός, θὰ πρέπει νὰ εἶναι, ὅπω; ἦτο καὶ τὰς ἡμέρας τῆς δημιουργίας, τὸ σταμάτημα τῆς ἐργασίας, ἡ ἀνάπαυλα, ἡ ἀδράνεια.

Πρῶτ' ὀνομάζεται ἀντιστοιχῶς ἡ ἀνάληψις ἐκ νέου τῆς διανοήσεως ἐργασίας, τὸ σταμάτημα τῆς ἀναπαύσεως, ἡ ἀρχὴ τῆς νέας ἡμέρας.

Ἀκριβῶς αὐτὰς τὰς ἐννοίας, τῶν πράγματι δοκασιστικῶν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῆς Γραφῆς λέξεων, ἐσπέρα καὶ πρῶτ', εὐρίσκομεν εἰς τὸ ἐβραϊκὸν πρωτότυπον κείμενον ὕστερα ἀπὸ πολὺν κόπον, ἀφοῦ τὰς ἀνεζητήσαμεν ἀκόμη καὶ μέσφ τῶν Πανε-

πιστημίων τῆς Ὁξφόρδης καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, διότι ἤμουν βέβαιος ἀπὸ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ὅλου κειμένου, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον φυσικὸν καὶ ἀβίαστον νόημά των.

Πολὺ ἐκπληκτικαὶ εἶναι αἱ λέξεις τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῖ ἡ ἀγία Γραφή.

Ὁ ΘΕΟΣ ἐκάλεσε τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος νύκτα.

Ἡ λέξις σκότος, ἡ ἑλλειψις φωτός δηλαδή, ποῦ εἶναι ἑλλειψις ἐνεργείας, ἐκφράζεται * μὲ τὴν λέξιν Χοσ(h)χ ποῦ σημαίνει σκότος καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν ρίζαν (χ)σ(h)χ, τὸ ὁποῖον σημαίνει σιωπῶ, ἀδρανῶ.

Ἡ ἑλλειψις τοῦ φωτός, τὸ σκότος δηλαδή, εἶναι πλήρης σιωπῆ, πλήρης ἀδράνειας.

Ἡ λέξις ἐσπέρα, ἐκφράζεται ὅχι μὲ τὴν αὐτὴν λέξιν, ἀλλὰ μὲ τὴν λέξιν Ἔρεβ ἡ ὁποία εἶναι συνώνυμος, καὶ σημαίνει γίνομαι σκοτεινός, δηλαδή ὡς εἶδομεν γίνομαι σιωπηλός, γίνομαι ἀδρανής.

Εἰς τὸ σκότος ἔχομεν οὐσιαστικὴν, πλήρη ἀδράνειαν ἐνεργείας, ἐνῷ εἰς τὴν ἐσπέραν ἔχομεν ἀδράνειαν ὅχι ἐνεργείας ἀλλὰ ἀδράνειαν δημιουργίας, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀναφέρεται ἡ ἐσπέρα, μέχρι τῆς πρῶτης.

Ἡ λέξις Μπάκερ ποῦ σημαίνει πρῶταν, προέρχεται ἀπὸ τὴν ρίζαν Μπάκερ ποῦ σημαίνει σχίζω, σπάζω.

Πρῶτα δηλαδή εἶναι τὸ σπάσιμο τῆς προηγηθείσης ἐσπέρας, τὸ σπάσιμο τῆς ἀδρανείας τῆς δημιουργίας, ἡ ἐναρξίς δηλαδή καὶ πάλιν τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας.

Ἀκόμα καὶ ἡμεῖς χρησιμοποιοῦμεν σήμερα τὴν ἐκφρασιν αὐτὴν ὅταν λέμε, ἔσπασε ἡ ἀπεργία, δηλαδή ἐτελείωσε ἡ ἀπεργία, καὶ ἀρχίζει πάλιν ἡ κανονικὴ

* Ἑβραϊκὸν - Ἀγγλικὸν λεξικὸν Benyamin Davies, Ἐκδοσις 1880.

ἐργασία.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν νύκτα, σκότος, εἰς τὰς μακρὰς χρονικὰς φωτεινὰς περιόδους τῆς δημιουργίας, ἀλλὰ μόνον ἑσπέρα, μόνον μία δημιουργικὴ ἀνάπαυλα, ἕνα προσωρινὸν ὑπὸ πλήρες φῶς σταμάτημα τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς πρωῒας ποῦ εἶναι τὸ σπάζσιμο, τὸ σταμάτημα τῆς διακοπῆς αὐτῆς, διὰ νέα καὶ πάλιν δημιουργήματα.

Τὰ σταματήματα αὐτὰ τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς πρωῒας ἦσαν ἀπολύτως ἀπαραίτητα, διότι κατ' αὐτὰ ἐλάμβανε χώραν φυσιολογικῶς ἡ μετατροπὴ τῆς αὐλοῦ ἐνεργείας καταστάσεως φωτὸς εἰς ὕλην, καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἦσαν πολὺ μακρὰ χρονικαὶ περίοδοι, τόσον δὲ μακρότεροι, ὅσον μεγαλύτερα ἦτο ἡ ἀπαιτούμενη ποσότης ὕλης διὰ τὴν δημιουργίαν κατὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν.

Τώρα θὰ σταθῶμεν καὶ πάλιν περίλυποι καὶ ἀνήσυχτοι, εἰς τὴν μελέτην τῆς 2ας ἡμέρας τῆς δημιουργίας.

Περίλυποι μὲν διότι συναντῶμεν ἕνα μέγα κενόν, ἀπὸ τὴν δημιουργίαν τοῦ φωτὸς τῆς πρώτης ἡμέρας, μέχρι τῆς τόσον ἀποτόμου ἐνάρξεως τῆς 2ας ἡμέρας διὰ τῆς φράσεως: «Καὶ εἶπεν ὁ ΘΕΟΣ γενεθῆτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ΥΔΑΤΟΣ», ἀνήσυχτοι δέ, διότι εἶναι ἐκπληκτικὴ καὶ ἀπαράδεκτος ἡ ὑπαρξίς ἀσυνδέτου κενοῦ εἰς τὴν ἀγίαν Γραφήν.

Ἡ πίστις εἰς τὴν θεοπνευστίαν τῆς Βίβλου, ὑποβάλλει τὴν ἰδέαν τῆς ἐπιβόλου ἐρεῦνης, διότι κάτι ἄλλο πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, τὸ ὅποσον νὰ καλύπτῃ τὸ ἐμφανιζόμενον ὡς κενόν, ἀπὸ τὸ φῶς μέχρι τοῦ ὕδατος.

«Γενεθῆτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος καὶ ἐγένετο οὕτως».

Μὰ ποῦ εὐρέθη, πότε ἐγινε τὸ ὕδωρ;

Πράγματι, παρουσιάζεται πάλιν κάτι

τὸ μεγαλειῶδες, κάτι ποῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι γνωστὸν τότε εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Μωϋσέως, ὅσονδήποτε σοφὸς ἄνθρωπος καὶ ἐὰν ἦτο εἰς τὴν ἐποχὴν του.

Θὰ ἀνατρέξωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐβραϊκόν, τὸ πρωτότυπον κείμενον.

Ἡ λέξις ὕδωρ, εἶναι μετάφρασις τῆς Ἑβραϊκῆς λέξεως (μάγιμ), τῆς ὁποίας ἡ ρίζα (Μώ) σημαίνει ὀμιλεῖν, ρέειν, καὶ παράγεται ἀπὸ τὴν σανοκριτικὴν ρίζαν ΜΙΗ = μειγνύω ἔξ οὗ καὶ τὸ λατινικὸν Mingo = μίγνυμι.

Τὴν πλέον εὐκολονόητον λοιπὸν σημασίαν τῆς λέξεως ῥέων, δηλαδὴ τὸ ὕδωρ, ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἑβδομήκοντα εἰς τὴν μετάφρασίν των, ἐνῶ ἡ πραγματικὴ σημασία τῆς εἶναι «ῥέον μίγμα», κινούμενον μίγμα.

Ἡ αὐλος, ἡ πνευματικὴ ἐνέργεια, ὑπερφωτεινῆς ταχύτητος, διὰν ἐλαττωθῇ ἡ ταχύτης τῆς μέχρι τῶν 300 χιλιάδων χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον, γίνεται ἀντιληπτὴ ὡς φῶς, καὶ διὰν ἐλαττωθῇ ἀκόμα περισσότερον ἡ ταχύτης τῆς, γίνεται ὕλικὴ ἐνέργεια καὶ ὕλη.

Γίνεται δηλαδὴ ἐλαχιστότατα τεμαχίδια, πρωτόνια, οὐδετερόνια, ἡλεκτρόνια, ἄτομα, μόρια, ἐλαχιστόταται μονάδες ὕλικῆς ἐνεργείας καὶ ὕλης, τεμαχίδια τὰ ὅποια κινοῦνται μὲ τρομακτικὰς ὕλικὰς ταχύτητας, καὶ συνενώνονται ποικιλοτρόπως διὰ νὰ ἀποτελέσουν τὰ διάφορα εἶδη τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ὕλης.

Αὐτὰ τὰ τρέχοντα, τὰ ῥέοντα μίγματα τῶν ἀρχικῶν τμηματιδίων, εἰς τὰ ὅποια μετετράπη ἕνα μέρος τοῦ φωτὸς κατὰ τὴν πρώτην δημιουργικὴν ἀνάπαυσιν, ἀπὸ τὸ ἑσπέρας μέχρι τῆς πρωῒας εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἡμέρας, αὐτὰ τὰ κινούμενα τὰ ῥέοντα μίγματα τῶν ἀρχικῶν τμηματιδίων, διεχώρησεν ὁ ΘΕΟΣ.

(Ἀκολουθεῖ)

† Ἰγνατίος ἱερομ. Παναγίας Κρανιαῖς - Προβάτα
(ὄρα νεκρολογίαν σελ. 342)

Κατωτέρω παραθέτομεν μίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐπιστολὰς ἐπὶ τῷ θανάτῳ του.

Ἰερὰ Μονὴ Σαρανταρίου ὅρους τῇ 7ῃ Σεπτεμβρίου 1959

Ἐν Χριστῷ σεβαστοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί.

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν σας, δι' ἧς μοὶ γνωρίζετε τὴν ἐν Κυρίῳ κοίμησιν τοῦ σεβαστοῦ Γέροντος Ἰγναντίου, εὐχομαι ἐξ ἑλης ψυχῆς καὶ καρδίας ὅπως ὁ Κύριος τάξη τὴν ψυχὴν του μετὰ τῶν ἀπ' αἰώνων εὐαρεστησάντων αὐτῷ, ἐνσταλάξῃ δὲ βάλασμον παρηγορίας εἰς τὰς τεθλιμμένας ψυχὰς σας διὰ τὴν ἀφ' ὧν μετástασιν αὐτοῦ.

Ὅντως ἦτο εὐλαβὴς, φιλόχριστος

καὶ φιλάδελφος Πατήρ, ἐστολισμένος με πάσας ἐν γένει τὰς ἀρετάς. Τὸ παράδειγμα εἶθε νὰ μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἔτι δὲ εὐχομαι ὑμῖν ὅπως σὺν Κυρίῳ ἀξιωθῆτε νὰ προάγητε τὸ ἱερὸν Κελλίον τῆς Παναγίας Κρανιαῖς εἰς εὐκλεῆ καὶ σεβασμίαν Μονήν. Εὐχόμενος ὅπως ὁ Κύριος τηρήσῃ ὑμᾶς ἐν ὑγείᾳ καὶ πνευματικῇ χαρᾷ καὶ εὐδαιμονίᾳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος
Λάξαρὸς Μοναχὸς

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

ΩΔΗ

«Τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστί»

Τὸ τοῦ Δαυτῆ μελῶδημα γιὰ νὰ ἐνωτισθῶμεν,
 πρέπει ἐκεῖ στὴν ἐρημον ἀμέσως νὰ βρεθῶμεν.
 Μᾶς βεβαιώνει ὁ Δαυτῆ, ὅλοι οἱ θεολόγοι,
 πῶς τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ τὸν ἀνθρωπιν θεώνει.
 Φεύγει, καὶ εἰς τὴν ἐρημον φοιτᾷ ὁ ἐρημίτης,
 εὐχόμενος νυχθημερὸν ὁ κόσμος γιὰ νὰ ζήσῃ.
 Ἀκόμα καὶ ὁ ἄπιστος Πενὰν μᾶς παραγγέλλει,
 πῶς ὁ ἐν Χριστῷ μοναχισμός, θαύματα καταγγέλλει.
 Τῆς ἐρημίας ὁ καρπὸς εἶν' ἡ φιλοσοφία,
 καὶ γιὰ τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἡ παχυλὴ μωρία.
 Ἡ ἐρημος εἶν' θέωσις, κι' ὅποιος τὴν καταλάβῃ,
 μακάριος θὰ καταστῇ καὶ στέφανον θὰ λάβῃ.
 Τὰ πνεύματα τὰ ἔξοχα ποθοῦν τὴν ἐρημίαν,
 καὶ φεύγουν τὴν μετὰ πολλῶν ἀνθρώπων κοινωνίαν.
 Τὰ πνεύματα τὰ ἔξοχα ποθοῦν τὴν ἐρημίαν,
 ὅπως τὴν ψάλλει ὁ Δαυτῆ κρούοντας τὴν Κινύραν.
 Δὲν εἶναι παρανόητις, ὁ μοναχός, τὸ ράσον,
 ἀλλὰ θεσμὸς πνευματικὸς τὰ πάντα καταυγάζων.
 Ἡ ἐρημος εἶν' οἴκημα ἀνδρῶν σοφῶν μεγάλων,
 γενέτειρα τῶν ἀρετῶν, θείων κατορθωμάτων.
 Τὸν ὕμνον τῆς τὸν ἐπλεξάν σοφοὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 ὡς ὁ Ἡλίας, ὁ Μωσῆς καὶ οἱ ἐν τῷ Στουδίῳ.
 Μωσῆς ποῦ εἶδε τὸν Θεὸν καὶ ἔλαβε τὸν Νόμον,
 στὴν Αἴγυπτον, στὸ Κάϊρο, ἢ στοῦ Σινᾶ τὸ ὄρος.
 Εἰς τὸ Χωρεῖδ ποιδὺς ἦτανε ποῦ τρέφαν τὰ κοράκια,
 μ' ἄρτον καὶ κρέας ἄφθονον, ὕδωρ ἅπ' τὰ ρυάκια;
 Ποῦ ἀπεσύρθη ὁ Χριστὸς στὴ δύσκολη τὴν ὥρα,
 γιὰ νὰ ζητήσῃ δύναμι γιὰτ' ἡγγίζεν ἡ ὥρα;
 Ποῦ ἀπεσύρθη ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ παρακαλέσῃ;
 τὸν ἄχρονον Πατέρα τοῦ ἡμᾶς νὰ προστατεύσῃ;
 Ποῦ ἀπεσύρθη ὁ Χριστὸς ἡμέρας νὰ νηστεύσῃ,
 καὶ εἰς ἡμᾶς παράδειγμα Δεσποτικὸ νὰ θέσῃ;
 Ποῦ ἀπεσύρθη ὁ Χριστὸς καὶ ἔκαμε τὸ θαῦμα,
 μὲ πέντε ἄρτους μοναχὰ πλήθος ἀνδρῶν χορτάσας;
 Αὐτὸ π' ἀγάπησ' ὁ Χριστὸς ἦταν ἡ ἐρημία,
 στὸ ὄρος τῆς Ἱεριχοῦς καὶ τὸ τῆς Βηθανίας.

Στὸ ὄρος τὸ Θαβώριον δὲν ἐμεταμορφώθη,
 καὶ ἔδειξε τὴν δόξαν τοῦ διὰ νὰ μᾶς θεώσῃ;
 Ἡ ἔρημος εἶναι λιμὴν μέρος τοῦ Παραδείσου,
 καὶ ὅσοι τὴν περιφρονοῦν θὰ τὸ μετανοήσουν.
 Ἡ ἔρημος εἶναι λιμὴν ὅπου σιγοῦν τὰ πάθη,
 τὰ μίση τὰ ἀνθρώπινα τ' ἀσύγνωστα τὰ λάθη.
 Ἡ ἔρημος εἶναι λιμὴν μέρος τοῦ Παραδείσου,
 καὶ ὅσοι τὴν ἐπισκεφθοῦν δὲν στρέφουν πλέον πίσω.
 Ἐκεῖ εἶν' ὁ Παράδεισος ἀγγέλων ἢ χορείας,
 ἀνείπωτοι μακαρισμοὶ δόσιον ἢ χορείας.
 Φιλοσοφία, θρασὺς εἶναι καὶ ἐπιστήμη,
 ἡ μοναξιά, ἡ ἔρημος, σπηλιές καὶ Μοναστήρι.

*
* *

Στὴν ἔρημον ὁ ἄνθρωπος παθαίνει ἐνοράσεις,
 τὰ θεῖα βλέπει καὶ ἐνορᾷ Ἀγγέλων καταστάσεις.
 Ὁ βίος ὁ μοναχικὸς δὲν εἶν' ἀνθρωποκτόνος,
 ὥς οἱ μωροὶ πιστεύουνε σκεπτόμενοι ἀφρόνως,
 Τὸ εἶπαν οἱ θεόκλητοι σκεπτόμενοι σωφρόνως,
 πῶς τέχνη ἀγιότητος εἶναι καὶ παθοκτόνος.
 Εἰς ἀμολύντους κορυφὰς τῶν ὕψηλῶν ὁρέων,
 μύρων Χριστοῦ ὁ μοναχὸς ὁσπράινετ' ἀναβαίνων.
 Γιὰ τὸν σκοπὸν τοῦ μοναχοῦ δὲν ἐπαρκεῖ ὁ κόσμος,
 γιὰ ν' ἀποναίμῃ θαυμασμὸν καὶ ἐρεϊσθῇ συγχρόνως.
 Θέλει τι ὑψηλότερον καὶ ὄχι πεπερασμένον,
 πρὸς τὴν αἰωνιότητα νὰ εἶν' συνυφασμένον.
 Γι' αὐτὰ τὸν κόσμον ἄφησε, τ' ἀμπέλια, τὰ χωράφια,
 εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐντολὴ νὰ μὴ βρεθῇ ἐνάντια.
 Γονεῖς καὶ ἀδελφὰ ἀρνήθηκε καὶ ἔτρεξε κοντὰ του,
 γιὰ νὰ πληρώσῃ ἀκριβῶς τὸ θεῖον θέλημά του.
 Στὴν θεῖαν ἀγαθότητα ὅλους τοὺς στοχασμοὺς του,
 νυχθημερὸν ὁ μοναχὸς προβάλλει στεναγμούς του.
 Ὅδυνων τῶν πνευματικῶν ταμεῖον κατεστάθη,
 ἡ φύσις τοῦ Μοναχισμοῦ τοῦ Ἀθωνοῦ τὴ ράχι.
 Ἐπίγνωσις ἀμαρτιῶν ἀλλὰ καὶ προσδοκίας,
 τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν μελλόντων κληρουχίας.
 Ὑποτυπώδεις στεναγμοὶ δεήσεις πρὸς τὸ θεῖον,
 δοχεῖα μύρου ἔμπλεα γέμουν τε καὶ δακρύων.
 Ὁ θεῖος πόθος γίνεται καὶ ἀνδροῦται εἰς τὰ ὄρη,
 καὶ ὄχι στοῦ κόσμου τὰ τερπνὰ ψεύτικα ἰδεώδη.
 Κύριε τῶν δυνάμεων εἰς τὰ σκηνώματά σου,
 ἐπόθησα νὰ κατοικῶ ποιῶν τὸ θέλημά σου.

Στὴν ἐρημίαν νὰ βρεθῇς καὶ νὰ κατασκηνώσης,
 τὸν βίον σου ὥσει κηρὸν πρέπει νὰ ἀναλώσης.
 Ἡ πάλη εἰν ἀναίμακτος ἀόρατος ὁ βάλλων,
 γιὰτ' εἶναι πνεῦμα αὔλον διάβολος ὁ προσβάλλων.
 Αὐτὸ τὸ ξεῦρ' ὁ μοναχὸς μὰ δὲν θὰ ἀποκάμῃ.
 νὰ βάλλῃ ἐναντίον τοῦ ὥσπου νὰ τὸν ξεκάμῃ.
 Ἐχομεν συγγενῇ Θεόν, ἐξ οὗ καὶ ὁ δεσμός μας,
 γι' αὐτὸ δὲν τὸν φοβούμεθα κι' ἄς κατοικῇ ἐντός μας.
 Ἀρθώμεν, δεῦρο ὦ ψυχῇ, ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη,
 ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ δοτὴρ μηκέτι ὀλιγώρει.
 Ὅπως ποθῇ ἡ ἔλαφος πηγὰς ψυχρῶν ὑδάτων,
 ἐπιποθεῖ κι' ὁ μοναχὸς Θεοῦ τῶν θελημάτων.
 Ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ τερπνὰ τίποτα δὲν ζηλεύει,
 ἢ μόνον εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐκεῖ νὰ ταξιθεύῃ.
 Ἡ τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ εἶναι τρεῖς μακαρία,
 καὶ ἀρχηγὸς πνευματικὸς εἶναι ἡ Παναγία.
 Σύμμαχος ἄμαχος αὐτοῦ εἶναι ἡ Παναγία,
 ἡ κραταιὰ βοήθεια τοῦ κόσμου σωτηρία.
 Ἐχουν ἀκοίμητον φρουρὸν καὶ κραταιὴν προστάτην,
 τὴν μόνην ἀειπάρθενον ἄγρυπνον παραστάτην.
 Τὸ ὑπεσχέθη ἄλλωστε αὐτὸ ἡ Παναγία,
 στὸν Πέτρον εἰς τὸν Ἀθωνα. Τὸ γράφουν τὰ βιβλία.
 Τὸ ζήτησε ὡς χάρισμα ἀπ' τὸν Μονογενῆ της,
 τοῦ Ἀθωνος ὁ οἰκιστὴς στοὺς οὐρανοὺς νὰ ζήσῃ.
 Τὸ ζήτησε ὡς χάρισμα, εἶναι βεβαιωμένον,
 στὴν Παναγία χάρισμα ἀπ' τὸν Χριστὸν δοσμένον.

Ἐν Λαρίση 2 - 11 - 59

Πλ. Στωϊκίδης

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

— Οἱ ζῶντες ἐν ἀρετῇ δὲν εἶναι δυνα-
 τὸν ἀπὸ ὅλους ἀκούειν καλῶς· καὶ πάλιν·
 ἀρετῆς ἐπιμελούμενον δὲν εἶναι δυνατόν
 εἶναι καὶ δὲν ἔχη πολλοὺς ἐχθρούς· ὅθεν
 καὶ ὁ Ἀπόστολος φησί· οἱ θέλοντες
 ζῆν ἐν Χριστῷ διωχθήσονται· καὶ ὅ-
 σις θέλει ἀρέσαι ἀνθρώποις, Θεῷ οὐ δυ-
 νήσεται· καὶ μακάριος ὅστις καταπίψκει
 πάντα δι' εὐλάβειαν· καὶ ὅστις φιλεῖ γε-
 νέσθω μωρὸς ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, εὐδαί-

μων ἔση καὶ ἔξει σοφίαν.

— Οἱ μὲν κακοὶ εὐτυχοῦντες ἀγαθοὶ
 δὲ πένονται θαυμάζειν οὐ δεῖ· τῶν μὲν κα-
 κῶν ἡ εὐτυχία οὐκ ἂν ἀφελεῖ τὴν κακίαν,
 τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἡ ἀρετὴ μόνον ἀρέσκει
 καὶ αὐτὴ μόνη ἐστὶν ἀναφαίρετος· οὐδὲν
 τιμιώτερον ἀρετῆς καὶ ἀγάπης· δύσλη-
 πτον τὸ ἀγαθὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ
 εὐκόλον τὸ πονηρὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ κλί-
 σει ἐπειδὴ οὐκ ἔστι πόλεμος.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΑ ΑΝΤΙΠΑΝ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

Θεραπευτὴν τῶν ὀδόντων

Ἐκδίδεται πρὸς τιμὴν τοῦ Κουτλ. Κελλίου ὁ ἅγιος Γεράσιμος

Ἐπιμελεῖα

Μοναχοῦ ὀδοντίατροῦ Χρυσοστόμου

Μετὰ τὸν εὐλογητόν, τὸ Κύριε εἰσάκου-
σον... τὸ Θεὸς Κύριος. Καὶ τὰ τροπάρια.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τὸν ἱσαπόστολον Χριστοῦ ἱεράρχην,
καὶ ἀθλητὴν παναληθῆ τοῦ Σωτή-
ρος, καὶ ἱατρὸν πανάριστον τῶν νόσων
ἐν ᾧδαῖς, ἅπαντες τιμήσωμεν, πρὸς αὐ-
τὸν ἐκβοῶντες· πρόφθασον καὶ λύτρω-
σαι, τῆς ὀδόντων ὀδύνης· τῆς ἀφορή-
του ἵνα σε αἰέ, ὡς εὐεργέτην Ἀντίπα
γεραίρωμεν.

Δόξα ὁμοιον

Τὸν τῆς Περγάμου ἱεράρχην φανώ-
τατον, καὶ μαργαρίτην τοῦ Χρι-
στοῦ πανυπέρτιμον, Ἀντίπαν τὸν ἀοί-
διμον ὀδόντων ἱατρὸν. Πάντες εὐφη-
μήσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες, πρό-
φθασον καὶ λύτρωσαι, τῆς τοιαύτης
ἀνάγκης· μὴ παραβλέψῃς δέησιν
οἰκτρὰν, τῶν προσφυγόντων τῇ σκέπῃ
σου ἅγιε.

Καὶ νῦν

Τῇ Θεοτόκῃ ἐκτενῶς νῦν προσδρά-
μωμεν, ἁμαρτωλοὶ καὶ ταπεινοὶ
καὶ προσπέσωμεν, ἐν μετανοίᾳ κράζον-
τες ἐκ βάθους ψυχῆς. Δέσποινα βοή-

θησον, ἐφ' ἡμῖν σπλαγχνισθεῖσα, σπεῦ-
σον ἀπολλύμεθα ὑπὸ πλήθους πται-
σμάτων· μὴ ἀποστρέψῃς σοὺς δούλους
κενοὺς, σὲ γὰρ καὶ μόνην ἐλπίδα κε-
κτήμεθα.

Εἶτα ὁ Ν'. Καὶ ὁ κανὼν, οὗ ἡ ἀκρο-
στιχίς.

Περγάμου τὸν πρόεδρον Ἀντίπαν
μέλπω.

Ὡδὴ α'.

Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Πολλῇ νῦν ὀδύνη περιπεσών, ὀδον-
τοαλγίας, σοὶ προστρέχω τῷ ἱα-
τρῷ, Ἀντίπα τρισμάκαρ ἐκβοῶν σοι,
τὴν θεραπείαν μοι βράβευσον ἅγιε.

Εδέξω βραβεῖα χειρὶ Θεοῦ, νικη-
σας τὴν πλάνην, ᾧ Ἀντίπα ἱε-
ρουργέ, καὶ παύεις ὀδόντων τὰς ὀδύ-
νας, τοῖς προσκαλουμένοις σου τὸ θεῖον
ὄνομα.

Ρευμάτων βορβόρου με δυσωπῶ, πα-
θῶν ψυχοφθόρων, καὶ ὀδόντων
τῆς χαλεπῆς, Ἀντίπα θεράπευσον ὀ-
δύνης, καὶ καχεκτοῦντα ἐπίσκεψαι ἅ-
γιε.

Γενοῦ μοι προστάτης καὶ ἱατρός, ἐν
νόσοις Ἀντίπα καὶ ὀδύνης τῆς χα-

λεπῆς, δδόντων με λύτρωσαι τρισμά-
καρ, καὶ γὰρ πλουσίως τὴν χάριν ἀ-
πέληφας.

Θεοτοκίον

Αγία Παρθένη μήτηρ Θεοῦ, δυσώ-
πει ἀπαύστως τὸν Υἱόν σου ὑπὲρ
ἡμῶν, τῶν πίσται καὶ πόθῳ σε τιμών-
των, καὶ τῆς δδόντων δδύνης με λύ-
τρωσαι.

Ῥδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Μυροβλύτα Ἀντίπα, τὰ τῆς ψυ-
χῆς ἴασαι, πάθη καὶ δδόντων με
νόσου τάχος θεράπευσον, ὅπως γεραί-
ρω σε, καὶ ἐκτελῶ σου ἐκ πόθου, μνή-
μην τὴν πανέορτον, ὃ ἱερόαθλε.

Οδηγὸν καὶ προστάτην, πρὸς τὸν
Θεὸν ἔνδοξε, πάντες προβαλλό-
μεθα μάκαρ καὶ ἱκετεύομεν, δδύνης
λύτρωσαι, τῆς τῶν δδόντων καὶ πάσης,
νόσου καὶ κακώσεως τῇ μεσιτείᾳ σου.

Υπεξῆλθες γενναίως, αὐτομολῶν
πάνσοφε, πρὸς τὸ τῆς ἀθλήσεως
στάδιον καὶ κατήσχυνας, τὸν ὑπερή-
φανον, καὶ τῷ τῆς νίκης στεφάνῳ,
πρὸς Χριστοῦ κεκόσμησαι Ἀντίπα ἐν-
δοξε.

Θεοτοκίον

Τὸ πυρίμορφον χαῖρε, τοῦ παντουρ-
γοῦ σκήνωμα, ἄνθος μυστικοῦ πα-
ραδείτου, χαῖρε ἡδύπνοον, παρέχων ἁ-
πασι, τὴν μυστικὴν εὐωδίαν, τοῖς σὲ
μικαρίζουσι καὶ μεγαλύνουσι.

Διάσωσον, τῆς τῶν δδόντων δεινῆς
ἡμῶν καχεξίας, ἱερομάρτυς Χρι-
στοῦ Ἀντίπα, τοὺς πόθῳ προστρέχον-
τας, τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἀγίᾳ.

Επίβλεψον, ἐν εὐμενεῖᾳ πανύμνητε
Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν
τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς
ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ὡς εἴθισται
καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ Κάθισμα

Ἦχος β'. Πρεσβεία θερμῇ.

Προστάτης θερμὸς ὑπάρχεις καὶ ὑ-
πέρμαχος, τοῖς πόθῳ αἰεὶ τῇ σκέ-
πῃ σου προστρέχουσιν, ὃ Ἀντίπα ἱε-
ρόαθλε, καὶ βοῶσι σοι ἄγιε, τῆς τῶν
δδόντων λύτρωσαι ἡμᾶς, πικρᾶς δδύ-
νης καὶ πάσης κακώσεως.

Ῥδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε.

Ονάς σου πανίερέ, θρύει τὰς ἰά-
σεις πᾶσι τοῖς χρήζουσι, καὶ δ-
δόντων παύει κάκωσιν, τῶν προσκα-
λουμένων σε ἐκ πίστεως.

Νοσημάτων παντοίων με, καὶ τῆς
τῶν δδόντων δδύνης ρῦσαι με, ὃ
Ἀντίπα ἱερόαθλε, ἵνα πόθῳ μέλπω
σου τὰ θαύματα.

Πᾶς προστρέχων τρισόλβιε, σοῦ τῇ
ἀντιλήφῃ λαμβάνει ἴασιν, τῆς
δδόντων πικρᾶς τύψεως, καὶ γεραίρει
πόθῳ σου τὰ θαύματα.

Θεοτοκίον

Ρητῶν χαῖρε τὸ πλήρωμα, τῶν προ-
φητικῶν Χριστὸν ἡ κυήσασα, δι'
οὗ πλάνη πεφυγάδευται, καὶ φῶς ἀλη-
θείας πεφανέρωται.

Ῥδὴ ε'. Ἵνα τί με ἀπώσω

Ονάς σου τρισμάκαρ, ἱατρεῖον
τυγχάνει Χριστοῦ τῇ χάριτι, τυ-
φλοῖς γὰρ τὸ βλέπειν, καὶ βαδίζειν
χωλοῖς σαφῶς δίδοται, καὶ δδόντων
παύει, πικρὰν δδύνην τοῖς ἐν πίσται,
εἰσιούσιν Ἀντίπα μακάριε.

Εξιᾶσαι ὀξέως, πάθη πολυώδυνα
Ἀντίπα ἐνδοξε, καὶ τὴν εὐρωστί-
αν, τοῖς νοσοῦσι θραβεύεις ἐκάστοτε,
καὶ γὰρ ὁ Δεσπότης, πλουσίαν χάριν
σοι τρισμάκαρ, ἱαμάτων Ἀντίπα δεδώ-
ρηται.

Δωρεαῖς φωτοβόλοις, σοῦ καταγλαΐζεται τὸ θεῖον τέμενος, ἐν αὐτῷ φοιτῶν γάρ, οὐρανόθεν Ἀντίπα πανίερε, ἀπελαύνεις νόσους, δαιμονικὰ στίφη ἀπείργεις, καὶ ὀδόντων παρέχεις τὴν ἴασιν.

Θεοτοκίον

Ρήματι Ἀρχαγγέλου, Λόγον τὸν πανάγαθον ἐκυρόφησας, καὶ ἡ τοῦ Ὑψίστου κόρη, δύναμις σοὶ ἐπεσκίασεν, ὅθεν ὡς μητέρα, Λόγου Θεοῦ σὲ νῦν εὐλόγως, λογικαῖς μελωδίαις γεραίρομεν.

ᾠδὴ στ'. Τὴν δέησιν, ἐκχεῶ.

Ο ἕτοιμος, ἱατρὸς τῶν νοσούντων, καὶ ὀδόντων τῆς ὀδύνης ἀέστωρ, θεραπευτὴς πάσης ἄλλης τε νόσου, καὶ τῶν ψυχῶν σωτηρίας ἐπίσημος, προστάτης καὶ πρέσβυς πρὸς Θεόν, ὃ Ἀντίπας ὁ μέγας τιμάσθω μοι.

Νυγεῖσά σου, ἡ ψυχὴ θεῖα βέλει, τῆς γλυκείας τοῦ Σωτῆρος ἀγάπης, καὶ τὸ αὐτοῦ πολυπόθητον κάλλος, φανταζομένη διόλου προσέδραμες, ὀπίσω αὐτοῦ μαρτυρικῶς, καὶ αὐτοῦ νῦν τρυφᾷς ἀγαλλόμενος.

Αἰώως σου, διανύσας Ἀντίπα, τὸν ἰσάγγελον καὶ ἔνθεον βίον, ἐπὶ τῆς γῆς, συναυλίζῃ Ἀγγέλοις, καὶ νοσημάτων ἐλαύνεις κατήφειαν, ὀδόντων τε παύεις χαλεπὴν, τῶν πασχόντων ὀδύνην πανόλβιε.

Θεοτοκίον

Νοσοῦσάν μου, ἀνιάτως Παρθένε, καὶ τῷ δῆγματι δεινῶς πληγωθεῖσαν, τοῦ πονηροῦ τὴν καρδίαν μου κόρη, τῷ δραστικῷ σου φαρμάκῳ θεράπευσον, καὶ ὠσόν με τὸν ἐπὶ σοί, πεποιθότα πανάχραντε Δέσποινα.

Διάσωσον, τῆς τῶν ὀδόντων πικρᾶς ὀδύνης, ἱεράθλε τρισμάκαρ Ἀν-

τίπα, καὶ παντοίας ἐπιφορᾶς τοὺς τιμῶντάς σε, ὡς ἕτοιμος βοηθὸς ἐν ἀνάγκαις.

Αᾠχραντε, ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παρρησίαν.

Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ὡς εἵθισται εἶτα τὸ **Κοντάκιον**

Ἦχος β'. Προστασία.

Ιατρὲ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἄμιοθε, τῆς ὀδόντων ὀδύνης ἀέστωρ σοφώτατε, ὃ Ἀντίπα ἱεράαθλε, τοὺς ἱκέτας σου ἡμᾶς, σπεῦσον θεράπευσον ταχύ, τοὺς κατ' ἄμφω ἀσθενεῖς, καὶ πρὸς σὲ καταφεύγοντας, πρᾶννον τὰς ὀδύνας, σθέσον τὰς καταγίδας, τῶν συνεχόντων ἡμᾶς δεινῶν, τῇ πρεσβείᾳ σου προστρέχοντας.

Ἐτερον ὁμοιον καὶ λέγε οἷον βούλει.

Ως ταχὺν ἐν δεινοῖς ἀντιλήπτορα, καὶ θερμὸν βοηθὸν ἐν ταῖς θλίψεσι, σὲ ἱκετεύομεν θερμῶς Ἀντίπα ἱερέ, συμπαθεῖς σου τῇ πρὶν καὶ νῦν χρησάμενοι, ὀδόντων ὀδύνης ἡμᾶς λύτρωσι, καὶ εὐλάβει ἐκ παντοίας, ἵνα γεραίρωμεν αἰεὶ, τὴν σὴν χάριν καὶ βοήθειαν.

Προκείμενον

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ δούλου αὐτοῦ.

Στίχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων;

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Τούτους ἀ-

πέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. Πορεύεμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε, ὧρεάν ἐλάβετε, ὧρεάν ὁδεύετε.

Δόξα. Ταῖς τοῦ ἱεροάθλου...

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Καὶ τὸ παρόν.

Ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι

Περγάμου τὸν πρόεδρον, ἱεροάθλων τὸ κλέος, Ἀντίπαν τὸν πάνσοφον, ὁδόντων ἀκέστορα τὸν σοφώτατον, ἀσθενῶν ἑτοιμον, ἱατρὸν ἄμισθον, κατὰ χρέος εὐφημῶμεν, οἱ ἀρούμενοι παρ' αὐτοῦ ἀφθόνως ἰάματα, καὶ πόθῳ ἐκδοήσωμεν πρὸς αὐτὸν καρδίας εὐθύτητι. Ἀντίπα τρισμάκαρ, πανόλβιε θεράπων τοῦ Χριστοῦ, ἐκ πάσης νόσου περίσῳζε, τοὺς πιστῶς καλοῦντάς σε.

Εἰτα, Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου, τὸ Κύριε ἐλέησον ἱβ' κ.λ.π.

ᾠδὴ ζ'. Παῖδες ἐβραίων.

Τείνας τὸν νοῦν σου ἱεράρχα, πρὸς τὸν μόνον Θεόν τε καὶ Δεσπότην, ὡς τρυφᾷς τὰς πολλὰς ὑπέμεινας βασάνους, νῦν δὲ ἰᾶσαι ἄγιε, τῶν ὁδόντων ἡμῶν πόνους.

Ινα σε πόθῳ εὐφημοῦμεν, καὶ τιμώμεν σου τὴν μνήμην ὦ Ἀντίπα, τὰς ὁδύνας ἡμῶν θεράπευσον τρισμάκαρ, καὶ τῶν ὁδόντων ἱασιν, παράσχου τῶν καλούντων.

Πύλαι ἠνοίγησάν σοι πόλου, ὡς θαδίσαντα ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ Ἀγγέλων χοροί, ὑπῆντων σοι Ἀντίπα, ἀναβοῶντες εἰσελθε, ἐν αὐλαῖς ταῖς τοῦ Κυρίου.

Θεοτοκίον

Ανοῖξον πύλας μοι Παρθένε, παραδείσου ὡς ἐκλείσεν ἡ Εὐα, καὶ ἐντός με ἀγνή εἰσάγαγε βοῶντα, εὐλογημένος πάναγνε, ὁ καρπὸς τῆς σῆς κοιλίας.

ᾠδὴ η'. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ.

Νῦν τὰ ἄνω κατήκησας Ἀντίπα, σὺν Ἀγγέλοις βασιλεῖα τὸν πάντων, Θεὸν ὕμνων καὶ σῶζων τοὺς καλοῦντάς σε, ἐκ πικρᾶς ὁδύνης, ὁδοντοαλγίας, ὡς εὐμενὴς προστάτης.

Μνείαν Πάτερ ποιοῦ τῶν σὲ τιμώντων, καὶ τελούντων τὴν εὐσημόν σου μνήμην, τὰς αἰτήσεις πληρῶν καὶ λύων τὰς ὁδύνας, ὁδόντων καὶ οὐλῶν ἡμῶν, ἱερόαθλε Ἀντίπα.

Εντρυφῶντες θαυμάτων χαракτήρος, τοῦ σεπτοῦ σου Ἀντίπα καθ' ἐκάστην, εὐχαριστίους ὕμνους σοι προσφέρωμεν, ἀκέστορι τῷ θεῷ, ἀνυμνολογοῦντες, Περγάμου μέγα κλέος.

Θεοτοκίον

Χαῖρε κόυφη νεφέλη Θεοτόκε, χαῖρε στάμνε χρυσῇ τοῦ θεοῦ μάννα, χαῖρε ἡ κλίμαξ πάντας ἡ μετάγουσα, ἀπὸ γῆς πρὸς πόλον, τοὺς ὑμνολογοῦντας, τοῦ τόκου σου τὸ ξένον.

ᾠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Αμπρὸς καὶ φεραυγῆς σου ὁ χαράκτηρ, τῆς εἰκόνος Ἀντίπα ἀειμνηστε, ὡς ἀληθῶς, Κύριον δοξάσας γὰρ ἐπὶ γῆς, αὐτὸς σε ἀντεδόξασε, χάριν δεδωκώς σοι τοῦ θαψιλῶς, παρέχειν τὰς ἰάσεις, τοῖς πόθῳ προσιοῦσι,

καὶ αἰτουμένους σὴν ἀντίληψιν.

Πράσχου τοῖς τελοῦσι χαρμονικῶς, σοῦ τὴν μνήμην Ἀντίπα ἀείμνηστε, λύσιν πολλῶν, παθῶν καὶ πταισμάτων καὶ δυσχερῶν, καὶ ἀφορήτου λύτρωσαι, ὁδόντων ὁδύνης τῆς χαλεπῆς, ὅπως σε κατὰ χρέος, δοξάζωμεν ἀπαύστως, καὶ σὴν εἰκόνα ἀσπάζομεθα.

Ως ἄστρον φαεινότατον ἢ σεπτή, τοῦ σοφοῦ ἱεράρχου ἐπέλαμψε μνήμη καὶ γάρ, Κύριον ἐδόξασεν ἀληθῶς, τοῖς θείοις αὐτοῦ μέλεσιν, ὥσπερ δλοκαύτωμα ἱερὸν, καὶ νῦν οὖν τοῖς Ἀγγέλοις, εὐφραίνεται ἀξίως, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ δεόμενος.

Θεοτοκίον

Φωνὰς τῶν οἰκετῶν σου ὡς ἀγαθή, μὴ παρίδης πανάμωμε Δέσποινα, ἀλλ' ἐκτενῶς, αἵτησαι τὸν πάντων Δημιουργόν, τῷ βασιλεῖ τὰ τρόπαια, καὶ τὴν εὐρωστίαν τὴν ψυχικὴν, δωρήσασθαι Παρθένε, καὶ θείας βασιλείας, τὴν μετουσίαν καὶ λαμπρότητα.

Εἶτα τὸ ἄξιον ἐστὶν καὶ τὰ
Μεγαλυνάρια

Χάριν ἱαμάτων παρὰ Θεοῦ, εἰληφώς Ἀντίπα, θεραπεύεις πάθη δεινὰ, διὰ τοῖς ἐν πίστει σὲ ἐπικαλουμένοις, θεράπευσον ὁδόντων, τὸ ἄλγος πάνσοφε.

Τὸν ἐν ἱερεῦσι θαυματουργόν, καὶ ἐν ἀθληφόροις, ἀπροσμάχητον βοη-

θόν, καὶ τὸν τῆς ὁδόντων ὁδύνης ἐλατήρα, Ἀντίπαν τὸν γενναῖον, πάντες τιμῶμεν.

Εχόντες ναόν σου τὸν θαυμαστόν, Ἀντίπα τρισμάκαρ, ὡς προπύργιον ὀχυρόν, προσφεύγομεν τούτῳ ἐν πόνοις τῶν ὁδόντων, καὶ ἐπηρείας πάσης ἀπολυτρούμεθα.

Σκέπε φρούρει φύλαττε ἀθλητά, τοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην σου, καταφεύγοντας ἐκτενῶς, καὶ λύτρωσαι τάχος ὁδόντων τῆς ὁδύνης, ἵνα ὡς εὐεργέτην σὲ μεγαλύνωμεν.

Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων αἱ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ ἅγιοι πάντες μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβεῖαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὁ ἱερεὺς μνημονεύει πάλιν ὡς εἴθιστα καὶ ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν. Πρὸ τοῦ δι' εὐχῶν ψάλλεται τὸ παρὸν τροπάριον

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου

Αγίε Ἀντίπα τῷ Χριστῷ, νῦν ὁ παριστάμενος σπεῦσον εὐχὴν ποιήσασθαι, ὑπὲρ τοῦ ἱκέτου σου, ἵνα τοῦ ἄλγους ρυσθῶ, τῶν ὁδόντων ὁ δειλῖος· πρὸς σὲ γὰρ προστρέχω, σὺ γὰρ μόνος ἅγιε ὡς παρρησίαν πολλήν, πρὸς τὸν Ἰησοῦν κεκτημένος, δύνασαι καὶ με ἀπαλλάξαι, τοῦ ὁδυνηροῦ τούτου νοσήματος.

Δι' εὐχῶν...

“ΤΙ ΟΤΙ ΟΔΟΣ ΑΣΕΒΩΝ ΕΥΟΔΟΥΤΑΙ;,”

Τοῦ ἱερολογιωτάτου Ἱεροδιακόνου
κ. Φιλήμονος Ἀγιαννανίτου

Δικαιολογημένη καὶ εὐλογος ἡ ἀπορία.
Δὲν εἶναι ἄλλωστε πρωτάκουστος, ἀλλὰ
ἔρχεται εἰς πολλούς. Ἔχει ἔλθει μάλιστα
καὶ εἰς ἀγίους καὶ θεοπνεύστους ἀνθρώ-
πους. Ὁ μέγας Προφήτης Ἱερεμίας, ἐκ-
πληκτος καὶ οὗτος ἐνώπιον τοῦ παραδόξου
τούτου φαινομένου, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεόν·
«δίκαιος εἶ, Κύριε, διὰ ἀπολογήσομαι πρὸς
σέ, πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ· τί δι-
ὁδὸς ἀσεβῶν εὐδοῦται, εὐθύνθησαν πάντες
οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα; Ἐφύτευσας αὐ-
τοὺς καὶ ἐρριζώθησαν· ἐτεκνοποίησαντο
καὶ ἐποίησαν καρπούς» (Ἱερ. ιβ' 1, 2).

Καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο· τὸ βλέπομεν
νὰ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς εἰς τὴν κα-
θημερινὴν ζωὴν. Ἀρπαγες καὶ ἀδικοὶ ἀν-
θρώποι, σκληροὶ καὶ τοκογλύφοι καὶ ἀ-
νάληγτοι ἐκμεταλλεῦται πλουτίζουν καὶ
μεγαλύνονται. Ἀπατεῶνες καὶ τυχολι-
κεῖται φαίνεται διὰ ἐπιτυχάνουν εἰς τὴν
ζωὴν, ἐνῶ τοὺς βλέπομεν νὰ κατακτοῦν
θέσεις, νὰ ἀνθρριχῶνται εἰς ἀξιώματα, νὰ
ἐνθρονίζωνται μέσα εἰς τὴν κοινωνικὴν
ζωὴν. Καὶ γεννᾶται εὐλογον τὸ ἐρώτημα·
διὰ τί ἀνέχεται ὁ Θεὸς αὐτὰς τὰς ἐπιτυ-
χίας, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ὡς ἐπιβρά-
βευσις τῆς πλέον ἀναισχύντου παρανομίας;
«Τί διὰ ὁδὸς ἀσεβῶν εὐδοῦται;»

Ἡ ἀλήθεια εἶναι διὰ τὴν ἀπάντησιν εἰς
τὸ ἐρώτημα τοῦτο δὲν εἶναι εὐκολος, καθ'
ὅτι ἡ ἐμοὶ ταπεινότης δὲν εἶναι εἰς θέσιν
νὰ γνωρίζῃ τὰς ἀνεξερευνήτους βουλάς
τοῦ Κυρίου. Ἀλλά, ἐὰν μελετήσωμεν κά-
πως προσεκτικώτερον τὰ γεγονότα, τὴν
ζωὴν καὶ τὸ κατάντημα τῶν ὑπερφυομέ-
νων αὐτῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸ παντὸς ἐὰν
ἐρωτήσωμεν τὴν ἁγίαν Γραφήν, θὰ τύ-
χωμεν ἀπαντήσεως. Θὰ ἴδωμεν διὰ τί εἰς

τὴν πραγματικότητά δὲν πρόκειται περὶ
ἐπιτυχίας, ἀλλὰ περὶ ἀποτυχίας καὶ συμ-
φορᾶς.

Καὶ ἐν πρώτοις ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν
ὅτι ἡ εὐτυχία καὶ ἐπιτυχία τῶν ἀνθρώ-
πων τούτων εἶναι προσωρινή καὶ ἐπιφα-
νειακή. Εἶναι κατὰ κανόνα ἐφήμερος καὶ
παροδική. Ὁ πλοῦτος, τὸ ἀξίωμα καὶ διὰ
ἄλλο, δταν ἐχῇ ἀποκτηθῇ με παρνομίας,
με ἀδικίας καὶ ἀπάτας, δὲν παρμένει.
Ἔχει μέσα τὸ μικρόβιον τῆς φθορᾶς καὶ
τῆς ἀποσυνθέσεως. Τὸ δαρύνει ἡ ὀργὴ τοῦ
Θεοῦ. Φεύγει καὶ διαλύεται ὁ παράνομος
πλοῦτος καὶ ἀφήνει πτωχὸν καὶ γυμνὸν
τὸν ἀδικὸν πλούσιον. Ἡ καθημερινὴ πεῖ-
ρα παρουσιάζει συνεχῶς τοιοῦτου εἴδους
παραδείγματα παρνομῶν πλουσίων, οἱ
ὅποιοι, παρὰ τὴν εὐφυΐαν των καὶ τὰ κα-
λῶς μελετημένα σχέδιά των καὶ τοὺς εὐ-
φυεῖς συνδυασμούς των, εἶδον νὰ ἀπομα-
κρύνηται ἐκ τῶν χειρῶν των ὡς ἂν ὕδωρ
καὶ νὰ διαλύεται ὡς καπνὸς ὁ πλοῦτος
των. Τοκογλύφοι, ἐκμεταλλεῖται, μαυρα-
γορίττι, δδέλλες ποὺ ἀπομυζοῦσαν τοὺς
ἄλλους, ἀνάληγτοι πλούσιοι «ἐπτώχευσαν
καὶ ἐπέινασαν», «σῆς καὶ βρώσις καὶ
κλέπταις» ἠφάνισαν τὰ πλούτη των.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ λέγει διὰ τοῦ θεο-
πνεύστου ψαλμωδοῦ· «εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑ-
περυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέ-
δρους τοῦ Λιβάνου καὶ παρῆλθον, καὶ ἰ-
δοὺ οὐκ ἦν καὶ ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ
εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ» (Ψαλμ. λς' 35,
36). Ἐμεγαλύνθη καὶ ὑψώθη ὁ ἀσεβής.
Ἐφαίνετο ὡς ἂν κέδρος αἰωνόβιος. Πάντες
τὸν ἐθαύμαζον καὶ ἐπίστευσαν διὰ θέλει
μείνει ἰσοβίως πλούσιος καὶ εὐτυχής. Ἀλ-
λὰ ἡ δικαία ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐξέσπασεν ἐ-

πάνω του. Ἐσαρώθησαν τὰ πλούτη του, ἐξέπεσαν ἀπὸ τὰ μεγαλεῖα, ἔσθησεν ὁ ἱ-
διος καὶ ἐξηφανίσθη, ὥστε ἐκεῖ οὖπου ἄλ-
λοτε ἐκαμάρωνεν ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων
διὰ τὰ ἀνεξάντλητα - ὡς ἐνόμιζεν - ἀγα-
θὰ του, νὰ μὴ εὐρίσκηται οὔτε νὰ ὑπάρ-
χῃ εἰς ὁποῖος νὰ τὸν ἐνθυμῆται. Τί τρα-
γικὸν ὁμολογουμένως κατάντημα! Τί ἀ-
προσδόκητος ἐξέλιξις τοῦ πλούτου του!
Ὅμως διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ὁ θεόπνευ-
στος ποιητὴς λέγει: «Μὴ παραζήλου ἐν
πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦ-
τας τὴν ἀνομίαν» δι: ὥσει χόρτος ταχὺ
ἀποξηρανθήσονται καὶ ὥσει λάχανα χλόης
ταχὺ ἀποπεσοῦνται» (Ψαλμ. λζ' 1, 3).

Μάλιστα, θὰ εἶπουν ἰσω; μερικοὶ ἄλλὰ
ἡμεῖς βλέπομεν καὶ πλουσίους, οἱ ὅποιοι
διατηροῦν καὶ ἀπολαμβάνουν τὸν πλοῦτόν
των μέχρι τέλους τοῦ βίου των. Καὶ δὶαν
ἀποθάνουν κηδεύονται καὶ θάπτονται μὲ
δλας τὰς τιμὰς καὶ τὴν λαμπρότητα, ποῦ
τοὺς προσφέρει ὁ πλοῦτος. Καὶ τί μὲ τοῦ-
το; Ἐκράτησαν, ἔστω, τὸν πλοῦτον ἰσοβί-
ως. Ἐτάφησαν μὲ δλην τὴν πολυδάπανον
πομπὴν καὶ τὴν λαμπρὰν ἐπίδειξιν τοῦ
πλούτου των. Οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον ὁμως!
Αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία - καὶ τόσον ἄχρη-
στος δι' αὐτοὺς - ἀναλαμπὴ τοῦ πλούτου
των. Βυθισμένοι μέσα εἰς τὰ παρανόμως
κτηθέντα πλούτη των, ἤκουσαν αἰφνιδί-
ως τὴν φοβεράν φωνὴν τοῦ Θεοῦ «ἄφρον,
ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦ-
σιν ἀπὸ σοῦ, ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;»
Ποῦ εὐρίσκονται τώρα τὰ πλούτη των καὶ
τὰ ἀξιώματά των; Ὅχι βέβαια. Τὰ ἀφῆ-
καν ἐδῶ, διὰ νὰ τὰ κληρονομήσουν καὶ νὰ τὰ
κατασωτεύσουν οἱ ἐπόμενοι. Καὶ οὔτοι γυ-
μνοὶ ἀπὸ τὸν πλοῦτον των, καὶ τὸ φοβε-
ρώτερον γυμνοὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ μό-
νον εἰς κακίας, εἰς σκληρότητας, εἰς ἀ-
ναλγησίαν καὶ φλυσιότητα πλούσιοι, ἀνῆλ-
θον ἐκ τῆς προσκαίρου ζωῆς εἰς τὴν αἰω-

Βιβλιοκρισία

Ἡ ΧΑΡΑΥΓΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ,,

Τοῦ κ. Δ. Σ. Εὐσταθοπούλου

Ἐκυκλοφόρησεν εἰς δευτέραν ἔκδοσιν
τὸ βιβλίον τοῦ κ. Δημ. Σ. Εὐσταθοπού-
λου, διευθυντοῦ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλη-
σιαστικοῦ Φροντιστηρίου Βόλου, μὲ τὸν
τίτλον «Χαραυγὴ, ἡ νέα ζωὴ στὸ χωριό».

Ὁ κ. Εὐσταθόπουλος, ἐμβριθὴς ἐπι-
στήμων καὶ ἀνθρωπος, ποῦ αἰσθάνεται
βαθύτατα τὴν ἀγωνίαν τῶν καιρῶν μας,
ἠθέλησε μὲ τὸ βιβλίον του αὐτό, νὰ κα-
θοδηγήσῃ μικροὺς καὶ μεγάλους - πρὸ
πάντων τοὺς τελευταίους αὐτοὺς - καὶ νὰ
τοὺς δείξῃ τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος.
Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ἐπιτυγχάνει μὲ τὴν
νίαν.

Καί, πῶς τῶρα θὰ ἀντικρύσουσι τὸν δι-
καιον Θεόν; Ὅποίαν ὁμολογίαν θὰ προ-
βάλλουν, προκειμένου νὰ ἀποφύγουν τὸν
«τόπον τῆς βασάνου;» Ὁ ἄλλος ἀμαρτω-
λὸς πλούσιος τῆς πικραβολῆς τοῦ Λαζάρου,
ὁ «ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὀδυρόμε-
νος ἐν τῇ φλογὶ ἐκεῖνη» καὶ ποθῶν στα-
γόνᾳ ὕδατος «εἶνα καταψύξῃ τὴν γλῶσσαν
του», τοὺς ἀναμένει ὡς αἰωνίους συντρό-
φους του εἰς τὴν φοβεράν δυστυχίαν τοῦ
Ἄδου. Καὶ τότε - ἀλλὰ πολὺ ἄργά πλέον
- θὰ ἐννοήσουν οἱ ἀσεβεῖς πλούσιοι τὴν
μεγίστην σημασίαν τῶν λόγων τοῦ Κυρί-
ου. «Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ
τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ; Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» Ἀξιολύπητοι ἄνθρωποι,
τῶν ὁποίων τὸ κατάντημα εἶναι Ἡ δ ἡ ς
καὶ ἀ π ὡ λ ε ι α. Πῶς λοιπὸν δυνάμεθα
νὰ εἴπωμεν δι: εὐδοσοῦται πράγματι ἡ ὁ-
δὸς τῶν ἀσεβῶν πλουσίων, ἐνῶ τοὺς ὀδη-
γεῖ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν αἰωνίαν ὀδύνην
τοῦ σκοτεινοῦ Ἄδου;

ἱεροδ. Φιλήμων Ἀγιαννανίτης

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Βενεδίκτου εἶναι ἡ πρώτη ἐπίσκεψις Πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Σιών εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν. Δι' αὐτὸ ἐχαιρείσθη μὲ ἐξαιρετικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἀπὸ μέρους τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας καὶ ὑπὸ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὑπῆρξεν ἰδιαίτερη πάντοτε ἡ θέσις τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων, ὥστε ἀπὸ παλαιότερων ἐτῶν δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ προκαθημένου εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐλευθέρου ἑλληνικοῦ ὁρθοδόξου κράτους.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Βενεδίκτου προσφέρεται ὡς μία εὐκαιρία διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ εἰς τὴν σκέψιν ἡ φωτεινὴ ἱστορία τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὁ προβολὴς τοῦ χρόνου νὰ ῥίξῃ τὸ φῶς του ἐπάνω εἰς τὴν ἱστορίαν

καὶ τὴν σταδιοδρομίαν του. Δὲν ὑπῆρξε περιορισμένη θρησκευτικὴ μωρφή καὶ ἡ ἱστορία τοῦ Πατριαρχείου αὐτοῦ. Καθὼς καὶ ἡ ἁγία πόλις τῆς Σιών δὲν ὑπῆρξε πολιτεία μὲ τὴν ὥρισμένην ἐθνικότητα. Ἡ Ἑλλὰς ὡς φορεὺς τοῦ πολιτισμοῦ, ἔχει συνδεθῇ τόσον μὲ τὴν πρώτην ἐποχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχε τόσον εὐρεῖαν ἐξάπλωσιν, ὥστε νὰ δημιουργηθῇ μία βαθυτάτη ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ συνείδησις συνυφασμένη μὲ τὴν θρησκευτικὴν, τὴν χριστιανικὴν.

Τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἱεροσολύμων ὑπῆρξε πάντοτε ἡ ἔκφρασις τῆς ἑλληνικότητος τῆς περιοχῆς αὐτῆς, ποὺ ὑπῆρξεν ἡ γενέτειρα καὶ ὁ τόπος τοῦ μαρτυρίου τοῦ Θεανθρώπου. Ὁ Γολγοθᾶς συνυφάνθη στενώτατα μὲ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν καὶ μὲ τὸν ἀγῶνα μιᾶς ἱστορικῆς φυλῆς, τῆς ἑλληνικῆς. Ἔτσι τὸ Πατριαρχεῖον τῶν

ἀπλῇ του διήγησι, ποὺ εἶναι τόσο φυσικὴ καὶ τόσο ὁμορφ.

Μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ χωριοῦ, ποὺ τὸ δέρνει ἡ ἐγκατάλειψις, ἡ φτώχεια καὶ ἡ κακορίζικιά, ἔρχεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ χαρὰ αὐτὴ εἶναι ὁ δάσκαλος ποὺ ἀγωνίζεται ὅχι μόνο γιὰ ν' ἀνταποκριθῇ στὰ καθήκοντά του ὡς ἐκπαιδευτικοῦ, ἀλλὰ κοπιᾷ ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὥς τὸ βράδυ νὰ ἀναμορφώσῃ τοὺς κατοίκους του. Καὶ τὸ κατορθώνει.

Στὶς 316 σελίδες τοῦ βιβλίου, παραλύνουν ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ χωριοῦ, ποὺ τὰ ἀντιμετωπίζει ὁ δάσκαλος, ποὺ ἔχει γίνῃ ἕνας πραγματικὸς Νέστωρ μὲ τίς μυαλωμένες καὶ ὀρθολογισμένες συμβουλές του.

Πρόκειται γιὰ ἓνα βιβλίον μὲ κοινωνικό, ἐθνικὸ καὶ πρὸ παντὸς ἀνθρωπιστι-

κὸ περιεχόμενο, διότι ὁ συγγραφεὺς δὲν κάνει τίποτα ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποβλέπῃ στὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων, ποὺ κατατρύχουν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ καὶ κάνουν τὴ ζωὴ τους ἀγχώδη καὶ μαρτυρικὴ. Στὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν τῶν προβλημάτων βλέπει κυρίως τὴν εὐτυχία τοῦ χωριοῦ σὰν μιὰ πραγματικότητα καὶ ἐκεῖ ὁρθῶς, στηρίζῃ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους.

Θὰ ἦταν πολὺ ἐποικοδομητικὸ νὰ διαβισθῇ εὐρύτατα τὸ βιβλίον τοῦ κ. Εὐσταθιοπούλου καὶ στὰ χωριὰ καὶ στὶς πόλεις. Μέσα στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου μας θὰ βροῦμε κάτι καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας. Καὶ αὐτὸ ποὺ θὰ βροῦμε θὰ εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ δὲν κάναμε ὡς ἄτομα ἢ ὡς τοπικοὶ παράγοντες γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ συνόλου, μέσα στὴν ὁποία βρίσκεται καὶ ἡ ἀτομικὴ καὶ οἰκογενειακὴ μας εὐτυχία. Μ.

Ἱεροσολύμων ὑπῆρξε πραγματικὸν ἐλληρικὸν Πατριαρχεῖον. Ἐπισκοπὴ ἀπλὴ μέχρι τοῦ 471 μ. Χ. μετὰ πρῶτον ἐπίσκοπον Ἰάκωβον τὸν Ἀδελφόθεον. Ταπεινοὶ οἱ ναοὶ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἡ λατρεία τῶν πιστῶν Χριστιανῶν μέσα σ' ἓνα περιβάλλον ἀπλότητος καὶ ταπεινότητος. Ἐδέησε τότε νὰ ἀφυπνισθῇ ἡ εὐλάβεια τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς μητρὸς του Ἑλένης, τῆς ἁγίας καὶ ἱσαποστόλου, διὰ νὰ ἀνεγερθοῦν μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ καὶ ἡ ἐπισκοπὴ νὰ ἐξυψωθῇ καὶ νὰ προσλάβῃ τὸ ἀρόζον κύρος της διὰ τῆς ἀνακηρύξεώς της εἰς Πατριαρχεῖον ἀπὸ τὴν Δ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Μέσα εἰς τὴν πάροδον τῶν χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεώς του, τὸ Πατριαρχεῖον ποὺ ὑπῆρξε τὸ κέντρον τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ μονοφυσιτισμοῦ, ἀντιμετώπισε τὶς μεγαλύτερες θύελλες.

Ὁ δρόμος τοῦ Γολγοθᾶ ποὺ ἀνέβηκεν ὁ Θεὸς φέρων τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου ἐπ' ὧμον, ἦταν ὁ δρόμος ποὺ ἀνέβηκαν ἐπανειλημμένως οἱ Πατριάρχαι τῶν Ἱεροσολύμων ποὺ ἐξεπροσώπουν τὸ ὀρθόδοξον κέντρον ὡς ἔκφρασιν ἐλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν. Οἱ Πέρσαι τοῦ Χοσρόη ἐνέσκηψιν ὡς θύελλα τὸ 614 καὶ ἐσκόρπισαν τὴν καταστροφὴν. Οἱ βάρβαροι ἐπιδρομεῖς αἰχμαλώτισαν τὸν Πατριάρχην Ζαχαρίαν καὶ χιλιάδες χριστιανοὶ αἰχμάλωτοι ποὺ ἐπωλήθησαν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἐπιδρομεῖς ἐσφάγησαν ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊκὸν καὶ ἀντιχριστιανικὸν φανατισμόν. Ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἡράκλειος, κατετρόπωσε τοὺς Πέρσας καὶ ἐταπείνωσε τὴν ἱταμότητά των. Τὰ Ἱεροσόλυμα ὡς τόσον δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀνακτίσουν τὴν παλαιάν των αἴγλην. Οἱ Ἀραβες κατακτιτὰι κατόπιν ἀφῆκαν ἀκόλυτον τὴν ἄσκησιν τῆς θρησκείας καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν εὐκτηρίων οἴκων καὶ ὁ Ὀ-

μὲρ ἐπέγραψε συνθήκας ποὺ παρῆσαν δικαιώματα εἰς τοὺς ὀρθοδόξους καὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον των. Τὸ 1100 ὁ τότε Χαλίφης, διέταξε τὴν κατεδάφισιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ποὺ ἀνῆγειρεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. Μετὰ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Βυζαντίου καὶ πάλιν ἀνοικοδομήθη ὁ ἱστορικὸς αὐτὸς ναὸς διὰ νὰ περιέλθῃ τὸ 1048 στὰ χεῖρα τῶν Λατίνων σταυροφόρων. Ἡ ἐποχὴ αὕτῃ τῶν σταυροφόρων ὑπῆρξεν ἡ πιὸ σκληρὴ δοκιμασία τοῦ ἐλληνικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν ἁγίων Τόπων. Ἐξεδιώχθη ὁ Ἕλλην Πατριάρχης καὶ τὸ Πατριαρχεῖον μετὰ τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν καὶ μετὰ τὴν ἐλληνικὴν παράδοσιν, ἐγένετο λατινικόν. Λατίνος Πατριάρχης καὶ λατινικὴ ἱεραρχία. Μόλις μετὰ πάροδον ὀγδονταοκτῶ χρόνων κατώρθωσε νὰ ξαναβρῇ τὴν ἐλληνικότητά του μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν σταυροφόρων.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν πτώσιν τῆς Βυζαντινῆς αυτοκρατορίας, ὁ Πατριάρχης Ἀθανάσιος φθάνοντας στὴν Πόλιν ἐπέδειξε τὶς συνθήκας τοῦ Ὁμάρ καὶ τὰ προνόμια πρὸς τὸν τελευταῖον Πατριάρχην τῆς ἐλευθέρως Ἱερουσαλήμ. Οἱ Τοῦρκοι τὶς ἐπεκύρωσαν καὶ κατὰ τὸ 1517 ὅταν ἐκυρίευσαν τὴν Συρίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐλληνικοῦ Πατριαρχείου ἐπῆρε εὐρεῖαν μορφήν.

Πόσοι ὅμως ἀγῶνες καὶ πάλιν μετὰ τὸν ἀνταγωνισμόν τῶν Χριστιανῶν, τὴν φορὰν αὐτὴν γύρω ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τὰ ἄλλα θρησκευτικὰ προσκυνήματα. Καθολικοί, Μωαμεθανοί, Σλάβοι — ἰδίως Σλάβοι καὶ Ἑβραῖοι — εἶχαν συμμαχήσει ἐναντίον τῆς ἐλληνικῆς μορφῆς τοῦ Πατριαρχείου. Οἱ Τοῦρκοι κυρίαρχοι, παρέμενον ἀδιάφοροι θεαταὶ εἰς τὴν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ἀνθελληνικὴν αὐτὴν κίνησιν.

Ὁ ἀγὼν τοῦ ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου τῆς ἁγίας πόλεως ἐναντίον τῶν ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας ἰδίως, ὑπῆρξεν ἀπὸ τοὺς πλέον σκληροὺς καὶ δραματικούς. Αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων αὐτῶν ἐστρέφοντο καὶ κατὰ τῆς κυριαρχίας των ἐπὶ τῶν ἁγίων καὶ ἱερῶν σκηνωμάτων καὶ ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς σιωνιτικῆς Ἐκκλησίας. Αἱ ἐποφθαλμιάσεις καὶ αἱ ἐνέργειαι διὰ τὴν κατακτησιν ἀπὸ μέρους αὐτῶν τοῦ θρόνου διὰ τῆς ἀναδείξεως Πατριάρχου ἰδικοῦ των, ὑπῆρξεν πάντοτε ζωηραὶ καὶ ἐπικίνδυνοι. Ἄλλ' εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν δραματικόν, εἰς πολλὰς περιστάσεις, τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον κατῴρθωνε νὰ ἀποκρούσῃ τὸν σοβαρὸν κίνδυνον τοῦ κλονισμοῦ τῆς θέσεως καὶ τῆς παραδόσεώς του. Ὁ ἀγὼν αὐτὸς συνεχίσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη μὲ ἰσχυροὺς ὑποστηρικτάς, σπουδαιότερος τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ σλαβικὸς παράγων μὲ τὴν προσπάθειάν του νὰ διεισδύσῃ βαθύτερον καὶ νὰ μειώσῃ τὴν ἑλληνικὴν ὑπεροχὴν εἰς τοὺς ἁγίους Τόπους.

Ὑπὸ τὴν ξένην ὁμως κατοχὴν τῆς Παλαιστίνης μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ἀνεμίχθησαν σκανδαλωδῶς καὶ οἱ διαμαρτυρόμενοι ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἀξίωσιν τῶν νέων αὐτῶν κατακτητῶν. Τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον ὁμως, μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν γηραιὸν Πατριάρχην Δαμιανόν, ἀντεμετώπισε τοὺς ὑπούλους κατακτητικὸς ἀγῶνας. Ὑπερήσπισε τὴν ἑλληνικότητα καὶ χριστιανικότητα τῶν ἁγίων Τόπων. Ὁ διάδοχός του Πατριάρχης Τιμόθεος καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἁγιοταφικὴ ἀδελφότης, συνέχισαν τὸν ἀγῶνα των καὶ ὑπὸ τὰς νέας συνθήκας ποὺ ἐδημιούργησεν ἡ συγκρότησις τοῦ νέου κράτους τοῦ Ἰσραήλ. Τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἱεροσολύμων εὐρέθῃ συνθλι-

βόμενον μεταξὺ δύο ἀλλοδόξων κρατῶν, τοῦ ἐβραϊκοῦ καὶ τοῦ ἀραβικοῦ — τῆς Ὑπεριορδανίας. Διῆλθε μεγάλην κρίσιν, μὲ δεσμεύσεις μεγάλου μέρους τῆς περιουσίας του καὶ λόγῳ τῆς ἐντάσεως τῶν ξένων προπαγανδῶν.

Ὁ σημερινὸς Πατριάρχης Βενέδικτος κληθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὅπου διετέλει Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, ἀνέλαβε καθήκοντα οἰκονομικοῦ συμβούλου. Προαχθεὶς εἰς Μητροπολίτην Τιβεριάδος κατῴρθωσε διὰ τῆς εὐστρόφου πολιτικῆς του νὰ ἀποδεσμεύσῃ μέγα μέρος τῆς περιουσίας τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπὸ τὴν ἐβραϊκὴν κατοχὴν καὶ νὰ δημιουργήσῃ καθεστῶς φιλικὸν καὶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ πρὸς τοὺς Ἀραβας. Ἡ ἐπίσημος καὶ πανηγυρικὴ ἀναγνώρισις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ὡς ἑλληνικῶν Πατριαρχείου μὲ πλήρη τὴν αὐτοτέλειαν ἀπὸ μέρους τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰορδανίας Χουσεΐν, ὑπῆρξεν ἡ μεγαλυτέρα ἑλληνικὴ ἐπίτευξις. Ὁ Χουσεΐν ἀνεγνώρισε τὰς συνθήκας τοῦ προγόνου του Ὁμάρ. Καὶ τὸ Πατριαρχεῖον σήμερον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἀπόλυτον ἐλευθερίαν καὶ ἀποτελεσματικότητα τὰς ἐνεργείας τῶν κινουμένων πάντοτε ὑπούλως ξένων προπαγανδῶν. Ὁρθότατα δὲ ὁ Πατριάρχης Βενέδικτος κατὰ τὴν ἀπάντησίν του εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν, ἔστρεψε τὴν σκέψιν του καὶ ἐξέφρασεν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν βασιλεῖα διὰ τὴν τόσῃ φιλελληνικὴν ἐκδήλωσίν του ἀπέναντι τοῦ ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

- B. H.

(«Ἀτλαντὶς» 28- 9 - 59)

Ἀποστολεύς: Χρ. Ἀσπρο

ΗΡΧΙΣΕ ΝΕΑ ΕΝΤΟΝΟΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΘΕΪΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑΝ

Πρό τινος ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Μόσχαν μία πανσοβιετικὴ ἀθεϊστικὴ διάσκεψις, κατὰ τὴν ὁποίαν συνήχθησαν συμπεράσματα ἐκ τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγανδιστικῆς ἐκστρατείας τῶν τελευταίων δύο ἔτων καὶ ἀπεφασίσθη ἡ λήψις νέων μέτρων διὰ τὴν ἐντατικωτέραν συνέχισίν της.

Ὁ κύριος ὁμιλητής, κηρυγῆς Μίτιν, μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σοβιετικοῦ Κ. Κ., ἐδήλωσεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθεϊστικῶν διαλέξεων ἀπὸ τοῦ 1956 μέχρι τοῦ 1958 ἀνῆλθον ἀπὸ 100.000 εἰς 300.000, καὶ ὅτι ἐφέτος πρόκειται πιθανῶτα νὰ φθάσῃ τὰς 500.000. Οἱ μετασχόντες εἰς τὴν διάσκεψιν ἀνέφεραν καὶ ἄλλα «ἐπιτεύγματα» τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ μετώπου. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας ἰδρύθη μία ἔδρα διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀθεϊσμοῦ, ὅλαι αἱ ἀνώταται σχολαὶ καὶ τὰ παιδαγωγικὰ ἱνστιτοῦτα καθιέρωσαν εἰδικὰς παραδόσεις, διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς θρησκείας καὶ τὸν ἀθεϊσμόν καὶ ἰδρύθησαν σύνδεσμοι ἀθεϊστῶν οἱ ὁποιοὶ θέτουν εἰς κυκλοφορίαν ἄφθυνα προπαγανδιστικὰ βιβλία καὶ φυλλάδια.

Ἡ διάσκεψις τῆς Μόσχας εἶχε σκοπὸν νὰ παρακινήσῃ τοὺς ἀθεϊστὰς προπαγανδιστὰς εἰς μεγαλυτέραν ἀκόμη δραστηριότητα. Σοβιετικοὶ εἰδικοί διαφόρων κλάδων τῆς ἐπιστήμης, ἐξήγησαν μὲ ποῖον τρόπον τὰ νεώτατα ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μεγάλων μαζῶν εἰς τὸν ἀθεϊσμόν. Ἰδίως ὅμως ἐτονίσθη, ὅτι ἡ ἀθεϊστικὴ προπαγάνδα θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀποτελέσῃ σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Ἐπταετοῦς Σχεδίου καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἐκπληκτικὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ σοβιετικὴ Κυβέρνησις κατευθύνει τόσον ἰσχυρὰ πυρὰ ἐναντίον ἐνὸς ἀντιπάλου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει καμμίαν ὑλικὴν δύναμιν, ὥστε νὰ ἀντιτάξῃ οἰανδήποτε ἀντίστασιν εἰς τὴν με-

γάλην αὐτὴν προπαγανδιστικὴν ἐπίθεσιν. Αἱ ἐκκλησίαι καὶ αἱ θρησκευτικαὶ ἱκανότητες δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ σοβιετικὸν ραδιόφωνον, καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ δημοσιεύσουν βιβλία, ἐφημερίδες ἢ περιοδικά. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ἡ κυκλοφοροῦσα εἰς μικρὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων «Ἐφημερίς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας».

Ἀκόμη καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πιστῶν, εἶναι μικρός. Εἰς τὴν Μόσχαν ὑπάρχει μία μόνον ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἀνὰ 100.000 κατοίκους, καὶ εἰς τὸ Λένινγκραντ μία ἀνὰ 200.000. Εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα τῶν Οὐραλίων, ὁ ἀριθμὸς τῶν εἶναι ἀκόμη μικρότερος.

Ἐν τούτοις ἡ ἀτομικὴ θρησκευτικὴ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη εἰς τὴν Ρωσίαν, παρ' ὅλα τὰ μέτρα τοῦ σοβιετικοῦ καθεστώτος, καὶ μάλιστα εἰς κύκλους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θὰ τὸ ἐπερίμενε κανεὶς — λ. χ. εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων, εἰς τὰ μέλη τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας, εἰς τοὺς στρατιώτας, ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ. Τὸ γεγονός ὅτι τὸ σοβιετικὸν καθεστὸς ἀπέφυγε τὴν λειτουργίαν ἀρκετῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, δὲν κitéληξεν ὑπὲρ τοῦ ἀθεϊσμοῦ, ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν θρησκευτικῶν αἰρέσεων, ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὴν σοβιετικὴν Ἑνωσιν.

Ἡ σημερινὴ προπαγανδιστικὴ ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ ἀθεϊσμοῦ δὲν εἶναι ἔργον μερικῶν φανατικῶν. Πρέπει, ἀντιθέτως, νὰ ἀποδοθῇ εἰς πρωτοβουλίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ Χροῦστσεφ. Ὅσον περισσότερον αὐξάνει ἡ ἰσχὺς τοῦ Χροῦστσεφ, τόσον ἐντατικωτέρα γίνεται ἡ ἐκστρατεία. Ὁ Χροῦστσεφ εἶναι καλύτερον πληροφορημένος ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων ἀπὸ τὸν Στάλιν, τὸν Μολότωφ καὶ ὅλους ὅσοι ἀνῆκον εἰς τὸν στενωτέρου κύκλου τοῦ Στάλιν. Αἱ πολυάριθμοι περιοδεῖαι του εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς περιοχὰς τῆς σοβιετικῆς Ἑνώσεως, τὸν κατετόπισαν, ὅχι μόνον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν

Η ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΣ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἐνα ὑψίστης ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς σημασίας γεγονός θὰ ἐορτασθῇ εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1961. Πρόκειται διὰ τὴν χιλιετηρίδα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς πρώτης Μονῆς (τῆς Μεγίστης Λαύρας) εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Ἁθῶ ὑπὸ τοῦ ἀναχωρητοῦ Ἀθανασίου τὸ 961 καὶ συνεπῶς ὁ ἐορτισμὸς θὰ ἀναφέρεται οὐσιαστικῶς εἰς τὴν χιλιετηρίδα ἰδρύσεως τῆς μοναστικῆς Πολιτείας τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐορτασμοῦ ὁ ὁποῖος θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ 6 περίπου ἑβδομάδας, δὲν καθιερώσθῃ ἀκόμη, δεδομένου ὅτι θὰ μελετηθῇ ἐξονυχιστικῶς ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, τῆς Εἰκοσαμελοῦς Συνάξεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστάσεως.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐορτασμοῦ θὰ τελεσθῶν εἰς ὅλα τὰ μοναστήρια δοξολογίαι καὶ ἀρχιερατικαὶ λειτουργίαι, θὰ δοθῶν διαλέξεις ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν καὶ λοιπῶν Βυζαντινῶν κειμηλίων τῶν μοναστηρίων, πὺλ ἀποτελοῦν σεπτὴν παρακαταθήκην τοῦ ἁγίου Ὁρους, θὰ ὁργανωθῶν ἐκδρομαὶ τῶν ἐπισήμων προσκεκλημένων εἰς τὰ μοναστήρια καὶ τὰς σκήτας καὶ θὰ γίνων ποικίλαι θρησκευτικαί, ἱεροτελεστικαὶ καὶ πνευματικαὶ συγκεντρώσεις εἰς τὸ

Βατοπέδι, τὰς Καρυάς, Μεγίστην Λαύραν κλπ.

Θὰ κληθῶν νὰ παραστοῦν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἱ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας καὶ Ἀλεξανδρείας, κορυφαῖοι θρησκευτικοὶ ἡγέται ὅλων τῶν δογμάτων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Διάδοχος τῆς Ἑλλάδος, ἡ αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, καθηγηταὶ Πανεπιστημίων, Ἀκαδημαῖκοι ἀπ' ὅλας τὰς χώρας, ὑπουργοί, βουλευταὶ κλπ. Διὰ τὴν μετάβασιν 2—3 χιλιάδων προσκεκλημένων (ὅσοι ὑπολογίζονται νὰ κληθῶν ἐπισήμως εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος), θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως, εἰδικὸν ἐπιβατικὸν σκάφος καὶ διὰ τὸν περίπλουν τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἁθῶ ἐπίσκεψιν τῶν Μοναστηρίων (δεδομένου ὅτι ἡ ἀπὸ ξηρᾶς προσπέλασις τῶν Βυζαντινῶν ἰδρυμάτων εἶναι δυσκολοτάτη) βενζινοκίνητα πλοία. Παραλλήλως θὰ παρασχεθῶν εἰς τοὺς ἡμεδαποὺς ξένους ἐπισκέπτας ὅλα τὰ μέσα πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ὠραιότερων τοπίων τοῦ ἁγίου Ὁρους. Τέλος θὰ ἐκτεθῶν διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸν παγκόσμιον θαυμασμόν τὰ ἀμυθήτου καλλιτεχνικῆς καὶ ἱστορικῆς σημασίας Βυζαντινὰ κειμήλια τῶν Μοναστηρίων (χειρὸγράφα, ἐκκλησιαστικὰ σκεύη, αὐτοκρατορικά

συνθηκῶν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς στάσεώς του ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς θρησκείας.

Ὁ Χροῦστσεφ θεωρεῖ τὴν θρησκείαν ὡς σημαντικὸν παράγοντα μὴ περιοριζόμενον μόνον εἰς τὸν ἐσωτερικὸν τμήμα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιθεωρήσεών του εἰς τὰς δορυφόρους χώρας, εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσῃ τὴν σημασίαν τῶν θρησκευτικῶν στοιχείων εἰς τὰς μικροτέρας κομμουνιστικὰς χώρας. Ἀπὸ τούτους λόγους του προκύπτει ὅτι, τὸν ἐνδιαφέρει ἡ θρησκεία καὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητά της τοῦ ἰσχυροῦ ἰδεολογικοῦ ὅπλου τοῦ δυτικοῦ κόσμου. Ἐπιτίθεται, λοιπὸν κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ ἀσκεῖ

πολεμικὴν κατὰ ὠρισμένων ξένων ἡγετῶν, τοὺς ὁποίους κατηγορεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὡς ὑτοκρίτας, ὡς μὴ ζῶντας ἢ δρῶντας βάσει τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν των. Εἰς τοὺς λόγους προδίδεται ὁ φόβος τοῦ Χροῦστσεφ, ὅτι ὁ ἀθεϊσμός παρημελήθη τόσον πολὺ ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς ὥστε ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τὴν σοβιετικὴν Ἐνωσην θρησκευτικαὶ ἐπιρροαί, προσερχόμεναι ἐκ τοῦ ἑωτερικοῦ. Καὶ εἰς αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν φόβον ὀφείλεται, ἐν μέρει, ἡ νέα ἔντασις τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας...

«Ἀτλαντὶς»

Ἀποστολεὺς: Χρ. Ἀσπρὸ

δῶρα, χρυσοποίκιλτα εὐαγγέλια, μῖτραι, ἱερὰ ἄμφια, κώδικες κλπ.).

Ἡ ἱερὰ Κοινότης θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων καὶ τὸν Ὀργανισμόν Τουρισμοῦ τὴν ἐπισκευὴν τῶν κεντρικῶν ἀρτηριῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λαύρας μέχρι τῶν Καρυῶν καὶ τῆς Δάφνης καὶ τὴν χάραξιν, κατασκευὴν καὶ διόρθωσιν τῶν μικροτέρων δασικῶν ὁδῶν ποὺ εἶναι σήμερον ὑποτυπώδη μονοπάτια. Ἡ μοναστικὴ Πολιτεία τοῦ Ἁθῶ δὲν ἀρνεῖται ἀλλ' οὔτε καὶ ὑποτιμᾷ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοῦ θρησκευτικοῦ Παλαδίου μετὰ τὰ παρθενικά δάση, τὰ γραφικὰ μοναστήρια εἰς τὰ χεῖλη τῶν θαλασσίων βαράθρων καὶ τοὺς ναυπηγικοὺς ὅρους ὅπου εὐωδιάζει τὸ ξύλο τῆς καρυδιᾶς καὶ τῆς κυπαρίσσου, ἀλλὰ ὑπὸ τὰς ἐξῆς δύο προϋποθέσεις :

α) Νὰ μὴ γίνουιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τουριστικὰ ξενοδοχεῖα ἢ περιπτερά καὶ β) Νὰ μὴ διασαλευθῇ μετὰ τὸν περιηγητικὸν σάλον ἡ κατανυκτικὴ μὴνῶσις, ὁ θρησκευτικὸς ρεμβασμὸς καὶ ἡ περισυλλογὴ τῶν μοναχῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ἡ Ἱερὰ Κοινότης καὶ ἡ Ἱερὰ Ἐπιστοσία δὲν ἀρνοῦνται νὰ φιλοξενοῦν καὶ 15 — 20 χιλιάδες ξένων περιηγητῶν ἑτησίως. Μήπως ἄλλωστε καὶ σήμερον οἱ ἡμεδαποὶ καὶ ξένοι ἐπισκέπται τοῦ Ἁγίου Ὁρους, δὲν τυγχάνουν θερμῶν, ἐγκαρδίων καὶ ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων εἰς τὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, χωρὶς καμμίαν ἀπολύτως οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν ;

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀρχίζει ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 7ου αἰῶνος, ὁπότε μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Συρίας, Παλαιστίνης, Αἰγύπτου κλπ. ἀπὸ τοὺς Ἀράβες, ἀνεξαρτήθησαν ἀπὸ τοὺς ἀναχωρητὰς καὶ ζηλωτὰς τοῦ Χριστοῦ νέα καταφύγια μοναχικοῦ καὶ φιλερήμου βίου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐγκατεστάθησαν οἱ πρῶτοι ἀναχωρηταὶ τῶν ἀνατολικῶν καὶ αἰγυπτιακῶν ἐρήμων εἰς τὰ φυλλοφόρα δροσερὰ ἄντρα, σπηλιὰς καὶ σκηνοπηγιακὰ καταφύγια τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀργότερα συνέστησαν Ἐνωσιν δι' ἐπικοινωνίαν καὶ ἐπίλουςιν τῶν βιοτικῶν καὶ πνευματικῶν προβλημάτων των. Ὁ ἐπὶ κεφα-

λῆς τῆς ἰδιοτύπου αὐτῆς Ἐνώσεως τῶν ἀναχωρητῶν τοῦ Ἁθῶ ὀνομάσθη «Πρωτός» καὶ διηύθυνε τὸ κοινὸν κέντρον τῶν ἀσκητῶν εἰς τὰς Καρυὰς ποὺ ἀπεκλήθησαν «Πρωτῶτον».

Ἡ πρωτόγονος διοικητικὴ ὁργάνωσις τῶν καλυβῶν τοῦ Ἁθῶ διεμορφώθη σὲ μοναστικὴν κοινότητα μετ' αὐστηρὸν τυπικὸν (τὸ 950 - 955 μ. Χ.) ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, ὁ ὁποῖος καὶ ἔκτησε μίαν πτέρυγα τῆς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας τὸ 961. Ἡ ἱστορία τοῦ ἀσκητοῦ ἱδρυτοῦ καὶ θεμελιωτοῦ τῆς μοναστηριακῆς νομοθεσίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶναι μυθιστορηματικὴ καὶ περιπετειώδης. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Τραπεζοῦντα καὶ πολὺ νέος κατέφυγεν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Βιθυνίας, ὅπου συνεδέθη φιλικὰ μετὰ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ἡγουμένου, Νικηφόρον Φωκά, τὸν μετέπειτα θρυλικὸν στρατηλάτην καὶ αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου.

Ὁ ἅγιος ταξιδεύοντας ἀργότερον εἰς τὴν Λήμνον, ἠναγκάσθη λόγῳ τῶν σφοδρῶν θαλασσίων ἀνέμων νὰ «ξεμπαράρῃ» εἰς τὰ δυτικὰ παραλία τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἁθῶ, καὶ τόσον πολὺ ἐμαγεύθη ἀπὸ τὴν παραδεισίαν ὠραιότητα τῶν δασῶν καὶ τῶν καταρρῦτων τοπίων, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ παραμείνῃ καὶ νὰ ἀσκητεύσῃ ἐκεῖ, ὅπου ἔστησε κάτω ἀπὸ τὰ δροσερὰ φυλλώματα τῶν λεπτοκαρυῶν τὴν καλύβην του. Ὅταν ὁμως ὁ Νικηφόρος Φωκάς ἀπὸ θριάμβου εἰς θρίαμβον κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν Βυζαντινὸν τοῦ ἀστερισμὸν ἀνέλαβε τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἀράβων ληστοπειρατῶν καὶ κατακτητῶν τοῦ Αἰγαίου, Κρήτης κλπ. ἐκάλεσε διὰ λόγους θρησκοληψίας τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον πλησίον του διὰ ἐπισύρῃ μετ' αὐτὸν ἀσκητικὴν παρουσίαν του, τὴν εὐνοίαν τοῦ μεγαλοδυνάμου Θεοῦ εἰς τὰς πολεμικὰς του ἐπιχειρήσεις. Μετὰ τὴν ἄλυσιν τοῦ Χάνδακος (Ἡρακλείου Κρήτης), ὁ Νικηφόρος Φωκάς, εὐγνωμονῶν τὸν ἅγιον, τοῦ ἐδώκε 100 λίτρος χρυσοῦ μετὰ τὴν ἐντολὴν νὰ ἱδρύσῃ εἰς τὴν χερσονήσῳ τοῦ Ἁθῶ Μοναστήρι. Ὁ ἅγιος βεβαίως συνεμορφώθη μετὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐντολὴν καὶ ἔκτισεν, ὅπως ἐσημειώσαμεν, τὸ Μοναστήρι τῆς Λαύ-

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

—Γρηγόριος Θεσνίκης ὁ Παλαμᾶς

Καὶ πάλιν τὸ ἅγιον Ὅρος σεμνύνεται καὶ τιμᾶται ἐπὶ τῇ 600ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπου Θεσνίκης τοῦ Παλαμᾶ (1359 - 1959 14 Νοεμβρίου). Ὁ Μητροπολίτης Θεσνίκης κ. κ. Παντελεήμων, εὐστόχως λίαν σκεφθεὶς, διωργάνωσεν ἐορτὴν ἐν Θεσνίκῃ διὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν, καθόσον (ὁποία σύμπτωσις πνευματικῆς καταγωγῆς) τόσον ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὅσον καὶ ὁ νῦν διάδοχος αὐτοῦ εἰς τὸν περίπυστον θρόνον τῆς Θεσνίκης κ. κ. Παντελεήμων, ἦσαν ἀγιορεῖται.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ἱ. Μητροπόλεως Θεσνίκης αἱ ἐορταὶ ἤρχισαν τὴν Τετάρτην 11 Νοεμβρίου, καὶ ἐτελείωσαν τὴν Κυριακὴν 15 Νοεμβρίου.

Εἰς τὰς ἐορτὰς ἔλαβον μέρος πολλοὶ Ἐπίσκοποι, τόσον ἐκ Θεσνίκης καὶ ἐτέρων μερῶν, ὅσον καὶ πολλοὶ ἀγιορεῖται ἐν οἷς καὶ ὁ ἡμέτερος συνεργάτης Μοναχὸς Θεόκλητος Διονυσιάτης, ὅστις καὶ ὠμίλησε καταλλήλως «περὶ μοναχικοῦ βίου» ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σχετικὰ μὲ τὴν ἐορτὴν, ὁ Καθηγούμενος τοῦ Διονυσίου κ. Γαβριὴλ γράφει εἰς

ρας τὸ 961 μὲ σκοπὸν νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὸ ἱδρυμὰ του τοὺς ἐγκατεσπαρμένους εἰς τὸ Ὅρος ἀναχωρητὰς κάτω ἀπὸ κοινοβιακὴν διαβίωσιν. Ὁ εὐλαβὴς του σκοπὸς ἐπέτυχεν ἀπολύτως. Ἐν συνεχείᾳ ἱδρῦθησαν εἰς τὸ Ὅρος (ποὺ κατέκτησε τὸν τίτλον «ἅγιον Ὅρος» τὸ 1046 μ. Χ. ἀπὸ τὸν Βυζαντινὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον Μονομάχον) κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Μεγάλης Λαύρας αἱ Μοναὶ Βατοπεδίου καὶ Φιλοθέου καὶ ἀργότερον αἱ ὑπόλοιποι. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος συνέταξεν ἀκολουθίαν περὶ τὸ 969 καὶ τὸ τυπικὸν τῆς ἁγίας Λαύρας, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς ἱστορικῆς Μονῆς ποὺ θὰ ἐορτάσῃ μετὰ διετίαν τὴν 1000ετηρίδα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της εἰς τὴν θεοφύλακτον μοναστικὴν πολιτείαν τοῦ Ἀθῶ.

τὴν σελίδα 388 τοῦ παρόντος τεύχους.

Συγχαρητήρια ὀφείλονται εἰς τὸν σχόντα τὴν σκέψιν καὶ πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν Σεβασμιώτατον ἅγιον Θεσνίκης κ. κ. Παντελεήμονα, καὶ εἰς ὅσους διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς συνετέλεσαν.

— Κοινὸν μυστικόν.

Ἐγινε πλέον κοινὸν μυστικὸν ἢ ὀλιγορία καὶ διοικητικὴ ἀβελτηρία ποὺ διακρίνουν τοὺς ἰθύνοντας τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν ἀφορώντων τὴν δρᾶσιν τῶν πολλῶν καὶ πολυποικίλων προπαγανδῶν, αἵτινες διὰ τῶν πρακτόρων αὐτῶν κατέκλυσαν τὴν δύσμοιρον πατρίδα μας. Οἱ πράκτορες οὗτοι διασταυροῦνται καθ' ὁδοὺς μὲ τὴν τᾶντα των πλήρη βιβλίαν, περιεχόντων τὰς πλάνας των, (Χιλιαστῶν, Κομμουνιστῶν, Μασόνων, Οὐνιτῶν καὶ δὲν ἤξεύρω πόσων ἄλλων ἀκόμῃ) καὶ μέχρι φορτικότητος ἐνοχλοῦν τὴν κάθε οἰκογένειαν, γυρίζοντες ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ἐπιμένοντες νὰ διαδώσουν τὰ σωτηριώδη διδάγματα των (:), καὶ ταῦτα πρὸ τῶν ὁμμάτων τῶν ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν. Καὶ ναὶ μὲν ὑπάρχουν σὲ μερικὰ χωρία ἐκλεκτοὶ ἱερεῖς (ὥς ὁ ἱερεὺς Δημ. Χριστοδοῦλος ἐκ Νερομύλων Ἀγίας, ὃν εἶδομεν καὶ μὲς ἀφηγήθη διάφορα ἐπεισόδια μὲ αὐτούς), οἵτινες τοὺς ἀποδιώκουν ἀπὸ τὰς ἐνορίας των, ἀλλὰ οἱ λυμεῶνες αὐτοὶ ἀνενδότως καὶ ἐντονώτερον ἐργάζονται πρὸς πείσμα τῶν ἱερέων αὐτῶν.

Ἀλλὰ οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ἱερεῖς τῶν χωρίων τί νὰ ἀποδώσουν μόνοι των, παλαίοντες πρὸς τοὺς πολυαριθμοὺς καὶ ἄριστα ὀργανομένους τούτους ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος; Πρέπει ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία νὰ λάβῃ δραστικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα, ἵνα θέσῃ ἅπαξ διὰ παντὸς τὰ ἀνατρεπτικὰ ταῦτα στοιχεῖα εἰς ὑπερορίαν πέραν τῶν συνόρων μας. Πρὸς τοῦτο, ἀνάγκη νὰ συνεργασθῇ ατενὰ μὲ τὰς κρατικὰς Ἀρχάς, ὥστε ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν κακοποιῶν ἐντεῦθεν νὰ εἶναι ὀριστικὴ καὶ ὠλοκληρωμένη.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας κ. κ. Θεόκλητος, ἐτάχθη θεῖα καὶ ἀνθρωπίνῃ ψήφῳ πρῶτος τῶν ποιμένων τῆς

Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔχει ἄνωθεν βοηθοῦντα τὸν Δυνατὸν. Ἄς κάμῃ λοιπὸν χρῆσιν τῆς θείας αὐτῆς δυνάμεως ὁπότε, πιστεύομεν, ὅτι ἀσφαλῶς θὰ προκύψῃ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα.

Τὸ ἅγιον Ὅρος, οὗτινος τὴν φωνὴν καὶ τὸ φρόνημα ἀπηγεῖ τὸ παρὸν περιοδικόν, νυχθημερὸν προσεύχεται εἰς τὸν Κύριον, ὅπως στηρίξῃ τὴν Ἐκκλησίαν Του, καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὴν στηρίξῃ. Πρέπει ὅμως νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ καθήκον του ἑκαστος κατὰ τὴν δυνάμιν του, δηλαδή, ν' ἀνθιστάμεθα κατὰ παντὸς ἐπιβούλου καὶ διαφωτίζωμεν εἰς τὰ σωτηριώδη τοὺς ἀδελφούς μας.

— Αἱ προσεχεῖς ἑορταὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτονίσσαμεν ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης (βλέπε καὶ σελίδα 423 τοῦ παρόντος τεύχους), αἱ ἑορταὶ αὗται εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ γίνον, διὰ νὰ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἡ ἱστορία τοῦ ἁγίου καὶ μοναδικοῦ αὐτοῦ Τόπου, τοῦ καλουμένου «Ἁγίου Ὅρος». Τὸ ὄρος τοῦτο αὐτὴ αὖτῃ ἡ Παναγία Θεοτόκος ἐξέλεξεν, ὅταν ἀκόμη ζῶσα εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ καταστῇ τοῦτο ἀνώτερον πνευματικὸν φυτώριον ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἐκβλαστάνον καὶ ἀναπτύσσον ὑψηλὰ πνευματικὰ ἀναστήματα, ἄνδρας Νηπτικούς, ἁγίους, ἱεράρχας, ὁμολογητάς, μάρτυρας καὶ λοιποὺς ὁσίους, λαμπρύναντας τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἀλλὰ αἱ ἑορταὶ αὗται, ὡς ἑορταὶ καθαρῶς θρησκευτικαὶ καὶ πνευματικαί, δέον νὰ διεξαχθοῦν ἀπὸ ἀνθρώπους καταλλήλους, φέροντας ἐπαξίως τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριαρχείου, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ ἅγιον Ὅρος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων καὶ οὐχὶ ἄλλου κοσμοῦ, ὅσονδήποτε ἐπισήμου καὶ ἂν εἶναι. Ἐὰν συμβῇ τὸ ἀντίθετον ἀπὸ ὃ, τι γράφομεν, φοβούμεθα μήπως οὕτως ὑπεισέλθῃ ἐκεῖ μολυσμὸς τις πνευματικὸς καὶ καταστρέψῃ τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τῶν ἑορτῶν.

Ἄς τὸ προσέξουν αὐτὸ οἱ ἅγιοι Πατέρες τοῦ ἁγίου Ὅρους.

Ὁ νοῶν νοεῖτω.

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Συνάξεως τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, 8ην το. μ. ἐχοροστάτησεν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις Ἱ. Ναοῖς:

α) Στένης, β) Μεγάλου Ρεύματος, γ) Βαλατᾶ.

— Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος.

Συνήλθεν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Τρίτῃ 10ῃ Νοεμβρίου ἔ. ἔτους.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῶν δύο προγενομένων συνεδριῶν, ἀνεγνώσθησαν ἐκθέσεις, τηλεγραφήματα καὶ γράμματα.

Τοῦ Μακ. Πατριαρχοῦ Σερβίας κ. Γερμανοῦ:

1) Συνιστῶντος τὸν Ἱερολ. Διάκονον κ. Λαυρέντιον Τριφούνοβιτς, ὡς ὑπότροφον τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἱερᾷ ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῇ.

2) Εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ παρασχεθείσῃ ἀδείᾳ πρὸς μετάβασιν εἰς Ἁγίον Ὅρος τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Σλαωνίας κ. Αἰμιλιανοῦ μετὰ τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς Ὁρθόδοξων Σέρβων Κληρικῶν καὶ

3) αἰτουμένου τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει εἰσδοχὴν ἐξ ἀκόμῃ Μοναχῶν.

Τοῦ Ἐξοχ. κ. Ρερικ Κοραλτάν, Προέδρου τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως, εὐχαριστοῦντος διὰ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐπανεκλογῇ αὐτοῦ ἐν τῇ ὡς ἄνω προεδρίᾳ.

Τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογ. ἐν Χάλκῃ Σχολῆς σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνεγειρομένην ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπὶ οἰκοπέδου τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας πολυκατοικίαν.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, αἰτουμένου πληροφορίας περὶ τῆς κανονικῆς τάξεως τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου, ὑποβάλλοντος εὐλαβῇ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ προσεχει προσκυνήματι τῆς Α. Θ. Παναγιώτου καὶ τῆς Συνοδείας Αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους.

Τοῦ Σεβ. Μητρ. Ἱμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνος, αἰτουμένου κανονικὴν ἄδειαν ἐλεύσεως ἐνταῦθα.

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας κ. Ἰεζεκιήλ, περὶ ἐκλογῆς βοηθοῦ παρ' αὐτῷ Ἐπισκόπου.

Τῆς Ἀρχιεπισκοπείας σημείωμα περὶ παροχῆς τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἑμέσης κ. Ἀλεξάνδρῳ τοῦ Πατρ. Θρόνου Ἀντιοχείας, ἀδείας μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὅρος.

Τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἀγ. Ὁρους, ὑποβαλλούσης αἴτησιν Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Παύλου περὶ ἐκδόσεως Μετιώτητος ὑπὲρ κοιμηθέντων ἀδελφῶν αὐτῆς.

— Γράμματα καὶ ἐκδόσεις

— Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, αἰτουμένου ἄδειαν τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Δράμας κ. Φιλίππῳ, πρὸς μετάβασιν εἰς Ἅγιον Ὅρος.

— Τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἀγ. Ὁρους, εὐχαριστοῦσης διὰ τὰ ἐπὶ τῇ πανηγύρει τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῷ Πρωτάτου ἀπευθυνθέντα συγχαρητήρια.

— Τῆς αὐτῆς Ἱ. Κοινότητος περὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τὸν Ἱ. Τόπον.

— Τῆς αὐτῆς ὁσαύτως Ἱ. Κοινότητος σχετικῶς πρὸς τὸν μελετώμενον ἐορτασμόν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἱεροῦ Τύπου.

— Τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Ἱ. Μονῶν Μεγ. Λαύρας καὶ Κουτλουμουσίου, εὐχαριστοῦσων δι' ἀπευθυνθέντα ἐπὶ τῇ πανηγύρει αὐτῶν συγχαρητήρια γράμματα.

— Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μιλητιούπολεως κ. Ναθαναὴλ περὶ τῆς ἐνεστάσης καταστάσεως τῆς Ἀθωνιάδος ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

— Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κατάνης κ. Κασσιανοῦ, αἰτουμένου τὴν ἄδειαν μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Ἅγιον Ὅρος.

— Τοῦ κ. Σωτηρίου Σχοινᾶ, Διευθυν-

τοῦ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», ἐκ Βόλου, ὑποβάλλοντος σέβη.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

— Οἱ Ἑλληνορθόδοξοι τῆς Οὐγκάντας

Αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες κάμνουν ἐκκλησίαν εἰς τὸ πανελλήνιον ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἑλληνορθοδόξους ἰθαγενεῖς τῆς Οὐγκάντας τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἀποκτήσουν μέγαν ναόν. Ἡ ὑπόθεσις εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Εἵκοσι χιλιάδες ὀρθόδοξοι ζοῦν εἰς τὴν Οὐγκάντα τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς καὶ ἀνήκουν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας. Οἱ νέοι τῶν ἱερῆς καὶ ἱεροκήρυκες σπουδάζουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν θεολογίαν καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἑλληνικὴν ἀπταιστώως. Τὸ ὄνειρόν των τώρα εἶναι νὰ ἀποκτήσουν ἓνα περικαλλῶ ναόν τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας εἰς τὴν Καμπάλα, πρωτεύουσάν τῆς Οὐγκάντας. Τὸν ὄνειρεύονται, ὅπως διαβάζωμεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν των, ὡς φάρον τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν. Ὅ,τι ζητοῦν — καὶ δικαιοῦνται νὰ τὸ ζητοῦν, καὶ ἔχομεν χιλίους λόγους νὰ τὸ προσφέρωμεν ἀπὸ τὸ περιῶσσευμα, ἀκόμη καὶ τὸ ὑστέρημά μας — εἶναι ὁ βόλος τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ. Ἀς στερηθοῦν ἑνὸς ναοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα χάριν ἑνὸς Βυζαντινοῦ ναοῦ μὲ καθαρῶς Ἀφρικανοὺς ποὺ ζοῦν εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν. Καὶ ὅλοι οἱ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Κεντρὴν Ἀφρικὴν ἄς βοηθήσουν ὅ,τι δύνανται.

(«Ἀτλαντίς» Ν. Υ.)

— Οἱ Καθολικοὶ ἐν Ἱερουσολήμῳ

Ὡς τηλεγραφεῖται ἔξ Ἱεροσολύμων, ὁ πείσμων ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Καθολικοῦ καὶ Ὀρθοδοξίας εἰς τὰ ἱερὰ προσκυνήματα τῆς Ἀγίας Πόλεως ἀποκορυφῶνται. Ἀγγέλλεται ὅτι ὁ ἰταλὸς ἀρχιτέκτων Μόντι καταστρώσει τὰ σχέδια διὰ τὴν ἐκεῖ ἀνέγερσιν ἐκθαμβωτικῶς ὠραίου ναοῦ γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ ὀργανοῦνται θρησκευτικὰ «φεστιβάλ».

'Αντί διηγήματος

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

"Η
ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 354)

Αἱ ἐντυπώσεις καὶ αἱ ἔξεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας Πάτερ μου, εἶναι αἱ ζωηρότεραι καὶ διαρκέστεραι· αὐταὶ κανονίζουσιν ὁλόκληρον τὸν βίον, καὶ μέχρι τοῦ τάφου πιστῶς μᾶς παρακολουθοῦσι. Καθὼς ἐκ τοῦ σπόρου ἐξέρχεται τὸ ἄνθος, καὶ ἐκ τοῦ ἄνθους ὁ καρπός, τοιοῦτότρόπως καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία προπαρασκευάζει τὴν νεανικὴν, ἡ νεανικὴ τὴν ἀνδρικήν, καὶ αὕτη τὸ γῆρας. Ὁ ἄλλ' ἐὰν ὁ σπόρος δι' ἑλλειψιν ἐγκαίρου καὶ καταλλήλου καλλιέργειας ξηρανθῇ, οὔτε ἄνθος ὥραϊον, οὔτε καρπὸς εὐάρεστος γεννᾶται. Μακάριοι λοιπὸν ὅσοι ἐγκαίρως ἠτύχησαν νὰ καλλιέργησωσιν ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῶν ἡλικίᾳ τὸν θεῖον σπόρον τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἀναδεικνύεται τὸ ὑψηλότερον, τὸ τελειότερον, καὶ εὐδαιμονέστερον τῶν ἐπιγείων πλασμάτων!

—Δυστυχεῖς δέ, εἶπον, διακόπτων τὸν γέροντα, ὅσοι παρημέλησαν τὴν ἐγκαίρην καλλιέργειαν τοῦ σπόρου τούτου! καὶ ὁμως, Πάτερ, δὲν ἀπελπίζομαι. Συναισθάνομαι διὲν ἡ καρδιά μου δὲν κατέστη εἰσέτι ἀνεπίδεκτος καλλιέργειας καὶ θελτικῆς σεως, διότι οἱ λόγοι σου ἀντηχοῦσιν εὐαρέστως ἐντὸς αὐτῆς. Ἡ δὲ εὐάρεστος αὕτη ἀντήχησις φαιδρᾶν ἐλπιδά ἀναγεννᾷ ἐν τῇ ψυχῇ μου. Ὁ ἄλλ', Πάτερ, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω καλῶς ὁποῖαν τινὰ ἐπιρροὴν ἔχει τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα ἐπὶ τῆς ἐν τῷ βίῳ διαγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ὑπάρχουσιν ἄρα γε ἄνθρωποι θρησκοί, καὶ τοὺς ναοὺς συχάζοντες, καὶ τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς νηστείας τηροῦντες, καὶ τὰς προσευχὰς τῶν τακτικώτατα ἀπαγγέλλοντες, καὶ ὁμως διαγωγὴν αἰσχίστην ἔχοντες; δὲν ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλοι, ἀδιαφοροῦντες μὲν περὶ τὰ θρησκευτικά, ἀλλ' ἐντίμως ἐν τῷ βίῳ διάγοντες;

—Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν καὶ νὰ ταυτίζωμεν, τέκνον μου, ὡς δυστυχῶς παρὰ τοῖς πλείστοις συμβαίνει, μοι ἀπήντησεν ὁ Χριστόφορος, τοὺς ἐξωτερικοὺς τύ-

πους τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὴν ἐσωτερικὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ἥτοι μὲ τὸ ἐσωτερικὸν θρησκευτικὸν αἰσθημα, ὅπερ, ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνοικεῖ, ἐξαγιάζει αὐτήν. Οἱ αἰσχροῦς διάγοντες, μ' ἔλας τὰς προσευχὰς καὶ τὰς νηστείας αὐτῶν, δὲν εἶναι Χριστιανοί, ἀλλὰ ψευδοχριστιανοί· εἶναι νομίσματα κίβδηλα, κεχρυσωμένα μὲν ἐξώθεν, μηδεμίαν δὲ ἐσωτερικὴν ἀξίαν ἔχοντα, εἶναι τάφοι ἐξωτερικῶς μὲν λάμποντες, ἐσωτερικῶς δὲ πλήρεις σήφους καὶ δυσωδίας. Τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν ἡσυχίασε τὴν καρδίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἐξωτερικῶς μόνον ἐψυσε αὐτήν. Θρησκεία δὲ ἐξωτερικὴ, μὴ κατεχομένη ἐντὸς τῆς καρδίας, οὐδὲ διὰ χρηστῆς ἀγωγῆς καὶ καλῶν ἔργων ἐκδηλουμένη, δὲν εἶναι θρησκεία, ἀλλ' ἁσέβεια, καὶ τοῦ Θεοῦ ἐμπαιγμός. Διὰ τοῦτο «Τί μὲ κλεῖτε Κύριε, Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ὅ ἄ λέγω», μᾶς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· κατὰ τὸν προφήτην δὲ Ἡσαΐαν δδελύσσεται ὁ Ὑψίστος καὶ τὰς προσευχὰς, καὶ τὰ θυμιάματα, καὶ τὰς προσφοράς, καὶ τὰς νηστείας, καὶ τὰς ἀργίας, καὶ τὰς ἐορτὰς, ὁσάκις ὑπὸ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν καλῶν ἔργων δὲν συνοδεύονται. Ἰδοὺ δὲ πρὸς θεδαιώσιν σου οἱ λόγοι τοῦ Ἡσαΐου.

«Ἐὰν φέρητέ μοι σμιῖδαλιν, μάταιον· θυμίαμα, δδελύγμά μοι ἐστὶ· νηστείαν καὶ ἀργίαν καὶ τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ ἐορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου. Ὅταν τὰς χεῖρας ἐκτείνητε πρὸς με, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ἡμῶν· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. Λούσασθε, καθαρὸι γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. μάθετε καλὸν ποιεῖν...».

Οἱ δὲ περὶ τὴν θρησκείαν ἀδιαφοροῦντες, ἐντίμως δὲ διάγοντες, ὁμοιάζουσι, φίλε Πάτερ, κτίρια μεγάλῃσιν ὁμοίᾳ μὲν καὶ ὡραία, ἀλλ' ἄνευ θεμελίων καὶ δάσεως στερεᾶς. Ὁ πρῶτος σφοδρὸς ἄνεμος δύναται νὰ κατακρημνίσῃ αὐτά· οὐδεὶς δὲ ἐχέφρων κατοικεῖ ἐν αὐτοῖς. Ἀδάσμοι ἐπίσης καὶ ἐπικινδύνοι, ὡς τὰ κτίρια ταῦτα, εἶναι ὅσοι δὲν στηρίζωσι τὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀκραδάντου δάσεως τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡθικὴ ἀληθείς, στεθερά καὶ ἑδραία, δὲν δύναται νὰ ὑπάρῃ.

Τὸ ἀληθὲς θρησκευτικὸν αἰσθημα, τέκνον μου, ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια συνενώνει διαρκῶς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Χριστιανοῦ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν μὲ τὴν ζῶσαν ἀγάπην τοῦ πλησίον, καὶ διὰ μὲν τῆς προσευχῆς μᾶς προσηλώνει εἰς τὸν Θεόν, διὰ δὲ τῶν καλῶν ἔργων μᾶς συνδέει μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ οὕτως εὐδαίμονας μᾶς καθιστᾷ.

Ἐὰν διὰ τῆς χριστιανικῆς ἐσωτερικῆς ἀγωγῆς τὸ σωτήριον τοῦτο αἰσθημα ἀνεπτύσσοτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἤθελες συναισθάνῃ τὴν παντοδυναμίαν, τὴν ἀπειρον ἀγαθότητα καὶ τὴν υπερτάτην πρόνοιαν τοῦ Ὑψίστου, καὶ τότε αὐτὸν μὲν ὡς Πατέρα οὐράνιον ἤθελες ἀγαπᾷ, δοξολογεῖ καὶ σέβεσθαι, τοὺς δὲ γονεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους καὶ πάντα εὐεργέτην σου ἤθελες τιμᾷ, καὶ τὸν πλησίον σου ἤθελες εὐεργετεῖ, καὶ τὸν φθόνον, τὴν κακολογίαν καὶ τὴν κατάκρισιν διὰ παντὸς ἤθελες ἀποστραφῇ· διὰ τῆς καθημερινῆς δὲ διαγωγῆς σου ἤθελες προσπαθεῖ καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐάρεστος νὰ κατασταθῇς. Ἀναγνωρίζων δὲ τὴν τελειότητα, τὴν υπερτάτην σοφίαν καὶ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Ὑψίστου, ἤθελες συναισθάνεσθαι τὴν ἰδικὴν σου σμικρότητα, ἀδυναμίαν καὶ ἀτέλειαν· σεμνὸς ἐπομένως καὶ μετριόφρων, οὐδέποτε δὲ οἰηματίας, αὐθάδης καὶ ἀσεδῆς ἤθελες ἀναφανῇ. Ἐὰν δὲ ἐνεθυμῆσο εἰς πᾶν βῆμα τοῦ βίου σου ὅτι ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς τοῦ Ὑψίστου ἀπανταχοῦ καὶ πάντοτε σὲ παρακολουθεῖ, ἤθελες προσπαθεῖ καὶ τὰ ἔργα σου νὰ βελτιώῃς πάντοτε, καὶ τοὺς διαλογισμούς σου νὰ ἐξευγενίζῃς, καὶ τὴν καρδίαν σου νὰ ἐξαγιαζῇς. Ἀνυψούμενος δὲ διὰ τῆς ἐγκαρδίου προσευχῆς πρὸς τὸν ἀπειροτέλειον Θεόν, ἤθελες ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ ἄθλιον ἔρμαιον τῆς φιληδονίας βεδαίως δὲν ἤθελες γίνεαι.

Ἰδοῦ, τέκνον μου, ἡ ἐπὶ τοῦ βίου ἡμῶν σωτήριος ἐπιρροή τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος! Ἰδοῦ διατί σοὶ εἶπον ὅτι τὸ κύριον πάθος σου εἶναι ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπενάρκωσις τοῦ αἰσθήματος τούτου. Ἀλλὰ τὴν ἀπενάρκωσιν ταύτην ἂς προσπαθῶμεν νὰ θεραπεύσωμεν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἀνάγκη νὰ μείνῃς ἐπὶ

τινα καιρὸν μετ' ἐμοῦ.

— Ἀλλ' οἱ γονεῖς μου!

— Οἱ γονεῖς σου, ἐπανέλαβεν ὁ Χριστόφορος, θέλουσιν εὐφρανθῇ, ἐάν ποτε ἀξιωθῶσι νὰ σὲ ἴδωσι τέκνον σεμνόν, καὶ διὰ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν κεκοσμημένον. Προσεχῶς ἀναχωρεῖ πλοῖον διὰ Κωνσταντινούπολιν, γράψον λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς τὰ κατὰ σέ, καὶ ὅτι θέλεις διαμείνει παρ' ἐμοῖ ἐπὶ τινα χρόνον, ὅπως ἐπανέλθῃς εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν ἀξίως τῆς ἀγάπης τῶν. Ἡ ἐπιστολή σου αὕτη θέλει εὐχαριστήσῃ βεβαίως τὴν καρδίαν τῶν, θέλει προκαλέσῃ τὴν εὐλογίαν τῶν, ἡ δὲ εὐλογία τῶν γονέων σου ἀνχμφιδόλως θέλει διευκολύνει τὴν θεραπείαν σου.

Ζ'. Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

«Οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἀπολωδὸς ἦν καὶ εὐρέθη». (Λουκ. ιε' 24).

Ἐνθ' ὅνους ἐν τῷ μικρῷ ὀνματίῳ τοῦ Χριστοφόρου, κρατῶν τὸ κονδύλιον ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἐσκεπτόμην πῶς ν' ἀρχίσω τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς μου ἐπιστολήν, ἡ θύρα ἀνοίγεται, καὶ εἰσερχόμενος ὁ Χριστόφορος μ' ἐρωτᾷ ἂν ἐτελείωσα τὴν ἐπιστολήν μου.

— Ὅχι, Πάτερ, τῷ εἶπον, οὐδὲ ἤρχισα αὐτὴν εἰσέτι. Ποτὲ δὲν ἔγραψα ἐπιστολήν πρὸς τοὺς γονεῖς μου, εἶμαι δὲ τόσον τεταραγμένος ἐκ τοῦ παρελθόντος, καὶ συγκεκινημένος ὑπὸ τοῦ παρόντος, ὥστε δὲν εἰξεύρω οὔτε πῶς ν' ἀρχίσω, οὔτε τί νὰ γράψω. Ὁ δὲ γέρων μοι εἶπε:

— Γράψον, τέκνον μου, ὅτι ἐναυάγησας, ὅτι θείᾳ συνάρσει διεσώθης ἐνταῦθα, ὅπου ἐπιθυμεῖς νὰ διαμείνῃς ἐπὶ τινα χρόνον, ἂν σοὶ τὸ ἐπιτρέπωσι, καθόσον διὰ τῆς ἐνταῦθα Σχολῆς καὶ διὰ τῆς φιλίας ἐνὸς ἱερέως, ὃν ἐγνώρισας, καὶ ὅστις εὐχαρίστως θέλει σὲ φιλοξενῆσαι ἐν τῇ οἰκίᾳ του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς σου, ἐλπίζεις ν' ἀνορθώσῃς τὸ παρελθόν σου, καὶ οὕτω νὰ κατασταθῇς ἄξιος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐλογίας τῶν. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

Καὶ πάλιν οἱ ἀδελφοὶ συνδρομηταί, ὅπως ἐπὶ τῇ λήξει καὶ τοῦ ἔτους τούτου, ἀποστέλλουν τὴν λήξασαν συνδρομὴν των, καὶ τὰς παλαιότερας ἔσοι χρεωστοῦν, διὰ νὰ ἐνισχυώμεθα εἰς τὰς ἐκδοτικὰς δαπάνας, καὶ ἀντιμετωπίζωμεν τὰ πανόψηλα ταχυδρομικὰ τέλη. Σχεδὸν τὴν ἡμίσειαν συνδρομὴν μας τὴν πέρνει τὸ κράτος διὰ τῶν γραμματοσήμων.

Οἱ ζητοῦντες ἀμέσως τὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρωθείσης συνδρομῆς των, δέον νὰ προσθέτουν δρχ. 2,50 διὰ τὸ γραμματόσημον, καθόσον ἡ Ταχ. ὑπηρεσία, δέχεται τὰς ἀποδείξεις ὡς ἐπιστολάς. Διὰ νὰ πληροφοροῦνται ὅθεν οὗτοι ὅτι ἐλήφθη ἡ συνδρομὴ των, θὰ τὸ μανθάνουν ἀπὸ τὸ ὅτι θὰ παύσωμεν νὰ τὴν ζητῶμεν.

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Λόγῳ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ταχυδρομικῶν καὶ λοιπῶν ἐκδοτικῶν ἐξόδων, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀδελφοὺς συνδρομητὰς νὰ δεχθοῦν ἀπὸ τὸ νέον ἔτος 1960 μικρὰν αὐξησιν τῆς συνδρομῆς των ἐκ δραχ. 5, ἥτοι ἡ ἐτησίᾳ συνδρομὴ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ εἶναι διὰ τὰ ἄτομα

δραχ. 30

διὰ τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς » 40

διὰ τὰς ἱερὰς Μονὰς » 50

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν παραμένουν αἱ ἴδιαι.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Ἡ «Βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν», ἥτοι τὰ οὐράνια σκηνώματα, ὑπὸ τοῦ ἱερέως Βασ. Μπάμια, ἔργον πρωτότυπον καὶ πρωτάκουστον, ἀναφέρων τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένας τελετὰς ὑπὸ τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων καὶ τῆς ἐπικοινωνίας ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπελθόντων προσώπων μας. Ἐκδόσις «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης», τιμὴ ἄδειον δρ. 30, δεικνύον 40.

2. Ἀκολουθία πανηγυρικὴ, ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας περιλαμβάνουσα ἀμφοτέρως τὰς ἑορτὰς 2 Μαΐου καὶ 18 Ἰανουαρίου. Ἐκδόσις «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκης» τιμὰ δρχ. 10.

3. Κανὼν Παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἀντίπαν Περγάμου θεραπευτὴν τῶν δόσων, τιμὴ δρχ. 1.50.

4. Ἡ ἐν ἁγίῳ Ὅρει Ἱ. Μονὴ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ὑπὸ Ἀρχιμανδρίτου Γαβριήλ, Καθηγουμένου ἱερᾶς Μονῆς ἁγίου Διονυσίου. Ἀθῆναι 1959, σελίδες 224.

5. «Χαραυγὴ, ἡ νέα ζωὴ στὸ χωριό», Δημ. Σπ. Εὐσταθοπούλου, Διευθυντοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλ. Φροντιστηρίου Βόλου. Σελίδες 316, Ἀθῆναι 1959, τιμὴ δρχ. 40. Πωλεῖται παρ' ἡμῖν. Συνιστᾶται ἰδιαίτε-
ρως.

6. «Μελωδήματα Σκιαθοῦ» τονισμένα εἰς τὴν Βυζαντινὴν μουσικὴν ὑπὸ τοῦ ἱερέως - οἰκονόμου Γεωργίου Ρήγα ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Σκιαθοῦ. Περιέχει μαθήματα Ἐσπερινοῦ, Ὁρθρου, ἐκ τοῦ εἱρμο-
λογίου εἱρμοὶ καὶ Κανόνες καὶ προοίμιον τῶν ἀγρυπνιῶν. Πωλεῖται παρ' ἡμῖν δρ. 25.

7. Μιλήτου Αἰμιλιανοῦ, Ἀρχιεοφύλακος τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου «Ἀρχιεοφυλάκιον» αἰθούσα χειρογράφων Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας» 1959.

8. Ὁ «Σύντομος τοῦ Χριστιανοῦ». Νέα ἐκδόσις τῆς «ἐκθέσεως τοῦ χριστιανικοῦ βιβλίου» Χρ. Δελοῦδη. Φιλοθέης 11 Ἀθῆνας. Μικρό, κομψὸ καὶ ὠφέλιμον διδασκαλίας, τιμώμενον δρχ. 2.

9. «Ὁρθοδοξία» τῶν Πατριαρχείων. Ἐξεδόθη τὸ γ' τεῦχος Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 1959 μὲ πλουσιωτάτην ὕλην.

10. «Τὸ χαρούμενον σπῆτι» καὶ «τὰ χαρούμενα παιδιά» περιοδικὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διοκονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

11. «Ποιμὴν» περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης, πρόνοια τοῦ ἁγίου Μυτιλήνης κ. κ. Ἰακώβου. Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος Ὀκτωβρίου 1959.

12. «Χριστιανικὴ Δημοκρατία» Πνευματικὸν καὶ Πολιτικὸν ὄργανον τοῦ ἀγωνιζομένου χριστιανικοῦ λαοῦ. Διευθυντὴς Νικ. Ψαρουδάκης, Ἀθῆναι.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,, ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΔ' ΕΤΟΣ 1959

1. 'Ο ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας
2. 'Ο » Γρηγόριος ὁ Θεολόγος
3. 'Ο » Θεόδωρος ὁ Στουδίτης
4. 'Ο » Ἐφραίμ ὁ Σύρος
5. 'Ο Παναγιώτατος Οἰκουμ. Πατριάρχης κ. κ. Ἀθηναγόρας
6. 'Ο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰάκωβος
7. 'Ο » Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεος († 1957)
8. 'Ο Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. κ. Ἰάκωβος
9. 'Ο τ. » Δημητριάδος κ. κ. Ἰωακείμ
10. Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτης Ἡγούμενος Ἱ. Μ. Διονυσίου ἅγιον Ὅρος
11. » Βησσαρίων, Ἡγούμενος Ἱ. Μ. Γρηγορίου » »
12. » Συμεὼν Φιλοθεΐτης, προηγούμε. Ἱ. Μ. Φιλοθέου, » »
13. » Φιλόθεος Ζερβάκος, ἡγούμενος Ἱ. Μ. Λογγοβάρδας Πάρου
14. » Ἀγαθάγγελος Κοτρώνης, Ἀθῆναι
15. » Ἀθανάσιος Βασιλόπουλος, Παρίσι
16. Ἱερομ. Εὐθύμιος ὁ Κρής, Κελλίον Ἐσταυρωμένου, Καρυαὶ ἅγιον Ὅρος
17. » Ἰγνάτιος, Παναγίας Κρανιάς - Προβάτα » »
18. » Καλλίνικος, Προβάτα » »
19. » Αἰμιλιανὸς Τοιρπανλῆς Ν. Υἱ.
20. Ἱερεὺς Ζάνος Γουγκουτάς, Mansfield, Ohio u.s.a.
21. » Βασίλειος Μπάμιας, Μόρια Μυτιλήνης
22. Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης βιβλιοθηκ. Ἱ. Μ. Λαύρας ἁγ. Ὅρος
23. Ἱ. Μονῇ Ἀναλήψεως Ἀμαλλιάδα
24. Ἱεροδ. Φιλήμων Ἀγιαννανίτης » »
25. Μοναχὸς † Κωνστάντιος Δρυκάκης » »
26. » Θεόκλητος Διονυσιάτης Ἱ. Μ. Διονυσίου » »
27. » Ἀνδρέας Γρηγοριάτης » »
28. » Χρυσόστομος, Κουτλ. Σκήτη «Ἀγ. Γεράσιμος» » »
29. » Ἡλίας Λαυριώτης Ἱ. Μ. Λαύρας » »
30. » Μακάριος Παπακυρίλλου, Νέα Σκήτη ἁγίου Παύλου » »
31. » Λάζαρος Διονυσιάτης Ἱ. Μ. Διονυσίου » »
32. » † Χαράλαμπος Διονυσιάτης » »
33. » Ἀγαθάγγελος Ξενοφωντίνος, μαθητὴς Ἀθωνιάδος » »
34. Α. Α. Ἡγουμε. Ὑδρα
35. Ε. Μ. Ἀθῆναι
36. Πλάτων Στωϊκίδης, πρωτοφάλης, Λάρισα
37. Ἀναστάσιος Παπαδημος, μουσικοδιδασκαλος, Σκιάθος
38. Μάρκος Σπανουδάκης, μηχανικός, Ἀθῆναι
39. Ἰωάνν. Ἀγγ. Παπαϊωάννου, Γυμνασιάρχης
40. Ἱ. Μηνάς, Ἀθῆναι

41. Γεώργιος Σχινᾶς, Ἀθῆναι
42. Ἀ. Γ. Περαιτικοῦ, Σύρος
43. Γεώργιος Σ. Σταυρίδης Τ'αξ. ἐ. ἀ.
44. Κων. Παπασπύρος, Ἐκπαιδευτικός, Ἀθῆναι
45. Σπύρος Ν. Ἀβούρης
46. Χοϊκὸς
47. Σάββας Διμέλης, Ρόδος
48. Μανώλης Χατζημάρκος, Καθηγητὴς Βυζ. Μουσικῆς, Βόλος
49. Πέτρος Βάβαλης
50. Θ. Μ. Δ.
51. Χρ. Ἀσπρομάτης, Ν. Ὑόρκη

Πρὸς ὅλους τοὺς σεβαστοὺς αὐτοὺς συνεργάτας ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἀπευθύνει θερμὰ εὐχαριστήρια.

Ὡσαύτως εὐχαριστεῖ καὶ τὸν κ. Ν. Γιουντόπουλον, ὅστις προσφέρει ἀναργύρως τὴν βοήθειάν του, βοηθῶν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν δοκιμίων.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ἡ «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους συμπληροῖ τὸ 24ον ἔτος καὶ εἰσέρχεται ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους εἰς τὸ 25ον. Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν συνδρομητῶν εἶναι ἐγγεγραμμένοι ἀπὸ τὸ α' ἔτος 1936, βοηθοῦντες καὶ ἐνισχύοντες τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς ὀλικῶς.

Οἱ τραχεῖς ἀγῶνες οὓς ἀντεμετώπισε καὶ ἀντιμετωπίζει ἡ «Ἀγιορειτικὴ» ἵνα συγκρατηθῇ εἰς τὴν ἐκδοτικὴν τῆς ζωὴν, εἶναι γνωστοὶ εἰς τοὺς περισσότερους, διότι πολλάκις ἐπέμψαμεν ἐκκλήσεις βοηθείας, ἀσχέτως ἂν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἢ ὄχι.

Ἦδη ἀπευθυνόμεθα καὶ πάλιν εἰς τοὺς συνδρομητάς μας καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ ἐνισχύσουν τὴν «Ἀγιορειτικὴν» ὀλικῶς μὲν ὅσοι δύνανται καὶ θέλουν, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, διὰ τῆς ἐγγραφῆς εἰς αὐτὴν ἐνὸς ἢ καὶ περισσότερων συνδρομητῶν.

Ὁ σκοπὸς τῆς «Ἀγιορειτικῆς» εἶναι, ἂφ' ἐνὸς μὲν νὰ φέρῃ εἰς τὸ φῶς τοὺς ἀνεκδότους θησαυροὺς τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ ἂφ' ἐτέρου νὰ στηρίξῃ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον, προφυλάττουσα αὐτοὺς ἀπὸ τὰς διαφόρους πλάνας, αἵτινες κυκλοφοροῦν διὰ τῶν πρακτόρων τῆς ποικιλομόρφου κακοδοξίας. Ἀναμένομεν λοιπὸν τὰς ἐνεργείας αὐτῶν.

Ἡ Διεύθυνσις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,, ΤΟΥ ΚΔ' ΕΤΟΥΣ 1959

Α'. Κανόνες

1. Παρακλητικός Κανὼν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους	σελ. 47
2. Ἰαμβικός » εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν	» 327
3. Παρακλητικός » εἰς τὸν ἅγιον Ἀντίπαν Περγάμου	» 412

Β'. Λόγοι - ὁμιλίαι

1. Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, εἰς τὴν ἁμαρτωλὸν τὴν ἀλείψασαν τὸν Κύριον μύρον »	89
2. Ἐγκωμιαστικός εἰς τὸν Μεγάλ. Γεώργιον, Ἀγαθαγγέλου Ξενοφωντινοῦ »	163
3. Ἐνθρονιστήριος τοῦ νέου Ἀρχιμ. Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου »	207
4. Εἰς τὴν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν εἴσοδον αὐτῆς εἰς τὸν Ναὸν »	311
5. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου πρὸς ἀντίοχον Δούκα 29, 126, 242, 346, 389	
6. Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, Κατηχήσεις 27, 115, 158, 234, 293, 379	

Γ'. Διηγήματα - βίοι - ἁγίων - θαύματα

1. Ὁ Χριστόφορος ἡ τὸ ναυάγιον καὶ ἡ διάσωσις 69, 141, 212, 282, 354, 428	
2. Σύγχρονοι θαυματουργίαι ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου »	26
3. Ἀθωϊκαὶ διηγήσεις, ἐντυπώσεις καὶ γεγονότα ἀνέκδοτα, Εὐθυμίου ἱερομ. τοῦ Κρητὸς »	42
4. Λαζάρου μοναχοῦ Διονυσιάτου, Σύγχρονοι θαυματουργίαι τοῦ ἁγίου Νικολάου 26, 175, 263	
5. Τοῦ αὐτοῦ: Στίχοι εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον »	302
6. Διηγήματα ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ Παντελεήμονος Λαυριώτου 341, 392	

Δ'. Διάφορα

1. Παναγ. Οἴκουμ. Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου	
— Ἐπιστολαὶ τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου 41, 368, 369, 370	
2. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. κ. Ἰακώβου	
— Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἱερέα Βασ. Μάμιαν »	261
3. Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσιάτου	
— Περὶ μισομονάχου τινὸς ἐπισκόπου »	34
— Ἰωβιλοῖον Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ »	388
4. Ἀρχιμ. Συμεὼν Φιλοθεΐτου, Προηγούμενου	
— Περὶ πειθαρχίας »	17
— » προλήψεων »	95
— » πονηρίας »	159
— » πολυλογίας »	233
— » ραθυμίας »	292
— » ρυπαρογραφίας »	391
— Νοθεσία εἰς ἀμελεῖς μοναχοὺς »	36
5. Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου	
— Θάνατος τοῦ ὁσίου Γέροντος μοναχοῦ Χαρίτωνος Μαυρομάτη τοῦ Κυπρίου, Λογγοβαρδίτου »	15
— Αἱ πλάναι τοῦ Μακράκη »	22
— Τὸ ἐγκριτικὸν τῆς Ἱ. Συνόδου διὰ τὴν Μακράκειον Μελέτην »	24
— Πνευματικὴ περιοδεία »	88

- Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀθηνῶν κ. κ. Θεόκλητον σελ. 221
6. Ἀρχιμ. Ἀθαν. Βασιλοπούλου
— Πιστεύεις εἰς τὸν Θεόν; 273, 324
7. Εὐθυμίου ἱερομ. τοῦ Κρητὸς
— Ἀθωϊκαὶ διηγήσεις κ.λ.π. » 42
8. Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κοτρώνη
— Ὁ Μοναχισμὸς 30, 84, 154, 227, 289, 372
9. Παντελεήμονος Γέροντος Λαυριώτου
— Νομοκανονικά » 96
— Ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ 195, 341, 392
10. Θεοκλήτου Μοναχοῦ Διονυσιάτου
— Πρὸς τὰ ἔσω » 8
— Καὶ ἔκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω » 77
— «Χρυσοπηγὴ» Μελετίου Πηγᾶ, βιβλιοκρισία » 107
— Ἡ Νοερὰ προσευχὴ » 397
11. Αἰδ. Τζάνου Γουγουτᾶ
— Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ὑμνολογίαν τῆς Ἐκκλησίας μας » 191
— Χρυσυχτίδες σιτὸ πόνο σου, βιβλιοκρισία » 256
— Ἐκκλησία καὶ ζωὴ » 322
— Ἀναμνήσεις καὶ Νوستαλγίαι, βιβλιοκρισία » 394
12. Αἰδес. Κωστ. Ζερβοῦ, Πρωτοπρεσβυτέρου
— Νικήτα τοῦ καὶ Δαβίδ, ἐρμηνεῖα τῶν τετραστίχων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου 20, 102, 199, 257, 298, 381
13. Αἰδес. Βασιλ. Μπάμια
— Ἐγκώμιον εἰς τοὺς δύο νεομάρτυρας Λεσβίους Δημήτριον καὶ Ἀναστασίον, ποίημα » 37
— Στὸν πόνο σὲ βρῆκα, ποίημα » 114
— Εἰς τὸν Μητροπολίτην κ. κ. Ἰάκωβον, ποίημα » 188
— Μὴ μὲ ξεχάσης, ποίημα » 188
— Ἱερὰ σύγκλησις, » » 259
— Εἰς τὸν ὁσίον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην, ποίημα » 267
— Στὸ πέραςμα τοῦ χρόνου, ποίημα » 399
— «Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν», μία σελὶς ἀπὸ τὸ βιβλίον του » 319
14. Ἱερομ. Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ
— Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς νηστείας 12, 98, 160
— Περὶ τῶν ἱερῶν μνημοσύνων » 247
— Ἡ ὁρθόδοξος ἀσκητικὴ παράδοσις 300, 395
15. Ἱεροδ. Φιλήμονος Ἀγιαναννίτου
— Μετὰ πεποιθήσεως » 10
— «Οἱ τῶν ἀπάντων νικηταί» » 18
— Μήνυμα ἐλευθερίας 25ης Μαρτίου » 79
— Διαρκῶς μὲ καλωσύνην » 128
— Ἡ δύναμις τῆς Ἀναστάσεως » 149
— Τοῖς πᾶσι καθήκον » 177
— Ἑστὲ ἄγρυπνοι » 231
— Ἀμεσος ἀνάγκη » 254
— Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος 271, 320
— Πρὸς δόξαν τῶν ἀνθρώπων » 377
— «Τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται;» » 417

16. Γεωργίου Σχινᾶ, Ἀθῆναι	σελ.
— Τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας	60, 236, 309, 383
17. Μανώλη Χατζημάρκου, Μουσικοδιδασκάλου	
— Ἡ κρίσις τοῦ Βυζαντινοῦ μέλους	108, 184
18. Πλάτωνος Στωϊκίδου Πρωτοφάλτου	
— Ἐδῶ καὶ 50 χρόνια	56, 110
— Πρὸ τοῦ τάφου (ποίημα)	» 266
— Ὑμνος πρὸς τὸν ἅγιον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην	» 338
— Ὁ Μοναχισμὸς ποίημα	» 409
19. Ἀναστ. Παπαδήμου, Μουσικοδιδασκάλου	
— Πῶς δέον νὰ ἐκτελῶνται καὶ ψάλλωνται τὰ ἐκκλ. ᾠσματα	58, 186
20. Μάρκου Σπανουδάκη, Μηχανικοῦ, Ἀθῆναι	
— Φῶς καὶ δημιουργία κατὰ τὴν Βίβλον καὶ τὴν ἐπιστήμην	180, 244, 329, 405
21. Κ. Παπασπύρου Ἐκπαιδευτικοῦ	
— Ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος	44, 105, 192, 238, 295
22. Σ. Σ.	
— Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Βασιλέα Παῦλον	» 365
— Ὑπόμνημα πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Καραμανλῆν	
— » » » Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας	» 5
κ. Γ. Βογιατζῆν	» 7
— Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, βιβλιοκρισία	» 17
— Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Τρίκκης κ. κ. Διονυσίου	» 112
— Ὁ θάνατος τοῦ Δημητριάδος Ἰωακείμ	» 120
— Ὁ θάνατος τοῦ Λογίσης Δημητρίου	» 125
— «Ἡ μεγάλη κοινωνικὴ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης» Βιβλιοκρισία	» 189
— «Anchored in god» Κ. Καβαροῦ	» 323
— Ἀναμνήσεις καὶ Νوستαλγίαι Γαβριὴλ Διονυσιατοῦ, βιβλιοκρισία	» 335
— Ἰωσήφ Μοναχὸς ἡσυχαστής, ἐν Νέα Σκῆτι, Νεκρολογία	» 343
— Ὅλα τὰ ἐπίκαιρα	64, 133, 201, 276, 347, 425

Ε'. Μεμονωμένα

1. Πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Μεγ. Λαύρας ποίημα Γ. Σ. Σταυρίδη	σελ. 25
2. Πρακτικὸς ὁδηγὸς ἁγίου Ὄρους	35, 124, 251, 344, 403
3. Τὸ ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ θρησκ. αἶσθημα Χρ. Ἀσπροματίη	» 40
4. Ἐκλογὴ ἱερῶν ἀποφθεγμάτων, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Διονυσίου	53, 116, 168, 26, 401
5. «Τάξεις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ 1959» Γ. Μπεκατώρου, Σ Ν. Ἀβούρη κριτικὴ	» 55
6. Οἱ Βασιλεῖς μας εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, Ἱ. Μ. Βατοπεδίου καὶ Ἱ. Μ. Γρηγορίου	» 81
7. Τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν Ἱω. Μηνᾶ Ἀθῆναι	» 100
8. «Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης», βιβλιοκρισία «χοϊκός»	» 118
9. Στίχοι εἰς τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου Σάββα Διμέλη	130, 170
10. «...» Ω καλὴ ἀπιστία τοῦ Θωμᾶ, Ἡλία Μοναχοῦ Λαυριώτου	» 152
11. Τὸ ἡμερολόγιον καὶ ἡ νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Ἱω. Παπαϊωάννου	» 166
12. Συμβουλευτικὸν ἱερὸν διάγγελμα μετανοίας, Ἱγνατίου ἱερομ. Προβάτα	» 167
13. Μεγαλοφυΐα εὐσεβοῦς μοναχοῦ, Ἀνδρέα Μοναχοῦ Γρηγοριάτου	» 197
14. Εἰς τὴν πραότητα, ποίημα, τοῦ αὐτοῦ	» 198
15. Τὰ κυριώτερα γεγονότα τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἱερομ. Καλλινίκου Ἀγιορείτου	» 269
16. «Ἐνδον σκάπτει» Ε. Μ.	» 285

17. Ἡ ἱερὰ Μονὴ Καισαριανῆς, Πέτρου Ἱ. Βαβάλη	» 307
18. Πῶς ἀνεγνωρίσθη τὸ Ἑλλ. Πατριαρχεῖον ἱεροσολύμων ὑπὸ τῆς Κυβερ- νήσεως τῆς Ἰορδανίας, Χρ. Ἀσπροματίη	» 332
19. † Ἰγνάτιος ἱερομ. Προβάτα, Νεκρολογία, Καλλινίκου ἱερομ.	» 342
20. Ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς	» 386
21. «Ἡ Χαραυγὴ στὸ χωριό», βιβλιοκρισία	» 418
22. Ὁ Πατριαρχὴς ἱεροσολύμων εἰς Ἀθήνας Β. Η. «Ἀτλαντὶς»	» 419
23. Ὡρῆσε νέα ἔντονος ἐκστρατεία ὑπὲρ τοῦ ἀθεϊσμοῦ εἰς Ρωσίαν	» 422
24. Ἡ χιλιετηρὶς τῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους	» 423
25. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον	69, 135, 205, 278, 350, 426
26. Εἰδήσεις ἐξ Ἀμερικῆς	69, 136, 207, 280, 351, 427
27. Ἀνάλεκτα,	123, 190, 198, 226, 265, 326, 345, 376, 380, 411
28. Νέαι ἐκδόσεις	70, 142, 214, 284, 357, 430
29. Δωρεαί, δηλώσεις.	142, 214, 284, 358, 430

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΝΕΟΥΣ

Συνιστῶμεν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς νέους καὶ καλὰ παιδιὰ, τὰ ἔχοντα κλίσειν πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον, ὅπως θελήσουν καὶ μεταβοῦν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος διὰ νὰ γίνουν μοναχοί. Οἱ ἐκεῖ Πατέρες ἐξαντλούμενοι ὡσημέραι ἀπὸ ἔμφυχον ὀλικὸν καὶ ἔχοντες ἀνάγκη κληρονόμων τῶν πνευματικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλικῶν ἀγαθῶν των, ζητοῦν νὰ εὗρουν παιδιὰ κατάλληλα ἡθικὰ καὶ φρόνιμα διὰ νὰ παραδώσουν εἰς αὐτὰ τὰ πάντα των.

Σήμερον εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος δὲν ἐπικρατεῖ ἡ παλαιὰ ἀδυστηρό-

της περὶ τὸ ζῆν, ἀλλ' οἱ Πατέρες δεικνύουν πᾶσαν ἐπιείκειαν πρὸς αὐτοὺς πρὸς συγκράτησίν των, ὥστε καὶ τὰ πιδ καλομαθημένα παιδιὰ, νὰ ἡμποροῦν νὰ ζήσουν πληροῖον τῶν Γερόντων των.

Πλὴν τοῦτου, τὰ καλοπροαίρετα καὶ ἐπιμελῆ παιδιὰ, τὰ σπουδάζουν οἱ Πατέρες καὶ αἱ Μοναί, ὥστε πολλὰ τούτων νὰ γίνουν καὶ ἀρχιερεῖς.

Οἱ θέλοντες νέοι νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ δὲν θὰ βγοῦν ζημιωμένοι.

Διὰ πληροφoρίας καὶ συστάσεις γράφατε: Σωτ. Σχοινᾶν, Διευθυντὴν «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» Βόλῳν.

Ζητήσατε

τὸν νέον τιμοκατάλογον τῶν βιβλίων μας